REGULAMENTUL (UE) NR. 549/2013 din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naţionale şi regionale din Uniunea Europeană

(Text cu relevanţă pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ŞI **CONSILIUL UNIUNII EUROPENE**,

având în vedere Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene, în special articolul 338 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naţionale,

având în vedere avizul Băncii Centrale Europene ([1]),

([1])JO C 203, 9.7.2011, p. 3.

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ([2]),

([2])Poziţia Parlamentului European din 13 martie 2013 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) şi Decizia Consiliului din 22 aprilie 2013.

întrucât:

(1) Elaborarea de politici în Uniune şi monitorizarea economiilor statelor membre şi a uniunii economice şi monetare (UEM) necesită informaţii comparabile, actualizate şi fiabile cu privire la structura economiei şi la evoluţia situaţiei economice din fiecare stat membru sau regiune.

(2) Comisia ar trebui să aibă un rol în monitorizarea economiilor statelor membre şi a UEM şi, în special, să informeze în mod regulat Consiliul în legătură cu progresele statelor membre în ceea ce priveşte îndeplinirea obligaţiilor lor privind UEM.

(3) Cetăţenii Uniunii au nevoie de conturi economice, ca instrument de bază pentru analizarea situaţiei economice a unui stat membru sau a unei regiuni. În interesul comparabilităţii, astfel de conturi ar trebui redactate pe baza unui set unic de principii care să nu lase loc unor interpretări diferite. Informaţiile puse la dispoziţie ar trebui să fie cât mai exacte, complete şi actuale, pentru a se asigura o transparenţă maximă pentru toate sectoarele.

(4) Comisia ar trebui să utilizeze agregate de conturi naţionale şi regionale pentru calculele administrative ale Uniunii şi, în special, pentru calculele bugetare.

(5) În 1970 a fost publicat un document administrativ intitulat "Sistemul european de conturi economice integrate (SEC)", care acoperă domeniul reglementat de prezentul regulament. Documentul respectiv a fost redactat în exclusivitate de Oficiul de Statistică al Comunităţilor Europene şi numai pe răspunderea acestuia şi a fost rezultatul mai multor ani de eforturi depuse de oficiul respectiv, împreună cu institutele naţionale de statistică ale statelor membre, având ca scop crearea un sistem de conturi naţionale care să satisfacă cerinţele politicii economice şi sociale a Comunităţilor Europene. Documentul respectiv constituia versiunea comunitară a Sistemului de conturi naţionale al Organizaţiei Naţiunilor Unite, care fusese utilizat de Comunităţi până atunci. Pentru a actualiza textul original, a doua ediţie a documentului a fost publicată în 1979 ([3]).

([3])Comisie (Eurostat): "Sistemul european de conturi economice integrate (SEC)", ediţia a doua, Biroul de Statistică al Comunităţilor Europene, Luxemburg, 1979.

(6) Regulamentul (CE) nr. 2223/96 al Consiliului din 25 iunie 1996 privind Sistemul european de conturi naţionale şi regionale din Comunitate ([4]) a instituit un sistem de conturi naţionale pentru a răspunde cerinţelor politicilor economice, sociale şi regionale ale Comunităţii. Sistemul respectiv era, în ansamblu, coerent cu ceea ce era la vremea respectivă noul Sistem de conturi naţionale, care fusese adoptat de Comisia de statistică a Organizaţiei Naţiunilor Unite în februarie 1993 (SCN 1993), astfel încât rezultatele din toate ţările membre ale Organizaţiei Naţiunilor Unite să fie comparabile la nivel internaţional.

([4])JO L 310, 30.11.1996, p. 1.

(7) SCN 1993 a fost actualizat sub forma unui nou Sistem de conturi naţionale (SCN 2008) adoptat de Comisia de statistică a Organizaţiei Naţiunilor Unite în februarie 2009 pentru o mai bună adaptare a conturilor naţionale la noul mediu economic, la evoluţia cercetării metodologice şi la necesităţile utilizatorilor.

(8) Este necesară revizuirea Sistemului european de conturi instituit prin Regulamentul (CE) nr. 2223/96 (SEC 95) pentru a ţine cont de noile evoluţii ale SCN, astfel încât Sistemul european de conturi revizuit, astfel cum este stabilit prin prezentul regulament, să constituie o versiune a SCN 2008 adaptată la structurile economiilor statelor membre, iar datele Uniunii să fie comparabile cu cele compilate de principalii săi parteneri internaţionali.

(9) În scopul creării conturilor economice de mediu sub formă de conturi satelit pentru Sistemul european de conturi revizuit, Regulamentul (UE) nr. 691/2011 al Parlamentului European şi al Consiliului din 6 iulie 2011 privind conturile economice de mediu europene ([1]) a stabilit un cadru comun pentru colectarea, compilarea, transmiterea şi evaluarea conturilor economice de mediu europene.

([1])JO L 192, 22.7.2011, p. 1.

(10) În cazul conturilor de mediu şi sociale, ar trebui să se ţină seama pe deplin şi de Comunicarea Comisiei către Consiliu şi Parlamentul European din 20 august 2009, intitulată "Dincolo de PIB: măsurarea progreselor într-o lume în schimbare". Există necesitatea de a continua în mod energic studiile metodologice şi testele privind datele, în special în privinţa aspectelor legate de "PIB şi dincolo de acesta", precum şi de Strategia Europa 2020, cu scopul de a elabora o modalitate mai cuprinzătoare de măsurare a bunăstării şi a progresului, în sprijinul promovării unei creşteri inteligente, durabile şi favorabile incluziunii. În acest context, ar trebui abordată problema efectelor externe asupra mediului, precum şi cea a inegalităţilor sociale. De asemenea, ar trebui să se ţină seama de chestiunea schimbărilor în materie de productivitate. Aceasta ar trebui să permită furnizarea cât mai curând posibil de date care să vină în completarea PIB-ului. Comisia ar trebui să prezinte Parlamentului European şi Consiliului, în 2013, o comunicare actualizată privind tematica abordată în documentul "Dincolo de PIB" şi, după caz, să prezinte propuneri legislative în 2014.

Datele referitoare la conturile naţionale şi regionale ar trebui privite ca o modalitate de realizare a obiectivelor menţionate.

(11) Ar trebui studiată posibilitatea aplicării unor metode noi de colectare a datelor, care să permită colectarea automată şi în timp real.

(12) Sistemul european de conturi revizuit instituit prin prezentul regulament (SEC 2010) include o metodologie şi un program de transmitere care defineşte conturile şi tabelele care trebuie furnizate de toate statele membre în conformitate cu termenele specificate. Comisia ar trebui să pună aceste conturi şi tabele la dispoziţia utilizatorilor la date precise şi, după caz, în funcţie de un calendar de difuzare anunţat în prealabil, în special în ceea ce priveşte monitorizarea convergenţei economice şi realizarea unei strânse coordonări a politicilor economice ale statelor membre.

(13) Ar trebui adoptată o abordare de publicare a datelor orientată pe utilizator, punând astfel la dispoziţia cetăţenilor şi a altor părţi interesate din Uniune informaţii accesibile şi utile.

(14) SEC 2010 urmează să înlocuiască treptat toate celelalte sisteme, ca un cadru de referinţă de standarde, definiţii, clasificări şi norme contabile comune pentru întocmirea de către statele membre a conturilor pentru obiectivele Uniunii, astfel încât să se obţină rezultate comparabile între statele membre.

(15) În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European şi al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui nomenclator comun al unităţilor teritoriale de statistică (NUTS) ([2]), toate statisticile statelor membre care sunt transmise Comisiei şi care urmează să fie împărţite pe unităţi teritoriale ar trebui să utilizeze nomenclatorul NUTS. Prin urmare, pentru a stabili statistici regionale comparabile, unităţile teritoriale ar trebui definite în conformitate cu clasificarea NUTS.

([2])JO L 154, 21.6.2003, p. 1.

(16) Transmiterea datelor de către statele membre, inclusiv transmiterea datelor confidenţiale, este reglementată de normele stabilite în Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European şi al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene ([3]). În mod corespunzător, măsurile care sunt adoptate în conformitate cu prezentul regulament ar trebui, prin urmare, să asigure protecţia datelor confidenţiale şi faptul că nu are loc nicio divulgare ilegală şi nicio utilizare în alte scopuri decât cele statistice atunci când statisticile europene sunt realizate şi difuzate.

([3])JO L 87, 31.3.2009, p. 164.

(17) A fost instituit un grup operativ care să aprofundeze subiectul tratamentului serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) în conturile naţionale, inclusiv prin examinarea unei metode ajustate la risc care să excludă riscul din calculele aferente SIFIM pentru a reflecta costul viitor estimat al riscului realizat. Ţinând cont de constatările grupului operativ, ar putea fi necesar să se modifice metodologia de calcul şi alocare a SIFIM, prin intermediul unui act delegat, în scopul de a oferi rezultate îmbunătăţite.

(18) Cheltuielile cu cercetarea şi dezvoltarea reprezintă investiţii şi, prin urmare, ar trebui înregistrate ca formare brută de capital fix. Cu toate acestea, este necesar să se specifice, prin intermediul unui act delegat, formatul datelor privind cheltuielile cu cercetarea şi dezvoltarea care trebuie înregistrate ca formare brută de capital fix, atunci când se atinge un nivel suficient de încredere în legătură cu fiabilitatea şi comparabilitatea datelor în urma unui exerciţiu de testare bazat pe elaborarea unor tabele suplimentare.

(19) Directiva 2011/85/UE a Consiliului din 8 noiembrie 2011 privind cerinţele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre ([1]) prevede publicarea de informaţii relevante referitoare la datoriile contingente cu impact potenţial major asupra bugetelor publice, inclusiv informaţii cu privire la garanţiile de stat, creditele neperformante şi pasivele care rezultă din funcţionarea societăţilor publice, inclusiv cuantumul pasivelor. Cerinţele respective impun o obligaţie suplimentară în materie de publicare faţă de cerinţele prevăzute în prezentul regulament.

([1])JO L 306, 23.11.2011, p. 41.

(20) În iunie 2012, Comisia (Eurostat) a constituit un grup operativ care să examineze implicaţiile Directivei 2011/85/UE asupra colectării şi a diseminării datelor bugetare, activitatea acestui grup operativ fiind axată pe chestiunea punerii în aplicare a cerinţelor legate de datoriile contingente şi de alte informaţii relevante care pot indica un impact potenţial major asupra bugetelor publice, inclusiv garanţiile de stat, pasivele societăţilor publice, parteneriatele public-privat (PPP), creditele neperformante şi participarea statului la capitalul societăţilor. Punerea în aplicare pe deplin a activităţilor acestui grup operativ ar contribui la o analiză corespunzătoare a relaţiilor economice subiacente contractelor privind parteneriatele public-privat, inclusiv a riscului de construcţie, de disponibilitate sau, după caz, de cerere, precum şi la captarea datoriilor implicite ale PPP-urilor extrabilanţiere, promovând astfel o transparenţă crescută, precum şi fiabilitatea statisticilor referitoare la datorii.

(21) Comitetul pentru politică economică (CPE) instituit prin Decizia 74/122/CEE a Consiliului ([2]) desfăşoară anumite activităţi legate de sustenabilitatea pensiilor şi de reformele în materie de pensii. Activitatea experţilor în statistică, pe de o parte, şi cea a experţilor în domeniul îmbătrânirii demografice care îşi desfăşoară activitatea sub egida CPE, pe de altă parte, ar trebui să fie strâns coordonate, atât la nivel naţional, cât şi la nivel european, în ceea ce priveşte ipotezele macroeconomice şi alţi parametri actuariali, pentru a asigura coerenţa rezultatelor şi comparabilitatea lor de la o ţară la alta, precum şi pentru a asigura o comunicare eficientă a datelor şi a informaţiilor legate de pensii către utilizatori şi către părţile interesate. De asemenea, ar trebui să se clarifice faptul că nivelul drepturilor de pensie acumulate până la o anumită dată în cadrul sistemelor de asigurări sociale nu reprezintă în sine un indicator al sustenabilităţii finanţelor publice.

([2])Decizia 74/122/CEE a Consiliului din 18 februarie 1974 de instituire a unui Comitet pentru politică economică (JO L 63, 5.3.1974, p. 21).

(22) Date şi informaţii cu privire la pasivele contingente ale statelor membre sunt furnizate în contextul activităţilor legate de procedura supravegherii multilaterale din Pactul de stabilitate şi creştere. Până în iulie 2018, Comisia ar trebui să prezinte un raport în care să se evalueze dacă aceste date ar trebui puse la dispoziţie în contextul SEC 2010.

(23) Se subliniază importanţa pe care o prezintă conturile regionale ale statelor membre pentru politicile Uniunii în materie de coeziune regională, economică şi socială, precum şi pentru analiza interdependenţelor economice. De asemenea, se recunoaşte necesitatea de a spori transparenţa conturilor la nivel regional, inclusiv a conturilor administraţiilor publice. Comisia (Eurostat) ar trebui să acorde o atenţie deosebită datelor bugetare din regiunile în care statele membre au regiuni sau guverne autonome.
(24) Pentru a modifica anexa A la prezentul regulament în vederea asigurării unei interpretări armonizate sau a comparabilităţii internaţionale, competenţa de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene (TFUE) ar trebui delegată Comisiei. Este deosebit de importantă realizarea de către Comisie a unor consultări adecvate în etapa pregătitoare, inclusiv consultarea Comitetului Sistemului statistic european instituit prin Regulamentul (CE) nr. 223/2009. De asemenea, în temeiul articolului 127 alineatul (4) şi al articolului 282 alineatul (5) din TFUE, este importantă consultarea de către Comisie în etapa pregătitoare, acolo unde se dovedeşte relevant, a Băncii Centrale Europene, în domeniile de competenţă ale acesteia din urmă. Comisia, atunci când pregăteşte şi elaborează acte delegate, ar trebui să asigure o transmitere simultană, în timp util şi adecvată a documentelor relevante către Parlamentul European şi Consiliu.
(25) Majoritatea agregatelor statistice utilizate în contextul guvernanţei economice a Uniunii, în special în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive şi al procedurii privind dezechilibrele macroeconomice, sunt definite prin raportarea la SEC. Atunci când furnizează date şi rapoarte în cadrul procedurilor respective, Comisia ar trebui să prezinte informaţii corespunzătoare cu privire la impactul pe care îl au asupra agregatelor relevante schimbările în metodologia SEC 2010 introduse prin acte delegate în conformitate cu dispoziţiile prezentului regulament.
(26) Comisia va efectua o evaluare pentru a analiza dacă datele privind cercetarea şi dezvoltarea au atins un nivel calitativ suficient atât în preţuri curente, cât şi în termeni de volum în scopul întocmirii conturilor naţionale înainte de sfârşitul lunii mai 2013, în strânsă cooperare cu statele membre, în vederea asigurării fiabilităţii şi a comparabilităţii datelor SEC privind cercetarea şi dezvoltarea.
(27) Deoarece punerea în aplicare a prezentului regulament va necesita adaptări majore ale sistemelor statistice naţionale, Comisia va acorda derogări statelor membre. În special, programul de transmitere a datelor referitoare la conturile naţionale ar trebui să ia în considerare schimbările politice şi statistice fundamentale survenite în unele state membre în decursul perioadelor de referinţă ale programului. Derogările acordate de Comisie ar trebui să aibă un caracter temporar şi ar trebui să fie revizuite. Comisia ar trebui să ofere sprijin statelor membre vizate, în cadrul eforturilor acestora de a implementa adaptările necesare la nivelul sistemelor lor statistice, astfel încât derogările respective să poată înceta în cel mai scurt timp posibil.
(28) Reducerea termenelor de transmitere ar putea adăuga sarcini şi costuri suplimentare importante pentru respondenţi şi pentru institutele naţionale de statistică din Uniune, cu riscul scăderii calităţii datelor produse. Prin urmare, la stabilirea termenelor pentru transmiterea datelor ar trebui avut în vedere echilibrul dintre avantaje şi dezavantaje.
(29) Pentru a se asigura condiţii uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, Comisiei ar trebui să i se confere competenţe de executare. Respectivele competenţe ar trebui să fie exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European şi al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor şi principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competenţelor de executare de către Comisie ([1]).
([1])JO L 55, 28.2.2011, p. 13.
(30) Deoarece obiectivul prezentului regulament, şi anume instituirea unui Sistem european de conturi revizuit, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre şi poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarităţii, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporţionalităţii, astfel cum este enunţat la respectivul articol, prezentul regulament nu depăşeşte ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
(31) A fost consultat Comitetul Sistemului statistic european.
(32) Au fost consultate Comitetul pentru statistici monetare, financiare şi referitoare la balanţe de plăţi, instituit prin Decizia 2006/856/CE a Consiliului din 13 noiembrie 2006 de instituire a unui comitet pentru statistici monetare, financiare şi referitoare la balanţe de plăţi ([2]), şi Comitetul pentru venitul naţional, brut instituit prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1287/2003 al Consiliului din 15 iulie 2003 privind armonizarea venitului naţional brut la preţurile pieţei (Regulamentul VNB) ([3]),
([2])JO L 332, 30.11.2006, p. 21.
([3])JO L 181, 19.7.2003, p. 1.
ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:
-****-
Art. 1: Obiect
(1) Prezentul regulament instituie Sistemul european de conturi 2010 (denumit în continuare "SEC 2010" sau "SEC").
(2) SEC 2010 prevede:
a) o metodologie (anexa A) privind standardele, definiţiile, clasificările şi normele contabile comune, destinate utilizării pentru elaborarea conturilor şi a tabelelor, pe baze comparabile, în scopurile Uniunii, împreună cu rezultatele cerute în temeiul articolului 3;
b) un program (anexa B) care stabileşte termenele până la care statele membre transmit Comisiei (Eurostat) conturile şi tabelele care trebuie compilate conform metodologiei menţionate la litera (a).
(3) Fără a aduce atingere articolelor 5 şi 10, prezentul regulament se aplică tuturor actelor Uniunii care se referă la SEC sau la definiţiile sale.
(4) Prezentul regulament nu obligă niciunul dintre statele membre să utilizeze SEC 2010 la întocmirea conturilor în scopuri proprii.
Art. 2: Metodologie
(1) Metodologia SEC 2010 menţionată la articolul 1 alineatul (2) litera (a) este prezentată în anexa A.
(2) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 7, în ceea ce priveşte modificări ale metodologiei SEC 2010, pentru a clarifica şi ameliora conţinutul metodologiei respective în vederea asigurării unei interpretări armonizate sau a comparabilităţii internaţionale, cu condiţia ca aceste modificări să nu modifice conceptele sale de bază, să nu necesite resurse suplimentare pentru producători în cadrul Sistemului statistic european pentru punerea lor în aplicare şi să nu conducă la o schimbare la nivelul resurselor proprii.
(3) În cazul unor dubii cu privire la punerea în aplicare corectă a normelor contabile SEC 2010, statul membru în cauză solicită clarificări Comisiei (Eurostat). Comisia (Eurostat) acţionează cu promptitudine atât în ceea ce priveşte examinarea solicitării, cât şi în ceea ce priveşte comunicarea recomandării sale referitoare la clarificarea solicitată, către statul membru în cauză şi către toate celelalte state membre.
(4) Statele membre efectuează calculul şi alocarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) în conturile naţionale în conformitate cu metodologia descrisă în anexa A. Comisia este împuternicită să adopte, înainte de 17 septembrie 2013, acte delegate în conformitate cu articolul 7 care să stabilească o metodologie revizuită de calcul şi alocare a SIFIM. În exercitarea competenţei conferite în temeiul prezentului alineat, Comisia garantează că astfel de acte delegate nu impun o sarcină administrativă suplimentară importantă statelor membre sau unităţilor de respondenţi.
(5) Cheltuielile cu cercetarea şi dezvoltarea se înregistrează, de către statele membre, ca formare brută de capital fix. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 7 pentru a asigura fiabilitatea şi comparabilitatea datelor SEC 2010 ale statelor membre privind cercetarea şi dezvoltarea. În exercitarea competenţei conferite în temeiul prezentului alineat, Comisia garantează că astfel de acte delegate nu impun o sarcină administrativă suplimentară importantă statelor membre sau unităţilor de respondenţi.
Art. 3: Transmiterea datelor către Comisie
(1) Statele membre transmit Comisiei (Eurostat) conturile şi tabelele care figurează în anexa B, în termenele specificate în respectiva anexă pentru fiecare tabel.
(2) Statele membre transmit Comisiei datele şi metadatele cerute de prezentul regulament în conformitate cu un standard de schimb specificat şi alte modalităţi practice.
Datele sunt transmise sau încărcate prin mijloace electronice la punctul unic de intrare al datelor la Comisie. Standardul de schimb şi alte modalităţi practice pentru transmiterea datelor se definesc de către Comisie prin acte de punere în aplicare. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menţionată la articolul 8 alineatul (2).
Art. 4: Evaluarea calităţii
(1) În scopul prezentului regulament, criteriile de calitate prevăzute la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 223/2009 se aplică datelor de transmis în conformitate cu articolul 3 din prezentul regulament.
(2) Statele membre furnizează Comisiei (Eurostat) un raport privind calitatea datelor de transmis în conformitate cu articolul 3.
(3) În cadrul aplicării criteriilor de calitate menţionate la alineatul (1) datelor acoperite de prezentul regulament, modalităţile, structura, periodicitatea şi indicatorii de evaluare ai rapoartelor de calitate se definesc de către Comisie prin acte de punere în aplicare. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menţionată la articolul 8 alineatul (2).
(4) Comisia (Eurostat) evaluează calitatea datelor transmise.
Art. 5: Data aplicării şi a primei transmiteri de date
(1) SEC 2010 se aplică pentru prima dată datelor obţinute în conformitate cu anexa B care se transmit începând cu 1 septembrie 2014.
(2) Datele se transmit Comisiei (Eurostat) în conformitate cu termenele stabilite în anexa B.
(3) În conformitate cu alineatul (1), până la prima transmitere de date bazată pe SEC 2010, statele membre continuă să trimită Comisiei (Eurostat) conturile şi tabelele obţinute prin aplicarea SEC 95.
(4) Fără a aduce atingere articolului 19 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1150/2000 al Consiliului din 22 mai 2000 privind punerea în aplicare a Deciziei 2007/436/CE, Euratom privind sistemul resurselor proprii al Comunităţilor Europene ([1]), Comisia şi statul membru în cauză verifică aplicarea corectă a prezentului regulament şi prezintă rezultatele acestor verificări comitetului menţionat la articolul 8 alineatul (1) din prezentul regulament.
([1])JO L 130, 31.5.2000, p. 1.
Art. 6: Derogări
(1) În măsura în care un sistem statistic naţional necesită adaptări majore în vederea aplicării prezentului regulament, Comisia acordă derogări temporare statelor membre prin acte de punere în aplicare. Respectivele derogări expiră nu mai târziu de 1 ianuarie 2020. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menţionată la articolul 8 alineatul (2).
(2) Comisia acordă o derogare în temeiul alineatului (1) numai pe o perioadă suficientă pentru a permite statului membru în cauză să îşi adapteze sistemele statistice. Proporţia pe care o ocupă PIB-ul statului membru în cauză în cadrul Uniunii sau al zonei euro nu constituie, în sine, o justificare pentru acordarea unei derogări. În situaţiile în care acest lucru este adecvat, Comisia furnizează sprijin statelor membre în cauză în cadrul eforturilor acestora de a asigura adaptările necesare la nivelul sistemelor lor statistice.
(3) În scopul prevăzut la alineatele (1) şi (2), statul membru în cauză prezintă Comisiei o cerere întemeiată în mod corespunzător cel târziu până la 17 octombrie 2013.

După consultarea Comitetului Sistemului statistic european, Comisia raportează Parlamentului European şi Consiliului, cel târziu până la 1 iulie 2018, cu privire la aplicarea derogărilor acordate, pentru a se verifica dacă acestea continuă să fie justificate.

Art. 7: Exercitarea delegării

(1) Competenţa de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condiţiile prevăzute în prezentul articol.

(2) Competenţa de a adopta actele delegate menţionată la articolul 2 alineatele (2) şi (5) se conferă Comisiei pe o perioadă de cinci ani de la 16 iulie 2013. Competenţa de a adopta actele delegate menţionată la articolul 2 alineatul (4) se conferă Comisiei pe o perioadă de două luni de la 16 iulie 2013. Comisia prezintă un raport privind delegarea de competenţe cel târziu cu nouă luni înainte de încheierea perioadei de cinci ani. Delegarea de competenţe se prelungeşte tacit cu perioade de timp identice, cu excepţia cazului în care Parlamentul European sau Consiliul se opun prelungirii respective cel târziu cu trei luni înainte de încheierea fiecărei perioade.

(3) Delegarea de competenţe menţionată la articolul 2 alineatele (2), (4) şi (5) poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu.

O decizie de revocare pune capăt delegării de competenţe specificată în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua următoare datei publicării acesteia în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene sau de la o dată ulterioară menţionată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.

(4) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European şi Consiliului.

(5) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 2 alineatele (2), (4) şi (5) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European şi nici Consiliul nu au formulat obiecţiuni în termen de trei luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European şi Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European şi Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecţiuni. Respectivul termen se prelungeşte cu trei luni la iniţiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Art. 8: Comitetul

(1) Comisia este asistată de Comitetul Sistemului statistic european, înfiinţat prin Regulamentul (CE) nr. 223/2009. Comitetul respectiv este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Art. 9: Colaborarea cu alte comitete

(1) În toate chestiunile care sunt de competenţa Comitetului pentru statistici monetare, financiare şi ale balanţei de plăţi instituit prin Decizia 2006/856/CE, Comisia solicită avizul comitetului menţionat, în conformitate cu articolul 2 din decizia respectivă.

(2) Comisia informează Comitetul pentru venitul naţional brut (Comitetul VNB), instituit prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1287/2003, în legătură cu orice informaţii privind punerea în aplicare a prezentului regulament necesare îndeplinirii sarcinilor Comitetului VNB.

Art. 10: Dispoziţii tranzitorii

(1) În scopuri bugetare şi legate de resursele proprii, Sistemul european de conturi astfel cum este menţionat la articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1287/2003 şi al textelor juridice relative, în special Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1150/2000 şi Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1553/89 al Consiliului din 29 mai 1989 privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din taxa pe valoarea adăugată ([1]) continuă să fie SEC 95 atât timp cât Decizia 2007/436/CE, Euratom a Consiliului din 7 iunie 2007 privind sistemul de resurse proprii al Comunităţilor Europene ([2]) rămâne în vigoare.

([1])JO L 155, 7.6.1989, p. 9.

([2])JO L 163, 23.6.2007, p. 17.

(2) În scopul determinării resurselor proprii bazate pe TVA şi prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot utiliza date bazate pe SEC 2010 în perioada în care Decizia 2007/436/CE, Euratom rămâne în vigoare, în cazurile în care datele detaliate SEC 95 necesare nu sunt disponibile.

Art. 11: Raportarea cu privire la pasivele implicite

Până în 2014, Comisia prezintă un raport Parlamentului European şi Consiliului care conţine informaţii existente cu privire la parteneriatele public-privat şi la alte pasive implicite, inclusiv pasivele contingente, din afara administraţiei publice.

Până în 2018, Comisia prezintă un alt raport Parlamentului European şi Consiliului în care evaluează măsura în care informaţiile cu privire la pasive publicate de Comisie (Eurostat) reprezintă totalitatea pasivelor implicite, inclusiv pasive contingente, din afara administraţiei publice.

Art. 12: Revizuire

Până la 1 iulie 2018 şi, ulterior, din cinci în cinci ani, Comisia prezintă Parlamentului European şi Consiliului un raport privind punerea în aplicare a prezentului regulament.

Raportul evaluează, printre altele:

(a) calitatea datelor privind conturile naţionale şi regionale;

(b) eficacitatea prezentului regulament şi procesul de monitorizare aplicat pentru SEC 2010; şi

(c) progresele înregistrate în ceea ce priveşte datele privind pasivele contingente şi disponibilitatea datelor SEC 2010.

Art. 13: Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale şi se aplică direct în toate statele membre.

-****-

Adoptat la Strasbourg, 21 mai 2013.

Pentru Parlamentul European
Preşedintele
M. SCHULZ
Pentru Consiliu
Preşedintele
L. CREIGHTON

ANEXA A:

CAPITOLUL 1 CARACTERISTICI GENERALE ŞI PRINCIPII DE BAZĂ	33
CARACTERISTICI GENERALE	33
Globalizarea	35
FUNCŢIILE SEC 2010	35
Cadrul de analiză şi definire a politicilor	35
Caracteristicile conceptelor SEC 2010	37
Clasificarea pe sectoare	40
Conturile satelit	41
SEC 2010 şi SCN 2008	43
SEC 2010 şi SEC 95	43
PRINCIPII DE BAZĂ ALE SEC 2010 CA SISTEM	44
Unităţile statistice şi regruparea acestora	44
Unităţi şi sectoare instituţionale	45
UAE şi ramuri de activitate economică la nivel local	45
Unităţi rezidente şi nerezidente; economia totală şi restul lumii	45
Fluxurile şi stocurile	46
Fluxuri	46
Operaţiuni	46
Proprietăţile operaţiunilor	46
Operaţiuni între unităţi instituţionale şi operaţiuni care au loc în interiorul unităţii	46
Operaţiuni monetare şi nemonetare	46
Operaţiuni cu şi fără contraparte	47
Modificări în modul de tratare a anumitor operaţiuni	47
Reclasarea operaţiunilor	47
Divizarea operaţiunilor	47
Identificarea părţii principale a unei operaţiuni	47
Cazuri-limită	48
Alte modificări de active	48
Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor	48
Câştiguri şi pierderi din deţinere	48
Stocuri	48
Sistemul de conturi şi agregate	49
Norme contabile	49
Terminologia referitoare la cele două părţi ale contului	49
Intrări duble sau cvadruple	49
Evaluare	49
Norme speciale de evaluare a produselor	50
Evaluarea la preţuri constante	50
Momentul înregistrării	50
Consolidarea şi înregistrarea netă	50
Consolidarea	50
Înregistrarea netă	51
Conturile, soldurile contabile şi agregatele	51
Secvenţa conturilor	51
Contul de bunuri şi servicii	51
Contul restului lumii	51
Soldurile contabile	52
Agregate	54
PIB: un agregat esenţial	54
Sistemul intrări-ieşiri	54
Tabelele resurselor şi utilizărilor	55
Tabelele intrări-ieşiri simetrice	55
CAPITOLUL 2 UNITĂŢILE ŞI REGRUPAREA UNITĂŢILOR	56
DELIMITAREA ECONOMIEI NAŢIONALE	56

UNITĂŢI INSTITUŢIONALE 58
Sediile sociale şi societăţile holding 59
Grupurile de societăţi ţ
Entităţi cu scop special 60
Instituţiile financiare captive 60
Filialele artificiale 60
Unităţile cu scop special ale administraţiei publice 61
SECTOARE INSTITUŢIONALE 61
Societăţi nefinanciare (S11) 65
Subsector: Societăţi nefinanciare publice (S 11001) 66
Subsector: Societăţi nefinanciare private naţionale (S11002) 66
Subsector: Societăţi nefinanciare sub control străin (S 11003) 66
Societăţi financiare (S12) 67
Intermediarii financiari 67
Auxiliari financiari 68
Alte societăţi financiare decât intermediarii financiari şi auxiliarii financiari 68
Unităţile instituţionale incluse în sectorul societăţilor financiare 68
Subsectoare ale societăţilor financiare 68
Combinarea subsectoarelor societăţilor financiare 69
Subdivizarea subsectoarelor societăţilor financiare în societăţi financiare publice, private naţionale şi sub control străin 69
Banca centrală (S121) 70
Societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S122) 70
Fondurile de piaţă monetară (S123) 71
Fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară (S124) 71
Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S125) 72
Societăţile vehicul investiţional angajate în operaţiuni de securitizare (SVI) 72
Intermediari de valori mobiliare şi produse financiare derivate, societăţi financiare care desfăşoară activităţi de creditare şi societăţi financiare specializate 72
Auxiliari financiari (S126) 73
Instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare (S127) 73
Societăţi financiare (S128) 74
Fonduri de pensii (S129) 75
Administraţii publice (S13) 76
Administraţia centrală (exclusiv fondurile de securitate socială) (S1311) 76
Administraţiile statelor federale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S1312) 76
Administraţiile locale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S1313) 77
Administraţiile de securitate socială (S1314) 77
Gospodăriile populaţiei (S14) 77
Angajatori şi lucrători pe cont propriu (S141 şi S142) 78
Angajaţi (S143) 78
Beneficiari de venituri din proprietate (S1441) 78
Beneficiari de pensii (S1442) 78
Beneficiari de alte venituri din transferuri (S1443) 78
Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (S15) 79
Restul lumii (S2) 79
Clasificarea sectorială a unităţilor producătoare pe baza formelor juridice de proprietate standard 80
UNITĂŢI CU ACTIVITATE ECONOMICĂ ŞI RAMURI DE ACTIVITATE ECONOMICĂ LA NIVEL LOCAL 82
Unitatea cu activitate economică locală 82
Ramura de activitate 83
Clasificarea ramurilor de activitate 83
UNITĂŢILE DE PRODUCŢIE OMOGENĂ ŞI RAMURILE OMOGENE 83
Unitatea de producţie omogenă 83
Ramura omogenă 83
CAPITOLUL 3 OPERAŢIUNI CU PRODUSE ŞI ACTIVE NEPRODUSE 84
OPERAŢIUNI CU PRODUSE ÎN GENERAL 84
PRODUCŢIA ŞI REZULTATUL PRODUCŢIEI 85
Activităţi principale, secundare şi auxiliare 86
Producţia (P1) 87
Unităţi instituţionale: distincţia între piaţă, pentru consumul final propriu şi non-piaţă 89
Momentul înregistrării şi evaluării producţiei 92
Produse ale agriculturii, silviculturii şi pescuitului (secţiunea A) 93
Produse fabricate (Secţiunea C); Lucrări de construcţie (Secţiunea F) 93
Servicii de comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; servicii de reparaţii a autovehiculelor şi a motocicletelor (Secţiunea G) 93
Transport şi depozitare (Secţiunea H) 94
Servicii hoteliere şi de alimentaţie (Secţiunea I) 95
Servicii financiare şi de asigurări (Secţiunea K): producţia băncii centrale 95
Servicii financiare şi de asigurări (Secţiunea K): servicii financiare în general 95
Serviciile financiare realizate cu plată directă 95
Servicii financiare plătite prin perceperea de dobânzi 96
Servicii financiare de achiziţionare şi reglementare a unor active şi pasive financiare de pe pieţele financiare 96
Servicii financiare realizate în cadrul sistemelor de asigurări şi de pensii, în cazul în care activitatea este finanţată prin perceperea de cotizaţii de asigurare şi din venitul realizat din economii 96
Servicii imobiliare (Secţiunea L) 98
Servicii profesionale, ştiinţifice şi tehnice (Secţiunea M); servicii administrative şi de asistenţă (Secţiunea N) 98
Serviciile de administraţie publică şi apărare; servicii obligatorii de asigurări sociale (Secţiunea O) 99
Servicii de învăţământ (Secţiunea P); servicii de sănătate şi asistenţă socială (Secţiunea Q) 99
Servicii artistice, de artă scenică şi recreative (Secţiunea R); alte servicii (Secţiunea S) 99
Gospodăriile private ca angajatori (Secţiunea T) 99
CONSUMUL INTERMEDIAR (P2) 99
Momentul înregistrării şi evaluării consumului intermediar 101
CONSUMUL FINAL (P3, P4) 101
Cheltuiala pentru consum final (P3) 101
Consumul final efectiv (P4) 103
Momentul înregistrării şi evaluării cheltuielilor pentru consumul final 105
Momentul înregistrării şi evaluării consumului final efectiv 106
FORMAREA BRUTĂ DE CAPITAL (P5) 106
Formarea brută de capital fix (P51g) 106
Momentul înregistrării şi evaluării formării brute de capital fix 109
Consumul de capital fix (P51c) 110
Variaţia stocurilor (P5 2) 110
Momentul înregistrării şi evaluării variaţiei stocurilor 111
Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare (P 53) 112
EXPORTURI ŞI IMPORTURI DE BUNURI ŞI SERVICII (P6 ŞI P7) 113
Exporturi şi importuri de bunuri (P61 şi P71) 113
Exporturi şi importuri de servicii (P62 şi P72) 115
OPERAŢIUNI CU BUNURI EXISTENTE 118
ACHIZIŢII MINUS CEDĂRI DE ACTIVE NEPRODUSE (NP) 119
CAPITOLUL 4 OPERAŢIUNI DE REPARTIŢIE 121
REMUNERAREA ANGAJAŢILOR (D1) 121
Salarii şi indemnizaţii (D11) 121
Salarii şi indemnizaţii în bani 121
Salarii şi indemnizaţii în natură 122
Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor (D12) 123
Cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D121) 123
Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D122) 124
IMPOZITE PE PRODUCŢIE ŞI IMPORTURI (D2) 126
Impozite pe produse (D21) 126
Taxe de tip TVA (D211) 126
Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA (D212) 127
Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D214) 127

Alte impozite pe producţie (D29) 128
Impozite pe producţie şi importuri plătite instituţiilor Uniunii Europene 128
Impozite pe producţie şi importuri: momentul înregistrării şi sumele de înregistrat 129
SUBVENŢII (D3) 129
Subvenţii pe produse (D31) 130
Subvenţii pe importuri (D311) 130
Alte subvenţii pe produse (D319) 130
Alte subvenţii pentru producţie (D39) 131
VENITURI DIN PROPRIETATE (D4) 132
Dobânzi (D41) 133
Dobânda aferentă depozitelor şi creditelor 133
Dobânda aferentă titlurilor de natura datoriei 133
Dobânda aferentă bonurilor şi instrumentelor similare cu termen scurt 133
Dobânda aferentă obligaţiunilor şi obligaţiunilor negarantate 133
Operaţiuni swap pe rata dobânzii şi contractele forward pe rata dobânzii 134
Dobânzi aferente contractelor de leasing financiar 134
Alte dobânzi 134
Momentul înregistrării 134
Venituri distribuite ale societăţilor (D42) 135
Dividende (D421) 135
Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor (D422) 136
Beneficii reinvestite din investiţii străine directe (D43) 137
Alte venituri din investiţii (D44) 137
Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări (D441) 137
Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie (D442) 138
Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii (D443) 138
Rente (D45) 139
Rente din terenuri 139
Rente din active din subsol 139
IMPOZITE CURENTE PE VENIT, PE PATRIMONIU ETC (D5) 139
Impozite pe venit (D51) 139
Alte impozite curente (D59) 140
COTIZAŢII ŞI PRESTAŢII SOCIALE (D6) 141
Cotizaţii sociale nete (D61) 143
Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor (D611) 143
Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D612) 144
Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor (D613) 145
Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor (D614) 145
Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D62) 146
Prestaţii de securitate socială în bani (D621) 146
Alte prestaţii de asigurări sociale (D622) 146
Prestaţii de asistenţă socială în bani (D623) 146
Transferuri sociale în natură (D63) 147
Transferuri sociale în natură - producţia nonpiaţă a administraţiilor publice şi a IFSLSGP (D631) 147
Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată de administraţiile publice şi IFSLSGP (D632) 147
ALTE TRANSFERURI CURENTE (D7) 148
Prime nete de asigurare generală - daune (D71) 148
Indemnizaţii de asigurare generală - daune (D72) 149
Transferuri curente între administraţiile publice (D73) 150
Cooperare internaţională curentă (D74) 150
Transferuri curente diverse (D75) 151
Transferuri curente către IFSLSGP (D751) 151
Transferuri curente între gospodării (D752) 151
Alte transferuri curente diverse (D759) 151
Amenzi şi penalităţi 151
Loterii şi jocuri de noroc 152
Plăţi compensatorii 152
Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB (D76) 153
AJUSTARE PENTRU VARIAŢIA DREPTURILOR DE PENSIE (D8) 153
TRANSFERURI DE CAPITAL (D9) 154
Impozite pe capital (D91) 154
Ajutoare pentru investiţii (D92) 155
Alte transferuri de capital (D99) 156
OPŢIUNI PE ACŢIUNI ALE ANGAJAŢILOR (OAA) 157
CAPITOLUL 5 OPERAŢIUNI FINANCIARE 159
CARACTERISTICI GENERALE ALE OPERAŢIUNILOR FINANCIARE 159
Active financiare, creanţe financiare şi pasive 159
Active contingente şi pasive contingente 159
Categorii de active şi pasive financiare 160
Conturi de patrimoniu, cont financiar şi alte fluxuri 161
Evaluare 161
Înregistrarea netă şi brută 162
Consolidarea 162
Compensarea 162
Norme contabile pentru operaţiunile financiare 163
Operaţiunea financiară cu un transfer curent sau de capital ca operaţiune în contraparte 163
Operaţiunea financiară cu venituri din proprietate ca operaţiune în contraparte 164
Momentul înregistrării 164
Un cont financiar "de-la-cine-cui" 165
CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR FINANCIARE PE CATEGORII ÎN DETALIU 166
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (F1) 166
Aur monetar (F11) 166
DST (F12) 167
Numerar şi depozite (F2) 168
Numerar (F21) 168
Depozite (F22 şi F29) 168
Depozite transferabile (F22) 168
Alte depozite (F29) 169
Titluri de natura datoriei (F3) 169
Caracteristicile principale ale titlurilor de natura datoriei 170
Clasificarea în funcţie de scadenţa iniţială şi de monedă 170
Clasificarea în funcţie de tipul de rată a dobânzii 170
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă 171
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă 171
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii mixtă 171
Plasamente private 172
Securitizarea 172
Obligaţiuni garantate 172
Credite (F4) 173
Principalele trăsături ale creditelor 173
Clasificarea creditelor în funcţie de scadenţa iniţială, de valută şi de scopul creditării 173
Distincţia între operaţiunile cu credite şi operaţiunile cu depozite 173
Distincţia dintre operaţiunile cu credite şi operaţiunile cu titluri de natura datoriei 173
Distincţia dintre operaţiunile cu credite, creditele comerciale şi efectele de comerţ 174
Acordarea sub formă de împrumut a titlurilor de valoare şi acordurile de răscumpărare 174
Leasinguri financiare 175
Alte tipuri de credite 175
Active financiare excluse din categoria creditelor 175
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (F5) 176
Participaţii (F51) 176
Certificate de depozit 176
Acţiuni cotate (F511) 176
Acţiuni necotate (F512) 176
Oferta publică iniţială, listarea, delistarea şi răscumpărarea acţiunilor 177

Active financiare excluse din titluri de valoare de tip participaţie	177
Alte participaţii (F519)	177
Evaluarea operaţiunilor cu participaţii	178
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (F52)	178
Acţiuni sau unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (F521)	178
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară (F522)	179
Evaluarea operaţiunilor cu acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii	179
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate (F6)	179
Provizioane tehnice de asigurări generale (F61)	179
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor (F62)	179
Drepturi de pensie (F63)	180
Drepturi de pensie contingente	180
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (F64)	180
Drepturi cuvenite, altele decât pensiile (F65)	181
Provizioane pentru executarea garanţiilor standardizate (F66)	181
Garanţii standardizate şi garanţii unice	181
Instrumente financiare derivate şi opţiunile pe acţiuni ale angajaţilor (F7)	182
Instrumente financiare derivate (F71)	182
Opţiuni	182
Contracte la termen	182
Opţiuni vizavi de contractele la termen de tip forward	183
Swapuri	183
Contracte forward pe rata dobânzii (forward rate agreements - FRA)	183
Instrumente derivate de credit	183
Swapuri pe riscul de nerambursare a unui credit	184
Instrumente financiare care nu sunt incluse în instrumentele financiare derivate	184
Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (F72)	184
Evaluarea operaţiunilor cu instrumente financiare derivate şi cu opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	185
Alte conturi de primit/de plătit (F8)	185
Credite comerciale şi avansuri (F81)	186
Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri (F89)	186
ANEXA 51 - CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR FINANCIARE	187
Clasificarea operaţiunilor financiare pe categorii	187
Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de posibilitatea de a fi negociate	188
Titluri de valoare structurate	189
Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de tipul de venit	189
Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de tipul de dobândă	189
Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de scadentă	190
Scadenţa cu termen scurt şi cu termen lung	190
Scadenţa iniţială şi scadenţa restantă	190
Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de valută	190
Agregate monetare	190
CAPITOLUL 6 ALTE FLUXURI	191
INTRODUCERE	191
ALTE MODIFICĂRI DE ACTIVE ŞI PASIVE	191
Alte modificări ale volumului activelor şi pasivelor (K1-K6)	191
Apariţia economică a activelor (K1)	191
Dispariţia economică a activelor neproduse (K2)	192
Distrugeri de active cauzate de catastrofe (K3)	192
Confiscări fără compensaţie (K4)	193
Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte (K5)	193
Modificări de clasificare (K6)	194
Modificări de clasificare sectorială şi de structură ale unităţilor instituţionale (K61)	194
Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor (K62)	194
Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere (K7)	195
Câştiguri şi pierderi neutre din deţinere (K71)	196
Câştiguri şi pierderi reale din deţinere (K72)	196
Câştiguri şi pierderi din deţinere în funcţie de tipurile de active şi pasive financiare	197
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST) (AF1)	197
Numerar şi depozite (AF2)	197
Titluri de natura datoriei (AF3)	197
Credite (AF4)	198
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (AF5)	198
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate (AF6)	198
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (AF7)	198
Alte conturi de primit/de plătit (AF8)	198
Active financiare în monedă străină	199
CAPITOLUL 7 CONTURILE DE PATRIMONIU	200
TIPURI DE ACTIVE ŞI PASIVE	201
Definirea unui activ	201
ELEMENTE EXCLUSE DIN SFERA ACTIVELOR ŞI PASIVELOR	201
CATEGORII DE ACTIVE ŞI PASIVE	201
Active nefinanciare produse (AN1)	201
Active nefinanciare neproduse (AN2)	202
Active şi pasive financiare (AF)	202
EVALUAREA ÎNREGISTRĂRILOR ÎN CONTURILE DE PATRIMONIU	205
Principii generale de evaluare	205
ACTIVE NEFINANCIARE (AN)	206
Active nefinanciare produse (AN1)	206
Active fixe (AN11)	206
Drepturi de proprietate intelectuală (AN117)	206
Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse (AN 116)	207
Stocuri (AN 12)	207
Obiecte de valoare (AN13)	207
Active nefinanciare neproduse (AN2)	207
Resurse naturale (AN21)	207
Terenuri (AN 211)	207
Rezerve de minereuri şi resurse energetice (AN212)	207
Alte active naturale (AN213, AN214 şi AN215)	207
Contracte, contracte de leasing şi licenţe (AN22)	208
Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale (AN23)	208
ACTIVE ŞI PASIVE FINANCIARE (AF)	208
Aur monetar şi DST (AF1)	208
Numerar şi depozite (AF2)	208
Titluri de natura datoriei (AF3)	208
Credite (AF4)	209
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (AF5)	209
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate (AF6)	210
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (AF7)	210
Alte conturi de primit/de plătit (AF8)	210
CONTURILE DE PATRIMONIU FINANCIAR	210
POSTURI PRO MEMORIA	211
Bunuri de consum de folosinţă îndelungată (ANm)	211
Investiţii străine directe (AFm1)	211
Credite neperformante (AFm2)	211
Înregistrarea creditelor neperformante	212
ANEXA 71 CUPRINSUL FIECĂREI CATEGORII DE ACTIVE	213
ANEXA 72 O IMAGINE A RUBRICILOR DE LA CONTUL DE PATRIMONIU DE DESCHIDERE LA CONTUL DE PATRIMONIU DE ÎNCHIDERE	222
CAPITOLUL 8 SECVENŢA DE CONTURI	226
INTRODUCERE	226
Secvenţa conturilor	226
SECVENŢA DE CONTURI	230
Conturile operaţiunilor curente	230
Contul de producţie (I)	230
Conturile de distribuire şi utilizare a de venitului (II)	232

Conturile de distribuire primară a venitului (II.1) 232
Contul de exploatare (II.1.1) 232
Contul de alocare a veniturilor primare (II.1.2) 236
Contul de venit al întreprinderii (II.1.2.1) 242
Contul de alocare a altor venituri primare (II.1.2.2) 242
Contul de distribuire secundară a venitului (II.2) 249
Contul de redistribuire a venitului în natură (II.3) 249
Contul de utilizare a venitului (II.4) 256
Contul de utilizare a venitului disponibil (II.4.1) 256
Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat (II.4.2) 256
Conturile operaţiunilor de acumulare (III) 259
Contul de capital (III.1) 259
Contul variaţiei valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital (III.1.1) 259
Contul achiziţiilor de active nefinanciare (III.1.2) 259
Contul financiar (III.2) 259
Contul altor modificări de active (III.3) 268
Contul altor modificări ale volumului activelor (III.3.1) 268
Contul de reevaluare (III.3.2) 268
Contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere (III.3.2.1) 268
Contul câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere (III.3.2.2) 268
Conturile de patrimoniu (IV) 282
Contul de patrimoniu de deschidere (IV.1) 282
Contul de variaţie a patrimoniului (IV.2) 282
Contul de patrimoniu de închidere (IV.3) 282
CONTURILE RESTULUI LUMII (V) 290
Conturile operaţiunilor curente 290
Contul exterior al operaţiunilor cu bunuri şi servicii (V.I) 290
Contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (V.II) 290
Conturile exterioare ale operaţiunilor de acumulare (V.III) 290
Contul de capital (V.III.1) 290
Contul financiar (V.III.2) 291
Contul altor modificări de active (V.III.3) 291
Conturile de patrimoniu (V.IV) 291
CONTUL DE BUNURI ŞI SERVICII (0) 303
CONTURILE ECONOMICE INTEGRATE 303
AGREGATE 315
Produsul intern brut la preţuri de piaţă (PIB) 315
Excedentul de exploatare al economiei totale 315
Venitul mixt al economiei totale 315
Venitul întreprinderilor din economia totală 315
Venitul naţional (la preţuri de piaţă) 315
Venitul naţional disponibil 315
Economia 316
Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul 316
Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare al economiei totale 316
Valoarea netă a economiei totale 316
Cheltuielile şi veniturile administraţiilor publice 316
CAPITOLUL 9 TABELELE RESURSELOR ŞI UTILIZĂRILOR ŞI SISTEMUL INTRĂRI-IEŞIRI 318
INTRODUCERE 318
DESCRIERE 322
INSTRUMENT STATISTIC 322
INSTRUMENT PENTRU ANALIZĂ 323
TABELE MAI DETALIATE ALE RESURSELOR ŞI UTILIZĂRILOR 323
Clasificări 323
Principiile evaluării 325
Marja de comerţ şi de transport 326
Impozite minus subvenţii pe producţie şi importuri 328
Alte concepte de bază 330
Informaţii suplimentare 331
SURSELE DE DATE ŞI ECHILIBRAREA DATELOR 331
INSTRUMENTUL DE ANALIZĂ ŞI EXTINDERE 332
CAPITOLUL 10 MĂSURAREA PRETURILOR ŞI A VOLUMELOR 335
SFERA DE APLICARE A INDICILOR DE PREŢ ŞI DE VOLUM ÎN CONTURILE NAŢIONALE 336
Sistemul integrat de indici de preţ şi de volum 336
Alţi indici de preţ şi de volum 337
PRINCIPII GENERALE DE MĂSURARE A INDICILOR DE PREŢ ŞI VOLUM 337
Definiţia preturilor şi a volumelor produselor de piaţă 337
Calitate, preţ şi produse omogene 338
Preturi şi volum 339
Produse noi 340
Principii aplicabile serviciilor non-piaţă 341
Principii de evaluare a valorii adăugate şi a produsului intern brut 342
DIFICULTĂŢI SPECIFICE PRIVIND APLICAREA PRINCIPIILOR GENERALE 343
Impozite şi subvenţii pe produse şi importuri 343
Alte impozite şi subvenţii pentru producţie 344
Consumul de capital fix 344
Remunerarea salariaţilor 344
Stocurile de active fixe produse şi variaţia stocurilor 344
MĂSURAREA VENITULUI REAL DIN ECONOMIA TOTALĂ 345
INDICI DE PREŢ ŞI DE VOLUM COMPARABILI LA NIVEL INTERNAŢIONAL 346
CAPITOLUL 11 POPULAŢIA ŞI FORŢA DE MUNCĂ OCUPATĂ 347
POPULAŢIA TOTALĂ 347
POPULAŢIA ACTIVĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC 348
POPULAŢIA OCUPATĂ 348
Salariaţii 349
Lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă 349
Populaţia ocupată şi rezidenta 350
ŞOMAJUL 351
LOCURI DE MUNCĂ 351
Locuri de muncă şi rezidentă 352
ECONOMIA NEOBSERVATĂ 352
TOTALUL ORELOR LUCRATE 352
Definiţia orelor efectiv lucrate 352
ECHIVALENT NORMĂ ÎNTREAGĂ 354
VOLUMUL MUNCII SALARIATE CU REMUNERARE CONSTANTĂ 354
MĂSURAREA PRODUCTIVITĂŢII 354
CAPITOLUL 12 CONTURILE NAŢIONALE TRIMESTRIALE 355
INTRODUCERE 355
ASPECTE SPECIFICE CONTURILOR NAŢIONALE TRIMESTRIALE 356
Momentul înregistrării 356
Producţia în curs de execuţie 356
Activităţi concentrate în perioade specifice ale unui an 357
Plăţile cu frecvenţă redusă 357
Estimările-semnal 357
Echilibrarea şi aplicarea bazei de referinţă în conturile naţionale trimestriale 357
Echilibrarea 358
Coerenţa dintre conturile trimestriale şi cele anuale - aplicarea bazei de referinţă 358
Măsurarea înlănţuită a variaţiilor de preţ şi volum 358
Ajustări sezoniere şi calendaristice 359
Secvenţa de calcul a măsurărilor înlănţuite de volum ajustate sezonier 360
CAPITOLUL 13 CONTURILE REGIONALE 361
INTRODUCERE 361
TERITORIUL REGIONAL 362
UNITĂŢILE ŞI CONTURILE REGIONALE 362
Unităţi instituţionale 362
Unităţile cu activitate economică locale şi activităţile regionale de producţie, pe ramuri de activitate 363
METODE DE REGIONALIZARE 363

AGREGATE PENTRU ACTIVITĂŢILE DE PRODUCŢIE 365
Valoarea adăugată brută şi produsul intern brut, pe regiuni 365
Alocarea SIFIM către întreprinderile utilizatoare 365
Forţa de muncă 365
Remunerarea salariaţilor 365
Tranziţia de la VAB regională la PIB regional 365
Ratele de creştere a volumului pentru VAB regională 366
CONTURILE REGIONALE REFERITOARE LA VENITURILE GOSPODĂRIILOR POPULAŢIEI 366
CAPITOLUL 14 SERVICII DE INTERMEDIERE FINANCIARĂ INDIRECT MĂSURATE (SIFIM) 369
CONCEPTUL DE SIFIM ŞI IMPACTUL ALOCĂRII LOR LA SECTOARELE UTILIZATOARE ASUPRA AGREGATELOR PRINCIPALE 369
CALCULAREA PRODUCŢIEI DE SIFIM PENTRU SECTOARELE S122 ŞI S125 370
Datele statistice necesare 370
Ratele de referinţă 370
Rata de referinţă internă 371
Ratele de referinţă externe 371
Defalcare detaliată a SIFIM pe sectoare instituţionale 371
Defalcarea în consum intermediar şi final al SIFIM alocate gospodăriilor populaţiei 372
CALCULAREA IMPORTURILOR DE SIFIM 373
SIFIM ÎN TERMENI DE VOLUM 373
CALCULAREA SIFIM PE RAMURI DE ACTIVITATE 374
PRODUCŢIA BĂNCII CENTRALE 374
CAPITOLUL 15 CONTRACTE, CONTRACTE DE LEASING ŞI LICENŢE 375
INTRODUCERE 375
DISTINCŢIA DINTRE LEASINGURILE OPERAŢIONALE, LEASINGURILE DE RESURSE ŞI LEASINGURILE FINANCIARE 375
Leasinguri operaţionale 377
Leasinguri financiare 377
Leasinguri de resurse 378
Permise de utilizare a resurselor naturale 379
Permise de exercitare a unor activităţi specifice 380
Parteneriatele public-privat (PPP) 382
Contracte de concesionare a serviciilor 382
Contracte de leasing operaţional comercializabile (AN221) 382
Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri şi servicii viitoare (AN224) 382
CAPITOLUL 16 ASIGURĂRI 383
INTRODUCERE 383
Asigurare directă 383
Reasigurare 384
Unităţile implicate 385
PRODUCŢIA ASIGURĂRILOR DIRECTE 385
Primele încasate 385
Prime suplimentare 386
Indemnizaţiile ajustate de plătit şi prestaţiile datorate 386
Indemnizaţii ajustate de asigurări generale de plătit 386
Prestaţii de asigurări de viaţă datorate 387
Provizioane tehnice de asigurare 387
Definirea producţiei asigurărilor 388
Asigurarea generală 388
Asigurarea de viaţă 389
Reasigurare 389
OPERAŢIUNI ASOCIATE CU ASIGURĂRILE GENERALE 389
Alocarea producţiei asigurărilor între utilizatori 389
Serviciile de asigurare furnizate restului lumii şi serviciile de asigurare furnizate de restul lumii 389
Înregistrările contabile 390
OPERAŢIUNI DE ASIGURĂRI DE VIAŢĂ 392
OPERAŢIUNI ASOCIATE CU REASIGURAREA 394
OPERAŢIUNI ASOCIATE CU AUXILIARII DE ASIGURARE 395
RENTE 395
ÎNREGISTRAREA INDEMNIZAŢIILOR DE ASIGURĂRI GENERALE 396
Tratarea indemnizaţiilor ajustate 396
Tratarea distrugerilor de active cauzate de catastrofe 396
CAPITOLUL 17 ASIGURĂRILE SOCIALE INCLUSIV PENSIILE 397
INTRODUCERE 397
Sistemele de asigurări sociale, asistenţa socială şi poliţele de asigurare individuală 397
Prestaţii sociale 398
Prestaţiile sociale furnizate de administraţiile publice 399
Prestaţiile sociale furnizate de alte unităţi instituţionale 399
Pensiile şi alte tipuri de prestaţii 399
PRESTAŢIILE DE ASIGURĂRI SOCIALE, ALTELE DECÂT PENSIILE 399
Sistemele de securitate socială, altele decât sistemele de pensii 399
Alte sisteme de asigurări sociale legate de forţa de muncă 400
Înregistrarea stocurilor şi a fluxurilor pe tip de sistem de asigurări sociale altele decât pensiile 400
Sistemele de securitate socială 400
Sisteme de asigurări sociale legate de forţa de muncă altele decât pensiile 400
PENSIILE 401
Tipuri de sisteme de pensii 401
Sisteme de pensii de securitate socială 402
Alte sisteme de pensii legate de forţa de muncă 402
Sisteme de cotizaţii predefinite 403
Sisteme de prestaţii predefinite 403
Sisteme fictive de cotizaţii predefinite şi sisteme hibride 403
Comparaţie între sistemele cu prestaţii predefinite şi sistemele cu cotizaţii predefinite 403
Administratorul fondului de pensii, managerul fondului de pensii, fondul de pensii şi sistemul multipatronal de pensii 404
Înregistrarea stocurilor şi a fluxurilor pe tip de sistem de pensii în cadrul asigurărilor sociale 405
Operaţiuni pentru sistemele de pensii de securitate socială 405
Operaţiuni pentru alte sisteme de pensii legate de forţa de muncă 406
Operaţiuni pentru sistemele de pensii cu cotizaţii predefinite 406
Alte fluxuri legate de sistemele de pensii cu cotizaţii predefinite 408
Operaţiuni pentru sistemele de pensii cu prestaţii predefinite 409
TABEL SUPLIMENTAR PENTRU DREPTURILE DE PENSIE ACUMULATE LA ZI ÎN CADRUL ASIGURĂRILOR SOCIALE 412
Structura tabelului suplimentar 412
Coloanele tabelului 414
Rândurile tabelului 415
Bilanţuri de deschidere şi de închidere 416
Variaţii ale drepturilor de pensie datorate operaţiunilor 416
Variaţii ale drepturilor de pensie ca urmare a altor fluxuri economice 418
Indicatori asociaţi 419
Ipoteze actuariale 420
Drepturi acumulate până la o anumită dată 420
Rata de actualizare 420
Creşterea salariilor 420
Ipoteze demografice 421
CAPITOLUL 18 CONTURILE RESTULUI LUMII 422
INTRODUCERE 422
TERITORIUL ECONOMIC 423
Rezidenta 423
UNITĂŢI INSTITUŢIONALE 423
SUCURSALELE ÎN CONTURILE INTERNAŢIONALE ALE BALANŢEI DE PLĂŢI 423
UNITĂŢI REZIDENTE FICTIVE 424
ÎNTREPRINDERI MULTITERITORIALE 424
ÎMPĂRŢIREA GEOGRAFICĂ 424
CONTURILE INTERNAŢIONALE ALE BALANŢEI DE PLĂŢI 425
SOLDURILE DIN CONTURILE CURENTE ALE CONTURILOR INTERNAŢIONALE 425

CONTURILE SECTORULUI RESTUL LUMII ŞI RELAŢIA LOR CU CONTURILE INTERNAŢIONALE DIN BALANŢA DE PLĂŢI	426
Contul exterior de operaţiuni cu bunuri şi servicii	426
Evaluare	429
Bunuri destinate prelucrării	429
Achiziţiile şi revânzările internaţionale ("merchanting")	430
Bunuri care fac obiectul achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale	430
Importuri şi exporturi de SIFIM	431
Contul exterior al veniturilor primare şi secundare	432
Contul veniturilor primare	433
Veniturile din investiţii directe	433
Contul veniturilor secundare (transferuri curente) din MBP6	433
Contul de capital exterior	434
Contul financiar exterior şi poziţia investiţională internaţională (PII)	435
CONTURILE DE PATRIMONIU PENTRU SECTORUL RESTUL LUMII	437
CAPITOLUL 19 CONTURILE EUROPENE	439
INTRODUCERE	439
DE LA CONTURILE NAŢIONALE LA CONTURILE EUROPENE	439
Conversia datelor în monede diferite	440
Instituţii europene	440
Contul restului lumii	441
Echilibrarea operaţiunilor	442
Măsurarea preţurilor şi a volumelor	442
Conturi de patrimoniu	442
Matricele "de la cine cui"	442
ANEXA 191 - CONTURILE INSTITUŢIILOR EUROPENE	443
Resurse	443
Utilizări	444
Consolidarea	444
CAPITOLUL 20 CONTURILE ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE	445
INTRODUCERE	445
DEFINIREA SECTORULUI ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE	445
Identificarea unităţilor administraţiei publice	445
Unităţile administraţiei publice	445
IFSL clasificate în sectorul administraţiilor publice	446
Alte unităţi ale administraţiilor publice	446
Controlul public	447
Delimitarea piaţă/non-piaţă	447
Noţiunea de preţuri semnificative din punct de vedere economic	447
Criteriile cumpărătorului producţiei unui producător public	448
Producţia este vândută în principal societăţilor şi gospodăriilor populaţiei	448
Producţia este vândută doar administraţiilor publice	448
Producţia este vândută administraţiilor publice şi altora	448
Testul piaţă/non-piaţă	448
Intermedierea financiară şi limitele administraţiilor publice	449
Cazuri limită	449
Sediile centrale ale societăţilor publice	449
Fondurile de pensii	449
Cvasisocietăţile	449
Agenţiile de restructurare	450
Agenţiile de privatizare	450
Structurile de anulare a datoriilor	450
Entităţile cu scop special	451
Asociaţii în participaţiune	451
Agenţiile de reglementare a pieţei	451
Autorităţile supranaţionale	452
Subsectoarele administraţiilor publice	452
Administraţia centrală	452
Administraţiile statelor federale	452
Administraţiile locale	453
Fonduri de securitate socială	453
PREZENTAREA DATELOR STATISTICE FINANCIARE ALE ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE	453
Cadrul	453
Veniturile	455
Impozitele şi cotizaţiile sociale	455
Vânzările	455
Alte venituri	458
Cheltuielile	458
Remunerarea salariaţilor şi consumul intermediar	458
Cheltuielile cu prestaţiile sociale	459
Dobânzi	459
Alte cheltuieli curente	459
Cheltuielile de capital	459
Legătura cu cheltuiala pentru consumul final al administraţiilor publice (P3)	460
Cheltuielile administraţiilor publice conform funcţiei (CFAP)	460
Soldurile contabile	461
Capacitatea/necesarul net de finanţare (B9)	461
Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital (B101)	461
Finanţarea	461
Operaţiunile cu active	462
Operaţiunile cu pasive	463
Alte fluxuri economice	463
Contul de reevaluare	463
Alte modificări de volum al conturilor de active	464
Conturile de patrimoniu	464
Consolidarea	465
ASPECTE CONTABILE CARE PRIVESC ADMINISTRAŢIILE PUBLICE	466
Veniturile din impozite	466
Caracterul veniturilor din impozite	466
Creditele fiscale	467
Sumele de înregistrat	467
Sumele necolectabile	467
Momentul înregistrării	467
Înregistrarea în conformitate cu principiul dreptului constatat	467
Înregistrarea impozitelor în conformitate cu principiul dreptului constatat	467
Dobânzi	468
Obligaţiunile cu discount şi obligaţiunile cu cupon zero	469
Titlurile de valoare indexate	469
Instrumente financiare derivate	469
Deciziile judecătoreşti	469
Cheltuielile militare	469
Relaţiile administraţiilor publice cu societăţile publice	470
Investiţiile de tip participaţii în societăţi publice şi distribuirea câştigurilor	470
Investiţiile de tip participaţii	470
Infuziile de capital	470
Subvenţiile şi infuziile de capital	470
Normele aplicabile în circumstanţe speciale	471
Operaţiunile fiscale	471
Distribuirile societăţilor publice	471
Dividende versus retrageri de participaţii	471
Impozite versus retrageri de participaţii	472
Privatizarea şi naţionalizarea	472
Privatizarea	472
Privatizările indirecte	472
Naţionalizarea	472
Operaţiunile cu banca centrală	473
Restructurările, fuziunile, şi reclasificările	473
Operaţiunile cu datorii	473
Preluarea de datorii, anularea de datorii şi scoaterea din evidenţele contabile a datoriilor	473
Preluarea şi anularea de datorii	473
Preluarea de datorii care implică un transfer de active nefinanciare	474

Scoaterea din evidenţele contabile sau diminuarea valorii contabile a datoriilor 474
Alte modalităţi de restructurare a datoriei 475
Cumpărarea de datorie la o valoare mai mare decât cea de piaţă 475
Operaţiuni de anulare şi de salvare 475
Garanţiile pentru datorii 476
Garanţiile din categoria instrumentelor financiare derivate 476
Garanţiile standard 477
Garanţiile unice (cu risc incert) 477
Securitizarea 477
Definiţie 477
Criteriile de recunoaştere a vânzării 477
Înregistrarea fluxurilor 478
Alte aspecte 478
Obligaţiile privind pensiile 478
Plăţile forfetare 478
Parteneriatele public-privat 479
Sfera de cuprindere a PPP 479
Proprietatea economică şi alocarea activului 479
Aspecte de contabilitate 480
Operaţiunile cu organizaţii internaţionale şi supranaţionale 481
Asistenţa pentru dezvoltare 482
SECTORUL PUBLIC 483
Deţinerea controlului în sectorul public 483
Băncile centrale 484
Cvasisocietăţile publice 485
Entităţile cu scop special şi nerezidenţii 485
Asocierile în participaţie 485
CAPITOLUL 21 LEGĂTURILE DINTRE CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR ŞI CONTURILE NAŢIONALE ŞI MĂSURAREA ACTIVITĂŢII ÎNTREPRINDERILOR 486
REGULI ŞI METODE SPECIFICE ALE CONTABILITĂŢII ÎNTREPRINDERILOR 486
Momentul înregistrării 486
Contabilitate pe principiul intrărilor duble şi cvadruple 486
Evaluare 486
Contul de profit şi pierdere şi bilanţul 487
CONTURILE NAŢIONALE ŞI CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR: ASPECTE PRACTICE 487
TRANZIŢIA DE LA CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR LA CONTURILE NAŢIONALE: EXEMPLUL ÎNTREPRINDERILOR NEFINANCIARE 488
Ajustări conceptuale 488
Ajustări pentru realizarea coerenţei cu conturile altor sectoare 488
Exemple de ajustări în scopul exhaustivităţii 488
ASPECTE SPECIFICE 488
Câştiguri/pierderi din deţinere 488
Globalizarea 489
Fuziuni şi achiziţii 489
CAPITOLUL 22 CONTURILE SATELIT 490
INTRODUCERE 490
Clasificările funcţionale 493
PRINCIPALE CARACTERISTICI ALE CONTURILOR SATELIT 496
Conturile satelit funcţionale 496
Conturile sectoarelor speciale 499
Includerea de date nemonetare 503
Detalii şi concepte suplimentare 503
Concepte de bază diferite 504
Utilizarea modelelor sau includerea de rezultate experimentale 504
Conceperea şi elaborarea conturilor satelit 505
NOUĂ CONTURI SATELIT SPECIFICE 506
Conturile în domeniul agriculturii 507
Conturile de mediu 507
Conturile în domeniul sănătăţii 518
Conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei 520
Conturile în domeniul forţei de muncă şi MCS 523
Conturile în domeniul productivităţii şi creşterii 525
Conturile în domeniul cercetării şi dezvoltării 526
Conturile în domeniul protecţiei sociale 528
Conturile satelit în domeniul turismului 531
CAPITOLUL 23 CLASIFICĂRI 533
INTRODUCERE 533
CLASIFICAREA SECTOARELOR INSTITUŢIONALE (S) 533
CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR ŞI ALTOR FLUXURI 535
Operaţiuni pe produse (P) 535
Operaţiuni cu active nefinanciare neproduse (coduri NP) 536
Operaţiuni de repartiţie (D) 537
Transferuri curente în bani şi în natură (D5-D8) 538
Operaţiuni cu active şi pasive financiare (F) 539
Alte modificări de active (K) 541
CLASIFICAREA SOLDURILOR CONTABILE ŞI A VALORII NETE (B) 541
CLASIFICAREA ÎNREGISTRĂRILOR ÎN CONTURILE DE PATRIMONIU (L) 542
CLASIFICAREA ACTIVELOR (A) 542
Active nefinanciare (AN) 542
Active financiare (AF) 544
CLASIFICAREA RUBRICILOR SUPLIMENTARE 545
Credite neperformante 545
Servicii de capital 546
Tabel privind pensiile 546
Bunuri de consum de folosinţă îndelungată 548
Investiţii străine directe 548
Poziţii contingente 548
Numerar şi depozite 549
Clasificarea titlurilor de natura datoriei în funcţie de scadenţă 549
Titluri de natura datoriei cotate şi necotate 549
Credite pe termen lung cu scadenţă sub un an şi credite pe termen lung garantate prin ipotecă 549
Acţiuni cotate şi necotate ale fondurilor de investiţii 550
Arierate de dobânzi şi de rambursare a creditelor 550
Sume individuale şi totale transferate de lucrători 550
REGRUPAREA ŞI CODIFICAREA RAMURILOR DE ACTIVITATE (A) ŞI A PRODUSELOR (P) 550
CLASIFICAREA FUNCŢIILOR ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE (COFOG) 565
CLASIFICAREA CONSUMULUI INDIVIDUAL PE DESTINAŢII (Coicop) 568
CLASIFICAREA FUNCŢIILOR INSTITUŢIILOR FĂRĂ SCOP LUCRATIV ÎN SERVICIUL GOSPODĂRIILOR POPULAŢIEI (COPNI) 570
CLASIFICAREA CHELTUIELILOR PRODUCĂTORILOR PE DESTINAŢII (COPP) 571
CAPITOLUL 24 CONTURILE 573
Tabelul 24.1 Contul 0: Contul de bunuri şi servicii 573
Tabelul 24.2 Secvenţa completă a conturilor pentru economia totală 573
Tabelul 24.3 Secvenţa completă a conturilor societăţilor nefinanciare 593
Tabelul 24.4 Secvenţa completă a conturilor societăţilor financiare 607
Tabelul 24.5 Secvenţa completă a conturilor administraţiilor publice 622
Tabelul 24.6 Secvenţa completă a conturilor gospodăriilor populaţiei 638
Tabelul 24.7 Secvenţa completă a conturilor instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei 654

CAPITOLUL 1: CARACTERISTICI GENERALE ŞI PRINCIPII DE BAZĂ

CARACTERISTICI GENERALE

1.01. Sistemul european de conturi (denumit în continuare "SEC 2010" sau "SEC") este un cadru contabil compatibil pe plan internaţional care permite descrierea analitică şi sistematică a unei economii totale (cu alte cuvinte, o regiune, o ţară sau un grup de ţări), a componentelor sale şi a relaţiilor acesteia cu alte economii totale.

1.02. Versiunea precedentă a SEC 2010, Sistemul european de conturi 1995 (SEC 95) a fost publicată în 1996 ([1]). În primele 13 capitole, metodologia SEC 2010 astfel cum este specificată în prezenta anexă are aceeaşi structură ca publicaţia SEC 95, dar acesta mai cuprinde 11 noi capitole care abordează aspecte ale sistemului care reflectă evoluţiile înregistrate în privinţa măsurării economiilor moderne sau a utilizării SEC 95 în Uniunea Europeană (UE).

([1])Regulamentul (CE) nr. 2223/96 din 25 iunie 1996 privind Sistemul european de conturi naţionale şi regionale din Comunitate (JO L 310, 30.11.1996, p. 1).

1.03. Structura acestui manual este următoarea: capitolul 1 se referă la caracteristicile de bază ale sistemului din punct de vedere al conceptelor utilizate, prezintă principiile SEC şi descrie unităţile statistice fundamentale şi regruparea acestora. Acest capitol oferă o imagine generală a secvenţei conturilor şi o descriere scurtă a agregatelor principale, precum şi a rolului tabelelor resurselor şi utilizărilor şi al sistemului intrări-ieşiri. Capitolul 2 descrie unităţile instituţionale utilizate la măsurarea economiei şi modul în care aceste unităţi sunt clasificate pe sectoare şi alte grupuri pentru a permite efectuarea de analize. Capitolul 3 descrie toate operaţiunile din sistem referitoare la produse (bunuri şi servicii), precum şi la active neproduse. Capitolul 4 descrie toate operaţiunile din economie prin care se distribuie şi se redistribuie venitul şi patrimoniul în economie. Capitolul 5 descrie operaţiunile financiare din economie. Capitolul 6 descrie variaţiile pe care le poate înregistra valoarea activelor ca urmare a unor evenimente care nu sunt de natură economică sau din cauza variaţiei preţurilor. Capitolul 7 descrie conturile de patrimoniu şi tabelele de clasificare a activelor şi pasivelor. Capitolul 8 prezintă secvenţa conturilor şi soldurile contabile asociate fiecărui cont. Capitolul 9 descrie tabelele resurselor şi utilizărilor şi rolul avut de acestea în armonizarea măsurării venitului, producţiei şi cheltuielilor din economie. De asemenea, acest capitol descrie tabelele intrări-ieşiri care pot fi obţinute pe baza tabelelor resurselor şi utilizărilor. Capitolul 10 descrie baza conceptuală pentru măsurarea preţurilor şi a volumelor, asociată cu valorile nominale constatate în conturi. Capitolul 11 descrie măsurările privind populaţia şi piaţa forţei de muncă ce pot fi utilizate împreună cu măsurările conturilor naţionale în scopul analizei economice. Capitolul 12 oferă o scurtă descriere a conturilor naţionale trimestriale şi a modului în care acestea diferă faţă de conturile anuale în privinţa aspectelor evidenţiate.

1.04. Capitolul 13 descrie scopul, conceptele şi problemele de compilare întâlnite în elaborarea unui set de conturi regionale. Capitolul 14 se referă la măsurarea serviciilor financiare asigurate de intermediarii financiari şi finanţate prin încasările din dobânzi nete şi reflectă activităţile de cercetare şi dezvoltare care au durat ani întregi în statele membre pentru a obţine măsuri solide şi armonizate în toate statele membre. Capitolul 15 referitor la contracte, contracte de leasing şi licenţe este necesar pentru a descrie un domeniu care devine din ce în ce mai important în conturile naţionale. Capitolele 16 şi 17 privind asigurările, asigurările sociale şi pensiile descriu modul în care acestea sunt tratate în conturile naţionale, având în vedere faptul că interesul faţă de problemele legate de redistribuire creşte odată cu îmbătrânirea populaţiei. Capitolul 18 se referă la conturile restului lumii, care sunt conturile naţionale echivalente conturilor sistemului de măsurare a balanţei de plăţi. Capitolul 19 privind conturile europene, care este de asemenea un capitol nou, abordează aspecte ale conturilor naţionale faţă de care acordurile instituţionale şi comerciale europene se confruntă cu probleme care necesită o abordare armonizată. Capitolul 20 descrie conturile pentru sectorul administraţiilor publice - un domeniu de interes special, deoarece aspectele legate de prudenţa fiscală din partea statelor membre continuă să fie cruciale în aplicarea politicii economice în UE. Capitolul 21 descrie legăturile dintre conturile întreprinderilor şi conturile naţionale, domeniu care capătă un interes sporit pe măsură ce în toate ţările creşte responsabilitatea societăţilor multinaţionale pentru o parte din ce în ce mai mare a produsului intern brut (PIB). Capitolul 22 descrie relaţia dintre conturile satelit şi principalele conturi naţionale. Capitolele 23 şi 24 sunt prezentate doar cu titlu de referinţă; capitolul 23 stabileşte clasificările utilizate în SEC 2010 pentru sectoare, activităţi şi produse, iar capitolul 24 stabileşte secvenţa completă a conturilor pentru fiecare sector.

1.05. Structura SEC 2010 respectă metodologia revizuită la nivel mondial a contabilităţii naţionale care figurează în Sistemul Conturilor Naţionale din 2008 (SCN 2008), cu excepţia anumitor diferenţe de prezentare şi a gradului mai ridicat de precizie a anumitor concepte SEC 2010 care sunt folosite în anumite scopuri specifice UE. Organizaţia Naţiunilor Unite (ONU), Fondul Monetar Internaţional (FMI), Biroul Statistic al Uniunii Europene (Eurostat), Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică (OCDE) şi Banca Mondială au fost responsabile cu producerea acestei metodologii. SEC 2010 se axează pe condiţiile şi cerinţele de date ale Uniunii Europene. Ca SCN 2008, SEC 2010 este armonizat cu conceptele şi clasificările utilizate în multe alte statistici economice şi sociale (de exemplu, statisticile privind forţa de muncă, statisticile privind industria producătoare şi cele privind comerţul exterior). Prin urmare, SEC 2010 serveşte drept cadru central de referinţă pentru statisticile sociale şi economice ale UE şi ale statelor membre ale acesteia.

1.06. Cadrul SEC cuprinde două serii de tabele principale:

(a) conturile sectoarelor instituţionale;

(b) sistemul intrări-ieşiri şi conturile pe ramuri de activitate.

1.07. Conturile sectoarelor furnizează, pentru fiecare sector instituţional, o descriere sistematică a diferitelor etape ale procesului economic: producţia, formarea veniturilor, distribuirea veniturilor, redistribuirea şi utilizarea veniturilor şi acumularea financiară şi nefinanciară. Conturile sectoarelor cuprind, de asemenea, conturile de patrimoniu pentru a descrie situaţia stocurilor de active şi pasive şi valoarea netă de la începutul şi sfârşitul perioadei contabile.

1.08. Sistemul intrări-ieşiri, prin tabelele resurselor şi utilizărilor, descrie mai detaliat procesul de producţie (structura costurilor, formarea veniturilor şi forţa de muncă) şi fluxurile de bunuri şi servicii (producţie, importuri, exporturi, consum final, consum intermediar şi formarea de capital pe grupe de produse). În acest sistem se reflectă două identităţi contabile importante: suma veniturilor generate într-o ramură de activitate este egală cu valoarea adăugată produsă de ramura de activitate respectivă; iar pentru orice produs sau grup de produse, cererea este egală cu oferta.

1.09. SEC 2010 cuprinde şi conceptele de populaţie şi forţă de muncă. Aceste concepte sunt relevante pentru conturile sectoarelor, conturile pe ramuri de activitate şi cadrul resurselor şi utilizărilor.

1.10. SEC 2010 nu se limitează doar la stabilirea conturilor anuale, ci se aplică şi conturilor trimestriale şi conturilor pentru perioade mai scurte sau mai lungi. Se aplică, de asemenea, conturilor regionale.

1.11. SEC 2010 coexistă cu SCN 2008 datorită utilizării măsurilor privind conturile naţionale din UE. Statele membre sunt responsabile cu colectarea şi prezentarea propriilor conturi naţionale pentru a descrie situaţia economică din ţara lor. De asemenea, statele membre elaborează un set de conturi care sunt transmise Comisiei (Eurostat) în cadrul unui program de reglementare de transmitere a datelor pentru utilizările principale din domeniul social, economic şi al politicii fiscale în Uniune. Aceste utilizări includ stabilirea unor contribuţii monetare din partea statelor membre la bugetul UE, prin intermediul "celei de a patra resurse", pentru ajutorul acordat regiunilor UE prin programul de fonduri structurale şi supravegherea performanţei economice a statelor membre în cadrul procedurii deficitului excesiv şi al Pactului de stabilitate şi de creştere.

1.12. În vederea distribuirii prelevărilor şi a prestaţiilor conform unor măsuri elaborate şi prezentate consecvent, statisticile economice utilizate în acest scop se realizează în funcţie de aceleaşi concepte şi reguli. SEC 2010 este un regulament care stabileşte normele, convenţiile, definiţiile şi clasificările care trebuie să fie aplicate la producerea conturilor naţionale în statele membre care sunt implicate în programul de transmitere a datelor, astfel cum se prevede în anexa B la prezentul regulament.

1.13. Având în vedere sumele foarte mari de bani care circulă în sistemul de cotizaţii şi prestaţii al UE, este esenţial să se asigure aplicarea consecventă a sistemului de măsurare în fiecare stat membru. În acest context, este important să se abordeze cu precauţie estimările care nu pot fi observate direct pe piaţă, evitându-se utilizarea procedurilor bazate pe modele pentru estimarea măsurilor din conturile naţionale.

1.14. Conceptele utilizate în SEC 2010 sunt, în unele cazuri, mai specifice şi mai precise decât cele utilizate în SCN 2008 cu scopul de a asigura un grad cât mai ridicat de consecvenţă între statele membre în privinţa măsurilor derivate din conturile naţionale. Această cerinţă majoră privind consecvenţa strictă a estimărilor a dus la identificarea unui set principal de conturi naţionale în UE. În cazurile în care nivelul de consecvenţă a măsurării în statele membre este insuficient, estimările menţionate anterior sunt, în general, incluse în aşa-numitele "conturi din afara setului principal" care se referă la tabelele suplimentare şi la conturile satelit.

1.15. Un exemplu de domeniu în care s-a considerat că este nevoie de mai multă precauţie în conceperea SEC 2010 este cel al pasivelor asociate pensiilor. Nevoia de măsurare a acestora în scopul utilizării la analizele economice este considerabilă, dar cerinţele stricte de la nivelul UE privind producerea de conturi care să fie consecvente în timp şi spaţiu au determinat adoptarea unei abordări precaute.

Globalizarea

1.16. Caracterul din ce în ce mai global al activităţii economice a contribuit la dezvoltarea comerţului internaţional sub toate formele acestuia şi a sporit numărul provocărilor cu care se confruntă ţările în privinţa înscrierii economiilor lor naţionale în conturile naţionale. Globalizarea este procesul dinamic şi multidimensional prin care resursele naţionale devin mai mobile la nivel internaţional, pe măsură ce economiile naţionale devin din ce în ce mai interdependente. Aspectul globalizării care poate cauza cele mai multe probleme de măsurare pentru conturile naţionale constă în ponderea din ce în ce mai mare a operaţiunilor internaţionale efectuate de societăţile multinaţionale, în cazurile în care operaţiunile transfrontaliere se desfăşoară între societăţile mamă, filiale şi societăţi afiliate. Cu toate acestea, există şi alte provocări, o listă mai completă a problemelor legate de date fiind prezentată mai jos:

1. preţul de transfer între societăţile afiliate (evaluarea importurilor şi a exporturilor);

2. sporirea prelucrărilor în regim de subcontractare (toll processing), în care mărfurile fac obiectul comerţului internaţional fără schimbare de proprietate (bunuri destinate prelucrării), şi activităţile de achiziţie şi revânzare pe plan internaţional (merchanting);

3. comercializarea internaţională prin internet, atât pentru societăţi, cât şi pentru gospodăriile populaţiei;

4. comercializarea şi utilizarea internaţională de active de proprietate intelectuală;

5. lucrătorii care muncesc în străinătate şi care transferă familiilor lor din ţara de origine o parte semnificativă a încasărilor din salarii (sume transferate de către lucrători ca parte a transferurilor de bani personale);

6. societăţile multinaţionale care îţi organizează transfrontalier activitatea pentru a spori la maximum eficienţa şi a reduce la minimum cuantumul impozitelor. Aceasta poate duce la structuri artificiale ale societăţilor, care este posibil să nu reflecte realitatea economică;

7. utilizarea de instrumente financiare off-shore (entităţi cu scop special şi altele) pentru a asigura finanţarea activităţilor globale;

8. reexportarea de bunuri şi în UE transportul de bunuri între statele membre după intrarea în Uniune (cvasitransport);

9. înmulţirea relaţiilor de investiţii străine directe şi nevoia de a identifica şi aloca fluxurile de investiţii directe.

1.17. Din pricina acestor aspecte ale globalizării care sunt din ce în ce mai des întâlnite, identificarea şi măsurarea cu acurateţe a fluxurilor transfrontaliere devin o provocare din ce în ce mai mare pentru statisticienii de la nivel naţional. Chiar şi dispunând de un sistem cuprinzător şi fiabil de colectare şi măsurare pentru înregistrările din sectorul restului lumii (şi, prin urmare, şi din conturile internaţionale din balanţa de plăţi), globalizarea va creste nevoia de eforturi suplimentare în vederea menţinerii calităţii conturilor naţionale pentru toate economiile şi toate grupările de economii.

FUNCŢIILE SEC 2010

Cadrul de analiză şi definire a politicilor

1.18. Cadrul SEC poate fi utilizat pentru a analiza şi evalua:

(a) Structura unei economii totale. Exemple de tipuri de măsurători utilizate sunt următoarele:

1. valoarea adăugată şi forţa de muncă pe ramuri de activitate;
2. valoarea adăugată şi forţa de muncă pe regiuni;
3. venitul distribuit pe sectoare;
4. importurile şi exporturile pe grupe de produse;
5. cheltuiala pentru consum final pe categorii funcţionale şi pe grupe de produse;
6. formarea de capital fix şi stocul de capital fix pe ramuri de activitate;
7. structura stocurilor şi a fluxurilor de active financiare pe tipuri de active şi pe sectoare.
(b) Părţi sau aspecte specifice ale unei economii. Exemple:
1. sectorul bancar şi financiar în economia naţională;
2. rolul administraţiilor publice şi poziţia financiară a acestora;
3. structura economică a unei regiuni date (raportată la ţară, în ansamblul ei);
4. nivelul de economie şi cel de îndatorare a gospodăriilor populaţiei.
(c) Dezvoltarea unei economii de-a lungul timpului. Exemple:
1. analiza ratelor de creştere a PIB;
2. analiza inflaţiei;
3. analiza caracterului sezonier al cheltuielilor gospodăriilor populaţiei pe baza conturilor trimestriale;
4. analiza variaţiei în timp a importanţei anumitor tipuri de instrumente financiare, de exemplu creşterea importanţei instrumentelor financiare derivate;
5. comparaţia pe termen lung între structurile ramurilor de activitate din economia naţională.
(d) Comparaţia între o economie totală dată şi alte economii. Exemple:
1. comparaţia între rolul şi dimensiunea administraţiilor publice din statele membre ale UE;
2. analiza interdependenţelor între economiile UE, luând în considerare statele membre şi regiunile acestora;
3. analiza structurii şi destinaţiei exporturilor UE;
4. compararea ratelor de creştere a PIB sau a venitului disponibil pe cap de locuitor în Uniunea Europeană şi în alte economii dezvoltate.
1.19. Datele obţinute în cadrul SEC sunt esenţiale pentru definirea şi urmărirea politicilor economice şi sociale ale UE şi ale statelor membre.
Următoarele exemple ilustrează utilizările cadrului SEC:
(a) monitorizarea şi orientarea procesului de elaborare a politicii monetare şi macroeconomice în zona euro şi definirea unor criterii de convergenţă pentru Uniunea Economică şi Monetară (UEM) pe baza cifrelor din conturile naţionale (de exemplu, ratele de creştere a PIB);
(b) definirea criteriilor pentru procedura deficitului excesiv: măsurarea deficitului public şi a datoriei publice;
(c) acordarea de sprijin financiar regiunilor UE: alocarea de fonduri pentru cheltuieli către regiuni necesită utilizarea de statistici referitoare la conturile regionale;
(d) calculul resurselor proprii ale bugetului UE. Acestea din urmă depind de datele din conturile naţionale în trei moduri:
1. totalul resurselor UE este calculat ca procent din venitul naţional brut (VNB) însumat al statelor membre;
2. a treia resursă proprie a UE este resursa proprie bazată pe TVA. Contribuţiile statelor membre la această resursă sunt stabilite într-o mare măsură în funcţie de datele din conturile naţionale, întrucât aceste cifre sunt utilizate la calcularea unei rate medii a TVA;
3. contribuţia relativă a fiecărui stat membru la a patra resursă proprie a UE este bazată pe estimarea venitului naţional brut al statelor membre. Aceste estimări reprezintă baza pentru majoritatea plăţilor efectuate de statele membre.
Caracteristicile conceptelor SEC 2010
1.20. Pentru a asigura echilibrul între cerinţele de date şi posibilităţile de colectare, conceptele utilizate în SEC 2010 prezintă unele caracteristici importante. Aceste caracteristici ale conturilor sunt:
(a) compatibilitatea pe plan internaţional;
(b) armonizarea cu alte sisteme statistice economice şi sociale;
(c) consecvenţa;
(d) caracterul operaţional în sensul posibilităţii de măsurare practică;
(e) diferenţa faţă de cea mai mare parte a conceptelor administrative;
(f) stabilitatea pe o perioadă îndelungată;
(g) axarea pe descrierea procesului economic în termeni monetari şi uşor de monitorizat;
(h) capacitatea de aplicare în diverse situaţii şi cu scopuri diferite.
1.21. Conceptele SEC 2010 sunt compatibile pe plan internaţional deoarece:
(a) conceptele SEC 2010 sunt consecvente cu cele stabilite în metodologiile din întreaga lume referitoare la conturile naţionale, şi anume în SCN 2008;
(b) pentru statele membre, SEC 2010 constituie norma pentru transmiterea datelor contabilităţii naţionale către toate organismele internaţionale;
(c) compatibilitatea internaţională a conceptelor este esenţială pentru comparaţiile statistice între ţări.
1.22. Conceptele SEC 2010 sunt armonizate cu cele din alte statistici economice şi sociale. Având în vedere faptul că SEC 2010 utilizează concepte şi clasificări [de exemplu, Clasificarea statistică a activităţilor economice din Uniunea Europeană "NA CE Rev. 2" ([1])] care sunt folosite pentru elaborarea altor statistici sociale şi economice ale statelor membre, de exemplu statisticile industriale, cele privind comerţul exterior sau forţa de muncă, diferenţele conceptuale sunt minime. În plus, aceste concepte şi clasificări SEC 2010 sunt armonizate cu cele ale ONU.
([1])Regulamentul (CE) 1893/2006 al Parlamentului European şi al Consiliului din 20 decembrie 2006 de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităţilor economice NACE a doua revizuire (JO L 393, 30.12.2006, p. 1).
Această armonizare cu statisticile economice şi sociale ajută la corelarea şi compararea acestor cifre, astfel încât calitatea cifrelor din conturile naţionale poate fi asigurată. În plus, informaţiile conţinute de aceste statistici specifice pot fi corelate mai bine cu statisticile generale referitoare la economia naţională.
1.23. Utilizarea de concepte comune în întregul cadru al conturilor naţionale şi în celelalte sisteme de statistici sociale şi economice permite elaborarea de măsuri consecvente. De exemplu, se pot calcula următoarele rate:
(a) cifre privind productivitatea, cum ar fi valoarea adăugată pe oră lucrată (aceste cifre necesită consecvenţă între conceptele de valoare adăugată şi oră lucrată);
(b) venitul naţional disponibil pe cap de locuitor (această rată presupune consecvenţă între conceptele de venit naţional disponibil şi măsurările populaţiei);
(c) formarea de capital fix ca procent din stocul de capital fix (această rată impune consecvenţă între definiţiile fluxurilor şi ale stocurilor respective);
(d) deficitul public şi datoria publică, ca procente din produsul intern brut (aceste cifre necesită consecvenţă între conceptele de deficit public, datorie publică şi produs intern brut).
Consecvenţa internă dintre concepte permite calcularea unor estimări prin sold; de exemplu, economia poate fi estimată ca diferenţă între venitul disponibil şi cheltuiala pentru consum final.
1.24. Conceptele SEC 2010 se aplică prin prisma colectării datelor şi a măsurării. Caracterul operaţional reiese în diverse moduri din metodologia de elaborare a conturilor:
(a) activităţile sau elementele sunt descrise numai când dimensiunea acestora e semnificativă. De exemplu: producţia de bunuri pentru consumul propriu al gospodăriilor populaţiei, precum ţesăturile pentru confecţii şi producţia de ceramică, nu se înregistrează drept producţie, deoarece acestea sunt nesemnificative pentru ţările din UE;
(b) unele concepte sunt însoţite de orientări privind procedura de estimare a acestora. De exemplu, pentru definirea consumului de capital fix, se face trimitere la amortizarea lineară. Pentru estimarea stocului de capital fix trebuie aplicată metoda inventarului permanent, în cazurile în care lipsesc informaţii directe privind stocul de active fixe. Un alt exemplu este cel al evaluării producţiei pentru consumul propriu: în principiu, aceasta este evaluată la preţul de bază, dar, dacă este necesar, evaluarea preţului de bază poate fi aproximată prin însumarea diferitelor costuri implicate;
(c) s-au adoptat unele convenţii. De exemplu, serviciile colective prestate de administraţiile publice sunt clasificate, în totalitate, drept cheltuieli pentru consum final.
1.25. Cu toate acestea, este posibil ca cerinţele de date pentru statisticile conturilor naţionale să nu fie uşor de colectat în mod direct, întrucât conceptele care stau la baza acestora diferă, de obicei, în unele privinţe faţă de conceptele care stau la baza surselor de date administrative. Exemple de surse administrative sunt statisticile referitoare la conturile întreprinderilor, înregistrările privind diferite tipuri de impozite (TVA, impozit pe venit, taxe de import etc.), statisticile privind securitatea socială şi datele furnizate de organele de supraveghere a sectorului bancar şi de asigurări. Aceste date administrative folosesc la elaborarea conturilor naţionale. În general, acestea sunt transformate pentru a fi conforme cu SEC.
Conceptele SEC diferă, de obicei, de cele administrative întrucât:
(a) conceptele administrative diferă de la o ţară la alta. În consecinţă, nu se poate obţine compatibilitatea internaţională prin utilizarea conceptelor administrative;
(b) conceptele administrative se modifică în timp. În consecinţă, nu se pot face comparaţii în timp cu ajutorul conceptelor administrative;
(c) conceptele care stau la baza surselor de date administrative nu sunt, de obicei, consecvente între diferite sisteme administrative. Cu toate acestea, corelarea şi compararea datelor, elemente esenţiale pentru elaborarea conturilor naţionale, se pot realiza numai pe baza aceloraşi concepte;
(d) în general, conceptele administrative nu sunt optime pentru analize economice şi pentru evaluarea politicii economice.
1.26. Cu toate acestea, sursele de date administrative răspund cerinţelor de date ale conturilor naţionale şi ale altor statistici, deoarece:
(a) conceptele şi clasificările elaborate, iniţial, în scopuri statistice sunt adoptate, de asemenea, pentru scopuri administrative, de exemplu clasificarea cheltuielilor administraţiilor publice pe tipuri;
(b) sursele de date administrative ţin cont, în mod explicit, de anumite cerinţe de date statistice (specifice); este cazul, de exemplu, sistemului Intrastat pentru furnizarea de informaţii referitoare la schimburile de bunuri între statele membre.
1.27. Principalele concepte ale SEC 2010 sunt bine definite şi stabilite pentru o perioadă îndelungată, deoarece:
(a) acestea au fost adoptate ca standarde internaţionale pentru mulţi ani;
(b) în metodologiile internaţionale succesive privind conturile naţionale, s-au schimbat foarte puţine concepte de bază.
Această continuitate conceptuală reduce nevoia recalculării seriilor temporale. Mai mult decât atât, ea limitează vulnerabilitatea conceptelor la presiunile politice naţionale şi internaţionale. Din aceste motive, cifrele din conturile naţionale au putut servi ca bază obiectivă de date pentru analizele şi politicile economice.
1.28. Conceptele SEC 2010 sunt axate pe descrierea procesului economic în termeni monetari şi uşor observabili. Stocurile şi fluxurile care nu sunt uşor observabile în termeni monetari, ori care nu au o contraparte monetară clară, nu sunt înregistrate în SEC.
Acest principiu nu a fost aplicat cu strictețe, pentru că trebuie să se ţină seama în egală măsură de cerinţele privind consecvenţa şi de cerinţele utilizatorilor. De exemplu, consecvenţa cere ca valoarea serviciilor colective furnizate de către administraţiile publice să fie înregistrată ca producţie, deoarece plata remunerării angajaţilor şi achiziţia tuturor bunurilor şi serviciilor de către administraţia publică sunt uşor observabile în termeni monetari. În plus, din perspectiva analizei şi politicii economice, descrierea serviciilor colective ale administraţiilor publice în raport cu restul economiei naţionale creşte utilitatea conturilor naţionale, în ansamblu.
1.29. Gradul de acoperire al conceptelor din SEC poate fi ilustrat prin abordarea câtorva cazuri limită semnificative. Următoarele exemple se înregistrează la limita producţiei din SEC (a se vedea punctele 3.07-3.09):
(a) producţia de servicii individuale şi colective de către administraţiile publice;

(b) producţia pentru consum propriu a serviciilor de locuinţă prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi;
(c) producţia de bunuri pentru consumul final propriu, de exemplu produsele agricole;
(d) activităţi de construcţie pentru uz propriu, inclusiv cele realizate de gospodăriile populaţiei;
(e) producţia de servicii oferite de către personalul casnic remunerat;
(f) piscicultura în ferme piscicole;
(g) producţia interzisă prin lege, în măsura în care toate unităţile implicate în operaţiune au participat în mod voluntar;
(h) activităţile de producţie ale căror venituri nu sunt declarate în totalitate autorităţilor fiscale, de exemplu producţia clandestină de textile.
1.30. Următoarele exemple se înscriu în afara limitelor producţiei şi nu se înregistrează în SEC:
(a) serviciile personale şi gospodăreşti produse şi consumate în cadrul aceleiaşi gospodării, de exemplu curăţenia, gătitul sau îngrijirea persoanelor bolnave sau în vârstă;
(b) serviciile voluntare care nu reprezintă o producţie de bunuri, de exemplu îngrijirea persoanelor, administrarea bunurilor sau activităţi de menaj neremunerate;
(c) creşterea naturală a peştilor în mări deschise.
1.31. SEC contabilizează tot ce se obţine din producţie în sectorul productiv. Cu toate acestea, producţia activităţilor auxiliare nu se înregistrează. Toate resursele consumate de o activitate auxiliară trebuie tratate drept intrări pentru activitatea pe care aceasta o susţine. În cazul în care o unitate care desfăşoară numai activităţi auxiliare poate fi urmărită din punct de vedere statistic, şi anume dacă sunt disponibile conturi separate pentru producţia pe care o obţine sau dacă aceasta se situează într-o zonă geografică diferită de unităţile pe care le deserveşte, aceasta trebuie înregistrată drept unitate separată şi trebuie să fie atribuită ramurii de activitate în care se încadrează principala sa activitate, atât în conturile naţionale, cât şi în cele regionale. În absenţa unor date de bază adecvate, producţia activităţii auxiliare poate fi estimată prin însumarea costurilor.
1.32. Dacă activităţile sunt considerate ca producţie şi se înregistrează rezultatul productiv al acestora, atunci se înregistrează şi venitul, forţa de muncă, consumul final etc. aferente. De exemplu, dacă producţia pentru consum propriu a serviciilor de locuinţă prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi este înregistrată ca producţie, la fel se înregistrează venitul şi cheltuiala pentru consum final care rezultă pentru proprietarii ocupanţi respectivi. Având în vedere faptul că, prin definiţie, nu este implicată nicio prestaţie a forţei de muncă în producţia de servicii a locuinţelor ocupate de proprietar, mâna de lucru nu se înregistrează. Astfel se menţine consecvenţa cu sistemul statisticilor forţei de muncă, în care nu se înregistrează mâna de lucru pentru deţinerea de locuinţe. Principiul invers este aplicabil atunci când activităţile nu sunt înregistrate ca producţie: serviciile gospodăreşti produse şi consumate în cadrul aceleiaşi gospodării nu generează venit şi cheltuială pentru consum final şi nu implică recurgerea la forţa de muncă.
1.33. În cadrul SEC se stabilesc, de asemenea, convenţii privind:
(a) evaluarea producţiei administraţiilor publice;
(b) evaluarea producţiei serviciilor de asigurare şi de intermediere financiară indirect măsurate;
(c) înregistrarea tuturor serviciilor colective furnizate de administraţiile publice drept cheltuială pentru consum final şi nu drept consum intermediar.
Clasificarea pe sectoare
1.34. Conturile sectoarelor sunt create prin alocarea unităţilor pe sectoare, iar acest lucru permite prezentarea pe sectoare a operaţiunilor şi a soldurilor contabile. Prezentarea pe sectoare evidenţiază multe măsuri esenţiale pentru politica economică şi fiscală. Principalele sectoare sunt gospodăriile populaţiei, administraţiile publice, societăţile (financiare şi nefinanciare), instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor (IFSLSGP) şi restul lumii.
Distincţia între activitate de piaţă şi activitate nonpiaţă este importantă. O entitate care se află sub controlul administraţiilor publice şi care se dovedeşte a fi o societate care efectuează operaţiuni pe piaţă este clasificată în sectorul societăţilor, în afara sectorului administraţiilor publice. Astfel, nivelul deficitului public şi al datoriei publice pentru societatea respectivă nu va fi inclus în deficitul public şi datoria publică aferente administraţiilor publice.
1.35. Este important să se stabilească criterii clare şi solide de distribuire a entităţilor pe sectoare.
Sectorul public este format din toate unităţile instituţionale rezidente în economie care se află sub controlul administraţiilor publice. Sectorul privat este format din toate celelalte unităţi rezidente.
Tabelul 1.1 stabileşte criteriile utilizate pentru a se face distincţie între sectorul public şi cel privat; în cadrul sectorului public - între sectorul administraţiilor publice şi cel al societăţilor publice; iar în cadrul sectorului privat - între sectorul IFSLSGP şi sectorul societăţilor private.

Tabelul 1.1

Criterii	Sub controlul administraţiilor publice (sectorul public)	Sub control privat (sectorul privat)
Producţia nonpiaţă	Administraţii publice	IFSLSGP
Producţia de piaţă	Societăţi publice	Societăţi private

1.36. Controlul este definit drept capacitatea de a stabili politica generală sau programul unei unităţi instituţionale. Mai multe detalii în legătură cu definiţia controlului figurează la punctele 2.35-2.39.
1.37. Diferenţierea între sectorul pieţei şi sectorul nonpiaţă, iar pentru entităţile din sectorul public clasificarea acestora în sectorul administraţiilor publice sau în sectorul societăţilor, depinde de următoarea regulă:
O activitate este considerată drept activitate de piaţă în cazul în care bunurile şi serviciile aferente acesteia sunt comercializate în următoarele condiţii:
1. comercianţii caută să-şi sporească la maximum profitul pe termen lung şi în acest sens vând liber pe piaţă bunuri şi servicii oricui poate plăti preţul solicitat;
2. cumpărătorii caută un grad cât mai ridicat de utilitate, având în vedere resursele lor limitate, cumpărând acele produse care răspund cel mai bine cerinţelor lor, la preţul oferit;
3. pieţele eficace sunt cele la care cumpărătorii şi comercianţii au acces şi despre care aceştia dispun de informaţii. O piaţă eficace poate funcţiona chiar dacă aceste condiţii nu sunt îndeplinite în totalitate.
1.38. Detalierea cadrului conceptual al SEC oferă posibilitatea unei mari flexibilităţi: unele concepte nu sunt prezente explicit în SEC, cu toate acestea ele pot fi uşor deduse din el. Un exemplu în acest sens îl reprezintă crearea de noi sectoare prin rearanjarea subsectoarelor definite în SEC.
1.39. Flexibilitatea este conferită şi prin posibilitatea de a introduce criterii suplimentare, care să nu fie în contradicţie cu logica sistemului. De exemplu, aceste criterii pot permite elaborarea conturilor subsectoarelor în funcţie de clasa de mărime a forţei de muncă pentru unităţile de producţie sau de mărimea venitului pentru gospodăriile populaţiei. Pentru forţa de muncă, se pot introduce subclasificări pe niveluri de educaţie, vârstă şi sex.
Conturile satelit
1.40. Pentru unele cerinţe de date, ar trebui elaborate conturi satelit separate. Exemple:
(a) matricea de contabilitate socială (MCS);
(b) rolul turismului în economia naţională;
(c) analiza costului şi finanţării asistenţei medicale;
(d) cercetarea şi dezvoltarea recunoscute drept formare de capital pentru proprietatea intelectuală;
(e) recunoaşterea capitalului uman drept valoare a economiei naţionale;
(f) analiza veniturilor şi cheltuielilor gospodăriilor populaţiei pe baza conceptelor microeconomice de venituri şi cheltuieli;
(g) interacţiunea dintre mediul înconjurător şi economie;
(h) producţia din cadrul gospodăriilor populaţiei;
(i) analiza evoluţiei bunăstării populaţiei;
(j) analiza diferenţelor dintre conturile naţionale şi conturile întreprinderilor şi a influenţei lor asupra bursei şi pieţei de schimb;
(k) estimarea veniturilor din impozite.
1.41. Conturile satelit răspund acestor cerinţe de date prin:
(a) furnizarea de detalii suplimentare acolo unde este necesar şi eliminarea detaliilor inutile;
(b) extinderea gradului de acoperire al cadrului contabil prin adăugarea de informaţii nemonetare referitoare, de exemplu la poluare sau la active de mediu;
(c) modificarea unor concepte de bază, de exemplu prin extinderea conceptului de formare de capital prin includerea cheltuielilor cu învăţământul.
1.42. O matrice de contabilitate socială (MCS) este o prezentare matricială care permite legătura între tabelele resurselor şi utilizărilor şi conturile sectoriale. O MCS furnizează informaţii suplimentare referitoare la volumul şi structura forţei de muncă, prin subdivizarea remunerării angajaţilor pe categorii de persoane angajate. Această repartizare se aplică atât pentru utilizarea populaţiei ocupate pe ramuri de activitate, aşa cum rezultă din tabelul utilizărilor, cât şi pentru repartizarea forţei de muncă pe subgrupe socioeconomice, aşa cum reiese din contul de alocare primară a veniturilor pe subsectoare ale gospodăriilor populaţiei. În acest mod, distribuţia şi utilizarea diferitelor categorii de forţă de muncă sunt prezentate într-un mod sistematic.
1.43. În conturile satelit, se reţin toate conceptele şi clasificările de bază din cadrul central al SEC 2010. Modificările referitoare la concepte se introduc numai când acesta este scopul conturilor satelit. În astfel de cazuri, contul satelit include, de asemenea, un tabel în care se prezintă legăturile între principalele agregate din contul satelit şi agregatele din cadrul central. Astfel, cadrul central îşi menţine rolul său de cadru de referinţă şi, în acelaşi timp, se vor îndeplini mai multe cerinţe specifice.
1.44. În general, cadrul central nu include măsurile fluxurilor şi stocurilor care nu sunt uşor observabile în termeni monetari (sau care nu au o contraparte monetară clară). Natura acestor fluxuri şi stocuri face posibilă analiza lor şi prin elaborarea unor statistici nemonetare, spre exemplu:
(a) producţia gospodăriilor populaţiei poate fi descrisă ca ore alocate activităţilor alternative;
(b) învăţământul poate fi descris în funcţie de tipul de învăţământ, numărul de elevi, numărul mediu al anilor de studiu necesar pentru obţinerea unei diplome etc.;
(c) efectele poluării pot fi descrise în funcţie de variaţia numărului de specii vii, sănătatea copacilor din păduri, volumul de deşeuri, cantitatea de monoxid de carbon şi de emisiuni radioactive etc.
1.45. Conturile satelit permit corelarea unui astfel de tip de unităţi nemonetare cu conturile naţionale din cadrul central. Prin utilizarea clasificărilor folosite în cadrul central pentru aceste statistici nemonetare este posibilă realizarea unor conexiuni, de exemplu clasificarea pe tip de gospodării ale populaţiei sau clasificarea pe ramuri de activitate. În acest fel se obţine un cadru extins şi coerent. Acest cadru poate servi ca bază de date pentru analizarea şi evaluarea interacţiunilor între variabilele cadrului central şi cele ale cadrului extins.
1.46. Cadrul central şi agregatele sale principale nu descriu schimbările în evoluţia bunăstării. Pot fi întocmite conturi extinse pentru a include valorile monetare imputate, de exemplu pentru:
(a) serviciile personale şi gospodăreşti produse şi consumate în cadrul aceleiaşi gospodării;
(b) variaţia timpului liber;
(c) avantajele şi dezavantajele vieţii urbane;
(d) inegalităţile în distribuirea veniturilor între persoane.
1.47. Conturile extinse pot reclasifica, de asemenea, cheltuielile finale pentru cerinţe nedorite (de exemplu, pentru apărare) ca fiind consum intermediar, şi anume, drept cheltuieli care nu contribuie la bunăstare. În mod similar, pagubele provocate de inundaţii sau de alte calamităţi naturale pot fi considerate ca făcând parte din consumul intermediar, pentru că au ca efect reducerea bunăstării (în termeni absoluţi). Astfel, se poate încerca să se construiască un indicator foarte general şi imperfect de evoluţie a bunăstării. Cu toate acestea, bunăstarea are multiple dimensiuni, însă majoritatea lor nu au cea mai bună exprimare în termeni monetari. Prin urmare, o soluţie mai bună pentru a măsura bunăstarea este utilizarea unor indicatori şi unităţi de măsură distincte pentru fiecare dimensiune. Aceşti indicatori ar putea fi, de exemplu, mortalitatea infantilă, speranţa de viaţă, rata de alfabetizare a adulţilor şi venitul naţional pe cap de locuitor. Aceşti indicatori pot fi încorporaţi într-un cont satelit.
1.48. Pentru a realiza un cadru consecvent şi compatibil pe plan internaţional, SEC nu a recurs la concepte administrative. Cu toate acestea, pentru toate tipurile de funcţii naţionale, se poate dovedi foarte utilă obţinerea datelor pornind de la concepte administrative. De exemplu, pentru estimarea veniturilor din impozite este necesar să se dispună de statistici privind veniturile impozabile. Aceste statistici pot fi obţinute prin operarea unor modificări în statisticile conturilor naţionale.
1.49. O abordare similară ar putea fi adoptată pentru concepte utilizate în politica economică naţională, de exemplu pentru:
(a) conceptul de inflaţie utilizat pentru majorarea pensiilor, a ajutorului de şomaj sau a remuneraţiei funcţionarilor publici;
(b) conceptele de impozit, cotizaţii sociale, administraţie publică şi sector colectiv utilizate în dezbaterile cu privire la dimensiunea optimă a sectorului public;
(c) conceptul de sectoare sau de ramuri de activitate "strategice" utilizat în politica economică naţională sau a UE;
(d) conceptul de "investiţii în afaceri" utilizat în politica economică naţională;
(e) un tabel care prezintă o înregistrare completă a pensiilor.
Conturile satelit sau tabelele suplimentare pot fi suficiente pentru a răspunde unor astfel de cerinţe de date.
SEC 2010 şi SCN 2008
1.50. SEC 2010 se bazează pe conceptele SCN 2008, care oferă orientări la nivel mondial cu privire la conturile naţionale. Cu toate acestea, există câteva diferenţe între SEC 2010 şi SCN 2008:
(a) diferenţe de prezentare:
1. în SEC 2010 există capitole distincte pentru operaţiunile pe produse, pentru operaţiunile de repartiţie şi pentru operaţiunile financiare. Dimpotrivă, în SCN 2008 aceste operaţiuni sunt prezentate pe capitole, fiecare abordând un anume cont, de exemplu contul de producţie, contul de alocare primară a veniturilor, contul de capital şi contul restului lumii;
2. SEC 2010 descrie un concept prin prezentarea definiţiei şi a listei de elemente incluse şi excluse. De obicei, SCN 2008 descrie conceptele în termeni generali şi explică logica pe care se bazează convenţiile adoptate;
(b) în unele cazuri, conceptele din SEC 2010 sunt mai specifice şi mai precise decât cele din SCN 2008, de exemplu:
1. SCN 2008 nu conţine criterii specifice privind distincţia dintre producţia de piaţă, cea pentru consumul final propriu şi producţia nonpiaţă. Prin urmare, SEC a introdus orientări mai detaliate pentru a asigura o abordare uniformă;
2. SEC 2010 pleacă de la principiul conform căruia mai multe tipuri de producţii de bunuri realizate în gospodăriile populaţiei, cum ar fi ţesăturile şi mobila, nu sunt semnificative în statele membre şi, prin urmare, nu trebuie înregistrate;
3. SEC 2010 face trimitere la sistemele instituţionale din UE, cum ar fi sistemul Intrastat pentru înregistrarea fluxurilor de bunuri intra-UE şi a contribuţiilor statelor membre către UE;
4. SEC 2010 prevede clasificări specifice UE, de exemplu Clasificarea produselor în funcţie de activităţile economice (CPA) ([1]) pentru produse şi NACE Rev. 2 pentru ramurile de activitate (ambele fiind armonizate cu clasificările corespunzătoare ale ONU);
([1])Regulamentul (CE) nr. 451/2008 al Parlamentului European şi al Consiliului din 23 aprilie 2008 de instituire a unei noi clasificări statistice a produselor în funcţie de domeniul de activitate (CPA) (JO L 145, 4.6.2008, p. 65).
5. SEC 2010 conţine o clasificare suplimentară pentru toate operaţiunile cu exteriorul: acestea sunt împărţite în operaţiuni externe între rezidenţii UE şi cele cu rezidenţi din afara UE;
6. SEC 2010 cuprinde o rearanjare a subsectoarelor SCN 2008 pentru sectorul societăţilor financiare, cu scopul de a răspunde cerinţelor Uniunii Monetare Europene. SEC 2010 poate fi mai specific decât SCN 2008, deoarece SEC 2010 se adresează în primul rând statelor membre. Pentru nevoile de date ale Uniunii, ESA 2010 ar trebui, de asemenea, să fie mai specific.
SEC 2010 ŞI SEC 95
1.51. SEC 2010 diferă de SEC 95 atât din punct de vedere al domeniului de aplicare, cât şi al conceptelor. Majoritatea diferenţelor corespund celor observate între SCN 1993 şi SCN 2008. Diferenţele principale constau în:
(a) recunoaşterea cercetării şi a dezvoltării drept formare de capital care rezultă în active de proprietate intelectuală. Această schimbare se va înregistra într-un cont satelit şi se va include în setul principal de conturi la momentul în care se va constata un grad suficient de soliditate şi armonizare între statele membre;
(b) cheltuielile cu sistemele de armament care corespund definiţiei generale a activelor au fost clasificate drept formare de capital fix, mai curând decât drept cheltuieli intermediare;
(c) conceptul analitic al serviciilor de capital a fost introdus pentru producţia de piaţă, astfel că se poate produce un tabel suplimentar în care acestea figurează drept componentă a valorii adăugate;
(d) activele financiare au fost extinse pentru a acoperi într-o mai mare măsură contractele pentru instrumente

financiare derivate;
(e) noi norme privind înregistrarea drepturilor asupra fondurilor de pensii. S-a introdus în conturi un tabel suplimentar pentru a permite înregistrarea estimărilor pentru toate drepturile la asigurări sociale, indiferent dacă sunt finanţate sau nefinanţate. Întreaga gamă de informaţii necesare pentru o analiză cuprinzătoare este prezentată în acest tabel, în care figurează drepturile şi fluxurile asociate pentru toate sistemele de pensii private şi publice, indiferent dacă sunt finanţate sau nefinanţate, inclusiv în domeniul sistemelor de pensii de securitate socială;
(f) aplicarea normelor privind schimbarea de proprietate asupra bunurilor a devenit universală, fapt care a dus la schimbări privind înregistrarea activităţilor de achiziţie şi revânzare pe plan internaţional şi a bunurilor trimise spre a fi prelucrate, atât în străinătate, cât şi în cadrul economiei naţionale. Astfel, bunurile trimise în străinătate spre a fi prelucrate sunt înregistrate la valoare netă, spre deosebire de SCN 1993 şi SEC 95, în care acestea erau înregistrate la valoare brută. Această schimbare are implicaţii importante asupra înregistrării unor astfel de activităţi în cadrul resurselor şi utilizărilor;
(g) mai multe orientări sunt oferite privind societăţile financiare în general şi privind entităţile cu scop special (ESS). Regimul ESS din străinătate controlate la nivel guvernamental a fost schimbat pentru a garanta faptul că pasivele ESS figurează în conturile administraţiei publice;
(h) a fost clarificat regimul super dividendelor plătite de societăţile publice, de exemplu acestea trebuie tratate drept plăţi excepţionale şi retrageri din participaţii;
(i) au fost stabilite principiile pentru regimul parteneriatelor public-privat, iar regimul agenţiilor în curs de restructurare a fost extins;
(j) operaţiunile între administraţiile publice şi societăţile publice şi cele cu vehicule de securitizare au fost clarificate pentru a îmbunătăţi înregistrarea elementelor care ar putea afecta semnificativ datoria publică;
(k) regimul garanţiilor pentru credite a fost clarificat şi un nou regim a fost introdus pentru garanţii standardizate de credite, precum garanţiile pentru creditele pentru export şi garanţiile pentru creditele studenţilor. Noul regim constă în faptul că, în măsura în care este posibilă o chemare în garanţie, un pasiv şi un activ financiar trebuie să fie constituite în conturi.
1.52. Modificările din SEC 2010 faţă de SEC 95 nu se limitează la modificări conceptuale. Există diferenţe majore privind gradul de acoperire, precum şi capitole noi privind conturile satelit, conturile administraţiilor publice şi conturile restului lumii. De asemenea, s-au extins considerabil capitolele privind conturile trimestriale şi conturile regionale.
PRINCIPII DE BAZĂ ALE SEC 2010 CA SISTEM
1.53. Principalele caracteristici ale sistemului sunt următoarele:
(a) unităţile statistice şi regruparea acestora;
(b) fluxurile şi stocurile;
(c) sistemul de conturi şi agregatele;
(d) sistemul intrări-ieşiri.
Unităţile statistice şi regruparea acestora
1.54. Sistemul SEC 2010 utilizează două tipuri de unităţi şi două moduri aferente de subdivizare a economiei care sunt destul de diferite şi răspund unor scopuri analitice specifice.
1.55. Primul scop - de a descrie fluxul de venituri şi cheltuieli, fluxurile financiare şi conturile de patrimoniu - se realizează prin regruparea unităţilor instituţionale pe sectoare, pe baza funcţiilor, comportamentului şi obiectivelor lor principale.
1.56. Cel de-al doilea scop - reprezentarea proceselor de producţie şi în acelaşi timp pentru analiza intrări-ieşiri - se realizează prin regruparea unităţilor locale cu activitate economică (UAE locale) pe ramuri de activitate, pe baza tipului de activitate desfăşurată de acestea. Orice activitate este caracterizată de o intrare de produse, un proces de producţie şi o ieşire de produse.
Unităţi şi sectoare instituţionale
1.57. Prin unităţi instituţionale se înţeleg unităţile economice care au capacitatea de a deţine bunuri şi active, de a subscrie angajamente, a exercita activităţi economice şi a realiza, în nume propriu, operaţiuni cu alte unităţi. În sistemul SEC 2010 unităţile instituţionale sunt regrupate în cinci sectoare instituţionale naţionale care se exclud reciproc:
(a) societăţi nefinanciare;
(b) societăţi financiare;
(c) administraţiile publice;
(d) gospodăriile populaţiei;
(e) instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei.
Împreună, cele cinci sectoare constituie economia naţională totală. Fiecare sector este, de asemenea, divizat în subsectoare. Sistemul SEC 2010 permite stabilirea unui ansamblu complet de conturi de flux şi de conturi de patrimoniu pentru fiecare sector şi subsector, cât şi pentru economia totală. Unităţile nerezidente pot interacţiona cu aceste cinci sectoare naţionale şi sunt evidenţiate interacţiuni între cele cinci sectoare naţionale şi un al şaselea sector instituţional: sectorul restului lumii.
UAE şi ramuri de activitate economică la nivel local
1.58. În cazul în care unităţile instituţionale desfăşoară mai multe activităţi, acestea sunt divizate în funcţie de tipul de activitate desfăşurată. UAE locale permit efectuarea acestei prezentări.
O UAE locală regrupează ansamblul părţilor unei unităţi instituţionale în calitatea sa de producător, care sunt situate într-un singur loc sau în mai multe locuri apropiate şi care contribuie la exercitarea unei activităţi la nivel clasă (patru cifre) din NACE Rev.2.
1.59. UAE locale se înregistrează pentru fiecare activitate secundară; cu toate acestea, în absenţa documentelor contabile necesare pentru a permite să se stabilească o distincţie între aceste activităţi secundare, o UAE locală poate să exercite una sau mai multe activităţi secundare. Toate UAE locale care exercită aceeaşi activitate sau activităţi economice similare constituie o ramură de activitate.
O unitate instituţională este compusă din una sau mai multe UAE locale; o UAE locală aparţine numai unei singure unităţi instituţionale.
1.60. În scopul analizei proceselor de producţie, s-a recurs la o unitate analitică de producţie. Această unitate este observabilă numai în cazul în care o UAE locală produce un singur tip de produs, nedesfăşurând nicio activitate secundară. Această unitate este cunoscută sub numele de unitate de producţie omogenă. Grupările de astfel de unităţi constituie ramuri omogene.
Unităţi rezidente şi nerezidente; economia totală şi restul lumii
1.61. Economia totală este definită ca unităţi rezidente. O unitate este rezidentă a unei ţări când centrul său de interes economic predominant este situat pe teritoriul economic al acelei ţări, ceea ce înseamnă că ea desfăşoară activităţi economice pe o perioadă extinsă de timp (un an sau mai mulţi) pe acest teritoriu. Sectoarele instituţionale prezentate la punctul 1.57 regrupează unităţi instituţionale rezidente.
1.62. Unităţile rezidente realizează operaţiuni cu unităţile nerezidente (mai precis, unităţi care sunt rezidente în alte economii). Aceste operaţiuni reprezintă operaţiunile externe ale economiei şi sunt regrupate în contul restului lumii. Astfel, restul lumii joacă un rol asemănător cu acela al unui sector instituţional, deşi unităţile nerezidente nu sunt incluse decât în momentul în care ele realizează operaţiuni cu unităţile instituţionale rezidente.
1.63. Unităţile rezidente fictive, tratate în sistemul SEC 2010 ca unităţi instituţionale, sunt definite astfel:
(a) acele părţi ale unităţilor nerezidente al căror centru de interes economic predominant (care realizează, de obicei, operaţiuni economice timp de un an sau mai mulţi ani) este situat pe teritoriul economic al ţării;
(b) unităţile nerezidente, în calitate de proprietari de terenuri sau clădiri pe teritoriul economic al ţării, dar numai pentru operaţiuni care au ca obiect aceste terenuri sau clădiri.
Fluxurile şi stocurile
1.64. Se înregistrează două tipuri de informaţii de bază: fluxuri şi stocuri.
Fluxurile fac referire la acţiunile şi efectele evenimentelor care au loc în cursul unei perioade date, în timp ce stocurile reflectă o situaţie la un moment dat.
Fluxuri
1.65. Fluxurile reflectă crearea, transformarea, schimbarea, transferul sau dispariţia unei valori economice. Ele determină o variaţie a valorii activelor sau pasivelor unei unităţi instituţionale. Se disting două tipuri de fluxuri economice: operaţiuni şi alte modificări de active.
Operaţiunile apar în toate conturile şi tabelele în care sunt contabilizate fluxurile, cu excepţia contului altor modificări de volum al activelor şi a contului de reevaluare. Celelalte modificări de active sunt înregistrate numai în aceste ultime două conturi.
Operaţiunile elementare şi alte fluxuri sunt grupate într-un număr relativ limitat de categorii, în funcţie de natura lor.
Operaţiuni
1.66. O operaţiune este un flux economic care reprezintă o interacţiune între unităţile instituţionale care acţionează de comun acord sau o acţiune în interiorul aceleiaşi unităţi instituţionale pe care aceasta este interesată să o trateze ca o operaţiune deoarece unitatea în discuţie prezintă două calităţi diferite. Operaţiunile se divizează în patru grupuri principale:
(a) operaţiuni pe produse: care descriu originea (producţia internă sau importuri) şi utilizarea produselor (consumul intermediar, consum final, formare de capital - care acoperă consumul de capital fix - sau exporturi);
(b) operaţiuni de repartiţie: care descriu modul în care valoarea adăugată generată de producţie este distribuită între mâna de lucru, capital şi administraţiile publice şi detaliază procesul de redistribuire a venitului şi a averii (impozit pe venit şi avere şi alte transferuri);
(c) operaţiuni financiare: care descriu achiziţia netă de active financiare sau creşterea netă de pasive pe fiecare tip de instrument financiar. Astfel de operaţiuni se realizează atât ca contraparte a operaţiunilor nefinanciare, cât şi ca operaţiuni care implică numai instrumente financiare;
(d) operaţiuni care nu sunt incluse în cele trei grupe menţionate mai sus: achiziţii minus cedările de active nefinanciare neproduse.
Proprietăţile operaţiunilor
Operaţiuni între unităţi instituţionale şi operaţiuni care au loc în interiorul unităţii
1.67. Majoritatea operaţiunilor implică o relaţie între două unităţi instituţionale sau mai multe. Cu toate acestea, sistemul SEC 2010 înregistrează ca operaţiuni şi pe cele care au loc în interiorul aceleiaşi unităţi instituţionale. Înregistrarea acestor operaţiuni interne are ca scop obţinerea unei descrieri mai bune din punct de vedere analitic a producţiei, a utilizărilor finale şi a costurilor.
1.68. O operaţiune internă este consumul de capital fix, pe care sistemul SEC 2010 îl contabilizează ca un cost. Majoritatea celorlalte operaţiuni interne sunt operaţiuni pe produse, cazul tipic fiind acela al unei unităţi instituţionale care, acţionând în acelaşi timp în calitate de producător şi de consumator final, consumă o parte din producţia proprie. Acest lucru este frecvent întâlnit în cazul gospodăriilor populaţiei şi al administraţiilor publice.
1.69. Se înregistrează totalitatea producţiei pe care o unitate instituţională o afectează propriului consum final. Producţia utilizată pentru consumul intermediar din cadrul aceleiaşi unităţi instituţionale este contabilizată numai dacă producţia şi consumul intermediar au loc în UAE locale diferite din cadrul aceleiaşi unităţi instituţionale. Producţia rezultată şi utilizată drept consum intermediar în cadrul aceleiaşi UAE locale nu este înregistrată.
Operaţiuni monetare şi nemonetare
1.70. Operaţiunile sunt de natură monetară atunci când unităţile respective efectuează sau primesc plăţi, contractează pasive sau intră în posesia activelor exprimate în unităţi monetare.
Operaţiunile care nu implică un schimb de bani ori de active sau pasive exprimate în unităţi monetare constituie operaţiuni de tip nemonetar. Operaţiunile care au loc în interiorul unei unităţi sunt operaţiuni nemonetare.

Operaţiunile nemonetare care implică mai multe unităţi instituţionale apar printre operaţiuni de produse (barter), operaţiuni de repartiţie (remuneraţii în natură, transferuri în natură etc.) şi alte operaţiuni (barterul activelor nefinanciare şi neproduse). Sistemul SEC 2010 înregistrează toate operaţiunile de tip monetar. Valorile de înregistrat pentru operaţiunile de tip nemonetar trebuie, prin urmare, să fie calculate indirect sau estimate într-un alt mod.
Operaţiuni cu şi fără contraparte
1.71. Operaţiunile în care sunt implicate mai multe unităţi sunt de două feluri. Acestea pot fi de tipul "ceva contra altceva", şi anume operaţiuni cu contraparte, sau de tipul "ceva contra nimic", şi anume operaţiuni fără contraparte. Operaţiunile cu contraparte constituie schimburi între unităţile instituţionale, de exemplu furnizarea de bunuri, servicii sau active în schimbul unei contrapărţi, de exemplu bani. Operaţiunile fără contraparte cuprind plăţile în bani sau în natură efectuate de către o unitate instituţională către o alta, fără contraparte. Operaţiunile cu contraparte au loc în toate cele patru grupuri de operaţiuni, în timp ce operaţiunile fără contraparte sunt, în special, operaţiuni de repartiţie, cum ar fi impozitele, prestaţiile de asistenţă socială sau cadourile. Astfel de operaţiuni fără contraparte sunt denumite transferuri.
Modificări în modul de tratare a anumitor operaţiuni
1.72. Operaţiunile sunt înregistrate în modul în care ele sunt percepute de către unităţile instituţionale implicate. Cu toate acestea, anumite operaţiuni sunt tratate diferit pentru a se evidenţia mult mai clar relaţiile economice. Operaţiunile pot fi rearanjate în trei moduri: reclasarea operaţiunilor, împărţirea operaţiunilor şi identificarea părţii principale a unei operaţiuni.
Reclasarea operaţiunilor
1.73. O operaţiune care, pentru unităţile implicate, are loc direct între o unitate A şi o unitate C poate fi înregistrată în conturi ca derulându-se în mod indirect prin intermediul unei a treia unităţi B. Astfel, operaţiunea unică între A şi C este înregistrată ca două operaţiuni: una între A şi B şi o alta între B şi C. În acest caz, operaţiunea este reclasată.
1.74. Un exemplu de reclasare îl reprezintă modul în care cotizaţiile sociale ale angajatorilor plătite direct de către aceştia fondurilor de asigurări sociale sunt înregistrate în conturi. Sistemul înregistrează aceste plăţi ca două operaţiuni: angajatorii plătesc mai întâi cotizaţiile sociale către angajaţii lor, iar aceştia le varsă fondurilor de asigurări sociale. Scopul tuturor reclasărilor este de a aduce la suprafaţă substratul economic al operaţiunii, în acest caz scopul fiind de a prezenta cotizaţiile sociale plătite de angajatori drept cotizaţii plătite în beneficiul angajaţilor.
1.75. Un alt tip de reclasare este acela al operaţiunilor care se înregistrează ca derulându-se între două unităţi instituţionale sau mai multe, deşi în realitate între părţile implicate nu a avut loc nicio operaţiune. Ca exemplu se poate cita modul de tratare a veniturilor din proprietate care sunt obţinute din anumite fonduri de asigurări, care sunt păstrate de către societăţile de asigurare. Sistemul consideră că aceste venituri din proprietate sunt plătite de către societăţile de asigurări titularilor poliţelor, care la rândul lor le plătesc integral societăţilor de asigurare sub formă de supliment de primă.
Divizarea operaţiunilor
1.76. Acest tratament constă în descompunerea unei operaţiuni considerată unică de către părţile implicate în două sau mai multe operaţiuni, care sunt apoi înregistrate în mod diferit. Divizarea operaţiunilor nu presupune intervenţia altor unităţi instituţionale în afara celor implicate în operaţiune.
1.77. Un exemplu clasic de operaţiune scindată este acela al plăţilor primelor de asigurare generală. Cu toate că asiguratul şi asigurătorul consideră o asemenea plată ca o operaţiune unică, sistemul SEC 2010 o împarte în două operaţiuni total distincte: pe de o parte, remunerarea serviciului de asigurări generale furnizat şi, pe de altă parte, prima netă de asigurare generală. Înregistrarea vânzării unui produs drept vânzarea produsului şi vânzarea unui adaos comercial reprezintă un alt exemplu de divizare a operaţiunilor.
Identificarea părţii principale a unei operaţiuni
1.78. Atunci când o unitate efectuează o operaţiune în numele unei alte unităţi (unitatea principală) şi este finanţată de unitatea respectivă, operaţiunea se înregistrează exclusiv în contul unităţii principale. De regulă, nu trebuie să se extindă acest principiu şi să se încerce, de exemplu, să se aloce debitorilor sau beneficiarilor finali impozitele sau subvenţiile, pornind de la ipoteze.
Un exemplu în acest sens este colectarea impozitelor de către o unitate a administraţiei publice în numele altei unităţi. Se atribuie un impozit unei unităţi a administraţiei publice care are autoritatea de a impune impozitul în cauză (fie în calitate de unitate principală, fie prin intermediul autorităţii delegate a unităţii principale) şi ia decizia finală cu privire la stabilirea şi modificarea ratei de impozitare.
Cazuri-limită
1.79. Definiţia unei operaţiuni prevede că trebuie să existe un acord comun între unităţile instituţionale implicate. Atunci când o operaţiune este realizată de comun acord, cunoaşterea şi consimţământul prealabil al unităţilor instituţionale sunt implicite. Plata de impozite, amenzi şi penalităţi se stabileşte de comun acord, plătitorul fiind un cetăţean supus legii teritoriului în cauză. Cu toate acestea, sechestrarea fără compensare a unui activ nu este considerată operaţiune, chiar dacă este impusă prin lege.
Activităţile economice ilicite sunt considerate operaţiuni atunci când toate unităţile implicate s-au angajat în aceste activităţi de comun acord. Astfel, achiziţia, vânzarea sau schimbul ilicit de droguri sau proprietăţi furate constituie operaţiuni, în timp ce furtul nu este o operaţiune.
Alte modificări de active
1.80. Alte modificări de active înregistrează modificările care nu sunt rezultatul operaţiunilor. Acestea sunt:
(a) alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor; sau
(b) câştiguri şi pierderi din deţinere. Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor
1.81. Alte modificări de volum ale activelor şi pasivelor înregistrează modificări împărţite în trei categorii principale:
(a) apariţiile sau dispariţiile normale ale activelor, altfel decât prin operaţiuni;
(b) modificări ale activelor şi pasivelor datorate unor evenimente excepţionale, neaşteptate, care nu sunt de natură economică;
(c) modificări de clasificare şi de structură.
1.82. Exemple de modificări din cadrul categoriei menţionate la punctul 1.81 litera (a) sunt descoperirea sau epuizarea de zăcăminte sau creşterea naturală a resurselor biologice necultivate. Exemple de modificări din cadrul categoriei menţionate la punctul 1.81 litera (b) sunt pierderile datorate unor calamităţi naturale, războaie sau delicte majore. Anulările unilaterale de datorii şi sechestrele de active fără compensare aparţin, de asemenea, categoriei menţionate la litera (b). Un exemplu de modificare din cadrul categoriei menţionate la punctul 1.81 litera (c) îl constituie reclasificarea unei unităţi instituţionale de la un sector la altul.
Câştiguri şi pierderi din deţinere
1.83. Câştigurile şi pierderile din deţinere se realizează atunci când au loc variaţii de preţ ale activelor. Ele implică toate tipurile atât de active financiare şi nefinanciare, cât şi pasivele. Câştigurile şi pierderile din deţinere cresc pentru proprietarii de active şi pasive doar ca rezultat al deţinerii activelor şi pasivelor în timp, fără a le transforma în vreun fel.
1.84. Câştigurile şi pierderile din deţinere măsurate pe baza preţurilor curente ale activelor pe piaţă se numesc câştiguri şi pierderi nominale din deţinere. Acestea pot fi descompuse în câştiguri şi pierderi neutre din deţinere, care reflectă variaţia nivelului general al preţurilor, şi în câştiguri şi pierderi reale din deţinere, care ţin cont de fluctuaţia preţurilor activelor, în afara fluctuaţiei generale a preţurilor.
Stocuri
1.85. Prin stocuri se înţeleg activele şi pasivele deţinute la un anumit moment. Stocurile sunt înregistrate la începutul şi la sfârşitul fiecărei perioade contabile. Conturile care pun în evidenţă stocurile se numesc conturi de patrimoniu.
1.86. De asemenea, stocurile sunt contabilizate pentru populaţie şi pentru forţa de muncă. Cu toate acestea, aceste stocuri sunt înregistrate ca valori medii pe toată perioada contabilă. Valorile stocurilor sunt contabilizate pentru toate activele definite în sistem; cu alte cuvinte, activele şi pasivele financiare sau activele nefinanciare produse sau neproduse. Cu toate acestea, acoperirea este limitată la activele care sunt utilizate în activităţile economice şi fac obiectul dreptului de proprietate.
1.87. Astfel, stocurile nu sunt înregistrate în cazul activelor cum ar fi capitalul uman şi resursele naturale care nu au proprietar.
În aceste limite, sistemul SEC 2010 este exhaustiv în ceea ce priveşte fluxurile şi stocurile. Acest lucru presupune că toate variaţiile de stoc pot fi explicate în totalitate prin fluxurile înregistrate.
Sistemul de conturi şi agregate
Norme contabile
1.88. Un cont înregistrează variaţiile valorii acumulate pentru o unitate sau un sector în funcţie de natura fluxurilor economice care figurează în cont, sub forma unui tabel cu două coloane. Conturile curente sunt conturile care prezintă producţia, generarea şi alocarea venitului, distribuirea şi redistribuirea venitului şi utilizarea acestuia. Conturile de acumulare sunt conturile capitale şi cele financiare şi conturile altor modificări de volum.
Terminologia referitoare la cele doua părţi ale contului
1.89. Sistemul SEC 2010 prezintă "resursele" în partea dreaptă a contului de operaţiuni curente în care se înregistrează operaţiunile care au ca efect creşterea valorii economice a unei unităţi sau a unui sector. Partea stângă a conturilor prezintă "utilizările" - operaţiunile care reduc valoarea economică. Partea dreaptă a conturilor de acumulare prezintă "variaţia pasivelor şi a valorii nete" şi partea lor stângă prezintă "variaţia activelor". Conturile de patrimoniu înregistrează "pasivele şi valoarea netă" (diferenţa dintre active şi pasive) în partea dreaptă şi activele în partea stângă. Din compararea a două conturi de patrimoniu succesive reiese variaţia pasivelor şi a valorii nete, precum şi variaţia activelor.
1.90. SEC face distincţie între proprietatea legală şi proprietatea economică. Criteriul de înregistrare a transferului de bunuri de la o unitate la alta este trecerea proprietăţii economice de la o unitate la cealaltă. Proprietarul legal este unitatea care, conform legii, are dreptul de a beneficia de posesia bunurilor. Cu toate acestea, proprietarul legal poate contracta o altă unitate pentru ca aceasta din urmă să accepte riscurile şi beneficiile care rezultă din utilizarea bunurilor în producţie, contra unei plăţi convenite de comun acord. Un astfel de acord îmbracă forma unui contract de leasing financiar, în care plăţile reflectă numai punerea de către furnizor a activului la dispoziţia împrumutatului. De exemplu, în cazul în care o bancă deţine în mod legal un avion, dar încheie un contract de leasing financiar cu o companie aeriană în vederea exploatării avionului, atunci compania aeriană este considerată drept proprietarul avionului în ceea ce priveşte operaţiunile din conturi. În timp ce compania aeriană apare drept cumpărător al avionului, banca impută acesteia un credit care reflectă suma datorată, pe viitor, pentru utilizarea avionului.
Intrări duble sau cvadruple
1.91. În contabilitatea naţională, operaţiunile efectuate de către o unitate sau un sector fac obiectul unei înregistrări în partidă dublă. Fiecare operaţiune se înregistrează de două ori, o dată ca resursă (sau ca variaţie de pasive) şi o dată ca utilizare (sau ca variaţie de active). Totalul operaţiunilor înregistrate ca resurse sau ca variaţia pasivelor trebuie să fie egal cu cel al operaţiunilor înregistrate ca utilizări sau ca variaţie a activelor, ceea ce permite verificarea coerenţei conturilor.
1.92. Conturile naţionale - cu toate unităţile şi sectoarele lor - se bazează pe principiul intrărilor cvadruple, întrucât majoritatea operaţiunilor implică două unităţi instituţionale. Fiecare operaţiune se înregistrează de două ori, pe fiecare dintre cele două operaţiuni implicate. De exemplu, o prestaţie socială plătită în bani de către o unitate a administraţiei publice pentru o gospodărie a populaţiei este contabilizată în conturile administraţiilor publice în utilizări, pe postul de transferuri, şi în achiziţii negative de active, pe postul numerar şi depozite; în timp ce în contul sectorului gospodăriilor populaţiei, ea este înregistrată ca o resursă, pe postul de transferuri, şi în achiziţii de active, pe postul numerar şi depozite.
1.93. Operaţiunile care au loc în interiorul aceleiaşi unităţi (cazul unităţilor care consumă propria producţie) nu

necesită decât două intrări, ale căror valori trebuie să fie estimate.
Evaluare
1.94. Cu excepţia anumitor variabile referitoare la populaţie şi forţa de muncă, toate fluxurile şi stocurile prezentate în sistemul SEC 2010 sunt exprimate în termeni monetari. Fluxurile şi stocurile se măsoară în conformitate cu valoarea lor de schimb, şi anume valoarea la care fluxurile şi stocurile sunt sau pot fi schimbate contra banilor. Prin urmare, preţurile de piaţă reprezintă referinţa SEC în materie de evaluare.
1.95. În cazul operaţiunilor monetare şi al deţinerilor de active şi pasive în bani, valorile necesare sunt direct disponibile. În majoritatea celorlalte cazuri, cea mai bună metodă de evaluare este cea care ia în considerare preţul practicat pe piaţă pentru bunuri, servicii sau active similare. Această metodă se foloseşte spre exemplu pentru operaţiunile de barter şi pentru serviciile de locuinţă prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi. Atunci când nu sunt disponibile preţurile de piaţă pentru produse similare, de exemplu în cazul serviciilor nonpiaţă produse de administraţiile publice, evaluarea se realizează prin însumarea costurilor de producţie. Dacă nu există niciun preţ de piaţă pentru referinţă şi nu sunt disponibile costurile, atunci fluxurile şi stocurile se pot evalua la valoarea actualizată a veniturilor viitoare estimate. Această metodă trebuie folosită numai ca ultimă soluţie.
1.96. Stocurile se evaluează la preţurile curente la data stabilirii contului de patrimoniu şi nu la data producţiei sau achiziţiei bunurilor sau activelor care formează stocurile. Este necesar să se evalueze stocurile pe baza estimării valorii de achiziţie amortizate sau a costurilor de producţie.
Norme speciale de evaluare a produselor
1.97. Ca urmare a cheltuielilor de transport, a adaosurilor comerciale şi impozitelor, minus subvenţiile pe produse, producătorul şi utilizatorul unui produs dat au o percepţie diferită a valorii acestuia. Pentru a apropia pe cât posibil punctele de vedere ale operatorilor, sistemul SEC 2010 înregistrează toate utilizările la preţul de achiziţie, care include costurile de transport, adaosurile comerciale şi impozitele, minus subvenţiile pe produs, în timp ce producţia se înregistrează la preţul de bază, care exclude aceste elemente.
1.98. Importurile şi exporturile de produse se înregistrează la valoarea de la frontieră. Toate importurile şi exporturile sunt evaluate la punctul vamal de frontieră al exportatorului, sau franco la bord (FOB). Serviciile de transport extern şi asigurarea între frontiera exportatorului şi cea a importatorului nu sunt incluse în valoarea bunului, dar sunt înregistrate ca servicii. Deoarece se poate să nu fie posibilă obţinerea valorii FOB pentru toate subdiviziunile de produse, tabelele detaliate de comerţ exterior prezintă importurile evaluate la frontiera importatorului (valoarea CIF). Toate serviciile de transport şi asigurare până la frontiera vamală a importatorului sunt incluse în valoarea mărfurilor importate. În măsura în care aceste servicii sunt furnizate de întreprinderi naţionale, se face o ajustare globală FOB/CIF în cadrul acestei prezentări.
Evaluarea la preţuri constante
1.99. Evaluarea la preţuri constante constă în evaluarea fluxurilor şi stocurilor unei perioade contabile la preţurile perioadei anterioare. Scopul acestei evaluări în preţuri constante este descompunerea în timp a variaţiilor valorii fluxurilor şi stocurilor în variaţii de preţ şi variaţii de volum. Fluxurile şi stocurile în preţuri constante sunt exprimate în termeni de volum.
1.100. Multe fluxuri şi stocuri, ca de exemplu veniturile, nu au dimensiuni proprii în termeni de preţ şi cantitate. Cu toate acestea, puterea de cumpărare a acestor variabile poate fi obţinută prin deflatarea valorilor curente cu un indice de preţ adecvat, ca de exemplu indicele de preţ al utilizărilor finale naţionale, exceptând variaţia stocurilor. Fluxurile şi stocurile astfel deflatate sunt exprimate în termeni reali. Un exemplu ar putea fi venitul real disponibil.
Momentul înregistrării
1.101. Fluxurile se înregistrează pe bază de angajament, mai precis atunci când se creează, se transformă sau se stinge o valoare economică sau când apar, se transformă ori se anulează creanţe sau obligaţii.
1.102. Producţia se înregistrează atunci când este realizată şi nu atunci când este plătită de un cumpărător. Vânzarea unui activ se înregistrează atunci când activul îşi schimbă proprietarul, nu atunci când se efectuează plata pentru cumpărarea acestuia. Dobânzile se înregistrează în perioada contabilă în care se acumulează, indiferent dacă sunt plătite sau nu în perioada respectivă. Înregistrarea pe bază de angajament se aplică tuturor fluxurilor, atât pentru cele monetare, cât şi pentru cele nemonetare, fie că au avut loc între unităţi sau în interiorul aceleiaşi unităţi.
1.103. Poate fi necesar ca această abordare să fie mai puţin strictă în cazul impozitelor şi altor fluxuri legate de administraţiile publice, care sunt adesea înregistrate în conturile lor ca lichidităţi. Se poate dovedi dificilă efectuarea unei transpuneri exacte a acestor fluxuri din lichidităţi în baza de angajament, prin urmare se poate utiliza o metodă aproximativă.
1.104. Ca excepţie de la normele generale referitoare la înregistrarea impozitelor şi cotizaţiilor sociale care trebuie plătite administraţiei publice, acestea pot fi înregistrate fără a include partea a cărei colectare este improbabilă sau, dacă această parte este inclusă, ea trebuie neutralizată în acelaşi exerciţiu contabil printr-un transfer de capital de la administraţia publică la sectoarele în cauză.
1.105. Fluxurile se înregistrează în acelaşi moment pentru toate unităţile instituţionale implicate şi în toate conturile. Unităţile instituţionale nu aplică întotdeauna aceleaşi norme contabile. Chiar atunci când ele o fac, diferenţe la nivelul înregistrării efective se pot produce din motive practice, cum ar fi întârzierile în comunicare. În consecinţă, operaţiunile se pot înregistra la momente diferite de către părţile implicate. Astfel de discrepanţe se elimină prin ajustări.
Consolidarea şi înregistrarea netă
Consolidarea
1.106. Consolidarea înseamnă eliminarea atât din utilizări, cât şi din resurse, a operaţiunilor care au loc între unităţile regrupate, precum şi eliminarea activelor şi pasivelor financiare reciproce. Aceste eliminări au loc concomitent în cazul în care conturile subsectoarelor administraţiilor publice sunt combinate.
1.107. În principiu, fluxurile şi stocurile dintre unităţile componente din cadrul subsectoarelor sau sectoarelor nu trebuie consolidate.
1.108. Cu toate acestea, conturile consolidate pot fi elaborate în vederea descrierilor sau a analizelor complementare. Informaţiile privind operaţiunile din aceste (sub)sectoare cu celelalte sectoare şi poziţiile financiare "externe" corespunzătoare pot fi mai semnificative decât cifrele globale brute.
1.109. În plus, conturile şi tabelele ce prezintă relaţia creditor-debitor oferă un aspect detaliat al finanţării economiei şi sunt considerate foarte utile pentru cunoaşterea canalelor prin care surplusurile financiare sunt transferate de la creditorii finali la debitorii finali.
Înregistrarea netă
1.110. Orice operaţiune realizată de o unitate individuală sau de un sector poate fi contabilizată atât în utilizări, cât şi în resurse (de exemplu, a plăti şi a primi dobânzi); de asemenea, orice instrument financiar poate fi înregistrat atât ca activ, cât şi ca pasiv. Abordarea din SEC constă în înregistrarea pe o bază brută, făcând astfel abstracţie de modul detaliat de înregistrare netă care este specifică clasificărilor.
1.111. Pentru numeroase categorii de operaţiuni, înregistrarea netă este implicită, cazul cel mai cunoscut fiind cel al "variaţiei stocurilor", care mai mult decât a urmări intrările şi ieşirile zilnice, redă în mod global formarea de capital, aspect sensibil mai interesant pentru analiză. În acelaşi mod, cu câteva excepţii, contul financiar şi contul altor modificări de active înregistrează creşterile de active şi pasive pe o bază netă, prezentând rezultatul final al acestor fluxuri la sfârşitul perioadei contabile.
Conturile, soldurile contabile şi agregatele
1.112. Pentru unităţi sau grupurile de unităţi, operaţiunile care sunt legate de un anumit aspect al vieţii economice (de exemplu, producţia) se înregistrează în conturi diferite. Pentru contul de producţie, operaţiunile nu prezintă un echilibru între utilizări şi resurse fără a introduce un sold contabil. În mod similar, un sold contabil (valoare netă) trebuie introdus între totalul activelor şi totalul pasivelor unei unităţi instituţionale sau unui sector. Soldurile contabile, prin ele însele, constituie deja instrumente precise de măsurare a performanţelor economice. Atunci când sunt însumate la nivelul economiei totale, ele devin agregate semnificative.
Secvenţa conturilor
1.113. Sistemul SEC 2010 este construit în jurul unei secvenţe de conturi interconectate. Secvenţa completă de conturi ale unităţilor şi sectoarelor instituţionale cuprinde conturile de operaţiuni curente, conturile de acumulări şi conturile de patrimoniu.
1.114. Conturile de operaţiuni curente tratează producţia, formarea, distribuirea şi redistribuirea venitului şi utilizarea acestui venit sub formă de consum final. Conturile de acumulare cuprind toate variaţiile de active, pasive şi valoarea netă (adică, pentru fiecare unitate sau grup de unităţi instituţionale, diferenţele între activele şi pasivele sale). Conturile de patrimoniu se ocupă de stocurile de active şi pasive şi de valoarea netă.
1.115. Secvenţa de conturi ale UAE locale şi ale ramurilor de activitate locale se limitează la primele conturi de operaţiuni curente: contul de producţie şi contul de exploatare, al cărui sold contabil este excedentul de exploatare.
Contul de bunuri şi servicii
1.116. Contul de bunuri şi servicii prezintă, pentru economia totală sau pentru grupe de produse, totalul resurselor (producţia şi importurile) şi utilizările de bunuri şi servicii (consumul intermediar, consumul final, variaţia stocurilor, formarea brută de capital fix, achiziţiile minus cedările de obiecte de valoare şi exporturile). Acest cont nu este un cont în acelaşi sens ca celelalte din secvenţă şi nu generează un sold contabil care se transferă contului următor din secvenţă. Acesta este, mai curând, prezentarea sub formă de tabel a unei identităţi contabile, conform căreia cererea este egală cu oferta pentru toate produsele şi grupele de produse din economie.
Contul restului lumii
1.117. Contul restului lumii acoperă operaţiunile între unităţi instituţionale rezidente şi nerezidente şi stocurile de active şi de pasive corespunzătoare.
Deoarece restul lumii are în structura contabilă un rol identic cu cel al unui sector instituţional, contul său este elaborat din punctul de vedere al restului lumii. O resursă pentru restul lumii este deci o utilizare pentru economia totală şi viceversa. Un sold contabil pozitiv reprezintă un surplus pentru restul lumii şi un deficit pentru economia totală şi invers, dacă soldul contabil este negativ.
Contul restului lumii este diferit de conturile celorlalte sectoare în sensul că nu prezintă toate tranzacţiile contabile din restul lumii, ci numai pe cele care au o contraparte măsurată în economia naţională.
Soldurile contabile
1.118. Un sold contabil este obţinut prin deducerea valorii totale a intrărilor într-o parte a unui cont din valoarea totală în cealaltă parte.
Soldurile contabile conţin numeroase informaţii utile, unele dintre ele cuprinzând înregistrări contabile importante, aşa cum poate fi observat din următoarele exemple: valoarea adăugată, excedentul de exploatare, venitul disponibil, economia, capacitatea/necesarul net de finanţare.
Diagrama de mai jos prezintă secvenţa conturilor sub formă de flux - fiecare sold contabil este marcat cu litere îngroşate.
O diagramă a secvenţei conturilor

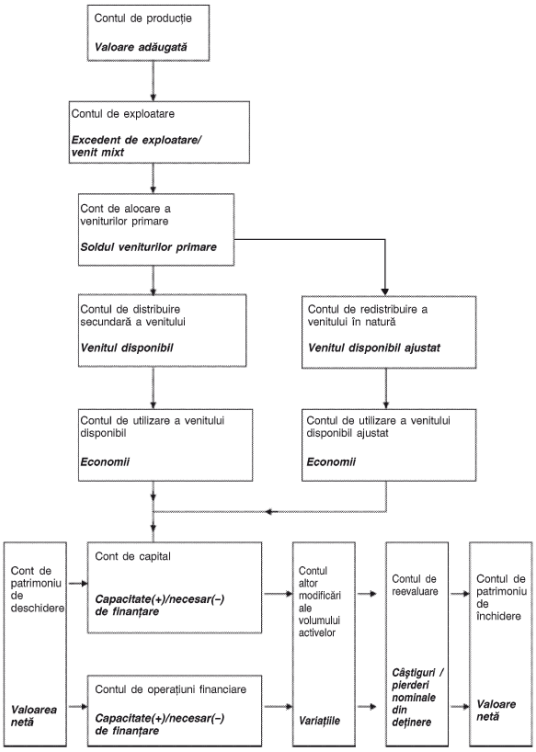
Contul de producție
Valoare adăugată
Contul de exploatare
Excedent de exploatare/ venit mixt
Cont de alocare a veniturilor primare
Soldul veniturilor primare
Contul de distribuire secundară a venitului
Venitul disponibil
Contul de redistribuire a venitului în natură
Venitul disponibil ajustat
Contul de utilizare a venitului disponibil
Economii
Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat
Economii
Cont de patrimoniu de deschidere
Valoarea netă
Cont de capital
Capacitate(+)/necesar(–) de finanțare
Contul de operațiuni financiare
Capacitate(+)/necesar(–) de finanțare
Contul altor modificări ale volumului activelor
Variațiile
Contul de reevaluare
Câștiguri / pierderi nominale din deținere
Contul de patrimoniu de închidere
Valoare netă

1.119. Primul cont din secvenţă este contul de producţie, care înregistrează intrările şi ieşirile procesului de producţie, lăsând valoarea adăugată drept sold contabil.
1.120. Valoarea adăugată este transferată următorului cont, şi anume contului de exploatare. Aici se înregistrează remunerarea angajaţilor în procesul de producţie, precum şi impozitele datorate administraţiilor publice datorită producţiei, astfel încât excedentul de exploatare (sau venitul mixt al lucrătorilor pe cont propriu din sectorul gospodăriilor populaţiei) să poată fi dedus drept sold contabil pentru fiecare sector. Această etapă este necesară pentru a se putea măsura valoarea adăugată din sectorul de producţie, care a fost reţinută drept excedent de exploatare sau venit mixt.
1.121. Apoi, valoarea adăugată, defalcată pe remunerarea angajaţilor, impozite şi excedent de exploatare/venit mixt, este transferată cu această defalcare în contul de alocare primară a veniturilor. Defalcarea permite alocarea venitului pentru fiecare factor către sectorul beneficiar, şi nu către sectorul producător. De exemplu, toate compensaţiile acordate angajaţilor se alocă între sectorul gospodăriilor populaţiei şi sectorul restului lumii, în timp ce excedentul de exploatare rămâne în sectorul societăţilor în care a fost generat. De asemenea, tot în acest cont se înregistrează şi fluxurile de venit din proprietate care intră în sector, şi cele care ies din sector, astfel încât soldul contabil este soldul veniturilor primare care intră în sector.
1.122. Contul următor înregistrează redistribuirea acestor venituri prin operaţiuni - contul de distribuire secundară a venitului. Principalele instrumente de redistribuire sunt impozitele la stat şi prestaţiile sociale pentru sectorul gospodăriilor populaţiei. Soldul contabil este venitul disponibil.
1.123. Principala secvenţă de conturi din setul principal continuă cu utilizarea contului venitului disponibil; un cont relevant pentru sectorul gospodăriilor populaţiei, deoarece în acesta se înregistrează cheltuielile finale ale gospodăriilor populaţiei, lăsând drept sold contabil economia gospodăriilor populaţiei.
1.124. În acelaşi timp, se creează un cont paralel - contul de redistribuire a venitului în natură. Acest cont are scopul special de a prezenta transferurile sociale în natură drept transfer imputat din partea sectorului administraţiei publice către sectorul gospodăriilor populaţiei, astfel încât venitul gospodăriilor populaţiei poate creşte datorită valorii serviciilor individuale ale administraţiei publice. În următorul cont (utilizarea contului venitului disponibil ajustat), utilizarea de către gospodăriile populaţiei a venitului disponibil creşte cu aceeaşi sumă, ca şi când sectorul gospodăriilor populaţiei ar cumpăra serviciile individuale furnizate de administraţiile publice. Aceste două imputări se anulează reciproc, astfel încât soldul contabil reprezintă economii identice cu cele din secvenţa principală de conturi.
1.125. Economiile sunt apoi transferate în contul de capital, unde sunt utilizate pentru a finanţa formarea de capital, permiţând transferurile de capital către şi dinspre sectoare. Resursele necheltuite sau depăşirea cheltuielilor prevăzute pentru achiziţia de active reale apar în soldul contabil drept capacitate/necesar net de finanţare. Capacitatea netă de finanţare reprezintă un surplus care este împrumutat, iar necesarul net de finanţare este finanţarea unui deficit.
1.126. În cele din urmă, se ajunge la conturile financiare, unde se prezintă detaliat capacitatea şi necesarul de finanţare pentru fiecare sector, astfel încât se observă un sold contabil pentru capacitatea sau necesarul net de finanţare. Acesta ar trebui să corespundă exact soldului contabil pentru capacitatea/necesarul net de finanţare din contul de capital, iar orice diferenţă constatată trebuie interpretată drept discrepanţă de măsurare între înregistrările reale şi cele financiare ale activităţii economice.
1.127. Pe ultimul rând al diagramei, contul din partea stângă este soldul de deschidere, care prezintă nivelul tuturor activelor şi pasivelor - atât reale, cât şi financiare - de la începutul unei anumite perioade de timp. Prosperitatea unei economii se măsoară prin valoarea sa netă (active minus pasive) şi figurează în partea de jos a contului de patrimoniu.
1.128. Modificările activelor şi pasivelor, care se produc în cursul perioadei contabile, se înregistrează de la stânga la dreapta în soldurile de deschidere. Contul de capital şi contul financiar prezintă modificările datorate operaţiunilor cu active reale şi active financiare şi, respectiv, cu pasive reale şi pasive financiare. În absenţa altor efecte, aceasta ar permite calcularea imediată a poziţiei de închidere prin adăugarea modificărilor survenite faţă de poziţia de deschidere.
1.129. Dar modificările se pot produce şi în afara ciclului economic de producţie şi consum, iar aceste tipuri de modificări vor afecta valorile activelor şi pasivelor în perioada de închidere. Un tip de modificare sunt modificările de volum al activelor - modificări reale ale capitalului fix care se datorează unor evenimente care nu fac parte din economie. Un exemplu în acest sens sunt distrugerile de active cauzate de catastrofe precum cutremurele puternice, distrugerea activelor nefiind provocată de operaţiuni economice de schimb sau transfer. Aceste distrugeri trebuie înregistrate în contul altor modificări de volum al activelor, pentru a permite justificarea nivelului mai scăzut decât cel aşteptat al activelor prin trecerea în revistă a evenimentelor de natură economică. Un al doilea mod în care se poate modifica valoarea activelor (şi a pasivelor), altfel decât prin operaţiuni economice, este printr-o modificare a preţului din care rezultă câştiguri şi pierderi din deţinere în stocul de active deţinut. Această modificare se înregistrează în conturile de reevaluare. Acceptarea acestor două efecte suplimentare asupra valorilor stocului de active şi pasive permite estimarea valorilor soldului de închidere drept poziţia de deschidere ajustată pentru a ţine cont de variaţia conturilor de flux din ultimul rând de cifre.
Agregate
1.130. Agregatele sunt valori complexe care măsoară rezultatul activităţii economiei totale; de exemplu, cel al producţiei, valorii adăugate, venitului disponibil, consumului final, economiilor, formării de capital etc. Deşi calculul agregatelor nu constituie unicul obiectiv al SEC, acestea sunt importante ca indicatori de sinteză pentru analize macroeconomice şi pentru compararea în timp şi în spaţiu.
1.131. Se deosebesc două tipuri de agregate:
(a) agregate care fac trimitere directă la operaţiunile înregistrate în sistemul SEC 2010, cum ar fi producţia de bunuri şi servicii, consumul final, formarea brută de capital fix, remunerarea angajaţilor etc.;
(b) agregate care constituie solduri contabile în conturi, precum PIB la preţul pieţei, excedentul de exploatare al economiei totale, VNB, venitul naţional disponibil, economiile, soldul operaţiunilor curente cu exteriorul şi valoarea netă a economiei totale (patrimoniul naţional).
1.132. Există utilizări importante pentru conturile naţionale care sunt măsurate pe cap de locuitor. Pentru agregatele importante precum PIB, venitul naţional sau consumul final al gospodăriilor populaţiei, numitorul curent utilizat este populaţia (rezidentă) totală. Atunci când se foloseşte descompunerea pe subsectoare a conturilor sau a unei părţi din conturile sectorului gospodăriilor populaţiei, se utilizează date referitoare la numărul de persoane şi de gospodării ale populaţiei care aparţin fiecărui subsector.
PIB: un agregat esenţial
1.133. PIB este unul dintre agregatele esenţiale ale SEC. PIB reprezintă măsura totalului activităţilor economice care se desfăşoară pe un teritoriu economic care au drept rezultat o producţie care răspunde cerinţelor finale ale economiei. Există trei modalităţi de măsurare a PIB la preţul pieţei:
1. metoda bazată pe producţie, exprimată drept suma valorilor adăugate pentru toate activităţile producătoare de bunuri şi servicii, plus impozite, minus subvenţii pe produse;
2. metoda bazată pe cheltuieli, exprimată drept totalul tuturor cheltuielilor finale efectuate fie în cadrul consumului producţiei finale a economiei, fie prin adăugarea la patrimoniu, plus exporturi, minus importuri de bunuri şi servicii;
3. metoda bazată pe venituri, exprimată drept suma tuturor veniturilor obţinute în procesul producţiei de bunuri şi servicii, plus impozite pe producţie şi importuri, minus subvenţii.
1.134. Aceste trei metode de măsurare a PIB reflectă, de asemenea, moduri diferite în care poate fi analizat PIB din punct de vedere al componentelor. Valoarea adăugată poate fi defalcată pe sectoare instituţionale şi pe tipuri de activităţi sau pe ramuri de activitate care contribuie la total, de exemplu agricultură, industrie, construcţii, servicii etc.
Cheltuielile finale se pot defalca pe tipuri de cheltuieli: cheltuielile gospodăriilor populaţiei, cheltuieli finale ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (IFSLSGP), cheltuieli finale ale administraţiilor publice, variaţia stocurilor, formarea de capital fix şi exporturile, minus costul importurilor.
Veniturile totale obţinute se pot defalca pe tipuri de venit - remunerarea angajaţilor şi excedent de exploatare.
1.135. Pentru a se obţine cea mai bună estimare a PIB, o bună practică o reprezintă includerea elementelor din aceste trei metode într-un cadru de resurse şi utilizări. Aceasta permite armonizarea estimărilor privind valoarea adăugată şi veniturile, precum şi echilibrarea cererii şi ofertei pentru produse. Această abordare integrată asigură consecvenţa între componentele PIB şi o estimare mai bună a PIB decât cea care s-ar obţine cu ajutorul uneia din cele trei metode. Scăzând consumul de capital fix din PIB, se obţine produsul intern net (PIN) la preţul pieţei.
Sistemul intrări-ieşiri
1.136. Sistemul intrări-ieşiri reuneşte componente ale valorii adăugate brute (VAB), intrări şi ieşiri pe ramuri de activitate, cererea şi oferta de produse şi componenţa utilizărilor şi a resurselor pentru toate sectoarele instituţionale din economie. Acest sistem presupune defalcarea economiei pentru a evidenţia operaţiunile cu toate bunurile şi serviciile efectuate între ramuri de activitate şi consumatorii finali pe parcursul unei singure perioade de timp (de exemplu, un trimestru sau un an). Informaţiile pot fi prezentate în două moduri:
(a) tabele ale resurselor şi utilizărilor;
(b) tabele intrări-ieşiri simetrice.
Tabelele resurselor şi utilizărilor
1.137. Tabelele resurselor şi utilizărilor prezintă întreaga economie pe ramuri de activitate (de exemplu, industria automobilelor) şi pe produse (de exemplu, echipamente sportive). Tabelele evidenţiază legăturile dintre componentele VAB, intrările şi ieşirile ramurilor de activitate, precum şi cererea şi oferta de produse. Tabelele resurselor şi utilizărilor creează o legătură între diverse sectoare instituţionale ale economiei (de exemplu, societăţile publice) şi detalii privind importurile şi exporturile de bunuri şi servicii, cheltuielile administraţiilor publice, cheltuielile gospodăriilor populaţiei, cheltuielile IFSLSGP şi formarea de capital.
1.138. Producerea de tabele ale resurselor şi utilizărilor permite o examinare a consecvenţei şi a coerenţei componentelor conturilor naţionale într-un singur cadru detaliat şi, prin încorporarea componentelor din cele trei metode de măsurare a PIB (şi anume metoda bazată pe producţie, cea bazată pe venituri şi cea bazată pe cheltuieli), permite obţinerea unei estimări unitare a PIB.
1.139. Atunci când sunt echilibrate în mod integrat, tabelele resurselor şi utilizărilor asigură, de asemenea, coerenţă şi consecvenţă în conectarea componentelor din trei conturi diferite, şi anume:
1. contul de bunuri şi servicii;
2. contul de producţie (pe ramuri de activitate şi pe sectoare instituţionale); şi
3. contul de exploatare (pe ramuri de activitate şi pe sectoare instituţionale). Tabelele intrări-ieşiri simetrice
1.140. Tabelele simetrice intrări-ieşiri sunt realizate pe baza datelor prezentate în tabelele resurselor şi utilizărilor şi din alte surse suplimentare, cu scopul a forma baza teoretică pentru analize ulterioare.
1.141. Tabelele respective conţin tabele simetrice (produs cu produs sau ramură de activitate cu ramură de activitate), matricea inversă a lui Leontief şi alte analize de diagnostic, precum multiplicatorii de producţie. Tabelele respective prezintă separat consumul de bunuri şi servicii realizate la nivel naţional şi importate, oferind un cadru teoretic pentru o analiză structurală mai amănunţită a economiei, inclusiv a compoziţiei acesteia şi a efectului avut de variaţiile cererii finale asupra economiei.

CAPITOLUL 2: UNITĂŢILE ŞI REGRUPAREA UNITĂŢILOR

2.01. Economia unei ţări este un sistem în cadrul căruia instituţiile şi persoanele interacţionează prin schimburi şi transferuri de bunuri, servicii şi mijloace de plată (de exemplu, bani), pentru producţia şi consumul de bunuri şi servicii.
În cadrul economiei, unităţile care interacţionează sunt entităţi economice care sunt capabile să deţină active, să subscrie angajamente şi să întreprindă activităţi economice şi operaţiuni cu alte entităţi. Acestea sunt cunoscute sub denumirea de unităţi instituţionale.
Definirea unităţilor utilizate în conturile naţionale serveşte mai multor obiective. În primul rând, aceste unităţi sunt elemente de bază pentru definirea economiilor în termeni geografici, precum, de exemplu, naţiuni, regiuni, şi grupări naţionale, cum ar fi uniunile monetare sau politice. În al doilea rând, acestea sunt esenţiale pentru gruparea unităţilor pe sectoare instituţionale. În al treilea rând, unităţile sunt indispensabile pentru definirea fluxurilor şi stocurilor care trebuie înregistrate. Operaţiunile dintre diversele părţi ale aceleiaşi unităţi instituţionale nu sunt, în principiu, înregistrate în conturile naţionale.
2.02. Unităţile şi grupările unităţilor utilizate în cadrul contabilităţii naţionale sunt definite în funcţie de tipul analizelor economice cărora le sunt destinate, şi nu după tipurile de unităţi utilizate în mod obişnuit în anchetele statistice. Acestea din urmă (de exemplu, întreprinderi, societăţi holding, unităţi cu activitate economică, unităţi locale, administraţiile publice, instituţii fără scop lucrativ, gospodării ale populaţiei etc.) pot să nu satisfacă cerinţele conturilor naţionale, deoarece ele se bazează pe criterii de natură juridică, administrativă sau contabilă.
Statisticienii ţin seama de definiţiile unităţilor de analiză prevăzute în SEC 2010 pentru a se asigura că, în anchetele prin care se colectează datele, sunt introduse, în mod progresiv, toate elementele informative necesare pentru calculul datelor referitoare la unităţile analizate în SEC 2010.
2.03. Una dintre caracteristicile sistemului SEC 2010 este utilizarea a trei tipuri de unităţi corespunzătoare diverselor moduri de împărţire a economiei:
1. pentru a analiza fluxurile şi poziţiile, este esenţial să fie selectate unităţile care permit analiza relaţiilor comportamentale între agenţii economici;
2. pentru a analiza procesul de producţie, este important să se aleagă unităţi care pun în evidenţă relaţiile de ordin tehnico-economic sau care reflectă activităţi locale;
3. pentru a putea efectua analize regionale, este nevoie de unităţi care reflectă tipurile de activităţi locale.
Unităţile instituţionale sunt definite pentru a îndeplini primul dintre aceste obiective. Relaţiile comportamentale descrise la punctul 1 necesită unităţi care să reflecte întreaga lor activitate economică instituţională.
Procesele de producţie, relaţiile tehnico-economice şi analizele regionale menţionate la punctele 2 şi 3 necesită unităţi precum UAE locale. Aceste unităţi vor fi descrise ulterior în prezentul capitol.
Înainte de a defini unităţile utilizate în SEC 2010, este necesar să se precizeze limitele economiei naţionale.
DELIMITAREA ECONOMIEI NAŢIONALE
2.04. Unităţile care constituie economia unei ţări şi ale căror fluxuri şi stocuri sunt înregistrate în SEC 2010 sunt unităţile rezidente. O unitate instituţională este rezidentă într-o ţară atunci când îşi are centrul de interes economic predominant pe teritoriul economic al ţării respective. Aceste unităţi sunt cunoscute drept unităţi rezidente, indiferent de naţionalitatea, forma juridică sau de prezenţa efectivă a acestora pe teritoriul economic la momentul desfăşurării unei operaţiuni.
2.05. Teritoriul economic constă în:
(a) zona (teritoriul geografic) care se află sub administrarea efectivă şi controlul economic al unei singure administraţii publice;
(b) toate zonele libere, inclusiv depozitele şi uzinele aflate sub control vamal;
(c) spaţiul aerian naţional, apele teritoriale şi platforma continentală situată în apele internaţionale, asupra cărora ţara dispune de drepturi exclusive;
(d) enclavele teritoriale, adică teritoriile geografice situate în restul lumii şi utilizate, în virtutea unor tratate internaţionale sau acorduri între state, de către administraţiile publice ale ţării (precum ambasade, consulate, baze militare, baze ştiinţifice etc.);
(e) zăcăminte de petrol, gaze naturale etc. situate în apele internaţionale în afara platformei continentale a ţării şi exploatate de unităţi rezidente pe teritoriul care a fost definit la literele (a)-(d).
Navele de pescuit, alte nave, platformele mobile şi aeronavele sunt tratate în SEC drept echipament mobil, aparţinând şi/sau fiind exploatate de unităţile rezidente sau care aparţin de unităţi nerezidente şi sunt exploatate de unităţi rezidente. Operaţiunile care implică proprietatea (formarea brută de capital fix) şi exploatarea (închiriere, asigurări etc.) echipamentului mobil sunt atribuite economiei ţării în care proprietarul şi/sau operatorul sunt rezidenţi. În cazul leasingului financiar se presupune o schimbare de proprietate.
Teritoriul economic poate fi o zonă mai extinsă sau mai restrânsă decât se precizează în definiţia de mai sus. Un exemplu de zonă mai extinsă este o uniune monetară precum Uniunea Monetară Europeană; un exemplu de zonă mai restrânsă este o parte dintr-o ţară, de exemplu o regiune.
2.06. Teritoriul economic exclude enclavele extrateritoriale.
Se exclud, de asemenea, acele părţi din teritoriul geografic propriu al ţării care sunt utilizate de către următoarele organizaţii:
(a) agenţiile guvernamentale ale altor ţări;
(b) instituţii şi organisme ale Uniunii Europene; precum şi
(c) organizaţiile internaţionale care fac obiectul unor tratate internaţionale între state.
Teritoriile utilizate de către instituţiile şi organismele Uniunii Europene şi de către organizaţiile internaţionale sunt teritorii economice separate. O caracteristică a acestor teritorii este faptul că singurii lor rezidenţi sunt instituţiile.
2.07. "Centru de interes economic predominant" indică faptul că există pe teritoriul economic al unei ţări un loc în care o unitate exercită activităţi şi operaţiuni economice importante, pentru o perioadă fie nedeterminată, fie determinată, dar relativ lungă (un an sau mai mult). Proprietatea asupra unui teren sau a unei clădiri de pe teritoriul economic este considerată a fi suficientă pentru ca proprietarul să aibă acolo un centru de interes economic predominant.
Întreprinderile sunt, aproape întotdeauna, conectate la o singură economie. Impozitarea şi alte cerinţe juridice tind să determine utilizarea unei entităţi juridice separate pentru operaţiunile aflate sub fiecare jurisdicţie legală. În plus, o unitate instituţională separată este identificată în scop statistic în cazurile în care o singură entitate juridică efectuează operaţiuni importante în două sau mai multe teritorii (de exemplu, pentru filiale, proprietatea funciară şi întreprinderile multiteritoriale). Ca urmare a separării unor astfel de entităţi juridice, rezidenţa fiecăreia dintre întreprinderile identificate ulterior este clară. "Centru de interes economic predominant" nu presupune că entităţile care desfăşoară operaţiuni substanţiale în două sau mai multe teritorii nu ar trebui să fie divizate.
În lipsa unei prezenţe fizice a întreprinderii, rezidenţa acesteia este determinată în funcţie de teritoriul economic a cărui legislaţie este respectată pentru constituirea sau înregistrarea întreprinderii respective.
2.08. Unităţile considerate a fi rezidente ale unei ţări pot fi subdivizate în:
(a) unităţi a căror funcţie o constituie activitatea de producţie, finanţare, asigurare sau redistribuire, pentru toate operaţiunile lor, exceptând cele legate de activitatea lor în calitate de proprietari ai terenurilor şi clădirilor;
(b) unităţi a căror funcţie principală o reprezintă consumul, pentru toate operaţiunile lor, exceptând cele legate de activitatea lor în calitate de proprietari ai terenurilor şi clădirilor;
(c) toate unităţile pentru activităţile lor de proprietari de terenuri şi clădiri, cu excepţia proprietarilor de enclave extrateritoriale ce fac parte din teritoriul economic al altor ţări sau constituie state independente.
2.09. Pentru alte unităţi decât gospodăriile populaţiei, în privinţa tuturor operaţiunilor acestora, exceptând cele legate de activitatea lor în calitate de proprietari ai terenurilor şi clădirilor, se pot distinge următoarele două cazuri:
(a) activitatea este exercitată exclusiv pe teritoriul economic al ţării: unităţile care efectuează aceste activităţi sunt unităţi rezidente ale ţării;
(b) activitatea este exercitată pe o durată de un an sau mai mult pe teritoriul economic al mai multor ţări: doar partea din unitate care are un centru de interes economic predominant pe teritoriul economic al statului este considerată ca unitate rezidentă a ţării respective.
O unitate instituţională rezidentă poate fi o unitate rezidentă fictivă căreia i se atribuie activitatea exercitată în ţară pe o durată de un an sau mai mult de către o unitate care este rezidentă într-o altă ţară. Atunci când activitatea se desfăşoară timp de mai puţin de un an, aceasta rămâne încadrată printre activităţile unităţii instituţionale producătoare şi nu este recunoscută o unitate instituţională separată. Atunci când activitatea este nesemnificativă, chiar dacă aceasta se desfăşoară timp de mai mult de un an şi în scopul instalării de echipamente în străinătate, nu se recunoaşte o unitate separată, iar activităţile sunt înregistrate drept activităţi ale unităţii instituţionale producătoare.
2.10. Gospodăriile populaţiei, mai puţin în privinţa calităţii lor de proprietari de terenuri şi clădiri, sunt unităţi rezidente ale teritoriului economic în care au un centru de interes economic predominant. Acestea sunt rezidente indiferent de perioadele mai scurte de un an petrecute în străinătate. Acestea includ, în special, următoarele categorii:
(a) lucrătorii frontalieri, definiţi ca persoanele care trec zilnic frontiera unei ţări pentru a lucra într-o ţară vecină;
(b) lucrătorii sezonieri, definiţi ca persoanele care îşi părăsesc ţara de origine timp de câteva luni, nedepăşind un an, în funcţie de sezon, cu scopul de a lucra într-o altă ţară;
(c) turiştii, pacienţii, studenţii, oficialităţile invitate, oamenii de afaceri, comercianţii, artiştii şi membrii echipajelor care călătoresc în străinătate;
(d) agenţii locali ai administraţiilor publice străine, care lucrează în enclavele extrateritoriale;
(e) personalul instituţiilor Uniunii Europene şi al organizaţiilor internaţionale, atât civile, cât şi militare, cu sediul în enclave extrateritoriale;
(f) reprezentanţii oficiali, civili şi militari ai administraţiilor publice naţionale (inclusiv gospodăriile acestora) stabiliţi în enclave teritoriale.
Studenţii sunt trataţi întotdeauna drept rezidenţi, indiferent de durata studiilor acestora în străinătate.
2.11. Toate unităţile, în calitatea lor de proprietari de terenuri şi/sau clădiri, situate pe teritoriul economic, sunt unităţi rezidente sau unităţi rezidente fictive ale ţării în care sunt situate geografic terenurile şi clădirile respective.
UNITĂŢI INSTITUŢIONALE
2.12. Definiţie: o unitate instituţională este o entitate economică caracterizată prin autonomie de decizie în exercitarea funcţiei sale principale. O unitate rezidentă este considerată drept unitate instituţională pe teritoriul economic în care se află centrul acesteia de interes economic predominant în cazul în care beneficiază de autonomie de decizie şi când ea dispune de o contabilitate completă sau este în măsură să elaboreze un set complet de conturi.
Pentru a dispune de autonomie de decizie în exercitarea funcţiei principale, o entitate trebuie să aibă:
(a) dreptul să deţină în nume propriu bunuri şi active; este în măsură să schimbe proprietatea bunurilor şi activelor prin operaţiuni cu alte unităţi instituţionale;
(b) capacitatea de a lua decizii economice şi de a exercita activităţi economice, pentru care este responsabilă în faţa legii;
(c) capacitatea de a subscrie angajamente în nume propriu, de a contracta datorii şi alte angajamente şi de a încheia contracte în nume propriu; şi
(d) capacitatea de a elabora un set complet de conturi, format din înregistrări contabile care să cuprindă toate operaţiunile pe care le-a efectuat în cursul unei perioade de referinţă contabilă, precum şi un bilanţ al activelor şi pasivelor.
2.13. În cazul entităţilor care nu prezintă caracteristicile unei unităţi instituţionale, se vor aplica următoarele principii:
(a) gospodăriile populaţiei se consideră că beneficiază de autonomie de decizie în exercitarea funcţiei principale

şi, prin urmare, sunt considerate totuşi unităţi instituţionale, chiar dacă nu dispun de contabilitate completă;
(b) entităţile care nu dispun de contabilitate completă şi care nu sunt în măsură să elaboreze, dacă este li se solicită, un set complet de conturi, nu sunt unităţi instituţionale;
(c) entităţile care, deşi dispun de o contabilitate completă, nu dispun de autonomie de decizie sunt cuprinse în unităţile care le controlează;
(d) nu este necesar ca entităţile să facă publice conturile pentru a fi considerate unităţi instituţionale;
(e) entităţile care fac parte dintr-un grup de unităţi ce execută activităţi de producţie şi dispun de o contabilitate completă sunt considerate unităţi instituţionale, chiar dacă cedează o parte din autonomia lor de decizie organizaţiei centrale (sediului social) care îşi asumă conducerea generală a grupului; sediul social însuşi este considerat ca unitate instituţională distinctă de unităţile pe care le controlează;
(f) cvasisocietăţile sunt entităţi care dispun de o contabilitate completă şi nu au statut juridic. Acestea au un comportament economic şi financiar diferit de cel al proprietarilor lor şi similar celui al societăţilor. Se consideră că acestea se bucură de autonomie de decizie şi sunt definite ca unităţi instituţionale distincte.
Sediile sociale şi societăţile holding
2.14. Sediile sociale şi societăţile holding sunt unităţi instituţionale. Cele două tipuri sunt:
(a) Un sediu social este o unitate care exercită control managerial asupra filialelor sale. Sediile sociale sunt alocate sectorului societăţilor nefinanciare dominante ale filialelor acestora, cu excepţia cazului în care toate sau majoritatea filialelor acestora sunt societăţi financiare, caz în care acestea sunt tratate drept auxiliari financiari (S.126) în sectorul societăţilor financiare.
În cazul în care există un amestec de filiale nefinanciare şi financiare, atunci ponderea predominantă de valoare adăugată determină clasificarea sectorului.
Sediile sociale sunt descrise în Clasificarea internaţională industrială tip a tuturor ramurilor de activitate economică revizuită (ISIC Rev. 4) secţiunea M clasa 7010 (NACE Rev. 2, M 70.10), după cum urmează:
Această clasă include supravegherea şi administrarea altor unităţi ale societăţii sau întreprinderii; realizarea planificării strategice sau organizatorice şi rolul de luare a deciziilor al societăţii sau al întreprinderii; exercitarea controlului operaţional şi gestionarea funcţionării de zi cu zi a unităţilor afiliate.
(b) O societate holding care deţine activele societăţilor filiale, dar nu întreprinde activităţi de management, este o instituţie financiară captivă (S.127) şi este clasificată drept societate financiară.
Societăţile holding sunt descrise la ISIC Rev. 4 secţiunea K clasa 6420 (NACE Rev. 2, K 64.20), după cum urmează:
Această clasă include activităţile societăţilor holding, şi anume ale unităţilor care deţin activele (care deţin cote de control din capitalul întreprinderii) unui grup de societăţi filiale şi a căror activitate principală constă în calitatea de proprietare ale grupului. Societăţile holding din această clasă nu oferă niciun alt serviciu întreprinderilor în care este deţinută participaţia, adică acestea nu administrează şi nici nu gestionează alte unităţi.
Grupurile de societăţi
2.15. Grupurile mari de societăţi sunt create atunci când o societate mamă controlează mai multe filiale care, la rândul lor, pot controla propriile lor filiale şi aşa mai departe. Fiecare membru al grupului este tratat drept unitate instituţională separată cu condiţia să corespundă definiţiei unei unităţi instituţionale.
2.16. Un avantaj al netratării grupurilor de societăţi drept unităţi instituţionale separate constă în faptul că grupurile nu sunt întotdeauna stabile în timp şi nici nu sunt uşor de identificat în practică. Se poate dovedi dificilă obţinerea datelor privind grupurile ale căror activităţi nu sunt strâns integrate. Multe grupuri sunt prea mari şi eterogene pentru a fi tratate ca unităţi separate, iar dimensiunea şi compoziţia lor poate varia în timp ca urmare a fuziunilor şi a preluărilor de societăţi.
Entităţi cu scop special
2.17. O entitate cu scop special (SPE) sau o societate vehicul investiţional (SPV) este, de obicei, o societate cu răspundere limitată sau un parteneriat cu răspundere limitată, creat pentru a îndeplini obiective precise, specifice sau temporare şi pentru a izola un risc financiar, un impozit specific sau un risc de reglementare.
2.18. Nu există o definiţie comună a unei SPE, dar următoarele caracteristici sunt tipice:
(a) nu au angajaţi şi nici nu deţin active nefinanciare;
(b) prezenţa lor fizică se limitează la o societate "paravan" sau un semn care confirmă locul lor de înregistrare;
(c) sunt întotdeauna legate de o altă societate, de multe ori în calitate de filială;
(d) sunt rezidente pe un alt teritoriu decât teritoriul de rezidenţă al societăţilor afiliate. În lipsa unei prezenţe fizice a întreprinderii, rezidenţa acesteia este determinată în funcţie de teritoriul economic potrivit legislaţiei căruia întreprinderea este constituită în societate sau înregistrată;
(e) sunt administrate de angajaţii unei alte societăţi care poate să fie sau nu o societate afiliată. SPE plăteşte taxe pentru serviciile care îi sunt prestate, solicitând apoi, la rândul său, din partea societăţii mamă sau a altor societăţi afiliate o taxă menită să acopere aceste costuri. Aceasta este singura producţie în care SPE este implicată, deşi adesea contractează datorii în numele proprietarului său şi primeşte, de obicei, venituri din investiţii şi câştiguri din deţinere pentru activele pe care le deţine.
2.19. Indiferent dacă o unitate prezintă toate sau niciuna dintre aceste caracteristici şi dacă este descrisă sau nu ca o SPE sau unele denumiri similare, ea este tratată în acelaşi mod ca orice altă unitate instituţională, fiind alocată unui sector şi unei ramuri de activitate în funcţie de activitatea sa principală, cu excepţia cazului în care SPE în cauză nu are drept de acţiune independentă.
2.20. Prin urmare, instituţiile financiare captive, filialele artificiale şi unităţile cu scop special ale administraţiilor publice care nu dispun de autonomie de acţiune sunt alocate sectorului aferent organismului care le controlează. Excepţie face situaţia în care acestea sunt unităţi nerezidente, caz în care sunt recunoscute separat de organismul care le controlează. În cazul administraţiilor publice, activităţile filialei se reflectă în conturile administraţiilor publice.
Instituţiile financiare captive
2.21. O societate holding care deţine doar activele filialelor este un exemplu de instituţie financiară captivă. Exemple de alte unităţi care sunt, de asemenea, considerate a fi instituţii financiare "captive" sunt unităţile care prezintă caracteristicile SPE descrise mai sus, inclusiv fondurile de investiţii şi fondurile de pensii şi unităţile utilizate pentru deţinerea şi administrarea averii persoanelor fizice sau familiilor, care emit titluri de creanţă în numele societăţilor afiliate (o astfel de societate poate fi numită "intermediar") şi care îndeplinesc alte funcţii financiare.
2.22. Gradul de independenţă faţă de societatea mamă poate fi demonstrat prin exercitarea unui control substanţial asupra activelor şi pasivelor sale, în ceea ce priveşte măsura în care sunt suportate riscurile şi sunt obţinute avantajele aferente activelor şi pasivelor. Aceste unităţi sunt clasate în sectorul societăţilor financiare.
2.23. O entitate de acest tip care nu poate acţiona independent faţă de societatea mamă şi este pur şi simplu un deţinător pasiv al activelor şi pasivelor (uneori fiind descrisă ca activând "pe pilot automat") nu este tratată ca o unitate instituţională separată, cu excepţia cazului în care este rezidentă într-o economie diferită de cea a societăţii mamă. În cazul în care este rezidentă în aceeaşi economie ca societatea mamă, este tratată ca o "filială artificială", conform descrierii de mai jos.
Filialele artificiale
2.24. O filială, deţinută în totalitate de către o societate mamă, poate fi creată pentru a furniza servicii societăţii mamă sau altor societăţi din acelaşi grup, pentru a evita impozitele, pentru a reduce datoriile în caz de faliment sau pentru a asigura alte avantaje tehnice în conformitate cu legislaţia fiscală sau cu legislaţia societăţilor în vigoare într-o anumită ţară.
2.25. În general, aceste tipuri de entităţi nu respectă definiţia unei unităţi instituţionale din cauza lipsei capacităţii de a acţiona independent faţă de societatea mamă şi pot fi supuse unor restricţii asupra capacităţii lor de a deţine sau de a efectua operaţiuni cu activele reflectate în contul de patrimoniu. Nivelul lor de producţie şi preţul pe care îl primesc pentru aceasta sunt determinate de societatea mamă care (eventual împreună cu alte societăţi din acelaşi grup) este singurul lor client. Prin urmare, ele nu sunt tratate ca unităţi instituţionale distincte, ci ca parte integrantă a societăţii mamă, iar conturile lor sunt consolidate cu cele ale societăţii mamă, cu excepţia cazului în care sunt rezidente într-un teritoriu economic diferit de cel în care este rezidentă societatea mamă.
2.26. O distincţie trebuie făcută între filialele artificiale, conform descrierii anterioare, şi o unitate care efectuează numai activităţi auxiliare. Activităţile auxiliare se limitează la tipul de servicii de care, practic, toate întreprinderile au nevoie într-o oarecare măsură, cum ar fi curăţenia, derularea plăţii salariilor sau furnizarea de infrastructură pentru tehnologia informaţiei necesară întreprinderii (a se vedea capitolul 1 punctul 1.31).
Unităţile cu scop special ale administraţiei publice
2.27. Administraţiile publice pot, de asemenea, să înfiinţeze unităţi cu scop special, cu caracteristici şi funcţii similare celor ale instituţiilor financiare captive şi ale filialelor artificiale. Aceste unităţi nu pot acţiona independent şi sunt supuse unor limite în ceea ce priveşte operaţiunile în care se pot angaja. Ele nu suportă riscurile şi nu beneficiază de avantajele asociate activelor şi pasivelor pe care le deţin. Astfel de unităţi, dacă sunt rezidente, sunt tratate ca o parte integrantă a administraţiei publice, şi nu ca unităţi distincte. Dacă acestea nu sunt nerezidente, sunt tratate ca unităţi distincte. Orice operaţiune efectuată de acestea în străinătate se reflectă în operaţiunile corespunzătoare efectuate cu administraţiile publice. Astfel, o unitate care împrumută din străinătate se consideră că împrumută, ulterior, aceeaşi sumă administraţiei publice, în aceleaşi condiţii cu cele ale împrumutului iniţial.
2.28. Pe scurt, conturile entităţilor cu scop special care nu au drept de acţiune independentă sunt consolidate cu cele ale societăţii mamă, cu excepţia cazului în care sunt rezidente într-o economie diferită de cea a societăţii mamă. Există o excepţie de la această regulă generală, aceasta fiind situaţia în care o SPE nerezidentă este înfiinţată de administraţiile publice.
2.29. Unităţile rezidente fictive sunt definite ca:
(a) acele părţi ale unităţilor nerezidente al căror centru de interes economic predominant (adică, în majoritatea cazurilor, unităţi care realizează producţie economică timp de un an sau mai mult) este situat pe teritoriul economic al ţării;
(b) unităţile nerezidente, în calitate de proprietari de terenuri sau clădiri pe teritoriul economic al ţării, dar numai pentru operaţiuni care au ca obiect aceste terenuri sau clădiri.
Unităţile rezidente fictive, indiferent dacă menţin doar o contabilitate parţială şi indiferent dacă dispun sau nu de autonomie de decizie, sunt tratate drept unităţi instituţionale.
2.30. Următoarele sunt considerate drept unităţi instituţionale:
(a) unităţile care ţin o contabilitate completă şi beneficiază de autonomie de decizie, precum:
1. societăţi cu capital privat şi public;
2. societăţile cooperatiste sau asociaţiile dotate cu personalitate juridică;
3. producători publici cărora, în virtutea unei legislaţii speciale, li se conferă personalitate juridică;
4. instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică; precum şi
5. agenţiile guvernamentale;
(b) unităţile care ţin o contabilitate completă şi care beneficiază de autonomie de decizie, chiar dacă nu sunt înregistrate separat faţă de societatea lor mamă: cvasisocietăţile;
(c) unităţile care nu ţin în mod obligatoriu o contabilitate completă, dar care beneficiază de autonomie de decizie, şi anume:
1. gospodăriile populaţiei;
2. unităţile rezidente fictive.
SECTOARE INSTITUŢIONALE
2.31. Analiza macroeconomică nu ia în considerare acţiunile fiecărei unităţi instituţionale separat - aceasta ia în considerare activităţile agregate ale instituţiilor similare. Prin urmare, unităţile sunt regrupate în ansambluri denumite sectoare instituţionale, dintre care unele pot fi divizate în subsectoare.
Tabelul 2.1 - Sectoare şi subsectoare

Sectoare şi subsectoare			♦	Publice	Private naţionale	Sub control străin
Societăţi nefinanciare			S.11	S.11001	S.11002	S.11003
Societăţi financiare			S.12	♦	♦	♦
Instituţii financiare monetare (IFM)	Banca centrală		S.121	♦	♦	♦
	Alte instituţii financiare monetare (AIFM)	Societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Fonduri de piaţă monetară (FPM)	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Societăţi financiare, exclusiv IFM şi Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (SAFP)	Fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară		S.124	S.12401	S.12402	S.12403
	Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii		S.125	S.12501	S.12502	S.12503
	Auxiliari financiari		S.126	S.12601	S.12602	S.12603
	Instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare		S.127	S.12701	S.12702	S.12703
SAPF	Societăţi de asigurare (SA)		S.128	S.12801	S.12802	S.12803
	Fondurile de pensii (FP)		S.129	S.12901	S.12902	S.12903
Administraţii publice			S.13	♦	♦	♦
Administraţia centrală (exclusiv fondurile de securitate socială)			S.1311	♦	♦	♦
Administraţiile statelor federale (exclusiv fondurile de securitate socială)			S.1312	♦	♦	♦
Administraţiile locale (exclusiv fondurile de securitate socială)			S.1313	♦	♦	♦
Fonduri de securitate socială			S.1314	♦	♦	♦
Gospodăriile populaţiei			S.14	♦	♦	♦
Angajatori şi lucrători pe cont propriu			5.141 +5.142	♦	♦	♦
Angajaţi			S.143	♦	♦	♦
Beneficiari de venituri din proprietate şi din transferuri			S.144	♦	♦	♦
Beneficiari de venituri din proprietate			S.1441	♦	♦	♦
Beneficiari de pensii			S.1442	♦	♦	♦
Beneficiari de alte venituri din transferuri			S.1443	♦	♦	♦
Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei			S.15	♦	♦	♦
Restul lumii			S.2	♦	♦	♦
State membre şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene			S.21	♦	♦	♦
State membre ale Uniunii Europene			S.211	♦	♦	♦
Instituţii şi organisme ale Uniunii Europene			S.212	♦	♦	♦
State nonmembre şi organizaţii internaţionale nerezidente ale Uniunii Europene			S.22	♦	♦	♦

2.32.Fiecare sector sau subsector grupează unităţile instituţionale care au comportamente economice asemănătoare.

Diagrama 2.1 - Alocarea pe sectoare a unităţilor

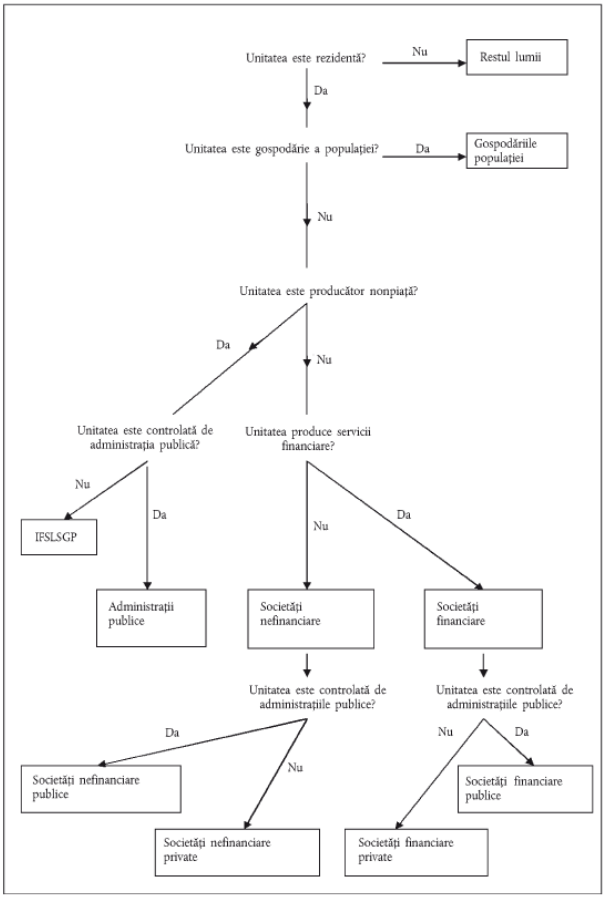

2.33. Unităţile instituţionale sunt clasate în sectoare în funcţie de categoria de producători de care aparţin şi de natura activităţilor şi a funcţiilor lor principale, aceste două caracteristici fiind considerate ca reprezentative pentru comportamentul lor economic.
2.34. Diagrama 2.1 arată modul în care unităţile sunt alocate principalelor sectoare. Pentru a determina sectorul unei unităţi rezidente care nu este gospodărie a populaţiei, conform diagramei, este necesar să se stabilească dacă aceasta este controlată sau nu de administraţiile publice şi dacă este un producător de piaţă sau de nonpiaţă.
2.35. Controlul asupra societăţilor financiare sau nefinanciare este definit drept capacitatea de a stabili politica generală a societăţii, de exemplu prin alegerea directorilor adecvaţi, dacă este necesar.
2.36. Pentru a avea controlul asupra unei societăţi sau a unei cvasisocietăţi, o unitate instituţională (o altă societate, o gospodărie a populaţiei, o instituţie fără scop lucrativ sau o unitate a administraţiei publice) trebuie să deţină mai mult de jumătate din acţiuni cu drept de vot sau să controleze într-un alt mod mai mult de jumătate din voturile atribuite acţionarilor săi.
2.37. Pentru a controla mai mult de jumătate din drepturile de vot ale acţionarilor, o unitate instituţională nu are nevoie să deţină propriile ei acţiuni de vot. O societate dată, societatea C, poate fi o filială a unei societăţi B unde majoritatea acţiunilor cu drept de vot sunt deţinute de o a treia societate, A. Se consideră că o societate C este filiala unei societăţi B atunci când fie societatea B controlează mai mult de jumătate din drepturile de vot din societatea C, fie este acţionar la societatea C şi dispune de dreptul de a numi sau revoca majoritatea directorilor societăţii C.
2.38. O administraţie publică poate exercita controlul asupra unei societăţi ca rezultat al unui act normativ - lege, decret sau regulament - care îi conferă puterea să determine politica societăţii. Indicatorii prezentaţi în continuare sunt principalii factori care trebuie luaţi în considerare atunci când se decide dacă o societate se află sau nu sub control de stat:
(a) deţinerea de către stat a majorităţii drepturilor de vot;
(b) controlul statului asupra consiliului de administraţie sau a organismului de conducere;
(c) controlul statului asupra numirii şi destituirii personalului care deţine funcţii cheie;
(d) controlul statului asupra comitetelor principale din cadrul entităţii;
(e) deţinerea de către stat a unei "acţiuni de aur" (acţiune cu drepturi preferenţiale);
(f) regulamente speciale;
(g) statul este client dominant;
(h) împrumutul de la stat.
Un singur indicator poate fi suficient pentru a stabili controlul, dar în alte cazuri pot fi necesari mai mulţi indicatori diferiţi care, împreună, să indice controlul.
2.39. Pentru instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică, cei cinci indicatori de control care trebuie luaţi în considerare sunt următorii:
(a) numirea pe post a funcţionarilor;
(b) atribuirea de competenţe juridice;
(c) acorduri contractuale;
(d) gradul de finanţare;
(e) gradul de expunere la risc a administraţiilor publice.
La fel ca în cazul societăţilor, un singur indicator poate fi suficient pentru a stabili în unele cazuri controlul, dar în alte cazuri pot fi necesari mai mulţi indicatori diferiţi care, împreună, să indice controlul.
2.40. Diferenţierea între sectorul "piaţă" şi sectorul "nonpiaţă" şi în continuare clasarea entităţilor sectorului public la sectorul administraţiilor publice şi sectorul societăţilor depinde de criteriile enunţate la punctul 1.37.
2.41. Un sector se divide în subsectoare conform criteriilor relevante pentru sectorul în cauză; de exemplu, administraţiile publice se pot împărţi în administraţii centrale, ale statelor federale şi locale şi în administraţiile de securitate socială. Acest fapt permite o descriere mai precisă a comportamentului economic al unităţilor. Conturile sectoarelor şi subsectoarelor înregistrează toate activităţile, principale sau secundare, ale unităţilor instituţionale care se găsesc în sectoarele respective.
O unitate instituţională nu poate aparţine decât unui singur sector sau subsector.
2.42. În cazul în care funcţia principală a unităţii instituţionale este de a produce bunuri şi servicii, trebuie stabilită mai întâi categoria de producător pentru a-i putea aloca unui sector.
2.43. Categoriile de producători şi activităţile şi funcţiile principale care permit caracterizarea fiecărui sector figurează în tabelul 2.2.

Tabelul 2.2 - Categorii de producători şi activităţi şi funcţii principale pe sectoare

Tip de producător	Activităţi şi funcţii principale	Sector
Producător de piaţă	Producţia de bunuri şi servicii nefinanciare de piaţă	Societăţi nefinanciare (S.11)
Producător de piaţă	Intermediere financiară, inclusiv asigurare Activităţi financiare auxiliare	Societăţi financiare (S.12)
Producător nonpiaţă public	Producţia şi furnizarea de bunuri şi servicii nonpiaţă destinate consumului individual şi colectiv; efectuarea operaţiunilor de redistribuire a venitului şi a avuţiei naţionale	Administraţii publice (S.13)
Producător de piaţă sau producător privat pentru consum final propriu	Consum Producţia de bunuri şi servicii de piaţă şi de bunuri şi servicii pentru consum final propriu	Gospodăriile populaţiei (S.14) În calitate de consumatori În calitate de întreprinzători
Producător nonpiaţă privat	Producţia şi furnizarea de bunuri şi servicii nonpiaţă pentru consum individual	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (S.15)

2.44. Sectorul restului lumii (S.2) se referă la fluxurile şi poziţiile dintre unităţile rezidente şi unităţile nerezidente - unităţile nerezidente nu sunt caracterizate de obiective şi comportamente similare, dar sunt recunoscute numai prin fluxurile şi poziţiile lor faţă de unităţile rezidente.
Societăţi nefinanciare (S.11)
2.45. Definiţie: sectorul societăţi nefinanciare (S.11) cuprinde unităţile instituţionale dotate cu personalitate juridică, care sunt producători de piaţă şi a căror activitate principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare. Sectorul societăţi nefinanciare acoperă şi cvasisocietăţile nefinanciare [a se vedea punctul 2.13 litera (f)].
2.46. Unităţile instituţionale vizate sunt:
(a) societăţile cu capital privat şi de stat care sunt producători de piaţă şi a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare;
(b) societăţile cooperatiste şi asociaţiile dotate cu personalitate juridică şi care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare;
(c) producători publici care sunt dotaţi cu personalitate juridică, sunt producători de piaţă şi a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare;
(d) instituţiile fără scop lucrativ sau asociaţiile care deservesc societăţile nefinanciare, sunt dotate cu personalitate juridică şi care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare;
(e) sediile centrale ce controlează un grup de societăţi care sunt producători de piaţă, unde activitatea preponderentă a acestui grup de societăţi în ansamblu - măsurată pe baza valorii adăugate - este producţia de bunuri şi servicii nefinanciare;
(f) SPE a căror activitate principală este furnizarea de bunuri sau servicii nefinanciare;
(g) cvasisocietăţile private şi publice care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare.
2.47. "Cvasisocietăţi nefinanciare" sunt toate entităţile care sunt producători de piaţă, a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare şi care îndeplinesc condiţiile pentru a fi considerate drept cvasisocietăţi [a se vedea punctul 2.13 litera (f)].
Cvasisocietăţile nefinanciare trebuie să deţină suficiente informaţii pentru a permite elaborarea unui set complet de conturi şi să fie administrate ca societăţi. Relaţia de facto cu proprietarii este asemănătoare cu cea dintre o societate şi acţionarii săi.
Cvasisocietăţile nefinanciare care aparţin gospodăriilor populaţiei, unităţilor administraţiei publice sau instituţiilor fără scop lucrativ sunt grupate împreună cu societăţile nefinanciare în sectorul societăţilor nefinanciare, şi nu în sectorul proprietarului lor.
2.48. Existenţa unei contabilităţi complete, inclusiv a bilanţului contabil, nu este o condiţie suficientă pentru ca producătorii de piaţă să fie trataţi drept unităţi instituţionale, cum ar fi cvasisocietăţile. Chiar dacă dispun de o contabilitate completă, asociaţiile şi producătorii publici, alţii decât cei de la punctul 2.46 literele (a), (b), (c) şi (f), precum şi întreprinderile individuale nu sunt, în general, unităţi instituţionale, pentru că nu se bucură de autonomie de decizie. Gestionarea lor rămâne, de fapt, plasată sub controlul gospodăriilor populaţiei, instituţiilor fără scop lucrativ sau administraţiilor publice care sunt proprietarii.
2.49. Societăţile nefinanciare includ unităţile rezidente fictive care sunt tratate drept cvasisocietăţi.
2.50. Sectorul societăţilor nefinanciare este subdivizat în trei subsectoare:
(a) societăţi nefinanciare publice (S.11001);
(b) societăţi nefinanciare private naţionale (S.11002);
(c) societăţi nefinanciare sub control străin (S. 11003).
Subsector: Societăţi nefinanciare publice (S.11001)
2.51. Definiţie: subsectorul societăţi nefinanciare publice regrupează toate societăţile nefinanciare, cvasisocietăţile şi instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică, care sunt producători de piaţă şi care sunt supuse controlului din partea administraţiilor publice.
2.52. Cvasisocietăţile publice sunt cvasisocietăţile deţinute direct de administraţiile publice. Subsector: Societăţi nefinanciare private naţionale (S.11002)
2.53. Definiţie: subsectorul societăţi nefinanciare private naţionale regrupează toate societăţile nefinanciare, cvasisocietăţile şi instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică, care sunt producători pe piaţă şi care nu sunt supuse controlului din partea administraţiilor publice sau a unităţilor instituţionale nerezidente.
Acest subsector cuprinde societăţile şi cvasisocietăţile de investiţii străine directe care nu sunt clasate în subsectorul societăţilor nefinanciare sub control străin (S.11003).
Subsector: Societăţi nefinanciare sub control străin (S.11003)
2.54. Definiţie: subsectorul societăţi nefinanciare sub control străin grupează toate societăţile şi cvasisocietăţile nefinanciare controlate de unităţile instituţionale nerezidente.
Acest subsector conţine:
(a) toate filialele societăţilor nerezidente;
(b) toate societăţile controlate de o unitate instituţională nerezidentă care nu este ea însăşi o societate; de exemplu, o societate controlată de o administraţie publică străină. Sunt incluse unităţile controlate de un grup de unităţi nerezidente care exercită împreună acest control;
(c) toate stabilimentele sau alte agenţii, neconstituite în societăţi, de societăţi nerezidente sau producători neconstituiţi în societăţi care sunt unităţi rezidente fictive.
Societăţi financiare (S.12)
2.55. Definiţie: sectorul societăţi financiare (S.12) cuprinde unităţile instituţionale dotate cu personalitate juridică, care sunt producători de piaţă şi a căror activitate principală constă în producerea de servicii financiare. Astfel de unităţi instituţionale cuprind toate societăţile şi cvasisocietăţile care realizează, în principal:
(a) intermedieri financiare (în calitate de intermediari financiari); şi/sau
(b) activităţi financiare auxiliare (în calitate de auxiliari financiari).
Sunt incluse, de asemenea, unităţile instituţionale care furnizează servicii financiare, atunci când majoritatea activelor sau pasivelor acestora nu se tranzacţionează pe pieţe deschise.
2.56. Intermedierea financiară este activitatea prin care o unitate instituţională achiziţionează active financiare şi contractează pasive pe cont propriu, angajându-se în operaţiuni financiare pe piaţă. Activele şi pasivele intermediarilor financiari sunt transformate sau regrupate pe baza unor criterii, cum ar fi cel de scadenţă, volum, gradul de risc etc., în cadrul proceselor de intermediere financiară.
Activităţile financiare auxiliare sunt activităţile legate de intermedierea financiară, dar care nu presupun realizarea intermedierii financiare.
Intermediarii financiari
2.57. Procesul de intermediere financiară direcţionează fonduri între părţi terţe care deţin un surplus de fonduri şi cele care sunt în lipsă de fonduri. Intermediarul financiar nu acţionează doar ca un agent în contul acestor unităţi instituţionale, ci se expune el însuşi riscului achiziţionând active financiare şi contractând angajamente pentru propriile interese.
2.58. Operaţiile de intermediere financiară pot da naştere oricărui tip de pasiv, cu excepţia pasivelor din categoria altor conturi de plătit (AF.8). Activele financiare care fac obiectul procesului de intermediere financiară se pot clasa în orice categorie, cu excepţia categoriei sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garantare standard (AF.6), dar pot fi incluse şi în categoria alte conturi de primit. Intermediarii financiari pot investi fondurile lor în active nefinanciare, inclusiv în bunuri imobiliare. Pentru a fi considerată drept intermediar financiar, o societate trebuie să subscrie angajamente pe piaţă şi să transforme fonduri. Societăţile imobiliare nu sunt intermediari financiari.
2.59. Funcţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii este mutualizarea riscurilor. Pasivele acestor instituţii sunt constituite din sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garantare standard (AF.6). Contrapărţile pasivelor sunt investiţiile societăţilor de asigurare şi ale fondurilor de pensii, care acţionează în calitate de intermediari financiari.
2.60. Fondurile de investiţii, menţionate în continuare drept fonduri de piaţă monetară şi fonduri de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară, contractează angajamente în principal prin emiterea de acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii (AF.52). Ele transferă apoi capitalurile astfel colectate, achiziţionând active financiare şi/sau bunuri imobiliare. Fondurile de investiţii sunt clasificate drept intermediari financiari. Orice variaţie a valorii activelor şi pasivelor, altele decât propriile acţiuni, este reflectată în fondurile lor proprii (a se vedea punctul 7.07). Dat fiind faptul că valoarea acestor fonduri proprii este egală cu cea a acţiunilor sau unităţilor fondului, orice variaţie a valorii activelor şi pasivelor fondului se va reflecta în valoarea pe piaţă a acţiunilor sau unităţilor respective. Fondurile de investiţii care investesc în bunuri imobiliare sunt intermediari financiari.
2.61. Intermedierea financiară se limitează la achiziţiile de active şi contractarea de angajamente cu publicul larg sau cu subgrupe specifice relativ importante ale acestuia. Atunci când operaţiunile privesc numai gospodăriile populaţiei sau subgrupe restrânse de persoane, nu are loc o intermediere financiară.
2.62. Pot exista excepţii de la regula care limitează intermedierea financiară la operaţiuni financiare pe piaţă. De exemplu, băncile municipale de credit şi economii, care sunt strâns legate de municipalităţile respective, sau societăţile de leasing financiar, care depind de un grup mamă de societăţi pentru a cumpăra sau investi fonduri. Pentru a fi considerate intermediari financiari, activitatea acestor societăţi de împrumut sau de economie trebuie să fie independentă de municipalitatea implicată sau de grupul mamă.
Auxiliari financiari
2.63. Activităţile financiare auxiliare cuprind activităţile auxiliare de efectuare a operaţiunilor cu active şi pasive financiare şi de transformare sau regrupare de fonduri. Auxiliarii financiari nu se expun ei înşişi la riscuri atunci când achiziţionează active sau subscriu angajamente. Ei facilitează încheierea operaţiunilor de intermediere financiară. Sediile sociale ale căror filiale sunt, toate sau în marea lor majoritate, societăţi financiare sunt auxiliari financiari.
Alte societăţi financiare decât intermediarii financiari şi auxiliarii financiari
2.64. Alte societăţi financiare decât intermediarii financiari şi auxiliarii financiari sunt unităţile instituţionale care furnizează servicii financiare şi ale căror active sau pasive nu sunt, în marea lor majoritate, tranzacţionate pe pieţele libere.
Unităţile instituţionale incluse în sectorul societăţilor financiare
2.65. Unităţile instituţionale incluse în sectorul societăţi financiare (S.12) sunt următoarele:
(a) societăţile cu capital privat sau public a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare;
(b) societăţile cooperatiste şi asociaţiile dotate cu personalitate juridică a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare;
(c) producătorii publici dotaţi cu personalitate juridică şi a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare;
(d) instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică, a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediare financiară şi/sau în exercitarea de activităţi financiare auxiliare sau care sunt în serviciul societăţilor financiare;
(e) sediile sociale în cazul în care majoritatea filialelor acestora realizează în principal, în calitate de societăţi financiare, intermedieri financiare şi/sau activităţi financiare auxiliare. Aceste sedii sociale sunt clasificate drept auxiliari financiari (S.126);
(f) societăţile holding, în cazul în care rolul principal este deţinerea activelor unui grup de societăţi filiale. Natura grupului poate fi financiară sau nefinanciară - acest lucru nu afectează clasificarea societăţilor holding drept instituţii financiare captive (S.12 7);
(g) entităţi cu scop special (SPE) a căror activitate principală este furnizarea de servicii financiare;
(h) fondurile de investiţii neconstituite în societăţi, care îmbracă forma unor titluri de portofoliu constituite de către grupări de investitori, a căror gestiune este, în general, asigurată de alte societăţi financiare. Astfel de

fonduri constituie unităţi instituţionale distincte de societăţile financiare care le administrează;
(i) unităţile neconstituite în societăţi, a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi care sunt supuse unei reglementări şi unui control (în majoritatea cazurilor clasificate drept societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, societăţi de asigurare sau fonduri de pensii), se bucură de autonomie decizională şi au o gestiune autonomă de cea a proprietarilor lor; comportamentul lor economic şi financiar este similar celui al societăţilor financiare. În acest caz ele sunt tratate ca unităţi instituţionale distincte. De exemplu, sucursalele societăţilor financiare nerezidente.
Subsectoare ale societăţilor financiare
2.66. Sectorul societăţilor financiare cuprinde următoarele subsectoare:
(a) banca centrală (S.121);
(b) societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122);
(c) fonduri de piaţă monetară (FPM) (S.12 3);
(d) fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară (S.124);
(e) alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.125.);
(f) auxiliari financiari (S.126);
(g) instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare (S.127);
(h) societăţi de asigurare (S.128); precum şi
(i) fonduri de pensii (S.12 9).
Combinarea subsectoarelor societăţilor financiare
2.67. Instituţiile financiare monetare (IFM), astfel cum sunt definite de BCE, reprezintă toate unităţile instituţionale incluse în subsectoarele banca centrală (S.121), societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122) şi fonduri de piaţă monetară (S.12 3).
2.68. Alte instituţii financiare monetare acoperă intermediarii financiari prin care efectele politicii monetare ale băncii centrale (S.121) sunt transmise celorlalte entităţi ale economiei. Acestea sunt societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122) şi fonduri de piaţă monetară (S.12 3).
2.69. Intermediarii financiari care se ocupă cu mutualizarea riscurilor sunt societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (SAFP). Acestea se împart în subsectoarele societăţi de asigurare (S.128) şi fonduri de pensii (S.129).
2.70. Societăţile financiare, cu excepţia IFM şi SAFP, cuprind subsectoarele fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară (S.124), alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.125), auxiliari financiari (S.126) şi instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare (S.127).
Subdivizarea subsectoarelor societăţilor financiare în societăţi financiare publice, private naţionale şi sub control străin
2.71. Cu excepţia subsectorului S.121, fiecare subsector este subdivizat în:
(a) societăţi financiare publice;
(b) societăţi financiare private naţionale; precum şi
(c) societăţi financiare sub control străin.
Criteriile de subdivizare sunt identice cu cele aplicate societăţilor nefinanciare (a se vedea punctele 2.51-2.54).

Tabelul 2.3 - Sectorul societăţilor financiare şi subsectoarele acestuia

Sectoare şi subsectoare				Publice	Private naţionale	Sub control străin
Societăţi financiare			S.12	◆	◆	◆
Instituţii financiare monetare (IFM)	Banca centrală		S.121	◆	◆	◆
	Alte instituţii financiare monetare (AIFM)	Societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Fonduri de piaţă monetară (FPM)	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Societăţi financiare, exclusiv IFM şi SAFP	Fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară		S.124	S.12401	S.12402	S.12403
	Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii		S.125	S.12501	S.12502	S.12503
	Auxiliari financiari		S.126	S.12601	S.12602	S.12603
	Instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare		S.127	S.12701	S.12702	S.12703
Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (SAFP)	Societăţi de asigurare (SA)		S.128	S.12801	S.12802	S.12803
	Fondurile de pensii (FP)		S.129	S.12901	S.12902	S.12903

Banca centrală (S.121)

2.72. Definiţie: subsectorul banca centrală (S.121) grupează toate societăţile şi cvasisocietăţile financiare a căror funcţie principală constă în emiterea de monedă, în menţinerea valorii sale interne şi externe şi în administrarea unei părţi sau a totalităţii rezervelor de schimb valutare ale ţării.

2.73. Următorii intermediari financiari sunt clasaţi în subsectorul S.121:

(a) banca centrală naţională, inclusiv atunci când aceasta participă la Sistemul European al Băncilor Centrale;

(b) organismele monetare centrale, în special cele publice (de exemplu, organismele însărcinate cu gestionarea rezervelor de schimb sau cu emiterea de monedă), care ţin o contabilitate completă şi se bucură de o autonomie de decizie în raport cu administraţia centrală. În cazurile în care aceste activităţi sunt exercitate fie de către administraţia centrală, fie de către banca centrală, nu există alte unităţi instituţionale distincte.

2.74. Subsectorul S.121 nu include organismele şi agenţiile, altele decât banca centrală, care au sarcina de a reglementa sau controla societăţile financiare sau pieţele financiare. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122)

2.75. Definiţie: subsectorul societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122) cuprinde toate societăţile şi cvasisocietăţile financiare, cu excepţia celor clasate în subsectoarele banca centrală şi fonduri de piaţă monetară, care sunt implicate în principal în intermediere financiară şi a căror activitate constă în primirea de depozite şi/sau substitute apropiate pentru depozite de la alte unităţi instituţionale, prin urmare nu numai de la IFM, şi, pe cont propriu, acordarea de împrumuturi şi/sau efectuarea de investiţii în titluri de valori.

2.76. Societăţile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, nu pot fi denumite pur şi simplu "bănci", pentru că acestea pot cuprinde, pe de o parte, anumite societăţi financiare care nu-şi pot lua titulatura de bănci şi unele societăţi financiare care nu sunt autorizate în acest sens în anumite ţări, în timp ce alte societăţi financiare care se prezintă ele însele drept bănci nu pot fi, de fapt, societăţi care acceptă depozite. Următorii intermediari financiari sunt incluşi în subsectorul S.122:

(a) băncile comerciale, băncile "universale", băncile "multifuncţionale";

(b) băncile de economii (inclusiv bănci cooperatiste de economii şi casele de economii şi asociaţiile de credit);

(c) instituţii emitente de cecuri şi viramente poştale, băncile poştale;

(d) băncile şi casele de credit municipal, rural sau agricol;

(e) cooperativele de credit bancar, casele de ajutor reciproc;

(f) băncile specializate (de exemplu, băncile de afaceri, casele de emisiuni sau băncile private); precum şi

(g) instituţiile care gestionează bani electronici şi care au ca activitate principală intermedierea financiară.

2.77. Intermediarii financiari enumeraţi mai jos sunt clasaţi în subsectorul S.122, în cazul în care activitatea lor constă în a primi fonduri publice, fie sub formă de depozite, fie sub o altă formă, cum ar fi emisiunea continuă de titluri de datorie pe termen lung:

(a) societăţi ce acordă credite ipotecare (inclusiv băncile ipotecare, societăţile de credit imobiliar şi organismele de credit funciar);

(b) instituţiile de credit municipal.

În caz contrar, intermediarii financiari sunt clasaţi în subsectorul S.124.

2.78. Subsectorul S.122 nu cuprinde:

(a) sediile sociale care supraveghează şi gestionează alte unităţi ale unui grup constituit în mod predominant din societăţi care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, dar care nu sunt societăţi care acceptă depozite. Aceste sedii sociale aparţin subsectorului S.126;

(b) instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică şi care deservesc societăţi care acceptă depozite, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126; precum şi

(c) instituţiile care gestionează bani electronici şi care nu au ca activitate principală intermedierea financiară.

Fondurile de piaţă monetară (S.123)

2.79. Definiţie: subsectorul fonduri de piaţă monetară (S.123) este format din toate societăţile financiare şi cvasisocietăţile, cu excepţia celor clasificate în subsectoarele banca centrală şi instituţii de credit, care sunt implicate în principal în intermedierea financiară. Activitatea acestora constă în a emite acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii drept substitut pentru depozite şi a investi în principal în acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii monetare, titluri pe termen scurt de natura datoriei şi/sau depozite.

2.80. Următorii intermediari financiari sunt incluşi în subsectorul S.123: fondurile de investiţii, inclusiv fondurile comune de plasament, organisme de plasament colectiv şi alte fonduri de investiţii ale căror acţiuni sau unităţi sunt substitut pentru depozite.

2.81. Subsectorul S.123 nu cuprinde:

(a) sediile sociale care supraveghează şi gestionează un grup constituit în mod predominant din fonduri de piaţă monetară, dar care nu sunt, ele însele, fonduri de piaţă monetară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126;

(b) instituţiile fără scop lucrativ, dotate cu personalitate juridică şi care deservesc fonduri de piaţă monetară, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară (S.124)

2.82. Definiţie: subsectorul fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară (S.124) cuprinde toate sistemele de investiţii colective, cu excepţia celor clasificate în subsectorul fondurilor de piaţă monetară, care sunt implicate în principal în intermediere financiară. Activitatea acestora constă în emiterea de acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii care nu sunt substitut pentru depozite şi efectuarea, pe cont propriu, de investiţii în principal în active financiare, altele decât active financiare pe termen scurt, şi în active nefinanciare (de obicei, bunuri imobiliare).

2.83. Fondurile de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară, includ fondurile comune de plasament şi alte fonduri de investiţii colective ale căror acţiuni sau unităţi de fond de investiţii nu sunt considerate drept substitut pentru depozite.

2.84. Subsectorul S.124 cuprinde următorii intermediari financiari:

(a) fondurile deschise de investiţii ale căror acţiuni sau unităţi de fonduri de investiţii sunt, la cererea deţinătorilor, recumpărate sau recuperate direct sau indirect din activele întreprinderii;

(b) fondurile închise de investiţii care dispun de un capital de acţiuni fix, în care investitorii care investesc sau se retrag din fond trebuie să cumpere sau, respectiv, să vândă acţiunile existente;

(c) fondurile de investiţii imobiliare;

(d) fondurile de investiţii care investesc în alte fonduri ("fonduri ale fondurilor");

(e) fondurile speculative (de hedging) care acoperă o gamă variată de fonduri de investiţii colective şi care necesită investiţii minime ridicate, reglementare permisivă şi o gamă largă de strategii de investiţii.

2.85. Subsectorul S.124 nu cuprinde:

(a) fondurile de pensii care aparţin subsectorului fonduri de pensii;

(b) fondurile cu scop special ale administraţiilor publice, denumite fonduri suverane de investiţii. Un fond cu scop special este clasificat drept instituţie financiară captivă în cazul în care este clasificat drept societate financiară. Clasificarea unui "fond cu scop special al administraţiilor publice" ca aparţinând fie sectorului administraţii publice, fie sectorului societăţi financiare este determinată de criteriile privind unităţile cu scop special aparţinând administraţiei publice, stabilite la punctul 2.27;

(c) sediile sociale care supraveghează şi gestionează un grup constituit în mod predominant din fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară, dar care nu sunt, ele însele, fonduri de investiţii. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126;

(d) instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică care deservesc fondurile de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.125)

2.86. Definiţie: subsectorul alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.125) cuprinde toate societăţile şi cvasisocietăţile financiare a căror activitate principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară prin subscrierea de angajamente provenind de la unităţi instituţionale sub alte forme decât bani, depozite sau titluri de participare la fondurile de investiţii sau angajamente legate de domeniul asigurărilor, pensii şi sisteme standardizate de garantare.

2.87. Subsectorul S.125 include intermediari financiari implicaţi predominant în finanţarea pe termen lung. În cele mai multe cazuri, această scadenţă predominantă face distincţia între subsectorul menţionat şi subsectoarele AIFM (S.122 şi S.12 3). Având în vedere inexistenţa pasivelor sub formă de acţiuni ale fondurilor de investiţii care nu sunt considerate drept substituiri pentru depozite sau sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standard, se poate determina limita extinderii faţă de subsectoarele fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară (S.124), societăţi de asigurare (S.128) şi fonduri de pensii (S.129).

2.88. Subsectorul alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.125) se împarte, mai departe, în subsectoarele care constau în: societăţi vehicul investiţional angajate în operaţiuni de securitizare (SVI), brokeri în valori mobiliare şi produse financiare derivate, societăţi financiare care desfăşoară activităţi de creditare şi societăţi financiare specializate, după cum se arată în tabelul 2.4.

Tabelul 2.4 - Subsectorul alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii (S.125) şi subdiviziunile acestuia

Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii
Societăţi vehicul investiţional angajate în operaţiuni de securitizare (SVI)
Brokeri în valori mobiliare şi produse financiare derivate
Societăţi financiare care desfăşoară activităţi de creditare
Societăţi financiare specializate

2.89. Subsectorul S.125 nu cuprinde instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică şi care deservesc alţi intermediari financiari, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Societăţile vehicul investiţional angajate în operaţiuni de securitizare (SVI)

2.90. Definiţie: societăţile vehicul investiţional angajate în operaţiuni de securitizare (SVI) sunt unităţi care efectuează operaţiuni de securitizare. SVI care îndeplinesc criteriile unei unităţi instituţionale sunt clasificate în S.125, în caz contrar acestea fiind considerate drept parte integrantă a societăţii mamă.

Intermediari de valori mobiliare şi produse financiare derivate, societăţi financiare care desfăşoară activităţi de creditare şi societăţi financiare specializate

2.91. Intermediarii de valori mobiliare şi produse financiare derivate (pe cont propriu) sunt intermediari financiari care acţionează pe cont propriu.

2.92. Societăţile financiare care desfăşoară activităţi de creditare includ, de exemplu, intermediarii financiari implicaţi în:

(a) leasing financiar;

(b) activităţi de închiriere-vânzare şi furnizarea de finanţări personale sau comerciale; sau

(c) factoring.

2.93. Societăţile financiare specializate sunt intermediari financiari, cum ar fi, de exemplu:

(a) societăţi speculatoare de capital cu un grad înalt de risc şi capital de amortizare;

(b) societăţile finanţatoare ale exporturilor/importurilor; sau

(c) intermediarii financiari care cumpără depozite şi/sau substitute apropiate pentru depozite sau care subscriu credite numai faţă de instituţiile financiare monetare; aceşti intermediari financiari includ, de asemenea, casele de compensare în contraparte centrală (CPC) care realizează operaţiuni de acord de recumpărare între instituţii financiare monetare.

2.94. Sediile sociale care supraveghează şi administrează un grup de filiale care realizează, în principal, activităţi de intermediere financiară şi/sau activităţi financiare auxiliare sunt clasate în subsectorul S.126.

Auxiliari financiari (S.126)

2.95. Definiţie: subsectorul auxiliari financiari (S.126) cuprinde toate societăţile şi cvasisocietăţile financiare a căror funcţie principală constă în exercitarea de activităţi strâns legate de intermedierea financiară, fără a fi, ele însele, intermediari financiari.

2.96. Sunt incluse în subsectorul S.126 următoarele societăţi şi cvasisocietăţi financiare:

(a) brokerii de asigurări, organismele de salvare şi de avarie, consilierii în asigurări şi în pensii etc.;

(b) brokerii de credite, de valori mobiliare, consilierii în plasament etc.;

(c) societăţile de emisiuni de titluri;

(d) societăţile a căror funcţie principală constă în girarea efectelor de comerţ şi a instrumentelor similare;

(e) societăţile ce pregătesc (fără a emite) produse financiare derivate şi instrumentele de acoperire, precum swapurile, opţiunile şi contractele la termen;

(f) societăţile ce furnizează infrastructurile necesare pentru funcţionarea pieţelor financiare;

(g) autorităţile centrale de control al intermediarilor financiari şi al pieţelor financiare, atunci când ele constituie unităţi instituţionale distincte;

(h) gestionarii fondurilor de pensii, ai organismelor de plasament colectiv etc.;

(i) bursele de valori mobiliare sau contractele de asigurări;

(j) instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică care deservesc societăţile financiare, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară [a se vedea punctul 2.46 litera d)];

(k) instituţiile de plată (care facilitează plăţile între cumpărător şi vânzător).

2.97. Subsectorul S.126 cuprinde, de asemenea, sediile sociale ale căror filiale sunt, toate sau în marea lor majoritate, societăţi financiare.

Instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare (S.127)

2.98. Definiţie: subsectorul instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare (S.127) cuprinde toate societăţile şi cvasisocietăţile financiare care nu sunt implicate nici în activităţi de intermediere financiară, nici în furnizarea de servicii auxiliare şi ale căror active sau pasive nu sunt, în marea lor majoritate, tranzacţionate pe pieţele libere.

2.99. În subsectorul S.127 sunt incluse, în special, următoarele societăţi şi cvasisocietăţi financiare:

(a) unităţi de tipul unor entităţi juridice precum trusturi, agenţii imobiliare, organisme de contabilitate sau societăţi "paravan";

(b) societăţile holding care deţin cote de control în capitalul unui grup de societăţi filiale şi a căror activitate principală constă în calitatea de proprietare ale grupului, fără a furniza niciun alt serviciu întreprinderilor în care este deţinut capitalul, adică acestea nu administrează şi nici nu gestionează alte unităţi;

(c) entităţi cu scop special (SPE) care se califică drept unităţi instituţionale şi care colectează fonduri pe pieţele libere pentru a fi utilizate de societatea mamă;

(d) unităţi care oferă servicii financiare, exclusiv din fondurile proprii sau din fondurile asigurate de un sponsor, unor categorii de clienţi şi care suportă riscul financiar al debitorului. Exemple în acest sens sunt entităţile creditoare, societăţile implicate în acordarea de credite studenţilor sau pentru comerţul exterior din fonduri primite de la un sponsor, precum o unitate a administraţiei publice sau o instituţie fără scop lucrativ, şi casele de împrumut pe amanet care desfăşoară, în principal, activităţi de împrumut;

(e) fondurile cu scop special ale administraţiilor publice, de obicei denumite fonduri suverane de investiţii, în cazul în care acestea sunt clasificate drept instituţii financiare.

Societăţi financiare (S.128)

2.100. Definiţie: subsectorul societăţi de asigurare (S.128) cuprinde toate societăţile şi cvasisocietăţile financiare a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară rezultate din mutualizarea riscurilor, în principal sub formă de asigurări directe sau reasigurări (a se vedea punctul 2.59).

2.101. Societăţile de asigurări furnizează servicii de:

(a) acordare de asigurări de viaţă şi asigurări generale către unităţi individuale sau către grupuri de unităţi;

(b) acordare de reasigurări către alte societăţi de asigurare.

2.102. Serviciile oferite de societăţile de asigurare generală pot fi furnizate sub formă de asigurări în următoarele domenii:

(a) incendii (de exemplu, pentru proprietăţile comerciale şi private);

(b) răspundere civilă (victime);

(c) autovehicule (daune suferite de autovehiculul proprietate personală şi răspundere civilă faţă de terţe părţi);

(d) asigurări maritime, aeriene şi de transport (inclusiv riscurile energetice);

(e) accident şi sănătate; sau

(f) asigurări financiare (furnizarea de garanţii sau fidejusiuni).

Societăţile de asigurări financiare sau de asigurări de credit, denumite şi bănci garante, oferă garanţii sau fidejusiuni pentru a susţine securitizarea şi alte produse de credit.

2.103. Societăţile de asigurare sunt, în marea lor majoritate, constituite în societăţi sau sunt entităţi mutuale. Entităţile constituite în societăţi sunt deţinute de acţionari şi multe dintre ele sunt cotate la bursele de valori. Entităţile mutuale sunt deţinute de deţinătorii poliţelor lor de asigurare, profitul lor revenind deţinătorilor de poliţe "cu profit" sau "participanţi" sub formă de dividende sau prime. Asiguratorii "captivi" sunt, de obicei, deţinuţi de o societate nefinanciară, iar majoritatea activităţii lor constă în a asigura riscurile acţionarilor lor.

Caseta 2.1 - Tipuri de asigurări

Tip de asigurare			Sector/Subsector
Asigurare directă	Asigurarea de viaţă Deţinătorul poliţei efectuează plăţi regulate sau unice către un asigurător şi primeşte în schimb din partea asiguratorului garanţia că acesta îi va plăti o sumă convenită sau o rentă, la o dată anume sau mai devreme.		Societăţi de asigurare
	Asigurarea generală Asigurare pentru riscuri precum accidentele, boala, incendiile, creditul etc.		Societăţi de asigurare
Reasigurare	Asigurarea contractată de un asigurător pentru a se proteja împotriva unui număr neaşteptat de mare de indemnizaţii de asigurare-daune sau împotriva unor indemnizaţii de asigurare-daune excepţional de importante.		Societăţi de asigurare
Asigurări sociale	Securitate socială Participanţii sunt obligaţi de administraţiile publice să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale.	Pensii de securitate socială	Fonduri de securitate socială
		Alte tipuri de securitate socială	
	Asigurări sociale legate de forţa de muncă, altele decât securitatea socială Angajatorii pot impune ca o condiţie a angajării faptul ca angajaţii să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale.	Pensii legate de forţa de muncă	Sectorul angajatori, societăţi de asigurare şi fonduri de pensii sau instituţii fără scop lucrativ care deservesc gospodăriile populaţiei
		Alte asigurări sociale legate de forţa de muncă	

2.104. Subsectorul S.128 nu cuprinde:
(a) unităţile instituţionale care îndeplinesc cele două criterii menţionate la punctul 2.117. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.1314;
(b) sediile sociale care supraveghează şi gestionează un grup constituit în mod predominant din societăţi de asigurare, dar care nu sunt, ele însele, societăţi de asigurare. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126;
(c) instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică şi care deservesc societăţile de asigurare, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.
Fonduri de pensii (S.129)
2.105. Definiţie: subsectorul fonduri de pensii (S.129) cuprinde toate societăţile şi cvasisocietăţile financiare a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară rezultate din mutualizarea riscurilor sociale şi necesităţilor persoanelor asigurate (asigurări sociale). Fondurile de pensii în calitate de sisteme de asigurări sociale asigură venituri după pensionare şi, adesea, indemnizaţii în caz de deces sau handicap.
2.106. Subsectorul S.129 cuprinde numai fondurile de pensii de asigurări sociale care constituie unităţi instituţionale separate de unităţile care le-au creat. Astfel de fonduri autonome dispun de autonomie de decizie şi ţin o contabilitate completă. Fondurile de pensii neautonome nu sunt unităţi instituţionale şi rămân parte integrantă din unităţile instituţionale care le-au creat.
2.107. Printre contribuabilii sistemelor de fonduri de pensii se numără, de exemplu, angajaţii aceleiaşi întreprinderi sau aceluiaşi grup de întreprinderi, angajaţii din acelaşi sector sau aceeaşi ramură de activitate sau persoanele ce exercită aceeaşi profesie. Prestaţiile incluse în contractul de asigurare pot fi:
(a) plătite după decesul persoanei asigurate către văduv(ă) şi copiii persoanei asigurate;
(b) plătite după pensionare; sau
(c) plătite după ce persoana asigurată a devenit handicapată.
2.108. În anumite ţări, toate aceste tipuri de riscuri pot fi asigurate atât de către societăţile de asigurare de viaţă, cât şi de fondurile de pensii. În alte ţări, este obligatoriu ca unele dintre aceste categorii de riscuri să fie asigurate prin societăţi de asigurare de viaţă. Spre deosebire de societăţile de asigurare de viaţă, fondurile de pensii au fost limitate, prin lege, la anumite grupe specifice de angajaţi şi lucrători independenţi.
2.109. Sistemele de fonduri de pensii pot fi organizate de angajatori sau de stat. Ele pot fi organizate, de asemenea, prin intermediul societăţilor de asigurare, în numele angajaţilor; sau se pot stabili unităţi instituţionale separate pentru a deţine şi a gestiona activele care urmează a fi utilizate pentru a onora drepturile de pensie şi pentru a distribui pensiile.
2.110. Subsectorul S.129 nu cuprinde:
(a) unităţile instituţionale care îndeplinesc cele două criterii menţionate la punctul 2.117. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.1314;
(b) sediile sociale care supraveghează şi gestionează un grup constituit în mod predominant din fonduri de pensii, dar care nu sunt, ele însele, fonduri de pensii. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126;
(c) instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică şi care deservesc fondurile de pensii, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.
Administraţii publice (S.13)
2.111. Definiţie: sectorul administraţii publice (S.13) cuprinde toate unităţile instituţionale care sunt producători nonpiaţă şi a căror producţie este destinată consumului individual şi colectiv şi care sunt finanţate din contribuţiile obligatorii vărsate de unităţile aparţinând altor sectoare şi de toate unităţile instituţionale, a căror activitate principală constă în efectuarea de operaţii de redistribuire a veniturilor şi a avuţiei naţionale.
2.112. Unităţile instituţionale clasificate în sectorul S.13 sunt, de exemplu, următoarele:
(a) unităţile administraţiei publice create pe baza unei legi pentru a exercita o autoritate juridică asupra unităţilor de pe teritoriul economic şi a gestiona şi finanţa un grup de activităţi, care furnizează, în principal, bunuri şi servicii nonpiaţă destinate comunităţii;
(b) o societate sau cvasisocietate care este unitate a administraţiei publice, dacă producţia sa este, în principal, nonpiaţă şi dacă se află sub controlul unei unităţi a administraţiei publice;
(c) instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică din categoria producători nonpiaţă şi care sunt controlate şi finanţate de către administraţiile publice;
(d) fondurile de pensii autonome, în cazul în care există o obligaţie juridică de cotizare, iar administraţiile publice gestionează fondurile în ceea ce priveşte regularizarea şi aprobarea cotizaţiilor şi prestaţiilor.
2.113. Sectorul administraţii publice este subdivizat în patru subsectoare:
(a) administraţia centrală (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1311);
(b) administraţiile statelor federale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1312);
(c) administraţiile locale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1313);
(d) administraţiile de securitate socială (S.1314). Administraţia centrală (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1311)
2.114. Definiţie: acest subsector cuprinde toate organismele administraţiei de stat şi alte organisme centrale a căror competenţă se întinde, în general, pe tot teritoriul economic, cu excepţia administraţiilor de securitate socială.
Fac parte din subsectorul S.1311 instituţiile fără scop lucrativ care sunt controlate de administraţia centrală şi ale căror competenţe se întind pe întreg teritoriul economic.
Organismele de reglementare a pieţei, care sunt în exclusivitate sau în principal distribuitoare de subvenţii, se clasifică în S.1311. Organizaţiile care au drept activitate principală sau exclusivă cumpărarea, deţinerea şi vânzarea produselor agricole sau alimentare sunt clasificate în sectorul S. 11.
Administraţiile statelor federale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1312)
2.115. Definiţie: acest subsector reuneşte acele tipuri de administraţii publice care, în calitate de unităţi instituţionale distincte, exercită anumite funcţii de administraţie, cu excepţia administrării de fonduri de securitate socială la un nivel inferior celui al administraţiei centrale şi superior celui al unităţilor instituţionale publice locale.
Fac parte din subsectorul S.1312 instituţiile fără scop lucrativ care sunt controlate de administraţiile statelor federale şi ale căror competenţe se limitează la teritoriul economic al statelor.
Administraţiile locale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1313)
2.116. Definiţie: acest subsector cuprinde toate administraţiile publice a căror competenţă se întinde numai pe o subdiviziune locală din teritoriul economic, cu excepţia administraţiilor de securitate socială locale ale administraţiilor locale.
Fac parte din subsectorul S.1313 instituţiile fără scop lucrativ care sunt controlate de administraţiile locale şi ale căror competenţe se limitează la teritoriul economic al administraţiilor locale.
Administraţiile de securitate socială (S.1314)
2.117. Definiţie: subsectorul administraţiile de securitate socială reuneşte unităţile instituţionale centrale, ale statelor federale şi unităţile instituţionale locale a căror activitate principală constă în a furniza prestaţii sociale şi care îndeplinesc următoarele două criterii:
(a) anumite grupuri ale populaţiei sunt obligate să participe la sistem sau să verse cotizaţii în virtutea unor acte cu putere de lege sau norme administrative; precum şi
(b) independent de rolul pe care ele îl îndeplinesc în calitate de organisme tutelare sau în calitate de angajatori, administraţiile publice sunt responsabile de gestionarea acestor unităţi în ceea ce priveşte fixarea sau aprobarea cotizaţiilor şi a prestaţiilor.
De obicei, nu există nicio legătură directă între valoarea cotizaţiei sociale vărsate de un individ şi riscurile la care acesta este expus.
Gospodăriile populaţiei (S.14)
2.118. Definiţie: sectorul gospodăriile populaţiei (S.14) cuprinde persoane sau grupuri de persoane atât în calitate de consumatori, cât şi de întreprinzători, producători de bunuri de piaţă sau de servicii financiare şi nefinanciare de piaţă (producători de piaţă), cu condiţia ca producţia de bunuri şi servicii să nu fie realizată de unităţi distincte tratate drept cvasisocietăţi. Acest sector include, de asemenea, persoanele fizice sau grupurile de persoane fizice în calitate de producători de bunuri şi servicii nefinanciare exclusiv pentru consum final propriu.
În calitate de consumatori, gospodăriile populaţiei se pot defini ca mici grupuri de persoane ce împart aceeaşi locuinţă, folosesc în comun veniturile şi patrimoniul lor şi consumă colectiv anumite bunuri şi servicii, în principal locuinţa şi alimentele.
Principalele resurse ale gospodăriilor populaţiei sunt următoarele:
(a) remunerarea angajaţilor;
(b) venituri din proprietate;
(c) transferuri efectuate de alte sectoare;
(d) încasări obţinute din vânzarea producţiei; precum şi
(e) încasări imputate pentru producţia destinată consumului final propriu.
2.119. Sectorul gospodăriilor populaţiei cuprinde:
(a) persoanele sau grupurile de persoane a căror funcţie principală este consumul;
(b) persoanele ce trăiesc în permanenţă în instituţii şi a căror autonomie de acţiune sau de decizie în sfera economică este foarte limitată sau inexistentă (este cazul, de exemplu, al membrilor ordinelor religioase ce trăiesc în mănăstiri, al pacienţilor spitalizaţi pe perioade lungi, al deţinuţilor ce ispăşesc pedepse de lungă durată sau al persoanelor în vârstă care trăiesc în azilurile de bătrâni). Aceste persoane sunt tratate drept unitate instituţională distinctă: o singură gospodărie a populaţiei;
(c) persoane sau grupuri de persoane a căror funcţie principală este consumul şi care produc bunuri şi servicii nefinanciare numai pentru propriul consum final; SEC se interesează numai de cele două categorii de servicii produse pentru consumul propriu: serviciile de locuinţă prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi şi serviciile gospodăreşti rezultate din utilizarea de personal remunerat;
(d) întreprinderile individuale şi asociaţiile de persoane fără personalitate juridică (altele decât cvasisocietăţile) care sunt producători de piaţă; precum şi
(e) instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor fără personalitate juridică, precum şi cele care au personalitate juridică, dar a căror importanţă este redusă.
2.120. În SEC 2010, sectorul gospodăriilor populaţiei cuprinde următoarele subsectoare:
(a) angajatori (S.141) şi lucrători pe cont propriu (S.142);
(b) angajaţi (S.143);
(c) beneficiari de venituri din proprietate (S.1441);
(d) beneficiari de pensii (S.1442);
(e) beneficiari de alte venituri din transferuri (S.1443).
2.121. Cele mai importante surse de venituri (veniturile angajatorilor, remunerarea angajaţilor etc.) din cadrul gospodăriilor populaţiei sunt cele care determină subsectoarele de care aparţin. Când o gospodărie primeşte mai multe venituri de la aceeaşi sursă, clasificarea se face pe baza venitului total al gospodăriei pentru fiecare categorie distinctă.
Angajatori şi lucrători pe cont propriu (S.141 şi S.142)
2.122. Definiţie: subsectorul angajatori şi lucrători pe cont propriu cuprinde gospodăriile a căror principală sursă de venit este constituită din veniturile (mixte) (B.3) primite de către proprietarii de întreprinderi individuale neconstituite în societăţi, ca producători de bunuri şi servicii de piaţă cu sau fără angajaţi, obţinând cele mai mari surse de venituri pentru gospodărie din această activitate, chiar dacă această sursă de venit nu contribuie cu mai mult de jumătate la venitul total al gospodăriei.
Angajaţi (S.143)
2.123. Definiţie: subsectorul angajaţi cuprinde gospodăriile a căror sursă principală de venit este constituită din remunerarea angajaţilor (D.1).

Beneficiari de venituri din proprietate (S.1441)
2.124. Definiţie: subsectorul beneficiari de venituri din proprietate cuprinde gospodăriile a căror sursă principală de venit este constituită din veniturile din proprietate (D.4).
Beneficiari de pensii (S.1442)
2.125. Definiţie: subsectorul beneficiari de pensii cuprinde gospodăriile a căror principală sursă de venit este constituită din pensii.
Gospodăriile pensionarilor sunt gospodăriile pentru care cea mai mare sursă de venit constă în pensia pentru limită de vârstă sau alte pensii, inclusiv pensiile vărsate de foşti angajatori.
Beneficiari de alte venituri din transferuri (S.1443)
2.126. Definiţie: subsectorul beneficiari de alte venituri din transferuri cuprinde gospodăriile a căror sursă principală de venit este constituită din alte venituri din transferuri curente.
Alte transferuri curente cuprind toate transferurile curente, altele decât veniturile din proprietate, pensiile şi veniturile persoanelor care trăiesc în permanenţă în instituţii.
2.127. În cazul în care nu sunt disponibile informaţii privind cotizaţiile relative ale surselor de venit ale gospodăriei care să permită determinarea subsectorului de care aceasta aparţine, atunci se foloseşte în scopul clasificării venitul persoanei de referinţă din cadrul gospodăriei. Persoana de referinţă este cea care beneficiază de venitul cel mai mare. În cazul când aceste informaţii nu sunt disponibile, se poate considera în acest scop venitul persoanei care declară că este persoana de referinţă.
2.128. Se pot folosi şi alte criterii pentru clasificarea pe subsectoare a gospodăriilor populaţiei, precum, de exemplu, împărţirea pe activităţi a gospodăriilor în calitate de întreprinzători: gospodării agricole şi gospodării neagricole.
Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (S.15)
2.129. Definiţie: sectorul instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (IFSLSGP) (S.15) cuprinde instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică care deservesc gospodăriile populaţiei şi care sunt producători nonpiaţă privaţi. Resursele lor principale sunt cotizaţii voluntare, în bani sau în natură, efectuate de gospodăriile populaţiei în calitate de consumatori, din vărsămintele provenite de la administraţiile publice şi din veniturile din proprietate.
2.130. Atunci când aceste instituţii sunt mai puţin importante, ele nu sunt cuprinse în sectorul IFSLSGP, ci în sectorul gospodăriilor populaţiei (S.14), operaţiunile sale confundându-se cu cele din sectorul gospodăriilor populaţiei. IFSLSGP nonpiaţă aflate sub controlul administraţiilor publice sunt clasificate în sectorul administraţii publice (S.30).
Sectorul IFSLSGP cuprinde două mari categorii de IFSLSGP ce furnizează bunuri şi servicii nonpiaţă gospodăriilor populaţiei:
(a) sindicatele, grupurile profesionale, societăţile ştiinţifice, asociaţiile de consumatori, partidele politice, bisericile şi comunităţile religioase (inclusiv cele finanţate, dar necontrolate de administraţiile publice), cluburile sociale, culturale, recreative şi sportive; precum şi
(b) organizaţiile de caritate şi asociaţiile de binefacere finanţate prin transferuri voluntare, în bani sau în natură, provenite de la alte unităţi instituţionale.
Organismele de caritate şi asociaţiile de binefacere în serviciul unităţilor nerezidente fac parte din sectorul S.15, contrar unităţilor pentru care calitatea de membru dă dreptul la un ansamblu predefinit de bunuri şi/sau de servicii.
Restul lumii (S.2.)
2.131. Definiţie: sectorul restul lumii (S.2.) este o grupare de unităţi care nu se caracterizează prin funcţii şi resurse; aceasta cuprinde unităţile nerezidente în măsura în care acestea efectuează operaţiuni cu unităţi instituţionale rezidente sau au alte relaţii economice cu unităţile rezidente. Conturile acestui sector furnizează o vedere de ansamblu a relaţiilor economice care leagă economia ţării cu restul lumii. Sunt incluse instituţiile UE şi organizaţiile internaţionale.
2.132. Restul lumii nu este un sector care dispune de contabilitate completă, dar este mai simplu ca acesta să fie tratat drept sector. Sectoarele sunt obţinute din dezagregarea economiei totale în grupe mai omogene de unităţi instituţionale rezidente ce au comportament economic, obiective şi funcţii similare, ceea ce nu este cazul şi pentru sectorul restul lumii. Pentru acest sector, se contabilizează operaţiuni şi alte fluxuri ale societăţilor financiare şi nefinanciare, ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei, ale gospodăriilor populaţiei şi ale administraţiilor publice cu unităţile instituţionale nerezidente, cât şi alte relaţii economice între rezidenţi şi nerezidenţi, de exemplu creanţele rezidenţilor asupra nerezidenţilor.
2.133. Conturile restului lumii nu includ decât operaţiunile efectuate de unităţile instituţionale rezidente cu unităţile nerezidente, cu următoarele excepţii:
(a) serviciile de transport (până la frontiera ţării exportatoare) furnizate de unităţile rezidente pentru bunurile importate sunt contabilizate în restul lumii împreună cu importurile FOB, chiar dacă este vorba de o producţie a unităţilor rezidente;
(b) operaţiunile referitoare la creanţele asupra străinătăţii, efectuate între rezidenţi aparţinând unor sectoare diferite ale economiei naţionale, sunt preluate în contul financiar detaliat al restului lumii. Aceste operaţiuni nu afectează poziţia financiară a ţării faţă de restul lumii, dar afectează relaţia financiară dintre fiecare sector individual şi restul lumii;
(c) operaţiunile referitoare la angajamentele ţării, efectuate între nerezidenţi aparţinând unor zone geografice diferite, sunt preluate în contul restului lumii şi împărţite geografic. Deşi aceste operaţiuni nu modifică angajamentele financiare globale ale ţării faţă de restul lumii, ele au influenţă asupra angajamentelor financiare ale ţării faţă de subdiviziunile din restul lumii.
2.134. Sectorul restul lumii (S.2) este împărţit în:
(a) state membre, instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (S.21):
1. state membre ale Uniunii Europene (S.211);
2. instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (S.212);
(b) state nonmembre ale UE şi organizaţii internaţionale nerezidente ale UE (S.22).
Clasificarea sectorială a unităţilor producătoare pe baza formelor juridice de proprietate standard
2.135. Tabelul următor şi punctele 2.31-2.44 recapitulează principiile clasificării sectoriale a unităţilor producătoare, utilizând terminologia standardizată de descriere a principalelor tipuri de instituţii.
2.136. Societăţile de capital privat şi public care sunt producători de piaţă sunt clasificate în felul următor:
(a) cele a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăţi nefinanciare);
(b) cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăţi financiare).
2.137. Societăţile cooperatiste şi asociaţiile de persoane, care sunt dotate cu personalitate juridică şi sunt producători de piaţă, sunt clasificate în felul următor:
(a) cele a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăţi nefinanciare);
(b) cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăţi financiare).
2.138. Producătorii publici care, în temeiul unei legislaţii speciale, sunt dotaţi cu personalitate juridică şi care sunt producători de piaţă sunt clasificaţi în felul următor:
(a) cei a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăţi nefinanciare);
(b) cei a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăţi financiare).
2.139. Producătorii publici - producători de piaţă - care nu sunt dotaţi cu personalitate juridică sunt clasificaţi în felul următor:
(a) dacă sunt cvasisocietăţi:
1. cei a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăţi nefinanciare);
2. cei a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăţi financiare);
(b) dacă nu sunt cvasisocietăţi: în sectorul S.13 (administraţia publică), deoarece rămân parte integrantă din unităţile care le controlează.
2.140. Instituţiile fără scop lucrativ (asociaţii şi fundaţii) dotate cu personalitate juridică sunt clasificate după cum urmează:
(a) cele care sunt producători de piaţă a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăţi nefinanciare);
(b) cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăţi financiare);
(c) cele care sunt producători nonpiaţă:
1. în sectorul S.13 (administraţii publice), în cazul în care sunt producători publici controlaţi de administraţiile publice;
2. în sectorul S.15 (instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei), în cazul în care sunt producători privaţi.
2.141. Întreprinderile individuale şi asociaţiile de persoane care nu sunt dotate cu personalitate juridică şi sunt producători de piaţă sunt clasificate astfel:
(a) dacă sunt cvasisocietăţi:
1. cele a căror funcţie principală constă în producerea de bunuri şi servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăţi nefinanciare);
2. cele a căror funcţie principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară şi în exercitarea activităţilor financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăţi financiare);
(b) dacă nu sunt cvasisocietăţi, în sectorul S.14 (gospodăriile populaţiei).
2.142. Sediile sociale sunt clasificate după cum urmează:
(a) în sectorul S.11 (societăţi nefinanciare), dacă activitatea predominantă a grupului de producători de piaţă este producţia de bunuri şi servicii nefinanciare [a se vedea punctul 2.46 litera (e)];
(b) în sectorul S.12 (societăţi financiare), în cazul în care activitatea predominantă a grupului este furnizarea de servicii de intermediere financiară [a se vedea punctul 2.65 litera (e)].
Societăţile holding care deţin activele unui grup de societăţi filiale sunt tratate întotdeauna drept societăţi financiare. Societăţile holding deţin activele unui grup de societăţi, dar nu realizează nicio activitate de administrare pentru grupul respectiv.
2.143. Tabelul 2.5 prezintă sub formă schematică diversele cazuri care au fost enumerate mai sus.

Tabelul 2.5 - Clasificarea sectorială a unităţilor producătoare din punctul de vedere al formelor juridice de proprietate standard

Tipul de producător Formă juridică standard	Producători de piaţă (bunuri şi servicii nefinanciare)	Producători de piaţă (intermediere financiară)	Producători nonpiaţă	
			Producători publici	Producători privaţi
Societăţi cu capital privat şi public	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	◆	◆
Societăţi cooperatiste şi asociaţii dotate cu personalitate juridică	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	◆	◆

Producători publici cărora, în virtutea unei legislaţii speciale, li se conferă personalitate juridică		S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	◆	◆
Producători publici care nu sunt dotaţi cu personalitate juridică	care prezintă caracteristicile cvasisocietăţilor	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	◆	◆
	altele	◆	◆	S.13 Administraţii publice	◆
Instituţiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică		S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	S.13 Administraţii publice	S.15 Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
Asociaţii de persoane care nu sunt dotate cu personalitate juridică Întreprinderi individuale	care prezintă caracteristicile cvasisocietăţilor	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	◆	◆
	altele	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.14 Gospodăriile populaţiei	◆	◆
Sediile sociale care controlează un grup de societăţi a căror activitate principală este producţia de:	bunuri şi servicii nefinanciare	S.11 Societăţi nefinanciare	◆	◆	◆
	servicii financiare	◆	S.12 Societăţi financiare	◆	◆

UNITĂŢI CU ACTIVITATE ECONOMICĂ ŞI RAMURI DE ACTIVITATE ECONOMICĂ LA NIVEL LOCAL

2.144. Majoritatea unităţilor instituţionale ce produc bunuri şi servicii exercită simultan o combinaţie de activităţi. Acestea pot desfăşura o activitate principală, unele activităţi secundare şi unele activităţi auxiliare.

2.145. O activitate rezultă din participarea mai multor mijloace (echipamente, forţă de muncă, procedee de fabricaţie, reţele de informaţii şi produse) ce conduc la crearea de bunuri sau de servicii specifice. Orice activitate este caracterizată de o intrare de produse, un proces de producţie şi o ieşire de produse. Activităţile pot fi stabilite în funcţie de nivelul specific din NACE Rev. 2 (Clasificarea statistică a activităţilor economice în Uniunea Europeană).

2.146. Atunci când mai multe activităţi sunt exercitate în cadrul aceleiaşi unităţi, activităţile care nu sunt activităţi auxiliare (a se vedea capitolul 3 punctul 3.12) sunt ordonate în funcţie de valoarea adăugată brută pe care ele o realizează. În acest caz se poate face distincţia între activitatea principală, şi anume cea care generează valoarea adăugată brută cea mai importantă, şi activităţile secundare.

2.147. Pentru a analiza fluxurile generate de procesele de producţie şi de utilizarea bunurilor şi a serviciilor se aleg unităţile care permit să se evidenţieze relaţiile de ordin tehnico-economic. Aceste necesităţi analitice impun ca unităţile instituţionale să fie împărţite în unităţi mai mici şi mai omogene din punct de vedere al tipului de producţie la care se referă. Conceptul de unitate cu activitate economică locală a fost creat pentru a răspunde acestor exigenţe din punct de vedere operaţional.

Unitatea cu activitate economică locală

2.148. Definiţie: unitatea cu activitate economică locală (UAE locală) este acea parte dintr-o unitate cu activitate economică (UAE) relevantă la nivel local. În SCN 2008 şi în CITI Rev. 4, UAE locală este denumită "unitate". O UAE grupează toate părţile unei unităţi instituţionale în calitate de producător ce participă la exercitarea unei activităţi la nivelul de clasă (patru cifre) al NACE Rev. 2 şi corespunde uneia sau mai multor subdiviziuni operaţionale ale unităţii instituţionale. Unitatea instituţională trebuie să dispună de un sistem de informaţii care permite furnizarea sau calculul, pentru fiecare UAE locală, cel puţin a valorii producţiei, consumului intermediar, remunerării angajaţilor, excedentului de exploatare, formării brute de capital fix, cât şi a forţei de muncă utilizate.

Unitatea locală corespunde unei unităţi instituţionale sau unei părţi a unei unităţi instituţionale producătoare de bunuri şi servicii situată într-un loc identificabil din punct de vedere geografic.

O UAE locală poate să corespundă unei unităţi instituţionale în calitatea sa de producător; pe de altă parte, aceasta nu poate să aparţină la două unităţi instituţionale diferite.

2.149. Dacă o unitate instituţională producătoare de bunuri sau servicii exercită o activitate principală şi una sau mai multe activităţi secundare, ea va fi împărţită în tot atâtea UAE, iar activităţile secundare vor fi clasificate la alte rubrici ale clasificării decât activitatea principală. Dimpotrivă, activităţile auxiliare nu sunt disociate de activităţile principale sau secundare pe care ele le servesc. Totuşi, UAE care sunt afectate unei anumite poziţii din clasificare pot genera produse în afara grupelor omogene care caracterizează activitatea lor, din cauza activităţilor secundare care le sunt ataşate şi care nu pot fi identificate separat din documentele contabile disponibile. O UAE poate, deci, exercita una sau mai multe activităţi secundare.

Ramura de activitate

2.150. Definiţie: o ramură de activitate cuprinde un grup de UAE locale care exercită o activitate economică identică sau similară. La nivelul cel mai detaliat de clasificare, o ramură de activitate cuprinde toate UAE locale ce aparţin aceleaşi clase (patru cifre) din NACE Rev. 2 şi care exercită aceeaşi activitate, aşa cum este definită în NACE Rev. 2.

Ramurile de activitate regrupează atât UAE locale producătoare de bunuri şi servicii de piaţă, cât şi UAE locale producătoare de bunuri şi servicii nonpiaţă. Prin definiţie, o ramură de activitate constituie o regrupare de UAE locale care exercită acelaşi tip de activitate productivă, indiferent de faptul că unităţile instituţionale de care ele aparţin generează sau nu o producţie de piaţă sau de nonpiaţă.

2.151. Ramurile de activitate sunt clasificate în trei categorii:

(a) ramurile de activitate producătoare de bunuri şi servicii de piaţă (ramuri cu activitate cu producţie de piaţă) sau bunuri şi servicii pentru utilizarea finală proprie. Serviciile pentru utilizarea finală proprie sunt serviciile de locuinţă prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi şi serviciile gospodăreşti produse de personalul remunerat;

(b) ramuri de activitate producătoare de bunuri şi servicii nonpiaţă, ale administraţiilor publice (ramuri de activitate cu producţie nonpiaţă ale administraţiilor publice);

(c) ramuri de activitate producătoare de bunuri şi servicii nonpiaţă ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (ramuri de activitate cu producţie nonpiaţă ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei).

Clasificarea ramurilor de activitate

2.152. Clasificarea utilizată pentru regruparea UAE locale pe ramuri de activitate este NACE Rev. 2.

UNITĂŢILE DE PRODUCŢIE OMOGENĂ ŞI RAMURILE OMOGENE

2.153. Pentru analiza procesului de producţie, unitatea cea mai adecvată în scopul analizei este unitatea de producţie omogenă. Acest tip de unitate desfăşoară o activitate unică definită prin intrările sale de produse, procesul de producţie şi ieşirile sale de produse.

Unitatea de producţie omogenă

2.154. Definiţie: o unitate de producţie omogenă (UPO) desfăşoară o activitate unică identificată prin intrările sale de produse, procesul de producţie şi ieşirile sale de produse. Produsele care constituie intrările şi ieşirile sunt, ele însele, caracterizate atât în funcţie de caracteristicile lor fizice, cât şi de stadiul de prelucrare şi tehnica de producţie utilizată. Acestea pot fi identificare printr-o clasificare a produselor (Clasificarea produselor în funcţie de activităţile economice - CPA). CPA este o clasificare a produselor ale cărei elemente sunt structurate în funcţie de criteriul ramurii de origine, definit de NACE Rev.2.

Ramura omogenă

2.155. Definiţie: ramura omogenă este formată dintr-o grupare de unităţi de producţie omogenă. Ansamblul de activităţi incluse într-o ramură omogenă este descris prin trimitere la o clasificare de produse. Ramura omogenă produce numai bunurile şi serviciile descrise în clasificare.

2.156. Ramurile omogene sunt unităţi concepute pentru analiza economică. De regulă, unităţile cu producţie omogenă nu pot fi observate direct; ele sunt, din acest motiv, reconstituite pornind de la datele primite de la unităţile incluse în anchetele statistice.

CAPITOLUL 3: OPERAŢIUNI CU PRODUSE ŞI ACTIVE NEPRODUSE OPERAŢIUNI CU PRODUSE ÎN GENERAL

3.01.Definiţie: produsele reprezintă toate bunurile şi serviciile create în sfera producţiei. Producţia este definită la punctul 3.07.

3.02.În SEC se identifică următoarele categorii principale de operaţiuni cu produse:

Categorii de operaţiuni	Cod
Producţia	P.1
Consumul intermediar	P.2
Cheltuiala pentru consum final	P.3
Consumul final efectiv	P.4
Formarea brută de capital	P.5
Exporturi de bunuri şi servicii	P.6
Importuri de bunuri şi servicii	P.7

3.03. Operaţiunile cu produse sunt înregistrate după cum urmează:
(a) în contul bunurilor şi serviciilor, producţia şi importurile se înregistrează ca resurse, iar celelalte operaţiuni cu produse se înregistrează ca utilizări;
(b) în contul producţiei, producţia se înregistrează ca resursă, iar consumul intermediar se înregistrează ca utilizare; valoarea brută adăugată este soldul contabil al acestor două operaţiuni cu produse;
(c) în contul de utilizare a venitului disponibil, cheltuiala pentru consum final se înregistrează ca utilizare;
(d) în contul de utilizare a venitului disponibil ajustat, consumul final efectiv se înregistrează ca utilizare;
(e) în contul de capital, formarea brută de capital se înregistrează ca utilizare (o modificare a activelor nefinanciare);
(f) în contul exterior al bunurilor şi serviciilor, importurile de bunuri şi servicii se înregistrează ca resursă, iar exporturile de bunuri şi servicii se înregistrează ca utilizări.
Multe dintre soldurile contabile din conturi, precum valoarea adăugată, produsul intern brut, venitul naţional şi venitul disponibil, sunt definite în termeni de operaţiuni cu produse. Definiţia operaţiunilor cu produse defineşte respectivele solduri contabile.
3.04. În tabelul resurselor (a se vedea punctul 1.136), producţia şi importurile sunt înregistrate ca resurse. În tabelul utilizărilor, consumul intermediar, formarea brută de capital, cheltuiala pentru consum final şi exporturile sunt înregistrate ca utilizări. În tabelul simetric intrări-ieşiri, producţia şi importurile sunt înregistrate ca resurse, iar celelalte operaţiuni cu produse ca utilizări.
3.05. Resursele de produse sunt evaluate la preţuri de bază (a se vedea punctul 3.44). Utilizările produselor sunt evaluate la preţurile de achiziţie (a se vedea punctul 3.06). Pentru unele tipuri de resurse şi utilizări, de exemplu pentru importurile şi exporturile de bunuri, se aplică principii de evaluare mai specifice.
3.06. Definiţie:
preţul de achiziţie este preţul pe care îl plăteşte cumpărătorul pentru produse. Preţul de achiziţie include următoarele:
(a) impozitele minus subvenţiile pentru produse (dar excluzând impozitele deductibile, cum ar fi TVA-ul pe produse);
(b) cheltuielile de transport plătite separat de către cumpărător pentru a intra în posesia produselor la momentul şi locul dorit;
(c) deducerile pentru orice reduceri aplicate cumpărării en gros sau în afara perioadelor de vârf faţă de preţurile sau taxele standard.
Preţul de achiziţie exclude următoarele:
(a) dobânzile sau taxele pentru servicii adăugate în temeiul condiţiilor de creditare;
(b) taxe suplimentare implicate în caz de plată cu întârziere, ceea ce înseamnă neefectuarea plăţii în intervalul de timp precizat la data la care se face achiziţia.
În cazul în care data utilizării nu coincide cu aceea a cumpărării, se efectuează ajustări ale valorii pentru a se ţine seama de modificarea preţului ca urmare a scurgerii timpului (într-o manieră simetrică faţă de modificările preţurilor stocurilor). Astfel de modificări sunt importante în cazul în care preţurile produselor în cauză se modifică semnificativ în decurs de un an.
PRODUCŢIA ŞI REZULTATUL PRODUCŢIEI
3.07. Definiţie: producţia este o activitate efectuată sub controlul, responsabilitatea şi administrarea unei unităţi instituţionale care utilizează resurse reprezentate de forţă de muncă, capital, bunuri şi servicii pentru a produce bunuri şi servicii.
Producţia nu cuprinde procese naturale lipsite de orice intervenţie sau control uman, cum ar fi creşterea necontrolată a peştelui în apele internaţionale, în schimb producţia include piscicultura.
3.08. Producţia cuprinde:
(a) producţia tuturor bunurilor şi serviciilor individuale sau colective care sunt livrate unor unităţi distincte faţă de producătorii lor;
(b) producţia pentru consum propriu a tuturor bunurilor reţinute de producătorii lor în scopul consumului final propriu sau formării brute de capital fix propriu.
Exemple de producţie pentru consum propriu pentru formarea brută de capital fix sunt producţia de active fixe cum ar fi construcţiile, crearea de software şi prospecţiuni miniere pentru formarea brută de capital fix propriu. Conceptul de formare brută de capital fix este descris la punctele 3.124-3.138.
Producţia de bunuri pentru consum propriu de către gospodăriile populaţiei se referă, în general, la:
1. construcţia de locuinţe pentru uz propriu;
2. producţia şi stocarea de produse agricole;
3. prelucrarea produselor agricole, cum ar fi măcinarea grâului, uscarea şi conservarea fructelor, producţia produselor lactate (de exemplu, unt, brânzeturi), producţia de bere, de vin sau băuturi alcoolice;
4. producţia altor produse primare, cum ar fi extracţia sării, a turbei, aprovizionarea cu apă;
5. alte tipuri de prelucrări, cum ar fi producţia de ţesături, olăritul, fabricarea mobilei;
(c) producţia pentru consum propriu de servicii de locuinţă prestate de proprietarii-ocupanţi;
(d) producţia de servicii casnice şi personale de către personalul casnic remunerat;
(e) activităţi de voluntariat care se soldează cu realizarea de bunuri. Exemple de astfel de activităţi sunt construcţia de locuinţe, biserici sau alte clădiri. Activităţile de voluntariat din care nu rezultă bunuri, de exemplu îngrijirea persoanelor, administrarea bunurilor şi curăţenia realizate fără remunerare, sunt excluse.
Activităţile menţionate la literele (a)-(e) sunt incluse ca producţie indiferent dacă sunt ilegale sau neînregistrate la autorităţile fiscale, de securitate socială, statistice sau alte autorităţi publice.
Producţia de bunuri pentru uz propriu de către gospodăriile populaţiei se înregistrează în cazul în care acest tip de producţie este semnificativă, adică în cazul în care cantităţile de produse sunt semnificative în raport cu oferta totală a respectivului bun dintr-o ţară.
Singurele tipuri de producţie de bunuri pentru uz propriu de către gospodăriile populaţiei care se includ sunt construcţia de locuinţe şi producţia, stocarea şi prelucrarea produselor agricole.
3.09. Producţia exclude producţia de servicii casnice şi personale care sunt produse şi consumate în cadrul aceleiaşi gospodării a populaţiei. Exemple de servicii casnice excluse care sunt produse de către înseşi gospodăriile respective sunt:
(a) curăţarea, decorarea şi întreţinerea locuinţei, în măsura în care aceste activităţi revin în egală măsură locatarilor;
(b) curăţarea, întreţinerea şi repararea bunurilor de folosinţă îndelungată;
(c) pregătirea şi servirea hranei;
(d) îngrijirea, instruirea şi educarea copiilor;
(e) îngrijirea bolnavilor, a persoanelor infirme sau a persoanelor în vârstă; precum şi
(f) transportul membrilor gospodăriei populaţiei sau a bunurilor acestora.
Serviciile casnice şi personale produse de către personal casnic remunerat şi serviciile de locuinţă prestate de proprietarii-ocupanţi sunt incluse în producţie.
Activităţi principale, secundare şi auxiliare
3.10. Definiţie: activitatea principală a unei UAE locale este activitatea a cărei valoare adăugată este superioară valorii oricărei alte activităţi efectuate de unitatea respectivă. Clasificarea activităţii principale este determinată prin referire la NACE Rev. 2, în primul rând la cel mai înalt nivel de clasificare, iar apoi la nivele mai detaliate.
3.11. Definiţie: activitatea secundară este o activitate efectuată în cadrul unei singure UAE locale în plus faţă de activitatea principală. Producţia unei activităţi secundare este un produs secundar.
3.12. Definiţie: o activitate auxiliară este o activitate al cărei rezultat este destinat a fi utilizat în cadrul unei întreprinderi.
O activitate auxiliară este o activitate de sprijin desfăşurată în cadrul unei întreprinderi cu scopul de a facilita desfăşurarea activităţii principale sau a celor secundare ale unei UAE locale. Toate resursele consumate de către o activitate auxiliară - materiale, forţă de muncă, consum de capital fix etc. - sunt tratate ca resurse ale activităţii principale sau secundare pe care le sprijină.
Exemple de activităţi auxiliare sunt:
(a) cumpărarea;
(b) vânzarea;
(c) comercializarea;
(d) contabilitatea;
(e) prelucrarea datelor;
(f) transportul;
(g) depozitarea;
(h) întreţinerea;
(i) curăţenia; precum şi
(j) servicii de securitate.
Întreprinderile au de ales între a desfăşura activităţi auxiliare sau a achiziţiona astfel de servicii de pe piaţă, de la producători de servicii specializate.
Formarea de capital pentru uz propriu nu este o activitate auxiliară.
3.13. Activităţile auxiliare nu sunt izolate pentru a forma entităţi distincte, nici separate de activităţile principale sau secundare sau de entităţile pe care le deservesc. În consecinţă, activităţile auxiliare trebuie integrate în UAE locale pe care le deservesc.
Activităţile auxiliare pot fi desfăşurate în locuri distincte, situate în alte regiuni decât în acelea în care sunt stabilite UAE locale pe care le deservesc. Aplicarea strictă a regulii menţionate la primul paragraf pentru repartizarea geografică a activităţilor auxiliare ar conduce la o subestimare a agregatelor pentru regiunile în care sunt concentrate activităţile auxiliare. În consecinţă, conform principiului rezidenţei, activităţile auxiliare trebuie să fie alocate regiunii în care sunt desfăşurate; ele rămân în cadrul aceleiaşi ramuri de activitate a UAE locale pe care o deservesc.
Producţia (P.1)
3.14. Definiţie: producţia este totalul produselor realizate în cursul unei perioade contabile.
Exemple de producţie includ următoarele:
(a) bunurile şi serviciile pe care o UAE locală le furnizează altei UAE locale aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale;
(b) bunurile produse de o UAE locală care rămân în stoc la sfârşitul perioadei în cursul căreia au fost produse, oricare ar fi utilizarea lor ulterioară. Bunurile şi serviciile produse şi consumate în cursul aceleiaşi perioade contabile şi în cadrul aceleiaşi UAE locale nu sunt identificate separat. Ele nu sunt înregistrate ca parte din producţie sau din consumul intermediar al respectivei UAE locale.
3.15. Atunci când o unitate instituţională cuprinde mai multe UAE locale, producţia unităţii instituţionale este suma producţiilor acestor UAE locale componente, incluzând producţiile livrate între UAE locale componente.
3.16. În SEC 2010 sunt identificate trei tipuri de producţie:
(a) producţia de piaţă (P.11);
(b) producţia pentru consumul final propriu (P.12);
(c) producţia non-piaţă (P.13).
Această distincţie se aplică şi UAE locale, precum şi unităţilor instituţionale:
(a) producători de piaţă;
(b) producători pentru consumul final propriu;
(c) producători non-piaţă.
Distincţia între piaţă, pentru consumul final propriu şi non-piaţă este fundamentală din perspectiva următoarelor aspecte:
(a) ea afectează evaluarea producţiei şi a conceptelor aferente, precum valoarea adăugată, produsul intern brut şi cheltuiala pentru consum final efectuată de administraţia publică şi de IFSLSGP;

(b) ea afectează clasificarea unităţilor instituţionale pe sectoare, de exemplu, care unităţi sunt incluse în sectorul administraţiilor publice şi care nu.
Distincţia determină principiile de evaluare care se aplică producţiei. Producţia de piaţă şi producţia realizată pentru consum final propriu sunt evaluate la preţuri de bază. Producţia totală a producătorilor non-piaţă este evaluată prin însumarea costurilor de producţie. Producţia unei unităţi instituţionale este evaluată ca suma producţiilor realizate de UAE locale aferente acesteia şi astfel depinde şi de distincţia dintre piaţă, pentru consum final propriu şi non-piaţă.
Distincţia este utilizată şi pentru clasificarea unităţilor instituţionale pe sectoare. Producătorii non-piaţă sunt clasificaţi în sectoarele administraţii publice sau instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor.
Distincţiile sunt definite într-o manieră "de sus în jos", adică distincţia este definită în primul rând în funcţie de unităţile instituţionale, apoi în funcţie de UAE locale şi în final în funcţie de producţia lor.
La nivel de produs, producţia se clasifică drept producţie de piaţă, producţie pentru consum final propriu şi producţie non-piaţă, în funcţie de caracteristicile unităţii instituţionale şi ale UAE locale care realizează producţia.
3.17. Definiţie: producţia de piaţă reprezintă producţia introdusă pe piaţă sau destinată introducerii pe piaţă.
3.18. Producţia de piaţă cuprinde:
(a) produsele vândute la preţuri semnificative din punct de vedere economic;
(b) produsele schimbate în natură;
(c) produsele utilizate pentru efectuarea de plăţi în natură (incluzând remunerarea angajaţilor în natură şi veniturile mixte în natură);
(d) produsele livrate de către o UAE locală altei unităţi aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale şi destinate a fi utilizate ca resursă intermediară sau pentru consum final;
(e) produsele adăugate la stocurile de produse finite şi producţia neterminată destinate uneia sau mai multor utilizări precizate mai sus (incluzând creşterea naturală a animalelor şi a plantelor, precum şi construcţiile neterminate al căror cumpărător nu se cunoaşte).
3.19. Definiţie: preţurile semnificative din punct de vedere economic sunt preţuri care au un efect substanţial asupra cantităţilor de produse pe care producătorii sunt dispuşi să le ofere şi asupra cantităţilor de produse pe care cumpărătorii doresc să le cumpere. Astfel de preţuri survin în cazul în care se aplică următoarele două condiţii:
(a) producătorul are interesul să ajusteze oferta, fie cu scopul de a face un profit pe termen lung, fie cel puţin de a-şi acoperi costurile de capital şi alte costuri; precum şi
(b) consumatorii au libertatea de a cumpăra sau de a nu cumpăra şi fac această alegere pe baza preţurilor practicate.
Preţurile nesemnificative din punct de vedere economic sunt susceptibile de a fi practicate atunci când se urmăreşte creşterea unor venituri sau obţinerea unor reduceri în cererea excesivă care ar putea să apară atunci când se furnizează servicii complet gratuit.
Preţul semnificativ din punct de vedere economic al unui produs este definit în relaţie cu unitatea instituţională şi cu UAE locală care a realizat producţia. De exemplu, totalitatea producţiei întreprinderilor neconstituite în societăţi deţinute de gospodăriile populaţiei care este vândută altor unităţi instituţionale este vândută la preţuri semnificative din punct de vedere economic, adică se consideră producţie de piaţă. Pentru producţia altor unităţi instituţionale, capacitatea de a desfăşura o activitate de piaţă la preţuri semnificative din punct de vedere economic va fi verificată îndeosebi prin intermediul unui criteriu cantitativ (criteriul 50 %), utilizând raportul vânzări/cost de producţie. Pentru a fi un producător de piaţă, unitatea publică recuperează cel puţin 50 % din costuri prin vânzările sale de-a lungul unei perioade multianuale lungi.
3.20. Definiţie: producţia realizată pentru consumul final propriu constă în bunuri sau servicii reţinute fie pentru consumul final propriu, fie pentru formarea de capital de către aceeaşi unitate instituţională.
3.21. Produsele reţinute pentru consumul final propriu pot fi produse numai de sectorul gospodăriilor populaţiei.
Exemple de produse reţinute pentru consumul final propriu includ:
(a) produsele agricole reţinute de către agricultori;
(b) serviciile de locuinţă prestate de proprietarii-ocupanţi;
(c) serviciile casnice produse prin angajarea de personal remunerat.
3.22. Produsele utilizate în scopul formării de capital propriu pot fi produse de orice sector. Exemple de astfel de produse sunt:
(a) maşinile-unelte produse de către întreprinderile de construcţii mecanice;
(b) locuinţele sau extinderile acestora construite de către gospodăriile populaţiei;
(c) construcţiile pentru uz propriu, inclusiv cele destinate unei comunităţi realizate de către grupuri de gospodării;
(d) software pentru uz propriu;
(e) cercetare şi dezvoltare pentru nevoi proprii. Cheltuielile cu cercetarea şi dezvoltarea se înregistrează ca formare de capital fix doar în situaţia în care s-a obţinut un nivel suficient de mare de fiabilitate şi comparabilitate a estimărilor pentru toate statele membre.
3.23. Definiţie: producţia non-piaţă este producţia care este furnizată altor unităţi gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic.
Producţia non-piaţă (P.13) este subdivizată în două elemente: "Plăţi pentru producţia non-piaţă" (P.131), care constau în diferite onorarii şi taxe şi "altă producţie de piaţă" (P.132), care este producţia furnizată gratis.
Producţia non-piaţă este realizată din următoarele motive:
(a) ar putea fi tehnic imposibil să se determine persoanele să plătească pentru servicii colective deoarece consumul lor de astfel de servicii nu poate fi monitorizat şi controlat. Producţia de servicii colective este organizată de către unităţile administraţiei publice şi finanţată din alte fonduri decât încasările din vânzări şi anume din impozitare sau din alte venituri ale administraţiei publice;
(b) unităţile administraţiilor publice şi IFSLSGP pot, de asemenea, produce şi furniza bunuri sau servicii către gospodării individuale ale populaţiei contra cost, dar aleg să nu facă aceasta din motive de politică socială sau economică. Exemple sunt furnizarea de servicii de învăţământ sau sănătate gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic.
3.24. Definiţie: producătorii de piaţă sunt UAE locale sau unităţi instituţionale a căror producţie este în cea mai mare parte producţie de piaţă.
În cazul în care o UAE locală sau o unitate instituţională este un producător de piaţă, producţia sa principală este prin definiţie o producţie de piaţă deoarece conceptul de producţie de piaţă este definit după ce unităţii cu activitate economică locale şi unităţii instituţionale care au realizat producţia respectivă le-a fost aplicată distincţia între producţia de piaţă, pentru consum final propriu şi non-piaţă.
3.25. Definiţie: producătorii pentru consumul final propriu sunt UAE locale sau unităţi instituţionale a căror producţie este în cea mai mare parte destinată consumului final propriu în cadrul aceleiaşi unităţi instituţionale.
3.26. Definiţie: producătorii non-piaţă sunt UAE locale sau unităţi instituţionale a căror producţie este în cea mai mare parte oferită gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic.
Unităţi instituţionale: distincţia între piaţă, pentru consumul final propriu şi non-piaţă
3.27. Pentru unităţile instituţionale ca producători, distincţia între piaţă, pentru consumul final propriu şi non-piaţă este rezumată în tabelul 3.1. Clasificarea pe sectoare este şi ea redată.

Tabelul 3.1 - Distincţia între producătorii de piaţă, cei pentru consumul final propriu şi cei non-piaţă din perspectiva unităţilor instituţionale

Tip de unitate instituţională			Clasificare		
Privată sau publică?		Instituţie fără scop lucrativ sau nu?	Producător de piaţă?	Tip de producător	Sector (sectoare)
1. Producători privaţi	1.1 Întreprinderi neconstituite în societăţi deţinute de gospodării populaţiei (exclusiv întreprinderile cvasisocietăţi deţinute de gospodăriile populaţiei)	◆	◆	1.1 = de piaţă sau pentru consumul final propriu	Gospodăriile populaţiei
◆	1.2 Alţi producători privaţi (inclusiv întreprinderile cvasisocietăţi deţinute de gospodăriile populaţiei)	1.2.1 IFSL private	1.2.1.1 Da	1.2.1.1 = Piaţă	Societăţi
◆	◆	◆	1.2.1.2 Nu	1.2.1.2 = Non-piaţă	IFSLSGP
◆	◆	1.2.2 Alţi producători privaţi care nu sunt IFSL	◆	1.2.2 = Piaţă	Societăţi
2. Producători publici	◆	◆	2.1 Da	2.1 = Piaţă	Societăţi
◆	◆	◆	2.2 Nu	2.2 = Non-piaţă	Administraţii publice

3.28. Tabelul 3.1 arată că, pentru a stabili dacă o unitate instituţională ar trebui clasificată ca producător de piaţă, producător pentru consumul final propriu sau producător non-piaţă, se efectuează secvenţial câteva distincţii. Prima distincţie este între producătorii privaţi şi cei publici. Un producător public este un producător care este controlat de administraţiile publice, deţinerea controlului fiind definită la punctul 2.38.
3.29. Aşa cum reiese din tabelul 3.1, producătorii privaţi se regăsesc în toate sectoarele cu excepţia administraţiilor publice. Dimpotrivă, producătorii publici se regăsesc doar în sectorul societăţilor nefinanciare, în sectorul societăţilor financiare şi în sectorul administraţiilor publice.
3.30. O categorie specifică de producători privaţi o reprezintă întreprinderile neconstituite în societăţi deţinute de gospodăriile populaţiei. Ele sunt producători de piaţă sau producători pentru consumul final propriu. Ultima situaţie se întâlneşte în cazul producţiei de servicii de locuinţă prestate de proprietarii-ocupanţi şi al producţiei de bunuri pentru uz propriu. Toate întreprinderile neconstituite în societăţi deţinute de gospodăriile populaţiei sunt clasificate în sectorul gospodăriilor populaţiei, cu excepţia întreprinderilor cvasisocietăţi deţinute de gospodării ale populaţiei. Ele sunt producători de piaţă şi sunt clasificate în sectoarele societăţi nefinanciare şi societăţi financiare.
3.31. Pentru alţi producători privaţi, se face o distincţie între instituţiile private fără scop lucrativ şi alţi producători privaţi.
Definiţie: o instituţie privată fără scop lucrativ (IFSL) este definită drept o entitate juridică sau socială care activează în scopul producerii de bunuri şi servicii al căror statut nu le permite să fie o sursă de venit, de profit sau de orice alt câştig financiar pentru unităţile care le creează, le controlează sau le finanţează. În situaţia în care activităţile lor productive generează surplusuri, acestea nu pot fi însuşite de alte unităţi instituţionale.
O IFSL privată se clasifică în sectoarele societăţi nefinanciare şi societăţi financiare dacă este un producător de piaţă.
O IFSL privată se clasifică în sectorul IFSLSGP dacă este un producător non-piaţă, cu excepţia situaţiei în care se află sub controlul administraţiei publice. În situaţia în care o IFSL privată este controlată de administraţia publică, ea se clasifică în sectorul administraţii publice.
Toţi ceilalţi producători privaţi care nu sunt IFSL sunt producători de piaţă. Ei sunt clasificaţi în sectoarele societăţi nefinanciare şi societăţi financiare.
3.32. În procesul de distingere între producţia de piaţă şi cea non-piaţă şi între producătorii de piaţă şi cei non-piaţă se utilizează câteva criterii. Respectivele criterii piaţă/non-piaţă (a se vedea punctul 3.19 cu privire la definiţia preţurilor semnificative din punct de vedere economic) urmăresc să evalueze existenţa circumstanţelor de piaţă şi manifestarea de către producător a unui comportament de piaţă suficient de autentic. Potrivit criteriului cantitativ piaţă/non-piaţă, produsele vândute la preţuri semnificative din punct de vedere economic ar trebui să acopere prin vânzarea lor cel puţin majoritatea costurilor de producţie.
3.33. În aplicarea acestui criteriu cantitativ piaţă/non-piaţă, vânzările şi costurile de producţie se definesc în modul următor:
(a) vânzări înseamnă vânzările excluzând impozitele pe produse, dar incluzând toate plăţile efectuate de către administraţiile publice sau de către instituţiile Uniunii către orice tip de producător din respectivul domeniu de activitate, adică toate plăţile legate de volumul sau valoarea producţiei sunt incluse, în schimb plăţile destinate acoperirii unui deficit global sau stingerii unor datorii sunt excluse.
Această definiţie a vânzărilor corespunde celei a producţiei la preţuri de bază, cu excepţia faptului că:
(1) producţia la preţuri de bază este definită doar după ce s-a decis dacă producţia este de piaţă sau nonpiaţă: vânzările servesc doar la evaluarea producţiei de piaţă; producţia non-piaţă este evaluată pe baza costurilor;
(2) plăţile efectuate de către administraţiile publice pentru a acoperi un deficit global al societăţilor sau cvasisocietăţilor publice reprezintă o parte din alte subvenţii pe produse, astfel cum sunt definite la punctul 4.35 litera (c). Ca urmare, producţia de piaţă la preţuri de bază include plăţile efectuate de administraţiile publice pentru acoperirea unui deficit global.
(b) vânzările exclud alte surse de venit, cum ar fi câştigurile din deţinere (deşi acestea ar putea fi o parte normală şi preconizabilă a veniturilor întreprinderii), ajutoare nerambursabile pentru investiţii, alte transferuri de capital (de exemplu, stingerea datoriilor), precum şi achiziţionarea de participaţii;
(c) în sensul acestui criteriu, costurile de producţie sunt egale cu suma dintre consumul intermediar, remunerarea angajaţilor, consumul de capital fix, alte impozite pe producţie plus costurile de capital. Alte subvenţii pentru producţie nu sunt deduse. Pentru a asigura coerenţa conceptelor de vânzare şi costuri de producţie atunci când se aplică criteriul cantitativ piaţă/non-piaţă, costurile de producţie exclud toate costurile angajate pentru formarea de capital pentru uz propriu. Din motive de simplitate, costurile de capital pot, în general, să fie aproximate de plăţile nete aferente dobânzii efective. Cu toate acestea, pentru producătorii de servicii financiare, se ia considerare dobânda percepută, adică se efectuează o corecţie pentru serviciile de intermediere financiară indirect măsurate SIFIM.
Criteriul cantitativ piaţă/non-piaţă se aplică prin luarea în considerare a unui interval de câţiva ani. Variaţiile mici de volum ale vânzărilor de la un an la altul nu necesită o reclasificare a unităţilor instituţionale (şi a UAE locale ale lor şi a producţiei).
3.34. Vânzările pot cuprinde mai multe elemente. De exemplu, în cazul serviciilor de asistenţă medicală furnizate de către un spital, vânzările pot fi reprezentate de:
(a) achiziţiile efectuate de angajatori care se înregistrează ca venit în natură plătit angajaţilor lor şi cheltuiala pentru consum final de către angajaţii respectivi;
(b) achiziţiile efectuate de către societăţile private de asigurări;
(c) achiziţiile efectuate de administraţiile de securitate socială şi de administraţiile publice, care se clasifică drept prestaţii sociale în natură;
(d) achiziţiile efectuate de gospodăriile populaţiei fără restituire (cheltuiala pentru consum final).
Doar alte subvenţii pentru producţie şi donaţiile (de exemplu, de la instituţiile de caritate) primite nu sunt tratate ca vânzări.
În mod similar, ca exemplu ilustrativ, vânzarea de servicii de transport de către o întreprindere poate reprezenta consum intermediar al producătorilor, venit în natură furnizat de angajatori, prestaţii sociale în natură furnizate de administraţia publică şi achiziţii efectuate de gospodăriile populaţiei fără restituire.
3.35. Instituţiile private fără scop lucrativ care deservesc întreprinderile sunt un caz special. De regulă, ele sunt finanţate din cotizaţii sau abonamente ale grupului de întreprinderi în cauză. Abonamentele nu sunt tratate ca transferuri, ci ca plăţi pentru servicii prestate, adică drept vânzări. Prin urmare, aceste IFSL sunt producători de piaţă şi sunt clasificate în sectoarele societăţi nefinanciare şi societăţi financiare.
3.36. În aplicarea criteriului de comparare a vânzărilor şi a costurilor de producţie ale IFSL private sau publice, includerea în vânzări a tuturor plăţilor legate de volumul producţiei poate să conducă la erori în câteva cazuri specifice. Acest lucru se poate întâmpla, de exemplu, în cazul finanţării şcolilor private şi publice. Plăţile efectuate de administraţiile publice pot fi corelate cu numărul de elevi, dar pot face obiectul unor negocieri cu administraţia publică. Într-un astfel de caz, plăţile respective nu se înregistrează ca vânzări, cu toate că ele au o legătură explicită cu un indicator al volumului producţiei, adică cu numărul de elevi. Aceasta implică faptul că o scoală, finanţată în principal prin astfel de plăţi, este un producător non-piaţă.
3.37. Producătorii publici pot fi producători de piaţă sau producători non-piaţă. Producătorii de piaţă sunt clasificaţi în sectoarele societăţilor nefinanciare şi financiare. Dacă unitatea instituţională este un producător non-piaţă, ea este clasificată în sectorul administraţii publice.
3.38. UAE locale acţionând în calitate de producători de piaţă şi de producători pentru consum final propriu nu pot realiza producţie non-piaţă. Prin urmare, producţia lor se poate înregistra doar ca producţie de piaţă sau producţie pentru consumul final propriu şi se evaluează corespunzător (a se vedea punctele 3.42-3.53).
3.39. UAE locale, în calitate de producători non-piaţă, pot realiza ca producţie secundară producţie de piaţă şi producţie pentru consumul final propriu. Aceasta din urmă constă în formarea de capital pentru uz propriu. Existenţa unei producţii de piaţă ar trebui, în principiu, să fie determinată prin aplicarea criteriilor calitative şi cantitative piaţă/non-piaţă produselor individuale. Astfel de producţie de piaţă secundară realizată de către producători non-piaţă ar putea fi prezentă, de exemplu, în situaţia în care spitalele publice practică preţuri semnificative din punct de vedere economic pentru unele dintre serviciile pe care le oferă.
3.40. Alte exemple sunt vânzarea reproducerilor de artă de către muzee publice şi vânzarea de servicii de previziuni meteorologice de către institute meteorologice.
3.41. Producătorii non-piaţă pot avea venituri şi din vânzarea producţiei lor non-piaţă la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic, de exemplu veniturile unui muzeu obţinute din vânzarea biletelor de intrare. Aceste venituri provin din producţie non-piaţă. Cu toate acestea, în cazul în care ambele tipuri de venituri (cele obţinute din biletele de intrare şi cele obţinute din vânzarea de postere şi cărţi poştale) sunt dificil de distins, ele pot fi toate tratate fie ca venituri din producţie de piaţă, fie ca venituri din producţie non-piaţă. Alegerea între aceste două alternative de înregistrare ar trebui să depindă de presupusa importanţă relativă a ambelor tipuri de venit (din bilete versus cele din vânzarea de postere şi cărţi poştale).
Momentul înregistrării şi evaluării producţiei
3.42. Producţia se înregistrează şi se evaluează în momentul în care este generată în procesul de producţie.
3.43. Întreaga producţie se evaluează la preţuri de bază, dar există convenţii specifice pentru:
(a) evaluarea producţiei non-piaţă;
(b) evaluarea producţiei totale a unui producător non-piaţă (UAE locală);
(c) evaluarea producţiei totale a unei unităţi instituţionale a cărei UAE locală este un producător non-piaţă.
3.44. Definiţie: preţul de bază este preţul de primit de către producători de la cumpărător pentru o unitate de produs sau serviciu realizată, calculat ca producţia minus orice impozit (adică impozitele pe produse) de plătit pentru unitatea respectivă ca urmare a producerii sau vânzării sale, plus orice subvenţie (adică subvenţiile pentru produse) de primit pentru unitatea respectivă ca urmare a producerii sau vânzării sale. El exclude costurile de transport facturate separat de către producător. De asemenea, sunt excluse şi câştigurile şi pierderile din deţinere aferente activelor financiare şi nefinanciare.
3.45. Producţia pentru consumul final propriu (P.12) se evaluează la preţurile de bază ale unor produse similare vândute pe piaţă. Acesta generează excedent net din exploatare sau venit mixt rezultat dintr-o astfel de producţie. Un exemplu este reprezentat de serviciile de locuinţă prestate de proprietarii-ocupanţi care generează excedent net din exploatare. Dacă preţurile de bază ale unor produse similare nu sunt disponibile, producţia pentru consumul final propriu ar trebui evaluată în funcţie de costurile de producţie plus un adaos (exceptând producătorii nonpiaţă) corespunzând excedentului net din exploatare sau venitului mixt.
3.46. Adiţionările la producţia neterminată se evaluează în funcţie de preţul de bază actual al produsului finit.
3.47. Pentru a estima în avans valoarea producţiei tratată ca producţie neterminată, valoarea se bazează pe costurile actuale angajate plus un adaos (exceptând producătorii non-piaţă) corespunzând excedentului net din exploatare estimat sau venitului mixt estimat. Estimările provizorii sunt în continuare înlocuite cu cele obţinute prin distribuirea valorii actuale (în momentul în care este cunoscută) a produselor finite de-a lungul perioadei de producţie.
Valoarea producţiei de produse finite este suma valorilor corespunzătoare:
(a) produselor finite vândute sau schimbate în natură;
(b) intrărilor în stoc ale produselor finite, minus ieşirile;
(c) produselor finite pentru consumul final propriu.
3.48. Pentru construcţiile şi structurile achiziţionate în stare nefinalizată, se estimează o valoare pe baza costurilor suportate până la data achiziţionării, incluzând un adaos corespunzător excedentului din exploatare sau venitului mixt. Acest adaos rezultă din faptul că valoarea poate fi estimată pe baza preţurilor unor clădiri sau structuri similare. Valorile plăţilor eşalonate pot fi utilizate pentru a aproxima valorile formării brute de capital fix efectuate de către cumpărător în fiecare etapă, presupunând că nu există plăţi în avans sau arierate. În situaţia în care construirea pentru uz propriu a unei structuri nu este finalizată într-o singură perioadă contabilă, valoarea producţiei este estimată prin metoda următoare. Se calculează raportul dintre costurile angajate în perioada actuală şi costurile totale pentru întreaga perioadă de construire. Se aplică acest raport

producţiei totale estimate la preţuri de bază actuale. Dacă nu este posibil să se estimeze valoarea structurii finalizate la preţul de bază actual, ea se evaluează însumând costurile ei totale de producţie cu un adaos (exceptând producătorii non-piaţă) corespunzând excedentului net din exploatare sau venitului mixt. Dacă forţa de muncă este gratuită total sau parţial, ca de exemplu în cazul construcţiilor în folosul comunităţii realizate de gospodăriile populaţiei, în costurile totale de producţie estimate se include o estimare a costurilor cu forţa de muncă în caz că aceasta ar fi plătită, utilizând valori ale remuneraţiilor corespunzătoare unor cheltuieli cu forţa de muncă similare.
3.49. Producţia totală a unui producător non-piaţă (UAE locală) se evaluează pe baza costurilor de producţie totale, adică însumând:
(a) consumul intermediar (P.2);
(b) remunerarea angajaţilor (D.1);
(c) consumul de capital fix (P.51c);
(d) alte impozite pe producţie (D.29) minus alte subvenţii pentru producţie (D.39).
Plăţile în contul dobânzilor (excluzând SIFIM) nu sunt incluse drept costuri cu producţia non-piaţă. Costurile cu producţia non-piaţă nu includ o imputare nici pentru randamentul net al capitalului, nici pentru valoarea chiriei obţinută din clădirile nerezidenţiale deţinute şi utilizate în cadrul producţiei non-piaţă.
3.50. Producţia totală a unei unităţi instituţionale este suma producţiilor totale ale propriilor UAE locale constituente. Acest calcul se aplică şi unităţilor instituţionale care sunt producători non-piaţă.
3.51. În absenţa unei producţii de piaţă secundare realizată de producători non-piaţă, producţia non-piaţă este evaluată în funcţie de costurile de producţie. În cazul existenţei unei producţii de piaţă secundare realizată de producători non-piaţă, producţia non-piaţă este evaluată ca element rezidual, adică drept diferenţa dintre costurile totale de producţie şi veniturile lor din producţia de piaţă.
3.52. Producţia de piaţă realizată de producătorii non-piaţă este evaluată la preţuri de bază. Producţia totală a unei UAE locale care realizează producţie de piaţă, non-piaţă şi pentru consumul final propriu este evaluată însumând costurile de producţie. Valoarea producţiei lor de piaţă este dată de încasările lor din vânzarea produselor de piaţă, valoarea producţiei lor non-piaţă fiind obţinută în mod rezidual, ca diferenţa dintre valoarea producţiei sale totale şi suma dintre producţia sa de piaţă şi producţia sa pentru consumul final propriu. Încasările obţinute din vânzarea bunurilor şi serviciilor non-piaţă la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic nu se regăsesc în aceste calcule - ele fac parte din valoarea producţiei non-piaţă.
3.53. Urmează, în ordinea secţiunilor CPA, o listă de excepţii şi clarificări referitoare la momentul înregistrării şi la evaluarea producţiei.
Produse ale agriculturii, silviculturii şi pescuitului (secţiunea A)
3.54. Producţia de produse din agricultură se înregistrează ca şi cum s-ar desfăşura continuu în întreaga perioada de producţie (şi nu doar în perioada culesului recoltelor sau sacrificării animalelor).
Culturile în creştere, masa lemnoasă pe picior şi efectivele de peşti sau animalele crescute pentru consum alimentar sunt tratate ca stocuri ale producţiei neterminate în cursul procesului şi transformate în stocuri de produse finite la momentul finalizării procesului.
Producţia exclude orice modificări ale resurselor biologice necultivate, de exemplu creşterea animalelor, a păsărilor, a peştilor necaptivi sau creşterea necultivată a pădurilor.
Produse fabricate (Secţiunea C); Lucrări de construcţie (Secţiunea F).
3.55. În cazul construirii unei clădiri sau a altei structuri a cărei construcţie se desfăşoară în mai multe perioade contabile, producţia realizată în fiecare perioadă este tratată ca fiind vândută cumpărătorului la sfârşitul perioadei, adică înregistrată ca formare de capital fix de către cumpărător şi nu ca producţie neterminată în industria construcţiilor. Producţia este tratată ca fiind vândută cumpărătorului în mod eşalonat. Atunci când contractul prevede plăţi eşalonate, valoarea producţiei poate fi aproximată cu ajutorul valorii plăţilor eşalonate efectuate în fiecare perioadă. În situaţia în care nu există certitudine cu privire la ultimul cumpărător, producţia incompletă realizată în fiecare perioadă este înregistrată ca producţie neterminată.
Servicii de comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; servicii de reparaţii a autovehiculelor şi a motocicletelor (Secţiunea G).
3.56. Producţia serviciilor de comerţ cu ridicata şi cu amănuntul este măsurată prin adaosul comercial practicat în cazul bunurilor cumpărate pentru a fi revândute.
Definiţie: adaosul comercial este diferenţa dintre preţul de vânzare efectiv sau imputat practicat pentru un bun cumpărat pentru a fi revândut şi preţul care ar trebui să fie plătit de către distribuitor pentru a înlocui bunul în momentul în care este vândut sau cedat într-un alt mod.
Adaosurile comerciale practicate pentru unele bunuri pot fi negative dacă preţurile lor de vânzare sunt reduse. Adaosurile comerciale sunt negative în cazul bunurilor care nu sunt vândute, ci sunt rebutate sau furate.
Adaosurile comerciale ale bunurilor acordate angajaţilor drept remuneraţie în natură sau retrase în vederea consumului final de către proprietari sunt egale cu zero.
Câştigurile şi pierderile din deţinere nu sunt incluse în adaosul comercial.
Producţia unui vânzător cu ridicata sau cu amănuntul este dată de următoarea formulă:
valoarea producţiei =
valoarea vânzărilor
plus valoarea bunurilor cumpărate pentru revânzare şi utilizate drept consum intermediar, remunerare a angajaţilor în natură sau venit mixt în natură
minus valoarea bunurilor cumpărate pentru revânzare
plus valoarea adiţionărilor la stocurile de bunuri pentru revânzare
minus valoarea bunurilor retrase din stocurile de bunuri pentru revânzare
minus valoarea pierderilor recurente din cauza ratelor normale de rebutare, furt sau pagube accidentale.
Transport şi depozitare (Secţiunea H)
3.57. Producţia serviciilor de transport este măsurată prin valoarea sumelor de primit pentru transportul de bunuri sau persoane. Transportul pentru uz propriu în cadrul unei UAE locale este considerat activitate auxiliară care nu este identificată sau înregistrată separat.
3.58. Producţia aferentă serviciilor de depozitare se măsoară ca valoarea unui adaos la producţia neterminată. Creşterile preţurilor bunurilor aflate în stocuri nu ar trebui considerate ca producţie neterminată şi ca producţie, ci tratate drept câştiguri din deţinere. Dacă creşterea valorii reflectă o creştere a preţului fără vreo modificare a calităţii, în acest caz nu există producţie suplimentară în perioada respectivă în plus faţă de costurile de depozitare sau de cumpărarea explicită pentru un serviciu de depozitare. Cu toate acestea, în trei cazuri creşterea valorii este considerată producţie:
(a) calitatea bunului se poate îmbunătăţi în timp, de exemplu în cazul vinului; doar în cazurile în care maturarea este parte a procesului normal de producţie, îmbunătăţirea calităţii produsului este considerată ca fiind producţie;
(b) factorii sezonieri care afectează oferta sau cererea pentru un anumit bun care determină variaţii regulate, previzibile ale preţului în cursul anului, deşi calităţile sale fizice pot să nu se fi modificat;
(c) procesul de producţie este suficient de lung pentru ca factorii de reducere să se aplice muncii desfăşurate cu mult timp înainte de livrare.
3.59. Cele mai multe modificări ale preţurilor bunurilor aflate în stocuri nu sunt adiţionări la producţia neterminată. Pentru a estima creşterea valorii bunurilor depozitate în condiţii de cost mai mari decât cele de depozitare, se poate face uz de creşterea preconizată a valorii peste rata generală a inflaţiei pentru o perioadă predeterminată. Orice câştig care survine în afara perioadei predeterminate continuă să fie înregistrat drept câştig sau pierdere din deţinere.
Serviciile de depozitare nu includ vreo modificare a preţului cauzată de deţinerea de active financiare, obiecte de valoare sau alte active nefinanciare, precum terenul şi clădirile.
3.60. Producţia serviciilor agenţiilor de turism este măsurată în funcţie de valoarea plăţilor pentru serviciile prestate de agenţii (onorarii sau comisioane) şi nu de sumele totale plătite de călători agenţiei de turism, incluzând cheltuielile de transport efectuate de terţi.
3.61. Producţia serviciilor prestate de operatorii de turism este măsurată prin sumele totale plătite de către călători operatorilor de turism.
3.62. Serviciile agenţiilor de turism şi cele ale operatorilor de turism se deosebesc prin faptul că serviciile agenţiilor de turism se reduc la intermediere în beneficiul clientului, în timp ce serviciile operatorilor de turism creează un nou produs denumit circuit, care are diverse componente reprezentate de călătorie, cazare şi divertisment.
Servicii hoteliere şi de alimentaţie (Secţiunea I)
3.63. Valoarea producţiei serviciilor furnizate de hoteluri, restaurante şi cafenele include valoarea alimentelor, băuturilor etc. consumate.
Servicii financiare şi de asigurări (Secţiunea K): producţia băncii centrale
Banca centrală prestează următoarele servicii:
(a) servicii de politică monetară;
(b) servicii de intermediere financiară;
(c) servicii de supraveghere a societăţilor financiare.
Producţia băncii centrale se măsoară ca sumă a costurilor sale.
Servicii financiare şi de asigurări (Secţiunea K): servicii financiare în general
Serviciile financiare constau în următoarele servicii:
(a) intermediere financiară (incluzând servicii de asigurări şi de pensii);
(b) servicii ale auxiliarilor financiari; precum şi
(c) alte servicii financiare.
3.64. Intermedierea financiară înseamnă administrarea riscului financiar şi transformarea lichidităţilor. Societăţile angajate în aceste activităţi obţin fonduri, de exemplu, prin acceptarea de depozite şi emiterea de bilete, obligaţiuni şi alte titluri de valoare. Societăţile utilizează aceste fonduri, precum şi fondurile proprii, pentru a achiziţiona active financiare prin acordarea de împrumuturi altor entităţi şi prin cumpărarea de bilete, obligaţiuni şi alte titluri de valoare. Intermedierea financiară include serviciile de asigurări şi de pensii.
3.65. Activităţile financiare auxiliare facilitează administrarea riscului financiar şi transformarea lichidităţilor. Auxiliarii financiari acţionează în numele altor unităţi şi nu se expun riscurilor prin angajarea de datorii sau prin achiziţionarea de active financiare ca parte a unui serviciu intermediar.
3.66. Alte servicii financiare includ serviciile de monitorizare cum ar fi monitorizarea pieţelor de acţiuni şi obligaţiuni, servicii de securitate cum ar fi păzirea bijuteriilor scumpe şi a documentelor importante, precum şi servicii comerciale cum ar fi intermedierea tranzacţionării de valute şi de titluri de valoare.
3.67. Serviciile financiare sunt realizate aproape exclusiv de către instituţiile financiare deoarece acestea sunt supravegheate foarte strict. De exemplu, dacă un vânzător cu amănuntul doreşte să ofere facilităţi de creditare clienţilor săi, acestea sunt, de obicei, oferite de către o societate financiară care este o filială a acestuia sau de către o altă instituţie financiară specializată.
3.68. Serviciile financiare pot fi plătite direct sau indirect. Unele operaţiuni cu active financiare pot implica atât taxe directe, cât şi indirecte. Serviciile financiare sunt realizate şi plătite în patru moduri principale:
(a) serviciile financiare realizate cu plată directă;
(b) servicii financiare plătite prin perceperea de dobânzi;
(c) servicii financiare de achiziţionare şi înstrăinare a unor active şi pasive financiare pe pieţele financiare;
(d) serviciile financiare realizate în cadrul sistemelor de asigurări şi de pensii, în cazul în care activitatea este finanţată prin perceperea de cotizaţii de asigurare şi din venitul realizat din economii.
Serviciile financiare realizate cu plată directă
3.69. Aceste servicii financiare sunt realizate în schimbul unor taxe explicite, acoperind o gamă largă de servicii care pot fi realizate de către diferite tipuri de instituţii financiare. Următorul exemplu ilustrează natura serviciilor pentru care se percep taxe în mod direct:

(a) băncile percep taxe de la gospodării pentru a media un credit ipotecar, pentru a administra un portofoliu de investiţii şi pentru a administra o proprietate imobiliară;
(b) instituţiile specializate percep taxe de la societăţile nefinanciare pentru a organiza o preluare sau pentru a administra o restructurare a unui grup de societăţi;
(c) societăţile care oferă carduri de credit percep taxe de la unităţi care acceptă carduri de credit, de obicei un procent din fiecare vânzare;
(d) un deţinător de card plăteşte un onorariu explicit, de obicei anual, pentru deţinerea cardului.
Servicii financiare plătite prin perceperea de dobânzi
3.70. De exemplu, în intermedierea financiară, o instituţie financiară, de exemplu o bancă, acceptă depozite din partea unor unităţi care doresc să obţină dobânzi aferente unor fonduri pentru care unitatea nu prevede o utilizare imediată şi pe care le oferă ca împrumut altor unităţi ale căror fonduri sunt insuficiente pentru a le satisface necesităţile. Astfel, banca pune la dispoziţie un mecanism prin care prima entitate oferă un împrumut celei de-a doua. Fiecare dintre cele două părţi plăteşte un onorariu băncii pentru serviciul prestat: unitatea care oferă fonduri ca împrumut plăteşte prin faptul că acceptă o rată a dobânzii mai mică decât rata "de referinţă" a dobânzii, în timp ce unitatea care ia fondurile cu împrumut plăteşte prin faptul că acceptă o rată a dobânzii mai mare decât rata "de referinţă" a dobânzii. Diferenţa dintre rata dobânzii plătită băncilor de către debitori şi rata dobânzii efectiv plătită depunătorilor este o taxă pentru SIFIM.
3.71. Se întâmplă rar ca valoarea fondurilor oferite cu titlu de împrumut de către o instituţie financiară să reprezinte exact valoarea fondurile depuse la aceasta. O parte a sumelor băneşti ar putea fi depuse, dar nu încă oferite cu titlu de împrumut. Unele fonduri oferite cu titlu de împrumut ar putea fi finanţate din fondurile proprii ale băncii şi nu din fonduri dobândite cu titlu de împrumut. Indiferent de sursele de finanţare, se realizează un serviciu pentru acordarea de împrumuturi şi acceptarea de depozite. SIFIM sunt imputate pentru toate împrumuturile şi depozitele. Aceste taxe indirecte se aplică numai fondurilor acordate ca împrumut şi depozitelor acceptate de instituţiile financiare.
3.72. Rata de referinţă se situează între rata practicată de bancă pentru depozite şi cea practicată pentru fondurile acordate ca împrumut. Ea nu corespunde unei medii aritmetice a ratelor practicate pentru depozite şi a celor practicate pentru fondurile acordate ca împrumut. Rata predominantă aferentă fondurilor acordate şi luate ca împrumut este o alegere adecvată. Totuşi, sunt necesare rate de referinţă diferite pentru fiecare valută în care sunt exprimate fondurile luate ca împrumut şi depozitele, în special când este implicată o instituţie financiară nerezidentă.
SIFIM sunt descrise în detaliu în capitolul 14.
Servicii financiare de achiziţionare şi reglementare a unor active şi pasive financiare de pe pieţele financiare
3.73. În situaţia în care o instituţie financiară oferă spre vânzare un titlu de valoare (de exemplu un bilet sau o obligaţiune), se percepe o plată pentru un serviciu. Preţul de cumpărare (preţul cerut) este egal cu valoarea de piaţă estimată a titlului de valoare plus o marjă. O altă taxă este percepută în situaţia în care un titlu de valoare este vândut, preţul oferit vânzătorului (preţul oferit) fiind egal cu valoarea de piaţă minus o marjă. Marjele dintre preţurile de cumpărare şi de vânzare se aplică şi participaţiilor, acţiunile fondurilor de investiţii şi valutelor străine. Aceste marje sunt aferente prestării de servicii financiare.
Servicii financiare realizate în cadrul sistemelor de asigurări şi de pensii, în cazul în care activitatea este finanţată prin perceperea de cotizaţii de asigurare şi din venitul realizat din economii
3.74. Următoarele servicii financiare se încadrează în această categorie. Fiecare dintre ele determină o redistribuire a fondurilor.
(a) Asigurări generale. În temeiul unei polițe de asigurări generale, societatea de asigurări acceptă o primă de la un client, pe care o păstrează până se plăteşte o daună sau până când perioada de asigurare expiră. Societatea de asigurări investeşte prima, iar venitul din proprietate rezultat reprezintă o sursă suplimentară de fonduri. Venitul din proprietate reprezintă venitul la care clientul a renunţat şi este tratat ca un supliment implicit la prima efectivă. Societatea de asigurări stabileşte valoarea primelor efective astfel încât suma primelor plus câştigul din venituri din proprietate aferente acestora minus plăţile preconizate cu titlu de daune să permită existenţa unei marje pe care societatea de asigurări o va reţine drept producţia societăţii de asigurări.
Producţia aferentă asigurărilor generale se calculează astfel:
Încasările totale din prime
plus prime suplimentare implicite (egale cu câştigul din veniturile din proprietate aferent provizioanelor tehnice)
minus despăgubirile produse ajustate.
Societatea de asigurări are la dispoziţie rezerve constând din primele neîncasate (primele efective aferente perioadei contabile următoare) şi daunele exigibile. Daunele exigibile reprezintă daunele care nu au fost încă raportate, au fost raportate dar nu au fost încă soluţionate sau au fost raportate şi soluţionate dar nu au fost încă plătite. Aceste rezerve sunt denumite provizioane tehnice şi sunt utilizate pentru a genera venituri din investiţii. Câştigurile şi pierderile din deţinere nu reprezintă venit din investirea provizioanelor tehnice de asigurare. Acestea pot fi investite în activităţi secundare ale societăţii de asigurări, de exemplu în închirierea de locuinţe sau birouri. Excedentul net din exploatare provenind din aceste activităţi secundare constituie un venit din investirea provizioanelor tehnice de asigurare.
Nivelul adecvat de daune utilizat în calcularea producţiei este denumit "daune ajustate", acestea putând fi determinate în două moduri. Metoda estimării estimează nivelul de daune ajustate cu ajutorul unui model bazat pe istoricul daunelor de plătit de către societate. A doua metodă utilizează informaţii contabile: daunele ajustate sunt derivate ex post ca daune efective produse plus modificarea provizioanelor de egalizare, adică fondurile constituite pentru a onora daune neaşteptat de mari. În cazul în care provizioanele de egalizare sunt insuficiente pentru a aduce despăgubirile ajustate la un nivel normal se adaugă cotizaţii din fonduri proprii la măsurarea despăgubirilor ajustate. O trăsătură majoră a ambelor metode este aceea că daunele neaşteptat de mari nu conduc la estimări volatile şi negative ale producţiei.
Modificările provizioanelor tehnice şi ale provizioanelor de egalizare ca răspuns la modificările reglementărilor financiare sunt înregistrate ca alte modificări de volum ale activelor; ele sunt irelevante pentru calcularea producţiei. Dacă din cauza lipsei informaţiilor nu se poate aplica niciuna dintre cele două metode de estimare a daunelor ajustate, poate fi necesar ca producţia să fie estimată prin însumarea costurilor, incluzând o ajustare în funcţie de profiturile normale.
În cazul serviciilor de asigurări prestate în vederea obţinerii unui profit, modificarea provizioanelor se deduce pentru a se obţine valoarea producţiei.
(b) O poliţă de asigurări de viaţă reprezintă un tip de sistem de realizare de economii. Timp de câţiva ani, deţinătorul poliţei plăteşte prime societăţii de asigurări în schimbul promisiunii obţinerii unor beneficii la un moment dat în viitor. Aceste beneficii pot fi exprimate în termenii unei formule care să ţină cont de primele plătite sau poate fi dependentă de nivelul succesului societăţii de asigurări în investirea fondurilor. Metoda de calculare a producţiei în cazul asigurărilor de viaţă urmează aceleaşi principii generale cu cele din cazul asigurărilor generale. Totuşi, din cauza intervalelor de timp scurs între momentul încasării primelor şi cel al plăţii beneficiilor, trebuie efectuate ajustări speciale pentru provizioanele tehnice. Producţia aferentă asigurărilor de viaţă se calculează ca:
prime încasate,
plus prime suplimentare, minus beneficiile datorate,
minus creşterile (plus scăderile) provizioanelor tehnice ale asigurărilor de viaţă.
Primele sunt definite exact în acelaşi mod pentru asigurările de viaţă şi pentru asigurările generale. Primele suplimentare au însemnătate mai mare pentru asigurările de viaţă decât pentru asigurările generale. Beneficiile sunt înregistrate pe măsură ce sunt acordate sau plătite. În cazul asigurărilor de viaţă nu este nevoie să se obţină o estimare ajustată a beneficiilor deoarece volatilitatea neaşteptată a plăţilor aferente unei polițe de viaţă nu este aceeaşi. Provizioanele tehnice aferente asigurărilor de viaţă cresc în fiecare an din cauza noilor prime plătite şi a noilor venituri din investiţii alocate deţinătorilor de polițe (dar neretrase de aceştia) şi scad din cauza beneficiilor plătite. Astfel, este posibil să se exprime nivelul producţiei aferente asigurărilor de viaţă ca diferenţa dintre venitul total din investiţii câştigat din provizioanele tehnice aferente asigurărilor de viaţă şi partea din aceste investiţii alocate efectiv titularilor de polițe şi adăugată la provizioanele tehnice de asigurare. În situaţia în care această metodă nu este fezabilă din motive legate de date sau ea nu oferă rezultate semnificative, producţia aferentă asigurărilor de viaţă se calculează însumând costurile de producţie la care se adaugă o ajustare pentru a se ţine cont de "profitul normal".
(c) Producţia aferentă reasigurărilor se determină exact în acelaşi mod ca şi cea aferentă asigurărilor generale, indiferent dacă se reasigură polițele de asigurări de viaţă sau cele de asigurări generale.
(d) Producţia aferentă unui sistem de asigurări sociale depinde de modul în care organizat. Exemple cu privire la modul în care acestea sunt organizate sunt următoarele:
1. sistemele de securitate socială sunt sisteme de asigurări sociale care vizează comunitatea în ansamblu şi care sunt impuse şi controlate de administraţia publică. Scopul lor este de a oferi beneficii cetăţenilor pentru a răspunde nevoilor determinate de vârsta avansată, invaliditate sau deces, boală, accidente de muncă, şomaj, familie şi asistenţă medicală etc. Dacă se deosebesc unităţi distincte, producţia lor este determinată în acelaşi mod ca şi pentru întreaga producţie non-piaţă, adică drept sumă a costurilor. Dacă nu se deosebesc unităţi distincte, producţia securităţii sociale este inclusă în producţia nivelului de administraţie publică în care operează;
2. în cazul în care un angajator operează propriul său sistem de asigurări sociale, valoarea producţiei este determinată de suma costurilor, incluzând o estimare a randamentului oricărui capital fix utilizat în operarea sistemului. Valoarea producţiei este măsurată în acelaşi mod în cazul în care angajatorul stabileşte un fond de pensii separat pentru a administra sistemul;
3. în cazul în care un angajator utilizează o societate de asigurări pentru a administra sistemul în beneficiul său, valoarea producţiei este reprezentată de onorariul practicat de societatea de asigurări;
4. în cazul unui sistem utilizat de angajatori multipli, valoarea producţiei este măsurată ca în cazul polițelor de asigurare de viaţă: venitul din investiţii încasat de sisteme minus suma adăugată provizioanelor.
(e) Măsurarea producţiei schemelor de garantare standard a împrumuturilor depinde de tipul de producător implicat. Dacă o schemă de garantare standard a împrumuturilor operează ca producător de piaţă, valoarea producţiei este calculată în acelaşi mod ca şi în cazul asigurărilor generale. Dacă schema operează ca producător non-piaţă, valoarea producţiei este calculată însumând costurile.
Servicii imobiliare (Secţiunea L)
3.75. Producţia de servicii de locuinţă prestate de proprietarii-ocupanţi este evaluată în funcţie de valoarea estimată a chiriei pe care ar plăti-o un locatar pentru respectiva locuinţă, ţinând cont de factori precum localizarea, vecinătatea faţă de utilităţi etc., precum şi de dimensiunea şi calitatea locuinţei. Pentru garajele situate separat de locuinţă, care sunt utilizate de către proprietarii lor pentru consumul final în asociere cu utilizarea locuinţei, se efectuează o imputare similară. Valoarea chiriei pentru locuinţele ocupate de proprietari situate în străinătate, de exemplu case de vacanţă, nu se înregistrează ca parte a producţiei interne, ci ca importuri de servicii, excedentul net din exploatare corespunzător fiind înregistrat ca venit primar obţinut din restul lumii. În cazul locuinţelor ocupate de proprietari deţinute de nerezidenţi se efectuează înregistrări similare. În cazul locuinţelor cu drept de utilizare pe perioadă limitată, se înregistrează un procent din plata pentru serviciul respectiv.
3.76. Pentru a estima valoarea serviciilor de locuinţă prestate de proprietarii-ocupanţi se utilizează metoda stratificării. Stocul de locuinţe este stratificat în funcţie de localizare, natura locuinţei sau alţi factori care afectează închirierea. Informaţiile despre chiriile efective plătite pentru locuinţele închiriate se utilizează pentru a obţine o estimare a valorii chiriei pentru stocul total de locuinţe. Chiria efectivă medie per strat este aplicată tuturor locuinţelor din respectivul strat. Dacă informaţiile privind chiriile provin din studii prin sondaj, extrapolarea la stocul total de chirii este în relaţie atât cu o parte a locuinţelor închiriate, cât şi cu totalul locuinţelor ocupate de proprietari. Procedura detaliată utilizată pentru a determina chiria per strat este efectuată pentru un an de bază şi apoi este extrapolată la perioade următoare.

3.77. Chiria de aplicat locuinţelor ocupate de proprietari în metoda stratificării este definită ca valoarea de piaţă a chiriei datorate pentru dreptul de utilizare a unei locuinţe nemobilate. Chiriile pentru locuinţele nemobilate corespunzătoare tuturor contractelor de pe piaţa privată sunt utilizate pentru a determina chiriile imputate. Chiriile practicate pe piaţa privată care au nivel mic din cauza reglementărilor administraţiei publice sunt incluse. Dacă sursa de informaţii este locatarul, chiria constatată este corectată prin adăugarea oricărei ajustări specifice care este plătită direct locatorului. Dacă dimensiunea eşantionului pentru chiriile constatate astfel cum sunt definite mai sus nu este suficient de mare, chiriile constatate pentru locuinţele mobilate pot fi utilizate în scop de imputare, cu condiţia ca ele să fie ajustate în funcţie de elementul mobilier. În mod excepţional, se pot utiliza şi chiriile majorate pentru locuinţele aflate în proprietate publică. Chiriile cu valoare mică corespunzătoare locuinţelor închiriate rudelor sau angajaţilor nu se utilizează.
3.78. Metoda stratificării se utilizează pentru extrapolarea la toate locuinţele închiriate. Media chiriei utilizată în imputarea descrisă mai sus poate să nu fie adecvată pentru unele segmente ale pieţei chiriilor. De exemplu, chiriile reduse pentru locuinţele mobilate sau chiriile majorate pentru locuinţele aflate în proprietate publică nu sunt adecvate pentru respectivele locuinţe închiriate efectiv. În acest caz sunt necesare straturi separate pentru locuinţele mobilate sau sociale închiriate efectiv combinate cu valori adecvate ale chiriilor medii.
3.79. În absenţa unei pieţe a chiriilor suficient de mare în care serviciile de cazare să fie caracteristice pentru locuinţele ocupate de proprietar, pentru acestea se aplică metoda costului pentru utilizator.
Conform acestei metode, producţia de servicii de locuinţă este suma dintre consumul intermediar, consumul de capital fix şi alte taxe minus subvenţiile pentru producţie şi excedentul net din exploatare (ENE).
ENE se măsoară prin aplicarea unei rate constante, anuale şi reale a randamentului la valoarea netă a stocului de locuinţe ocupate de proprietari la preţuri actuale (costuri de înlocuire).
3.80. Producţia de servicii imobiliare aferentă clădirilor nerezidenţiale este măsurată prin valoarea chiriilor datorate.
Servicii profesionale, ştiinţifice şi tehnice (Secţiunea M); servicii administrative şi de asistenţă (Secţiunea N)
3.81. Producţia de servicii de leasing operaţional, cum ar fi închirierea de utilaje şi echipamente, este măsurată prin valoarea chiriilor plătite. Leasingul operaţional este diferit de leasingul financiar: leasingul financiar reprezintă finanţarea achiziţionării de active fixe prin realizarea unui împrumut de la locator la locatar. Plăţile în cadrul leasingului financiar constau în rambursări ale principalului şi plăţi în contul dobânzilor, la care se adaugă o mică plată corespunzătoare serviciilor directe prestate (a se vedea capitolul 15: Contracte, contracte de leasing şi licenţe).
3.82. Cercetarea şi dezvoltarea (C&D) este activitatea creativă efectuată în mod sistematic pentru a creste volumul de cunoştinţe, precum şi utilizarea acestui volum de cunoştinţe pentru crearea sau dezvoltarea de produse noi, inclusiv versiuni sau calităţi îmbunătăţite ale produselor existente sau crearea sau dezvoltarea de procese de producţie noi sau mai eficiente. C&D care are o amploare semnificativă în raport cu activitatea principală este înregistrată ca activitate secundară a UAE locale. Acolo unde este posibil, UAE locale separate se diferenţiază de C&D.
3.83. Producţia aferentă serviciilor de C&D este măsurată în modul următor:
(a) C&D efectuată de laboratoarele sau institutele de cercetare comerciale specializate este evaluată în funcţie de veniturile din vânzări, contracte, comisioane, onorarii etc. în mod uzual;
(b) producţia aferentă C&D care este destinată a fi utilizată în cadrul aceleiaşi întreprinderi este evaluată pe baza preţurilor de bază estimate care ar fi plătite dacă activitatea de cercetare ar fi subcontractată. În absenţa unei pieţe a subcontractării activităţilor de C&D similare, producţia este evaluată ca suma costurilor de producţie plus un adaos (exceptând producătorii non-piaţă) corespunzător ENE sau venitului mixt;
(c) C&D efectuată de unităţi ale administraţiei publice, universităţi şi institute de cercetare non-profit este evaluată ca suma costurilor de producţie. Veniturile obţinute din vânzarea de servicii de C&D efectuate de producători non-piaţă se înregistrează ca venituri rezultate din producţia de piaţă secundară.
Cheltuielile cu C&D se disting de cele cu învăţământul şi formarea profesională. Cheltuielile cu C&D nu includ costurile dezvoltării de software ca activitate principală sau secundară.
Serviciile de administraţie publică şi apărare; servicii obligatorii de asigurări sociale (Secţiunea O).
3.84. Serviciile de administraţie publică, de apărare şi cele obligatorii de securitate socială sunt realizate ca servicii nonpiaţă şi evaluate în consecinţă.
Servicii de învăţământ (Secţiunea P); servicii de sănătate şi asistenţă socială (Secţiunea Q)
3.85. Pentru serviciile de învăţământ şi sănătate se efectuează o distincţie precisă între producătorii de piaţă şi cei nonpiaţă, precum şi între producţiile lor de piaţă şi non-piaţă. De exemplu, pentru unele tipuri de învăţământ şi de tratament medical, instituţiile administraţiei publice (sau alte instituţii beneficiind de subvenţii specifice) pot percepe taxe nominale, dar pentru alte tipuri de învăţământ sau de tratamente medicale pot să practice tarife comerciale. Alt exemplu este situaţia în care acelaşi tip de serviciu (de exemplu, învăţământul superior) este prestat pe de o parte, de administraţia publică, iar pe de altă parte de institute care operează în condiţii de piaţă.
Serviciile de învăţământ şi sănătate exclud activităţile de C&D; serviciile de sănătate exclud învăţământul medical, de exemplu cel realizat de spitalele universitare.
Servicii artistice, de artă scenică şi recreative (Secţiunea R); alte servicii (Secţiunea S)
3.86. Producţia de cărţi, înregistrări, filme, software, benzi magnetice, discuri etc. este un proces în două etape care se măsoară în consecinţă:
1. producţia rezultată din realizarea de lucrări originale - un produs care încorporează proprietate intelectuală - este măsurată prin preţul plătit dacă acestea sunt vândute sau, dacă nu sunt vândute, prin preţul de bază plătit pentru lucrările originale similare, prin costurile de producţie (incluzând un adaos corespunzător ENE) sau prin valoarea actualizată a încasărilor viitoare preconizate a se obţine din utilizarea acestor lucrări în procesul de producţie;
2. proprietarul acestui activ poate să-l utilizeze direct sau să producă copii în perioadele următoare. Dacă proprietarul a acordat licenţe altor producători pentru a utiliza originalul în procesul de producţie, onorariile, comisioanele, redevenţele etc., primite de la deţinătorii de licenţe reprezintă producţia aferentă acestor servicii.
Cu toate acestea, vânzarea originalului reprezintă formare de capital fix negativă.
Gospodăriile private ca angajatori (Secţiunea T)
3.87. Producţia de servicii casnice realizată prin angajarea de personal remunerat este evaluată prin valoarea remuneraţiei angajaţilor respectivi; aceasta include orice remuneraţie în natură, cum ar fi alimentele sau cazarea.
CONSUMUL INTERMEDIAR (P.2)
3.88. Definiţie: consumul intermediar este reprezentat de bunurile şi serviciile utilizate ca resurse în cursul unui proces de producţie, excluzând activele fixe al căror consum este înregistrat ca un consum de capital fix. Bunurile şi serviciile respective sunt fie transformate, fie consumate în procesul de producţie.
3.89. Consumul intermediar include următoarele cazuri:
(a) bunurile şi serviciile utilizate ca resurse în activităţi auxiliare. De exemplu, cumpărări şi vânzări, marketing, contabilitate, prelucrarea datelor, transport, depozitare, întreţinere, pază etc.). Nici o diferenţă nu este stabilită între aceste bunuri şi servicii şi acelea consumate în cadrul activităţilor principale (sau secundare) ale unei UTA locală;
(b) bunurile şi serviciile care sunt primite de la o altă UAE locală aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale;
(c) închirierea de active fixe, de exemplu leasingul operaţional de utilaje, automobile, software şi lucrări originale din sfera divertismentului;
(d) onorariile pentru contracte, contracte de leasing şi licenţe pe termen scurt înregistrate ca active neproduse; acestea exclud cumpărarea nerestricţionată de astfel de active neproduse;
(e) abonamentele, cotizaţiile sau drepturile plătite asociaţiilor profesionale fără scop lucrativ (a se vedea punctul 3.35);
(f) bunurile şi serviciile care nu sunt tratate ca formare brută de capital, cum sunt:
1. uneltele ieftine utilizate pentru operaţiuni frecvente cum ar fi feréstraie, cazmale, cuţite, topoare, ciocane, şurubelniţe, chei şi alte unelte manuale; mici dispozitive, cum ar fi calculatoare de buzunar. Toate cheltuielile pentru astfel de obiecte de folosinţă îndelungată se înregistrează drept consum intermediar;
2. lucrările regulate de întreţinere şi reparare a activelor fixe utilizate în procesul de producţie;
3. serviciile de pregătire profesională a personalului, de cercetare de piaţă şi activităţi similare, cumpărate de la o agenţie externă sau furnizate de către o UAE locală distinctă aparţinând aceleiaşi unităţi instituţionale;
4. cheltuielile cu C&D vor fi tratate ca formare de capital fix atunci când s-a obţinut un nivel suficient de mare de fiabilitate şi comparabilitate a estimărilor de către statele membre;
(g) cheltuielile efectuate de angajaţi, rambursate de angajator, pentru cumpărarea de obiecte necesare în procesul de producţie, cum este cazul obligaţiilor contractuale ale angajaţilor de a cumpăra pe cont propriu unelte sau echipament de protecţie;
(h) cheltuielile efectuate de către angajatori în beneficiul lor, cât şi al angajaţilor acestora, deoarece sunt necesare în procesul de producţie. Exemple:
1. rambursarea cheltuielilor efectuate de angajaţi pentru călătorie, izolare, mutare şi divertisment în cursul exercitării atribuţiunilor ce le revin;
2. cheltuieli pentru îmbunătăţirea condiţiilor de muncă.
În secţiunea privind remunerarea angajaţilor (D.1) este prezentată o listă de cheltuieli relevante (a se vedea punctul 4.07);
(i) plăţile pentru servicii de asigurare generală efectuate de UAE locale (a se vedea capitolul 16: Asigurări). Pentru a înregistra drept consum intermediar numai plata pentru serviciu, primele plătite sunt actualizate, adică daunele plătite şi variaţia netă a rezervelor actuariale. Aceasta din urmă se alocă UAE locală ca proporţie din primele plătite;
(j) SIFIM cumpărate de producătorii rezidenţi;
(k) producţia non-piaţă din producţia băncii centrale se alocă în întregime consumului intermediar al altor intermediari financiari.
3.90. Consumul intermediar exclude:
(a) bunurile şi serviciile tratate ca formare brută de capital, cum ar fi:
1. obiectele de valoare;
2. prospecţiunile miniere;
3. îmbunătăţirile majore care sunt aduse în plus faţă de cele necesare pentru a menţine activele fixe în bune condiţii de utilizare. Exemple sunt renovarea, reconstruirea sau extinderea;
4. software-ul cumpărat fără restricţii sau produs pe cont propriu;
5. armele de uz militar şi echipamentul necesar pentru livrarea lor;
(b) cheltuielile tratate drept cumpărare de active neproduse. Exemple sunt contractele pe termen lung, contractele de leasing şi licenţele (a se vedea capitolul 15);
(c) cheltuielile efectuate de angajatori tratate ca retribuţii şi salarii în natură;
(d) utilizarea de către unităţile de producători de piaţă sau pentru consum propriu de servicii colective furnizate de către unităţile administraţiei publice (tratate drept cheltuială pentru consum colectiv efectuată de administraţiile publice);
(e) bunurile şi serviciile produse şi consumate pe parcursul aceleiaşi perioade contabile şi în cadrul aceleiaşi UAE locale (ele nici nu sunt înregistrate ca producţie);
(f) plăţi pentru licenţe şi onorarii ale administraţiei publice care sunt tratate ca alte impozite pe producţie;
(g) plăţi pentru licenţe acordate pentru utilizarea resurselor naturale (de exemplu teren) care sunt tratate drept rente, adică drept plată a venitului din proprietate.
Momentul înregistrării şi evaluării consumului intermediar
3.91. Produsele utilizate pentru consumul intermediar se înregistrează şi evaluează în momentul intrării în procesul de producţie. Ele sunt evaluate în funcţie de preţurile de cumpărare a unor bunuri şi servicii similare în

momentul utilizării.
3.92. Unităţile producătoare nu înregistrează în mod direct utilizarea bunurilor în producţie. Ele înregistrează cumpărările care se intenţionează a fi utilizate ca intrări minus creşterea cantităţilor de astfel de bunuri deţinute în stoc.
CONSUMUL FINAL (P.3, P.4)
3.93. Se utilizează două concepte privind consumul final:
(a) cheltuiala pentru consum final (P.3);
(b) consumul final efectiv (P.4).
Cheltuiala pentru consum final cuprinde cheltuielile cu bunuri şi servicii utilizate de gospodării, IFSLSGP şi administraţia publică pentru a satisface necesităţi individuale şi colective. În schimb, consumul final efectiv se referă la achiziţionarea de bunuri şi servicii pentru consum. Diferenţa între aceste două concepte constă în modul de tratare a anumitor bunuri şi servicii care sunt finanţate de către administraţia publică sau de către IFSLSGP, dar care sunt furnizate gospodăriilor sub formă de transferuri sociale în natură.
Cheltuiala pentru consum final (P. 3)
3.94. Definiţie: cheltuiala pentru consum final constă în cheltuielile efectuate de către unităţile instituţionale rezidente pentru bunuri sau servicii care sunt utilizate pentru a satisface direct nevoile sau dorinţele individuale sau nevoile colective ale membrilor colectivităţii.
3.95. Cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor includ următoarele exemple:
(a) serviciile de locuinţă prestate de proprietarii-ocupanţi;
(b) veniturile în natură, cum ar fi:
1. bunurile şi serviciile primite de către angajaţi sub formă de venituri în natură;
2. bunurile sau serviciile produse de către întreprinderi neconstituite în societăţi aparţinând gospodăriilor care sunt utilizate pentru consum de către membrii acestor gospodării. Exemple sunt alimentele şi alte produse agricole, serviciile de locuinţă prestate de către proprietarii-ocupanţi şi serviciile casnice realizate prin angajarea personal remunerat (servitori, bucătari, grădinari, şoferi etc.);
(c) bunurile şi serviciile care nu sunt tratate drept consum intermediar, precum:
1. materialele utilizate pentru mici reparaţii şi decorarea interioară a locuinţelor de genul celor efectuate atât de locatari, cât şi de proprietari;
2. materialele utilizate pentru repararea şi întreţinerea bunurilor de consum de folosinţă îndelungată, incluzând vehiculele;
(d) bunurile şi serviciile care nu sunt tratate ca formare de capital, în special bunurile de consum de folosinţă îndelungată care continuă să-şi îndeplinească funcţiile în cursul mai multor perioade contabile; acestea includ transferul de proprietate a unor bunuri de folosinţă îndelungată de la o întreprindere la o gospodărie a populaţiei;
(e) serviciile financiare plătite direct şi partea de SIFIM utilizată pentru consumul final al gospodăriilor;
(f) serviciile de asigurare în valoare echivalentă cu cea a plăţii pentru serviciu implicite;
(g) serviciile de finanţare a pensiilor în valoare echivalentă cu cea a plăţii pentru serviciu implicite;
(h) plăţile efectuate de gospodării pentru licenţe, permise etc. care sunt considerate drept cumpărări de servicii (a se vedea punctele 4.79 şi 4.80);
(i) cumpărarea de producţie la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic, de exemplu taxele de intrare într-un muzeu.
3.96. Cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor exclude următoarele:
(a) transferurile sociale în natură, cum sunt cheltuielile pe care gospodăriile le efectuează iniţial dar care ulterior sunt rambursate de securitatea socială, de exemplu unele cheltuieli medicale;
(b) bunurile şi serviciile tratate drept consum intermediar sau formare brută de capital, cum sunt:
1. cheltuielile efectuate de gospodăriile care deţin întreprinderi neconstituite în societăţi pentru desfăşurarea activităţii - de exemplu pentru achiziţionarea de bunuri de folosinţă îndelungată, cum sunt vehiculele, mobila sau echipamentele electrice (formare brută de capital fix) şi, de asemenea, pentru achiziţionarea de consumabile, de exemplu combustibili (tratate drept consum intermediar);
2. cheltuielile efectuate de un proprietar-ocupant pentru decorarea, întreţinerea şi repararea locuinţei care nu sunt în mod obişnuit efectuate de locatari (tratate drept consum intermediar în producţia de servicii de locuinţă);
3. cumpărarea de locuinţe (tratată ca formare brută de capital fix);
4. cheltuielile cu achiziţionarea de obiecte de valoare (tratate ca formare brută de capital);
(c) bunurile şi serviciile tratate ca achiziţionări de active neproduse, în special cumpărarea de teren;
(d) toate acele plăţi efectuate de gospodării care se consideră ca fiind impozite (a se vedea punctele 4.79 şi 4.80);
(e) abonamentele, cotizaţiile şi drepturile plătite de gospodării către IFSLSGP, cum sunt sindicatele, societăţile profesionale, asociaţiile consumatorilor, biserici şi asociaţii cu caracter social, cultural, recreativ şi sportiv;
(f) transferurile voluntare în bani sau în natură efectuate de gospodării către organizaţiile caritabile şi către cele de binefacere sau de ajutorare.
3.97. Cheltuiala pentru consum final al IFSLSGP includ două categorii distincte:
(a) valoarea bunurilor şi serviciilor produse de IFSLSGP altele decât formarea de capital pentru uz propriu şi altele decât cheltuielile efectuate de gospodării şi de alte unităţi;
(b) cheltuielile efectuate de IFSLSGP pentru bunuri sau servicii produse de către producătorii de piaţă care sunt furnizate - fără nicio prelucrare - gospodăriilor pentru consumul lor ca transferuri sociale în natură.
3.98. Cheltuiala pentru consum final (P.3) efectuată de administraţia publică include două categorii de cheltuieli, similare celor efectuate de IFSLSGP:
(a) valoarea bunurilor şi serviciilor produse de înseşi administraţiile publice (P.1) altele decât formarea de capital pentru uz propriu (corespunzând la P.12), producţia de piaţă (P.11) şi plăţile pentru producţia non-piaţă (P.131);
(b) cheltuielile efectuate de administraţiile publice pentru bunuri şi servicii produse de producătorii de piaţă furnizate gospodăriilor, fără nicio prelucrare, ca transferuri sociale în natură (D.632). Administraţiile publice plătesc aceste bunuri şi servicii pe care vânzătorii le furnizează gospodăriilor.
3.99. Societăţile nu efectuează cheltuieli pentru consumul final. Cumpărările lor de bunuri şi servicii astfel cum sunt utilizate de către gospodării pentru consum final sunt fie utilizate pentru consumul intermediar, fie furnizate angajaţilor ca remuneraţie în natură, adică cheltuieli imputate pentru consumul final al gospodăriilor.
Consumul final efectiv (P. 4)
3.100. Definiţie: consumul final efectiv constă în bunurile sau serviciile achiziţionate de către unităţile instituţionale rezidente pentru satisfacerea directă a nevoilor umane, fie ele individuale sau colective.
3.101. Definiţie: bunurile şi serviciile pentru consumul individual ("bunuri şi servicii individuale") sunt bunuri şi servicii achiziţionate de o gospodărie a populaţiei şi utilizate pentru satisfacerea nevoilor şi dorinţelor membrilor gospodăriei respective. Bunurile şi serviciile individuale au următoarele caracteristici:
(a) este posibil să se observe şi înregistreze achiziţionarea bunurilor şi serviciilor de către o gospodărie individuală a populaţiei sau de către un membru al acesteia, precum şi momentul în care a fost efectuată achiziţionarea;
(b) gospodăria a convenit să i se furnizeze bunurile şi serviciile şi ia măsurile necesare pentru a consuma bunurile şi serviciile, de exemplu prin frecventarea unei şcoli sau prezentarea la o clinică;
(c) bunurile şi serviciile sunt de o asemenea natură încât achiziţionarea lor de către o gospodărie a populaţiei, o persoană sau un grup de persoane împiedică achiziţionarea lor de către alte gospodării sau persoane.
3.102. Definiţie: serviciile colective sunt serviciile pentru consumul colectiv care sunt furnizate simultan tuturor membrilor comunităţii sau tuturor membrilor unei anumite părţi a comunităţii, de exemplu toate gospodăriile existente într-o anumită regiune. Serviciile colective au următoarele caracteristici:
(a) pot fi furnizate simultan fiecărui membru al comunităţii sau anumitor părţi din comunitate, cum sunt cele dintr-o regiune sau localitate;
(b) utilizarea acestor servicii este, în general, pasivă şi nu necesită acordul sau participarea activă a tuturor persoanelor în cauză;
(c) furnizarea unui serviciu colectiv către un individ nu reduce cantitatea de servicii disponibilă celorlalţi membri ai aceleiaşi comunităţi sau părţi a comunităţii.
3.103. Cheltuielile pentru consum final al tuturor gospodăriilor sunt individuale. Toate bunurile şi serviciile furnizate de IFSLSGP sunt tratate ca individuale.
3.104. Pentru bunurile şi serviciile furnizate de unităţile administraţiei publice, limita dintre bunurile şi serviciile individuale şi colective este trasată pe baza Clasificării funcţiilor administraţiilor publice (COFOG).
Toate cheltuielile administraţiei publice pentru consumul final corespunzătoare fiecărei rubrici dintre cele care urmează sunt tratate drept cheltuieli pentru consumul individual:
(a) 7.1. Produse, aparate şi echipamente medicale
7.2. Servicii de tratament ambulatoriu
7.3. Servicii spitaliceşti
7.4. Servicii de sănătate publică
(b) 8.1. Servicii recreative şi sportive
8.2. Servicii culturale
(c) 9.1. Învăţământ preşcolar şi primar
9.2. Învăţământ secundar
9.3. Învăţământ postsecundar neterţiar
9.4. Învăţământ terţiar
9.5. Învăţământ neîncadrat la niciun nivel de studiu
9.6. Servicii conexe educaţiei
(d) 10.1. Boală şi infirmitate
10.2. Vârsta a treia
10.3. Supravieţuitori
10.4. Familie şi copii
10.5. Şomaj
10.6. Locuinţe
10.7. Excluziune socială neîncadrată altundeva
3.105. Alternativ, cheltuielile administraţiilor publice pentru consumul individual corespund diviziunii 14 din Clasificarea consumului individual pe destinaţii (COICOP), care include următoarele grupe:
14.1. Locuinţe (echivalentă cu grupa COFOG 10.6)
14.2. Sănătate (echivalentă cu grupele COFOG 7.1-7.4)
14.3. Recreere şi cultură (echivalentă cu grupele COFOG 8.1 şi 8.2)
14.4. Învăţământ (echivalentă cu grupele COFOG 9.1-9.6)
14.5. Protecţie socială (echivalentă cu grupele COFOG 10.1-10.5 şi 10.7).
3.106. Cheltuiala pentru consum colectiv reprezintă partea rămasă din cheltuiala pentru consum final al administraţiei publice.
Ele constau în următoarele grupe COFOG:
(a) Servicii generale ale administraţiilor publice (diviziunea 1)
(b) Apărare (diviziunea 2)
(c) Ordine şi siguranţă publică (diviziunea 3)
(d) Afaceri economice (diviziunea 4)
(e) Protecţia mediului (diviziunea 5)
(f) Facilităţi pentru locuinţe şi comunitate (diviziunea 6)
(g) Administrare generală, norme, difuzarea informaţiilor şi statisticilor generale (toate diviziunile)

Tabelul 3.2. - Sectorul care efectuează cheltuiala

◆	Administraţia publică	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Total achiziţii
Consumul individual	X (= transferuri sociale în natură)	X (= transferuri sociale în natură)	X	Consumul individual final efectiv al gospodăriilor populaţiei
Consumul colectiv	X	0	0	Consumul colectiv final efectiv al administraţiei publice
Total	Cheltuiala pentru consum final al administraţiei publice	Cheltuieli pentru consum final ale INPSGP	Cheltuielile pentru consum final ale gospodăriilor populaţiei	Consumul final efectiv = Cheltuiala totală pentru consum final
X: se aplică 0: nu se aplică				

3.108. Toate cheltuielile pentru consum final al IFSLSGP sunt individuale. Consumul final efectiv total este egal cu suma dintre consumul final efectiv al gospodăriilor şi consumul final efectiv al administraţiilor publice.
3.109. Nu există transferuri sociale în natură către restul lumii (deşi există astfel de transferuri, de natură monetară). Consumul final efectiv total este egal cu cheltuielile totale pentru consumul final.
Momentul înregistrării şi evaluării cheltuielilor pentru consumul final
3.110. Cheltuielile pentru un bun se înregistrează în momentul transferului de proprietate; cheltuielile pentru un serviciu se înregistrează în momentul în care prestarea serviciului este completă.
3.111. Cheltuielile pentru bunuri achiziţionate în cadrul unui contract de închiriere-vânzare sau al unui acord de creditare similar şi, de asemenea, în cadrul unui contract de leasing financiar, se înregistrează în momentul în care bunurile sunt livrate chiar dacă în acel moment nu există transfer de proprietate.
3.112. Consumul pentru uz propriu se înregistrează în momentul în care se realizează producţia reţinută pentru consum final propriu.
3.113. Cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor se înregistrează la preţurile de achiziţie. Acestea reprezintă preţul efectiv plătit de către cumpărător pentru produse în momentul cumpărării. O definiţie mai detaliată se află la punctul 3.06.
3.114. Bunurile şi serviciile oferite angajaţilor ca retribuţie în natură se evaluează la preţurile de bază în cazul în care sunt produse de către angajator şi la preţurile de achiziţie de către angajator în cazul în care sunt cumpărate de acesta.
3.115. Bunurile şi serviciile reţinute pentru consum propriu sunt evaluate la preţurile de bază.
3.116. Cheltuiala pentru consum final al administraţiilor publice sau al IFSLSGP pentru produsele realizate de ele însele se înregistrează în momentul producerii lor, care este, de asemenea, momentul livrării unor astfel de servicii de către administraţiile publice sau IFSLSGP. În ceea ce priveşte cheltuielile pentru consumul final pentru bunuri şi servicii furnizate prin intermediul producătorilor de piaţă, momentul înregistrării este cel al livrării.
3.117. Cheltuiala pentru consum final (P.3) efectuată de administraţiile publice sau de IFSLSGP sunt egale cu suma producţiei lor (P.1), plus cheltuielile pentru produsele furnizate gospodăriilor prin intermediul producătorilor de piaţă, o parte a transferurilor sociale în natură (D.632), minus plăţile efectuate de alte unităţi, producţia de piaţă (P.11) şi plăţile pentru producţia non-piaţă (P.131), minus formarea de capital pentru consumul final propriu (P.12).
Momentul înregistrării şi evaluării consumului final efectiv
3.118. Bunurile şi serviciile sunt achiziţionate de unităţile instituţionale în momentul în care devin noii proprietari ai bunurilor şi în momentul în care prestarea serviciilor în beneficiul lor este completă.
3.119. Achiziţiile (consumul final efectiv) sunt evaluate la preţurile de achiziţie plătite de către unităţile care efectuează cheltuielile.
3.120. Transferurile în natură altele decât transferurile sociale în natură realizate de administraţia publică şi IFSLSGP sunt tratate ca transferuri în bani. În consecinţă, valoarea bunurilor sau serviciilor este înregistrată drept cheltuieli efectuate de unităţile sau sectoarele instituţionale care le achiziţionează.
3.121. Valoarea celor două agregate reprezentate de cheltuiala pentru consum final şi consumul final efectiv este identică. Bunurile şi serviciile achiziţionate de gospodăriile rezidente prin intermediul transferurilor sociale în natură sunt evaluate la aceleaşi preţuri cu cele la care sunt evaluate în agregatele cheltuielilor.
FORMAREA BRUTĂ DE CAPITAL (P.5)
3.122. Formarea brută de capital constă în:
(a) formarea brută de capital fix (P.51g);
1. consumul de capital fix (P.51c);
2. formarea netă de capital fix (P.51n);
(b) variaţia stocurilor (P.52);
(c) achiziţiile minus cedările de obiecte de valoare (P.5 3).
3.123. Formarea brută de capital este măsurată la valoarea brută a consumului de capital fix. Formarea netă de capital este calculată scăzând consumul de capital fix din formarea brută de capital.
Formarea brută de capital fix (P.51g)
3.124. Definiţie: formarea brută de capital fix (P.51) constă în achiziţiile producătorilor rezidenţi, minus cedările de active fixe într-o anumită perioadă plus anumite adiţionări la valoarea activelor neproduse realizate ca rezultat al activităţii productive a producătorilor sau a unităţilor instituţionale. Activele fixe sunt active produse utilizate în producţie mai mult de un an.
3.125. Formarea brută de capital fix cuprinde atât valori pozitive, cât şi negative:
(a) valori pozitive:
1. active fixe noi sau existente cumpărate;
2. active fixe produse şi reţinute pentru consumul final propriu al producătorilor (incluzând producţia pentru uz propriu de active fixe care nu este încă finalizată sau complet matură);
3. active fixe noi sau existente achiziţionate prin schimb în natură;
4. active fixe noi sau existente primite ca transferuri de capital în natură;
5. active fixe noi sau existente achiziţionate de către utilizator în cadrul unui contract de leasing financiar;
6. îmbunătăţiri majore ale activelor fixe şi monumentelor istorice existente;
7. creşterea naturală a acelor active naturale care generează producţie repetitivă;
(b) valori negative, adică cedările de active fixe înregistrate ca achiziţii negative: 1. active fixe existente vândute;
2. active fixe existente cedate prin schimb în natură;
3. active fixe existente cedate ca transferuri de capital în natură.
3.126. Componenta cedări de active fixe exclude:
(a) consumul de capital fix (care include pagubele accidentale normale anticipate);
(b) pierderile excepţionale, cum sunt cele cauzate de secetă sau alte dezastre naturale, care sunt înregistrate ca alte modificări de volum ale activelor.
3.127. Se disting următoarele tipuri de formare brută de capital fix:
1. locuinţe;
2. alte clădiri şi construcţii civile; acestea includ îmbunătăţiri majore ale terenului;
3. utilaje şi echipamente, cum sunt vapoarele, automobilele şi computerele;
4. sisteme de armament;
5. resurse biologice cultivate, de exemplu pomi şi animale;
6. costurile transferului de proprietate asupra activelor neproduse, cum sunt terenul, contractele, contractele de leasing şi licenţele;
7. C&D, inclusiv producţia de C&D disponibilă gratuit. Cheltuielile cu C&D vor fi tratate ca formare de capital fix doar în situaţia în care s-a obţinut un nivel mare de fiabilitate şi comparabilitate a estimărilor de către statele membre;
8. prospecţiuni şi evaluări miniere;
9. software pentru computere şi baze de date;
10. lucrări originale recreative, literare sau artistice;
11. alte drepturi de proprietate intelectuală.
3.128. Îmbunătăţirile majore aduse terenurilor includ:
(a) recuperarea de teren de la platoul marin prin construcţia de diguri, structuri de protecţie costieră sau baraje;
(b) lucrările de despădurire, de îndepărtare a pietrelor etc. pentru a realiza condiţiile ca terenul să fie folosit în producţie pentru prima oară;
(c) desecarea mlaştinilor sau irigarea deşerturilor prin construirea de diguri, şanţuri şi canale de irigare; prevenirea inundaţiilor sau eroziunilor marine sau fluviale prin înălţarea de stabilopozi, structuri de protecţie costieră sau baraje împotriva inundaţiilor.
Aceste activităţi pot determina crearea de structuri noi însemnate cum sunt structurile de protecţie costieră, barajele împotriva inundaţiilor şi digurile, dar aceste structuri nu sunt utilizate pentru a produce alte bunuri şi servicii, ci pentru a obţine teren mai mult şi de calitate mai bună, acesta din urmă fiind un activ neprodus, folosit în producţie. De exemplu, un baraj construit în vederea producţiei de electricitate îndeplineşte o funcţie diferită în raport cu un baraj construit ca protecţie împotriva mării. Numai cel de-al doilea tip de baraj este clasificat ca îmbunătăţire adusă terenurilor.
3.129. Formarea brută de capital fix include următoarele cazuri limită:
(a) achiziţii de locuinţe plutitoare, barje, locuinţe mobile şi remorci locuibile utilizate ca reşedinţe ale gospodăriilor, precum şi orice structuri anexe, cum sunt garajele;
(b) structuri şi echipamente utilizate de militari;
(c) arme uşoare şi vehicule blindate utilizate de către unităţile nemilitare;
(d) variaţii ale efectivelor de animale utilizate în producţie pe parcursul mai multor ani, cum sunt creşterea animalelor, a vacilor pentru lapte, a oilor pentru lână şi a animalelor utilitare;
(e) variaţia numărului de plante cultivate pe parcursul mai multor ani, cum sunt pomii fructiferi, viţa-de-vie, arborii de cauciuc, palmierii etc.;
(f) îmbunătăţiri aduse activelor fixe existente suplimentar faţă de întreţinerea şi reparaţiile curente;
(g) achiziţia de active fixe prin leasing financiar;
(h) costuri terminale, adică costuri mari ocazionate de activităţi de eliminare, de exemplu costuri de dezafectare a centralelor nucleare sau costurile de igienizare a depozitelor de deşeuri.
3.130. Formarea brută de capital fix exclude:
(a) operaţiunile incluse în consumul intermediar, cum sunt:
1. cumpărarea de unelte mici pentru producţie;
2. lucrările curente de întreţinere şi reparaţii;
3. achiziţionarea de active fixe de utilizat în cadrul unui contract de leasing operaţional (a se vedea, de asemenea, capitolul 15: Contracte, contracte de leasing şi licenţe). Pentru întreprinderea care utilizează activul fix, chiriile sunt tratate drept consum intermediar. Pentru proprietarul activului, costul achiziţiei este înregistrat ca formare brută de capital fix;
(b) operaţiunile înregistrate ca variaţie a stocurilor;
1. animalele destinate sacrificării, inclusiv păsările de crescătorie;
2. arborii cultivaţi pentru cherestea (producţie neterminată);
(c) utilajele şi echipamentele achiziţionate de gospodării pentru consum final;
(d) câştiguri şi pierderi din deţinerea de active fixe;
(e) pierderile catastrofele de active fixe, de exemplu distrugerea activelor cultivate şi a efectivelor de animale din cauza unor epidemii de boli care nu sunt acoperite de asigurări sau pagubele cauzate de inundaţii neobişnuite, vânt sau incendii de pădure;
(f) fondurile constituite sau plasate în rezerve fără vreun angajament de a cumpăra sau construi efectiv un bun capital specific, de exemplu un fond al administraţiei publice destinat infrastructurilor.
3.131. Formarea brută de capital fix sub forma îmbunătăţirilor aduse activelor fixe existente se înregistrează ca achiziţii de active fixe noi de acelaşi tip.
3.132. Produsele care încorporează proprietate intelectuală sunt rezultatul cercetării şi dezvoltării, investigării sau inovării care determină îmbogăţirea volumului de cunoştinţe, a căror utilizare este restricţionată prin lege sau alte mijloace de protecţie.
Exemple de active care încorporează proprietate intelectuală sunt:
(a) rezultatele C&D;
(b) rezultatele prospecţiunilor miniere, măsurate conform costurilor realizate cu forarea exploratorie efectivă, studiile aeriene sau de alt tip, transportul etc.;

(c) programele software pentru computere şi baze de date mari utilizate în producţie mai mult de un an;
(d) lucrările originale recreative, literare sau artistice din categoria manuscriselor, machetelor, filmelor, înregistrărilor sonore etc.
3.133. Atât pentru activele fixe, cât şi pentru activele nefinanciare neproduse, costurile determinate de transferul de proprietate şi angajate de către noul lor proprietar, constau în:
(a) cheltuielile efectuate pentru a intra în proprietatea activului (nou sau existent) în momentul şi locul cerut, cum sunt cheltuielile de transport, de instalare, de montare etc.;
(b) taxele sau comisioanele angajate, cum sunt onorariile plătite supraveghetorilor, inginerilor, avocaţilor, evaluatorilor etc., şi comisioanele plătite agenţilor imobiliari, conducătorilor de licitaţii etc.;
(c) impozitele de plătit de noul proprietar pentru transferul de proprietate asupra activului. Aceste impozite sunt impozite pe serviciile intermediarilor, precum şi orice impozite pe transferul de proprietate, şi nu impozite pe activul cumpărat.
Toate aceste costuri se înregistrează ca formare brută de capital fix de către noul proprietar.
Momentul înregistrării şi evaluării formării brute de capital fix
3.134. Formarea brută de capital fix este înregistrată în momentul transferului de proprietate asupra activelor fixe către unitatea instituţională care intenţionează să le utilizeze în producţie.
Această regulă este modificată pentru:
(a) contractele de leasing financiar, situaţie în care se impută un transfer de proprietate de la locator la locatar;
(b) formarea brută de capital fix pentru uz propriu, care se înregistrează în momentul producerii.
3.135. Formarea brută de capital fix este evaluată la preţurile de achiziţie, incluzând cheltuielile de instalare şi alte costuri determinate de transferul de proprietate. În situaţia în care este produsă pentru uz propriu, este evaluată la preţurile de bază ale unor active fixe similare, iar dacă astfel de preţuri nu sunt disponibile, la costurile de producţie plus un adaos (cu excepţia producătorilor non-piaţă) corespunzând excedentului net din exploatare sau venitului mixt.
3.136. Achiziţionarea produselor care încorporează proprietate intelectuală se evaluează în mod diferit:
(a) pentru prospecţiunile miniere: prin costurile aferente sondărilor şi forărilor exploratorii şi costurile suportate pentru a crea condiţiile efectuării de explorări, cum ar fi studiile aeriene sau de alt tip;
(b) pentru software pentru computere: prin preţurile de achiziţie atunci când sunt cumpărate de pe piaţă sau la preţurile de bază estimate sau, în cazul în care nu sunt disponibile preţuri de bază, prin costurile de producţie aferente plus un adaos pentru excedentul net din exploatare (cu excepţia producătorilor non-piaţă) atunci când sunt create pe cont propriu;
(c) pentru lucrările originale recreative, literare sau artistice: evaluate la preţul plătit de către cumpărător atunci când sunt vândute sau, dacă nu sunt vândute, sunt acceptabile următoarele metode de estimare:
(i) la preţul de bază plătit pentru lucrări originale similare;
(ii) suma preţurilor de producţie aferente plus un adaos (cu excepţia producătorilor nonpiaţă) pentru excedentul net din exploatare; sau
(iii) valoarea actualizată a încasărilor preconizate.
3.137. Cedările de active fixe existente prin vânzare sunt evaluate la preţurile de bază, deducându-se orice costuri determinate de transferul de proprietate suportate de către vânzător.
3.138. Costurile determinate de transferul de proprietate se pot aplica atât activelor produse, incluzând activele fixe, cât şi activelor neproduse, cum sunt terenurile.
În cazul activelor produse, aceste costuri sunt incluse în preţurile de achiziţie. În cazul terenurilor şi al altor active neproduse, ele sunt separate de cumpărări şi vânzări şi sunt înregistrate într-o rubrică distinctă în clasificarea formării brute de capital fix.
Consumul de capital fix (P.51c)
3.139. Definiţie: consumul de capital fix (P.51c) este declinul valorii activelor fixe deţinute ca rezultat al uzurii fizice şi morale. Estimarea declinului valorii include un provizion pentru pierderi de active fixe ca rezultat al pagubelor accidentale asigurabile. Consumul de capital fix include costuri terminale, cum sunt costurile de dezafectare a centralelor nucleare sau platformelor petroliere sau costurile de igienizare a depozitelor de deşeuri. Astfel de costuri terminale sunt înregistrate drept consum de capital fix la finalul duratei de viaţă, când costurile terminale sunt înregistrate ca formare brută de capital fix.
3.140. Consumul de capital fix se calculează pentru toate activele fixe (exceptând animalele), incluzând drepturile de proprietate intelectuală, îmbunătăţirile majore aduse terenului şi costurile determinate de transferul de proprietate al activelor neproduse.
3.141. Consumul de capital fix este diferit de deprecierea permisă în scop fiscal sau de deprecierea înregistrată în contabilitatea întreprinderilor. Consumul de capital fix este estimat pe baza stocului de active fixe şi a duratei de viaţă economică preconizată pentru diferitele categorii de bunuri. Pentru calcularea stocului de active fixe, ori de câte ori lipsesc informaţii cu privire la acesta se aplică metoda inventarului permanent (MIP). Stocul de active fixe este evaluat la preţurile de achiziţie din perioada curentă.
3.142. Pierderile de active fixe cauzate de pagubele accidentale asigurabile se iau în calcul în calcularea duratei medii de viaţă a bunurilor în cauză. La nivelul întregii economii, pagubele accidentale din cursul unei perioade contabile vor fi egale cu sau apropiate de medie. Pentru unităţi individuale şi grupări de unităţi, pagubele accidentale actuală şi medie pot diferi. În acest caz, la nivel sectorial, orice diferenţă este înregistrată ca alte modificări de volum ale activelor fixe.
3.143. Consumul de capital fix se calculează prin "metoda liniară", conform căreia valoarea unui activ fix este scăzută în contabilitate într-un ritm constant pe întreaga durată de viaţă a bunului.
3.144. În unele cazuri, când modul de reducere a eficienţei unui activ fix o impune, se utilizează metoda deprecierii geometrice.
3.145. În sistemul conturilor, consumul de capital fix este înregistrat sub fiecare sold contabil, care este prezentat la valoare brută şi netă. Înregistrarea la valoare brută înseamnă fără deducerea consumului de capital fix, în timp ce înregistrarea la valoarea netă înseamnă după deducerea consumului de capital fix.
Variaţia stocurilor (P.5 2)
3.146. Definiţie: variaţia stocurilor este măsurată prin valoarea intrărilor în stoc minus valoarea ieşirilor din stoc şi valoarea oricăror pierderi recurente de bunuri din stoc.
3.147. Pierderile recurente datorate deteriorărilor fizice sau pagubelor accidentale sau furturilor pot afecta toate tipurile de bunuri stocate, cum sunt:
(a) pierderile de materiale şi provizii;
(b) pierderile din cazul producţiei neterminate;
(c) pierderile de bunuri finite;
(d) pierderile de bunuri destinate revânzării (de exemplu, furturile din magazine).
3.148. Stocurile cuprind următoarele categorii:
(a) materiale şi provizii:
materialele şi proviziile constau în toate produsele păstrate în stoc cu intenţia de a le utiliza ca resurse intermediare în procesul de producţie; ele includ produsele stocate de administraţia publică. Sunt incluse aurul, diamantele etc., în cazul în care sunt destinate utilizării industriale sau pentru alte activităţi de producţie;
(b) producţia neterminată:
producţia neterminată constă în producţia realizată care nu este încă finalizată. Ea este înregistrată în stocurile producătorului. Exemple ale diverselor forme pe care le poate avea sunt:
1. culturile pe picior;
2. arborii şi efectivele de animale în curs de creştere;
3. structurile nefinalizate (exceptând cele produse în cadrul unui contract de vânzare convenit în avans sau pentru uz propriu); ambele exemple sunt tratate ca formare de capital fix);
4. alte active fixe nefinalizate, de exemplu vapoarele sau platformele petroliere;
5. cercetările parţial finalizate în cazul unui dosar juridic sau de consultanţă;
6. filmele parţial finalizate;
7. programe de computer parţial finalizate.
Producţia neterminată se înregistrează pentru orice proces de producţie care nu este finalizat la finalul unei perioade contabile. Acest tip de înregistrare este semnificativ în cazul conturilor trimestriale, un exemplu fiind culturile agricole care nu ajung la maturitate într-un interval de trei luni.
Reducerile producţiei neterminate au loc atunci când procesul de producţie s-a încheiat. În acel moment, toată producţia neterminată este transformată într-un produs finit;
(c) bunurile finite:
bunurile finite ca parte a stocurilor constau în ieşiri pe care producătorul lor nu intenţionează să le prelucreze în continuare înainte de a le furniza altor unităţi instituţionale;
(d) bunurile destinate revânzării:
bunurile destinate revânzării sunt produse achiziţionate pentru a fi revândute fără a le modifica în raport cu starea lor actuală.
Momentul înregistrării şi evaluării variaţiei stocurilor
3.149. Momentul înregistrării şi evaluării variaţiei stocurilor este concordant cu momentele altor operaţiuni cu produse. Acest fapt se aplică în special consumului intermediar (de exemplu, materii şi provizii), producţiei (de exemplu, producţia neterminată şi producţia rezultată din stocarea produselor agricole) şi formării brute de capital fix (de exemplu, producţia neterminată). Dacă bunurile sunt prelucrate în străinătate implicând o modificare a proprietăţii economice, ele se includ în exporturi (iar mai târziu în importuri). Exportul este reflectat într-o reducere concomitentă a stocurilor, iar importul ulterior corespunzător este înregistrat drept creştere a stocurilor, cu condiţia să nu fie vândut sau utilizat imediat.
3.150. În măsurarea variaţiei stocurilor, bunurile care intră în stocuri sunt evaluate în momentul intrării, iar bunurile care ies sunt evaluate în momentul ieşirii.
3.151. Preţurile utilizate pentru a evalua bunurile în cazul variaţiei stocurilor sunt după cum urmează:
(a) producţia de bunuri finite transferate în stocurile producătorilor este evaluată ca şi cum ar fi vândută în acel moment, la preţurile de bază curente;
(b) adiţionările la producţia neterminată se evaluează proporţional cu preţul de bază curent estimat al produsului finit;
(c) reducerile producţiei neterminate cauzate de lucrări retrase din stocuri în momentul în care producţia este încheiată sunt evaluate la preţurile de bază curente ale produsului nefinalizat;
(d) bunurile scoase din stocuri pentru vânzare sunt evaluate la preţurile de bază;
(e) bunurile destinate revânzării intrate în stocurile comercianţilor cu ridicata şi amănuntul etc., sunt evaluate la preţurile de achiziţie efective sau estimate practicate de comercianţi;
(f) bunurile destinate revânzării retrase din stocuri sunt evaluate la preţurile de achiziţie la care pot fi înlocuite în momentul scoaterii lor din stoc şi nu la preţul plătit în momentul în care au fost achiziţionate.
3.152. Pierderile rezultate în urma deteriorării fizice, a pagubelor accidentale asigurabile sau a furturilor sunt înregistrate şi evaluate după cum urmează:
(a) pentru materiale şi provizii: ca materiale şi provizii retrase efectiv pentru a fi utilizate în producţie (consum intermediar);
(b) pentru producţia neterminată: evaluate ca deducere din adăugările acumulate, aferente producţiei realizate în aceeaşi perioadă;
(c) pentru bunurile finite şi bunurile destinate revânzării: ca ieşiri de bunuri nedeteriorate, înregistrate la preţul curent.
3.153. În cazul în care informaţiile lipsesc, pentru estimarea variaţiei stocurilor se utilizează următoarele metode de aproximare:
(a) în cazul în care variaţia stocurilor este regulată, o metodă de aproximare acceptabilă este multiplicarea volumului variaţiei stocurilor cu preţurile medii pentru perioada în cauză. Pentru stocurile deţinute de utilizatori

sau de comercianţi cu ridicata sau cu amănuntul se utilizează preţurile de achiziţie; pentru stocurile deţinute de producătorii lor se utilizează preţurile de bază;
(b) în cazul în care preţurile bunurilor implicate rămân constante, fluctuaţiile volumului stocurilor nu invalidează aproximarea estimării variaţiei stocurilor prin multiplicarea volumului variaţiei cu preţul mediu;
(c) în cazul în care atât volumul, cât şi preţurile stocurilor variază semnificativ în perioada contabilă în cauză, sunt necesare metode de aproximare mai sofisticate. De exemplu, evaluarea trimestrială a variaţiei stocurilor sau utilizarea informaţiilor despre distribuţia fluctuaţiilor în cursul perioadei contabile (fluctuaţiile pot fi la cel mai mare nivel la sfârşitul anului calendaristic, în timpul perioadei de culegere a recoltelor etc.);
(d) dacă sunt disponibile informaţii referitoare la valorile de la începutul şi de la sfârşitul perioadei contabile (de exemplu, cazul comerţului cu ridicata sau cu amănuntul în care stocurile sunt adesea alcătuite din numeroase produse diferite), dar nu există informaţii separate despre preţuri şi volume, se estimează variaţia volumului între începutul şi sfârşitul perioadei contabile. O modalitate de estimare a variaţiei volumelor este estimarea ratelor de rotaţie constante pe tip de produs.
Variaţiile sezoniere ale preţurilor pot reflecta o schimbare a calităţii, de exemplu preţurile practicate în timpul lichidărilor de stoc sau preţurile fructelor şi legumelor în afara sezonului. Aceste modificări ale calităţii sunt tratate ca variaţii ale volumului.
Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare (P. 53)
3.154. Definiţie: obiectele de valoare sunt bunuri nefinanciare care nu sunt utilizate în principal în producţie sau pentru consum, care nu se deteriorează (fizic) în timp în condiţii normale şi sunt achiziţionate şi păstrate în principal ca rezerve de valoare.
3.155. Obiectele de valoare includ următoarele tipuri de bunuri:
(a) pietrele şi metalele preţioase, cum sunt diamantele, aurul nemonetar, platina, argintul etc.;
(b) antichităţile şi alte obiecte de artă, cum sunt picturile, sculpturile etc.;
(c) alte obiecte de valoare, cum sunt bijuteriile fabricate din pietre sau metale preţioase şi obiectele de colecţie.
3.156. Astfel de tipuri de bunuri sunt înregistrate ca achiziţii sau cedări de obiecte de valoare în următoarele exemple:
(a) achiziţia sau cedarea de aur nemonetar, argint etc. de către băncile centrale şi alţi intermediari financiari;
(b) achiziţia sau cedarea acestor obiecte de către întreprinderi a căror activitate principală sau secundară nu include producţia sau comercializarea unor astfel de tipuri de bunuri; Această achiziţie sau cedare nu este inclusă în consumul intermediar sau în formarea de capital fix ale acestor întreprinderi;
(c) achiziţia sau cedarea de astfel de bunuri de către gospodării. Astfel de achiziţii nu sunt incluse în cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor.
Prin convenţie, în SEC se înregistrează ca achiziţii sau cedări de obiecte de valoare şi următoarele cazuri:
(a) achiziţia sau cedarea acestor bunuri de către bijutieri şi de către comercianţii de obiecte de artă (conform definiţiei generale a obiectelor de valoare, achiziţia acestor bunuri de către bijutieri şi de către comercianţi de opere de artă ar trebui să fie înregistrată ca variaţie a stocurilor);
(b) achiziţia sau cedarea acestor bunuri de către muzee (conform definiţiei generale a obiectelor de valoare, achiziţia acestor bunuri de către muzee ar trebui să fie înregistrată ca formare de capital fix).
Prin această convenţie se evită reclasificarea frecventă între cele trei tipuri principale de formare de capital, adică între achiziţie minus cedarea de obiecte de valoare, formarea de capital fix şi variaţia stocurilor, de exemplu, în cazul operaţiunilor cu astfel de bunuri între gospodării şi comercianţii de obiecte de artă.
3.157. Producţia de obiecte de valoare este evaluată la preţuri de bază. Toate celelalte achiziţii de obiecte de valoare sunt evaluate la preţurile de achiziţie achitate pentru ele, incluzând orice onorarii sau comisioane ale agenţilor. Ele includ adaosurile comerciale, în cazul cumpărării de la comercianţi. Cedările de obiecte de valoare sunt evaluate la preţurile primite de către vânzători, după deducerea oricăror onorarii şi comisioane plătite agenţilor sau altor intermediari. Achiziţiile minus cedările de obiecte de valoare între sectoarele rezidente se anihilează reciproc, rămânând doar adaosurile agenţilor şi ale comercianţilor.
EXPORTURI ŞI IMPORTURI DE BUNURI ŞI SERVICII (P.6 şi P.7)
3.158. Definiţie: exporturile de bunuri şi servicii constau în operaţiuni cu bunuri şi servicii (vânzări, schimb în natură şi donaţii) de la rezidenţi la nerezidenţi.
3.159. Definiţie: importurile de bunuri şi servicii constau în operaţiuni cu bunuri şi servicii (cumpărări, schimb în natură şi donaţii) de la nerezidenţi la rezidenţi.
3.160. Exporturile şi importurile de bunuri şi servicii nu includ:
(a) schimburile între filiale, adică:
1. livrările către nerezidenţi efectuate de filiale nerezidente ale întreprinderilor rezidente, de exemplu, vânzările în străinătate realizate de filiale străine ale întreprinderilor multinaţionale deţinute/controlate de rezidenţi;
2. livrările către rezidenţi efectuate de filialele rezidente ale întreprinderilor nerezidente, de exemplu, vânzările realizate de filialele autohtone ale unei întreprinderi multinaţionale străine;
(b) fluxurile de venituri primare către sau dinspre restul lumii, cum sunt remunerarea angajaţilor, dobânzile şi veniturile din investiţii directe. Veniturile din investiţii directe pot include o parte indistinctibilă corespunzătoare furnizării de diverse servicii, de exemplu instruirea personalului, serviciile de management şi utilizarea brevetelor şi a mărcilor comerciale;
(c) vânzarea sau cumpărarea transfrontalieră de active financiare sau de active neproduse, cum este terenul.
3.161. Importurile şi exporturile de bunuri şi servicii se împart în:
(a) livrări intra-UE;
(b) importuri şi exporturi extra-UE.
Ambele tipuri sunt denumite importuri şi exporturi.
Exporturi şi importuri de bunuri (P.61 şi P.71)
3.162. Importurile şi exporturile de bunuri se realizează atunci când proprietatea economică asupra bunurilor se transferă de la rezidenţi la nerezidenţi. Aceasta se aplică independent de trecerea fizică corespunzătoare a frontierelor de către bunuri.
3.163. Pentru livrări între întreprinderile afiliate (sucursală sau filială sau filială străină): un transfer de proprietate economică este imputat ori de câte ori bunurile sunt livrate între întreprinderi afiliate. Aceasta se aplică doar în cazul în care întreprinderea care primeşte bunurile îşi asumă responsabilitatea pentru luarea deciziilor cu privire la nivelurile de ofertă şi preţurile la care producţia lor este livrată pe piaţă.
3.164. În următoarele exemple, exportul de bunuri este realizat fără ca bunurile să treacă frontiera ţării:
(a) bunurile produse de unităţile rezidente care operează în ape internaţionale sunt vândute direct nerezidenţilor în ţări străine. Exemple de astfel de bunuri sunt petrolul, gazele naturale, produse de pescărie, rezultatele operaţiunilor de recuperare marine;
(b) echipamentul de transport sau alt echipament mobilizabil care nu este legat de o locaţie fixă;
(c) bunurile după transferarea dreptului de proprietate, care sunt pierdute sau distruse înainte ca ele să treacă frontiera ţării exportatoare;
(d) achiziţiile şi revânzările internaţionale (merchanting), adică cumpărarea unui bun de către un rezident de la un nerezident şi vânzarea consecutivă a bunului către un alt nerezident, fără ca bunul să intre în economia intermediarului rezident.
Situaţii analoage se întâlnesc în cazul importurilor de bunuri.
3.165. Importurile şi exporturile de bunuri includ operaţiunile între rezidenţi şi nerezidenţi cu următoarele elemente:
(a) aur nemonetar;
(b) argint fizic de investiţii, diamante şi alte pietre şi metale preţioase;
(c) bancnote şi monede care nu sunt în circulaţie şi titlurile de valoare neemise (evaluate ca bunuri, dar nu la valoarea nominală);
(d) energia electrică, gazele şi apa;
(e) efectivele de animale care trec frontiera;
(f) coletele poştale;
(g) exporturile administraţiilor publice, incluzând bunurile finanţate prin ajutoare nerambursabile şi împrumuturi;
(h) bunurile transferate la sau din proprietatea unui organism de reglare a pieţei;
(i) bunurile livrate de o întreprindere rezidentă filialelor sale nerezidente, cu excepţia bunurilor destinate prelucrării;
(j) bunurile primite de o întreprindere rezidentă de la filialele sale nerezidente, cu excepţia bunurilor destinate prelucrării;
(k) bunurile sau produsele de contrabandă care nu sunt raportate în vederea perceperii de impozite, cum sunt taxele de import şi TVA-ul;
(l) alte expedieri neînregistrate, cum sunt donaţiile şi bunurile a căror valoare nu depăşeşte un nivel minim prestabilit.
3.166. Importurile şi exporturile de bunuri exclud următoarele bunuri, chiar dacă ele pot trece frontiera naţională:
(a) bunurile care tranzitează o ţară;
(b) bunurile expediate la sau de la ambasadele, bazele militare şi alte enclave ale unei ţări, aflate în interiorul frontierelor naţionale ale altei ţări;
(c) echipamentul de transport sau alte tipuri de echipament mobilizabil care părăsesc temporar o ţară, fără să aibă loc vreun transfer de proprietate, de exemplu, echipamente de construcţie pentru instalaţii sau construcţii în străinătate;
(d) echipamente şi alte bunuri trimise în străinătate pentru prelucrare, întreţinere, revizie sau reparare; aceasta se aplică şi bunurilor prelucrate pentru a fi trimise în străinătate, în cazul în care este implicată o modificare fizică substanţială;
(e) alte bunuri care părăsesc temporar o ţară, fiind în general returnate în decurs de un an în starea lor originală şi fără să existe un transfer de proprietate economică.
Exemple sunt bunurile trimise în străinătate pentru expunere în cadrul unor expoziţii sau pentru divertisment, bunurile care fac obiectul unui contract de leasing operaţional, incluzând contractele de leasing cu durată de câţiva ani, precum şi bunurile returnate fără a fi vândute unui nerezident;
(f) bunurile expediate pierdute sau distruse după trecerea frontierei, înainte ca transferul de proprietate să fi avut loc.
3.167. Importurile şi exporturile de bunuri sunt înregistrate în momentul transferului de proprietate. Transferul de proprietate survine în momentul în care părţile la operaţiune îl înregistrează în contabilitatea sau conturile lor. Acest moment poate să nu coincidă cu diferitele etape ale procesului contractual, cum sunt:
(a) data angajamentului (data contractului);
(b) data furnizării bunurilor şi serviciilor şi a dobândiri unei creanţe de plată (data transferului);
(c) data stingerii creanţei (data plăţii).
3.168. Importurile şi exporturile de bunuri se evaluează franco la bord la frontiera ţării exportatoare (free on board - FOB).
Această valoare este:
(a) valoarea bunurilor la preţurile de bază;
(b) plus serviciile de transport şi distribuire aferente până la punctul respectiv al frontierei, incluzând costul încărcării într-un mijloc de transport pentru transportul mai departe;
(c) plus orice impozite minus subvenţiile pentru bunurile exportate; pentru livrările intra-UE, acestea includ TVA şi alte impozite pe bunuri, plătite în ţara exportatoare.
În tabelul resurselor şi utilizărilor şi în tabelul simetric intrări-ieşiri, importurile de bunuri pentru grupele de produse individuale se evaluează la preţul cost-asigurare-navlu (cost-insurance-freight - CIF) la frontiera ţării importatoare.

3.169. Definiţie: preţul CIF este preţul unui bun livrat la frontiera ţării importatoare sau preţul unui serviciu furnizat unui rezident, înaintea achitării oricăror taxe de import sau a altor impozite pe importuri sau comerţ, a adaosurilor comerciale şi a costurilor pentru transportul în ţară.

3.170. În anumite cazuri, pot fi necesare aproximări sau indicatori substituenţi pentru valoarea FOB, cum sunt:

(a) schimburile în natură de bunuri sunt evaluate la preţurile de bază care ar fi fost plătite dacă bunurile ar fi fost vândute cu plata în bani;

(b) operaţiunile între întreprinderile afiliate: ca regulă, se utilizează valorile de transfer efective. Totuşi, dacă ele diferă de preţurile de piaţă, sunt înlocuite cu un echivalent al preţului de piaţă estimat;

(c) bunurile transferate în cadrul unui contract de leasing financiar: bunurile sunt evaluate pe baza preţului de achiziţie plătit de locator şi nu pe baza valorii cumulative a plăţilor chiriilor;

(d) importurile de bunuri estimate pe baza datelor vamale (pentru comerţul extra-UE) sau a informaţiilor INTRASTAT (pentru comerţul intra-UE). Niciuna dintre sursele de date nu aplică evaluarea FOB, ci utilizează valoarea CIF la frontiera UE şi respectiv valorile CIF la frontiera naţională. Deoarece valorile FOB sunt utilizate doar la cel mai agregat nivel, iar valorile CIF sunt utilizate la nivelul grupului de produse, aceste modificări sunt aplicate la cel mai agregat nivel, modificarea fiind cunoscută ca ajustare CIF/FOB;

(e) importurile şi exporturile de bunuri estimate pe baza informaţiilor din anchete sau a diferitelor tipuri de informaţii ad hoc. În astfel de cazuri, se obţine valoarea totală a vânzărilor defalcată pe produse. Estimarea se bazează pe preţurile de achiziţie şi nu pe valoarea FOB.

Exporturi şi importuri de servicii (P.62 şi P.72)

3.171. Definiţie: exporturile de servicii cuprind toate serviciile furnizate de către rezidenţi nerezidenţilor.

3.172. Definiţie: importurile de servicii cuprind toate serviciile furnizate de către nerezidenţi rezidenţilor.

3.173. Exporturile de servicii includ următoarele cazuri:

(a) transportul bunurilor exportate după trecerea frontierei ţării exportatoare în cazul în care este efectuat de un transportator rezident (cazurile 2 şi 3 din tabelul 3.3);

(b) transportul bunurilor importate de către un transportator rezident:

1. până la frontiera ţării exportatoare în cazul în care bunurile sunt evaluate la valoarea FOB pentru a compensa valoarea transportului inclusă în valoarea FOB (cazul 3 din tabelul 3.4);

2. până la frontiera ţării importatoare în cazul în care bunurile sunt evaluate la valoarea CIF pentru a compensa valoarea transportului inclusă în valoarea CIF (cazurile 3 şi 2 CIF din tabelul 3.4);

(c) transportul bunurilor efectuat de rezidenţi în beneficiul nerezidenţilor care nu implică importuri sau exporturi de bunuri (de exemplu, transportul bunurilor care nu părăsesc ţara ca exporturi sau transportul bunurilor în afara teritoriului naţional);

(d) transportul de pasageri în beneficiul nerezidenţilor de către transportatori rezidenţi;

(e) activităţile de prelucrare şi reparare în beneficiul nerezidenţilor; aceste activităţi se înregistrează la valoarea netă, şi anume ca export de servicii excluzând valoarea bunurilor prelucrate sau reparate;

(f) instalarea echipamentelor în străinătate, în cadrul proiectelor având, prin natura lor, o durată limitată;

(g) serviciile financiare furnizate de rezidenţi nerezidenţilor, incluzând atât plata pentru serviciu explicită, cât şi plata pentru serviciu implicită, de exemplu SIFIM;

(h) serviciile de asigurări furnizate de rezidenţi nerezidenţilor în valoare echivalentă cu cea a plăţii pentru serviciu implicite;

(i) cheltuielile efectuate de turiştii nerezidenţi şi persoanele nerezidente care călătoresc în scop de afaceri. Cheltuielile sunt clasificate ca servicii; în sensul tabelului cu resurse şi utilizări şi al tabelului simetric intrări-ieşiri, este necesară o defalcare pe produse componente;

(j) cheltuielile efectuate de nerezidenţi pentru servicii de sănătate şi învăţământ furnizate de rezidenţi; acestea includ serviciile furnizate atât pe teritoriul ţării de origine, cât şi în străinătate;

(k) serviciile aferente caselor de vacanţă ocupate de proprietari ale nerezidenţilor (a se vedea punctul 3.77);

(l) redevenţele şi onorariile pentru licenţe, a căror încasare este asociată cu utilizarea autorizată a drepturilor de proprietate intelectuală, cum ar fi brevetele, drepturile de autor, mărcile comerciale, procese industriale, francize etc. şi cu utilizarea prin intermediul unor acorduri de licenţiere a lucrărilor originale sau a prototipurilor, cum sunt manuscrisele, picturile etc. plătite de nerezidenţi rezidenţilor.

3.174. Există un import echivalent de servicii ca imagine în oglindă a listei cu exporturi de servicii de la punctul 3.173, doar următoarele importuri de servicii necesitând descrieri suplimentare.

3.175. Importurile de servicii de transport includ următoarele exemple:

(a) transportul bunurilor exportate până la frontiera ţării exportatoare în cazul în care este efectuat de un transportator nerezident, pentru a compensa valoarea transportului inclusă în valoarea FOB a bunurilor exportate (cazul 4 din tabelul 3.3);

(b) transportul bunurilor importate efectuat de un transportator nerezident:

1. de la frontiera ţării exportatoare ca serviciu de transport separat în cazul în care bunurile importate sunt evaluate la valoarea FOB (cazurile 4 şi 5 FOB din tabelul 3.4);

2. de la frontiera ţării importatoare ca serviciu de transport separat în cazul în care bunurile importate sunt evaluate la valoarea CIF (în acest caz, valoarea serviciului de transport între frontiera ţării exportatoare şi cea a ţării importatoare este deja inclusă în valoarea CIF a bunurilor; cazul 4 din tabelul 3.4);

(c) transportul bunurilor de către nerezidenţi în beneficiul rezidenţilor, care nu implică importuri sau exporturi de bunuri (de exemplu, transportul bunurilor în tranzit sau transportul în afara teritoriului naţional);

(d) transportul naţional şi internaţional de pasageri în beneficiul rezidenţilor de către transportatori nerezidenţi. Importurile de servicii de transport nu includ transportul bunurilor exportate după ce acestea au trecut frontiera ţării exportatoare în cazul în care sunt efectuate de un transportator nerezident (cazurile 5 şi 6 din tabelul 3.3). Exporturile de bunuri sunt evaluate la valoarea FOB, iar toate serviciile de transport de acest fel sunt, prin urmare, considerate ca operaţiuni între nerezidenţi, adică între un transportator nerezident şi un importator nerezident. Aceasta se aplică în cazul în care aceste servicii de transport sunt plătite în temeiul unui contract de export în condiţii CIF de către exportator.

3.176. Importurile, din punctul de vedere al cumpărărilor directe efectuate de rezidenţi în străinătate, cuprind toate bunurile şi serviciile cumpărate de rezidenţi în timp ce călătoresc în străinătate în scop de afaceri sau personal. Două categorii trebuie deosebite deoarece necesită tratament diferit:

(a) toate cheltuielile în interes de serviciu efectuate de persoanele care călătoresc în scop de afaceri reprezintă consum intermediar;

(b) toate celelalte cheltuieli, fie că sunt efectuate de persoanele care călătoresc în scop de afaceri sau de alţi călători, sunt cheltuieli pentru consum final al gospodăriilor.

3.177. Importurile şi exporturile de servicii sunt înregistrate în momentul în care sunt prestate. Acest moment coincide cu momentul în care serviciile sunt produse. Importurile de servicii sunt evaluate la preţul de achiziţie, iar exporturile de servicii la preţuri de bază.

Tabelul 3.3 - Modul de tratare a transportului de bunuri exportate

Teritoriul naţional	Teritoriul de tranzit Teritoriul ţării importatoare		
1. transportator rezident-->	2. transportator rezident--> 3. transportator rezident-->		
4. transportator nerezident-->	5. transportator nerezident -->6. transportator nerezident-->		
Exporturi de bunuri (FOB)	Importuri de bunuri	Exporturi de servicii (CIF/FOB)	Importuri de servicii
1. x	-	-	-
2. -	x	-	-
3.-	x	-	-
4. x	-	-	x
5. -	-	-	-
6. -	-	-	-

3.178.Explicaţii cu privire la modul de citire a acestui tabel: prima parte a acestui tabel indică faptul că există şase posibilităţi de transport al bunurilor exportate, în funcţie de statutul de rezident sau nerezident al transportatorului şi de locul unde se petrece transportul: de la un loc aflat pe teritoriul naţional până la graniţa naţională, de la graniţa naţională la graniţa ţării importatoare sau de la graniţa ţării importatoare la un loc aflat pe teritoriul ţării importatoare. În partea a doua a acestui tabel, pentru fiecare dintre aceste şase posibilităţi, se indică dacă costurile de transport se înregistrează ca exporturi de bunuri, exporturi de servicii, importuri de bunuri sau importuri de servicii.

Tabelul 3.4 - Modul de tratare a transportului de bunuri importate

Teritoriul naţional		Teritoriul de tranzit		Teritoriul ţării exportatoare	
1. transportator rezident-->		2. transportator rezident-->		3. transportator rezident-->	
4. transportator nerezident-->		5. transportator nerezident-->		6. transportator nerezident-->	
Evaluarea bunurilor importate		Importuri de bunuri	Importuri de servicii	Exporturi de bunuri (FOB)	Exporturi de servicii
1.	CIF/FOB	-	-	-	-
2.	FOB CIF	- x	- -	- -	- x
3.	CIF/FOB	x	-	-	x
4.	CIF/FOB	-	x	-	-
5.	FOB CIF	- x	x -	- -	- -
6.	CIF/FOB	x	-	-	-

3.179. Explicaţii cu privire la modul de citire a acestui tabel: prima parte a acestui tabel indică faptul că există şase posibilităţi de transport al bunurilor importate, în funcţie de statutul de rezident sau nerezident al transportatorului şi de locul unde se petrece transportul: de la un loc aflat pe teritoriul ţării exportatoare până la graniţa acestei ţări exportatoare, de la graniţa ţării exportatoare la graniţa ţării importatoare şi de la graniţa naţională la un loc aflat pe teritoriul naţional. În partea a doua a acestui tabel, pentru fiecare dintre aceste şase posibilităţi, se indică dacă costurile de transport se înregistrează ca importuri de bunuri, importuri de servicii, exporturi de bunuri sau exporturi de servicii. În unele cazuri (cazurile 2 şi 5), această înregistrare depinde de principiul evaluării aplicat bunurilor importate. De notat că trecerea de la evaluarea bunurilor importate în funcţie de valoarea CIF la evaluarea în funcţie de valoarea FOB constă în:
(a) ajustarea CIF/FOB, adică de la 2 CIF la 2 FOB (reduce totalurile importurilor şi exporturilor);
(b) reclasificarea CIF/FOB, adică de la 5 CIF la 5 FOB (nu modifică totalurile importurilor şi exporturilor).
OPERAŢIUNI CU BUNURI EXISTENTE
3.180. Definiţie: bunurile existente sunt bunurile care au avut deja un utilizator (altele decât stocurile).
3.181. Bunurile existente includ:
(a) clădirile şi alte bunuri de capital fix care au fost vândute de unităţile producătoare altor unităţi:
1. pentru a fi refolosite ca atare;
2. pentru a fi demolate sau distruse; produsele rezultante devenind materii prime (de exemplu, fier vechi) utilizate în producţia de bunuri noi (de exemplu, oţel);
(b) obiectele de valoare vândute de o unitate altei unităţi;
(c) bunurile de consum de folosinţă îndelungată care au fost vândute de gospodării altor unităţi:
1. pentru a fi refolosite ca atare;
2. pentru a fi distruse şi transformate în materiale de demolare;
(d) bunurile consumabile (de exemplu, hârtie veche, cârpe, haine vechi, butelii de sticlă vechi etc.) care au fost vândute de către orice unitate, fie pentru a fi reutilizate, fie pentru a fi transformate în materii prime pentru fabricarea de bunuri noi.
Transferul de bunuri existente este înregistrat drept cheltuială negativă (achiziţie) pentru vânzător şi drept cheltuială pozitivă (achiziţie) pentru cumpărător.
3.182. Această definiţie a bunurilor existente are următoarele consecinţe:
(a) atunci când vânzarea unui activ fix existent sau a unui obiect de valoare existent are loc între doi producători rezidenţi, valorile pozitive şi negative înregistrate pentru formarea brută de capital fix se anihilează reciproc la nivelul întregii economii, cu excepţia costurilor determinate de transferul de proprietate;
(b) atunci când un activ fix imobil existent (de exemplu o clădire) este vândut unui nerezident, ultimul este tratat ca şi cum cumpără un activ financiar, adică participaţia unei unităţi rezidente teoretice. Această unitatea rezidentă fictivă poate cumpăra activul fix respectiv. Vânzarea şi cumpărarea activului fix survine între unităţi rezidente;
(c) când un activ fix mobil existent, cum este un vapor sau un avion, este exportat, nu se înregistrează nicio formare brută de capital fix pozitivă în economie care să compenseze formarea brută de capital fix negativă a vânzătorului;
(d) bunurile de folosinţă îndelungată, cum sunt vehiculele, pot fi clasificate ca active fixe sau ca bunuri de consum de folosinţă îndelungată, în funcţie de proprietar şi de scopul în care sunt utilizate. Dacă proprietatea asupra unui astfel de bun este transferată de la o întreprindere la o gospodărie a populaţiei pentru a fi utilizat pentru consum final, pentru întreprindere se înregistrează o formare brută de capital fix negativă, iar pentru gospodărie o cheltuială pentru consum pozitivă. În cazul în care proprietatea asupra unui astfel de bun este transferată de la o gospodărie a populaţiei la o întreprindere, pentru gospodărie se înregistrează o cheltuială pentru consum final negativă, iar pentru întreprindere o formare brută de capital fix pozitivă;
(e) operaţiunile cu obiecte de valoare existente se înregistrează ca achiziţionare de obiecte de valoare (formare brută de capital pozitivă) de către cumpărător şi ca cedare a unui obiect de valoare (formare brută de capital negativă) de către vânzător. În cazul unei operaţiuni cu restul lumii, se înregistrează un import sau un export al unui bun. Vânzarea unui obiect de valoare de către o gospodărie a populaţiei nu se înregistrează drept cheltuială pentru consumul final negativă;
(f) în cazul în care sunt vândute, de către administraţia publică, în străinătate, bunuri de folosinţă îndelungată de uz militar existente, această vânzare este înregistrată ca export de bunuri şi ca formare de capital fix negativă de către administraţia publică.
3.183. Operaţiunile cu bunuri existente sunt înregistrate în momentul transferului de proprietate. Principiile de evaluare aplicate sunt cele adecvate tipului de operaţiuni cu produse în cauză.
ACHIZIŢII MINUS CEDĂRI DE ACTIVE NEPRODUSE (NP)
3.184. Definiţie: activele neproduse constau în active care nu au fost produse în sfera producţiei şi care pot fi utilizate în producţia de bunuri şi servicii.
3.185. Se disting trei categorii de achiziţii minus cedări de active neproduse:
(a) achiziţii minus cedări de resurse naturale (NP.1);
(b) achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe (NP.2);
(c) achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale (NP.3).
3.186. Resursele naturale cuprind următoarele categorii:
(a) terenul;
(b) rezervele de minereuri şi energie;
(c) resursele biologice necultivate;
(d) resursele de apă;
(e) spectrele de frecvenţe radio;
(f) alte resurse naturale.
Resursele naturale exclud activul produs reprezentat de resursele biologice cultivate. Cumpărarea sau vânzarea resurselor biologice cultivate nu sunt înregistrate ca achiziţii minus cedări de resurse naturale; ele sunt înregistrate ca formare de capital fix. De asemenea, plăţile pentru utilizarea temporară a resurselor naturale nu sunt înregistrate ca achiziţii de resurse naturale; ele sunt înregistrate drept rente, adică drept venit din proprietate (a se vedea capitolul 15: Contracte, contracte de leasing şi licenţe).
3.187. Terenul este definit drept solul propriu-zis, incluzând apele de suprafaţă asociate. Acestea din urmă includ orice ape interioare (bazine, lacuri, râuri etc.) asupra cărora poate fi exercitat dreptul de proprietate.
3.188. Următoarele nu sunt incluse în categoria terenuri:
(a) clădirile sau alte structuri aflate pe teren sau care îl străbat (de exemplu, drumuri şi tunele);
(b) viile, livezile sau alte plantaţii de arbori şi culturi pe picior etc.;
(c) zăcăminte;
(d) resursele biologice necultivate;
(e) resursele de apă subterană.
Elementele de la literele (a) şi (b) sunt active fixe produse, cele de la literele (c), (d) şi (e) sunt tipuri de active neproduse.
3.189. Achiziţiile şi cedările de teren şi de alte resurse naturale sunt evaluate la preţurile de piaţă actuale care predomină în momentul în care survin achiziţiile/cedările. Operaţiunile cu resurse naturale sunt înregistrate la aceeaşi valoare în conturile cumpărătorului şi în cele ale vânzătorului. Această valoare exclude costurile transferului de proprietate asupra resurselor naturale. Aceste costuri sunt tratate ca formare brută de capital fix.
3.190. Contractele, contractele de leasing şi licenţele ca active neproduse constau în următoarele clase:
(a) contractele de leasing operaţional comercializabile;
(b) permisele de utilizare a resurselor naturale, de exemplu cotele de pescuit;
(c) permisele pentru desfăşurarea unor activităţi specifice, de exemplu permisele de emisie şi licenţele pentru un număr limitat de cazinouri sau pentru a desfăşura activitatea de taximetrie într-o anumită zonă;
(d) îndreptăţirea exclusivă cu privire la bunuri şi servicii viitoare, de exemplu contractele fotbaliştilor şi dreptul exclusiv al unei edituri de a publica noile lucrări ale unui anumit autor.
3.191. Contractele, contractele de leasing şi licenţele ca o categorie de active neproduse exclud leasingul operaţional al unor astfel de active; plăţile pentru leasingul operaţional sunt înregistrate drept consum intermediar.
Valoarea achiziţiilor şi cedărilor de contracte, contracte de leasing şi licenţe exclude costurile asociate transferului de proprietate. Aceste costuri sunt o componentă a formării brute de capital fix.
3.192. Definiţie: valoarea fondurilor comerciale şi a activelor comerciale este diferenţa dintre valoarea plătită pentru o întreprindere fără risc de insolvenţă în viitorul apropiat şi suma activelor sale minus suma pasivelor sale. Pentru a calcula valoarea totală a activelor minus pasivele, fiecare activ şi pasiv individual este identificat separat şi evaluat.
3.193. Fondul comercial este înregistrat doar în cazul în care valoarea sa este evidenţiată printr-o operaţiune de piaţă, de exemplu prin vânzarea întregii societăţi. În cazul în care activele comerciale identificate sunt vândute individual şi separat de întreaga societate, o astfel de vânzare este înregistrată în această formă.
3.194. Achiziţiile minus cedările de active neproduse sunt înregistrate în contul de capital al sectoarelor, al economiei totale şi al restului lumii.

CAPITOLUL 4: OPERAŢIUNI DE REPARTIŢIE

4.01. Definiţie: operaţiunile de repartiţie sunt operaţiuni prin care valoarea adăugată generată în producţie este repartizată forţei de muncă, capitalului şi administraţiei publice, precum şi operaţiunile de repartizare a venitului şi patrimoniului.
Se face distincţie între transferurile curente şi transferurile de capital, acestea din urmă fiind destinate să repartizeze economiile sau patrimoniul, şi nu venitul.
REMUNERAREA ANGAJAŢILOR (D.1)
4.02. Definiţie: remunerarea angajaţilor (D.1) este definită ca remuneraţia totală, în bani sau în natură, plătită de către un angajator unui angajat în schimbul muncii prestate de acesta din urmă în cursul unei perioade contabile.
Remunerarea angajaţilor este compusă din următoarele componente:
(a) salarii şi indemnizaţii (D.11):
- salarii şi indemnizaţii în bani;
- salarii şi indemnizaţii în natură;
(b) cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor (D.12):
- cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121):
- cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211);
- cotizaţii efective în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.1212);
- cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122):
- cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1221);
- alte cotizaţii imputate în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.1222).
Salarii şi indemnizaţii (D.11)
Salarii şi indemnizaţii în bani
4.03. Salariile şi indemnizaţiile în bani includ cotizaţiile sociale, impozitele pe venit şi alte plăţi de plătit de către angajat, incluzând cele reţinute de angajator şi plătite direct sistemelor de asigurări sociale, autorităţilor fiscale etc., în beneficiul angajatului.
Salariile şi indemnizaţiile în bani includ următoarele tipuri de remunerare:
(a) salarii şi indemnizaţii de bază plătite la intervale regulate;
(b) plăţi majorate, cum sunt cele pentru ore suplimentare, muncă pe timp de noapte sau la sfârşitul săptămânii, în circumstanţe dezagreabile sau periculoase;
(c) alocaţii pentru costul vieţii, alocaţii locale şi pentru expatriere;
(d) prime sau alte plăţi excepţionale legate de rezultatele globale ale întreprinderii plătite în cadrul unor sisteme de stimulare; prime acordate pe baza productivităţii sau a profiturilor, primele de Crăciun şi de Anul Nou, excluzând prestaţiile sociale acordate angajaţilor [a se vedea punctul 4.07 litera (c)]; plata pentru "luna a 13-a şi a 14-a", cunoscută şi sub denumirea de plata suplimentară anuală;
(e) alocaţii pentru transportul către şi de la locul de muncă, excluzând alocaţiile sau rambursările acordate angajaţilor pentru cheltuieli de călătorie, de izolare, de mutare şi de divertisment, efectuate în cursul îndeplinirii atribuţiunilor de serviciu [a se vedea punctul 4.07 litera (a)];
(f) plata zilelor de vacanţă pentru sărbători oficiale sau concediu anual;
(g) comisioane, bacşişuri, onorarii de participare şi onorariile directorilor plătite angajaţilor;
(h) plăţi efectuate de angajatori angajaţilor în cadrul sistemelor de economisire;
(i) plăţi excepţionale către angajaţii care părăsesc întreprinderea, în cazul în care respectivele plăţi nu sunt legate de un contract colectiv;
(j) alocaţii pecuniare pentru locuinţă, plătite angajaţilor de către angajatori.
Salarii şi indemnizaţii în natură
4.04. Definiţie: salariile şi indemnizaţiile în natură constau în bunuri şi servicii sau alte prestaţii nepecuniare, furnizate gratuit sau la preţ redus de către angajatori, care pot fi utilizate de angajaţi în timpul liber şi fără restricţii, pentru satisfacerea nevoilor sau dorinţelor lor sau ale celorlalţi membri ai gospodăriilor lor.
4.05. Exemple de salarii şi indemnizaţii în natură sunt:
(a) hrana şi băuturile, incluzând cele consumate în deplasări de serviciu, dar excluzând hrana şi băuturile necesare în condiţii de muncă excepţionale. Salariile şi indemnizaţiile în natură includ reducerile de preţ obţinute în cantinele gratuite sau subvenţionate sau cele obţinute prin acordarea de bonuri de masă;
(b) serviciile locative sau de cazare, pentru uz propriu sau cumpărate, de tipul celor care pot fi utilizate de toţi membrii gospodăriei angajatului;
(c) uniformele sau alte haine speciale pe care angajaţii le poartă frecvent la locul de muncă sau în afara acestuia;
(d) serviciile de întreţinere a vehiculelor sau altor bunuri de folosinţă îndelungată furnizate pentru uzul personal al angajaţilor;
(e) bunurile şi serviciile rezultate din procesul de producţie al angajatorului, cum sunt călătorii gratuite pentru angajaţii din societăţile de căi ferate sau aeriene, cărbune gratuit pentru mineri sau alimente gratuite pentru angajaţii din agricultură;
(f) punerea la dispoziţia angajaţilor şi familiilor lor a unor facilităţi pentru sport, recreere sau vacanţă;
(g) transportul către şi de la locul de muncă, cu excepţia celui organizat în timpul de lucru al angajatorului; parcarea automobilelor în situaţia în care în condiţii normale ar trebui plătită;
(h) îngrijirea copiilor angajaţilor;
(i) plăţile în beneficiul angajaţilor efectuate de angajatori către comitetele de întreprindere sau organisme similare;
(j) acţiunile gratuite repartizate angajaţilor;
(k) împrumuturile acordate angajaţilor la dobânzi reduse. Valoarea acestui beneficiu este estimată ca suma pe care angajatul ar trebui să o plătească dacă s-ar practica dobânda de piaţă minus valoarea dobânzii plătite efectiv. Beneficiul este înregistrat la salarii şi indemnizaţii în contul de exploatare, iar plata corespunzătoare imputată a dobânzii de la angajat la angajator este înregistrată în contul de distribuire primară a veniturilor;
(l) opţiunile pe acţiuni, caz în care angajatorul oferă unui angajat opţiunea de a cumpăra acţiuni la un preţ specificat la o dată viitoare (a se vedea punctele 4.168-4.178);
(m) veniturile generate de activităţile necuprinse în statistici în sectoarele întreprinderilor şi transferate angajaţilor participanţi la astfel de activităţi pentru uzul lor privat.
4.06. Bunurile şi serviciile acordate angajaţilor ca salarii şi indemnizaţii în natură sunt evaluate la preţuri de bază în cazul în care sunt produse de către angajator şi la preţuri de achiziţie în cazul în care sunt cumpărate de angajator. În cazul în care salariile şi indemnizaţiile în natură sunt acordate gratuit, valoarea lor totală este calculată în funcţie de preţurile de bază (sau de preţurile de achiziţie ale angajatorului când sunt cumpărate de angajator) ale bunurilor şi serviciilor în cauză. Această valoare este redusă cu suma plătită de către angajat în cazul în care bunurile şi serviciile sunt oferite la preţuri reduse în loc de gratuit.
4.07. Salariile şi indemnizaţiile nu includ următoarele:
(a) cheltuielile angajatorilor necesare în procesul de producţie al angajatorilor. Exemple sunt următoarele:
1. alocaţiile sau rambursările către angajaţi pentru cheltuieli de călătorie, de izolare, de mutare şi de divertisment efectuate în cursul îndeplinirii atribuţiunilor de serviciu;
2. cheltuielile pentru dotările de la locul de muncă, pentru examenele medicale necesare din cauza specificului locului de muncă şi pentru dotarea cu haine de lucru purtate la locul de muncă;
3. serviciile de cazare la locul de muncă de tipul celor care nu pot fi utilizate de gospodăriile cărora le aparţin angajaţii, de exemplu cabine, dormitoare comune, cămine şi barăci;
4. băuturile sau alimentele speciale necesare din cauza condiţiilor de muncă excepţionale;
5. alocaţiile plătite angajaţilor pentru cumpărarea de unelte, echipamente sau îmbrăcăminte specială, necesare la locul de muncă, sau acea parte a salariilor şi indemnizaţiilor lor pe care, în temeiul contractului lor de muncă, angajaţii sunt obligaţi să le aloce unor astfel de cumpărături. În măsura în care angajaţii, care prin contractul lor de muncă sunt obligaţi să cumpere unelte, echipamente, îmbrăcăminte specială etc., nu sunt complet rambursaţi, cheltuielile restante pe care ei le efectuează sunt deduse din sumele pe care ei le primesc sub formă de salarii şi indemnizaţii, iar consumul intermediar al angajatorilor este crescut în consecinţă.
Cheltuielile cu bunuri şi servicii, pe care angajatorii sunt obligaţi să le ofere angajaţilor lor pentru ca aceştia să poată să-şi desfăşoare activitatea, sunt tratate drept consum intermediar al angajatorilor;
(b) totalul salariilor şi indemnizaţiilor pe care angajatorii le plătesc temporar angajaţilor în caz de boală, maternitate, accident de muncă, invaliditate etc. Astfel de plăţi sunt considerate prestaţii de asigurare socială, altele decât pensiile (D.6222), fiind înregistrate cu aceleaşi sume la cotizaţiile sociale imputate angajatorilor, altele decât pensiile (D.1222);
(c) alte prestaţii de asigurări sociale aferente încadrării în muncă, sub formă de alocaţi pentru copii, pentru soţ/soţie, de familie, pentru învăţământ sau alte alocaţii pentru persoanele aflate în întreţinere, precum şi serviciile medicale gratuite (altele decât cele necesare din cauza specificului locului de muncă) furnizate angajaţilor sau familiilor lor;
(d) impozitele de plătit de către angajator pentru salariile şi indemnizaţiile plătite - de exemplu, impozitul pe salarii. Astfel de impozite de plătit de către întreprinderi sunt evaluate fie ca o proporţie din salariile şi indemnizaţiile plătite, fie ca o sumă fixă per persoană angajată. Ele sunt tratate ca alte impozite pe producţie;
(e) plăţile către lucrători externi la unitatea de bun produs sau de serviciu prestat. În situaţia în care venitul primit de lucrătorul extern este în funcţie de valoarea producţiei rezultate din unele procese de producţie pentru care persoana respectivă este responsabilă, indiferent de cât de multă sau puţină muncă a fost efectuată, acest tip de remunerare implică faptul că lucrătorul este independent.
Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor (D.12)
4.08. Definiţie: cotizaţiile sociale în sarcina angajatorilor sunt cotizaţii sociale de plătit de către angajatori către sisteme de securitate socială sau alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă pentru a asigura prestaţii sociale pentru angajaţii lor.
O sumă egală cu valoarea cotizaţiilor sociale suportate de angajatori pentru a asigura pentru angajaţii lor dreptul la prestaţii sociale este înregistrată ca remunerare a angajaţilor. Cotizaţiile sociale în sarcina angajatorilor pot să fie efective sau imputate.
Cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121)
4.09. Definiţie: cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121) constau în plăţile efectuate de angajatori în beneficiul angajaţilor lor către asigurători (sistemele de securitate socială şi alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă). Astfel de plăţi vizează cotizaţiile statutare, convenţionale, contractuale şi benevole pentru asigurarea împotriva riscurilor sau nevoilor sociale.
Cu toate că sunt plătite direct de către angajatori asigurătorilor, astfel de cotizaţii în sarcina angajatorilor sunt tratate ca o componentă a retribuirii angajaţilor. Cotizaţiile sunt înregistrate ca fiind plătite de angajaţi asigurătorilor.
Cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorului se compun din două categorii: cotizaţiile legate de pensii şi cotizaţiile pentru alte beneficii, care se înregistrează separat la următoarele rubrici:
(a) cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211);
(b) cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.1212).
Cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile, corespund cotizaţiilor aferente riscurilor şi nevoilor sociale ale angajaţilor lor, altele decât pensiile, cum sunt boala, maternitatea, accidentele de muncă, handicapul, concedierea etc.
Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122)
4.10. Definiţie: cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122) reprezintă contrapartea la alte prestaţii de asigurări sociale (D.622) (minus eventualele cotizaţii sociale în sarcina angajaţilor) plătite direct de angajatori angajaţilor lor sau foştilor angajaţi şi altor persoane eligibile fără implicarea unei societăţi de asigurări sau a unui fond de pensii şi fără crearea unui fond special sau a unei rezerve separate în acest scop.
Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor se împart în două categorii:

(a) cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1221)
Sistemele de asigurări sociale implicând pensiile sunt clasificate ca sisteme de cotizaţii predefinite şi sisteme de prestaţii predefinite.
Un sistem de cotizaţii predefinite este unul în care prestaţiile sunt determinate de cotizaţiile plătite sistemului şi de randamentul investirii fondurilor. La momentul pensionării, angajatul este cel care poartă toate riscurile privind prestaţiile de plătit. Pentru astfel de sisteme nu există cotizaţii imputate, cu excepţia situaţiei în care însuşi angajatorul operează sistemul. În acest caz, costurile operării sistemului sunt tratate ca o cotizaţie imputată de plătit angajatului ca parte a remunerării angajaţilor. Această sumă este înregistrată de asemenea drept cheltuială pentru consum final al gospodăriilor pentru servicii financiare.
Un sistem de prestaţii definite este unul în care prestaţiile de plătit membrilor sunt determinate de regulile sistemului, adică de utilizarea unei formule pentru a determina plata sau un minim de plată. Într-un sistem tipic de prestaţii predefinite, cotizează atât angajatorul, cât şi angajatul, cotizaţia angajatului fiind obligatorie şi reprezentând un procent din salariul curent. Costurile îndeplinirii prestaţiilor menţionate sunt în responsabilitatea angajatorului. Angajatorul este cel care poartă riscul furnizării prestaţiilor.
În cadrul unui sistem de prestaţii predefinite, există o cotizaţie imputată de către angajator, calculată conform următoarei metode de calcul:
Cotizaţia imputată de către angajator este egală cu
creşterea prestaţiei datorită perioadei actuale de angajare
minus suma reprezentată de cotizaţia efectivă a angajatorului
minus suma reprezentată de orice cotizaţie a angajatului
plus costurile operării sistemului.
Unele sisteme pot fi descrise ca fiind fără cotizaţie deoarece nici angajatorul, nici angajatul nu plătesc efectiv nicio cotizaţie. Cu toate acestea, se calculează o cotizaţie imputată din partea angajatorului, care se impută astfel cum a fost descris mai sus.
În cazul în care drepturile de pensie gestionate de sistemele destinate angajaţilor administraţiei publice nu sunt înregistrate în conturile principale, cotizaţiile pentru pensie imputate în sarcina angajatorilor din administraţia publică se estimează pe baza calculelor actuariale. În cazul în care calculele actuariale nu pot obţine un nivel suficient de fiabilitate, şi numai în astfel de cazuri, sunt posibile alte două metode pentru estimarea cotizaţiilor pentru pensii imputate în sarcina angajatorilor din administraţia publică, după cum urmează:
1. pe baza unui procent rezonabil din salariile şi indemnizaţiile plătite angajaţilor actuali; sau
2. ca echivalent al diferenţei dintre prestaţiile actuale de plătit şi cotizaţiile actuale de plătit (atât de angajaţi, cât şi de administraţia publică în calitate de angajator).
(b) cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.1222)
Faptul că anumite prestaţii sociale sunt plătite direct de angajatori şi nu prin intermediul fondurilor de securitate socială sau al altor asigurători nu împiedică înregistrarea lor ca prestaţii de asistenţă socială. Întrucât costurile aferente acestor prestaţii sunt cuprinse în costurile cu forţa de muncă suportate de angajatori, ele sunt incluse şi în remunerarea angajaţilor. Prin urmare, remunerarea este imputată pentru astfel de angajaţi la o valoare egală cu cea corespunzătoare prestaţiilor sociale necesare pentru a asigura drepturile la prestaţii sociale pe care ei le acumulează. Astfel de sume ţin cont de orice cotizaţie efectivă plătită de angajator sau angajat şi depind nu numai de nivelul prestaţiilor actuale de plătit, dar şi de modul în care obligaţiile angajatorilor în cadrul unor astfel de sisteme sunt susceptibile să evolueze în viitor ca rezultat al unor factori cum sunt variaţiile preconizate ale numărului, intervalelor de vârstă şi speranţei de viaţă ale angajaţilor actuali şi precedenţi. Valorile imputate pentru cotizaţii sunt bazate pe acelaşi tip de calcule actuariale care determină nivelurile primelor practicate de societăţile de asigurări.
Totuşi, în practică poate fi dificil să se calculeze cu precizie sumele corespunzătoare unor astfel de cotizaţii imputate. Angajatorul poate face el însuşi estimări, probabil pe baza cotizaţiilor plătite sistemelor finanţate în mod similar, astfel încât să se calculeze obligaţiile de plată viitoare probabile, astfel de estimări putând fi utilizate în momentul în care sunt disponibile. O altă metodă acceptabilă este aceea de a utiliza un procent rezonabil din salariile şi indemnizaţiile plătite angajaţilor actuali. Altfel, singura alternativă practică este de a utiliza prestaţiile sociale altele decât cele de pensie de plătit de către angajator în cursul aceleiaşi perioade contabile ca estimare a remunerării imputate care ar fi necesară pentru a acoperi cotizaţiile imputate. Prestaţiile plătite efectiv în perioada curentă oferă o estimare acceptabilă a cotizaţiilor şi remuneraţiilor imputate asociate.
4.11. În conturile sectoarelor, costurile aferente prestaţiilor sociale directe apar, în primul rând, la utilizări în contul de exploatare, ca o componentă a remunerării angajaţilor, şi în al doilea rând, la utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor, ca prestaţii sociale. Pentru a echilibra contul din urmă, se presupune că gospodăriile angajaţilor restituie sectoarelor angajatorilor cotizaţiile sociale imputate efectuate de angajatori care, împreună cu eventualele cotizaţii sociale ale angajaţilor, finanţează prestaţiile de asistenţă socială directe acordate lor de aceşti angajatori. Acest circuit teoretic este similar celui corespunzător cotizaţiilor sociale efective ale angajatorilor, care trec prin conturile gospodăriilor şi care, în continuare, sunt considerate a fi plătite de acestea asigurătorilor.
4.12. Momentul înregistrării remunerării angajaţilor:
(a) salariile şi indemnizaţiile (D.11) sunt înregistrate în perioada în care este efectuată munca respectivă. Totuşi, primele ad-hoc sau alte plăţi excepţionale, cum sunt plăţile corespunzătoare celei de a 13-a luni, sunt înregistrate în momentul termenului de plată. Momentul înregistrării opţiunilor pe acţiuni este dispersat de-a lungul perioadei dintre data acordării şi data intrării în drepturi. Dacă informaţiile sunt inadecvate, valoarea opţiunii este înregistrată la data intrării în drepturi;
(b) cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121) sunt înregistrate în perioada în care este efectuată munca respectivă;
(c) cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122) sunt înregistrate în funcţie de următoarele categorii:
1. cele care reprezintă contrapartea la prestaţiile sociale directe obligatorii se înregistrează în perioada în care este efectuată munca respectivă;
2. cele care reprezintă contrapartea la prestaţiile sociale directe benevole se înregistrează în momentul în care aceste prestaţii sunt furnizate.
4.13. Remunerarea angajaţilor constă în următoarele componente:
(a) remunerarea angajaţilor rezidenţi de către angajatori rezidenţi;
(b) remunerarea angajaţilor rezidenţi de către angajatori nerezidenţi;
(c) remunerarea angajaţilor nerezidenţi de către angajatori rezidenţi. Componentele menţionate la literele (a)-(c) sunt înregistrate după cum urmează:
1. remunerarea angajaţilor rezidenţi şi nerezidenţi de către angajatori rezidenţi grupează componentele menţionate la literele (a) şi (c) şi este înregistrată ca utilizări în contul de exploatare al sectoarelor şi industriilor din care fac parte angajatorii;
2. remunerarea angajaţilor rezidenţi de către angajatori rezidenţi şi nerezidenţi grupează componentele menţionate la literele (a) şi (b) şi este înregistrată ca resurse în contul de alocare primară a veniturilor gospodăriilor;
3. pentru componenta menţionată la litera (b), remunerarea angajaţilor rezidenţi de către angajatori nerezidenţi, este înregistrată ca utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente;
4. pentru componenta menţionată la litera (c), remunerarea angajaţilor nerezidenţi de către angajatori rezidenţi, este înregistrată ca resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
IMPOZITE PE PRODUCŢIE ŞI IMPORTURI (D.2)
4.14. Definiţie: impozitele pe producţie şi importuri (D.2) constau în plăţi obligatorii fără contraparte, în bani sau în natură, colectate de administraţiile publice sau de instituţiile Uniunii Europene, în funcţie de producţia şi importul de bunuri şi de servicii, ocuparea forţei de muncă, dreptul de proprietate sau de utilizare a terenurilor, clădirilor sau altor active utilizate în producţie. Astfel de impozite se plătesc indiferent de profitul realizat.
4.15. Impozitele pe producţie şi importuri sunt constituite din următoarele componente:
(a) impozite pe produse (D.21):
1. taxe de tip TVA (D.211);
2. impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA (D.212);
- drepturi asupra importurilor (D.2121);
- impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor (D.2122);
3. impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D.214);
(b) alte impozite pe producţie (D.29).
Impozite pe produse (D.21)
4.16. Definiţie: impozitele pe produse (D.21) sunt impozite de plătit per unitate de bun sau de serviciu produs sau tranzacţionat. Impozitul poate fi o sumă specifică per unitate de cantitate de bun sau de serviciu sau poate fi calculată ca procent specificat din preţul unitar sau din valoarea bunurilor şi serviciilor produse sau tranzacţionate. Impozitele evaluate pentru un produs, indiferent de care unitate instituţională plăteşte impozitul, sunt incluse în impozitele pe produse, cu excepţia situaţiei în care sunt incluse în mod specific la o altă rubrică.
Taxe de tip TVA (D.211)
4.17. Definiţie: o taxă de tip TVA este un impozit pe bunuri şi servicii colectat în etape de întreprinderi şi care în cele din urmă este suportat integral de cumpărătorul final.
Această rubrică cuprinde taxa pe valoarea adăugată, care este colectată de către administraţiile publice şi care se aplică produselor autohtone sau importate, precum şi alte impozite deductibile aplicate în temeiul unor norme similare celor care reglementează TVA. Toate taxele de tip valoare adăugată sunt denumite în continuare "TVA". Trăsătura comună a TVA este aceea că producătorii sunt obligaţi să plătească administraţiei publice doar diferenţa dintre TVA aferent vânzărilor lor şi TVA aferent achiziţiilor lor reprezentând consumul lor intermediar şi formarea brută de capital fix.
TVA este înregistrată la valoarea netă, în sensul că:
(a) producţia de bunuri şi servicii şi importurile sunt evaluate excluzând TVA facturată;
(b) achiziţiile de bunuri şi servicii sunt înregistrate incluzând TVA nedeductibilă. TVA este înregistrată ca fiind suportată de cumpărători, nu de vânzători, şi doar de acei cumpărători care nu au posibilitatea să o deducă. Majoritatea TVA este înregistrată ca fiind plătită pentru utilizări finale, în principal pentru consumul gospodăriilor.
La nivelul economiei totale, TVA este egală cu diferenţa dintre TVA facturată totală şi TVA deductibilă totală (a se vedea punctul 4.27).
Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA (D.212)
4.18. Definiţie: impozitele şi drepturile asupra importurilor, exclusiv TVA (D.212) cuprind plăţile obligatorii colectate de administraţiile publice sau de instituţiile Uniunii Europene pentru bunurile importate, exclusiv TVA, pentru a le pune în liberă circulaţie pe teritoriul economic, precum şi pentru serviciile furnizate unităţilor rezidente de către unităţi nerezidente.
Aceste plăţi obligatorii includ:
(a) drepturi asupra importurilor (D.2121): acestea constau în drepturi vamale sau alte taxe pe importuri de plătit în funcţie de tarifele vamale pentru bunurile de un anumit tip atunci când ele pătrund pentru a fi utilizate în teritoriul economic al ţării de utilizare;
(b) impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor (D.2122). Această rubrică include:
1. prelevările pe produsele agricole importate;
2. sumele monetare compensatorii prelevate pe importuri;
3. accizele şi taxele speciale pe anumite produse importate, cu condiţia ca aceste accize şi taxe pe produse similare autohtone să fie plătite de însăşi ramura producătoare;
4. impozitele generale pe vânzări de plătit pe importurile de bunuri şi servicii;
5. impozitele pe servicii specifice furnizate de întreprinderi nerezidente unităţilor rezidente din teritoriul

economic;
6. profiturile întreprinderilor publice care exercită un monopol pe importurile de anumite bunuri sau servicii, care sunt transferate statului.
Valoarea netă a impozitelor şi drepturilor asupra importurilor exclusiv TVA se calculează prin deducerea subvenţiilor pe importuri (D.311) din impozitele şi drepturile asupra importurilor exclusiv TVA (D.212).
Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D.214)
4.19. Definiţie: impozitele pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri (D.214) constau în impozite pe bunuri şi servicii care sunt de plătit ca rezultat al producţiei, exportului, vânzării, transferului, leasingului sau livrării respectivelor bunuri sau servicii sau ca rezultat al utilizării lor pentru consum propriu sau la formarea de capital pentru uz propriu.
4.20. Această rubrică include în special:
(a) accizele şi impozitele pe consum (altele decât cele care sunt incluse în impozitele şi drepturile asupra importurilor);
(b) taxele de timbru pe vânzarea de produse specifice, cum ar fi băuturi alcoolice sau tutun şi pe emisiunea de documente oficiale sau de cecuri;
(c) impozitele pe operaţiunile financiare şi de capital, de plătit pentru cumpărarea sau vânzarea de active financiare şi nefinanciare, incluzând valutele străine. Ele devin de plătit în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra terenurilor sau altor active, cu excepţia celei care rezultă ca urmare a transferurilor de capital (în principal moşteniri şi donaţii). Ele sunt tratate ca impozite pe servicii de intermediere;
(d) impozitele de înmatriculare a autovehiculelor;
(e) impozitele pe divertisment;
(f) impozitele pe loterii, jocuri de noroc şi pariuri, altele decât cele pe câştiguri;
(g) impozitele pe primele de asigurare;
(h) alte impozite pe servicii specifice: hoteluri sau cazare, servicii de locuinţă, restaurante, transport, comunicaţii, publicitate;
(i) impozitele generale pe vânzări sau pe cifra de afaceri (exclusiv taxele de tip TVA): acestea includ impozitele pe vânzările cu ridicata şi cu amănuntul realizate de fabricanţi, impozitele pe cumpărare, impozitele pe cifra de afaceri;
(j) profiturile monopolurilor fiscale care sunt transferate statului, cu excepţia celor care exercită un monopol asupra importurilor unor bunuri sau servicii (incluse în D.2122). Monopolurile fiscale sunt întreprinderi publice cărora le-a fost acordat un monopol legal asupra producţiei sau distribuţiei unui tip specific de bun sau de serviciu pentru a realiza venituri şi nu pentru a sprijini interesele politicilor economice sau sociale publice. În situaţia în care unei întreprinderi publice i se acordă în mod intenţionat o putere de monopol din motive de politică economică şi socială ca urmare a naturii speciale a unui bun sau a unui serviciu sau a unei tehnologii de producţie - de exemplu, utilităţi publice, oficii poştale şi telecomunicaţii, căi ferate etc. - aceasta nu este considerată ca fiind un monopol fiscal;
(k) drepturile asupra exporturilor şi sumele monetare compensatorii colectate pentru exporturi.
4.21. Impozitele nete pe produse sunt obţinute prin deducerea subvenţiilor pe produse (D.31) din impozitele pe produse (D.21).
Alte impozite pe producţie (D.29)
4.22. Definiţie: alte impozite pe producţie (D.29) constau în toate impozitele care revin întreprinderilor ca rezultat al angajării în activităţi de producţie, independent de cantitatea sau de valoarea bunurilor şi serviciilor produse sau vândute.
Alte impozite pe producţie pot fi de plătit pe terenuri, pe active fixe sau pe forţa de muncă utilizată în procesul de producţie sau pe anumite activităţi sau operaţiuni.
4.23. Printre alte impozite pe producţie (D.29) se numără următoarele:
(a) impozitele pe proprietate sau pe utilizarea terenurilor, clădirilor sau altor structuri folosite de întreprinderi în producţie (inclusiv ocupanţii-proprietari ai locuinţelor);
(b) impozitele pe utilizarea de active fixe (de exemplu, vehicule, maşini şi echipamente) în producţie, indiferent dacă activele sunt în proprietate sau închiriate;
(c) impozitele pe valoarea totală a indemnizaţiilor şi impozitele pe salarii;
(d) impozitele pe operaţiuni internaţionale (de exemplu, călătorii în străinătate, transferuri din străinătate efectuate de lucrători sau operaţiuni similare cu nerezidenţi) în scopul de producţie;
(e) impozitele plătite de întreprinderi pentru licenţe de funcţionare sau profesionale, dacă respectivele licenţe sunt acordate automat la plata sumelor cuvenite. În acest caz, este probabil ca ele să fie doar un mijloc de realizare de venituri, chiar dacă administraţia publică poate acorda în schimb un certificat sau o autorizaţie. Cu toate acestea, dacă administraţia publică utilizează emiterea de licenţe pentru a exercita o funcţie de reglementare adecvată, de exemplu, în situaţia în care administraţia publică efectuează verificări cu privire la conformitatea sau securitatea sediilor întreprinderii, la fiabilitatea sau securitatea echipamentelor utilizate, la competenţa profesională a personalului angajat sau la calitatea sau standardele bunurilor sau serviciilor produse ca o condiţie pentru acordarea unei astfel de licenţe, plăţile sunt tratate drept cumpărări de servicii prestate, cu excepţia cazului în care sumele percepute pentru licenţe sunt foarte disproporţionate faţă de costurile verificărilor efectuate de administraţia publică;
(f) impozitele pe poluarea care rezultă din activităţile de producţie. Acestea constau în impozite prelevate pe emisia sau descărcarea în mediul înconjurător a gazelor şi lichidelor toxice sau a altor substanţe dăunătoare. Ele nu includ plăţile pentru colectarea şi eliminarea de către autorităţile publice a deşeurilor sau substanţelor toxice, care constituie consum intermediar al întreprinderilor;
(g) subcompensarea TVA care rezultă din aplicarea sistemului forfetar, frecvent practicat în agricultură.
4.24. Alte impozite pe producţie exclud impozitele pe utilizarea personală a vehiculelor etc. de către gospodării, care sunt înregistrate la impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
Impozite pe producţie şi importuri plătite instituţiilor Uniunii Europene
4.25. Impozitele pe producţie şi importuri plătite instituţiilor Uniunii Europene includ următoarele impozite colectate de administraţiile naţionale în beneficiul instituţiilor Uniunii Europene: încasările provenite din politica agricolă comună: prelevări pe produse agricole importate, sume monetare compensatorii prelevate pe exporturi şi importuri, prelevări pe producţia de zahăr şi impozitul pe izoglucoză, impozitele de responsabilitate comună pe lapte şi cereale; încasările provenite din comerţul cu terţe ţări: drepturile vamale prelevate pe baza tarifului integrat al Comunităţilor Europene (TARIC).
Impozitele pe producţie şi importuri plătite instituţiilor Uniunii Europene nu includ resursele proprii bazate pe TVA, care sunt incluse în alte transferuri curente la rubrica "resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB" (D.76) (a se vedea punctul 4.140).
Impozite pe producţie şi importuri: momentul înregistrării şi sumele de înregistrat
4.26. Înregistrarea impozitelor pe producţie şi importuri: impozitele pe producţie şi importuri sunt înregistrate în momentul în care au loc activităţile, operaţiunile sau alte evenimente care generează obligaţia de plată a impozitelor.
4.27. Unele activităţi economice, operaţiuni sau evenimente, care generează o obligaţie de a plăti taxe, scapă neobservate de autorităţile fiscale. Astfel de activităţi, operaţiuni sau evenimente nu generează active sau pasive financiare sub formă de sume de plătit sau de încasat. Sumele înregistrate sunt doar cele evidenţiate ca urmare a unor evaluări, declaraţii sau alte instrumente fiscale care creează pasive sub forma obligaţiilor de plată din partea contribuabililor. Pentru impozitele neevidenţiate de evaluări fiscale nu se fac imputări.
Impozitele înregistrate în conturi provin din două surse: sume evidenţiate prin evaluări şi declaraţii sau încasări.
(a) Dacă se utilizează evaluările şi declaraţiile, sumele sunt ajustate printr-un coeficient care reflectă sumele evaluate şi declarate care nu au fost colectate niciodată. Un tratament alternativ este înregistrarea unui transfer de capital (D.995) astfel cum este descris la punctul 4.165 litera (j) către sectoarele relevante, de valoare egală cu aceeaşi ajustare. Coeficienţii sunt estimaţi pe baza experienţei din trecut şi a previziunilor actuale cu privire la sumele evaluate şi declarate care nu au fost colectate niciodată. Ei sunt specifici diferitelor tipuri de impozite.
(b) Dacă se utilizează încasările, sumele corespunzătoare sunt ajustate în timp, astfel încât ele să fie atribuite perioadei în care a avut loc activitatea care a generat obligaţia fiscală. Această ajustare este bazată pe decalajul temporal mediu dintre activitatea în cauză şi încasarea impozitului.
4.28. Valoarea totală a impozitelor înregistrate include dobânzi aplicate arieratelor de impozite cuvenite şi penalităţi impuse de autorităţile fiscale în cazul în care astfel de dobânzi şi penalităţi nu sunt identificabile în mod separat. Valoarea totală a impozitelor include taxe impuse în legătură cu colectarea sau recuperarea taxelor rămase de încasat. Valoarea totală este redusă cu suma oricăror reduceri de impozite efectuate de administraţiile publice din motive de politică economică, precum şi orice restituiri de impozite efectuate ca rezultat al plăţilor excedentare.
4.29. În sistemul conturilor, impozitele pe producţie şi importuri (D.2) sunt înregistrate după cum urmează:
(a) la partea de utilizări, în contul de exploatare al economiei totale;
(b) la partea de resurse, în contul de alocare primară a veniturilor sectorului administraţii publice şi în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Impozitele pe produse sunt înregistrate ca resurse în contul de bunuri şi servicii din economia totală. Acest fapt permite echilibrarea resurselor de bunuri şi servicii - evaluate excluzând impozitele pe produse - cu utilizările, care sunt evaluate incluzând astfel de impozite.
Alte impozite pe producţie (D.29) sunt înregistrate ca utilizări în conturile de exploatare ale industriilor sau sectoarele care le plătesc.
SUBVENŢII (D.3)
4.30. Definiţie: subvenţiile (D.3) sunt plăţi curente fără contraparte pe care administraţiile publice sau instituţiile Uniunii Europene la efectuează către producători rezidenţi.
Exemple de obiective ale acordării de subvenţii sunt următoarele:
(a) influenţarea nivelurilor producţiei;
(b) influenţarea preţurilor produselor; sau
(c) influenţarea remunerării factorilor producţiei.
Producătorii nonpiaţă pot primi alte subvenţii pentru producţie numai dacă respectivele plăţi respectă norme generale aplicabile atât producătorilor de piaţă, cât şi celor nonpiaţă.
Subvenţiile pe produse nu sunt înregistrate în producţia nonpiaţă (P.13).
4.31. Subvenţiile acordate de instituţiile Uniunii Europene se referă exclusiv la transferurile directe efectuate direct către unităţile producătoare rezidente.
4.32. Subvenţiile se clasifică în:
(a) subvenţii pe produse (D.31):
1. subvenţii pe importuri (D.311);
2. alte subvenţii pe produse (D.319);
(b) alte subvenţii pentru producţie (D.39). Subvenţii pe produse (D.31)
4.33. Definiţie: subvenţiile pe produse (D. 31) sunt subvenţii de plătit per unitate de bun sau de serviciu produs sau importat.
Valoarea subvenţiilor pe produse poate fi specificată în modurile următoare:
(a) o sumă specifică de bani per unitate de cantitate de bun sau serviciu;
(b) un procent specific din preţul per unitate;
(c) diferenţa dintre un preţ ţintă specificat şi preţul de piaţă plătit de un cumpărător.
O subvenţie pe produs devine de plătit de obicei atunci când bunul este produs, vândut sau importat, dar ea poate fi de plătit şi în alte circumstanţe cum sunt situaţiile în care bunul este transferat, pus la dispoziţie în cadrul unui contract de leasing, livrat sau utilizat pentru consum propriu sau pentru formare de capital pentru uz propriu.
Subvenţiile pe produse se aplică doar producţiei de piaţă (P.11) sau producţiei pentru consumul final propriu

(P.12).
Subvenţii pe importuri (D.311)
4.34. Definiţie: subvenţiile pe importuri (D.311) constau în subvenţii pentru bunuri şi servicii care devin de plătit atunci când bunurile trec frontiera pentru a fi utilizate pe teritoriul economic sau când serviciile sunt furnizate unităţilor instituţionale rezidente.
Subvenţiile la importuri includ pierderile produse ca acţiuni intenţionate de intenţionat, din motive de politică a administraţiei publice, de către organizaţiile comerciale ale administraţiei publice a căror funcţie este de a cumpăra produse de la nerezidenţi şi de a le revinde apoi la preţuri mai mici rezidenţilor.
Alte subvenţii pe produse (D.319)
4.35. Alte subvenţii pe produse (D.319) includ următoarele:
(a) subvenţiile pe produsele utilizate în interiorul ţării de reşedinţă: aceste subvenţii sunt de plătit producătorilor rezidenţi pentru producţia lor utilizată sau consumată pe teritoriul economic;
(b) pierderile organizaţiilor comerciale ale administraţiei publice a căror funcţie este de a cumpăra produse de la producători rezidenţi şi de a le revinde la preţuri mai mici rezidenţilor sau nerezidenţilor, atunci când ele sunt suportate în mod deliberat din motive de politică economică sau socială ale autorităţilor publice;
(c) subvenţiile pentru societăţi şi cvasisocietăţi publice acordate pentru a compensa pierderile persistente pe care le înregistrează în activitatea lor productivă ca urmare a practicării în mod deliberat a unor preţuri mai mici decât costurile medii de producţie din motive de politică economică sau socială europene sau ale autorităţilor publice;
(d) subvenţii directe pe exporturi de plătit direct producătorilor rezidenţi atunci când bunurile părăsesc teritoriul economic sau când serviciile sunt furnizate nerezidenţilor - excluzând rambursările la frontiera vamală ale impozitelor pe produse plătite anterior şi exceptarea de la impozitare care s-ar cuveni dacă bunurile ar fi fost vândute sau utilizate pe teritoriul economic.
Alte subvenţii pentru producţie (D.39)
4.36. Definiţie: alte subvenţii pentru producţie (D.39) constau în subvenţiile, exceptând subvenţiile pe produse, pe care producătorii rezidenţi le pot primi ca urmare a angajării în activităţi de producţie.
Pentru producţia lor nonpiaţă, producătorii nonpiaţă pot primi alte subvenţii pentru producţie numai dacă respectivele plăţi de la administraţiile publice respectă norme generale aplicabile atât producătorilor de piaţă, cât şi celor nonpiaţă.
4.37. Alte subvenţii pentru producţie (D.39) includ următoarele exemple:
(a) subvenţiile pentru salarii sau pentru forţa de muncă: de exemplu, subvenţii de plătit în funcţie de valoarea totală a indemnizaţiilor şi salariilor, de forţa de muncă totală sau de încadrarea în muncă a unor tipuri particulare de persoane, cum sunt persoanele cu handicap fizic sau şomerii aflaţi în şomaj de mult timp, sau în funcţie de costurile sistemelor de formare profesională organizate sau finanţate de către întreprinderi;
(b) subvenţiile destinate reducerii poluării: acestea sunt subvenţii curente destinate să acopere parţial sau total costurile prelucrărilor suplimentare efectuate pentru a reduce sau elimina descărcarea de substanţe poluante în mediul înconjurător;
(c) ajutoare nerambursabile pentru facilitarea plăţii dobânzilor acordate unităţilor producătoare rezidente, chiar dacă ele au scopul de a încuraja formarea de capital. Dacă ajutorul nerambursabil are rol dublu, de a finanţa amortizarea datoriei şi plata dobânzii aferente, şi dacă nu poate fi împărţit între cele două elemente, întregul ajutor nerambursabil este tratat ca ajutor nerambursabil pentru investiţii. Ajutoarele nerambursabile pentru facilitarea plăţii dobânzilor sunt transferuri curente concepute pentru a diminua costurile de funcţionare ale producătorilor. Ele sunt tratate în conturi ca subvenţii către producătorii care beneficiază de ele, chiar dacă diferenţa de dobândă este plătită direct de administraţia publică instituţiei de credit care acordă împrumutul;
(d) supracompensarea TVA care rezultă din aplicarea sistemului forfetar, frecvent practicat în agricultură.
4.38. Nu sunt tratate ca subvenţii (D.3):
(a) transferurile curente de la administraţiile publice către gospodării în calitatea lor de consumatori. Ele sunt tratate fie ca prestaţii sociale (D.62 sau D.63), fie ca transferuri curente diverse (D.75);
(b) transferurile curente între diferite departamente ale administraţiilor publice în calitatea lor de producători de bunuri şi servicii nonpiaţă, exceptând alte subvenţii pentru producţie (D.39). Transferurile curente sunt înregistrate ca transferuri curente între administraţiile publice (D.73);
(c) ajutoare pentru investiţii (D.92);
(d) plăţi excepţionale către fondurile de asigurări sociale, în măsura în care astfel de plăţi sunt destinate să mărească rezervele actuariale ale acestor fonduri. Astfel de plăţi sunt înregistrate ca alte transferuri de capital (D.99);
(e) transferurile realizate de administraţiile publice către societăţile şi cvasisocietăţile nefinanciare pentru acoperirea pierderilor acumulate în cursul mai multor exerciţii financiare sau a pierderilor excepţionale cauzate de factori necontrolabili de către întreprindere, care sunt înregistrate ca alte transferuri de capital (D.99);
(f) ştergerea datoriilor pe care unităţile producătoare le-au contractat faţă de administraţia publică (rezultând, de exemplu, din împrumuturile acordate de o agenţie a administraţiei publice unei întreprinderi nefinanciare care a acumulat pierderi comerciale în cursul mai multor exerciţii financiare). Astfel de operaţiuni sunt tratate în conturi ca alte transferuri de capital (D.99);
(g) plăţile efectuate de administraţiile publice sau de restul lumii pentru pagube sau pierderi la nivelul bunurilor de capital, ca rezultat al unor acte de război, altor evenimente politice sau dezastre naţionale. Acestea sunt înregistrate ca alte transferuri de capital (D.99);
(h) acţiuni şi alte participaţii în societăţi cumpărate de administraţiile publice, care sunt prezentate în rubrica participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (AF.5);
(i) plăţi efectuate de o agenţie a administraţiilor publice care şi-a asumat responsabilitatea pentru pensii anormale care afectează o întreprindere publică. Aceste plăţi sunt înregistrate ca transferuri curente diverse (D.75);
(j) plăţi efectuate de administraţiile publice către producătorii de piaţă pentru a plăti, în întregime sau parţial, bunuri şi servicii pe care respectivii producători de piaţă le furnizează direct şi individual gospodăriilor în contextul riscurilor şi nevoilor sociale (a se vedea punctul 4.84) şi la care gospodăriile au dreptul. Aceste plăţi sunt incluse în cheltuiala pentru consum individual al administraţiilor publice (P.31) şi, prin urmare, în transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată de administraţia publică şi IFSLSGP (D.632) şi în consumul individual efectiv al gospodăriilor (P.41).
4.39. Momentul înregistrării: subvenţiile (D.3) sunt înregistrate în momentul în care are loc tranzacţia sau evenimentul (producţie, vânzare, import etc.) care generează subvenţia.
Exemple particulare sunt următoarele:
(a) subvenţiile sub forma diferenţei dintre preţul de cumpărare şi preţul de vânzare practicat de o agenţie comercială a administraţiei publice sunt înregistrate în momentul în care bunurile sunt cumpărate de agenţie;
(b) subvenţiile având ca scop acoperirea unei pierderi suferite de un producător sunt înregistrate în momentul în care agenţia administraţiei publice decide să acopere pierderea.
4.40. Subvenţiile (D.3) sunt înregistrate ca:
(a) utilizări negative în contul de exploatare al economiei totale;
(b) resurse negative în contul de alocare primară a veniturilor sectorului administraţii publice şi în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Subvenţiile pe produse sunt înregistrate ca resurse negative în contul de bunuri şi servicii al economiei totale.
Alte subvenţii pentru producţie (D.39) sunt înregistrate ca resurse în contul de exploatare al industriilor sau sectoarelor care beneficiază de ele.
Consecinţele unui sistem cu rate de schimb multiple asupra impozitelor pe producţie şi importuri şi asupra subvenţiilor: ratele de schimb multiple nu sunt aplicabile la momentul actual statelor membre. Într-un astfel de sistem:
(a) impozitele implicite pe importuri sunt tratate ca impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturi asupra importurilor (D.2122);
(b) impozitele implicite pe exporturi sunt tratate ca impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozite pe importuri (D.214);
(c) subvenţiile implicite pe importuri sunt tratate ca subvenţii pe importuri (D.311);
(d) subvenţiile implicite pe exporturi sunt tratate ca alte subvenţii pe produse (D.319).
VENITURI DIN PROPRIETATE (D.4)
4.41. Definiţie: veniturile din proprietate (D.4) se realizează atunci când proprietarii de active financiare şi resurse naturale le pun la dispoziţia altor unităţi instituţionale. Venitul de plătit pentru utilizarea activelor financiare este denumit venit din investiţii, în timp ce venitul de plătit pentru utilizarea unei resurse naturale este denumit rentă. Venitul din proprietate este suma dintre venitul din investiţii şi rente.
Veniturile din proprietate sunt clasificate după cum urmează:
(a) dobânzi (D.41);
(b) venituri distribuite ale societăţilor (D.42):
1. dividende (D.421);
2. retrageri din veniturile cvasisocietăţilor (D.422);
(c) beneficii reinvestite din investiţii străine directe (D.43);
(d) alte venituri din investiţii (D.44):
1. venituri din investiţii atribuite titularilor de polițe de asigurări (D.441);
2. venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie (D.442);
3. venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii (D.443);
(e) rente (D.45).
Dobânzi (D.41)
4.42. Definiţie: dobânzile (D.41) sunt veniturile din proprietate de primit de către proprietarii activelor financiare pentru punerea acestora la dispoziţia unei alte unităţi instituţionale. Se aplică pentru următoarele active financiare:
(a) depozite (AF.2);
(b) titluri de natura datoriei (AF.3);
(c) credite (AF.4);
(d) alte conturi de creanţă (AF.8).
Venitul din deţinerile şi alocările de DST şi din conturile de aur nealocate sunt tratate ca dobândă. Activele financiare care generează dobândă sunt creanţe ale creditorilor faţă de debitori. Creditorii împrumută fonduri debitorilor care conduc la crearea unuia sau mai multora dintre instrumentele financiare menţionate mai sus.
Dobânda aferentă depozitelor şi creditelor
4.43. Valoarea dobânzii aferente depozitelor şi creditelor de plătit la şi de primit de la instituţii financiare include o ajustare în funcţie de o marjă care reprezintă o plată implicită pentru servicii prestate de instituţiile financiare prin acordarea de credite şi acceptarea de depozite. Plata sau încasarea este divizată în partea reprezentând serviciul şi în conceptul din conturile naţionale reprezentat de dobândă. Plăţile sau încasările efective către sau de la instituţii financiare, descrise ca dobândă bancară, trebuie divizate astfel încât conceptul de dobândă din conturile naţionale şi plăţile pentru prestarea serviciului să fie înregistrate separat. Sumele corespunzătoare dobânzilor din conturile naţionale plătite de către împrumutaţi instituţiilor financiare sunt mai mici decât dobânda bancară cu valorile estimate ale sumelor de plătit pentru prestarea serviciului, în timp ce sumele corespunzătoare dobânzilor din conturile naţionale de primit de către depozitari sunt mai mari decât dobânda bancară cu valoarea corespunzătoare sumelor de plătit pentru prestarea serviciului. Valorile corespunzătoare plăţilor pentru prestarea serviciului sunt înregistrate ca vânzări de servicii în contul de producţie al instituţiilor financiare şi ca utilizări în conturile clienţilor acestora.
Dobânda aferentă titlurilor de natura datoriei
4.44. Dobânda aferentă titlurilor de natura datoriei cuprinde dobânda aferentă bonurilor şi altor instrumente

similare cu termen scurt şi dobânda aferentă obligaţiunilor şi obligaţiunilor negarantate.
Dobânda aferenta bonurilor şi instrumentelor similare cu termen scurt
4.45. Diferenţa dintre valoarea nominală şi preţul plătit la momentul emiterii (denumită scont) este o măsură a dobânzii de plătit pe durata valabilităţii bonului. Creşterea valorii unui bon datorată acumulării dobânzii aferente nu constituie un câştig din deţinere deoarece este datorată creşterii valorii de intrare curentă şi nu unei modificări a preţului activului. Alte variaţii ale valorii unui bon sunt tratate drept câştiguri/pierderi din deţinere.
Dobânda aferenta obligaţiunilor şi obligaţiunilor negarantate
4.46. Obligaţiunile şi obligaţiunile negarantate sunt titluri de valoare cu termen lung care oferă deţinătorului dreptul necondiţionat la: un venit bănesc fix sau variabil determinat contractual sub formă de plăţi de cupon sau la o sumă fixă precizată la o dată sau date specificate, când titlul de valoare este răscumpărat, sau la ambele aceste situaţii.
(a) Obligaţiunile cu cupon zero: nu există plăţi ale cuponului. Dobânda bazată pe diferenţa dintre preţul de răscumpărare şi preţul de emisiune trebuie distribuită pe durata perioadei până la maturitatea obligaţiunii. Dobânzile acumulate în fiecare an sunt reinvestite în obligaţiune de către deţinătorul acesteia, astfel că se înregistrează o operaţiune în contraparte egală cu valoarea dobânzii acumulate în contul financiar ca achiziţie de obligaţiuni suplimentare de către deţinător şi ca o emisiune suplimentară de obligaţiuni de către emitent sau debitor (adică drept o creştere a "volumului" obligaţiunii originale).
(b) Alte obligaţiuni, inclusiv obligaţiunile cu discount mare. Dobânda are două componente:
1. suma corespunzătoare venitului bănesc de primit din plăţile cuponului în fiecare perioadă;
2. valoarea dobânzilor acumulate în fiecare perioadă atribuibilă diferenţei dintre preţul de răscumpărare şi preţul de emisiune, calculată în acelaşi mod ca şi pentru obligaţiunile cu cupon zero.
(c) Titlurile de valoare indexate:
1. sumele reprezentând plăţile cuponului şi/sau valoarea de intrare curentă sunt legate de un indice general de preţuri. Variaţia valorii de intrare curente între începutul şi sfârşitul unei anumite perioade contabile cauzată de variaţia indicelui relevant este tratată ca dobândă acumulată în perioada respectivă, în plus faţă de orice dobândă cuvenită a fi plătită în perioada respectivă;
2. sumele de plătit la maturitate sunt legate de un indice restrâns care include o motivaţie de a obţine câştiguri din deţinere. Acumulările de dobândă se determină prin fixarea ratei de acumulare la momentul emiterii. Prin urmare, dobânda este diferenţa dintre preţul de emisiune şi aşteptările pieţei, la început, cu privire la toate plăţile pe care debitorul va trebui să le efectueze; această sumă este înregistrată ca dobândă acumulată pe durata de viaţă a instrumentului. Prin această metodă se înregistrează ca venit randamentul-la-maturitate la emitere, care încorporează rezultatele indexării care sunt prevăzute în momentul creării instrumentului. Orice deviere a indexului subiacent de la evoluţia preconizată iniţial determină câştiguri sau pierderi din deţinere, care în mod normal nu se vor anihila reciproc pe durata de viaţă a instrumentului.
Dobânda acumulată ca rezultat al indexării este reinvestită efectiv în titlul de valoare şi trebuie înregistrată în conturile financiare ale deţinătorului şi emitentului.
Operaţiuni swap pe rata dobânzii şi contractele forward pe rata dobânzii
4.47. Plăţile care decurg din orice tip de acord swap sunt înregistrate în contul financiar ca operaţiuni cu instrumente financiare derivate şi nu ca dobândă aferentă unui venit din proprietate. Operaţiunile în cadrul unui contract forward pe rata dobânzii sunt înregistrate în contul financiar ca operaţiuni cu instrumente financiare derivate şi nu ca venituri din proprietate.
Dobânzi aferente contractelor de leasing financiar
4.48. Un leasing financiar este o metodă de finanţare, de exemplu pentru cumpărarea de maşini şi echipamente. Locatorul cumpără echipamentul, iar locatarul se angajează contractual să plătească chirii care permit locatorului, pe durata contractului, să-şi recupereze costurile, inclusiv dobânda necâştigată aferentă sumelor de bani utilizate pentru cumpărarea echipamentului.
Locatorul este tratat ca acordând un împrumut locatarului egal cu preţul de achiziţie plătit pentru activ, acest împrumut fiind restituit pe durata contractului de leasing. Prin urmare, chiria plătită în fiecare perioadă de către locatar este tratată ca având două componente: o restituire a principalului şi o plată a dobânzii. Rata dobânzii aferente împrumutului imputat este determinată de suma totală plătită sub formă de chirii pe durata de viaţă a contractului de leasing în raport cu preţul de achiziţie al activului. Partea din chirie care reprezintă dobânda scade pe parcursul perioadei contractului de leasing pe măsură ce principalul este restituit. Împrumutul iniţial contractat de locatar, împreună cu rambursările subsecvente ale principalului, sunt înregistrate în conturile financiare ale locatorului şi ale locatarului. Plăţile în contul dobânzii sunt înregistrate ca dobândă în contul de distribuire primară a venitului.
Alte dobânzi
4.49. Alte dobânzi cuprind următoarele:
(a) dobânda practicată în caz de descoperite de cont;
(b) dobânda suplimentară plătită pentru depozite cu durată mai lungă decât cea convenită iniţial; precum şi
(c) plăţi determinate prin loterie, către deţinătorii de obligaţiuni.
Momentul înregistrării
4.50. Dobânda este înregistrată pe bază de angajament, ceea ce înseamnă că dobânda este înregistrată ca acumulându-se continuu la creditor, aferent valorii de intrare curente. Dobânda care se acumulează în fiecare perioadă contabilă trebuie să fie înregistrată, indiferent dacă este sau nu plătită sau adăugată la valoarea de intrare curentă. În situaţia în care nu este plătită, creşterea valorii de intrare curente este înregistrată în contul financiar ca o achiziţie a unui activ financiar de către creditor şi ca o achiziţie de valoare egală a unui pasiv de către debitor.
4.51. Dobânda este înregistrată înainte de deducerea taxelor prelevate din aceasta. Dobânda primită şi plătită este înregistrată incluzând ajutoarele nerambursabile pentru facilitarea plăţii dobânzilor, indiferente dacă acestea sunt plătite direct instituţiilor financiare sau beneficiarilor (a se vedea punctul 4.37).
Valoarea serviciilor furnizate de intermediarii financiari fiind repartizată între diferiţi clienţi, plăţile sau încasările efective în contul dobânzilor către sau de la intermediarii financiari sunt ajustate pentru a elimina profiturile care reprezintă taxele implicite obţinute de intermediarii financiari. Sumele reprezentând dobânzile plătite de către împrumutaţi intermediarilor financiari trebuie reduse cu valorile estimate ale taxelor de plătit şi, în mod similar, sumele reprezentând dobânzile de primit de către deponenţi trebuie majorate. Valorile taxelor sunt tratate ca plăţi pentru servicii prestate de intermediarii financiari clienţilor lor şi nu ca plăţi în contul dobânzilor.
4.52. În sistemul conturilor, dobânda se înregistrează ca:
(a) resurse şi utilizări în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor;
(b) resurse şi utilizări în contul restului lumii al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Venituri distribuite ale societăţilor (D.42) Dividende (D.421)
4.53. Definiţie: dividendele (D.421) sunt o formă de venit din proprietate la care au dreptul deţinătorii de acţiuni (AF.5) ca rezultat, de exemplu, al punerii unor fonduri la dispoziţia societăţilor.
Procurarea de capital propriu prin emiterea de acţiuni este o modalitate de procurare de fonduri. Spre deosebire de capitalul împrumutat, capitalul propriu nu generează o creanţă care să fie fixă în termeni monetari şi nu îndreptăţeşte deţinătorul de acţiuni ale unei societăţi la un venit fix sau predeterminat. Toate dividendele reprezintă profit distribuit de către societăţi acţionarilor sau proprietarilor lor.
4.54. Dividendele includ de asemenea:
(a) acţiunile emise pentru acţionari reprezentând plată a dividendelor pentru exerciţiul financiar. Emisiunile de acţiuni gratuite, care reprezintă capitalizarea propriilor fonduri sub formă de rezerve şi profituri nedistribuite şi care generează noi acţiuni pentru acţionari proporţional cu deţinerile lor, nu sunt incluse;
(b) venitul plătit administraţiilor publice de către întreprinderile publice care sunt recunoscute ca entităţi juridice independente neconstituite în societăţi;
(c) veniturile generate de activităţile necuprinse în statistici şi transferate proprietarilor de societăţi care participă la astfel de activităţi pentru uzul lor privat.
4.55. Dividendele (D.421) exclud superdividendele.
Superdividendele sunt dividende care sunt mari în raport cu nivelul recent al dividendelor şi câştigurilor. Pentru a evalua dacă dividendele sunt mari, se utilizează conceptul de venit repartizabil. Venitul repartizabil al unei societăţi este egal cu venitul antreprenorial plus toate transferurile curente de primit minus toate transferurile curente de plătit minus ajustarea pentru variaţia drepturilor de pensie. Raportul dintre dividende şi venitul repartizabil pentru trecutul recent este utilizat pentru a evalua plauzibilitatea nivelului actual al dividendelor. Dacă nivelul dividendelor declarat este excesiv, dividendele care cauzează excesul sunt tratate ca operaţiuni financiare şi clasificate ca "superdividende". Astfel de superdividende sunt tratate ca retrageri de participaţii ale deţinătorului din societate (F.5). Tratamentul respectiv se aplică societăţilor, indiferent dacă sunt societăţi sau cvasisocietăţi şi indiferent dacă se află sub control privat străin sau autohton.
4.56. În cazul societăţilor publice, superdividendele sunt plăţi mari şi neregulate sau plăţi care depăşesc venitul antreprenorial din perioada contabilă relevantă şi care sunt finanţate din rezerve acumulate sau din vânzările de active. Superdividendele acordate de societăţile publice se înregistrează ca retrageri de participaţii (F.5) reprezentând diferenţa dintre plăţi şi veniturile antreprenoriale din perioada contabilă relevantă (a se vedea punctul 20.206).
Dividendele intermediare sunt descrise la punctul 20.207.
4.57. Momentul înregistrării: cu toate că dividendele reprezintă o parte a venitului care a fost generat într-o perioadă, ele nu sunt înregistrate pe bază de angajament. Pentru o perioadă de timp scurtă după ce dividendul este declarat, dar înainte ca el să fie efectiv de plătit, acţiunile pot fi vândute "ex dividend", ceea ce înseamnă că dividendul este în continuare de plătit către deţinător la data la care el a fost declarat şi nu la data la care este de plătit. Prin urmare, o acţiune vândută "ex dividend" valorează mai puţin decât una vândută fără această restricţie. Momentul înregistrării dividendelor este cel în care preţul acţiunii începe să fie cotat pe bază "ex dividend" şi nu cel în care preţul include dividendul.
Dividendele sunt înregistrate ca:
(a) utilizări în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor în care sunt clasificate societăţile;
(b) resurse în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor în care sunt clasificaţi acţionarii;
(c) resurse şi utilizări în contul restului lumii al veniturilor primare şi transferurilor curente. Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor (D.422)
4.58. Definiţie: retragerile din veniturile cvasisocietăţilor (D.422) sunt sumele pe care antreprenorii le retrag pentru propriile lor nevoi din profiturile realizate de cvasisocietăţile care le aparţin.
Astfel de retrageri sunt înregistrate înainte de deducerea impozitelor curente pe venit, pe patrimoniu etc., care sunt întotdeauna considerate de plătit de către proprietarii întreprinderii.
În situaţia în care o cvasisocietate realizează un profit comercial, unitatea în a cărei proprietate se află poate alege să lase o parte sau întregul profit în contabilitatea întreprinderii, în special pentru a fi investit în continuare. Veniturile lăsate în contabilitatea întreprinderii apar ca economii ale cvasisocietăţii şi doar profiturile retrase efectiv de unităţile în a căror proprietate se află sunt înregistrate în conturi la rubrica retrageri din veniturile cvasisocietăţilor.
4.59. În situaţia în care profiturile sunt realizate în restul lumii de către sucursale, agenţii etc., ale întreprinderilor rezidente, în măsura în care aceste sucursale etc., sunt tratate ca unităţi nerezidente, beneficiile nedistribuite apar ca beneficii reinvestite din investiţii străine directe (D.43). Doar veniturile efectiv transferate la întreprinderea-mamă sunt tratate în conturi ca retrageri din veniturile cvasisocietăţilor primite de la restul lumii. Aceleaşi principii sunt aplicate pentru a trata relaţiile între sucursalele, agenţiile etc., care activează pe teritoriul economic şi întreprinderea-mamă nerezidentă de care acestea aparţin.
4.60. Retragerile din veniturile cvasisocietăţilor includ excedentul net din exploatare primit de rezidenţi în calitate de proprietari de terenuri şi clădiri situate în restul lumii sau de nerezidenţi în calitate de proprietari de terenuri şi clădiri situate pe teritoriul economic respectiv. Pentru operaţiunile cu terenuri şi clădiri efectuate pe teritoriul economic al unei ţări de către unităţi nerezidente se creează unităţi rezidente teoretice în care

proprietarii nerezidenţi deţin participaţii.
Valoarea chiriilor pentru locuinţele din străinătate ocupate de proprietari este înregistrată ca importuri de servicii, iar excedentul net din exploatare corespunzător este înregistrat ca venit primar primit de la restul lumii; valoarea chiriilor pentru locuinţele ocupate de proprietari aparţinând nerezidenţilor este înregistrată ca exporturi de servicii, iar excedentul net din exploatare corespunzător este înregistrat ca venit primar plătit către restul lumii.
Retragerile din veniturile cvasisocietăţilor includ venituri generate de activităţile neincluse în statistici ale cvasisocietăţilor care sunt transferate proprietarilor care participă la astfel de activităţi pentru uzul lor privat.
4.61. Retragerile din veniturile cvasisocietăţilor nu includ sumele pe care proprietarii le primesc din:
(a) vânzarea bunurilor de capital fix existente;
(b) vânzarea terenurilor şi a altor active neproduse;
(c) retragerile din participaţii.
Astfel de sume sunt tratate în contul financiar ca retrageri de participaţii deoarece ele reprezintă o participaţie lichidată parţial sau total din cvasisocietate. Dacă cvasisocietatea este deţinută de administraţia publică şi dacă are în mod deliberat un deficit de exploatare persistent din motive de politică economică şi socială, orice transferuri regulate de fonduri în conturile întreprinderii efectuate de administraţia publică pentru acoperirea pierderilor sale sunt tratate ca subvenţii.
4.62. Momentul înregistrării: retragerile din veniturile cvasisocietăţilor sunt înregistrate în momentul în care ele sunt efectuate de către proprietari.
4.63. În sistemul de conturi, retragerile din veniturile cvasisocietăţilor apar ca:
(a) utilizări în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor în care sunt clasificate cvasisocietăţile;
(b) resurse în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor deţinătoare;
(c) utilizări şi resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente. Beneficii reinvestite din investiţii străine directe (D.43)
4.64. Definiţie: beneficiile reinvestite din investiţii străine directe (D.43) sunt egale cu excedentul din exploatare al întreprinderii care efectuează investiţiile străine directe
Plus orice venituri din proprietate sau transferuri curente de primit
Minus orice venituri din proprietate sau transferuri curente de plătit, incluzând transferurile efective din străinătate către investitorii care efectuează investiţiile străine directe şi orice impozite curente pe venit, patrimoniu etc., de plătit de către întreprinderea care efectuează investiţiile străine directe.
4.65. O întreprindere care efectuează investiţii străine directe este o întreprindere constituită sau nu în societate în care un investitor rezident într-o altă economie deţine 10 % sau mai mult din acţiunile ordinare sau din acţiunile cu drept de vot în cazul unei întreprinderi constituite în societate sau o participare echivalentă în cazul unei întreprinderi neconstituite în societate. Întreprinderile care efectuează investiţii străine directe cuprind acele entităţi care sunt identificate ca filiale, asociaţi şi sucursale. O filială este entitatea în care investitorul deţine mai mult de 50 %, un asociat este entitatea în care investitorul deţine 50 % sau mai puţin, iar o sucursală este o întreprindere neconstituită în societate deţinută în întregime sau în comun. Relaţia de investiţie străină directă poate fi directă sau indirectă ca rezultat a unui lanţ de relaţii de proprietate. "Întreprindere care efectuează investiţii directe străine" este un concept mai cuprinzător decât "societate aflată sub control străin".
4.66. Venitul antreprenorial al întreprinderii care efectuează investiţii străine directe poate fi repartizat efectiv sub formă de dividende sau de retrageri din veniturile unei cvasisocietăţi. În plus, beneficiile nedistribuite sunt tratate ca şi cum ar fi fost distribuite şi transferate investitorilor care efectuează investiţii străine directe proporţional cu deţinerile lor de participaţii în întreprindere şi apoi reinvestite de către aceştia prin intermediul suplimentării participaţiilor în contul financiar. Beneficiile reinvestite din investiţiile străine directe pot fi pozitive sau negative.
4.67. Momentul înregistrării: beneficiile reinvestite din investiţii străine directe sunt înregistrate în momentul în care sunt realizate.
În sistemul conturilor, beneficiile reinvestite din investiţii străine directe sunt înregistrate ca:
(a) utilizări şi resurse în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor;
(b) utilizări şi resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Alte venituri din investiţii (D.44)
Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări (D.441)
4.68. Definiţie: veniturile din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări corespund totalului veniturilor primare rezultate din investirea provizioanelor tehnice de asigurare. Provizioanele sunt cele pentru care societăţile de asigurări recunosc un pasiv corespunzător faţă de titularii de poliţe.
Provizioanele tehnice de asigurare sunt investite de către societăţile de asigurări în active financiare sau terenuri (de pe urma cărora se primeşte venit net din proprietate, adică după deducerea oricărei dobânzi plătite) sau în clădiri (care generează excedente nete din exploatare).
Veniturile din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări sunt înregistrate separat pentru titularii de poliţe de asigurări generale şi titularii de poliţe de asigurări de viaţă.
Pentru poliţele de asigurări generale, societatea de asigurări are o datorie faţă de titularul de poliţă corespunzătoare valorii primei depozitate la societate dar încă neîncasată, valorii oricăror indemnizaţii datorate dar încă neplătite şi unui provizion pentru solicitări de daune încă nenotificate sau notificate dar încă nesoluţionate. În raport cu această datorie, societatea de asigurări dispune de provizioane tehnice. Venitul din investiţii aferent acestor provizioane este tratat ca venit atribuit titularilor de poliţe, care apoi este repartizat titularilor de poliţe în contul de alocare primară a veniturilor şi rambursat societăţii de asigurări ca primă suplimentară în contul de distribuire secundară a veniturilor.
Pentru o unitate instituţională care administrează un sistem de garantare standard a împrumuturilor în schimbul unor onorarii, poate exista de asemenea un venit realizat din provizioanele sistemului, iar acesta trebuie să fie, de asemenea, prezentat ca fiind repartizat unităţilor care plătesc onorariile (care pot să nu fie aceleaşi unităţi care obţin beneficii din garanţii) şi tratat ca onorarii suplimentare în contul de distribuire secundară a veniturilor.
Pentru poliţele de asigurări de viaţă şi rente, societăţile de asigurări au datorii faţă de titularii de poliţe şi rentieri egale cu valoarea actualizată a indemnizaţiilor preconizate. În raport cu aceste datorii, societăţile de asigurări dispun de fonduri aparţinând titularilor de poliţe, constituite din prime declarate pentru poliţele cu profituri, precum şi provizioane atât pentru titularii de poliţe, cât şi pentru rentieri, corespunzătoare plăţii unor prime viitoare şi altor indemnizaţii. Fondurile sunt investite într-o serie de active financiare şi nefinanciare. Primele declarate titularilor de poliţe de viaţă sunt înregistrate ca venit din investiţii de primit de către titularii de poliţe şi sunt tratate ca prime suplimentare plătite de titularii de poliţe societăţilor de asigurări.
Venitul din investiţii atribuit titularilor de poliţe de asigurări de viaţă este înregistrat ca fiind de plătit de către societatea de asigurări şi de primit de către gospodării în contul de alocare primară a veniturilor. Spre deosebire de cazul asigurărilor generale şi al pensiilor, suma este transferată la economii şi este apoi înregistrată ca o operaţiune financiară, adică o creştere a pasivelor societăţilor de asigurări de viaţă, în plus faţă de prime noi minus plăţile pentru serviciu minus prestaţiile de plătit.
Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie (D.442)
4.69. Drepturile de pensie sunt generate de unul dintre cele două tipuri de sisteme de pensii. Acestea sunt sistemele de cotizaţii predefinite şi cele de prestaţii predefinite.
Un sistem de cotizaţii predefinite este unul în care atât cotizaţiile din partea angajatorilor, cât şi cele din partea angajaţilor sunt investite în beneficiul angajaţilor în calitatea lor de viitori pensionari. Nu sunt disponibile alte surse de finanţare a pensiilor, iar fondurile nu sunt utilizate în alt scop. Venitul din investiţii de plătit pentru drepturile aferente cotizaţiilor predefinite este egal cu venitul din investiţii aferent fondurilor plus orice venit câştigat din închirierea de terenuri sau clădiri deţinute de fond.
Caracteristica unui sistem de prestaţii predefinite este utilizarea unei formule pentru determinarea nivelului plăţilor de efectuat către pensionari. Această caracteristică permite determinarea nivelului drepturilor ca fiind valoarea actualizată a tuturor plăţilor viitoare, calculată utilizând ipoteze actuariale referitoare la speranţa de viaţă şi ipoteze economice referitoare la rata dobânzii sau la rata de actualizare. Valoarea actualizată a drepturilor existente la începutul anului creste deoarece data la care drepturile devin de plătit s-a apropiat cu un an. Această creştere este considerată venit din investiţii atribuit titularilor de pensie în cazul sistemului de prestaţii predefinite. Valoarea creşterii nu este afectată nici de faptul că sistemul de pensie are sau nu are efectiv suficiente fonduri pentru a-şi onora toate obligaţiile, nici de sursa de creştere a fondurilor, de exemplu dacă aceasta provine din venit din investiţii sau din câştiguri din deţinere.
Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii (D.443)
4.70. Veniturile din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii, incluzând fonduri mutuale şi societăţi de investiţii, sunt compuse din două elemente separate:
- dividende atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii (D.4431);
- beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii (D.4432).
Componenta dividende este înregistrată în exact acelaşi mod ca şi dividendele acordate de societăţi individuale, astfel cum este descris mai sus. Componenta beneficii nedistribuite este înregistrată utilizând aceleaşi principii cu cele descrise în cazul întreprinderilor care efectuează investiţii străine directe, dar este calculată excluzând orice beneficii reinvestite rezultate din investiţiile străine directe. Beneficiile nedistribuite restante sunt atribuite acţionarilor fondului de investiţii, ceea ce determină ca fondul de investiţii să rămână fără economii, beneficiile nedistribuite fiind reinjectate în fond de către acţionarii fondului de investiţii în cadrul unei operaţiuni înregistrate în contul financiar.
Venitul din proprietate primit de fondurile mutuale este înregistrat ca venit din proprietate al acţionarilor, chiar dacă nu este repartizat, ci reinvestit în beneficiul lor.
Acţionarii plătesc indirect cu acţiuni ale fondului propriu societăţilor de administrare care le administrează investiţiile. Această plată pentru servicii este o cheltuială pentru acţionari şi nu o cheltuială a fondurilor.
Momentul înregistrării: alte venituri din investiţii sunt înregistrate în momentul în care sunt generate.
4.71. În sistemul conturilor, alte venituri din investiţii sunt înregistrate ca:
(a) resurse în contul de alocare primară a veniturilor deţinătorilor de poliţe şi ale acţionarilor fondurilor de investiţii;
(b) utilizări în contul de alocare primară a veniturilor asiguratorilor, fondurilor de pensie şi fondurilor de investiţii;
(c) resurse şi utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente. Rente (D.45)
4.72. Definiţie: renta este venitul de primit de către proprietarul unei resurse naturale pentru punerea resursei naturale la dispoziţia altei unităţi instituţionale.
Există două tipuri diferite de rente din resurse: rente din teren şi rente din resurse ale subsolului. Rentele din alte resurse naturale, cum este spectrul de frecvenţe radio, urmează acelaşi model.
Distincţia dintre rente şi chirii este reprezentată de faptul că renta este o formă de venit din proprietate, iar chiria este o plată pentru servicii. Chiriile sunt plăţi efectuate în cadrul unui leasing operaţional pentru a utiliza active fixe aparţinând unei alte unităţi. Renta este o plată efectuată în cadrul unui contract de concesionare de resurse pentru a avea acces la o resursă naturală.
Rente din terenuri
Renta primită de un proprietar de teren de la un chiriaş constituie o formă de venit din proprietate. Rentele din terenuri includ şi rentele de plătit proprietarilor de ape interioare şi râuri pentru dreptul de a exploata astfel de ape în scop recreativ sau în alte scopuri, incluzând pescuitul.
Un proprietar plăteşte impozite pe teren şi suportă cheltuieli de întreţinere ca o consecinţă a deţinerii terenului în proprietate. Aceste impozite şi cheltuieli sunt tratate ca fiind de plătit de către persoana îndreptăţită să utilizeze terenul, persoană care se consideră că le deduce din renta pe care altminteri ar fi obligată să o plătească proprietarului terenului. Renta redusă în acest mod prin scăderea impozitelor şi a altor cheltuieli pe care proprietarul este obligat să le efectueze se numeşte "rentă după plata impozitelor".
4.73. Rentele din terenuri nu includ chiriile pentru clădirile şi locuinţele situate pe ele; respectivele chirii sunt

tratate ca plăţi pentru un serviciu de piaţă furnizat de proprietar chiriaşului clădirii sau locuinţei şi sunt înregistrate în conturi drept consum intermediar sau final al chiriaşului. Dacă nu există nicio bază obiectivă care să permită separarea plăţilor în rentă din terenuri şi chirie pentru clădirile situate pe ele, întreaga sumă este tratată drept rentă în situaţia în care valoarea terenurilor este estimată că depăşeşte valoarea clădirilor situate pe ele şi drept chirie în restul situaţiilor.
Rente din active din subsol
4.74. Această rubrică include redevenţele care revin proprietarilor de zăcăminte minerale şi de combustibili fosili (cărbune, petrol sau gaze naturale), privaţi sau unităţi ale administraţiei publice, care acordă contracte de concesionare altor unităţi instituţionale permiţându-le să prospecteze sau să exploateze zăcămintele respective de-a lungul unei perioade de timp specificate.
4.75. Momentul înregistrării rentelor: rentele sunt înregistrate în perioada în care sunt de plătit.
4.76. În sistemul conturilor, rentele sunt înregistrate:
(a) între resurse şi între utilizări în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor;
(b) între resurse şi între utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
IMPOZITE CURENTE PE VENIT, PE PATRIMONIU ETC. (D5)
4.77. Definiţie: impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. (D5) acoperă toate plăţile obligatorii fără contraprestaţie, în bani sau în natură, prelevate în mod periodic de administraţiile publice şi de restul lumii asupra venitului şi patrimoniului unităţilor instituţionale, precum şi unele impozite periodice care nu sunt evaluate nici în raport cu venitul, nici cu patrimoniul.
Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. se împart în:
(a) impozite pe venit (D.51);
(b) alte impozite curente (D.59). Impozite pe venit (D.51)
4.78. Definiţie: impozitele pe venit (D.51) constau în impozite pe venituri, profituri şi câştiguri din capital. Ele sunt evaluate în raport cu veniturilor efective sau presupuse ale persoanelor fizice, gospodăriilor, societăţilor şi IFSL. Ele includ impozite evaluate în raport cu deţinerile de proprietăţi, terenuri sau active imobiliare în situaţia în care aceste deţineri sunt utilizate ca bază pentru estimarea venitului proprietarilor lor.
Impozitele pe venit includ:
(a) impozitele pe venitul persoanelor fizice sau al gospodăriilor, exemple fiind venituri din muncă, din proprietate, activităţi antreprenoriale, pensii etc., incluzând impozite deduse de angajatori, de exemplu impozitele reţinute la sursă. Impozitele pe veniturile proprietarilor de întreprinderi neconstituite în societăţi sunt incluse tot aici;
(b) impozitele pe venitul sau profitul societăţilor;
(c) impozitele pe câştigurile din deţinere;
(d) taxele asupra câştigurilor din loterii sau jocuri de noroc, de plătit în raport cu sumele primite de câştigători, deosebindu-se de impozitele pe cifra de afaceri a producătorilor care organizează aceste activităţi, care sunt tratate ca impozite pe produse.
Alte impozite curente (D.59)
4.79. Alte impozite curente (D.59) includ:
(a) impozitele curente pe capital, care constau în impozite de plătit pe dreptul de proprietate sau pe utilizarea terenurilor sau a clădirilor de către proprietari şi din impozite curente pe patrimoniul net şi pe alte active, de exemplu bijuterii - cu excepţia impozitelor menţionate la D.29 (care sunt plătite de întreprinderi ca rezultat al desfăşurării de activităţi de producţie) şi a celor de la D.51 (impozite pe venit);
(b) impozitele de capitaţie, prelevate per adult sau per gospodărie a populaţiei, independent de venit sau patrimoniu;
(c) impozitele pe cheltuieli, de plătit pe totalul cheltuielilor persoanelor fizice sau ale gospodăriilor;
(d) plăţile efectuate de gospodării pentru licenţe de deţinere sau utilizare a vehiculelor, a ambarcaţiunilor sau a avioanelor în alte scopuri decât pentru afaceri sau pentru licenţe de vânătoare, tir sau pescuit recreativ etc.
Distincţia între impozite şi cumpărarea de servicii de la administraţia publică este definită în funcţie de aceleaşi criterii utilizate în cazul plăţilor efectuate de întreprinderi, respectiv, dacă emiterea de licenţe nu implică eforturi sau doar eforturi neînsemnate din partea administraţiei publice, autorizaţiile fiind acordate automat la plata sumelor cuvenite, este probabil că ele reprezintă doar un instrument pentru a procura venituri, chiar dacă administraţia publică poate oferi în schimb un oarecare certificat sau autorizaţie; în aceste cazuri, plata lor este tratată ca impozite. Cu toate acestea, în cazul în care administraţia publică utilizează emiterea de licenţe pentru a organiza o oarecare funcţie de reglementare necesară (de exemplu, verificarea competenţei sau a calificărilor persoanei în cauză), plăţile efectuate sunt tratate drept cumpărări de servicii de la administraţia publică şi nu plăţi ale unor impozite, cu excepţia situaţiilor în care plăţile sunt în mod clar disproporţionate faţă de costul prestării serviciilor;
(e) impozitele pe operaţiuni internaţionale, de exemplu călătorii în străinătate, transferuri din străinătate efectuate de lucrători, investiţii străine etc., cu excepţia celor de plătit de producători şi a taxelor vamale de import plătite de gospodării.
4.80. Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc., nu includ:
(a) impozitele pe succesiune sau impozite pe donaţii între persoane în viaţă, care sunt considerate a fi prelevate pe capitalul beneficiarilor şi sunt prezentate la rubrica impozite pe capital (D. 91);
(b) prelevările ocazionale sau excepţionale pe capital sau patrimoniu, care sunt înregistrate ca impozite pe capital (D.91);
(c) impozitele pe terenuri, clădiri sau alte active deţinute sau închiriate de întreprinderi, care le utilizează pentru producţie, astfel de impozite fiind tratate ca alte impozite pe producţie (D.29);
(d) plăţile efectuate de gospodării pentru obţinerea de licenţe altele decât cele pentru utilizarea vehiculelor, ambarcaţiunilor sau avioanelor sau licenţe pentru vânătoare, tir sau pescuit recreativ: permise de conducere a autovehiculelor sau a avioanelor, permise pentru arme de foc şi taxe către administraţia publică cum sunt bilete de intrare la muzeu sau abonamente la biblioteci, taxe de colectare a gunoiului menajer, taxe pentru paşapoarte, taxe de aeroport, taxe judiciare etc., care sunt tratate în cele mai multe cazuri drept cumpărări de servicii prestate de administraţia publică, dacă ele satisfac criteriile de înregistrare ca servicii menţionate la punctul 4.79 litera (d).
4.81. Valoarea totală a impozitelor include dobânzi aplicate arieratelor de impozite cuvenite şi penalităţi impuse de autorităţile fiscale în cazul în care nu există informaţii pentru a estima astfel de dobânzi şi penalităţi în mod separat; ea include plăţi impuse pentru recuperarea şi evaluarea taxelor restante de plătit, minus suma corespunzătoare oricăror reduceri efectuate de administraţiile publice din motive de politică economică şi orice restituiri efectuate ca rezultat al plăţilor excedentare.
Subvenţiile şi prestaţiile sociale puse la dispoziţie prin intermediul sistemului fiscal sub formă de credite fiscale şi frecvenţa cuplării sistemelor de plată cu sistemele de colectare a impozitelor sunt în creştere. Creditele fiscale reprezintă o înlesnire fiscală şi astfel ele reduc obligaţiile fiscale ale beneficiarului.
Dacă sistemul creditelor fiscale determină faptul că beneficiarul primeşte excedentul atunci când înlesnirea este mai mare decât obligaţia, sistemul creditelor fiscale este un sistem de credite fiscale de plătit. În cadrul unui sistem de credite fiscale de plătit, plăţile pot fi acordate noncontribuabililor, precum şi contribuabililor. În cadrul unui sistem de credite fiscale de plătit, suma totală reprezentând creditele fiscale este înregistrată drept cheltuială a administraţiei publice şi nu ca reducere a venitului din impozite.
În schimb, unele sisteme de credite fiscale nu sunt sisteme de credite fiscale de plătit, caz în care creditele fiscale sunt limitate la valoarea obligaţiilor fiscale. În cadrul unui sistem de credite fiscale care nu sunt de plătit, toate creditele fiscale fac parte intrinsecă din sistemul fiscal şi reduc venitul din impozite al administraţiei publice.
4.82. Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc., sunt înregistrate în momentul în care au loc activităţile, operaţiunile sau celelalte evenimente care generează obligaţia de plată.
Cu toate acestea, unele activităţi economice, operaţiuni sau evenimente, care în temeiul legislaţiei fiscale ar trebui să genereze pentru unităţile respective obligaţia de a plăti impozite, se sustrag în mod constant atenţiei autorităţilor fiscale. Ar fi nerealist să se presupună că astfel de activităţi, operaţiuni sau evenimente generează active sau pasive financiare sub forma datoriilor sau creanţelor. Sumele ce urmează a fi înregistrate sunt determinate pe baza sumelor de plătit doar în cazul în care ele sunt evidenţiate prin evaluări fiscale, declaraţii sau alte instrumente care generează pasive sub forma unor obligaţii de plată inechivoce ale contribuabililor. Impozitele necolectate nu sunt imputate dacă nu sunt evidenţiate prin evaluări fiscale.
Impozitele înregistrate în conturi provin din două surse: sumele evidenţiate prin evaluări şi declaraţii şi încasările.
(a) Dacă se utilizează evaluările şi declaraţiile, sumele sunt ajustate printr-un coeficient care reflectă sumele evaluate şi declarate care nu au fost colectate niciodată. Ca tratament alternativ, se înregistrează un transfer de capital către sectoarele relevante, egal cu ajustarea respectivă. Coeficienţii sunt estimaţi pe baza experienţei din trecut şi a previziunilor actuale cu privire la sumele evaluate şi declarate care nu au fost colectate niciodată. Ei sunt specifici diferitelor tipuri de impozite.
(b) Dacă se utilizează încasările, acestea sunt ajustate în timp astfel încât sumele să fie atribuite perioadei în care au avut loc activităţile, operaţiunile sau alte evenimente care au generat obligaţia fiscală (sau perioadei în care a fost stabilită suma impozitului, în cazul unor impozite pe venit). Această ajustare este bazată pe decalajul mediu de timp dintre activităţi, operaţiuni sau alte evenimente (sau determinarea valorii impozitului) şi încasarea impozitului.
Dacă sunt reţinute la sursă de către angajator, impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc., sunt incluse în salarii şi indemnizaţii chiar dacă angajatorul nu le-a transferat administraţiilor publice. Sectorul gospodăriilor este prezentat ca plătind integral suma către sectorul administraţii publice. Sumele neplătite efectiv sunt neutralizate la rubrica D.995 ca un transfer de capital de la administraţiile publice către sectorul angajatorilor.
În unele cazuri, obligaţia de a plăti impozite pe venit poate fi determinată numai într-o perioadă contabilă ulterioară în raport cu cea în care este realizat venitul. Prin urmare, este necesară o oarecare flexibilitate cu privire la momentul înregistrării unor astfel de taxe. Impozitele pe venit deduse la sursă, cum sunt impozitele reţinute la sursă şi plăţile anticipate obişnuite în contul impozitelor pe venit, pot fi înregistrate în perioadele în care ele sunt plătite şi orice obligaţie fiscală finală pe venit poate fi înregistrată în perioada în care obligaţia este determinată.
Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc., se înregistrează ca:
(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor în care sunt încadraţi contribuabilii;
(b) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor administraţiilor publice;
(c) utilizări şi resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
COTIZAŢII ŞI PRESTAŢII SOCIALE (D.6)
4.83. Definiţie: prestaţiile sociale sunt transferuri către gospodării, în bani sau în natură, destinate să le reducă sarcina financiară asociată unor riscuri sau nevoi, efectuate prin intermediul unor sisteme organizate colectiv sau, în afara acestor sisteme, de către unităţi ale administraţiei publice şi IFSLSGP; ele includ plăţi de la administraţiile publice către producătorii de care beneficiază în mod individual gospodăriile şi care sunt efectuate în contextul riscurilor sau nevoilor sociale.
4.84. Lista riscurilor sau nevoilor care pot genera prestaţii sociale este următoarea:
(a) boală;
(b) invaliditate, handicap;
(c) accident de muncă sau boală profesională;
(d) bătrâneţe;
(e) urmaşi;
(f) maternitate;
(g) familie;
(h) promovarea ocupării forţei de muncă;

(i) şomaj;
(j) locuinţă;
(k) învăţământ;
(l) sărăcie.
În cazul locuinţelor, plăţile efectuate de autorităţile publice către chiriaşi pentru reducerea chiriilor plătite de aceştia sunt prestaţii sociale, cu excepţia prestaţiilor speciale plătite de autorităţile publice în calitatea lor de angajatori.
4.85. Prestaţiile sociale includ:
(a) transferurile curente şi forfetare de la sisteme care primesc cotizaţii, vizează întreaga colectivitate sau părţi mari ale acesteia şi sunt impuse şi controlate de către unităţile administraţiei publice (sisteme de securitate socială);
(b) transferurile curente şi forfetare de la sistemele organizate de angajatori în beneficiul angajaţilor, foştilor angajaţi sau persoanelor aflate în întreţinerea acestora (alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă). Cotizaţiile pot fi plătite de angajaţi şi/sau de angajatori; ele pot fi plătite şi de lucrători independenţi;
(c) transferuri curente de la unităţi ale administraţiei publice şi IFSLSGP care nu sunt condiţionate de plăţi anterioare ale cotizaţiilor şi care sunt cuplate în general de o evaluare a venitului disponibil. Astfel de transferuri sunt cunoscute ca asistenţă socială.
4.86. Prestaţiile sociale exclud:
(a) indemnizaţiile de asigurare plătite în cadrul poliţelor contractate pe o bază pur individuală de către asiguraţi, independent de angajatorii lor sau de administraţiile publice;
(b) indemnizaţiile de asigurare vărsate în cadrul poliţelor contractate cu unicul scop de a obţine o reducere, chiar dacă aceste poliţe decurg dintr-o convenţie colectivă.
4.87. Pentru ca o poliţă individuală să fie considerată ca făcând parte dintr-un sistem de asigurări sociale, evenimentele sau situaţiile pentru care sunt asiguraţi participanţii trebuie să corespundă riscurilor sau nevoilor enumerate la punctul 4.84 şi, în plus, să fie îndeplinite una sau mai multe dintre următoarele condiţii:
(a) participarea la sistem este obligatorie fie în temeiul legii, fie în temeiul termenilor şi condiţiilor de angajare a unui angajat sau a unui grup de angajaţi;
(b) sistemul este unul colectiv, administrat în beneficiul unui anumit grup de lucrători, care pot fi angajaţi, lucrători independenţi sau şomeri, participarea fiind limitată la membrii grupului respectiv;
(c) un angajator plăteşte o cotizaţie (efectivă sau imputată) sistemului în beneficiul unui angajat, indiferent dacă acesta plăteşte sau nu o cotizaţie.
4.88. Definiţie: sistemele de asigurări sociale sunt sisteme la care participanţii sunt obligaţi sau încurajaţi să se asigure de către angajatorii lor sau de către administraţiile publice, împotriva anumitor evenimente sau circumstanţe care le pot afecta bunăstarea sau pe cea a persoanelor aflate în întreţinerea lor. În cadrul unor astfel de sisteme, cotizaţiile sociale sunt plătite fie de angajaţi sau de alţii, fie de angajatori în beneficiul angajaţilor lor, pentru a asigura dreptul la prestaţii de asigurări sociale, în perioada curentă sau în perioade ulterioare, pentru angajaţi sau alţi cotizanţi, pentru persoanele aflate în întreţinerea lor sau pentru urmaşi. Sistemele de asigurări sociale sunt organizate pentru grupuri de lucrători sau sunt disponibile prin lege pentru toţi lucrătorii sau toate categoriile desemnate de lucrători, incluzând şomerii şi angajaţii. Ele variază de la sisteme private instituite pentru grupuri selectate de lucrători angajaţi de un singur angajator la sisteme de securitate socială care vizează întreaga forţă de muncă dintr-o ţară. Participarea la astfel de sisteme poate fi voluntară pentru lucrătorii în cauză, dar adesea este obligatorie. De exemplu, participarea la sisteme organizate de angajaţi individual poate fi necesară în temeiul termenilor şi condiţiilor de angajare convenite în comun între angajatori şi angajaţii lor.
4.89. Pot fi distinse două tipuri de sisteme de asigurări sociale:
(a) primul tip constă în sisteme de securitate socială care acoperă întreaga comunitate sau părţi importante ale acesteia, care sunt impuse, controlate şi finanţate de unităţile administraţiei publice. Pensiile de plătit în cadrul unor astfel de sisteme pot sau nu să fie legate de nivelul salariului beneficiarului sau de vechimea în muncă. Prestaţiile altele decât pensiile sunt mai rar legate de nivelul salariului;
(b) cel de al doilea tip constă în alte sisteme aferente încadrării în muncă. Astfel de sisteme derivă dintr-o relaţie angajator-angajat în acordarea pensiei şi, posibil, a altor drepturi care fac parte din condiţiile de angajare şi în cazul cărora responsabilitatea acordării prestaţiilor nu revine administraţiilor publice în temeiul dispoziţiilor privind securitatea socială.
4.90. Sistemele de asigurări sociale organizate de unităţi ale administraţiei publice pentru propriii angajaţi, spre deosebire de cele pentru întreaga populaţia încadrată în muncă, sunt clasificate ca alte sisteme aferente încadrării în muncă şi nu ca sisteme de securitate socială.
Cotizaţii sociale nete (D.61)
4.91. Definiţie: cotizaţiile sociale nete sunt cotizaţiile efective sau imputate plătite de gospodării către sistemele de asigurări sociale pentru a constitui provizioane de plată a prestaţiilor sociale. Cotizaţiile sociale nete (D.61) constau în:
Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611)
plus Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612)
plus Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.613)
plus Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor (D.614)
minus Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (D.61SC).
Tarifele pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale sunt taxe pentru servicii practicate de unităţile care administrează sistemele. Ele apar aici ca parte a calculului cotizaţiilor sociale nete (D.61); ele nu sunt operaţiuni de repartizare, ci sunt o parte a cheltuielilor pentru producţie şi consum.
Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611)
4.92. Cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611) corespund fluxului D.121.
Cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor sunt plătite de către angajatori către sistemele de securitate socială şi către alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă pentru a asigura prestaţii sociale pentru angajaţii lor.
Întrucât cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor sunt plătite în beneficiul angajaţilor lor, valoarea lor este înregistrată ca una dintre componentele remunerării angajaţilor, împreună cu indemnizaţiile şi salariile în bani sau în natură. Cotizaţiile sociale sunt în continuare înregistrate ca fiind plătite de către angajaţi drept transferuri curente către sistemele de securitate socială şi către alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă.
Această rubrică este împărţită în două categorii:
(a) cotizaţiile efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6111) corespund fluxului D.1211;
(b) cotizaţiile efective în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.6112) corespund fluxului D.1212.
4.93. Plăţile reprezentând cotizaţiile sociale efective pot fi obligatorii în temeiul unui statut sau regulament sau pot fi plătite în baza unor contracte colective la nivelul unei anumite industrii, a unor acorduri între angajator şi angajaţii dintr-o anumită întreprindere sau pentru că sunt prevăzute în contractul de muncă. În anumite cazuri, cotizaţiile pot fi voluntare.
Astfel de cotizaţii voluntare sunt reprezentate de:
(a) cotizaţiile sociale ale unor persoane care nu sunt obligate prin lege să cotizeze la un fond de securitate socială;
(b) cotizaţiile sociale plătite către societăţile de asigurări (sau fonduri de pensii clasificate în acelaşi sector) ca parte a sistemelor de asigurări suplimentare organizate de întreprinderi în beneficiul angajaţilor lor şi la care aceştia aderă în mod voluntar;
(c) cotizaţiile către sistemele de asigurări de prevedere deschise către angajaţi sau lucrători independenţi.
4.94. Momentul înregistrării: cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611) sunt înregistrate în momentul în care se desfăşoară activitatea care generează obligaţia de a le plăti.
4.95. Cotizaţiile sociale de plătit către sectorul administraţii publice înregistrate în conturi provin din două surse: sume evidenţiate prin evaluări şi declaraţii sau încasări.
(a) Dacă se utilizează evaluările şi declaraţiile, sumele sunt ajustate printr-un coeficient care reflectă sumele evaluate şi declarate care nu au fost colectate niciodată. Ca tratament alternativ, ar putea fi înregistrat un transfer de capital către sectoarele relevante, egal cu ajustarea respectivă. Coeficienţii sunt estimaţi pe baza experienţei din trecut şi a previziunilor actuale cu privire la sumele evaluate şi declarate care nu au fost colectate niciodată. Ei sunt specifici diferitelor tipuri de cotizaţii sociale.
(b) Dacă se utilizează încasările, acestea sunt ajustate în timp astfel încât sumele să fie atribuite perioadei în care au avut loc activităţile care au generat obligaţia de plată a cotizaţiilor sociale (sau perioadei în care a fost generată obligaţia). Această ajustare poate fi bazată pe decalajul mediu de timp dintre activitate (sau generarea obligaţiei) şi încasare.
În situaţia în care sunt reţinute la sursă de către angajator, cotizaţiile sociale de plătit către sectorul administraţii publice sunt incluse în indemnizaţii şi salarii indiferent dacă angajatorul le-a transferat sau nu administraţiilor publice. Sectorul gospodăriilor este prezentat în continuare ca plătind suma integrală către sectorul administraţii publice. Sumele neplătite efectiv sunt neutralizate la rubrica D.995 ca un transfer de capital de la administraţiile publice către sectorul angajatorilor.
4.96. Cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor sunt înregistrate ca:
(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor;
(b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul gospodăriilor nerezidente);
(c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor asigurătorilor sau angajatorilor rezidenţi;
(d) resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul asigurătorilor sau angajatorilor nerezidenţi).
Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612)
4.97 Definiţie: cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612) reprezintă contrapartea la prestaţiile sociale (minus eventualele cotizaţi sociale în sarcina angajatorilor) plătite direct de către angajatori (adică fără legătură cu cotizaţiile sociale în sarcina angajatorilor) angajaţilor lor sau foştilor angajaţi, precum şi altor persoane eligibile.
Ele corespund fluxului D.122 astfel cum este descris la remunerarea angajaţilor. Valoarea lor trebuie să fie bazată pe consideraţii actuariale sau pe baza unor procente rezonabile din indemnizaţiile şi salariile plătite angajaţilor actuali sau să fie considerate egale cu prestaţiile fără capitalizare, altele decât pensiile, aflate în sarcina întreprinderilor, în cursul aceleiaşi perioade contabile.
Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612) se împart în două categorii:
(a) cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6121). Ele corespund fluxului D.1221;
(b) alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.6122). Ele corespund fluxului D.1222.
4.98. Momentul înregistrării: cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor care reprezintă contrapartea la prestaţiile sociale directe obligatorii sunt înregistrate în perioada în care este desfăşurată activitatea. Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor care reprezintă contrapartea la prestaţiile sociale directe voluntare sunt înregistrate în momentul în care sunt furnizate prestaţiile.
4.99. Cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor sunt înregistrate ca:
(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor şi în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente;
(b) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor angajatorilor sau asigurătorilor rezidenţi şi în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.613)
4.100. Definiţie: cotizaţiile sociale efective în sarcina gospodăriilor sunt cotizaţii sociale de plătit în beneficiul lor de către angajaţi, lucrători independenţi sau şomeri către sistemele de asigurări sociale.
Cotizaţiile sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.613) se împart în două categorii:

(a) cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor (D.6131);
(b) alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.6132).
Momentul înregistrării: cotizaţiile sociale efective în sarcina gospodăriilor se înregistrează pe baza principiilor contabilităţii de angajament. Pentru cei angajaţi în muncă, înregistrarea corespunde momentului în care se desfăşoară activitatea care generează obligaţia de a plăti cotizaţiile. Pentru şomeri, înregistrarea corespunde momentului în care trebuie virate cotizaţiile.
În sistemul conturilor, cotizaţiile sociale efective în sarcina gospodăriilor sunt înregistrate:
(a) la utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor şi în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente;
(b) la resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor angajatorilor şi în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor (D.614)
4.101. Definiţie: cotizaţiile sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor constau în venitul din proprietate câştigat în cursul perioadei contabile pe baza stocurilor de drepturi de pensie şi la alte prestaţii sociale.
Această rubrică este împărţită în două categorii:
(a) cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor (D.6141);
(b) cotizaţii suplimentare în sarcina gospodăriilor, altele decât pensiile (D.6142). Rubrica D.6142 corespunde cotizaţiilor suplimentare în sarcina gospodăriilor aferente riscurilor şi nevoilor sociale altele decât pensiile, cum sunt boala, maternitatea, accidentele de muncă, handicapul, concedierea etc.
Cotizaţiile sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor sunt incluse în venitul din proprietate de plătit de către administratorii de fonduri de pensii gospodăriilor în contul de alocare primară a veniturilor (venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie D.442).
Deoarece, în practică, acest venit este reţinut de administratorii fondurilor de pensii, el este tratat în contul de distribuire secundară a veniturilor ca fiind rambursat de către gospodării fondurilor de pensii sub forma cotizaţiilor sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor.
Momentul înregistrării: cotizaţiile sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor sunt înregistrate în momentul în care apare obligaţia de plată.
Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62)
4.102. Rubrica D.62 este compusă din trei subrubrici:
Prestaţii de securitate socială în bani (D.621);
Alte prestaţii de asigurări sociale (D.622);
Prestaţii de asistenţă socială în bani (D.62 3).
Prestaţii de securitate socială în bani (D.621)
4.103. Definiţie: prestaţiile de securitate socială în bani sunt prestaţii de asigurări sociale de plătit în bani către gospodării de către administraţiile de securitate socială. Rambursările sunt excluse şi sunt tratate ca transferuri sociale în natură (D.632).
Astfel de prestaţii sunt furnizate în cadrul sistemelor de securitate socială.
Ele pot fi împărţite în:
- prestaţii de securitate socială de pensii în bani (D.6211);
- alte prestaţii de securitate socială în bani (D.6212).
Alte prestaţii de asigurări sociale (D.622)
4.104. Definiţie: alte prestaţii de asigurări sociale corespund prestaţiilor de plătit de către angajatori în contextul altor sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă. Alte prestaţii de asigurări sociale aferente încadrării în muncă sunt prestaţii sociale (în bani sau în natură) de plătit de către sistemele de asigurări sociale altele decât securitatea socială către cotizanţi la sisteme, persoanele aflate în întreţinerea lor sau urmaşii lor.
Ele includ în mod tipic:
(a) plata continuă a salariilor uzuale sau reduse în cursul perioadelor de absenţă de la muncă din motive de boală, accident, maternitate etc.;
(b) plata alocaţiilor de familie, de studii sau a altor alocaţii pentru persoanele aflate în întreţinere;
(c) plata pensiilor de vârstă şi de urmaş către foşti angajaţi sau urmaşii acestora, precum şi plata alocaţiilor de concediere către lucrători sau urmaşii acestora în caz de concediere, incapacitate de muncă, moarte accidentală etc. (în situaţia în care sunt menţionate în contracte colective);
(d) servicii medicale generale care nu au legătură cu munca prestată de angajaţi;
(e) centre de recuperare şi cămine pentru pensionari.
Alte prestaţii de asigurări sociale (D.622) pot fi împărţite în:
- alte prestaţii de asigurări sociale de pensii (D.6221);
- alte prestaţii de asigurări sociale, exclusiv de pensii (D.6222).
Prestaţii de asistenţă socială în bani (D.623)
4.105. Definiţie: prestaţiile de asistenţă socială în bani sunt transferuri curente de plătit către gospodării de către unităţi ale administraţiei publice sau IFSLSGP pentru a satisface aceleaşi nevoi ca şi prestaţiile de asigurări sociale, dar care nu sunt transferate în cadrul unui sistem de asigurări sociale care necesită participarea, de obicei sub forma unor cotizaţii sociale.
Prin urmare, ele exclud toate prestaţiile plătite de administraţiile de securitate socială. Prestaţiile de asistenţă socială pot fi de plătit în următoarele circumstanţe:
(a) nu există niciun sistem de asigurări sociale pentru a acoperi circumstanţa în cauză;
(b) cu toate că poate exista un sistem de asigurări sociale sau mai multe, gospodăriile în cauză nu participă şi nu sunt eligibile pentru a beneficia de prestaţii de asigurări sociale;
(c) prestaţiile de asigurări sociale sunt considerate inadecvate pentru a acoperi nevoile în cauză, prestaţiile de asistenţă socială fiind plătite suplimentar;
(d) din motive de politică socială generală.
Astfel de prestaţii nu includ transferurile curente plătite în situaţia unor evenimente sau circumstanţe care în mod normal nu sunt acoperite de sistemele de asigurări sociale (adică transferurile efectuate în caz de catastrofe naturale, care sunt înregistrate la alte transferuri curente sau la alte transferuri de capital).
4.106. Momentul înregistrării prestaţiilor sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62):
(a) în bani, ele sunt înregistrate în momentul în care drepturile la prestaţii sunt stabilite;
(b) în natură, ele sunt înregistrate în momentul în care sunt prestate serviciile sau în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra bunurilor furnizate direct gospodăriilor de către producătorii nonpiaţă.
4.107. Prestaţiile sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62) sunt înregistrate ca:
(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor care acordă prestaţiile;
(b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul prestaţiilor acordate de restul lumii);
(c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor;
(d) resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul prestaţiilor acordate gospodăriilor nerezidente).
Transferuri sociale în natură (D.63)
4.108. Definiţie: transferurile sociale în natură (D.63) constau în bunuri şi servicii individuale furnizate gospodăriilor gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic de către unităţile administraţiei publice şi IFSLSGP, indiferent dacă au fost cumpărate de pe piaţă sau au fost rezultatul producţiei nonpiaţă a acestora. Ele sunt finanţate din impozite, din alte venituri ale administraţiei publice sau din cotizaţii de securitate socială sau, în cazul IFSLSGP, din donaţii şi venituri din proprietate.
Serviciile furnizate gospodăriilor gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic sunt descrise ca servicii individuale pentru a le deosebi de serviciile colective furnizate colectivităţii în ansamblul său sau unor părţi importante ale acesteia, cum sunt apărarea şi iluminatul public. Serviciile individuale constau în principal din servicii de învăţământ şi sănătate, deşi alte tipuri de servicii, cum sunt serviciile de locuinţă, culturale sau recreative, sunt şi ele frecvent oferite.
4.109. Transferurile sociale în natură (D.63) sunt subîmpărţite în:
Transferuri sociale în natură - producţia nonpiaţă a administraţiilor publice şi a IFSLSGP (D.631)
Definiţie: transferurile sociale în natură - producţia nonpiaţă a administraţiilor publice şi a IFSLSGP (D.631) sunt bunuri şi servicii individuale furnizate direct beneficiarilor de către producătorii nonpiaţă. Orice plăţi efectuate de gospodării se deduc.
Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată de administraţiile publice şi IFSLSGP (D.632)
Definiţie: transferurile sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată de administraţiile publice şi IFSLSGP (D.632) sunt bunuri şi servicii individuale:
(a) sub forma rambursărilor de către administraţiile de securitate socială ale cheltuielilor aprobate efectuate de către gospodării pentru bunuri şi servicii specifice; sau
(b) furnizate direct beneficiarilor de către producătorii de piaţă de la care administraţiile publice cumpără bunurile şi serviciile respective.
Orice plăţi efectuate de gospodării se deduc.
Atunci când o gospodărie a populaţiei cumpără un bun sau un serviciu care este rambursat ulterior în totalitate sau parţial de o administraţie de securitate socială, gospodăria poate fi considerată că acţionează în numele administraţiei de securitate socială. De fapt, gospodăria furnizează administraţiei de securitate socială un credit pe termen scurt care este lichidat de îndată ce gospodăria este rambursată.
Valoarea cheltuielilor rambursate este înregistrată ca fiind direct suportată de administraţia de securitate socială în momentul în care gospodăria efectuează cumpărarea, în timp ce singura cheltuială înregistrată în contul gospodăriei este eventuala diferenţă dintre preţul de achiziţie plătit şi suma rambursată. Astfel, valoarea cheltuielii rambursate nu este tratată ca un transfer curent în bani de la administraţiile de securitate socială către gospodării.
4.110. Exemple de transferuri sociale în natură (D.63) sunt tratamente medicale sau dentare, intervenţii chirurgicale, cazarea în spital, ochelari sau lentile de contact, aparate sau echipamente medicale şi bunuri sau servicii similare care satisfac riscuri sau nevoi sociale.
Alte exemple care nu sunt acoperite de un sistem de asigurări sociale sunt locuinţele sociale, alocaţiile pentru locuinţă, creşele şi grădiniţele cu program de zi, formarea profesională, reducerile pentru folosirea mijloacelor de transport (cu condiţia ca ele să urmărească un obiectiv social), precum şi bunuri şi servicii similare furnizate în contextul riscurilor şi nevoilor sociale. În afara cadrului riscurilor sau nevoilor sociale, în situaţia în care administraţia publică furnizează gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic gospodăriilor individuale ale populaţiei bunuri şi servicii cum sunt serviciile recreative, culturale sau sportive, acestea sunt tratate ca transferuri sociale în natură - producţia nonpiaţă a administraţiei publice şi a IFSLSGP (D631).
4.111. Momentul înregistrării: transferurile sociale în natură (D.63) sunt înregistrate în momentul în care sunt furnizate serviciile sau în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra bunurilor furnizate direct gospodăriilor de către producători.
Transferurile sociale în natură (D.63) sunt înregistrate:
(a) la utilizări în contul de redistribuire a veniturilor în natură al sectoarelor care acordă prestaţiile;
(b) la resurse în contul de redistribuire a veniturilor în natură al gospodăriilor.
Consumul de bunuri şi servicii transferate este înregistrat în contul de utilizare a venitului disponibil ajustat.
Nu există transferuri sociale în natură către restul lumii (ele sunt înregistrate la D.62 - Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură).
ALTE TRANSFERURI CURENTE (D.7)
Prime nete de asigurare generală - daune (D.71)
4.112. Definiţie: primele nete de asigurare generală - daune (D.71) sunt prime de plătit aferente unor polițe achiziţionate de unităţi instituţionale. Polițele achiziţionate de gospodăriile individuale ale populaţiei sunt cele

care sunt achiziţionate din proprie iniţiativă şi în beneficiul lor propriu, independent de angajatorii lor sau de administraţia publică şi în afara oricărui sistem de asigurări sociale. Primele nete de asigurare generală cuprind atât primele efective de plătit de către titularii de poliţe pentru a obţine asigurare în cursul perioadei contabile (prime câştigate), precum şi primele suplimentare de plătit din venitul din proprietate atribuite titularilor de poliţe de asigurare, după deducerea plăţilor pentru servicii efectuate de societatea de asigurări care administrează asigurarea.
Primele nete de asigurare generală sunt sumele disponibile pentru acoperirea riscurilor legate de diverse evenimente sau accidente care determină pagube bunurilor sau proprietăţii sau care determină leziuni ale persoanelor, ca rezultat al unor cauze naturale sau antropice, de exemplu incendii, inundaţii, zdrobiri, coliziuni, furturi, violenţă, accidente, boală etc., sau a pierderilor financiare rezultate ca urmare a unor evenimente precum boală, şomaj, accidente etc.
Primele nete de asigurare generală sunt împărţite în două categorii:
(a) prime nete de asigurare directă generală (D.711);
(b) prime nete de reasigurare generală (D.712).
4.113. Momentul înregistrării: primele nete de asigurare generală sunt înregistrate în momentul în care ele sunt câştigate.
Primele de asigurare din care se deduc plăţile pentru servicii sunt acele părţi din primele totale care au fost plătite în perioada curentă sau în perioadele anterioare şi care acoperă riscurile care pot apărea în perioada curentă.
Primele câştigate în perioada curentă trebuie să fie distinse de primele cu termen de plată în cursul perioadei curente, care sunt susceptibile să acopere riscuri atât din perioade viitoare, cât şi din perioada curentă.
Primele nete de asigurare generală sunt înregistrate ca:
(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor titularilor de poliţe rezidenţi;
(b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul titularilor de poliţe nerezidenţi);
(c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor societăţilor de asigurări rezidente;
(d) resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul societăţilor de asigurare nerezidente).
Indemnizaţii de asigurare generală - daune (D.72)
4.114. Definiţie: indemnizaţiile de asigurare generală - daune (D.72) sunt solicitările de daune care trebuie onorate în temeiul unor contracte de asigurări generale, adică sumele pe care societăţile de asigurări sunt obligate să le plătească pentru compensare vătămărilor sau pagubelor suferite de persoane sau de bunuri (incluzând mijloacele de producţie fixe).
Această rubrică este împărţită în două categorii:
(a) indemnizaţii de asigurare directă generală - daune (D.721);
(b) indemnizaţii de reasigurare generală - daune (D.722).
4.115. Indemnizaţiile aferente asigurărilor generale nu includ plăţi care constituie prestaţii sociale.
Soluţionarea unei daune aferente unei asigurări generale este tratată ca un transfer către solicitant. Astfel de plăţi sunt tratate ca transferuri curente, chiar dacă pot fi implicate sume mari ca rezultat al distrugerii accidentale a unui activ fix sau a unei vătămări grave a unei persoane.
Daunele excepţional de mari, de exemplu cele generate de un dezastru, pot fi tratate nu ca transferuri curente, ci ca transferuri de capital [a se vedea punctul 4.165 litera (k)].
Sumele primite de solicitanţi nu sunt, de obicei, rezervate pentru vreun scop particular, iar bunurile sau activele care au fost avariate sau distruse nu trebuie să fie neapărat reparate sau înlocuite.
Solicitările sunt generate de pagubele sau vătămările pe care titularii de poliţe le cauzează unor terţe proprietăţi sau unor terţe persoane. În astfel de cazuri, daunele valabile sunt înregistrate ca fiind plătite direct de către societatea de asigurări către părţile vătămate şi nu indirect prin intermediul titularului poliţei.
4.116. Primele de reasigurare şi indemnizaţii nete sunt calculate în exact aceeaşi manieră ca şi în cazul primelor şi indemnizaţiilor de asigurare generală. Deoarece piaţa reasigurărilor este concentrată în câteva ţări, majoritatea poliţelor de reasigurare sunt deţinute de unităţi nerezidente.
Unele unităţi, în special unităţile administraţiei publice, pot oferi o garanţie în caz de insolvenţă a unui debitor în condiţii care au aceleaşi caracteristici cu cele din cazul asigurărilor generale. Aceasta se întâmplă când sunt emise multe garanţii de acelaşi tip şi este posibil să se realizeze o estimare realistă cu privire la amploarea generală a insolvenţelor. În aceste cazuri, onorariile plătite (şi venitul din proprietate câştigat de pe urma lor) sunt tratate în acelaşi mod ca şi primele de asigurare generală, iar executările de garanţii standard pentru împrumuturi sunt tratate în acelaşi mod ca indemnizaţiile de asigurare generală.
4.117. Momentul înregistrării: daunele aferente asigurărilor generale sunt înregistrate în momentul în care se produce accidentul sau evenimentul pentru care s-a întocmit asigurarea.
Ele sunt înregistrate ca:
(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor societăţilor de asigurare rezidente;
(b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul societăţilor de asigurare nerezidente);
(c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor beneficiare;
(d) resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul beneficiarilor nerezidenţi).
Transferuri curente între administraţiile publice (D.73)
4.118. Definiţie: transferurile curente între administraţiile publice (D.73) includ transferuri între diferite subsectoare ale administraţiilor publice (administraţia centrală, administraţiile statelor federale, administraţiile locale şi administraţiile de securitate socială), cu excepţia impozitelor, subvenţiilor, ajutoarelor nerambursabile pentru investiţii şi a altor transferuri de capital.
Transferurile curente între administraţiile publice (D. 73) nu includ operaţiunile efectuate în beneficiul altei unităţi; acestea sunt înregistrate doar o singură dată în conturi, la resursele unităţii beneficiare în beneficiul căreia este realizată tranzacţia (a se vedea punctul 1.78). Această situaţie apare îndeosebi atunci când o agenţie a administraţiei publice (de exemplu, un departament al administraţiei centrale) colectează impozite care sunt automat transferate, total sau parţial, către o altă agenţie a administraţiei publice (de exemplu, o autoritate locală). În astfel de cazuri, încasările de impozite destinate celeilalte agenţii a administraţiei publice sunt prezentate ca impozite colectate direct de respectiva agenţie şi nu ca un transfer curent între administraţiile publice. Această soluţie se aplică în special în cazul impozitelor destinate unei alte agenţii a administraţiei publice, care iau forma ratelor suplimentare suprapuse impozitelor prelevate de administraţia centrală. Întârzierile în transmiterea impozitelor de la prima la a doua unitate a administraţiei publice generează înregistrări la rubrica "alte conturi de primit/de plătit" din contul financiar.
Transferurile de încasări de impozite care sunt parte dintr-un transfer în bloc de la administraţia centrală la o altă agenţie a administraţiei publice sunt incluse în transferurile curente între administraţiile publice. Astfel de transferuri nu corespund niciunei categorii specifice de impozite şi nu sunt realizate în mod automat, ci, în principal, prin intermediul anumitor fonduri (fonduri ale autorităţilor regionale sau locale), în conformitate cu chei de repartiţie stabilite de administraţia centrală.
4.119. Momentul înregistrării: transferurile curente între administraţiile publice sunt înregistrate în momentul în care reglementările în vigoare stipulează că ele sunt de efectuat.
4.120. Transferurile curente între administraţiile publice sunt înregistrate ca utilizări şi resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor subsectoarelor administraţiilor publice. Transferurile curente între administraţiile publice sunt fluxuri interne ale sectorului administraţii publice, ele neapărând în contul consolidat al sectorului în ansamblu.
Cooperare internaţională curentă (D.74)
4.121. Definiţie: cooperarea internaţională curentă (D.74) include toate transferurile în bani sau în natură între administraţiile publice şi administraţii publice sau organizaţii internaţionale din restul lumii, exceptând ajutoarele nerambursabile pentru investiţii şi alte transferuri de capital.
4.122. Rubrica (D.74) cuprinde:
(a) cotizaţiile administraţiei publice către organizaţiile internaţionale (excluzând impozitele de plătit de către administraţiile publice ale statelor membre către organizaţiile supranaţionale);
(b) transferurile curente pe care administraţiile publice le primesc de la instituţii sau organizaţii menţionate la litera (a). Transferurile curente pe care instituţiile Uniunii Europene le efectuează direct către producătorii de piaţă rezidenţi sunt înregistrate ca subvenţii plătite de restul lumii;
(c) transferurile curente între administraţii publice, fie în bani (de exemplu, plăţi destinate finanţării deficitelor bugetare ale statelor străine sau ale teritoriilor de peste mări), fie în natură (de exemplu, contrapartea la donaţii de alimente, echipamente militare, ajutoare de urgenţă în caz de catastrofe naturale sub formă de alimente, îmbrăcăminte, medicamente etc.);
(d) indemnizaţiile şi salariile plătite de o administraţie publică, o instituţie a Uniunii Europene sau o organizaţie internaţională consilierilor sau experţilor tehnici puşi la dispoziţia ţărilor în curs de dezvoltare.
Cooperarea internaţională curentă include transferuri între administraţiile publice şi organizaţiile internaţionale situate în ţara respectivă, deoarece organizaţiile internaţionale nu sunt tratate ca unităţi instituţionale rezidente ale ţărilor în care sunt localizate.
4.123. Momentul înregistrării: momentul în care reglementările în vigoare precizează că se efectuează transferurile în cazul celor obligatorii sau momentul în care că transferurile sunt efectuate în cazul transferurilor voluntare.
4.124. Cooperarea internaţională curentă este înregistrată ca:
(a) utilizări şi resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectorului administraţii publice;
(b) utilizări şi resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Transferuri curente diverse (D.75) Transferuri curente către IFSLSGP (D.751)
4.125. Definiţie: transferurile curente către IFSLSGP includ toate cotizaţiile voluntare (altele decât legatele), cotizaţiile membrilor şi asistenţa financiară pe care IFSLSGP o primeşte de la gospodării (inclusiv cele nerezidente) şi, în mai mică măsură, de la alte unităţi.
4.126. Transferurile curente către IFSLSGP includ următoarele:
(a) cotizaţiile regulate plătite de gospodării sindicatelor, organizaţiilor politice, sportive, culturale, religioase şi altor organizaţii similare clasificate în sectorul IFSLSGP;
(b) cotizaţiile voluntare (altele decât legatele) din partea gospodăriilor, societăţilor şi restului lumii către IFSLSGP, incluzând transferuri în natură sub formă de donaţii de alimente, îmbrăcăminte, pături, medicamente etc. către organizaţii caritabile pentru a fi repartizate gospodăriilor rezidente sau nerezidente. Un astfel de tratament se aplică bunurilor de consum, deoarece transferurile reprezentând donaţii mari (obiecte de valoare tratate ca active nefinanciare) sunt înregistrate la alte transferuri de capital (D.99) [a se vedea punctul 4.165 litera (e)].
Donaţiile reprezentând articole nedorite sau utilizate din partea gospodăriilor nu sunt înregistrate ca transferuri;
(c) asistenţa şi ajutoarele nerambursabile din partea administraţiilor publice, altele decât transferurile destinate în mod specific finanţării cheltuielilor de capital, care sunt prezentate la ajutoarele nerambursabile pentru investiţii.
Din transferurile curente către IFSLSGP sunt excluse plăţile abonamentelor sau cotizaţiilor către IFSL care deservesc societăţile, cum sunt camerele de comerţ sau organizaţiile profesionale, care sunt tratate ca plăţi pentru servicii prestate.
4.127. Momentul înregistrării: transferurile curente către IFSLSGP sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate.
4.128. Transferurile curente către IFSLSGP sunt înregistrate ca:
(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor care contribuie;
(b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente;

(c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectorului IFSLSGP.
Transferuri curente între gospodării (D.752)
4.129. Definiţie: transferurile curente între gospodării (D.752) constau în toate transferurile curente în bani sau în natură, sau cele primite, de la gospodării rezidente la, sau de la, alte gospodării rezidente sau nerezidente.
În special, acestea cuprind transferurile din străinătate de către emigranţi sau lucrători stabiliţi permanent în străinătate (sau care muncesc în străinătate timp de cel puţin un an) către membrii familiei lor, care locuiesc în ţara lor de origine sau de la părinţi la copiii situaţi într-un alt loc.
4.130. Momentul înregistrării: transferurile curente între gospodării sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate.
4.131. Transferurile curente între gospodării sunt înregistrate ca:
(a) utilizări şi resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor;
(b) utilizări şi resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
Alte transferuri curente diverse (D.759)
Amenzi şi penalităţi
4.132. Definiţie: amenzile şi penalităţile impuse unităţilor instituţionale de către instanţele judecătoreşti sau alte organisme cvasijudiciare sunt tratate ca alte transferuri curente diverse (D.759).
4.133. Următoarele nu sunt incluse în alte transferuri curente diverse (D.759):
(a) amenzile şi penalităţile impuse de autorităţile fiscale pentru evaziune fiscală sau plata cu întârziere a impozitelor, care nu pot fi distinse de impozitele înseşi şi rămân clasificate ca impozite;
(b) plăţile onorariilor pentru obţinerea licenţelor, astfel de plăţi fiind fie impozite, fie plăţi pentru servicii prestate de unităţi ale administraţiei publice.
4.134. Momentul înregistrării: amenzile şi penalităţile sunt înregistrate în momentul în care apare obligaţia de plată. Loterii şi jocuri de noroc
4.135. Definiţie: sumele plătite pentru bilete de loterie sau pariate constau în două elemente: plata pentru un serviciu către unitatea care organizează loteria sau jocul de noroc şi un transfer curent rezidual către câştigători.
Plata pentru serviciu poate fi substanţială şi cuprinde impozitele pe producţia de servicii de tip jocuri de noroc. În sistem, transferurile sunt considerate ca fiind efectuate direct între participanţii la loterie sau la jocurile de noroc, adică între gospodării. În situaţia participării gospodăriilor nerezidente, pot exista transferuri nete semnificative între sectorul gospodăriilor şi restul lumii.
Momentul înregistrării: transferurile curente reziduale sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate.
Plăţi compensatorii
4.136. Definiţie: plăţile compensatorii constau în transferuri curente efectuate de unităţi instituţionale către alte unităţi instituţionale pentru a compensa vătămări ale persoanelor sau pagube materiale, excluzând plăţile daunelor aferente asigurărilor generale. Plăţile compensatorii sunt plăţi obligatorii acordate de instanţe judecătoreşti sau plăţi voluntare convenite extrajudiciar. Această rubrică cuprinde plăţile voluntare efectuate de unităţile administraţiei publice sau de IFSLSGP pentru a compensa vătămările sau pagubele provocate de dezastrele naturale altele decât cele clasificate ca transferuri de capital.
4.137. Momentul înregistrării: plăţile compensatorii sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate (plăţile voluntare) sau în momentul termenului de plată (plăţile obligatorii).
4.138. Alte forme de transferuri curente diverse:
(a) transferurile curente de la IFSLSGP la administraţiile publice care nu sunt impozite;
(b) plăţile de la administraţiile publice la întreprinderile publice clasificate ca societăţi şi cvasisocietăţi nefinanciare, destinate acoperirii plăţilor anormale pentru pensii;
(c) bursele sau ajutoarele pentru călătorie plătite gospodăriilor rezidente sau nerezidente de către administraţiile publice sau IFSLSGP;
(d) plăţile de prime pentru economii acordate periodic de către administraţiile publice gospodăriilor ca recompensă pentru economiile efectuate în cursul perioadei;
(e) rambursările efectuate de gospodării pentru cheltuielile efectuate în beneficiul lor de către organizaţiile de asistenţă socială;
(f) transferurile curente de la IFSLSGP către restul lumii;
(g) sponsorizarea de către societăţi, dacă respectivele plăţi nu pot fi considerate drept cumpărări de servicii publicitare sau de alte servicii (de exemplu, transferuri filantropice sau burse de studii);
(h) transferurile curente de la administraţiile publice la gospodării în calitatea lor de consumatori, dacă nu sunt înregistrate ca prestaţii sociale;
(i) transferul în contraparte de la banca centrală la IFM (S.122 şi S.125) pentru a acoperi consumul intermediar al părţii alocate indirect din producţia băncii centrale (a se vedea capitolul 14: SIFIM).
4.139. Momentul înregistrării: transferurile menţionate la punctul 4.138 sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate, exceptând pe acelea de la sau către administraţiile publice, care sunt înregistrate în momentul termenului de plată.
Alte transferuri curente diverse apar ca:
(a) resurse şi utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor tuturor sectoarelor;
(b) resurse şi utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente. Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB (D.76)
4.140. Definiţie: a treia şi a patra resursă proprie UE bazate pe TVA şi pe VNB (D.76) sunt transferuri curente plătite de administraţiile publice ale fiecărui stat membru către instituţiile Uniunii Europene.
A treia resursă proprie UE bazată pe TVA (D.761) şi patra resursă proprie UE bazată pe VNB (D.762) sunt contribuţiile la bugetul instituţiilor Uniunii. Nivelul contribuţiei fiecărui stat membru este bazat pe nivelul bazei lor de TVA şi al VNB.
Rubrica D.76 include şi contribuţii diverse altele decât impozitele de la administraţia publică la instituţiile Uniunii Europene (D.76 3).
Momentul înregistrării: a treia şi a patra resursă proprie UE bazate pe TVA şi pe VNB sunt înregistrate în momentul termenului de plată.
A treia şi a patra resursă proprie UE bazate pe TVA şi pe VNB sunt înregistrate ca:
(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor administraţiilor publice;
(b) resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente.
AJUSTARE PENTRU VARIAŢIA DREPTURILOR DE PENSIE (D.8)
4.141. Definiţie: ajustarea pentru variaţia drepturilor de pensie (D.8) reprezintă ajustarea necesară pentru ca în economiile gospodăriilor să apară variaţia drepturilor de pensie la care gospodăriile sunt îndreptăţite în mod inechivoc. Variaţia drepturilor de pensie provine din cotizaţii şi prestaţii înregistrate în contul de distribuire secundară a veniturilor.
4.142. Deoarece gospodăriile sunt tratate în conturile financiare şi în conturile de patrimoniu ale sistemului ca deţinând drepturi de pensie, este necesar un element de ajustare pentru a se asigura că orice excedent al cotizaţiilor pentru pensie faţă de încasările sub formă de pensie nu afectează economiile gospodăriilor.
Pentru a neutraliza acest efect, o ajustare egală cu:
Valoarea totală a cotizaţiilor sociale efective şi imputate aferente pensiilor de plătit sistemelor de pensii la care gospodăriile sunt îndreptăţite în mod neechivoc
Plus valoarea totală a cotizaţiilor suplimentare de plătit din venitul din proprietate atribuit beneficiarilor sistemelor de pensii
Minus valoarea plăţilor pentru serviciu aferente
Minus valoarea totală a pensiilor plătite ca prestaţii de asigurări sociale de către sistemele de pensii
este adăugată venitului disponibil sau venitului disponibil ajustat al gospodăriilor în conturile de utilizare a venitului înainte de determinarea economiilor.
În acest mod, economiile gospodăriilor sunt identice cu cele care ar rezulta dacă cotizaţiile pentru pensie şi încasările sub formă de pensie nu ar fi fost înregistrate ca transferuri curente în contul de distribuire secundară a veniturilor. Acest element de ajustare este necesar pentru a reconcilia economiile gospodăriilor cu variaţia drepturilor lor de pensie înregistrate în contul financiar al sistemului. Bineînţeles, sunt necesare ajustări opuse în conturile de utilizare a veniturilor unităţilor responsabile de plata pensiilor.
4.143. Momentul înregistrării: ajustarea este înregistrată în funcţie de momentul în care survin fluxurile care o compun.
4.144. Ajustarea variaţiei drepturilor de pensie este înregistrată ca:
(a) utilizări în conturile de utilizare a veniturilor sectoarelor în care sunt clasificate unităţile responsabile de plata pensiilor;
(b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul instituţiilor nerezidente);
(c) resurse în contul de utilizare a veniturilor sectorului gospodăriilor;
(d) resurse în contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (în cazul gospodăriilor nerezidente).
TRANSFERURI DE CAPITAL (D.9)
4.145. Definiţie: transferurile de capital necesită achiziţionarea sau eliminarea unui activ sau unor active de către cel puţin una dintre părţile la operaţiune. Indiferent dacă sunt efectuate în bani sau în natură, ele determină o variaţie corespunzătoare a activelor financiare sau nefinanciare prezentate în conturile de patrimoniu ale unei părţi sau ale ambelor părţi la operaţiune.
4.146. Un transfer de capital în natură constă în transferul de proprietate asupra unui activ (altul decât stocuri sau bani) sau ştergerea unei datorii de către un creditor fără a primi în schimb ceva în contraparte.
Un transfer de capital în bani constă în transferul unei sume în numerar pe care prima dintre părţi a obţinut-o prin cedarea unui activ sau mai multor active (altele decât stocuri) sau pe care a doua preconizează sau este obligată să o utilizeze pentru achiziţionarea unui activ sau unor active (altele decât stocuri). A doua parte, primitorul, este obligată să utilizeze banii pentru achiziţionarea unui activ sau a unor active, aceasta reprezentând condiţia pentru efectuarea transferului.
Valoarea de transfer a unui activ nefinanciar este evaluată prin preţul la care se estimează că activul, nou sau utilizat, ar putea fi vândut pe piaţă plus orice costuri de transport, instalare sau de transfer al proprietăţii suportate de către donator, dar excluzând orice taxe suportate de primitor. Transferurile de active financiare sunt evaluate în acelaşi mod ca şi alte achiziţii sau cedări de active sau pasive financiare.
4.147. Transferurile de capital includ impozitele pe capital (D.91), ajutoarele pentru investiţii (D.92) şi alte transferuri de capital (D.99).
Impozite pe capital (D.91)
4.148. Definiţie: impozitele pe capital (D.91) constau în impozite prelevate la intervale neregulate şi foarte rar pe valoarea activelor sau valoarea netă deţinute de unităţile instituţionale sau pe valoarea activelor transferate între unităţi instituţionale ca rezultat al legatelor, donaţiilor între persoane sau al altor transferuri.
4.149. Impozitele pe capital (D.91) includ:
(a) impozitele pe transferurile de capital: impozitele pe succesiune şi alte impozite pe donaţii între persoane, care sunt prelevate pe capitalul beneficiarilor. Impozitele pe vânzarea activelor nu sunt incluse;
(b) prelevări pe capital: prelevări ocazionale şi excepţionale pe active sau pe valoarea netă deţinută de unităţi instituţionale. Ele includ prelevările pe plus-valoarea funciară, care sunt impozite pe creşterea valorii terenurilor agricole cauzată de permisiunea de utilizare a terenului în scop comercial sau rezidenţial.
Impozitele pe câştiguri din capital nu sunt înregistrate ca impozite pe capital, ci ca impozite curente pe venit, patrimoniu etc.
4.150. Impozitele înregistrate în conturi provin din două surse: sume evidenţiate prin evaluări şi declaraţii sau din încasări.
(a) Dacă se utilizează evaluările şi declaraţiile, sumele sunt ajustate printr-un coeficient care să reflecte sumele evaluate şi declarate care nu s-au colectat niciodată. Ca tratament alternativ, se înregistrează un transfer de capital către sectoarele relevante, egal cu ajustarea respectivă. Coeficienţii sunt estimaţi pe baza experienţei

din trecut şi a previziunilor actuale cu privire la sumele evaluate şi declarate care nu au fost colectate niciodată. Ei sunt specifici diferitelor tipuri de impozite.
(b) Dacă se utilizează încasările, acestea sunt ajustate în funcţie de timp, astfel ca sumele să fie atribuite perioadei în care a avut loc activitatea care a generat obligaţia fiscală sau, dacă aceasta nu este cunoscută, perioadei în care a fost stabilită valoarea impozitului. Această ajustare este bazată pe decalajul mediu de timp dintre activitate (sau determinarea valorii impozitului) şi încasarea impozitului.
4.151. Impozitele pe capital sunt înregistrate ca:
(a) variaţii ale pasivelor şi valorii nete (-) în contul de capital al sectoarelor în care sunt clasificaţi contribuabilii;
(b) variaţii ale pasivelor şi valorii nete (+) în contul de capital al administraţiilor publice;
(c) variaţii ale pasivelor şi valorii nete în contul de capital al restului lumii.
Ajutoare pentru investiţii (D.92)
4.152. Definiţie: ajutoarele pentru investiţii (D.92) constau în transferuri de capital, în bani sau în natură, efectuate de administraţia publică sau de restul lumii către alte unităţi instituţionale rezidente sau nerezidente pentru a finanţa, parţial sau total, costurile de achiziţie ale activelor fixe.
Ajutoarele pentru investiţii acordate de restul lumii le includ pe cele plătite direct de instituţiile Uniunii Europene [de exemplu, transferuri efectuate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) şi Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)].
4.153. Ajutoarele pentru investiţii în natură constau în transferuri de echipamente de transport, maşini şi alte echipamente, de la administraţia publică la alte unităţi rezidente sau nerezidente, precum şi punerea directă la dispoziţia unităţilor rezidente sau nerezidente a unor clădiri sau a altor structuri.
4.154. Valoarea formării de capital efectuată de administraţiile publice în beneficiul altor sectoare ale economiei este înregistrată ca ajutoare pentru investiţii ori de câte ori beneficiarul este identificabil şi devine proprietarul capitalului. În astfel de cazuri, formarea de capital este înregistrată ca variaţii ale activelor în contul de capital al beneficiarului şi este finanţată printr-un ajutor pentru investiţii care este înregistrat ca variaţii ale pasivelor şi valorii nete în acelaşi cont.
4.155. Ajutoarele pentru investiţii (D.92) includ atât plăţi forfetare destinate să finanţeze formarea de capital în cursul aceleiaşi perioade, cât şi plăţi eşalonate pentru formarea de capital din cursul unei perioade anterioare. Părţile din plăţile anuale efectuate de administraţiile publice către întreprinderi, care reprezintă amortizarea datoriilor întreprinderii angajate pentru realizarea de proiecte ale administraţiei publice care implică formare de capital, sunt tratate ca ajutoare pentru investiţii.
4.156 Ajutoarele nerambursabile pentru facilitarea plăţii dobânzilor acordate de administraţiile publice sunt excluse din ajutoarele pentru investiţii. Preluarea de către autorităţile publice a unei părţi din dobânzi reprezintă o operaţiune curentă de repartiţie. Cu toate acestea, atunci când un ajutor serveşte dublului scop de finanţare a amortizării datoriei contractate şi de plată a dobânzilor pe capitalul împrumutat şi când nu este posibil ca aceste două elemente să fie separate, întregul ajutor este tratat în conturi ca ajutor pentru investiţii.
4.157. Ajutoarele pentru investiţii acordate societăţilor şi cvasisocietăţilor nefinanciare includ, în plus faţă de ajutoarele acordate societăţilor private, ajutoarele de capital acordate întreprinderilor publice recunoscute ca entităţi instituţionale, cu condiţia ca departamentul administraţiei publice care acordă ajutorul să nu reţină o creanţă asupra întreprinderii publice.
4.158. Ajutoarele pentru investiţii destinate sectorului gospodăriilor include ajutoare pentru echipamente şi pentru modernizare acordate întreprinderilor care nu sunt societăţi sau cvasisocietăţi şi ajutoare destinate gospodăriilor pentru construcţia, cumpărarea şi modernizarea locuinţelor.
4.159. Ajutoarele pentru investiţii acordate administraţiilor publice includ plăţi (cu excepţia ajutoarelor pentru facilitarea plăţii dobânzilor) efectuate către subsectoarele administraţiilor publice cu scopul finanţării formării de capital. Ajutoarele pentru investiţii acordate între administraţiile publice sunt fluxuri interne ale sectorului administraţii publice şi nu apar în contul consolidat al sectorului în ansamblul său. Exemple de ajutoare pentru investiţii între administraţiile publice sunt transferurile de la administraţia centrală la administraţia locală având ca obiect specific finanţarea formării lor brute de capital fix. Transferurile destinate unor scopuri diverse nedefinite sunt înregistrate ca transferuri curente între administraţiile publice, chiar dacă ele sunt utilizate pentru a acoperi cheltuielile cu formarea de capital.
4.160. Ajutoarele pentru investiţii acordate instituţiilor fără scop lucrativ de către administraţiile publice şi de către restul lumii se deosebesc de transferurile curente către instituţiile fără scop lucrativ prin utilizarea criteriilor menţionate la punctul 4.159.
4.161. Ajutoarele pentru investiţii acordate restului lumii sunt limitate la transferurile ce au ca obiect specific finanţarea formării de capital de către unităţile nerezidente. Ele includ, de exemplu, plăţile fără contraparte pentru construcţia de poduri, drumuri, fabrici, spitale sau scoli în ţările în curs de dezvoltare sau pentru construcţia de clădiri destinate organizaţiilor internaţionale. Ele pot cuprinde atât plăţi eşalonate de-a lungul unei perioade de timp, cât şi plăţi unice. Această rubrică cuprinde şi furnizarea gratuită sau la o valoare redusă a bunurilor de capital fix.
4.162. Momentul înregistrării: ajutoarele pentru investiţii în bani sunt înregistrate în momentul termenului de plată. Ajutoarele pentru investiţii în natură sunt înregistrate în momentul transferului proprietăţii asupra activului.
4.163. Ajutoarele pentru investiţii sunt înregistrate ca:
(a) variaţii ale pasivelor şi valorii nete (-) în contul de capital al administraţiilor publice;
(b) variaţii ale pasivelor şi valorii nete (+) în contul de capital al sectoarelor care beneficiază de ajutoare;
(c) variaţii ale pasivelor şi valorii nete în contul de capital al restului lumii.
Alte transferuri de capital (D.99)
4.164. Definiţie: alte transferuri de capital (D.99) acoperă transferurile care nu sunt ajutoare pentru investiţii şi impozitele pe capital care prin ele însele nu reprezintă repartizare de venit, ci repartizare a economiilor sau a patrimoniului la diferite sectoare sau subsectoare ale economiei sau la restul lumii. Ele pot fi efectuate în bani sau în natură (cazurile de preluare de datorii sau ştergere de datorii) şi corespund transferurilor voluntare de patrimoniu.
4.165. Alte transferuri de capital (D.99) include următoarele operaţiuni:
(a) plăţile efectuate de către administraţiile publice sau de către restul lumii către proprietarii de bunuri de capital distruse sau avariate de războaie, alte evenimente politice sau catastrofe naturale (inundaţii etc.);
(b) transferurile de la administraţiile publice către societăţile sau cvasisocietăţile nefinanciare pentru acoperirea pierderilor acumulate în cursul mai multor exerciţii financiare sau a pierderilor excepţionale cauzate de factori neinfluenţabili de către întreprindere (chiar în cazul unei infuzii de capital);
(c) transferurile între subsectoarele administraţiilor publice destinate acoperirii cheltuielilor neprevăzute sau deficitelor acumulate. Astfel de transferuri între subsectoarele administraţiei publice sunt fluxuri interne ale sectorului administraţiei publice şi nu apar în contul consolidat al sectorului în ansamblul său;
(d) plăţile reprezentând prime nerepetitive pentru economii, acordate de administraţiile publice gospodăriilor, cu scopul de a le recompensa pentru economiile efectuate de-a lungul unei perioade de câţiva ani;
(e) legatele, donaţiile de valoare mare între persoane şi donaţiile între unităţi aparţinând unor sectoare diferite, incluzând legatele sau donaţiile cu valoare mare către instituţiile fără scop lucrativ (IFSL). Exemple de donaţii către IFSL sunt donaţii către universităţi pentru acoperirea costurilor construirii unor sedii, biblioteci, laboratoare noi etc.;
(f) operaţiunea în contraparte pentru ştergerea de datorii prin acord între unităţi instituţionale aparţinând unor sectoare sau subsectoare diferite (de exemplu, ştergerea datoriei unei ţări străine către administraţia publică de către aceasta; plăţile de executare a garanţiilor care eliberează debitorii insolvenţi de obligaţiile lor) - exceptând cazul particular al impozitelor şi cotizaţiilor sociale de plătit către sectorul administraţii publice [a se vedea punctul 4.165 litera (j)]. Astfel de ştergeri prin acord reciproc sunt tratate ca transfer de capital de la creditor la debitor în valoare egală cu cea a datoriei restante de plătit la momentul ştergerii. În mod similar, operaţiunea în contraparte a preluării de datorii, precum şi a unor operaţiuni similare (activarea unor garanţii în cadrul unui sistem de garanţii nonstandard ori restructurarea datoriilor prin care o parte din datorii sunt lichidate sau transferate), este un alt exemplu de transfer de capital. Cu toate acestea, sunt excluse următoarele:
1. ştergerea creanţelor financiare asupra unei cvasisocietăţi şi preluarea datoriilor de la cvasisocietate de către proprietarul acesteia. Acest caz este tratat ca o operaţiune cu participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii (F.5);
2. ştergerea datoriilor unei societăţi publice şi preluarea datoriilor de la o societate publică de către administraţia publică care dispare ca unitate instituţională din sistem. Acest caz este înregistrat în contul altor modificări de volum ale activelor (K.5);
3. ştergerea datoriilor unei societăţi publice şi preluarea datoriilor de la o societate publică de către administraţia publică în cadrul unui proces de privatizare în curs de desfăşurare care trebuie să se încheie în viitorul apropiat. Acest caz este tratat ca o operaţiune cu participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii (F.5). Scoaterea din evidenţele contabile a unei datorii nu este o operaţiune între unităţi instituţionale şi, prin urmare, nu este înregistrată nici în contul de capital, nici în contul financiar. Dacă creditorul decide o astfel de scoatere din evidenţele contabile, ea este înregistrată în conturile altor modificări de volum ale activelor creditorului şi debitorului. Provizioanele pentru datorii greu de restituit sunt tratate ca înregistrări în contabilitatea internă a unităţilor instituţionale producătoare şi nu sunt înregistrate decât în cazul pierderilor preconizate aferente creditelor neperformante, care sunt înregistrate ca posturi pro memoria în conturile de patrimoniu. Repudierea unilaterală a unei datorii de către un debitor nu este, de asemenea, o operaţiune şi nu se înregistrează;
(g) partea din câştigurile (sau pierderile) de capital realizate care este repartizată unui alt sector, de exemplu, câştigurile de capital repartizate de societăţile de asigurare gospodăriilor. Cu toate acestea, operaţiunile în contraparte pentru transferurile către administraţiile publice ale încasărilor din privatizare efectuate indirect (de exemplu, prin intermediul unei societăţi de tip holding) sunt înregistrate ca operaţiuni financiare cu acţiuni şi participaţii ale fondurilor de investiţii (F.5) şi nu au niciun impact asupra nivelului capacităţii de finanţare nete/necesarului de finanţare net al administraţiilor publice;
(h) plăţile de valoare mare efectuate pentru compensarea pagubelor sau vătămărilor neacoperite de poliţele de asigurare [cu excepţia plăţilor efectuate de administraţiile publice sau de restul lumii descrise la litera (a)]. Plăţile sunt acordate de instanţe judecătoreşti sau sunt soluţionate extrajudiciar. Exemple sunt plăţi compensatorii pentru pagube cauzate de explozii majore, scurgeri de petrol, efectele adverse ale medicamentelor etc.;
(i) plăţile excepţionale către fondurile de asigurări sociale efectuate de angajatori (inclusiv administraţia publică) sau de administraţia publică (ca parte a funcţiei sale de protecţie socială), în măsura în care aceste plăţi sunt destinate să sporească provizioanele actuariale ale acestor fonduri. Ajustarea însoţitoare de la fondurile de asigurări sociale la gospodării este, de asemenea, înregistrată ca alte transferuri de capital (D.99);
(j) în situaţia în care impozitele şi cotizaţiile sociale de plătit sectorului administraţii publice sunt înregistrate pe baza evaluărilor şi a declaraţiilor, partea a cărei colectare este improbabilă este neutralizată în aceeaşi perioadă contabilă. Aceasta se poate realiza prin înregistrarea unui "alt transfer de capital" (D.99) la rubrica D.995, între administraţiile publice şi sectoarele relevante. Acest flux D.995 este subdivizat în funcţie de codificarea diferitelor impozite şi cotizaţii sociale în cauză;
(k) soluţionările asigurărilor în caz de catastrofă: în urma unei catastrofe, valoarea totală a daunelor aferente catastrofei, conform informaţiilor obţinute de la asigurători, este înregistrată drept transfer de capital de la societatea de asigurări la titularii de polițe. În cazul în care informaţiile privind daunele aferente catastrofei nu pot fi puse la dispoziţie de asigurători, daunele aferente catastrofei sunt estimate ca diferenţa dintre daunele efective şi cele ajustate din perioada în care a survenit catastrofa;
(l) activele construite de comunitate pentru a căror întreţinere îşi asumă responsabilitatea administraţia publică.
4.166. Momentul înregistrării este determinat astfel:
(a) alte transferuri de capital în bani sunt înregistrate în momentul termenului de plată;

(b) alte transferuri de capital în natură sunt înregistrate în momentul transferului proprietăţii asupra activului sau ştergerii datoriei de către creditor.
4.167. Alte transferuri de capital sunt prezentate la variaţiile pasivelor şi valorii nete din contul de capital al sectoarelor şi restului lumii.
OPŢIUNI PE ACŢIUNI ALE ANGAJAŢILOR (OAA)
4.168. O formă particulară de venit în natură este practica unui angajator de a acorda unui angajat opţiunea de a cumpăra acţiuni la un preţ specific şi la o anumită dată din viitor. O OAA este similară unui instrument financiar derivat, iar angajatul poate alege să nu exercite opţiunea, fie deoarece preţul acţiunii este la momentul respectiv mai mic decât preţul la care el poate să exercite opţiunea, fie deoarece el a părăsit locul de muncă de la respectivul angajator şi astfel a renunţat la opţiune.
4.169. În mod tipic, un angajator îşi informează angajaţii cu privire la decizia de a face disponibile opţiuni pe acţiuni la un anumit preţ (preţul de exercitare sau de exerciţiu) după un anumit timp şi în anumite condiţii (de exemplu, angajatul să activeze încă în cadrul întreprinderii sau condiţionat de rezultatele întreprinderii). Momentul înregistrării opţiunii pe acţiuni acordate angajatului în conturile naţionale trebuie să fie specificat cu grijă. "Data acordării" este data la care opţiunea a fost acordată angajatului, "data intrării în drepturi" este cea mai timpurie dată la care opţiunea poate fi exercitată, iar "data exercitării" este data la care opţiunea este efectiv exercitată (sau expiră).
4.170. Consiliul pentru standarde internaţionale de contabilitate (CSIC) recomandă ca întreprinderea să derive o valoare justă pentru opţiuni la data acordării prin înmulţirea preţului de exercitare la momentul respectiv cu numărul opţiunilor preconizate a fi exercitabile la data intrării în drepturi şi împărţirea la numărul de ani de serviciu preconizaţi a fi efectuaţi până la data intrării în drepturi.
4.171. În SEC, dacă nu există niciun preţ de piaţă observabil şi nicio estimare efectuată de întreprindere în conformitate cu recomandările precedente, valoarea opţiunilor poate fi estimată utilizând un model de stabilire a preţului pentru opţiunile pe acţiuni. Astfel de modele urmăresc să surprindă două efecte ale valorii opţiunii. Primul efect este o proiecţie a valorii cu care preţul de piaţă al acţiunilor în cauză va depăşi preţul de exercitare de la data intrării în drepturi. Al doilea efect permite să se ţină cont de creşterea suplimentară a preţului între data intrării în drepturi şi data exercitării.
4.172. Înainte ca opţiunea să fie exercitată, acordul dintre angajator şi angajat este de natura unui instrument financiar derivat şi este prezentat ca atare în conturile financiare ale ambelor părţi.
4.173. La data acordării se efectuează o estimare a valorii OAA. Această valoare trebuie inclusă ca parte a remunerării angajaţilor dispersată de-a lungul perioadei dintre data acordării şi data intrării în drepturi, dacă este posibil. Dacă nu, valoarea opţiunii se înregistrează la data intrării în drepturi.
4.174. Costurile administrării OAA sunt suportate de angajator şi sunt tratate ca parte a consumului intermediar, la fel cu alte funcţii administrative asociate cu remunerarea angajaţilor.
4.175. Cu toate că valoarea opţiunii pe acţiuni este tratată ca venit, nu există venit din investiţii asociat cu OAA.
4.176. În contul financiar, achiziţia de OAA de către gospodării realizează o corespondenţă între partea corespunzătoare a remunerării angajaţilor şi pasivul corespunzător al angajatorului.
4.177. În principiu, orice modificare a valorii dintre data acordării şi data intrării în drepturi este tratată ca parte a remunerării angajaţilor, în timp ce orice schimbare a valorii dintre data intrării în drepturi şi data exercitării nu este tratată drept remunerare a angajaţilor, ci drept câştig sau pierdere din deţinere. În practică, este foarte rapid probabil ca estimările costurilor determinate de OAA suportate de angajatori să fie revizuite între data acordării şi data exercitării. Prin urmare, din motive pragmatice, întreaga creştere dintre data acordării şi data exercitării este tratată drept câştig sau pierdere din deţinere. O creştere a valorii preţului acţiunii peste preţul de exercitare este un câştig din deţinere pentru angajat şi o pierdere din deţinere pentru angajator şi viceversa.
4.178. Când o OAA este exercitată, înscrierea în contul de patrimoniu dispare şi este înlocuită cu valoarea acţiunilor achiziţionate. Această modificare a clasificării are loc prin intermediul operaţiunilor în contul financiar şi nu prin intermediul contului altor modificări de volum ale activelor.

CAPITOLUL 5: OPERAŢIUNI FINANCIARE

5.01. Definiţie: operaţiunile financiare (F) sunt operaţiuni cu active (AF) şi pasive financiare care se desfăşoară între unităţi instituţionale rezidente, precum şi între acestea şi unităţi instituţionale nerezidente.
5.02. O operaţiune financiară între unităţi instituţionale este crearea sau lichidarea simultană a unui activ financiar şi a pasivului său de contraparte sau o schimbare de proprietate asupra unui activ financiar sau subscrierea unui angajament.
CARACTERISTICI GENERALE ALE OPERAŢIUNILOR FINANCIARE
Active financiare, creanţe financiare şi pasive
5.03. Definiţie: activele financiare cuprind toate creanţele financiare, participaţiile şi componenta fizică a aurului monetar reprezentată de lingouri.
5.04. Activele financiare sunt acumulări de valoare reprezentând un beneficiu sau o serie de avantaje pentru proprietarul economic rezultate din deţinerea sau utilizarea activelor în decursul unei perioade de timp. Ele reprezintă mijloace de transmitere în continuare a valorilor de la o perioadă contabilă la alta. Acumulările sunt obţinute prin plăţi, care sunt, de obicei, numerar (AF.21) şi depozite transferabile (AF.22).
5.05. Definiţie: o creanţă financiară este dreptul creditorului de a primi o plată sau o serie de plăţi de la debitor. Creanţele financiare sunt active financiare care au în contraparte angajamente. Participaţiile şi acţiunile/unităţile fondurilor de investiţii (AF.5) sunt tratate ca active financiare cu un angajament în contraparte, chiar dacă creanţa deţinătorului asupra societăţii nu este o sumă fixă.
5.06. Definiţie: pasivele se constituie atunci când un debitor este obligat să efectueze o plată sau o serie de plăţi către un creditor.
5.07. Componenta fizică a aurului monetar deţinut de autorităţile monetare ca activ de rezervă, reprezentată de lingouri, este tratată ca activ financiar, chiar dacă deţinătorul nu are creanţe asupra altor unităţi desemnate. Aceasta nu are contraparte pe partea de pasiv.
Active contingente şi pasive contingente
5.08. Definiţie: activele contingente şi pasivele contingente sunt acorduri prin care o parte este obligată să efectueze o plată sau o serie de plăţi către o altă unitate numai dacă prevalează anumite condiţii specifice. Deoarece ele nu dau naştere unor obligaţii necondiţionate, activele contingente şi pasivele contingente nu sunt considerate active şi pasive financiare.
5.09. Activele contingente şi pasivele contingente includ:
(a) garanţiile unice cu risc incert pentru plăţile unor părţi terţe, deoarece plăţile sunt necesare doar dacă debitorul nu îşi îndeplineşte obligaţiile de plată;
(b) angajamentele de împrumut care oferă o garanţie că anumite fonduri vor fi puse la dispoziţie, dar nu există niciun activ financiar până când fondurile nu sunt avansate efectiv;
(c) scrisorile de garanţie care reprezintă promisiuni de a efectua o plată cu condiţia prezentării anumitor documente specificate într-un contract;
(d) liniile de credit, care sunt angajamente de acordare de împrumuturi unui client până la o limită stabilită;
(e) facilităţile de emisiune de bilete la ordin (NIF) subscrise care oferă o garanţie că un debitor potenţial va fi capabil să vândă titluri de natura datoriei cu termen scurt, denumite bilete la ordin, şi că banca emitentă a facilităţii va cumpăra orice bilete la ordin nevândute pe piaţă sau va oferi sume în avans echivalente; şi
(f) drepturile de pensie în cadrul schemelor publice de pensii ale angajatorilor, cu prestaţii definite, fără capitalizare, sau al fondurilor de pensie de securitate socială. Astfel de drepturi de pensie sunt înregistrate în tabelul suplimentar privind drepturile de pensii acumulate la zi din domeniul asigurărilor sociale, şi nu în conturile principale.
5.10. Activele contingente şi pasivele contingente nu includ:
(a) provizioanele sistemelor de asigurări, de pensii şi ale schemelor de garanţii standardizate (AF.6);
(b) instrumentele financiare derivate (AF.7), unde acordurile, prin natura lor, au o valoare de piaţă, deoarece sunt tranzacţionabile sau pot fi compensate pe piaţă.
5.11. Deşi activele contingente şi pasivele contingente nu sunt înregistrate în conturi, ele sunt importante pentru elaborarea de politici şi pentru analiză şi trebuie ca informaţiile referitoare la ele să fie colectate şi prezentate ca date suplimentare. Chiar dacă, în cele din urmă, nu vor exista plăţi de efectuat pentru activele contingente şi pentru pasivele contingente, un nivel mare al acestora poate indica un nivel nedorit de risc din partea unităţilor care le oferă.
Caseta 5.1 - Tratamentul garanţiilor în sistem
B5.1.1. Definiţie: garanţiile sunt acorduri prin care garantul se angajează faţă de un împrumutător că, în situaţia în care un împrumutat nu îşi îndeplineşte obligaţiile de plată, garantul va repara prejudiciul pe care l-ar putea suferi împrumutătorul.
Adesea se plăteşte un comision pentru furnizarea unei garanţii.
B5.1.2. Se disting trei tipuri diferite de garanţii. Ele se aplică numai garanţiilor oferite în cazul activelor financiare.
Pentru garanţiile sub formă de garanţi ale producătorilor sau alte forme de garanţie nu se propune niciun tratament special. Cele trei tipuri de garanţii sunt:
(a) garanţiile oferite prin intermediul unui instrument financiar derivat, cum ar fi un swap pe riscul de nerambursare a unui credit (credit default swap). Astfel de instrumente financiare derivate sunt bazate pe riscul de neîndeplinire a obligaţiilor de plată a activelor financiare de referinţă şi nu sunt legate efectiv de împrumuturi individuale sau cu titlurile de natura datoriei;
(b) garanţiile standard, care sunt emise în număr mare, de obicei pentru sume destul de mici. Exemple sunt garanţiile pentru credite de export sau garanţiile pentru împrumuturi către studenţi. Chiar dacă gradul de probabilitate de a se executa o anume garanţie standard este incert, faptul că există multe garanţii similare înseamnă că se poate efectua o estimare fiabilă a numărului de executări de garanţie. Garanţiile standard sunt tratate ca generatoare de active financiare, şi nu de active contingente;
(c) garanţiile unice cu risc incert, caz în care riscul asociat nu poate fi calculat cu precizie din cauza lipsei de cazuri comparabile. Acordarea unei garanţii unice cu risc incert este considerată un activ contingent sau un pasiv contingent şi nu se înregistrează ca activ sau pasiv financiar.
Categorii de active şi pasive financiare
5.12. Se disting opt categorii de active financiare:
AF.1. aur monetar şi drepturi speciale de tragere;
AF.2. numerar şi depozite;
AF.3. titluri de natura datoriei;
AF.4. credite;
AF.5. participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii;
AF.6. sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate;
AF.7. instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor;
AF.8. alte conturi de primit/de plătit.
5.13. Fiecare activ financiar are un pasiv de contraparte, cu excepţia componentei fizice a aurului monetar reprezentată de lingouri deţinute de autorităţile monetare ca activ de rezervă clasificat în categoria aur monetar şi drepturi speciale de tragere (F.1). Cu această excepţie, se disting opt categorii de pasive, corespunzând categoriilor de active financiare de contraparte.
5.14. Clasificarea operaţiunilor financiare corespunde clasificării activelor şi pasivelor financiare. Se disting opt categorii de operaţiuni financiare:
F.1. cu aur monetar şi drepturi speciale de tragere;
F.2. cu numerar şi depozite;
F.3. cu titluri de natura datoriei;
F.4. cu credite;
F.5. cu participaţii şi unităţi/acţiuni ale fondurilor de investiţii;
F.6. în cadrul sistemelor de asigurări, de pensii şi al schemelor de garanţii standardizate;
F.7. cu instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor;
F.8. în alte conturi de primit/de plătit.
5.15. Având în vedere simetria creanţelor şi pasivelor financiare, termenul de "instrument" este utilizat pentru a se face referire atât la aspectul activului, cât şi la cel al pasivului operaţiunilor financiare. Utilizarea sa nu implică o extindere a sferei de cuprindere a activelor şi pasivelor financiare prin includerea elementelor din afara contului de patrimoniu, care, uneori, sunt descrise ca instrumente financiare în statisticile monetare şi financiare.
Conturi de patrimoniu, cont financiar şi alte fluxuri
5.16. Activele financiare deţinute şi pasivele aflate în stoc la un anumit moment sunt înregistrate în contul de patrimoniu. Operaţiunile financiare au ca efect modificări între contul de patrimoniu de deschidere şi cel de închidere. Cu toate acestea, diferenţele dintre soldul de deschidere şi cel de închidere sunt datorate şi altor fluxuri, care nu sunt interacţiuni prin acord reciproc între unităţi instituţionale. Alte fluxuri aferente activelor şi pasivelor financiare sunt defalcate în reevaluări ale activelor şi pasivelor financiare şi modificări ale volumului activelor şi pasivelor financiare care nu se datorează unor operaţiuni financiare. Reevaluările sunt înregistrate în contul de reevaluare, iar modificările de volum în contul altor modificări ale volumului activelor.
5.17. Contul financiar este contul final din secvenţa de conturi care înregistrează operaţiuni. Contul financiar nu are un sold contabil care să fie preluat într-un alt cont. Soldul contabil al contului financiar, reprezentat de achiziţiile nete de active financiare minus acumulările nete de pasive, este capacitatea netă de finanţare (+) sau necesarul net de finanţare (-) (B.9F).
5.18. Soldul contabil al contului financiar este, teoretic, identic cu cel al contului de capital. În practică, între cele două se va constata, de obicei, o discrepanţă, deoarece sunt calculate pe baza unor date statistice diferite.
Evaluare
5.19. Operaţiunile financiare se înregistrează la valorile de tranzacţionare, adică valorile exprimate în moneda naţională în care activele şi/sau pasivele financiare implicate sunt create, lichidate, schimbate sau asumate între unităţi instituţionale, pe baza unor considerente de ordin comercial.
5.20. Operaţiunile financiare şi operaţiunile în contraparte, financiare sau nefinanciare, ale acestora se înregistrează la aceeaşi valoare de tranzacţionare. Există trei posibilităţi:
(a) operaţiunea financiară generează o plată în moneda naţională: valoarea tranzacţiei este egală cu suma schimbată;
(b) operaţiunea financiară este o operaţiune în monedă străină, iar operaţiunea în contraparte nu este o operaţiune în moneda naţională: valoarea tranzacţiei este egală cu valoarea în moneda naţională la cursul de piaţă din data plăţii; şi
(c) nici operaţiunea financiară, nici operaţiunea sa în contraparte nu sunt operaţiuni cu bani sau prin alte mijloace de plată: valoarea tranzacţiei este valoarea curentă de piaţă a activelor şi/sau pasivelor în cauză.
5.21. Valoarea tranzacţiei se referă la o operaţiune financiară specifică şi la operaţiunea sa în contraparte. În teorie, valoarea tranzacţiei trebuie diferenţiată de o valoare bazată pe preţul practicat pe piaţă, pe un preţ de piaţă corect sau pe orice alt preţ care este menit să exprime majoritatea preţurilor practicate pentru o categorie similară de active şi/sau pasive financiare. Cu toate acestea, atunci când operaţiunea în contraparte corespunzătoare unei operaţiuni financiare este, de exemplu, un transfer şi, prin urmare, este posibil ca operaţiunea financiară să nu aibă la bază interese pur comerciale, valoarea tranzacţiei se identifică prin intermediul valorii actuale de piaţă a activelor şi/sau pasivelor financiare implicate.
5.22. Valoarea tranzacţiei nu include taxe de servicii, onorarii, comisioane sau plăţi similare pentru serviciile prestate în cadrul efectuării operaţiunii; astfel de elemente se înregistrează ca plăţi pentru servicii. Impozitele pe operaţiunile financiare sunt, de asemenea, excluse şi sunt tratate ca impozite pe servicii în cadrul impozitelor pe produse. Atunci când o operaţiune financiară implică o nouă emisiune de pasive, valoarea tranzacţiei este egală cu suma pasivului emis, excluzând orice dobândă plătită în avans. Similar, atunci când un pasiv este lichidat, valoarea tranzacţiei trebuie să fie egală, atât pentru creditor, cât şi pentru debitor, cu valoarea de

reducere a pasivului.
Înregistrarea netă şi brută
5.23. Definiţie: înregistrarea netă a operaţiunilor financiare înseamnă că achiziţiile de active financiare sunt prezentate net de cedările de active financiare şi că pasivele asumate sunt prezentate net de rambursarea angajamentelor.
Operaţiunile financiare pot fi reprezentate pe bază netă pentru toate activele financiare cu caracteristici diferite şi cu diferiţi debitori sau creditori, cu condiţia ca acestea să fie încadrate în aceeaşi categorie sau subcategorie.
5.24. Definiţie: înregistrarea brută a operaţiunilor financiare înseamnă că achiziţiile şi cedările de active financiare sunt prezentate separat, în acelaşi fel fiind prezentate şi subscrierile şi rambursările de angajamente. Înregistrarea pe bază brută a operaţiunilor financiare prezintă aceeaşi valoare pentru capacitatea netă de finanţare şi necesarul net de finanţare ca şi cum operaţiunile financiare ar fi fost înregistrate pe bază netă. Operaţiunile financiare se înregistrează pe bază brută atunci când se efectuează analize detaliate ale pieţei financiare.
Consolidarea
5.25. Definiţie: consolidarea conturilor financiare se referă la procesul de compensare a operaţiunilor cu active financiare ale unui anumit grup de unităţi instituţionale în raport cu operaţiunile în contraparte cu pasive ale aceluiaşi grup de unităţi instituţionale.
Consolidarea poate fi realizată la nivelul economiei totale, al sectoarelor instituţionale şi al subsectoarelor. Contul financiar al restului lumii este consolidat prin definiţie, deoarece se înregistrează numai operaţiunile unităţilor instituţionale nerezidente efectuate cu unităţile instituţionale rezidente.
5.26. Pentru diferite tipuri de analize sunt adecvate diferite niveluri de consolidare. De exemplu, consolidarea contului financiar pentru economia totală evidenţiază operaţiunile financiare ale economiei cu unităţile instituţionale nerezidente, deoarece toate operaţiunile financiare dintre unităţile instituţionale rezidente se compensează la consolidare. Consolidarea la nivelul sectoarelor permite urmărirea operaţiunilor financiare globale între sectoarele care înregistrează capacitate netă de finanţare şi cele cu necesar net de finanţare. Consolidarea la nivel de subsector pentru societăţile financiare poate oferi mult mai multe detalii cu privire la intermedierea financiară şi permite, de exemplu, identificarea operaţiunilor instituţiilor financiare monetare cu alte societăţi financiare, precum şi cu alte sectoare rezidente şi cu unităţile instituţionale nerezidente. Un alt domeniu unde consolidarea poate oferi informaţii utile la nivel de subsector este sectorul administraţiei publice, deoarece nu sunt eliminate operaţiunile dintre diferitele subsectoare ale administraţiei publice.
5.27. De regulă, înregistrările contabile din SEC 2010 nu sunt consolidate, deoarece un cont financiar consolidat necesită informaţii privind gruparea în contraparte a unităţilor instituţionale. Aceasta necesită date privind operaţiunile financiare de tip "de-la-cine-cui". De exemplu, compilarea pasivelor consolidate ale administraţiei publice impune efectuarea unei distincţii, la nivelul deţinătorilor de pasive ale administraţiei publice, între administraţia publică şi alte unităţi instituţionale.
Compensarea
5.28. Definiţie: compensarea este consolidarea la nivelul unei singure unităţi instituţionale prin care înregistrările contabile de pe ambele părţi ale contului pentru aceeaşi operaţiune sunt compensate una în raport cu cealaltă. Compensarea este de evitat, cu excepţia situaţiilor în care lipsesc datele de bază.
5.29. Pot fi deosebite diferite grade de compensare, în funcţie de modul în care operaţiunile cu pasive se scad din operaţiunile cu active financiare pentru aceeaşi categorie sau subcategorie de active financiare.
5.30. Atunci când un departament al unei unităţi instituţionale achiziţionează obligaţiuni emise de un alt departament al aceleiaşi unităţi instituţionale, operaţiunea nu se înregistrează în contul financiar al unităţii ca achiziţie a unei creanţe a unui departament asupra altuia. Operaţiunea se înregistrează ca o stingere de pasive, şi nu ca o achiziţie de active de consolidare. Astfel de instrumente financiare sunt considerate compensate.
Compensarea este de evitat dacă este necesar să se înregistreze instrumentul financiar atât pe partea de activ, cât şi pe cea de pasiv, pentru a respecta aspectele juridice privind modul de reprezentare bilanţieră.
5.31. Compensarea poate fi inevitabilă pentru operaţiunile unei unităţi instituţionale cu instrumente financiare derivate, atunci când nu sunt disponibile în mod curent date separate privind operaţiunile cu active şi pasive. Este adecvat să se compenseze aceste operaţiuni, deoarece valoarea unei poziţii de instrumente financiare derivate îşi poate schimba semnul, mai exact, se poate modifica din activ în pasiv, deoarece valoarea instrumentului "suport" al instrumentului financiar derivat se modifică în raport cu preţul din contract.
Norme contabile pentru operaţiunile financiare
5.32. Contabilitatea prin înregistrări cvadruple este o practică contabilă în care fiecare operaţiune care implică două unităţi instituţionale este înregistrată de două ori de către fiecare unitate. De exemplu, societăţile care oferă bunuri contra bani vor genera înregistrări atât în contul de producţie, cât şi în contul financiar, pentru fiecare unitate. Contabilitatea prin înregistrări cvadruple asigură simetria raportării de către unităţile instituţionale implicate şi, astfel, coerenţa conturilor.
5.33. O operaţiune financiară are întotdeauna o operaţiune în contraparte. Această operaţiune în contraparte poate fi o altă operaţiune financiară sau una nefinanciară.
5.34. În cazul în care o operaţiune şi operaţiunea sa în contraparte sunt ambele de natură financiară, ele modifică portofoliul de active şi pasive financiare, putând modifica totalul activelor şi pasivelor financiare ale unităţilor instituţionale, dar nu schimbă capacitatea netă de finanţare/necesarul net de finanţare sau valoarea netă.
5.35. Operaţiunea în contraparte corespunzătoare unei operaţiuni financiare poate fi o operaţiune nefinanciară, de exemplu o operaţiune cu produse, o operaţiune de repartiţie sau o operaţiune cu active nefinanciare neproduse. În cazul în care operaţiunea în contraparte corespunzătoare unei operaţiuni financiare nu este o operaţiune financiară, capacitatea netă de finanţare/necesarul net de finanţare al unităţilor instituţionale se va modifica.
Operaţiunea financiară cu un transfer curent sau de capital ca operaţiune în contraparte
5.36. Operaţiunea în contraparte corespunzătoare unei operaţiuni financiare poate fi un transfer. În acest caz, operaţiunea financiară implică fie schimbarea de proprietate asupra unui activ financiar, fie asumarea unui pasiv în calitate de debitor, cunoscută ca preluare de datorie, fie lichidarea simultană a unui activ financiar şi a pasivului său de contraparte, cunoscută ca ştergere de datorie sau iertare de datorie. Preluarea de datorie şi ştergerea de datorie sunt transferuri de capital (D.9) şi se înregistrează în contul de capital.
5.37. Dacă proprietarul unei cvasisocietăţi preia pasive de la cvasisocietate sau şterge creanţe financiare asupra cvasisocietăţii, operaţiunea în contraparte reprezentată de preluarea de datorie sau ştergerea de datorie este o operaţiune cu participaţii (F.51). Cu toate acestea, în cazul în care operaţiunea este destinată să acopere pierderile acumulate sau o pierdere excepţional de mare sau se realizează în contextul unor pierderi continue, atunci operaţiunea este clasificată ca operaţiune nefinanciară - un transfer de capital sau un transfer curent.
5.38. Dacă administraţia publică şterge sau preia datorii ale unei societăţi publice care dispare ca unitate instituţională din sistem, nu se înregistrează nicio operaţiune în contul de capital sau în cel financiar. În acest caz, se înregistrează un flux în contul de alte modificări ale volumului activelor.
5.39. Dacă administraţia publică şterge sau preia datorii de la o societate publică în cadrul unui proces de privatizare care trebuie finalizat într-un termen scurt, operaţiunea în contraparte este o operaţiune cu participaţii (F.51), până la valoarea încasărilor totale din privatizare. Cu alte cuvinte, se consideră că administraţia publică, prin ştergerea sau preluarea datoriei societăţii publice, îşi creşte temporar participaţia în societate. Privatizare înseamnă renunţarea la exercitarea controlului asupra societăţii publice respective prin cedarea de participaţii. O astfel de ştergere de datorii sau de preluare de datorii determină o creştere a fondurilor proprii ale societăţii publice, chiar şi în absenţa unei emisiuni de participaţii.
5.40. Scoaterea din evidenţele contabile sau diminuarea valorii contabile a datoriilor greu de recuperat de către creditori, precum şi ştergerea unilaterală a unui pasiv de către un debitor, cunoscută sub denumirea de repudiere de datorie, nu sunt considerate operaţiuni pentru că nu implică interacţiuni convenite de comun acord între unităţi instituţionale. Scoaterea din evidenţele contabile sau diminuarea valorii contabile a datoriilor greu de recuperat de către creditori se înregistrează în contul de alte modificări ale volumului activelor.
Operaţiunea financiară cu venituri din proprietate ca operaţiune în contraparte
5.41. Operaţiunea în contraparte corespunzătoare unei operaţiuni financiare poate fi un venit din proprietate.
5.42. Dobânda (D.41) este de primit de către creditori şi de plătit de către debitori pentru anumite tipuri de creanţe financiare clasificate în aur monetar şi drepturi speciale de tragere (AF.1), numerar şi depozite (AF.2), titluri de natura datoriei (AF.3), credite (AF.4) şi alte categorii de conturi de primit/de plătit (AF.8).
5.43. Dobânda se înregistrează ca acumulare continuă în timp la creditor raportat la valoarea principalului aflat în stoc. Operaţiunea în contraparte a unei înregistrări reprezentând o dobândă (D.41) este o operaţiune financiară care generează o creanţă financiară a creditorului asupra debitorului. Acumularea dobânzii se înregistrează în contul financiar corespunzător instrumentului financiar căruia îi este aferentă. Efectul acestei operaţiuni financiare este reinvestirea dobânzii. Plata efectivă a dobânzii nu este înregistrată ca dobândă (D.41), ci ca o operaţiune în numerar şi depozite (F.2) însoţită de o rambursare echivalentă a activului respectiv care reduce creanţa financiară netă a creditorului asupra debitorului.
5.44. Atunci când dobânda acumulată nu este plătită la data scadentă, ea generează arierate de dobânzi. Din moment ce dobânda acumulată este cea care este înregistrată, arieratele de dobânzi nu modifică totalul activelor sau pasivelor financiare.
5.45. Veniturile societăţilor includ dividende (D.421), prelevări din veniturile cvasisocietăţilor (D.422), profitul reinvestit din investiţii străine directe (D.43) şi rezultatul reportat al întreprinderilor autohtone. Efectul operaţiunii financiare în contraparte în cazul profiturilor reinvestite este acela că venitul din proprietate este reinvestit în întreprinderea de investiţii directe.
5.46. Dividendele sunt înregistrate ca venituri din investiţii în momentul în care acţiunile încep să fie cotate ex+dividend. Acest fapt este valabil şi pentru prelevările din veniturile cvasisocietăţilor. O înregistrare diferită se realizează pentru dividendele mari extraordinare sau pentru prelevările care nu sunt concordante cu experienţa recentă privind valoarea veniturilor disponibile pentru distribuire către proprietarii societăţii. O astfel de distribuire excesivă se înregistrează ca retragere de capital în contul financiar, şi nu ca venit din investiţii.
5.47. Veniturile din proprietate de primit de către fondurile de investiţii, consolidate cu o parte din costurile de administrare, care au fost repartizate acţionarilor chiar dacă nu au fost distribuit, se înregistrează ca venituri din proprietate concomitent cu o înregistrare în contraparte în contul financiar la rubrica acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii. Efectul este acela că veniturile repartizate acţionarilor, dar nedistribuite, sunt tratate ca fiind reinvestite în fond.
5.48. Veniturile din investiţii sunt atribuite titularilor de poliţe de asigurare (D.44), titularilor de drepturi de pensie şi deţinătorilor de acţiuni ale fondurilor de investiţii. Indiferent de suma efectiv distribuită de societatea de asigurări, de fondul de pensii sau de fondul de investiţii, valoarea integrală a veniturilor din investiţii primite de societatea de asigurări sau de fond se înregistrează ca fiind distribuite titularilor de poliţe sau acţionarilor. Suma care nu este distribuită efectiv se înregistrează în contul financiar ca reinvestiţie.
Momentul înregistrării
5.49. Operaţiunile financiare şi operaţiunile în contraparte ale acestora se înregistrează în acelaşi moment.
5.50. În cazul în care o operaţiune în contraparte corespunzătoare unei operaţiuni financiare este o operaţiune nefinanciară, ambele se înregistrează în momentul în care are lor operaţiunea nefinanciară. De exemplu, atunci când vânzările de bunuri sau servicii generează un credit comercial, această operaţiune financiară se înregistrează în momentul efectuării înregistrărilor în contul nefinanciar relevant, adică atunci când proprietatea asupra bunurilor este transferată sau când serviciul este prestat.
5.51. Atunci când operaţiunea în contraparte a unei operaţiuni financiare este o operaţiune financiară, există trei posibilităţi:
(a) ambele operaţiuni financiare sunt operaţiuni efectuate cu numerar sau prin alte mijloace de plată: ele vor fi înregistrate în momentul efectuării primei plăţi;
(b) numai una dintre cele două operaţiuni financiare este o operaţiune efectuată cu numerar sau prin alte

mijloace de plată: ele vor fi înregistrate în momentul efectuării plăţii; precum şi
(c) niciuna dintre cele două operaţiuni financiare nu este o operaţiune efectuată cu numerar sau prin alte mijloace de plată: ele vor fi înregistrate în momentul efectuării primei operaţiuni financiare.

Un cont financiar "de-la-cine-cui"

5.52. Contul financiar "de-la-cine-cui" sau contul financiar în funcţie de debitor/creditor este o extensie a contului financiar neconsolidat. El este o prezentare tridimensională a operaţiunilor financiare în care sunt prezentate ambele părţi la o operaţiune, precum şi natura instrumentului financiar tranzacţionat.

Această prezentare oferă informaţii cu privire la relaţiile dintre debitor şi creditor şi este în concordanţă cu un cont de patrimoniu financiar de-la-cine-cui. Nu se furnizează informaţii cu privire la unităţile instituţionale către care au fost vândute activele financiare sau de la care au fost cumpărate activele financiare. Aceasta se aplică şi operaţiunilor corespunzătoare cu pasive. Contul financiar "de-la-cine-cui" este cunoscut şi ca matricea fluxului de fonduri.

5.53. Pe baza principiul contabilităţii prin înregistrări cvadruple, un cont financiar "de-la-cine-cui" are trei dimensiuni: categoria de instrument financiar, sectorul debitorului şi sectorul creditorului. Un cont financiar "de-la-cine-cui" necesită tabele tridimensionale care să includă defalcările în funcţie de instrumentul financiar, de debitor şi de creditor. Astfel de tabele arată operaţiunile financiare clasificate încrucişat în funcţie de sectorul debitor şi de sectorul creditor, astfel cum este prezentat în tabelul 5.1.

5.54. Tabelul pentru categoria de instrumente financiare reprezentate de titlurile de natura datoriei arată că, drept urmare a operaţiunilor din perioada de referinţă, titlurile de natura datoriei achiziţionate, excluzând cedările de către gospodăriile populaţiei şi de către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (275) reprezintă creanţe asupra societăţilor nefinanciare (65), societăţilor financiare (43), administraţiilor publice (124) şi restului lumii (43). Tabelul indică faptul că, drept urmare a operaţiunilor din perioada de referinţă, societăţile nefinanciare au contractat datorii, excluzând răscumpărările, sub formă de titluri de natura datoriei în număr de 147: pasivele lor sub această formă către alte societăţi nefinanciare au crescut cu 30, către societăţi financiare cu 23, către administraţiile publice cu 5, către gospodăriile populaţiei şi către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei cu 65, iar către restul lumii cu 24. Nu au fost emise titluri de natura datoriei de către gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei. Datorită prezentării consolidate a restului lumii, nu sunt prezentate operaţiuni între unităţi instituţionale nerezidente. Tabele similare pot fi realizate pentru toate categoriile de instrumente financiare.

Tabelul 5.1 - Un cont financiar "de-la-cine-cui" pentru titlurile de natura datoriei

Sector debitor		Contractare netă de titluri de natura datoriei de către						
	Sector creditor	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Economia naţională	Restul lumii	Total
Achiziţii nete de titluri de natura datoriei de către	Societăţi nefinanciare	30	11	67		108	34	142
	Societăţi financiare	23	22	25		70	12	82
	Administraţii publice	5	2	6		13	19	32
	Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	65	43	124		232	43	275
	Economia naţională	123	78	222		423	108	531
	Restul lumii	24	28	54		106		106
	Total	147	106	276		529	108	637

5.55. Contul financiar "de-la-cine-cui" permite efectuarea unor analize privind cine finanţează pe cine, cu ce sume şi prin intermediul cărui activ financiar. El oferă răspunsuri la întrebări precum:
(a) care sunt sectoarele contraparte corespunzătoare activelor financiare achiziţionate net sau pasivelor nete contractate de către un sector instituţional?
(b) care sunt societăţile cu care interacţionează sectorul administraţiei publice?
(c) care este valoarea titlurilor de natura datoriei achiziţionate de sectoarele rezidente şi restul lumii (excluzând cedările) care au fost emise (excluzând răscumpărările) de administraţia publică, de societăţile financiare sau nefinanciare şi de restul lumii?
CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR FINANCIARE PE CATEGORII ÎN DETALIU
Următoarele definiţii şi descrieri se referă la instrumente financiare. Atunci când se înregistrează o operaţiune, codul utilizat este F. Atunci când se înregistrează nivelul stocurilor sau poziţia suport a unui activ sau pasiv, codificarea este AF.
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (F.1)
5.56. Categoria aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST) (F.1) este alcătuită din două subcategorii:
(a) aur monetar (F.11); şi
(b) drepturi speciale de tragere (DST) (F.12). Aur monetar (F.ll)
5.57. Definiţie: aurul monetar este aurul pentru care autorităţile monetare deţin drepturi şi care este păstrat ca active de rezervă.
El include lingourile de aur şi conturile de aur nealocate deţinute de nerezidenţi care conferă dreptul de solicitare a livrării de aur.
5.58. Autorităţile monetare cuprind banca centrală şi instituţiile administraţiei centrale care efectuează operaţiuni atribuite de obicei băncii centrale. Astfel de operaţiuni includ emisiunea monetară, păstrarea şi administrarea activelor de rezervă, precum şi administrarea fondurilor necesare pentru stabilizarea cursului de schimb valutar.
5.59. A fi supuse efectiv controlului autorităţilor monetare înseamnă că:
(a) unităţile rezidente pot efectua operaţiuni cu aceste creanţe cu nerezidenţi numai în condiţiile specificate de către autorităţile monetare sau cu aprobarea lor expresă;
(b) autorităţile monetare au acces, la cerere, la aceste creanţe asupra nerezidenţilor pentru a satisface necesităţile de finanţare a balanţei de plăţi şi pentru alte scopuri conexe; şi
(c) există o lege anterioară sau alt aranjament cu caracter obligatoriu care confirmă literele (a) şi (b) de mai sus.
5.60. Întregul aur monetar este inclus în activele de rezervă sau este păstrat de către organizaţii financiare internaţionale. Componentele sale sunt:
(a) lingourile de aur (incluzând aurul monetar păstrat în conturi de aur alocate); şi
(b) conturile de aur nealocate deţinute de nerezidenţi.
5.61. Lingourile de aur incluse în aurul monetar reprezintă singurul activ financiar pentru care nu există niciun pasiv în contraparte. Acesta există sub formă de monede, lingouri sau bare cu o puritate de cel puţin 995 părţi la 1 000. Lingourile de aur care nu sunt deţinute ca active de rezervă reprezintă un activ nefinanciar şi sunt incluse în aurul nemonetar.
5.62. Conturile de aur alocate oferă drept de proprietate asupra unei cantităţi de aur specifice. Dreptul de proprietate asupra aurului revine entităţii care l-a plasat în custodie. Aceste conturi oferă în mod obişnuit posibilitatea de cumpărare, depozitare şi vânzare. Atunci când sunt păstrate ca active de rezervă, conturile de aur alocate sunt clasificate ca aur monetar şi, în consecinţă, ca activ financiar. În situaţia în care nu sunt păstrate ca active de rezervă, conturile de aur alocate reprezintă dreptul de proprietate asupra unei mărfi, mai exact aur nemonetar.
5.63. Spre deosebire de conturile de aur alocate, conturile de aur nealocate reprezintă o creanţă asupra operatorului contului de a livra aur. Atunci când sunt păstrate ca active de rezervă, conturile de aur nealocate sunt clasificate ca aur monetar şi, în consecinţă, ca activ financiar. Conturile de aur nealocate care nu sunt păstrate ca active de rezervă sunt clasificate ca depozite.
5.64. Operaţiunile cu aur monetar constau în principal în cumpărări şi vânzări de aur monetar între autorităţi monetare sau anumite organizaţii financiare internaţionale. Nu pot exista operaţiuni cu aur monetar care să implice unităţi instituţionale altele decât cele menţionate. Cumpărările de aur monetar se înregistrează în conturile financiare ale autorităţilor monetare ca o creştere a activelor financiare, iar vânzările sunt înregistrate ca o scădere a activelor financiare. Intrările în contraparte sunt înregistrate, respectiv, ca o scădere a activelor financiare sau ca o creştere a activelor financiare ale restului lumii.
5.65. În cazul în care autorităţile monetare adaugă aur nemonetar la deţinerile lor de aur monetar (de exemplu, prin cumpărare de aur de pe piaţă) sau eliberează aur monetar din deţinerile lor în scopuri nemonetare (de exemplu, prin vânzare pe piaţă), se consideră că ele au monetizat sau, respectiv, au demonetizat aurul. Monetizarea sau demonetizarea aurului nu generează înregistrări în contul financiar, ci determină o reclasificare în contul altor modificări în volumul activelor ca o modificare, adică o reclasificare a aurului din obiect de valoare (AN. 13) în aur monetar (AF.11) (punctele 6.22-6.24). Demonetizarea aurului reprezintă reclasificarea aurului monetar ca obiect de valoare.
5.66. Depozitele, împrumuturile şi titlurile de valoare exprimate în aur sunt tratate ca active financiare altele decât aur monetar şi sunt clasificate împreună cu active financiare similare exprimate în monedă străină la categoria corespunzătoare. Swapurile de aur sunt forme de acorduri de răscumpărare a unor titluri de valoare (repouri) care implică fie aur monetar, fie aur nemonetar. Ele presupun schimbul de aur pentru un depozit, existând un acord prin care operaţiunea va fi inversată la o dată ulterioară convenită şi la un preţ convenit al aurului. Respectând practica generală de înregistrare a operaţiunile reversibile, cumpărătorul aurului nu va înregistra aurul în contul său de patrimoniu, în timp ce furnizorul de aur nu va elimina aurul din contul său de patrimoniu. Swapurile de aur sunt înregistrate ca împrumuturi garantate de către ambele părţi, garanţia fiind aurul. Swapurile de aur monetar sunt efectuate între autorităţi monetare sau între autorităţi monetare şi alte părţi, în timp ce swapurile de aur nemonetar sunt operaţiuni similare fără implicarea autorităţilor monetare.
5.67. Împrumuturile în aur constau în livrarea de aur pentru o anumită perioadă de timp. La fel ca în cazul altor operaţiuni reversibile, proprietatea legală asupra aurului este transferată, dar riscurile şi beneficiile modificărilor preţului aurului revin împrumutătorului. Împrumutaţii cu aur utilizează adesea aceste operaţiuni pentru a-şi acoperi vânzările către părţi terţe în perioadele de penurie de aur. Pentru utilizarea aurului se plăteşte proprietarului iniţial un comision, determinat în funcţie de valoarea activului şi de durata operaţiunii reversibile.
5.68. Aurul monetar este un activ financiar; comisioanele aferente împrumuturilor în aur sunt, în consecinţă, plăţi pentru punerea unui activ financiar la dispoziţia unei alte unităţi instituţionale. Comisioanele asociate împrumuturilor de aur monetar sunt tratate ca dobândă. Aceasta se aplică, ca o convenţie de simplificare, şi taxelor plătite pentru împrumuturile în aur nemonetar.
DST (F.12)
5.69. Definiţie: DST sunt active de rezervă internaţionale create de Fondul Monetar Internaţional (FMI) alocate membrilor săi pentru a suplimenta activele de rezervă existente.
5.70. Departamentul DST al FMI administrează active de rezervă prin alocarea de DST ţărilor membre ale FMI şi anumitor agenţii internaţionale, cunoscute în ansamblu ca participanţi.
5.71. Crearea DST-urilor prin alocarea lor şi stingerea acestora prin anulare reprezintă tranzacţii. Alocările de DST sunt înregistrate brut ca achiziţie a unui activ în conturile financiare ale autorităţilor monetare ale unui participant individual şi ca o contractare a unei datorii de către restul lumii.
5.72. DST sunt deţinute exclusiv de către deţinătorii oficiali, care sunt băncile centrale şi anumite agenţii internaţionale, fiind transferabile între participanţi şi alţi deţinători oficiali. Deţinerile de DST reprezintă dreptul asigurat şi necondiţionat al fiecărui deţinător de a obţine alte active de rezervă, în special valută, de la alţi membri ai FMI.
5.73. DST sunt active, cu pasive corespunzătoare, dar activele reprezintă creanţe asupra participanţilor în ansamblu, şi nu asupra FMI. Un participant poate vinde o parte sau toate deţinerile sale de DST către un alt participant şi poate primi în schimb alte active de rezervă, în special valută străină.
Numerar şi depozite (F.2)
5.74. Definiţie: numerarul şi depozitele reprezintă numerarul în circulaţie şi depozitele, atât în monedă naţională, cât şi în monedă străină.
5.75. Există trei subcategorii de operaţiuni financiare cu privire la numerar şi depozite:
(a) numerar (F.21);
(b) depozite transferabile (F.22); şi
(c) alte depozite (F.2 9). Numerar (F.21)
5.76. Definiţie: numerarul este reprezentat de bancnotele şi monedele care sunt emise sau autorizate de către autorităţile monetare.
5.77. Numerarul include:
(a) bancnotele şi monedele emise de autorităţile monetare rezidente ca monedă naţională în circulaţie deţinută de către rezidenţi şi nerezidenţi; şi
(b) bancnotele şi monedele emise de autorităţi monetare nerezidente ca monedă străină în circulaţie deţinută de către rezidenţi.
5.78. Numerarul nu include:
(a) bancnotele şi monedele care nu sunt în circulaţie, de exemplu, stocul de bancnote proprii al unei bănci centrale sau stocul de bancnote de urgenţă; şi
(b) monedele jubiliare care nu sunt utilizate în mod obişnuit ca mijloc de plată. Acestea sunt clasificate ca obiecte de valoare.
Caseta 5.2 - Numerarul emis de Eurosistem
B5.2.1. Bancnotele şi monedele euro emise de Eurosistem reprezintă monedă autohtonă a statelor membre din zona euro. Deşi tratate ca monedă autohtonă, deţinerile în euro ale rezidenţilor din fiecare stat membru participant reprezintă pasive ale băncii centrale naţionale rezidente doar în limita cotei sale teoretice din emisiunea totală, pe baza cotei sale de participare la capitalul BCE. O consecinţă este aceea că, în zona euro, dintr-o perspectivă naţională, o parte a deţinerilor de monedă naţională de către rezidenţi poate fi o creanţă financiară asupra nerezidenţilor.
B5.2.2. Numerarul emis de Eurosistem cuprinde bancnote şi monede. Bancnotele sunt emise de Eurosistem; monedele sunt emise de administraţiile centrale din zona euro, deşi, prin convenţie, sunt tratate ca pasive ale băncilor centrale naţionale care, ca poziţie în contraparte, deţin o creanţă fictivă asupra administraţiilor publice. Bancnotele şi monedele euro pot fi deţinute de rezidenţi din zona euro sau de nerezidenţi din zona euro.
Depozite (F.22 şi F.29)
5.79. Definiţie: depozitele sunt contracte standardizate, nenegociabile cu publicul general, oferite de societăţile care acceptă depozite şi, în unele cazuri, de administraţia centrală în calitate de debitori, care permit plasarea şi retragerea ulterioară de către creditor a sumei reprezentând principalul. Depozitele presupun, de obicei, returnarea integrală de către debitor investitorului a sumei reprezentând principalul.
Depozite transferabile (F.22)
5.80. Definiţie: depozitele transferabile sunt depozitele care se pot schimba în numerar, la cerere, la paritate şi care sunt direct utilizabile pentru efectuarea de plăţi prin cec, ordin, mandat, debitare/creditare directă sau printr-o altă formă de plată directă, fără penalităţi sau restricţii.
5.81. Depozitele transferabile reprezintă în principal pasive ale societăţilor rezidente care acceptă depozite, în unele cazuri ale administraţiei centrale, şi ale unităţilor instituţionale nerezidente. Depozitele transferabile includ oricare dintre următoarele:
(a) poziţii interbancare între instituţii financiare monetare;
(b) depozite păstrate la banca centrală de societăţi care acceptă depozite în plus faţă de valoarea rezervelor pe care acestea sunt obligate să le păstreze şi pe care le pot utiliza fără notificări prealabile sau restricţii;

(c) depozite pe care alte instituţii financiare monetare le deţin la banca centrală sub formă de conturi de aur nealocate care nu sunt aur monetar, precum şi depozite corespunzătoare sub formă de conturi de metale preţioase;
(d) depozite în monedă străină în cadrul unor acorduri swap;
(e) poziţia de rezervă a FMI reprezentând "transa de rezervă", de exemplu DST sau sumele în monedă străină pe care o ţară membră poate să le retragă în urma unei notificări cu termen scurt de la FMI, precum şi alte creanţe asupra FMI care sunt rapid disponibile pentru ţara membră incluzând acordarea de împrumut de către ţara raportoare la FMI în temeiul Acordurilor generale de împrumut (GAB), precum şi al Noilor acorduri de împrumut (NAB).
5.82. Contul de depozit transferabil poate beneficia de facilitatea de descoperit de cont. În cazul în care contul este descoperit, retragerea până la zero este tratată ca retragere a unui depozit, iar suma reprezentând descoperirea de cont semnifică o acordare a unui împrumut.
5.83. Toate sectoarele rezidente şi restul lumii pot deţine depozite transferabile.
5.84. Depozitele transferabile pot fi împărţite în funcţie de monedă în depozite transferabile exprimate în monedă naţională şi în monede străine.
Alte depozite (F.29)
5.85. Definiţie: alte depozite reprezintă depozite altele decât depozitele transferabile. Alte depozite nu pot fi utilizate pentru efectuarea de plăţi exceptând la scadenţă sau după o notificare cu termen convenit şi nu se pot schimba în numerar sau în depozite transferabile fără restricţii sau penalităţi semnificative.
5.86. Alte depozite includ:
(a) depozite la termen, care sunt depozite nedisponibile imediat, dar de care se poate dispune la o scadenţă convenită. Disponibilitatea lor este condiţionată de un termen fix sau sunt rambursabile după o notificare de retragere. Ele includ, de asemenea, depozite la banca centrală deţinute de societăţi care acceptă depozite ca rezerve obligatorii în măsura în care deponenţii nu le pot utiliza fără notificări prealabile sau restricţii;
(b) depozite de economii, carnete de economii, certificate de economii nenegociabile sau certificate de depozit nenegociabile;
(c) depozite care rezultă dintr-un plan sau contract de economii. Aceste depozite implică adesea o obligaţie a deponentului de a efectua plăţi regulate pe parcursul unei perioade date, iar capitalul plătit şi dobânda acumulată nu sunt disponibile până la expirarea unui termen fixat. Uneori, aceste depozite sunt combinate cu acordarea, la sfârşitul perioadei de economisire, a unor împrumuturi proporţionale cu economiile acumulate, destinate cumpărării sau construirii unei locuinţe;
(d) titluri de depozite emise de către asociaţii de economisire şi creditare, societăţi de credit ipotecar, organizaţii cooperatiste de credit şi altele asemănătoare, denumite uneori acţiuni, care sunt rambursabile la cerere sau în urma unei notificări cu termen relativ scurt, dar care nu sunt transferabile;
(e) cote rambursabile referitoare la instrumentele financiare derivate, care sunt pasive ale instituţiilor financiare monetare;
(f) acorduri de răscumpărare pe termen scurt (repouri) care sunt pasive ale instituţiilor financiare monetare; precum şi
(g) pasive faţă de FMI, care sunt componente ale rezervelor internaţionale şi care nu sunt evidenţiate la credite; ele constau în utilizarea de credite acordate de FMI în cadrul contului de resurse generale al FMI. Acest element măsoară suma în valuta unei ţări membre depusă la FMI pe care ţara membră este obligată să o răscumpere.
5.87. Alte depozite nu includ certificate de depozite negociabile şi certificate de economii negociabile. Ele sunt clasificate în categoria titluri de natura datoriei (AF.3).
5.88. Alte depozite pot fi împărţite în funcţie de monedă în alte depozite exprimate în monedă naţională şi alte depozite exprimate în monede străine.
Titluri de natura datoriei (F.3)
5.89. Definiţie: titlurile de natura datoriei sunt instrumente financiare negociabile care servesc drept dovadă a existenţei datoriei.
Caracteristicile principale ale titlurilor de natura datoriei
5.90. Titlurile de natura datoriei au următoarele caracteristici:
(a) o dată a emiterii la care titlul de natura datoriei este emis;
(b) un preţ de emitere la care investitorii cumpără titlurile de natura datoriei la prima emitere;
(c) o dată de răscumpărare sau scadenţă, la care trebuie efectuată plata finală programată contractual a principalului;
(d) un preţ de răscumpărare sau valoarea la vedere, care este suma de plătit de către emitent deţinătorului la scadenţă;
(e) o scadenţă iniţială, care este perioada de la data emiterii până la plata finală programată contractual;
(f) o scadenţă restantă sau reziduală, care este perioada de la data de referinţă până la plata finală programată contractual;
(g) o rată a cuponului, pe care emitentul o plăteşte deţinătorilor de titluri de natura datoriei; cuponul poate fi fixat pe toată durata de viaţă a titlului de natura datoriei sau poate varia în funcţie de inflaţie, ratele dobânzii sau preţurile activelor. Bonurile şi titlurile de natura datoriei cu cupon zero nu oferă dobândă la cupon;
(h) scadenţa cuponului, data la care emitentul plăteşte cuponul deţinătorului de titluri;
(i) preţul de emitere, preţul de răscumpărare şi rata cuponului pot fi exprimate (sau operaţiunile aferente pot fi încheiate) fie în monedă naţională, fie în monede străine; şi
(j) ratingul de credit al titlurilor de natura datoriei, care evaluează bonitatea emisiunilor individuale de titluri de natura datoriei. Categoriile de rating sunt atribuite de către agenţii consacrate.
În ceea ce priveşte primul paragraf litera (c), data scadenţei poate coincide cu convertirea unui titlu de natura datoriei într-o acţiune. În acest context, convertibilitate înseamnă că deţinătorul poate schimba un titlu de natura datoriei în participaţii ordinare ale emitentului. Posibilitate de schimb înseamnă că deţinătorul poate schimba titlul de natura datoriei cu acţiuni ale unei societăţi alta decât emitentul. Titlurile de valoare perpetue, care nu au precizată data scadenţei, sunt clasificate ca titluri de natura datoriei.
5.91. Titlurile de natura datoriei includ active şi pasive financiare care pot fi descrise în funcţie de clasificări diferite - în funcţie de scadenţă, de sectorul şi subsectorul deţinător şi emitent, de monedă şi de tipul de rată a dobânzii.
Clasificarea în funcţie de scadenţa iniţială şi de monedă
5.92. Operaţiunile cu titluri de natura datoriei sunt împărţite în funcţie de scadenţa iniţială în două subcategorii:
(a) titluri de natura datoriei pe termen scurt (F.31); şi
(b) titluri de natura datoriei pe termen lung (F.32).
5.93. Titlurile de natura datoriei pot fi exprimate în monedă naţională sau în monedă străină. O defalcare suplimentară a titlurilor de natura datoriei exprimate în diferite monede străine poate fi adecvată şi va varia în funcţie de importanţa relativă a monedelor străine individuale pentru o economie.
5.94. Titlurile de natura datoriei având atât principalul, cât şi cuponul corelate cu o monedă străină sunt clasificate ca fiind exprimate în respectiva monedă străină.
Clasificarea în funcţie de tipul de rată a dobânzii
5.95. Titlurile de natura datoriei pot fi clasificate în funcţie de tipul de rată a dobânzii. Se disting trei grupuri de titluri de natura datoriei:
(a) titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă;
(b) titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă; şi
(c) titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii mixtă.
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă
5.96. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă cuprind:
(a) titluri de natura datoriei simple, care sunt emise şi răscumpărate la valoarea nominală;
(b) titluri de natura datoriei emise cu o reducere sau cu o primă faţă de valoarea lor nominală. Exemple sunt bonuri de trezorerie, efecte de comerţ, cambii, acceptări de ordine, andosări de ordine şi certificate de depozit;
(c) obligaţiuni cu discount mare, cu plăţi mici ale dobânzilor şi emise la o valoare mult redusă faţă de valoarea nominală;
(d) obligaţiuni cu cupon zero, care sunt de obicei titluri de natura datoriei cu plată unică fără plăţi de cupon. Obligaţiunea este vândută cu o reducere faţă de valoarea nominală, iar principalul este rambursat la scadenţă sau, uneori, răscumpărat în tranşe. Obligaţiunile cu cupon zero pot fi create din titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă prin "detaşarea" cupoanelor, adică prin separarea cupoanelor de plata finală a principalului titlurilor şi comercializarea acestora în mod independent;
(e) comercializarea separată a dobânzilor şi principalului titlurilor de valoare înregistrate (Separate Trading of Registered Interest and Principal Securities - STRIPS) sau titluri de natura datoriei detaşate, care sunt titluri de valoare ale căror tranşe de plată a dobânzii şi principalului au fost separate, sau "detaşate", şi care pot fi apoi vândute separat;
(f) titluri de natura datoriei perpetue, răscumpărabile înainte de scadenţă şi lichidabile înainte de scadenţă, şi titluri de natura datoriei pentru care există un fond de amortizare;
(g) obligaţiuni convertibile care, la alegerea titularului, pot fi convertite în participaţii ale emitentului, moment în care ele sunt clasificate ca acţiuni; şi
(h) obligaţiuni de schimb, având o opţiune încorporată de a schimba titlul de valoare pentru o acţiune dintr-o societate alta decât emitentul, de obicei o filială sau o întreprindere în care emitentul deţine o participaţie, la o dată viitoare şi în condiţii convenite.
5.97. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă includ şi alte titluri de natura datoriei, cum sunt obligaţiunile garantate cu participaţii, obligaţiuni subordonate, acţiuni preferenţiale neparticipante care asigură un venit fix, dar care nu prevăd participare la distribuirea valorii reziduale a unei societăţi în caz de lichidare, precum şi instrumente neseparabile.
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă
5.98. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă au plăţile dobânzii şi/sau ale principalului corelate cu:
(a) un indice general al preţurilor pentru bunuri şi servicii (cum ar fi indicele preţurilor de consum);
(b) o rată a dobânzii; sau
(c) un preţ al unui activ.
5.99. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă sunt de obicei clasificate ca titluri de natura datoriei pe termen lung, cu excepţia cazului în care au o scadenţă iniţială de un an sau mai puţin.
5.100 Titlurile de natura datoriei corelate cu inflaţia şi cele corelate cu preţul unui activ include titlurile de natura datoriei emise ca obligaţiuni corelate cu inflaţia şi ca obligaţiuni corelate cu mărfuri. Cupoanele şi/sau valoarea de răscumpărare a unei obligaţiuni corelate cu o marfă sunt corelate cu preţul unei mărfi. Titlurile de natura datoriei a căror dobândă este corelată cu evaluarea riscului de credit al unui alt împrumutat sunt clasificate ca titluri de natura datoriei corelate cu un indice, deoarece evaluările riscului de credit nu se modifică într-un mod continuu ca răspuns la condiţiile de piaţă.
5.101. Pentru titlurile de natura datoriei corelate cu rata dobânzii, dobânda contractuală nominală şi/sau valoarea de răscumpărare sunt variabile în termeni de monedă naţională. La data emiterii, emitentul nu poate cunoaşte valoarea dobânzii şi rambursările principalului.
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii mixtă
5.102. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii mixtă au o rată a cuponului atât fixă, cât şi variabilă pe durata lor de viaţă şi sunt clasificate ca titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă. Ele cuprind titluri de natura datoriei care au:
(a) un cupon fix şi un cupon variabil simultan;
(b) un cupon fix sau variabil până la un punct de referinţă şi apoi un cupon variabil sau fix de la acel punct de

referinţă până la data scadenţei; sau
(c) plăţi ale cupoanelor care sunt prefixate pe durata de viaţă a titlurilor de natura datoriei, dar care nu sunt constante în timp. Ele sunt denumite titluri de natura datoriei etapizate.

Plasamente private

5.103. Titlurile de natura datoriei includ şi plasamentele private. Plasamentele private implică vânzarea de către un emitent a titlurilor de natura datoriei direct către un număr mic de investitori. Bonitatea emitenţilor acestor titluri de natura datoriei nu este, în mod obişnuit, evaluată de agenţiile de rating de credit, iar, în general, titlurile de valoare nu sunt revândute sau preţul lor nu este stabilit din nou, astfel încât piaţa secundară este nesemnificativă. Cu toate acestea, cele mai multe plasamente private îndeplinesc criteriul de negociabilitate şi sunt clasificate ca titluri de natura datoriei.

Securitizarea

5.104. Definiţie: securitizarea este emiterea de titluri de natura datoriei pentru care plăţile aferente cuponului sau principalului sunt garantate de active specificate sau de fluxuri viitoare de venituri. O varietate de active sau fluxuri viitoare de venituri pot fi securitizate, incluzând, printre altele, credite ipotecare rezidenţiale şi comerciale; împrumuturi către consumatori; împrumuturi către societăţi, administraţii publice; contracte de asigurări; instrumente derivate de credit şi venituri viitoare.

5.105. Securitizarea activelor sau a fluxurilor viitoare de venituri este o inovaţie financiară importantă care a condus la crearea şi utilizarea pe scară largă a unor noi societăţi financiare pentru a facilita crearea, comercializarea şi emiterea de titluri de natura datoriei. Securitizarea a fost determinată de multiple considerente. În cazul societăţilor, ele includ: finanţare mai ieftină decât cea disponibilă prin intermediul băncilor; reducerea cerinţelor reglementative privind capitalul; transferul de diferite tipuri de risc, cum ar fi riscul de credit sau riscul de asigurare, precum şi diversificarea surselor de finanţare.

5.106. Sistemele de securitizare variază în interiorul unei pieţe şi între pieţele titlurilor de natura datoriei. Aceste sisteme pot fi grupate în două mari tipuri:
(a) o societate financiară angajată în securitizarea activelor şi un transfer de active care oferă garanţii din partea deţinătorului original, cunoscută ca vânzare reală; şi
(b) sisteme de securitizare care implică o societate financiară angajată în securitizarea activelor şi un transfer doar al riscului de credit, utilizând swapuri de risc de incapacitate de rambursare a unui credit (credit default swaps - CDS) - proprietarul iniţial păstrează activele, dar transmite riscul de credit. Aceasta este cunoscută ca securitizare sintetică.

5.107. În cazul sistemului de securitizare menţionat la punctul 5.106 litera (a), se înfiinţează o societate de securitizare care păstrează activele securitizate sau alte active care au fost securitizate de către proprietarului iniţial şi care emite titluri de natura datoriei garantate cu respectivele active.

5.108. Este esenţial să se stabilească, în special, dacă societatea financiară angajată în securitizarea activelor administrează în mod activ portofoliul său prin emiterea de titluri de natura datoriei sau acţionează doar ca un trust care administrează activele într-un mod pasiv sau deţine titluri de natura datoriei. În cazul în care societatea financiară este proprietarul legal al unui portofoliu de active, emite titluri de natura datoriei care sunt de interes pentru portofoliu şi are un set complet de conturi, ea acţionează ca un intermediar financiar clasificat la alţi intermediari financiari. Societăţile financiare angajate în securitizarea activelor se disting de entităţile care sunt create numai pentru a deţine portofolii specifice de active şi pasive financiare. Acestea din urmă sunt combinate cu societatea lor mamă, dacă sunt rezidente în aceeaşi ţară ca societatea mamă. Cu toate acestea, fiind entităţi nerezidente, sunt tratate ca unităţi instituţionale distincte şi sunt clasificate ca instituţii financiare captive.

5.109. În cazul sistemului de securitizare menţionat la punctul 5.106 litera (b), proprietarul iniţial al activelor, sau cumpărătorul de protecţie, prin intermediul swapurilor pe riscul de nerambursare a unui credit (credit default swaps - CDS) transferă riscul de credit aferent unui grup de active de referinţă diversificate la o societate de securitizare, dar păstrează activele. Încasările din emisiunea de titluri de natura datoriei sunt plasate într-un depozit sau într-o altă investiţie sigură, de exemplu obligaţiuni AAA, iar dobânda acumulată aferentă depozitului, împreună cu prima aferentă CDS, finanţează dobânda aferentă titlurilor de natura datoriei emise. În caz de incapacitate de plată, principalul datorat deţinătorilor de ABS este redus - tranşele de rang inferior fiind primele luate în considerare etc. Plăţile cuponului şi principalului pot fi şi ele redirecţionate către proprietarul iniţial al garanţiei de la investitorii în titluri de natura datoriei, pentru a acoperi pierderile generate de incapacitatea de plată.

5.110. Un titlu de valoare garantat cu active (asset-backed security - ABS) este un titlu de natura datoriei ale cărui principal şi/sau dobândă sunt plătibile doar din fluxul de numerar produs de către un grup specificat de active financiare sau nefinanciare.

Obligaţiuni garantate

5.111. Definiţie: obligaţiunile garantate sunt titluri de natura datoriei emise de o societate financiară sau garantate în întregime de o societate financiară. În caz de incapacitate de plată a societăţii financiare emitente sau a celei garante, deţinătorii de obligaţiuni au o creanţă prioritară asupra garanţiei, în plus faţă de creanţa lor uzuală asupra societăţii financiare.

Credite (F.4)

5.112. Definiţie: creditele sunt create atunci când creditorii împrumută fonduri debitorilor.

Principalele trăsături ale creditelor

5.113. Creditele se caracterizează prin următoarele trăsături:
(a) condiţiile aferente unui credit fie sunt fixate de către societatea financiară care îl acordă, fie sunt convenite de împrumutător şi împrumutat, direct sau prin intermediul unui broker;
(b) iniţiativa de a lua un credit îi aparţine, de obicei, împrumutatului; şi
(c) un credit este o datorie necondiţionată către creditor care trebuie rambursată la scadenţă şi care este purtătoare de dobândă.

5.114. Creditele pot fi active sau pasive financiare ale tuturor sectoarelor rezidente şi ale restului lumii. Societăţile care acceptă depozite înregistrează, în mod normal, pasivele pe termen scurt ca fiind depozite, şi nu credite.

Clasificarea creditelor în funcţie de scadenţa iniţială, de valută şi de scopul creditării

5.115. Operaţiunile cu credite pot fi împărţite în două tipuri în funcţie de scadenţa iniţială:
(a) credite pe termen scurt (F.41), cu o scadenţă iniţială pe termen scurt, care includ creditele rambursabile la cerere; şi
(b) credite pe termen lung (F.42), cu o scadenţă iniţială pe termen lung.

5.116. Creditele pot fi subîmpărţite din punct de vedere analitic după cum urmează:
(a) credite exprimate în monedă naţională; şi
(b) credite exprimate în monedă străină.

Pentru gospodăriile populaţiei, o subîmpărţire utilă este după cum urmează:
(a) credite pentru consum;
(b) credite pentru achiziţionarea de locuinţe; şi
(c) alte credite.

Distincţia între operaţiunile cu credite şi operaţiunile cu depozite

5.117. Distincţia între operaţiunile cu credite (F.4) şi operaţiunile cu depozite (F.22) este aceea că un debitor oferă un contract nenegociabil standardizat în cazul unui credit, dar nu şi în cazul unui depozit.

5.118. Creditele pe termen scurt acordate societăţilor care acceptă depozite sunt clasificate ca depozite transferabile sau ca alte depozite, iar creditele pe termen scurt acceptate de către unităţile instituţionale altele decât societăţile care acceptă depozite sunt clasificate ca fiind credite pe termen scurt.

5.119. Plasamentele de fonduri dintre societăţile care acceptă depozite sunt înregistrate întotdeauna ca depozite. Distincţia dintre operaţiunile cu credite şi operaţiunile cu titluri de natura datoriei

5.120. Deosebirea dintre operaţiunile cu credite (F.4) şi operaţiunile cu titluri de natura datoriei (F.3) este faptul că creditele sunt instrumente financiare nenegociabile, în timp ce titlurile de natura datoriei sunt instrumente financiare negociabile.

5.121. În cele mai multe cazuri, creditele se evidenţiază printr-un singur document, iar operaţiunile cu credite se efectuează între un creditor şi un debitor. Prin contrast, emisiunile de titluri de natura datoriei constau într-un număr mare de documente identice, fiecare evidenţiind o sumă rotundă, care împreună constituie totalul sumei luate cu împrumut.

5.122. Există o piaţă secundară a creditelor. În cazurile în care creditele devin negociabile pe o piaţă organizată, ele se reclasifică din credite în titluri de natura datoriei, cu condiţia să existe dovezi de tranzacţionare pe piaţa secundară, incluzând existenţa formatorilor de piaţă, precum şi cotarea frecventă a activului financiar, după cum se poate constata din diferenţa dintre preţul oferit la cumpărare şi cel oferit la vânzare. În mod normal este implicată o conversie explicită a creditului iniţial.

5.123. Creditele standardizate sunt oferite, în majoritatea cazurilor, de către societăţi financiare şi sunt adesea acordate gospodăriilor populaţiei. Societăţile financiare determină condiţiile, iar gospodăriile populaţiei pot doar să accepte sau să refuze. Condiţiile aferente creditelor nestandardizate sunt, de obicei, rezultatul negocierilor dintre creditor şi debitor. Acesta este un criteriu important care facilitează distincţia dintre creditele nestandardizate şi titlurile de natura datoriei. În cazul emisiunilor de titluri de valoare accesibile publicului, condiţiile de emitere sunt determinate de împrumutat, posibil după o consultare a băncii care dirijează operaţiunea. Totuşi, în cazul emisiunilor de titluri de valoare destinate clienţilor privaţi, creditorul şi debitorul negociază condiţiile de emitere.

Distincţia dintre operaţiunile cu credite, creditele comerciale şi efectele de comerţ

5.124. Creditul comercial este creditul acordat direct de către furnizorii de bunuri şi servicii în beneficiul clienţilor lor. Creditul comercial survine atunci când plata pentru bunuri şi servicii nu se face în acelaşi timp cu schimbarea de proprietate asupra unui bun sau cu prestarea unui serviciu.

5.125. Creditul comercial se deosebeşte de creditele prin care se finanţează comerţul, care sunt clasificate ca fiind credite. Efectele de comerţ emise către un client de către furnizorul de bunuri şi servicii, care ulterior sunt vândute la un preţ mai redus de către furnizor unei societăţi financiare, devin o creanţă a unui terţ asupra clientului.

Acordarea sub formă de împrumut a titlurilor de valoare şi acordurile de răscumpărare

5.126. Definiţie: acordarea sub formă de împrumut a titlurilor de valoare reprezintă un transfer temporar de titluri de valoare de la împrumutător la împrumutat. Împrumutatului cu titluri de valoare i se poate cere să ofere împrumutătorului active drept garanţie pentru titlurile de valoare, sub formă de bani sau titluri de valoare. Titlul juridic trece de ambele părţi ale operaţiunii, astfel încât titlurile de valoare luate cu împrumut şi garanţia pot fi vândute sau date cu împrumut mai departe.

5.127. Definiţie: un acord de răscumpărare de titluri de valoare este un acord care implică oferirea de titluri de valoare, de exemplu titluri de natura datoriei sau acţiuni, în schimbul numerarului sau al altor mijloace de plată, existând un angajament de a răscumpăra aceleaşi titluri de valoare sau unele similare la un preţ fixat. Acordul de răscumpărare poate implica fie o dată viitoare specificată, fie o scadenţă "deschisă".

5.128. Acordarea sub formă de împrumut a titlurilor de valoare cu garanţii în numerar şi acordurile de răscumpărare (repouri) sunt termeni diferiţi pentru acorduri financiare care au aceleaşi efecte economice, mai precis: cele ale unui credit garantat, întrucât ambele implică furnizarea de titluri de valoare ca garanţie pentru un credit sau un depozit, în cazul în care o societate care acceptă depozite vinde titlurile de valoare în temeiul unui astfel de acord financiar. Diferitele caracteristici ale celor două modalităţi sunt prezentate în tabelul 5.2.

Tabelul 5.2 - Caracteristicile principale ale acordarii cu împrumut a titlurilor de valoare şi ale acordurilor de răscumpărare

Trăsătură	Acordarea titlurilor de valoare cu împrumut		Acorduri de răscumpărare	
	Garanţie în numerar	Fără garanţie în numerar	Titluri de valoare specifice	Garanţii generale

Metodă formală de tranzacţionare	Acordarea titlurilor de valoare sub formă de împrumut, existând un acord din partea împrumutatului să le înapoieze împrumutătorului		Vânzarea titlurilor de valoare şi angajamentul de a le răscumpăra în conformitate cu termenii acordului-cadru	
Forma de tranzacţionare	Titluri de valoare contra numerar	Titluri de valoare contra alte garanţii (dacă există vreuna)	Titluri de valoare contra numerar	Numerar contra titluri de valoare
Câştigul este plătit furnizorului de	Garanţie în numerar (împrumutatul cu titlurile de valoare)	Titluri de valoare (nu cele cu care se garantează) (împrumutătorul titlurilor de valoare)	Numerar	Numerar
Câştig rambursat ca	Comision	Comision	Rata repoului	Rata repoului

5.129. Titlurile de valoare furnizate în temeiul acordurilor de acordare cu titlu de împrumut şi de răscumpărare a titlurilor de valoare sunt tratate ca şi cum proprietatea economică nu s-ar fi transferat, deoarece împrumutătorul este încă beneficiarul venitului generat de titlurile de valoare şi cel care poartă riscul sau primeşte beneficiile în caz de modificare a preţului titlurilor de valoare.
5.130. Furnizarea şi primirea de fonduri în temeiul unui acord de răscumpărare a titlurilor de valoare sau al acordării de titluri de valoare cu împrumut garantate cu numerar nu implică nicio emisiune nouă de titluri de natura datoriei. O astfel de furnizare de fonduri către unităţi instituţionale altele decât instituţiile financiare monetare este tratată ca fiind credit; în cazul societăţilor care acceptă depozite este tratată ca depozite.
5.131. Dacă o acordare de titluri de valoare cu împrumut nu implică furnizarea de numerar, adică dacă există un schimb de titlu de valoare pentru un altul sau dacă una dintre părţi furnizează un titlu de valoare fără garanţii, nu există nicio operaţiune cu credite, depozite sau titluri de valoare.
5.132. Solicitările de recapitalizare în numerar a contului în marjă în cadrul unui repo sunt clasificate ca fiind credite.
5.133. Swapurile cu aur sunt similare cu acordurile de răscumpărare a titlurilor de valoare, cu excepţia faptului că garanţia este reprezentată de aur. Ele implică un schimb de aur cu un depozit în valută, existând un acord prin care operaţiunea va fi inversată la o dată ulterioară convenită şi la un preţ convenit al aurului. Operaţiunea este înregistrată ca un împrumut garantat sau ca o constituire a unui depozit.
Leasinguri financiare
5.134. Definiţie: un leasing financiar este un contract prin care locatorul, în calitate de proprietar legal al unui activ, transmite locatarului riscurile şi beneficiile proprietăţii asupra activului. În temeiul unui contract de leasing financiar, locatorul acordă locatarului un împrumut prin intermediul căruia locatarul achiziţionează activul. Din acel moment, activul care face obiectul leasingului apare în contul de patrimoniu al locatarului, şi nu al locatorului; împrumutul corespunzător este un activ pentru locator şi un pasiv pentru locatar.
5.135. Leasingurile financiare pot fi deosebite de alte tipuri de leasing deoarece riscurile şi beneficiile deţinerii în proprietate sunt transferate de la proprietarul legal al bunului la utilizatorul bunului. Alte tipuri de leasing sunt (i) leasingul operaţional; (ii) concesionarea de resurse. Şi alte contracte, contracte de leasing şi licenţe, astfel cum sunt definite în capitolul 15, pot fi considerate ca leasinguri.
Alte tipuri de credite
5.136. Categoria creditelor include următoarele:
(a) descoperirea de cont în conturile de depozite transferabile, caz în care suma descoperită nu este tratată ca un depozit transferabil negativ;
(b) descoperirile de cont în alte conturi curente, de exemplu solduri intragrup între societăţi nefinanciare şi filialele lor, dar excluzând soldurile care reprezintă pasive ale instituţiilor financiare monetare clasificate în subcategoriile de depozite;
(c) creanţele financiare ale angajaţilor, rezultate din participarea acestora la profitul societăţii;
(d) cotele rambursabile referitoare la instrumentele financiare derivate, care reprezintă pasive ale unităţilor instituţionale altele decât instituţiile financiare monetare;
(e) creditele care reprezintă contrapartea acceptărilor bancare;
(f) creditele ipotecare;
(g) creditele de consum;
(h) creditele revolving;
(i) creditele eşalonate;
(j) împrumuturile plătite ca garanţie pentru îndeplinirea anumitor obligaţii;
(k) garanţiile la depozite pe post de creanţe financiare ale societăţilor de reasigurare asupra societăţilor cedente;
(l) creanţele financiare asupra FMI evidenţiate prin împrumuturi în Contul de resurse generale, incluzând acordarea de împrumuturi în temeiul Acordurilor generale de împrumut (GAB) şi al Noilor acorduri de împrumut (NAB); şi
(m) creanţele către FMI evidenţiate în creditele FMI sau în împrumuturile acordate în cadrul Instrumentului de reducere a sărăciei şi de creştere (Poverty Reduction and Growth Facility - PRGF).
5.137. Cazul special al creditelor neperformante este discutat în capitolul 7.
Active financiare excluse din categoria creditelor
5.138. Categoria creditelor nu include:
(a) alte conturi de primit/de plătit (AF.8), incluzând creditele comerciale şi avansurile (AF.81); şi
(b) activele sau pasivele financiare care rezultă din deţinerea proprietăţii asupra unor active imobile, cum ar fi terenuri sau construcţii, de către nerezidenţi. Ele sunt clasificate la alte participaţii (AF.519).
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (F.5)
5.139. Definiţie: participaţiile şi acţiunile/unităţile fondurilor de investiţii sunt creanţe reziduale asupra activelor unităţilor instituţionale care au emis acţiunile sau unităţile.
5.140. Participaţiile şi acţiunile fondurilor de investiţii sunt împărţite în două subcategorii:
(a) participaţii (F.51); şi
(b) acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (F.52). Participaţii (F.51)
5.141. Definiţie: participaţia este un activ financiar care este o creanţă asupra valorii reziduale a unei societăţi, după ce toate celelalte creanţe au fost plătite.
5.142. Deţinerea în proprietate a unor participaţii în entităţi juridice este, de obicei, evidenţiată prin acţiuni, stocuri de acţiuni, certificate de depozit, titluri de participare sau documente similare. Acţiunile şi stocurile de acţiuni au acelaşi înţeles.
Certificate de depozit
5.143. Definiţie: certificatele de depozit reprezintă proprietatea asupra unor titluri de valoare cotate în alte economii; proprietatea asupra certificatelor de depozit este tratată ca proprietate directă asupra titlurilor de valoare suport. Un depozitar emite certificate cotate la o bursă, care reprezintă proprietatea asupra unor titluri de valoare cotate la o altă bursă. Certificatele de depozit facilitează operaţiunile cu titluri de valoare cotate în alte economii decât în cea autohtonă. Titlurile de valoare suport pot fi acţiuni sau titluri de natura datoriei.
5.144. Participaţiile sunt subîmpărţite în următoarele:
(a) acţiuni cotate (F.511);
(b) acţiuni necotate (F.512); şi
(c) alte participaţii (F. 519).
5.145. Atât acţiunile cotate, cât şi cele necotate sunt negociabile şi descrise ca titluri de valoare de tip participaţie.
Acţiuni cotate (F.511)
5.146. Definiţie: acţiunile cotate sunt titluri de valoare de tip participaţie cotate la o bursă. O astfel de bursă poate fi o bursă recunoscută sau orice altă formă de piaţă secundară. Acţiunile cotate sunt, de asemenea, denumite acţiuni listate. Existenţa unor cotări de preţuri ale unor acţiuni cotate la o bursă înseamnă că preţurile de piaţă curente sunt, de regulă, imediat disponibile.
Acţiuni necotate (F.512)
5.147. Definiţie: acţiunile necotate sunt titluri de valoare de tip participaţie necotate la o bursă.
5.148. Titlurile de valoare de tip participaţie includ acţiunile emise de societăţile cu răspundere limitată necotate, după cum urmează:
(a) acţiuni de capital, care conferă deţinătorilor calitatea de asociaţi şi le dă dreptul la o parte din profiturile totale distribuite şi la o parte din activele nete în caz de lichidare;
(b) acţiuni răscumpărate, al căror capital a fost rambursat, dar care sunt în posesia deţinătorilor, care continuă să fie asociaţi şi să aibă dreptul să dispună de o parte din profitul rămas după plata dividendelor aferente capitalului social rămas, precum şi din eventualul surplus care poate rămâne în caz de lichidare, adică activele nete minus capitalul social rămas;
(c) acţiuni de dividend, denumite uneori acţiuni ale fondatorilor, acţiuni purtătoare de profit şi acţiuni purtătoare de dividend, care nu fac parte din capitalul social. Acţiunile de dividend nu conferă deţinătorilor calitatea de asociaţi - prin urmare, deţinătorii nu au dreptul la o parte din rambursarea capitalului social, dreptul la profitul corespunzător din acest capital, dreptul de vota în adunarea acţionarilor etc. Cu toate acestea, ele conferă deţinătorilor dreptul la un procent din profitul rămas după plata dividendelor aferente capitalului social şi la un procent din surplusul rămas după lichidare, dacă este cazul;
(d) acţiuni sau stocuri de acţiuni preferenţiale participative, care dau deţinătorilor dreptul să participe la distribuirea valorii reziduale a unei societăţi în caz de dizolvare. Deţinătorii au, de asemenea, dreptul de a participa la, sau de a primi, dividende suplimentare faţă de procentul fix oferit ca dividend. Dividendele suplimentare sunt, de obicei, plătite proporţional cu dividendele obişnuite declarate. În caz de lichidare, acţionarii care deţin acţiuni preferenţiale participative au dreptul la o parte din încasările eventual rămase pe care le primesc acţionarii obişnuiţi şi primesc înapoi sumele plătite pentru acţiunile lor.
Oferta publică iniţială, listarea, delistarea şi răscumpărarea acţiunilor
5.149. Oferta publică iniţială (iniţial public offering - IPO), denumită simplu şi "ofertă" sau "flotation", reprezintă emiterea de către o societate, pentru prima oară, a unor titluri de valoare de tip participaţie, către public. Astfel de titluri de valoare de tip participaţie sunt adesea emise de către societăţi mici, recent înfiinţate, din motive de finanţare, sau de către întreprinderi mari, pentru a deveni tranzacţionate public. Într-o IPO, emitentul poate obţine asistenţă din partea unei entităţi de subscriere, care ajută la determinarea tipului de titlu de valoare de tip participaţie de emis, a celui mai bun preţ iniţial şi a celui mai bun moment de lansare pe piaţă.
5.150. Listarea se referă la prezenţa acţiunilor societăţii în lista de acţiuni care sunt tranzacţionate în mod oficial la o bursă de valori. În mod normal, societatea emitentă este cea care solicită listarea, dar, în unele ţări, bursa poate lista o societate, de exemplu, pentru că este deja tranzacţionată activ în mod neoficial. Cerinţele iniţiale de listare includ, de obicei, existenţa de câţiva ani a situaţiilor financiare, punerea la dispoziţia publicului general a unei cantităţi suficiente, atât în termeni absoluţi, cât şi ca procent din stocul total de acţiuni, şi existenţa unui prospect aprobat, care include, de obicei, avizele unor evaluatori independenţi. Delistarea se referă la practica eliminării acţiunilor unei societăţi de la o bursă de valori. Aceasta se întâmplă atunci când o societate îşi încetează activitatea, declară faliment, nu mai îndeplineşte cerinţele de listare ale unei burse de valori sau a devenit o cvasisocietate sau o întreprindere neconstituită în societate, adesea ca urmare a unei fuziuni sau a unei achiziţii. Listarea este înregistrată ca o emisiune de acţiuni cotate şi o răscumpărare de acţiuni necotate, în timp ce delistarea este înregistrată ca o răscumpărare de acţiuni cotate şi o emisiune de acţiuni necotate, dacă este cazul.
5.151. Societăţile pot răscumpăra propria lor participaţie printr-o operaţiune de răscumpărare de acţiuni, denumită şi răscumpărarea de stocuri de acţiuni sau răscumpărare de acţiuni. O răscumpărare de acţiuni este înregistrată ca o operaţiune financiară care furnizează bani acţionarilor existenţi în schimbul unei părţi din stocul de participaţii al societăţii, adică se oferă bani în schimbul unor acţiuni existente, ceea ce reduce numărul acestora. Societatea fie retrage acţiunile, fie le păstrează ca "acţiuni tezaurizate", disponibile pentru reemitere.
Active financiare excluse din titluri de valoare de tip participaţie
5.152. Titlurile de valoare de tip participaţie nu includ:
(a) acţiunile oferite la vânzare, dar care nu sunt cumpărate în momentul emiterii. Acestea nu sunt înregistrate;
(b) obligaţiunile negarantate şi creditele convertibile în acţiuni. Acestea sunt clasificate ca titluri de natura datoriei (AF.3) până în momentul în care sunt convertite în acţiuni;
(c) participaţiile asociaţilor cu răspundere nelimitată în societăţi în comandită. Acestea sunt clasificate ca alte participaţii;
(d) participaţiile administraţiei publice la capitalul organizaţiilor internaţionale constituite juridic în societăţi pe acţiuni. Acestea sunt clasificate ca alte participaţii (AF.519);
(e) emisiunile de acţiuni gratuite, de exemplu emisiunea fără plată de noi acţiuni pentru acţionari, proporţional cu deţinerile lor. O astfel de emisiune, care nu modifică nici pasivele societăţii vizavi de acţionari, nici procentul

de active pe care îl deţine fiecare acţionar în societate, nu reprezintă o operaţiune financiară. De asemenea, emisiunile de acţiuni divizate nu se înregistrează.
Alte participaţii (F. 519)
5.153. Definiţie: alte participaţii cuprind toate formele de participaţii altele decât cele clasificate la subcategoriile acţiuni cotate (AF.511) şi acţiuni necotate (AF.512).
5.154. Alte participaţii includ:
(a) toate formele de participaţie care nu sunt acţiuni în societăţi, incluzând următoarele:
1. participaţiile în societăţile în comandită pe acţiuni subscrise de către asociaţii comanditaţi;
2. participaţiile în societăţile cu răspundere limitată, ale căror proprietari sunt parteneri, şi nu acţionari;
3. capitalul investit în societăţi în nume colectiv sau în comandită simplă recunoscute ca entităţi juridice independente;
4. capitalul investit în societăţile cooperative recunoscute ca entităţi juridice independente;
(b) investiţiile administraţiilor publice în societăţile publice al căror capital nu este împărţit în acţiuni, care, în virtutea unei legislaţii speciale, sunt recunoscute ca entităţi juridice independente;
(c) investiţiile administraţiilor publice în capitalul băncii centrale;
(d) participaţiile administraţiei publice la capitalul organizaţiilor internaţionale şi supranaţionale, cu excepţia FMI, chiar dacă ele sunt juridic constituite ca societăţi pe acţiuni (de exemplu, Banca Europeană de Investiţii);
(e) resursele financiare ale BCE provenind din contribuţiile băncilor centrale naţionale;
(f) capitalul investit în cvasisocietăţi financiare şi nefinanciare. Valoarea unor astfel de investiţii corespunde valorii investiţiilor noi în bani sau în natură, minus retragerile de capital;
(g) creanţele financiare pe care le deţin unităţile nerezidente asupra unităţilor rezidente fictive şi viceversa.
Evaluarea operaţiunilor cu participaţii
5.155. Acţiunile noi sunt înregistrate la preţul de emisiune, care corespunde valorii nominale plus prima de emisiune.
5.156. Operaţiunile cu acţiuni în circulaţie se înregistrează la valoarea lor de tranzacţionare. În cazul în care valoarea de tranzacţionare nu este cunoscută, ea este aproximată prin cotaţia la bursa de valori sau preţul de piaţă pentru acţiunile cotate şi prin valoarea de piaţă echivalentă pentru acţiunile necotate.
5.157. Acţiunile acordate ca dividende sunt acţiuni evaluate la preţul corespunzător propunerii emitentului de acordare a dividendelor.
5.158. Emisiunile de acţiuni gratuite nu se înregistrează. Cu toate acestea, dacă emisiunea de acţiuni gratuite implică modificări ale valorii totale de piaţă a acţiunilor unei societăţi, aceste modificări se înregistrează în contul de reevaluare.
5.159. Valoarea de tranzacţionare a categoriei participaţii (F.51) este egală cu totalul fondurilor transferate de către proprietari către societăţi sau cvasisocietăţi. În unele cazuri, fondurile pot fi transferate prin preluarea datoriilor unei societăţi sau cvasisocietăţi.
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (F.52)
5.160. Definiţie: acţiunile fondurilor de investiţii sunt acţiuni ale unui fond de investiţii dacă fondul este structurat ca o societate. Ele sunt cunoscute ca unităţi dacă fondul este un trust. Fondurile de investiţii sunt organisme de plasament colectiv prin intermediul cărora investitorii pun în comun fonduri pentru investiţii în active financiare şi/sau nefinanciare.
5.161. Fondurile de investiţii sunt denumite şi fonduri mutuale, societăţi de investiţii, trusturi de investiţii şi organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM); ele pot fi fonduri deschise, semideschise sau închise.
5.162. Acţiunile fondurilor de investiţii pot fi cotate sau necotate. Când sunt necotate, sunt de regulă rambursabile la cerere, la o valoare corespunzătoare ponderii lor în fondurile proprii ale societăţii financiare. Aceste fonduri proprii sunt reevaluate în mod regulat, pe baza preţurilor de piaţă ale diferitelor lor componente.
5.163. Acţiunile fondurilor de investiţii sunt împărţite în:
acţiuni sau unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (F.521); şi
acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară (F.522).
Acţiuni sau unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (F.521)
5.164. Definiţie: acţiuni sau unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (FPM) sunt acţiuni emise de FPM. Acţiunile sau unităţile FPM pot fi transferabile şi sunt adesea considerate drept substitute pentru depozite.
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară (F.522)
5.165. Definiţie: alte acţiuni ale fondurilor de investiţii sau alte unităţi decât unităţile sau acţiunile de piaţă monetară reprezintă o creanţă asupra unei părţi din valoarea unui fond de investiţii altul decât un FPM. Astfel de acţiuni sau unităţi sunt emise de către fondurile de investiţii.
5.166. Alte acţiuni sau unităţi necotate ale fondurilor de investiţii altele decât cele de piaţă monetară sunt, de regulă, rambursabile la cerere, la o valoare corespunzătoare ponderii lor în fondurile proprii ale societăţii financiare. Aceste fonduri proprii sunt reevaluate în mod regulat, pe baza preţurilor de piaţă ale diferitelor lor componente.
Evaluarea operaţiunilor cu acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii
5.167. Operaţiunile cu acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii includ valoarea contribuţiilor nete la un fond.
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate (F.6)
5.168. Sistemele de asigurări, de pensii şi schemele de garanţii standardizate sunt împărţite în şase subcategorii:
(a) provizioane tehnice de asigurări generale (F.61);
(b) drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor (F.62);
(c) drepturi de pensie (F.6 3);
(d) drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (F.64);
(e) drepturi la prestaţii, altele decât pensiile (F.65); şi
(f) provizioane pentru executarea garanţiilor standardizate (F.66).
Provizioane tehnice de asigurări generale (F.61)
5.169. Definiţie: provizioanele tehnice de asigurări generale sunt creanţe financiare pe care titularii de poliţe de asigurări generale le au asupra societăţilor de asigurări generale în ceea ce priveşte primele neîncasate şi indemnizaţiile de plătit.
5.170. Operaţiunile cu provizioane tehnice de asigurări generale privind primele neîncasate şi indemnizaţiile de plătit se referă la riscuri cum ar fi accidente, boală sau incendiu, precum şi la reasigurare.
5.171. Primele neîncasate sunt primele plătite, dar încă neîncasate. Primele sunt de obicei plătite la începutul perioadei vizate de poliţă. Pe baza dreptului constatat, primele sunt încasate pe tot parcursul perioadei vizate de poliţă, astfel încât plata iniţială implică o plată anticipată sau în avans.
5.172. Indemnizaţiile exigibile sunt indemnizaţii datorate, dar încă neplătite, incluzând cazurile în care suma este în litigiu sau în care evenimentul care a generat dauna a survenit, dar nu a fost încă raportat.
Indemnizaţiile datorate, dar încă neplătite corespund provizioanelor pentru daunele exigibile, care sunt sume identificate de societăţile de asigurare necesare pentru a acoperi plăţile care se preconizează a se efectua ca urmare a unor evenimente care au avut loc, dar pentru care indemnizaţiile de asigurare nu au fost încă plătite.
5.173. Alte provizioane tehnice, cum ar fi provizioanele de egalizare, pot fi identificate de către asigurători. Totuşi, acestea sunt recunoscute ca pasive şi active în contraparte doar atunci când există un eveniment care generează o datorie. În alte situaţii, provizioanele de egalizare sunt înregistrări contabile interne efectuate de asigurător reprezentând economii destinate acoperirii costurilor generate de evenimente ocazionale şi nu reprezintă indemnizaţii existente de plătit titularilor de poliţe.
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor (F.62)
5.174. Definiţie: drepturile asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor reprezintă creanţe financiare pe care titularii de poliţe de asigurare de viaţă şi beneficiarii de rente le au în raport cu societăţile care oferă asigurări de viaţă.
5.175. Drepturile asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor sunt utilizate pentru a furniza prestaţii titularilor de poliţe la expirarea poliţei sau pentru a compensa beneficiarii în cazul decesului titularilor de poliţe, astfel încât sunt păstrate separat de fondurile acţionarilor. Provizioanele sub formă de rente sunt bazate pe calcularea actuarială a valorii actualizate a obligaţiilor de plată a unui venit viitor până la decesul beneficiarilor.
5.176. Operaţiunile cu drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor sunt reprezentate de acumulări minus reduceri.
5.177. Acumulările, în terminologia operaţiunilor financiare, constau în:
(a) primele efective încasate în cursul perioadei contabile actuale; şi
(b) primele suplimentare, care corespund veniturilor obţinute din investirea drepturilor atribuite titularilor de poliţe după deducerea comisioanelor pentru servicii.
5.178. Reducerile constau în:
(a) sumele datorate deţinătorilor de poliţe la împlinirea unei anumite vârste şi de poliţe de asigurare similare; şi
(b) plăţile datorate aferente poliţelor la care se renunţă înainte de scadenţă.
5.179. În cazul unei asigurări în grup achiziţionată de o societate în beneficiul angajaţilor săi, aceştia, şi nu angajatorul, sunt consideraţi a fi beneficiarii, întrucât se consideră că ei sunt titularii poliţei.
Drepturi de pensie (F.63)
5.180. Definiţie: drepturile de pensie cuprind creanţele financiare pe care angajaţii actuali şi foştii angajaţi le deţin în raport cu:
(a) angajatorii lor;
(b) un sistem desemnat de către angajator pentru plata pensiilor, ca parte a unui acord de compensare între angajator şi angajat; sau
(c) un asigurător.
5.181. Operaţiunile cu drepturi de pensie constau în acumulări minus reduceri, care trebuie deosebite de câştigurile sau pierderile nominale generate de fondurile investite de fondurile de pensii.
5.182. Acumulările, în ceea ce priveşte tranzacţiile financiare, constau în:
(a) contribuţiile efective la sisteme de pensii datorate de către angajaţi, angajatori, persoanele care desfăşoară activităţi independente sau alte unităţi instituţionale în numele persoanelor fizice sau ale gospodăriilor populaţiei deţinând creanţe asupra sistemului de pensii şi încasate în cursul perioadei contabile actuale; şi
(b) contribuţiile suplimentare corespunzătoare veniturilor încasate din investirea drepturilor de pensie ale sistemului de pensii atribuite gospodăriilor populaţiei participante, după deducerea comisioanelor pentru servicii în timpul perioadei de administrare a sistemului.
5.183. Reducerile constau în:
(a) prestaţii sociale egale cu sumele de plătit pensionarilor sau celor aflaţi în întreţinerea lor sub formă de plăţi regulate sau de alte prestaţii; şi
(b) prestaţii sociale care constau în orice sume forfetare de plătit beneficiarilor în momentul în care se pensionează.
Drepturi de pensie contingente
5.184. Categoria drepturi de pensie nu include drepturile de pensie contingente constituite de către unităţile instituţionale clasificate ca sisteme publice de pensii ale angajatorilor, cu prestaţii definite, fără capitalizare sau ca fonduri de pensii de securitate socială. Operaţiunile cu acestea nu sunt înregistrate complet, iar celelalte fluxuri şi stocuri ale lor nu sunt înregistrate în conturile principale, ci în tabelul suplimentar privind drepturile de pensii acumulate la zi în asigurări sociale. Drepturile de pensie contingente nu sunt pasive ale administraţiei centrale, ale administraţiilor regionale, ale administraţiei locale sau ale subsectoarelor administraţiilor de securitate socială şi nu sunt active financiare ale beneficiarilor potenţiali.
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (F.64)
5.185. Un angajator poate delega prin contract un terţ care să administreze fondurile de pensii în beneficiul angajaţilor săi. În cazul în care angajatorul continuă să deţină puterea de decizie în cadrul sistemelor de pensii

şi este responsabil de orice deficit de finanţare, precum şi dreptul de a reţine orice surplus de finanţare, angajatorul este descris ca managerul fondului de pensii, iar unitatea care lucrează sub conducerea managerului fondului de pensii este descrisă ca administratorul fondului de pensii. În cazul în care acordul încheiat între angajator şi terţ este astfel încât angajatorul transmite riscurile şi responsabilităţile pentru orice deficit de finanţare acestuia în schimbul dreptului terţului de a reţine orice surplus, terţul devine atât managerul fondului de pensii, cât şi administratorul acestuia.
5.186. În cazul în care managerul fondului de pensii este o unitate diferită de administrator, iar suma acumulată în fondurile de pensii este mai mică decât creşterea drepturilor, se înregistrează o creanţă a fondului de pensii asupra managerului fondului de pensii. În cazul în care suma acumulată în fondul de pensii depăşeşte majorarea drepturilor de plată, fondul de pensii are o sumă de plătit managerului fondului de pensii.
Drepturi cuvenite, altele decât pensiile (F.65)
5.187. Excedentul de contribuţii nete peste prestaţii reprezintă o creştere a obligaţiilor sistemului de asigurări faţă de beneficiari. Acest element este prezentat ca o ajustare a contului de utilizare a veniturilor. De asemenea, este prezentat în pasivul contului financiar ca o creştere. Acest element apare rareori şi, din motive pragmatice, modificările acestor drepturi cuvenite, altele decât pensiile, pot fi incluse în aceeaşi categorie cu pensiile.
Provizioane pentru executarea garanţiilor standardizate (F.66)
5.188. Definiţie: provizioanele pentru executarea garanţiilor standardizate sunt creanţe financiare pe care deţinătorii de garanţii standardizate le deţin asupra unităţilor instituţionale care le oferă.
5.189. Provizioanele pentru executarea garanţiilor standardizate reprezintă plăţi în avans ale comisioanelor nete şi provizioane destinate să satisfacă executările exigibile de garanţii standardizate. La fel ca provizioanele şi rezervele pentru primele pentru asigurările generale, provizioanele pentru executarea garanţiilor standardizate includ comisioanele neîncasate (primele) şi creanţele încă neplătite.
5.190. Garanţiile standard sunt garanţii care sunt emise în număr mare, de obicei pentru sume destul de mici şi în aceleaşi condiţii. Există trei părţi implicate în aceste acorduri: împrumutatul, împrumutătorul şi garantul. Şi împrumutatul, şi împrumutătorul pot intra în relaţie contractuală cu garantul pentru a rambursa suma împrumutătorului dacă împrumutatul intră în incapacitate de plată. Exemple sunt garanţiile pentru creditele de export şi garanţiile pentru împrumuturile către studenţi.
5.191. Deşi nu este posibil să se stabilească probabilitatea ca un anumit împrumutat să intre în incapacitate de plată, frecvent se fac studii prin care se estimează numărul de împrumutaţi din aceeaşi categorie care vor intra în incapacitate de plată. La fel ca în cazul unui asigurător din sfera asigurărilor generale, un garant care activează în domeniul comercial preconizează că toate comisioanele plătite, plus veniturile din proprietate încasate din comisioane şi orice alte rezerve, acoperă pierderile în urma situaţiilor de incapacitate de plată probabile şi costurile asociate acestora, rămânând şi cu un profit. Prin urmare, garanţiilor standardizate li se aplică un tratament similar cu cel aplicat asigurărilor generale.
5.192. Garanţiile standardizate acoperă garanţiile pentru diverse instrumente financiare cum ar fi depozite, titluri de natura datoriei, împrumuturi şi credite comerciale. Acestea sunt furnizate, de obicei, de o instituţie financiară, inclusiv de societăţile de asigurare, dar şi de administraţiile publice.
5.193. Atunci când o unitate instituţională oferă garanţii standardizate, ea percepe comisioane şi contractează obligaţii pentru a putea satisface cerinţele de executare a garanţiei. Valoarea obligaţiilor în conturile garantului este egală cu valoarea actuală a executărilor preconizate ale garanţiilor existente, minus orice recuperări pe care garantul preconizează să le primească de la debitorii aflaţi în incapacitate de plată. Obligaţia se numeşte provizion pentru executarea garanţiilor standardizate.
5.194. O garanţie se poate întinde pe o perioadă multianuală. Este posibil să se plătească un comision, anual sau în avans. În principiu, comisionul reprezintă taxele încasate în fiecare an de deţinere a garanţiei, obligaţiile reducându-se pe măsură ce perioada se scurtează (presupunând că împrumutatul rambursează în rate). Acest mod de înregistrare este similar celui al anuităţilor cu comisionul plătit pe măsură ce obligaţia viitoare scade.
5.195. Caracteristic unui sistem de garanţii standardizate este faptul că există mai multe garanţii de acelaşi tip, deşi nu toate se emit pentru exact aceeaşi perioadă de timp şi nu toate încep şi se încheie la aceleaşi date.
5.196. Comisioanele nete sunt calculate ca suma comisioanelor de încasat şi a comisioanelor adiţionale (egale cu veniturile din proprietate atribuite unităţii care plăteşte comisionul pentru garanţie), din care se scad costurile de administrare etc. Aceste comisioane nete pot fi plătibile de către orice sector al economiei şi sunt înregistrate în sectorul în care garantul este clasificat. Executările în cadrul schemelor de garanţii standardizate sunt plătibile de către garant şi sunt de primit de către împrumutătorul instrumentului financiar aflat sub incidenţa garanţiei, indiferent dacă comisionul a fost plătit de către împrumutător sau de către împrumutat. Operaţiunile financiare se referă la diferenţa dintre plata comisioanelor pentru garanţiile noi şi executările garanţiilor existente.
Garanţii standardizate şi garanţii unice
5.197. Garanţiile standardizate se deosebesc de garanţiile unice prin două criterii:
(a) garanţiile standardizate sunt caracterizate prin operaţiuni repetate frecvent având caracteristici similare şi riscuri comasate; şi
(b) garanţii sunt capabili să estimeze pierderea medie pe baza datelor statistice disponibile.
Garanţiile unice sunt individuale, iar garanţii nu pot efectua o estimare fiabilă a riscului executărilor. O garanţie unică se acordă în cazuri de urgenţă şi nu se înregistrează. Excepţiile sunt reprezentate de anumite garanţii oferite de către administraţia publică şi descrise în capitolul 20.
Instrumente financiare derivate şi opţiunile pe acţiuni ale angajaţilor (F.7)
5.198. Instrumentele financiare derivate şi opţiunile pe acţiuni ale angajaţilor se împart în două subcategorii:
(a) instrumente financiare derivate (F.71); precum şi
(b) opţiunile pe acţiunile ale angajaţilor (F.72).
Instrumente financiare derivate (F.71)
5.199. Definiţie: instrumentele financiare derivate sunt instrumente financiare corelate cu un instrument financiar specificat sau cu un indice sau cu o marfă, prin intermediul cărora, pe pieţele financiare, se pot tranzacţiona în contul lor riscuri financiare specifice. Instrumentele financiare derivate îndeplinesc următoarele condiţii:
(a) sunt legate de un activ financiar sau nefinanciar, de un grup de active sau de un indice;
(b) fie sunt negociabile, fie pot fi compensate pe piaţă; şi
(c) nu se avansează niciun principal pentru a fi rambursat.
5.200. Instrumentele financiare derivate sunt utilizate pentru o serie de scopuri precum gestionarea riscurilor, hedgingul, arbitrajul între pieţe, speculaţiile şi remunerarea angajaţilor. Instrumentele financiare derivate permit părţilor să facă tranzacţii cu instrumente financiare specifice precum riscul ratei dobânzii, riscul valutar, riscul aferent participaţiilor şi preţurilor mărfurilor, precum şi riscul de credit, cu alte entităţi care sunt dispuse să-şi asume aceste riscuri, de obicei fără să tranzacţioneze activul principal. Prin urmare, instrumentele financiare derivate reprezintă active secundare.
5.201. Valoarea unui instrument financiar derivat rezultă din preţul activului suport: preţul de referinţă. Preţul de referinţă se poate asocia cu un activ financiar sau nefinanciar, o rată a dobânzii, o rată de schimb, un alt instrument derivat sau marja dintre două preţuri. Contractul derivat se poate referi, de asemenea, la un indice, un cos de preţuri sau la alte elemente, precum comercializarea certificatelor de emisii sau condiţiile meteorologice.
5.202. Instrumentele financiare derivate pot fi împărţite în funcţie de tipul de instrument, cum ar fi opţiuni, contracte forward şi instrumente derivate de credit, sau în funcţie de riscul de piaţă, ca swapuri pe valută, swapuri pe rata dobânzii etc.
Opţiuni
5.203. Definiţie: opţiunile sunt contracte care conferă titularului opţiunii dreptul, dar nu şi obligaţia de a cumpăra de la emitentul opţiunii sau de a-i vinde acestuia un activ la un preţ prestabilit într-un interval de timp dat sau la o anumită dată.
Dreptul de a cumpăra se numeşte opţiune de cumpărare (call option), iar dreptul de a vinde se numeşte opţiune de vânzare (put option).
5.204. Cumpărătorul opţiunii plăteşte o primă (preţul opţiunii) în schimbul angajamentului emitentului opţiunii de a vinde sau cumpăra cantitatea specificată din activul suport la preţul convenit. Prima este un activ financiar al deţinătorului opţiunii şi un pasiv al emitentului opţiunii. Prima poate fi considerată, teoretic, că include o plată pentru un serviciu, care se înregistrează separat. Cu toate acestea, ar trebui evitat, pe cât mai mult posibil, să se recurgă la presupuneri pentru a identifica componenta reprezentând serviciul.
5.205. Warranturile sunt o formă de opţiuni. Ele dau deţinătorului dreptul, dar nu şi obligaţia de a cumpăra de la emitentul warrantului un anumit număr de acţiuni sau obligaţiuni în condiţii specificate, pentru o perioadă de timp specificată. Există, de asemenea, warranturi pe valută bazate pe cantitatea dintr-o valută necesară pentru a cumpăra o alta şi warranturi multivalutare legate de valute terţe, precum şi warranturi bazate pe un indice, un cos de elemente şi pe mărfuri.
5.206. Warrantul poate fi detaşabil şi comercializat separat de titlul de natura datoriei. Ca urmare, în principiu se înregistrează două instrumente financiare separate, warrantul ca instrument financiar derivat şi obligaţiunea ca titlu de natura datoriei. Warranturile cu instrumente financiare derivate încorporate se clasifică în funcţie de caracteristicile lor principale.
Contracte la termen
5.207. Definiţie: contractele la termen tip forward sunt instrumente financiare în temeiul cărora cele două părţi convin să schimbe o cantitate specificată dintr-un activ suport la un preţ convenit (preţul de exercitare) la o dată specificată.
5.208. Contractele la termen tip futures sunt contracte forward tranzacţionate în cadrul unor burse organizate. Tranzacţiile aferente contractelor la termen tip futures şi forward se definitivează, de obicei, dar nu întotdeauna, prin plată în numerar sau prin furnizarea altor active financiare în locul livrării activului suport şi, prin urmare, sunt evaluate şi comercializate separat de elementul suport. Contractele la termen de tip forward cele mai frecvente sunt swapuri şi contractele forward pe rata dobânzii (forward rate agreements - FRA).
Opţiuni vizavi de contractele la termen de tip forward
5.209. Opţiunile pot fi deosebite de contractele la termen de tip forward prin aceea că:
(a) la început, nu există, de obicei, nicio plată în avans pentru un contract forward, iar contractul instrumentului financiar derivat începe cu valoarea zero; în cazul unei opţiuni, se plăteşte o primă la momentul stabilirii contractului, iar la început contractul este evaluat la valoarea primei;
(b) deoarece preţurile pieţei, ratele dobânzii sau ratele de schimb se modifică pe durata de viaţă a unui contract forward, contractul poate avea o valoare pozitivă pentru o parte (ca activ) şi o valoare negativă corespunzătoare (ca pasiv) pentru cealaltă parte. Aceste poziţii se pot schimba între părţi, în funcţie de evoluţia pieţei activului suport în raport cu preţul de exercitare din contract. Această caracteristică face dificilă în practică identificarea separată a operaţiunilor cu active de cele cu pasive. Spre deosebire de alte instrumente financiare, operaţiunile cu contracte la termen de tip forward sunt, prin urmare, raportate în mod normal la valoare netă a activelor şi pasivelor. În cazul unei opţiuni, cumpărătorul este întotdeauna creditorul, iar emitentul întotdeauna debitorul;
(c) la scadenţă, răscumpărarea este necondiţională pentru un contract al termen de tip forward, în timp ce pentru o opţiune este determinată de către cumpărătorul acesteia. Unele opţiuni sunt răscumpărate în mod automat atunci când sunt pozitive la scadenţă.
Swapuri
5.210. Definiţie: swapurile sunt acorduri contractuale între două părţi care convin să schimbe, în cursul unei perioade de timp şi conform unor reguli prestabilite, fluxuri de plăţi aferente unor valori fictive convenite ale principalului. Cele mai frecvente tipuri sunt swapurile pe rata dobânzii, swapurile pe cursul de schimb şi swapurile valutare.
5.211. Swapurile pe rata dobânzii sunt un schimb de plăţi ale unor dobânzi de natură diferită aferente unei

valori fictive a principalului, care nu este niciodată tranzacţionat. Exemple de tipuri de rată a dobânzii care face obiectul unui swap sunt rata fixă, rata variabilă şi ratele exprimate într-o valută. Definitivarea tranzacţiilor de face adesea prin intermediul plăţilor nete în numerar echivalente cu diferenţa actuală dintre două rate ale dobânzilor stipulate în contract aplicate valorilor fictive convenite ale principalului.
5.212. Swapurile pe cursul de schimb sunt tranzacţii cu monede străine la un curs de schimb stabilit în contract.
5.213. Swapurile valutare implică un schimb de fluxuri de numerar aferente plăţilor de dobândă şi de principal la un curs de schimb convenit la sfârşitul contractului.
Contracte forward pe rata dobânzii (forward rate agreements - FRA)
5.214. Definiţie: FRA sunt acorduri contractuale prin care două părţi, pentru a se proteja de variaţiile ratelor dobânzilor, convin asupra unei dobânzi de plătit, la o dată de definitivare a tranzacţiei specificată, aferentă unei valori fictive a principalului care nu este niciodată tranzacţionat. Tranzacţiile aferente FRA se încheie prin plăţile nete în numerar, asemănător swapurilor pe rata dobânzii. Plăţile reprezintă diferenţa dintre rata specificată în contractul forward pe rata dobânzii şi rata predominantă de pe piaţă la momentul încheierii tranzacţiei.
Instrumente derivate de credit
5.215. Definiţie: instrumentele derivate de credit sunt instrumente financiare derivate al căror scop principal este de a tranzacţiona riscul de credit.
Instrumentele derivate de credit sunt concepute pentru tranzacţionarea riscurilor de incapacitate de plată aferente împrumuturilor şi titlurilor de valoare. Instrumentele derivate de credit pot lua forma contractelor de tip forward sau de tip opţiune şi, asemănător altor instrumente financiare derivate, sunt adesea elaborate în baza unor acorduri juridice standard care facilitează evaluarea lor pe piaţă. Riscul de credit este transferat de la vânzătorul de risc, care cumpără protecţie faţă de riscul de credit, la cumpărătorul de risc, care vinde protecţie faţă de riscul de credit, în schimbul unei prime.
5.216. În caz de incapacitate de plată, cumpărătorul de risc plăteşte în numerar vânzătorului de risc. Tranzacţiile aferente instrumentelor derivate de credit se pot încheia şi prin cedarea titlurilor de natura datoriei de către unitatea care a intrat în incapacitate de plată.
5.217. Tipurile de instrumente derivate de credit sunt opţiunile pe riscul de nerambursare a unui credit, swapurile pe riscul de nerambursare a unui credit (credit default swap - CDS) şi swapurile pe riscul aferent randamentului total. Un indice al CDS, ca indice de instrumente derivate de credit tranzacţionate, reflectă dezvoltarea primelor aferente CDS.
Swapuri pe riscul de nerambursare a unui credit
5.218. Definiţie: swapurile pe riscul de nerambursare a unui credit (credit default swaps - CDS) sunt contracte de asigurare a creditelor. Ele sunt destinate să acopere pierderile creditorului (cumpărătorului de CDS) în situaţia în care:
(a) un eveniment de credit survine în raport cu o unitate de referinţă şi nu este asociat cu un anumit titlu de natura datoriei sau cu un împrumut. Un eveniment de credit care afectează entitatea de referinţă în cauză poate reprezenta o incapacitate de plată, dar şi neefectuarea unei plăţi cu privire la orice obligaţie de plată care a devenit scadentă, de exemplu în cazul restructurării datoriilor, al încălcării acordurilor şi altele;
(b) un anumit instrument de datorie, de obicei un titlu de natura datoriei sau un împrumut, intră în incapacitatea de a fi plătit. La fel ca în cazul contractelor swap, cumpărătorul unui CDS (în calitatea de vânzător de risc) face o serie de plăţi sub formă de prime către vânzătorul de CDS (în calitatea de cumpărător de risc).
5.219. În cazul în care nu intervine incapacitatea de plată a unităţii asociate sau a instrumentului de datorie, vânzătorul de risc continuă plata primelor până la sfârşitul contractului. Dacă apare incapacitatea de plată, cumpărătorul de risc acoperă pierderea vânzătorului de risc, iar vânzătorul de risc încetează să plătească prime.
Instrumente financiare care nu sunt incluse în instrumentele financiare derivate
5.220. Instrumentele financiare derivate nu includ:
(a) instrumentul suport pe care se bazează instrumentul financiar derivat;
(b) titlurile de natura datoriei structurate, care combină un titlu de natura datoriei sau un coş de titluri de natura datoriei cu un instrument financiar derivat sau un coş de instrumente financiare derivate, în care instrumentele financiare derivate sunt inseparabile de titlul de natura datoriei, iar principalul iniţial investit este mare în raport cu randamentul potenţial al instrumentelor financiare derivate încorporate. Instrumentele financiare în cazul cărora sunt investite principaluri mici în raport cu randamentul potenţial şi care au un risc considerabil sunt clasificate ca instrumente financiare derivate. Instrumentele financiare în care componenta reprezentată de titlul de natura datoriei şi cea reprezentată de instrumentul financiar derivat sunt separabile una de cealaltă sunt clasificate în consecinţă;
(c) cotele rambursabile referitoare la instrumentele financiare derivate sunt clasificate ca alte depozite sau credite, în funcţie de unităţile instituţionale implicate. Cu toate acestea, cotele nerambursabile, care reduc sau elimină poziţiile de activ/pasiv care pot apărea pe durata contractului, sunt tratate ca definitivări de tranzacţii în temeiul contractului şi sunt clasificate ca tranzacţii cu instrumente financiare derivate;
(d) instrumentele secundare, care nu sunt negociabile şi nu pot fi compensate pe piaţă; şi
(e) swapurile pe aur, care sunt de aceeaşi natură cu acordurile de răscumpărare a unor titluri de valoare.
Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (F.72)
5.221. Definiţie: opţiunile pe acţiuni ale angajaţilor sunt acorduri încheiate la o anumită dată în cadrul cărora un angajat are dreptul de a achiziţiona un anumit număr de acţiuni din stocul angajatorului la un preţ stabilit, fie la un moment fixat, fie în decursul unei perioade imediat următoare datei de intrare în drepturi.
Se utilizează următoarea terminologie:
Data acordului este "data acordării".
Preţul de cumpărare convenit este "preţul de exercitare".
Prima dată de cumpărare convenită este "data intrării în drepturi".
Perioada după data intrării în drepturi în care se poate efectua cumpărarea este "perioada de exercitare".
5.222. Operaţiunile cu opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor sunt înregistrate în contul financiar ca operaţiuni în contraparte la elementul de remunerare a angajaţilor reprezentat de valoarea opţiunii pe acţiuni. Valoarea opţiunii este repartizată de-a lungul perioadei cuprinse între data acordării şi data intrării în drepturi; dacă lipsesc informaţii detaliate, opţiunile se înregistrează ca data intrării în drepturi. Ulterior, operaţiunile sunt înregistrate la data exercitării sau, în cazul în care sunt tranzacţionabile şi tranzacţionate în fapt, între data intrării în drepturi şi sfârşitul perioadei de exercitare.
Evaluarea operaţiunilor cu instrumente financiare derivate şi cu opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
5.223. Tranzacţionarea pe pieţe secundare sau lichidarea opţiunilor înainte de scadenţă implică operaţiuni financiare. Dacă o opţiune ajunge la scadenţă, ea poate sau nu să fie exercitată. În cazurile în care opţiunea este exercitată, poate exista o plată de la cumpărătorul opţiunii către vânzător egală cu diferenţa dintre preţul de piaţă predominant al activului suport şi preţul de exercitare sau, ca alternativă, poate surveni achiziţionarea sau vânzarea activului financiar sau nefinanciar suport înregistrat la preţul de piaţă predominant şi o plată în contraparte între vânzătorul şi cumpărătorul opţiunii egală cu preţul de exercitare. Diferenţa dintre preţul de piaţă predominant al activului suport şi preţul de exercitare este, în ambele cazuri, egal cu valoarea de lichidare a opţiunii, adică preţul opţiunii la data scadenţei. În cazurile în care opţiunea nu este exercitată, nu are loc nicio operaţiune. Cu toate acestea, cumpărătorul (emitentul) opţiunii realizează un câştig din deţinere, iar vânzătorul (deţinătorul) opţiunii realizează o pierdere din deţinere (în ambele cazuri egală cu prima plătită la încheierea contractului), care se înregistrează în contul de reevaluare.
5.224. Operaţiunile înregistrate cu instrumente financiare derivate includ orice tranzacţionare de contracte derivate, precum şi valoarea netă a definitivărilor efectuate. De asemenea, poate fi necesară înregistrarea operaţiunilor legate de încheierea contractelor aferente instrumentelor derivate. Cu toate acestea, în multe cazuri, cele două părţi vor intra în raporturi contractuale în cadrul unui contract aferent unui instrument derivat fără a se face nicio plată; în aceste cazuri, valoarea operaţiunii la încheierea contractului este nulă, iar în contul financiar nu se înregistrează nimic.
5.225. Orice comision explicit plătit sau primit de la brokeri sau de la alţi intermediari pentru intermedierea opţiunilor, a contractelor futures, a swapurilor sau altor contracte aferente unor instrumente derivate sunt tratate, în conturile corespunzătoare, ca plăţi pentru servicii. Participanţii la un swap nu se consideră că îşi furnizează un serviciu reciproc, ci orice plată făcută unei terţe părţi pentru intermedierea swapului este tratată ca o plată pentru un serviciu. În cadrul unui acord swap, în cazul în care are loc un schimb de principal, fluxurile corespunzătoare se înregistrează ca operaţiuni cu instrumentul suport; fluxurile de alte plăţi se înregistrează la categoria instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (F.7). Deşi, teoretic, se poate considera că prima plătită vânzătorului unei opţiuni include plata pentru serviciu, în practică, de cele mai multe ori, serviciul respectiv nu poate fi separat. Prin urmare, preţul întreg se înregistrează ca achiziţie de activ financiar de către cumpărător şi ca angajament de către vânzător.
5.226. În cazul în care contractele nu implică schimbul de principal, nu se înregistrează nicio operaţiune la intrarea în vigoare a contractului. Implicit, în ambele cazuri, la momentul respectiv se creează un instrument financiar derivat cu valoare iniţială zero. Ulterior, valoarea unui swap va fi egală cu una dintre următoarele:
(a) pentru sumele corespunzătoare principalului, valoarea curentă de piaţă a diferenţei dintre valorile de piaţă viitoare preconizate pentru sumele ce urmează a fi schimbate din nou şi sumele specificate în contract; şi
(b) pentru alte plăţi, valoarea curentă de piaţă a fluxurilor viitoare specificate în contract.
5.227. Variaţiile în timp ale valorii instrumentului financiar derivat sunt înregistrate în contul de reevaluare.
5.228. Schimburile ulterioare de principal se vor face în termenii şi condiţiile prevăzute în contractul swap şi vor putea implica un schimb de active financiare la un preţ diferit de preţul de piaţă predominant pentru astfel de active. Plata în contraparte între părţile la contractul swap va fi cea specificată în contract. Diferenţa dintre preţul de piaţă şi cel din contract este, prin urmare, egală cu valoarea de lichidare a activului/pasivului la data scadenţei şi se înregistrează ca o operaţiune cu instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (F.7). În ansamblu, operaţiunile cu instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor trebuie să corespundă câştigului sau pierderii totale din reevaluare realizate de-a lungul duratei contractului swap. Acest tratament este analog celui prevăzut pentru opţiunile care ajung la exercitare.
5.229. Pentru o unitate instituţională, un contract swap sau un contract forward pe rata dobânzii se înregistrează ca instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor în partea activelor, unde are o valoare de activ netă. În cazul în care contractul swap are o valoare de pasiv netă, el se înregistrează, de asemenea, în partea activelor prin convenţie, pentru a se evita pendularea între partea activelor şi cea a pasivelor. În consecinţă, plăţile nete negative cresc valoarea netă.
Alte conturi de primit/de plătit (F.8)
5.230. Definiţie: alte conturi de primit/de plătit sunt active şi pasive financiare create ca elemente de contraparte la operaţiunile în cazul cărora există o diferenţă de timp între aceste operaţiuni şi plăţile aferente.
5.231. Alte conturi de primit/de plătit includ operaţiuni cu creanţe financiare care rezultă din plăţi anticipate sau cu întârziere pentru operaţiuni cu bunuri sau servicii, operaţiuni de repartiţie sau operaţiuni financiare pe pieţe secundare.
5.232. Operaţiunile financiare în alte conturi de primit/de plătit cuprind:
(a) credite comerciale şi avansuri (F.81); şi
(b) alte conturi de primit/de plătit, excluzând creditele comerciale şi avansuri (F.89).
Credite comerciale şi avansuri (F.81)
5.233. Definiţie: creditele comerciale şi avansurile sunt creanţe financiare care rezultă din acordarea directă a creditului de către furnizorii de bunuri şi servicii către clienţii lor, precum şi avansuri pentru producţia în curs de realizare sau neîncepută, sub formă de plăţi în avans efectuate de clienţi pentru bunuri încă nelivrate şi servicii încă neprestate.
5.234. Creditele comerciale şi avansurile survin atunci când plata pentru bunuri sau servicii nu se face în acelaşi timp cu transferul de proprietate asupra unui bun sau cu prestarea unui serviciu. În cazul în care o plată se efectuează înaintea transferului de proprietate, ea reprezintă un avans.

5.235. SIFIM cuvenite, dar încă neplătite se includ în instrumentul financiar corespunzător, de obicei dobânda, iar plata în avans a primelor de asigurare se include în provizioanele tehnice de asigurări (F.61); în niciunul dintre cazuri nu există vreo înregistrare la credite comerciale şi avansuri.
5.236. Subcategoria credite comerciale şi avansuri include:
(a) creanţele financiare aferente livrării de bunuri sau prestării de servicii pentru care plata nu s-a efectuat încă;
(b) creditele comerciale acceptate de societăţile producătoare, cu excepţia cazului când ele sunt considerate împrumuturi;
(c) venitul din închirierea clădirilor acumulat în timp; şi
(d) arieratele privind plata pentru bunuri şi servicii, în situaţia în care nu se evidenţiază printr-un împrumut.
5.237. Creditele comerciale trebuie deosebite de finanţarea activităţilor comerciale sub forma bonurilor comerciale şi de creditele furnizate de către terţi pentru a finanţa activităţi comerciale.
5.238. Creditele comerciale şi avansurile nu includ împrumuturile destinate finanţării creditelor comerciale. Ele sunt clasificate ca împrumuturi.
5.239. Creditele comerciale şi avansurile pot fi împărţite, în funcţie de scadenţa iniţială, în credite comerciale pe termen scurt şi pe termen lung şi avansuri.
Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri (F.89)
5.240. Definiţie: alte conturi de primit/de plătit sunt creanţe financiare care rezultă din decalajul temporal dintre operaţiunile de distribuire sau operaţiunile financiare pe piaţa secundară şi plăţile aferente.
5.241. Alte conturi de primit/de plătit includ creanţe financiare create ca urmare a diferenţelor temporale între operaţiunile angajate şi plăţile efectuate pentru, de exemplu:
(a) remuneraţii şi salarii;
(b) impozite şi contribuţii sociale;
(c) dividende;
(d) chirie; şi
(e) cumpărarea şi vânzarea de titluri de valoare.
5.242. Dobânda acumulată şi arieratele se înregistrează împreună cu activul sau pasivul financiar aferent, şi nu la alte conturi de primit/de plătit. Dacă dobânda acumulată nu este înregistrată ca fiind reinvestită în activul financiar, ea este clasificată la alte conturi de primit/de plătit.
5.243. Pentru comisioanele aferente acordării de împrumuturi în titluri de valoare şi în aur care sunt tratate ca dobândă, înregistrările corespunzătoare sunt incluse la alte conturi de primit/de plătit, şi nu împreună cu instrumentul corespunzător.
5.244. Alte conturi de primit/de plătit nu includ:
(a) discrepanţele statistice altele decât cele temporale dintre operaţiunile cu bunuri şi servicii, operaţiunile de distribuire sau operaţiunile financiare şi plăţile aferente;
(b) plata anticipată sau cu întârziere în cazul creării de active financiare sau al stingerii datoriilor altele decât cele clasificate la alte conturi de primit/de plătit. Aceste plăţi anticipate sau cu întârziere se clasifică în categoria instrumentului relevant;
(c) sumele reprezentând impozitele şi contribuţiile sociale de plătit către administraţiile publice care se includ la alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia cazului în care se consideră că sunt improbabile şi care, prin urmare, reprezintă o creanţă a administraţiilor publice care nu are valoare.

CAPITOLUL 5 : ANEXA 5.1 CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR FINANCIARE

5.A1.01.Operaţiunile financiare pot fi clasificate în funcţie de diferite criterii - tip de instrument financiar, posibilitatea de a fi negociate, tip de venit, scadenţă, valută şi tip de dobândă.

Clasificarea operaţiunilor financiare pe categorii

5.A1.02.Operaţiunile financiare se clasifică în categorii şi subcategorii, astfel cum reiese din tabelul 5.3. Clasificarea operaţiunilor cu active şi pasive financiare corespunde clasificării activelor şi pasivelor financiare.

Tabelul 5.3 - Clasificarea operaţiunilor financiare

Categorie	Cod		
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	F.1		
Aur monetar		F.11	
Drepturi speciale de tragere (DST)		F.12	
Numerar şi depozite	F.2		
Numerar		F.21	
Depozite transferabile		F.22	
Alte depozite		F.29	
Titluri de natura datoriei	F.3		
Pe termen scurt		F.31	
Pe termen lung		F.32	
Credite	F.4		
Pe termen scurt		F.41	
Pe termen lung		F.42	
Participaţii şi acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii	F.5		
Participaţii		F.51	
Acţiuni cotate			F.511
Acţiuni necotate			F.512
Alte participaţii			F.519
Acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii		F.52	
Acţiuni sau unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (FPM)			F.521
Acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară			F.522
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	F.6		
Provizioane tehnice de asigurări generale		F.61	
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor		F.62	
Drepturi de pensie		F.63	
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii		F.64	
Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile		F.65	
Provizioane pentru executarea garanţiilor standardizate		F.66	
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	F.7		
Instrumente financiare derivate altele decât opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor		F.71	
Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor		F.72	
Alte conturi de primit/de plătit	F.8		
Credite comerciale şi avansuri		F.81	
Alte conturi de primit/de plătit, excluzând creditele comerciale şi avansurile		F.89	

5.A1.03. Clasificarea operaţiunilor financiare şi a activelor şi pasivelor financiare se bazează în primul rând pe gradul de lichiditate, pe negociabilitate şi pe caracteristicile juridice ale instrumentelor financiare. Definiţiile categoriilor sunt, în general, independente de clasificarea unităţilor instituţionale. Clasificarea activelor şi pasivelor financiare poate fi detaliată şi mai mult prin clasificarea în funcţie de unităţile instituţionale. Un exemplu este clasificarea ca poziţii interbancare a depozitelor transferabile între societăţile care acceptă depozite altele decât banca centrală.

Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de posibilitatea de a fi negociate

5.A 1.04. Creanţele financiare se deosebesc prin posibilitatea de a fi sau nu negociabile. O creanţă este negociabilă în cazul în care proprietatea asupra ei poate fi uşor transferată de la o unitate la alta prin livrare sau andosare sau poate fi uşor compensată în cazul instrumentelor financiare derivate. În timp ce orice instrument financiar poate fi tranzacţionat, instrumentele negociabile sunt concepute pentru a fi tranzacţionate în cadrul unei burse organizate sau extrabursier, deşi tranzacţionarea efectivă nu este o condiţie necesară pentru negociabilitate. Condiţiile necesare pentru negociabilitate sunt:

(a) transferabilitatea sau compensabilitatea în cazul instrumentelor financiare derivate;

(b) standardizarea evidenţiată adesea prin fungibilitatea şi eligibilitatea unui cod ISIN; şi

(c) faptul că deţinătorul unui activ nu păstrează dreptul de recurs faţă de deţinătorii precedenţi.

5.A1.05. Titlurile de valoare, instrumentele financiare derivate şi opţiunile pe acţiuni ale angajaţilor (AF.7) sunt creanţe financiare negociabile. Titlurile de valoare includ titlurile de natura datoriei (AF.3), acţiunile cotate (AF.511), acţiunile necotate (AF.512) şi acţiunile fondurilor de investiţii (AF.52). Instrumentele financiare derivate şi opţiunile pe acţiuni ale angajaţilor nu sunt clasificate ca titluri de valoare, chiar dacă sunt instrumente financiare negociabile. Ele sunt corelate cu active sau indicatori financiari sau nefinanciari prin intermediul cărora riscurile financiare pot fi tranzacţionate pe pieţele financiare în contul lor.

5.A1.06. Aurul monetar şi DST (AF.1), numerarul şi depozitele (AF.2), creditele (AF.4), alte participaţii (AF.519), sistemele de asigurări, de pensii şi schemele de garanţii standardizate (AF.6) şi alte conturi de primit/de plătit (AF.8) nu sunt negociabile.

Titluri de valoare structurate

5.A1.07. Titlurile de valoare structurate combină, în mod obişnuit, un titlu de valoare sau un cos de titluri de valoare cu un instrument financiar derivat sau cu un cos de instrumente financiare derivate. Instrumentele financiare care nu reprezintă titluri de valoare structurate sunt, de exemplu, depozite structurate care combină caracteristicile depozitelor şi cele ale instrumentelor financiare derivate. În timp ce titlurile de natura datoriei implică, în mod obişnuit, o plata iniţială aferentă unui principal de rambursat, instrumentele financiare derivate nu implică acest aspect.

Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de tipul de venit

5.A1.08. Operaţiunile financiare se clasifică în funcţie de tipurile de venit pe care le generează. Corelarea veniturilor cu activele şi pasivele financiare corespunzătoare facilitează calcularea ratelor de rentabilitate. Tabelul 5.4 prezintă clasificarea detaliată în funcţie de operaţiune şi de tipul de venit. În timp ce aurul monetar şi DST, depozitele, titlurile de natura datoriei, împrumuturile şi alte conturi de primit/de plătit generează dobândă, participaţiile generează, în principal, dividende, beneficii reinvestite sau retrageri din veniturile cvasisocietăţilor. Veniturile din investiţii sunt atribuibile deţinătorilor de acţiuni ale fondurilor de investiţii şi de provizioane tehnice de asigurare. Remunerarea ocazionată de deţinerea unui instrument financiar derivat nu se înregistrează ca venit deoarece nu este implicată nicio plată de principal.

Tabelul 5.4 - Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de tipul de venit

Operaţiuni financiare	Cod	Tip de venit	Cod
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	F.1	Dobânzi	D.41
Numerar	F.21	Niciunul	◆
Depozite transferabile	F.22	Dobânzi	D.41
Alte depozite	F.29	Dobânzi	D.41
Titluri de natura datoriei	F.3	Dobânzi	D.41
Credite	F.4	Dobânzi	D.41
Participaţii	F.51	Venituri distribuite ale societăţilor	D.42
		Beneficii reinvestite	D.43
Acţiuni cotate şi necotate	F.511	Dividende	D.421
	F.512	Beneficii reinvestite	D.43
Alte participaţii	F.519	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor	D.422
		Beneficii reinvestite	D.43
		Dividende	D.421
Acţiuni sau unităţi ale fondurilor de investiţii	F.52	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii	D.443
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	F.6	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurare	D.441
		Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	D.442
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	F.7	Niciunul	◆
Alte conturi de primit/de plătit	F.8	Dobânzi	D.41

Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de tipul de dobândă

5.A1.09. Activele şi pasivele financiare care generează dobânzi pot fi clasificate în funcţie de tipul de dobândă în active sau pasive cu rată a dobânzii fixă, variabilă şi mixtă.

5.A1.10. Pentru instrumentele financiare cu rată a dobânzii fixă, plăţile dobânzilor la valoarea nominală contractuală sunt fixe în ceea ce priveşte exprimarea în valută pe toată durata de viaţă a instrumentului financiar sau pentru un anumit număr de ani. La data începerii relaţiei contractuale, din perspectiva debitorului, momentul şi valoarea plăţilor dobânzii şi rambursarea principalului sunt cunoscute.

5.A1.11. Pentru instrumentele financiare cu rată a dobânzii variabilă, plăţile dobânzii şi ale principalului sunt corelate cu o rată a dobânzii, un indice general al preţurilor bunurilor şi serviciilor sau cu preţul unui activ. Valoarea de referinţă fluctuează în funcţie de condiţiile de piaţă.

5.A 1.12. Instrumentele financiare cu rată a dobânzii mixtă au o rată a dobânzii atât fixă, cât şi variabilă pe durata lor de viaţă şi sunt clasificate ca instrumente financiare cu rată a dobânzii variabilă.

Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de scadenţă

5.A 1.13. Pentru analizarea ratelor dobânzilor, a randamentului activelor, a lichidităţii sau a capacităţii de rambursare a unei datorii poate fi necesară o clasificare a activelor şi pasivelor financiare în funcţie de o serie de scadenţe.

Scadenta cu termen scurt şi cu termen lung

5.A1.14. Definiţie: un activ sau un pasiv financiar cu scadenţă cu termen scurt este rambursabil la cerere în urma unei solicitări din partea creditorului sau într-un an sau mai puţin. Un activ sau un pasiv financiar cu scadenţă cu termen lung este rambursabil la o anumită dată după trecerea unui an sau nu are scadenţă specificată.

Scadenta iniţială şi scadenţa restantă

5.A1.15. Definiţie: scadenţa iniţială a activelor sau pasivelor financiare este definită ca fiind perioada de la data emiterii până la data plăţii finale programate. Scadenţa restantă a activelor sau pasivelor financiare este definită ca fiind perioada de la data de referinţă până la data plăţii finale programate.

5.A1.16. Conceptul de scadenţă iniţială este de ajutor în înţelegerea activităţilor de emitere de titluri de natura datoriei.

Prin urmare, titlurile de natura datoriei şi creditele sunt împărţite în funcţie de scadenţa iniţială în titluri de natura datoriei şi credite cu termen scurt şi cu termen lung.

5.A1.17. Scadenţa restantă este mai relevantă pentru a analiza poziţiile care cuprind datorii şi capacitatea de rambursare a datoriilor.

Clasificarea operaţiunilor financiare în funcţie de valută

5.A1.18. Multe dintre categoriile, subcategoriile şi subpoziţiile care cuprind active şi pasive financiare pot fi clasificate în funcţie de valuta în care sunt exprimate.

5.A1.19. Activele sau pasivele financiare exprimate în monedă străină includ activele sau pasivele financiare exprimate într-un coş de valute, de exemplu DST şi active sau pasive financiare exprimate în aur. O distincţie între moneda naţională şi monedele străine este în mod special utilă pentru categoriile numerar şi depozite (AF.2), titluri de natura datoriei (AF.3) şi credite (AF.4).

5.A1.20. Moneda în care se definitivează tranzacţiile poate fi diferită de moneda în care sunt exprimate. Moneda în care se definitivează tranzacţiile înseamnă moneda în care valoarea poziţiilor şi fluxurilor de instrumente financiare, cum ar fi titlurile de valoare, este convertită de fiecare dată când se definitivează o tranzacţie.

Agregate monetare

5.A1.21. Analiza politicii monetare poate necesita identificarea de agregate monetare, precum M1, M2, şi M3, în contul financiar. Agregatele monetare nu sunt definite în SEC 2010.

CAPITOLUL 6: ALTE FLUXURI

INTRODUCERE

6.01. Alte fluxuri reprezintă modificări ale valorii activelor şi pasivelor care nu rezultă din operaţiuni. Motivul pentru care aceste fluxuri nu constituie operaţiuni este legat de faptul că nu prezintă una sau mai multe dintre caracteristicile operaţiunilor; de exemplu, la fel ca în cazul unei confiscări de active fără compensaţie, unităţile instituţionale în cauză pot să nu acţioneze prin acord comun, sau modificarea poate fi cauzată de un fenomen natural, cum ar fi un cutremur de pământ, şi nu de un fenomen pur economic. De asemenea, valoarea unui activ exprimată în monedă străină se poate modifica în urma modificării cursului de schimb.

ALTE MODIFICĂRI DE ACTIVE ŞI PASIVE

6.02. Definiţie: alte modificări de active şi de pasive sunt fluxuri economice, altele decât cele realizate prin operaţiunile înregistrate în contul de capital şi în conturile financiare, care modifică valoarea activelor şi pasivelor.

Se pot identifica două categorii de modificări. Prima categorie este reprezentată de modificările ale volumului activelor şi pasivelor, iar a doua categorie este reprezentată de beneficiile şi pierderile nominale din deţinere.

Alte modificări ale volumului activelor şi pasivelor (K.1-K.6)

6.03. În contul de capital, activele produse şi cele neproduse pot intra şi ieşi dintr-un sector prin achiziţiile şi cedările de active, consumul de capital fix sau prin intrările, ieşirile şi pierderile repetate din stocuri. În contul financiar, activele şi pasivele financiare intră în sistem atunci când un debitor acceptă o obligaţie viitoare de a plăti unui creditor şi ies din sistem atunci când această obligaţie a fost îndeplinită.

6.04. Alte modificări ale volumului de active şi pasive includ fluxurile care permit intrarea sau ieşirea activelor şi pasivelor din conturi, altele decât operaţiunile - de exemplu, intrările şi ieşirile care rezultă din descoperirea, epuizarea şi degradarea activelor naturale.

Alte modificări ale volumului de active şi pasive includ deopotrivă efectul evenimentelor externe excepţionale neanticipate care nu sunt de natură economică şi modificările care rezultă din reclasificarea sau restructurarea unităţilor instituţionale sau a activelor şi pasivelor.

6.05. Alte modificări ale volumului activelor şi pasivelor vizează şase categorii:

(a) apariţia economică a activelor (K.1);

(b) dispariţia economică a activelor neproduse (K.2);

(c) distrugeri de active cauzate de catastrofe (K.3);

(d) confiscări fără compensaţie (K.4);

(e) alte modificări de volum, neclasificate în altă parte (K.5); şi

(f) modificări de clasificare (K.6).

Apariţia economică a activelor (K.1)

6.06. Apariţia economică a activelor corespunde creşterii în volum a activelor produse şi a celor neproduse care nu sunt rezultatul procesului de producţie. Această categorie cuprinde:

(a) monumente istorice, cum ar fi acele structuri sau situri de importanţă arheologică, istorică sau culturală specială, atunci când valoarea lor este prima dată recunoscută în contul de patrimoniu;

(b) obiecte de valoare, cum ar fi pietrele preţioase, operele de artă şi antichităţile, din momentul în care le este recunoscută prima dată valoarea sau calitatea artistică deosebită şi care n-au fost încă înregistrate în contul de patrimoniu;

(c) descoperiri de zăcăminte subterane exploatabile, cum ar fi resurse dovedite de cărbune, petrol, gaze naturale, minerale metalice sau nemetalice. Se include, de asemenea, reestimarea în sensul creşterii a valorii zăcămintelor a căror exploatare devine rentabilă din punct de vedere economic la un moment dat, ca urmare a progresului tehnologiei sau a variaţiei preţurilor relative;

(d) creşterea naturală a resurselor biologice necultivate, cum ar fi pădurile naturale şi stocurile de peşte, atunci când creşterea acestor active economice nu se află sub controlul, responsabilitatea sau gestionarea directă a unei unităţi instituţionale şi, prin urmare, nu este considerată producţie;

(e) transferul altor resurse naturale către activităţi economice: resursele naturale care îşi modifică statutul pentru a fi considerate active economice. Printre exemple se numără prima exploatare a pădurilor virgine, transferul de terenuri dintr-o stare sălbatică sau poluată în terenuri care pot fi folosite în scopuri economice, recuperarea de terenuri şi introducerea unei taxe iniţiale pentru extragerea apei. Resursele naturale pot, de asemenea, dobândi valoare prin activităţile economice care se desfăşoară în vecinătate; de exemplu, terenul poate fi considerat valoros datorită unei dezvoltări imobiliare în proximitate sau creării unui drum de acces. Costul îmbunătăţirilor funciare este înregistrat drept formare brută de capital fix, însă orice excedent de creştere a valorii terenului peste valoarea îmbunătăţirilor funciare este înregistrat drept apariţie economică;

(f) modificarea calităţii activelor naturale datorată schimbării destinaţiei economice. Modificarea calităţii este înregistrată ca modificare de volum. Modificarea calităţii înregistrată la acest punct reprezintă contrapartea modificării destinaţiei economice care este prezentată ca modificare de clasificare (a se vedea punctul 6.21). De exemplu, transformarea terenurilor agricole în terenuri destinate construcţiilor poate avea drept rezultat o creştere a valorii, precum şi o modificare a clasificării. În acest caz, activul face parte deja din sfera activelor, iar modificarea calităţii activului datorată schimbării destinaţiei economice este considerată drept apariţie de active. Un alt exemplu este creşterea valorii efectivului de vaci de lapte atunci când sunt trimise spre sacrificare mai devreme decât se preconiza;

(g) apariţia iniţială de valoare rezultată din acordarea de contracte, leasinguri, licenţe sau autorizaţii transferabile. Valoarea acestor contracte, leasinguri, licenţe sau autorizaţii reprezintă un activ atunci când valoarea dreptului pe care îl conferă depăşeşte suma taxelor de plătit, iar titularul poate obţine această valoare prin transferarea lor către terţi; şi

(h) modificări ale valorii fondurilor comerciale şi ale activelor comerciale, care se materializează atunci când unităţile instituţionale sunt vândute la preţuri care depăşesc propriile lor fonduri (a se vedea punctul 7.07). Diferenţa dintre preţul de cumpărare şi propriile lor fonduri reprezintă fond comercial şi active comerciale achiziţionate. Un fond comercial care nu este materializat printr-o operaţiune de vânzare/cumpărare nu este considerat activ economic.

Dispariţia economică a activelor neproduse (K.2)

6.07. Dispariţia economică a activelor nefinanciare neproduse (K.2) include:

(a) epuizarea resurselor naturale, care include reducerea valorii zăcămintelor, şi epuizarea resurselor biologice necultivate incluse în sfera activelor [a se vedea punctul 6.06 litera (e)], ca rezultat al recoltării, al defrişărilor sau al exploatării peste limitele viabile de extracţie. Multe dintre intrările posibile de la acest punct reprezintă opusul intrărilor descrise la punctul 6.06 literele (c)-(f);

(b) alte dispariţii economice de active neproduse, care includ:

(i) diminuarea valorii fondurilor comerciale şi a activelor comerciale achiziţionate; şi

(ii) expirarea avantajelor conferite prin contracte, leasinguri, licenţe şi autorizaţii transferabile.

Distrugeri de active cauzate de catastrofe (K.3)

6.08. Distrugerile de active cauzate de catastrofe înregistrate drept alte modificări de volum sunt rezultatul unor fenomene cu caracter excepţional, de mare amploare şi identificabile, care distrug activele economice.

6.09. Aceste fenomene sunt cutremurele de pământ de mare intensitate, erupţiile vulcanice, valurile produse de flux, uraganele foarte violente, seceta şi alte catastrofe naturale, războaiele, insurecţiile şi alte evenimente politice, precum şi accidentele tehnologice cu emanaţii masive de gaze toxice sau de particule radioactive în atmosferă. Printre exemplele de astfel de evenimente se numără:

(a) deteriorarea calităţii terenurilor ca urmare a inundaţiilor sau furtunilor de o amploare neobişnuită;

(b) distrugerea activelor cultivate din cauza secetei sau a epidemiilor;

(c) distrugerea clădirilor, a echipamentelor sau obiectelor de valoare ca urmare a incendiilor de pădure sau cutremurelor de pământ; şi

(d) distrugerea accidentală de numerar sau de titluri la purtător ca urmare a catastrofelor naturale sau a evenimentelor politice sau distrugerea titlurilor de proprietate.

Confiscări fără compensaţie (K.4)

6.10. Există confiscări fără compensaţie atunci când administraţiile publice sau alte unităţi instituţionale iau în posesie, fără compensaţie deplină, activele aparţinând altor unităţi instituţionale, inclusiv nerezidente, din alte motive decât achitarea impozitelor, a taxelor sau a prelevărilor similare. Confiscarea proprietăţii în urma unei activităţi infracţionale este considerată amendă. Partea necompensată a confiscărilor unilaterale de acest tip este înregistrată drept altă modificare de volum.

6.11. Executarea silită şi deposedarea de active de către creditori nu sunt înregistrate drept confiscări fără compensaţie întrucât, fie în mod explicit, fie prin consens general, acordul dintre părţi prevede acest tip de măsuri.

Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte (K.5)

6.12. Alte modificări de volum neclasificate în altă parte (K.5) sunt efectele evenimentelor neprevăzute asupra valorii economice a activelor.

6.13. Exemplele de modificări de volum neclasificate în altă parte ale activelor nefinanciare includ:

(a) uzura morală neprevăzută. Ipotezele utilizate pentru calcularea consumului de capital fix nu acoperă uzura morală neprevăzută a activelor fixe. Suma înregistrată aferentă uzurii lor morale prevăzute poate să fie mai mică decât valoarea uzurii morale reale. De exemplu, în cazul progresului tehnic, este necesar, prin urmare, să se creeze intrări pentru diminuarea corespunzătoare a valorii activelor fixe;

(b) diferenţa constatată între sumele contabilizate în consumul de capital fix drept pagube normale şi pierderile efectiv suferite. Consumul de capital fix nu include pagubele neprevăzute şi este posibil ca sumele estimate pentru pagubele normale prevăzute să fie mai mici sau mai mari decât valoarea reală a pagubelor. Prin urmare, trebuie făcute corecţiile necesare pentru a ţine cont de scăderea sau creşterea neprevăzută a valorii activelor fixe cauzată de aceste evenimente. Pierderile astfel ajustate nu sunt îndeajuns de mari pentru a fi considerate distrugeri de active cauzate de catastrofe;

(c) degradarea unor active fixe neluate în calcul în consumul de capital fix. Aceasta include diminuarea valorii unor active fixe cauzată, de exemplu, de efectele neprevăzute ale ploii acide sau ale acidităţii aerului asupra clădirilor sau vehiculelor;

(d) abandonarea echipamentelor de producţie înainte de a fi terminate sau puse în funcţiune;

(e) pierderi excepţionale din stocuri (cum ar fi daunele provocate de incendii, furturi sau infestarea cu dăunători a silozurilor) care nu sunt considerate distrugeri de active cauzate de catastrofe.

6.14. Exemplele de modificări de volum neclasificate în altă parte ale activelor şi pasivelor financiare includ:

(a) pierderile de numerar sau de titluri la purtător din motive (cum ar fi daunele provocate de incendii sau furturile) care nu sunt considerate ca fiind catastrofe, precum şi retragerile din circulaţie de numerar care nu mai este convertibil, cu excepţia sumelor care au fost reclasificate în obiecte de valoare;

(b) modificările creanţelor financiare rezultate din scoaterea din evidenţele contabile. Acestea sunt excluse din contul financiar, întrucât nu există un acord reciproc între părţi. În mod particular, un creditor poate decide ca o creanţă financiară să nu mai fie colectată, de exemplu din motive de faliment sau lichidare, şi scoate creanţa respectivă din contul său de patrimoniu. Recunoaşterea de către creditor a faptului că respectiva creanţă nu mai poate fi colectată se înregistrează ca alte modificări în volumul activelor. Pasivul aferent trebuie deopotrivă scos din contul de patrimoniu al debitorului pentru a menţine echilibrul dintre conturile economiei totale. O excepţie de la acest principiu general se aplică în cazul impozitelor şi contribuţiilor sociale care trebuie plătite administraţiilor publice [a se vedea punctul 6.15 litera (d)];

(c) modificările drepturilor asupra asigurărilor de viaţă, ale rentelor şi ale drepturilor de pensie generate de modificările survenite privind ipotezele demografice;

(d) provizioanele pentru executarea unor scheme de garanţii standardizate atunci când executările prevăzute depăşesc încasările şi recuperările prevăzute.

6.15. Alte modificări de volum neclasificate în altă parte exclud următoarele:

(a) modificările creanţelor financiare rezultate din reducerea valorii contabile care reflectă valoarea de piaţă efectivă a creanţelor financiare tranzacţionabile: aceste modificări sunt înregistrate în contul de reevaluare;

(b) stingerea unei datorii stabilită de comun acord de către debitor şi creditor (anularea datoriei sau ştergerea datoriei): aceasta este înregistrată ca tranzacţie între creditor şi debitor [a se vedea punctul 4.165 litera (f)];
(c) refuzul plăţii datoriei: nu se recunoaşte anularea unilaterală a pasivului de către debitor;
(d) impozite şi contribuţii sociale care trebuie plătite administraţiei publice pe care administraţia publică le recunoaşte în mod unilateral ca puţin probabil să fie colectate (a se vedea punctele 1.57, 4.27 şi 4.82).
Modificări de clasificare (K.6)
6.16. Modificările de clasificare includ modificările de clasificare sectorială şi de structură ale unităţilor instituţionale, precum şi modificările de clasificare a activelor şi pasivelor.
Modificări de clasificare sectorială şi de structură ale unităţilor instituţionale (K.61)
6.17. Reclasificarea unei unităţi instituţionale de la un sector la altul atrage după sine transferul în totalitate al contului său de patrimoniu. Astfel, o unitate instituţională din sectorul gospodăriilor populaţiei care devine distinctă, din punct de vedere financiar, de proprietarul ei poate fi considerată o cvasisocietate şi poate fi reclasificată în sectorul societăţilor nefinanciare.
6.18. Modificările de clasificare sectorială atrag după sine transferul în totalitate al contului de patrimoniu de la un sector sau subsector la altul. Transferul poate fi duce la o consolidare sau deconsolidare a activelor şi pasivelor, care este deopotrivă inclusă în această categorie.
6.19. Modificările în structura unităţilor instituţionale acoperă apariţia şi dispariţia unor active şi pasive financiare rezultate din operaţiuni de restructurare a societăţilor. Când o societate dispare ca entitate juridică distinctă pentru că a fost absorbită de una sau mai multe societăţi, toate activele şi pasivele financiare, inclusiv acţiunile şi alte participaţii, care au existat între această societate şi cea (cele) care a (au) absorbit-o, dispar din sistem. Cu toate acestea, cumpărarea de acţiuni şi alte participaţii ale unei societăţi în cadrul unei operaţiuni de fuzionare se înregistrează ca o operaţiune financiară între societatea care le-a achiziţionat şi proprietarii cedenţi. Înlocuirea acţiunilor societăţii absorbite prin acţiunile societăţii absorbante sau ale noii societăţi se înregistrează ca rambursarea acţiunilor existente însoţită de emisiunea de noi acţiuni. Activele şi pasivele financiare care existau între societatea absorbită şi terţi rămân neschimbate şi sunt transferate societăţii absorbante.
6.20. În acelaşi mod, când o societate este scindată din punct de vedere juridic în două sau mai multe unităţi instituţionale, apariţia activelor şi pasivelor financiare este înregistrată ca modificări de clasificare sectorială şi de structură.
Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor (K.62)
6.21. Modificările de clasificare a activelor şi pasivelor au loc atunci când activele şi pasivele apar într-o categorie în contul de patrimoniu de deschidere şi în alta în contul de patrimoniu de închidere. Printre exemple se numără modificările referitoare la utilizarea terenurilor şi la transformarea clădirilor de locuinţe în clădiri cu scop comercial sau invers. În cazul terenurilor, două intrări echivalente (una negativă pentru categoria veche, una pozitivă pentru cea nouă) trebuie efectuate cu aceeaşi valoare. Orice modificare a valorii terenului care rezultă din această modificare a utilizării se înregistrează ca modificare a volumului, şi nu ca reevaluare şi, prin urmare, ca o apariţie economică de active sau dispariţie economică de active neproduse.
6.22. Apariţia sau dispariţia aurului fizic de investiţii nu poate rezulta în urma unei operaţiuni financiare, ci intră sau iese din sistem prin alte modificări ale volumului activelor.
6.23. Un caz special de modificare a clasificării apare pentru aurul fizic de investiţii. Aurul fizic de investiţii poate fi un activ financiar cunoscut drept aur monetar sau un obiect de valoare cunoscut drept aur nemonetar, în funcţie de deţinător şi de motivaţia pentru deţinere. Monetizarea este modificarea clasificării aurului fizic de investiţii din aur nemonetar în aur monetar. Demonetizarea este modificarea clasificării aurului fizic de investiţii din aur monetar în aur nemonetar.
6.24. Operaţiunile referitoare la aurul fizic de investiţii sunt înregistrate după cum urmează:
(a) atunci când o autoritate monetară vinde aur fizic de investiţii care reprezintă un activ de rezervă unei unităţi instituţionale nerezidente care nu este o autoritate monetară sau unei unităţi instituţionale rezidente, se înregistrează o operaţiune în aur nemonetar. Demonetizarea aurului ca modificare a clasificării aurului fizic de investiţii din aur monetar în aur nemonetar se produce imediat înainte de operaţiune şi se înregistrează ca alte modificări ale volumului de active ale autorităţii monetare;
(b) atunci când o autoritate monetară cumpără aur fizic de investiţii de la o unitate instituţională nerezidentă sau rezidentă pentru activele sale de rezervă, iar aurul nu este deja un activ de rezervă, se înregistrează o operaţiune în aur nemonetar. Monetizarea aurului ca modificare a clasificării aurului fizic de investiţii din aur nemonetar în aur monetar se produce imediat după operaţiune şi se înregistrează ca alte modificări ale volumului de active ale autorităţii monetare;
(c) atunci când atât vânzătorul, cât şi cumpărătorul sunt autorităţi monetare din economii diferite şi ambii deţin aur fizic de investiţii ca parte a activelor lor de rezervă, are loc o operaţiune cu aur fizic de investiţii, care se înregistrează în contul financiar;
(d) în celelalte cazuri, aurul fizic de investiţii este nemonetar în orice moment şi se înregistrează operaţiuni cu aur nemonetar.
Cazurile prezentate anterior referitoare la o autoritate monetară se aplică, de asemenea, în cazul unei organizaţii financiare internaţionale.
6.25. Modificările de clasificare a activelor şi pasivelor nu includ transformarea titlurilor de natura datoriei în acţiuni, care se înregistrează ca două operaţiuni financiare.
Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere (K.7)
6.26. Contul de reevaluare înregistrează câştigurile şi pierderile nominale din deţinere acumulate în decursul unei perioade contabile de către deţinătorii de active şi pasive şi reflectă modificările în ceea ce priveşte nivelul şi structura preţurilor acestora. Câştigurile şi pierderile nominale din deţinere (K.7) cuprind câştigurile şi pierderile neutre din deţinere (K.71) şi câştigurile şi pierderile reale din deţinere (K.72).
6.27. Definiţie: câştigurile şi pierderile nominale din deţinere (K.7) care se referă la un activ sunt creşterea sau descreşterea valorii activului acumulată de deţinătorul său economic, ca rezultat al creşterii sau descreşterii preţului activului. Câştigurile şi pierderile nominale din deţinere care se referă la un pasiv financiar sunt descreşterea sau creşterea valorizării pasivului, ca rezultat al descreşterii sau creşterii preţului său.
6.28. Se obţine un câştig din deţinere în urma creşterii valorii unui activ sau în urma descreşterii valorii unui pasiv. Se înregistrează o pierdere din deţinere în urma descreşterii valorii unui activ sau în urma creşterii valorii unui pasiv.
6.29. Câştigurile şi pierderile nominale din deţinere înregistrate în contul de reevaluare sunt cele care se acumulează pentru active sau pasive, fie că sunt realizate sau nu. Un câştig din deţinere este considerat realizat când activul este vândut, restituit, consumat sau altfel folosit sau când pasivul este restituit. Un câştig nerealizat este un câştig care se acumulează pentru un activ încă deţinut sau un pasiv încă restant la sfârşitul perioadei contabile. Printr-un câştig realizat se înţelege, în general, un câştig realizat pe parcursul întregii perioade în care activul este încă deţinut sau pasivul este încă restant, indiferent dacă această perioadă coincide sau nu cu perioada contabilă. Totuşi, cum sistemul contabilizează câştigurile şi pierderile din deţinere pe bază de angajament, distincţia dintre câştigurile şi pierderile realizate şi cele nerealizate, deşi utilă în anumite situaţii, nu apare în clasificări şi conturi.
6.30. Câştigurile şi pierderile din deţinere includ câştigurile şi pierderile pentru toate tipurile de active nefinanciare, active financiare şi pasive. Sunt deci, în egală măsură, acoperite câştigurile şi pierderile din deţinere pentru toate stocurile de bunuri de orice tip deţinute de producători, inclusiv producţia neterminată.
6.31. Câştigurile şi pierderile nominale din deţinere se pot acumula pentru active deţinute sau pasive contractate pentru orice perioadă în timpul perioadei contabile, şi nu numai pentru activele sau pasivele care apar în contul de patrimoniu de deschidere şi/sau de închidere. Câştigurile şi pierderile nominale din deţinere care se acumulează pentru deţinătorul unui activ sau pasiv, sau al unei anumite cantităţi dintr-un tip specific de active sau pasive, între două momente, sunt definite ca "valoarea curentă a activului sau pasivului la cel de-al doilea moment din care se scade valoarea curentă a activului sau pasivului respectiv la momentul iniţial", presupunând că activul sau pasivul nu cunoaşte variaţii, calitative sau cantitative, în timpul perioadei de referinţă.
6.32. Câştigul nominal din deţinere (C) acumulat pentru o cantitate q a unui activ dat, între momentele o şi t, poate fi exprimat după cum urmează: $G = (p_t - p_o) \times q$,
unde p_o şi p_t reprezintă preţul activului la momentele o şi, respectiv, t. Pentru activele şi pasivele financiare a căror valoare curentă în monedă naţională este fixă, p_o şi p_t sunt egale prin definiţie, iar câştigurile nominale din deţinere sunt totdeauna nule.
6.33. Pentru calculul câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere, este indispensabil, pe de o parte, ca achiziţiile şi cedările de active să fie evaluate în acelaşi mod ca în contul de capital şi contul financiar şi, pe de altă parte, ca stocurile de active să fie evaluate în acelaşi mod ca în contul de patrimoniu. Pentru activele fixe, valoarea unei achiziţii o reprezintă suma plătită de cumpărător producătorului sau vânzătorului plus costurile legate de transferul de proprietate suportate de cumpărător. Valoarea unei cedări a unui activ fix existent este egală cu suma primită de vânzător de la cumpărător minus costurile legate de transferul de proprietate suportate de vânzător.
6.34. O excepţie de la cazul prezentat la punctul 6.33 este atunci când preţul plătit diferă de valoarea de piaţă a activului. În acest caz, un transfer de capital se impută pentru diferenţa dintre preţul plătit şi valoarea de piaţă, iar achiziţia se înregistrează la valoarea de piaţă. Această situaţie vizează cu precădere operaţiunile care implică sectoare nefinanciare.
6.35. Se disting patru situaţii diferite care determină câştiguri şi pierderi nominale din deţinere:
(a) un activ deţinut pe toată perioada contabilă: câştigul nominal din deţinere acumulat în cursul acestei perioade contabile este egal cu valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de închidere minus valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de deschidere minus orice consum de capital fix din perioada contabilă. Aceste valori sunt valori estimate ale activului, dacă acesta ar trebui achiziţionat în momentul întocmirii contului de patrimoniu. Câştigul nominal este nerealizat;
(b) un activ deţinut la începutul perioadei contabile este vândut pe parcursul acesteia: câştigul nominal din deţinere acumulat este egal cu valoarea în momentul cedării minus valoarea soldului de deschidere minus orice consum de capital fix din perioada contabilă care are loc înainte de vânzare. Câştigul nominal este realizat;
(c) un activ achiziţionat în timpul perioadei contabile şi încă deţinut la sfârşitul acesteia: câştigul nominal din deţinere acumulat este egal cu valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de închidere minus valoarea în momentul achiziţiei minus orice consum de capital fix din perioada contabilă. Câştigul nominal este nerealizat; şi
(d) un activ achiziţionat şi cedat în cursul perioadei contabile: câştigul nominal din deţinere acumulat este egal cu valoarea în momentul cedării minus valoarea în momentul achiziţiei minus orice consum de capital fix din perioada contabilă între momentul achiziţiei şi momentul cedării. Câştigul nominal este realizat.
6.36. Câştigurile şi pierderile nominale din deţinere contabilizate sunt cele care se acumulează pentru active şi pasive, indiferent dacă sunt realizate sau nu. Ele sunt înregistrate în contul de reevaluare al diferitelor sectoare implicate, al economiei totale şi al restului lumii.
Câştiguri şi pierderi neutre din deţinere (K.71)
6.37. Definiţie: câştigurile şi pierderile neutre din deţinere (K.71) se referă la active şi pasive şi reprezintă valoarea câştigurilor şi pierderilor din deţinere care se acumulează dacă preţul activului sau pasivului urmăreşte evoluţia nivelului general al preţurilor.
6.38. Câştigurile şi pierderile neutre din deţinere sunt identificate pentru a simplifica calcularea câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere care permit redistribuirea puterii reale de cumpărare între sectoare.
6.39. Fie r indicele general al preţurilor. Câştigul neutru din deţinere (CN) pentru o cantitate q dintr-un activ, între momentul o şi momentul t, este dat de formula următoare:
$NG = p_o \times q\ (r_t/r_o - 1)$,

unde p_o x q corespunde valorii curente a activului la momentul o şi r_t/r_o este raportul variaţiei indicelui general al preţurilor între momentele o şi t. Raportul r_t/r_o este aplicat la toate activele şi pasivele.
6.40. Indicele general al preţurilor care se aplică pentru calcularea câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere este un indice de preţuri pentru cheltuielile finale.
6.41. Câştigurile şi pierderile neutre din deţinere sunt înregistrate în contul de câştiguri/pierderi neutre din deţinere, care este, de fapt, un subcont al contului de reevaluare al sectoarelor, al economiei totale şi al restului lumii.
Câştiguri şi pierderi reale din deţinere (K.72)
6.42. Definiţie: câştigurile şi pierderile reale din deţinere (K.72) se referă la un activ sau la un pasiv şi reprezintă diferenţa dintre câştigurile şi pierderile nominale din deţinere şi câştigurile şi pierderile neutre din deţinere realizate pentru acest activ.
6.43. Câştigul real din deţinere (CR) pentru o cantitate q dintr-un activ, între momentele o şi t, este egal cu:
CR = C - CN
sau CR = $(p_t/p_0 - r_t/r_0) \times p_0 \times q$
6.44. Valoarea câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere pentru active şi pasive depinde, deci, de fluctuaţiile de preţ ale acestora din perioada respectivă, în raport cu fluctuaţiile medii ale altor preţuri exprimate prin indicele general al preţurilor.
6.45. Câştigurile şi pierderile reale din deţinere se înregistrează în contul de câştiguri şi pierderi reale din deţinere, care este un subcont al contului de reevaluare.
Câştiguri şi pierderi din deţinere în funcţie de tipurile de active şi pasive financiare
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST) (AF.1)
6.46. Întrucât preţul aurului monetar este în mod obişnuit exprimat în dolari SUA, valoarea aurului monetar face obiectul câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere pe baza variaţiilor cursului de schimb, precum şi ale preţului aurului însuşi.
6.47. Având în vedere că DST reprezintă un cos de monede, valoarea lor exprimată în monedă naţională şi, prin urmare, valoarea câştigurilor şi pierderilor din deţinere variază în funcţie de cursurile de schimb ale monedelor din cos raportate la moneda naţională.
Numerar şi depozite (AF.2)
6.48. Valorile curente ale numerarului şi depozitelor exprimate în monedă naţională rămân constante în timp. "Preţul" unui activ de acest tip este totdeauna egal cu unitatea, în timp ce cantitatea corespunde cu numărul de unităţi monetare în care este exprimat. Câştigurile şi pierderile nominale din deţinerea unor astfel de active sunt totdeauna nule. Din acest motiv, diferenţa dintre valoarea stocurilor de la începutul şi cea de la sfârşitul perioadei pentru aceste active este în întregime inclusă în valoarea operaţiunilor care le implică, cu excepţia altor modificări ale volumului activelor. Acesta este un caz rar în care este posibil, în mod normal, să se calculeze valoarea operaţiunilor plecând de la modificările cifrelor din contul de patrimoniu.
6.49. Dobânzile care se acumulează aferente depozitelor sunt înregistrate în contul financiar ca şi când ar fi reinvestite simultan sub formă de depozite.
6.50. Deţinerile în monedă străină şi depozitele exprimate în alte monede se vor înregistra drept câştiguri şi pierderi nominale din deţinere cauzate de variaţiile cursului de schimb.
6.51. Pentru calculul câştigurilor şi pierderilor neutre şi reale din deţinere pentru active cu valoare curentă fixă, trebuie să fie disponibile informaţii asupra datei şi valorii operaţiunilor efectuate, precum şi valorile înregistrate în conturile de patrimoniu de deschidere şi de închidere. Să presupunem, de exemplu, că un depozit este constituit şi închis în cursul unei perioade contabile în care nivelul general al preţurilor este în creştere. Câştigul neutru pentru depozit este pozitiv, iar câştigul real negativ, valoarea depinzând de durata pentru care depozitul este constituit şi de rata inflaţiei. Este imposibil să se înregistreze aceste pierderi reale în absenţa informaţiilor asupra valorii operaţiunilor realizate în cursul perioadei contabile şi asupra datelor la care aceste operaţiuni au fost realizate.
6.52. În general, se poate presupune că, dacă valoarea absolută totală a operaţiunilor pozitive şi negative este importantă comparativ cu valorile înscrise în contul de patrimoniu de deschidere şi în cel de închidere, estimarea câştigurilor şi pierderilor neutre şi reale din deţinere pentru activele şi pasivele financiare la valoarea curentă fixă care este bazată numai pe informaţiile din contul de patrimoniu nu poate fi foarte satisfăcătoare. Chiar dacă valorile operaţiunilor financiare ar fi înregistrate pe bază brută, adică dacă s-ar înregistra depozitele constituite şi închise într-un mod independent de valoarea totală a depozitelor minus închiderile, o astfel de metodă ar putea să nu fie suficientă fără informaţii asupra datelor de constituire şi de închidere a depozitelor.
Titluri de natura datoriei (AF.3)
6.53. În cazul în care o emisiune de titluri de natura datoriei pe termen lung, cum ar fi o obligaţiune, este însoţită de o primă sau un scont, inclusiv obligaţiunile cu discount mare sau cu cupon zero, diferenţa dintre preţul de emisiune şi valoarea nominală sau de rambursare la scadenţă măsoară dobânda pe care emitentul trebuie să o plătească pe durata existenţei titlului de natura datoriei. Aceste dobânzi sunt înregistrate ca venituri din proprietate plătite de emitentul titlului de natura datoriei pe termen lung şi încasate de deţinătorul titlului de natura datoriei în plus faţă de cupoanele deja vărsate de emitent la intervale fixe, pe timpul duratei de viaţă a titlului de natura datoriei.
6.54. Dobânzile care se acumulează sunt înregistrate în contul financiar ca şi când ar fi reinvestite simultan în titluri de natura datoriei de către deţinătorul lor. Ele sunt, prin urmare, înregistrate în contul financiar ca achiziţie de activ care se adaugă la activul existent. Astfel, creşterea treptată a valorii de piaţă a unui titlu de natura datoriei pe termen lung care se datorează acumulării dobânzilor reinvestite corespunde unei creşteri a valorii de intrare, adică a mărimii activului. De fapt, este, în principal, o creştere cantitativă sau de volum, şi nu o creştere de preţuri. Ea nu determină nici un câştig din deţinere pentru deţinătorul titlului de natura datoriei pe termen lung, nici o pierdere din deţinere pentru emitentul său. Titlurile de natura datoriei suportă modificări de calitate în timp, pe măsură ce li se apropie scadenţa, şi este esenţial să recunoaştem că o creştere a valorii lor care rezultă din creşterea dobânzii acumulate nu constituie o variaţie de preţ şi nu generează câştiguri din deţinere.
6.55. Preţul titlurilor de natura datoriei cu rată fixă şi pe termen lung poate să varieze totuşi în cazul fluctuaţiilor pe piaţă a ratei dobânzii, variaţia preţului fiind în acest caz invers proporţională cu variaţia ratei dobânzii. Efectul variaţiei ratei dobânzii asupra preţului unui titlu de natura datoriei pe termen lung descreşte pe măsură ce scadenţa acestuia se apropie. Variaţiile preţului titlului de natura datoriei care se datorează evoluţiei pe piaţă a ratei dobânzii constituie variaţii de preţ, şi nu de volum. Ele atrag, prin urmare, câştiguri sau pierderi nominale din deţinere atât pentru emitenţi, cât şi pentru deţinătorii de titluri de natura datoriei. O creştere a ratei dobânzii generează un câştig nominal din deţinere pentru emitentul titlului de natura datoriei şi o pierdere nominală din deţinere în valoare echivalentă pentru deţinătorul său şi invers în cazul unei scăderi a ratei dobânzii.
6.56. Pentru titlurile de natura datoriei cu o rată a dobânzii variabilă, plăţile cuponului sau ale valorii de intrare depind de un indice general al preţurilor pentru bunuri şi servicii, cum ar fi indicele preţurilor de consum, de o rată a dobânzii, cum ar fi EURIBOR, LIBOR sau un randament al obligaţiunii sau de un preţ al activelor. Atunci când sumele aferente plăţilor cupoanelor şi/sau valorii de intrare curente depind de indicele general sau global al preţurilor, variaţia valorii de intrare curente dintre începutul şi sfârşitul unei perioade contabile, cauzată de variaţia indicelui utilizat, este considerată ca fiind dobânda acumulată în perioada respectivă şi se adaugă la dobânzile datorate în acea perioadă.
Atunci când indexarea sumelor datorate la scadenţă este cauzată, printre altele, de câştigurile din deţinere, adică, în mod obişnuit, o indexare bazată pe un element unic a cărui definire este incertă, orice abatere a indicelui considerat de la evoluţia preconizată iniţial duce la câştiguri sau pierderi din deţinere care, în mod normal, nu se vor anula pe durata de viaţă a instrumentului.
6.57. Câştigurile şi pierderile nominale din deţinere se pot acumula pentru titluri de natura datoriei pe termen scurt, în acelaşi mod ca pentru titlurile de natura datoriei pe termen lung. Cu toate acestea, având în vedere că titlurile de natura datoriei pe termen scurt ajung la scadenţă mult mai repede, câştigurile din deţinere atribuite fluctuaţiilor ratei dobânzii sunt, în general, mai puţin importante comparativ cu cele ale titlurilor de natura datoriei cu aceeaşi valoare la vedere.
Credite (AF.4)
6.58. În cazul creditelor care nu sunt comercializabile există aceeaşi situaţie ca pentru numerar şi depozite. Totuşi, atunci când un credit existent este vândut unei alte unităţi instituţionale, scăderea valorii contabile a creditului, şi anume diferenţa dintre preţul de rambursare şi preţul de tranzacţionare, se înregistrează în conturile de reevaluare ale vânzătorului şi ale cumpărătorului în momentul efectuării operaţiunii.
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (AF.5)
6.59. Atribuirea de acţiuni gratuite creşte numărul de acţiuni şi valoarea nominală a acţiunilor emise, însă nu modifică valoarea de piaţă a totalităţii acţiunilor. Aceasta se aplică, de asemenea, dividendelor pe acţiuni care sunt o distribuţie pro-rata a acţiunilor suplimentare dintr-un stoc de acţiuni al unei societăţi către proprietarii stocului comun de acţiuni. Acţiunile gratuite şi dividendele pe acţiuni nu intră în conturi. Cu toate acestea, aceste emisiuni având ca scop creşterea lichidităţii acţiunilor pe piaţă ar putea genera, prin urmare, o apreciere a valorii totale de piaţă a acţiunilor emise care va trebui contabilizată ca un câştig nominal din deţinere.
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate (AF.6)
6.60. Atunci când rezervele şi drepturile asupra sistemelor de asigurări, de pensii şi asupra schemelor de garanţii standardizate sunt exprimate în monedă naţională, nu există câştiguri şi pierderi nominale din deţinere, aşa cum nu există nici în cazul numerarului sau al depozitelor şi al împrumuturilor. Activele utilizate de instituţiile financiare pentru a îndeplini angajamentele fac obiectul câştigurilor şi pierderilor nominale.
6.61. Pasivele aferente titularilor de poliţe şi beneficiarilor variază în urma operaţiunilor, a altor modificări de volum şi a reevaluărilor. Reevaluările se datorează modificărilor ipotezelor principale ale modelelor din calculele actuariale. Aceste ipoteze sunt rata de actualizare, rata salarială şi rata inflaţiei.
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (AF.7)
6.62. Valoarea instrumentelor financiare derivate poate oscila în funcţie de variaţia valorii instrumentelor subiacente, de volatilitatea preţurilor acestor instrumente sau de apropierea datei scadenţei sau a lichidării. Toate aceste variaţii ale valorii instrumentelor financiare derivate şi ale opţiunilor pe acţiuni ale angajaţilor sunt considerate ca variaţii ale preţului şi se înregistrează ca reevaluare.
Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)
6.63. Consideraţiile formulate pentru numerarul intern, depozite şi împrumuturi se aplică în mod similar altor conturi de primit/de plătit care nu sunt tranzacţionate. Totuşi, atunci când un credit comercial existent este vândut unei alte unităţi instituţionale, diferenţa dintre preţul de răscumpărare şi preţul de tranzacţionare este înregistrată ca reevaluare la momentul operaţiunii. Cu toate acestea, întrucât creditul comercial este, în general, pe termen scurt, vânzarea unui credit comercial ar putea implica crearea unui nou instrument financiar.
Active financiare în monedă străină
6.64. Valoarea activelor şi pasivelor în monedă străină este măsurată prin valoarea lor de piaţă curentă în monedă străină, în monedă naţională, pe baza cursului de schimb curent. Prin urmare, câştigurile şi pierderile nominale din deţinere se pot realiza pe baza atât a modificărilor preţului activului, cât şi ale cursului de schimb. Valoarea totală a câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere acumulate în cursul perioadei contabile se calculează scăzând valoarea operaţiunilor şi a altor modificări de volum din diferenţa dintre valorile înregistrate în contul de patrimoniu de deschidere şi în cel de închidere. În acest scop, valoarea operaţiunilor asupra activelor şi pasivelor în monedă străină se converteşte în monedă naţională folosindu-se cursul de schimb în vigoare la data la care ele au avut loc, în timp ce valorile figurând în contul de patrimoniu de deschidere şi în cel de închidere se convertesc pe baza cursului de schimb în vigoare la datele de elaborare a conturilor de patrimoniu. Aceasta înseamnă că valoarea totală a operaţiunilor ca achiziţii nete - achiziţii minus cedări - exprimată în monedă străină este, de fapt, convertită cu ajutorul unui curs de schimb mediu ponderat,

ponderile corespunzând valorilor operaţiunilor efectuate la diferite date.

CAPITOLUL 7: CONTURILE DE PATRIMONIU

7.01. Definiţie: un cont de patrimoniu este o situaţie contabilă a valorii activelor deţinute economic şi a pasivelor neachitate ale unei unităţi instituţionale sau ale unui grup de unităţi, întocmită pentru un anumit moment dat.
7.02. Soldul unui cont de patrimoniu se numeşte valoare netă (B.90). Stocul de active şi de pasive înregistrate în contul de patrimoniu este evaluat la preţuri adecvate, care, de regulă, sunt preţurile pieţei în vigoare la data la care se referă contul de patrimoniu, dar, pentru unele categorii, la valorile lor nominale. Un cont de patrimoniu se întocmeşte pentru sectoarele şi subsectoarele instituţionale rezidente, pentru economia naţională totală şi pentru restul lumii.
7.03. Contul de patrimoniu completează secvenţa de conturi, prezentând efectul final, asupra rezervelor de bogăţie ale unei economii, al intrărilor în conturile de producţie, distribuire şi utilizare a venitului şi în conturile operaţiunilor de acumulare.
7.04. Pentru sectoarele instituţionale, soldul contului de patrimoniu este valoarea netă.
7.05. Atunci când se referă la economia totală naţională, soldul contabil este adesea denumit bogăţia naţională, adică valoarea totală a activelor nefinanciare şi a activelor financiare nete asupra restului lumii.
7.06. Contul de patrimoniu al restului lumii este întocmit în mod similar cu cel al conturilor de patrimoniu ale sectoarelor şi subsectoarelor instituţionale rezidente şi este alcătuit în întregime din poziţii corespunzătoare activelor şi pasivelor financiare ale nerezidenţilor în raport cu rezidenţii. În MBP6, contul de patrimoniu corespondent întocmit din perspectiva rezidenţilor în raport cu nerezidenţii se numeşte poziţie investiţională internaţională (PII).
7.07. Fondurile proprii sunt definite ca sumă a valorii nete (B.90) plus valoarea participaţiilor şi acţiunilor fondurilor de investiţii (AF.5) care figurează ca pasive în contul de patrimoniu.
7.08. Pentru sectoarele şi subsectoarele societăţilor nefinanciare şi societăţilor financiare, fondurile proprii desemnează un indicator analitic important, similar valorii nete.
7.09. Valoarea netă a societăţilor este, de regulă, diferită de valoarea acţiunilor lor şi de alte participaţii emise. În cazul cvasisocietăţilor, valoarea netă este nulă, întrucât se consideră că valoarea aportului proprietarului este egală cu diferenţa dintre active şi pasivele sale, altele decât cele din capitalul propriu. Prin urmare, valoarea netă a întreprinderilor de investiţii directe rezidente care sunt filiale ale unor întreprinderi nerezidente şi tratate drept cvasisocietăţi este nulă.
7.10. Soldul contabil dintre activele şi pasivele financiare se numeşte valoarea financiară netă (BF.90).
7.11. Un cont de patrimoniu se referă la valoarea activelor şi pasivelor la un moment dat. Conturile de patrimoniu sunt întocmite la începutul şi la sfârşitul fiecărei perioade contabile; contul soldul de deschidere la începutul perioadei este acelaşi cu soldul de închidere înregistrat la sfârşitul perioadei precedente.
7.12. O identitate contabilă de bază face legătura între valoarea stocului unui tip specific de activ, astfel cum apare în contul de patrimoniu de deschidere, şi contul de patrimoniu de închidere, după cum urmează:

Valoarea stocului unui tip specific de activ în contul de patrimoniu de deschidere		
plus	operaţiuni	valoarea totală a activului achiziţionat în operaţiuni realizate pe parcursul perioadei contabile
minus		valoarea totală a activului cedat în operaţiuni realizate pe parcursul perioadei contabile
minus		consumul de capital fix (dacă este cazul)
plus	alte modificări ale volumului activelor	alte modificări pozitive ale volumului care afectează activele
minus		alte modificări negative ale volumului care afectează activele
plus	reevaluări	valoarea câştigurilor nominale din deţinere acumulată în cursul perioadei ca urmare a modificării preţului activului în cauză
minus		valoarea pierderilor nominale din deţinere acumulată în cursul perioadei ca urmare a modificării preţului activului în cauză
este egală cu valoarea stocului acestui activ în contul de patrimoniu de închidere.		

De asemenea, se poate elabora un tabel care corelează valoarea stocului unui tip specific de pasiv din contul de patrimoniu de deschidere cu cea din contul de patrimoniu de închidere.
7.13. Legăturile contabile dintre contul de patrimoniu de deschidere şi contul de patrimoniu de închidere, asigurate prin intermediul operaţiunilor, alte modificări ale volumului de active şi pasive şi câştigurile şi pierderile din deţinere sunt prezentate schematic în anexa 7.2.

TIPURI DE ACTIVE ŞI PASIVE

Definirea unui activ

7.14. Activele înregistrate în contul de patrimoniu sunt active economice.
7.15. Definiţie: un activ economic este o rezervă de valoare care reprezintă beneficiile realizate de proprietarul economic prin deţinerea sau utilizarea lui de-a lungul unei anumite perioade. Este un mijloc de transfer al valorii de la o perioadă contabilă la alta.
7.16. Beneficiile economice constau în venituri de bază, cum ar fi excedentul de exploatare, atunci când proprietarul economic utilizează activul, sau venitul din proprietate, atunci când proprietarul economic permite terţilor să-l folosească. Beneficiile decurg din utilizarea activului şi din valoarea care se realizează prin cedarea activului sau lichidarea lui, inclusiv câştigurile şi pierderile din deţinere.
7.17. Proprietarul economic al unui activ nu este neapărat proprietarul legal. Proprietarul economic este unitatea instituţională îndreptăţită să revendice beneficiile asociate utilizării activului prin faptul că a acceptat riscurile asociate utilizării.
7.18. O prezentare generală a clasificării şi sferei de cuprindere a activelor economice figurează în tabelul 7.1. Fiecare categorie de active este definită în detaliu în anexa 7.1.

ELEMENTE EXCLUSE DIN SFERA ACTIVELOR ŞI PASIVELOR

7.19. Elementele excluse din sfera activelor şi pasivelor sunt următoarele:
(a) capitalul uman;
(b) activele naturale care nu sunt considerate active economice (de exemplu, aerul, apa râurilor);
(c) bunurile de consum de folosinţă îndelungată; şi
(d) activele şi pasivele contingente care nu sunt active şi pasive financiare (a se vedea punctul 7.31).

CATEGORII DE ACTIVE ŞI PASIVE

7.20. Se disting două categorii principale de intrări în conturile de patrimoniu: active nefinanciare (codurile AN) şi active şi pasive financiare (codurile AF).
7.21. Activele nefinanciare se împart în active nefinanciare produse (codurile AN.1) şi active nefinanciare neproduse (codurile AN.2).

Active nefinanciare produse (AN.1)

7.22. Definiţie: activele nefinanciare produse (AN.1) sunt rezultate ale procesului de producţie.
7.23. Clasificarea activelor nefinanciare produse (AN.1) este menită să deosebească activele în funcţie de rolul lor în procesul de producţie. Acestea constau în: active fixe, care sunt utilizate în mod repetat sau continuu în procesul de producţie pe o perioadă mai mare de un an, stocurile care sunt consumate în procesul de producţie sub formă de consum intermediar, care sunt vândute sau care sunt cedate în alt mod, şi bunurile de valoare. Bunurile de valoare nu au drept utilizare primară producţia sau consumul, ci sunt achiziţionate şi deţinute în principal pentru a servi ca rezerve de valoare.

Active nefinanciare neproduse (AN.2)

7.24. Definiţie: activele nefinanciare neproduse (AN.2) se referă la activele economice care nu sunt rezultate ale procesului de producţie. Ele constau în active naturale, contracte, contracte de leasing, licenţe, permise şi fonduri comerciale şi active comerciale.
7.25. Clasificarea activelor neproduse este menită să deosebească activele în funcţie de originea lor. Unele dintre ele sunt de origine naturală, în timp ce altele, care reprezintă concepte artificiale, sunt consecinţa acţiunilor de natură juridică sau contabilă.
7.26. Alegerea activelor naturale de introdus în contul de patrimoniu depinde, conform definiţiei generale a unui activ economic, de îndeplinirea criteriului potrivit căruia activele fac obiectul unei proprietăţi economice efective şi pot aduce beneficii economice proprietarilor lor, ţinând seamă de tehnologie, de cunoştinţele ştiinţifice, de oportunităţile economice, de resursele disponibile şi de ansamblul de preţuri relative existente. Sunt excluse activele naturale asupra cărora nu au fost stabilite drepturi de proprietate, cum ar fi largul mării sau aerul.
7.27. Contractele, contractele de leasing, licenţele şi permisele sunt considerate active nefinanciare numai în cazul în care, printr-un acord juridic, se conferă titularului beneficii economice mai mari decât sumele de plătit în virtutea acordului şi, din punct de vedere juridic şi practic, titularul poate realiza aceste beneficii prin transferul lor către terţi.

Active şi pasive financiare (AF)

7.28. Definiţie: activele financiare (AF) sunt active economice care includ toate creanţele financiare, participaţiile şi componenta fizică a aurului monetar reprezentată de lingouri (punctul 5.03). Pasivele sunt stabilite atunci când debitorii au obligaţia de a face o plată sau o serie de plăţi către creditor (punctul 5.06).
7.29. Activele financiare sunt rezerve de valoare care reprezintă un beneficiu sau o serie de beneficii care se realizează pentru proprietarul economic prin deţinerea sau utilizarea activelor în cursul unei perioade de timp. Ele reprezintă un mijloc de transfer al valorii de la o perioadă contabilă la alta. Schimbul de beneficii se realizează, în mod obişnuit, prin plăţi (punctul 5.04).
7.30. Fiecare activ financiar, cu excepţia componentei fizice a aurului monetar reprezentate de lingouri, care este clasificat în categoria "Aur monetar şi drepturi speciale de tragere" (AF.1), are un pasiv în contraparte.
7.31. Active contingente şi pasivele contingente sunt acorduri prin care o parte se obligă să efectueze o plată sau o serie de plăţi către o altă unitate, numai în cazul în care anumite condiţii specifice sunt îndeplinite (punctul 5.08). Ele nu sunt active şi pasive financiare.
7.32. Clasificarea activelor şi pasivelor financiare corespunde clasificării operaţiunilor financiare (punctul 5.14). Definiţiile categoriilor şi ale subcategoriilor de active şi pasive financiare şi explicaţiile suplimentare se regăsesc în capitolul 5 şi nu se reiau aici. Anexa 7.1 cuprinde însă o sinteză a tuturor activelor şi pasivelor definite în sistem.

Tabelul 7.1 - Clasificarea activelor

AN.	ACTIVE NEFINANCIARE (AN.1 + AN.2)
AN.1	Active nefinanciare produse
AN.11	Active fixe ([1])
AN.111	Locuinţe
AN.112	Alte clădiri şi construcţii civile
AN.1121	Clădiri, altele decât locuinţe
AN.1122	Alte construcţii civile

AN.1123	Îmbunătăţiri funciare
AN.113	Maşini şi echipamente
AN.1131	Mijloace de transport
AN.1132	Echipamente TIC
AN.1139	Alte maşini şi echipamente
AN.114	Sisteme de armament
AN.115	Resurse biologice cultivate
AN.1151	Resurse animale cu producţie repetitivă
AN.1152	Pomi, culturi şi plante cu producţie repetitivă
AN.117	Drepturi de proprietate intelectuală
AN.1171	Cercetare şi dezvoltare
AN.1172	Prospecţiuni şi evaluări miniere şi petroliere
AN.1173	Software şi baze de date
AN.11731	Software
AN.11732	Baze de date
AN.1174	Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale
AN.1179	Alte drepturi de proprietate intelectuală
AN.12	Stocuri
AN.121	Materii prime şi semifabricate
AN.122	Producţia neterminată
AN.1221	Producţia neterminată de active biologice cultivate
AN.1222	Producţia neterminată de alte produse
AN.123	Produse finite
AN.124	Stocuri militare
AN.125	Bunuri destinate revânzării
AN.13	Obiecte de valoare
AN.131	Pietre şi metale preţioase
AN.132	Antichităţi şi alte obiecte de artă
AN.133	Alte obiecte de valoare
AN.2	Active nefinanciare neproduse
AN.21	Resurse naturale
AN.211	Terenuri
AN.2111	Terenuri pe care sunt amplasate construcţii şi lucrări civile
AN.2112	Terenuri cultivate
AN.2113	Terenuri şi suprafeţe de apă pentru recreere
AN.2119	Alte terenuri şi suprafeţe de apă
AN.212	Rezerve de minereuri şi resurse energetice
AN.213	Resurse biologice necultivate
AN.214	Rezerve de apă
AN.215	Alte resurse naturale
AN.2151	Spectrul de frecvenţe radio
AN.2159	Altele
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
AN.221	Contracte de leasing operaţional comercializabile
AN.222	Permise de utilizare a resurselor naturale
AN.223	Permise de exercitare a unor activităţi specifice
AN.224	Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri şi servicii viitoare
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
([1])Postul pro memoria AN.m: bunuri de consum de folosinţă îndelungată.	

AF	ACTIVE FINANCIARE ([1])(AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7 + AF.8)
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
AF.11	Aur monetar
AF.12	Drepturi speciale de tragere (DST)
AF.2	Numerar şi depozite
AF.21	Numerar
AF.22	Depozite transferabile
AF.29	Alte depozite
AF.3	Titluri de natura datoriei
AF.31	Pe termen scurt
AF.32	Pe termen lung
AF.4	Credite
AF.41	Pe termen scurt
AF.42	Pe termen lung
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
AF.51	Participaţii
AF.511	Acţiuni cotate
AF.512	Acţiuni necotate
AF.519	Alte participaţii
AF.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
AF.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară
AF.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
AF.61	Provizioane tehnice de asigurări generale
AF.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor
AF.63	Drepturi de pensie
AF.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii
AF.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile
AF.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standardizate
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
AF.71	Instrumente financiare derivate
AF.72	Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
AF.81	Credite comerciale şi avansuri
AF.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri
([1])Posturi pro memoria AF.m1: investiţii străine directe; AF.m2: credite neperformante.	

EVALUAREA ÎNREGISTRĂRILOR ÎN CONTURILE DE PATRIMONIU
Principii generale de evaluare
7.33. Fiecare post din contul de patrimoniu este evaluat ca şi cum ar fi achiziţionat la momentul de referinţă al contului de patrimoniu. Activele şi pasivele sunt evaluate la preţurile de piaţă la momentul de referinţă al contului de patrimoniu.
7.34. Valorile înregistrate ar trebui să reflecte preţurile observabile pe piaţă la momentul de referinţă al contului de patrimoniu. Dacă nu există preţuri observabile pe piaţă, situaţie care ar putea fi prezentă în cazul în care există o piaţă pe care nu s-au vândut însă recent active, ar trebui făcute estimări privind preţul eventual dacă activele ar fi achiziţionate pe piaţă la momentul de referinţă al contului de patrimoniu.
7.35. În general, preţurile de piaţă sunt observabile pentru un număr mare de active şi pasive financiare şi pentru bunurile imobiliare existente (clădiri, alte lucrări civile şi terenurile pe care sunt construite), pentru mijloacele de transport existente, recolte şi şeptel şi, de asemenea, pentru active fixe nou produse şi stocuri.
7.36. Activele nefinanciare produse pe cont propriu trebuie evaluate la preţurile de bază sau, dacă nu sunt disponibile preţurile de bază, la preţurile de bază ale bunurilor similare sau, dacă acest lucru nu este posibil, la costul lor.
7.37. Pe lângă preţurile observate pe piaţă, estimările bazate pe preţurile observate sau pe costurile suportate, valorile activelor nefinanciare pot fi estimate prin:
(a) reevaluarea şi acumularea achiziţiilor minus cedările de-a lungul duratei de existenţă a activelor; sau
(b) valoarea curentă, adică valoarea actualizată, a beneficiilor economice viitoare.
7.38. Evaluarea la preţurile pieţei este principiul fundamental de evaluare a poziţiilor (şi operaţiunilor) pentru instrumentele financiare. Instrumentele financiare sunt identice creanţelor financiare. Ele sunt active financiare care au pasive corespunzătoare. Valoarea de piaţă este valoarea la care părţile interesate achiziţionează sau cedează activele financiare, pe baza exclusiv a consideraţiilor de ordin comercial, excluzând comisioanele, onorariile şi taxele. Atunci când stabilesc valorile de piaţă, partenerii comerciali ţin, de asemenea, cont de dobânda acumulată.
7.39. Valoarea nominală reflectă suma fondurilor avansate iniţial, la care se adaugă orice fonduri avansate ulterior, minus eventuale rambursări, plus dobânda acumulată. Valoarea nominală nu este aceeaşi cu valoarea la vedere.
(a) Valoarea nominală în monedă naţională a unui instrument financiar, atunci când este exprimată în monedă străină, include deopotrivă câştigurile sau pierderile din deţinere generate de variaţiile cursului de schimb. Valoarea instrumentelor financiare exprimată în monedă străină ar trebui convertită în monedă naţională pe baza cursului de schimb al pieţei în vigoare la momentul de referinţă al contului de patrimoniu. Cursul ar trebui stabilit pe baza unui curs mediu între cursurile de vânzare şi de cumpărare la vedere ale operaţiunilor valutare.
(b) În cazul instrumentelor financiare precum titlurile de valoare asociate unui indice limitat, valoarea nominală poate deopotrivă să includă câştigurile sau pierderile din deţinere rezultate din variaţiile indicelui.
(c) La orice moment specific, valoarea de piaţă a unui instrument financiar poate fi diferită de valoarea lui nominală din cauza reevaluărilor rezultate din variaţiile preţurilor de piaţă. Variaţiile preţurilor de piaţă sunt generate de condiţii generale ale pieţei, cum ar fi variaţiile ratei dobânzii de pe piaţă, circumstanţe specifice, de exemplu variaţii ale percepţiei privind bonitatea emitentului unui titlu de natura datoriei şi variaţii ale lichidităţii generale a pieţei, precum şi ale lichidităţii pieţei specifice respectivului titlul de natura datoriei.
(d) Prin urmare, următoarea ecuaţie de bază se aplică poziţiilor:
valoarea de piaţă = valoarea nominală + reevaluările care decurg din variaţii ale preţurilor de piaţă.
7.40. Pentru anumite active nefinanciare, costurile de achiziţie iniţiale reevaluate sunt reduse la zero pe parcursul duratei lor de viaţă preconizate. Valoarea unui astfel de activ, la un moment dat, este egală cu preţul său de achiziţie curent minus valoarea cumulată a acestor reduceri.
7.41. Majoritatea activelor fixe pot fi înregistrate în conturile de patrimoniu la preţurile curente de achiziţionare din care se scade consumul cumulat de capital fix. Această valoare este cunoscută sub denumirea de "costul de înlocuire contabilă". Suma valorilor reduse ale tuturor activelor fixe încă în utilizare se numeşte "stoc net de capital". Stocul brut de capital include valorile aferente consumului cumulat de capital fix.
ACTIVE NEFINANCIARE (AN)
Active nefinanciare produse (AN.1)
Active fixe (AN.11)
7.42. Activele fixe se înregistrează la preţurile de piaţă (sau la preţurile de bază în cazul activelor nou produse în cont propriu) sau, dacă acest lucru nu este posibil, la preţurile de achiziţie din care se scade consumul cumulat de capital fix. Costurile de achiziţie corespunzătoare transferului de proprietate pentru activele fixe, diminuate corespunzător cu consumul de capital fix pentru perioada în care cumpărătorul se aşteaptă să deţină activele economice, se includ în valoarea contului de patrimoniu.
Drepturi de proprietate intelectuală (AN. 117)
7.43. Prospecţiunile şi evaluările miniere şi petroliere (categoria AN.1172) sunt evaluate fie pe baza sumelor cumulate plătite altor unităţi instituţionale care realizează prospecţiunile şi evaluările, fie pe baza costurilor suportate, dacă activitatea este întreprinsă în cont propriu. Partea de lucrări de prospecţiuni realizată în trecut care nu este încă complet amortizată ar trebui reevaluată la preţurile şi costurile perioadei curente.
7.44. Bunurile de proprietate intelectuală în original, precum software şi produsele de divertisment, opere literare sau artistice, trebuie evaluate la preţul de achiziţie din momentul comercializării pe pieţe. Valoarea iniţială se estimează prin însumarea costurilor lor de producţie, reevaluate în mod adecvat la preţurile perioadei curente. Dacă este imposibil să se stabilească valoarea prin această metodă, se estimează valoarea actualizată a veniturilor viitoare preconizate care rezultă din utilizarea activelor.
Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse (AN. 116)
7.45. Costurile aferente transferului proprietăţii asupra activelor neproduse, altele decât terenurile, sunt prezentate separat în contul de capital şi considerate drept formare brută de capital fix; însă, în conturile de patrimoniu, aceste costuri sunt incluse în valoarea activului la care se referă, chiar dacă activul este neprodus. Prin urmare, în conturile de patrimoniu, costurile aferente transferului de proprietate nu sunt prezentate separat. Costurile aferente transferului de proprietate asupra activelor financiare sunt considerate drept consum intermediar atunci când activele sunt achiziţionate de societăţi sau de administraţiile publice, drept consum final atunci când activele sunt achiziţionate de gospodăriile populaţiei şi drept exporturi de servicii atunci când activele sunt achiziţionate de nerezidenţi.
Stocuri (AN.12)
7.46. Stocurile trebuie evaluate la preţurile în vigoare la momentul de referinţă al contului de patrimoniu, şi nu la preţurile la care produsele au fost evaluate în momentul intrării lor în stoc.
7.47. Stocurile de materii prime şi echipamente sunt evaluate la preţurile de achiziţie, iar stocurile de produse finite şi producţie în curs de execuţie la preţurile de bază. Stocurile de bunuri destinate revânzării, fără prelucrare suplimentară de către distribuitori, sunt evaluate la preţurile în vigoare la momentul de referinţă al contului de patrimoniu, excluzând costurile de transport suportate de comercianţii cu ridicata sau cu amănuntul. În cazul stocului de producţie în curs de execuţie, valoarea contului de patrimoniu de închidere este estimată aplicând raportul dintre costul total de producţie înregistrat la sfârşitul perioadei şi preţul de bază al unui produs finit similar la momentul de referinţă al contului de patrimoniu. Dacă preţul de bază al produselor finite nu este disponibil, el este estimat pe baza costului de producţie majorat cu excedentul net de exploatare estimat sau cu venitul mixt net estimat.
7.48. Culturile de producţie unică (cu excepţia lemnului) şi animalele destinate sacrificării pot fi evaluate pe baza preţurilor acestor produse pe piaţă. Metoda de evaluare a lemnului pe picior constă în a aduce la preţurile curente veniturile viitoare rezultate din vânzarea lemnului, după deducerea cheltuielilor efectuate pentru aducerea lemnului la maturitate, a cheltuielilor pentru tăierea arborilor etc.
Obiecte de valoare (AN.13)
7.49. Obiectele de valoare, cum ar fi operele de artă, antichităţile, bijuteriile, pietrele preţioase, aurul nemonetar şi alte metale preţioase, se evaluează la preţurile curente. Dacă există pieţe organizate pentru aceste active, ele ar trebui evaluate la preţurile reale sau estimate care s-ar obţine, excluzând onorariile sau comisioanele agenţilor, în cazul în care sunt vândute pe piaţă la momentul de referinţă al contului de patrimoniu. În caz contrar, ele ar trebui evaluate la preţurile de achiziţie reevaluate la nivelul preţurilor curente.
Active nefinanciare neproduse (AN.2)
Resurse naturale (AN.21)
Terenuri (AN.211)
7.50. În contul de patrimoniu, terenul este evaluat la preţul lui actual pe piaţă. Cheltuielile aferente îmbunătăţirilor funciare se înregistrează ca formare brută de capital fix, iar valoarea adiţională pe care o aduc este exclusă din valoarea terenului indicată în contul de patrimoniu, fiind precizată în schimb într-o categorie separată de active pentru îmbunătăţiri funciare (AN.1123).
7.51. Terenul este evaluat la preţul estimat care ar fi obţinut dacă s-ar vinde pe piaţă, excluzând costurile aferente transferului de proprietate pentru o vânzare viitoare. Atunci când are loc un transfer, se înregistrează, în mod convenţional, ca formare brută de capital fix, iar costurile sunt excluse din valoarea terenului de la AN.211 înregistrată în contul de patrimoniu şi sunt înregistrate în schimb ca activ AN.1123. Acest post se reduce la zero prin consumul de capital fix în decursul perioadei în care noul proprietar preconizează să utilizeze terenul.
7.52. În cazul în care valoarea terenului nu poate fi separată de cea a clădirilor sau a altor lucrări civile situate pe el, activele combinate sunt clasificate împreună în categoria activului a cărui valoare este cea mai mare.
Rezerve de minereuri şi resurse energetice (AN.212)
7.53. Rezervele de minerale, de suprafaţă sau subterane care sunt exploatabile din punct de vedere economic ţinând seama de cunoştinţele tehnologice şi de preţurile relative curente sunt evaluate pe baza valorii actualizate a câştigurilor nete scontate rezultate în urma exploatării comerciale a acestor active.
Alte active naturale (AN.213, AN.214 şi AN.215)
7.54. Este puţin probabil ca preţurile de piaţă observate pentru resurse biologice necultivate (AN.213), resurse de apă (AN.214) şi alte resurse naturale (AN.215) să fie disponibile; prin urmare, acestea sunt de obicei evaluate la valoarea actualizată a câştigurilor viitoare preconizate.
Contracte, contracte de leasing şi licenţe (AN.22)
7.55. Definiţie: contractele, contractele de leasing şi licenţele se înregistrează ca active atunci când sunt îndeplinite următoarele condiţii:
(a) termenii contractului, ai contractului de leasing sau ai licenţei prevăd un preţ pentru utilizarea unui activ sau pentru prestarea unui serviciu care diferă de preţul curent de piaţă; şi
(b) una dintre părţile la contract poate realiza diferenţa de preţ.
Contractele, contractele de leasing şi licenţele pot fi evaluate cu ajutorul informaţiilor de piaţă rezultate din transferurile de instrumente care conferă drepturi sau pot fi estimate ca valoare actualizată a veniturilor viitoare scontate la data contului de patrimoniu, în raport cu situaţia din momentul de debut al contractului.
7.56. Categoria vizează active care pot proveni din contracte de leasing operaţional comercializabil, licenţe de utilizare a resurselor naturale, permise de exercitare a unor activităţi specifice şi drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri şi servicii viitoare.
7.57. Valoarea activelor este egală cu valoarea actualizată netă a excedentului preţului în vigoare faţă de preţul fixat în contract. În cazul în care celelalte condiţii nu se modifică, valoarea scade pe măsură ce perioada acordului se apropie de sfârşit. Variaţiile valorii activului determinate de variaţiile preţului curent se înregistrează drept câştiguri şi pierderi nominale din deţinere.
7.58. Activele aferente contractelor de leasing operaţional comercializabil sunt înregistrate ca active numai atunci când utilizatorul îşi exercită dreptul de a realiza diferenţa de preţ.
Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale (AN.23)
7.59. Valoarea contabilă a fondurilor comerciale şi a activelor comerciale reprezintă surplusul de preţ plătit la

momentul vânzării unei unităţi instituţionale faţă de valoarea înregistrată în fondurile sale proprii, reevaluată în cazul unor eventuale reduceri ulterioare generate de amortizarea valorii iniţiale ca o dispariţie economică a activelor neproduse (K.2). Nivelul de amortizare este conform standardelor contabile comerciale.
7.60. Activele comerciale constau în elemente precum denumirile de mărci, titluri de publicaţii, mărci de comerţ, logouri şi numele de domenii.
ACTIVE ŞI PASIVE FINANCIARE (AF)
7.61. Activele şi pasivele financiare în calitate de instrumente financiare negociabile, cum ar fi titlurile de natura datoriei, participaţiile, acţiunile sau unităţile pentru fondurile de investiţii şi derivatele financiare, sunt evaluate la valoarea de piaţă. Instrumentele financiare care nu sunt negociabile sunt evaluate la valoarea nominală (a se vedea punctele 7.38 şi 7.39). Activele şi pasivele financiare în contraparte au aceleaşi valori în contul de patrimoniu. Valorile exclud comisioanele, onorariile şi taxele. Comisioanele, onorarile şi taxele sunt înregistrate drept servicii prestate pentru realizarea operaţiunilor.
Aur monetar şi DST (AF.1)
7.62. Aurul monetar (AF.11) trebuie să fie evaluat la preţul stabilit pe pieţele organizate ale aurului.
7.63. Valoarea DST (AF.12) este fixată zilnic de FMI, iar paritatea în raport cu monedele naţionale se obţine pe pieţele de schimb valutar.
Numerar şi depozite (AF.2)
7.64. Pentru numerar (bancnote şi monede - AF.21), evaluarea este bazată pe valoarea lui nominală.
7.65. Pentru depozite (AF.22, AF.29), valorile înregistrate în contul de patrimoniu sunt valorile nominale.
7.66. Numerarul şi depozitele în valută sunt transformate în monedă naţională la valoarea medie a cursurilor de schimb, la vânzare şi la cumpărare, în vigoare la data contului de patrimoniu.
Titluri de natura datoriei (AF.3)
7.67. Titlurile de natura datoriei sunt înregistrate la valoarea de piaţă.
7.68. Titlurile de natura datoriei pe termen scurt (AF.31) sunt evaluate la valoarea de piaţă. În cazul în care aceasta nu este disponibilă, ea poate fi aproximată, exceptând în perioadele de inflaţie ridicată sau în condiţii de niveluri ridicate ale dobânzilor nominale, cu ajutorul valorii nominale pentru următoarele:
(a) titluri de natura datoriei pe termen scurt emise la paritate; şi
(b) titluri de natura datoriei actualizate şi pe termen scurt.
7.69. Titlurile de natura datoriei pe termen lung (AF.32) sunt evaluate la valoarea lor de piaţă, indiferent dacă sunt obligaţiuni care dau naştere unui vărsământ regulat de dobânzi, obligaţiuni cu primă de emisiune mare sau obligaţiuni cu cupon zero cu dobândă mică sau fără dobândă.
Credite (AF.4)
7.70. Valorile care se înregistrează atât în conturile de patrimoniu ale creditorilor, cât şi în cele ale debitorilor sunt valorile nominale, indiferent dacă creditele sunt performante sau neperformante.
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (AF.5)
7.71. Acţiunile cotate (AF.511) sunt evaluate la valorile lor de piaţă. Aceeaşi valoare este folosită şi pentru partea de active, şi pentru partea de pasive, deşi, din punct de vedere juridic, acţiunile şi celelalte participaţii nu constituie un pasiv al emitentului, ci un drept de proprietate asupra unei părţi din valoarea de lichidare a unei societăţi, în cazul în care valoarea de lichidare nu este cunoscută în avans.
7.72. Acţiunile cotate sunt evaluate la preţ mediu reprezentativ observat la bursă sau pe alte pieţe financiare organizate.
7.73. Valoarea acţiunilor necotate (AF.512), care nu sunt comercializate pe pieţele organizate, ar trebui estimate în relaţie cu:
(a) valorile acţiunilor cotate, dacă este cazul;
(b) valoarea propriilor fonduri; sau
(c) profiturile previzionate actualizate, prin aplicarea unui raport adecvat preţ de piaţă-beneficii la beneficiile recente, ajustate prin tehnici de "netezire", ale unităţii instituţionale.
Cu toate acestea, aceste estimări trebuie să ţină cont de diferenţele care există între acţiunile cotate şi cele necotate, în special din punctul de vedere al lichidităţii lor, şi să ia în considerare valoarea netă acumulată de către societate de-a lungul perioadei de existenţă şi ramura de activitate în care aceasta se încadrează.
7.74. Metoda de estimare aplicată depinde de datele statistice de bază disponibile. De exemplu, se poate ţine cont de datele privind acţiunile de fuziune care implică acţiuni necotate. Dacă valoarea fondurilor proprii ale societăţilor necotate evoluează similar, în medie şi în proporţie cu capitalul lor nominal, valorii societăţilor similare cu acţiuni cotate, atunci valoarea contului de patrimoniu poate fi calculată folosindu-se un raport. Acest raport compară valoarea fondurilor proprii ale societăţilor necotate cu aceea a societăţilor cotate:
valoarea acţiunilor necotate = preţul de piaţă al acţiunilor cotate similare x (fondurile proprii ale societăţilor necotate)/(fondurile proprii ale societăţilor cotate similare).
7.75. Raportul dintre preţul acţiunilor şi fondurile proprii poate varia în funcţie de ramura de activitate. Este preferabil să se calculeze preţul curent al acţiunilor necotate pe fiecare ramură. Pot exista şi alte diferenţe între societăţile cotate şi cele necotate, care pot avea un impact asupra metodei de estimare.
7.76. Alte participaţii (AF.519) sunt participaţiile care nu sunt sub forma titlurilor de valoare. Acestea pot include participaţii în cvasisocietăţi (precum filialele, fondurile, societăţile cu răspundere limitată şi alte parteneriate), în societăţi cu capital public, în fonduri neconstituite şi unităţi teoretice (inclusiv unităţi rezidente teoretice constituite pentru a reflecta proprietatea nerezidentă asupra valorilor imobiliare şi resurselor naturale). Proprietatea organizaţiilor internaţionale, alta decât sub formă de acţiuni, este clasificată drept alte participaţii.
7.77. Celelalte participaţii ale cvasisocietăţilor sunt evaluate în funcţie de propriile lor fonduri, întrucât valoarea lor netă este, în mod convenţional, egală cu zero. În ceea ce priveşte celelalte unităţi, trebuie folosită cea mai adecvată metodă de evaluare dintre metodele utilizate pentru acţiunile necotate.
7.78. Societăţile care emit acţiuni sau unităţi pot, în plus, să aibă alte participaţii.
7.79. Acţiunile sau unităţile fondurilor de investiţii (AF.52) sunt evaluate la preţul pieţii, dacă sunt cotate. Dacă sunt necotate, valoarea de piaţă poate fi evaluată după cum se prezintă pentru acţiunile necotate. Dacă sunt rambursabile de acelaşi fond, ele sunt evaluate la valoarea de rambursare.
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate (AF.6)
7.80. Sumele înregistrate pentru provizioanele tehnice de asigurări generale (AF.61) includ primele plătite, dar neîncasate, plus sumele rezervate pentru a răspunde indemnizaţiilor încă neplătite. Acestea din urmă reprezintă valoarea actualizată a sumelor preconizate să fie vărsate cu ocazia reglării indemnizaţiilor, inclusiv indemnizaţiile care fac obiectul unui litigiu şi un provizion pentru indemnizaţiile care acoperă incidentele care au avut loc, dar care nu au fost încă semnalate.
7.81. Sumele înregistrate pentru drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor (AF.62) reprezintă rezervele necesare pentru soluţionarea tuturor indemnizaţiilor viitoare preconizate.
7.82. Sumele înregistrate pentru drepturile de pensie (AF.6 3) depind de tipul de sistem de pensie.
7.83. Într-un sistem de pensii cu contribuţii definite, nivelul prestaţiilor de pensii promise angajaţilor contribuabili este stabilit printr-o formulă convenită în prealabil. Pasivul unui sistem de acest tip este egal cu valoarea actualizată a prestaţiilor promise.
7.84. Într-un sistem cu contribuţii definite, prestaţiile plătite depind de performanţa activelor achiziţionate de sistemul de pensii. Pasivul unui astfel de sistem este egal cu valoarea de piaţă curentă a activelor fondurilor. Valoarea netă a fondurilor este întotdeauna nulă.
7.85. Valoarea înregistrată pentru provizioane pentru executarea garanţiilor standardizate (AF.66) este nivelul preconizat de indemnizaţii minus valoarea eventualelor recuperări preconizate.
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (AF.7)
7.86. Instrumentele financiare derivate (AF.71) trebuie incluse în conturile de patrimoniu la valoarea lor de piaţă. Dacă nu sunt disponibile date privind preţurile de piaţă, de exemplu pentru opţiunile cu instrumente derivate negociate în afara pieţelor reglementate, ele trebuie evaluate fie pe baza valorii de răscumpărare sau de compensare a contractului, fie pe baza valorii primei de plătit.
7.87. În ceea ce priveşte opţiunile, se consideră că emitentul opţiunii a contractat un pasiv în contraparte care reprezintă costul răscumpărării drepturilor deţinătorului opţiunii.
7.88. Valoarea de piaţă a opţiunilor şi a contractelor la termen poate varia între poziţii pozitive (active) şi poziţii negative (pasive), în funcţie de evoluţia preţurilor elementelor suport, şi, prin urmare, ele pot varia între a fi active şi pasive pentru emitenţi, cât şi pentru deţinători. Unele opţiuni şi contracte la termen funcţionează pe baza plăţilor în marjă, pentru care profiturile sau pierderile sunt stabilite zilnic, în aceste cazuri valoarea contului de patrimoniu fiind zero.
7.89. Opţiunile pe acţiuni ale angajaţilor (AF.72) se evaluează prin referire la valoarea justă a capitalurilor proprii atribuite. Valoarea justă se măsoară la data cedării, folosindu-se valoarea de piaţă a opţiunilor comercializate echivalente sau, dacă aceasta nu este disponibilă, un model de stabilire a preţului opţiunilor.
Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)
7.90. Creditele comerciale şi avansurile (AF.81) şi alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri (AF.89), care sunt generate de diferenţele de timp între operaţiunile de repartiţie, precum impozite, contribuţii sociale, dividende, rente, salarii şi operaţiuni financiare, sunt evaluate, atât pentru creditori, cât şi pentru debitori, la valoarea nominală. Sumele corespunzătoare impozitelor şi contribuţiilor sociale de plătit, de la postul AF.89, nu trebuie să includă sumele a căror colectare este puţin probabilă, întrucât acestea reprezintă o creanţă a administraţiilor publice care nu posedă valoare.
CONTURILE DE PATRIMONIU FINANCIAR
7.91. Contul de patrimoniu financiar prezintă, în partea stângă, activele financiare şi, în dreapta, pasivele. Soldul contului de patrimoniu financiar este valoarea financiară netă (BF.90).
7.92. Contul de patrimoniu financiar al unui sector sau subsector rezident poate fi consolidat sau neconsolidat. Contul de patrimoniu financiar neconsolidat prezintă toate activele şi pasivele financiare ale unităţilor instituţionale clasificate în sector sau subsector, inclusiv cele în care activul sau pasivul aferent este deţinut în cadrul sectorului sau subsectorului respectiv. Contul de patrimoniu financiar consolidat elimină activele şi pasivele financiare care au elemente în contraparte în acelaşi sector sau subsector. Contul de patrimoniu financiar al restului lumii este consolidat prin definiţie. De regulă, intrările contabile în sistem nu sunt consolidate. Prin urmare, contul de patrimoniu financiar al unui sector sau subsector rezident trebuie prezentat pe o bază neconsolidată.
7.93. Contul de patrimoniu financiar "de-la-cine-cui" (contul de patrimoniu în funcţie de debitor/creditor) este o extindere a contului de patrimoniu financiar care prezintă în plus o defalcare a activelor financiare pe sectoare debitoare şi o defalcare a pasivelor pe sectoare creditoare. El furnizează, prin urmare, informaţii despre relaţiile între debitori şi creditori şi este coerent cu contul financiar pe debitor/creditor.
POSTURI PRO MEMORIA
7.94. Pentru a evidenţia elementele care prezintă un interes specific din punctul de vedere al analizei pentru anumite sectoare, trebuie incluse în conturile de patrimoniu trei posturi pro memoria ca elemente de sprijin, şi anume:
(a) bunuri de consum de folosinţă îndelungată (AN.m);
(b) investiţii străine directe (AF.m1);
(c) credite neperformante (AF.m2).
Bunuri de consum de folosinţă îndelungată (AN.m)
7.95. Definiţie: bunurile de consum de folosinţă îndelungată sunt bunuri durabile utilizate de gospodăriile populaţiei pentru consumul final pe o durată mai mare de un an. În contul de patrimoniu, ele sunt incluse ca posturi pro memoria. Ele sunt excluse din contul de patrimoniu principal, întrucât sunt înregistrate ca utilizări în contul de utilizare a venitului de către sectorul gospodăriilor populaţiei, ca fiind consumate în perioada de referinţă, şi nu în mod treptat.
7.96. Stocurile de bunuri de consum de folosinţă îndelungată deţinute de gospodăriile populaţiei în calitate de consumatori finali - mijloace de transport (AN.1131) şi alte maşini şi echipamente (AN.1139) - sunt evaluate la

preţurile de piaţă în postul pro memoria, minus plăţile cumulate echivalente pentru consumul de capital fix. În capitolul 23 se află o listă completă a subgrupelor şi a elementelor de bunuri de consum de folosinţă îndelungată.

7.97. Bunurile de folosinţă îndelungată, cum ar fi autovehiculele, se clasifică în active fixe sau în bunuri de consum durabile, în funcţie de sectorul de clasificare a proprietarului şi de scopul utilizării lor. De exemplu, un vehicul poate fi utilizat parţial de o cvasisocietate pentru producţie şi parţial de o gospodărie pentru consumul final. Valorile indicate în contul de patrimoniu pentru sectorul societăţilor nefinanciare (S.11) trebuie să reflecte cota de utilizare care este atribuită cvasisocietăţilor. Un exemplu similar există pentru subsectorul angajatorilor (inclusiv pentru lucrătorii independenţi) (S.141 + S.142). Cota atribuită sectorului gospodăriilor populaţiei (S.14) în calitate de consumatori finali trebuie înregistrată în postul pro memoria, minus plăţile cumulate echivalente pentru consumul de capital fix.

Investiţii străine directe (AF.m1)

7.98. Activele şi pasivele financiare care reprezintă investiţii directe se înregistrează în funcţie de natura investiţiei în categoriile de credite (AF.4), în participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (AF.5) sau în alte conturi de primit/de plătit (AF.8). Suma investiţiilor directe incluse în fiecare dintre aceste categorii se înregistrează într-un post pro memoria separat.

Credite neperformante (AF.m2)

7.99. Creditele se înregistrează în contul de patrimoniu la valoarea nominală.

7.100. Unele credite care nu au făcut obiectul niciunei rambursări de o anumită perioadă se includ ca post pro memoria în contul de patrimoniu al creditorului. Aceste credite sunt denumite credite neperformante.

7.101. Definiţie: un credit este neperformant atunci când: (a) plăţile aferente dobânzii sau principalului sunt întârziate cu 90 de zile sau mai mult peste data scadenţei; (b) dobânda plătibilă la 90 de zile sau mai mult a fost capitalizată, refinanţată sau întârziată pe bază de acord; sau (c) plăţile sunt întârziate cu mai puţin de 90 de zile peste scadenţă, însă există alte motive întemeiate (cum ar fi declararea oficială a falimentului de către debitor) pentru a considera că plăţile nu vor fi făcute integral.

7.102. Această definiţie a unui credit neperformant trebuie interpretată ţinând cont de convenţiile naţionale referitoare la situaţia în care un credit este considerat ca fiind neperformant. Odată ce un credit este clasificat drept neperformant, el (sau orice credite de substituire) trebuie să rămână clasificat ca atare până în momentul în care plăţile sunt primite sau principalul aferent acestui credit sau unor credite ulterioare care substituie creditul iniţial se amortizează.

7.103. Două posturi pro memoria sunt necesare pentru creditele neperformante:

(a) valoarea nominală a acestor credite, astfel cum se înregistrează în contul de patrimoniu principal; şi

(b) valoarea echivalentă de piaţă a acestor credite.

7.104. Cea mai apropiată aproximare a valorii echivalente de piaţă este valoarea justă, care reprezintă "valoarea care se aproximează la valoarea care ar rezulta dintr-o operaţiune de piaţă între două părţi". Valoarea justă poate fi stabilită prin folosirea operaţiunilor cu instrumente comparabile sau prin folosirea valorii actualizate curente a fluxurilor de numerar, care poate fi disponibilă din contul de patrimoniu al creditorului. În absenţa datelor privind valoarea justă, va trebui să se recurgă la a doua metodă optimă, indicându-se în postul pro memoria valoarea nominală minus pierderile preconizate din credite.

Înregistrarea creditelor neperformante

7.105. Creditele neperformante ale sectorului administraţiilor publice şi ale sectorului societăţilor financiare trebuie înregistrate ca posturi pro memoria, alături de celelalte sectoare care deţin sume semnificative. Dacă sunt importante, creditele acordate sau obţinute de la restul lumii se înregistrează deopotrivă ca posturi pro memoria.

7.106. Tabelul următor prezintă poziţiile şi fluxurile care sunt înregistrate pentru creditele neperformante pentru a reda o imagine completă privind stocurile, operaţiunile, reclasificările şi amortizările.

7.107. Exemplul arată o sumă importantă de credite cu valoarea nominală de 1 000 la t-1, dintre care 500 sunt performante şi 500 sunt neperformante. Cea mai mare parte a creditelor neperformante, şi anume 400, sunt acoperite de provizioanele pentru pierderile din credite, în timp ce 100 nu sunt acoperite. A doua parte a tabelului furnizează informaţii suplimentare detaliate cu privire la valoarea echivalentă de piaţă a creditelor neperformante, care se calculează ca diferenţa dintre valoarea nominală şi provizioanele pentru pierderile din credite. La t-1, se presupune că aceasta este 375. În cursul perioadei de la t-1 până la t, unele părţi din credite se reclasifică din credite performante sau neacoperite încă, în credite neperformante sau vice versa sau se amortizează. Fluxurile sunt prezentate în coloanele corespunzătoare ale tabelului. De asemenea, pentru provizioanele pentru pierderi din credite sunt prezentate valoarea nominală şi valoarea echivalentă de piaţă.

7.108. Evaluările privind provizioanele pentru pierderile din credite trebuie realizate în conformitate cu standardele de contabilitate, statutul juridic şi regulile de impozitare aplicabile unităţilor, ceea ce ar putea duce la rezultate mai degrabă eterogene în ceea ce priveşte sumele şi durata provizioanelor pentru pierderile din credite. Acest lucru face dificilă înregistrarea creditelor neperformante în conturile principale şi duce la înregistrarea lor ca post pro memoria. Se preferă, în schimb, prezentarea valorilor echivalente de piaţă ca posturi pro memoria în plus faţă de valorile nominale ale creditelor, atât ale celor performante, cât şi ale celor neperformante.

Înregistrarea creditelor neperformante

Poziţii	Stoc	Operaţiune	Reclasificare	Scoateri din evidenţele contabile	Stoc
	t-1	perioada de la t-1 până la t			t
Valoare nominală					
Credite	1 000	200	0	- 90	1 110
Credite performante	500	200	- 50		650
Credite neperformante	500		50	- 90	460
Acoperite de provizioanele pentru pierderi din credite	400		70	- 90	380
Încă neacoperite de provizioanele pentru pierderile din credite	100		- 20		80
Valoarea echivalentă de piaţă					
Credite neperformante	375		24	- 51	348
= Valoarea nominală	500		50	- 90	460
- Provizioanele pentru pierderile din credite	125		26	- 39	112
încă neacoperite altfel	100		- 20		80

CAPITOLUL 7[1]: ANEXA 7.1 - CUPRINSUL FIECĂREI CATEGORII DE ACTIVE

Clasificarea activelor	Cuprins
Active nefinanciare (AN)	Elementele nefinanciare asupra cărora dreptul de proprietate este exercitat de unităţi instituţionale, în mod individual sau colectiv, şi din care proprietarii lor pot deriva beneficii economice prin deţinere, utilizare sau încredinţarea spre utilizare către terţi, în decursul unei perioade. Includ activele fixe, stocurile, bunurile de valoare, concepte artificiale şi produse de proprietate intelectuală.
Active nefinanciare produse (AN.1)	Activele nefinanciare produse sunt rezultatele procesului de producţie. Activele nefinanciare produse includ activele fixe, stocurile şi bunurile de valoare, definite mai jos.
Active fixe (AN.11)	Activele nefinanciare produse care sunt utilizate în mod repetat sau continuu în procesele de producţie pe o perioadă mai mare de un an. Activele fixe constau în locuinţe, alte clădiri şi construcţii civile, maşini şi echipamente, sisteme de armament, resurse biologice cultivate şi produse de proprietate intelectuală, definite mai jos.
Locuinţe (AN.111)	Clădirile utilizate exclusiv sau în principal pentru locuit, inclusiv construcţiile anexe precum garajele, precum şi toate echipamentele permanente instalate de obicei în clădirile de acest tip. Sunt incluse, de asemenea, vasele-locuinţă, şlepurile, rulotele rezidenţiale şi mobile folosite ca locuinţă principală de către gospodăriile populaţiei, precum şi monumentele publice (a se vedea AN.1121) a căror funcţie principală este aceea de locuinţă. Costurile de curăţenie şi de amenajare a locului sunt, de asemenea, incluse. Exemplele includ clădirile de locuit, precum casele cu unul sau două apartamente şi celelalte imobile de locuit destinate a fi ocupate în mod permanent. Locuinţele neterminate sunt incluse dacă se consideră că utilizatorul final a dobândit dreptul de proprietate, fie pentru că este o construcţie pentru sine, fie pentru că există un contract de vânzare-cumpărare. Sunt incluse locuinţele destinate personalului militar, deoarece sunt utilizate la fel ca cele achiziţionate de către unităţile civile, pentru producerea de servicii de locuinţă. Valoarea locuinţelor este valoarea netă a terenului pe care sunt amplasate locuinţele, care este inclusă în rubrica terenuri (AN.211) dacă se clasifică separat.
Alte clădiri şi construcţii civile (AN.112)	Alte clădiri şi construcţii civile includ clădiri, altele decât locuinţele, alte construcţii civile şi îmbunătăţiri funciare, definite mai jos. Clădirile şi construcţiile civile neterminate sunt incluse dacă se consideră ca utilizatorul final a dobândit dreptul de proprietate, fie pentru că este o construcţie pentru sine, fie pentru că există un contract de vânzare-cumpărare. Sunt incluse clădirile şi construcţiile achiziţionate în scop militar. Valoarea altor clădiri şi construcţii civile reprezintă valoarea netă a terenului pe care sunt amplasate clădirile, care este inclusă în rubrica terenuri (AN.211) dacă se clasifică separat.

Clădiri, altele decât locuinţe (AN.1121)	Clădirile care nu sunt destinate a fi locuite, inclusiv instalaţiile, facilităţile şi echipamentele care fac parte integrantă din construcţiile asociate, precum şi costurile de curăţenie şi amenajare a locului. Monumentele publice (a se vedea AN.1122) a căror funcţie principală nu este aceea de locuinţă sunt, de asemenea, incluse. Monumentele publice se identifică prin importanţa deosebită istorică, naţională, regională, religioasă, locală sau simbolică. Ele sunt descrise ca fiind publice întrucât sunt accesibile publicului larg, şi nu datorită faptului că sunt în proprietatea sectorului public. Intrarea vizitatorilor la acestea este adesea pe bază de plată. Consumul de capital fix pentru noile monumente sau pentru îmbunătăţirile majore aduse monumentelor existente ar trebui calculat pe baza ipotezei unor durate de utilizare adecvat de lungi. Alte exemple de clădiri, altele decât locuinţele, includ depozitele şi clădirile industriale, imobilele cu destinaţie comercială, clădirile pentru spectacole, hotelurile şi restaurantele, clădirile unităţilor de învăţământ, clădirile cu destinaţie medicală.
Alte construcţii civile (AN.1122)	Construcţiile, altele decât construcţiile cu scop rezidenţial, inclusiv cheltuielile pentru drumuri, pentru canalizare, curăţarea şi amenajarea locului. De asemenea, sunt incluse monumente publice care nu sunt clasificate drept locuinţe sau clădiri, altele decât locuinţele; puţurile, tunelurile şi alte lucrări legate de exploatarea zăcămintelor minerale şi de rezervele energetice; şi construirea de diguri maritime, diguri şi diguri de apărare împotriva inundaţiilor, destinate să îmbunătăţească terenul, adiacente, dar nu integrate în acesta. Printre exemple se numără autostrăzi, străzi, drumuri, căi ferate şi piste de aeroport; poduri, şosele supraînălţate, tuneluri şi pasaje subterane; căi navigabile, porturi, baraje şi alte lucrări hidrografice; conducte de mare distanţă, linii de comunicaţii şi de tensiune; conducte şi cabluri ale reţelelor locale şi instalaţiilor auxiliare; lucrări de construcţie destinate mineritului şi sectorului productiv; şi lucrări de construcţie destinate sporturilor şi recreerii.
Îmbunătăţiri funciare (AN.112 3)	Valoarea acţiunilor care au dus la îmbunătăţiri în ceea ce priveşte cantitatea, calitatea sau productivitatea terenurilor sau care împiedică deteriorarea lor. Exemplele includ creşterea valorii acţiunilor care decurge din despădurirea terenurilor, trasarea în teren a curbelor de nivel, forarea de puţuri şi formarea de iazuri. De asemenea, sunt incluse cheltuielile cu transferul proprietăţii terenului, care nu au fost încă amortizate.
Maşini şi echipamente (AN.113)	Echipamente de transport, echipamente pentru tehnologii ale informaţiei şi comunicaţiilor (TIC) şi alte maşini şi echipamente, definite mai jos, altele decât cele achiziţionate de către gospodăriile populaţiei pentru consumul final. Pot fi excluse uneltele relativ ieftine şi cumpărate la intervale relativ regulate, precum uneltele de mână. De asemenea, sunt excluse maşinile şi echipamentele integrate în clădiri: acestea sunt incluse în categoria locuinţelor şi clădirilor nerezidenţiale. Maşinile şi echipamentele neterminate sunt excluse, cu excepţia celor produse pentru utilizare proprie, deoarece se consideră că utilizatorul final intră în posesia lor numai în momentul livrării activului respectiv. Sunt incluse maşinile şi echipamentele, altele decât sistemele de armament achiziţionate în scopuri militare. Maşinile şi echipamentele, cum ar fi vehiculele, mobila, echipamentele de bucătărie, calculatoarele, echipamentele de comunicaţii etc., care sunt achiziţionate de gospodăriile populaţiei pentru consum final nu sunt considerate drept active. În schimb, ele sunt clasificate în postul pro memoria "Bunuri de consum de folosinţă îndelungată" în contul de patrimoniu pentru gospodăriile populaţiei. Vapoarele-locuinţă, şlepurile, rulotele rezidenţiale şi mobile utilizate de gospodăriile populaţiei cu titlu de reşedinţă principală fac parte din locuinţe.
Mijloace de transport (AN.1131)	Materialele destinate transportului de persoane sau de obiecte. Exemplele includ produse, altele decât piesele de schimb incluse în Clasificarea produselor asociate activităţilor (CPA 2008) diviziunea 29: autovehicule de transport rutier, remorci şi semiremorci, şi diviziunea 30: alte mijloace de transport.
Echipamente TIC (AN.1132)	Echipamente pentru tehnologii ale informaţiei şi comunicaţiilor (TIC): dispozitive care folosesc controale electronice şi componente electronice folosite în aceste dispozitive. Exemple de acest gen sunt produsele din grupele 261 (CPA 2008): componente electronice şi 262: calculatoare şi echipamente periferice.
Alte maşini şi echipamente (AN.1139)	Maşinile şi echipamentele neclasificate în altă parte. Exemplele includ produse, cu excepţia pieselor de schimb, serviciile de instalare, reparare şi întreţinere, incluse în CPA 2008 diviziunea 26: calculatoare şi produse electronice şi optice (cu excepţia grupelor 261 şi 262), diviziunea 27: echipamente electrice, diviziunea 28: maşini, utilaje şi echipamente n.c.a., diviziunea 31: mobilă şi diviziunea 32: alte activităţi industriale.
Sisteme de armament (AN.114)	Vehicule şi alte echipamente, cum ar fi nave de război, submarine, avioane militare, tancuri, purtătoare şi lansatoare de proiectile etc. Majoritatea armelor cu utilizare unică pe care acestea le transportă sunt înregistrate ca stocuri militare (a se vedea AN. 124), dar altele, cum ar fi proiectile balistice cu o capacitate ridicată de distrugere, care sunt considerate drept elemente de descurajare continuă a agresorilor, sunt clasificate ca active fixe.
Resurse biologice cultivate (AN.115)	Animalele de prăsilă, animalele de lapte, animalele de povară etc., precum şi podgoriile, livezile şi alte plantaţii de pomi care fructifică anual, definite mai jos, care se află sub controlul, responsabilitatea şi administrarea directe ale unităţilor instituţionale. Activele cultivate care nu au ajuns încă la maturitate sunt excluse, cu excepţia celor produse pentru uz propriu.
Resurse animale cu producţie repetitivă (AN.1151)	Animale a căror creştere naturală şi regenerare se află sub controlul, responsabilitatea şi administrarea directe ale unităţilor instituţionale. Acestea includ şeptelul de prăsilă (inclusiv peştii şi păsările), vacile de lapte, animalele de povară, oile şi alte animale crescute pentru producţia de lână şi animale utilizate pentru transport, curse sau recreere.
Pomi, culturi şi plante cu producţie repetitivă (AN.1152)	Arborii (inclusiv viţa-de-vie şi arbuştii) cultivaţi pentru producţia anuală, inclusiv cei cultivaţi pentru fructe şi nuci, sevă, răşină, scoarţă şi frunze, ale căror creştere naturală şi regenerare se află sub controlul, responsabilitatea şi administrarea directe ale unităţilor instituţionale.
Drepturi de proprietate intelectuală (AN.117)	Activele fixe care constau în rezultatele cercetării şi dezvoltării, prospecţiuni miniere şi petroliere, software pentru calculatoare şi baze de date, lucrări recreative, literare sau artistice originale şi alte active fixe necorporale, astfel cum sunt definite mai jos, care sunt destinate să fie utilizate pe o perioadă mai mare de un an.
Cercetare şi dezvoltare (AN.1171)	Reprezintă valoarea cheltuielilor legate de munca creativă depusă sistematic în scopul sporirii bagajului de cunoştinţe, inclusiv cunoştinţe despre om, cultură şi societate, şi utilizarea acestui bagaj de cunoştinţe pentru crearea de noi aplicaţii. Valoarea este stabilită pe baza beneficiilor economice scontate în viitor. Cu excepţia cazului în care valoarea poate fi estimată rezonabil, în mod convenţional, aceasta se determină ca suma cheltuielilor, inclusiv a celor care decurg din activităţile fără rezultate de cercetare şi dezvoltare. Cercetarea şi dezvoltarea care nu furnizează un beneficiu proprietarului nu se clasifică ca activ, ci se înregistrează drept consum intermediar.

Prospecţiuni şi evaluări miniere şi petroliere (AN.1172)	Valoarea cheltuielilor efectuate pentru prospectarea de zăcăminte petroliere, gaze naturale şi minereuri şi evaluarea ulterioară a descoperirilor făcute. Aceste cheltuieli includ costurile preliminare obţinerii licenţelor, costurile de licenţă şi de achiziţie, costul studiilor de fezabilitate, costul sondărilor şi forărilor efective de testare, precum şi costul antenelor şi al altor prospecţiuni, cheltuielile de transport etc. şi alte cheltuieli angajate pentru realizarea testelor.
Software (AN.11731)	Programe de calculator, descrierile şi documentaţia, atât pentru programele de exploatare, cât şi pentru aplicaţii. Sunt incluse dezvoltarea iniţială şi extinderile ulterioare de software, precum şi achiziţiile de copii care sunt clasificate drept active din rubrica AN.11731.
Baze de date (AN.11732)	Fişierele de date organizate pentru a permite accesul şi utilizarea datelor în mod eficient din punctul de vedere al resurselor. Pentru bazele de date create exclusiv pentru uz propriu, evaluarea se face pe baza cheltuielilor, din care ar trebui să se excludă cele aferente sistemului de administrare a bazei de date şi cele aferente achiziţiei de date.
Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale (AN.1174)	Pelicule, benzi magnetice, manuscrise, machete sau alte suporturi originale pe care sunt înregistrate sau care conţin înregistrări ale reprezentaţiilor teatrale, ale programelor de radio şi televiziune, ale lucrărilor muzicale, ale evenimentelor sportive, ale lucrărilor literare sau artistice etc. Sunt incluse lucrările produse pentru folosinţă proprie. În unele cazuri, precum filmele, pot exista mai multe originale.
Alte drepturi de proprietate intelectuală (AN.1179)	Informaţii noi, cunoştinţe specializate etc., neclasificate în altă parte, a căror utilizare în scopuri productive este rezervată unităţilor care deţin dreptul de proprietate asupra lor sau unităţilor autorizate de acestea.
Stocuri (AN. 12)	Active produse care constau în bunuri şi servicii apărute pe parcursul perioadei curente sau al unei perioade anterioare şi care sunt păstrate în vederea vânzării sau utilizării în producţie sau în alte scopuri la o dată ulterioară. Stocurile cuprind materiile prime şi semifabricatele, producţia neterminată, produsele finite şi bunurile destinate revânzării, definite mai jos. Sunt incluse toate stocurile deţinute de administraţiile publice, inclusiv, dar nu numai, stocurile de materii prime strategice, cereale şi alte bunuri cu o importanţă deosebită pentru naţiune.
Materii prime şi semifabricate (AN.121)	Bunurile pe care proprietarii nu au intenţia să le revândă, ci să le utilizeze ca intrări intermediare în procesele lor de producţie.
Producţia neterminată (AN. 122)	Bunurile şi serviciile care sunt parţial terminate, dar care nu pot, în mod normal, fi puse la dispoziţia altor unităţi fără prelucrări suplimentare sau care nu au ajuns încă la maturitate şi deci al căror proces de producţie va fi continuat pe parcursul unei perioade ulterioare, de către acelaşi producător. Sunt excluse lucrările de construcţii civile parţial terminate pentru care se consideră că proprietarul final a intrat în posesie, fie pentru că este vorba de o producţie pentru uzul său, fie pentru că există un contract de vânzare/cumpărare. Categoria AN. 122 cuprinde producţia neterminată de active cultivate şi alte lucrări în curs, definite mai jos.
Producţia neterminată de active biologice cultivate (AN. 1221)	Animalele de sacrificiu, inclusiv păsările şi peştii crescuţi în scop comercial, arborii şi alte vegetale care furnizează o producţie unică la tăiere; activele cultivate cu producţie repetată care nu au ajuns încă la maturitate.
Producţia neterminată de alte produse (AN.1222)	Alte bunuri în afara activelor cultivate şi a serviciilor a căror producţie, transformare sau asamblare de către producător este parţial terminată, dar care sunt de obicei vândute, expediate sau predate altor unităţi numai după ce au fost supuse unor prelucrări ulterioare.
Produse finite (AN.12 3)	Bunurile care sunt gata de a fi vândute sau expediate de către producător.
Stocuri militare (AN.124)	Muniţie, proiectile, rachete şi bombe şi alte articole militare cu utilizare unică, lansate de arme sau de sisteme de armament. Sunt excluse unele tipuri de misile cu o capacitate distructivă ridicată (a se vedea AN.114).
Bunuri destinate revânzării (AN.125)	Bunurile achiziţionate de întreprinderi, de exemplu cu ridicata sau cu amănuntul, şi destinate a fi revândute fără prelucrare suplimentară (adică fără alte transformări decât cele necesare pentru a face produsele atractive pentru clienţi).
Obiecte de valoare (AN.13)	Active produse a căror utilizare principală nu este producţia sau consumul, a căror valoare se preconizează că va creste în timp sau cel puţin nu va scădea în termeni reali, care, în condiţii normale, nu se deteriorează în timp şi sunt achiziţionate sau deţinute, în primul rând, cu titlu de rezervă de valoare. Obiectele de valoare constau în pietre şi metale preţioase, antichităţi şi alte obiecte de artă, precum şi alte obiecte de valoare, definite mai jos.
Pietre şi metale preţioase (AN.131)	Pietrele şi metalele preţioase care nu sunt deţinute de întreprinderi în scopul utilizării în procesul de producţie.
Antichităţi şi alte obiecte de artă (AN.132)	Picturi, sculpturi etc. recunoscute ca obiecte de artă sau antichităţi.
Alte obiecte de valoare (AN. 13 3)	Obiecte de valoare neclasificate în altă parte, cum ar fi colecţiile sau bijuteriile de valoare ridicată fabricate din pietre şi metale preţioase.
Active nefinanciare neproduse (AN.2)	Active nefinanciare care nu sunt rezultatul procesului de producţie. Activele neproduse constau în resurse naturale, contracte, contracte de leasing şi licenţe, fonduri comerciale şi active comerciale, definite mai jos.
Resurse naturale (AN.21)	Active neproduse de origine naturală asupra cărora pot fi exercitate şi transferate drepturile de proprietate. Elementele de patrimoniu natural asupra cărora drepturile de proprietate nu sunt sau nu pot fi exercitate - aerul sau largul mărilor, de exemplu - sunt excluse. Constau în terenuri, rezerve de minereuri şi resurse energetice, resurse biologice necultivate, rezerve de apă şi alte resurse naturale, definite mai jos.
Terenuri (AN.211)	Pământul, inclusiv solul şi apele de suprafaţă asupra cărora se exercită drepturile de proprietate. Sunt excluse clădirile sau alte structuri situate pe aceste terenuri sau care trec prin ele; culturi, arbori şi animale; zăcăminte; resurse biologice necultivate şi rezerve de apă subterane.
Rezerve de minereuri şi resurse energetice (AN.212)	Rezervele descoperite de minerale, atât de suprafaţă, cât şi subterane, care sunt exploatabile economic, ţinând cont de tehnologia actuală şi de nivelul relativ al preţurilor. În general, drepturile de proprietate asupra zăcămintelor sunt separate de cele asupra terenurilor în sine. Categoria AN.212 constă în rezerve descoperite de cărbune, petrol, gaze sau de alţi combustibili, minereuri metalifere şi nemetalifere.
Resurse biologice necultivate (AN.213)	Animalele, arborii, culturile vegetalele de producţie unică sau repetată asupra cărora se exercită drepturile de proprietate, dar a căror creştere naturală şi/sau regenerare nu se află sub controlul direct, responsabilitatea şi în administrarea unităţilor instituţionale. De exemplu, pădurile virgine şi resursele piscicole care fac parte din teritoriul naţional. Nu trebuie incluse decât resursele care sunt exploatate, în prezent, în scop economic sau sunt susceptibile de a fi exploatate economic într-un viitor apropiat.
Rezerve de apă (AN.214)	Întinderi de apă şi alte rezerve subterane de apă, în măsura în care raritatea lor conduce la exercitarea dreptului de proprietate şi/sau de folosinţă, primesc o valoare de piaţă şi justifică diverse măsuri de control economic.
Alte resurse naturale (AN.215)	Acestea includ spectrul electromagnetic de frecvenţe radio (AN.2151) şi alte resurse naturale (AN.215 9) neclasificate în altă parte.
Spectrul de frecvenţe radio (AN.2151)	Spectrul electromagnetic. Contractele de leasing sau licenţele pentru utilizarea spectrului sunt clasificate în altă parte (AN.222) dacă corespund definiţiei de activ.
Altele (AN.215 9)	Alte resurse naturale neclasificate în altă parte.

Contracte, contracte de leasing şi licenţe (AN.22)	Acorduri contractuale de exercitare a unor activităţi, în cadrul cărora acordul conferă beneficii economice deţinătorului mai mari decât onorariile de plătit, iar deţinătorul poate realiza aceste beneficii în mod legal şi practic. Activele înregistrate la categoria AN.22 reprezintă valoarea câştigului de deţinere potenţial care este realizabil atunci când preţul pieţei aferent utilizării unui activ sau prestării unui serviciu depăşeşte preţul în vigoare în contract, în contractul de leasing sau în licenţă sau preţul care ar fi obţinut în absenţa unui contract, a unui contract de leasing sau a unei licenţe. Contractele, contractele de leasing şi licenţele constau în active care pot proveni din leasinguri operaţionale comercializabile, permise de utilizare a resurselor naturale, permise de exercitare a unor activităţi specifice şi drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri şi servicii viitoare.
Contracte de leasing operaţional comercializabile (AN.221)	Drepturile de proprietate ale terţilor legate de activele nefinanciare, altele decât resursele naturale, în cadrul cărora contractul de leasing conferă beneficii economice deţinătorului mai mari decât onorariile de plătit, iar deţinătorul poate realiza aceste beneficii în mod legal şi practic, prin transferul drepturilor. Activul înregistrat la categoria AN.221 reprezintă valoarea care revine deţinătorului din transferul drepturilor de utilizare a activului subiacent, de exemplu preţul de transfer care este realizabil în plus faţă de suma de plătit emitentului permisului. Printre exemple se numără cazul în care un locatar dintr-o clădire are o chirie fixă, însă nivelul chiriilor pe piaţă este mai mare. Dacă locatarul reuşeşte să obţină diferenţa de preţ prin subînchiriere, atunci drepturile de obţinere a valorii reprezintă un activ de leasing operaţional comercializabil.
Permise de utilizare a resurselor naturale (AN.222)	Licenţele, permisele şi contractele de concesionare pentru utilizarea pentru o perioadă limitată a resurselor naturale, care nu epuizează în întregime valoarea economică a activului, atunci când acordul conferă beneficii economice deţinătorului mai mari decât onorariile de plătit, iar deţinătorul poate realiza aceste beneficii în mod legal şi practic, prin transferul drepturilor. Resursele naturale sunt înregistrate în continuare în contul de patrimoniu al proprietarului, iar un activ separat, care reprezintă valoarea pentru deţinător din transferul drepturilor de utilizare a resursei, este considerat ca fiind un permis de utilizare a resurselor naturale. Activul înregistrat reprezintă valoarea care revine deţinătorului din transferul drepturilor de utilizare, de exemplu excedentul de preţ de transfer faţă de suma de plătit emitentului permisului. Printre exemple se numără cazul în care un locatar al unui teren are o chirie fixă, însă nivelul chiriilor pe piaţă este mai mare. Dacă locatarul reuşeşte să obţină diferenţa de preţ prin subînchiriere, atunci drepturile de obţinere a valorii reprezintă un activ.
Permise de exercitare a unor activităţi specifice (AN.223)	Permise transferabile, altele decât cele de utilizare a resurselor naturale sau de utilizare a unui activ care aparţine emitentului permisului, care restricţionează numărul de unităţi implicate într-o activitate şi îi autorizează pe deţinători să obţină profituri în regim de cvasimonopol. Activul înregistrat reprezintă valoarea care revine deţinătorului din transferul drepturilor de utilizare, de exemplu excedentul de preţ de transfer faţă de suma de plătit emitentului permisului. Deţinătorul permisului trebuie să fie în măsură, în mod legal şi efectiv, să transfere drepturile de permis unui terţ.
Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri şi servicii viitoare (AN.224)	Drepturi contractuale transferabile pentru utilizarea exclusivă a bunurilor sau serviciilor. O parte are un contract de achiziţionare a unor bunuri sau servicii, la un preţ fix, de la o a doua parte şi este în măsură, în mod legal şi efectiv, să transfere obligaţia care incumbă celei de a doua părţi către o parte terţă. Printre exemple se numără valoarea transferabilă a unui jucător de fotbal în cadrul unui contract cu un club de fotbal şi valoarea transferabilă a drepturilor exclusive de publicare a operelor literare sau a lucrărilor muzicale. Activul înregistrat la AN.224 reprezintă valoarea care revine deţinătorului dreptului de transfer.
Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale (AN.2 3)	Diferenţa între suma plătită pentru o unitate instituţională în activitate şi suma activelor sale minus suma pasivelor sale, pentru fiecare element care a fost identificat şi evaluat separat. Valoarea fondului comercial include, aşadar, pe de o parte, un ansamblu de elemente care, pe termen lung, creează un beneficiu, dar care nu sunt contabilizate separat ca active şi, pe de altă parte, valoarea datorată faptului că grupul de active este utilizat împreună şi nu reprezintă o simplă colecţie de active izolate. Categoria AN.2 3 include, de asemenea, active comerciale identificate, cum ar fi denumiri de mărci, titluri de publicaţii, mărci comerciale, logouri şi nume de domenii, atunci când sunt vândute individual şi separat de o societate în ansamblul ei.
Active şi pasive financiare (AF)	Activele financiare sunt active economice şi includ creanţe financiare şi componenta fizică a aurului monetar reprezentată de lingouri. Activele financiare sunt rezerve de valoare şi reprezintă beneficii pentru proprietarul economic, prin deţinerea lor pentru o perioadă de timp. Ele reprezintă un mijloc de transfer al valorii de la o perioadă contabilă la alta. Beneficiile sau seriile de beneficii sunt schimbate prin mijloace de plată. Mijloacele de plată includ aurul monetar, drepturile speciale de tragere, numerarul şi depozitele transferabile. Creanţele financiare, denumite, de asemenea, instrumente financiare, sunt active financiare care au în contraparte pasive. Pasivele se constituie atunci când debitorii au obligaţia de a face o plată sau o serie de plăţi către creditori.
Aur monetar şi DST (AF.1)	Activele financiare clasificate în această categorie au pasive în contraparte în sistem, cu excepţia componentei fizice a aurului monetar reprezentate de lingouri.
Aur monetar (AF.11)	Aur pentru care autorităţile monetare, sau altele care sunt supuse controlului efectiv al autorităţilor monetare, deţin dreptul de proprietate şi care este deţinut ca activ de rezervă. El include lingourile de aur (inclusiv aur monetar păstrat în conturi de aur alocate) şi conturile de aur nealocate ale nerezidenţilor care conferă dreptul de a solicita remiterea de aur.
Drepturi speciale de tragere (DST) (AF.12)	Active internaţionale de rezervă create de Fondul Monetar Internaţional (FMI), pe care le alocă membrilor săi pentru a permite creşterea activelor de rezervă existente.
Numerar şi depozite (AF.2)	Numerar în circulaţie şi depozite, atât în monedă naţională, cât şi în valută.
Numerar (AF.21)	Numerarul este reprezentat de bancnotele şi monedele care sunt emise sau autorizate de către autorităţile monetare.
Depozite transferabile (AF.22)	Depozite care se pot schimba în monedă, la cerere, la paritate, şi care sunt direct utilizabile pentru efectuarea de plăţi prin cec, ordin de plată, giro, debitare/creditare directă sau printr-o altă formă de plată directă, fără penalităţi sau restricţii.
Poziţii interbancare (AF.221)	Depozite transferabile între bănci.
Alte depozite transferabile (AF.229)	Depozite transferabile, altele decât poziţiile interbancare.
Alte depozite (AF.29)	Alte depozite reprezintă depozite altele decât depozitele transferabile. Alte depozite nu pot fi utilizate pentru efectuarea de plăţi, exceptând la scadenţă sau după o notificare cu termen convenit, şi nu se pot schimba în numerar sau în depozite transferabile fără restricţii sau penalităţi semnificative.

Titluri de natura datoriei (AF.3)	Instrumente financiare negociabile care servesc drept dovadă a existenţei datoriei. Caracterul negociabil se referă la faptul că proprietatea legală poate fi transferată imediat de la un proprietar la altul prin remitere sau acord. Pentru a se califica ca negociabil, un titlu de natura datoriei trebuie să fie conceput pentru tranzacţionarea potenţială pe o piaţă de schimb organizată sau pe o piaţă secundară, însă nu este necesar să se demonstreze tranzacţionarea efectivă.
Titluri de natura datoriei pe termen scurt (AF.31)	Titluri de natura datoriei a căror scadenţă iniţială este de un an sau mai puţin şi titluri de natura datoriei rambursabile, la cerere, creditorului.
Titluri de natura datoriei pe termen lung (AF.32)	Titluri de natura datoriei a căror scadenţă iniţială este mai mare de un an sau nu este precizată.
Credite (AF.4)	Active financiare care sunt create atunci când creditorii împrumută fonduri debitorilor, direct sau prin intermediul unui mijlocitor, şi care sunt materializate prin documente care nu se negociază sau care nu sunt materializate prin niciun document.
Credite pe termen scurt (AF.41)	Credite a căror scadenţă iniţială este de un an sau mai puţin şi credite rambursabile, la cerere, creditorului.
Credite pe termen lung (AF.42)	Credite a căror scadenţă iniţială este mai mare de un an sau nu este precizată.
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (AF.5)	Active financiare care reprezintă drepturi de proprietate asupra societăţilor sau cvasisocietăţilor. Aceste active financiare permit, în general, deţinătorilor lor să participe la distribuirea profitului şi a activelor nete în caz de lichidare a societăţii sau a cvasisocietăţii.
Participaţii (AF.51)	Active financiare care recunosc drepturile asupra valorii reziduale a unei societăţi sau cvasisocietăţi, după ce drepturile tuturor creditorilor au fost satisfăcute.
Acţiuni cotate (AF.511)	Participaţii cotate la o bursă. Bursa poate fi o bursă recunoscută sau orice altă formă de piaţă secundară. Acţiunile cotate sunt, de asemenea, denumite acţiuni listate. Existenţa preţurilor corespunzătoare acţiunilor cotate pe o bursă înseamnă că preţurile de piaţă curente sunt, de regulă, imediat disponibile.
Acţiuni necotate (AF.512)	Participaţii ale căror preţuri nu sunt cotate la o bursă recunoscută sau pe o altă formă de piaţă secundară.
Alte participaţii (AF.519)	Toate formele de participaţii, altele decât cele clasificate la subcategoriile AF.511 şi AF.512.
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii (AF.52)	Acţiuni, dacă se foloseşte o structură de tip societate, sau unităţi, dacă se foloseşte o structură de tip fond. Ele sunt emise de fonduri de investiţii, care sunt întreprinderi colective de investiţii prin intermediul cărora investitorii adună fonduri pentru investiţii în active financiare şi/sau nefinanciare.
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (AF.521)	Acţiunile/unităţile fondurilor de piaţă monetară sunt emise de fonduri de piaţă monetară care sunt fonduri de investiţii care investesc exclusiv sau în principal în titluri de creanţă pe termen scurt, cum ar fi bonurile de trezorerie, certificate de depozit, efecte de comerţ, precum şi în titluri de natura datoriei pe termen lung cu scadenţă reziduală pe termen scurt. Acţiunile/unităţile fondurilor de piaţă monetară pot fi transferabile şi sunt adesea considerate substituiri ale depozitelor.
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară (AF.522)	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară, reprezintă o creanţă asupra unei părţi din valoarea unui fond de investiţii, altul decât un fond de piaţă monetară. Acţiunile/unităţile fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară, sunt emise de fonduri de investiţii care investesc într-o serie de active, inclusiv titluri de natura datoriei, participaţii, investiţii legate de preţurile produselor de bază, bunuri imobiliare, acţiuni în alte fonduri de investiţii şi active structurate.
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate (AF.6)	Active financiare ale asiguraţilor sau ale beneficiarilor şi pasive ale asigurătorilor, fondurilor de pensii sau ale emitenţilor de garanţii standard.
Provizioane tehnice de asigurări generale (AF.61)	Active financiare care reprezintă indemnizaţii de asigurare-daune ale asiguraţilor asupra societăţilor de asigurări generale, sub formă de prime plătite şi neîncasate şi de indemnizaţii de plătit.
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor (AF.62)	Active financiare care reprezintă drepturi ale deţinătorilor de asigurări şi de rente asupra provizioanelor tehnice ale societăţilor care furnizează asigurări de viaţă.
Drepturi de pensie (AF.63)	Active financiare pe care atât pensionarii actuali, cât şi cei viitori le au pe lângă administratorii fondurilor de pensii, cum ar fi angajatorul (angajatorii) lor, sau pe lângă un fond de plată a pensiilor desemnat de angajator (angajatori), ca parte dintr-un acord de remunerare încheiat între angajator, pe de o parte, şi angajat, pe de altă parte, sau pe lângă un asigurător de asigurări de viaţă (sau de asigurări generale).
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (AF.64)	Active financiare care reprezintă drepturile fondurilor de pensii asupra administratorilor sistemelor de pensii pentru eventuale deficite şi activele financiare care reprezintă drepturile administratorilor sistemelor de pensii asupra fondurilor de pensii pentru orice excedent, cum ar fi cazul în care venitul din investiţii depăşeşte creşterea aferentă drepturilor, iar diferenţa trebuie vărsată administratorului fondului de pensii.
Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile (AF.65)	Excedentul de contribuţii nete asupra beneficiilor, reprezentând o creştere a pasivului sistemului de asigurări faţă de beneficiari.
Provizioane pentru executarea garanţiilor standardizate (AF.6 6)	Active financiare pe care deţinătorii de garanţii standardizate le au la societăţile care furnizează garanţii standardizate.
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (AF.7)	Active financiare legate de un activ financiar, de un activ nefinanciar sau de un indice, pe baza cărora se pot tranzacţiona riscuri financiare specifice pe pieţele financiare, în nume propriu.
Instrumente financiare derivate (AF.71)	Active financiare cum ar fi opţiunile, contractele la termen şi instrumentele derivate de credit. Opţiunile (AF.711), atât cele bursiere, cât şi cele extrabursiere, sunt contracte care îi conferă deţinătorului dreptul, dar nu obligaţia, de a cumpăra (în cazul opţiunii de apel sau "call") de la emitentul opţiunii (vânzătorul opţiunii) sau de a vinde acestuia (în cazul opţiunii de vânzare sau "put") active financiare sau active nefinanciare (instrument suport), la un preţ predeterminat (preţul de exerciţiu), pe o perioadă determinată (opţiune americană) sau la o dată specificată (opţiune europeană). Pe baza acestor strategii fundamentale, au fost elaborate numeroase strategii combinate, cum ar fi bear call/put spreads, bull call/put spreads sau butterfly options spreads. Din aceste tipuri de opţiuni au fost derivate opţiuni exotice cu structuri complexe de plată. Contractele la termen (AF.711) sunt contracte financiare necondiţionale, în temeiul cărora două părţi convin să schimbe o cantitate stabilită dintr-un activ suport (financiar sau nefinanciar), la un preţ convenit în contract (preţul de exerciţiu), la o dată fixată. Instrumentele derivate de credit iau forma unor contracte de tipul celor la termen şi de tipul celor de opţiuni, obiectivul lor principal fiind tranzacţionarea riscului de credit. Ele sunt concepute pentru tranzacţionarea riscurilor legate de neplata creditelor şi a garanţiilor. În mod similar altor instrumente financiare derivate, ele sunt frecvent stabilite în cadrul unor contracte standard şi implică proceduri de garantare şi de marjă, ceea ce permite oferirea unui mijloc de evaluare a pieţei. Transferul riscurilor de credit are loc între vânzătorul riscului (cumpărătorul garanţiei) şi cumpărătorul riscului (vânzătorul garanţiei), pe baza unei prime. În caz de risc de nerambursare a creditului, cumpărătorul riscului plăteşte în numerar vânzătorului riscului.

Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor (AF.72)	Active financiare sub formă de acorduri încheiate la o anumită dată (data "cedării") în temeiul cărora un angajat poate achiziţiona un anumit număr de acţiuni din stocul angajatorului, la un preţ stabilit (preţul de "exerciţiu"), fie la un moment fixat (data de "intrare în drepturi"), fie în decursul unei perioade (perioada de "exerciţiu"), imediat următoare datei de intrare în drepturi.
Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)	Active financiare care servesc drept contraparte a operaţiunilor financiare sau nefinanciare, în cazurile în care există un decalaj între momentul realizării acestei operaţiuni şi cel al plăţii corespunzătoare.
Credite comerciale şi avansuri (AF.81)	Active financiare rezultate din acordarea directă de credite de către furnizori clienţilor lor în cadrul operaţiunilor cu bunuri şi servicii, precum şi avansurile pentru lucrările în curs sau comandate, sub formă de preplăţi acordate de clienţi pentru bunuri nefurnizate şi servicii neprestate încă.
Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri (AF.89)	Active financiare rezultate din decalajul dintre momentul realizării operaţiunilor de repartiţie sau al operaţiunilor financiare pe piaţa secundară şi cel al plăţii corespunzătoare.
Posturi pro memoria	Sistemul are trei posturi pro memoria destinate înregistrării activelor care nu sunt prezentate separat în cadrul general, dar care prezintă un interes particular din punct de vedere al analizei.
Bunuri de consum de folosinţă îndelungată (AN.m)	Bunurile de folosinţă îndelungată achiziţionate de gospodăriile populaţiei pentru consumul final (de exemplu, bunurile care nu sunt utilizate de gospodăriile populaţiei ca rezerve de valoare sau de către întreprinderile care nu sunt constituite în societăţi, aparţinând gospodăriilor populaţiei în vederea producţiei).
Investiţii străine directe (AF.m1)	O investiţie străină directă implică o relaţie pe termen lung care arată un interes de durată al unei unităţi instituţionale rezidente dintr-o economie (denumită în continuare "investitor direct") pentru o unitate instituţională rezidentă dintr-o altă economie. Obiectivul investitorului direct este de a exercita o influenţă semnificativă asupra administrării unităţii în care a investit.
Credite neperformante (AF.m2)	Un credit este neperformant atunci când plăţile dobânzii sau ale principalului sunt întârziate cu cel puţin 90 de zile peste scadenţă sau plăţile dobânzilor la 90 de zile sau mai mult au fost capitalizate, refinanţate sau amânate pe baza unui acord sau plăţile sunt întârziate cu mai puţin de 90 de zile peste scadenţă, însă există alte temeri justificate (cum ar fi declararea falimentului de către debitor) că plăţile nu vor fi făcute integral.

CAPITOLUL 7[2]: ANEXA 7.2 - O IMAGINE A RUBRICILOR DE LA CONTUL DE PATRIMONIU DE DESCHIDERE LA CONTUL DE PATRIMONIU DE ÎNCHIDERE

- Anexa 7.2 prezintă o imagine cuprinzând contul de patrimoniu de deschidere şi contul de patrimoniu de închidere, care prezintă în detaliu, pentru fiecare categorie de active, diferitele moduri în care valoarea contului de patrimoniu variază: prin intermediul operaţiunilor, al altor modificări ale volumului activelor şi al câştigurilor şi pierderilor din deţinere.

Clasificarea activelor, a pasivelor şi a valorii nete	IV.1 Contul de patrimoniu de deschidere	III.1 şi III.2 Operaţiuni	III.3.1 Alte modificări de volum	III.3.2 Câştiguri şi pierderi din deţinere		IV.3 Contul de patrimoniu de închidere
				III.3.2.1 Câştiguri şi pierderi neutre din deţinere	III.3.2.2 Câştiguri şi pierderi reale din deţinere	
Active nefinanciare	AN.	P.5, NP	K.1, K.2, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.
Active nefinanciare produse	AN.1	P.5	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.1
Active fixe ([1])	AN.11	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.11
Locuinţe	AN.111	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.111
Alte clădiri şi construcţii civile	AN.112	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.112
Maşini şi echipamente	AN.113	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.113
Sisteme de armament	AN.114	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.114
Resurse biologice cultivate	AN.115	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.115
Drepturi de proprietate intelectuală	AN.117	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.117
Stocuri, pe tipuri de stocuri	AN.12	P.52	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.12
Obiecte de valoare	AN.13	P.5 3	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.13
Active nefinanciare neproduse	AN.2	NP	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2
Resurse naturale	AN.21	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.21
Terenuri	AN.211	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.211
Rezerve de minereuri şi resurse energetice	AN.212	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.212
Resurse biologice necultivate	AN.213	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.213
Rezerve de apă	AN.214	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.214
Alte resurse naturale	AN.215	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.215
Spectrul de frecvenţe radio	AN.2151	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2151
Altele	AN.2159	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2159
Contracte, contracte de leasing şi licenţe	AN.22	NP.2	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.22
Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	AN.23	NP.3	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.23
Active/pasive financiare ([2])	AF	F	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF

Aur monetar şi DST	AF.1	F.1	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.1
Numerar şi depozite	AF.2	F.2	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.2
Titluri de natura datoriei	AF.3	F.3	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.3
Credite	AF.4	F.4	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.4
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	AF.5	F.5	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.5
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	AF.6	F.6	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.6
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	AF.7	F.7	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.7
Alte conturi de primit/de plătit	AF.8	F.8	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.8
Valoarea netă	B.90	B.101	B.102	B.1031	B.1032	B.90

(1)Postul pro memoria: AN.m: bunuri de consum de folosinţă îndelungată.
(2)Posturi pro memoria: AF.m1: investiţii străine directe; AF.m2: credite neperformante.

Soldurile contabile	
B.10	Variaţii totale ale valorii nete
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital
B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor
B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere
B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere
B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere
B.90	Valoarea netă
Operaţiuni cu active şi pasive financiare	
F.	Operaţiuni cu active şi pasive financiare
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
F.2	Numerar şi depozite
F.3	Titluri de natura datoriei
F.4	Credite
F.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
F.8	Alte conturi de primit/de plătit
Operaţiuni cu bunuri şi servicii	
P.5	Formarea brută de capital
P.51g	Formarea brută de capital fix
P.51c	Consumul de capital fix (-)
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe
P.5111	Achiziţii de active fixe noi
P.5112	Achiziţii de active fixe existente
P.5113	Cedări de active fixe existente
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse
P.52	Variaţia stocurilor
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare
Alte intrări în conturile operaţiunilor de acumulare	
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
K.1	Apariţia economică a activelor
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse
K.21	Epuizarea activelor naturale
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe
K.4	Confiscări fără compensaţie
K.5	Alte modificări de volum neclasificate în altă parte
K.6	Modificări de clasificare
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor
K.7	Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere
K.71	Câştiguri şi pierderi neutre din deţinere
K.72	Câştiguri şi pierderi reale din deţinere

CAPITOLUL 8: SECVENŢA DE CONTURI

INTRODUCERE

8.01. Acest capitol prezintă informaţii privind conturile şi conturile de patrimoniu aferente secvenţei de conturi din conturile naţionale. De asemenea, capitolul prezintă interacţiunile dintre economia naţională şi restul lumii, în aceeaşi secvenţă. De asemenea, este descris contul de bunuri şi servicii care reflectă identitatea contabilă care stă la baza resurselor şi utilizărilor de bunuri şi servicii. Capitolul prezintă setul integrat de conturi economice, în care fiecare sector este prezentat în acelaşi cont sub o formă agregată a intrărilor în cont.

Secvenţa conturilor

8.02. Sistemul European de Conturi (SEC) înregistrează fluxurile şi stocurile într-un set ordonat de conturi, descriind un ciclu economic de la producţia şi formarea venitului, trecând prin distribuirea şi redistribuirea acestuia şi mergând până la utilizarea sa pentru consumul final. SEC înregistrează utilizarea a ceea ce rămâne sub formă de economii pentru a permite acumularea de active, atât nefinanciare, cât şi financiare.

8.03. Fiecare dintre conturi prezintă resursele şi utilizările, care sunt echilibrate prin introducerea unui sold contabil, de regulă, în partea de "utilizări" a contului. Soldul contabil este preluat în următorul cont ca prima intrare din partea de "resurse".

Înregistrarea structurată a operaţiunilor în conturi, realizată după o analiză logică a vieţii economice, furnizează agregatele necesare pentru studierea unui sector sau subsector instituţional sau a economiei totale. Structurarea conturilor urmăreşte să evidenţieze cele mai semnificative informaţii economice, iar soldul fiecărui cont este un element-cheie pentru informaţiile evidenţiate.

8.04. Conturile se grupează în trei categorii:

(a) conturile operaţiunilor curente tratează producţia şi formarea conexă, distribuirea şi redistribuirea venitului asociat producţiei, precum şi utilizarea venitului sub formă de consum final. Venitul care nu este utilizat direct pentru consumul final este evidenţiat în soldul contabil "economii" care este transferat mai departe în conturile operaţiunilor de acumulare ca primă intrare din partea de resurse a contului de capital;

(b) conturile operaţiunilor de acumulare analizează modificările aferente activelor şi pasivelor unităţilor şi permit înregistrarea modificărilor valorii nete (diferenţa dintre active şi pasive);

(c) conturile de patrimoniu prezintă totalul activelor şi pasivelor, la începutul şi la sfârşitul perioadei contabile, împreună cu valoarea netă. Pentru fiecare activ şi pasiv, fluxurile înregistrate în conturile operaţiunilor de acumulare se regăsesc în contul de variaţie a patrimoniului.

8.05. Secvenţa de conturi se aplică unităţilor instituţionale, sectoarelor şi subsectoarelor instituţionale şi economiei totale.

8.06. Soldurile contabile sunt stabilite atât brut, cât şi net. Ele sunt brute dacă sunt calculate înaintea deducerii consumului de capital fix şi nete dacă sunt calculate după această deducere. Este mai important să se exprime soldurile contabile de venit în valoare netă, întrucât consumul de capital indică o necesitate de venit disponibil care trebuie să fie acoperită pentru menţinerea stocului de capital al economiei.

8.07. Conturile sunt prezentate în două moduri:

(a) sub forma conturilor economice integrate, regrupând într-un singur tabel conturile tuturor sectoarelor instituţionale, ale economiei totale şi ale restului lumii;

(b) sub forma unei secvenţe de conturi, furnizând informaţii la un nivel mai detaliat. Tabelele de prezentare a fiecărui cont sunt incluse în partea denumită "Secvenţa de conturi" a prezentului capitol.

8.08. Tabelul 8.1 oferă o prezentarea sinoptică a conturilor, a soldurilor contabile şi a principalelor agregate. Codul pentru principalele agregate nu este prezentat în tabel, dar este acelaşi ca şi codul pentru elementele de echilibru, ca de adăugarea unui asterisc după număr. De exemplu, pentru "Soldul veniturilor primare", codul este B.5g, iar codul echivalent al agregatului principal "Venitul naţional brut" este B.5*g.

8.09. Soldurile contabile sunt prezentate în tabel în valoare brută şi sunt indicate ca atare prin utilizarea literei "g" în cod. Fiecărui cod de acest tip îi corespunde o valoare netă, în cazul în care estimarea pentru consumul de capital a fost dedusă. De exemplu, pentru valoarea adăugată, forma brută are codul B.1g, iar echivalentul net (valoarea adăugată netă) obţinut prin deducerea consumului de capital are codul B.1n.

Tabelul 8.1 - Prezentarea sinoptică a conturilor, a soldurilor contabile şi a principalelor agregate

Conturi									Soldurile contabile		Principalele agregate
Secvenţa completă a conturilor pentru sectoarele instituţionale											
Conturile operaţiunilor curente	I.	Contul de producţie	I.	Contul de producţie	◆	◆	◆	◆	B.1g	Valoarea adăugată brută	Produsul intern brut (PIB)
◆	II.	Conturile de distribuire şi de utilizare a venitului	II.1	Conturile de distribuire primară a venitului	II.1.1	Contul de exploatare	◆	◆	B.2g B.3g	Excedentul din exploatare brut Venitul mixt brut	◆
◆	◆	◆	◆	◆	II.1.2	Contul de alocare a veniturilor primare	II.1.2.1	Contul de venit al întreprinderii	B.4g	Venitul întreprinderii, brut	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	II.1.2.2	Contul de alocare a altor venituri primare	B.5g	Soldul veniturilor primare, brut	Venitul naţional brut (VNB)
◆	◆	◆	II.2	Contul de distribuire secundară a venitului	◆	◆	◆	◆	B.6g	Venitul disponibil brut	Venitul naţional disponibil brut
◆	◆	◆	II.3	Contul de redistribuire a venitului în natură	◆	◆	◆	◆	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	◆
◆	◆	◆	II.4	Contul de utilizare a venitului	II.4.1	Contul de utilizare a venitului disponibil	◆	◆	B.8g	Economia brută	Economia naţională brută
◆	◆	◆	◆	◆	II.4.2	Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat	◆	◆	◆	◆	◆
Conturile de acumulare	III.	Conturi ale operaţiunilor de acumulare	III.1	Contul de capital	III.1.1	Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	◆
◆	◆	◆	◆	◆	III.1.2	Contul achiziţiilor de active nefinanciare	◆	◆	B.9	Capacitatea/necesarul net de finanţare	◆
◆	◆	◆	III.2	Contul financiar	◆	◆	◆	◆	B.9	Capacitatea/necesarul net de finanţare	◆
◆	◆	◆	III.3	Contul altor modificări de active	III.3.1	Alte modificări ale volumului conturilor de active	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	◆
◆	◆	◆	◆	◆	III.3.2	Conturi de reevaluare	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	III.3.2.1	Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	III.3.2.2	Contul câştigurilor/ pierderilor reale din deţinere	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	◆
Conturile de patrimoniu	IV.	Conturile de patrimoniu	IV.1	Contul de patrimoniu de deschidere		◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	Valoarea patrimoniului naţional
◆	◆	◆	IV.2	Contul de variaţie a patrimoniului		◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	Variaţia valorii patrimoniului naţional
◆	◆	◆	IV.3	Contul de patrimoniu de închidere		◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	Valoarea patrimoniului naţional
Contul de operaţiuni											
◆	0.	Contul de bunuri şi servicii									
Contul restului lumii (contul operaţiunilor cu exteriorul)									◆	◆	◆
Contul operaţiunilor curente	V.	Contul restului lumii	V.I	Contul exterior al operaţiunilor cu bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii
◆	◆	◆	V.II	Contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente	◆	◆	◆	◆	B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul
Conturi de acumulare	◆	◆	V.III	Conturile exterioare ale operaţiunilor de acumulare	V.III.1	Contul de capital	V.III.1.1	Contul variaţiilor valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	V.III.1.2	Contul achiziţiilor de active nefinanciare	B.9	Capacitatea/necesarul net de finanţare	◆
◆	◆	◆	◆	◆	V.III.2	Contul financiar	◆	◆	B.9	Capacitatea/necesarul net de finanţare	Capacitatea/necesarul net de finanţare
◆	◆	◆	◆	◆	V.III.3	Contul altor modificări de active	V.III.3.1	Alte modificări ale volumului conturilor de active	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	V.III.3.2	Conturi de reevaluare	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	◆
Conturile de patrimoniu	◆	◆	V.IV	Contul de active şi pasive exterioare	V.IV.1	Contul de patrimoniu de deschidere	◆	◆	B.90	Valoarea netă	Poziţia financiară exterioară netă
◆	◆	◆	◆	◆	V.IV.2	Contul de variaţie a patrimoniului	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	◆
◆	◆	◆	◆	◆	V.IV.3	Contul de patrimoniu de închidere	◆	◆	B.90	Valoarea netă	Poziţia financiară exterioară netă

SECVENŢA DE CONTURI
Conturile operaţiunilor curente
Contul de producţie (I)
8.10. Contul de producţie (I) înregistrează operaţiunile legate de procesul de producţie. Acesta se calculează pentru sectoarele instituţionale şi ramurile de activitate. El include în resurse producţia şi în utilizări consumul intermediar.
8.11. Contul de producţie evidenţiază unul dintre principalele solduri contabile ale sistemului - valoarea adăugată, care este valoarea creată de către orice unitate angajată într-o activitate de producţie - şi un agregat esenţial: produsul intern brut. Valoarea adăugată are semnificaţie economică atât pentru sectoarele instituţionale, cât şi pentru ramurile de activitate.
8.12. Valoarea adăugată (soldul contabil al contului) poate fi calculată înainte sau după consumul de capital fix, şi anume în formă brută sau netă. Având în vedere că producţia este evaluată la preţurile de bază, iar consumul intermediar la preţurile de achiziţie, valoarea adăugată nu include impozitele pe produse minus subvenţiile pe produse.
8.13. Contul de producţie la nivelul economiei totale conţine la partea de resurse, pe lângă producţia de bunuri şi servicii, impozitele minus subvenţiile pe produse. Contul de producţie permite astfel ca produsul intern brut (la preţurile pieţei) să fie obţinut ca un sold contabil. Codul pentru acest post-cheie agregat de echilibrare, valoarea adăugată la nivelul întregii economii ajustată pentru evaluare la preţurile pieţei, este B.1*g, iar acesta este PIB la preţurile pieţei. Codul produsului intern net (PIN) este B.1*n.
8.14. Serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) sunt alocate utilizatorilor sub formă de costuri. Acest lucru necesită ca o parte din plăţile dobânzilor către intermediarii financiari să fie reclasificate ca plăţi pentru servicii şi imputate ca producţie a producătorilor de intermediere financiară. O valoare echivalentă este identificată sub forma consumului utilizatorilor. Măsurarea valorii PIB este afectată de valoarea SIFIM repartizată consumului final, exporturilor şi importurilor.

Tabelul 8.2 - Contul I: Contul de producţie

Utilizări										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
3 604	3 604	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.1	Producţia
3 077	3 077	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă
147	147	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu
380	380	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.13	Producţia non-piaţă
1 883	◆	◆	1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Consumul intermediar
133	133	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse
1 854	◆	◆	1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/produsul intern brut
222	◆	◆	222	3	23	27	12	157	P.51c	Consumul de capital fix
1 632	◆	◆	1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/produsul intern net

Resurse										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
P.1	Producţia	2 808	146	348	270	32	3 604	◆	◆	3 604
P.11	Producţia de piaţă	2 808	146	0	123	0	3 077	◆	◆	3 077
P.12	Producţia pentru consumul final propriu	0	0	0	147	0	147	◆	◆	147
P.13	Producţia non-piaţă	◆	◆	348	◆	32	380	◆	◆	380
P.2	Consumul intermediar	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 883	1 883
D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse	◆	◆	◆	◆	◆	133	◆	◆	133
B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/produsul intern brut	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/produsul intern net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Conturile de distribuire şi utilizare a de venitului (II)
8.15. Distribuirea şi utilizarea venitului sunt analizate în patru etape: distribuirea primară, distribuirea secundară, redistribuirea în natură şi utilizarea venitului.
Prima etapă se referă la formarea veniturilor rezultate direct din procesul de producţie şi repartizarea lor între factorii de producţie (forţă de muncă, capital) şi administraţiile publice (prin impozitele pe producţie şi importuri şi subvenţii). Această etapă permite determinarea excedentului de exploatare (sau a venitului mixt în cazul gospodăriilor populaţiei) şi a venitului primar.
A doua etapă trasează redistribuirea venitului prin transferuri, altele decât transferurile sociale în natură şi transferurile de capital. Aceasta permite obţinerea venitului disponibil ca sold contabil.
Pentru a treia etapă, serviciile individuale furnizate societăţii de către administraţiile publice şi de IFSLSGP sunt tratate ca făcând parte din consumul final al gospodăriilor populaţiei şi se impută un venit corespunzător gospodăriilor. Acest lucru se realizează prin două conturi cu elemente ajustate. Se introduce un cont denumit contul de redistribuire a venitului în natură, care prezintă în partea de resurse venitul excedentar imputat gospodăriilor populaţiei şi o utilizare corespunzătoare pentru administraţiile publice şi IFSLSGP ca transfer imputat aferent acestor sectoare. Se obţine un sold contabil denumit venitul disponibil ajustat, care este identic cu venitul disponibil de la nivelul întregii economii, însă este diferit pentru sectoarele gospodăriile populaţiei, administraţii publice şi IFSLSGP.
În cea de-a patra etapă, venitul disponibil este transferat mai departe în următorul cont, contul de utilizare a venitului disponibil, iar acesta prezintă modul în care venitul este consumat, având economiile drept sold contabil. Atunci când serviciile individuale sunt recunoscute drept consum de către gospodăriile populaţiei prin contul de redistribuire a venitului în natură, contul de utilizare a venitului disponibil ajustat arată modul în care această valoare aferentă venitului disponibil ajustat este cheltuită de gospodăriile populaţiei cu privire la transferurile sociale în natură primite din partea administraţiilor publice şi a IFSLSGP, prin adăugarea valorii transferurilor sociale în natură la consumul final al gospodăriilor populaţiei în vederea obţinerii unei valori denumite consumul final efectiv. Consumul pentru administraţii publice şi IFSLSGP este redus cu o sumă egală şi opusă, astfel încât, atunci când se calculează economiile pentru sectoarele administraţiilor publice, IFSLSGP-urilor şi gospodăriilor populaţiei, tratamentul ajustat să permită obţinerea aceluiaşi sold contabil aferent economiilor pentru fiecare sector ca tratament standard.
Conturile de distribuire primară a venitului (II.1)
Contul de exploatare (II.1.1)
Formatul contului de exploatare pe sectoare instituţionale este prezentat în tabelul 8.3.
8.16. Contul de exploatare este prezentat, de asemenea, pe ramuri de activitate, în coloanele tabelelor de resurse şi utilizări.
8.17. Contul de exploatare prezintă operaţiunile aferente veniturilor primare din perspectiva sectoarelor care constituie resurse, şi nu din perspectiva sectoarelor de destinaţie.
8.18. Se prezintă modul în care valoarea adăugată acoperă remunerarea angajaţilor şi alte impozite (mai puţin subvenţii) pe producţie. Soldul contabil este excedentul de exploatare, care este excedentul (sau deficitul) din activitatea de producţie înainte de a se lua în considerare dobânzile, rentele sau impozitele pe care unitatea productivă trebuie:
(a) să le plătească pentru activele financiare sau resursele naturale pe care ea le-a luat cu împrumut sau le-a închiriat;
(b) să le primească pentru activele financiare sau resursele naturale care se află în proprietatea sa.
8.19. În cazul întreprinderilor neconstituite în societăţi care aparţin sectorului gospodăriilor populaţiei, soldul contului de exploatare conţine implicit un element care corespunde remunerării pentru munca efectuată de proprietar sau de membrii familiei sale. Aceste venituri din activităţi independente prezintă caracteristicile salariilor şi indemnizaţiilor, precum şi caracteristicile profitului rezultat din munca efectuată în calitate de întreprinzător. Nefiind în sens strict, nici salariu, nici profit ca atare, aceste venituri sunt denumite "venit mixt".
8.20. În cazul producţiei efectuate pentru sine de servicii de locuinţă de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi, soldul contului de exploatare este un excedent de exploatare (şi nu un venit mixt).

Tabelul 8.3 - Contul II.1.1: Contul de exploatare

Utilizări									
◆	Intrări corespunzătoare din	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆		◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare		Operaţiuni şi solduri contabile
									B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/produsul intern brut
									B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/produsul intern net
1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Remunerarea angajaţilor
950			950	6	11	63	29	841	D.11	Salarii şi indemnizaţii
200			200	5	0	55	5	145	D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor
181			181	4	0	51	4	132	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
168			168	4	0	48	4	122	D.1211	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
13			13	0	0	3	0	10	D.1212	Alte contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
19			19	1	0	4	1	13	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
18			18	1	0	4	1	12	D.1221	Contribuţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
1			1	0	0	0	0	1	D.1222	Alte contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
235		0	235						D.2	Impozite pe producţie şi importuri
141		0	141						D.21	Impozite pe produse
121		0	121						D.211	Taxe de tip TVA
17		0	17						D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA
17		0	17						D.2121	Drepturi asupra importurilor
0		0	0						D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor
3		0	3						D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri
94		0	94	1	0	1	4	88	D.29	Alte impozite pe producţie
- 44		0	- 44						D.3	Subvenţii
- 8		0	- 8						D.31	Subvenţii pentru produse
0		0	0						D.311	Subvenţii pentru importuri
- 8		0	- 8						D.319	Alte subvenţii pe produse
- 36		0	- 36	0	- 1	0	0	- 35	D.39	Alte subvenţii pentru producţie
452			452	3	84	27	46	292	B.2g	Excedentul brut de exploatare
61			61		61				B.3g	Venitul mixt brut
214			214	3	15	27	12	157	P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare
8			8		8				P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut
238			238	0	69	0	34	135	B.2n	Excedent net de exploatare
53			53		53				B.3n	Venitul mixt net

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/produsul intern brut	1 331	94	126	155	15	1 854			1 854
B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/produsul intern net	1 174	82	99	132	12	1 632			1 632

D.1	Remunerarea angajaţilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.11	Salarii şi indemnizaţii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.1211	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.1212	Alte contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.1221	Contribuţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.1222	Alte contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
D.2	Impozite pe producţie şi importuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.21	Impozite pe produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.211	Taxe de tip TVA	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.2121	Drepturi asupra importurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.3	Subvenţii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.31	Subvenţii pentru produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.311	Subvenţii pentru importuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.319	Alte subvenţii pe produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
D.39	Alte subvenţii pentru producţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆
B.2g	Excedentul brut de exploatare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.3g	Venitul mixt brut	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.2n	Excedent net de exploatare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.3n	Venitul mixt net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Contul de alocare a veniturilor primare (II. 1.2)

8.21. Spre deosebire de contul de exploatare, contul de alocare a veniturilor primare tratează unităţile şi sectoarele instituţionale rezidente în calitate de beneficiari ai veniturilor primare, şi nu în calitate de producători ale căror activităţi generează venituri primare.

8.22. Prin venituri primare se înţeleg veniturile de care dispun unităţile rezidente datorită participării lor directe la procesele de producţie şi veniturile pe care le primeşte proprietarul unui activ financiar sau al unei resurse naturale pentru că a furnizat fonduri unei alte unităţi instituţionale sau pentru că a pus la dispoziţia unei astfel de unităţi resursa naturală respectivă.

8.23. În ceea ce priveşte sectorul gospodăriilor populaţiei, remunerarea angajaţilor (D.1), ca resursă în contul de alocare a veniturilor primare, nu este aceeaşi ca intrarea D.1 ca utilizare în contul de exploatare. În contul de exploatare aferent gospodăriilor populaţiei, la intrarea din partea de utilizare se arată cât de mult se plăteşte personalului angajat în activităţile economice ale gospodăriilor. În contul de alocare primară a veniturilor gospodăriilor populaţiei, intrarea în partea de resurse prezintă toate remuneraţiile forţei de muncă obţinute de sectorul gospodăriilor populaţiei ai cărui reprezentanţi lucrează ca angajaţi în întreprinderi, administraţii publice etc. Prin urmare, intrarea din contul de distribuire pentru gospodăriile populaţiei este mult mai mare decât intrarea din contul de exploatare aferent sectorului gospodăriilor populaţiei.

8.24. Contul de alocare a veniturilor primare (II.1.2.) nu poate fi calculat decât pentru sectoare şi subsectoare instituţionale deoarece, în cazul ramurilor de activitate, defalcarea anumitor fluxuri legate de finanţare (împrumuturi de capital) şi de active este imposibilă.

8.25. Contul de alocare a veniturilor primare se împarte într-un cont de venit al întreprinderii (II.1.2.1.) şi un cont de alocare a altor venituri primare (II.1.2.2.).

Tabelul 8.4 - Contul II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare

Utilizări										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.2g	Excedentul brut de exploatare
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.3g	Venitul mixt brut
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.2n	Excedent net de exploatare
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.3n	Venitul mixt net
6	◆	6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.1	Remunerarea angajaţilor

6	◆	6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.11	Salarii şi indemnizaţii
0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor
0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.1211	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.1212	Alte contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.1221	Contribuţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
0	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.1222	Alte contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2	Impozite pe producţie şi importuri
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.21	Impozite pe produse
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.211	Taxe de tip TVA
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.3	Subvenţii
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pentru produse
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pentru importuri
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pentru produse
0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.39	Alte subvenţii pentru producţie
435	◆	44	391	6	41	42	168	134	D.4	Venituri din proprietate
230	◆	13	217	6	14	35	106	56	D.41	Dobânzi
79	◆	17	62	0	◆	◆	15	47	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor
67	◆	13	54	◆	◆	◆	15	39	D.421	Dividende
12	◆	4	8	◆	◆	◆	0	8	D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor
14	◆	14	0	◆	◆	◆	0	0	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe
47	◆	0	47	◆	◆	◆	47	◆	D.44	Alte venituri din investiţii
25	◆	0	25	◆	◆	◆	25	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări
8	◆	0	8	◆	◆	◆	8	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie
14	◆	0	14	◆	◆	◆	14	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii
6	◆	0	6	◆	◆	◆	6	◆	D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii
8	◆	0	8	◆	◆	◆	8	◆	D.4432	Venituri nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii
653	◆	◆	65	0	27	7	0	31	D.45	Rente
1 864	◆	◆	1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut
1 642	◆	◆	1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/ Venitul naţional net

Resurse									
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări	◆

								corespunzătoare din		
	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.2g	Excedentul brut de exploatare	292	46	27	84	3	452			452
B.3g	Venitul mixt brut				61		61			61
B.2n	Excedent net de exploatare	135	34	0	69	0	238			238
B.3n	Venitul mixt net				53		53			53
D.1	Remunerarea angajaţilor				1 154		1 154	2		1 156
D.11	Salarii şi indemnizaţii				954		954	2		956
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor				200		200	0		200
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor				181		181	0		181
D.1211	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor				168		168	0		168
D.1212	Alte contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor				13		13	0		13
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor				19		19	0		19
D.1221	Contribuţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor				18		18	0		18
D.1222	Alte contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor				1		1	0		1
D.2	Impozite pe producţie şi importuri			235			235			235
D.21	Impozite pe produse			141			141			141
D.211	Taxe de tip TVA			121			121			121
D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA			17			17			17
D.2121	Drepturi asupra importurilor			17			17			17
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor			0			0			0
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri			3			3			3
D.29	Alte impozite pe producţie			94			94			94
D.3	Subvenţii			- 44			- 44			- 44
D.31	Subvenţii pentru produse			- 8			- 8			- 8
D.311	Subvenţii pentru importuri			0			0			0
D.319	Alte subvenţii pe produse			- 8			- 8			- 8
D.39	Alte subvenţii pentru producţie			- 36			- 36			- 36
D.4	Venituri din proprietate	96	149	22	123	7	397	38		435
D.41	Dobânzi	33	106	14	49	7	209	21		230
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	10	25	7	20	0	62	17		79
D.421	Dividende	10	25	5	13	0	53	14		67
D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor			2	7		9	3		12
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	4	7	0	3	0	14	0		14
D.44	Alte venituri din investiţii	8	8	1	30	0	47	0		47
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de polite de asigurări	5	0	0	20	0	25	0		25
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie				8		8	0		8
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii	3	8	1	2	0	14	0		14
D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii	1	3	0	2	0	6	0		6

D.4432	Venituri nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii	2	5	1	0	0	8	0	◆	8
D.45	Rente	41	3	0	21	0	65	◆	◆	65
B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/ Venitul naţional net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Contul de venit al întreprinderii (II.1.2.1)

8.26. Contul de venit al întreprinderii are ca obiect determinarea unui sold contabil corespunzător conceptului de profit curent înaintea distribuirii şi impozitării venitului, aşa cum este utilizat de obicei în contabilitatea de întreprindere.

8.27. Pentru administraţiile publice şi instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei, acest cont se referă numai la activităţile lor de piaţă.

8.28. Venitul întreprinderii corespunde excedentului de exploatare sau venitului mixt (în partea de resurse a contului):

plus veniturile din proprietate de primit în legătură cu activele financiare şi alte active aparţinând întreprinderii (în partea de resurse a contului);

minus dobânzile de plătit de către întreprindere, alte venituri din investiţii de plătit, precum şi rentele de plătit pentru terenuri şi alte resurse naturale închiriate de întreprindere (în partea de utilizări a contului).

Nu sunt deduse din venitul întreprinderii veniturile din proprietate de plătit sub formă de dividende, retragerile din veniturile cvasisocietăţilor sau beneficiile reinvestite din investiţii străine directe.

Contul de alocare a altor venituri primare (II.1.2.2)

8.29. Contul de alocare a altor venituri primare are ca obiect trecerea de la conceptul de venit al întreprinderii la conceptul de venit primar. El conţine deci elementele venitului primar care nu sunt incluse în contul de venit al întreprinderii:

(a) pentru societăţi, dividendele distribuite, retragerile din venitul cvasisocietăţilor şi beneficii reinvestite din investiţii străine directe (în partea de utilizări a contului);

(b) pentru gospodăriile populaţiei:

1. veniturile din proprietate de plătit, în afară de rentele şi dobânzile de plătit în legătură cu activitatea întreprinderii (în partea de utilizări a contului);

2. remunerarea angajaţilor (în partea de resurse a contului);

3. veniturile din proprietate de primit, în afară de cele primite în legătură cu activitatea întreprinderii (în partea de resurse a contului);

(c) pentru administraţiile publice:

1. veniturile din proprietate de plătit, în afară de cele legate de activităţile de piaţă (în partea de utilizări a contului);

2. impozitele fără subvenţii pentru producţie şi importuri (în partea de resurse a contului);

3. veniturile din proprietate de primit, în afară de cele legate de activităţile de piaţă (în partea de resurse a contului).

Tabelul 8.5 - Contul II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.2g	Excedentul brut de exploatare
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.3g	Venitul mixt brut
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.2n	Excedent net de exploatare
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.3n	Venitul mixt net
240	◆	◆	240	◆	◆	◆	153	87	D.4	Venituri din proprietate
162	◆	◆	162	◆	◆	◆	106	56	D.41	Dobânzi
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.421	Dividende
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe
47	◆	◆	47	◆	◆	◆	47	◆	D.44	Alte venituri din investiţii
25	◆	◆	25	◆	◆	◆	25	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de polițe de asigurări
8	◆	◆	8	◆	◆	◆	8	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie
14	◆	◆	14	◆	◆	◆	14	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii
31	◆	◆	31	◆	◆	◆	0	31	D.45	Rente
343	◆	◆	343	◆	◆	◆	42	301	B.4g	Venitul brut al întreprinderii
174	◆	◆	174	◆	◆	◆	30	144	B.4n	Venitul net al întreprinderii

Resurse										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.2g	Excedentul brut de exploatare	292	46	27	84	3	452	◆	◆	452
B.3g	Venitul mixt brut	◆	◆	◆	61	◆	61	◆	◆	61
B.2n	Excedent net de exploatare	135	34	0	69	0	238	◆	◆	238
B.3n	Venitul mixt net	◆	◆	◆	53	◆	53	◆	◆	53
D.4	Venituri din proprietate	96	149	◆	◆	◆	245	◆	◆	245
D.41	Dobânzi	33	106	◆	◆	◆	139	◆	◆	139
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	10	25	◆	◆	◆	35	◆	◆	35
D.421	Dividende	10	25	◆	◆	◆	35	◆	◆	35

D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆	◆	0
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	4	7	◆	◆	◆	11	◆	◆	11
D.44	Alte venituri din investiţii	8	8	◆	◆	◆	16	◆	◆	16
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	5	◆	◆	◆	◆	5	◆	◆	5
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆	◆	0
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii	3	8	◆	◆	◆	11	◆	◆	11
D.45	Rente	41	3	◆	◆	◆	44	◆	◆	44
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.4n	Venitul net al întreprinderii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 8.5 - Contul II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.4g	Venitul brut al întreprinderii
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.4n	Venitul net al întreprinderii
6	◆	6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.1	Remunerarea angajaţilor
6	◆	6	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.11	Salarii şi indemnizaţii
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2	Impozite pe producţie şi importuri
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.21	Impozite pe produse
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.211	Taxe de tip TVA
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.3	Subvenţii
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pentru produse
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pentru importuri
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.39	Alte subvenţii pentru producţie
214	◆	63	151	6	41	42	15	47	D.4	Venituri din proprietate
68	◆	13	55	6	14	35	◆	◆	D.41	Dobânzi
98	◆	36	62	◆	◆	◆	15	47	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor
54	◆	0	54	◆	◆	◆	15	39	D.421	Dividende
44	◆	36	8	◆	◆	◆	◆	8	D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor
14	◆	14	0	◆	◆	◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.44	Alte venituri din investiţii
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie

◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii
34	◆	◆	34	0	27	7	◆	◆	D.45	Rente
1 864	◆	◆	1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut
1 642	◆	◆	1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/ Venitul naţional net

Resurse										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	301	42	◆	◆	◆	343	◆	◆	343
B.4n	Venitul net al întreprinderii	144	30	◆	◆	◆	174	◆	◆	174
D.1	Remunerarea angajaţilor	◆	◆	◆	1 154	◆	1 154	2	◆	1 156
D.11	Salarii şi indemnizaţii	◆	◆	◆	954	◆	954	2	◆	956
D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	200	◆	200	◆	◆	200
D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	181	◆	181	◆	◆	181
D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	◆	◆	◆	19	◆	19	◆	◆	19
D.2	Impozite pe producţie şi importuri	◆	◆	235	◆	◆	235	◆	◆	235
D.21	Impozite pe produse	◆	◆	141	◆	◆	141	◆	◆	141
D.211	Taxe de tip TVA	◆	◆	121	◆	◆	121	◆	◆	121
D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	◆	◆	17	◆	◆	17	◆	◆	17
D.2121	Drepturi asupra importurilor	◆	◆	17	◆	◆	17	◆	◆	17
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	◆	◆	0	◆	◆	0	◆	◆	0
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri	◆	◆	3	◆	◆	3	◆	◆	3
D.29	Alte impozite pe producţie	◆	◆	94	◆	◆	94	◆	◆	94
D.3	Subvenţii	◆	◆	- 44	◆	◆	- 44	◆	◆	- 44
D.31	Subvenţii pentru produse	◆	◆	- 8	◆	◆	- 8	◆	◆	- 8
D.311	Subvenţii pentru importuri	◆	◆	0	◆	◆	0	◆	◆	0
D.319	Alte subvenţii pe produse	◆	◆	- 8	◆	◆	- 8	◆	◆	- 8
D.39	Alte subvenţii pentru producţie	◆	◆	- 36	◆	◆	- 36	◆	◆	- 36
D.4	Venituri din proprietate	◆	◆	22	123	7	152	38	◆	190
D.41	Dobânzi	◆	◆	14	49	7	70	21	◆	91
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	◆	◆	7	20	0	27	17	◆	44
D.421	Dividende	◆	◆	5	13	0	18	14	◆	32
D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor	◆	◆	2	7	0	9	3	◆	12
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	◆	◆	0	3	0	3	0	◆	3
D.44	Alte venituri din investiţii	◆	◆	1	30	0	31	0	◆	31
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	◆	◆	0	20	0	20	0	◆	20
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	◆	◆	0	8	0	8	0	◆	8
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii	◆	◆	1	2	0	3	0	◆	3
D.45	Rente	◆	◆	0	21	0	21	◆	◆	21
B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/ Venitul naţional net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Contul de distribuire secundară a venitului (11.2)

8.30. Contul de distribuire secundară a venitului arată modul în care soldul veniturilor primare ale unui sector instituţional este afectat prin redistribuiri: impozite curente pe venit, patrimoniu etc., contribuţii şi prestaţii sociale (în afară de transferurile sociale în natură) şi alte transferuri curente.

8.31. Soldul contului este venitul disponibil, care reflectă operaţiunile curente şi care reprezintă suma disponibilă pentru consumul final sau pentru economii.

8.32. Contribuţiile sociale sunt înregistrate în partea de utilizări a contului de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populaţiei şi în partea de resurse a contului de distribuire secundară a venitului sectoarelor instituţionale care gestionează asigurările sociale. Atunci când contribuţiile sociale în sarcina angajatorilor sunt de plătit în beneficiul angajaţilor lor, ele sunt mai întâi incluse în remunerarea angajaţilor, în partea de utilizări a contului de exploatare al angajatorului, deoarece sunt un element de cost salarial; ele sunt, de asemenea, înregistrate, ca remunerare a angajaţilor, în partea de resurse a contului de alocare primară a veniturilor gospodăriilor populaţiei, pentru că corespund prestaţiilor acordate gospodăriilor.

Contribuţiile sociale care figurează în partea de utilizări a contului de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populaţiei sunt fără tarifele aferente serviciilor fondurilor de pensii şi ale altor societăţi de asigurare, ale căror resurse sunt constituite - în totalitate sau în parte - din contribuţiile sociale efective.

Un post de ajustare este prezentat în tabelul referitor la plăţile pentru serviciile prestate de sistemele de asigurări sociale. Contribuţiile sociale nete (D.61) sunt înregistrate fără aceste plăţi, însă, având în vedere că este dificilă repartizarea lor la componentele rubricii D.61, contribuţiile sociale nete sunt prezentate în tabel incluzând aceste plăţi. Prin urmare, D.61 este suma componentelor sale minus acest post de ajustare.

Contul de redistribuire a venitului în natură (II. 3)

8.33. Contul de redistribuire a venitului în natură prezintă o imagine mai amplă a venitului gospodăriilor populaţiei prin includerea fluxurilor care corespund utilizării bunurilor şi serviciilor individuale de care aceste gospodării beneficiază cu titlu gratuit din partea administraţiilor publice şi a IFSLSGP, şi anume transferurile sociale în natură. Această metodă permite comparaţiile în timp atunci când condiţiile economice şi sociale diferă sau se modifică şi completează analiza rolului jucat de administraţiile publice în redistribuirea venitului.

8.34. Transferurile sociale în natură sunt înregistrate în partea de resurse a contului de redistribuire a venitului în natură pentru gospodăriile populaţiei şi în partea de utilizări pentru administraţiile publice şi instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei.

8.35. Soldul contului de redistribuire a venitului în natură este venitul disponibil ajustat, iar acesta este prima intrare în partea de resurse a contului de utilizare a venitului disponibil ajustat (II.4.2).

Tabelul 8.6 - Contul II.2.: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/ Venitul naţional net
1 229	◆	17	1 212	7	582	248	277	98	◆	Transferuri curente
213	◆	1	212	0	178	0	10	24	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
204	◆	1	203	0	176	0	7	20	D.51	Impozite pe venit
9	◆	◆	9	0	2	0	3	4	D.59	Alte impozite curente
333	◆	0	333	◆	333	◆	◆	◆	D.61	Contribuţii sociale nete
181	◆	0	181	◆	181	◆	◆	◆	D.611	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
168	◆	0	168	◆	168	◆	◆	◆	D.6111	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
13	◆	0	13	◆	13	◆	◆	◆	D.6112	Alte contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor
19	◆	0	19	◆	19	◆	◆	◆	D.612	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
18	◆	0	18	◆	18	◆	◆	◆	D.6121	Contribuţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
1	◆	0	1	◆	1	◆	◆	◆	D.6122	Alte contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
129	◆	0	129	◆	129	◆	◆	◆	D.613	Contribuţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei
115	◆	0	115	◆	115	◆	◆	◆	D.6131	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei
14	◆	0	14	◆	14	◆	◆	◆	D.6132	Alte contribuţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei
10	◆	0	10	◆	10	◆	◆	◆	D.614	Contribuţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei
8	◆	0	8	◆	8	◆	◆	◆	D.6141	Contribuţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei

2	◆	0	2	◆	2	◆	◆	◆	D.6142	Alte contribuţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei
- 6	◆	0	- 6	◆	- 6	◆	◆	◆	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale
384	◆	0	384	5	0	112	205	62	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură
53	◆	0	53	◆	◆	53	◆	◆	D.621	Prestaţii de securitate socială în bani
45	◆	0	45	◆	◆	45	◆	◆	D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani
8	◆	0	8	◆	◆	8	◆	◆	D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani
279	◆	0	279	5	0	7	205	62	D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale
250	◆	0	250	3	0	5	193	49	D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii
29	◆	0	29	2	0	2	12	13	D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, exclusiv de pensii
52	◆	◆	52	◆	◆	52	◆	◆	D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani
299	◆	16	283	2	71	136	62	12	D.7	Alte transferuri curente
58	◆	2	56	0	31	4	13	8	D.71	Prime nete de asigurare generală
44	◆	1	43	0	31	4	0	8	D.711	Prime nete de asigurare directă generală
14	◆	1	13	◆	◆	◆	13	◆	D.712	Prime nete de reasigurare generală
60	◆	12	48	◆	◆	◆	48	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente asigurărilor generale
45	◆	0	45	◆	◆	◆	45	◆	D.721	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente asigurărilor directe generale
15	◆	12	3	◆	◆	◆	3	◆	D.722	Indemnizaţii de asigurare - aferente reasigurărilor generale
96	◆	0	96	◆	◆	96	◆	◆	D.73	Transferuri curente între administraţiile publice
23	◆	1	22	◆	◆	22	◆	◆	D.74	Cooperare internaţională curentă
53	◆	1	52	2	40	5	1	4	D.75	Transferuri curente diverse
36	◆	0	36	0	29	5	1	1	D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
8	◆	1	7	◆	7	◆	◆	◆	D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei
9	◆	0	9	2	4	0	0	3	D.759	Alte transferuri curente diverse
9	◆	◆	9	◆	◆	9	◆	◆	D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB
1 826	◆	◆	1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Venitul disponibil brut
1 604	◆	◆	1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Venitul disponibil net

Resurse										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut	254	27	198	1 381	4	1 864	◆	◆	1 864

B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/ Venitul naţional net	97	15	171	1 358	1	1 642	⬚	⬚	1 642
⬚	Transferuri curente	72	275	367	420	40	1 174	55	⬚	1 229
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	⬚	⬚	213	⬚	⬚	213	0	⬚	213
D.51	Impozite pe venit	⬚	⬚	204	⬚	⬚	204	0	⬚	204
D.59	Alte impozite curente	⬚	⬚	9	⬚	⬚	9	⬚	⬚	9
D.61	Contribuţii sociale nete	66	212	50	0	5	333	0	⬚	333
D.611	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	31	109	38	0	3	181	0	⬚	181
D.6111	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	27	104	35	0	2	168	0	⬚	168
D.6112	Alte contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	4	5	3	0	1	13	0	⬚	13
D.612	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	12	2	4	0	1	19	0	⬚	19
D.6121	Contribuţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	12	1	4	0	1	18	0	⬚	18
D.6122	Alte contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	1	0	0	0	1	0	⬚	1
D.613	Contribuţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	25	94	9	0	1	129	0	⬚	129
D.6131	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	19	90	6	0	0	115	0	⬚	115
D.6132	Alte contribuţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	6	4	3	0	1	14	0	⬚	14
D.614	Contribuţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	⬚	10	⬚	⬚	⬚	10	0	⬚	10
D.6141	Contribuţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	⬚	8	⬚	⬚	⬚	8	0	⬚	8
D.6142	Alte contribuţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	⬚	2	⬚	⬚	⬚	2	0	⬚	2
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	2	3	⬚	1	⬚	6	0	⬚	6
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	⬚	⬚	⬚	384	⬚	384	0	⬚	384
D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	⬚	⬚	⬚	53	⬚	53	0	⬚	53
D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani	⬚	⬚	⬚	45	⬚	45	0	⬚	45
D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani	⬚	⬚	⬚	8	⬚	8	0	⬚	8
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	⬚	⬚	⬚	279	⬚	279	0	⬚	279
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	⬚	⬚	⬚	250	⬚	250	0	⬚	250
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, exclusiv de pensii	⬚	⬚	⬚	29	⬚	29	0	⬚	29
D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani	⬚	⬚	⬚	52	⬚	52	0	⬚	52

D.7	Alte transferuri curente	6	62	104	36	36	244	55	◆	299
D.71	Prime nete de asigurare generală	◆	47	◆	◆	◆	47	11	◆	58
D.711	Prime nete de asigurare directă generală	◆	44	◆	◆	◆	44	◆	◆	44
D.712	Prime nete de reasigurare generală	◆	3	◆	◆	◆	3	11	◆	14
D.72	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente asigurărilor generale	6	15	1	35	0	57	3	◆	60
D.721	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente asigurărilor directe generale	6	◆	1	35	◆	42	3	◆	45
D.722	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente reasigurărilor generale	◆	15	◆	◆	◆	15	0	◆	15
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	◆	◆	96	◆	◆	96	0	◆	96
D.74	Cooperare internaţională curentă	◆	◆	1	◆	◆	1	22	◆	23
D.75	Transferuri curente diverse	0	0	6	1	36	43	10	◆	53
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	◆	◆	◆	◆	36	36	◆	◆	36
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	◆	◆	◆	1	◆	1	7	◆	8
D.759	Alte transferuri curente diverse	◆	◆	6	◆	◆	6	3	◆	9
D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB	◆	◆	◆	◆	◆	◆	9	◆	9
B.6g	Venitul disponibil brut	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.6n	Venitul disponibil net	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 8.7 - Contul II.3: Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6g	Venitul disponibil brut
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6n	Venitul disponibil net
215	◆	◆	215	31	◆	184	◆	◆	D.63	Transferuri sociale în natură
211	◆	◆	211	31	◆	180	◆	◆	D.631	Transferuri sociale în natură - producţia nonpiaţă
4	◆	◆	4	◆	◆	4	◆	◆	D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată
1 826	◆	◆	1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut
1 604	◆	◆	1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Venitul disponibil ajustat net

Resurse										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.6g	Venitul disponibil brut	228	25	317	1 219	37	1 826	◆	◆	1 826
B.6n	Venitul disponibil net	71	13	290	1 196	34	1 604	◆	◆	1 604
D.63	Transferuri sociale în natură	◆	◆	◆	215	◆	215	◆	◆	215
D.631	Transferuri sociale în natură - producţia nonpiaţă	◆	◆	◆	211	◆	211	◆	◆	211

D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	⊕	⊕	⊕	4	⊕	4	⊕	⊕	4
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕

Contul de utilizare a venitului (II.4)

8.36. Pentru sectoarele instituţionale care au un consum final, contul de utilizare a venitului arată modul în care venitul disponibil (sau venitul disponibil ajustat) este repartizat între cheltuiala pentru consum final (sau consum final efectiv) şi economii.

8.37. În sistem, numai administraţiile publice, instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor şi gospodăriile populaţiei au un consum final. În plus, contul de utilizare a venitului include, pentru gospodăriile populaţiei şi fondurile de pensii, un post de ajustare (D.8 - Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie), care se reflectă în modul în care sunt înregistrate operaţiunile între gospodăriile populaţiei şi fondurile de pensii. Acesta este explicat în capitolul privind operaţiunile de repartiţie, punctul 4.141.

Contul de utilizare a venitului disponibil (II.4.1)

8.38. Contul de utilizare a venitului disponibil include noţiunea de cheltuială pentru consumul final finanţată de diferitele sectoare implicate: gospodăriile populaţiei, administraţiile publice şi instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei.

8.39. Soldul contului de utilizare a venitului disponibil este reprezentat de economii.

Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat (II.4.2)

8.40. Acest cont este legat de contul de redistribuire a venitului în natură (II.3). Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat include noţiunea de consum final efectiv care corespunde valorii bunurilor şi serviciilor de care dispun efectiv gospodăriile populaţiei pentru consumul lor final, chiar dacă achiziţia lor este finanţată de administraţiile publice sau de instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor.

În consecinţă, consumul final efectiv al administraţiilor publice şi al IFSLSGP corespunde numai consumului final colectiv.

8.41. La nivelul economiei totale, cheltuiala pentru consum final şi consumul final efectiv sunt egale; diferă numai repartiţia între sectoarele instituţionale. Acelaşi lucru este valabil şi pentru venitul disponibil şi pentru venitul disponibil ajustat.

8.42. Economiile reprezintă soldul contabil în ambele versiuni ale contului de utilizare a venitului. Valoarea acesteia este identică pentru toate sectoarele, indiferent dacă se obţine scăzând cheltuiala pentru consumul final din venitul disponibil sau scăzând consumul final efectiv din venitul disponibil ajustat.

8.43. Economiile reprezintă suma (pozitivă sau negativă) rezultată din operaţiunile curente, care fac legătura cu acumularea. Dacă economiile sunt pozitive, venitul necheltuit este destinat achiziţiei de active sau reducerii pasivelor. Dacă economiile sunt negative, unele active sunt lichidate sau unele pasive cresc.

Tabelul 8.8 - Contul II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări										
⊕	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	⊕	⊕
⊕			⊕	⊕	⊕		⊕	⊕	⊕	⊕
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	⊕	Operaţiuni şi solduri contabile
⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	B.6g	Venitul disponibil brut
⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	B.6n	Venitul disponibil net
1 399	⊕	⊕	1 399	32	1 015	352	⊕	⊕	P.3	cheltuiala pentru consum final
1 230	⊕	⊕	1 230	31	1 015	184	⊕	⊕	P.31	Cheltuiala pentru consum individual
169	⊕	⊕	169	1	⊕	168	⊕	⊕	P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv
11	⊕	0	11	0	⊕	0	11	0	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie
427	⊕	⊕	427	5	215	- 35	14	228	B.8g	Economia brută
205	⊕	⊕	205	2	192	- 62	2	71	B.8n	Economia netă
- 13	⊕	- 13	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul

Resurse										
⊕	⊕	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		⊕
⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕			⊕
⊕	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.6g	Venitul disponibil brut	228	25	317	1 219	37	1 826	⊕	⊕	1 826
B.6n	Venitul disponibil net	71	13	290	1 196	34	1 604	⊕	⊕	1 604
P.3	Cheltuiala pentru consum final	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	1 399	1 399
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	1 230	1 230
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	169	169
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	⊕	⊕	⊕	11	⊕	11	0	⊕	11
B.8g	Economia brută	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
B.8n	Economia netă	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕

Tabelul 8.9 - Contul II.4.2: Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări										
⊕	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	⊕	⊕
⊕			⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	⊕	Operaţiuni şi solduri contabile

◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.7n	Venitul disponibil ajustat net
1 399	◆	◆	1 399	1	1 230	168	◆	◆	P.4	Consumul final efectiv
1 230	◆	◆	1 230	◆	1 230	◆	◆	◆	P.41	Consumul individual efectiv
169	◆	◆	169	1	◆	168	◆	◆	P.42	Consumul colectiv efectiv
11	◆	0	11	0	◆	0	11	0	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie
427	◆	◆	427	5	215	- 35	14	228	B.8g	Economia brută
205	◆	◆	205	2	192	- 62	2	71	B.8n	Economia netă
- 13	◆	- 13	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul

Resurse										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	228	25	133	1 434	6	1 826	◆	◆	1 826
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	71	13	106	1 411	3	1 604	◆	◆	1 604
P.4	Consumul final efectiv	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 399	1 399
P.41	Consumul individual efectiv	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 230	1 230
P.42	Consumul colectiv efectiv	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	169	169
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	◆	◆	◆	11	◆	11	0	◆	11
B.8g	Economia brută	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.8n	Economia netă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Conturile operaţiunilor de acumulare (III)

8.44. Conturile operaţiunilor de acumulare sunt conturi de flux. Ele înregistrează diferitele cauze ale variaţiilor activelor şi pasivelor unităţilor, precum şi variaţia valorii lor nete.

8.45. Variaţiile activelor sunt înregistrate în partea stângă a conturilor (cu semn pozitiv sau negativ), variaţiile pasivelor şi valorii nete în partea dreaptă (cu semn pozitiv sau negativ).

Contul de capital (III.1)

8.46. Contul de capital înregistrează achiziţiile minus cedările de active nefinanciare de către unităţile rezidente şi măsoară variaţiile valorii nete datorate economiei (soldul final al conturilor operaţiunilor curente) şi transferurilor de capital.

8.47. Contul de capital permite să se determine măsura în care achiziţiile minus cedările de active nefinanciare au fost finanţate din economiile realizate şi transferuri de capital. Aceasta arată fie o capacitate de finanţare netă, care corespunde sumei de care dispune o unitate sau un sector pentru a finanţa, în mod direct sau indirect, alte unităţi sau sectoare, fie un necesar de finanţare care corespunde sumei pe care o unitate sau un sector trebuie să o împrumute de la alte unităţi sau sectoare.

Contul variaţiei valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital (III.1.1)

8.48. Acest cont permite calculul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital, care corespund economiilor nete majorate cu transferurile de capital de primit şi diminuate cu transferurile de capital de plătit.

Contul achiziţiilor de active nefinanciare (III.1.2)

8.49. Acest cont înregistrează achiziţiile minus cedările de active nefinanciare pentru a trece de la conceptul de variaţie a valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital la cel de capacitate de finanţare sau de necesar net de finanţare.

Contul financiar (III.2)

8.50. Contul financiar înregistrează, pe tipuri de instrumente financiare, variaţiile activelor financiare şi ale pasivelor care alcătuiesc capacitatea sau necesarul net de finanţare. Întrucât acestea trebuie să corespundă soldurilor de excedent sau deficit de financiar al contului de capital, transferate mai departe la acest cont ca primă intrare în partea de variaţii ale pasivelor şi valorii nete, nu există un sold contabil în acest cont.

8.51. Clasificarea activelor şi pasivelor utilizate în contul financiar este identică cu cea utilizată în conturile de patrimoniu.

Tabelul 8.10 - Contul III.1.1: Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.8n	Economia netă
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.91r	Impozite pe capital de primit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.99r	Alte transferuri de capital de primit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.91p	Impozite pe capital de plătit

◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.92p	Ajutoare pentru investiţii de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.99p	Alte transferuri de capital de plătit
192	◆	- 29	221	20	236	- 81	- 16	62	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.8n	Economia netă	71	2	- 62	192	2	205	◆	◆	205
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	- 13	◆	- 13
D.9r	Transferuri de capital de primit	33	0	6	23	0	62	4	◆	66
D.91r	Impozite pe capital de primit	◆	◆	2	◆	◆	2	◆	◆	2
D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit	23	0	0	0	0	23	4	◆	27
D.99r	Alte transferuri de capital de primit	10	◆	4	23	◆	37	◆	◆	37
D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1	◆	- 66
D.91p	Impozite pe capital de plătit	0	0	0	- 2	0	- 2	0	◆	- 2
D.92p	Ajutoare pentru investiţii de plătit	◆	◆	- 27	◆	◆	- 27	◆	◆	- 27
D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 16	- 7	- 7	- 3	- 3	- 36	- 1	◆	- 37
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10	◆	192

Tabelul 8.11 - Contul III.1.2: Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital
414	◆	◆	414	5	55	38	8	308	P.5g	Formarea brută de capital
192	◆	◆	192	2	32	11	- 4	151	P.5n	Formarea netă de capital
376	◆	◆	376	5	48	35	8	280	P.51g	Formarea brută de capital fix
359	◆	◆	359	5	48	35	8	263	P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe
358	◆	◆	358	5	45	38	8	262	P.5111	Achiziţii de active fixe noi
9	◆	◆	9	1	3	0	0	5	P.5112	Achiziţii de active fixe existente
- 8	◆	◆	- 8	- 1	0	- 3	◆	- 4	P.5113	Cedări de active fixe existente
17	◆	◆	17	◆	◆	◆	◆	17	P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse
- 222	◆	◆	- 222	- 3	- 23	- 27	- 12	- 157	P.51c	Consumul de capital fix
28	◆	◆	28	0	2	0	0	26	P.52	Variaţia stocurilor
10	◆	◆	10	0	5	3	0	2	P.5 3	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare
0	◆	◆	0	1	4	2	0	- 7	NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse
0	◆	◆	0	1	3	2	0	- 6	NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale
0	◆	0	0	0	1	0	0	- 1	NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe

0	◆	0	0	◆	◆	◆	0	0	NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale ş active comerciale
0	◆	- 10	10	- 4	174	- 103	- 1	- 56	B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10	◆	192
P.5g	formarea brută de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	414	414
P.5n	Formarea netă de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	192	192
P.51g	Formarea brută de capital fix	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	376	376
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	359	359
P.5111	Achiziţii de active fixe noi	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	358	358
P.5112	Achiziţii de active fixe existente	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	9	9
P.5113	Cedări de active fixe existente	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	- 8	- 8
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	17	17
P.51c	Consumul de capital fix	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	- 222	- 222
P.52	Variaţia stocurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	28	28
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	10	10
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	0
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	0
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Tabelul 8.12 - Contul III.2: Contul financiar

Variaţii ale activelor										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare
483	◆	47	436	2	189	- 10	172	83	F	Achiziţii nete de active financiare
0	◆	1	- 1	◆	◆	◆	- 1	◆	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
0	◆	1	- 1	◆	◆	◆	- 1	◆	F.11	Aur monetar
0	◆	0	0	◆	◆	◆	0	◆	F.12	DST
100	◆	11	89	2	64	- 26	10	39	F.2	Numerar şi depozite
36	◆	3	33	1	10	2	15	5	F.21	Numerar
28	◆	2	26	1	27	- 27	- 5	30	F.22	Depozite transferabile
- 5	◆	◆	- 5	◆	◆	◆	-5	◆	F.221	Poziţii interbancare
33	◆	2	31	1	27	- 27	0	30	F.229	Alte depozite transferabile
36	◆	6	30	0	27	- 1	0	4	F.29	Alte depozite
95	◆	9	86	- 1	10	4	66	7	F.3	Titluri de natura datoriei
29	◆	2	27	0	3	1	13	10	F.31	Pe termen scurt
66	◆	7	59	- 1	7	3	53	- 3	F.32	Pe termen lung
82	◆	4	78	0	3	3	53	19	F.4	Credite
25	◆	3	22	0	3	1	4	14	F.41	Pe termen scurt
57	◆	1	56	0	0	2	49	5	F.42	Pe termen lung

119	◆	12	107	0	66	3	28	10	F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii
103	◆	12	91	0	53	3	25	10	F.51	Participaţii
87	◆	10	77	0	48	1	23	5	F.511	Acţiuni cotate
9	◆	2	7	0	2	1	1	3	F.512	Acţiuni necotate
7	◆	0	7	0	3	1	1	2	F.519	Alte participaţii
16	◆	0	16	0	13	0	3	0	F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
7	◆	0	7	0	5	0	2	0	F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară
9	◆	0	9	0	8	0	1	0	F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară
48	◆	0	48	0	39	1	7	1	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
7	◆	0	7	0	4	0	2	1	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale
22	◆	0	22	0	22	0	0	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor
11	◆	0	11	◆	11	◆	◆	◆	F.63	Drepturi de pensie
3	◆	0	3	◆	◆	◆	3	◆	F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii
2	◆	0	2	◆	2	◆	◆	◆	F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile
3	◆	0	3	0	0	1	2	0	F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standardizate
14	◆	0	14	0	3	0	8	3	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
12	◆	0	12	0	1	0	8	3	F.71	Instrumente financiare derivate
5	◆	0	5	0	1	0	3	1	F.711	Opţiuni
7	◆	0	7	0	0	0	5	2	F.712	Contracte la termen
2	◆	◆	2	◆	2	◆	◆	0	F.72	Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
25	◆	10	15	1	4	5	1	4	F.8	Alte conturi de primit/de plătit
15	◆	8	7	◆	3	1	◆	3	F.81	Credite comerciale şi avansuri
10	◆	2	8	1	1	4	1	1	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete

◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Operaţiuni şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10	◆	0
F	Creşteri nete de pasive	139	173	93	15	6	426	57	◆	483
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.11	Aur monetar	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
F.12	DST	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆	0
F.2	Numerar şi depozite	◆	65	37	◆	◆	102	- 2	◆	100
F.21	Numerar	◆	◆	35	◆	◆	35	1	◆	36
F.22	Depozite transferabile	◆	26	2	◆	◆	28	0	◆	28
F.221	Poziţii interbancare	◆	- 5	◆	◆	◆	- 5	◆	◆	- 5
F.229	Alte depozite transferabile	◆	31	2	◆	◆	33	◆	◆	33
F.29	Alte depozite	◆	39	◆	◆	◆	39	- 3	◆	36
F.3	Titluri de natura datoriei	6	30	38	0	0	74	21	◆	95
F.31	Pe termen scurt	2	18	4	0	0	24	5	◆	29
F.32	Pe termen lung	4	12	34	0	0	50	16	◆	66
F.4	Credite	21	0	9	11	6	47	35	◆	82
F.41	Pe termen scurt	4	0	3	2	2	11	14	◆	25
F.42	Pe termen lung	17	0	6	9	4	36	21	◆	57
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	83	22	◆	◆	◆	105	14	◆	119
F.51	Participaţii	83	11	◆	◆	◆	94	9	◆	103
F.511	Acţiuni cotate	77	7	◆	◆	◆	84	3	◆	87
F.512	Acţiuni necotate	3	4	◆	◆	◆	7	2	◆	9
F.519	Alte participaţii	3	◆	◆	◆	◆	3	4	◆	7
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	◆	11	◆	◆	◆	11	5	◆	16
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	◆	5	◆	◆	◆	5	2	◆	7

F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	◆	6	◆	◆	◆	6	3	◆	9
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	48	0	◆	◆	48	0	◆	48
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	◆	7	◆	◆	◆	7	0	◆	7
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	◆	22	◆	◆	◆	22	0	◆	22
F.63	Drepturi de pensie	◆	11	◆	◆	◆	11	0	◆	11
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	◆	3	◆	◆	◆	3	0	◆	3
F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	◆	2	◆	◆	◆	2	0	◆	2
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standardizate	◆	3	0	◆	◆	3	0	◆	3
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	3	8	0	0	0	11	3	◆	14
F.71	Instrumente financiare derivate	2	7	0	0	0	9	3	◆	12
F.711	Opţiuni	2	2	0	0	0	4	1	◆	5
F.712	Contracte la termen	0	5	0	0	0	5	2	◆	7
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	1	1	◆	◆	◆	2	◆	◆	2
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	26	◆	9	4	◆	39	- 14	◆	25
F.81	Credite comerciale şi avansuri	6	0	6	4	0	16	- 1	◆	15
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri	20	0	3	0	0	23	- 13	◆	10

Contul altor modificări de active (III.3)

8.52. Contul altor modificări de active înregistrează variaţiile activelor şi pasivelor unităţilor, altele decât cele legate de economiile şi transferurile voluntare de bogăţie, acestea din urmă fiind înregistrate în contul de capital şi în conturile financiare. Contul altor modificări de active se împarte în două: contul altor modificări ale volumului activelor (III.3.1) şi contul de reevaluare (III.3.2).

Contul altor modificări ale volumului activelor (III.3.1)

8.53. Mişcările înregistrate în contul altor modificări ale volumului activelor afectează valoarea netă a conturilor de patrimoniu ale unităţilor, sectoarelor şi subsectoarelor respective. Această modificare, denumită "variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor" constituie soldul contului.

Contul de reevaluare (III.3.2)

8.54. Contul de reevaluare înregistrează modificările valorii activelor şi pasivelor datorate variaţiilor preţurilor lor. Pentru un anumit element de activ sau de pasiv, această variaţie este măsurată:

(a) fie prin diferenţa între valoarea la sfârşitul perioadei şi valoarea la începutul perioadei sau în momentul primei sale intrări în patrimoniu;

(b) fie prin diferenţa între valoarea la momentul ieşirii din patrimoniu şi valoarea la începutul perioadei sau la momentul primei sale intrări în patrimoniu.

Această diferenţă este denumită "câştig (sau pierdere) nominală din deţinere".

Un câştig nominal din deţinere corespunde unei reevaluări pozitive pentru un activ sau unei reevaluări negative pentru un pasiv (financiar).

O pierdere nominală din deţinere corespunde unei reevaluări negative pentru un activ sau unei reevaluări pozitive pentru un pasiv (financiar).

8.55. Fluxurile înregistrate în contul de reevaluare modifică valoarea netă a conturilor de patrimoniu ale unităţilor respective. Această modificare, denumită "variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere" constituie soldul contului. Ea este înregistrată alături de variaţiile pasivelor şi ale valorii nete.

8.56. Contul de reevaluare se împarte la rândul lui în două subconturi: contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere (III.3.2.1) şi contul câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere (III.3.2.2).

Contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere (III.3.2.1)

8.57. Contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere înregistrează modificările de valoare ale activelor şi pasivelor proporţional cu variaţia nivelului general al preţurilor. Aceste modificări corespund reevaluării necesare menţinerii puterii de cumpărare generală a activelor şi pasivelor. Indicele general al preţurilor utilizat pentru acest calcul este indicele preţurilor utilizărilor naţionale finale, cu excepţia variaţiei stocurilor.

Contul câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere (III.3.2.2)

8.58. Câştigurile şi pierderile reale din deţinere măsoară diferenţa dintre câştigurile şi pierderile nominale din deţinere şi câştigurile şi pierderile neutre din deţinere.

8.59. Dacă, pentru un activ dat, câştigurile nominale din deţinere fără pierderile nominale din deţinere depăşesc câştigurile neutre din deţinere fără pierderile neutre din deţinere, există un câştig real din deţinere pentru acest activ pentru unitatea deţinătoare. Acest câştig reflectă faptul că preţul efectiv al activului a crescut, în medie, mai repede decât nivelul general al preţurilor. Invers, o scădere a preţului relativ al activului determină, pentru unitatea deţinătoare, o pierdere reală din deţinere pentru activul respectiv.

În acelaşi fel, o creştere a preţului relativ al unui pasiv determină o pierdere reală din deţinere pentru acest pasiv, în timp ce o scădere a preţului relativ al unui pasiv determină un câştig real din deţinere pentru acest pasiv.

Tabelul 8.13 - Contul III.3.1: Alte modificări ale volumului conturilor de active

Variaţii ale activelor								
Total	S.1 Ansamblul economiei	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.13 Administraţii publice	S.12 Societăţi financiare	S.11 Societăţi nefinanciare	◆	Alte fluxuri
33	33	0	0	7	0	26	K.1	Apariţia economică a activelor
3	3	◆	◆	3	◆	◆	AN.1	Active nefinanciare produse
30	30	0	0	4	0	26	AN.2	Active nefinanciare neproduse
26	26	◆	◆	4	◆	22	AN.21	Resurse naturale
4	4	◆	◆	◆	◆	4	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
0	0	◆	◆	◆	◆	◆	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale

- 11	- 11	0	0	- 2	0	- 9	K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse
- 8	- 8	0	0	- 2	0	- 6	K.21	Epuizarea activelor naturale
- 8	- 8			- 2		- 6	AN.21	Resurse naturale
- 3	- 3	0	0	0	0	- 3	K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse
0	0						AN.21	Resurse naturale
- 1	- 1					- 1	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
- 2	- 2					- 2	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
- 11	- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe
- 9	- 9			- 4		- 5	AN.1	Active nefinanciare produse
- 2	- 2			- 2			AN.2	Active nefinanciare neproduse
0	0						AF	Active/pasive financiare
0	0	0	0	5	0	- 5	K.4	Confiscări fără compensaţie
0	0			1		- 1	AN.1	Active nefinanciare produse
0	0			4		- 4	AN.2	Active nefinanciare neproduse
0	0				-		AF	Active financiare
2	2	0	0	0	1	1	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte
1	1					1	AN.1	Active nefinanciare produse
0	0						AN.2	Active nefinanciare neproduse
1	1				1		AF	Active/pasive financiare
0	0	0	0	- 4	- 2	6	K.6	Modificări de clasificare
2	2	0	0	- 4	0	6	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură
0	0			- 3		3	AN.1	Active nefinanciare produse
0	0			- 1		1	AN.2	Active nefinanciare neproduse
2	2					2	AF	Active/pasive financiare
- 2	- 2	0	0	0	- 2	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor
- 2	- 2				- 2		AN.1	Active nefinanciare produse
0	0			0	0	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse
0	0			0	0	0	AF	Active/pasive financiare
13	13	0	0	0	- 1	14		Totalul altor modificări ale volumului
- 7	- 7	0	0	- 3	- 2	- 2	AN.1	Active nefinanciare produse
- 2	- 2			- 3		1	AN. 11	Active fixe
- 3	- 3					- 3	AN. 12	Stocuri
- 2	- 2				- 2		AN. 13	Obiecte de valoare
17	17	0	0	3	0	14	AN.2	Active nefinanciare neproduse
9	9	0	0	1	- 2	10	AN.21	Resurse naturale
6	6			2		4	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
0	0					0	AN.2 3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
3	3	0	0	0	1	2	AF	Active financiare
0	0				0	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
0	0				0	0	AF.2	Numerar şi depozite
0	0				0	0	AF.3	Titluri de natura datoriei
					0	0	AF.4	Credite

2	2	◆	◆	◆	◆	2	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
1	1	◆	◆	◆	1	◆	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
0	0	◆	◆	◆	◆	◆	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
0	0	◆	◆	◆	◆	◆	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete								
◆	Alte fluxuri	S.11 Societăţi nefinanciare	S.12 Societăţi financiare	S.13 Administraţii publice	S.14 Gospodăriile populaţiei	S.15 IFSLSGP	S.1 Ansamblul economiei	Total
K.1	Apariţia economică a activelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.21	Epuizarea activelor naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.4	Confiscări fără compensaţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	0	0	1	0	1	1
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	0	0	0	1	0	1	1
K.6	Modificări de clasificare	0	0	2	0	0	2	2
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2	0	2	0	0	2	2
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	0	0	2	0	0	2	2
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	0	0	0	0	0	0
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	0	0	0	0	0	0	0
◆	Totalul altor modificări ale volumului	0	0	2	1	0	3	3
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	0	0	2	1	0	3	3
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.4	Credite	◆	◆	◆	◆	◆	0	0
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	◆	◆	2	◆	◆	2	2
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	1	◆	1	1
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	14	- 1	- 2	- 1	0	10	10

Tabelul 8.14 - Contul III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Alte fluxuri
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	K.7	Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere
280	◆	◆	280	8	80	44	4	144	AN	Active nefinanciare
126	◆	◆	126	5	35	21	2	63	AN.1	Active nefinanciare produse
111	◆	◆	111	5	28	18	2	58	AN.11	Active fixe
7	◆	◆	7	◆	2	1	◆	4	AN.12	Stocuri
8	◆	◆	8	◆	5	2	◆	1	AN.13	Obiecte de valoare
154	◆	◆	154	3	45	23	2	81	AN.2	Active nefinanciare neproduse
152	◆	◆	152	3	45	23	1	80	AN.21	Resurse naturale
2	◆	◆	2	◆	◆	◆	1	1	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
91	◆	7	84	2	16	1	57	8	AF	Active/pasive financiare
12	◆	◆	12	◆	◆	1	11	◆	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
0	◆	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	AF.2	Numerar şi depozite
44	◆	4	40	1	6	◆	30	3	AF.3	Titluri de natura datoriei
0	◆	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	AF.4	Credite
35	◆	3	32	1	10	◆	16	5	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
0	◆	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
0	◆	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
0	◆	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Alte fluxuri	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
K.7	Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	18	51	7	0	0	76	15	◆	91
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	12	◆	12
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	1	34	7	◆	◆	42	2	◆	44
AF.4	Credite	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	17	17	◆	◆	◆	34	1	◆	35
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	134	10	38	96	10	288	4	◆	292

Tabelul 8.14 - Contul III.3.2.1: Contul câştigurilor şi pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Alte fluxuri şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	K.71	Câştiguri şi pierderi neutre din deţinere
198	◆	◆	198	6	56	32	3	101	AN	Active nefinanciare
121	◆	◆	121	5	34	20	2	60	AN.1	Active nefinanciare produse
111	◆	◆	111	5	28	18	2	58	AN.11	Active fixe
4	◆	◆	4	◆	2	1	◆	1	AN.12	Stocuri
6	◆	◆	6	◆	4	1	◆	1	AN.13	Obiecte de valoare
77	◆	◆	77	1	22	12	1	41	AN.2	Active nefinanciare neproduse
76	◆	◆	76	1	22	12	1	40	AN.21	Resurse naturale
1	◆	◆	1	◆	◆	◆	◆	1	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
148	◆	12	136	3	36	8	71	18	AF	Active/pasive financiare
16	◆	◆	16	◆	◆	2	14	◆	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
32	◆	2	30	2	17	3	◆	8	AF.2	Numerar şi depozite
28	◆	3	25	1	4	◆	18	2	AF.3	Titluri de natura datoriei
29	◆	1	28	◆	◆	3	24	1	AF.4	Credite
28	◆	2	26	◆	9	◆	14	3	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
8	◆	1	7	◆	5	◆	1	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
0	◆	◆	0	◆	◆	◆	◆	◆	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
7	◆	3	4	◆	1	◆	◆	3	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
Cod	Alte fluxuri şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
K.71	Câştiguri şi pierderi neutre din deţinere	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	37	68	13	5	3	126	22	◆	148
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	16	◆	16
AF.2	Numerar şi depozite	1	26	2	◆	1	30	2	◆	32

AF.3	Titluri de natura datoriei	1	21	4	◆	◆	26	2	◆	28
AF.4	Credite	18	◆	7	3	1	29	◆	◆	29
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	14	14	◆	◆	◆	28	◆	◆	28
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	7	◆	◆	◆	7	1	◆	8
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	3	◆	◆	2	1	6	1	◆	7
B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	82	6	27	87	6	208	6	◆	214

Tabelul 8.14 - Contul III.3.2.2: Contul câştigurilor şi pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Alte fluxuri şi solduri contabile
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	K.72	Câştiguri şi pierderi reale din deţinere
82	◆	◆	82	2	24	12	1	43	AN	Active nefinanciare
5	◆	◆	5	0	1	1	0	3	AN.1	Active nefinanciare produse
◆	◆	◆	◆	0	0	0	0	0	AN.11	Active fixe
3	◆	◆	3	0	0	0	0	3	AN.12	Stocuri
2	◆	◆	2	0	1	1	0	0	AN.13	Obiecte de valoare
77	◆	◆	77	2	23	11	1	40	AN.2	Active nefinanciare neproduse
76	◆	◆	76	2	23	11	0	40	AN.21	Resurse naturale
1	◆	◆	1	0	0	0	1	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
- 57	◆	- 5	- 52	- 1	- 20	- 7	- 14	- 10	AF	Active/pasive financiare
- 4	◆	0	- 4	0	0	- 1	- 3	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
- 32	◆	- 2	- 30	- 2	- 17	- 3	0	- 8	AF.2	Numerar şi depozite
16	◆	1	15	0	2	0	12	1	AF.3	Titluri de natura datoriei
- 29	◆	- 1	- 28	0	0	- 3	- 24	- 1	AF.4	Credite
7	◆	1	6	1	1	0	2	2	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
- 8	◆	- 1	- 7	0	- 5	0	- 1	- 1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
◆	◆	◆	◆	0	0	0	0	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
- 7	◆	- 3	- 4	0	- 1	0	0	- 3	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Alte fluxuri şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
K.72	Câştiguri şi pierderi reale din deţinere	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	- 19	- 17	- 6	- 5	- 3	- 50	- 7	◆	- 57
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	0	0	0	0	0	- 4	◆	- 4
AF.2	Numerar şi depozite	- 1	- 26	- 2	0	- 1	- 30	- 2	◆	- 32
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	13	3	0	0	16	0	◆	16
AF.4	Credite	- 18	0	- 7	- 3	- 1	- 29	0	◆	- 29
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	3	3	0	0	0	6	1	◆	7
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	- 7	◆	◆	◆	- 7	- 1	◆	- 8
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	0	0	0	0	0	0	◆	0
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 3	0	0	- 2	- 1	- 6	- 1	◆	- 7
B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	52	4	11	9	4	80	- 2	◆	78

Conturile de patrimoniu (IV)

8.60. Obiectul conturilor de patrimoniu este de a descrie activele, pasivele şi valoarea netă a unităţilor la începutul şi sfârşitul exerciţiului contabil, precum şi a modificărilor survenite între conturi de patrimoniu diferite. Secvenţa lor se descompune în modul următor:

(a) contul de patrimoniu de deschidere (IV.1);

(b) contul de variaţie a patrimoniului (IV.2);

(c) contul de patrimoniu de închidere (IV.3).

Contul de patrimoniu de deschidere (IV.1)

8.61. Contul de patrimoniu de deschidere înregistrează valoarea activelor şi pasivelor deţinute de unităţi la începutul exerciţiului contabil.

Activele şi pasivele sunt împărţite în categorii pe baza clasificării lor.

Ele sunt evaluate la preţurile curente de la începutul exerciţiului contabil. Diferenţa dintre active şi pasive - care constituie soldul contului - reprezintă valoarea netă la începutul perioadei contabile.

Contul de variaţie a patrimoniului (IV.2)

8.62. Contul de variaţie a patrimoniului înregistrează modificările valorii activelor şi pasivelor în cursul perioadei contabile şi calculează agregatele sumelor înregistrate în diversele conturi ale operaţiunilor de acumulare, şi anume variaţiile valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital, variaţiile valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor şi variaţiile valorii nete datorate câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere.

Contul de patrimoniu de închidere (IV.3)

8.63. Contul de patrimoniu de închidere înregistrează valoarea activelor şi pasivelor deţinute de unităţi la sfârşitul perioadei contabile. Activele şi pasivele sunt clasificate conform clasificării utilizate pentru contul de patrimoniu de deschidere şi sunt evaluate la preţurile curente la sfârşitul perioadei contabile.

Diferenţa dintre active şi pasive este valoarea netă la sfârşitul perioadei contabile.

8.64. Valoarea unui activ sau pasiv în contul de patrimoniu de închidere este egală cu suma valorii sale din contul de patrimoniu de deschidere şi a sumei înregistrate pentru acelaşi activ sau pasiv în contul de variaţie a patrimoniului.

Tabelul 8.15 - Contul IV.1: Conturi de patrimoniu - contul de patrimoniu de deschidere

Active										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Stocuri şi variaţii ale activelor
4 621	◆	◆	4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Active nefinanciare
2 818	◆	◆	2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Active nefinanciare produse
2 579	◆	◆	2 579	121	713	467	52	1 226	AN.11	Active fixe
114	◆	◆	114	1	48	22	◆	43	AN.12	Stocuri
125	◆	◆	125	2	95	8	15	5	AN.13	Obiecte de valoare
1 803	◆	◆	1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Active nefinanciare neproduse
1 781	◆	◆	1 781	35	573	286	23	864	AN.21	Resurse naturale
22	◆	◆	22	◆	◆	6	3	13	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
0	◆	◆	0	◆	◆	◆	◆	3	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
9 036	◆	805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Active/pasive financiare
770	◆	◆	770	◆	◆	80	690	◆	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
1 587	◆	105	1 482	110	840	150	◆	382	AF.2	Numerar şi depozite
1 388	◆	125	1 263	25	198	◆	950	90	AF.3	Titluri de natura datoriei
1 454	◆	70	1 384	8	24	115	1 187	50	AF.4	Credite
2 959	◆	345	2 614	22	1 749	12	551	280	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
496	◆	26	470	4	391	20	30	25	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
21	◆	0	21	0	3	0	13	5	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
361	◆	134	227	3	55	19	◆	150	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă

Pasive şi valoare netă										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Stocuri şi variaţii ale pasivelor	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274	◆	9 036
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	0	770	◆	770
AF.2	Numerar şi depozite	40	1 281	102	10	38	1 471	116	◆	1 587
AF.3	Titluri de natura datoriei	44	1 053	212	2	◆	1 311	77	◆	1 388
AF.4	Credite	897	◆	328	169	43	1 437	17	◆	1 454
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	1 987	765	4	◆	◆	2 756	203	◆	2 959
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	12	435	19	◆	5	471	25	◆	496
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	4	10	◆	◆	◆	14	7	◆	21
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	237	◆	22	8	35	302	59	◆	361
B.90	Valoarea netă	- 88	- 30	498	4 500	210	5 090	- 469	◆	4 621

Tabelul 8.15 - Contul IV.2: Conturi de patrimoniu - contul de variaţie a patrimoniului

Variaţii ale activelor										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Stocuri şi variaţii ale activelor
482	◆	◆	482	11	115	57	- 4	301	AN	Active nefinanciare
294	◆	◆	294	7	67	29	- 4	195	AN.1	Active nefinanciare produse
246	◆	◆	246	7	53	23	- 2	165	AN.11	Active fixe
32	◆	◆	32	0	4	1	0	27	AN.12	Stocuri
16	◆	◆	16	0	10	5	- 2	3	AN.13	Obiecte de valoare
186	◆	◆	186	4	48	28	0	106	AN.2	Active nefinanciare neproduse
178	◆	◆	178	4	48	26	- 1	101	AN.21	Resurse naturale
8	◆	◆	8	0	0	2	1	5	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
0	◆	◆	0	0	0	0	0	0	AN.2 3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
577	◆	54	523	4	205	- 9	230	93	AF	Active/pasive financiare
12	◆	1	11	0	0	1	10	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
100	◆	11	89	2	64	- 26	10	39	AF.2	Numerar şi depozite
139	◆	13	126	0	16	4	96	10	AF.3	Titluri de natura datoriei
82	◆	4	78	0	3	3	53	19	AF.4	Credite
156	◆	15	141	1	76	3	44	17	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
49	◆	0	49	0	39	1	8	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
14	◆	0	14	0	3	0	8	3	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
25	◆	10	15	1	4	5	1	4	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.102	Alte modificări ale volumului activelor
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.103	Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.1031	Câştigurile/pierderile neutre din deţinere
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.1032	Câştigurile/pierderile reale din deţinere

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Stocuri şi variaţii ale pasivelor	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	157	224	102	16	6	505	72	◆	577
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	12	◆	12
AF.2	Numerar şi depozite	0	65	37	0	0	102	- 2	◆	100
AF.3	Titluri de natura datoriei	7	64	45	0	0	116	23	◆	139
AF.4	Credite	21	0	9	11	6	47	35	◆	82
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	100	39	2	0	0	141	15	◆	156
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	48	0	1	0	49	0	◆	49
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	3	8	0	0	0	11	3	◆	14
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	26	0	9	4	0	39	- 14	◆	25
B.10	Variaţii totale ale valorii nete	237	2	- 54	304	9	500	- 6	◆	494
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	88	- 5	90	210	- 1	202	- 10	◆	192
B.102	Alte modificări ale volumului activelor	14	- 1	- 2	- 1	0	10	◆	◆	10
B.103	Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere	134	10	38	96	10	288	4	◆	292
B.1031	Câştigurile/pierderile neutre din deţinere	82	6	27	87	6	208	6	◆	214
B.1032	Câştigurile/pierderile reale din deţinere	52	4	11	9	4	80	- 2	◆	78

Tabelul 8.15 - Contul IV.3: Conturi de patrimoniu - contul de patrimoniu de închidere

Active										
◆	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
◆			◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Stocuri şi variaţii ale activelor
5 101	◆	◆	5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Active nefinanciare
3 112	◆	◆	3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Active nefinanciare produse
2 825	◆	◆	2 825	128	766	490	50	1 391	AN.11	Active fixe
146	◆	◆	146	1	52	23	0	70	AN.12	Stocuri
141	◆	◆	141	2	105	13	13	8	AN.13	Obiecte de valoare
1 989	◆	◆	1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Active nefinanciare neproduse
1 959	◆	◆	1 959	39	621	312	22	965	AN.21	Resurse naturale
30	◆	◆	30	0	0	8	4	18	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
3	◆	◆	0	0	0	0	0	0	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale
9 613	◆	859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Active/pasive financiare
782	◆	1	781	0	0	81	700	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
1 687	◆	116	1 571	112	904	124	10	421	AF.2	Numerar şi depozite
1 527	◆	138	1 389	25	214	4	1 046	100	AF.3	Titluri de natura datoriei
1 536	◆	74	1 462	8	27	118	1 240	69	AF.4	Credite
3 115	◆	360	2 755	23	1 825	15	595	297	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
545	◆	26	519	4	430	21	38	26	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
35	◆	◆	35	0	6	0	21	8	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
386	◆	144	242	4	59	24	1	154	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă

Pasive şi valoare netă										
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆
◆	Alte fluxuri şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346	◆	9 613
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	782	◆	782
AF.2	Numerar şi depozite	40	1 346	139	10	38	1 573	114	◆	1 687
AF.3	Titluri de natura datoriei	51	1 117	257	2	0	1 427	100	◆	1 527
AF.4	Credite	918	0	337	180	49	1 484	52	◆	1 536
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	2 087	804	6	0	0	2 897	218	◆	3 115
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	12	483	19	1	5	520	25	◆	545
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	7	18	0	0	0	25	10	◆	35
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	263	0	31	12	35	341	45	◆	386
B.90	Valoarea netă	149	- 28	444	4 804	219	5 590	- 475	◆	5 115

CONTURILE RESTULUI LUMII (V)

8.65. Conturile restului lumii înregistrează operaţiunile între unităţile rezidente şi unităţile nerezidente. Restul lumii nu constituie un sector instituţional propriu-zis, dar joacă un rol similar în structura sistemului.

8.66. Secvenţa de conturi a restului lumii urmează aceeaşi schemă generală ca cea a conturilor sectoarelor instituţionale, şi anume:

(a) conturile operaţiunilor curente;

(b) conturi ale operaţiunilor de acumulare;

(c) conturi de patrimoniu.

8.67. Conturi menţionate la punctul 8.66 literele (a)-(c) sunt stabilite din punctul de vedere al restului lumii. Astfel, o resursă pentru restul lumii este o utilizare pentru economia totală (naţională) şi invers. De asemenea, un activ financiar deţinut de restul lumii este un pasiv pentru economia totală şi invers. O excepţie o reprezintă aurul fizic de investiţii deţinut ca active de rezervă care, în ciuda faptului că nu are un pasiv în contraparte, este înregistrat în contul financiar, având în vedere rolul său în plăţile internaţionale.

Conturile operaţiunilor curente

Contul exterior al operaţiunilor cu bunuri şi servicii (V.I)

8.68. În partea de resurse a contului se înregistrează importurile de bunuri şi de servicii, iar în partea de utilizări, exporturile de bunuri şi servicii. Diferenţa dintre resurse şi utilizări reprezintă soldul contului, denumit "soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii". Dacă soldul este pozitiv, există un excedent pentru restul lumii şi un deficit pentru economia totală, şi invers dacă soldul este negativ.

8.69. Importurile şi exporturile sunt evaluate la punctul vamal de frontiera al ţării exportatoare. În ceea ce priveşte exporturile, se colectează valorile aferente preţurilor care sunt franco la bord (FOB). Valorile importurilor se colectează la preţuri care includ transportul, asigurarea şi navlul [carriage, insurance and freight (CIF)], suportate între ţara de origine şi ţara importatoare, adică pe baza CIF. În vederea obţinerii valorii la import pe bază de franco la bord care să indice valoarea la frontiera ţării de origine, elementul CIF trebuie dedus din valoarea bunurilor măsurată la punctul de intrare al ţării importatoare. Prin urmare, elementul CIF este alocat activităţilor de servicii corespunzătoare, fie ca importuri, în cazul unităţilor nerezidente, fie ca produs intern, în cazul unităţilor rezidente prestatoare de servicii de acest tip.

Atunci când serviciile de transport şi de asigurare incluse în valoarea FOB a importurilor de bunuri (între fabrică şi frontiera ţării exportatoare) sunt prestate de unităţi rezidente, ele trebuie să fie incluse în valoarea exporturilor de servicii ale economiei ţării importatoare a bunurilor respective. Invers, când serviciile de transport şi asigurare incluse în valoarea FOB a exporturilor de bunuri sunt prestate de unităţi nerezidente, ele trebuie să fie incluse în valoarea importurilor de servicii ale economiei ţării exportatoare a bunurilor respective.

Contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente (V.II)

8.70. Contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente are ca obiectiv determinarea soldului operaţiunilor curente cu exteriorul care joacă, în structura sistemului, un rol echivalent cu cel al economiilor pentru sectoarele instituţionale. Acest cont este o versiune concentrată a secvenţei acoperind, pentru un sector instituţional, de la contul de alocare a veniturilor primare până la contul de utilizare a venitului.

8.71. Contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente prezintă, la resurse, soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii. El mai înregistrează, în resurse sau în utilizări, toate operaţiunile de repartiţie care pot implica restul lumii, în afară de transferurile de capital.

Conturile exterioare ale operaţiunilor de acumulare (V.III)

Contul de capital (V.III.1)

8.72. Contul de capital al restului lumii înregistrează achiziţiile minus cedările de active neproduse de către unităţile nerezidente şi măsoară variaţia valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital.

8.73. Soldul contului de capital reprezintă capacitatea sau necesarul net de finanţare al restului lumii. El este egal, dar cu semn opus, cu suma capacităţii sau necesarului net de finanţare a sectoarelor instituţionale rezidente.

Contul financiar (V.III.2)

8.74. Structura contului financiar al restului lumii este identică cu cea a contului financiar al sectoarelor instituţionale.

Contul altor modificări de active (V.III.3)

8.75. La fel ca în cazul sectoarelor instituţionale, se determină în mod succesiv variaţiile valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor şi datorate câştigurilor şi pierderilor nominale din deţinere, acestea din urmă fiind defalcate în câştiguri şi pierderi neutre şi reale din deţinere.

8.76. Absenţa activelor produse în conturile operaţiunilor de acumulare şi conturile de patrimoniu ale restului lumii se datorează convenţiei conform căreia este creată o unitate instituţională teoretică, considerându-se că restul lumii a dobândit un activ financiar, şi invers pentru activele deţinute în alte economii de unităţile rezidente.

Conturile de patrimoniu (V.IV)

8.77. Conturile de patrimoniu ale restului lumii conţin active şi pasive financiare. Ele înregistrează, la active, totalul achiziţiilor minus cedările de aur monetar şi DST între unităţile nerezidente şi cele rezidente.

Tabelul 8.16 - Secvenţa completă a conturilor restului lumii (contul operaţiunilor cu exteriorul)

V.I: Contul exterior al operaţiunilor cu bunuri şi servicii

Utilizări			Resurse		
P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	540	P.7	Importuri de bunuri şi servicii	499
P.61	Exporturi de bunuri	462	P.71	Importuri de bunuri	392
P.62	Exporturi de servicii	78	P.72	Importuri de servicii	107
B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii	- 41	◆	◆	◆

V.II: Contul exterior al veniturilor primare şi transferurilor curente

Utilizări	Resurse

D.1	Remunerarea angajaţilor	6	B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii	- 41
D.11	Salarii şi indemnizaţii	6	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.1	Remunerarea angajaţilor	2
D.2	Impozite pe producţie şi importuri	0	D.11	Salarii şi indemnizaţii	2
D.21	Impozite pe produse	0	D.12	Contribuţii sociale în sarcina angajatorilor	0
D.211	Taxe de tip TVA	0	D.121	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	0	D.122	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.2121	Drepturi asupra importurilor	0	◆	◆	◆
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0	D.2	Impozite pe producţie şi importuri	◆
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri	◆	D.21	Impozite pe produse	0
D.29	Alte impozite pe producţie	0	D.211	Taxe de tip TVA	0
◆	◆	◆	D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	0
D.3	Subvenţii	0	D.2121	Drepturi asupra importurilor	0
D.31	Subvenţii pentru produse	0	D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor	0
D.311	Subvenţii pentru importuri	0	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri	0
D.319	Alte subvenţii pe produse	0	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pentru producţie	0	D.29	Alte impozite pe producţie	0
D.4	Venituri din proprietate	44	D.3	Subvenţii	0
D.41	Dobânzi	13	D.31	Subvenţii pentru produse	0
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	17	D.311	Subvenţii pentru importuri	0
D.421	Dividende	13	D.319	Alte subvenţii pe produse	0
D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor	4	D.39	Alte subvenţii pentru producţie	0
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	14	◆	◆	◆
D.44	Alte venituri din investiţii	0	D.4	Venituri din proprietate	38
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	21
◆	Transferuri curente	17	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	17
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	1	D.421	Dividende	14
D.51	Impozite pe venit	1	D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăţilor	3
D.59	Alte impozite curente	0	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0
D.61	Contribuţii sociale nete	0	D.44	Alte venituri din investiţii	0
D.611	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.6111	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0	◆	Transferuri curente	55
D.6112	Alte contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	0
D.612	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	D.51	Impozite pe venit	0
D.6121	Contribuţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0	D.59	Alte impozite curente	◆
D.6122	Alte contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	D.61	Contribuţii sociale nete	0
D.613	Contribuţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	0	D.611	Contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.6131	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	0	D.6111	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0
D.6132	Alte contribuţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	0	D.6112	Alte contribuţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.614	Contribuţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	0	D.612	Contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.6141	Contribuţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	0	D.6121	Contribuţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0
D.6142	Alte contribuţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	0	D.6122	Alte contribuţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	0	D.613	Contribuţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0	D.6131	Contribuţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	0	D.6132	Alte contribuţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani	0	D.614	Contribuţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani	0	D.6141	Contribuţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	0	D.6142	Alte contribuţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	0	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	0
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, exclusiv de pensii	0	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0
D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani	◆	D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	0
D.7	Alte transferuri curente	16	D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani	0
D.71	Prime nete de asigurare generală	2	D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani	0
D.711	Prime nete de asigurare directă generală	1	D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	0
D.712	Prime nete de reasigurare generală	1	D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	0
D.72	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente asigurărilor generale	12	D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, exclusiv de pensii	0
D.721	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente asigurărilor directe generale	0	D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani	0
D.722	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente reasigurărilor generale	12	D.7	Alte transferuri curente	55
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	0	D.71	Prime nete aferente asigurărilor generale	11
D.74	Cooperare internaţională curentă	1	D.711	Prime nete aferente asigurărilor directe generale	0
D.75	Transferuri curente diverse	1	D.712	Prime nete aferente reasigurărilor generale	11
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	0	D.72	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente asigurărilor generale	3
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	1	D.721	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente asigurărilor directe generale	3
D.759	Alte transferuri curente diverse	0	D.722	Indemnizaţii de asigurare - daune aferente reasigurărilor generale	0
◆	◆	◆	D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	0

D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0	D.74	Cooperare internaţională curentă	22
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	10
◆	◆	◆	D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	0
◆	◆	◆	D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	7
◆	◆	◆	D.759	Alte transferuri curente diverse	3
◆	◆	◆	D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB	9
◆	◆	◆	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	- 13	◆	◆	◆

V.III:Conturi ale operaţiunilor de acumulare

V.III.1:Conturi de capital

V.III.1.1:Variaţii ale valorii nete datorate contului soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi al transferurilor de capital

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
◆	◆	◆	B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	- 13
◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit	4
◆	◆	◆	D.91r	Impozite pe capital de primit	◆
◆	◆	◆	D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit	4
◆	◆	◆	D.99r	Alte transferuri de capital de primit	◆
◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 1
◆	◆	◆	D.91p	Impozite pe capital de plătit	◆
◆	◆	◆	D.92p	Ajutoare pentru investiţii de plătit	◆
◆	◆	◆	D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 1
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital	- 10	◆	◆	◆

V.III.1.2:Contul de achiziţii de active nefinanciare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
◆	◆	◆	◆	◆	◆
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	0	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital	- 10
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale	0	◆	◆	◆
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	◆	◆	◆
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 10	◆	◆	◆

V.III.2:Contul financiar

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
F	Achiziţii nete de active financiare	47	F	Achiziţii nete de active financiare	57
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	1	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
F.11	Aur monetar	1	F.11	Aur monetar	◆
F.12	DST	0	F.12	DST	0
F.2	Numerar şi depozite	11	F.2	Numerar şi depozite	- 2
F.21	Numerar	3	F.21	Numerar	1
F.22	Depozite transferabile	2	F.22	Depozite transferabile	0
F.221	Poziţii interbancare	◆	F.221	Poziţii interbancare	◆
F.229	Alte depozite transferabile	2	F.229	Alte depozite transferabile	◆
F.29	Alte depozite	6	F.29	Alte depozite	- 3
F.3	Titluri de natura datoriei	9	F.3	Titluri de natura datoriei	21
F.31	Pe termen scurt	2	F.31	Pe termen scurt	5
F.32	Pe termen lung	7	F.32	Pe termen lung	16
F.4	Credite	4	F.4	Credite	35
F.41	Pe termen scurt	3	F.41	Pe termen scurt	14
F.42	Pe termen lung	1	F.42	Pe termen lung	21
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	12	F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	14
F.51	Participaţii	12	F.51	Participaţii	9
F.511	Acţiuni cotate	10	F.511	Acţiuni cotate	3
F.512	Acţiuni necotate	2	F.512	Acţiuni necotate	2
F.519	Alte participaţii	0	F.519	Alte participaţii	4
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	0	F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	5
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	0	F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	2
F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	0	F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	3
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	0	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	0
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	0
F.63	Drepturi de pensie	0	F.63	Drepturi de pensie	0
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	0	F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	0
F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	0	F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	0
F.66	Provizioane pentru executarea garanţiilor standard	0	F.66	Provizioane pentru executarea garanţiilor standard	0
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	3
F.71	Instrumente financiare derivate	0	F.71	Instrumente financiare derivate	3
F.711	Opţiuni	0	F.711	Opţiuni	1
F.712	Contracte la termen	0	F.712	Contracte la termen	2
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	◆	F.72	Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	◆
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	10	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 14
F.81	Credite comerciale şi avansuri	8	F.81	Credite comerciale şi avansuri	- 1
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri	2	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri	- 13

V.III. 3:Contul altor modificări de active

V.III.3.1:Alte modificări ale volumului conturilor de active

Alte fluxuri			◆		
K.1	Apariţia economică a activelor	0	K.1	Apariţia economică a activelor	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.21	Resurse naturale	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AN.2 3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0

K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	0	K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	0
K.21	Epuizarea activelor naturale	0	K.21	Epuizarea activelor naturale	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.21	Resurse naturale	0
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	0	K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.21	Resurse naturale	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AN.2 3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	0	K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.4	Confiscări fără compensaţie	0	K.4	Confiscări fără compensaţie	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active financiare	0	AF	Active financiare	0
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.6	Modificări de clasificare	0	K.6	Modificări de clasificare	0
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF	Active/pasive financiare	0
◆	Totalul altor modificări ale volumului	0	◆	Totalul altor modificări ale volumului	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.11	Active fixe	0	AN.11	Active fixe	0
AN.12	Stocuri	0	AN.12	Stocuri	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AN.13	Obiecte de valoare	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.21	Resurse naturale	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AN. 2 2	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0
AF	Active financiare	0	AF	Active financiare	0
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AF.2	Numerar şi depozite	0	AF.2	Numerar şi depozite	0
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AF.4	Credite	0	AF.4	Credite	0
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	0	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	0
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
◆	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	0	◆	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	0

V.III.3.2:Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.7	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆	K.7	Câştiguri (+)/pierderi (-) nominale din deţinere	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	AF	Active/pasive financiare	15
AN.21	Resurse naturale	◆	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	12
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.3	Titluri de natura datoriei	2
AF	Active financiare	7	AF.4	Credite	0
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	1
AF.2	Numerar şi depozite	◆	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AF.3	Titluri de natura datoriei	4	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0
AF.4	Credite	0	AF.8	Alte conturi de plătit	0
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	3	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme e garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	4

V.III.3.2.1:Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.71	Câştiguri (+) şi pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.71	Câştiguri (+) şi pierderi (-) neutre din deţinere	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	AF	Active financiare	22
AN.21	Resurse naturale	◆	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	16
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	AF.2	Numerar şi depozite	2
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.3	Titluri de natura datoriei	2
AF	Active financiare	12	AF.4	Credite	0
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	0
AF.2	Numerar şi depozite	2	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1
AF.3	Titluri de natura datoriei	3	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0
AF.4	Credite	1	AF.8	Alte conturi de plătit	1
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	2	◆	◆	◆

AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	6

V.III.3.2.2:Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.72	Câştiguri (+) şi pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.72	Câştiguri (+) şi pierderi (-) reale din deţinere	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	AF	Active financiare	- 7
AN.21	Resurse naturale	◆	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	- 4
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	AF.2	Numerar şi depozite	- 2
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AF	Active financiare	- 5	AF.4	Credite	0
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	1
AF.2	Numerar şi depozite	- 2	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	- 1
AF.3	Titluri de natura datoriei	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0
AF.4	Credite	- 1	AF.8	Alte conturi de plătit	- 1
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	1	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	- 1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	◆	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit	- 3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	- 2

V.IV:Contul de active şi pasive exterioare

V.IV.1:Contul de patrimoniu de deschidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive financiare	1 274
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	770
AN.21	Resurse naturale	0	AF.2	Numerar şi depozite	116
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	77
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.4	Credite	17
◆	◆	◆	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	203
AF	Active financiare	805	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	25
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	7
AF.2	Numerar şi depozite	105	AF.8	Alte conturi de plătit	59
AF.3	Titluri de natura datoriei	125	◆	◆	◆
AF.4	Credite	70	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	345	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	26	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit	134	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	- 469

V.IV.2:Contul de variaţie a patrimoniului

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
AN	Active nefinanciare	◆	AF	Pasive financiare	72
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	12
AN.21	Resurse naturale	◆	AF.2	Numerar şi depozite	- 2
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	AF.3	Titluri de natura datoriei	23
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.4	Credite	35
◆	◆	◆	AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	15
AF	Active financiare	54	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	3
AF.2	Numerar şi depozite	11	AF.8	Alte conturi de plătit	- 14
AF.3	Titluri de natura datoriei	13	◆	◆	◆
AF.4	Credite	4	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	15	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit	10	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete Generate de:	- 6
◆	◆	◆	B.101	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurile de capital	- 10
◆	◆	◆	B.102	Alte modificări ale volumului activelor	0
◆	◆	◆	B.103	Câştiguri/pierderi nominale din deţinere	4
◆	◆	◆	B.1031	Câştiguri/pierderi neutre din deţinere	6
◆	◆	◆	B.1032	Câştiguri/pierderi reale din deţinere	- 2

V.IV.3:Contul de patrimoniu de închidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	◆	AF	Pasive financiare	1 346
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	782
AN.21	Resurse naturale	◆	AF.2	Numerar şi depozite	114
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆	AF.3	Titluri de natura datoriei	100
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.4	Credite	52
◆	◆	◆	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	218
AF	Active financiare	859	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	25

AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	10
AF.2	Numerar şi depozite	116	AF.8	Alte conturi de plătit	45
AF.3	Titluri de natura datoriei	138	◆	◆	◆
AF.4	Credite	74	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	360	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	26	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	◆	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit	144	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	- 475

CONTUL DE BUNURI ŞI SERVICII (0)

8.78. Obiectivul contului de bunuri şi servicii este să evidenţieze modul de utilizare a disponibilităţilor de produse, atât pe grupe de produse, cât şi pentru economia totală. Contul nu face parte din secvenţa de conturi, având mai degrabă un rol de legătură fundamentală între resursele şi utilizările produselor din economie. Contul de bunuri şi servicii reprezintă, la nivel agregat, corespondenţa dintre resursele şi utilizările produselor, în rândurile tabelelor de resurse şi utilizări.

8.79. Contul de bunuri şi servicii pune deci în evidenţă, pe grupe de produse şi pentru economia totală, resursele (producţie şi importuri) şi utilizările de bunuri şi servicii (consum intermediar, consum final, formarea brută de capital fix, variaţia stocurilor, achiziţii minus cedări de obiecte de valoare şi exporturi).

8.80. Dat fiind modul de evaluare a producţiei la preţuri de bază şi a utilizărilor la preţuri de achiziţie, la resursele contului trebuie să se adauge impozitele şi să se scadă subvenţiile pe produse.

8.81. Utilizările sunt înregistrate în partea dreaptă a contului de bunuri şi servicii, iar resursele în partea stângă, adică în partea opusă celei utilizate în conturile operaţiunilor curente ale sectoarelor instituţionale, deoarece fluxurile de produse sunt contrapartea fluxurilor monetare.

8.82. Contul de bunuri şi servicii este, prin definiţie, echilibrat şi deci nu are nici un sold.

Tabelul 8.17 - Contul 0: Contul de bunuri şi servicii

Resurse			Utilizări		
P.1	Producţia	3 604	P.2	Consumul intermediar	1 883
P.11	Producţia de piaţă	3 077	P.3	cheltuiala pentru consum final	1 399
P.12	Producţia pentru consumul final propriu	147	P.31	Cheltuiala pentru consum individual	1 230
P.13	Producţia non-piaţă	380	P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	169
D.21	Impozite pe produse	141	P.5g	formarea brută de capital	414
D.31	Subvenţii pentru produse	- 8	P.511	Achiziţii minus cedări de active existente	359
P.7	Importuri de bunuri şi servicii	499	P.5111	Achiziţii de active fixe noi	358
P.71	Importuri de bunuri	392	P.5112	Achiziţii de active fixe existente	9
P.72	Importuri de servicii	107	P.5113	Cedări de active fixe existente	- 8
◆	◆	◆	P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	17
◆	◆	◆	P.52	Variaţia stocurilor	28
◆	◆	◆	P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	10
◆	◆	◆	P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	540
◆	◆	◆	P.61	Exporturi de bunuri	462
◆	◆	◆	P.62	Exporturi de servicii	78

CONTURILE ECONOMICE INTEGRATE

8.83. Conturile economice integrate oferă o viziune sintetică asupra conturilor unei economii, respectiv: conturile operaţiunilor curente, conturile operaţiunilor de acumulare şi conturile de patrimoniu.
Ele concentrează în acelaşi tabel conturile tuturor sectoarelor instituţionale, ale economiei totale şi ale restului lumii şi prezintă echilibrul tuturor fluxurilor şi tuturor activelor şi pasivelor. Ele permit, de asemenea, o examinare directă a agregatelor.

8.84. În tabelul conturilor economice integrate, utilizările, activele şi variaţiile activelor sunt înregistrate în partea stângă, iar resursele, pasivele, variaţiile pasivelor şi ale valorii nete în partea dreaptă.

8.85. Pentru a face tabelul mai uşor de citit şi pentru a evidenţia în acelaşi timp ansamblul proceselor economice, nivelurile de agregare utilizate sunt cele mai ridicate care sunt compatibile cu înţelegerea structurii sistemului.

8.86. Coloanele din tabel reprezintă sectoarele instituţionale, şi anume: societăţi nefinanciare, societăţi financiare, administraţii publice, instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei, precum şi gospodăriile populaţiei. Există, de asemenea, o coloană pentru economia totală, una pentru restul lumii şi una care asigură echilibrul dintre resursele şi utilizările de bunuri şi servicii.

8.87. Rândurile tabelului reprezintă diferite categorii de operaţiuni, de active şi de pasive, solduri contabile şi anumite agregate.

Tabelul 8.18 - Conturile economice integrate
Conturile operaţiunilor curente

Utilizări										◆	◆
◆	◆	◆	◆	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
Conturi	Total	Bunuri şi servicii (resurse)	Restul lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni, alte fluxuri, stocuri şi solduri contabile
1. Producţia/ contul exterior al operaţiunilor cu bunuri şi servicii	499	499	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.7	Importuri de bunuri şi servicii
	540	◆	540	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.6	Exporturi de bunuri şi servicii
	3 604	3 604	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.1	Producţia
	1 883	◆	◆	1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Consumul intermediar
	133	133	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse
	1 854	◆	◆	1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/ Produsul intern brut
	222	◆	◆	222	3	23	27	12	157	P.51c	Consumul de capital fix
	1 632	◆	◆	1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/Produsul intern net
	- 41	◆	- 41	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii
II. 1.1. Contul de exploatare	1 150	◆	◆	1 150	11	11	98	44	986	D.1	Remunerarea angajaţilor
	191	◆	0	191	◆	◆	◆	◆	◆	D.2-D.3	Impozite minus subvenţii pe producţie şi importuri
	133	◆	0	133	◆	◆	◆	◆	◆	D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse
	58	◆	0	58	1	- 1	1	4	53	D.29-D.39	Alte impozite minus subvenţii pentru producţie
	452	◆	◆	452	3	84	27	46	292	B.2g	Excedentul brut de exploatare

	61	◆	◆	61	◆	61	◆	◆	◆	B.3g	Venitul mixt brut
	238	◆	◆	238	0	69	0	34	135	B.2n	Excedent net de exploatare
	53	◆	◆	53	◆	53	◆	◆	◆	B.3n	Venitul mixt net
II 1.2. Contul de alocare a veniturilor primare	435	◆	44	391	6	41	42	168	134	D.4	Venituri din proprietate
	1 864	◆	◆	1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut
	1 642	◆	◆	1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/ Venitul naţional net
II.2. Contul de distribuire secundară a venitului	213	◆	1	212	0	178	0	10	24	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
	333	◆	0	333	◆	333	◆	◆	◆	D.61	Contribuţii sociale nete
	384	◆	0	384	5	0	112	205	62	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură
	299	◆	16	283	2	71	136	62	12	D.7	Alte transferuri curente
	1 826	◆	◆	1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Venitul disponibil brut
	1 604	◆	◆	1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Venitul disponibil net
II. 3. Contul de redistribuire a venitului în natură	215	◆	◆	215	31	◆	184	◆	◆	D.63	Transferuri sociale în natură
	1 826	◆	◆	1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut
	1 604	◆	◆	1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Venitul disponibil ajustat net
II.4. Contul de utilizare a venitului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6g	Venitul disponibil brut
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.6n	Venitul disponibil net
	1 399	◆	◆	1 399	1	1 230	168	◆	◆	P.4	Consumul final efectiv
	1 399	◆	◆	1 399	32	1 015	352	◆	◆	P.3	cheltuiala pentru consum final
	11	◆	0	11	0	◆	0	11	0	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie
	427	◆	◆	427	5	215	- 35	14	228	B.8g	Economia brută
	205	◆	◆	205	2	192	- 62	2	71	B.8n	Economia netă
	- 13	◆	- 13	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul

Resurse											
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	◆	◆	◆	◆
◆	Operaţiuni, alte fluxuri, stocuri şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Restul lumii	Contul de bunuri şi servicii (utilizări)	Total	Conturi
P.7	Importuri de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	499	◆	499	I. Producţia/ contul exterior al operaţiunilor cu bunuri şi servicii
P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	540	540	
P.1	Producţia	2 808	146	348	270	32	3 604	◆	◆	3 604	
P.2	Consumul intermediar	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 883	1 883	
D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse	◆	◆	◆	◆	◆	133	◆	◆	133	
B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/ Produsul intern brut	1 331	94	126	155	15	1 854	◆	◆	1 854	II. 1.1. Contul de exploatare II. 1.2 Contul de alocare a veniturilor primare
P.51c	Consumul de capital fix	157	12	27	23	3	222	◆	◆	222	
B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/Produsul intern net	1 174	82	99	132	12	1 632	◆	◆	1 632	
B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	- 41	◆	- 41	
D.1	Remunerarea angajaţilor	◆	◆	◆	1 154	◆	1 154	2	◆	1 156	
D.2-D.3	Impozite minus subvenţii pe producţie şi importuri	◆	◆	191	◆	◆	191	0	◆	191	
D.21-D.31	Impozite minus subvenţii pe produse	◆	◆	133	◆	◆	133	0	◆	133	
D.29-D.39	Alte impozite minus subvenţii pentru producţie	◆	◆	58	◆	◆	58	0	◆	58	
B.2g	Excedentul brut de exploatare	292	46	27	84	3	452	◆	◆	452	

B.3g	Venitul mixt brut	◆	◆	◆	61	◆	61	◆	◆	61	
B.2n	Excedent net de exploatare	135	34	0	69	0	238	◆	◆	238	
B.3n	Venitul mixt net	◆	◆	◆	53	◆	53	◆	◆	53	
D.4	Venituri din proprietate	96	149	22	123	7	397	38	◆	435	
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut	254	27	198	1 381	4	1 864	◆	◆	1 864	II.2 Contul de distribuire secundară a venitului
B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare/ Venitul naţional net	97	15	171	1 358	1	1 642	◆	◆	1 642	
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	◆	◆	213	◆	◆	213	0	◆	213	
D.61	Contribuţii sociale nete	66	213	50	0	4	333	0	◆	333	
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	◆	◆	◆	384	◆	384	0	◆	384	
D.7	Alte transferuri curente	6	62	104	36	36	244	55	◆	299	
B.6g	Venitul disponibil brut	228	25	317	1 219	37	1 826	◆	◆	1 826	II.3 Contul de redistribuire a venitului în natură
B.6n	Venitul disponibil net	71	13	290	1 196	34	1 604	◆	◆	1 604	
D.63	Transferuri sociale în natură	◆	◆	◆	215	◆	215	◆	◆	215	
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	228	25	133	1 434	6	1 826	◆	◆	1 826	II.4 Contul de utilizare a venitului
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	71	13	106	1 411	3	1 604	◆	◆	1 604	
B.6g	Venitul disponibil brut	228	25	317	1 219	37	1 826	◆	◆	1 826	
B.6n	Venitul disponibil net	71	13	290	1 196	34	1 604	◆	◆	1 604	
P.4	Consumul final efectiv	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 399	1 399	
P.3	cheltuiala pentru consum final	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1 399	1 399	
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	◆	◆	◆	11	◆	11	0	◆	11	
B.8g	Economia brută	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
B.8n	Economia netă	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	

Conturi ale operaţiunilor de acumulare

Variaţii ale activelor											
◆	◆	◆	◆	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
Conturi	Total	Bunuri şi servicii (resurse)	Restul lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni, alte fluxuri, stocuri şi solduri contabile
III. 1.1. Contul variaţiei valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.8n	Economia netă
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital, de plătit (-)
	192	◆	- 29	221	20	236	- 81	- 16	62	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital
III.1.2. Contul achiziţiilor de active nefinanciare	414	◆	◆	414	5	55	38	8	308	P.5g	formarea brută de capital
	- 222	◆	◆	- 222	- 3	- 23	- 27	- 12	- 157	P.51c	Consumul de capital fix (-)
	28	◆	◆	28	0	2	0	0	26	P.52	Variaţia stocurilor
	10	◆	◆	10	0	5	3	0	2	P.5 3	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare
	0	◆	0	0	1	4	2	0	- 7	NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse
	0	◆	- 10	10	- 4	174	- 103	- 1	- 56	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare
III.2. Contul financiar	483	◆	47	436	2	189	- 10	172	83	F	Achiziţii nete de active financiare
	0	◆	1	- 1	◆	◆	0	- 1	◆	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
	100	◆	11	89	2	64	- 26	10	39	F.2	Numerar şi depozite
	95	◆	9	86	- 1	10	4	66	7	F.3	Titluri de natura datoriei
	82	◆	4	78	0	3	3	53	19	F.4	Credite
	119	◆	12	107	0	66	3	28	10	F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii
	48	◆	0	48	0	39	1	7	1	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
	14	◆	0	14	0	3	0	8	3	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
	25	◆	10	15	1	4	5	1	4	F.8	Alte conturi de primit/de plătit

III. 3.1. Contul altor modificări ale volumului activelor	33	◆	◆	33	0	0	7	0	26	K.1	Apariţia economică a activelor
	- 11	◆	◆	- 11	0	0	- 2	◆	-9	K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse
	- 11	◆	◆	- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe
	0	◆	◆	0	0	0	5	0	- 5	K.4	Confiscări fără compensaţie
	2	◆	◆	2	0	2	0	1	1	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte
	0	◆	◆	0	0	0	- 4	- 2	6	K.6	Modificări de clasificare
	13	◆	◆	13	0	0	0	- 1	14	◆	Totalul altor modificări de volum
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	din care:
	- 7	◆	◆	- 7	0	0	- 3	- 2	- 2	AN.1	Active nefinanciare produse
	17	◆	◆	17	0	0	3	0	14	AN.2	Active nefinanciare neproduse
	3	◆	◆	3	0	0	0	1	2	AF	Active/pasive financiare
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor
III.3.2. Contul de reevaluare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	K.7	Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere
	280	◆	◆	280	8	80	44	4	144	AN	Active nefinanciare
	126	◆	◆	126	5	35	21	2	63	AN.1	Active nefinanciare produse
	154	◆	0	154	3	45	23	2	81	AN.2	Active nefinanciare neproduse
	91	◆	7	84	2	16	1	57	8	AF	Active/pasive financiare
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere

Variaţii ale pasivelor şi valorii nete											
◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	◆	◆	◆	◆
◆	Operaţiuni, alte fluxuri, stocuri şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Restul lumii	Contul de bunuri şi servicii (utilizări)	Total	Conturi
B.8n	Economia netă	71	2	- 62	192	2	205	◆	◆	205	II. 1.1 Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	◆	◆	◆	◆	◆	◆	- 13	◆	- 13	
D.9r	Transferuri de capital de primit	33	0	6	23	0	62	4	◆	66	
D.9p	Transferuri de capital, de plătit (-)	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1	◆	- 66	
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10	◆	192	II. 1.2 Contul achiziţiilor de active nefinanciare
P.5g	Formarea brută de capital	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	414	414	
P.51c	Consumul de capital fix (-)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	- 222	◆	
P.52	Variaţia stocurilor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	28	28	
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	10	10	
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	◆	
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10	◆	0	III.2 Contul financiar
F	Creşterea netă de pasive	139	173	93	15	6	426	57	◆	483	
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
F.2	Numerar şi depozite	◆	65	37	◆	◆	102	- 2	◆	100	
F.3	Titluri de natura datoriei	6	30	38	0	0	74	21	◆	95	
F.4	Credite	21	0	9	11	6	47	35	◆	82	
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	83	22	◆	◆	◆	105	14	◆	119	
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	48	0	◆	◆	48	0	◆	48	
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	3	8	0	0	0	11	3	◆	14	
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	26	◆	9	4	◆	39	- 14	◆	25	
K.1	Apariţia economică a activelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	II. 3.1 Alte modificări ale volumului conturilor de active
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
K.4	Confiscări fără compensaţie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	0	0	1	0	1	◆	◆	1	
K.6	Modificări de clasificare	0	0	2	0	0	2	◆	◆	2	
◆	Totalul altor modificări ale volumului	0	0	2	1	0	3	◆	◆	3	
◆	din care:	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AF	Active/pasive financiare	0	0	2	1	0	3	◆	◆	3	
B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	14	- 1	- 2	- 1	0	10	◆	◆	10	
K.7	Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	III.3.2 Contul de reevaluare
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	

AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	18	51	7	0	0	76	15	◆	91
B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	134	10	38	96	10	288	4	◆	292

Conturile de patrimoniu
Active

◆	◆	◆	◆	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	◆	◆
Conturi	Total	Bunuri şi servicii (resurse)	Restul lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare	◆	Operaţiuni, alte fluxuri, stocuri şi solduri contabile
IV.1. Contul de patrimoniu de deschidere	4 621	◆	◆	4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Active nefinanciare
	2 818	◆	◆	2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Active nefinanciare produse
	1 803	◆	◆	1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Active nefinanciare neproduse
	9 036	◆	805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Active/pasive financiare
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă
IV.2. Contul de variaţie a patrimoniului	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Variaţii totale ale activelor
	480	◆	◆	480	11	115	57	- 4	301	AN	Active nefinanciare
	294	◆	◆	294	7	67	29	- 4	195	AN.1	Active nefinanciare produse
	186	◆	◆	186	4	48	28	0	106	AN.2	Active nefinanciare neproduse
	577	◆	54	523	4	205	- 9	230	93	AF	Active/pasive financiare
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.102	Alte modificări ale volumului activelor
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere
IV.3. Contul de patrimoniu de închidere	5 101	◆	◆	5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Active nefinanciare
	3 112	◆	◆	3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Active nefinanciare produse
	1 989	◆	◆	1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Active nefinanciare neproduse
	9 613	◆	859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Active/pasive financiare
	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă

Pasive şi valoare netă

◆	◆	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	◆	◆	◆	◆
◆	Operaţiuni, alte fluxuri, stocuri şi solduri contabile	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGP	Economia totală	Restul lumii	Contul de bunuri şi servicii (utilizări)	Total	Conturi
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	IV.1 Contul de patrimoniu de deschidere
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AF	Active/pasive financiare	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274	◆	9 036	
B.90	Valoarea netă	- 88	- 30	498	4 500	210	5 090	- 469	◆	4 621	
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	IV.2 Contul de variaţie a patrimoniului
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AF	Active/pasive financiare	157	224	102	16	6	505	72	◆	577	
B.10	Variaţii totale ale valorii nete	237	4	- 54	304	9	500	- 6	◆	494	
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10	◆	192	
B.102	Alte modificări ale volumului activelor	14	- 1	- 2	- 1	0	10	◆	◆	10	
B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	134	10	38	96	10	288	4	◆	292	
AN	Active nefinanciare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	IV.3 Contul de patrimoniu de închidere
AN.1	Active nefinanciare produse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
AF	Active/pasive financiare	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346	◆	9 613	
B.90	Valoarea netă	149	- 26	444	4 804	219	5 590	- 475	◆	5 115	

AGREGATE

8.88. Agregatele sunt indicatori sintetici care măsoară rezultatul activităţii pe ansamblul economiei. Ele sunt mărimi de referinţă esenţiale pentru analiza macroeconomică şi pentru comparaţiile în timp şi spaţiu.

Produsul intern brut la preţuri de piaţă (PIB)

8.89. Produsul intern brut la preţuri de piaţă reprezintă rezultatul final al activităţii de producţie a unităţilor producătoare rezidente. El poate fi definit în trei moduri:

(a) metoda producţiei: PIB este egal cu suma valorilor adăugate brute ale diferitelor sectoare instituţionale sau ale diferitelor ramuri de activitate, la care se adaugă impozitele şi din care se scad subvenţiile pe produse (care nu sunt repartizate pe sectoare şi ramuri de activitate). De asemenea, acesta reprezintă soldul contului de producţie al economiei totale.

(b) metoda cheltuielilor: PIB este egal cu suma utilizărilor finale de bunuri şi servicii ale unităţilor instituţionale rezidente (consum final şi formarea brută de capital), plus exporturile minus importurile de bunuri şi servicii.

(c) metoda veniturilor: PIB este egal cu suma utilizărilor contului de exploatare al economiei totale (remunerarea angajaţilor, impozitele pe producţie şi importuri minus subvenţiile, excedentul brut de exploatare şi venitul mixt al economiei totale).

8.90. Scăzând consumul de capital fix din PIB, se obţine produsul intern net (PIN) la preţul pieţei.

Excedentul de exploatare al economiei totale

8.91. Excedentul brut (sau net) de exploatare al economiei totale este egal cu suma excedentelor brute (sau nete) de exploatare ale diferitelor ramuri de activitate sau ale diferitelor sectoare instituţionale.

Venitul mixt al economiei totale

8.92. Venitul mixt brut (sau net) al economiei totale este identic cu venitul mixt brut (sau net) al sectorului gospodăriilor populaţiei.

Venitul întreprinderilor din economia totală

8.93. Venitul întreprinderilor brut (sau net) din economia totală este egal cu suma veniturilor brute (sau nete) ale întreprinderilor din diferite sectoare.

Venitul naţional (la preţuri de piaţă)

8.94. Venitul naţional brut (sau net) (la preţuri de piaţă) reprezintă ansamblul veniturilor primare de primit de către unităţile instituţionale rezidente: remunerarea angajaţilor, impozitele pe producţie şi importuri minus subvenţiile, veniturile din proprietate (cele de primit minus cele de plătit), excedentul de exploatare (brut sau net) şi venitul mixt (brut sau net).

Venitul naţional brut (la preţuri de piaţă) este egal cu PIB minus veniturile primare de plătit de unităţile instituţionale rezidente către unităţi instituţionale nerezidente plus veniturile primare de primit de la restul lumii de către unităţile instituţionale rezidente.

Venitul naţional nu este un concept referitor la producţie, ci un concept referitor la venit, care este mai semnificativ dacă este exprimat în valoare netă, adică după scăderea consumului de capital fix.

Venitul naţional disponibil

8.95. Venitul naţional disponibil brut (sau net) este egal cu suma veniturilor disponibile brute (sau nete) ale sectoarelor instituţionale. Venitul naţional disponibil brut (sau net) este egal cu venitul naţional brut (sau net) (la preţuri de piaţă) minus transferurile curente (impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc., contribuţii sociale, prestaţii sociale, alte transferuri curente) de plătit unităţilor nerezidente plus transferurile curente de primit de la restul lumii de către unităţile rezidente.

Unităţile cu activitate economică locale şi activităţile regionale de producţie, pe ramuri de activitate

8.96. Acest agregat măsoară partea de venit naţional disponibil care nu este folosită pentru cheltuielile pentru consumul final. Economia naţională brută (sau netă) este egală cu suma economiei brute (sau nete) a diferitelor sectoare instituţionale.

Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul

8.97. Soldul contului exterior al veniturilor primare şi al transferurilor curente reprezintă excedentul (dacă este negativ) sau deficitul (dacă este pozitiv) economiei totale aferent operaţiunilor sale curente (schimburi cu bunuri şi servicii, venituri primare, transferuri curente) cu restul lumii.

Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare al economiei totale

8.98. Capacitatea (+) sau necesarul (-) net de finanţare al economiei totale este egal cu suma capacităţii sau necesarului net de finanţare al sectoarelor instituţionale. Ea reprezintă valoarea netă a resurselor pe care economia totală le pune la dispoziţia restului lumii (dacă este pozitivă) sau pe care le primeşte de la restul lumii (dacă este negativă). Capacitatea (+) sau necesarul (-) net de finanţare al economiei totale este egal, dar de semn opus, cu necesarul (-) sau capacitatea (+) netă de finanţare a restului lumii.

Valoarea netă a economiei totale

8.99. Valoarea netă a economiei totale este egală cu suma valorilor nete ale sectoarelor instituţionale. Ea reprezintă valoarea activelor nefinanciare ale economiei totale, din care se scade soldul dintre active şi pasivele financiare ale restului lumii.

Cheltuielile şi veniturile administraţiilor publice

Cheltuielile şi veniturile administraţiilor publice se definesc prin referire la o listă de categorii SEC.

8.100. Cheltuielile administraţiilor publice cuprind următoarele categorii SEC, înregistrate în partea de utilizări a conturilor administraţiilor publice, cu excepţia lui D.3, care se înregistrează la rubrica de resurse a conturilor administraţiilor publice:

P.2. Consumul intermediar
P.5. Formarea brută de capital
D.1. Remunerarea angajaţilor
D.29. Alte impozite pe producţie, de plătit
D.3. Subvenţii, de plătit
D.4. Venituri din proprietate, de plătit
D.5. Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
D.62. Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură
D.632. Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată
D.7. Alte transferuri curente
D.8. Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie
D.9p. Transferuri de capital de plătit
NP. Achiziţii minus cedări de active neproduse

Veniturile administraţiilor publice cuprind următoarele categorii SEC, înregistrate în partea de resurse a conturilor administraţiilor publice, cu excepţia lui D.39, care se înregistrează la rubrica de utilizare a conturilor administraţiilor publice:

P.11. Producţia de piaţă
P.12. Producţia pentru consumul final propriu
P.131. Plăţi pentru producţia non-piaţă
D.2. Impozite pe producţie şi importuri, de primit
D.39. Alte subvenţii pentru producţie, de primit
D.4. Venituri din proprietate, de primit
D.5. Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
D.61. Contribuţii sociale nete
D.7. Alte transferuri curente
D.9r. Transferuri de capital de primit

Prin definiţie, diferenţa dintre veniturile şi cheltuielile administraţiilor publice este capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare al sectorului administraţiilor publice.

Operaţiunile D.41 (dobânzi), D.73 (transferuri curente între administraţiile publice), D.92 (ajutoare pentru investiţii) şi D.99 (alte transferuri de capital) sunt consolidate. Celelalte operaţiuni nu sunt consolidate.

CAPITOLUL 9: TABELELE RESURSELOR ŞI UTILIZĂRILOR ŞI SISTEMUL INTRĂRI-IEŞIRI

INTRODUCERE

9.01. Scopul prezentului capitol este de a prezenta o trecere în revistă a tabelelor resurselor şi utilizărilor şi a sistemului intrări-ieşiri.

9.02. Partea centrală a sistemului intrări-ieşiri o reprezintă tabelele resurselor şi utilizărilor în preţuri curente şi în preţurile anului precedent. Sistemul este completat de tabelele simetrice intrări-ieşiri, care se obţin pe baza tabelelor resurselor şi utilizărilor prin folosirea de ipoteze sau date suplimentare.

Tabelele resurselor şi utilizărilor şi tabelele simetrice intrări-ieşiri pot fi extinse şi modificate în scopuri specifice, de exemplu pentru conturile productivităţii, conturile forţei de muncă, conturile trimestriale, conturile regionale şi conturile de mediu, în termeni monetari sau fizici.

9.03. Tabelele resurselor şi utilizărilor sunt matrice care descriu valoarea operaţiunilor pe produse pentru economia naţională, clasificate pe tipuri de produse şi pe ramuri de activitate. Aceste tabele prezintă:

(a) structura costurilor de producţie şi venitul generat de procesul de producţie;

(b) fluxurile de bunuri şi servicii produse în cadrul economiei naţionale;

(c) fluxurile de bunuri şi servicii dintre economia naţională şi restul lumii. În scopul analizei în context european, este necesar să se facă distincţia dintre fluxurile intra-UE şi fluxurile cu ţări din afara UE.

9.04. Un tabel al resurselor prezintă resursele de bunuri şi servicii pe produse şi pe ramuri de activitate producătoare şi distinge între resursele din ramurile de activitate naţionale şi cele din importuri. O prezentare schematică a unui tabel al resurselor este oferită în tabelul 9.1.

Tabelul 9.1. - Prezentare schematică a unui tabel al resurselor

Resurse	Ramuri de activitate producătoare	Restul lumii	Totaluri
Produse	Valori ale producţiei	Valori ale importurilor	Total resurse pe produs
Totaluri	Totalul producţiei ramurii de activitate	Totalul importurilor	Totalul resurselor

9.05. Un tabel al utilizărilor prezintă utilizarea bunurilor şi serviciilor, pe categorii de produse şi pe tipuri de utilizări. Utilizările menţionate pe coloane sunt următoarele:

(a) consumul intermediar, pe ramuri de activitate;

(b) cheltuiala pentru consum final: gospodării ale populaţiei, administraţii publice şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei;

(c) formarea brută de capital; şi

(d) exporturile.

Pe coloanele aferente consumului intermediar pe ramuri de activitate, tabelul prezintă componentele valorii adăugate, după cum urmează:

(a) remunerarea salariaţilor;

(b) alte impozite minus subvenţiile pe producţie;

(c) venitul mixt net, excedentul net de exploatare şi consumul de capital fix.

O prezentare schematică a unui tabel al utilizărilor este oferită în tabelul 9.2 de mai jos.

Tabelul 9.2.

Tabelul 9.2. - Prezentare schematică a unui tabel al utilizărilor

Utilizări	Ramuri de activitate	Consum final	Formarea brută de capital	Restul lumii	Total
Produse					
Total	Consum intermediar	Consum final	Formarea brută de capital	Exporturi	Totalul utilizărilor
Componente ale valorii adăugate	Remunerarea salariaţilor Alte impozite minus subvenţii Excedentul net de exploatare Consumul de capital fix				

9.06. În tabelele resurselor şi utilizărilor se aplică următoarele identităţi:
(a) pentru fiecare ramură de activitate, producţia este egală cu consumul intermediar plus valoarea adăugată brută;
(b) pentru fiecare produs, resursele sunt egale cu suma tuturor utilizărilor, prezentate pe rânduri echilibrate în cadrul resurselor şi utilizărilor.
Această identitate este valabilă numai dacă resursele şi utilizările sunt evaluate pe aceeaşi bază, şi anume, atunci când ambele sunt evaluate fie la preţ de cumpărare, fie la preţ de bază (a se vedea punctele 9.30-9.33).
Prin urmare, pentru fiecare produs:
Resursele la preţ de cumpărare =
Producţia produsului la preţ de bază
plus importurile la preţ de bază
plus marja de comerţ şi de transport
plus impozite minus subvenţii pe produse
= utilizările produsului la preţ de cumpărare, care sunt egale cu
Cererea intermediară pentru produsul în cauză
plus cheltuiala pentru consum final
plus formarea de capital brut
plus exporturile
La nivelul economiei totale, cererea intermediară totală este egală cu consumul intermediar total, iar marjele de comerţ şi de transport sunt egale cu zero pentru ansamblul economiei, deoarece sunt compensate de producţia ramurilor de activitate care produc aceste marje; această identitate poate aşadar fi exprimată sub forma:
producţia + importurile + impozitele pe produse minus subvenţiile pe produse = consumul intermediar + consumul final + formarea de capital brut + exporturile
prin urmare
producţia - consumul intermediar + impozitele pe produse minus subvenţiile pe produse
= consumul final + formarea de capital brut + exporturile minus importurile
ceea ce demonstrează echivalenţa metodelor de măsurare a PIB, respectiv prin măsurarea producţiei sau a cheltuielilor;
(c) valoarea adăugată brută reprezintă diferenţa dintre producţie şi consumul intermediar pe ramură de activitate. Aceasta este egală cu suma veniturilor generate. Astfel, valoarea adăugată brută este egală cu suma dintre remunerarea salariaţilor, consumul de capital fix, excedentul net de exploatare/venitul mixt şi alte impozite minus subvenţiile pe producţie. Aceasta permite verificarea coerenţei măsurării PIB prin abordarea bazată pe venituri cu măsurarea PIB prin abordarea bazată pe producţie.
9.07. Tabelele resurselor şi utilizărilor reprezintă cadrul central pentru analizele pe ramuri de activitate precum analizele privind producţia, valoarea adăugată, remunerarea salariaţilor, forţa de muncă, excedentul de exploatare/venitul mixt, impozitele (minus subvenţiile) pe producţie, formarea brută de capital fix, consumul de capital fix şi stocul de capital.
9.08. Tabelele resurselor şi utilizărilor conţin fluxurile înregistrate în următoarele conturi:
(a) contul de bunuri şi servicii;
(b) contul de producţie;
(c) contul de exploatare.
Aceste conturi prezintă generarea veniturilor, precum şi resursele şi utilizările de bunuri şi servicii, pe sectoare instituţionale. Tabelele resurselor şi utilizărilor pot completa aceste informaţii prin prezentarea unei clasificări pe ramuri de activitate şi prin prezentarea variaţiei volumului şi a preţurilor. Informaţiile prezentate pe sectoare instituţionale din conturile sectoriale şi informaţiile prezentate pe ramuri de activitate din tabelele resurselor şi utilizărilor pot fi conectate printr-un tabel de clasificare încrucişată, precum exemplul din tabelul 9.3 de mai jos.

Tabelul 9.3. - Tabel de legătură între tabelul resurselor şi utilizărilor şi conturile sectoriale

	Ramuri de activitate (NACE)	Total
Sector		
S.11. Societăţi nefinanciare		
Consumul intermediar		
Valoarea adăugată brută		
Remunerarea salariaţilor		
Alte impozite minus subvenţii pentru producţie		
Consumul de capital fix		
Excedentul net de exploatare/venitul mixt net		
Producţia		
Formarea brută de capital fix		
Stocul de active fixe		
Forţa de muncă		
S.12. Societăţi financiare		
Consumul intermediar		
...		
Forţa de muncă		
S.13. Administraţii publice		
S.14. Gospodăriile populaţiei		
S.142. Lucrători pe cont propriu		
Servicii prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi		
S.15. IFSLSGP		
Totaluri pe sector		
Consumul intermediar		
...		
Forţa de muncă		

9.09.În tabelul 9.4 este prezentat un tabel simetric intrări-ieşiri, acesta fiind o matrice care arată modul în care resursele corespund utilizărilor, prin folosirea unei clasificări a producţiei "produs x produs" sau "ramură de activitate x ramură de activitate" şi care prezintă detaliat operaţiunile de consum intermediar şi utilizările finale. Există o diferenţă conceptuală majoră între un tabel simetric intrări-ieşiri şi un tabel al utilizărilor: în tabelul utilizărilor, rubricile arată modul în care produsele sunt utilizate pe ramuri de activitate în consumul intermediar, în timp ce într-un tabel simetric intrări-ieşiri se utilizează două prezentări alternative:
(a)rubricile indică modul în care sunt utilizate produsele drept consum intermediar pentru a fabrica alte produse; sau
(b)rubricile indică modul în care producţia ramurilor de activitate este utilizată în consumul intermediar al altor ramuri de activitate pentru a crea producţia ramurilor.
Prin urmare, într-un tabel simetric intrări-ieşiri se utilizează atât pe rânduri, cât şi pe coloane fie o clasificare a produselor, fie o clasificare a ramurilor de activitate.

Tabelul 9.4. - Prezentare schematică a unui tabel simetric intrări-ieşiri pentru produse

	Produse fabricate	Consum final	Formarea brută de capital	Restul lumii	Total
Produse utilizate	Consumul intermediar	Consumul final al gospodăriilor populaţiei, al IFSLSGP şi al administraţiilor publice	Formarea brută de capital	Exporturile	
Totaluri					
Componente ale valorii adăugate brute					
Restul lumii					
Total					

9.10. Majoritatea informaţiilor statistice care pot fi obţinute de la unităţile producătoare indică tipurile de produse care au fost fabricate şi vândute de acestea şi, de obicei într-un mod mai puţin detaliat, informaţii referitoare la tipurile de produse care au fost cumpărate şi utilizate de unităţile respective. Formatul tabelelor resurselor şi utilizărilor a fost construit special pentru acest tip de informaţii statistice (şi anume "produsele utilizate x ramură de activitate").
9.11. Spre deosebire de acestea, informaţiile de tip "produs x produs" sau "ramură de activitate x ramură de activitate" necesare pentru tabelul simetric intrări-ieşiri nu sunt, deseori, disponibile. De exemplu, anchetele realizate în ramurile de activitate furnizează, de regulă, informaţii despre tipurile de produse utilizate în producţie şi despre produsele care se fabrică şi care se vând. Nu sunt disponibile, de regulă, informaţii despre intrările utilizate la fabricarea anumitor produse.
9.12. Informaţiile disponibile sub formă de tabele ale resurselor şi utilizărilor constituie punctul de plecare pentru construirea tabelelor simetrice intrări-ieşiri, care sunt mai analitice. Informaţiile de tip "ramură de activitate x produs" din tabelele resurselor şi utilizărilor pot fi convertite în tabele simetrice prin adăugarea unor informaţii suplimentare privind structura intrărilor sau pornind de la presupunerea că structura intrărilor sau cota de piaţă sunt identice pe produs sau pe ramură de activitate.
9.13. Tabelele resurselor şi utilizărilor şi sistemul intrări-ieşiri îndeplinesc trei roluri diferite:
- descriere;
- instrument statistic;
- instrument pentru analiză.
DESCRIERE
9.14. Tabelele resurselor şi utilizărilor oferă o descriere sistematică a generării veniturilor, precum şi a resurselor de produse şi a utilizărilor pe ramură de activitate. Evoluţia intrărilor şi a ieşirilor activităţilor de producţie ale diverselor ramuri de activitate este prezentată în contextul economiei naţionale, mai precis în legătură cu activităţile de producţie ale altor ramuri de activitate naţionale şi ale restului lumii şi cu cheltuiala pentru consum final.
Un rol important al tabelelor resurselor şi utilizărilor este de a prezenta schimbările survenite în structura economiei, de exemplu schimbările privind importanţa diverselor ramuri de activitate, schimbările privind intrările utilizate şi producţiile realizate sau variaţiile compoziţiei cheltuielii pentru consum final, a formării brute de capital, a importurilor şi exporturilor. Astfel de schimbări pot reflecta evoluţii precum globalizarea, externalizarea, inovarea şi variaţiile costului mâinii de lucru, ale impozitelor, preţului petrolului şi ale cursurilor de schimb valutar.
Tabelele resurselor şi utilizărilor în preţurile anului precedent sunt utile pentru realizarea de statistici privind creşterea de volum a PIB, precum şi pentru a descrie evoluţiile structurii economice în termeni nominali sau în termeni de volum. Acestea oferă, de asemenea, un cadru care permite prezentarea variaţiilor de preţ la nivel naţional şi ale costului mâinii de lucru.
INSTRUMENT STATISTIC
9.15. Prin utilizarea informaţiilor privind producţia, cheltuielile şi veniturile necesare pentru realizarea tabelelor resurselor şi utilizărilor şi prin reconcilierea unor estimări care nu sunt coerente, se obţine un set fiabil şi echilibrat de conturi naţionale, inclusiv estimări ale agregatelor-cheie precum PIB în preţuri curente şi în preţurile anului precedent.
9.16. Pentru măsurarea PIB la preţurile pieţei, se pot utiliza trei metode de bază: cea bazată pe producţie, cea bazată pe cheltuieli şi cea bazată pe venituri. Aceste trei metode diferite sunt utilizate la realizarea tabelelor resurselor şi utilizărilor după cum urmează:
(a) conform metodei bazate pe producţie, PIB la preţurile pieţei este egal cu producţia la preţuri de bază minus consumul intermediar la preţuri de cumpărare, plus impozite (minus subvenţii) pe produse;
(b) conform metodei bazate pe cheltuieli, PIB la preţurile pieţei este egal cu suma categoriilor de utilizări finale minus importurile: cheltuiala pentru consum final + formarea brută de capital + exporturi - importuri;
(c) conform abordării bazate pe venituri, PIB la preţurile pieţei este egal cu suma dintre remunerarea salariaţilor, consumul de capital fix şi alte impozite, minus subvenţiile pe producţie şi excedentul net de exploatare/venitul mixt, plus impozite minus subvenţii pe produse.
Atunci când tabelele resurselor şi utilizărilor sunt echilibrate, se calculează o singură estimare a PIB la preţurile pieţei.
9.17. Tabelele resurselor şi utilizărilor sunt deosebit de utile pentru estimarea PIB la preţurile pieţei conform metodei bazate pe producţie şi celei bazate pe cheltuieli. Principalele surse de date în acest scop sunt anchetele efectuate în întreprinderi şi datele administrative precum înregistrările privind TVA şi accizele. Tabelele resurselor şi utilizărilor sunt folosite pentru a combina informaţiile obţinute prin metoda bazată pe producţie şi cea bazată pe cheltuieli prin calcularea şi echilibrarea resurselor şi utilizărilor la nivelul produselor. Prin această metodă, resursele unui produs anume sunt calculate şi alocate unor utilizări diverse, cum ar fi cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei, consumul intermediar şi exporturile. Metoda bazată pe venituri nu asigură acelaşi exerciţiu de echilibrare solid deoarece excedentul de exploatare şi venitul mixt se estimează, de regulă, în mod rezidual, pe baza informaţiilor obţinute prin celelalte două metode. Totuşi, metoda bazată pe venituri îmbunătăţeşte echilibrarea tabelelor resurselor şi utilizărilor atunci când structura componentelor venitului factorului poate fi estimată. Coerenţa tabelelor resurselor şi utilizărilor cu conturile sectoriale poate fi verificată prin tabele de legătură, astfel cum se prezintă în tabelul 9.3. Această confruntare poate ajuta la estimarea PIB la preţurile pieţei, prin compararea informaţiilor obţinute din conturile de profit şi pierderi ale societăţilor cu estimări ale ramurilor de activitate echivalente.
9.18. Tabelele resurselor şi utilizărilor servesc pentru o gamă largă de obiective statistice; (a) identificarea lacunelor şi incoerenţelor de la nivelul surselor de date;
(b) obţinerea de estimări în mod rezidual, de exemplu estimarea consumului final de anumite produse drept element rezidual obţinut după alocarea celorlalte utilizări ale produselor;
(c) obţinerea de estimări prin extrapolarea cifrelor pornind de la o perioadă de bază către perioade ulterioare pentru care sunt disponibile informaţii mai puţin fiabile. De exemplu, cifrele anuale pot fi estimate pe baza datelor detaliate privind resursele şi utilizările dintr-un an de referinţă, iar apoi se pot estima cifre trimestriale prin extrapolare pe baza perioadei de referinţă;
(d) verificarea şi ameliorarea coerenţei, plauzibilităţii şi exhaustivităţii cifrelor conţinute în tabelele resurselor şi utilizărilor şi ale cifrelor derivate (cum ar fi cele din conturile de producţie). În acest scop, procesul de echilibrare a conturilor nu se limitează doar la tabelele resurselor şi utilizărilor în preţuri curente:
1. cu ajutorul unor tabele precum tabelul 9.3 care ilustrează legătura cu conturile sectoriale, este posibil să se compare direct estimările producţiei, cheltuielilor şi veniturilor obţinute în cadrul sistemului resurselor şi utilizărilor cu cele provenite din surse independente utilizate în conturile sectoriale. În această etapă, reconcilierea garantează faptul că, odată terminat procesul de echilibrare a resurselor şi utilizărilor, se obţine o coerenţă între tabelele resurselor şi utilizărilor şi conturile sectoriale;
2. procesul de elaborare a tabelelor simetrice intrări-ieşiri pornind de la tabelele resurselor şi utilizărilor poate dezvălui incoerenţele şi punctele slabe ale acestora din urmă;
3. prin realizarea tabelelor resurselor şi utilizărilor în preţuri curente şi în termeni de volum pentru doi sau mai mulţi ani, este posibil să se echilibreze simultan variaţiile de volum, de valoare şi de preţ: în comparaţie cu realizarea şi echilibrarea, în mod separat, a tabelelor resurselor şi utilizărilor pentru un singur an şi numai în preţuri curente, acesta reprezintă un progres major în ceea ce priveşte eficienţa cadrului resurselor şi utilizărilor;
(e) ponderarea şi calcularea de indici şi măsuri ale preţurilor şi volumelor, de exemplu a PIB, prin deflatarea utilizărilor finale pe produs sau prin aplicarea metodei dublei deflatări pe ramură de activitate. Deflatarea se efectuează la nivelul cel mai scăzut de agregare a operaţiunilor, în conformitate cu estimările fiabile ale variaţiei preţurilor, din următoarele motive:
1. în general, indicatorii de preţ şi de volum sunt mai reprezentativi la un nivel mai scăzut de agregare;
2. variaţia calităţii se poate măsura mai bine la un nivel mai scăzut de agregare, de exemplu, pot fi luate în calcul modificările privind compoziţia resurselor sau utilizărilor unui grup de produse;
3. indicii de preţ disponibili pornind de la statisticile privind preţurile sunt, adesea, indici de tip Laspeyres. Problemele care apar din utilizarea acestora în locul unor indici de tip Paasche, care sunt, teoretic, mai adecvaţi, sunt mai puţin grave dacă sunt utilizaţi la un nivel scăzut de agregare.
Echilibrarea resurselor şi utilizărilor unui produs este mai simplă atunci când numărul de produse între care se face distincţie este mai mare şi când sunt disponibile date de bază la acest nivel de detaliere. Calitatea rezultatelor echilibrate va fi mai bună, în special atunci când datele sunt incomplete.
INSTRUMENT PENTRU ANALIZĂ
9.19. Din punct de vedere analitic, unul dintre principalele puncte forte ale tabelelor intrări-ieşiri este faptul că permit măsurarea nu numai a efectelor de prim ordin (de exemplu, efectele cauzate de variaţia preţului energiei sau a costului mâinii de lucru), ci şi a efectelor de ordin secundar şi a efectelor indirecte. De exemplu, o creştere semnificativă a preţului energiei va afecta nu numai ramurile de activitate energointensive, ci şi pe acelea care utilizează producţia acestora. Astfel de efecte indirecte pot fi foarte relevante deoarece sunt, uneori, mai importante decât efectele directe.
TABELE MAI DETALIATE ALE RESURSELOR ŞI UTILIZĂRILOR
Clasificări
9.20. Clasificarea utilizată pentru ramurile de activitate în tabelele resurselor şi utilizărilor şi în tabelele intrări-ieşiri este clasificarea NACE, în timp ce clasificarea utilizată pentru produse este CPA; aceste două clasificări sunt perfect coerente: la fiecare nivel de agregare, CPA prezintă principalele produse ale ramurilor de activitate din NACE.
9.21. În tabelele resurselor şi utilizărilor, clasificarea produselor este cel puţin la fel de detaliată ca şi cea a ramurilor de activitate, de exemplu, la nivelul de trei cifre din CPA şi la nivelul de două cifre din NACE.
9.22. Clasificările ramurilor de activitate şi ale produselor se pot baza pe trei tipuri diferite de criterii: criterii privind oferta, criterii privind cererea şi criterii privind dimensiunile. Pentru analiza productivităţii, produsele şi producătorii acestora sunt clasificaţi, în principiu, în funcţie de tipul de activitate de producţie. Pentru analiza cererii, produsele sunt clasificate în funcţie de asemănarea destinaţiei acestora (de exemplu, produsele de lux sunt grupate împreună) sau de asemănarea relaţiilor comerciale (cum ar fi tipul de punct de vânzare). Pentru analiza intrări-ieşiri, se utilizează pentru cerere şi ofertă aceeaşi clasificare a produselor sau a ramurilor de activitate. Clasificarea este definită astfel încât dimensiunea fiecărei clase să nu reprezinte o parte prea mică sau prea mare a economiei naţionale. Pentru clasificările internaţionale, aceasta înseamnă că importanţa cantitativă a majorităţii claselor este mare în multe ţări.
9.23. Clasificările ramurilor de activitate şi produselor din conturile naţionale sunt, în mod obligatoriu, bazate pe o combinaţie între aceste criterii şi au origini istorice. Acestea sunt definite, în principal, din perspectiva producătorilor şi sunt, prin urmare, mai puţin potrivite pentru analiza cererii şi a ofertei. Statisticienii şi utilizatorii datelor din conturile naţionale privind ramurile de activitate şi produsele trebuie să cunoască bine ce este inclus şi ce este exclus din fiecare grup şi implicaţiile aferente. De exemplu, ramura activităţilor imobiliare include serviciile prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi, iar ramura asigurărilor exclude fondurile de securitate socială.
9.24. UAE locale din cadrul unei ramuri de activitate pot avea diverse procese de producţie. Aceasta poate duce la diferenţe substanţiale în privinţa integrării verticale, cu activităţi auxiliare subcontractate precum serviciile de curăţenie, transport, administrare şi cantină, închirierea de echipamente, mâna de lucru angajată prin intermediul agenţiilor de plasare a forţei de muncă temporară şi marketingul. Aceasta poate reflecta, de asemenea, divergenţe între producătorii legali şi cei ilegali sau între producătorii din regiuni diferite.
9.25. Datorită importanţei economice variabile a diverselor ramuri de activitate şi a diverselor produse, precum şi datorită modificării proceselor de producţie şi apariţiei de noi produse, clasificările ramurilor de activitate şi ale produselor sunt actualizate în mod regulat. Cu toate acestea, trebuie să existe un echilibru între necesitatea

de a rămâne la curent cu evoluţiile economiei şi nevoia de a asigura comparabilitatea datelor în timp, având în vedere şi costurile implicate de astfel de schimbări majore pentru producătorii şi utilizatorii datelor.
9.26. Clasificarea produselor din tabelele resurselor şi utilizărilor este, în general, mai detaliată decât clasificarea ramurilor de activitate. Există patru motive principale în acest sens:
(a) datele disponibile cu privire la produse sunt, adesea, mult mai detaliate decât cele privind ramurile de activitate;
(b) producţia caracteristică a unei ramuri de activitate poate face obiectul unor regimuri fiscale şi al unor preţuri foarte diferite, de exemplu în cazul discriminării prin preţ. Distincţia dintre diverse produse este avantajoasă pentru calcule şi analiză;
(c) pentru a asigura o calitate ridicată a deflatării şi pentru a permite estimarea măsurărilor în termeni de volum, grupurile de produse sunt omogene şi sunt corelate corespunzător cu deflatorii de preţ disponibili;
(d) pentru a asigura transparenţa calculelor, sunt necesare produse separate pentru a evidenţia anumite convenţii specifice importante de la nivelul conturilor naţionale, referitoare, de exemplu, la serviciile prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanţi, asigurările şi producţia de piaţă şi cea nonpiaţă a unităţilor administraţiei publice.
9.27. Distincţia între producţia de piaţă, producţia pentru consumul final propriu şi producţia nonpiaţă nu se face decât pentru producţia totală a ramurii de activitate, aceasta nefiind necesară pentru fiecare grup de produse în parte.
9.28. Distincţia între producătorii de piaţă, producătorii pentru consumul final propriu şi producătorii nonpiaţă este utilizată pentru o ramură de activitate atunci când sunt prezente astfel de tipuri diferite de producători. Prin urmare, această distincţie este utilizată, în general, numai pentru un număr foarte restrâns de ramuri de activitate, cum ar fi serviciile de sănătate sau cele de învăţământ.
9.29. În scopul analizării economiei statelor membre din perspectiva europeană sau pentru a realiza tabele ale resurselor şi utilizărilor pentru întreaga UE, importurile şi exporturile se subdivid în:
(a) fluxuri intra-UE, făcându-se distincţia între fluxurile din cadrul uniunii monetare europene şi fluxurile cu alte state membre;
(b) importuri şi exporturi cu ţări care nu sunt membre ale UE.
Principiile evaluării
9.30. Fluxurile de bunuri şi servicii sunt evaluate la preţuri de bază în tabelul resurselor şi la preţuri de cumpărare în cel al utilizărilor. Pentru a obţine o evaluare coerentă pentru tabelele resurselor şi utilizărilor, tabelul 9.5 ilustrează tranziţia de la resurse la preţuri de bază către resurse la preţuri de cumpărare. Având în vedere că, pentru produse, resursele sunt egale cu utilizările, se verifică astfel două identităţi:
(a) resursele la preţuri de cumpărare = utilizările la preţuri de cumpărare;
(b) resursele la preţuri de bază = utilizările la preţuri de bază.
9.31. Valoarea adăugată brută este înregistrată la preţuri de bază. Aceasta este definită drept producţia evaluată la preţuri de bază minus consumul intermediar la preţuri de cumpărare.
9.32. În SEC nu se utilizează conceptul de valoare adăugată brută la costul factorilor. Acest agregat poate fi obţinut prin scăderea din valoarea adăugată la preţuri de bază a altor impozite (minus subvenţiile) pentru producţie.
9.33. Pentru trecerea de la tabelele resurselor în preţuri de bază la tabele în preţuri de cumpărare este necesară:
(a) realocarea marjelor comerciale;
(b) realocarea marjelor de transport;
(c) adăugarea impozitelor pe produse (cu excepţia TVA-ului deductibil);
(d) scăderea subvenţiilor pe produse.
O tranziţie similară este aplicabilă în cazul transformării utilizărilor la preţuri de cumpărare în utilizări la preţuri de bază; totuşi, aceasta implică deducerea impozitelor pe produse şi adăugarea subvenţiilor pe produse. Tabelele 9.8 şi 9.9 prezintă mai multe detalii privind această tranziţie. Tabelele respective pot servi şi unor scopuri analitice, cum ar fi analiza preţurilor şi analiza efectelor variaţiilor cotelor impozitelor pe produse.
9.34. Astfel, prin echilibrarea resurselor şi a utilizărilor se obţin următoarele tabele:
(a) tabelele resurselor şi utilizărilor 9.5 şi 9.6, care prezintă, defalcat pe produse, rezultatul final al echilibrării totalului resurselor şi a totalului utilizărilor la preţuri de cumpărare;
(b) tabelul marjelor de comerţ şi de transport (tabelul 9.7) şi cel al impozitelor (minus subvenţiile) pe produse (tabelul 9.8).

Tabelul 9.5. - Tabelul resurselor la preţuri de bază şi transformarea acestora în preţuri de cumpărare

Resurse	Ramuri de activitate (NACE) 1 - 2 - 3 - 4 -...	Restul lumii	Total resurse la preţuri de bază	Marjă de comerţ şi de transport	Impozite minus subvenţii pe produse	Total resurse la preţuri de cumpărare
Produse (CPA) 1 2 3 4	Producţia, pe produs şi pe ramură de activitate	Importurile pe produs (CIF)	Total resurse pe produs	◆	◆	◆
Total	Producţie totală pe ramură de activitate	◆	◆	0	◆	◆
Producţia de piaţă	◆	◆	◆	0	◆	◆
Producţia pentru consumul final propriu	◆	0	◆	0	◆	◆
Producţia nonpiaţă	◆	0	◆	0	◆	◆

Tabelul 9.6. - Tabelul utilizărilor la preţuri de cumpărare

Utilizări	Ramuri de activitate (NACE) 1 - 2 - 3 - 4 -...	Consum final	Formarea brută de capital	Restul lumii	Total
Produse (CPA) 1 2 3 4	Consumul intermediar de produse pe ramură de activitate	Cheltuiala pentru consum final pe produs şi pe: (a) gospodăriile populaţiei; (b) IFSLSGP; (c) administraţii publice	Formarea brută de capital pe produs şi pe: (a) formarea brută de capital fix; (b) variaţia obiectelor de valoare; (c) variaţia stocurilor	Exporturile pe produs (FOB)	Total utilizări pe produs
Total	Consum intermediar total pe ramură de activitate	Consum final total	Total formare brută de capital	Total exporturi	Total utilizări ale produselor
Remunerarea salariaţilor Alte impozite minus subvenţii pentru producţie Consumul de capital fix Excedentul net de exploatare Venitul mixt	Componentele valorii adăugate brute pe ramură de activitate	◆			
Total	Total intrări pe ramură de activitate				
Informaţii suplimentare Formarea brută de capital fix Stocul de capital fix Forţa de muncă	◆				

Marja de comerţ şi de transport

Tabelul 9.7. - Marja de comerţ şi de transport - resurse

◆	Marja de comerţ şi de transport la resursele produselor			◆
◆	Comerţ cu ridicata	Comerţ cu amănuntul	Transport	Marja de comerţ şi de transport
Produse (CPA) 1 2 3 4	◆	◆	◆	Marja de comerţ şi de transport la totalul resurselor pe produs
Total	Total comerţ cu ridicata	Total comerţ cu amănuntul	Total transport	Marje totale la resurse pe produs

◆	Marja de comerţ şi de transport la utilizările de produse					
◆	◆	Ramuri de activitate (NACE) 1 - 2 - 3 - 4 -...	Consum final	Formarea brută de capital	Exporturi	Marja de comerţ şi de transport

Produse (CPA) 1 2 3 4	◆	Marja de comerţ şi de transport pentru consumul intermediar pe produs şi pe ramură de activitate	Marja de comerţ şi de transport la cheltuiala pentru consum final pe produs şi pe: (a) gospodăriile populaţiei; (b) IFSLSGP; (c) administraţii publice	Marja de comerţ şi de transport la formarea brută de capital pe produs şi pe: (a) formarea brută de capital fix; (b) variaţia obiectelor de valoare; (c) variaţia stocurilor	Marja de comerţ şi de transport la exporturi	Marja de comerţ şi de transport la totalul utilizărilor pe produs
Total	◆	Marja de comerţ şi de transport la consumul intermediar, totalul pe ramură de activitate	Marja de comerţ şi de transport total la consumul final	Marja de comerţ şi de transport total la formarea brută de capital	Marja de comerţ şi de transport total la exporturi	Marja totală la utilizări pe produs

9.35. Una dintre etapele tranziţiei de la preţuri de bază la preţuri de cumpărare în cazul tabelelor resurselor şi, respectiv, de la preţuri de cumpărare la preţuri de bază în cazul tabelelor utilizărilor, constă în realocarea marjelor de comerţ: în cazul evaluării la preţuri de bază, marjele de comerţ sunt înregistrate în procesul de comercializare a produselor, în timp ce în cazul evaluării la preţuri de cumpărare, ele sunt repartizate produselor la care se raportează. Acelaşi principiu se aplică şi în cazul marjei de transport.
9.36. Totalul marjelor de comerţ pe produs este egal cu totalul marjelor de comerţ realizate de ramurile de activitate comerciale, plus marjele de comerţ ale celorlalte ramuri de activitate. Aceeaşi identitate este valabilă şi în cazul marjelor de transport.
9.37. Marjele de transport cuprind toate cheltuielile de transport achitate separat de cumpărător şi incluse în utilizările produselor la preţuri de cumpărare, dar nu în preţurile de bază ale producţiei unui fabricant sau în marjele de comerţ ale unui comerciant cu ridicata sau amănuntul. Ele cuprind, mai ales:
(a) costul transportului bunurilor de la locul unde se fabrică la locul de livrare către cumpărător, în cazul în care fabricantul plăteşte unei părţi terţe pentru efectuarea acestui transport, cu condiţia ca suma respectivă să fie facturată separat cumpărătorului;
(b) costul transportului de bunuri organizat de fabricant sau de comerciantul cu ridicata sau cu amănuntul, astfel încât cumpărătorul achită separat cheltuielile de transport, chiar dacă transportul este efectuat de fabricant, de comerciantul cu ridicata sau cu amănuntul.
9.38. Toate celelalte cheltuieli de transport ale bunurilor nu sunt înregistrate drept marje de transport. Astfel:
(a) dacă fabricantul transportă bunurile el însuşi, costul transportului este inclus în preţul de bază al producţiei sale; un astfel de transport constituie o activitate auxiliară, al cărei cost specific nu poate fi identificat drept cost de transport;
(b) dacă fabricantul aranjează transportul bunurilor fără ca serviciile de transport să fie facturate separat, cheltuielile de transport se includ în preţurile de bază ale producţiei fabricantului; ele sunt identificabile ca atare şi se înregistrează în consumul său intermediar;
(c) atunci când comerciantul cu ridicata şi comerciantul cu amănuntul aranjează transportul de bunuri între locul în care acestea le sunt livrate şi locul în care le livrează altui cumpărător, costurile aferente acestui transport vor fi incluse în marja de comerţ cu condiţia ca ele să nu fie facturate separat cumpărătorului. Ca şi în cazul fabricantului, aceste costuri reprezintă o activitate auxiliară a comercianţilor cu ridicata sau cu amănuntul sau reprezintă cumpărarea unui serviciu intermediar, făcând astfel parte din marja de comerţ şi nu din cea de transport;
(d) dacă o gospodărie a populaţiei cumpără bunuri pentru consumul său final şi le transportă apelând la serviciile unei terţe părţi, cheltuielile de transport corespunzătoare sunt contabilizate ca o cheltuială de consum final pentru un serviciu de transport şi nu sunt incluse în marja de comerţ sau de transport.
9.39. Tabelul 9.7 oferă o imagine oarecum simplificată a matricei marjei de comerţ şi de transport, deoarece:
(a) pentru transformarea utilizărilor trebuie să se facă o distincţie între comerţul cu ridicata şi comerţul cu amănuntul, cu scopul de a ţine seama de diferenţele dintre preţurile acestora. La elaborarea tabelelor ar trebui să se ţină seama de faptul că comercianţii cu ridicata vând direct către gospodării ale populaţiei şi către ramuri de activitate (de exemplu, mobilă), iar comercianţii cu amănuntul vând atât către ramuri de activitate, precum cafenele şi restaurante, cât şi către gospodării ale populaţiei;
(b) pentru calculul şi analiza marjelor de comerţ la produsele intrate în cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei, se pot distinge, pentru fiecare grupă de produse principale, canalele de distribuţie cele mai importante, pentru a se ţine cont de diferenţele în preţurile practicate. Distincţia între comerţul cu ridicata şi comerţul cu amănuntul nu este suficient de precisă. Astfel, de exemplu, o gospodărie îşi poate procura aceleaşi bunuri şi servicii de la supermarket, de la băcănie, de la florărie, de la un magazin universal ori din străinătate sau poate să le primească cu titlu de remunerare în natură. În cazul anumitor produse, sunt importante vânzările secundare, precum vânzarea de ţigări în cafenele, restaurante sau benzinării. Vânzările efectuate de comercianţii cu amănuntul sunt ajustate pentru a obţine valoarea vânzărilor către gospodăriile populaţiei, de exemplu prin scăderea vânzărilor efectuate către întreprinderi, administraţii publice şi turişti. Desigur, introducerea unor astfel de distincţii nu este posibilă decât dacă se dispune de informaţii suficiente pentru a estima importanţa fiecărui canal de distribuţie. Chiar şi pentru un singur comerciant sau transportator, diferite produse au, în general, marje diferite. Datele privind marjele pe tip de produs sunt cele mai adecvate şi sunt utilizate atunci când sunt disponibile;
(c) pentru calculul marjei de transport, este utilă o distincţie pe tipuri de transport (de exemplu, feroviar, aerian, maritim şi fluvial, rutier).
Impozite minus subvenţii pe producţie şi importuri
9.40. Impozitele pe producţie şi importuri se compun din:
(a) impozite pe produse (D.21):
1. taxe de tip TVA (D.211);
2. impozite şi taxe la importuri, cu excepţia TVA-ului (D.212);
3. impozite pe produse, cu excepţia TVA-ului şi a impozitelor pe importuri (D.214);
(b) alte impozite pe producţie (D.29).
Categorii similare sunt prevăzute pentru subvenţii.
9.41. Resursele la preţ de bază includ alte impozite minus subvenţiile pentru producţie. Pentru a face tranziţia de la preţuri de bază la preţuri de cumpărare, se adaugă diversele impozite pe produse şi se scad subvenţiile pe produse.

Tabelul 9.8. - Impozite minus subvenţii pe produse

Impozite minus subvenţii pe resurse

◆	Impozite minus subvenţii pe resursele produselor							Total impozite minus subvenţii pe produse
◆	TVA	Impozite pe importuri	◆	Alte impozite pe produse	Subvenţii pe importuri	◆	Alte subvenţii pe produse	
Produse (CPA) 1 2 3 4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Impozite minus subvenţii pe resursele totale pe produs şi pe utilizare
Totaluri	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Impozite minus subvenţii pe utilizări

◆	◆	Impozite minus subvenţii pe utilizările produselor
	Total impozite minus subvenţii pe produse	Ramuri de activitate (NACE) 1 - 2 - 3 - 4 -....
Produse (CPA) 1 2 3 4	Impozite minus subvenţii pe produse destinate utilizărilor finale: Consum final (a) gospodăriile populaţiei; (b) IFSLSGP; (c) administraţii publice; Formarea brută de capital: (d) formarea brută de capital fix; (e) variaţia obiectelor de valoare; (f) variaţia stocurilor; Exporturi	Impozite minus subvenţii pe consum intermediar de produse pe ramură de activitate

9.42. Tabelul 9.8 referitor la impozite minus subvenţii pe produse este simplificat după cum urmează:
(a) pentru utilizarea produselor, nu se face nicio distincţie între diferitele tipuri de impozite pe produse, iar subvenţiile pe produse nu sunt prezentate separat; pentru resursele produselor, se face distincţie doar între trei tipuri de impozite pe produse şi, respectiv, între două tipuri de subvenţii. În general, este util să se prezinte separat fiecare tip major de impozite sau subvenţii pe produse şi să se aloce ulterior totalul către diverse grupuri de produse;
(b) cotele de impozite şi subvenţiile pot varia în funcţie de canalele de distribuţie; prin urmare, atunci când există informaţii pertinente şi suficiente, ar trebui să se facă distincţie şi între canalele de distribuţie.
9.43. Impozitele şi subvenţiile pe produse corespund sumelor datorate numai atunci când sunt materializate prin estimarea impozitelor, declaraţii etc. sau sumelor efectiv vărsate. La elaborarea tabelelor resurselor şi utilizărilor, impozitele şi subvenţiile pe produse sunt, în general, estimate pe produs, aplicând diverselor fluxuri de cerere ratele de impozitare şi de subvenţionare oficiale. În continuare, ar trebui să se evalueze diferenţele constatate în raport cu evaluările impozitelor sau cu sumele plătite efectiv:
(a) unele dintre aceste diferenţe indică faptul că estimarea iniţială a impozitelor pe produse din tabelele resurselor şi utilizărilor nu este conformă cu definiţiile SEC:
1. în caz de scutire de impozit, se micşorează estimarea iniţială a impozitelor pe produse;
2. în caz de activităţi economice nedeclarate sau de evaziune a plăţii impozitelor pe produse (de exemplu, atunci când plata impozitului este obligatorie, dar nu există nicio evaluare de impozit), se micşorează estimarea iniţială a impozitelor pe produse;
(b) în anumite cazuri, diferenţele constatate pot să indice o eroare în estimarea iniţială a impozitelor şi subvenţiilor pe produse, de exemplu, ca urmare a subestimării producţiei unui anumit produs. Într-o astfel de situaţie, se poate realiza o modificare a estimărilor fluxurilor de bunuri şi servicii.
9.44. TVA-ul poate fi deductibil, nedeductibil sau să nu se aplice:
(a) TVA deductibil se aplică majorităţii consumului intermediar, majorităţii formării brute de capital fix şi unei părţi din variaţia stocurilor;
(b) TVA nedeductibil se aplică, adesea, cheltuielii pentru consum final a gospodăriilor populaţiei, unei părţi a formării brute de capital fix (cum ar fi locuinţele noi ocupate de proprietari), unei părţi a variaţiei stocurilor şi unei părţi a consumului intermediar, de exemplu consumului intermediar al unităţilor administraţiei publice şi societăţilor financiare;
(c) TVA-ul nu se aplică, în general, la:
1. exporturile către ţări din afara UE;
2. vânzarea de bunuri sau servicii supuse unei rate zero a TVA-ului, indiferent de utilizarea lor; cu toate acestea, o rată zero a TVA-ului presupune că TVA-ul plătit pentru bunurile sau serviciile cumpărate poate încă să fie recuperat; prin urmare, consumul intermediar şi formarea brută de capital pentru aceşti producători sunt corectate în funcţie de suma TVA-ului recuperat;
3. producătorii scutiţi de înscrierea în registrul TVA - cum ar fi micile întreprinderi şi organizaţiile religioase; în această situaţie, dreptul de recuperare a TVA-ului pentru bunurile sau serviciile cumpărate este în general restricţionat.
9.45. TVA-ul este înregistrat net: toate resursele sunt evaluate la preţuri de bază, mai precis prin excluderea TVA-ului facturat; utilizările intermediare şi finale sunt înregistrate la preţuri de cumpărare, mai precis excluzând TVA-ul deductibil.
Alte concepte de bază
9.46. În tabelele resurselor şi utilizărilor se utilizează două posturi de ajustare pentru reconcilierea evaluării importurilor din tabelele resurselor şi utilizărilor şi a evaluării din conturile sectoriale instituţionale.
În tabelul resurselor, pentru a obţine o evaluare comparabilă cu producţia internă în acelaşi grup de produse, importurile de bunuri sunt evaluate la valoarea CIF. Valoarea CIF include serviciile de transport şi de asigurare furnizate de rezidenţi, cum ar fi transportul pe cont propriu sau transportul efectuat de transportatori specializaţi rezidenţi. Pentru a obţine o evaluare coerentă între importuri şi exporturi, exporturile de servicii ar trebui să includă această valoare.
În conturile sectoriale instituţionale, importurile de bunuri sunt evaluate la valoarea FOB, mai precis în conformitate cu evaluarea exporturilor de bunuri. Cu toate acestea, în cazul evaluării FOB, valoarea serviciilor de transport şi asigurare furnizate de rezidenţi, care este inclusă în exportul de servicii, va fi mai mică, deoarece acoperă numai serviciile furnizate în interiorul ţării exportatoare. Recurgerea la mai multe metode de evaluare are ca rezultat faptul că totalurile nete ale importurilor sunt identice, dar atât totalurile importurilor, cât şi totalul exporturilor sunt mai mari în cazul evaluării CIF.
Aceste două metode de evaluare pot fi reconciliate prin introducerea în tabelele resurselor şi utilizărilor a unor posturi de ajustare pentru importuri şi exporturi. Aceste posturi de ajustare ar trebui să fie egale cu valoarea serviciilor de transport şi asigurare furnizate de rezidenţi, care sunt încorporate în valoarea CIF, dar nu şi în valoarea FOB, adică cele care se referă la transportul şi asigurarea dintre frontiera ţării exportatoare şi cea a ţării importatoare. Odată încorporate în tabelele resurselor şi utilizărilor, aceste posturi de ajustare nu necesită niciun tratament special în cadrul calculelor intrări-ieşiri.
9.47. Transferul de bunuri existente este înregistrat în tabelul utilizărilor ca o cheltuială negativă pentru vânzător şi o cheltuială pozitivă pentru cumpărător. Pentru grupa respectivă de produse, transferul unui bun existent corespunde unei reclasificări în interiorul utilizărilor. Doar costurile operaţiunii nu constituie o reclasificare: ele sunt înregistrate drept utilizare de servicii, cum ar fi serviciile întreprinderilor sau cele profesionale. În scopul descrierii şi analizei, poate fi util pentru anumite grupe de produse să se indice separat dimensiunea relativă a transferurilor de bunuri existente - de exemplu, ponderea vehiculelor de ocazie de pe piaţă faţă de vehiculele noi sau ponderea hârtiei reciclate în cadrul furnizării de produse de hârtie.
9.48. Pentru o înţelegere corectă a tabelelor resurselor şi utilizărilor, este util să se reamintească o serie de convenţii de înregistrare contabilă utilizate în cadrul SEC:
(a) ramurile de activitate cuprind un grup de unităţi cu activitate economică locale (UAE) care exercită o activitate economică identică sau similară. O caracteristică importantă a tabelelor resurselor şi utilizărilor este faptul că acestea înregistrează în mod separat activităţile secundare. Aceasta presupune că nu este absolut necesar ca UAE să desfăşoare activităţi de producţie omogene. Conceptul de UAE este explicat în mod mai detaliat în capitolul 2. O unitate de producţie complet omogenă este utilizată într-un tabel intrări-ieşiri simetric realizat "produs x produs";
(b) în cazul în care o unitate care desfăşoară activităţi pur auxiliare poate fi urmărită din punct de vedere statistic, şi anume dacă sunt disponibile conturi separate pentru producţia pe care aceasta o realizează sau dacă unitatea se situează într-o zonă geografică diferită de unităţile pe care le deserveşte, aceasta se înregistrează drept unitate separată şi este alocată ramurii de activitate în care se încadrează principala sa activitate, atât în conturile naţionale, cât şi în cele regionale. În absenţa unor date de bază adecvate, producţia activităţii auxiliare poate fi estimată prin însumarea costurilor.
În cazul în care nu este îndeplinită niciuna dintre aceste două condiţii, toate intrările consumate de către o activitate auxiliară, precum materiale, mână de lucru şi consum de capital fix, sunt considerate drept intrări ale activităţii principale sau secundare pe care acestea o susţin;
(c) bunurile şi serviciile produse şi consumate în cursul aceleiaşi perioade contabile de către aceeaşi UAE locală nu sunt identificate separat. Prin urmare, ele nu sunt înregistrate nici ca parte din producţie, nici drept consum intermediar al acestei UAE locale;
(d) lucrările minore de transformare, întreţinere sau reparaţii efectuate în contul altor UAE locale trebuie înregistrate pe o bază netă, adică excluzând valoarea bunurilor respective;
(e) importurile şi exporturile apar atunci când se produce o schimbare a proprietăţii între rezidenţi şi nerezidenţi. Deplasarea fizică a bunurilor peste frontierele naţionale nu implică, în sine, importul sau exportul bunurilor respective. Bunurile trimise în străinătate în scopul transformării nu se înregistrează drept exporturi şi importuri. Dimpotrivă, achiziţia şi revânzarea de bunuri de către nerezidenţi, fără ca bunurile să intre în economia comerciantului, se înregistrează ca exporturi şi importuri în conturile producătorului şi ale cumpărătorului final, iar un export net de bunuri în cadrul activităţilor de achiziţie şi revânzare pe plan internaţional ("merchanting") figurează în conturile economiei care realizează activităţile respective;
(f) bunurile de folosinţă îndelungată pot fi închiriate sau pot face obiectul leasingului operaţional. În astfel de situaţii, bunurile respective se înregistrează drept formare de capital fix şi stoc de capital fix în ramura de activitate a proprietarului lor, iar consumul intermediar pe suma plătită aferentă chiriei se înregistrează în ramura de activitate a utilizatorului bunurilor respective;
(g) persoanele recrutate prin agenţii de plasare a forţei de muncă temporară sunt înregistrate ca persoane angajate în ramura de activitate în care se încadrează agenţiile respective şi nu în ramura de activitate în care aceste persoane muncesc efectiv. În consecinţă, comisioanele plătite agenţiilor pentru serviciul de furnizare a mâinii de lucru sunt înregistrate la consumul intermediar, şi nu la remunerarea salariaţilor din ramurile în care muncesc persoanele în cauză. Forţa de muncă angajată prin subcontractare este asimilată serviciilor furnizate;
(h) ocuparea forţei de muncă şi remunerarea salariaţilor sunt concepte cuprinzătoare:
1. ocuparea forţei de muncă acoperă şi locurile de muncă create în scopuri sociale, cum ar fi, de exemplu, locurile de muncă pentru persoane cu handicap, proiecte de angajare pentru şomeri de lungă durată şi programe de angajare care îi vizează pe tinerii aflaţi în căutarea unui loc de muncă. În consecinţă, beneficiarii sunt salariaţi şi primesc o remunerare salarială şi nu transferuri sociale, chiar dacă productivitatea lor poate fi mai scăzută comparativ cu a celorlalţi salariaţi;
2. ocuparea forţei de muncă acoperă, de asemenea, cazurile în care, de fapt, persoanele implicate nu muncesc, de exemplu persoanele care au fost concediate, dar continuă să primească diverse plăţi din partea fostului angajator pentru o anumită perioadă. Această convenţie nu are, cu toate acestea, drept efect denaturarea datelor referitoare la forţa de muncă în privinţa orelor lucrate, deoarece în aceste cazuri nu este lucrată efectiv nicio oră.
Informaţii suplimentare
9.49. Tabelul utilizărilor 9.6 conţine informaţii suplimentare: formarea brută de capital fix, stocurile de active fixe şi forţa de muncă pe ramuri de activitate. O defalcare în funcţie de salariaţi şi lucrătorii pe cont propriu prezintă informaţii suplimentare importante. Informaţiile referitoare la formarea brută de capital fix şi stocurile de active fixe pe ramuri de activitate sunt necesare pentru a obţine consumul de capital fix pe ramuri de activitate şi pentru a înregistra TVA-ul nedeductibil pe formarea brută de capital fix. Prezentarea forţei de muncă pe ramuri de activitate este importantă în scopul calculării:
- cifrele referitoare la forţa de muncă sunt utilizate, adesea, pentru a extrapola valorile producţiei, remunerării salariaţilor, consumului intermediar şi venitului mixt;
- raporturile-cheie precum producţia, remunerarea salariaţilor şi venitul mixt pe unitate de muncă - de exemplu, orele lucrate - pot fi comparate în timp şi între diverse ramuri de activitate pentru a verifica plauzibilitatea estimărilor;
- aceasta contribuie la asigurarea coerenţei valorilor pe ramuri de activitate şi a datelor privind forţa de muncă pe ramuri de activitate. De exemplu, fără o legătură explicită cu datele referitoare la forţa de muncă, procesul de echilibrare poate duce la modificarea valorilor pe ramuri de activitate, fără ca cifrele corespunzătoare privind forţa de muncă să fie modificate în consecinţă.
Adăugarea de informaţii privind forţa de muncă pe ramuri de activitate este utilă, de asemenea, în scopul analizei forţei de muncă şi a productivităţii.
SURSELE DE DATE ŞI ECHILIBRAREA DATELOR
9.50. Pentru calcularea producţiei pe ramuri de activitate şi pe produse, principalele surse de date sunt, de obicei, anchetele economice în întreprinderi, anchetele privind producţia şi rapoartele anuale sau conturile marilor întreprinderi. Anchetele sunt, în general, exhaustive pentru societăţile mari, în timp ce în cazul societăţilor mici se efectuează anchete selective. Pentru unele activităţi specifice pot fi relevante surse de date diferite, de exemplu pentru organismele de supraveghere sunt relevante conturile administraţiilor publice locale

şi centrale sau ale fondurilor de securitate socială.
9.51. Aceste date sunt exploatate cu scopul de a pregăti un prim set incomplet de tabele ale resurselor şi utilizărilor. Acestea sunt echilibrate în mai multe etape. Echilibrarea manuală la un nivel scăzut de agregare permite efectuarea unor controale importante privind erorile conţinute pe sursele de date şi erorile de sistem, precum şi efectuarea, în acelaşi timp, de modificări ale datelor de bază cu scopul de a corecta diferenţele conceptuale şi unităţile lipsă. Dacă reconcilierea are loc la un nivel mai ridicat de agregare prin utilizarea unei proceduri automate de echilibrare sau a unui proces de echilibrare secvenţială foarte strict, majoritatea acestor controale nu sunt efectuate, deoarece erorile se anulează, iar cauzele erorilor nu pot fi depistate.
INSTRUMENTUL DE ANALIZĂ ŞI EXTINDERE
9.52. În scopul analizei se pot utiliza trei tipuri de tabele:
- tabele ale resurselor şi utilizărilor;
- tabele simetrice intrări-ieşiri realizate ramură de activitate x ramură de activitate;
- tabele simetrice intrări-ieşiri realizate produs x produs.
Tabelele simetrice intrări-ieşiri pot fi derivate din tabelele resurselor şi utilizărilor, în preţuri curente, precum şi în preţurile anilor precedenţi.
9.53. Tabelul utilizărilor 9.6 nu indică în ce măsură bunurile şi serviciile utilizate au fost produse intern sau importate. Această informaţie este necesară pentru analizele pentru care legătura dintre resursele şi utilizările de bunuri şi servicii în economia naţională joacă un rol important. Un exemplu în acest sens îl reprezintă analiza impactului variaţiei exporturilor sau a cheltuielii pentru consum final asupra importurilor, asupra producţiei interne şi asupra diverselor variabile asociate, cum ar fi forţa de muncă. Prin urmare, pentru sistemul intrări-ieşiri ar fi util să existe tabele separate ale utilizărilor pentru produsele importate şi respectiv pentru bunurile şi serviciile produse la nivel intern.
9.54. Tabelul utilizărilor pentru produsele importate se realizează utilizând toate informaţiile disponibile în acest domeniu; de exemplu, este posibil să se cunoască principalele întreprinderi care importă anumite produse sau volumul importurilor efectuate de unii producători. Cu toate acestea, în general, există puţine informaţii statistice directe referitoare la utilizările importurilor. Prin urmare, de regulă, aceste informaţii trebuie completate cu ipoteze formulate pentru alocarea pe utilizări a fiecărui grup de produse.
9.55. Tabelul utilizărilor bunurilor şi serviciilor din producţia internă poate fi astfel obţinut prin extragerea din tabelul utilizărilor pentru întreaga economie a tabelului utilizărilor produselor importate.
9.56. Teoretic, există patru modele de bază pentru transformarea unui tabel al resurselor şi utilizărilor într-un tabel simetric intrări-ieşiri. Aceste modele sunt bazate fie pe ipoteze referitoare la tehnologie, fie pe ipoteze privind structura fixă de vânzări. Cel mai adesea se utilizează ipoteza tehnologiei specifice produsului: fiecare produs este fabricat într-un mod specific, indiferent de ramura de activitate în care acesta este produs. Această ipoteză este utilizată adesea pentru a obţine un tabel intrări-ieşiri realizat produs x produs. Cel de-al doilea model utilizat cel mai adesea utilizează ipoteza unei structuri fixe a vânzărilor pe produs (ipoteză bazată pe cotele de piaţă): fiecare produs are propria sa structură a vânzărilor, indiferent de ramura de activitate în care este fabricat; această ipoteză este utilizată adesea pentru a obţine un tabel intrări-ieşiri realizat ramură de activitate x ramură de activitate. Se pot realiza modele hibrid care combină aceste ipoteze. Modelele bazate fie pe ipoteza unei tehnologii pe ramură de activitate, fie pe ipoteza unei structuri fixe a vânzărilor pe ramură de activitate prezintă o relevanţă practică mai redusă, având în vedere probabilitatea scăzută ca acestea să fie întâlnite în practică. Capitolul 11 din Manualul Eurostat din 2008 privind tabelele resurselor şi utilizărilor şi tabelele intrări-ieşiri, Eurostat Manual of Supply, Use and Input-output Tables (2008 edition) ([1]), conţine o analiză a modelelor şi proceselor de transformare alternative.
([1])Eurostat, Eurostat Manual of Supply, Use and Input-output Tables (2008 edition), 2008 (disponibil la: http://epp.eurostat.ec.europa.eu).
9.57. Nu este uşor de ales cea mai bună ipoteză care poate fi aplicată în fiecare caz. Alegerea depinde de structura ramurilor de activitate naţionale, de exemplu, de gradul de specializare şi de omogenitatea tehnologiilor naţionale folosite pentru fabricarea de produse din cadrul aceluiaşi grup de produse şi, nu în ultimul rând, de nivelul de detaliere a datelor de bază.
Simpla aplicare a ipotezei unei tehnologii unice pe produs conduce la rezultate inacceptabile, în măsura în care coeficienţii intrări-ieşiri obţinuţi uneori sunt improbabili, dacă nu imposibili, luând forma unor coeficienţi negativi. Aceşti coeficienţi improbabili se pot datora unor erori de măsurare şi caracterului eterogen al gamei de produse a ramurii de activitate pentru care produsul transferat constituie producţia principală. Această dificultate poate fi depăşită prin efectuarea unor ajustări, fie pe baza unor informaţii suplimentare, fie prin exploatarea, într-o măsură cât mai mare, a raţionamentelor bazate pe informaţii. O altă soluţie este aplicarea ipotezei alternative privind structura fixă a vânzărilor pe produs. În practică, recurgerea la ipotezele tehnologice mixte, combinate cu informaţii suplimentare, s-a dovedit o metodă utilă pentru realizarea tabelelor simetrice intrări-ieşiri.
9.58. Un tabel simetric intrări-ieşiri poate fi divizat în două tabele:
(a) o matrice care prezintă utilizările importurilor; formatul acestui tabel este identic cu cel al tabelului importurilor care însoţeşte tabelele resurselor şi utilizărilor, cu excepţia faptului că se utilizează o structură simetrică cu aceeaşi clasificare pe ambele axe;
(b) un tabel simetric intrări-ieşiri pentru producţia internă.
Acest ultim tabel ar trebui să fie utilizat pentru calculul coeficienţilor cumulaţi, şi anume matricea inversă a lui Leontief. Matricea inversă a lui Leontief reprezintă inversul matricei obţinute prin diferenţa dintre matricea unitară I şi matricea coeficienţilor intrărilor tehnice obţinută pe baza matricei producţiei interne utilizată drept consum intermediar. Matricea inversă a lui Leontief poate fi obţinută, de asemenea, pentru importuri. În acest caz se porneşte de la ipoteza că importurile au fost produse în acelaşi mod ca şi produsele interne cu care acestea intră în concurenţă.
9.59. Tabelele resurselor şi utilizărilor şi tabelele simetrice intrări-ieşiri pot fi utilizate drept instrumente pentru analiza economică. Ambele tipuri de tabele prezintă avantaje diferite. Tabelele simetrice intrări-ieşiri sunt disponibile rapid pentru calcularea nu numai a efectelor directe, ci şi a efectelor indirecte şi cumulative. Acestea pot fi, de asemenea, de bună calitate atunci când cunoştinţele specialiştilor şi diverse tipuri de informaţii statistice au fost utilizate pentru realizarea tabelelor derivate din tabelele resurselor şi utilizărilor.
9.60. Tabelele realizate ramură de activitate x ramură de activitate sunt utile pentru realizarea unor analize legate de ramurile de activitate, de exemplu, privind reforma fiscală, analiza de impact, politica bugetară şi politica monetară; acestea sunt, de asemenea, mai apropiate de diverse surse de date statistice. Tabelele realizate produs x produs sunt potrivite pentru analize referitoare la unităţile de producţie omogenă, de exemplu, privind productivitatea, comparaţia structurii costurilor, consecinţele asupra ocupării forţei de muncă, politica energetică şi politica de mediu.
9.61. Cu toate acestea, proprietăţile analitice ale tabelelor produs x produs şi ale tabelelor ramură de activitate x ramură de activitate nu diferă semnificativ. Diferenţele dintre tabelele produs x produs şi tabelele ramură de activitate x ramură de activitate sunt cauzate de existenţa unei producţii secundare în general limitate. În practică, utilizările analitice ale tabelelor intrări-ieşiri presupun implicit asumarea ipotezei unei tehnologii unice pe ramură de activitate, indiferent de modul în care tabelele au fost iniţial elaborate. În plus, în practică, orice tabel produs x produs este, de fapt, un tabel ramură de activitate x ramură de activitate transformat, întrucât conţine încă toate caracteristicile UAE instituţionale şi ale întreprinderilor din tabelele resurselor şi utilizărilor.
9.62. În general, numeroase tipuri de analize specifice fac apel la tabelele resurselor şi utilizărilor şi la tabelele simetrice intrări-ieşiri, de exemplu:
(a) analiza producţiei, a structurii costurilor şi a productivităţii;
(b) analiza preţurilor;
(c) analiza forţei de muncă;
(d) analiza structurii formării de capital, a consumului final, a exporturilor etc.;
(e) descompunerea creşterii economice prin utilizarea cotelor de costuri cumulate pentru a aloca importurile la diferitele utilizări finale;
(f) analiza contribuţiei la creşterea economică şi la ocuparea forţei de muncă a exporturilor către alte (grupuri de) ţări;
(g) analiza importurilor de energie necesare;
(h) analiza impactului noilor tehnologii;
(i) analiza efectelor variaţiei ratelor de impozitare (de exemplu, TVA) sau ale introducerii unui salariu minim la nivel naţional;
(j) analiza relaţiilor dintre producţia internă şi mediu - de exemplu, o analiză axată pe utilizarea anumitor produse, precum combustibili, hârtia sau sticla sau pe emisiile de substanţe poluante.
Un macro-model poate, de asemenea, să includă numai cotele de costuri cumulate calculate din tabelele intrări-ieşiri. În acest fel, informaţiile din tabelul intrări-ieşiri privind efectele directe şi indirecte, de exemplu, importanţa costurilor forţei de muncă sau a importurilor de energie pentru consumul privat sau exporturi, sunt încorporate în macro-model şi pot fi folosite pentru analiză şi previziuni.
9.63. Pentru scopuri mai specifice, tabelele resurselor şi utilizărilor şi tabelele simetrice intrări-ieşiri pot fi modificate prin recurgerea la clasificări suplimentare sau alternative. Cele mai importante exemple în acest sens sunt următoarele:
(a) clasificări mai detaliate pe produse şi pe ramuri de activitate, bazate pe clasificările naţionale sau permiţând să se ia în considerare nevoi specifice (de exemplu, analiza rolului cercetării şi dezvoltării în economia naţională);
(b) o repartizare geografică mai detaliată a importurilor şi exporturilor, de exemplu comerţul intra-UE poate fi repartizat pe ţări, în timp ce comerţul cu ţările din afara UE poate fi clasificat în funcţie de regiuni economice şi de anumite state mari - de exemplu, SUA, China, India şi Japonia;
(c) o clasificare a importurilor în:
1. importuri de produse care sunt fabricate şi la nivel intern ("importuri concurenţiale");
2. importuri de produse care nu sunt fabricate în ţară ("importuri complementare").
Se poate presupune că ambele categorii de importuri au o relaţie diferită cu economia naţională şi un rol diferit pentru aceasta. Deoarece se pot substitui producţiei interne, importurile concurenţiale pot face obiectul analizelor specifice şi al politicii economice; prin urmare, acestea pot fi incorporate într-o categorie distinctă de utilizări finale potenţiale din tabelul utilizărilor. Pentru importurile complementare, de exemplu, în cazul unei creşteri bruşte a preţurilor energiei electrice, analizele se vor concentra în principal asupra impactului variaţiei preţurilor lor asupra economiei naţionale;
(d) o clasificare a remuneraţiei salariaţilor pe baza unor criterii precum nivelul studiilor, lucru cu fracţiune de normă/normă întreagă, vârsta şi sexul. Această clasificare s-ar putea aplica apoi şi informaţiilor suplimentare referitoare la forţa de muncă. În acest mod, tabelele resurselor şi utilizărilor pot fi utilizate şi pentru analize ale pieţei forţei de muncă;
(e) o împărţire a remunerării salariaţilor în:
1. salarii şi indemnizaţii, inclusiv cotizaţiile sociale în sarcina salariaţilor;
2. cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor.
Această distincţie permite să se analizeze influenţa cotizaţiilor sociale asupra costului forţei de muncă şi deplasarea acestor cotizaţii către excedentul brut de exploatare;
(f) clasificarea consumului final în funcţie de scop (COICOP pentru gospodăriile populaţiei, COPNI pentru IFSLSGP şi, respectiv, COFOG pentru administraţiile publice). Clasificarea funcţională a acestor cheltuieli permite evaluarea impactului fiecărei funcţii asupra restului economiei. Astfel, se poate evalua, de exemplu, importanţa cheltuielilor publice şi a celor private destinate sectoarelor: sănătate, transporturi şi învăţământ.

CAPITOLUL 10: MĂSURAREA PREŢURILOR ŞI A VOLUMELOR

10.01. Într-un sistem de conturi economice, toate fluxurile şi stocurile sunt exprimate în unităţi monetare. Unitatea monetară este singurul numitor comun care poate servi la evaluarea operaţiunilor extrem de diverse care sunt înregistrate în conturi şi la calcularea unor solduri contabile semnificative.
Problema care apare în cazul utilizării unităţii monetare drept unitate de măsură este că această unitate nu este nici un etalon stabil şi nici unul internaţional. Una dintre preocupările esenţiale ale analizei economice constă în a măsura creşterea economică în termeni de volum între diverse perioade. Apoi trebuie făcută distincţia, în privinţa variaţiei valorii anumitor agregate economice, între variaţiile care rezultă din simpla variaţie a preţurilor şi celelalte variaţii, numite "variaţii de volum".
Analiza economică se ocupă, de asemenea, cu efectuarea de comparaţii în spaţiu, cu alte cuvinte între diferite economii naţionale. Aceasta înseamnă efectuarea de comparaţii internaţionale ale nivelului de producţie şi ale venitului în termeni de volum, nivelul preţurilor prezentând, de asemenea, interes. Prin urmare, diferenţele de valori observate între agregatele economice ale unui grup de două sau mai multe ţări trebuie descompuse astfel încât să reflecte în mod separat diferenţele de volum şi de preţ.
10.02. În ceea ce priveşte comparaţiile de fluxuri şi de stocuri în timp, trebuie să se acorde o importanţă egală determinării corecte a variaţiilor preţurilor şi variaţiilor de volum. Pe termen scurt, observarea variaţiilor de preţ nu prezintă un interes mai scăzut decât măsurarea volumului cererii şi ofertei. Pe termen lung, studiul dezvoltării economice trebuie să ţină cont de evoluţia preţurilor relative ale diferitelor categorii de bunuri şi servicii.
Obiectivul principal nu constă doar în simpla realizare a măsurării complete a variaţiilor de preţ şi de volum pentru principalele agregate din sistem, ci şi în asamblarea unui set de măsuri interdependente care permit analize sistematice şi detaliate ale inflaţiei şi ale creşterii economice, precum şi ale fluctuaţiilor acestora.
10.03. Regula generală pentru comparaţiile în spaţiu impune măsurări precise atât pentru componentele de volum, cât şi cele de preţ ale agregatelor economice. Având în vedere faptul că diferenţa dintre formulele Laspeyres şi Paasche este adeseori importantă în cazul acestui tip de comparaţie în spaţiu, singura care poate fi acceptabilă în acest scop este formula indicelui Fischer.
10.04. Conturile economice au avantajul de a furniza un cadru potrivit construirii unui sistem de indici de volum şi de preţ şi de a asigura coerenţa datelor statistice. Avantajele unei metode contabile se pot rezuma în felul următor:
(a) pe plan conceptual, utilizarea unui cadru contabil care să acopere ansamblul sistemului economic impune o specificare coerentă a preţurilor şi a unităţilor fizice pentru diferite produse şi fluxuri ale sistemului economic. Într-un astfel de cadru, conceptele de preţ şi de volum pentru un grup de produse date sunt definite în mod identic, atât în resurse, cât şi în utilizări;
(b) pe plan statistic, utilizarea cadrului conturilor economice impune constrângeri contabile care trebuie respectate atât în preţuri curente, cât şi în termeni de volum şi în mod normal sunt necesare ajustări pentru asigurarea unei coerenţe între datele de preţuri şi de volum;
(c) în plus, elaborarea unui sistem integrat de indici de preţ şi de volum în cadrul sistemului de conturi economice oferă contabilului naţional o posibilitate suplimentară de control. Presupunând existenţa unui ansamblu echilibrat al tabelelor resurselor şi utilizărilor în preţuri curente, construirea unor astfel de tabele în termeni de volum permite automat deducerea unui sistem de indici de preţuri implicite. Un control al verosimilităţii acestor indici poate conduce la revizuirea şi corectarea datelor în termeni de volum şi, dacă este cazul, a valorilor în preţuri curente;
(d) metoda contabilă permite măsurarea evoluţiei preţurilor şi a volumului pentru anumite solduri contabile, acestea fiind, prin definiţie, obţinute plecând de la alte elemente ale conturilor.
10.05. În ciuda avantajelor unui sistem integrat bazat pe echilibrul - global şi pe ramuri - al operaţiunilor cu bunuri şi servicii, trebuie recunoscut că indicii de preţ şi de volum astfel obţinuţi nu satisfac toate necesităţile şi nici nu răspund la toate întrebările care pot apărea în privinţa evoluţiei preţurilor sau a volumelor. Constrângerile contabile şi alegerea formulelor de indici de preţ şi volum, cu toate că sunt indispensabile construirii unui sistem coerent, pot deveni uneori un impediment. Este necesar, de asemenea, să se dispună de informaţii pentru perioade mai scurte - lună sau trimestru. În astfel de cazuri, se pot dovedi utile alte tipuri de indici de preţ şi de volum.
SFERA DE APLICARE A INDICILOR DE PREŢ ŞI DE VOLUM ÎN CONTURILE NAŢIONALE
10.06. Printre fluxurile care apar în conturile economice la preţuri curente există unele - referitoare, în principal, la produse - pentru care distincţia dintre variaţiile de preţ şi variaţiile de volum este similară cu cea efectuată la nivel microeconomic. Pentru multe alte fluxuri din sistem, această distincţie este mult mai puţin evidentă.
În cazul în care fluxurile din conturi acoperă un ansamblu de operaţiuni elementare cu bunuri şi servicii, valoarea fiecăreia fiind egală cu produsul dintre un anumit număr de unităţi fizice şi preţul lor unitar respectiv, este suficient să se cunoască descompunerea fluxului în componentele sale pentru a determina variaţia acestuia în preţ şi în volum de-a lungul timpului.
În cazul în care fluxul cuprinde operaţiuni de repartiţie şi de intermediere financiară, precum şi unele solduri contabile, cum ar fi valoarea adăugată, este dificil, chiar imposibil, să se descompună direct valorile curente în componentele lor de preţ şi volum şi de aceea trebuie adoptate soluţii specifice.
În acelaşi timp, apare necesitatea măsurării puterii de cumpărare reale a unor agregate precum remunerarea salariaţilor, venitul disponibil al gospodăriilor populaţiei sau venitul naţional. Aceasta se poate realiza, de exemplu, prin deflatarea agregatelor printr-un indice de preţ al bunurilor şi serviciilor care pot fi cumpărate cu aceste venituri.
10.07. Obiectivul şi metoda de calcul ale puterii reale de cumpărare a estimărilor venitului diferă de cele aplicate deflatării bunurilor şi serviciilor, precum şi soldurilor contabile. Pentru fluxurile de bunuri şi servicii se poate stabili un sistem integrat de indici de preţ şi volum care oferă un cadru coerent pentru măsurarea creşterii economice. Evaluarea în termeni reali a fluxurilor venitului utilizează indici de preţ care nu sunt legaţi în mod strict de fluxul venitului. Prin urmare, alegerea tipului de preţ pentru determinarea creşterii venitului poate să difere în funcţie de obiectivul analizei: nu se poate identifica un preţ unic în cadrul unui sistem integrat de indici de preţ şi de volum.
Sistemul integrat de indici de preţ şi de volum
10.08. Împărţirea sistematică a variaţiei valorilor curente în componentele sale "variaţia de preţ" şi "variaţia de volum" se limitează la fluxurile care reprezintă operaţiunile înregistrate în conturile de bunuri şi servicii şi în cadrul de bază al resurselor şi utilizărilor. Departajarea este efectuată atât pentru datele pe ramuri şi pe produse, cât şi pentru cele referitoare la economia totală. Fluxurile care reprezintă solduri contabile, cum ar fi valoarea adăugată, nu pot fi direct transformate în componente de preţ şi volum; această transformare nu poate fi efectuată decât indirect, pornind de la fluxurile operaţiunilor corespunzătoare.
Utilizarea unui cadru contabil impune o dublă constrângere în privinţa procesului de elaborare a datelor:
(a) echilibrul contului de bunuri şi servicii trebuie, pentru fiecare perioadă de doi ani consecutivi, să fie realizat atât la preţuri curente, cât şi în termeni de volum;
(b) fiecare flux referitor la economia totală trebuie să fie egal cu suma fluxurilor corespunzătoare pentru diferitele ramuri.
A treia constrângere, care nu este inerentă utilizării unui cadru contabil, ci decurge dintr-o alegere deliberată, presupune ca fiecare variaţie de valoare a operaţiunilor să fie atribuită fie unei variaţii de preţ, fie unei variaţii de volum sau combinaţiei dintre cele două.
Dacă aceste trei condiţii sunt îndeplinite, evaluarea conturilor de bunuri şi servicii şi a conturilor de producţie în termeni de volum permite obţinerea unui ansamblu integrat de indici de preţ şi volum.
10.09. Elementele care trebuie luate în considerare pentru construirea unui astfel de ansamblu integrat sunt următoarele:

Operaţiuni pe produse

Produc ia	P.1
Produc ia de piaţă	P.11
Produc ia pentru consumul final propriu	P.12
Produc ia non-piaţă	P.13
Consumul intermediar	P.2
Cheltuiala pentru consum final	P.3
Cheltuiala pentru consum individual	P.31
Cheltuiala pentru consum colectiv	P.32
Consumul final efectiv	P.4
Consumul final individual efectiv	P.41
Consumul final colectiv efectiv	P.42
Formarea brută de capital	P.5
Formarea brută de capital fix	P.51
Varia ia stocurilor	P.52
Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	P.53
Exporturi de bunuri i servicii	P.6
Exporturi de bunuri	P.61
Exporturi de servicii	P.62
Importuri de bunuri i servicii	P.7
Importuri de bunuri	P.71
Importuri de servicii	P.72
Impozite şi subvenţii pe produse	◆
Impozite pe produse, exclusiv TVA	D.212 i D.214
Subvenţii pe produse	D.31
TVA pe produse	D.211
Solduri contabile	◆
Valoarea adăugată	B.1
Produsul intern brut	B.1*g

Alţi indici de preţ şi de volum

10.10. În afara măsurării preţului şi a volumelor analizată mai sus, următoarele agregate pot fi, de asemenea, împărţite în propriile lor componente de preţ şi de volum. Obiectivele unei astfel de măsurări sunt diverse. Stocurile de la începutul şi de la sfârşitul fiecărei perioade trebuie uneori să fie evaluate în termeni de volum, pentru a obţine agregatele bilanţului. Stocul de active fixe produse trebuie calculat în termeni de volum pentru a estima raporturile capital/producţie, precum şi pentru a obţine o bază pentru estimarea consumului de capital fix în termeni de volum. Remunerarea salariaţilor poate fi calculată în termeni de volum pentru a putea măsura productivitatea; este, de asemenea, cazul şi când producţia a fost estimată utilizând datele referitoare la intrările exprimate în termeni de volum. Consumul de capital fix, alte impozite pe producţie şi alte subvenţii pentru producţie trebuie să fie, de asemenea, estimate în termeni de volum pentru a calcula costurile în termeni de volum.

10.11. Remunerarea salariaţilor constituie un element de venit. În scopul evaluării puterii de cumpărare, ea poate fi evaluată în termeni reali, prin deflatare, cu ajutorul unui indice care reflectă preţurile produselor achiziţionate de către salariaţi. Alte tipuri de venit, cum ar fi venitul disponibil al gospodăriilor populaţiei şi venitul naţional, pot fi, de asemenea, măsurate în termeni reali, prin aceeaşi metodă generală.

PRINCIPII GENERALE DE MĂSURARE A INDICILOR DE PREŢ ŞI VOLUM

Definiţia preţurilor şi a volumelor produselor de piaţă

10.12. Indicii de volum şi de preţ pot fi obţinuţi numai pentru variabilele care au elemente de cantitate şi de preţ. Noţiunile de preţ şi cantitate sunt strâns legate de noţiunea de produse omogene, şi anume, produse pentru care este posibil să se definească unităţi care sunt toate considerate echivalente şi care pot fi astfel schimbate pentru aceeaşi valoare monetară. Prin urmare, preţul unui produs omogen poate fi definit ca suma de bani pentru care fiecare unitate de produs poate fi schimbată.

Pentru fiecare flux de produse omogene, de exemplu, producţia, este, aşadar, posibil să se definească un preţ (p), o cantitate (q) corespunzătoare numărului de unităţi şi o valoare (v) definită de ecuaţia:

v = p x q

Calitate, preţ şi produse omogene

10.13. Un alt mod de a defini un produs omogen este să se considere că acesta este alcătuit din unităţi de aceeaşi calitate.

Produsele omogene joacă un rol esenţial în conturile naţionale. Într-adevăr, producţia este evaluată la preţul de bază determinat de piaţă la momentul la care are loc, mai precis, adesea înainte de vânzare. Unităţile produse trebuie, prin urmare, să fie evaluate nu la preţul la care acestea vor fi vândute efectiv, ci la preţul la care unităţile echivalente sunt vândute în momentul în care sunt produse unităţile respective. Aceasta se poate realiza în mod riguros numai pentru produsele omogene.

10.14. În practică, însă, două unităţi ale unui produs cu caracteristici fizice identice pot fi vândute la preţuri diferite din două motive diferite:

(a) Două unităţi cu caracteristici fizice identice pot fi considerate ca nefiind echivalente atunci când acestea sunt vândute în locuri diferite, în perioade diferite sau în condiţii diferite. În acest caz, trebuie să se considere că unităţile corespund unor produse omogene diferite.

(b) Două unităţi cu caracteristici fizice identice pot fi vândute la preţuri diferite, fie din cauza lipsei de informaţii, fie din pricina restricţiilor în calea libertăţii de cumpărare, sau a existenţei unor pieţe paralele. În acest caz, trebuie să se considere că unităţile aparţin aceluiaşi produs omogen.

Un produs omogen poate aşadar să fie definit, de asemenea, ca un produs ale cărui unităţi vor fi vândute toate la acelaşi preţ în condiţii de concurenţă perfectă. În lipsa unor condiţii de concurenţă perfectă, preţul produsului omogen este definit de preţul mediu al unităţilor sale. Prin urmare, în conturile naţionale, pentru fiecare produs omogen există un singur preţ, ceea ce permite aplicarea unor reguli generale de evaluare a produselor.

10.15. Lipsa de informaţii poate consta în informarea necorespunzătoare a cumpărătorilor cu privire la diferenţele de preţ în vigoare, aceştia riscând să achiziţioneze un bun sau un serviciu la un preţ superior celui pe care l-ar putea obţine din alt loc. Această situaţie - sau situaţia inversă - poate în egală măsură să aibă loc atunci când preţul face obiectul unei negocieri sau al unei tocmeli între cumpărătorii şi vânzătorii individuali. Pe de altă parte, diferenţa observată între preţul mediu al unui bun cumpărat într-o piaţă sau un bazar - unde astfel de tocmeli sunt adesea întâlnite - şi preţul aceluiaşi bun vândut într-un alt tip de comerţ, cum ar fi un magazin, ar trebui în mod normal să fie tratată ca o reflectare a diferenţei de calitate atribuită condiţiilor diferite de vânzare.

10.16. Discriminarea prin preţ înseamnă că vânzătorii se găsesc într-o situaţie care le permite să solicite preţuri diferite unor categorii diferite de cumpărători, pentru bunuri şi servicii identice, vândute în aceleaşi condiţii. Libertatea de alegere a unui cumpărător aparţinând unei anumite categorii este, în acest caz, limitată, chiar inexistentă. Principiul adoptat aici constă în a considera aceste variaţii de preţ ca o discriminare prin preţ, şi anume atunci când preţuri diferite sunt solicitate pentru unităţi identice vândute în exact aceleaşi condiţii, pe o piaţă clar delimitată, cu alte cuvinte atunci când pentru acelaşi produs omogen se solicită preţuri diferite. Variaţiile de preţ cauzate de astfel de discriminări nu constituie diferenţe de volum.

Posibilitatea revinderii bunurilor pe o piaţă dată implică faptul că discriminarea prin preţ pentru aceste tipuri de produse poate adesea să fie considerată ca nesemnificativă. Eventualele diferenţe de preţ ale produselor pot, în general, să fie considerate ca a fi cauzate de lipsa de informaţii sau a existenţei pieţelor paralele.

În ramurile de servicii, de exemplu în sectorul transporturilor, producătorii pot să acorde avantaje tarifare grupurilor de persoane ale căror venituri sunt de obicei inferioare mediei, cum ar fi pensionarii sau studenţii. Dacă astfel de persoane sunt libere să călătorească în orice moment doresc, acest lucru trebuie considerat drept o discriminare prin preţ. Cu toate acestea, dacă ele beneficiază de tarife reduse cu condiţia de a nu călători decât în anumite perioade, de obicei în afara perioadelor de vârf, se estimează atunci că le este propusă o calitate mai slabă de transport, deoarece transportul condiţionat şi transportul necondiţionat pot fi considerate drept produse omogene diferite.

10.17. Diverse motive explică existenţa pieţelor paralele: cumpărătorii pot să nu fie în măsură să cumpere atât cât doresc la un preţ avantajos din cauza disponibilităţilor insuficiente la preţul respectiv; dar poate să existe o piaţă secundară, paralelă, unde preţurile sunt mai mari. Este posibilă, de asemenea, existenţa unei pieţe paralele, în care vânzătorii pot percepe preţuri inferioare pentru a evita în acest fel anumite impozite.

10.18. Astfel, în cazul în care calitatea este definită prin toate caracteristicile comune tuturor unităţilor unui produs omogen, diferenţele de calitate se reflectă în următorii factori:

(a) caracteristici fizice;

(b) locuri de livrare diferite;

(c) momente de livrare diferite - în timpul zilei sau al anului;

(d) diferenţe privind condiţiile de vânzare, circumstanţele sau cadrul în care bunurile sau serviciile sunt furnizate.

Preţuri şi volum

10.19. Introducerea noţiunii de volum în conturile naţionale se bazează pe dorinţa de a elimina efectul variaţiei preţurilor din evoluţia valorilor exprimate în unităţi monetare şi apare, astfel, ca o utilizare extinsă a noţiunii de cantitate pe grupe de produse. De fapt, pentru un produs omogen dat, ecuaţia v = p x q permite ca variaţia unei valori în timp să fie descompusă în variaţia preţului şi variaţia cantităţii. În practică, însă, există prea multe produse omogene pentru ca acestea să poată fi tratate individual, contabilii naţionali trebuind, în consecinţă, să lucreze la un nivel mai agregat. La acest nivel agregat, totuşi, ecuaţia v = p x q nu mai este utilă, deoarece, deşi valorile pot fi agregate, nu are sens să se agrege cantităţile pentru a se calcula preţurile.

10.20. Există, totuşi, o metodă simplă de a descompune variaţia valorii unui set de produse omogene între două perioade, una dintre acestea fiind considerată perioada de bază, iar cealaltă perioada curentă. Efectul de variaţie a preţului poate fi compensat prin calcularea valorii setului de produse care ar fi fost obţinută dacă nu ar fi existat o variaţie a preţurilor, adică prin aplicarea preţurilor perioadei de bază la cantităţile din perioada curentă. Această valoare în preţurile perioadei de bază defineşte noţiunea de volum.

În acest fel, valoarea unui set de produse în perioada curentă poate fi scrisă sub forma:

$$v^1 = \sum_i p_i^1 \times q_i^1$$

Unde exponentul 1 se referă la perioada curentă şi indicele i la un produs omogen anume. Volumul setului de produse pentru perioada curentă este, aşadar, definit în raport cu perioada de bază prin formula:

$$\Sigma_i p_i^0 \times q_i^1$$

Volume =

Unde exponentul 0 se referă la perioada de bază. Prin compararea volumului setului de produse pentru perioada curentă şi a valorii lor totale pentru perioada de bază este posibil să se măsoare o variaţie care nu este afectată de nicio variaţie de preţ. Un indice de volum poate fi, astfel, calculat prin formula:

$$IVol^1 = \frac{\Sigma_i p_i^0 \times q_i^1}{\Sigma_i p_i^0 \times q_i^0}$$

Indicele de volum definit astfel este un indice Laspeyres al cantităţilor în care fiecare indice de bază este ponderat în funcţie de proporţia produsului de bază în valoarea totală a perioadei de bază.

Odată ce noţiunea de volum a fost definită, se poate defini prin analogie cu ecuaţia v = p x q nu un preţ, ci un indice de preţ. Indicele de preţ este definit, astfel, de raportul dintre valoarea corespunzătoare perioadei curente şi volum, adică prin formula:

$$IP^1 = \frac{\Sigma_i p_i^1 \times q_i^1}{\Sigma_i p_i^0 \times q_i^1}$$

Acest indice este un indice de preţ Paasche, în care fiecare indice al preţului de bază este ponderat în funcţie de proporţia produsului de bază în valoarea totală a perioadei curente.

Indicii de volum şi de preţ definiţi în acest mod confirmă ecuaţia:

Indicele de valoare = indicele de preţ x indicele de volum

Această ecuaţie este o versiune mai generală a ecuaţiei v = p x q şi permite ca orice variaţie a valorii unui set de produse să fie descompusă într-o variaţie de volum şi o variaţie de preţ.

La calcularea volumului, cantităţile sunt ponderate prin preţurile perioadei de bază, astfel încât rezultatul depinde de structura preţurilor. Foarte probabil, variaţiile structurii preţurilor sunt mai puţin importante pe perioade scurte decât variaţiile pe perioade îndelungate. Prin urmare, calcularea volumului se efectuează numai pentru doi ani succesivi, mai precis volumul se calculează la preţurile anului precedent.

Pentru comparaţii pe perioade mai îndelungate de timp, se calculează mai întâi indicii de volum Laspeyres şi indicii de preţ Paasche pentru anul precedent şi apoi se determină indicii înlănţuiţi.

10.21. Principalele avantaje ale folosirii indicilor de preţ Paasche şi a indicilor de volum Laspeyres sunt simplitatea interpretării şi a calculării, precum şi proprietatea de aditivitate în echilibrele între resurse şi utilizări.

10.22. Indicii înlănţuiţi prezintă neajunsul de a conduce la obţinerea de volume care nu prezintă proprietatea de aditivitate, astfel încât acestea nu pot fi folosite în cadrul procedurilor de echilibrare a produselor pe baza tabelelor resurselor şi utilizărilor.

10.23. Datele privind volumul care nu sunt aditive şi care au fost calculate cu ajutorul indicilor înlănţuiţi trebuie să fie publicate fără nicio ajustare. Această metodă asigură transparenţa şi indică utilizatorilor dimensiunea

problemei. Acest mod de a proceda nu exclude posibilitatea ca, în anumite circumstanţe, responsabilii cu elaborarea datelor să considere că este preferabil să se elimine discrepanţele pentru a ameliora coerenţa globală a datelor. Atunci când valorile unui an de referinţă sunt extrapolate cu ajutorul indicilor de volum înlănţuiţi, trebuie dată o explicaţie utilizatorilor privind absenţa aditivităţii în cadrul tabelelor.
10.24. În practică, deoarece este imposibil de măsurat preţurile şi cantităţile pentru toate produsele omogene ale unei economii, indicii de volum sau de preţ se calculează pe baza eşantioanelor de produse omogene reprezentative, ideea de bază fiind că volumele sau preţurile produselor care nu sunt incluse în eşantion variază în acelaşi mod ca media eşantionului. Prin urmare, este necesar să se utilizeze o clasificare a produselor care să fie cât mai detaliată posibil, astfel încât fiecare produs identificat să prezinte o omogenitate maximă, indiferent de nivelul de detaliere utilizat în prezentarea rezultatelor.
10.25. Având în vedere ecuaţia care leagă indicii de valoare, de preţ şi de volum, doar doi indici trebuie să fie calculaţi. De obicei, indicele valorii este obţinut direct prin simpla comparare a valorilor generale pentru perioada curentă şi a celor pentru perioada de bază. Apoi trebuie să se aleagă între calcularea unui indice de preţ sau a unui indice de volum. În cele mai multe cazuri, ipoteza variaţiei paralele care stă la baza metodei este dovedită mai curând prin preţuri decât prin volume, deoarece preţurile diferitelor produse sunt adesea influenţate în mod semnificativ de anumiţi factori comuni precum costul materiilor prime şi salariile. În acest caz, indicele de preţ se calculează prin utilizarea unui eşantion de produse de o calitate constantă în timp, calitatea fiind determinată nu numai de caracteristicile fizice ale produsului, ci şi de condiţiile de vânzare, astfel cum s-a explicat anterior. În acest fel, toate variaţiile valorii totale cauzate de schimbări structurale ale diferitelor produse vor apărea ca variaţii de volum şi nu de preţ.
În unele cazuri, totuşi, va fi mai uşor să se calculeze un indice de volum care să fie folosit pentru a se obţine un indice de preţ. Ocazional, poate fi chiar preferabil să se calculeze indicele valorii pe baza unui indice de preţ şi a unui indice de volum.
Produse noi
10.26. Metoda de calculare a indicilor de preţ şi de volum menţionată mai sus presupune că produsele există în ambii ani succesivi. În realitate, totuşi, multe produse apar şi dispar de la un an la altul, iar indicii de volum şi de preţ trebuie să ţină cont de acest lucru. În cazul în care volumul este definit folosind preţurile din anul precedent, nu există nicio dificultate specială în privinţa produselor care au existat în anul anterior, dar care nu mai există în anul curent, deoarece acestea corespund pur şi simplu unei cantităţi zero pentru anul curent. Problema este mai complicată în cazul produselor noi, întrucât pentru anul precedent nu este posibil să se măsoare preţul unui produs care nu există.
Există două tipuri de abordări aplicabile în acest caz pentru estimarea preţului din anul precedent: prima presupune că preţul produsului nou variază la fel ca preţul produselor similare, în timp ce a doua încearcă să calculeze direct care ar fi fost preţul produsului nou dacă ar fi existat în perioada de bază. Prima abordare constă în simpla utilizare a unui indice de preţ calculat pe baza unui eşantion de produse omogene existente în cei doi ani consecutivi, şi, în practică, aceasta este metoda utilizată pentru majoritatea produselor noi, deoarece produsele noi sunt, în general, prea numeroase pentru a fi evidenţiate în mod explicit, în special în cazul în care se aplică strict definiţia produselor omogene. Cu cea de-a doua abordare, metodele care sunt cel mai frecvent utilizate sunt metoda hedonică, care constă în determinarea preţului unui produs pe baza caracteristicilor sale principale, şi metoda bazată pe intrări, care utilizează costul unui produs pentru a calcula preţul acestuia.
Problema produselor noi are o importanţă deosebită în anumite domenii. Numeroase bunuri de capital sunt produse într-un singur exemplar şi apar, astfel, ca produse noi. Acesta este şi cazul mai multor servicii care nu sunt niciodată furnizate exact în acelaşi fel, de exemplu serviciile de cercetare şi dezvoltare.
10.27. În cazul operaţiunilor cu servicii, este adesea mai dificil de cunoscut caracteristicile care determină unităţile fizice şi astfel pot apărea divergenţe asupra criteriilor care pot fi aplicate. Această dificultate se poate referi la ramuri importante, cum ar fi serviciile de intermediere financiară, comerţul cu ridicata şi amănuntul, serviciile prestate în folosul întreprinderilor, învăţământul, cercetarea şi dezvoltarea, sănătatea sau activităţile de recreere. Alegerea unităţilor fizice pentru aceste activităţi este prezentată în Manualul privind măsurarea preţurilor şi a volumelor în conturile naţionale ([1]).
([1])Eurostat Manualul privind măsurarea preţurilor şi a volumelor în conturile naţionale, 2001 (disponibil la http://epp.eurostat.ec.europa.eu).
Principii aplicabile serviciilor non-piaţă
10.28. Constituirea unui sistem cuprinzător de indici de preţ şi de volum care să acopere toate resursele şi utilizările de bunuri şi servicii este dificilă în special atunci când trebuie determinată producţia de servicii non-piaţă. Aceste servicii diferă de serviciile de piaţă prin faptul că nu sunt vândute la preţul pieţei şi că valoarea lor la preţuri curente este calculată drept sumă a costurilor suportate. Aceste costuri sunt consumul intermediar, remunerarea salariaţilor, alte impozite mai puţin subvenţiile pentru producţie şi consumul de capital fix.
10.29. În absenţa unui preţ de piaţă unitar, costul unitar al unui serviciu non-piaţă poate fi considerat drept echivalent al preţului său. De fapt, preţul unui produs de piaţă corespunde cheltuielilor pe care cumpărătorul trebuie să le suporte pentru a intra în posesia acestuia, în timp ce costul unitar al unui serviciu non-piaţă corespunde cheltuielilor pe care societatea trebuie să le suporte pentru a face uz de acesta. Astfel, atunci când se pot defini unităţi cantitative pentru servicii non-piaţă, se pot, de asemenea, aplica principiile generale care sunt specificate mai sus pentru calcularea indicilor de volum şi de preţ.
În general, este posibil să se definească unităţi cantitative pentru serviciile non-piaţă care sunt consumate individual, cum ar fi serviciile de educaţie şi de sănătate, ceea ce înseamnă că principiile generale trebuie să se aplice cu titlu de regulă în cazul unor astfel de servicii.
Metoda care constă în calcularea volumului prin aplicarea costurilor unitare din anul precedent la cantităţile din anul curent se numeşte metoda bazată pe producţie.
10.30. Este totuşi dificil să se definească unităţi cantitative pentru serviciile colective non-piaţă, cum ar fi, de exemplu, serviciile legate de administraţiile publice, justiţie sau apărare. În acest caz, prin urmare, trebuie să se utilizeze alte metode prin analogie cu metoda generală. Această metodă defineşte volumul pe baza preţurilor din anul precedent, adică defineşte volumul drept cheltuielile pe care cumpărătorii le-ar fi suportat dacă preţurile nu sar fi schimbat. Această definiţie poate fi utilizată atunci când nu este posibil să se definească o unitate cantitativă cu condiţia ca aceasta să se aplice nu unei unităţi de produs, ci tuturor cheltuielilor. Având în vedere că valoarea unui serviciu non-piaţă este determinată de costurile implicate, este deci posibil să se calculeze volumul pe baza valorii costurilor în preţurile perioadei de bază, adică utilizând valoarea în preţurile perioadei de bază a consumului intermediar, remunerării salariaţilor, altor impozite nete de subvenţii pentru producţie şi a consumului de capital fix. Această metodă este cunoscută sub numele de metoda bazată pe intrări. Calcularea în termeni de volum a remunerării salariaţilor, a consumului de capital fix, a impozitelor şi subvenţiilor pentru producţie este prezentată în paragrafele care urmează.
Chiar şi în cazul cel mai favorabil pentru serviciile non-piaţă consumate individual, cum ar fi cele de învăţământ şi de sănătate, nu este întotdeauna uşor să se distingă produsele omogene. Într-adevăr, caracteristicile acestor servicii sunt rareori definite într-un mod suficient de precis pentru a se putea stabili cu certitudine dacă două unităţi diferite de servicii pot fi considerate sau nu echivalente, şi anume, dacă acestea trebuie considerate drept corespunzătoare unui singur produs omogen sau la două produse distincte. Două criterii de echivalenţă pot fi reţinute de către contabilii naţionali:
(a) criteriul costului unitar: două unităţi de servicii non-piaţă sunt considerate echivalente dacă au acelaşi cost unitar. Acest criteriu se bazează pe ideea că, în mod colectiv, cei care beneficiază de serviciile publice sunt, de asemenea, cei care decid şi care plătesc pentru acestea. De exemplu, cetăţenii decid asupra serviciilor publice prin intermediul reprezentanţilor lor şi le plătesc prin impozite. În aceste condiţii, nu se poate cere ca cetăţenii să plătească preţuri diferite pentru unităţi de servicii pe care le consideră echivalente. Astfel, potrivit acestui criteriu, două unităţi de servicii cu costuri diferite trebuie să fie considerate drept corespunzătoare unor produse diferite, iar un produs omogen non-piaţă se caracterizează prin unicitatea costului său unitar:
(b) criteriul bazat pe rezultat: două unităţi de servicii non-piaţă sunt considerate echivalente dacă au acelaşi rezultat. Acest criteriu se bazează pe ideea că două unităţi de servicii considerate echivalente de către cetăţeni pot fi totuşi produse cu costuri diferite, deoarece cetăţenii nu verifică în totalitate procesul de producţie a acestor servicii. În acest caz, criteriul costului unitar nu mai este relevant şi trebuie să fie înlocuit cu un criteriu care să corespundă utilităţii serviciilor non-piaţă pentru societate.
Deoarece, adeseori, criteriul bazat pe rezultat pare a fi mai relevant, au fost realizate numeroase lucrări în scopul de a elabora metode bazate pe acest criteriu, iar cercetările pentru îmbunătăţirea acestor metode continuă. În practică, aceste metode au adesea ca rezultat introducerea în calculul volumului a coeficienţilor de corecţie aplicaţi cantităţilor; în cazurile respective, aceste metode sunt denumite metode de corecţie explicită pentru calitate.
Dificultatea principală a punerii în aplicare a acestor metode este legată de definirea şi măsurarea rezultatelor. Într-adevăr, măsurarea rezultatului presupune să se dispună de obiective definite, ceea ce nu este atât de simplu în domeniul serviciilor non-piaţă. De exemplu, care sunt obiectivele serviciului de sănătate publică: îmbunătăţirea stării de sănătate publică sau prelungirea duratei vieţii? Desigur, ambele sunt obiective, dar în acest caz cum se ponderează diversele obiective atunci când acestea nu sunt echivalente? De exemplu, care este cel mai bun tratament: cel care te ajută să trăieşti un an în plus în stare bună de sănătate sau cel care te ajută să trăieşti doi ani în plus în stare proastă de sănătate? În plus, estimările rezultatelor sunt adesea controversate, prin urmare, în numeroase ţări, controversele cu privire la îmbunătăţirea sau deteriorarea performanţei predării în scoli sunt recurente.
La nivelul Uniunii Europene, având în vedere dificultăţile conceptuale şi absenţa unui consens privind metodele bazate pe producţie ajustate pentru calitate (pe baza rezultatelor), aceste metode sunt excluse din cadrul central cu scopul de a păstra comparabilitatea rezultatelor. Aceste metode sunt utilizate în mod opţional pentru tabelele suplimentare, iar între timp se continuă cercetările. Astfel, în domeniul serviciilor non-piaţă de sănătate şi învăţământ, estimările producţiei şi consumului în termeni de volum trebuie să fie calculate pe baza măsurării directe a producţiei - fără ajustare pentru calitate - prin ponderarea cantităţilor produse cu costurile unitare din anul precedent ale acestor servicii, fără a le aplica nicio corecţie care ţine seama de calitate. Aceste metode trebuie să se aplice la un nivel suficient de detaliere, nivelul minim fiind definit de Manualul Eurostat privind măsurarea preţurilor şi a volumelor în conturile naţionale.
Deşi utilizarea de metode bazate pe intrări trebuie să fie, în general, evitată, este posibil, în domeniul sănătăţii, să se aplice metoda bazată pe intrări atunci când varietatea de servicii este atât de mare încât este practic imposibil să se determine produse omogene. În plus, informaţii explicative trebuie să însoţească estimările din conturile naţionale, care să atragă atenţia utilizatorilor asupra metodelor de măsurare.
Principii de evaluare a valorii adăugate şi a produsului intern brut
10.31. Valoarea adăugată, care constituie soldul contabil al contului de producţie, este singurul sold contabil care face parte din sistemul integrat de indici de preţ şi de volum. Caracteristicile foarte particulare ale acestui element trebuie, cu toate acestea, să fie evidenţiate, la fel ca şi importanţa indicilor săi de preţ şi de volum. Contrar diverselor fluxuri de bunuri şi de servicii, valoarea adăugată nu reprezintă o categorie de operaţiuni singulară. Prin urmare nu poate fi descompusă în mod direct într-o componentă de preţ şi o componentă de volum.
10.32. Definiţie: valoarea adăugată în termeni de volum se defineşte ca diferenţa dintre producţia în termeni de volum şi consumul intermediar în termeni de volum.

$$VA = \Sigma P(0)\ Q(1) - \Sigma p(0)\ q(1)$$

unde P şi Q corespund preţurilor şi cantităţilor pentru producţie, iar p şi q sunt preţurile şi cantităţile pentru consumul intermediar. Metoda corectă din punct de vedere teoretic pentru calcularea valorii adăugate în termeni de volum constă în a proceda la o dublă deflatare, adică la deflatarea separată a celor două fluxuri din contul de producţie (producţia şi consumul intermediar) şi de a calcula soldul acestor două fluxuri reevaluate.

10.33. În anumite cazuri, atunci când datele statistice sunt incomplete sau insuficient de fiabile, se poate dovedi necesară recurgerea la un indicator unic. Dacă se dispune de date statistice satisfăcătoare cu privire la valoarea adăugată la preţuri curente, în loc de a proceda la o dublă deflatare este posibilă deflatarea directă a valorii adăugate curente printr-un indice de preţ al producţiei. Acest lucru presupune stabilirea drept ipoteză a faptului că preţurile consumului intermediar variază cu aceeaşi rată ca şi preţurile producţiei. O altă metodă posibilă constă în extrapolarea valorii adăugate a anului de bază printr-un indice de volum al producţiei. Acest indice de volum poate fi calculat fie direct, plecând de la date cantitative, fie deflatând valoarea curentă a producţiei printr-un indice de preţ corespunzător. Această metodă pleacă de fapt de la ipoteza că variaţiile de volum sunt identice pentru producţie şi pentru consumul intermediar.
Pentru anumite ramuri de servicii de piaţă şi non-piaţă, cum ar fi serviciile financiare, serviciile pentru întreprinderi sau apărare, poate fi imposibil să se obţină estimări satisfăcătoare ale variaţiilor de preţ sau de volum ale producţiei. În acest caz, variaţiile valorii adăugate în termeni de volum pot fi estimate în funcţie de variaţia remunerării salariaţilor, la ratele salariilor din anul anterior şi consumul de capital fix în termeni de volum. Este posibil ca persoanele responsabile cu elaborarea datelor să fie constrânse să adopte astfel de metode, chiar dacă nu există niciun motiv întemeiat pentru a presupune că productivitatea muncii rămâne neschimbată pe termen scurt sau lung.
10.34. Astfel, prin însăşi natura lor, indicii de volum şi de preţ utilizaţi pentru estimarea valorii adăugate sunt diferiţi de indicii corespunzători utilizaţi pentru fluxurile de bunuri şi servicii.
Acelaşi lucru este valabil şi pentru indicii de preţ şi de volum ai soldurilor contabile agregate, cum este produsul intern brut. Valoarea acestuia corespunde sumei tuturor valorilor adăugate ale tuturor ramurilor de activitate, adică sumei soldurilor contabile, la care se adaugă toate impozitele, minus subvenţiile pentru produse; din alt punct de vedere, produsul intern brut poate fi considerat ca reprezentând soldul dintre totalul utilizărilor finale şi importuri.
DIFICULTĂŢI SPECIFICE PRIVIND APLICAREA PRINCIPIILOR GENERALE
10.35. Deşi limitat, în principal, la operaţiunile cu bunuri şi servicii, sistemul integrat al indicilor de preţ şi de volum nu exclude posibilitatea de calcul al mărimii variaţiilor de preţ şi de volum pentru anumite alte operaţiuni.
Impozite şi subvenţii pe produse şi importuri
10.36. Posibilitatea menţionată mai sus există, mai ales, în cazul impozitelor şi al subvenţiilor direct legate de cantitatea sau valoarea bunurilor şi a serviciilor care fac obiectul anumitor operaţiuni. Valorile impozitelor şi subvenţiilor respective sunt reluate în mod explicit în tabelele resurselor şi utilizărilor. Aplicând regulile descrise mai jos este posibilă obţinerea măsurării preţurilor şi a volumelor pentru categoriile de impozite şi subvenţii înregistrate în conturile de bunuri şi servicii, adică:
(a) impozite pe produse, cu excluderea TVA-ului (D.212 şi D.214);
(b) subvenţii pe produse (D.31);
(c) TVA pe produse (D.211).
10.37. Cazul cel mai simplu este cel al impozitelor care reprezintă o sumă fixă pe unitatea de cantitate a produsului care face obiectul operaţiunii. Valoarea venitului obţinut dintr-un astfel de impozit depinde de:
(a) cantitatea produselor care au făcut obiectul operaţiunii;
(b) suma prelevată pe unitate, adică preţul de impozitare.
Descompunerea variaţiei valorii în cele două componente ale sale nu ridică practic nicio dificultate. Variaţia volumului este determinată de modificarea cantităţilor de produse impozitate; variaţia preţului corespunde variaţiei valorii prelevate pe unitate, adică modificării preţului de impozitare.
10.38. Un caz mai frecvent este acela în care impozitul reprezintă un anumit procent din valoarea operaţiunii. Valoarea veniturilor dintr-un astfel de impozit depinde, prin urmare, de:
(a) cantitatea produselor care au făcut obiectul operaţiunii;
(b) preţul produselor care au făcut obiectul operaţiunii;
(c) cota de impozitare (exprimată în procente).
Preţul impozitării este apoi obţinut aplicând cota de impozitare la preţul produsului. Variaţia în valoare a venitului obţinut dintr-un astfel de impozit poate fi, de asemenea, descompusă într-o variaţie de volum, determinată de evoluţia cantităţilor produselor impozitate, şi într-o variaţie de preţ corespunzătoare evoluţiei preţului impozitării (b - c).
10.39. Valoarea impozitelor pe produse - cu excepţia TVA - (D.212 şi D.214) este măsurată în termeni de volum aplicând la cantităţile de produse fabricate sau importate preţurile de impozitare ale anului de bază sau aplicând la valoarea producţiei sau a importurilor, reevaluate la preţurile anului de bază, cotele de impozitare ale anului de bază. Nu trebuie pierdut din vedere faptul că preţul de impozitare poate fi diferit în funcţie de utilizări. Acest aspect este luat în considerare la alcătuirea tabelelor resurselor şi utilizărilor.
10.40. La fel, valoarea subvenţiilor pe produse (D.31) este măsurată în termeni de volum aplicând la cantităţile de produse fabricate sau importate "preţurile de subvenţie" ale anului de bază sau aplicând la valoarea producţiei sau a importurilor, reevaluate la preţurile anului de bază, cotele de subvenţie ale anului de bază, ţinând cont de existenţa unor preţuri de subvenţie diferite în funcţie de utilizări.
10.41. TVA-ul pe produse (D.211) este calculat pe o bază netă, atât pentru ansamblul economiei, cât şi la nivelul diferitelor ramuri de activitate şi al altor utilizatori şi nu vizează decât TVA-ul nedeductibil. Acesta se defineşte ca diferenţa dintre TVA-ul facturat pe produse şi TVA-ul deductibil de către utilizatorii acestor produse. Este, de asemenea, posibil ca TVA-ul pe produse sa fie calculat ca sumă a tuturor valorilor nedeductibile care trebuie plătite de utilizatori.
TVA-ul nedeductibil în termeni de volum poate fi calculat aplicând cotele de TVA în vigoare în anul precedent la fluxurile exprimate în preţurile anului precedent. Orice variaţie a cotei de TVA intervenită în cursul anului curent se va reflecta deci în indicele de preţ şi nu în indicele de volum al TVA-ului nedeductibil.
Partea de TVA deductibil din TVA-ul facturat, şi în consecinţă TVA-ul nedeductibil, pot varia din următoarele motive:
(a) fie ca urmare a unei modificări a dreptului de a deduce TVA-ul rezultând din modificări aduse legislaţiei sau reglementărilor fiscale, cu efect imediat sau nu;
(b) fie ca urmare a unor modificări ale structurii utilizărilor de produse (de exemplu, în cazul unei creşteri a utilizărilor pentru care TVA-ul poate fi dedus).
O schimbare în valoarea TVA-ului deductibil ca urmare a modificării drepturilor de deductibilitate, trebuie să fie tratată, conform metodei prezentate, ca o variaţie a preţului de impozitare, la fel ca şi variaţia cotei de TVA facturată.
În schimb, o variaţie a valorii TVA-ului deductibil ca urmare a unei modificări a modalităţilor de utilizare a produsului reprezintă o variaţie de volum a TVA-ului deductibil, care va trebui să fie reflectată prin indicele de volum al TVA-ului pe produse.
Alte impozite şi subvenţii pentru producţie
10.42. Abordarea altor impozite (D.29) şi subvenţii (D.39) pentru producţie prezintă un grad deosebit de dificultate în măsura în care, prin definiţie, nu este posibil ca acestea să fie alocate direct unităţilor care sunt produse. În cazul serviciilor non-piaţă, această dificultate rezultă din faptul că acestea sunt utilizate numai în cazul în care este imposibil să se definească unităţi cantitative. Cu toate acestea, este posibil, în general, să se facă abstracţie de această dificultate prin definirea altor impozite şi subvenţii pentru producţie în termeni de volum prin suma la care acestea s-ar fi ridicat dacă nu ar fi existat nicio variaţie a regulilor de impozitare şi a preţurilor în ansamblul lor, în comparaţie cu anul precedent. De exemplu, impozitele pe proprietate sau utilizarea unui activ se pot evalua în termeni de volum prin aplicarea la perioada curentă a reglementărilor şi a preţurilor activelor din anul precedent.
Consumul de capital fix
10.43. Stabilirea măsurilor de volum pentru consumul de capital fix ridică puţine probleme atât timp cât se dispune de informaţii corecte asupra componenţei stocului bunurilor ce formează capitalul fix. Metoda inventarului permanent, utilizată în majoritatea ţărilor, implică deja, pentru estimarea consumului de capital fix la preţuri curente, necesitatea calculării mai întâi a stocurilor de bunuri de capital fix în termeni de volum. Pentru a trece de la evaluarea la costul istoric la o evaluare la preţ de înlocuire, este necesar să se aducă mai întâi valoarea bunurilor de capital achiziţionate în cursul diferitelor perioade la un mod de evaluare omogen, adică la preţurile unui an de bază. Indicii de preţ şi de volum obţinuţi în acest fel vor putea, deci, să servească la calcularea valorii consumului de capital fix în termeni de volum şi a indicelui de preţ corespunzător.
În cazul lipsei inventarului permanent al stocului de bunuri de capital fix, variaţia consumului de capital fix în termeni de volum poate fi obţinută prin deflatarea datelor la preţuri curente cu indicii de preţ derivaţi din datele privind formarea brută de capital fix pe produs. În acest scop, trebuie să se ţină seama de structura vechimii bunurilor de capital achiziţionate.
Remunerarea salariaţilor
10.44. În scopul măsurării volumului intrărilor de muncă salariată, unitatea cantitativă a remunerării salariaţilor poate fi considerată ca fiind echivalentă cu o oră de muncă pentru un tip şi un nivel de calificare date. Ca şi în cazul bunurilor şi serviciilor, trebuie să se ţină cont de existenţa diferitelor calităţi de muncă, iar cantităţile relative trebuie să fie calculate pentru fiecare tip de muncă. Preţul asociat fiecărui tip de muncă corespunde remunerării unei ore de muncă, care, evident, poate varia în funcţie de tipurile de muncă. O măsurare de volum a muncii prestate poate fi calculată ca medie ponderată a cantităţilor relative corespunzătoare diferitelor tipuri de muncă, coeficienţi de ponderare fiind constituiţi din valoarea remuneraţiei salariaţilor din anul precedent sau din anul de bază fixat. Alternativ, poate fi calculat un indice al ratei salariului sub forma unei medii ponderate a variaţiilor intervenite în rata orară a remunerării pentru diferitele tipuri de muncă, utilizând din nou remunerarea salariaţilor drept coeficienţi de ponderare. Dacă un indice de volum de tipul Laspeyres este calculat indirect deflatând variaţiile remuneraţiei salariaţilor în valoarea curentă cu un indice de variaţie medie a salariului orar, acest din urmă indice trebuie să fie de tip Paasche.
Stocurile de active fixe produse şi variaţia stocurilor
10.45. Fie că este vorba de evaluarea stării stocurilor de active fixe produse, fie de variaţia stocurilor, este necesar să se dispună de volume la preţurile anului precedent. Pentru stocurile de active fixe produse, prin utilizarea metodei inventarului permanent se obţin datele necesare calculului coeficienţilor de capital (raportul dintre mărimea capitalului şi producţia obţinută cu acest capital). În celelalte cazuri, informaţiile referitoare la valorile stocurilor de active pot fi obţinute de la producători, deflatarea fiind efectuată prin intermediul indicilor de preţ utilizaţi pentru formarea de capital fix, ţinând cont de structura vechimii stocurilor.
Variaţia stocurilor este măsurată ca valoare a intrărilor în stocuri, diminuată cu valoarea ieşirilor din stocuri, precum şi cu valoarea pierderilor curente de bunuri stocate în cursul unei perioade date. Volumele la preţurile anului precedent pot fi derivate prin deflatarea acestor componente. În practică, totuşi, se întâmplă rar să se cunoască intrările şi ieşirile din stocuri şi, adesea, singurele informaţii disponibile sunt valoarea stocurilor de la începutul şi de la sfârşitul perioadei. În acest caz, este adesea necesar să se presupună că pe parcursul perioadei curente se produc regulat intrări şi ieşiri, astfel încât preţul mediu pentru perioada respectivă să poată fi considerat relevant atât pentru intrări, cât şi pentru ieşiri. În aceste condiţii, calcularea variaţiei stocurilor prin diferenţa dintre valorile intrărilor şi ieşirilor devine echivalentă cu calcularea diferenţei dintre valorile stocurilor iniţiale şi finale. Variaţia stocurilor în termeni de volum se poate calcula apoi prin deflatarea stocurilor iniţiale şi finale pentru a le alinia cu preţul mediu al perioadei de bază. Atunci când variaţiile stocurilor sunt cunoscute în termeni cantitativi, este posibil, tot pe baza presupunerii regularităţii intrărilor şi ieşirilor, să se calculeze volumul variaţiei stocurilor prin aplicarea preţului mediu din perioada de bază la variaţia stocurilor în termeni cantitativi.
MĂSURAREA VENITULUI REAL DIN ECONOMIA TOTALĂ
10.46. În general, nu este posibilă descompunerea fluxurilor de venituri într-o componentă de preţ şi o componentă de cantitate; din acest motiv, măsurarea preţurilor şi a volumelor nu poate fi definită în acelaşi mod ca fluxurile şi stocurile de produse. Fluxurile de venituri pot fi măsurate în termeni reali numai dacă se alege un cos determinat de bunuri şi servicii pentru achiziţionarea căruia se cheltuieşte de obicei venitul,

indicele de preţ pentru acest cos constituind deflatorul veniturilor curente. O asemenea alegere este întotdeauna arbitrară, în sensul că venitul este rareori cheltuit exclusiv pentru achiziţii în cursul perioadei respective. O parte poate fi economisită pentru achiziţii ulterioare, iar achiziţiile din timpul perioadei de referinţă pot fi, în parte, achitate din economii anterioare.
10.47. Produsul intern brut în preţurile anului precedent măsoară ansamblul producţiei (mai puţin consumul intermediar) din economia totală în termeni de volum. Venitul real total al rezidenţilor este influenţat nu numai de volumul producţiei, dar şi de cursul la care exporturile pot fi schimbate cu importuri din restul lumii. Dacă termenii comerţului se ameliorează, atunci un volum mai mic de exporturi va fi necesar pentru a plăti un anumit volum de importuri, permiţând ca la un anumit nivel al producţiei interne o parte din bunuri şi servicii să fie scoase din exporturi şi dirijate spre consum sau formare de capital.
Venitul intern brut real poate fi obţinut prin însumarea excedentului comercial şi a cifrelor în volum ale produsului intern brut. Excedentul - sau eventual deficitul - comercial se defineşte în felul următor:
$T = X - M / P - [X / P_x - M / P_m]$
adică este egal cu soldul curent al exporturilor minus importurile, deflatat cu un indice de preţ P, minus diferenţa dintre valoarea deflatată a exporturilor şi valoarea deflatată a importurilor. Alegerea unui deflator P cât mai adecvat pentru balanţa comercială curentă ar trebui realizată de autorităţile statistice naţionale, acestea luând în considerare caracteristicile specifice ţării respective. Atunci când există incertitudini cu privire la alegerea acestui deflator, media indicilor de preţ a importurilor şi a exporturilor ar putea să constituie un deflator adecvat.
Diverse agregate ale venitului real sunt astfel identificate şi definite:
Produsul intern brut în termeni de volum
plus excedentul sau deficitul comercial rezultat din variaţiile termenilor de schimb
egal venitul intern brut real
plus veniturile reale primare de primit din restul lumii
minus veniturile reale primare de plătit restului lumii
egal venitul naţional brut real
plus transferuri curente reale de primit din restul lumii
minus transferuri curente reale de plătit restului lumii
egal venitul naţional brut disponibil real
minus consumul de capital fix în termeni de volum
egal venitul naţional net disponibil real.
Pentru a putea exprima diversele agregate ale venitului naţional în termeni reali, este indicată deflatarea veniturilor primare şi a transferurilor de primit din restul lumii şi de plătit restului lumii cu un indice al cheltuielii finale interne brute. Venitul naţional disponibil real trebuie exprimat într-o bază netă, prin deducerea din valoarea sa brută a consumului de capital fix în termeni de volum.
INDICI DE PREŢ ŞI DE VOLUM COMPARABILI LA NIVEL INTERNAŢIONAL
10.48. Faptul că ţările au diferite niveluri de preţ şi monede diferite constituie o provocare pentru comparaţia la nivel internaţional a preţurilor şi a volumelor. Cursul de schimb nominal nu este un factor de conversie adecvat în astfel de comparaţii, deoarece nu reflectă în mod adecvat diferenţele de preţ şi nu este suficient de stabil în timp.
10.49. În schimb, sunt aplicate parităţile puterii de cumpărare (PPC). O PPC este definită drept numărul de unităţi ale monedei naţionale a ţării B care este necesar în ţara B pentru a cumpăra aceeaşi cantitate de bunuri şi servicii pe care o unitate din moneda naţională a ţării A o poate achiziţiona în ţara A. PPC poate fi interpretată, astfel, drept curs de schimb al unei monede artificiale, denumită în mod obişnuit standard al puterii de cumpărare (SPC). În cazul în care cheltuielile ţărilor A şi B exprimate în moneda naţională sunt convertite în SPC, cifrele care rezultă sunt exprimate la acelaşi nivel de preţ şi în aceeaşi monedă, permiţând o comparaţie corectă a volumelor.
10.50. SPC pentru bunuri şi servicii de piaţă se bazează pe anchete internaţionale privind preţurile. Aceste anchete privind preţurile sunt efectuate simultan în toate ţările participante, pe baza unui eşantion comun de produse. Elementele din eşantion sunt definite clar în funcţie de caracteristicile lor tehnice, precum şi alte variabile care se presupune că influenţează preţul, cum ar fi costurile de instalare şi condiţiile de vânzare. Cu toate că se acordă prioritate comparabilităţii elementelor din eşantion, acestea trebuie totuşi să fie ponderate în funcţie de reprezentativitatea lor pe pieţele naţionale. Eşantionul obţinut ar trebui să fie, în mod ideal, la fel de reprezentativ în toate ţările participante.
10.51. Pentru serviciile non-piaţă, comparaţiile la nivel internaţional se confruntă cu aceeaşi problemă ca şi comparaţiile în timp, deoarece nu există preţuri de piaţă în niciuna dintre cele două dimensiuni. În mod tradiţional, s-a aplicat o abordare bazată pe intrări (sau o metodă bazată pe costul intrărilor), cu ipoteza că producţia este egală cu suma intrărilor. Această abordare, care implică comparaţii directe sau indirecte ale volumelor intrărilor, nu reuşeşte să ia în considerare diferenţele de productivitate. Din acest motiv, ca şi pentru comparaţiile în timp, sunt preferate metodele care se axează fie pe măsurarea directă a producţiei, fie pe preţurile de producţie care ulterior sunt utilizate pentru a deflata cheltuielile, cel puţin pentru serviciile individuale, cum ar fi învăţământul şi sănătatea.
10.52. La calcularea PPC, aceleaşi formule bazate pe indici sunt aplicate în calculul indicilor temporali. Într-un context bilateral care implică două ţări, A şi B, fiecare dintre cele două ţări poate fi folosită pentru a obţine ponderile. Privit din perspectiva ţării A, se poate calcula un indice de tip Laspeyres cu ponderi din ţara A, precum şi un indice de tip Paasche pe baza ponderilor din ţara B. Cu toate acestea, dacă cele două economii sunt diferite din punct de vedere structural, ecartul dintre aceşti doi indici poate fi destul de mare, iar rezultatul final va fi puternic influenţat de alegerea indicelui. Prin urmare, în comparaţii binare este de preferat să se aplice media celor doi, cu alte cuvinte, un indice Fisher.
10.53. De obicei, nu sunt disponibile ponderi numerice explicite la nivelul elementelor individuale din eşantion. Prin urmare, se aplică un tip de ponderare implicită în funcţie de aprecierea ţărilor cu privire la un anumit element ca fiind reprezentativ pentru modelul naţional de consum. Cel mai scăzut nivel de agregare pentru care sunt disponibile ponderi numerice este numit nivelul grupei primare (GP).
10.54. Tranzitivitatea presupune că PPC directă între ţările A şi C este egală cu PPC indirectă obţinută prin înmulţirea PPC directă între ţările A şi B (sau orice altă ţară terţă) cu PPC directă între ţările B şi C. PPC Fisher la nivelul GP nu sunt tranzitive, dar pe baza lor se poate obţine un set de PPC tranzitive, asemănătoare cu indicii Fisher originali, folosind în acest scop criteriul celor mai mici pătrate. Aplicarea aşa-numitei formule Elteto-Koves-Szulc (EKS) minimizează abaterile între indicii Fisher originali şi produce un set complet de PPC tranzitive la nivel GP.
10.55. Setul de PPC tranzitive corespunzătoare tuturor ţărilor şi tuturor GP este agregat până la nivelul PIB-ului total, folosindu-se ca ponderi cheltuielile din conturile naţionale. PPC agregate la nivel de PIB sau orice altă categorie pot fi aplicate, de exemplu, la calcularea cheltuielilor reale şi a indicilor de volum spaţiali. O PPC împărţită la cursul de schimb nominal între două ţări produce un indice al nivelului preţului (INP), care poate fi utilizat în analizele comparative ale nivelurilor de preţ ale ţărilor.
10.56. Comisia Europeană (Eurostat) este responsabilă pentru calcularea PPC pentru statele membre, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1445/2007 ([1]). În practică, calcularea PPC face parte dintr-un program mai larg referitor la PPC, coordonat în comun de către Eurostat şi OCDE. Metodele detaliate folosite în cadrul programului sunt descrise în "Manualul metodologic Eurostat - OCDE privind parităţile puterii de cumpărare" ([2]).
([1])Regulamentul (CE) nr. 1445/2007 al Parlamentului European şi al Consiliului din 11 decembrie 2007 de stabilire a unor norme comune pentru furnizarea de informaţii de bază privind parităţile puterii de cumpărare şi pentru calculul şi diseminarea acestora (JO L 336, 20.12.2007, p. 1).
([2])Eurostat-OECD, Manualul metodologic Eurostat - OCDE privind parităţile puterii de cumpărare, 2006 (disponibil la: http://epp.eurostat.ec. europa.eu).

CAPITOLUL 11: POPULAŢIA ŞI FORŢA DE MUNCĂ OCUPATĂ

11.01. Comparaţiile între ţări sau între ramuri de activitate sau sectoare ale aceleiaşi economii sunt mai utile pentru unele scopuri atunci când agregatele din conturile naţionale (de exemplu, produsul intern brut, consumul final al gospodăriilor populaţiei, valoarea adăugată a unei ramuri de activitate, remuneraţia salariaţilor) sunt raportate la numărul de locuitori şi la variabilele reprezentative ale forţei de muncă ocupate. În aceste cazuri, definiţiile termenilor "populaţie" şi "forţă de muncă ocupată" trebuie să corespundă conceptelor utilizate în conturile naţionale şi să reflecte limitele producţiei din conturile naţionale.
11.02. Prezentul capitol îşi propune să descrie cadrul şi măsurile statisticilor referitoare la populaţie şi la ocuparea forţei de muncă, precum şi să ofere orientări privind gradul de corespondenţă dintre acest cadru şi sistemul conturilor naţionale.
11.03. Forţa de muncă ocupată este clasificată pe baza aceloraşi unităţi statistice care sunt utilizate şi pentru analiza producţiei, şi anume unitatea cu activitate economică locală şi unitatea instituţională.
11.04. Agregatele la care se raportează cifrele privind populaţia şi forţa de muncă ocupată reprezintă adesea totaluri anuale. În acest caz, trebuie să se utilizeze valorile medii ale populaţiei şi forţei de muncă ocupate în cursul anului. În cazul anchetelor efectuate în mai multe etape în cursul anului, se reţine media rezultatelor obţinute la diverse date de referinţă. Atunci când se efectuează o anchetă de-a lungul unei perioade dintr-un an, perioada utilizată trebuie să fie reprezentativă. Pentru a estima datele privind întregul an, trebuie să se utilizeze ultimele informaţii disponibile asupra variaţiilor observate în cursul anului. De exemplu, pentru estimarea forţei de muncă ocupate medii, trebuie ţinut cont de faptul că anumite persoane nu muncesc pe tot parcursul anului, de exemplu lucrătorii ocazionali şi sezonieri.
POPULAŢIA TOTALĂ
11.05. Definiţie: la o anumită dată, populaţia totală a unei ţări cuprinde totalitatea persoanelor având cetăţenia ţării sau cetăţenie străină, stabilite în mod definitiv pe teritoriul economic al ţării, chiar dacă sunt temporar absente. Media anuală a numărului de locuitori poate servi ca bază adecvată pentru estimarea variabilelor contabilităţii naţionale sau pentru comparaţii.
11.06. În conturile naţionale, populaţia totală este definită potrivit conceptului de rezidenţă, astfel cum este prezentat în capitolul 2. Prin persoană stabilită definitiv se înţelege orice persoană care se găseşte sau are intenţia de a se afla pe teritoriul economic al unei ţări pentru o perioadă de cel puţin un an. Prin persoană temporar absentă se înţelege orice persoană stabilită definitiv într-o ţară, dar care stă sau are intenţia să stea în restul lumii pentru o perioadă de mai puţin de un an. Toate persoanele care aparţin aceleiaşi gospodării sunt rezidente acolo unde gospodăria are centrul său de interes economic predominant, adică acolo unde gospodăria posedă o locuinţă sau o serie de locuinţe pe care membrii săi le tratează şi le utilizează ca rezidenţă principală. Un membru al unei gospodării rezidente continuă să fie rezident chiar dacă efectuează frecvent călătorii în afara teritoriului economic, pentru că centrul său de interes economic predominant continuă să se situeze pe teritoriul economic unde se află gospodăria.
11.07. Populaţia totală a unei ţări cuprinde:
(a) cetăţenii proprii stabiliţi în ţară;
(b) persoanele civile, cetăţeni proprii, aflate în străinătate pentru o perioadă mai mică de un an, cum ar fi lucrătorii transfrontalieri, lucrătorii sezonieri şi turiştii;
(c) persoanele civile străine stabilite în ţară pentru o perioadă de cel puţin un an (inclusiv personalul instituţiilor Uniunii Europene şi al organizaţiilor internaţionale civile situate pe teritoriul geografic al ţării şi membrii din gospodăriile lor care îi însoţesc);
(d) personalul militar străin activând în cadrul organizaţiilor militare internaţionale situate pe teritoriul geografic al ţării;
(e) personalul străin de asistenţă tehnică, aflat în misiune de lungă durată în respectiva ţară de peste un an şi care este considerat ca fiind angajat de guvernul-gazdă în numele guvernului sau al organizaţiei internaţionale care finanţează activitatea sa.
Populaţia totală cuprinde, de asemenea, indiferent de durata şederii în afara ţării:
(a) studenţii proprii, indiferent de durata studiilor lor în străinătate;
(b) membrii forţelor armate naţionale staţionaţi în restul lumii;
(c) cetăţenii proprii care lucrează la bazele ştiinţifice naţionale situate în afara teritoriului geografic al ţării;
(d) cetăţenii proprii care fac parte din personalul misiunilor diplomatice din străinătate;
(e) cetăţenii proprii care sunt membri ai echipajelor navelor de pescuit, ai altor nave, aeronave şi platforme plutitoare activând în afara teritoriului economic;
(f) persoane care urmează un tratament medical în străinătate.
11.08. Pe de altă parte, din populaţia totală a unei ţări se exclud:
(a) civilii străini aflaţi în ţară pentru o perioadă mai mică de un an, cum ar fi lucrătorii transfrontalieri, lucrătorii sezonieri, turiştii, persoanele care urmează un tratament;
(b) persoanele civile, cetăţeni proprii, aflate în străinătate pentru o perioadă mai mare de un an;
(c) personalul militar naţional activând în cadrul organizaţiilor internaţionale situate în restul lumii;
(d) personalul naţional de asistenţă tehnică aflat în misiune de lungă durată în străinătate şi care este considerat ca angajat de guvernul-gazdă în numele guvernului sau al organizaţiei internaţionale care finanţează activitatea sa;
(e) studenţii străini, indiferent de durata studiilor lor în ţară;
(f) membrii forţelor armate ale unei ţări străine, staţionaţi în ţară;
(g) personalul străin al bazelor ştiinţifice străine stabilite pe teritoriul geografic al ţării;
(h) membrii misiunilor diplomatice străine aflate la post în ţara respectivă.
11.09. Populaţia definită mai sus se diferenţiază de populaţia prezentă (sau de facto) care corespunde persoanelor efectiv prezente pe teritoriul geografic al unei ţări, la o anumită dată. De asemenea, diferă de populaţia înregistrată.
POPULAŢIA ACTIVĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC
11.10. Definiţie: populaţia activă din punct de vedere economic include toate persoanele care furnizează sau sunt disponibile să furnizeze forţă de muncă pentru activităţile de producţie care se înscriu în limitele producţiei din conturile naţionale. Ea cuprinde toate persoanele care îndeplinesc cerinţele de încadrare în câmpul muncii sau în rândul şomerilor, după cum sunt definite ulterior.
Organizaţia Internaţională a Muncii (OIM) gestionează standardele relevante referitoare la statisticile privind forţa de muncă. Standardele OIM sunt incluse în "rezoluţii" care sunt adoptate cu ocazia sesiunilor Conferinţei Internaţionale a Statisticienilor din Domeniul Muncii (CISM). Dintre acestea, cea mai relevantă pentru colectarea şi elaborarea datelor referitoare la forţa de muncă este Rezoluţia privind statisticile populaţiei active din punct de vedere economic, ale ocupării, neocupării şi subocupării forţei de muncă ([1]). Această rezoluţie a fost adoptată de cea de a 13-a Conferinţă Internaţională a Statisticienilor din Domeniul Muncii din octombrie 1982 şi modificată prin rezoluţia celei de a 18-a CISM din decembrie 2008. Forţa de muncă este definită în această rezoluţie ca fiind reprezentată de indivizii angajaţi într-o activitate înscrisă în limitele producţiei din conturile naţionale.
([1])http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour- statisticians/WCMS_0 87481/lang-en/index.htm
POPULAŢIA OCUPATĂ
11.11. Definiţie: populaţia ocupată include toate persoanele angajate în activităţi de producţie care se înscriu în limitele producţiei din conturile naţionale.
Prin persoane care au un loc de muncă se înţeleg salariaţii sau lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă. Persoanele care au mai multe locuri de muncă sunt clasificate ca salariaţi sau lucrători care desfăşoară o activitate independentă, în funcţie de locul lor de muncă principal.
Salariaţii
11.12. Definiţie: prin salariaţi se înţelege toate persoanele care muncesc, pe baza unui contract, pentru o unitate instituţională rezidentă şi primesc o remuneraţie înregistrată ca remunerare a salariaţilor.
Noţiunea de "salariaţi" corespunde celei de "forţă de muncă plătită", astfel cum este definită de OIM. O relaţie angajator-salariat intervine atunci când există un contract formal sau informal între o întreprindere şi o persoană, încheiat pe bază voluntară de ambele părţi, în temeiul căruia persoana munceşte pentru întreprindere în schimbul unei remuneraţii în bani sau în natură.
Persoanele care au un loc de muncă salariat şi care desfăşoară totodată o activitate independentă sunt clasificate ca salariaţi dacă locul de muncă salariat reprezintă activitatea lor principală din punctul de vedere al venitului. Dacă nu sunt disponibile date privind venitul, atunci orele lucrate se folosesc ca substitut.
11.13. Sunt incluse următoarele categorii de salariaţi:
(a) persoane angajate de un angajator pe baza unui contract de angajare, cum ar fi lucrătorii manuali şi nemanuali, personalul de conducere, personalul gospodăresc, persoanele exercitând o activitate productivă remunerată în cadrul programelor de ocupare a forţei de muncă;
(b) funcţionarii publici şi alţi salariaţi guvernamentali în cazul cărora condiţiile de angajare sunt stipulate printr-un statut de drept public;
(c) forţele armate, constând din cei înrolaţi voluntar pe termen lung şi scurt şi recruţii, inclusiv recruţii care prestează o activitate în scopuri civile;
(d) preoţii, dacă sunt direct retribuiţi de administraţiile publice sau de instituţii fără scop lucrativ;
(e) proprietarii societăţilor şi cvasisocietăţilor, dacă lucrează în aceste întreprinderi;
(f) studenţii care sunt angajaţi în mod formal pentru a contribui la procesele de producţie ale unei întreprinderi, în schimbul unei remuneraţii în bani sau în natură, precum servicii de formare;
(g) lucrătorii la domiciliu, cu condiţia încheierii unui acord explicit în baza căruia să fie plătiţi pe baza muncii efectuate, adică a cantităţii de muncă reprezentând contribuţia lor la un anumit proces de producţie; un lucrător la domiciliu este salariat dacă contractul său cu angajatorul urmăreşte în primul rând prestarea unei activităţi;
(h) persoanele angajate de agenţiile de muncă temporară, care trebuie să fie incluse în ramura de activitate a agenţiei care le angajează şi nu în aceea a întreprinderii pentru care lucrează efectiv.
11.14. În egală măsură, sunt considerate salariaţi persoanele care absentează temporar de la locul lor de muncă, cu condiţia ca ele să aibă un angajament formal. Acest angajament formal trebuie să fie determinat în raport cu unul sau cu mai multe dintre criteriile următoare:
(a) plata neîntreruptă a salariului sau indemnizaţiei;
(b) o asigurare de revenire la locul de muncă la sfârşitul situaţiei de excepţie sau un acord cu privire la data revenirii.
Sunt incluse aici persoanele care absentează temporar de la muncă din motive de boală, accident, concediu de odihnă sau vacanţă, grevă a salariaţilor sau grevă patronală, concedii de studii sau de pregătire profesională, concedii de maternitate sau parentale, reducere a activităţii economice, dezorganizare sau suspendare provizorie a muncii din cauza intemperiilor, defecţiunilor mecanice sau electrice sau lipsei de materii prime sau combustibil sau orice altă absenţă temporară, cu sau fără învoire.
Lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă
11.15. Definiţie: prin lucrători care desfăşoară o activitate independentă se înţelege persoanele care sunt singurii proprietari sau coproprietari ai întreprinderilor neconstituite în societăţi în care muncesc, cu excepţia întreprinderilor neconstituite în societăţi clasificate drept cvasisocietăţi. Persoanele care au un loc de muncă salariat şi care desfăşoară totodată o activitate independentă sunt clasificate la acest punct, dacă activitatea independentă reprezintă activitatea lor principală din punctul de vedere al venitului.
Dacă nu sunt imediat disponibile date privind venitul, atunci orele lucrate se folosesc ca substitut.
Persoanele care desfăşoară activităţi independente pot să nu lucreze temporar în cursul perioadei de referinţă. Remuneraţia primită de lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă constituie un venit mixt.
11.16. Lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă includ următoarele categorii de persoane:
(a) lucrătorii familiali neremuneraţi, inclusiv aceia care lucrează în întreprinderi neconstituite în societăţi angajate în producţia de piaţă;

(b) lucrătorii la domiciliu, al căror venit depinde de valoarea produselor rezultate din procesul de producţie pentru care sunt responsabili. Contractul acestor lucrători la domiciliu prevede furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii pentru partea care le-a comandat;
(c) lucrătorii care exercită, atât individual, cât şi colectiv, activităţi de producţie exclusiv pentru consumul final propriu sau formarea de capital propriu. Aceste activităţi de producţie trebuie să constituie o parte semnificativă a consumului lor final pentru a fi înregistrate.
De asemenea, din categoria lucrătorilor care desfăşoară o activitate independentă fac parte lucrătorii voluntari neremuneraţi, dacă activităţile lor pe bază de voluntariat sunt producătoare de bunuri, de exemplu, construcţia unei locuinţe, a unui edificiu de cult sau a altei clădiri. În cazul în care activităţile lor voluntare conduc la o prestare de servicii, de exemplu, îngrijirea persoanelor, administrarea bunurilor sau servicii de curăţenie, realizate fără remuneraţie, lucrătorii respectivi nu sunt incluşi în rândul populaţiei ocupate, pentru că aceste servicii voluntare nu constituie producţie.
Deşi serviciile pe care le prestează membrii gospodăriilor pentru ei înşişi, în calitate de proprietari ai locuinţelor, se înscriu în limitele producţiei din conturile naţionale, nu există un aport de forţă de muncă în producerea acestor servicii. Proprietarii-ocupanţi ai locuinţele lor nu sunt consideraţi persoane care desfăşoară o activitate independentă.
Populaţia ocupată şi rezidenţa
11.17. Rezultatul activităţii unităţilor producătoare corespunde, în ceea ce priveşte sfera acoperită, populaţiei ocupate, dacă aceasta din urmă cuprinde atât rezidenţii, cât şi nerezidenţii care lucrează pentru unităţile producătoare rezidente.
În consecinţă, populaţia ocupată include în egală măsură următoarele categorii:
(a) lucrătorii transfrontalieri nerezidenţi, adică persoanele care traversează zilnic frontiera pentru a veni să muncească pe teritoriul economic;
(b) lucrătorii sezonieri nerezidenţi, adică persoanele care se instalează pe teritoriul economic pentru a exercita, pentru o perioadă mai mică de un an, o activitate în cadrul ramurilor de activitate în care este necesar periodic un supliment de forţă de muncă;
(c) membrii forţelor armate naţionale staţionaţi în restul lumii;
(d) cetăţenii proprii care lucrează la bazele ştiinţifice naţionale situate în afara teritoriului geografic al ţării;
(e) cetăţenii proprii care fac parte din personalul misiunilor diplomatice din străinătate;
(f) membrii echipajelor navelor de pescuit, altor nave, aeronave, platforme plutitoare exploatate de unităţile rezidente;
(g) salariaţii locali ai organelor administraţiilor publice situate în afara teritoriului economic.
11.18. Următoarele categorii sunt excluse din rândul populaţiei ocupate:
(a) lucrătorii transfrontalieri sau sezonieri rezidenţi, adică cei care lucrează pe un alt teritoriu economic;
(b) cetăţenii proprii care fac parte din echipajele navelor de pescuit, altor nave, aeronave şi platforme plutitoare exploatate de unităţi nerezidente;
(c) salariaţii locali ai agenţiilor guvernamentale străine situate pe teritoriul geografic al ţării;
(d) personalul instituţiilor Uniunii Europene şi al organizaţiilor internaţionale civile situate pe teritoriul geografic al ţării (inclusiv salariaţii locali recrutaţi direct);
(e) membrii forţelor armate care lucrează în cadrul organizaţiilor militare internaţionale situate pe teritoriul geografic al ţării;
(f) cetăţenii proprii care lucrează la bazele ştiinţifice străine constituite pe teritoriul economic.
11.19. Pentru a permite trecerea la conceptele utilizate în general în statisticile privind forţa de muncă (populaţia ocupată la scară naţională), SEC prevede în mod special evidenţierea separată a următoarelor categorii:
(a) persoanele încorporate pentru serviciul militar (necuprinse în statisticile privind forţa de muncă, însă incluse în SEC la serviciile administraţiilor publice);
(b) rezidenţii care lucrează la unităţi producătoare nerezidente (cuprinşi în statisticile privind forţa de muncă, însă neincluşi în populaţia ocupată după cum se defineşte în SEC);
(c) nerezidenţii care lucrează la unităţi producătoare rezidente (necuprinşi în statisticile privind forţa de muncă, însă incluşi în populaţia ocupată după cum se defineşte în SEC);
(d) lucrătorii rezidenţi care locuiesc permanent în cadrul unei instituţii;
(e) lucrătorii rezidenţi care nu au atins vârsta specificată pentru a fi recenzaţi în statisticile privind forţa de muncă.
ŞOMAJUL
11.20. Definiţie: în conformitate cu orientările stabilite de Organizaţia Internaţională a Muncii (a 13-a Conferinţă Internaţională a Statisticienilor din Domeniul Muncii), prevăzute, în contextul Uniunii Europene, de Regulamentul (CE) 1897/2000 al Comisiei ([1]), conceptul de şomaj include toate persoanele cu o vârstă mai mare decât o vârstă specificată, care, în cursul perioadei de referinţă, au fost:
([1])Regulamentul (CE) nr. 1897/2000 al Comisiei din 7 septembrie 2000 de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 577/98 al Consiliului privind organizarea unei anchete prin sondaj asupra forţei de muncă din Comunitate cu privire la definiţia operaţională a şomajului (JO L 228, 8.9.2000, p. 18)
(a) "fără ocupaţie", adică fără un loc de muncă remunerat sau fără să desfăşoare o activitate independentă;
(b) "disponibili pentru a munci", adică erau disponibili pentru a ocupa un loc de muncă remunerat sau pentru a desfăşura o activitate independentă în perioada de referinţă; precum şi
(c) "în căutarea unui loc de muncă", adică au întreprins demersurile specifice într-o perioadă recentă determinată pentru a căuta un loc de muncă remunerat sau pentru a desfăşura o activitate independentă.
11.21. Demersurile specifice pot include: înregistrarea la un birou public sau privat de plasare; cereri de angajare; solicitarea de informaţii privind posibilitatea angajării în cadrul unor spaţii de lucru, ferme sau la poarta uzinelor, în pieţe sau în alte locuri unde se recrutează în mod obişnuit lucrători; publicarea de anunţuri în ziare sau răspunsul la acestea; căutările prin relaţii personale; căutarea de terenuri, de imobile, de maşini sau echipamente pentru crearea de întreprinderi proprii; demersurile pentru obţinerea permiselor, a licenţelor sau a resurselor financiare etc.
LOCURI DE MUNCĂ
11.22. Definiţie: un loc de muncă este un contract explicit sau implicit încheiat între o persoană şi o unitate instituţională rezidentă pentru prestarea unei munci în schimbul unei remunerări pentru o durată determinată sau nedeterminată.
Această definiţie cuprinde următorii termeni:
(a) contractul explicit sau implicit se referă la aportul de forţă de muncă şi nu la furnizarea unui bun sau prestarea unui serviciu;
(b) prin "muncă" se înţelege o activitate care contribuie la producţia de bunuri şi servicii în limitele producţiei. Legalitatea prestării muncii şi vârsta lucrătorului sunt irelevante;
(c) remunerarea trebuie interpretată aici în sens larg, incluzând venitul mixt al lucrătorilor care desfăşoară o activitate independentă.
Această definiţie cuprinde atât locurile de muncă ale salariaţilor (persoanele la care se face referire aparţin unei alte unităţi instituţionale decât cea din care face parte angajatorul), cât şi cele ale lucrătorilor care desfăşoară o activitate independentă (persoanele la care se face referire aparţin aceleiaşi unităţi instituţionale ca şi angajatorul).
11.23. Conceptul de loc de muncă diferă de cel de populaţie ocupată, definită mai sus, în sensul că:
(a) include al doilea, al treilea etc. loc de muncă deţinut de aceeaşi persoană, care pot fi exercitate fie unul în continuarea celuilalt în cursul unei perioade de referinţă (în mod obişnuit o săptămână), fie în paralel, când o persoană are, de exemplu, o slujbă ziua şi o alta seara;
(b) pe de altă parte, exclude persoanele care temporar nu sunt la locul de muncă, dar care au o "legătură formală cu locul lor de muncă" sub forma, de exemplu, a unei "asigurări de revenire la muncă sau a unui acord privind data revenirii". Asemenea acorduri încheiate între un angajator şi o persoană în şomaj temporar sau plecată din unitate în vederea pregătirii profesionale nu sunt luate în calculul numărului de locuri de muncă din cadrul sistemului.
Locuri de muncă şi rezidenţă
11.24. Un loc de muncă pe teritoriul economic al ţării reprezintă un contract explicit sau implicit încheiat între o persoană (care poate fi rezidentă pe un alt teritoriu economic) şi o unitate instituţională cu locul de rezidenţă în ţară.
Pentru a măsura forţa de muncă ocupată în economia naţională, se ţine cont numai de rezidenţa unităţii instituţionale a producătorului, deoarece numai producătorii rezidenţi contribuie la formarea produsului intern brut.
11.25. Mai mult:
(a) locurile de muncă sunt incluse în calculul locurilor de muncă existente pe teritoriul economic atunci când salariaţii unui producător rezident lucrează temporar pe un alt teritoriu economic şi când natura şi durata activităţii nu justifică tratarea acesteia drept unitate rezidentă fictivă a celuilalt teritoriu;
(b) locurile de muncă sunt excluse din calculul locurilor de muncă existente pe teritoriul economic când munca se prestează pentru unităţi instituţionale nerezidente, adică unităţi care au centrul de interes în altă ţară şi nu au intenţia de a exercita o activitate pe teritoriul naţional pe parcursul unei perioade de cel puţin un an;
(c) locurile de muncă ale personalului organizaţiilor internaţionale şi ale personalului recrutat local care lucrează în serviciul ambasadelor străine sunt excluse din calcul, întrucât unităţile angajatoare nu sunt rezidente.
ECONOMIA NEOBSERVATĂ
11.26. Activităţile de producţie care nu sunt direct observate se înscriu, în principiu, în limitele producţiei din conturile naţionale. Prin urmare, sunt incluse următoarele trei tipuri de activităţi:
(a) activităţi ilegale în care părţile sunt parteneri care îşi dau consimţământul într-o operaţiune economică;
(b) activităţi ascunse şi subterane în care operaţiunile ca atare nu contravin legii, însă nu sunt declarate pentru a se evita controlul din partea autorităţilor;
(c) activităţi descrise ca "informale" - sunt în mod obişnuit cele referitor la care nu se ţin evidenţe.
În principiu, remuneraţia acestor lucrători este inclusă în remuneraţia salariaţilor sau în venitul mixt. Această ajustare trebuie luată în considerare în datele referitoare la locurile de muncă remunerate şi la activităţile independente atunci când se calculează rapoartele şi alte statistici.
Activităţile ilegale la care una dintre părţi nu participă pe baza propriului consimţământ (cum ar fi furturile) nu reprezintă operaţiuni economice şi, în consecinţă, nu se înscriu în limitele producţiei.
TOTALUL ORELOR LUCRATE
11.27. Definiţie: totalul orelor lucrate reprezintă suma orelor efectiv lucrate în calitate de salariat sau lucrător care desfăşoară o activitate independentă în cursul perioadei contabile, în cadrul limitelor producţiei.
Având în vedere că se dă o definiţie largă a salariaţilor, incluzând lucrătorii care temporar nu sunt prezenţi la lucru, dar au o legătură formală cu acesta, precum şi salariaţii cu fracţiune de normă, măsura potrivită de calcul al productivităţii este numărul total de ore lucrate şi nu numărul de persoane.
În conturile naţionale, totalul orelor lucrate reprezintă cea mai potrivită măsură a forţei de muncă ocupate.
Definiţia orelor efectiv lucrate
11.28. Totalul orelor lucrate reprezintă acele ore de muncă având o contribuţie la producţie şi putând fi definite în raport cu limitele producţiei din conturile naţionale. Standardul OIM cuprins în "Rezoluţia privind măsurarea timpului de lucru", adoptată în cadrul celei de a 18-a CISM din decembrie 2008 ([1]), defineşte orele efectiv lucrate ca timpul pe care persoanele îl petrec în realizarea unor activităţi care contribuie la producerea de bunuri şi la prestarea de servicii în cursul unei perioade de referinţă specificate. Rezoluţia defineşte orele lucrate după cum urmează:
([1])http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-

international-conferences-of-labour- statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm
1. orele efectiv lucrate se realizează în toate tipurile de locuri de muncă, potrivit unor modalităţi de lucru şi de remunerare variabile, plătite sau neplătite, şi în toate tipurile de locaţii.
2. orele efectiv lucrate nu sunt legate de concepte administrative sau juridice şi, prin urmare, se aplică tuturor lucrătorilor şi pot fi realizate în timpul orelor de lucru normale sau contractuale sau ca ore suplimentare.
3. statisticile orelor efectiv lucrate includ următoarele:
(a) orele efectiv lucrate în timpul perioadelor normale de muncă şi care contribuie în mod direct la producţie;
(b) timpul remunerat petrecut în scopul formării;
(c) timpul lucrat în plus faţă de orele lucrate în timpul perioadelor normale de muncă, denumit ore suplimentare. Se menţionează faptul că orele suplimentare lucrate se iau în considerare, chiar dacă nu sunt plătite;
(d) timpul de lucru afectat unor sarcini precum: pregătirea locului de muncă, lucrări de reparaţii şi întreţinere, pregătirea şi curăţarea instrumentelor, precum şi întocmirea chitanţelor, a fişelor privind orele lucrate şi a altor rapoarte;
(e) timpul petrecut la locul de muncă în aşteptare sau ca timp mort în cursul întreruperilor de scurtă durată din cursul zilei de lucru, de exemplu din cauza lipsei ocazionale de lucru, a defectării maşinilor sau a accidentelor sau timpul petrecut la locul de muncă fără a se presta nicio muncă, dar care se remunerează în baza unui contract de muncă garantat;
(f) timpul care corespunde perioadelor scurte de odihnă din timpul zilei de lucru, inclusiv pauzele de cafea;
(g) orele de gardă sau permanenţă. Atunci când acestea sunt efectuate în afara locului de muncă, de exemplu la domiciliu, timpul este inclus în orele efectiv lucrate în funcţie de gradul de restricţionare a activităţilor neprofesionale şi a libertăţii de mişcare a persoanei respective;
(h) orele lucrate de personalul forţelor armate, inclusiv recruţi, sunt luate în considerare, chiar dacă nu se înscriu în domeniul unei anchete referitoare la forţa de muncă a ţării respective;
4. statisticile orelor efectiv lucrate exclud următoarele:
(a) orele plătite dar nelucrate, cum ar fi concediile anuale plătite, vacanţele publice plătite, concediile medicale plătite, concediile parentale, grevele, "absenţele de scurtă durată" pentru vizite medicale etc., suspendarea muncii din cauza intemperiilor;
(b) pauzele de masă;
(c) timpul de deplasare de la domiciliu la locul de muncă, chiar dacă activităţile efectuate în timpul navetei sunt luate în considerare;
(d) activităţi de formare, altele decât formarea profesională.
Definiţii mai exhaustive ale acestor criterii pot fi găsite în "Rezoluţia privind măsurarea timpului de lucru", adoptată în cadrul celei de a 18-a CISM din decembrie 2008 ([2]).
([2])http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour- statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm
11.29. Totalul orelor lucrate corespunde sumei orelor efectiv lucrate în timpul perioadei contabile de către salariaţii şi lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă de pe teritoriul economic:
(a) inclusiv munca prestată în afara teritoriului economic în contul unităţilor instituţionale angajatoare rezidente care nu au niciun centru de interes economic predominant în străinătate;
(b) excluzând munca prestată pentru unităţi instituţionale angajatoare străine care nu au niciun centru de interes economic predominant în cadrul teritoriului economic.
11.30. Numeroase anchete efectuate în cadrul întreprinderilor înregistrează orele remunerate şi nu orele lucrate. În aceste cazuri, orele lucrate trebuie să fie evaluate pentru fiecare grupă de locuri de muncă, utilizând toate informaţiile disponibile privind concediile plătite etc.
11.31. Pentru analiza unui ciclu economic, poate fi utilă ajustarea totalului orelor lucrate prin adoptarea unui număr standard de zile de lucru pe an.
ECHIVALENT NORMĂ ÎNTREAGĂ
11.32. Definiţie: ocuparea forţei de muncă în echivalent normă întreagă, care este egală cu numărul de locuri de muncă echivalent normă întreagă, se defineşte ca numărul total de ore lucrate împărţite la media anuală a orelor lucrate în locuri de muncă cu normă întreagă pe teritoriul economic.
11.33. Această definiţie nu descrie neapărat modul în care conceptul este evaluat. Întrucât durata programului de lucru cu normă întreagă a evoluat de-a lungul timpului şi diferă de la o ramură de activitate la alta, se folosesc metode care să stabilească, pentru fiecare grupă de activitate, proporţia medie şi numărul mediu de ore lucrate în alte activităţi decât cele care utilizează forţa de muncă cu normă întreagă. În primul rând, trebuie evaluată o săptămână normală cu normă întreagă, pe fiecare grupă de activitate. O grupă de activitate poate fi definită, în cadrul unei ramuri de activitate, în funcţie de sex şi de tipul de muncă efectuat. Numărul de ore convenit contractual constituie pentru activităţile salariate criteriul adecvat pentru stabilirea acestor cifre. Echivalentul normă întreagă se calculează separat pentru fiecare grupă de activitate, iar ulterior este totalizat.
11.34. Totalul orelor lucrate reprezintă cea mai bună măsură pentru forţa de muncă ocupată, însă, atunci când aceste informaţii lipsesc, echivalentul normă întreagă poate fi cel mai bun substitut disponibil. El poate fi estimat cu mai multă uşurinţă şi permite realizarea unor comparaţii internaţionale cu ţări care nu pot estima ocuparea forţei de muncă decât în echivalent normă întreagă.
VOLUMUL MUNCII SALARIATE CU REMUNERARE CONSTANTĂ
11.35. Definiţie: în ceea ce priveşte forţa de muncă ocupată având tipuri şi calificări similare în perioada de bază, volumul muncii salariate cu remunerare constantă măsoară forţa de muncă curentă evaluată la nivelul de remunerare a locurilor de muncă salariate în vigoare în cursul perioadei de bază selectate.
11.36. Remunerarea salariaţilor la preţuri curente divizată cu volumul de muncă salariată cu remunerare constantă dă un indice implicit al costului salarial comparabil cu indicele implicit al preţurilor consumului final.
11.37. Conceptul volumului de muncă salariată cu remunerare constantă serveşte la prezentarea schimbărilor intervenite în cadrul forţei de muncă (de exemplu, mişcarea de la lucrătorii cu salarii mici către lucrătorii cu salarii mai mari). Pentru a fi eficientă şi utilă, analiza trebuie să fie realizată pe ramuri de activitate.
MĂSURAREA PRODUCTIVITĂŢII
11.38. Definiţie: productivitatea este o măsură a producţiei rezultate în urma unui proces de producţie, exprimată pe unitate de factori folosiţi. De exemplu, productivitatea muncii se măsoară în mod obişnuit ca raport între producţie şi orele lucrate. Prin urmare, este esenţial ca indicatorii privind forţa de muncă utilizaţi în studii în care producţia este bazată pe indicatorii din conturile naţionale să corespundă conceptual şi ca sferă de acoperire conturilor naţionale.

CAPITOLUL 12: CONTURILE NAŢIONALE TRIMESTRIALE

INTRODUCERE

12.01. Prezentul capitol descrie principiile şi caracteristicile majore ale conturilor naţionale trimestriale.

12.02. Conturile naţionale trimestriale sunt conturi naţionale pentru care perioada de referinţă este trimestrul. Ele constituie un sistem de indicatori trimestriali integraţi. Conturile naţionale trimestriale oferă un sistem contabil cuprinzător în care datele economice pot fi calculate şi prezentate într-o formă adecvată pentru efectuarea analizelor economice, luarea deciziilor şi elaborarea politicilor pe bază trimestrială.

12.03. Conturile naţionale trimestriale adoptă aceleaşi principii, definiţii şi structură ca şi conturile naţionale anuale. Conturile naţionale trimestriale utilizează conceptele conturilor naţionale anuale, cu excepţia situaţiilor în care în prezentul capitol se indică altfel.

12.04. Conturile naţionale trimestriale cuprind întreaga secvenţă de conturi şi conturi de patrimoniu. În practică, constrângerile care ţin de disponibilitatea datelor, a timpului şi a resurselor fac ca ele să fie mai puţin complete în raport cu conturile naţionale anuale.

În comparaţie cu conturile naţionale anuale, conturile naţionale trimestriale sunt mai limitate în ceea ce priveşte sfera de cuprindere. Ele se concentrează pe măsurarea PIB, pe măsurarea resurselor şi utilizărilor bunurilor şi serviciilor şi pe generarea veniturilor. Detalierea activităţii ramurilor şi a operaţiunilor specifice este limitată. Aceasta reflectă un compromis între oportunitatea temporală şi sfera de cuprindere, nivelul de detaliu şi fiabilitate.

12.05. Spre deosebire de conturile naţionale anuale, conturile naţionale trimestriale sunt elaborate şi date publicităţii mai frecvent. Ele oferă o privire de ansamblu timpurie asupra evoluţiilor economice şi pot fi utilizate pentru a obţine estimări timpurii ale conturilor naţionale anuale.

12.06. Seriile de timp ale statisticilor conturilor naţionale trimestriale, ca urmare a frecvenţei lor trimestriale, prezintă un aspect sezonier şi sunt afectate de efectul calendaristic. Aspectul sezonier este atenuat prin intermediul procedurilor de ajustare sezonieră şi calendaristică.

12.07. Conturile naţionale trimestriale se bazează pe surse mai limitate de date decât conturile naţionale anuale, iar elaborarea lor necesită o utilizare mai amplă a tehnicilor statistice şi econometrice. Există două metode pentru elaborarea conturilor naţionale trimestriale: metoda directă şi cea indirectă.

12.08. Metoda directă se bazează pe disponibilitatea la intervale trimestriale a unor surse de date similare cu cele utilizate pentru elaborarea conturilor anuale; în baza acestei abordări se aplică metode similare de calcul. Metoda indirectă foloseşte tehnici statistice şi econometrice de estimare care utilizează informaţiile din conturile anuale şi indicatori pe termen scurt pentru a interpola şi extrapola estimările anuale. Alegerea între respectivele metode depinde de necesitatea ca informaţiile utilizate în producerea conturilor anuale să fie disponibile rapid la nivel trimestrial, în aceeaşi formă.

12.09. Scopul conturilor naţionale trimestriale este diferit de cel al conturilor naţionale anuale. Conturile naţionale trimestriale se concentrează asupra evoluţiilor pe termen scurt ale economiei şi oferă o măsură coerentă cu privire la astfel de evoluţii în cadrul conturilor naţionale. Accentul este pus pe ratele de creştere şi pe caracteristicile acestora de-a lungul timpului, cum ar fi accelerarea, decelerarea sau schimbarea de semn. Conturile naţionale anuale pun accent pe nivelurile şi pe structura economiei, precum şi pe ratele de creştere. Conturile naţionale anuale sunt mai puţin adecvate decât conturile naţionale trimestriale pentru analizarea ciclurilor activităţilor economice, deoarece datele anuale maschează evoluţiile economice pe termen scurt.

12.10. Conturile naţionale trimestriale pot fi utilizate la elaborarea conturilor naţionale anuale. Ele ameliorează fiabilitatea şi oportunitatea temporală a conturilor naţionale anuale, iar în unele ţări, conturile naţionale anuale sunt derivate în mod direct din agregarea pe un an a conturilor naţionale trimestriale. Aceste roluri diferite reflectă diferenţe privind disponibilitatea datelor şi procesele de estimare.

12.11. La elaborarea conturilor naţionale trimestriale se utilizează o serie de date, cum ar fi datele statistice pe termen scurt privind producţia, preţurile, ocuparea forţei de muncă şi comerţul exterior, indicatori de încredere pentru societăţi comerciale şi consumatori, precum şi date administrative cum ar fi veniturile din TVA. Faţă de astfel de indicatori, conturile naţionale trimestriale oferă:

(a) un domeniu de aplicare mai larg;

(b) exhaustivitate;

(c) un cadru coerent pentru conturile naţionale;

(d) coerenţă cu conceptele şi datele din conturile naţionale;

(e) comparabilitate internaţională bazată pe un cadru metodologic internaţional - SCN 2008.

12.12. Sfera de cuprindere a conturilor naţionale trimestriale corespunde sferei de cuprindere a conturilor naţionale anuale, cuprinzând întreaga secvenţă de conturi şi agregatele corespunzătoare, precum şi cadrul resurselor şi utilizărilor. Cu toate acestea, disponibilitatea redusă a informaţiilor şi frecvenţa trimestrială a întocmirii determină, de obicei, o reducere a sferei de cuprindere a conturilor naţionale trimestriale.

Cadrul conturilor trimestriale cuprinde următoarele:

(a) agregatele principale, inclusiv ocuparea forţei de muncă şi populaţia;

(b) conturile financiare şi nefinanciare pe sectoare instituţionale;

(c) defalcări cu un grad limitat de detaliere ale agregatelor-cheie cum ar fi valoarea adăugată brută, cheltuielile pentru consumul final, formarea brută de capital fix, importurile şi exporturile de bunuri şi servicii, ocuparea forţei de muncă; precum şi

(d) o secvenţă simplificată a conturilor.

Aceste elemente sunt completate în scopul îmbunătăţirii estimărilor de un cadru resurse-utilizări simplificat.

ASPECTE SPECIFICE CONTURILOR NAŢIONALE TRIMESTRIALE

12.13. Caracteristicile procesului de calculare care sunt deosebit de importante pentru conturile naţionale trimestriale sunt descrise în următoarele paragrafe şi sunt următoarele:

(a) momentul înregistrării;

(b) estimările-semnal;

(c) echilibrarea şi aplicarea bazei de referinţă;

(d) măsurări înlănţuite ale volumului; precum şi

(e) ajustările sezoniere şi calendaristice.

Momentul înregistrării

12.14. Normele privind momentul înregistrării care se aplică conturilor naţionale trimestriale sunt similare cu cele pentru conturile naţionale anuale. Totuşi, în ceea ce priveşte momentul înregistrării, apar probleme specifice de măsurare ca urmare a perioadei de înregistrare mai scurte. Aceasta afectează în special indicatorii privind:

(a) producţia în curs de execuţie;

(b) activităţile din perioade specifice ale unui an; precum şi

(c) plăţile cu frecvenţă redusă.

12.15. Pentru conturile naţionale trimestriale, înregistrarea activităţilor şi a fluxurilor concentrate în perioade specifice ale unui an este importantă. Amploarea acestor activităţi în fiecare trimestru, cum ar fi producţia din agricultură, construcţii şi turism, depinde de factori externi cum ar fi condiţiile meteorologice şi sezonul oficial de vacanţă. Plata salariilor, a impozitelor, a prestaţiilor sociale şi a dividendelor poate face obiectul unor efecte trimestriale temporare cum ar fi primele anuale plătite într-o anumită lună. Erorile în determinarea plasării în timp şi a amplorii unor astfel de evenimente duc la erori în măsurarea creşterii trimestriale.

Producţia în curs de execuţie

12.16. Producţia în curs de execuţie este producţia nefinalizată care nu este gata pentru livrare. Ea survine atunci când producţia durează mai mult decât o perioadă. Ciclurile de producţie lungi intervin în activităţi cum ar fi agricultura, construcţiile, fabricarea de aparatură, automobile şi vapoare, precum şi în prestarea de servicii cum ar fi crearea de software, servicii de arhitectură, producerea unui film sau evenimentele sportive de anvergură. Astfel de procese de producţie lungi sunt adesea însoţite de plăţi etapizate, care se practică în special în cazul unor activităţi precum construcţia de vapoare, de avioane, producţia de vin sau în publicitate. Măsurarea unei astfel de producţii necesită ca un singur proces să fie divizat în mai multe perioade. Această operaţiune este mai dificilă în cazul conturilor naţionale trimestriale decât în cazul conturilor anuale. Totuşi, aceleaşi principii se aplică măsurării producţiei în curs de execuţie pe bază trimestrială sau anuală.

Activităţi concentrate în perioade specifice ale unui an

12.17. Alocarea producţiei pe baza costurilor suportate de-a lungul timpului este modalitatea normală de alocare a producţiei eventuale la perioade pe baza contabilităţii dreptului constatat, dar nu se aplică întotdeauna în totalitate. Nu se alocă producţie perioadelor în care nu există procese de producţie în curs de desfăşurare, chiar dacă există costuri continue. Aceasta se aplică costului utilizării capitalului, de exemplu plăţile reprezentând chiria pentru utilizarea maşinilor. Această situaţie se poate aplica în agricultură, caz în care poate să nu existe producţie în unele perioade. Un alt exemplu de perioade fără producţie poate fi reprezentat de industriile de prelucrare a alimentelor care sunt dependente de recolte.

Plăţile cu frecvenţă redusă

12.18. Pentru o activitate care se desfăşoară pe tot parcursul anului, plăţile cu frecvenţă redusă sunt plăţile făcute o dată pe an sau ratele rare de-a lungul unui an. Exemple de astfel de plăţi sunt reprezentate de dividende, dobânzi, impozite, subvenţii şi prime pentru angajaţi, de exemplu primele de la final de an şi primele pentru vacanţă. Toate aceste operaţiuni de distribuire sunt înregistrate pe baza contabilităţii dreptului constatat, adică atunci când a apărut obligaţia de plată şi nu atunci când plata a fost efectuată. Problema momentului înregistrării apare şi în cazul conturilor naţionale anuale, caz în care plăţile se pot referi parţial la un alt an contabil.

12.19. Pentru a aborda chestiunea alegerii momentului înregistrării, se disting două categorii de plăţi:

(a) plăţile cu caracter ad hoc pur se înregistrează în perioada în care sunt efectiv efectuate. Dividendele, de exemplu, sunt de obicei stabilite doar după ce contabilitatea este finalizată pentru un an fiscal şi pot să nu fie în relaţie cu profiturile societăţii din anul respectiv.

(b) plăţile care sunt în relaţie fixă cu o anumită perioadă (de exemplu obligaţiile de plată acumulate într-o perioadă precedentă sau angajate de-a lungul mai multor perioade contabile) se alocă perioadelor în care obligaţiile au fost acumulate. Exemple sunt impozitele pe venit şi produse, care pot fi colectate într-o perioadă ulterioară.

12.20. Aplicarea principiilor contabilităţii dreptului constatat la datele trimestriale în astfel de cazuri poate fi extrem de dificilă, fiind necesare metode alternative, cum ar fi contabilizarea pe baza ajustării plăţii efective sau alocarea plăţilor acumulate la perioade astfel încât să existe o minimă distorsiune a caracteristicilor seriilor de timp.

Estimările-semnal

12.21. Conturile naţionale trimestriale oferă o imagine de ansamblu asupra stării economiei cu o uşoară întârziere faţă de sfârşitul trimestrului de referinţă. Posibilitatea de a dispune de aceste informaţii la momentul oportun ajută la identificarea şi interpretarea tendinţelor economice. Din acest motiv, autorităţile din domeniul statisticii calculează mai des estimările-semnal ale agregatelor macroeconomice principale, incluzând creşterea PIB şi indicatorii conturilor naţionale trimestriale

12.22. O estimare-semnal este o estimare timpurie a unei variabile economice pentru perioada de referinţă cea mai recentă. Estimarea-semnal este calculată în mod normal pe baza unor date incomplete, dar utilizând acelaşi model statistic sau econometric ca şi în cazul estimărilor normale. Calcularea estimărilor-semnal încorporează cât mai multe date posibil. Diferenţele dintre estimările-semnal şi cele tradiţionale sunt următoarele:

(a) oportunitatea temporală: estimările-semnal sunt disponibile mai timpuriu decât cele tradiţionale.

(b) precizia: există un compromis între oportunitatea temporală şi precizie. Estimările-semnal sunt în general mai pasibile de a fi revizuite decât cele tradiţionale.

(c) sfera de cuprindere: numărul de variabile implicate în cazul estimărilor-semnal este mai limitat decât în cazul estimărilor tradiţionale.

(d) informaţiile: estimările-semnal se bazează pe informaţii mai puţine. Adesea, informaţiile pentru estimările tradiţionale nu sunt disponibile în totalitate.

(e) metoda de estimare: ca urmare a lipsei datelor, estimările-semnal se bazează într-o mai mare măsură pe metode şi ipoteze econometrice.
Echilibrarea şi aplicarea bazei de referinţă în conturile naţionale trimestriale
12.23. Conturile naţionale trimestriale reprezintă un set coerent de conturi elaborate trimestrial. Ele fac parte integrantă din cadrul conturilor naţionale şi sunt coerente cu conturile naţionale.
12.24. Coerenţa internă a conturilor trimestriale este obţinută prin reconcilierea estimărilor privind resursele şi utilizările în conturi, pe bază trimestrială. Coerenţa în raport cu conturile anuale este asigurată fie prin utilizarea drept referinţă a conturilor anuale pentru conturile trimestriale, fie prin obţinerea conturilor anuale din cele trimestriale.
Echilibrarea
12.25. Procesul de echilibrare sau de reconciliere reprezintă o parte integrantă a procesului de elaborare a conturilor naţionale. Acesta utilizează în mod optim diversele surse de informaţii care stau la baza diferiţilor indicatori din conturi. În termeni generali, echilibrarea are drept scop să alinieze datele statistice fundamentale care stau la baza diverselor metode de calculare a PIB şi a celorlalte părţi ale conturilor într-un cadru resurse-utilizări, utilizând astfel toate informaţiile disponibile într-o manieră eficace.
12.26. Principiile şi procedurile procesului de echilibrare aplicat conturilor anuale se aplică şi conturilor trimestriale, existând proceduri suplimentare care reflectă frecvenţa trimestrială a calculelor. Aceste proceduri suplimentare reflectă următoarele caracteristici ale conturilor trimestriale:
(a) menţinerea coerenţei între datele ajustate sezonier şi cele neajustate;
(b) asigurarea coerenţei între preţul curent şi estimările în volum;
(c) reconcilierea valorilor rezultate din diferite metode de calculare a PIB.
Un cadru resurse-utilizări trimestrial simplificat va ajuta la echilibrarea conturilor naţionale trimestriale. În situaţia în care tabelele anuale ale resurselor şi utilizărilor sunt elaborate cu regularitate, informaţiile din tabelele trimestriale ale resurselor şi utilizărilor pot fi legate în mod explicit de primele, ca parte a procesului de echilibrare şi aplicare a bazei de referinţă.
Coerenţa dintre conturile trimestriale şi cele anuale - aplicarea bazei de referinţă
12.27. Procesul de aliniere a conturilor trimestriale la cele anuale poate fi abordat în două moduri:
(a) alinierea conturilor trimestriale la cele anuale, cunoscută şi sub denumirea de aplicare a bazei de referinţă;
(b) derivarea conturilor anuale din cele trimestriale.
12.28. Discrepanţele dintre conturile trimestriale şi cele anuale sunt datorate mai ales diferenţelor în ceea ce priveşte sursele, precum şi disponibilităţii informaţiilor din surse comune.
12.29. Pentru reconcilierea agregatelor trimestriale cu cele anuale corespunzătoare se pot utiliza diverse metode.
Metoda ideală constă în identificarea cauzele diferenţelor şi derivarea noilor agregate trimestriale şi anuale reconciliate utilizând toate informaţiile disponibile.
Tehnicile de aplicare a bazei de referinţă asigură coerenţa între cele două seturi de agregate prin considerarea unuia ca standard şi adaptarea celuilalt astfel încât să fie în concordanţă cu primul, utilizând o serie de metode care variază de la ajustări matematice simple la proceduri statistice şi econometrice complexe. Tehnicile de aplicare a bazei de referinţă urmăresc să asigure coerenţa contabilă a celor două seturi de agregate în termeni de conservare a mişcărilor sau de alte criterii bine definite.
Aplicarea bazei de referinţă face parte integrantă din procesul de estimare şi, în principiu, ar trebui să fie efectuată la cel mai detaliat nivel de calcul. În practică, aceasta poate însemna aplicarea bazei de referinţă diferitelor serii, în mod progresiv de-a lungul timpului, astfel încât datele pentru unele serii cărora le-a fost aplicată deja baza de referinţă sunt utilizate pentru a estima alte serii, urmate de o a doua sau a treia rundă de aplicare a bazei de referinţă.
12.30. Când agregatele trimestriale sunt considerate drept referinţă, agregatele anuale sunt derivate prin adăugarea cifrelor trimestriale corespunzătoare. În acest mod, coerenţa este asigurată.
12.31. Foarte des, reconcilierea între agregatele trimestriale şi cele anuale rezultă dintr-o combinaţie de metode de aplicare a bazei de referinţă: de exemplu, estimările anuale preliminare pot fi derivate prin agregarea cifrelor trimestriale, iar în momentul în care informaţiile anuale devin disponibile şi agregatele anuale sunt revizuite, se aplică baza de referinţă anuală pentru a se revizui cifrele trimestriale corespunzătoare.
Măsurarea înlănţuită a variaţiilor de preţ şi volum
12.32. În cazul conturilor naţionale anuale, măsurarea variaţiilor de preţ şi volum se face, în principiu, prin intermediul unui indice înlănţuit anual. Pentru a realiza coerenţa, este necesar ca măsurările trimestriale ale variaţiilor de preţ şi volum să corespundă măsurărilor anuale înlănţuite.
12.33. Coerenţa între măsurările de preţ şi volum aferente conturilor trimestriale şi anuale necesită fie ca măsurările anuale să fie derivate din măsurările trimestriale, fie ca datele trimestriale să corespundă celor anuale prin utilizarea tehnicilor de aplicare a bazei de referinţă. Acest lucru este valabil chiar dacă este îndeplinită cerinţa de bază ca măsurările trimestriale şi anuale să fie bazate pe aceleaşi metode de calcul şi prezentare, de exemplu folosind aceeaşi formulă de indici, acelaşi an de bază şi aceeaşi perioadă de referinţă. Coerenţa strictă nu este posibilă deoarece indicii trimestriali nu vor reflecta în mod normal exact aceeaşi creştere ca şi indicii anuali corespunzători, datorită formulei matematice a indicelui.
12.34. În timp ce măsurările trimestriale înlănţuite ale volumului s-ar putea baza pe frecvenţa trimestrială a înlănţuirilor, înlănţuirea se realizează, în principiu, anual. Măsurările trimestriale ale volumului sunt înlănţuite anual.
12.35. Seriile înlănţuite ale volumului din conturile naţionale trimestriale sunt variaţii trimestriale ale volumului obţinute prin utilizarea mediilor anuale ale preţurilor din anul precedent. Se pot utiliza trei metode pentru înlănţuirea anuală a indicilor trimestriali de volum:
(a) suprapunerea anuală;
(b) suprapunerea pe un trimestru;
(c) metoda trecerii peste an.
Crearea unei serii de timp prin aplicarea uneia dintre cele trei tehnici de înlănţuire induce în mod normal rupturi structurale în seriile înlănţuite rezultate, al căror impact este determinat de metoda de înlănţuire aleasă şi de modificarea structurii preţurilor în timp.
12.36. Metoda suprapunerii anuale utilizează valorile medii anuale ale anului precedent respectiv în preţurile anului respectiv. Aceasta generează agregate anuale ale măsurărilor trimestriale ale volumului identice cu seriile înlănţuite din conturile naţionale anuale obţinute independent. În plus, ratele de variaţie de la trimestru la trimestru din acelaşi an calendaristic între Q1 şi Q4 nu sunt afectate de rupturi. Totuşi, seriile de volum sunt afectate de rupturi ce survin începând între al patrulea trimestru al unui an faţă de primul trimestru al anului următor, care apar şi în rata de variaţie respectivă de la trimestru la trimestru.
12.37. Prin contrast, metoda suprapunerii pe un trimestru conduce, în general, la rate de variaţie de la trimestru la trimestru nedistorsionate pentru toate trimestrele anului, deoarece înlănţuirile se referă la cantităţi corespunzătoare trimestrului patru al anului precedent respectiv, evaluate la preţurile medii ale anului respectiv. Totuşi, spre deosebire de metoda suprapunerii anuale, metoda suprapunerii pe un trimestru conduce la serii înlănţuite trimestrial care nu sunt coerente cu seriile înlănţuite din conturile naţionale anuale obţinute independent.
12.38. Metoda trecerii peste de an pentru înlănţuire conduce la rate de creştere de la an la an nedistorsionate pentru toate trimestrele, deoarece înlănţuirile se referă la volumele aceluiaşi trimestru din anul precedent respectiv, evaluate la preţurile medii din anul respectiv. Totuşi, această metodă conduce la rezultate care sunt afectate de rupturi structurale în fiecare trimestru, astfel încât fiecare rată de variaţie de la trimestru la trimestru este afectată de o ruptură. Prin urmare, metoda trecerii peste an are cel mai mare impact asupra profilului intraanual al unei serii.
12.39. Ţinând cont că efectele de substituire (modificări ale volumelor datorate variaţiilor în structura preţurilor) în cursul unui an sunt mici, cele trei metode de înlănţuire trimestrială a volumelor conduc la rezultate foarte similare.
Pe baza unor consideraţii de ordin practic cum ar fi menţinerea coerenţei dintre creşterea trimestrială şi creşterea înlănţuită anuală, precum şi simplitatea şi transparenţa calculelor, metoda recomandată este metoda suprapunerii anuale.
Ajustări sezoniere şi calendaristice
12.40. Sezonalitatea reprezintă orice aspect care se repetă cu regularitate în aceeaşi perioadă a fiecărui an. Un exemplu este vânzarea de îngheţată în cursul verii. Evenimentele repetate cu regularitate sunt atenuate de-a lungul unui an prin ajustarea pentru sezonalitate, în timp ce impactul evenimentelor neregulate rămâne neschimbat. Ajustarea pentru sezonalitate are în vedere duratele diferite ale lunilor şi trimestrelor. Rezultatele ajustate sezonier reflectă evenimente "normale" şi repetitive pe parcursul întregului an în care ele apar. Seriile ajustate sezonier evidenţiază mai clar decât seriile neajustate sezonier următoarele caracteristici:
(a) modificările tendinţelor; precum şi
(b) punctele de inflexiune în ciclul activităţii economice.
12.41. Efectul calendaristic reprezintă impactul asupra seriilor de timp al următoarelor:
(a) numărul şi compoziţia zilelor lucrătoare şi comerciale;
(b) existenţa vacanţelor fixe şi a celor cu date variabile;
(c) anii bisecţi şi alte fenomene calendaristice, de exemplu zilele de legătură.
12.42. Prezenţa efectelor sezoniere şi calendaristice în seriile de timp ale conturilor naţionale trimestriale împiedică aprecierea corectă a tendinţelor de creştere a agregatelor conturilor naţionale trimestriale. Astfel, ajustările pentru efectele sezoniere şi calendaristice permit s se tragă concluzii referitoare la tendinţele care reies din conturile naţionale trimestriale; în plus, ajustarea sezonieră scoate la iveală impactul efectelor sau evenimentelor neregulate majore, facilitând înţelegerea evoluţiilor economice prin intermediul statisticilor conturilor naţionale trimestriale.
12.43. Variaţiile sezoniere sunt adesea efectul unor variaţii ale utilizării energiei, activităţii turistice, condiţiilor meteorologice, care afectează activitatea desfăşurată în exterior cum ar fi cea din construcţii, primele salariale şi vacanţele fixe, precum şi diverse tipuri de practici instituţionale sau administrative. Variaţiile sezoniere la nivelul conturilor naţionale trimestriale depind şi de sursele de date şi de metodele de calcul utilizate.
12.44. Pentru o estimare fiabilă a factorilor sezonieri, seriile de timp pot fi supuse unui tratament prealabil. Astfel se evită ca valorile aberante, de exemplu valorile aberante sporadice, modificările tranzitorii şi schimbările de nivel, efectele calendaristice şi vacanţele naţionale să afecteze calitatea estimărilor sezoniere. Cu toate acestea, valorile aberante ar trebui să rămână vizibile în datele ajustate sezonier, cu excepţia cazului în care sunt cauzate de erori, deoarece ele pot reflecta evenimente specifice, cum ar fi greve, dezastre naturale etc. Prin urmare, valorile aberante ar trebui reintroduse în seriile de timp după ce s-au estimat componentele sezoniere.
Secvenţa de calcul a măsurărilor înlănţuite de volum ajustate sezonier
12.45. Calculul măsurărilor înlănţuite de volum din conturile naţionale trimestriale ajustate sezonier şi calendaristic este rezultatul unei secvenţe de operaţii incluzând ajustări sezoniere şi calendaristice, înlănţuire, aplicarea bazei de referinţă şi echilibrare, la care sunt supuse informaţiile de bază sau agregate.
12.46. Ordinea aplicării diferitelor etape ale procesului de calcul a măsurărilor înlănţuite de volum ale conturilor naţionale trimestriale ajustate sezonier depinde de specificităţile procesului de producţie şi de nivelul de agregare la care este aplicat.
Ideal, seriile de volum înlănţuite ajustate sezonier se obţin prin ajustarea sezonieră a seriilor înlănţuite, urmată de aplicarea bazei de referinţă la seriile înlănţuite ajustate.
12.47. Există sisteme de calcul al conturilor naţionale trimestriale în care datele ajustate sezonier sunt produse la un nivel foarte detaliat, inclusiv la un nivel la care nu se aplică deloc înlănţuirea, de exemplu în situaţia în care se produc conturi naţionale trimestriale pe baza tabelelor trimestriale de resurse şi utilizări. Ordinea aplicată în acest caz este ajustarea sezonieră, urmată de echilibrare, înlănţuire şi aplicarea bazei de referinţă.

La nivel neagregat, estimările componentei sezoniere pot să nu fie la fel de fiabile comparativ cu nivelele superioare ale conturilor naţionale trimestriale. Astfel, ar trebui să se acorde o atenţie deosebită revizuirilor componentei sezoniere. În plus, echilibrarea şi înlănţuirea datelor ajustate sezonier nu trebuie să aibă ca rezultat un aspect sezonier care a fost introdus în serii.

12.48. Măsurările de volum din conturile naţionale trimestriale în preţuri medii ale anului precedent pot fi înlănţuite prin utilizarea suprapunerii pe un trimestru, a suprapunerii anuale sau a metodei trecerii peste an. Din perspectiva ajustării sezoniere a măsurărilor de volum din conturile naţionale trimestriale, sunt preferate suprapunerea pe un trimestru şi cea anuală. Metoda trecerii peste an nu este recomandată deoarece poate introduce rupturi în fiecare evoluţie de la trimestru la trimestru a seriilor.

12.49. Măsurările înlănţuite de volum trimestriale ajustate sezonier sunt determinate de datele anuale înlănţuite neajustate sezonier prin utilizarea tehnicilor de aplicare a bazei de referinţă şi restricţionare care minimizează impactul asupra variaţiilor seriilor de la trimestru la trimestru. Aplicarea bazei de referinţă este necesară din motive pur practice, de exemplu coerenţa ratelor de creştere medii anuale. Aplicarea bazei de referinţă nu trebuie să aibă ca rezultat introducerea unui aspect sezonier în serii. Referinţa ar trebui să fie seriile anuale înlănţuite obţinute independent în formă neajustată doar pentru conturile naţionale trimestriale ajustate sezonier. Excepţiile de la coerenţa în timp vizată sunt acceptabile dacă variaţiile sezoniere sunt rapide.

12.50. Efectul calendaristic poate fi divizat într-o componentă sezonieră şi una nesezonieră. Prima corespunde situaţiei calendaristice medii care se repetă în fiecare an în acelaşi sezon; cea din urmă corespunde devierii variabilelor calendaristice, cum ar fi numărul de zile comerciale/lucrătoare, vacanţe cu date mobile şi zile din ani bisecţi, din media specifică lunară sau trimestrială.

12.51. Ajustarea calendaristică elimină din serii acele componente calendaristice nesezoniere pentru care există evidenţe statistice şi o explicaţie economică. Efectele calendaristice faţă de care o serie este ajustată ar trebui să fie identificabile şi suficient de stabile în timp sau, ca alternativă, ar trebui să fie posibil ca impactul lor variabil în timp să fie modelat în mod corespunzător.

CAPITOLUL 13: CONTURILE REGIONALE

INTRODUCERE

13.01. Prezentul capitol descrie conturile regionale în general şi clarifică scopurile şi principiile conceptuale majore, precum şi problemele de elaborare tipice conturilor regionale.

13.02. Definiţie: conturile regionale reprezintă o detaliere la nivel regional a conturilor economiei naţionale. Conturile regionale oferă o defalcare la nivel regional a agregatelor majore precum valoarea adăugată brută pe ramuri de activitate şi venitul gospodăriilor populaţiei.

13.03. Conturile regionale utilizează conceptele folosite pentru conturile naţionale, sub rezerva unor specificaţii contrare din prezentul capitol.

Totalurile naţionale estompează diferenţele existente în materie de condiţii şi performanţe economice regionale. Populaţia şi activităţile economice sunt, în general, distribuite în mod inegal între regiuni. Regiunile urbane sunt, în general, specializate în servicii, în timp ce activităţile agricole, miniere şi industriale au tendinţa de a fi localizate în regiunile neurbane. Provocările majore precum globalizarea, inovarea, îmbătrânirea populaţiei, fiscalitatea, sărăcia, şomajul şi protecţia mediului înconjurător au, adesea, o dimensiune economică regională. Conturile regionale sunt, prin urmare, o completare importantă a conturilor naţionale.

13.04. Conturile regionale includ acelaşi set de conturi ca şi conturile naţionale, în sensul că evidenţiază structurile, evoluţiile şi diferenţele economice regionale. Problemele conceptuale şi de măsurare au drept consecinţă obţinerea unui set de conturi pentru regiuni care sunt mai limitate în privinţa gradului de acoperire şi de detaliere decât conturile naţionale.

Tabelele referitoare la activităţile regionale de producţie pe ramuri de activitate evidenţiază:

(a) dimensiunile şi dinamica producţiei şi a ocupării forţei de muncă pe regiuni;

(b) contribuţia regiunilor la agregatele naţionale;

(c) specializarea fiecărei regiuni;

(d) rolul diverselor regiuni pentru fiecare ramură de activitate.

Conturile regionale referitoare la venitul gospodăriilor populaţiei prezintă venitul primar şi cel disponibil al gospodăriilor populaţiei, pe regiuni, precum şi sursele de venit şi distribuţia acestuia între regiuni.

13.05. În mai multe state membre, regiunile dispun, la diverse niveluri, de un grad ridicat de autonomie decizională. Conturile regionale care corespund unor astfel de regiuni sunt importante pentru politica naţională şi cea regională.

13.06. Conturile regionale deservesc, de asemenea, scopuri administrative specifice importante, precum:

(a) alocarea veniturilor provenite dintr-o anumită taxă naţională către administraţiile regionale;

(b) alocarea de fonduri în cadrul politicii europene de coeziune.

13.07. Conturile regionale pot fi utilizate în mod flexibil la diverse niveluri de agregare. Acestea nu corespund numai regiunilor geografice. Regiunile geografice se pot regrupa, de asemenea, în funcţie de structura loc economică, de amplasare şi de relaţiile economice cu alte regiuni (învecinate). Acest fapt este deosebit de util pentru analizarea structurilor şi a evoluţiilor economice naţionale şi europene.

13.08. Conturile regionale sunt elaborate pe baza datelor regionale colectate direct şi a datelor naţionale cu defalcări regionale bazate pe ipoteze. Cu cât mai complete sunt datele colectate direct, cu atât mai puţin se va recurge la ipoteze. Lipsa de informaţii regionale suficient de complete, actuale şi fiabile impune recurgerea la ipoteze pentru elaborarea conturilor regionale. Prin urmare, unele diferenţe existente între regiuni nu se reflectă neapărat în conturile regionale.

TERITORIUL REGIONAL

13.09. O economie regională a unei ţări face parte din economia sa totală. Economia totală este definită din punctul de vedere al unităţilor şi sectoarelor instituţionale. Aceasta cuprinde toate unităţile instituţionale al căror centru de interes economic predominant se situează pe teritoriul economic al unei ţări (a se vedea punctul 2.04). Teritoriul economic nu coincide perfect cu teritoriul geografic (a se vedea punctul 2.05). Teritoriul economic al unei ţări este împărţit în mai multe teritorii regionale şi un teritoriu extraregional.

13.10. Teritoriul regional constă în acea parte de teritoriu economic al unei ţări care este atribuită direct unei regiuni, inclusiv zonele libere, antrepozitele vamale şi fabricile.

13.11. Teritoriul extraregional este constituit din părţi ale teritoriului economic al unei ţări care nu pot fi atribuite unei singure regiuni. Aceasta constă în:

(a) spaţiul aerian naţional, apele teritoriale şi platforma continentală situată în apele internaţionale asupra cărora ţara dispune de drepturi exclusive;

(b) exclavele teritoriale, şi anume teritoriile geografice situate în restul lumii şi utilizate, în virtutea unor tratate internaţionale sau acorduri între state, de către administraţiile publice ale ţării (ambasade, consulate, baze militare, baze de cercetare ştiinţifică etc.);

(c) zăcămintele de petrol, gaze naturale etc. situate în apele internaţionale, în afara platformei continentale a ţării, care sunt exploatate de către unităţi rezidente.

13.12. Nomenclatorul NUTS furnizează o defalcare unică şi uniformă a teritoriului economic al Uniunii Europene. Din motive relevante pentru nivelul naţional, conturile regionale se pot elabora deopotrivă la un nivel regional mai detaliat.

UNITĂŢILE ŞI CONTURILE REGIONALE

13.13. Pentru economia naţională se disting două tipuri de unităţi. În primul rând, datele înregistrate referitoare la unitatea instituţională reflectă fluxurile care afectează veniturile, capitalul, operaţiunile financiare, alte fluxuri şi conturi de patrimoniu. În al doilea rând, datele înregistrate referitoare la unitatea cu activitate economică locală (UAE locală) prezintă fluxurile care intervin în procesele de producţie şi în utilizarea bunurilor şi serviciilor.

Unităţi instituţionale

13.14. Pentru conturile regionale, în funcţie de nivelul regional, se pot distinge două tipuri de unităţi instituţionale:

(a) Unităţi uniregionale, al căror centru de interes economic predominant se află într-o singură regiune. Exemple de unităţi uniregionale sunt gospodăriile populaţiei, societăţile ale căror UAE locale sunt toate situate în aceeaşi regiune, majoritatea administraţiilor regionale şi locale, o parte din administraţiile sistemelor de securitate socială şi IFSLSGP.

(b) Unităţile pluriregionale sunt unităţi al căror centru de interes economic predominant se află în mai multe regiuni. Anumite societăţi şi IFSLSGP sunt exemple de unităţi care acoperă mai multe regiuni. Alte exemple sunt unităţile instituţionale ale căror activităţi se desfăşoară pe întreg teritoriul ţării, cum ar fi administraţia centrală şi un mic număr de societăţi care exercită monopoluri sau cvasimonopoluri.

13.15. Toate operaţiunile unităţilor instituţionale uniregionale sunt repartizate regiunii în care acestea îşi au centrul de interes economic predominant. Pentru gospodăriile populaţiei, centrul de interes economic predominant se află în regiunea în care cetăţenii sunt rezidenţi şi nu în regiunea în care aceştia lucrează. Alte unităţi uniregionale îşi au centrul de interes economic predominant în regiunea în care sunt situate.

13.16. Anumite operaţiuni ale unităţilor pluriregionale nu pot fi repartizate pe regiuni. Este cazul, în cea mai mare parte, al operaţiunilor de repartiţie şi al celor financiare. Prin urmare, soldurile contabile ale unităţilor pluriregionale, precum economiile şi capacitatea netă de finanţare, nu sunt înregistrate la nivel regional pentru unităţile pluriregionale.

Unităţile cu activitate economică locale şi activităţile regionale de producţie, pe ramuri de activitate

13.17. Întreprinderile pot exercita activităţi de producţie în unul sau mai multe locuri, iar pentru conturile regionale este necesară repartizarea geografică a activităţilor. Sunt denumite "unităţi locale" părţile unei întreprinderi care rezultă din subdivizarea acesteia în funcţie de localizarea geografică a părţilor respective.

13.18. Unităţile instituţionale pot fi clasificate în funcţie de activităţile economice pentru a descrie activităţile de producţie ale economiei, pe ramuri de activitate. Rezultatul este obţinerea unor ramuri de activitate eterogene, deoarece numeroase întreprinderi au activităţi secundare importante care sunt diferite de activitatea lor principală. De asemenea, se obţin unele ramuri de activitate pentru care produsul principal al activităţii reprezintă un procent mic din producţia totală. Pentru a se obţine grupe de producători cu activităţi mai omogene în ceea ce priveşte producţia, structura costurilor şi tehnologia de producţie, întreprinderile sunt divizate în unităţi mai mici şi mai omogene. Acestea sunt denumite unităţi cu activitate economică.

13.19. Unitatea cu activitate economică locală (UAE locală) este o parte dintr-o unitate cu activitate economică (UAE) care corespunde unei unităţi locale. Atunci când o UAE exercită activităţi de producţie în mai multe regiuni, informaţiile referitoare la UAE sunt divizate pentru a se obţine conturile regionale. În scopul acestei divizări, sunt necesare informaţii privind remunerarea salariaţilor sau, dacă acestea nu sunt disponibile, informaţii privind forţa de muncă şi privind formarea brută de capital fix. Pentru întreprinderile situate într-un singur loc şi a căror activitate principală aduce cea mai mare valoare adăugată, UAE locală corespunde întreprinderii.

13.20. O ramură de activitate pentru o regiune cuprinde un grup de unităţi cu activitate economică locale care exercită o activitate omogenă identică sau similară.

13.21. Când se defineşte o UAE locală, trebuie avute în vedere următoarele trei situaţii diferite:

(a) o activitate de producţie care necesită un volum semnificativ de mână de lucru, realizată într-un loc bine stabilit. În acest context, prin "volum semnificativ de mână de lucru" se înţelege cel puţin echivalentul anual al unei persoane care lucrează în mod regulat cu jumătate de normă;

(b) o activitate de producţie care nu necesită un volum semnificativ de mână de lucru şi care este exercitată într-un loc bine stabilit, nu este considerată, în general, drept UAE locală distinctă, iar producţia corespunzătoare ar trebui să fie repartizată unităţii locale responsabile cu gestionarea acestei producţii. Cu toate acestea, există unele excepţii de la această regulă, de exemplu în cazul centralelor eoliene, al extracţiei de petrol şi gaze naturale, al huburilor internet şi al staţiilor de benzină complet automatizate. Astfel de activităţi de producţie pot fi situate într-o regiune şi pot fi administrate integral într-o altă regiune. Producţia unor astfel de activităţi nu se înregistrează în regiunea în care sunt gestionate aceste activităţi, deoarece producţia este realizată într-o altă regiune. Formarea brută de capital fix ar trebui înregistrată în aceeaşi regiune ca şi producţia şi valoarea adăugată aferente;

(c) pentru o activitate de producţie care nu se derulează într-un loc fix, se aplică la nivel naţional conceptul de rezidenţă (a se vedea punctul 2.04). De exemplu, proiectele majore de construcţii întreprinse de contractanţi din alte regiuni sunt înregistrate sub forma unei UAE locală distinctă. Exemple de proiecte majore de construcţii sunt construirea de poduri, diguri şi centrale electrice, care necesită un an sau mai mulţi ani pentru a se finaliza şi care sunt administrate printr-un oficiu local. Pentru proiectele de construcţii cu durată mai mică de un an, rezidenţa societăţii-mamă de construcţii este utilizată pentru a repartiza producţia pe regiuni.

13.22. Se înregistrează operaţiunile de producţie desfăşurate între UAE locale, care aparţin de aceeaşi unitate instituţională şi care sunt situate în regiuni diferite. Cu toate acestea, nu se înregistrează livrarea de producţie auxiliară între UAE locale, cu excepţia cazului în care aceasta poate fi urmărită (a se vedea punctul 1.31). Aceasta înseamnă că se înregistrează numai livrările de producţie principală sau secundară transferate între UAE locale, în măsura în care aceste înregistrări fac obiectul conturilor naţionale.

13.23. În cazul în care o unitate care desfăşoară numai activităţi auxiliare poate fi urmărită din punct de vedere statistic, şi anume dacă sunt disponibile conturi separate pentru producţia pe care o obţine sau dacă aceasta se situează într-o zonă geografică diferită faţă de unităţile pe care le deserveşte, aceasta este înregistrată drept unitate separată şi se repartizează ramurii de activitate în care se încadrează principala sa activitate, atât în conturile naţionale, cât şi în cele regionale. În absenţa unor date de bază adecvate, producţia activităţii auxiliare este estimată prin însumarea costurilor.

METODE DE REGIONALIZARE

13.24. Conturile regionale se rezumă la operaţiunile unităţilor care sunt rezidente pe un teritoriu regional. În general, conturile regionale sunt elaborate prin utilizarea metodelor următoare:

(a) metode ascendente ("de jos în sus");

(b) metode descendente ("de sus în jos"); sau

(c) o combinaţie între metodele ascendente şi cele descendente.

13.25. Metoda ascendentă ("de jos în sus") de estimare a unui agregat regional constă în colectarea datelor în mod direct pentru unităţile rezidente şi elaborarea de estimări regionale prin intermediul agregării.
O abordare pseudo-ascendentă este acceptabilă atunci când nu sunt disponibile date pentru UAE locale. Datele referitoare la UAE locale se pot estima pe baza datelor obţinute de la întreprinderi, UAE sau unităţi locale, utilizându-se modele de distribuţie. Estimările sunt agregate pentru a obţine totaluri regionale precum în metoda ascendentă.
În a doua etapă a procesului de elaborare, estimările ascendente sunt armonizate cu totalurile obţinute din conturile naţionale.
13.26. Atunci când informaţiile sunt disponibile numai la nivelul unităţilor care conţin mai multe UAE locale care desfăşoară diverse activităţi în diverse regiuni, indicatori precum remunerarea salariaţilor şi forţa de muncă pe regiuni sunt utilizaţi pentru a realiza defalcări regionale pe ramuri de activitate.
13.27. Metoda descendentă constă în distribuirea pe regiuni a totalului naţional, fără a se încerca să se facă distincţie între unităţile rezidente în funcţie de regiuni. Cifra obţinută la nivel naţional se distribuie prin utilizarea unui indicator care este distribuit între regiuni în acelaşi mod ca şi variabila care trebuie estimată.
Noţiunea de unitate rezidentă clasificată pe regiuni este necesară pentru a garanta o acoperire regională corectă a indicatorului utilizat pentru a obţine repartizarea regională a variabilei cerute.
13.28. Metodele ascendente pot fi aplicate ca atare numai în rare cazuri. Metodele mixte sunt de asemenea acceptabile. De exemplu, estimările regionale ale unei variabile sau ale unui ansamblu agregat de variabile pot fi realizate numai prin intermediul metodei ascendente la nivel macroregional. Pentru estimările la nivel regional mai detaliat, se aplică apoi o metodă descendentă.
13.29. Măsurarea directă a valorilor regionale este preferabilă faţă de măsurarea indirectă. În cazul în care la nivelul UAE locale sunt disponibile microdate complete şi fiabile, valorile regionale care corespund, din punct de vedere conceptual, valorilor naţionale se estimează prin metoda ascendentă. Pentru a asigura coerenţa cu totalurile din conturile naţionale, aceste estimări ale conturilor regionale sunt armonizate apoi cu agregatele conturilor naţionale.
13.30. Măsurarea indirectă pe baza agregatelor naţionale şi a unui indicator care este corelat cu variabila care trebuie măsurată este supusă erorilor de măsurare. De exemplu, cifrele naţionale privind valoarea adăugată brută pe ramuri de activitate pot fi repartizate regiunilor care utilizează statistici regionale privind forţa de muncă, pe baza unei ipoteze conform căreia pentru fiecare ramură de activitate valoarea adăugată brută pe salariat este aceeaşi în toate regiunile. Compilarea la un nivel detaliat de defalcare a ramurilor de activitate îmbunătăţeşte calculele bazate pe metoda descendentă.
13.31. Agregatele de producţie sunt repartizate regiunii în care este rezidentă unitatea care desfăşoară operaţiunile relevante. Locul de rezidenţă a UAE locale este un criteriu esenţial pentru repartizarea acestor agregate unei anumite regiuni. Conceptul de rezidenţă este preferabil unei abordări teritoriale în care activităţile de producţie sunt repartizate în funcţie de localizarea acestora.
13.32. Pentru anumite ramuri de activitate precum construcţiile, producţia şi distribuţia de energie, reţelele de comunicare, transporturile şi intermedierea financiară şi pentru unele operaţiuni referitoare la conturile gospodăriilor populaţiei, precum veniturile din proprietate, există probleme specifice privind repartizarea pe regiuni. În scopul comparabilităţii internaţionale a conturilor regionale se utilizează aceleaşi metode de elaborare sau metode care dau rezultate similare.
13.33. Formarea brută de capital fix este repartizată pe regiuni în funcţie de criteriul proprietăţii. Activele fixe care aparţin unei unităţi pluriregionale sunt repartizate către UAE locale care le utilizează. Activele fixe utilizate în temeiul unui contract de leasing operaţional se înregistrează în regiunea proprietarului activelor, iar cele care sunt utilizate în temeiul unui leasing financiar se înregistrează în regiunea utilizatorului.
AGREGATE PENTRU ACTIVITĂŢILE DE PRODUCŢIE
Valoarea adăugată brută şi produsul intern brut, pe regiuni
13.34. Pentru estimarea produsului intern brut regional se pot utiliza trei abordări: abordarea bazată pe producţie, cea bazată pe venit şi cea bazată pe cheltuieli.
13.35. Abordarea bazată pe producţie calculează produsul intern brut la nivel regional la preţurile pieţei drept suma între valoarea adăugată brută la preţuri de bază şi impozitele, minus subvenţiile pe produse. Valoarea adăugată brută la preţuri de bază este calculată drept diferenţa dintre producţia la preţuri de bază şi consumul intermediar la preţuri de achiziţie.
13.36. Abordarea bazată pe venit calculează produsul intern brut la nivel regional la preţurile pieţei prin măsurarea şi agregarea diverselor utilizări din partea regională a contului de exploatare al economiei totale: remunerarea salariaţilor, excedentul brut de exploatare şi impozitele minus subvenţiile pe producţie.
Informaţiile pe ramură de activitate privind remunerarea salariaţilor şi forţa de muncă sunt adesea disponibile la nivel regional. Aceste informaţii sunt utilizate pentru estimarea valorii adăugate brute pe ramuri de activitate în mod direct sau prin intermediul abordării bazate pe producţie. Abordarea bazată pe venit pentru produsul intern brut la nivel regional coincide cu abordarea bazată pe producţie.
13.37. Informaţiile privind excedentul brut de exploatare nu sunt, în general, disponibile pe ramuri de activitate şi pe regiuni. Informaţiile privind excedentul brut de exploatare al producătorilor de pe piaţă se pot deduce din registrele contabile ale întreprinderilor. Adesea nu sunt disponibile defalcările pe sectoare instituţionale şi pe regiuni. Acest lucru reprezintă o barieră pentru utilizarea abordării bazate pe venit pentru estimarea produsului intern brut la nivel regional.
13.38. Impozitele (minus subvenţii) pe produse constau în impozite (minus subvenţii) pe produse şi alte impozite (minus subvenţii) pe producţie. Alocarea impozitelor (minus subvenţii) pe produse este prezentată la punctul 13.43. Pentru celelalte impozite (minus subvenţii) pe producţie, se pot obţine informaţii pe ramuri de activitate, de exemplu, din anchetele în întreprinderi sau prin deduceri bazate pe tipul specific de impozit sau de subvenţie a ramurii de activitate în cauză. Aceste elemente pot servi, apoi, drept indicator pentru repartizarea pe regiuni a valorii adăugate brute.
13.39. Pentru măsurarea produsului intern brut la nivel regional nu se utilizează abordarea bazată pe cheltuieli din pricina lipsei de informaţii. Alte exemple în care se remarcă lipsa datelor sunt informaţiile directe privind vânzările şi achiziţiile interregionale şi defalcarea exporturilor şi a importurilor pe regiuni.
Alocarea SIFIM către întreprinderile utilizatoare
13.40. Serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) sunt tratate în conturile regionale în acelaşi fel ca în conturile naţionale. Repartizarea consumului intermediar al SIFIM pe ramuri de activitate utilizatoare şi pe regiuni este problematică deoarece estimările stocurilor de credite şi depozite nu sunt, de obicei, disponibile pe regiuni. În aceste cazuri, repartizarea SIFIM către ramurile de activitate utilizatoare este efectuată cu ajutorul unei a doua metode în ordinea preferinţelor: se utilizează ca indicatori de repartizare producţia brută regională sau valoarea adăugată brută, pe ramuri de activitate.
Forţa de muncă
13.41. Măsurările producţiei regionale sunt coerente cu estimările forţei de muncă într-o regiune atunci când forţa de muncă include atât rezidenţii, cât şi nerezidenţii care lucrează pentru unităţi de producţie regionale. Forţa de muncă la nivel regional este definită în conformitate cu principiile care guvernează forţa de muncă şi rezidenţa stabilite pentru economia naţională (a se vedea punctul 11.17).
Remunerarea salariaţilor
13.42. Pentru producători, remunerarea salariaţilor se repartizează către UAE locale în care este angajat respectivul personal. În cazul în care aceste date nu sunt disponibile, remunerarea salariaţilor se repartizează, pe baza celei de a doua metode în ordinea preferinţelor, pe baza orelor lucrate. În cazul în care nu sunt disponibile nici date privind remunerarea salariaţilor, nici date privind orele lucrate, se utilizează numărul salariaţilor pe UAE locală. Remunerarea salariaţilor în conturile gospodăriilor populaţiei se repartizează pe regiuni în funcţie de rezidenţă.
Tranziţia de la VAB regională la PIB regional
13.43. Pentru calcularea PIB la preţurile pieţei pentru regiuni, impozitele şi subvenţiile pe produse sunt repartizate pe regiuni. Prin convenţie, aceste impozite şi subvenţii supraregionale se repartizează pe baza importanţei relative a valorii adăugate brute a tuturor ramurilor de activitate din regiune, măsurată în preţuri de bază. Metode alternative de alocare se pot aplica, de la caz la caz, pentru teritoriile cu sisteme fiscale specifice, acestea având drept rezultat rate foarte diferite de impozitare şi subvenţionare a produselor pe teritoriul unei ţări.
13.44. Cifrele pe cap de locuitor se pot calcula pentru PIB-ul tuturor regiunilor. Aceste cifre nu sunt calculate pentru măsurările extraregionale.
13.45. Produsul intern brut la nivel regional pe cap de locuitor poate fi influenţat considerabil de fluxul navetiştilor între regiuni. Fluxul net de navetişti către regiuni creşte producţia peste nivelul care ar fi realizat de populaţia activă rezidentă. PIB pe cap de locuitor pare a fi destul de ridicat în regiunile de destinaţie a fluxurilor nete de navetişti şi, respectiv, destul de scăzut în regiunile de origine a fluxurilor nete de navetişti.
Ratele de creştere a volumului pentru VAB regională
13.46. În scopul măsurării variaţiilor de preţ şi de volum, principiile aplicate pentru economia naţională se aplică şi în cazul regiunilor. Cu toate acestea, există probleme legate de datele regionale care îngreunează aplicarea acestor principii la nivelul regiunilor. Exemple de dificultăţi sunt următoarele:
(a) informaţiile privind variaţia preţurilor la nivel regional sunt adesea indisponibile;
(b) în cazul în care valoarea adăugată la preţuri curente la nivel regional se estimează direct şi nu prin estimarea consumului intermediar pe baza producţiei, atunci nu este posibilă deflatarea dublă a valorii adăugate la nivel regional;
(c) în absenţa tabelelor resurselor şi utilizărilor pe regiuni, variaţiile de preţ şi volum nu pot fi măsurate şi evaluate într-un astfel de cadru.
13.47. O abordare utilizată des este, prin urmare, deflatarea pe ramuri de activitate a valorii adăugate la nivel regional, pe baza variaţiilor de preţ la nivel naţional, pe ramuri de activitate. Această abordare se aplică la nivelul cel mai detaliat la care este disponibilă valoarea adăugată brută la preţuri curente. Se iau în considerare diferenţele dintre variaţiile de preţ la nivel naţional şi la nivel regional datorate diferenţelor de structură economică pe ramuri de activitate. Cu toate acestea, această soluţie este încă vulnerabilă în privinţa diferenţelor majore dintre variaţiile de preţ la nivel naţional şi la nivel regional. Exemple de asemenea diferenţe sunt:
(a) diferenţe privind structura costurilor şi compoziţia producţiei existente în cadrul unei ramuri de activitate între producătorii din diverse regiuni. Pot exista variaţii semnificative între regiuni în privinţa modificărilor de preţuri din cadrul unei singure ramuri de activitate;
(b) diferenţele existente la nivel regional în privinţa modificărilor de preţ ale factorilor importanţi de producţie, de exemplu modificările de preţ din domeniul forţei de muncă, cel funciar şi cel al închirierii de spaţii destinate birourilor. Existenţa unor acorduri salariale naţionale fără diferenţieri regionale presupune că diferenţele regionale în privinţa modificării ratei salariale sunt mici.
13.48. Valoarea adăugată regională se deflatează prin utilizarea:
(a) deflatorilor regionali, atunci când sunt disponibili şi când sunt de o calitate satisfăcătoare, utilizându-se variaţia preţurilor produselor, mai curând decât variaţia preţurilor factorilor de producţie. În unele cazuri, deflatorii regionali se pot obţine în mod indirect prin combinarea informaţiilor privind modificările de valoare şi modificările de volum. În cazul în care se folosesc preţurile regionale (eventual în combinaţie cu deflatorii naţionali pe ramuri de activitate), ratele regionale de creştere economică se calculează astfel încât să fie coerente cu ratele naţionale de creştere economică;
(b) deflatării duble, atunci când acest lucru este posibil. Aceasta este relevantă în special în cazurile în care modificarea de preţ a consumului intermediar se abate de la cea a producţiei şi în care consumul intermediar este destul de însemnat.
CONTURILE REGIONALE REFERITOARE LA VENITURILE GOSPODĂRIILOR POPULAŢIEI
13.49. Distribuirea şi redistribuirea veniturilor determină solduri contabile precum veniturile primare şi veniturile

disponibile. În conturile regionale, aceste măsurări ale venitului se limitează la gospodăriile populaţiei.

13.50. Conturile regionale ale gospodăriilor populaţiei reprezintă varianta regională a conturilor existente la nivelul naţional. În scopul măsurării, conturile se limitează la:

(a) contul de alocare primară a veniturilor;

(b) contul de distribuire secundară a venitului.

Aceste conturi înregistrează venitul primar şi venitul disponibil al gospodăriilor populaţiei rezidente într-o regiune dată (a se vedea tabelul 13.1).

Tabelul 13.1 - Conturile regionale ale gospodăriilor populaţiei

		Regiune				Corecţie pentru a ţine seama de fluxurile regionale, fără contrapartidă naţională	Total naţional
		a	b		Nivel extra regional		
Alocarea primară a veniturilor							
Resurse	B.2/B.3. Excedentul net de exploatare/venitul mixt						
	D.1. Remunerarea salariaţilor						
	D.4. Venituri din proprietate, de primit					Minus venitul din proprietate intraregional legat de B.2/B.3	
Utilizări	D.4. Venituri din proprietate, de plătit					Minus venitul din proprietate intraregional legat de B.2/B.3	
	B.5. Venituri primare (sold contabil)						
Contul de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populaţiei							
Resurse	B.5. Venituri primare						
	D.62. Prestaţii sociale, altele decât prestaţiile sociale în natură						
	D.7. Alte transferuri curente de primit						
Utilizări	D.5. Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.						
	D.61. Cotizaţii sociale						
	D.7. Alte transferuri curente de plătit						
	B.6. Venitul disponibil (sold contabil)						
	Informaţii suplimentare						
	Populaţia (numărul de locuitori)						
	Venituri primare pe cap de locuitor						
	Venitul disponibil pe cap de locuitor						

13.51. Conturile regionale ale gospodăriilor populaţiei vizează gospodăriile populaţiei rezidente pe un teritoriu regional determinat. Suma membrilor gospodăriilor populaţiei rezidente dintr-o regiune corespunde populaţiei totale rezidente a regiunii.

13.52. Regulile aplicabile pentru determinarea rezidenţei gospodăriilor populaţiei la nivel naţional se aplică şi conturilor regionale ale gospodăriilor populaţiei. Prin excepţie, în cazul în care regiunea-gazdă se află în aceeaşi ţară ca şi regiunea de rezidenţă, elevii, studenţii şi pacienţii pe termen lung sunt consideraţi rezidenţi ai regiunii-gazdă, cu condiţia ca şederea acestora pe teritoriul regiunii respective să depăşească un an.

13.53. Conturile gospodăriilor populaţiei pot fi extinse prin utilizarea conturilor de venituri. Aceasta necesită repartizarea pe regiuni a statisticilor referitoare la conturile naţionale privind cheltuielile pentru consum final defalcate pe gospodării ale populaţiei şi ajustarea acestora pentru a ţine cont de variaţia participaţiei nete a gospodăriilor la rezervele fondurilor de pensii. Economiile la nivel regional pe gospodării ale populaţiei constituie soldul contabil.

13.54. Repartizarea pe regiuni a cheltuielilor pentru consum final defalcate pe gospodării ale populaţiei necesită informaţii regionale fiabile provenite, de exemplu, dintr-o anchetă extinsă privind bugetul gospodăriilor populaţiei. Cu toate acestea, deseori, o astfel de repartizare regională nu este disponibilă, iar în conturile naţionale cheltuielile pentru consum final defalcate pe gospodării ale populaţiei se estimează, adesea, pe baza altor informaţii. În aceste condiţii, realizarea unei defalcări pe regiuni este mai dificilă.

13.55. Administraţiile publice pot juca un rol important în furnizarea către gospodăriile populaţiei a serviciilor de învăţământ, sănătate şi asistenţă socială, prin intermediul transferurilor sociale în natură. Rolul unor astfel de transferuri sociale în natură diferă substanţial de la o ţară la alta şi poate suferi fluctuaţii majore de-a lungul timpului. Repartizarea pe regiuni a unor astfel de transferuri sociale în natură presupune că se pot obţine date regionale privind consumul final efectiv defalcat pe gospodării ale populaţiei şi venitul disponibil ajustat defalcat pe gospodării ale populaţiei. Având în vedere rolul important pe care îl deţin în unele state membre transferurile sociale în natură, comparaţia între statele membre a consumului final efectiv şi a venitului disponibil efectiv defalcate pe gospodării ale populaţiei poate oferi o imagine diferită de cea pe care o oferă o comparaţie bazată pe cheltuielile pentru consum final şi venitul disponibil defalcate pe gospodării ale populaţiei.

CAPITOLUL 14: SERVICII DE INTERMEDIERE FINANCIARĂ INDIRECT MĂSURATE (SIFIM)

CONCEPTUL DE SIFIM ŞI IMPACTUL ALOCĂRII LOR LA SECTOARELE UTILIZATOARE ASUPRA AGREGATELOR PRINCIPALE
14.01. O modalitate tradiţională de furnizare a serviciilor financiare este reprezentată de intermedierea financiară. Acesta este procesul prin care o instituţie financiară, cum ar fi o bancă, acceptă depozite de la unităţi care doresc să primească dobândă pentru fonduri şi le oferă ca împrumut unităţilor ale căror fonduri proprii sunt insuficiente pentru a le satisface necesităţile. Astfel, banca pune la dispoziţie un mecanism prin care prima entitate oferă un împrumut celei de a doua. Unităţile care pun la dispoziţie fondurile oferite ca împrumut acceptă o rată a dobânzii mai mică decât cea plătită de către împrumutat. Rata dobânzii "de referinţă" este rata la care atât creditorul, cât şi împrumutatul, ar fi dispuşi să realizeze un acord. Diferenţa dintre rata de referinţă şi rata efectiv plătită depunătorilor şi percepută împrumutaţilor reprezintă un comision pentru un serviciu de intermediere financiară indirect măsurat (SIFIM). Totalul SIFIM corespunde sumei celor două comisioane implicite plătite de către împrumutat şi creditor.
14.02. Totuşi, se întâmplă rar ca valoarea fondurilor oferite drept credit de către o instituţie financiară să corespundă exact valorii fondurilor depuse la aceasta. O parte a sumelor băneşti ar putea fi depuse, dar nu încă oferite drept credit; unele credite ar putea fi finanţate din fondurile proprii ale băncilor şi nu din fonduri luate cu împrumut. Totuşi, depunătorul fondurilor primeşte aceeaşi valoare a dobânzii şi a serviciului de intermediere indiferent dacă fondurile sale sunt oferite sau nu ca împrumut, iar împrumutatul plăteşte aceeaşi rată a dobânzii şi primeşte acelaşi serviciu de intermediere indiferent dacă fondurile sale sunt obţinute din fonduri intermediate sau din fondurile proprii ale băncii. Din acest motiv SIFIM sunt estimate pentru toate creditele şi depozitele oferite de către o instituţie financiară, indiferent de sursa fondurilor. Sumele înregistrate corespunzătoare dobânzilor sunt calculate ca rata de referinţă înmulţită cu valoarea creditului sau a depozitului în cauză. Diferenţa dintre sumele respective şi sumele efectiv plătite sau încasate de instituţia financiară sunt înregistrate drept comisioane pentru servicii indirecte plătite de împrumutat sau de depunător instituţiei financiare. Sumele înregistrate în sistem ca dobânzi sunt descrise ca "dobândă SEC", iar sumele totale efectiv plătite către sau de către instituţia financiară sunt descrise ca "dobândă bancară". Comisionul pentru serviciul implicit total este reprezentat de suma dintre dobânda bancară aferentă creditelor minus dobânda SEC aferentă aceloraşi credite plus dobânda SEC aferentă depozitelor minus dobânda bancară aferentă aceloraşi depozite.
14.03. SIFIM se aplică numai creditelor şi depozitelor furnizate de sau depuse la instituţii financiare. Nu este necesar ca instituţiile financiare în cauză să fie rezidente şi nici clienţii instituţiei financiare nu trebuie să fie rezidenţi. Există importuri şi exporturi de SIFIM. Nu este necesar ca instituţiile financiare să ofere şi posibilitatea constituirii de depozite şi să acorde credite. Filialele financiare ale comercianţilor cu amănuntul sunt exemple de instituţii financiare care oferă credite fără să accepte depozite. O instituţie care acordă bani cu împrumut şi care are conturi suficient de detaliate pentru a fi tratată ca o societate sau ca o cvasisocietate poate primi SIFIM.
14.04. Pentru a evalua impactul alocării SIFIM asupra PIB-ului şi a venitului naţional, faţă de situaţia în care SIFIM nu ar fi alocate, trebuie luate în considerare cinci cazuri:
(a) creditele sunt oferite şi depozitele sunt acceptate de intermediari financiari rezidenţi (IF) pentru consumul intermediar al producătorilor de piaţă (incluzând gospodăriile populaţiei în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăţi şi de locuinţe):
Producţia de SIFIM a IF este contrabalansată de consumul intermediar al producătorilor de piaţă. Prin urmare, nu există impact asupra PIB şi asupra venitului naţional;
(b) creditele sunt oferite şi depozitele sunt acceptate de IF rezidenţi pentru consumul intermediar al producătorilor non-piaţă şi pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei:
În cazul în care SIFIM sunt consumate de către producătorii non-piaţă, sub formă de consum intermediar, producţia aferentă unor astfel de producători creşte cu aceeaşi valoare deoarece consumul intermediar este parte a sumei costurilor lor, iar fluxul de contrapartidă este o creştere a cheltuielii cu consumul final. Prin urmare, PIB-ul şi venitul naţional cresc cu valoarea corespunzătoare SIFIM alocate.
De asemenea, în cazul în care SIFIM sunt consumate de gospodăriile populaţiei în calitatea lor de consumatori finali, PIB-ul şi venitul naţional cresc cu valoarea corespunzătoare SIFIM alocate;
(c) creditele sunt oferite şi depozitele sunt acceptate de IF rezidenţi pentru non-IF nerezidenţi (exporturi de SIFIM):
Exporturile de SIFIM sunt înregistrate, crescând PIB-ul. Dar în tranziţia de la PIB la venitul naţional, această creştere este contrabalansată de o scădere a dobânzii de primit minus cea de plătit restului lumii (deoarece SIFIM sunt deduse din dobânda de primit din credite şi adunate la dobânda de plătit pentru depozite). Prin urmare, exporturile de SIFIM nu au un impact asupra venitului naţional;
(d) creditele sunt oferite şi depozitele sunt acceptate de IF nerezidenţi pentru consumul intermediar al producătorilor de piaţă, incluzând gospodăriile populaţiei în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăţi şi de locuinţe (importuri de SIFIM):
PIB-ul scade cu valoarea corespunzătoare acestei categorii de importuri de SIFIM, deoarece elementul lor corespunzător este consumul intermediar. Dar în tranziţia de la PIB la venitul naţional, această scădere este contrabalansată de o creştere a dobânzii de primit minus cea de plătit restului lumii (deoarece SIFIM sunt adunate la dobânda de primit la depozite şi deduse din dobânda de plătit pentru credite). Prin urmare, această categorie de importuri nu are impact asupra venitului naţional;
(e) creditele sunt oferite şi depozitele sunt acceptate de IF nerezidenţi pentru consumul intermediar al producătorilor non-piaţă şi pentru consumul final al gospodăriilor populaţiei (importuri de SIFIM):
Importurile de SIFIM efectuate de producători non-piaţă corespund consumului intermediar. Producţia unor astfel de producători este crescută cu aceeaşi valoare deoarece consumul intermediar este o parte a sumei costurilor, iar fluxul de contrapartidă este o creştere a cheltuielilor cu consumul final. Când PIB-ul se măsoară luând în calcul producţia, creşterea consumului intermediar este compensată de creşterea producţiei, lăsând valoarea adăugată neschimbată. Când PIB-ul se măsoară luând în calcul cheltuielile, creşterea cheltuielilor pentru consumul final este neutralizată de creşterea importurilor de servicii. Dar în tranziţia de la PIB la venitul naţional, există o creştere a dobânzii de primit minus cea de plătit restului lumii (deoarece SIFIM sunt adunate la dobânda de primit la depozite şi deduse din dobânda de plătit pentru credite). Prin urmare, venitul naţional creşte cu valoarea acestei categorii de importuri de SIFIM.
De asemenea, în cazul în care SIFIM sunt importate de gospodăriile populaţiei în calitatea lor de consumatori finali, nu există niciun impact asupra PIB-ului, iar venitul naţional creşte deoarece există o creştere a dobânzii de primit minus cea de plătit restului lumii.
Prin convenţie, SIFIM nu se calculează pentru creditele şi depozitele interbancare între IF rezidenţi, nici între IF rezidenţi şi cei nerezidenţi. Dar creditele şi depozitele interbancare sunt utilizate la calcularea ratelor de referinţă.
14.05. Dintre cele cinci cazuri prezentate la punctul 14.04, impactul alocării SIFIM asupra PIB-ului şi asupra venitului naţional poate fi rezumat după cum urmează:
(a) PIB-ul creşte cu valoarea SIFIM prestate de IF rezidenţi şi alocate sectoarelor S.13 (administraţii publice), S.14 (gospodăriile populaţiei în calitatea lor de consumatori), S.15 (IFSLSGP) şi S.2 (restul lumii);
(b) PIB-ul scade cu valoarea SIFIM importate alocate la S.11 (societăţi nefinanciare), S.12 (societăţi financiare), excluzând S.121 (banca centrală), S.122 (societăţi care acceptă depozite, cu excepţia băncii centrale) şi S.125 (alţi intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii) şi S.14 (gospodăriile populaţiei în calitatea lor de proprietari de locuinţe şi de întreprinderi neconstituite în societăţi);
(c) venitul naţional creşte cu valoarea SIFIM (prestate de IF rezidenţi sau importate) alocate sectoarelor S.13 (administraţii publice), S.14 (gospodăriile populaţiei în calitatea lor de consumatori) şi S.15 (IFSLSGP).
CALCULAREA PRODUCŢIEI DE SIFIM PENTRU SECTOARELE S.122 ŞI S.125
14.06. SIFIM sunt prestate de IF: banca centrală (S.121); societăţi care acceptă depozite, cu excepţia băncii centrale (S.122); şi alţi intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii (S.125).
Calculele privind SIFIM se concentrează asupra subsectoarelor S.122 şi S.125; prin convenţie, SIFIM nu sunt calculate pentru banca centrală (a se vedea partea VI).
Datele statistice necesare
14.07. Pentru fiecare dintre subsectoarele S.122 şi S.125, sunt necesare date sub formă de tabel de stocuri de credite şi depozite, clasificate pe sectoare de utilizatori şi cu mediile calculate pentru o perioadă de patru trimestre, precum şi dobânda acumulată corespunzătoare. Dobânda este calculată după realocarea la beneficiari a subvenţiilor pentru rata dobânzii.
Ratele de referinţă
14.08. În bilanţurile intermediarilor financiari incluse în subsectoarele S.122 şi S.125, creditele şi depozitele unităţilor rezidente trebuie defalcate pentru a se diferenţia între credite şi depozite:
- care sunt interbancare (şi anume, în cadrul unităţilor instituţionale care furnizează SIFIM incluse în subsectoarele S.122 şi S.125);
- care sunt realizate cu sectoarele instituţionale utilizatoare (S.11 - alte subsectoare S. 12 - S.13 - S.14 - S.15) (cu excepţia băncilor centrale).
În plus, creditele şi depozitele restului lumii (S.2) sunt defalcate în credite şi depozite ale intermediarilor financiari nerezidenţi şi credite şi depozite ale altor nerezidenţi.
Rata de referinţă internă
14.09. Pentru a obţine producţia de SIFIM a IF rezidenţi defalcate pe sectoare instituţionale utilizatoare rezidente, rata internă de referinţă se calculează ca raportul dintre dobânda de primit din credite în şi între subsectoarele S.122 şi S.125 şi stocurile de credite în şi între subsectoarele S.122 şi S.125, după cum urmează:
dobânda de primit din credite în şi între subsectoarele S.122 şi S.125 / stocurile de credite în şi între subsectoarele S.122 şi S.125
În teorie, rata de referinţă internă este aceeaşi în situaţia în care se utilizează date referitoare la depozite în loc de date referitoare la credite. Din cauza unor incoerenţe ale datelor, estimarea rezultată prin utilizarea datelor referitoare la depozite va fi diferită de estimarea rezultată prin utilizarea datelor referitoare la credite.
Când datele referitoare la depozite sunt mai fiabile, rata de referinţă internă ar trebui calculată pentru depozitele interbancare ca raportul dintre:
dobânda de plătit la depozite în şi între subsectoarele S.122 şi S.125 / stocuri de depozite în şi între subsectoarele S.122 şi S.125
În cazul în care datele referitoare la credite şi depozite sunt la fel de fiabile, rata de referinţă internă ar trebui să fie calculată pentru creditele şi depozitele interbancare ca raportul dintre dobânda de primit în cazul creditelor contractate plus dobânda de plătit pentru depozitele deţinute între IF, şi stocul de împrumuturi plus stocul de depozite deţinute de IF în numele altor IF.
În cazurile în care IF rezidenţi, pentru clienţii lor rezidenţi, oferă credite şi acceptă depozite exprimate în monedă străină, se calculează mai multe rate de referinţă interne în funcţie de fiecare monedă sau grupuri de monede dacă acest calcul îmbunătăţeşte semnificativ estimările. Aceasta ar necesita defalcarea pe monede sau pe grupuri de monede atât a calculării ratelor de referinţă interne, precum şi a creditelor şi depozitelor IF rezidenţi în raport cu fiecare sector utilizator rezident.
Ratele de referinţă externe
14.10. Pentru a determina importurile şi exporturile de SIFIM, rata de referinţă utilizată este rata medie interbancară ponderată în funcţie de nivelurile stocurilor din rubricile "credite între IF rezidenţi, pe de o parte, şi IF nerezidenţi, pe de altă parte" şi "depozite între IF rezidenţi, pe de o parte, şi IF nerezidenţi, pe de altă parte", care sunt incluse în bilanţurile IF. Deci rata de referinţă externă se calculează ca raportul dintre dobânda aferentă creditelor plus dobânda aferentă depozitelor între IF rezidenţi şi IF nerezidenţi şi stocul de credite plus stocul de depozite între IF rezidenţi şi IF nerezidenţi.
Se calculează mai multe rate de referinţă externă pentru diferite monede sau grupuri de monede, în cazul în care datele sunt disponibile pentru fiecare monedă sau grup de monede pentru următoarele categorii, dacă acest calcul îmbunătăţeşte semnificativ estimările:

(a) credite şi depozite aferente IF nerezidenţi în raport cu fiecare sector utilizator
(b) credite şi depozite aferente IF rezidenţi în raport cu utilizatori nerezidenţi. Defalcare detaliată a SIFIM pe sectoare instituţionale
14.11. Prin convenţie, SIFIM interbancare nu se calculează între IF rezidenţi, nici între IF rezidenţi şi cei nerezidenţi. SIFIM se calculează doar în cazul sectoarelor instituţionale utilizatoare nebancare.
Pentru fiecare sector instituţional non-IF este necesar să existe date conform următorului tabel cu credite acordate şi depozite acceptate de IF rezidenţi:

	Stocuri	Dobânda de primit de către IF rezidenţi	Stocuri	Dobânda de plătit de către IF rezidenţi
Credite acordate de		Depozite la IF		
IF rezidenţi (S.122 şi S.125)		rezidenţi (S.122 şi S.125)		

Totalul SIFIM pe sectoare instituţionale se obţine ca suma dintre SIFIM aferente creditelor acordate sectorului instituţional şi SIFIM aferente depozitelor sectorului instituţional.
SIFIM aferente creditelor acordate sectorului instituţional sunt estimate ca dobânda de primit pentru credite minus (stocuri de credite înmulţite cu rata de referinţă internă).
SIFIM aferente depozitelor sectorului instituţional sunt estimate ca (stocuri de depozite înmulţite cu rata de referinţă internă) minus dobânda de plătit pentru depozite.
O parte din producţie este exportată; pe baza bilanţurilor IF se observă:

	Stocuri	Dobânda de primit de către IF rezidenţi	Stocuri	Dobânda de plătit de către IF rezidenţi
Credite către nerezidenţi nebancari		Depozite la nerezidenţi nebancari		

Exporturile de SIFIM sunt estimate utilizând rata de referinţă externă interbancară, pentru credite acordate nerezidenţilor (excluzând IF), ca dobândă de primit minus (stocuri de credite înmulţite cu rata de referinţă externă).
Exporturile de SIFIM aferente depozitelor nerezidenţilor (excluzând IF) sunt estimate ca (stocuri de depozite înmulţite cu rata de referinţă externă) minus dobânda de plătit.
În cazul în care mai multe rate de referinţă sunt utilizate pentru diferite monede sau grupuri de monede, creditele şi depozitele sunt împărţite atât în funcţie de sectoarele instituţionale utilizatoare, cât şi de monedele (sau grupurile de monede) în care sunt exprimate.
Defalcarea în consum intermediar şi final al SIFIM alocate gospodăriilor populaţiei
14.12. SIFIM atribuibile gospodăriilor populaţiei sunt defalcate în următoarele categorii:
(a) consumul intermediar al gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de proprietari de locuinţe;
(b) consumul intermediar al gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăţi; şi
(c) consumul final al gospodăriilor populaţiei.
Metoda de estimare necesită o defalcare a creditelor acordate gospodăriilor populaţiei (stocuri şi dobânzi) în următoarele categorii corespunzătoare:
(i) credite pentru locuinţă;
(ii) credite acordate gospodăriilor populaţiei în calitate de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăţi; şi
(iii) alte credite acordate gospodăriilor populaţiei.
Creditele acordate gospodăriilor populaţiei în calitatea lor proprietari de întreprinderi neconstituite în societăţi şi creditele pentru locuinţă figurează, în general, separat în diversele defalcări ale împrumuturilor din statisticile financiare şi monetare. Alte credite acordate gospodăriilor populaţiei se obţin ca element rezidual prin scăderea celor două categorii de credite menţionate anterior din total. SIFIM pentru creditele acordate gospodăriilor populaţiei ar trebui distribuite între cele trei categorii pe baza informaţiilor cu privire la stocuri şi dobânzi pentru fiecare dintre cele trei grupuri. Creditele pentru locuinţă nu sunt identice cu creditele ipotecare, deoarece creditele ipotecare pot avea alte scopuri.
Depozitele gospodăriilor populaţiei sunt defalcate în:
1. depozite ale gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăţi; şi
2. depozite ale gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de consumatori.
În absenţa datelor statistice cu privire la depozitele gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăţi, stocurile de depozite se calculează printr-una dintre următoarele metode:
Metoda 1
Stocurile de depozite se calculează pornind de la ipoteza că raportul dintre stocurile de depozite şi valoarea adăugată constatat pentru cele mai mici întreprinderi se aplică întreprinderilor neconstituite în societăţi.
Metoda 2
Stocurile de depozite se calculează pornind de la ipoteza că raportul dintre stocurile de depozite şi cifra de afaceri constatat pentru cele mai mici întreprinderi se aplică întreprinderilor neconstituite în societăţi.
SIFIM aferente depozitelor gospodăriilor populaţiei trebuie distribuite între SIFIM aferente depozitelor gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăţi şi SIFIM aferente depozitelor gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de consumatori pe baza stocurilor medii ale acestor două categorii, pentru care, în cazul lipsei informaţiilor suplimentare, se poate folosi aceeaşi rată a dobânzii.
Ca alternativă, în cazul în care nu există informaţii detaliate privind creditele şi depozitele gospodăriilor populaţiei, SIFIM aferente gospodăriilor populaţiei se alocă consumului intermediar şi consumului final, pornind de la ipoteza că toate creditele sunt atribuibile gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de producători sau de proprietari de locuinţe şi că toate depozitele sunt atribuibile gospodăriilor populaţiei în calitatea lor de consumatori.
CALCULAREA IMPORTURILOR DE SIFIM
14.13. IF nerezidenţi acordă credite rezidenţilor şi acceptă depozite de la rezidenţi. Pentru fiecare sector instituţional sunt necesare date conform următorului tabel.

	Stocuri	dobânzi de primit de către IF nerezidenţi şi de plătit de către utilizatori rezidenţi	Stocuri	dobândă de plătit de către IF nerezidenţi şi de primit de către utilizatori rezidenţi
Credite acordate de IF nerezidenţi		Depozite la IF nerezidenţi		

Importurile de SIFIM pentru fiecare sector instituţional sunt calculate în modul următor:
Importurile de SIFIM în cazul creditelor sunt estimate ca dobânda de primit de către IF nerezidenţi minus (stocurile de credite înmulţite cu rata de referinţă externă).
Importurile de SIFIM în cazul depozitelor sunt estimate ca (stocurile de depozite înmulţite cu rata de referinţă externă) minus dobânda de plătit de către IF nerezidenţi
Se recomandă să se utilizeze mai multe rate de referinţă externă pentru fiecare monedă sau pentru grupuri de monede (a se vedea punctul 14.10).
SIFIM ÎN TERMENI DE VOLUM
14.14. Estimările volumului pentru SIFIM sunt calculate utilizând stocurile de credite şi depozite deflatate la preţurile perioadei de bază, utilizându-se un indice general de preţ, cum ar fi deflatorul implicit de preţ pentru cererea internă finală.
Preţul SIFIM are două componente: prima este diferenţa dintre rata dobânzii bancare şi rata de referinţă (sau inversul în cazul depozitelor) care reprezintă marja câştigată de intermediarul financiar; a doua este indicele de preţ utilizat pentru a deflata stocurile de credite şi depozite la preţurile perioadei de bază.
SIFIM în termeni de volum se calculează în modul următor:
SIFIM în termeni de volum aferente creditelor acordate sectorului institutional = IFIM aferente creditelor acordate sectorului institutional / indice de preţ x marja perioadei de bază / marja efectivă
SIFIM în termeni de volum aferente depozitelor sectorului institutional = SIFIM aferente depozitelor sectorului institutional / indice de preţ x marja perioadei de bază / marja efectivă
Marja perioadei de bază aferentă creditelor este egală cu rata efectivă a dobânzii aferentă creditelor minus rata de referinţă.
Marja perioadei de bază aferentă depozitelor este egală cu rata de referinţă minus rata efectivă a dobânzii aferentă depozitelor.
În termeni nominali, marja efectivă este egală cu raportul dintre SIFIM şi stocuri, astfel încât înlocuirea marjei efective prin această expresie în cele două formule de mai sus determină următoarele:
SIFIM în termeni de volum aferente creditelor acordate sectorului institutional = stocuri de credite acordate sectorului institutional / indice de preţ x marja perioadei de bază
SIFIM în termeni de volum aferente depozitelor sectorului institutional = stocuri de depozite ale sectorului institutional / indice de preţ x marja perioadei de bază
CALCULAREA SIFIM PE RAMURI DE ACTIVITATE
14.15. Alocarea SIFIM între ramurile de activitate utilizatoare se bazează pe stocurile de credite şi depozite pentru fiecare ramură de activitate şi, dacă aceste informaţii nu sunt fiabile, pe producţia fiecărei ramuri de activitate.
PRODUCŢIA BĂNCII CENTRALE
14.16. Producţia băncii centrale se măsoară, prin convenţie, ca suma costurilor, şi anume consumul ei intermediar, remunerarea salariaţilor, consumul de capital fix şi alte impozite minus subvenţiile pentru producţie. Nu este necesar ca SIFIM să fie calculate pentru banca centrală.
Comisioanele şi onorariile pentru serviciile măsurate direct facturate de banca centrală, atât în cazul unităţilor rezidente, cât şi în cazul celor nerezidente, ar trebui alocate acestor unităţi.
Doar partea din producţia totală a băncii centrale (suma costurilor minus comisioane şi onorarii) care nu este vândută trebuie să fie, prin convenţie, alocată consumului intermediar al altor IF: subsectoarele S.122 (societăţi care acceptă depozite, cu excepţia băncii centrale) şi S.125 (alţi intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii) - proporţional cu valoarea adăugată respectivă a fiecăruia dintre aceste subsectoare.
Pentru echilibrarea conturilor subsectoarelor S.122 şi S.125, valoarea consumului lor intermediar respectiv de servicii prestate de banca centrală se contrabalansează printr-un transfer curent (clasificat la D.759 - "alte transferuri curente diverse") primit de la banca centrală, de aceeaşi valoare.

CAPITOLUL 15: CONTRACTE, CONTRACTE DE LEASING ŞI LICENŢE

INTRODUCERE

15.01. Contractele sunt acorduri privind condiţiile în care bunurile, serviciile şi activele sunt furnizate clientului. Contractele care reprezintă vânzări directe de bunuri, servicii sau active determină valoarea şi momentul de înregistrare a operaţiunii care, în cazul bunurilor, este schimbarea proprietăţii. Diferenţa dintre momentul efectuării plăţii şi momentul înregistrării este reflectat în înregistrările în alte conturi de primit sau de plătit din contul financiar.

15.02. Leasingurile, licenţele şi permisele sunt contracte care stabilesc clasificarea plăţilor şi proprietatea economică asupra activelor; Unele dintre contracte constituie un tip distinct de active nefinanciare.

15.03. În prezentul capitol, înregistrarea diverselor grupe de contracte complexe şi ale fluxurilor şi stocurilor lor subiacente sunt analizate în şapte secţiuni:

(a) distincţia dintre leasingurile operaţionale, leasingurile de resurse şi leasingurile financiare;
(b) permise de utilizare a resurselor naturale;
(c) permise de desfăşurare a unor activităţi specifice;
(d) parteneriate public-privat;
(e) contracte de concesionare a serviciilor;
(f) contracte de leasing operaţional comercializabile;
(g) drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri şi servicii viitoare.

DISTINCŢIA DINTRE LEASINGURILE OPERAŢIONALE, LEASINGURILE DE RESURSE ŞI LEASINGURILE FINANCIARE

15.04. Se disting trei tipuri de leasinguri de active nefinanciare (a se vedea tabelul 15.1):

(a) leasingul operaţional;
(b) leasingul de resurse;
(c) leasingul financiar.

Fiecare dintre aceste leasinguri este legat de utilizarea unui activ nefinanciar:

- în cazul leasingurilor operaţionale şi al leasingurilor de resurse, nu are loc o schimbare a proprietăţii economice şi proprietarul legal este în continuare proprietarul economic. Leasingurile de resurse sunt utilizate pentru resursele naturale, cum ar fi terenurile şi spectrul de frecvenţe radio. Leasingurile operaţionale sunt folosite pentru toate celelalte active nefinanciare;
- în cazul leasingurilor financiare, are loc o schimbare a proprietăţii economice asupra activului, iar proprietarul legal al activului nu este considerat ca fiind proprietarul economic. Leasingurile financiare se pot aplica tuturor activelor nefinanciare, inclusiv, în unele situaţii, resurselor naturale.

15.05. Fiecare entitate, cum ar fi un bun, un serviciu, o resursă naturală, un activ sau un pasiv financiar are atât un proprietar legal, cât şi un proprietar economic. În numeroase cazuri, proprietarul economic este acelaşi cu proprietarul legal. În cazul în care sunt diferiţi, proprietarul legal a transferat proprietarului economic, alături de beneficiile conexe, responsabilitatea pentru riscul aferent utilizării entităţii în cadrul unei activităţi economice. În schimb, proprietarul legal acceptă de la proprietarul economic plăţile corespunzătoare unui alt ansamblu de riscuri şi beneficii.

Tabelul 15.1 - Înregistrarea a trei tipuri diferite de leasing

Tip de leasing	Metoda de înregistrare a utilizatorului
Leasing operaţional (nu se aplică în cazul resurselor naturale)	Utilizatorul nu este proprietarul economic al activului nefinanciar. Chiriile sunt înregistrate ca plăţi pentru un serviciu, şi anume cheltuieli pentru consum intermediar sau consum final ale administraţiilor publice, ale gospodăriilor populaţiei şi ale IFSLSGP.
Leasing de resurse (numai în cazul resurselor naturale)	Utilizatorul nu este proprietarul economic al resursei naturale. Plăţile sunt chirii (venituri din proprietate).
Leasing financiar	Utilizatorul este proprietarul economic al unui activ nefinanciar, care este finanţat printr-un credit acordat de locator. Plăţile sunt, în majoritate, rambursarea principalului şi plăţi ale dobânzii aferente creditului. O parte din plăţile dobânzilor poate fi înregistrată ca SIFIM, atunci când creditorul este un intermediar financiar. Această plată este clasificată drept cheltuieli pentru consumul intermediar sau consumul final ale administraţiilor publice, ale gospodăriilor populaţiei şi ale IFSLSGP.

Tabelul 15.2 - Înregistrarea a trei tipuri diferite de leasing, în funcţie de tipul operaţiunii

Tip de operaţiune	Tip de utilizare şi active implicate
Consumul intermediar	Leasing operaţional al activelor produse, de exemplu maşini şi drepturi de proprietate intelectuală Servicii SIFIM pentru un leasing financiar
Consumul de capital fix	Numai pentru active produse şi numai pentru proprietarul economic
Cheltuiala pentru consum final	Leasing operaţional pentru bunuri de consum de folosinţă îndelungată Achiziţii de bunuri de consum de folosinţă îndelungată (inclusiv atunci când sunt finanţate printr-un leasing financiar sau sunt cumpărate cu plata în rate) Servicii SIFIM pentru un leasing financiar acordat consumatorilor finali
Achiziţii de active nefinanciare Formare de capital fix Achiziţii de resurse naturale Achiziţii de alte active neproduse	Achiziţii de active produse (inclusiv atunci când sunt finanţate printr-un leasing financiar) Achiziţii de resurse naturale, inclusiv dreptul de utilizare până la epuizarea resursei Achiziţionarea dreptului de a utiliza o resursă naturală pentru o perioadă îndelungată, de exemplu o cotă de pescuit
Plăţi reprezentând venituri din proprietate Chirii Dobânzi	Leasing de resurse, de exemplu plata pentru utilizarea unei resurse naturale Leasing financiar, de exemplu achiziţionarea unui activ nefinanciar finanţat simultan printr-un credit
Operaţiuni financiare: credit	Leasing financiar, de exemplu achiziţionarea unui activ nefinanciar finanţat simultan printr-un credit

15.06. Definiţie: proprietarul economic al entităţilor cum ar fi un bun, un serviciu, o resursă naturală, un activ sau un pasiv financiar, este unitatea instituţională îndreptăţită să pretindă beneficii asociate utilizării entităţii în cursul unei activităţi economice în temeiul acceptării riscurilor asociate.
15.07. Definiţie: proprietarul legal al entităţilor cum ar fi un bun, un serviciu, o resursă naturală, un activ sau un pasiv financiar, este unitatea instituţională îndreptăţită prin lege şi care în temeiul legii poate pretinde beneficiile asociate acestor entităţi.
Leasinguri operaţionale
15.08. Definiţie: un leasing operaţional este un acord prin care proprietarul legal este şi proprietarul economic şi acceptă riscurile operaţionale şi primeşte beneficiile economice aferente activului, prin impunerea de plăţi pentru utilizarea activului în cadrul unei activităţi productive.
15.09. Un indicator al leasingului operaţional este acela că proprietarului legal îi revine responsabilitatea de a repara sau a întreţine activul.
15.10. În cadrul unui leasing operaţional, activul rămâne în bilanţul locatorului.
15.11. Plăţile efectuate pentru activele produse în cadrul unui leasing operaţional sunt denumite chirii şi sunt înregistrate ca plăţi pentru un serviciu (vezi tabelul 15.2). Caracterul unui leasing operaţionale este cel mai bine descris în legătură cu echipamentele, întrucât leasingurile operaţionale sunt adesea pentru vehicule, macarale, sonde de foraj etc. Totuşi, orice tip de activ nefinanciar poate face obiectul unui leasing operaţional. Serviciul prestat de locator înseamnă mai mult decât simpla punere la dispoziţie a activului. El include alte elemente, cum ar fi confortul şi siguranţa utilizării. În cazul echipamentelor, locatorul sau proprietarul echipamentului menţine în mod obişnuit un stoc de echipamente în bună stare de funcţionare, care pot fi închiriate la cerere sau în urma unei notificări în termen scurt. Locatorul trebuie, în mod normal, să fie specialist în exploatarea echipamentului. Acest lucru este important în cazul echipamentelor de o complexitate ridicată, cum ar fi computerele, pentru care locatarul nu ar avea cunoştinţele tehnice necesare sau facilităţile pentru a întreţine echipamentul în mod corespunzător. Locatorul poate, de asemenea, să se angajeze să înlocuiască echipamentul în cazul unei defecţiuni grave sau de durată. În cazul unei clădiri, locatorul este responsabil de integritatea structurală a clădirii şi de înlocuire, în cazul daunelor produse, de exemplu, de un dezastru natural şi, în general, răspunde de asigurarea bunei funcţionări a ascensoarelor şi a sistemelor de încălzire şi de ventilaţie
15.12. La origine, leasingul operaţional a fost creat pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor care solicită anumite tipuri de echipamente numai la intervale periodice. Numeroase leasinguri operaţionale sunt pe perioade scurte, chiar dacă locatarul poate reînnoi contractul de leasing la expirarea perioadei şi acelaşi utilizator poate folosi acelaşi echipament în mai multe rânduri. Totuşi, odată cu evoluţia unor tipuri din ce în ce mai complexe de echipamente, cu precădere în domeniul electronic, serviciile de întreţinere şi de back-up oferite de locator reprezintă factori importanţi care pot influenţa un utilizator în sensul de a lua în leasing echipamente în loc de a le achiziţiona. Alţi factori care pot convinge utilizatorii să prefere leasingul pe perioade îndelungate în loc de achiziţionare sunt consecinţele pentru bilanţul întreprinderii, pentru fluxul de numerar sau pentru obligaţiile fiscale.
Leasinguri financiare
15.13. Definiţie: un leasing financiar este un acord prin care locatorul este proprietarul legal al unui activ, iar locatarul este proprietarul economic, întrucât acesta din urmă suportă riscurile de exploatare şi primeşte beneficiile economice care rezultă din utilizarea activului într-o activitate de producţie. În schimb, locatorul acceptă un alt ansamblu de riscuri şi de beneficii din partea locatarului, sub formă de rambursări asociate unui credit. Este frecvent cazul în care locatorul, chiar dacă este proprietarul legal al activului, nu intră niciodată în posesia fizică a activului, ci consimte ca activul să fie livrat direct locatarului. Un indicator al leasingului financiar este acela că proprietarului economic îi revine responsabilitatea de a efectua orice reparaţie sau întreţinere necesară a activului.
15.14. În temeiul unui contract de leasing financiar, proprietarul legal este prezentat ca partea care acordă locatarului un credit pe care locatarul îl utilizează pentru a achiziţiona activul. Din acel moment, activul apare în bilanţul locatarului şi nu al locatorului; creditul corespunzător este un activ pentru locator şi un pasiv pentru locatar. Plăţile din cadrul unui leasing financiar sunt considerate plăţi ale dobânzii şi rambursări ale principalului aferent creditului imputat, şi nu chirii. Dacă locatorul este un intermediar financiar, o parte din plată este, de asemenea, considerată drept comision pentru servicii prestate (SIFIM).
15.15. Natura activului care face obiectul leasingului financiar poate fi, foarte adesea, distinctă de activele utilizate de locator în activitatea sa de producţie, de exemplu o aeronavă comercială al cărei proprietar legal este o bancă, dar oferită în leasing unei companii aeriene. Din punct de vedere economic, nu are sens să se înregistreze fie aeronava, fie consumul ei de capital fix în conturile băncii sau să se omită acestea din conturile companiei aeriene. Leasingul financiar permite evitarea acestei forme indezirabile de înregistrare a proprietăţii asupra aeronavei şi a scăderii valorii acesteia, păstrând în acelaşi timp valoarea netă corectă pentru ambele părţi pe toată durata leasingului.
15.16. Este un lucru obişnuit ca perioada leasingului financiar să corespundă duratei totale de viaţă economică a activului. Într-un astfel de caz, valoarea creditului imputat corespunde valorii actualizate a plăţilor care trebuie efectuate în cadrul contractului de leasing. Această valoare acoperă costul activului şi adesea include totodată un comision perceput de locator, care se acumulează pe perioada leasingului. Plăţile efectuate periodic către locator pot fi înregistrate ca patru componente: plăţile dobânzii, rambursările principalului aferent creditului imputat, comisionul locatorului şi SIFIM (dacă locatorul este un intermediar financiar). Dacă termenii contractului nu specifică modul în care se identifică primele trei elemente, rambursarea principalului trebuie să corespundă scăderii în valoare a activului (consumul de capital fix), dobânda care se plăteşte trebuie să corespundă câştigurilor din capitalul aferent activului şi comisionul pentru serviciile prestate trebuie să corespundă diferenţei dintre totalul sumei de plătit şi aceste două elemente.
15.17. Un leasing financiar poate, de asemenea, exista atunci când perioada de leasing este mai mică decât durata de viaţă economică a activului. Şi în acest caz, valoarea creditului imputat acoperă costul activului şi onorariul perceput de locator plus valoarea comisioanelor pentru serviciile care trebuie prestate potrivit termenilor leasingului. Plăţile efectuate periodic către locator se înregistrează ca plăţi ale dobânzii şi rambursări ale principalului corespunzător creditului imputat, comision al locatorului şi SIFIM (dacă locatorul este un intermediar financiar). Pot fi, de asemenea, incluse plăţile anticipate care finanţează reachiziţionarea activului la sfârşitul perioadei de leasing. La sfârşitul perioadei de leasing, activul poate fi transferat în bilanţul locatarului, în funcţie de termenii contractuali. Valoarea creditului rezidual este egală cu valoarea de piaţă preconizată a activului la sfârşitul perioadei de leasing, astfel cum a fost stabilită la începutul leasingului. În acest moment, activul ar putea fi returnat locatorului, locatarul poate să opteze pentru achiziţionarea activului pentru a deveni proprietarul legal al acestuia sau se poate stabili un nou acord de leasing.
Un leasing financiar impune locatarului să suporte riscurile şi să primească beneficiile asociate utilizării activului. Prin urmare, orice câştiguri sau pierderi din deţinere asupra valorii preconizate a activului la sfârşitul perioadei de leasing sunt suportate de locatar. În acest caz, dacă activul este achiziţionat de locatar pentru a deveni proprietarul legal al acestuia la sfârşitul perioadei de leasing, plăţile în bani sunt înregistrate ca rambursări ale creditului, întrucât activul figurează deja în bilanţul locatarului.
Dacă activul este restituit locatorului, atunci se înregistrează o operaţiune care reprezintă achiziţionarea activului la valoarea curentă de piaţă a activului. Încasările sunt utilizate pentru a rambursa valoarea creditului rezidual şi orice diferenţă între valorile respective este înregistrată ca un transfer de capital. Plăţile de-a lungul perioadei de leasing includ adesea plăţi anticipate pentru achiziţionarea activului, astfel încât operaţiunea are loc fără o contrapartidă în bani, întrucât creditul este rambursat integral la acel moment.
Dacă se negociază o perioadă de leasing suplimentară, atunci noul contract trebuie analizat pentru a vedea dacă acesta reprezintă o continuare a unui leasing financiar sau un leasing operaţional.
15.18. Deşi un leasing financiar durează în mod obişnuit câţiva ani, durata leasingului nu determină dacă leasingul trebuie considerat ca fiind un leasing operaţional sau un leasing financiar. În unele cazuri, activul poate fi acordat în sistem de leasing pentru o perioadă scurtă, de exemplu numai câte un an, însă contractul include condiţia potrivit căreia locatarului îi revine întreaga responsabilitate pentru activ, inclusiv întreţinerea şi acoperirea pentru daunele cu caracter excepţional. Chiar dacă perioada leasingului este scurtă şi chiar dacă locatorul nu este o instituţie financiară, dacă locatarul acceptă majoritatea riscurilor asociate cu utilizarea activului în procesul de producţie, precum şi beneficiile, leasingul se înregistrează ca leasing financiar şi nu operaţional. Cu toate acestea, în practică, este dificilă abaterea de la înregistrarea efectuată în conturile întreprinderii, aceasta respectând standardele internaţionale de contabilitate a întreprinderii, potrivit cărora leasingurile financiare se limitează la leasinguri care acoperă cea mai mare parte din durata de viaţă economică a activului.
15.19. Orice societate care se specializează în leasing financiar, chiar dacă este vorba de o societate imobiliară sau de o societate de leasing de avioane, este clasificată ca intermediar financiar care oferă credite unităţilor care primesc în leasing active de la aceasta. Dacă locatorul nu este un intermediar financiar, plăţile asociate cu creditul imputat sunt divizate numai în rambursări ale principalului şi dobânzi; dacă locatorul este o societate financiară, este inclusă o altă componentă care reprezintă comisionul pentru serviciile prestate (SIFIM).
15.20. Contractul de achiziţionare cu plata în rate este un tip de leasing financiar.
Definiţie: un acord de achiziţionare cu plata în rate există atunci când un bun de folosinţă îndelungată este vândut unui cumpărător în schimbul unui anumit număr de plăţi viitoare convenite. Cumpărătorul intră imediat în posesia bunului, deşi, din punct de vedere juridic, acesta rămâne în proprietatea locatorului, cu titlu garanţie, până la efectuarea de către locatar a tuturor plăţilor convenite.
15.21. Acordul de achiziţionare cu plata în rate se limitează, în general, la bunuri de consum de folosinţă îndelungată, majoritatea cumpărătorilor fiind din sectorul gospodăriilor populaţiei. Unităţile care operează contracte de achiziţionare cu plata în rate sunt, de regulă, unităţi instituţionale distincte care lucrează în strânsă cooperare cu vânzătorii de bunuri de consum de folosinţă îndelungată.
15.22. În cazul contractului de achiziţionare cu plata în rate, bunul de folosinţă îndelungată este înregistrat ca şi cum ar fi achiziţionat de cumpărător în ziua în care acesta intră în posesia activului, la preţul de piaţă care ar fi fost realizat în cadrul unei operaţiuni echivalente. Cumpărătorul primeşte un credit imputat cu valoare echivalentă. Plăţile efectuate de cumpărător către finanţator sunt înregistrate ca rambursări ale principalului şi plăţi ale dobânzii, aplicându-se aceeaşi metodă ca şi în cazul contractului de leasing financiar. Activitatea de producţie exercitată de unităţile care propun contracte de achiziţionare cu plata în rate este intermedierea financiară. Întrucât ei nu percep, în general, onorarii directe pentru serviciile prestate, producţia lor totală este considerată SIFIM, calculată ca venit din proprietate de primit minus dobânzile de plătit. Ca şi în cazul contractului de leasing financiar convenţional, poate fi dificil de observat suma dobânzilor de plătit şi, prin urmare, ea trebuie estimată.
Leasinguri de resurse
15.23. Definiţie: un leasing de resurse este un acord prin care proprietarul unei resurse naturale o pune la dispoziţia locatarului, în schimbul unei plăţi înregistrate drept rentă.
15.24. Într-un leasing de resurse, activul resursă rămâne în bilanţul locatorului, chiar dacă este utilizat de locatar. Orice reducere a valorii unei resurse naturale este înregistrată ca dispariţie economică a activelor neproduse (la rubrica K.21 - "Epuizarea resurselor naturale"). Aceasta nu este înregistrată ca o operaţiune similară consumului de capital fix, întrucât nu există capital fix de consumat. Plăţile datorate în cadrul unui leasing de resurse, şi exclusiv astfel de plăţi, sunt înregistrate drept rente.
15.25. Cazul clasic al unui activ care face obiectul unui leasing de resurse este terenul. Cu toate acestea, utilizarea altor resurse naturale este înregistrată în mod similar, şi anume: lemnul, peştele, apa, resursele minerale şi spectrul de frecvenţe radio.
Permise de utilizare a resurselor naturale
15.26. Permisele de utilizare a unei resurse naturale pot fi eliberate de administraţiile publice, dar şi de proprietari privaţi, cum ar fi fermierii şi întreprinderile.
15.27. Atunci când permisele sunt eliberate pentru utilizarea unei resurse naturale, se pot distinge trei opţiuni

de înregistrare (a se vedea tabelul 15.3):
(a) proprietarul poate prelungi sau păstra permisul de utilizare continuă a activului de la o perioadă de leasing la alta.
(b) proprietarul poate permite utilizarea activului resursă pentru o perioadă îndelungată, în aşa fel încât utilizatorul controlează efectiv utilizarea resursei respective de-a lungul acestei perioade, cu o intervenţie minoră sau fără intervenţia proprietarului.
(c) proprietarul permite utilizarea până la epuizare a activului resursă.
Prima opţiune este înregistrată drept leasing de resurse şi ar trebui înregistrată sub formă de rentă.
A doua opţiune poate nu numai să ducă la înregistrarea unei rente, ci şi la crearea unui activ pentru utilizator, distinct de resursa ca atare, dar în care valoarea activului resursă şi activul care permite utilizarea acesteia sunt legate.
Acest activ (categoria AN.222) este recunoscut numai dacă valoarea beneficiilor pe care le conferă titularului şi care depăşesc valoarea care revine emitentului este realizabilă prin transferul activului. Astfel de permise sunt prima dată observate prin apariţia economică a activelor (categoria K.1, a se vedea punctul 6.06 subpunctul g). Dacă valoarea activului nu este realizată, ea va tinde treptat spre zero către sfârşitul perioadei de leasing.
A treia opţiune are ca rezultat vânzarea (sau posibil o expropriere) resursei naturale înseşi.

Tabelul 15.3 - Înregistrarea a trei tipuri diferite de permise de utilizare a resurselor naturale

Tip de utilizare	Metodă de înregistrare
Permis pentru utilizare temporară, posibil pentru o perioadă îndelungată	Leasing de resurse: rentă (venituri din proprietate)
Controlul efectuat de utilizator în cursul unei perioade îndelungate, riscuri suportate şi beneficii obţinute de utilizator, transferabilitatea permisului la o valoare realizabilă	Rentă şi crearea unui nou activ pentru dreptul de utilizare a resursei naturale
Utilizarea până la epuizare; utilizare permanentă (toate riscurile şi beneficiile revin utilizatorului)	Vânzarea resursei naturale

15.28. În vederea diferenţierii între rentă, crearea unui activ nou şi vânzarea de resurse naturale, criteriul major este transferul de riscuri şi beneficii. Resursa naturală este vândută dacă toate riscurile şi beneficiile au fost transferate. Un nou activ este creat dacă transferul de riscuri şi beneficii are drept rezultat un permis distinct şi transferabil, cu o valoare realizabilă. Recurgerea la alte criterii, cum ar fi acordurile prealabile privind plăţile, plăţile iniţiale, durata permisului şi tratamentul în conturile întreprinderii, poate fi înşelătoare, întrucât aceste elemente nu reflectă neapărat transferul de riscuri şi beneficii.
15.29. Resursele naturale, cum ar fi resursele funciare şi minerale, pot fi achiziţionate de nerezidenţi. Cu toate acestea, vânzarea resurselor naturale nu se înregistrează ca vânzare către o unitate nerezidentă. În astfel de cazuri, se creează o unitate rezidentă fictivă care deţine titlul de proprietate asupra resursei naturale şi, prin urmare, unitatea nerezidentă deţine capitalul unităţii rezidente fictive. O înregistrare similară se aplică în cazul achiziţiei de către rezidenţi a resurselor naturale din restul lumii.
15.30. Veniturile administraţiilor publice provenind dintr-un tip specific de resurse naturale (de exemplu, veniturile din petrol şi gaze naturale) pot consta într-o serie amplă de operaţiuni. Exemple:
(a) rente în cazul leasingului de resurse;
(b) punerea la dispoziţie a activelor neproduse, cum ar fi vânzarea resurselor naturale sau vânzarea de licenţe pentru exploatare pe parcursul unei perioade îndelungate;
(c) dividende din partea unei societăţi publice care exploatează resursele naturale;
(d) impozite pe societăţi plătite de societăţile care exploatează resursele naturale.
Permise de exercitare a unor activităţi specifice
15.31. Pe lângă licenţele şi leasingurile de utilizare a unui activ, se poate acorda un permis de exercitare a unei activităţi specifice, în mod independent de alte active utilizate în activitatea respectivă. Permisele nu depind de criterii de eligibilitate (cum ar fi reuşita la un examen pentru a obţine un permis de conducere), ci sunt concepute pentru a limita numărul de unităţi individuale care au dreptul să exercite activitatea în cauză. Aceste permise pot fi eliberate de administraţiile publice sau de unităţile instituţionale private şi în cele două cazuri se aplică tratamente diferite.

Tabelul 15.4 - Înregistrarea utilizării şi achiziţionării de active nefinanciare, în funcţie de tipul de operaţiune şi de flux

Tip de operaţiune	Tip de utilizare/achiziţionare, tip de activ şi tip de plată
Consumul intermediar	Leasing operaţional al activelor produse, de exemplu maşini şi drepturi de proprietate intelectuală Plăţi periodice efectuate de către societăţi pentru distribuţia apei Servicii SIFIM legate de acordarea unui leasing financiar
Consumul de capital fix	Numai pentru active produse şi pentru proprietarul economic
Cheltuiala pentru consum final	Leasing operaţional pentru bunuri de consum de folosinţă îndelungată Achiziţia de bunuri de consum de folosinţă îndelungată, inclusiv atunci când sunt finanţate printr-un leasing financiar sau printr-un contract de achiziţionare cu plata în rate
Achiziţii de active nefinanciare Formare brută de capital fix Achiziţii de resurse naturale Achiziţii de alte active neproduse	Achiziţii de active produse (inclusiv atunci când sunt finanţate printr-un leasing financiar) Achiziţionarea unei resurse naturale, inclusiv dreptul de utilizare până la epuizarea resursei Achiziţionarea dreptului de a utiliza o resursă naturală pentru o perioadă îndelungată, de exemplu o cotă de pescuit Contracte transferabile de multiproprietate în regim de timp partajat Achiziţionarea unui contract transferabil către un terţ Contracte pentru producţia viitoare, cum ar fi contractele cu fotbalişti sau scriitori
Plăţi ca venituri din proprietate Chirii	Leasing de resurse, de exemplu plata pentru utilizarea pe termen scurt a unei resurse naturale Plăţi periodice pentru dreptul de a extrage apă Leasing financiar, de exemplu achiziţionarea unui activ nefinanciar finanţat simultan printr-un credit
Transfer de venituri Alte impozite pe producţie	Permise eliberate de administraţiile publice pentru exercitarea unei activităţi care este independentă de criteriile de eligibilitate sau pentru care se percepe o plată disproporţionată în comparaţie cu costurile de administrare a sistemului permiselor Permise de emisii eliberate de administraţiile publice pentru a controla emisiile totale
Operaţiuni financiare: credit	Leasing financiar, de exemplu achiziţionarea unui activ nefinanciar finanţat simultan printr-un credit
Alte variaţii de volum ale activelor	Utilizarea până la epuizare a resurselor naturale de către proprietar Defrişări, pescuit sau vânat ilegal (confiscare fără compensaţie a activelor cultivate sau a resurselor naturale)
Variaţii ale preţului activelor	Expirarea contractelor, a licenţelor şi a permiselor înregistrate ca active

15.32. Atunci când administraţiile publice restrâng numărul de automobile autorizate să funcţioneze ca taxiuri sau limitează numărul cazinourilor, de exemplu, prin eliberarea de permise, ele creează, de fapt, profituri de monopol pentru operatorii autorizaţi şi recuperează o parte din profituri sub formă de comisioane. Astfel de comisioane sunt înregistrate ca alte taxe. Principiul se aplică în toate cazurile în care administraţiile publice eliberează permise pentru a limita numărul de unităţi care operează într-un anumit domeniu, limita fiind stabilită arbitrar şi nefiind dependentă numai de criterii de eligibilitate.
15.33. În principiu, dacă permisul este valabil mai mulţi ani, plata se înregistrează pe baza principiilor contabilităţii dreptului constatat printr-o înregistrare într-un alt cont de primit sau de plătit, pentru valoarea comisionului aferent permisului pentru anii viitori.
15.34. Elementul care încurajează achiziţionarea unui astfel de permis este convingerea titularului permisului că va dobândi, în consecinţă, dreptul de a realiza profituri de monopol pe baza veniturilor viitoare care vor fi superioare plăţilor pentru dobândirea drepturilor corespunzătoare. Beneficiul pentru titular care depăşeşte valoarea care revine emitentului este tratat ca un activ dacă titularul permisului poate realiza acest beneficiu prin transferarea activului. Tipul activului este descris ca permis de exercitare a unor activităţi specifice (AN.223).
15.35. Permisul de exercitare a unor activităţi specifice apare pentru prima dată ca activ în contul altor variaţii de volum ale activelor. Modificările de volum, atât în sens crescător, cât şi descrescător sunt înregistrate în contul de reevaluare.
15.36. Valoarea permisului ca activ este determinată de valoarea la care poate fi vândut sau, dacă această cifră nu este disponibilă, este estimată ca fiind valoarea actuală a fluxului viitor de profituri de monopol. Dacă permisul este vândut mai departe, noul proprietar îşi asumă dreptul de a primi o rambursare din partea administraţiilor publice dacă permisul este anulat, precum şi dreptul de a obţine profituri de monopol.
15.37. Un permis eliberat de administraţiile publice pentru exercitarea unei activităţi specifice este tratat ca activ numai atunci când sunt îndeplinite următoarele condiţii:
(a) activitatea în cauză nu utilizează un activ care aparţine administraţiilor publice; în cazul în care se foloseşte un astfel de activ, permisul pentru utilizarea activului este tratat ca leasing operaţional, leasing financiar, leasing de resurse sau, eventual, ca achiziţie a unui activ care reprezintă permisul de utilizare a activului la discreţia titularului permisului pentru o perioadă îndelungată;
(b) permisul nu este eliberat sub rezerva unui criteriu de eligibilitate; permisele de acest tip sunt tratate fie ca taxe, fie ca plăţi pentru servicii;
(c) numărul de permise este limitat şi astfel permite titularului să obţină profituri de monopol atunci când exercită activitatea în cauză;
(d) titularul permisului trebuie să fie în măsură să vândă permisul unui terţ.
Dacă oricare dintre condiţii nu este îndeplinită, plăţile sunt tratate ca impozite sau ca plăţi pentru servicii.
15.38. Pentru alte unităţi decât administraţiile publice, este mult mai puţin obişnuit să fie în măsură să limiteze participarea la o anumită activitate. Un exemplu este cazul în care apartenenţa la o organizaţie profesională este fie obligatorie, fie dezirabilă şi există un număr strict limitat de participanţi. Un exemplu este cazul în care deţinătorul unei proprietăţi limitează numărul de unităţi care operează pe proprietatea sa, şi anume un hotel care are o politică conform căreia numai o singură societate de taxiuri este autorizată să preia clienţii. În aceste cazuri, permisele sunt tratate ca plăţi pentru servicii. În principiu, plata se înregistrează pe baza principiilor contabilităţii dreptului constatat de-a lungul întregii perioade pentru care permisul este valabil. În principiu, nu există niciun motiv pentru care aceste permise să nu poată fi tratate ca active dacă sunt comercializabile, deşi această situaţie nu se întâlneşte frecvent.
15.39. Un permis eliberat de o unitate, alta decât administraţiile publice, pentru exercitarea unei activităţi specifice este tratat ca activ numai atunci când sunt îndeplinite toate condiţiile următoare:
(a) activitatea în cauză nu utilizează un activ care aparţine emitentului permisului; în caz contrar, permisul de utilizare a activului este tratat ca leasing operaţional, leasing financiar sau leasing de resurse;
(b) numărul de permise este limitat şi astfel permite titularului să obţină profituri de monopol atunci când exercită activitatea în cauză;
(c) titularul permisului trebuie să fie, din punct de vedere juridic şi practic, în măsură să vândă permisul unui terţ.
Dacă oricare dintre aceste condiţii nu este îndeplinită, plăţile sunt înregistrate ca plăţi pentru un serviciu.
15.40. Administraţiile publice eliberează permise de emisii pentru a controla emisiile totale. Astfel de permise nu implică utilizarea unui activ natural, întrucât nicio valoare nu este atribuită atmosferei, prin urmare nu este un activ economic, iar comisioanele pentru permis sunt, în consecinţă, clasificate drept impozite. Permisele sunt comercializabile şi există o piaţă activă pentru acestea. Prin urmare, permisele constituie active şi sunt evaluate la preţul de piaţă la care pot fi vândute.
Parteneriatele public-privat (PPP)
15.41. Parteneriatele public-privat (PPP) sunt contracte pe termen lung între două unităţi, prin care o unitate dobândeşte sau produce un activ sau o serie de active, îl exploatează pentru o perioadă şi ulterior transferă activul unei alte unităţi. Contractele de acest tip se încheie de obicei între o întreprindere privată şi administraţiile publice, însă sunt posibile şi alte combinaţii, în care o societate publică reprezintă una dintre cele două părţi sau în care o IFSL privată reprezintă a doua parte.
Administraţiile publice se angajează în PPP dintr-o serie de motive, incluzând speranţa că administrarea privată va duce la un proces de producţie mai eficient şi că se poate obţine acces la o gamă mai largă de surse financiare, precum şi din dorinţa de a reduce datoriile publice.
În perioada contractuală, contractantul PPP deţine proprietatea legală. La încheierea perioadei contractuale, administraţiile publice deţin atât proprietatea economică, cât şi cea legală.
Mai multe informaţii despre PPP se găsesc în capitolul 20 (conturile administraţiilor publice).
Contracte de concesionare a serviciilor
15.42. Contractele de concesionare a serviciilor oferă unei societăţi dreptul exclusiv de a presta anumite servicii. De exemplu, în cazul unei concesionări de servicii publice, o societate privată încheie un contract cu administraţiile publice pentru a deţine dreptul exclusiv de a exploata, menţine şi realiza o investiţie într-o utilitate publică (cum ar fi sistemul de alimentare cu apă sau o autostradă cu taxă) pentru un anumit număr de ani. Contractele de concesionare de servicii nu se înregistrează ca active atunci când nu sunt transferabile sau nu se poate realiza nicio valoare din transferul lor.
Contracte de leasing operaţional comercializabile (AN.221)
15.43. Leasingurile operaţionale comercializabile sunt drepturi de proprietate ale terţilor referitoare la active nefinanciare, altele decât resursele naturale. Leasingul trebuie să îi confere titularului beneficii economice superioare faţă de comisioanele care trebuie plătite, iar titularul ar trebui să poată realiza beneficiile respective prin transferarea lor. Valoarea leasingului este valoarea aferentă beneficiului titularului care depăşeşte valoarea care revine emitentului. Leasingurile operaţionale comercializabile pot include toate tipurile de contracte de închiriere şi de leasing operaţional. De exemplu, un locatar poate subînchiria un apartament unui terţ.
Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri şi servicii viitoare (AN.224)
15.44. Contractele pentru producţia viitoare pot, de asemenea, să genereze active reprezentând drepturi de proprietate asupra unor terţi. Valoarea unor astfel de contracte este valoarea beneficiului titularului care depăşeşte valoarea care revine emitentului. Exemple:
(a) drepturi exclusive pentru ca o altă persoană să lucreze pentru emitent (de exemplu, jucătorii de fotbal) sau să publice opere literare sau interpretări muzicale. Valoarea unor astfel de drepturi este profitul care poate fi realizat la transferarea drepturilor şi care depăşeşte costurile de anulare ale contractului existent;
(b) contracte de multiproprietate în regim de timp partajat. Numai o parte din contractele de multiproprietate trebuie privite ca achiziţie de activ:
1. dacă proprietarul are un spaţiu desemnat, disponibil în mod continuu, dacă este eligibil pentru a ocupa un loc în comitetul de administrare a sistemului, sau dacă poate vinde sau lăsa moştenire dreptul său după cum doreşte, atunci este foarte probabil ca respectivul contract să fie un activ de acelaşi tip ca şi o locuinţă;
2. dacă proprietarul are un contract fix în baza căruia are la dispoziţie un anumit tip de cazare la un moment stabilit pentru o perioadă definită, este probabil ca acesta să reprezinte un leasing plătit în avans, de exemplu cheltuieli pentru consum final achitate în avans de gospodării;
3. acest leasing plătit în avans poate fi subînchiriat ocazional sau vândut pentru restul perioadei de leasing, ca leasing operaţional transferabil;
4. un participant la un sistem bazat pe puncte poate avea un cont primitor numai prin intermediul unui activ.

CAPITOLUL 16: ASIGURĂRI

INTRODUCERE

16.01. Asigurările reprezintă o activitate în care unităţi instituţionale sau grupuri de unităţi se protejează împotriva consecinţelor financiare negative ale unor evenimente incerte specifice. Pot fi distinse două tipuri de asigurări: asigurări sociale şi alte asigurări.

16.02. Asigurările sociale sunt sisteme care acoperă riscurile şi nevoile sociale. Frecvent ele sunt organizate colectiv pentru un grup; participarea la sistem este în general obligatorie sau încurajată de o parte terţă. Asigurările sociale cuprind: sistemele de securitate socială impuse, controlate şi finanţate de administraţia publică; sistemele legate de încadrarea în muncă furnizate sau administrate de angajatori în numele salariaţilor lor. Asigurările sociale sunt descrise în capitolul 17.

16.03. Asigurările altele decât asigurările sociale oferă acoperire împotriva unor evenimente precum decesul, supravieţuirea, incendiile, catastrofele naturale, inundaţiile, accidentele rutiere etc. Asigurările în caz de deces şi de supravieţuire sunt cunoscute sub numele de asigurări de viaţă, iar asigurările împotriva tuturor celorlalte evenimente sunt cunoscute sub numele de asigurări generale.

16.04. Prezentul capitol tratează asigurările de viaţă şi asigurările generale. El descrie modul în care activităţile de asigurare sunt înregistrate în conturi.

16.05. Drepturile şi obligaţiile legate de o asigurare sunt definite de poliţa de asigurare. Poliţa reprezintă un acord între un asigurător şi o altă unitate instituţională, numită titularul poliţei. În temeiul acordului, titularul poliţei efectuează o plată numită primă către asigurător şi, atunci când se produce un anumit eveniment, asigurătorul efectuează o plată numită indemnizaţie către titularul poliţei sau către o persoană desemnată. În acest mod, titularul poliţei se protejează împotriva anumitor forme de risc; prin mutualizarea riscurilor, asigurătorul urmăreşte ca primele încasate să depăşească sumele pe care trebuie să le plătească în calitate de indemnizaţii.

16.06. Poliţa de asigurare defineşte rolurile părţilor implicate, care sunt următoarele:

(a) asigurătorul care oferă acoperirea;

(b) titularul poliţei care este responsabil pentru plata primelor;

(c) beneficiarul care primeşte indemnizaţia;

(d) persoana asigurată sau obiectul riscului.

În practică, titularul poliţei, beneficiarul şi persoana asigurată pot fi aceeaşi persoană. Poliţa enumeră rolurile respective şi specifică persoana care corespunde fiecărui rol.

16.07. Cea mai frecventă formă de asigurare se numeşte asigurare directă, în cazul căreia unităţile instituţionale încheie o asigurare cu un asigurător pentru a acoperi consecinţele financiare ale unor riscuri specifice. Asigurătorii directi se pot asigura la rândul lor, asigurând o parte a riscurilor asigurate direct prin intermediul altor asigurători. Aceasta se numeşte reasigurare, iar furnizorii ei se numesc reasigurători.

Asigurare directă

16.08. Există două tipuri de sisteme de asigurare directă: asigurări de viaţă şi asigurări generale.

16.09. Definiţie: asigurările de viaţă reprezintă o activitate în care titularul unei poliţe efectuează plăţi regulate către un asigurător, iar în schimbul acestor plăţi asigurătorul se angajează să plătească beneficiarului o sumă convenită sau o rentă, la o dată convenită sau mai devreme, dacă persoana asigurată decedează înainte de data respectivă. O poliţă de viaţă poate acorda prestaţii ca urmare a unei serii de riscuri. De exemplu, o poliţă de asigurare de viaţă pentru vârstă înaintată poate acorda o prestaţie atunci când persoana asigurată împlineşte 65 de ani, iar după decesul persoanei asigurate poate acorda o prestaţie soţului/soţiei persoanei asigurate pe toată durata vieţii.

16.10. Asigurarea de viaţă acoperă şi asigurările suplimentare împotriva vătămărilor corporale, inclusiv incapacitatea de muncă, asigurarea împotriva decesului ca urmare a unui accident şi asigurarea împotriva invalidităţii ca urmare a unui accident sau a unei boli.

16.11. Unele categorii de asigurări de viaţă oferă indemnizaţii dacă evenimentul asigurat se produce, de exemplu o asigurare care este legată de un credit ipotecar şi care plăteşte o prestaţie numai pentru a recupera ipoteca dacă persoana care realizează veniturile decedează înainte de scadenţa creditului corespunzător. Majoritatea acestor categorii conţin un element de economie semnificativ combinat cu un element de acoperire a riscurilor. Având în vedere elementul de economie important, asigurarea de viaţă este considerată o formă de economie, iar operaţiunile corespunzătoare sunt înregistrate în contul financiar.

16.12. Definiţie: asigurările generale reprezintă o activitate în care titularul unei poliţe efectuează plăţi regulate către un asigurător, iar în schimbul acestor plăţi asigurătorul se angajează să plătească beneficiarului o sumă convenită în cazul producerii unui eveniment altul decât decesul unei persoane. Printre exemplele de astfel de evenimente se numără: accidentele, boala, incendiile etc. Asigurările împotriva accidentelor care acoperă riscuri legate de viaţă sunt clasificate ca asigurări generale în majoritatea ţărilor europene.

16.13. O poliţă de asigurare de viaţă care acordă o prestaţie în cazul unui deces survenit într-un anumit termen, dar nu şi în alte circumstanţe, numită de obicei asigurare la termen, este tratată în conturile naţionale ca asigurare generală, deoarece indemnizaţia este plătibilă numai dacă se produce un eveniment specificat, şi nu în alte cazuri. Ca urmare a modului în care unităţile de asigurare îşi ţin contabilitatea, s-ar putea ca în practică să nu fie mereu posibil să se facă distincţie între asigurările la termen şi asigurările de viaţă. În astfel de situaţii, asigurarea la termen poate fi tratată în acelaşi mod ca asigurarea de viaţă.

16.14. Atât asigurările de viaţă, cât şi asigurările generale implică o dispersie a riscurilor. În general, asigurătorii încasează plăţi regulate ale unor prime cu valoare mică de la titularii poliţelor şi plătesc sume mai mari beneficiarilor atunci când survin evenimentele acoperite de poliţă. Pentru asigurările generale, riscurile sunt dispersate asupra întregii populaţii care încheie poliţe de asigurare. Un asigurător stabileşte valoarea primelor practicate pentru a furniza un serviciu de asigurări dintr-un anumit an în funcţie de numărul de indemnizaţii pe care estimează că le va plăti în anul respectiv. În general, numărul beneficiarilor este mult mai mic decât cel al titularilor poliţelor de asigurare. Pentru titularul unei poliţe individuale de asigurare generală, nu există nicio relaţie între primele plătite şi indemnizaţiile primite, chiar şi pe termen lung, dar asigurătorul stabileşte o astfel de relaţie pentru fiecare categorie de asigurări generale în fiecare an. Pentru asigurările de viaţă, existenţa unei relaţii între prime şi indemnizaţii de-a lungul timpului este importantă atât pentru titularii poliţelor, cât şi pentru asigurător. Pentru o persoană care încheie o poliţă de asigurare de viaţă, se preconizează ca prestaţiile de primit să fie cel puţin la fel de mari ca primele plătite până în momentul în care prestaţia este datorată, iar asigurarea de viaţă este o formă de economie. Asigurătorul trebuie să combine acest aspect al poliţei cu calculele actuariale privind speranţa de viaţă a populaţiei asigurate, inclusiv riscul de accidente mortale, pentru a determina relaţia dintre nivelul primelor şi cel al prestaţiilor. În plus, în intervalul de timp dintre primirea primelor şi plata prestaţiilor, asigurătorul realizează venituri din investirea unei părţi a primelor primite. Acest venit influenţează şi nivelurile primelor şi ale prestaţiilor stabilite de asigurători.

16.15. Există diferenţe semnificative între asigurările de viaţă şi asigurările generale, care determină tipuri diferite de intrări în conturi. Asigurările generale realizează o redistribuire în perioada curentă între toţi titularii poliţelor şi un număr mic de beneficiari. Asigurările de viaţă redistribuie în principal primele plătite în cursul unei perioade de timp, sub formă de prestaţii plătite mai târziu aceluiaşi titular al unei poliţe.

Reasigurare

16.16. Definiţie: un asigurător poate oferi protecţie pentru un număr neaşteptat de mare de indemnizaţii, sau pentru indemnizaţii neobişnuit de mari, prin încheierea unei poliţe de reasigurare cu un reasigurător. Societăţile de reasigurare sunt concentrate într-un număr limitat de centre financiare, şi astfel multe dintre fluxurile de reasigurare constituie operaţiuni cu restul lumii. Se întâmplă frecvent ca reasigurătorii să încheie poliţe de reasigurare cu alţi reasigurători pentru a-şi dispersa riscurile mai departe. Această reasigurare extinsă se numeşte retrocesiune.

16.17. Limitarea riscurilor se poate realiza şi dacă un grup de asigurători, numiţi coasigurători, acceptă concomitent riscurile asociate cu o singură poliţă. Fiecare asigurător individual este responsabil pentru propria parte a poliţei, primeşte partea corespunzătoare a primei şi plăteşte aceeaşi parte în cazul plăţii unei indemnizaţii sau unei prestaţii. Poliţa este administrată fie de managerul principal, fie de brokerul de asigurare. Lloyds of London reprezintă un exemplu de piaţă de asigurări în care riscurile directe şi indirecte sunt dispersate între un număr mare de coasigurători.

16.18. Asigurătorul direct are mai multe opţiuni pentru a organiza acoperirea indirectă împotriva riscurilor acceptate de acesta. Se pot identifica următoarele categorii de reasigurare:

(a) Reasigurarea proporţională, atunci când titularul poliţei cedează unui reasigurător un procent stabilit de comun acord al tuturor riscurilor sau al tuturor riscurilor unui portofoliu specificat de poliţe de asigurare directă. Aceasta înseamnă că asigurătorul direct transferă procentul corespunzător al primelor către reasigurător, care va plăti aceeaşi proporţie a indemnizaţiilor când acestea vor fi de plătit. În aceste cazuri, orice comision de reasigurare plătit de reasigurător titularului poliţei este tratat ca o reducere a primelor de reasigurare emise.

(b) Reasigurarea neproporţională cunoscută sub numele de reasigurare excedent de daună, în cadrul căreia reasigurătorul este expus riscului numai dacă valoarea indemnizaţiei directe depăşeşte un prag convenit. Dacă nu există indemnizaţii directe care depăşesc pragul sau cele care depăşesc pragul sunt puţine, reasigurătorul poate transfera o parte din profiturile sale asigurătorului direct. Împărţirea profitului este tratată în conturi ca transfer curent de la reasigurător către asigurătorul direct, în mod similar cu plata indemnizaţiilor.

Unităţile implicate

16.19. Unităţile instituţionale implicate în asigurările directe şi în reasigurări sunt în special asigurători. Este posibil ca alte tipuri de întreprinderi să realizeze asigurări ca activitate secundară, dar în general reglementările juridice legate de asigurări prevăd obligaţia de a dispune de o contabilitate separată care să acopere toate aspectele activităţii de asigurări şi, prin urmare, se poate identifica o unitate instituţională separată, clasificată în cadrul subsectoarelor societăţi de asigurare (S.128) şi fonduri de pensii (S.129). Administraţia publică poate desfăşura alte activităţi de asigurări, dar şi în acest caz este probabil să poată fi identificată o unitate separată. Deşi s-a menţionat că pot fi implicate alte sectoare, în cele ce urmează se presupune că asigurătorii, rezidenţi sau nerezidenţi, realizează toate asigurările.

16.20. Unităţile care exercită, în principal, activităţi strâns legate de asigurare, dar care nu îşi asumă ele însele riscuri, sunt auxiliari de asigurări. Astfel de unităţi sunt clasificate în subsectorul auxiliari financiari (S.126) şi includ, de exemplu, următoarele:

(a) brokerii de asigurare;

(b) instituţiile private fără scop lucrativ în serviciul întreprinderilor de asigurare şi al fondurilor de pensii;

(c) unităţile a căror activitate principală de a acţiona ca autorităţi de supraveghere a societăţilor de asigurare, a fondurilor de pensii şi a pieţelor de asigurare.

PRODUCŢIA ASIGURĂRILOR DIRECTE

16.21. Societatea de asigurări acceptă o primă de la un client şi o păstrează până la plata unei indemnizaţii sau până când perioada de asigurare expiră. Între timp, societatea de asigurare investeşte prima, iar venitul din investiţii reprezintă o sursă suplimentară de fonduri din care să acopere orice indemnizaţie datorată. Societatea de asigurare stabileşte valoarea primelor astfel încât suma primelor plus venitul din investirea acestora minus valoarea preconizată a indemnizaţiilor să permită existenţa unei marje pe care societatea de asigurare să o poată păstra; această marjă reprezintă producţia societăţii de asigurări. Măsurarea producţiei ramurii asigurărilor reflectă politicile asigurătorilor privind stabilirea primelor. În acest scop, este necesar să se definească patru aspecte separate, şi anume:

(a) primele încasate;

(b) primele suplimentare;

(c) indemnizaţiile de plătit sau prestaţiile datorate;

(d) provizioanele tehnice de asigurare.

Fiecare dintre aceste aspecte este discutat pe rând înainte de a discuta măsurarea producţiei pentru asigurările generale directe, pentru asigurările de viaţă directe şi pentru reasigurări.

Primele încasate

16.22. Definiţie: primele încasate reprezintă proporţia primelor emise care a fost încasată în perioada contabilă.

Primele emise acoperă perioada contractată în polița de asigurare. Diferența dintre primele emise și primele încasate reprezintă sume constituite și incluse în provizioanele pentru prime neîncasate. Astfel de sume sunt tratate ca active ale titularilor polițelor. Conceptul de primă încasată în contabilitatea asigurărilor este coerent cu principiul contabilității dreptului constatat care caracterizează conturile naționale.
16.23. Prima de asigurare este fie o primă periodică plătită lunar sau anual, fie o primă unică plătită în general la începutul perioadei asigurate. Primele unice sunt frecvente pentru asigurarea riscurilor asociate cu evenimente de mari proporții, precum construcția unor clădiri sau utilaje mari și transportul rutier, feroviar, maritim sau aerian de mărfuri.
16.24. Primele încasate în anul în cauză au următoarea formă:
primele emise
plus provizioanele pentru primele neîncasate la începutul anului contabil
minus provizioanele pentru primele neîncasate la sfârșitul anului contabil.
Sau, prezentate în alt mod, ele au următoarea formă:
primele emise
minus modificarea (minus creșterea sau plus descreșterea) provizioanelor pentru primele neîncasate.
16.25. Provizioanele pentru primele neîncasate și alte provizioane sunt incluse în provizioanele tehnice de asigurări generale (AF.61) și în provizioanele tehnice de asigurări de viață (AF.62). Provizioanele tehnice de asigurare sunt descrise la punctele 16.43-16.45.
16.26. Frecvent, titularii polițelor trebuie să plătească o taxă separată pentru plata primelor de asigurare. În multe țări, primele de asigurare de viață sunt excluse de la plata acestei taxe de asigurare. Deoarece asigurătorii trebuie să transfere această taxă către administrația publică, sumele relevante nu intră în conturile anuale ale asigurătorilor. Numai o sumă relativ mică - suma reziduală relativă la anul în curs care urmează să fie transferată către administrația publică - ar putea intra în bilanțul asigurătorilor în cadrul creditelor comerciale. Plățile de taxe nu sunt înregistrate ca atare în conturile asigurătorilor. În conturile naționale o astfel de taxă este tratată ca taxă pe produse. Se consideră că titularii polițelor plătesc astfel de sume direct în conturile autorităților fiscale.
Prime suplimentare
16.27. Definiție: primele suplimentare sunt venitul realizat din investițiile provizioanelor tehnice de asigurare ale asigurătorilor, care reprezintă pasive față de titularii polițelor.
16.28. În special pentru asigurările de viață, dar și, într-o măsură mai mică, pentru asigurările generale, suma totală a prestațiilor datorate sau a indemnizațiilor de plătit într-o anumită perioadă depășește frecvent primele încasate. De obicei primele sunt plătite regulat, frecvent de la începutul perioadei de asigurare, în timp ce indemnizațiile se plătesc mai târziu, iar în cazul asigurărilor de viață prestațiile sunt adesea plătite cu mulți ani mai târziu. În intervalul de timp dintre plata primei și momentul în care indemnizația este de plătit, suma în cauză este la dispoziția asigurătorului, care poate să o investească, realizând venituri. Astfel de sume se numesc provizioane tehnice de asigurare. Venitul realizat din provizioane permite asigurătorilor să practice prime mai mici decât dacă nu ar dispune de venitul respectiv. Măsurarea serviciului furnizat ține cont de valoarea acestui venit, precum și de cuantumul relativ al primelor și al indemnizațiilor.
16.29. Pentru asigurările generale, chiar dacă este posibil să existe o primă de plătit la începutul unei perioade de acoperire, primele sunt încasate numai în mod continuu, în cursul perioadei în cauză. În orice moment înainte de sfârșitul acoperirii, asigurătorul dispune de o sumă datorată titularului poliței legată de serviciile și indemnizațiile posibile de furnizat în viitor. Aceasta reprezintă un tip de credit acordat asigurătorului de către titularul poliței, descris ca prime neîncasate. În mod similar, deși indemnizațiile devin de plătit de către asigurător din momentul în care evenimentul specificat în poliță se produce, este posibil ca ele să fie plătite mai târziu, frecvent din cauza negocierilor privind sumele datorate. Aceasta reprezintă o altă formă similară de credit, denumită provizioane pentru cereri de despăgubiri.
16.30. Pentru asigurările de viață există provizioane similare, dar în acest caz se adaugă alte două elemente de provizioane de asigurări: provizioanele actuariale pentru asigurările de viață și provizioanele pentru participarea asiguraților la beneficii. Ele reprezintă sume constituite pentru plata prestațiilor viitoare. Provizioanele sunt investite în general în active financiare, iar venitul se prezintă sub forma venitului din investiții. Ele pot fi utilizate pentru a finanța activități economice precum tranzacțiile imobiliare, pentru a genera un excedent net de exploatare, fie în cadrul unei unități separate, fie ca activitate secundară.
16.31. Întregul venit din investiții atribuit titularilor polițelor este prezentat ca de plătit titularilor polițelor în contul de alocare primară a veniturilor. Pentru asigurările generale, se plătește apoi o sumă identică asigurătorului ca prime suplimentare, în contul de distribuire secundară a venitului. Pentru asigurările de viață, primele și primele suplimentare sunt prezentate în contul financiar.
Indemnizațiile ajustate de plătit și prestațiile datorate
16.32. Definiție: indemnizațiile de plătit și prestațiile datorate sunt obligațiile financiare ale asigurătorilor față de beneficiari în legătură cu riscul ca evenimentul să se producă în perioada în cauză, definită în poliță.
16.33. Conceptele de indemnizații de plătit în asigurările generale și de prestații datorate în asigurările de viață sunt coerente cu măsurarea pe baza contabilității dreptului constatat din conturile naționale.
Indemnizații ajustate de asigurări generale de plătit
16.34. Indemnizațiile se pot împărți în indemnizații plătite și indemnizații de plătit. Indemnizațiile de plătit se referă la sumele datorate ca urmare a riscurilor asigurate care s-au produs în cursul anului. Este irelevant dacă titularul poliței a comunicat producerea evenimentului corespunzător. O parte a indemnizațiilor va fi plătită în cursul anului următor sau chiar mai târziu. Pe de altă parte, în anul curent sunt plătite indemnizații rezultând din evenimente care s-au produs în anii trecuți. Partea neplătită a indemnizațiilor de plătit se adaugă la provizioanele pentru cereri de despăgubiri.
16.35. Indemnizațiile de asigurare generală de plătit în cursul anului calendaristic au următoarea formă:
indemnizațiile plătite
minus provizioanele pentru cereri de despăgubiri la începutul anului contabil
plus provizioanele pentru cereri de despăgubiri la sfârșitul anului contabil.
Sau, prezentate diferit, ele au următoarea formă:
indemnizațiile plătite
plus modificarea (plus creșterea sau minus descreșterea) provizioanelor pentru cereri de despăgubiri.
16.36. Orice costuri legate de indemnizații suportate de asigurător, fie externe, fie interne, nu sunt incluse în indemnizațiile de plătit. Astfel de costuri pot fi costuri de achiziționare, de administrare a polițelor, de administrare a investițiilor și de tratare a indemnizațiilor. Este posibil ca unele costuri să nu fie identificabile separat în datele-sursă utilizate în contabilitate. Costurile externe includ cheltuielile pentru activități pe care asigurătorul le-a comisionat unei alte unități, înregistrate prin urmare în conturi drept consum intermediar. Costurile interne includ cheltuielile pentru activități realizate de proprii salariați ai asigurătorilor, prin urmare sunt înregistrate în conturi drept costuri cu forța de muncă.
16.37. În cazul unor catastrofe, pierderile suferite nu afectează valoarea indemnizațiilor. Distrugerile de active cauzate de catastrofe se înregistrează drept transfer de capital de la asigurător la titularul poliței. Avantajul unor astfel de înregistrări este că venitul disponibil al titularului poliței nu crește în mod contraintuitiv, așa cum s-ar întâmpla dacă indemnizațiile ar fi înregistrate altfel (a se vedea punctele 16.92 și 16.93).
16.38. Producția serviciilor de asigurări este un proces continuu; ea nu se realizează numai atunci când se produce riscul. Cu toate acestea, nivelul indemnizațiilor de plătit titularilor polițelor de asigurări generale variază de la an la an, și pot exista evenimente care cauzează un nivel deosebit de ridicat al indemnizațiilor. Nici volumul, nici prețul serviciilor de asigurare nu sunt direct afectate de volatilitatea indemnizațiilor. Asigurătorii stabilesc nivelul primelor pe baza propriilor estimări privind probabilitatea de a plăti indemnizații. Din acest motiv, formula utilizată pentru calculul producției utilizează indemnizațiile de plătit ajustate, care sunt estimări corectate în funcție de volatilitatea indemnizațiilor.
16.39. Estimarea pentru indemnizațiile de plătit ajustate poate fi derivată statistic printr-o metodă bazată pe probabilități, în funcție de experiențele anterioare privind nivelul indemnizațiilor. Cu toate acestea, analizând indemnizațiile de plătit din trecut, trebuie ținut cont de proporția indemnizațiilor respective care este plătită conform condițiilor poliței de reasigurare a asigurătorului direct. De exemplu, dacă asigurătorul direct are o reasigurare excedent de daună, cunoscută sub numele de reasigurare neproporțională, nivelul primelor este stabilit astfel încât să se acopere pierderile până la valoarea maximă acoperită de polița sa de reasigurare, plus prima de reasigurare pe care trebuie să o plătească. Pentru o poliță de reasigurare proporțională, primele sunt stabilite astfel încât să se acopere proporția de indemnizații care trebuie plătite, plus prima de reasigurare.
16.40. O metodă alternativă de ajustare a indemnizațiilor de plătit pentru a ține cont de volatilitatea lor este utilizarea datelor contabile privind variația propriilor fonduri și a provizioanelor pentru egalizare. Provizioanele pentru egalizare sunt sume pe care asigurătorii le constituie, în conformitate cu cerințele juridice sau administrative, în scopul de a acoperi în viitor indemnizații excepționale sau neașteptat de mari. Astfel de sume sunt incluse în cadrul provizioanelor tehnice de asigurări generale (AF.61).
Prestații de asigurări de viață datorate
16.41. Prestațiile de asigurări de viață datorate sunt sumele de plătit în temeiul unei polițe în perioada contabilă în cauză. În cazul asigurărilor de viață, nu sunt necesare ajustări pentru volatilitate neașteptată.
16.42. Orice costuri legate de prestații nu se includ în prestațiile datorate, ci se înregistrează drept consum intermediar și costuri cu forța de muncă.
Provizioane tehnice de asigurare
16.43. Definiție: provizioanele tehnice de asigurare sunt sumele constituite de asigurători. Provizioanele reprezintă active pentru titularii polițelor și pasive pentru asigurători. Provizioanele tehnice sunt distincte pentru asigurările generale și, respectiv, asigurările de viață și rente.
16.44. În conformitate cu Directiva nr. 91/674/CEE a Consiliului ([1]), se disting șapte tipuri de provizioane tehnice. În fiecare caz, în bilanț figurează suma incluzând reasigurarea, suma cedată reasigurătorilor și suma netă. Cele șapte categorii sunt următoarele:
([1])Directiva nr. 91/674/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1991 privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare consolidate ale întreprinderilor de asigurare (JO L 374, 31.12.1991, p. 7).
(a) provizioanele pentru prime neîncasate - diferența dintre primele emise și primele încasate. Aceste provizioane pot, în funcție de legislația națională, să includă un element separat legat de riscurile în curs;
(b) provizioanele pentru asigurări de viață - astfel de provizioane reflectă valoarea actuală a prestațiilor viitoare preconizate (inclusiv, dar nu numai, participațiile la beneficii declarate) minus valoarea actuală a primelor viitoare. Autoritățile de supraveghere pot fixa un plafon pentru rata de actualizare utilizată în calculul valorii actuale;
(c) provizioanele pentru despăgubiri - diferența dintre indemnizațiile de plătit și cele plătite. Ele sunt egale cu costul final total estimat pentru o societate de asigurări pentru acoperirea tuturor indemnizațiilor rezultate în urma unor evenimente, declarate sau nu, care s-au petrecut până la sfârșitul anului contabil, din care se scad sumele deja plătite din aceste indemnizații;
(d) provizioanele pentru participații la beneficii (dividende, tantieme) și risturne cu condiția să nu fie înscrise în categoria menționată la litera (b)] - care cuprind sumele destinate titularilor polițelor sau beneficiarilor contractelor sub formă de participații la beneficii și risturne, în măsura în care aceste sume nu au fost deja acordate titularilor polițelor sau beneficiarilor contractelor;
(e) provizioanele pentru egalizare cuprind sumele constituite în conformitate cu cerințele legale sau administrative pentru a egaliza fluctuațiile ratelor de pierderi din anii viitori sau pentru acoperirea riscurilor speciale. Este posibil ca autoritățile naționale să nu permită acest tip de provizioane;
(f) alte provizioane tehnice cuprind, printre altele, provizioanele pentru riscurile în curs, dacă acestea nu sunt incluse în categoria menționată la litera (a). Acest element poate include și provizioanele pentru înaintarea în vârstă, ținând cont de efectul înaintării în vârstă asupra valorii indemnizațiilor, de ex. în cazul asigurărilor de sănătate;

(g) provizioanele tehnice pentru polițele de asigurare de viață în cazul în care riscul de investiție este asumat de titularii polițelor. Acest element cuprinde provizioanele tehnice constituite pentru a acoperi pasivele față de titularii polițelor, în contextul polițelor de asigurări de viață în cazul cărora valoarea profitului este determinată în raport cu investițiile pentru care riscurile sunt asumate de titularul poliței, sau în funcție de un indice, precum în cazul asigurării de viață raportate la un indice. Acest element include și provizioanele tehnice ale tontinelor.

16.45. Atunci când se derivă variațiile provizioanelor tehnice de asigurare (F.61 și F.62) utilizate în calculul producției, câștigurile și pierderile din deținere, realizate sau nerealizate, nu sunt incluse.

Definirea producției asigurărilor

16.46. Asigurătorii furnizează un serviciu de asigurări clienților lor, dar nu există tarife explicite pentru serviciul lor.

16.47. Asigurătorul colectează primele și plătește indemnizațiile sau prestațiile atunci când un eveniment asigurat se produce. Indemnizațiile sau prestațiile compensează beneficiarul pentru consecințele financiare ale evenimentului asigurat.

16.48. Provizioanele tehnice de asigurare sunt fondurile pe care asigurătorii le folosesc pentru a investi și a realiza venituri. Astfel de fonduri și venitul din investiții corespunzător (primele suplimentare) sunt un pasiv față de beneficiari.

16.49. Această secțiune descrie informațiile necesare pentru calculul producției serviciilor de asigurări directe și de reasigurări.

Asigurarea generală

16.50. Producția asigurătorului este serviciul furnizat beneficiarilor.

16.51. Dacă se utilizează metoda probabilităților, formula de calcul al producției este următoarea:

primele încasate

plus primele suplimentare

minus indemnizațiile de plătit ajustate;

unde indemnizațiile de plătit ajustate sunt corectate pentru a se ține cont de volatilitatea indemnizațiilor utilizând date istorice sau date contabile privind modificările provizioanelor pentru egalizare și ale fondurilor proprii. Primele suplimentare sunt mai puțin volatile decât indemnizațiile și nu este necesară nicio ajustare pentru volatilitate. Pentru estimarea indemnizațiilor ajustate, informațiile sunt repartizate în funcție de produs, de exemplu asigurări de vehicule, asigurări de clădiri etc.

Dacă datele contabile necesare nu sunt disponibile și datele statistice istorice nu sunt suficiente pentru a permite estimări medii rezonabile privind producția viitoare, producția asigurărilor generale poate fi estimată ca suma costurilor (inclusiv costurile intermediare, costurile cu forța de muncă și costurile de investiție) plus o sumă corespunzând "profitului normal".

Asigurarea de viață

16.52. Producția asigurărilor de viață directe se calculează separat ca:

primele încasate;

plus primele suplimentare;

minus prestațiile datorate;

minus creșterile (plus descreșterile) provizioanelor tehnice și ale participării asiguraților la beneficii.

16.53. Dacă nu sunt disponibile date adecvate pentru a calcula producția asigurărilor de viață conform acestei formule, se utilizează o metodă bazată pe suma costurilor, asemănătoare cu cea descrisă pentru asigurările generale. Ca și pentru asigurările generale, se include o sumă corespunzând profitului normal.

16.54. Câștigurile și pierderile din deținere nu trebuie incluse în calculul producției. Reasigurare

16.55. Formula de calcul al producției serviciilor de reasigurare este analogă celei utilizate pentru asigurările directe. Cu toate acestea, întrucât motivația fundamentală a reasigurării este aceea de a limita expunerea la risc a asigurătorului direct, reasigurătorul tratează indemnizațiile excepțional de mari ca activitate normală. Din acest motiv și pentru că piața reasigurărilor este concentrată într-un număr relativ restrâns de mari societăți din întreaga lume, apariția unei pierderi neașteptat de mari este mai puțin probabilă în cazul reasigurătorului decât în cazul asigurătorului direct, în special pentru reasigurarea excedent de daună.

16.56. Producția de reasigurare este măsurată la fel ca producția asigurărilor generale directe. Cu toate acestea, există unele plăți specifice reasigurărilor. Astfel de plăți sunt comisioanele de plătit asigurătorului direct pentru reasigurarea proporțională și participarea la profit pentru reasigurarea excedent de daună. După ce acestea sunt luate în calcul, producția reasigurărilor este calculată după cum urmează:

Primele încasate minus comisioanele de plătit;

plus primele suplimentare;

minus indemnizațiile ajustate de plătit și participarea la profit.

OPERAȚIUNI ASOCIATE CU ASIGURĂRILE GENERALE

16.57. Această secțiune descrie setul de intrări care înregistrează implicațiile unei polițe de asigurări generale. Polițele pot fi încheiate de întreprinderi, de gospodării ca persoane și de unități din restul lumii. Cu toate acestea, când o poliță încheiată de un membru al unei gospodării se califică drept asigurare socială, intrările necesare sunt cele descrise în capitolul 17.

Alocarea producției asigurărilor între utilizatori

16.58. Producția asigurătorilor din domeniul asigurărilor generale este descrisă la punctul 16.51. Valoarea producției asigurătorilor este înregistrată ca utilizare după cum urmează:

(a) consum intermediar al întreprinderilor, inclusiv al următoarelor sectoare: societăți nefinanciare (S.11), societăți financiare (S.12), administrații publice (S.13), gospodării ale populației ca angajatori (S.141) și lucrători pe cont propriu (S.142), sau instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (S.15);

(b) cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației ca persoane (S.143 și S.144); or

(c) exporturi către titularii de polițe nerezidenți (S.2).

16.59. Valoarea producției este alocată utilizatorilor în funcție de tipul de asigurare.

16.60. Alternativ, valoarea producției este alocată ca utilizări pentru titularii polițelor proporțional cu primele lor de plătit efective.

16.61. Alocarea producției la consumul intermediar este clasificată pe ramuri.

Serviciile de asigurare furnizate restului lumii și serviciile de asigurare furnizate de restul lumii

16.62. Asigurătorii rezidenți pot furniza asigurare gospodăriilor și întreprinderilor din restul lumii, iar gospodăriile și întreprinderile rezidente pot cumpăra asigurare de la asigurători din restul lumii. Venitul din investiții atribuit de asigurătorii rezidenți titularilor polițelor include o alocare către deținătorii de polițe din restul lumii. Astfel de titulari de polițe nerezidenți plătesc apoi prime suplimentare asigurătorului rezident.

16.63. Considerați similare se aplică tratamentului întreprinderilor și gospodăriilor rezidente care încheie polițe cu asigurători nerezidenți. Titularii de polițe rezidenți primesc venituri din investiții imputate din străinătate și plătesc prime și suplimente în străinătate. Este dificil de estimat dimensiunea unor astfel de fluxuri, în special atunci când nu există un asigurător rezident care să poată fi utilizat pentru comparație. Pot fi utilizate date echivalente pentru a realiza estimări pentru economia națională. Este necesar să se cunoască nivelul operațiunilor efectuate de rezidenți, iar raportul dintre primele suplimentare și primele efective din economia care furnizează serviciile poate fi utilizat pentru a estima venitul din investiții de primit și primele suplimentare de plătit.

Înregistrările contabile

16.64. În total se înregistrează șase perechi de operațiuni pentru asigurările generale care nu fac parte din asigurările sociale; două perechi se referă la măsurarea producției și a consumului serviciului de asigurare, trei perechi se referă la repartiție, iar una la contul financiar. În circumstanțe excepționale, o a șaptea operațiune legată de repartiție se poate înregistra în contul de capital. Valoarea producției activității, venitul din investiții de atribuit titularilor polițelor și comisionul pentru servicii sunt calculate specific pentru asigurările generale în modul descris mai jos.

16.65. Operațiunile de producție și consum sunt următoarele:

(a) întrucât toate activitățile de acest fel realizate de unități instituționale rezidente sunt realizate de asigurători, producția (P.1) este înregistrată în contul de producție al asigurătorilor;

(b) serviciul poate fi consumat de oricare dintre sectoarele economiei sau de restul lumii; valoarea serviciului este de plătit asigurătorilor. Plățile efectuate de întreprinderi reprezintă consum intermediar (P.2), înregistrat în contul lor de producție. Plățile de asigurare efectuate de gospodării ca persoane sunt cheltuială pentru consum final (P.3), înregistrată în contul utilizării venitului. Plățile efectuate de restul lumii sunt înregistrate ca exporturi de servicii (P.62) în contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii.

16.66. Operațiunile de repartiție sunt veniturile din investiții atribuite titularilor polițelor în legătură cu asigurările generale, primele nete de asigurări generale și indemnizațiile de asigurare:

(a) venitul din investiții rezultând din investirea provizioanelor tehnice de asigurări generale se atribuie titularilor polițelor (D.441). Prin urmare, el se înregistrează ca fiind de plătit de asigurători și de primit de către toate sectoarele și de către restul lumii. Venitul din investiții se alocă între titularii polițelor proporțional cu provizioanele tehnice de asigurări generale ale acestora, sau, alternativ, proporțional cu prima efectivă emisă (de plătit). Atât sumele de plătit, cât și sumele de primit se înregistrează în contul de alocare primară a veniturilor;

(b) primele nete de asigurare directă generală (D.711) sunt sumele reprezentând primele și veniturile din investiții utilizate pentru a finanța cheltuielile asigurătorilor. Astfel de prime se calculează ca prime încasate plus prime suplimentare minus valoarea producției asigurătorilor. Primele nete respective se înregistrează ca fiind de plătit de către toate sectoarele economiei sau de către restul lumii și ca de primit de către asigurători. Alocarea primelor nete între sectoare se realizează conform alocării producției;

(c) indemnizațiile de asigurare directă generală (D.721) sunt sume pentru care asigurătorii sunt obligați să plătească titularului poliței atunci când se produce un anumit eveniment. Indemnizațiile de asigurare se înregistrează ca de primit de către toate sectoarele economiei sau de către restul lumii și ca de plătit de către asigurători. Atât primele nete, cât și indemnizațiile se înregistrează în contul de distribuire secundară a venitului. Anumite indemnizații apar în urma daunelor sau vătămărilor pe care titularii polițelor le cauzează unor proprietăți sau persoane terțe. În astfel de cazuri, indemnizațiile admise sunt înregistrate ca sumă de plătit direct de asigurător părților lezate și nu ca sume de plătit indirect, prin intermediul titularului poliței;

(d) indemnizațiile pentru distrugeri de active cauzate de catastrofe reprezintă alte transferuri de capital (D.99), și nu transferuri curente, ele înregistrându-se în contul de capital ca fiind de plătit titularilor polițelor de către asigurători;

(e) bilanțul financiar înregistrează provizioanele tehnice de asigurări generale (AF.61). Astfel de provizioane sunt înregistrate ca pasive ale asigurătorilor și ca active ale tuturor sectoarelor și ale restului lumii. Provizioanele constau în plăți anticipate ale primelor și în plăți ale indemnizațiilor. Nu este necesară descompunerea acestei categorii, deși ambele componente sunt necesare pentru a calcula primele încasate și indemnizațiile de plătit.

16.67 Tabelul 16.1 prezintă un exemplu de înregistrări contabile ale acestor fluxuri.

Tabelul 16.1 - Asigurări generale

Utilizări									Operațiuni și solduri contabile	Resurse							
		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1		
	Intrări corespunzătoare în															Intrări corespunzătoare în	

Total		Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia Totală	IFSLSGF	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare			Societăţi	nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGF	Economia Totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total	
	0 0	0	0							P.62 P.72	Contul exterior Exporturi de servicii Importuri de servicii								0	0		0 0
	6 4	6	0	4	0	3	0	0	1	P.1 P.2	Contul producţiei Producţie Consum intermediar			6				6		4		6 4
	6			6				6		D.441	Contul de alocare a veniturilor primare Venit din proprietate atribuit titularilor de polițe de asigurare		5	0	0	1	0	6	0			6
	44 45		1 0	43 45	0	31	4	0 45	8	D.711 D.721	Contul de distribuire secundară a venitului Prime nete de asigurare generală Indemnizaţii-daune de asigurare generală		6	44 0	1	35	0	44 42	3			44 45
	2			2		2				P.3	Contul de utilizare a venitului disponibil Cheltuiala pentru consum final									2		2
	74		0	74	0	40	0	9	25	AF.61	Contul de patrimoniu financiar (de deschidere) Provizioane tehnice de asigurări generale			74				74				74
	81		0	81	0	44	0	11	25	AF.61	Contul de patrimoniu financiar (de închidere) Provizioane tehnice de asigurări generale			81				81				81
	7		0	7	0	4	0	2	1	F.61	Operaţiune financiară Provizioane tehnice de asigurări generale			7				7				7
	0		0	0	0	0	0	0	0	AF.61	Cont de reevaluare Provizioane tehnice de asigurări generale			0				0				0

OPERAŢIUNI DE ASIGURĂRI DE VIAŢĂ

16.68. Această secţiune descrie diferenţele dintre înregistrările pentru asigurările de viaţă şi înregistrările pentru asigurările generale. Pentru o poliţă de asigurare de viaţă, prestaţiile rezultând din poliţă sunt tratate ca modificări ale patrimoniului, înregistrate în contul financiar. Pentru o poliţă considerată ca fiind de asigurări sociale, prestaţiile sub forma pensiilor sunt înregistrate ca venit în contul de distribuire secundară a venitului. Motivul pentru care există un tratament diferit este că o poliţă care nu reprezintă o asigurare socială este încheiată exclusiv la iniţiativa titularului poliţei. Polițele considerate polițe de asigurări sociale reflectă intervenţia unei părţi terţe, în general administraţia publică sau angajatorul, care încurajează sau obligă titularul poliţei să constituie rezerve pentru venitul după pensionare. Asigurările sociale sunt descrise în capitolul 17.

16.69. Titularul unei polițe de asigurare de viaţă este o persoană clasificată în sectorul gospodăriilor populaţiei (S.143 sau S.144). Dacă o societate încheie o poliţă de asigurare pe viaţa unui salariat, aceasta este asigurare la termen, nu asigurare de viaţă. Prin urmare, operaţiunile de asigurări de viaţă au loc doar între asigurători (clasificaţi în subsectorul societăţilor de asigurare - S.128) şi gospodăriile populaţiei rezidente ca persoane (S.143 şi S.144), cu condiţia ca acestea să nu fie exportate către gospodării ale populaţiei nerezidente (clasificate în sectorul S.2 - restul lumii). Valoarea producţiei asigurărilor de viaţă este echivalentă cu valoarea cheltuielii pentru consumul final al gospodăriilor şi a exportului de servicii, conform aceleiaşi metode ca pentru asigurările generale. Venitul din investiţii atribuit titularilor polițelor este tratat ca prime suplimentare. Cu toate acestea, primele şi indemnizaţiile nu sunt prezentate separat în cazul asigurărilor de viaţă şi nu sunt tratate ca transferuri curente. Ele constituie mai degrabă componente ale unei operaţiuni nete înregistrate în contul financiar, activele financiare implicate fiind asigurările de viaţă şi drepturile asupra rentelor.

16.70. În conturi se înregistrează patru perechi de operaţiuni; două perechi se referă la producţia şi consumul serviciului de asigurări, o pereche prezintă atribuirea venitului din investiţii către titularii polițelor, iar o altă pereche prezintă variaţia drepturilor asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor:

(a) producţia (P.1) asigurărilor de viaţă se înregistrează în contul de producţie al asigurătorilor;

(b) valoarea serviciilor consumate se înregistrează drept cheltuială pentru consum final (P.3) efectuată de gospodării în contul de utilizare a venitului disponibil sau drept sumă de plătit de restul lumii, tratată ca exporturi de servicii (P.62) către gospodăriile populaţiei nerezidente. Plăţile efectuate de gospodării către asigurătorii nerezidenţi sunt importuri de servicii (P.72);

(c) venitul din investiţii câştigat din investirea provizioanelor tehnice de asigurări de viaţă atribuite titularilor polițelor (D.441) se înregistrează în contul de alocare primară a veniturilor. Participaţiile la beneficii declarate în legătură cu polițele de viaţă sunt tratate ca fiind repartizate titularilor polițelor chiar dacă ele depăşesc venitul din investiţii realizat de instituţia care declară participaţia la beneficii. Venitul din investiţii este înregistrat ca fiind de plătit de către asigurători şi de primit de către gospodăriile populaţiei rezidente sau de către gospodăriile populaţiei nerezidente din restul lumii. Venitul din investiţii se alocă titularilor polițelor proporţional cu provizioanele tehnice de asigurări de viaţă ale acestora, sau, dacă aceste informaţii nu sunt disponibile, proporţional cu primele emise;

(d) bilanţul financiar conţine intrări pentru provizioanele tehnice de asigurări de viaţă şi drepturile asupra rentelor (AF.62). Astfel de provizioane sunt înregistrate ca pasive ale asigurătorilor şi ca active ale gospodăriilor populaţiei şi ale restului lumii. Sumele respective reflectă caracterul de economie al polițelor de asigurări de viaţă. Aceasta include plata anticipată a primelor şi plata prestaţiilor. Nu este necesară descompunerea acestei categorii, deşi ambele componente sunt necesare pentru a calcula primele încasate şi prestaţiile datorate.

16.71. Provizioanele tehnice de asigurări de viaţă şi drepturile asupra rentelor reflectă polițele caracterizate de plata unei sume paşale la o anumită dată. Suma paşală poate fi utilizată pentru a cumpăra o rentă care transformă o sumă paşală într-o serie de plăţi. Drepturile condiţionale ale titularilor de polițe individuali - suma de primit la scadenţă sau după scadenţă ca plată a unei sume paşale sau ca rentă - nu se cumulează cu valoarea obligaţiilor asigurătorului. Diferenţa rezultă din condiţionalitate şi din calculul valorii actuale. Suma de raportat în cadrul drepturilor asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor este definită în conformitate cu principiile contabile ale asigurătorilor.

16.72. Tabelul 16.2 prezintă un exemplu de astfel de fluxuri.

Tabelul 16.2 - Asigurări de viaţă

				Utilizări sau active											Resurse sau pasive							
				S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Operaţiuni şi solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1					
		Intrări corespunzătoare în																Intrări corespunzătoare în			
Total		Contul de bunuri şi servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGF	Gospodăriile populaţiei	Administraţii publice	Societăţi financiare	Societăţi nefinanciare		Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodăriile populaţiei	IFSLSGF	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri şi servicii	Total		

◆	0 0	0	0	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.62 P.72	Contul exterior Exporturi de servicii Importuri de servicii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0	0	◆	0 0
◆	4	4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	P.1	Contul producţiei Producţie	◆	4	◆	◆	◆	4	◆	◆	◆	4
◆	7	◆	◆	7	◆	◆	◆	7	◆	D.441	Contul de alocare a veniturilor primare Venit din proprietate atribuit titularilor de polițe de asigurare	◆	◆	◆	7	◆	7	0	◆	◆	7
◆	4	◆	0	4	◆	4	◆	◆	◆	P.3	Contul de utilizare a venitului disponibil Cheltuiala pentru consum final	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	4	◆	4
◆	221	◆	0	221	◆	221	◆	◆	◆	AF.62	Contul de patrimoniu financiar (de deschidere) Provizioane tehnice de asigurări generale	◆	221	◆	◆	◆	221	◆	◆	◆	221
◆	243	◆	0	243	◆	243	◆	◆	◆	AF.62	Contul de patrimoniu financiar (de închidere) Provizioane tehnice de asigurări generale	◆	243	◆	◆	◆	243	◆	◆	◆	243
◆	22	◆	0	22	◆	22	◆	◆	◆	F.62	Operaţiune financiară Provizioane tehnice de asigurări generale	◆	22	◆	◆	◆	22	◆	◆	◆	22
◆	0	◆	0	0	◆	0	◆	◆	◆	AF.62	Cont de reevaluare Provizioane tehnice de asigurări generale	◆	0	◆	◆	◆	0	◆	◆	◆	0

OPERAŢIUNI ASOCIATE CU REASIGURAREA

16.73. Conturile reasigurătorilor sunt în mare măsură identice cu cele ale asigurătorilor direcţi. Singura diferenţă este faptul că operaţiunile de asigurări directe, realizate cu titulari de polițe care nu sunt ei înşişi furnizori de asigurări, sunt înlocuite de operaţiunile de asigurări între reasigurători şi asigurători direcţi.

16.74. Operaţiunile de asigurare sunt înregistrate incluzând reasigurarea. Primele sunt plătibile mai întâi asigurătorului direct care, apoi, plăteşte o proporţie a primei reasigurătorului (cesiune), care ar putea plăti apoi o sumă mai mică unui alt reasigurător, şi aşa mai departe (retrocesiune). Aceasta se aplică, în mod analog, indemnizaţiilor sau prestaţiilor. Tratarea ca sumă brută este conformă cu punctul de vedere al titularului poliţei iniţiale. În general, titularul poliţei iniţiale nu este la curent cu nicio sumă cedată de asigurătorul direct unui reasigurător şi, în cazul în care reasigurătorul dă faliment, asigurătorul direct rămâne responsabil pentru plata întregii valori a indemnizaţiilor corespunzătoare riscurilor cedate.

16.75. Producţia asigurărilor directe se calculează incluzând reasigurarea. Calculul alternativ net de reasigurare ar trebui să arate că o parte a primelor titularilor poliţelor directe este plătită asigurătorului direct şi că altă parte este plătită reasigurătorului, dar acest mod de înregistrare, denumit "înregistrare a valorii nete", nu este permis.

Figura 1 de mai jos ilustrează acest proces.

Figura 1 - Fluxuri între titularii polițelor, asigurători direcţi şi reasiguratorilor

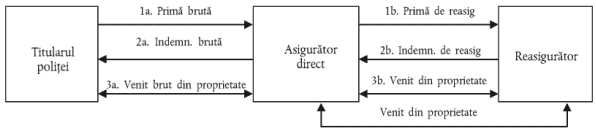

16.76. Figura 1 sintetizează următoarele fluxuri:
1. titularul poliţei efectuează plata primei care include reasigurarea către asigurătorul direct (1a), din care partea corespunzătoare reasigurării din prima brută este cedată reasigurătorului (1b);
2. în mod similar, plata indemnizaţiei se înregistrează, dar în direcţii opuse. Indemnizaţia este plătită de reasigurător asigurătorului direct (2b). Asigurătorul direct adaugă la această sumă indemnizaţia pe care trebuie să o plătească la rândul lui titularului poliţei (2a);
3. atât asigurătorul direct, cât şi reasigurătorul au realizat venituri din proprietate ca urmare a investirii provizioanelor lor tehnice. Veniturile din proprietate sunt transferate de la reasigurător la asigurătorul direct (3b), care adaugă apoi această sumă la propriul venit din proprietate realizat şi apoi transferă suma către titularul poliţei (3a).
16.77. Toate fluxurile brute între titularul poliţei şi asigurătorul direct includ sumele corespunzătoare ale fluxurilor între asigurătorul direct şi reasigurător; din acest motiv, în figură săgeţile corespunzătoare au fost îngroşate.
16.78. Ca şi în cazul asigurărilor directe, de exemplu în urma unei catastrofe, o parte din indemnizaţiile de reasigurare sunt înregistrate ca transferuri de capital şi nu ca transferuri curente.
16.79. Întreaga producţie a reasigurătorului constituie consum intermediar al asigurătorului direct care deţine poliţa de reasigurare. Astfel cum se arată mai sus, multe poliţe de reasigurare se încheie între asigurători rezidenţi din cadrul unor economii diferite. Din acest motiv, producţia în astfel de cazuri reprezintă importurile asigurătorului care încheie poliţa de reasigurare şi exporturile reasigurătorului.
16.80. Înregistrarea fluxurilor asociate cu reasigurarea este similară cu înregistrările pentru asigurările generale, cu excepţia faptului că deţinătorul unei poliţe de reasigurare este mereu un alt asigurător.
16.81. Operaţiunile de producţie şi consum sunt următoarele:
(a) producţia (P.1) este înregistrată în contul de producţie al reasigurătorilor. Serviciile de reasigurare sunt frecvent furnizate de reasigurători nerezidenţi şi în astfel de cazuri sunt înregistrate ca importuri de servicii (P.72);
(b) serviciile reasigurătorului pot fi consumate numai de un asigurător direct sau de alt reasigurător. Dacă titularul poliţei este rezident, utilizarea serviciului de reasigurări este înregistrată drept consum intermediar (P.2) al unităţii titulare a poliţei. Dacă titularul poliţei este nerezident, utilizarea este înregistrată ca exporturi de servicii (P.62).
16.82. Operaţiunile de repartiţie acoperă venitul din investiţii atribuit titularilor poliţelor în ceea ce priveşte reasigurările, primele nete de reasigurare şi indemnizaţiile de reasigurare:
(a) venitul din investiţii (D.441) realizat de reasigurători din investirea provizioanelor tehnice de reasigurare este de plătit titularilor poliţelor, care pot fi asigurători direcţi sau reasigurători. Atât reasigurătorii, cât şi asigurătorii direcţi pot fi rezidenţi sau nerezidenţi;
(b) primele nete de reasigurare generală (D.712) sunt de plătit titularilor poliţelor şi de primit de reasigurători. Atât unitatea care efectuează plata, cât şi cea care o primeşte pot fi nerezidente;
(c) indemnizaţiile de reasigurare generală (D.722) sunt de plătit de către reasigurători şi de primit de către titularii poliţelor, fie rezidenţi, fie nerezidenţi. Atât primele nete, cât şi indemnizaţiile se înregistrează în contul de distribuire secundară a venitului;
(d) bilanţul financiar cuprinde înregistrări care reflectă provizioanele tehnice de reasigurare (la rubrica AF.61 - "provizioane tehnice de asigurări generale"). Astfel de provizioane sunt înregistrate ca pasive ale reasigurătorilor şi ca active ale titularilor poliţelor. Astfel de titulari de poliţe pot fi asigurători sau reasigurători direcţi.
16.83. Comisioanele de plătit de către reasigurători asigurătorului în calitate de titular al poliţei de reasigurare sunt tratate ca reduceri ale primelor de plătit reasigurătorilor. Împărţirea profitului de plătit de către reasigurător asigurătorului direct se înregistrează ca transfer curent. Deşi sunt înregistrate în mod diferit, atât comisioanele de plătit, cât şi împărţirea profitului reduc producţia reasigurătorului.
16.84. Dacă indemnizaţiile de asigurări directe sunt tratate drept transfer de capital şi nu drept transferuri curente, indemnizaţiile de reasigurare pentru acelaşi eveniment sunt, de asemenea, tratate ca alte transferuri de capital (D.99).
OPERAŢIUNI ASOCIATE CU AUXILIARII DE ASIGURARE
16.85. Producţia serviciilor de asigurare auxiliare este evaluată pe baza onorariilor sau a comisioanelor aplicate. În cazul instituţiilor fără scop lucrativ care activează ca asociaţii comerciale pentru societăţile de asigurare şi fondurile de pensii, producţia este evaluată pe baza valorii cotizaţiilor plătite de membrii asociaţiilor. Această producţie este utilizată drept consum intermediar de către membrii asociaţiilor.
RENTE
16.86. Cel mai simplu caz de poliţă de asigurare de viaţă este cazul în care titularul poliţei efectuează de-a lungul timpului o serie de plăţi către asigurător, în schimbul unei plăţi unice primite ca indemnizaţie într-un anumit moment din viitor. Cu cea mai simplă formă de rentă, echivalentul titularului poliţei, numit beneficiarul rentei, plăteşte o sumă paşşală asigurătorului şi primeşte în schimb o serie de plăţi fie pentru o perioadă specificată, fie pentru restul vieţii beneficiarului rentei, fie pentru restul vieţii beneficiarului rentei şi a unei alte persoane specificate.
16.87. Rentele sunt organizate de asigurători şi sunt o modalitate de administrare a riscurilor. Beneficiarul rentei evită riscul acceptând o serie de plăţi cunoscută, fie în termeni absoluţi, fie care face obiectul unei formule, ca în cazul plăţilor indexate, în schimbul unei plăţi unice. Asigurătorul îşi asumă riscul de a produce mai mult din investirea unei sume primite ca urmare a unei plăţi unice decât ceea ce se plăteşte beneficiarului rentei ca serie de plăţi. Pentru a stabili fluxul de plăţi se ţine cont de speranţa de viaţă.
16.88. Când se iniţiază o rentă, există un transfer de fonduri de la gospodărie la asigurător. Cu toate acestea, în multe cazuri, acestea pot fi doar o transformare dintr-o sumă paşşală de plătit de asigurătorul în cauză sau de alt asigurător la scadenţa unei poliţe normale de asigurare de viaţă într-o rentă. Într-un astfel de caz, nu este necesar să se înregistreze plata sumei paşşale şi achiziţionarea rentei; va exista doar o schimbare de la provizioanele de asigurare de viaţă la provizioanele de rentă în subsectorul asigurătorului şi al fondului de pensii. Dacă se cumpără o rentă independent de scadenţa unei poliţe de asigurare de viaţă, aceasta se înregistrează ca o pereche de operaţiuni financiare între gospodărie şi asigurător. Gospodăria efectuează o plată către asigurător şi primeşte în schimb un activ rezultând din condiţiile rentei. Asigurătorul primeşte un activ financiar de la gospodărie şi angajează un pasiv faţă de aceasta.
16.89. Rentele se termină în momentul decesului, când orice provizioane corespunzătoare beneficiarului rentei sunt transferate către asigurător. Cu toate acestea, presupunând că asigurătorul a estimat corect speranţa de viaţă pentru grupul de beneficiari ai rentelor în ansamblu, fondurile medii rămase în momentul decesului vor fi zero. Dacă speranţa de viaţă se modifică, trebuie efectuate revizuiri ale provizioanelor. Pentru rentele în curs, o prelungire a speranţei de viaţă va reduce suma de care dispune asigurătorul drept comision pentru servicii, care ar putea deveni chiar negativă. Într-un astfel de caz, asigurătorul va trebui să utilizeze fondurile proprii şi să spere că în viitor va acumula din nou fondurile respective stabilind comisioane pentru servicii mai mari pentru rentele noi.
ÎNREGISTRAREA INDEMNIZAŢIILOR DE ASIGURĂRI GENERALE
Tratarea indemnizaţiilor ajustate
16.90. Momentul de înregistrare a indemnizaţiilor de plătit este în general momentul în care evenimentul asigurat se produce. Principiul se aplică şi dacă, în cazul indemnizaţiilor care fac obiectul unui litigiu, soluţionarea are loc după câţiva ani de la evenimentul în cauză. Se face o excepţie în cazurile în care posibilitatea de a solicita o indemnizaţie este recunoscută doar cu mult timp după producerea evenimentului. De exemplu, o serie importantă de indemnizaţii a fost admisă numai atunci când s-a stabilit că expunerea la azbest reprezintă o cauză de boală gravă şi când s-a hotărât că ea determina dreptul la indemnizaţii în temeiul unei poliţe de asigurare valabile în momentul expunerii. În astfel de cazuri, indemnizaţia se înregistrează în momentul în care societatea de asigurări acceptă răspunderea. Este posibil ca acest moment să fie diferit de momentul în care se stabileşte de comun acord cuantumul indemnizaţiei sau de momentul în care ea va fi plătită.
16.91. Având în vedere faptul că formula producţiei utilizează indemnizaţiile ajustate şi nu indemnizaţiile efective, primele şi indemnizaţiile nete dintr-o anumită perioadă vor fi egale numai în cazul în care indemnizaţiile efective vor avea acelaşi cuantum ca indemnizaţiile estimate. Cu toate acestea, ele ar trebui să fie aproximativ egale pentru un interval de mai mulţi ani, excluzând anii în care s-au produs catastrofe.
Tratarea distrugerilor de active cauzate de catastrofe
16.92. Indemnizaţiile se înregistrează ca transferuri curente de plătit de către asigurător titularului poliţei. Există un caz în care indemnizaţiile sunt înregistrate ca alte transferuri de capital (D.99), şi nu ca transferuri curente, şi anume după producerea unei catastrofe. Criteriile pentru a decide dacă efectele unei catastrofe ar trebui tratate în acest fel trebuie stabilite în funcţie de circumstanţele la nivel naţional, dar ele se pot referi la numărul titularilor de poliţe afectaţi şi la valoarea daunelor suferite. Justificarea pentru înregistrarea indemnizaţiilor ca transferuri de capital în acest caz rezultă din faptul că multe indemnizaţii sunt legate de distrugeri sau de deteriorări grave ale unor active precum locuinţe, clădiri şi structuri.
16.93. În urma unei catastrofe, valoarea totală a indemnizaţiilor care depăşesc valoarea primelor se înregistrează ca transfer de capital de la asigurător la titularul poliţei. Informaţiile privind nivelul indemnizaţiilor de acoperit în temeiul poliţelor de asigurare se obţin de la ramura asigurărilor. Dacă ramura asigurărilor nu poate furniza aceste informaţii, o metodă pentru a estima nivelul indemnizaţiilor legate de catastrofă este utilizarea diferenţei dintre indemnizaţiile ajustate şi indemnizaţiile efective din perioada în care s-a produs catastrofa.

CAPITOLUL 17: ASIGURĂRILE SOCIALE INCLUSIV PENSIILE

INTRODUCERE

17.01. Definiţie: sistemele de asigurări sociale sunt sisteme în care participanţii sunt obligaţi sau încurajaţi de către o parte terţă să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale sau circumstanţe care pot afecta bunăstarea lor sau a persoanelor pe care le au în întreţinere. În cadrul acestor sisteme, cotizaţiile sociale sunt plătite fie de salariaţi sau de alte categorii, fie de angajatori în numele salariaţilor, pentru a asigura dreptul la prestaţiile de asigurări sociale al salariaţilor sau al altor cotizanţi, al persoanelor aflate în întreţinerea acestora sau al urmaşilor lor, pentru perioada curentă sau pentru perioade ulterioare. Cotizaţiile la sistemele de asigurări sociale pot fi plătite şi de către sau în numele persoanelor care desfăşoară activităţi independente sau al persoanelor fără loc de muncă.

17.02. Există două tipuri de sisteme de asigurări sociale:

(a) primul tip constă în sisteme de securitate socială care acoperă întreaga comunitate sau părţi importante ale acesteia, care sunt impuse, controlate şi finanţate de unităţile administraţiei publice. Pensiile de plătit în cadrul acestor sisteme pot sau nu să fie legate de nivelul salariului beneficiarului sau de vechimea în muncă. Prestaţiile altele decât pensiile sunt mai rar legate de nivelul salariului;

(b) cel de-al doilea tip constă în alte sisteme aferente încadrării în muncă. Astfel de sisteme derivă dintr-o relaţie angajator-salariat în acordarea pensiei şi, posibil, a altor drepturi care fac parte din condiţiile de angajare şi în cazul cărora responsabilitatea acordării prestaţiilor nu revine administraţiilor publice în temeiul dispoziţiilor privind securitatea socială.

17.03. Domeniul de aplicare a sistemelor de asigurare socială variază de la o ţară la alta, precum şi de la un sistem la altul în cadrul aceleiaşi ţări. Exemple ale unor astfel de sisteme sunt:

(a) administraţiile publice obligă toţi salariaţii să participe la un sistem de securitate socială;

(b) angajatorii impun drept condiţie de angajare obligaţia ca salariaţii să participe la un sistem de asigurări specificat de angajator;

(c) un angajator îşi încurajează salariaţii să participe la un sistem prin plata cotizaţiilor în numele salariatului;

(d) un sindicat oferă o asigurare avantajoasă disponibilă numai pentru membrii sindicatului respectiv; sau

(e) alte sisteme decât securitatea socială pot fi negociate împreună cu o societate de asigurare ca poliţă de grup sau o serie de polițe sau pot fi administrate contra cost de o societate de asigurări. Alternativ, sistemele pot fi administrate direct de un angajator sau în numele acestuia sau de către angajatori în numele salariaţilor şi al persoanelor aflate în întreţinerea lor sau de către alte entităţi în numele unui grup specificat.

Tabelul 17.1 - Sisteme de asigurări sociale

Tip de asigurare	Caracteristici	Forma de organizare	Sector/Subsector
Securitate socială	Participanţii sunt obligaţi de administraţiile publice să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale.	Organizate de administraţiile publice prin intermediul fondurilor de securitate socială	Administraţiile de securitate socială (S.1314)
Sisteme de asigurări sociale legate de forţa de muncă, altele decât securitatea socială	Angajatorii pot impune ca o condiţie a angajării faptul ca salariaţii să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale.	Organizate de angajatori în numele salariaţilor lor şi al persoanelor aflate în întreţinerea acestora sau de alte entităţi în numele unui grup specificat	Sectorul sau subsectorul angajatorului, societăţilor de asigurări, fondurilor de pensii sau instituţiei fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei

Sistemele de asigurări sociale, asistenţa socială şi poliţele de asigurare individuală
17.04. Asistenţa socială nu face parte din asigurările sociale. Prestaţiile de asistenţă socială sunt de plătit în mod independent de participarea la un sistem de asigurări sociale, şi anume chiar şi în absenţa plăţii cotizaţiilor necesare pentru participarea la un sistem de asigurări sociale.
17.05. Asistenţa socială se distinge de securitatea socială prin dreptul de a primi prestaţii de asistenţă socială din partea administraţiilor publice şi nu depinde de alegerea de a participa demonstrată de plata cotizaţiilor. De regulă, toţi membrii gospodăriilor populaţiei rezidente au dreptul de a solicita asistenţă socială, dar condiţiile în care aceasta se acordă sunt deseori restrictive. Frecvent există o evaluare a veniturilor disponibile, incluzând prestaţiile de asigurări sociale, în relaţie cu necesităţile percepute ale unei gospodării a populaţiei. Numai gospodăriile populaţiei care se află sub un anumit prag pot avea dreptul la acest tip de asistenţă socială.
17.06. Poliţele de asigurare individuală se încadrează în sistemele de asigurări sociale dacă acoperă riscuri şi nevoi sociale precum boala şi bătrâneţea. Pentru ca o poliţă individuală să fie tratată ca făcând parte dintr-un sistem de asigurări sociale, evenimentele sau situaţiile pentru care sunt asiguraţi participanţii corespund riscurilor sau nevoilor menţionate la punctul 4.84; în plus, trebuie să fie îndeplinite una sau mai multe dintre următoarele condiţii:
(a) participarea la sistem este obligatorie fie în temeiul legii, fie în temeiul termenilor şi condiţiilor de angajare a unui salariat sau a unui grup de salariaţi;
(b) sistemul este colectiv şi este administrat în beneficiul unui anumit grup de lucrători, fie salariaţi, lucrători independenţi sau persoane fără loc de muncă, participarea fiind limitată la membrii grupului respectiv;
(c) angajatorul plăteşte o cotizaţie (efectivă sau imputată) sistemului în numele salariatului, indiferent dacă salariatul plăteşte sau nu la rândul lui o cotizaţie.
17.07. Indemnizaţiile de asigurare plătite conform poliţelor contractate cu unicul scop de a obţine o reducere, chiar dacă aceste poliţe decurg dintr-o convenţie colectivă, nu fac parte din asigurările sociale. Astfel de poliţe individuale de asigurare sunt înregistrate ca asigurări de viaţă şi asigurări generale. Indemnizaţiile de asigurare plătite conform poliţelor contractate doar din propria iniţiativă a asiguratului, independent de angajatorul său sau de administraţiile publice, sunt de asemenea excluse din asigurările sociale.
Prestaţii sociale
17.08. Prestaţiile sociale sunt de plătit atunci când se produc anumite evenimente sau când există anumite condiţii care pot afecta bunăstarea gospodăriilor în cauză fie prin impunerea unor cheltuieli suplimentare din resursele lor, fie prin reducerea veniturilor lor. Prestaţiile sociale se acordă în bani sau în natură. Prestaţiile sociale sunt de plătit într-o serie de circumstanţe:
(a) beneficiarii sau persoanele aflate în întreţinerea lor au nevoie de tratamente medicale, stomatologice sau de alt tip sau de îngrijiri spitaliceşti, de convalescenţă sau de îngrijiri pe termen lung, ca urmare a unei boli, a unor vătămări, a maternităţii, a invalidităţii cronice, a bătrâneţii etc. Prestaţiile sociale se pot acorda în natură, sub forma tratamentelor sau a îngrijirilor furnizate gratuit sau la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic sau prin rambursarea cheltuielilor suportate de gospodăriile populaţiei. Prestaţiile sociale în bani pot fi de asemenea plătite beneficiarilor care au nevoie de îngrijiri medicale;
(b) există diferite categorii de persoane aflate în întreţinerea beneficiarilor: soţi/soţii, copii, rude în vârstă, invalizi etc. Prestaţiile sociale se plătesc în general în bani, sub forma unor alocaţii pentru persoanele aflate în întreţinere sau alocaţii familiale, plătite periodic;
(c) beneficiarii se confruntă cu o reducere a veniturilor ca urmare a incapacităţii de a lucra cu normă întreagă sau a incapacităţii de a lucra. Prestaţiile sociale se acordă de obicei prin plăţi periodice, în numerar, pe durata situaţiei. În anumite condiţii se poate acorda o sumă fixă în plus faţă de plăţile periodice sau în locul acestora.
Printre motivele pentru care persoanele se pot afla în incapacitatea de a lucra se numără:
1. pensionarea voluntară sau obligatorie;
2. şomajul involuntar, inclusiv concedierile temporare şi programul redus de muncă;
3. boala, vătămările în urma unor accidente, naşterea unui copil etc., atunci când aceste evenimente împiedică o persoană să lucreze sau să lucreze cu normă întreagă;
(d) beneficiarii primesc plăţi care să compenseze reducerea veniturilor cu care se confruntă ca urmare a decesului persoanei care aducea venitul principal;
(e) beneficiarilor li se acordă o locuinţă fie gratuit, fie la preţuri nesemnificative din punct de vedere economic, fie prin rambursarea cheltuielilor suportate de gospodăriile populaţiei. Acestea sunt prestaţii sociale în natură;
(f) beneficiarilor li se acordă alocaţii care să acopere cheltuielile pentru educaţie suportate pentru ei înşişi sau pentru persoanele aflate în întreţinerea lor. Este posibilă furnizarea de servicii în domeniul educaţiei ca prestaţii sociale în natură.
Prestaţiile sociale furnizate de administraţiile publice
17.09. Administraţiile publice furnizează prestaţii sociale ca plăţi de securitate socială, de asistenţă socială sau ca transferuri sociale în natură.
17.10. Securitatea socială se referă la sistemele de asigurări sociale gestionate de administraţiile publice.
17.11. Definiţia prestaţiilor sociale include furnizarea unor servicii de sănătate şi de educaţie. În general, administraţiile publice pun aceste servicii la dispoziţia tuturor membrilor comunităţii, fără a fi necesară participarea la un sistem sau îndeplinirea unor cerinţe de eligibilitate. Serviciile sunt tratate ca transferuri sociale în natură şi nu ca parte a securităţii sociale sau a asistenţei sociale. În plus faţă de serviciile de sănătate şi educaţie furnizate de administraţiile publice, aceste servicii pot fi de asemenea furnizate persoanelor de către instituţii fără scop lucrativ care deservesc gospodăriile populaţiei. Şi astfel de servicii sunt tratate ca transferuri sociale în natură şi nu ca parte a sistemelor de asigurări sociale.
Prestaţiile sociale furnizate de alte unităţi instituţionale
17.12. Prestaţiile sociale pot fi furnizate de angajatori salariaţilor lor şi persoanelor aflate în întreţinerea lor sau pot fi furnizate de alte unităţi precum sindicatele. Toate prestaţiile sociale furnizate de alte unităţi decât administraţiile publice sunt realizate în cadrul unui sistem de asigurări sociale.
Pensiile şi alte tipuri de prestaţii
17.13. Prestaţiile de asigurări sociale şi cotizaţiile corespunzătoare se împart în cele care ţin de pensii şi cele care ţin de toate celelalte forme de prestaţii. Cea mai importantă prestaţie de pensii acoperită de sistemele de asigurări sociale este venitul după pensionare, dar există şi alte forme. De exemplu, există pensii de plătit văduvelor sau văduvilor sau persoanelor care suferă un accident de muncă şi care nu mai pot lucra. Dacă persoana care aducea venitul principal nu mai aduce acest venit, ca urmare a decesului sau a incapacităţii de muncă, se acordă plăţi înregistrate ca pensii.
17.14. Toate celelalte prestaţii sunt clasificate ca prestaţii altele decât pensiile. Distincţia între prestaţii de pensii şi prestaţii altele decât pensiile este importantă pentru că pasivele aferente pensiilor se înregistrează indiferent dacă există efectiv sau nu active constituite pentru a acoperi drepturile, în timp ce rezervele sunt înregistrate pentru alte prestaţii decât pensiile numai dacă rezervele există efectiv.
PRESTAŢIILE DE ASIGURĂRI SOCIALE, ALTELE DECÂT PENSIILE
17.15. Definiţie: alte prestaţii de asigurări sociale sau prestaţiile altele decât pensiile sunt prestaţii pe care beneficiarii le primesc, direct sau indirect, ca urmare a unor evenimente specifice şi, în general, în temeiul unor dispoziţii juridice sau contractuale prestabilite.
Cu excepţia venitului după pensionare, ele pot acoperi o serie de alte evenimente, precum cele acoperite de prestaţiile de asigurări de sănătate, de prestaţiile de asigurări de şomaj şi de prestaţiile de asigurări pentru îngrijirea pe termen lung.
17.16. Alte prestaţii de asigurări sociale sunt furnizate beneficiarilor în cadrul unor sisteme de securitate socială şi al unor sisteme legate de forţa de muncă diferite de securitatea socială.
Sistemele de securitate socială, altele decât sistemele de pensii
17.17. Definiţie: sistemele de securitate socială altele decât sistemele de pensii sunt sisteme de asigurări contractuale ale căror beneficiari, ca participanţi la un sistem de asigurări sociale, sunt obligaţi de administraţiile publice să se asigure împotriva unor evenimente altele decât bătrâneţea şi riscurile legate de vârstă. Prestaţiile de securitate socială altele decât prestaţiile de pensii, cunoscute sub numele de prestaţii altele decât pensiile, sunt furnizate beneficiarilor de administraţiile publice.
17.18. În general, beneficiarii plătesc cotizaţii obligatorii la un sistem de securitate socială altul decât un sistem de pensii de securitate socială, care este frecvent finanţat pe bază de redistribuire. Cotizaţiile pe bază de redistribuire dintr-o perioadă sunt utilizate pentru finanţarea prestaţiilor din aceeaşi perioadă. Nu este implicat niciun element de economie, nici pentru administraţiile publice, nici pentru angajatorul care administrează sistemul, nici pentru beneficiarii care participă la sistem. Prin urmare, în general nu se pune problema apariţiei unui excedent şi, dacă intervine un deficit de resurse, administraţiile publice au competenţa de a modifica angajamentele nu numai în ceea ce priveşte forţa de muncă din viitor, ci şi în mod retroactiv. Cu toate acestea, în unele ţări, sistemele de securitate socială altele decât sistemele de pensii pot acumula rezerve, cunoscute sub numele de fonduri-tampon.
17.19. Drepturile de securitate socială altele decât drepturile de pensie, ca sume în aşteptare din cadrul unui sistem de securitate socială, nu sunt recunoscute în conturile naţionale de bază ale SEC. Estimările sumelor în aşteptare ale drepturilor din cadrul sistemelor de securitate socială altele decât pensiile, precum şi al oricăror sisteme legate de forţa de muncă altele decât pensiile, furnizate de administraţiile publice, nu sunt incluse în conturile de bază şi nu sunt înregistrate în tabelul 17.5.
Alte sisteme de asigurări sociale legate de forţa de muncă
17.20. Definiţie: alte sisteme de asigurări sociale legate de forţa de muncă sunt sistemele de asigurări contractuale, fie obligatorii prin lege, fie încurajate de o parte terţă. În cadrul altor sisteme de asigurări sociale legate de forţa de muncă, angajatorii pot impune ca o condiţie a angajării faptul ca salariaţii, beneficiarii, să participe la un sistem de asigurări sociale specificat de angajator, pentru a se asigura împotriva unor riscuri altele decât bătrâneţea şi riscurile legate de vârstă. Astfel de sisteme legate de forţa de muncă sunt furnizate beneficiarilor fie de angajator, fie de alte unităţi în numele angajatorului.
17.21. Alte sisteme de asigurări sociale legate de forţa de muncă sunt considerate, precum sistemele de pensii corelate, ca fiind o parte a pachetului de remunerare, iar negocierile între salariaţi şi angajatori se pot axa pe condiţiile de serviciu şi pe grilele de salarizare existente. Frecvent, prestaţiile de asigurări sociale altele decât pensiile sunt furnizate de angajatorii privaţi din sisteme pe care le controlează ei înşişi sau pentru care încheie un contract cu o parte terţă, de exemplu o societate de asigurare care furnizează prestaţii sociale precum asigurare medicală privată.
Înregistrarea stocurilor şi a fluxurilor pe tip de sistem de asigurări sociale altele decât pensiile
Sistemele de securitate socială
17.22. Ca o recunoaştere a faptului că securitatea socială este în general finanţată pe bază de redistribuire, drepturile acumulate în cadrul securităţii sociale, precum prestaţiile sociale inclusiv pensiile, nu apar în conturile naţionale de bază.
17.23. Drepturile de pensie rezultând din sistemele de securitate socială sunt incluse în tabelul suplimentar pentru drepturi de pensie acumulate la zi în asigurări sociale, dar acest lucru nu este valabil pentru drepturile rezultând din sistemele de securitate socială altele decât sistemele de pensii.
17.24. Înregistrarea fluxurilor pentru sistemele de securitate socială altele decât pensiile se referă la cotizaţiile plătite de angajator şi de salariaţi şi la prestaţiile de securitate socială.
17.25. Orice cotizaţie plătită de angajator este tratată ca parte a remunerării salariaţilor. Ea se înregistrează ca operaţiune de repartiţie care se plăteşte de către angajator şi este primită de salariat. Ulterior, salariatul plăteşte o sumă egală cu ceea ce primeşte de la angajator, împreună cu orice cotizaţie proprie la fondul de securitate socială. Suma este înregistrată ca utilizare pentru gospodăriile populaţiei şi ca resursă pentru administraţii.
17.26. Orice cotizaţii plătite de persoanele care desfăşoară activităţi independente sau de persoanele fără loc de muncă sunt, de asemenea, incluse în cotizaţiile plătite administraţiilor publice de gospodăriile populaţiei.
17.27. Prestaţiile de securitate socială sunt înregistrate ca operaţiuni de repartiţie, de la administraţiile publice

la gospodăriile populaţiei.
17.28. Tabelul 17.2 prezintă operaţiunile legate de un sistem de pensii de securitate socială. Acestea sunt identice cu operaţiunile legate de sistemele de securitate socială exclusiv pensiile.
Sisteme de asigurări sociale legate de forţa de muncă altele decât pensiile
17.29. Pentru sistemele de asigurări sociale legate de forţa de muncă altele decât pensiile, drepturile participanţilor sunt de obicei înregistrate pe măsură ce se acumulează. Veniturile din investiţii realizate din drepturile existente se înregistrează ca fiind distribuite beneficiarilor şi reinvestite de aceştia în sistem.
17.30. Cotizaţia socială plătită de un angajator la un sistem de asigurare în numele salariatului este tratată ca parte a remunerării salariaţilor.
17.31. Veniturile din investiţii realizate din drepturi acumulate se înregistrează ca fiind distribuite de sistem gospodăriilor populaţiei. Veniturile din investiţii includ dobânzile şi dividendele plus, dacă unitatea instituţională deţine acţiuni ale acestora, veniturile distribuite ale sistemelor colective de plasament. Este posibil ca sistemul să deţină proprietăţi şi să genereze astfel un excedent net de exploatare, acesta fiind inclus în veniturile din investiţii distribuite beneficiarilor. În cazul respectiv, expresia "venituri din investiţii" se interpretează astfel încât să includă sursa de venituri respectivă. Câştigurile şi pierderile din deţinere generate de investirea drepturilor cumulate nu sunt incluse în veniturile din investiţii, ci sunt înregistrate ca alte variaţii datorate reevaluărilor.
17.32. O parte a venitului distribuit gospodăriilor populaţiei este utilizată pentru a acoperi costurile administrării sistemului. Aceste costuri sunt prezentate ca producţie a sistemului şi cheltuieli pentru consum final ale gospodăriilor populaţiei. Partea restantă a veniturilor distribuite este tratată drept cotizaţii suplimentare plătite înapoi sistemului de gospodăriile populaţiei.
17.33. Cotizaţiile sociale sunt prezentate ca fiind plătite sistemului de gospodăriile populaţiei. Suma totală a cotizaţiilor sociale este formată din cotizaţiile efective plătite de angajatori ca parte a remunerării salariaţilor, din cotizaţiile efective ale salariaţilor şi ale persoanelor care au participat în trecut la un sistem, ale persoanelor care desfăşoară activităţi independente, ale persoanelor fără loc de muncă şi ale pensionarilor, precum şi din cotizaţiile suplimentare specificate la punctul 17.32.
17.34. Persoanele, altele decât salariaţii, care participă la un sistem de asigurări sociale pot fi persoane care desfăşoară activităţi independente sau persoane fără un loc de muncă, ele participând în virtutea profesiei lor sau a fostului lor statut profesional.
17.35. Prestaţiile sociale plătite gospodăriilor populaţiei de către administratorul sistemului sunt prezentate ca operaţiuni de repartiţie în cadrul altor prestaţii de asigurări sociale.
17.36. Plata serviciului furnizat de administratorul sistemului, egală cu valoarea producţiei sistemului, este înregistrată drept cheltuieli pentru consum final ale gospodăriilor populaţiei.
17.37. O creştere a drepturilor cauzată de un exces al cotizaţiilor în raport cu prestaţiile este indicată ca fiind plătită de sistemul de asigurări sociale gospodăriilor populaţiei. Justificarea este că întrucât creşterea drepturilor afectează direct valoarea netă a gospodăriilor populaţiei, ea ar trebui inclusă în economiile sectorului gospodăriilor populaţiei.
17.38. Ajustarea pentru variaţia drepturilor plătite de sistem gospodăriilor populaţiei este înregistrată ca un drept al gospodăriilor populaţiei faţă de sistem.
17.39. Tabelul 17.3 prezintă operaţiunile pentru un sistem de pensii legate de forţa de muncă. Acestea sunt identice cu operaţiunile legate de sistemele de asigurări sociale altele decât sistemele de pensii.
PENSIILE
17.40. Definiţie: pensiile de asigurări sociale sunt prestaţii pe care beneficiarii le primesc când intră la pensie, de obicei în temeiul unor dispoziţii juridice sau contractuale prestabilite şi în general sub forma unei rente garantate.
Cea mai importantă prestaţie de pensii a sistemelor de asigurări sociale este venitul după pensionare, dar pot exista şi alte forme. De exemplu, există pensii de plătit văduvelor sau văduvilor sau persoanelor care suferă un accident de muncă şi care nu mai pot lucra. Toate evenimentele care determină plăţi pentru că persoana care primeşte un venit nu mai poate, ca urmare a decesului sau a incapacităţii, să obţină un venit pentru ea şi pentru persoanele aflate în întreţinerea sa sunt tratate ca pensii.
Tipuri de sisteme de pensii
17.41. Pensiile furnizate beneficiarilor pot avea următoarele forme:
(a) sisteme de pensii de asigurări sociale;
(b) asistenţă socială; şi
(c) polițe de asigurare individuală legate de pensii.
Ele sunt în general furnizate de fondurile de securitate socială, de alte entităţi ale administraţiilor publice, de societăţile de asigurare şi de fondurile de pensii sau de unităţi instituţionale precum angajatorii. Pot fi însă implicate şi alte instituţii, în funcţie de contextul naţional. Utilizarea termenului "fonduri de securitate socială" nu înseamnă că există întotdeauna un fond de active efectiv creat în cadrul sistemului. Termenii "fonduri de securitate socială" şi "sisteme de securitate socială" sunt sinonimi.
17.42. Beneficiarii primesc pensii de asigurări sociale în calitate de participanţi la sisteme de asigurări sociale. Partea furnizată de administraţiile publice este reprezentată de pensiile de securitate socială, inclusiv fondurile de securitate socială, iar partea furnizată de alte unităţi este reprezentată de alte pensii legate de forţa de muncă. Repartizarea între pensiile furnizate de securitatea socială şi cele furnizate de alte sisteme legate de forţa de muncă variază considerabil de la o ţară la alta, având drept consecinţă faptul că acoperirea şi, prin urmare, percepţiile la nivel naţional asupra termenului "securitate socială" variază considerabil.
Sisteme de pensii de securitate socială
17.43. Definiţie: sistemele de pensii de securitate socială sunt sisteme de asigurări contractuale ale căror beneficiari, în calitate de participanţi la un sistem de asigurări sociale, sunt obligaţi de administraţiile publice să se asigure împotriva bătrâneţii şi a altor riscuri legate de bătrâneţe, precum incapacitatea, sănătatea etc. Pensiile de securitate socială sunt furnizate beneficiarilor de administraţiile publice.
17.44. Atunci când administraţiile publice îşi asumă responsabilitatea de a furniza pensii unor sectoare ample ale comunităţii, funcţia de securitate socială îndeplineşte de fapt rolul unui sistem multipatronal.
17.45. În general, beneficiarii plătesc cotizaţii obligatorii la un sistem de pensii de securitate socială, care este frecvent finanţat pe bază de redistribuire. Cotizaţiile dintr-o perioadă sunt utilizate pentru finanţarea prestaţiilor din aceeaşi perioadă. Nu este implicat niciun element de economii, fie pentru administraţiile publice sau pentru angajatorul care administrează sistemul sau pentru beneficiarii care participă la sistem. Prin urmare, într-un astfel de sistem nu va exista un excedent şi, dacă intervine un deficit de resurse, administraţiile publice au competenţa de a modifica angajamentele nu numai în ceea ce priveşte forţa de muncă din viitor, ci şi în mod retroactiv. Cu toate acestea, în unele ţări, sistemele de pensii de securitate socială pot acumula rezerve, cunoscute sub numele de fonduri-tampon.
17.46. Cea mai limitată formă de pensie de securitate socială este elementară. Nivelul poate fi fixat independent de valoarea cotizaţiilor, dar nu şi independent de faptul că au fost plătite cotizaţii pentru o anumită perioadă de timp sau în anumite condiţii. Dreptul la pensie al unui salariat în temeiul securităţii sociale este frecvent transferabil de la un angajator la altul.
17.47. În schimb, în unele ţări furnizarea majorităţii sau tuturor pensiilor se poate face prin securitatea socială. În acest caz, administraţiile publice joacă rolul de intermediar pentru angajatori, astfel încât, după ce administraţiile publice primesc cotizaţiile la sistem plătite de angajator şi de gospodăriile populaţiei, ele îşi asumă riscul de a efectua plăţile finale. Administraţiile publice scutesc angajatorul de riscul ca costul pensiilor să fie prea mare pentru a fi acoperit de întreprinderea sa şi garantează populaţiei că pensiile vor fi plătite, dar este posibil ca ele să-şi rezerve capacitatea de a modifica valoarea pensiilor datorate, chiar şi retroactiv.
17.48. Drepturile de pensie ca sume în aşteptare din cadrul unui sistem de pensii de securitate socială nu sunt recunoscute în conturile naţionale de bază ale SEC. Estimările sumelor în aşteptare ale drepturilor din cadrul sistemelor de pensii de securitate socială, precum şi ale oricărui alt sistem de pensii legat de forţa de muncă furnizate de administraţiile publice, nu sunt incluse în conturile naţionale de bază, dar sunt înregistrate în tabelul suplimentar pentru drepturile de pensie acumulate la zi ilustrat de tabelul 17.5.
Alte sisteme de pensii legate de forţa de muncă
17.49. Definiţie: alte sisteme de pensii legate de forţa de muncă sunt sistemele de asigurare contractuală, fie obligatorii prin lege, fie încurajate de administraţiile publice, fie în cazurile în care angajatorii impun, ca o condiţie obligatorie pentru angajare, participarea salariaţilor (beneficiarii) la un sistem de asigurări sociale specificat de angajator, pentru a se asigura împotriva bătrâneţii şi a altor riscuri legate de vârstă. Aceste pensii legate de forţa de muncă se furnizează beneficiarilor fie de angajator, fie de alte unităţi în numele angajatorului.
17.50. În general, sistemele de pensii administrate de angajatori privaţi nu fac obiectul unor ajustări retroactive, cu excepţia cazului în care există un acord între angajatori şi beneficiari în legătură cu modificarea sumelor de plătit. Există însă riscul ca angajatorul să nu mai poată plăti pentru că şi-a încetat activitatea. Din ce în ce mai frecvent, drepturile de pensie ale persoanelor sunt protejate. Este posibil ca drepturile de pensie acumulate lucrând pentru un angajator să nu fie transferabile către un nou angajator. Din ce în ce mai frecvent, în cadrul sistemelor angajatorilor există rezerve constituite. Chiar dacă nu există rezerve, convenţiile de înregistrare contabilă pot cere ca sistemele să recunoască, în cadrul conturilor lor, drepturile de pensie ale actualilor şi foştilor salariaţi.
17.51. Celelalte pensii legate de forţa de muncă sunt considerate ca fiind o parte a pachetului de remunerare, iar negocierile între salariaţi şi angajatori se pot axa pe condiţiile de serviciu actuale, pe grilele de salarizare şi pe drepturile de pensie. Frecvent, pensiile sunt furnizate de angajatorii privaţi din sisteme pe care angajatorii le controlează sau pentru care încheie un contract cu o parte terţă precum o societate de asigurări. Uneori este posibil ca o unitate specializată să accepte să preia responsabilitatea de a plăti pensii unui număr de angajaţi în schimbul asumării riscului de a garanta disponibilitatea unei finanţări adecvate pentru plata pensiilor promise. Un astfel de acord se numeşte sistem de pensii multipatronal.
17.52. Salariaţii actuali şi foştii salariaţi, care reprezintă beneficiarii, pot plăţi cotizaţii la sistem şi se presupune că vor primi de la acesta venituri din proprietate. Aceste venituri din proprietate sunt prin urmare tratate ca fiind cotizaţii suplimentare de plătit de către aceştia.
17.53. Sistemele de pensii se împart, în funcţie de natura lor, în sisteme de cotizaţii predefinite şi sisteme de prestaţii predefinite.
Sisteme de cotizaţii predefinite
17.54. Definiţie: un sistem de cotizaţii predefinite este un sistem de pensii în cadrul căruia prestaţiile sunt definite exclusiv în funcţie de nivelul fondului acumulat prin cotizaţiile plătite în cursul vieţii profesionale a salariatului şi de creşterile de valoare care rezultă din investirea unor astfel de fonduri de către managerul sistemului de pensii.
17.55. Întregul risc al unui sistem de cotizaţii predefinite în ceea ce priveşte furnizarea unui venit adecvat la pensie este suportat de salariat.
17.56. Furnizarea informaţiilor privind sistemele de cotizaţii predefinite este relativ simplă, deoarece trebuie să se pună la dispoziţie conturi complete şi nu este implicată nicio evaluare actuarială. Majoritatea sistemelor respective se regăsesc în sectoarele societăţilor (coloana A din tabelul 17.5), dar este posibil ca în unele cazuri administraţiile publice să aibă rolul de manager al sistemului. Drepturile de pensie ale tuturor sistemelor de pensii cu cotizaţii predefinite sunt incluse în conturile naţionale de bază.
Sisteme de prestaţii predefinite
17.57. Definiţie: un sistem de prestaţii predefinite este un sistem de pensii în care prestaţiile de plătit salariatului după pensionare se calculează prin utilizarea unei formule, fie separat, fie în combinaţie cu o sumă minimă garantată de plătit.
17.58. Riscul unui sistem de prestaţii predefinite în ceea ce priveşte furnizarea unui venit adecvat la pensie este suportat de angajator sau de o unitate care acţionează în numele său.
Sisteme fictive de cotizaţii predefinite şi sisteme hibride

17.59. Sistemele fictive de cotizaţii predefinite şi sistemele hibride sunt clasificate ca sisteme de prestaţii predefinite.
17.60. Definiţie: un sistem fictiv de cotizaţii predefinite este asemănător cu un sistem de cotizaţii predefinite, însă există o sumă minimă garantată de plătit.
17.61. În cadrul unui sistem fictiv de cotizaţii predefinite, cotizaţiile (plătite atât de salariat, cât şi de angajator) sunt creditate şi acumulate în conturi individuale. Conturile individuale respective sunt fictive, în sensul în care cotizaţiile la sisteme sunt utilizate pentru a plăti prestaţiile de pensii pensionarilor actuali. La pensionare, soldul acumulat este transformat într-o rentă, utilizând o formulă bazată, printre alţi factori, pe măsurarea speranţei de viaţă, şi este revizuit anual pentru a se adapta la o măsură a nivelului de trai.
17.62. Sistemele hibride sunt acele sisteme care au atât un element de prestaţii predefinite, cât şi de cotizaţii predefinite. Un sistem este clasificat drept "hibrid" fie pentru că sunt prezente atât sisteme de prestaţii predefinite, cât şi sisteme de cotizaţii predefinite, fie pentru că include un sistem naţional fictiv de cotizaţii predefinite şi, în acelaşi timp, un sistem de prestaţii predefinite sau de cotizaţii predefinite. Aceste sisteme pot fi combinate pentru un singur beneficiar sau diferenţiate în funcţie de grupuri de beneficiari pe tip de contract, de pensie furnizată etc.
17.63. Riscul privind furnizarea unui venit adecvat la pensionare este împărţit între angajator şi salariat în cadrul unui sistem fictiv de cotizaţii şi în cadrul unui sistem hibrid.
17.64. În anumite cazuri, riscul angajatorului poate fi preluat de sistemul multipatronal care administrează sistemul de pensii cu prestaţii predefinite în numele angajatorului.
Comparaţie între sistemele cu prestaţii predefinite şi sistemele cu cotizaţii predefinite
17.65. Diferenţa fundamentală, în ceea ce priveşte contabilitatea, dintre un sistem de pensii cu prestaţii predefinite şi un sistem de pensii cu cotizaţii predefinite este că, pentru un sistem de pensii cu prestaţii predefinite, prestaţia pentru salariat în perioada curentă este determinată în funcţie de angajamentele făcute de angajator în legătură cu nivelul pensiei, în timp ce în sistemul de pensii cu cotizaţii predefinite prestaţia pentru salariat în perioada curentă este determinată de cotizaţiile la sistem, precum şi de veniturile din investiţii şi de câştigurile şi pierderile din deţinere pentru aceste cotizaţii şi pentru cotizaţiile din trecut. Prin urmare, în timp ce, în principiu, în sistemul de pensii cu cotizaţii predefinite sunt disponibile informaţii complete privind prestaţiile pentru participant, într-un sistem de pensii cu prestaţii predefinite, prestaţiile pentru participanţi sunt calculate prin evaluare actuarială.
17.66. Există patru surse de variaţie ale drepturilor de pensie într-un sistem de pensii cu prestaţii predefinite. Prima dintre acestea, creşterea datorată serviciului curent, este creşterea dreptului asociat cu salariile şi indemnizaţiile primite în perioada curentă. A doua sursă, creşterea datorată serviciului anterior, este creşterea valorii drepturilor ca urmare a faptului că pentru toţi participanţii la sistem pensionarea (şi decesul) sunt cu un an mai aproape. A treia modificare a nivelului drepturilor este o descreştere ca urmare a plăţii de prestaţii către pensionarii sistemului. A patra sursă de variaţii este determinată de alţi factori, care sunt reflectaţi în contul altor modificări de active.
17.67. Ca şi în cazul unui sistem de pensii cu cotizaţii predefinite, angajatorul şi/sau salariatul pot plăti cotizaţii efective la sistem în perioada curentă. Cu toate acestea, este posibil ca astfel de plăţi să nu fie suficiente pentru a acoperi creşterea prestaţiilor acumulate de forţa de muncă din anul curent. O cotizaţie suplimentară din partea angajatorului este, prin urmare, imputată pentru a obţine egalitatea între cotizaţii (efective şi imputate) şi creşterea drepturilor serviciului curent. Astfel de cotizaţii imputate sunt de obicei pozitive, dar este posibil ca ele să fie negative, dacă suma cotizaţiilor primite depăşeşte creşterea drepturilor serviciului curent.
17.68. La sfârşitul unei perioade contabile, nivelul drepturilor de pensie datorate foştilor şi actualilor salariaţi se poate calcula estimând valoarea actualizată a sumelor de plătit la pensionare, utilizând calcule actuariale. Un factor al creşterii acestei sume de la an la an este faptul că valoarea actualizată a drepturilor existente la începutul anului şi încă datorate la sfârşitul anului a crescut pentru că viitorul este mai aproape cu un an şi, prin urmare, trebuie utilizat cu un coeficient de actualizare mai puţin pentru a calcula valoarea actualizată. Această modificare în timp a reducerii reflectă creşterea datorată serviciului anterior în ceea ce priveşte drepturile.
17.69. Altă diferenţă de bază între un sistem de pensii cu prestaţii predefinite şi un sistem de pensii cu cotizaţii predefinite se referă la plata costului administrării sistemului de pensii. În cadrul unui sistem de pensii cu cotizaţii predefinite, întregul risc este suportat de beneficiari. Sistemul de pensii este administrat în numele lor, iar ei plătesc costul administrării. Deoarece sistemul poate fi administrat de altă unitate decât angajatorul, este oportun să se trateze costul de administrare ca o parte a venitului din investiţii care este reţinută de sistem pentru a-şi acoperi costurile şi a genera un profit. În conformitate cu contabilitatea pentru asigurări, venitul din investiţii este tratat ca fiind atribuit în totalitate beneficiarilor, o parte fiind utilizată pentru a acoperi costurile, iar restul fiind reinvestit în sistem.
17.70. Pentru un sistem de pensii cu prestaţii predefinite, situaţia este diferită. Riscul ca fondul să fie insuficient pentru a acoperi drepturile de pensie este suportat parţial sau total de angajator sau de o unitate care acţionează în numele acestuia, şi nu exclusiv de beneficiari. Sistemul poate fi controlat direct de angajator şi poate constitui o parte a aceleiaşi unităţi instituţionale sau poate fi strict fictiv. Chiar şi în acest caz, există costuri asociate cu administrarea sistemului. Chiar dacă astfel de costuri sunt suportate iniţial de angajator, este oportun să fie considerate o formă de venit în natură furnizat salariaţilor şi, din raţiuni practice, ele pot fi incluse în cotizaţiile salariaţilor. Aceasta presupune că toate costurile sunt suportate de salariaţii actuali, şi niciun cost nu este suportat de pensionari. Se presupune şi că atribuirea care trebuie făcută în cazul sistemelor fictive poate fi aplicată în alte circumstanţe.
17.71. Pentru un sistem cu prestaţii predefinite, este puţin probabil ca persoanele care desfăşoară activităţi independente şi persoanele fără loc de muncă să plătească cotizaţii curente, deşi acest lucru este posibil dacă persoanele respective au fost angajate în trecut, determinând o prestaţie de pensie predefinită, şi au dreptul de a continua să participe. Persoanele angajate în trecut, indiferent dacă primesc sau nu o pensie în prezent, primesc venituri din proprietate şi plătesc cotizaţii suplimentare.
Administratorul fondului de pensii, managerul fondului de pensii, fondul de pensii şi sistemul multipatronal de pensii
17.72. Sistemele de asigurări sociale pot fi organizate de angajatori sau de administraţiile publice, de societăţi de asigurări în numele salariaţilor sau pot fi instituite unităţi instituţionale separate care să deţină şi să gestioneze activele de utilizat pentru a acoperi şi a distribui pensiile. Subsectorul fondurilor de pensii constă numai în acele fonduri de pensii de asigurări sociale care sunt unităţi instituţionale separate de unităţile care le creează.
17.73. Un angajator poate încheia un contract cu o altă unitate, pentru ca aceasta să administreze sistemul de pensii şi să organizeze distribuirea către beneficiari. Acest lucru poate fi realizat în mai multe moduri.
17.74. În primul rând, operatorul sistemului de pensii, administratorul fondului de pensii, acţionează numai ca agent al angajatorului, realizând administrarea de zi cu zi a sistemului de pensii, iar responsabilitatea pentru orice deficit al sistemului sau beneficiul oricărui excedent revine angajatorului.
17.75. În al doilea rând, managerul fondului de pensii este responsabil de asemenea pentru stabilirea condiţiilor unui alt sistem de pensii legate de forţa de muncă şi lui îi revine responsabilitatea ultimă pentru drepturile de pensie. Managerului fondului de pensii îi revine şi o mare parte a responsabilităţii pentru politica pe termen lung a investiţiilor în active, inclusiv selecţia opţiunilor privind investiţiile şi structura furnizorilor administrativi. Deşi frecvent aceeaşi unitate poate desfăşura ambele funcţii, atât de manager al fondului de pensii, cât şi de administrator al fondului de pensii, în unele cazuri acestea ţin de responsabilitatea unor unităţi diferite.
17.76. În al treilea rând, nu este neobişnuit ca o singură unitate să încheie contracte cu mai mulţi angajatori pentru a administra sistemele de pensii ale acestora ca sistem de pensii multipatronal. Acordurile sunt de aşa natură încât sistemul de pensii multipatronal acceptă responsabilitatea pentru orice deficit al fondurilor pentru a acoperi drepturile, în schimbul dreptului de a păstra orice excedent de fonduri. Prin cumularea riscurilor mai multor angajatori, sistemul multipatronal preconizează echilibrarea deficitului şi a excedentului de fonduri, astfel încât să rezulte un excedent în raport cu toate sistemele în ansamblu, în acelaşi mod în care o societate de asigurări regrupează riscurile pentru un număr mare de clienţi. În acest caz, sistemul multipatronal de pensii reprezintă managerul fondului de pensii.
17.77. Atunci când administraţiile publice îşi asumă responsabilitatea de a furniza prestaţii unor sectoare ample ale comunităţii, funcţia de securitate socială îndeplineşte rolul unui sistem multipatronal. Precum societatea de asigurări, administraţiile preiau responsabilitatea pentru orice deficit al fondurilor pentru a acoperi pasivele asociate pensiilor, sau pot avea dreptul de a păstra orice excedent generat. Totuşi, se întâmplă frecvent ca securitatea socială să fie finanţată pe bază de redistribuire şi, prin urmare, nu se pune problema apariţiei unui excedent, iar dacă intervine un deficit de resurse, administraţiile publice pot avea competenţa de a modifica drepturile nu numai în ceea ce priveşte forţa de muncă din viitor, ci şi în mod retroactiv.
17.78. Responsabilitatea managerului fondului de pensii pentru orice deficit de finanţare sau beneficiul oricărui excedent de finanţare al unui sistem de pensii este înregistrat ca relaţie pasive/active cu administratorul fondului de pensii. Variaţia pasivelor între managerul şi administratorul fondului de pensii se înregistrează pentru fiecare perioadă. Ceea ce se înregistrează ca pasive ale managerului fondului de pensii nu sunt drepturile de pensie din cadrul sistemului, ci diferenţa dintre drepturile de pensie şi activele deţinute de sistem. Dacă activele deţinute de sistem sunt mai mari decât drepturile de pensie, situaţie descrisă ca excedent de finanţare, se va înregistra o relaţie pasive/active pentru managerul fondului de pensii atunci când există certitudinea că în cazul lichidării sistemului orice excedent de finanţare ar deveni proprietatea managerului fondului de pensii.
17.79. Orice câştiguri şi pierderi din deţinere pentru active administrate de administratorul fondului de pensii sunt atribuite managerului fondului de pensii, astfel încât valoarea netă a fondului de pensii să fie exact zero în orice moment.
Înregistrarea stocurilor şi a fluxurilor pe tip de sistem de pensii în cadrul asigurărilor sociale
Operaţiuni pentru sistemele de pensii de securitate socială
17.80. Ca o recunoaştere a faptului că securitatea socială este în general finanţată pe bază de redistribuire, drepturile de pensie acumulate în temeiul securităţii sociale nu sunt prezentate în conturile naţionale de bază. Dacă toate ţările ar avea prestaţii asemănătoare furnizate în cadrul sistemelor de securitate socială şi al sistemelor de asigurări sociale, comparaţiile la nivel internaţional ar fi simplu de realizat. Însă lucrurile nu stau aşa, iar percepţiile naţionale în legătură cu ceea ce este acoperit de securitatea socială variază considerabil.
17.81. Drepturile de pensie rezultând din sistemele de securitate socială nu sunt incluse în conturile naţionale de bază. Diversitatea acestor sisteme şi a sistemelor angajatorilor variază de la un stat membru la altul. Drepturile de pensie rezultând din sistemele de securitate socială sunt incluse în tabelul suplimentar pentru drepturile de pensie acumulate la zi în asigurări sociale (tabelul 17.5), pentru a permite compararea datelor naţionale.
17.82. Înregistrarea fluxurilor pentru sistemele pensii de securitate socială se referă la cotizaţiile plătite de angajator şi de salariaţi şi la prestaţiile de securitate socială.
17.83. Orice cotizaţie plătită de angajator este tratată ca parte a remunerării salariaţilor. Ea se înregistrează ca operaţiune de repartiţie de la angajator către salariat. Ulterior, salariatul plăteşte ceea ce primeşte de la angajator, împreună cu orice cotizaţie pe care o plăteşte în propriul său nume, fondului de securitate socială. Această sumă este înregistrată ca fiind plătită administraţiilor publice de gospodăriile populaţiei.
17.84. Orice cotizaţii plătite de persoanele care desfăşoară activităţi independente sau de persoanele fără loc de muncă sunt, de asemenea, incluse în cotizaţiile plătite administraţiilor de gospodăriile populaţiei.
17.85. Prestaţiile de securitate socială sunt înregistrate ca operaţiuni de repartiţie de la administraţiile publice către gospodăriile populaţiei.
17.86. Tabelul 17.2 prezintă operaţiunile unui sistem de pensii de securitate socială.

Tabelul 17.2 - Conturi pentru cotizaţiile sociale şi prestaţiile de pensii plătite prin securitatea socială

Utilizări	Tip de cont şi operaţiune	Resurse

Angajator	Fond de securitate socială	Gospodăriile populaţiei	Alte sectoare	Economie totală		Angajator	Fond de securitate socială	Gospodăriile populaţiei	Alte sectoare	Economie totală
Cont de exploatare										
139,0	◆	◆	◆	139,0	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)	◆	◆	◆	◆	◆
Contul de alocare primară a veniturilor										
◆	◆	◆	◆	◆	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)	◆	◆	139,0	◆	139,0
Contul de alocare secundară a veniturilor										
◆	◆	226,0	◆	226,0	Cotizaţii de securitate socială (pensii)	◆	226,0	◆	◆	226,0
◆	◆	139,0	◆	139,0	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6111)	◆	139,0	◆	◆	139,0
◆	◆	87,0	◆	87,0	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei (D.6131)	◆	87,0	◆	◆	87,0
◆	210,0	◆	◆	210,0	Prestaţii de pensii de securitate socială în numerar (D.6211)	◆	◆	210,0	◆	210,0

Operaţiuni pentru alte sisteme de pensii legate de forţa de muncă

17.87. Pentru alte sisteme legate de forţa de muncă, drepturile de pensie ale participanţilor sunt de obicei înregistrate pe măsură ce se acumulează. Veniturile din investiţii realizate din drepturile de pensie existente se înregistrează ca fiind distribuite beneficiarilor şi reinvestite de aceştia în sistemul de pensii.

17.88. Înregistrarea operaţiunilor pentru un sistem de cotizaţii predefinite este mai puţin complicată decât înregistrarea operaţiunilor unui sistem de prestaţii predefinite.

17.89. Pentru ambele tipuri de sisteme, se presupune că există un fond de pensii. Pentru un sistem de pensii cu cotizaţii predefinite, trebuie să existe un fond real. Pentru un sistem de pensii cu prestaţii predefinite, fondul poate exista efectiv sau poate fi un fond fictiv. Dacă fondul există, el poate face parte din aceeaşi unitate instituţională ca angajatorul, poate fi o unitate instituţională separată cu un sistem de pensii autonom sau poate face parte din altă instituţie financiară, fie o societate de asigurări, fie un sistem de pensii multipatronal.

Operaţiuni pentru sistemele de pensii cu cotizaţii predefinite

17.90. Cotizaţia plătită de un angajator unui sistem de pensii cu cotizaţii predefinite în numele unui salariat este tratată ca remunerare a angajaţilor.

17.91. Veniturile din investiţii realizate din drepturile de pensie acumulate se înregistrează, de asemenea, ca fiind distribuite gospodăriilor populaţiei din fondul de pensii. Veniturile din investiţii includ dobânzile şi dividendele plus veniturile distribuite ale sistemelor colective de plasament dacă fondul de pensii deţine acţiuni ale acestora. Este posibil ca fondul de pensii să deţină proprietăţi şi să genereze un excedent net de exploatare, care este inclus în veniturile din investiţii ca fiind distribuit beneficiarilor pensiilor. În acest caz, termenul "venit din investiţii" include această sursă de venituri, dacă ea există. Câştigurile şi pierderile din deţinere generate de investirea drepturilor de pensie cumulate nu sunt incluse în veniturile din investiţii, ci sunt înregistrate ca alte variaţii ca urmare a reevaluărilor.

17.92. O parte a venitului distribuit gospodăriilor populaţiei este utilizată pentru a acoperi costurile administrării fondului de pensii. Acest cost este înregistrat ca producţie a fondului de pensii şi cheltuieli pentru consum final ale gospodăriilor populaţiei. Partea restantă a veniturilor distribuite este tratată drept cotizaţii suplimentare la fondul de pensii plătite înapoi fondului de pensii de către gospodăriile populaţiei.

17.93. Cotizaţiile sociale sunt înregistrate ca fiind plătite fondului de pensii de către gospodăriile populaţiei. Suma totală a cotizaţiilor sociale este formată din cotizaţiile efective plătite de angajatori ca parte a remunerării salariaţilor, din cotizaţiile efective ale salariaţilor şi, posibil, ale altor persoane, precum persoanele care au participat în trecut la un sistem, persoanele care desfăşoară activităţi independente şi persoanele fără un loc de muncă şi pensionarii, precum şi din cotizaţiile suplimentare specificate la punctul 17.92. Pentru claritate şi pentru a facilita comparaţia cu sistemele de prestaţii predefinite, suplimentele sunt prezentate la valoarea totală. Cotizaţiile totale plătite de gospodăriile populaţiei la fondul de pensii sunt nete, în acelaşi mod în care primele de asigurare sunt nete, ceea ce înseamnă că ele reprezintă suma totală a tuturor cotizaţiilor plătite, minus comisioanele pentru servicii.

17.94. Persoanele, altele decât salariaţii, care contribuie la un sistem de pensii cu cotizaţii predefinite pot fi persoane care desfăşoară activităţi independente şi care participă la un sistem de pensii cu cotizaţii predefinite sau persoane fără loc de muncă şi care participă la un sistem de pensii cu cotizaţii predefinite în virtutea profesiei sau a fostului lor statut profesional.

17.95. Prestaţiile de pensie către gospodăriile populaţiei din fondul de pensii sunt înregistrate ca operaţiuni de repartiţie în cadrul altor prestaţii de pensii de asigurări sociale (D. 6221).

17.96. Există, de asemenea, o operaţiune pentru serviciul furnizat de fondul de pensii (egal cu valoarea producţiei fondului de pensii), înregistrată drept cheltuieli pentru consum final ale gospodăriilor populaţiei.

17.97. Creşterea drepturilor de pensie cauzată de un excedent al cotizaţiilor în raport cu prestaţiile se înregistrează ca plătită de fondul de pensii gospodăriilor populaţiei. În mod similar, reducerea drepturilor de pensii cauzată de un deficit al cotizaţiilor în raport cu prestaţiile se înregistrează ca plată de la gospodăriile populaţiei către fondul de pensii. Variaţia drepturilor de pensie afectează direct valoarea netă a gospodăriilor populaţiei şi, astfel, economiile din sectorul gospodăriilor populaţiei. Având în vedere că o mare parte din creşterea drepturilor de pensie ale participanţilor la un sistem de pensii cu cotizaţii predefinite şi astfel, în cele din urmă, din finanţarea prestaţiilor, provine din câştigurile din deţinere care nu sunt incluse în cotizaţiile suplimentare ale participanţilor la sistemele de pensii cu cotizaţii predefinite, ajustarea pentru variaţia drepturilor de pensie pentru astfel de persoane va fi frecvent negativă.

17.98. Ajustarea pentru variaţia drepturilor de pensie plătite de fondul de pensii gospodăriilor populaţiei este înregistrată ca un drept al gospodăriilor populaţiei asupra fondului de pensii.

17.99. Tabelul 17.3 prezintă intrările necesare pentru a înregistra operaţiunile în legătură cu un sistem de cotizaţii predefinite. El este mai simplu decât tabelul corespunzător pentru un sistem de prestaţii predefinite, ca urmare a absenţei oricăror operaţiuni imputate.

Tabelul 17.3 - Conturi pentru prestaţiile de pensie de plătit în cadrul unui sistem de cotizaţii predefinite

Utilizări					Tip de cont şi operaţiuni	Resurse				
Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populaţiei	Alte sectoare	Economie totală		Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populaţiei	Alte sectoare	Economie totală
Contul producţiei										
◆	◆	◆	◆	◆	Producţia (P.1)	◆	1,4	◆	◆	1,4
Cont de exploatare										
11,0	◆	◆	◆	11,0	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)	◆	◆	◆	◆	◆
Alocare primară a veniturilor										
◆	◆	◆	◆	◆	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)	◆	◆	11,0	◆	11,0
◆	◆	◆	3,0	3,0	Venituri din proprietate (D.4)	◆	3,0	◆	◆	3,0
◆	16,2	◆	◆	16,2	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie (D.442)	◆	◆	16,2	◆	16,2
Contul de alocare secundară a venitului										
◆	◆	37,3	◆	37,3	Cotizaţii totale la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	◆	37,3	◆	◆	37,3

◆	◆	11,0	◆	11,0	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6111)	◆	11,0	◆	◆	11,0
◆	◆	11,5	◆	11,5	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei (D.6131)	◆	11,5	◆	◆	11,5
◆	◆	16,2	◆	16,2	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei (D.6141)	◆	16,2	◆	◆	16,2
◆	◆	- 1,4	◆	- 1,4	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (D.61SC)	◆	- 1,4	◆	◆	- 1,4
◆	26,0	◆	◆	26,0	Alte prestaţii de pensii de asigurări sociale (D.6221)	◆	◆	26,0	◆	26,0
Contul de utilizare a veniturilor										
◆	◆	1,4	◆	1,4	Cheltuiala pentru consum final (P. 3)	◆	◆	◆	◆	◆
◆	11,3	◆	◆	11,3	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie (D.8)	◆	◆	11,3	◆	11,3
- 11,0	- 11,8	25,8	- 3,0	0	Economie	◆	◆	◆	◆	◆
Modificări de active					Cont financiar	Modificări de pasive				
◆	◆	◆	◆	◆	Capacitatea/necesarul net de finanţare (B.9)	- 11,0	- 11,8	25,8	- 3,0	0,0
◆	◆	11,3	◆	11,3	Drepturi de pensie (F.63)	◆	11,3	◆	◆	11,3
- 11,0	- 0,5	14,5	- 3,0	0,0	Alte active financiare	◆	◆	◆	◆	◆

Alte fluxuri legate de sistemele de pensii cu cotizaţii predefinite

17.100. Ceilalţi factori care afectează modificarea înregistrării în bilanţ pentru variaţia drepturilor de pensie sunt prezentaţi în conturile pentru alte modificări de active. Mai precis, drepturile beneficiarilor sistemului prezintă câştigurile şi pierderile din deţinere în contul de reevaluare corespunzând exact celor pentru activele deţinute de fondul de pensii în scopul de a îndeplini astfel de obligaţii.

17.101. Investirea drepturilor din cadrul sistemelor de pensii cu cotizaţii predefinite determină câştiguri sau pierderi din deţinere. Astfel de câştiguri sau pierderi se produc ca urmare a variaţiei valorii activelor deţinute de fondul de pensii, iar o sumă perfect egală cu câştigurile şi pierderile din deţinere este atribuită drept creştere a drepturilor de pensie ale beneficiarilor. Ele se înregistrează în contul de reevaluare.

Operaţiuni pentru sistemele de pensii cu prestaţii predefinite

17.102. Pentru sistemele de pensii cu prestaţii predefinite, angajatorul păstrează responsabilitatea pentru acoperirea plăţii pensiilor. Alternativele care implică utilizarea unui sistem multipatronal sau în care administraţiile publice îşi asumă responsabilitatea în numele angajatorului se conformează definiţiilor de la punctele 17.76. şi 17.77.

17.103. Cotizaţiile totale plătite de un angajator unui sistem de pensii cu prestaţii predefinite în numele salariatului său trebuie să fie suficiente pentru ca, împreună cu orice cotizaţie efectivă plătită de salariat şi excluzând costul administrării sistemului, ele să corespundă creşterii datorate serviciului curent a drepturilor de pensie ale salariatului. Cotizaţia plătită de angajator include o parte efectivă şi o parte imputată, aceasta din urmă fiind calculată astfel încât să realizeze o corespondenţă perfectă între toate cotizaţiile la fond care determină creşterea drepturilor salariatului şi costul curent al serviciilor pentru aceste drepturi.

17.104. Cotizaţia plătită de angajator este calculată în raport cu dreptul de pensie câştigat într-o perioadă, indiferent de orice venit din investiţii câştigat de sistem în aceeaşi perioadă sau de orice excedent de finanţare al sistemului. Dreptul pentru perioada curentă face parte din remuneraţia salariaţilor, iar faptul de a nu include valoarea totală a cotizaţiei angajatorului va determina subestimarea remuneraţiei salariaţilor şi supraestimarea excedentului de exploatare al angajatorului. Este important să se continue înregistrarea cotizaţiilor chiar şi în cazul unei suspendări a cotizaţiilor, atunci când angajatorul nu plăteşte cotizaţii efective, beneficiul angajatorului fiind considerat o variaţie a pasivelor între fondul de pensii şi angajator. Astfel, valoarea netă a ambilor rămâne aceeaşi ca atunci când cotizaţiile nu sunt înregistrate în cursul unei suspendări a cotizaţiilor, fără a reduce artificial remunerarea salariaţilor.

17.105. În sistemele de prestaţii predefinite, este posibil să existe o perioadă de calificare necesară pentru ca un salariat să devină eligibil pentru primirea unei pensii la pensionare. Chiar dacă există o perioadă de calificare, atât cotizaţiile, cât şi drepturile trebuie înregistrate de la începutul raportului de muncă, ajustându-se în funcţie de un factor care reflectă probabilitatea ca salariatul să satisfacă perioada de calificare.

17.106. Suma cotizaţiilor efective şi imputate în sarcina angajatorilor este tratată ca remunerare a salariaţilor. Ea este înregistrată ca utilizare a angajatorului în contul de exploatare şi ca resursă a salariatului în contul de alocare a veniturilor primare.

17.107. Creşterea valorii actualizate a drepturilor salariaţilor care continuă să contribuie şi ale celor care nu mai contribuie, dar rămân eligibili pentru pensii în viitor, reprezintă venitul din investiţii distribuit către salariaţi. Nu se efectuează scăderi pentru nicio sumă care ar putea fi finanţată din câştiguri din deţinere sau care nu este acoperită efectiv de fondurile existente. Venitul din investiţii distribuit către salariaţi acoperă suma care este datorată în mod neechivoc salariatului în temeiul acordurilor în vigoare; mijloacele prin care angajatorul va acoperi în cele din urmă această obligaţie nu sunt relevante pentru înregistrarea sumei ca venit din investiţii, la fel cum mijloacele prin care dobânzile sau dividendele sunt finanţate efectiv nu afectează înregistrarea lor ca venit din investiţii. Venitul din investiţii este înregistrat ca utilizare pentru fondul de pensii şi ca resursă pentru gospodăriile populaţiei. El este reinvestit imediat de gospodăriile populaţiei în fond şi inclus în cotizaţiile suplimentare la fondul de pensii.

17.108. În contul de distribuire secundară a venitului, cotizaţiile sociale sunt prezentate ca utilizare a gospodăriilor populaţiei şi ca resursă a fondului de pensii. Suma totală a cotizaţiilor sociale de plătit este formată din cotizaţiile efective şi imputate ale angajatorilor ca parte a remunerării salariaţilor, excluzând valoarea costurilor de administrare a sistemului de pensii, plus cotizaţiile efective ale salariaţilor şi cotizaţiile suplimentare specificate la punctul 17.107. Aşa cum se explică la punctele 17.54 - 17.56 cu privire la sistemele de cotizaţii predefinite, conturile prezintă valoarea totală a cotizaţiilor şi a cotizaţiilor suplimentare, cu un element de compensare reprezentând comisionul pentru servicii de plătit. Suma plătită efectiv este o cifră corespunzătoare cotizaţiilor nete.

17.109. Prestaţiile de pensii pentru gospodăriile populaţiei din fondul de pensii sunt înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului. Dacă prestaţiile se primesc sub forma unei rente, aici se prezintă plăţile rentei, şi nu sumele forfetare de plătit la pensionare.

17.110. În contul de utilizare a veniturilor, există o intrare pentru plata serviciului furnizat de fondul de pensii, egală cu valoarea producţiei fondului de pensii plus producţia întreprinderilor care administrează rentele cumpărate cu drepturile de pensie. Intrarea respectivă este prezentată ca o utilizare pentru gospodăriile populaţiei şi o resursă pentru fondul de pensii.

17.111. Tot în contul de utilizare a veniturilor, există o intrare care prezintă creşterea drepturilor de pensie ca urmare a acordării altor drepturi de pensie de către angajator pe de o parte, minus descreşterea ca urmare a prestaţiilor de primit, pe de altă parte. Această sumă este prezentată ca resursă pentru gospodăriile populaţiei şi ca utilizare pentru fondul de pensii. Justificarea este că, întrucât această variaţie a drepturilor de pensie afectează direct valoarea netă a gospodăriilor populaţiei, ea ar trebui inclusă în economiile sectorului gospodăriilor populaţiei.

17.112. Suma din contul de utilizare a veniturilor plătită de fondul de pensii gospodăriilor populaţiei este prezentată în contul financiar ca variaţie a activelor gospodăriilor populaţiei faţă de fondul de pensii.

17.113. Alte organizaţii, precum sindicatele, pot administra un sistem de prestaţii predefinite pentru membrii lor, care este analog din toate punctele de vedere cu sistemul de pensii cu prestaţii predefinite al unui angajator. Se respectă exact aceleaşi înregistrări, cu excepţia faptului că trimiterile la angajator se citesc ca trimiteri la managerul fondului de pensii şi trimiterile la salariat se citesc ca trimiteri la participantul la sistem.

17.114. Pentru a ilustra înregistrarea operaţiunilor legate de un sistem de pensii cu prestaţii predefinite, tabelul 17.4 arată un exemplu numeric. Cifrele imputate sunt evidenţiate prin caractere aldine; cele care rezultă din redirecţionare sunt evidenţiate prin caractere cursive.

Tabelul 17.4 - Conturi pentru prestaţiile de pensie de plătit în cadrul unui sistem de prestaţii predefinite

Utilizări					Tip de cont şi operaţiuni	Resurse				
Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populaţiei	Alte sectoare	Economie totală		Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populaţiei	Alte sectoare	Economie totală
Contul producţiei										
◆	◆	◆	◆	◆	Producţia (P.1)	◆	0,6	◆	◆	0,6
Cont de exploatare										
10,0	◆	◆	◆	10,0	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)	◆	◆	◆	◆	◆
4,1	◆	◆	◆	4,1	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1221)	◆	◆	◆	◆	◆
Contul de alocare primară a veniturilor										
◆	◆	◆	◆	◆	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)	◆	◆	10,0	◆	10,0

◆	◆	◆	◆	◆	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1221)	◆	◆	4,1	◆	4,1
◆	◆	◆	2,2	2,2	Venituri din proprietate (D.4)	◆	2,2	◆	◆	2,2
◆	4,0	◆	◆	4,0	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie (D.442)	◆	◆	4,0	◆	4,0
Contul de alocare secundară a venitului										
◆	◆	19,0	◆	19,0	Cotizaţii totale la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	◆	19,0	◆	◆	19,0
◆	◆	10,0	◆	10,0	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6111)	◆	10,0	◆	◆	10,0
◆	◆	4,1	◆	4,1	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6121)	◆	4,1	◆	◆	4,1
◆	◆	1,5	◆	1,5	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei (D.6131)	◆	1,5	◆	◆	1,5
◆	◆	4,0	◆	4,0	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei (D.6141)	◆	4,0	◆	◆	4,0
◆	◆	- 0,6	◆	- 0,6	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (D.61SC)	◆	- 0,6	◆	◆	- 0,6
◆	16,0	◆	◆	16,0	Alte prestaţii de pensii de asigurări sociale (D.6221)	◆	◆	16,0	◆	16,0
Contul de utilizare a veniturilor										
◆	◆	0,6	◆	0,6	Cheltuiala pentru consum final (P. 3)	◆	◆	◆	◆	◆
◆	3	◆	◆	3	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie (D.8)	◆	◆	3	◆	3
- 14,1	- 1,2	17,5	- 2,2	0	Economii	◆	◆	◆	◆	◆
Modificări de active					Cont financiar	Modificări de pasive				
◆	◆	◆	◆	◆	Capacitatea/necesarul net de finanţare (B.9)	- 14,1	- 1,2	17,5	- 2,2	0
◆	◆	3	◆	3	Drepturi de pensie (F.63)	◆	3	◆	◆	3
◆	4,1	◆	◆	4,1	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra managerilor fondurilor de pensii (F.64)	4,1	◆	◆	◆	4,1
- 10,0	- 2,3	14,5	- 2,2	0	Alte active financiare	◆	◆	◆	◆	◆

17.115. Calculele actuariale arată că mărirea drepturilor de pensie rezultând din serviciul curent, cu alte cuvinte valoarea netă a drepturilor de pensie ulterioare "câştigate" în anul respectiv, este 15. Gospodăriile populaţiei (deţinătorii de polițe/salariaţii) cotizează 1,5. Prin urmare, angajatorul este obligat să furnizeze 13,5. În plus, costul administrării sistemului este estimat la 0,6. Prin urmare, în total, angajatorul trebuie să furnizeze 14,1. Angajatorul cotizează efectiv 10 şi, prin urmare, restul de 4,1 este o cotizaţie imputată. Producţia de 0,6 este prezentată în contul de producţie; consumul acestui serviciu este raportat în "contul de utilizare a veniturilor". Cotizaţiile angajatorului sunt prezentate ca utilizare pentru angajator în contul de exploatare şi ca resursă pentru gospodăriile populaţiei în contul de alocare primară a veniturilor.

17.116. În conturile de alocare primară a veniturilor se prezintă veniturile din proprietate. Creşterea drepturilor de pensie rezultând din serviciul anterior, ca urmare a modificării în timp a coeficientului de actualizare pentru că pensionarea este cu un an mai aproape, este 4. Aceasta se prezintă ca un flux imputat de venituri din proprietate din fondul de pensii către gospodăriile populaţiei. În acelaşi timp, fondul de pensii câştigă efectiv 2,2 din veniturile din investiţii ale fondurilor administrate. Prin urmare, în acest stadiu există o scădere de 1,8 a resurselor fondului de pensii, dar ea nu este arătată în conturile curente.

17.117. În conturile de distribuire secundară a venitului sunt prezentate plăţile gospodăriilor populaţiei către fondul de pensii. Acestea pot fi prezentate în unul din următoarele două moduri. Suma cotizaţiilor plătite de gospodăriile populaţiei ar trebui să fie egală cu creşterea drepturilor provenind din serviciul curent (15) plus a celor provenind din veniturile din drepturile din trecut (4), deci 19 în total. Sumele plătite efectiv sunt 10 primite drept cotizaţii efective în sarcina angajatorilor, 4,1 drept cotizaţii imputate, 1,5 drept cotizaţii proprii în sarcina gospodăriilor populaţiei, cotizaţii suplimentare cu o valoare de 4 minus comisionul pentru serviciu de 0,6; în total, tot 19.

17.118. În contul de utilizare a veniturilor, la fel ca şi comisionul pentru cumpărarea serviciului ca parte a cheltuielilor pentru consum final ale gospodăriilor populaţiei, variaţia drepturilor de pensie este prezentată ca utilizare pentru fondul de pensii şi ca resursă pentru gospodăriile populaţiei. În acest exemplu, valoarea de 19 a cotizaţiilor gospodăriilor populaţiei este raportată la prestaţiile de pensii de 16. Rezultă astfel o creştere a drepturilor de pensie de 3 datorată gospodăriilor populaţiei.

17.119. Gospodăriile populaţiei deţin economii de 17,5 din care 3 reprezintă creşterea drepturilor lor de pensie. Aceasta înseamnă că ele au achiziţionat alte active financiare (sau au redus pasivele) cu 14,5. Această cifră este diferenţa dintre prestaţiile primite (16) şi cotizaţiile efective ale gospodăriilor populaţiei, 1,5.

17.120. În contul financiar al fondului de pensii, cifra 4,1, care reprezenta cotizaţia imputată, este prezentată ca o creanţă a administratorului fondului de pensii asupra angajatorului. Există o creanţă a gospodăriilor populaţiei asupra fondului de pensii pentru variaţia drepturilor de pensie, cu valoarea 3. În plus, fondul de pensii fie reduce activele financiare, fie măreşte pasivele cu 2,3, cifra corespunzând venitului disponibil, excluzând elementul de cotizaţii imputate în sarcina angajatorului.

TABEL SUPLIMENTAR PENTRU DREPTURILE DE PENSIE ACUMULATE LA ZI ÎN CADRUL ASIGURĂRILOR SOCIALE

Structura tabelului suplimentar

17.121. Tabelul suplimentar (tabelul 17.5) privind drepturile de pensie acumulate la zi în cadrul asigurărilor sociale oferă un cadru pentru întocmirea şi prezentarea unor date comparabile privind bilanţurile, operaţiunile şi alte fluxuri pentru toate tipurile de drepturi de pensie atât din punctul de vedere al debitorului (managerul fondului de pensii), cât şi din punctul de vedere al creditorului (gospodărie a populaţiei). Tabelul acoperă şi datele privind stocurile şi fluxurile care nu sunt înregistrate integral în conturile naţionale de bază pentru sisteme de pensii specifice precum sistemele publice de pensii cu prestaţii predefinite fără capitalizare pentru care administraţiile publice joacă rolul de manager al fondului de pensii şi sistemele de pensii de securitate socială.

17.122. Tabelul suplimentar acoperă partea de pensii a securităţii sociale legată numai de pensiile de bătrâneţe, inclusiv acele pensii plătite înainte de vârsta normală de pensionare. Asistenţa socială, asigurările de sănătate şi de îngrijire pe termen lung, asigurările distincte pentru concedii de boală sau pentru handicap nu sunt acoperite de acest tabel. De asemenea, nu sunt incluse nici polițele de asigurare individuală. Cu toate acestea, în practică, s-ar putea ca separarea completă a elementelor de asigurări sociale altele decât pensiile să nu fie fezabilă sau suficient de importantă. Elementele de asistenţă socială din cadrul sistemelor de pensii în general organizate ca asigurări sociale ar putea să nu poată fi separate şi, astfel, apar în tabelul suplimentar.

17.123. Drepturile urmaşilor (de exemplu, soţii aflaţi în întreţinere, copiii şi orfanii), precum şi prestaţiile de tipul celor pentru handicap - şi invaliditate -, sunt incluse în tabelul suplimentar dacă ele fac parte integrantă din sistemul de pensii.

17.124. Toate elementele tabelului suplimentar sunt înregistrate, fără nicio reducere pentru impozite, cotizaţii sociale suplimentare sau comisionul pentru servicii asociat cu sistemul de pensii.

Tabelul 17.5 - Tabel suplimentar privind drepturile de pensie acumulate la zi în cadrul asigurărilor sociale

Relaţii	Rând nr.	Înregistrare	Conturi naţionale principale						Nu este inclus în conturile naţionale principale		Total sisteme de pensii	Date echivalente: drepturi de pensie ale gospodăriilor populaţiei nerezidente([4])
		Managerul fondului de pensii	Administraţii altele decât publice			Administraţii publice						
		◆	Sisteme de cotizaţii predefinite	Sisteme de prestaţii predefinite şi alte ([1]) sisteme de cotizaţii nedefinite	Total	Sisteme de cotizaţii predefinite	Sisteme de prestaţii predefinite pentru salariaţii administraţiilor publice ([2])			Sisteme de pensii de securitate socială		
							Clasificate ca societăţi financiare	Clasificate ca administraţii publice ([3])	Clasificate ca administraţii publice			
		Numărul coloanei	A	B	C	D	E	F	G	H	I	j
◆	◆	Contul de patrimoniu de deschidere										
◆	1	Drepturi de pensie	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	◆	Variaţii ale drepturilor de pensie ca urmare a operaţiunilor										

∑ ♦de la 2.1 la 2.4	2	Creştere a drepturilor de pensie ca urmare a cotizaţiilor sociale	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	2.1	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	2.2	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor		♦	♦		♦	♦	♦		♦	♦
♦	2.3	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	2.4	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei ([5])	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	2.5	Minus: Comisioane pentru serviciile prestate de sistemul de pensii	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	3	Alte variaţii (actuariale) de drepturi de pensie în sisteme de pensii de securitate socială								♦	♦	♦
♦	4	Reducerea drepturilor de pensie ca urmare a plăţii prestaţiilor de pensie	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
2 + 3 - 4	5	Variaţii ale drepturilor de pensie ca urmare a cotizaţiilor sociale şi a prestaţiilor de pensie	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	6	Transferuri de drepturi de pensie între sisteme	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	7	Variaţii ale drepturilor de pensie ca urmare a modificărilor negociate ale structurii sistemului	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	♦	Variaţii ale drepturilor de pensie ca urmare a altor fluxuri										
♦	8	Variaţii ale drepturilor ca urmare a reevaluărilor ([6])	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	9	Variaţii ale drepturilor ca urmare a altor modificări de volum ([6])	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	♦	Contul de patrimoniu de închidere										
1+ ∑ de la 5 la 9	10	Drepturi de pensie	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
♦	♦	Indicatori asociaţi										
♦	11	Producţie	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	

([1])Astfel de alte sisteme de cotizaţii nedefinite, frecvent descrise ca sisteme hibride, au atât un element de prestaţie predefinită, cât şi un element de cotizaţie predefinită.

([2])Sisteme organizate de administraţiile publice pentru actualii şi foştii lor salariaţi.

([3])Acestea sunt sisteme neautonome de prestaţii predefinite ale căror drepturi de pensie sunt înregistrate în conturile naţionale principale.

([4])Datele echivalente pentru gospodăriile populaţiei nerezidente vor fi prezentate separat numai dacă relaţiile referitoare la pensii cu restul lumii sunt semnificative.

([5])Aceste cotizaţii suplimentare reprezintă câştigul din drepturile membrilor asupra sistemelor de pensii, atât prin venit din investirea activelor sistemelor de cotizaţii predefinite, cât şi, pentru sistemele de prestaţii predefinite, prin modificarea în timp a ratei de actualizare aplicate.

([6])O defalcare mai detaliată a acestor poziţii trebuie realizată pentru coloanele G şi H, pe baza modelelor de calcule efectuate pentru aceste sisteme. Căsuţele evidenţiate cu nu se aplică; căsuţele evidenţiate cu vor conţine date diferite din conturile naţionale principale

Coloanele tabelului

17.125. Coloanele tabelului se referă la cele trei grupări de sisteme de pensii, şi anume:

1. în funcţie de tipul de înregistrare, sisteme de pensii înregistrate integral în conturile naţionale de bază (coloanele de la A la F) şi cele ale căror drepturi sunt înregistrate numai în tabelul suplimentar (coloanele G şi H);

2. în funcţie de tipul de manager al fondului de pensii, sisteme de pensii care nu sunt gestionate de administraţii publice (coloanele de la A la C) şi sisteme de pensii ale administraţiilor publice (coloanele de la D la H); sistemele de pensii care includ securitatea socială clasificate în cadrul administraţiilor publice sunt prezentate în coloanele D, F, G şi H; precum şi

3. în funcţie de tipul de sistem de pensii, sisteme de cotizaţii predefinite (coloanele A şi D) şi sisteme de prestaţii predefinite (coloanele B şi de la E la G).

17.126. În cea mai mare parte, beneficiarii sistemelor de pensii sunt gospodăriile populaţiei rezidente. În unele ţări, numărul gospodăriilor populaţiei nerezidente care primeşte prestaţii de pensie poate fi semnificativ. Pentru aceste cazuri, se adaugă coloana J pentru a prezenta totalul pentru gospodăriile populaţiei nerezidente.

17.127. Decizia ca drepturile de pensie ale unui sistem de pensii fără capitalizare cu prestaţii predefinite legate de forţa de muncă în care administraţiile publice sunt managerul fondului de pensii să fie înregistrate în cadrul conturilor naţionale standard sau numai în tabelul suplimentar depinde de natura sistemului de prestaţii predefinite. Principiul director pentru includerea în conturile naţionale este măsura în care sistemul se apropie de sistemul naţional de pensii de securitate socială.

17.128. În UE există o mare varietate de sisteme, iar includerea tuturor sistemelor ar determina incoerenţe în ceea ce priveşte înregistrarea. Astfel, drepturile în temeiul sistemelor fără capitalizare de prestaţii predefinite legate de forţa de muncă în care administraţiile publice sunt managerul fondului de pensii sunt înregistrate numai în tabelul suplimentar. Aceasta afectează metoda de calcul în cadrul conturilor naţionale de bază a cotizaţiilor sociale imputate în sarcina angajatorului pentru aceste sisteme.

17.129. Sistemele de pensii sunt clasificate, de asemenea, în funcţie de managerul fondului de pensii, şi anume manageri ai fondului de pensii din cadrul administraţiilor publice sau din afara administraţiilor publice. Managerul unui fond de pensii este prezentat la punctul 17.75.

17.130. Unele sisteme de pensii ale angajatorilor au o participare mixtă, de exemplu incluzând atât salariaţi ai administraţiilor publice, cât şi salariaţi ai unor societăţi publice, iar multe sisteme de pensii blochează participarea persoanelor care şi-au schimbat angajatorul. Chiar dacă un sistem are o mică parte a salariaţilor din afara administraţiilor publice, este posibil ca el să fie descris ca având un manager al fondului de pensii din administraţia publică.

17.131. Sistemele publice de prestaţii predefinite cu capitalizare destinate angajaţilor administraţiilor publice sunt prezentate în coloanele E şi F. Coloana E prezintă sistemele administrate de o un fond de pensii sau de o societate de asigurări, iar coloana F prezintă sistemele administrate de administraţiile publice ca atare. Sistemele administraţiilor publice destinate propriilor angajaţi ale căror drepturi de pensie nu apar în conturile naţionale de bază sunt prezentate în coloana G. Prin urmare, suma coloanelor E, F şi G arată responsabilitatea totală a administraţiilor publice pentru drepturile de pensie ale propriilor salariaţi.

17.132. Sistemele de pensii sunt clasificate, în funcţie de tipul de sistem, ca sisteme de pensii cu cotizaţii predefinite (coloanele A şi D) şi sisteme de pensii cu prestaţii predefinite (coloanele B, E, F şi G). Coloana H se referă la sistemele de pensii de securitate socială.

Rândurile tabelului

17.133. Rândurile tabelului se referă la poziţii ale bilanţului, operaţiuni şi alte fluxuri asociate cu drepturile de pensie ale sistemelor incluse în tabelul suplimentar; acestea sunt prezentate separat în tabelul 17.6. Se realizează o reconciliere între stocul iniţial al drepturilor de pensie ale acestor sisteme de la începutul unei perioade şi stocul final al drepturilor de pensie de la sfârşitul unei perioade, ţinând cont de toate operaţiunile şi de alte fluxuri din cursul perioadei. Pentru sistemele înregistrate în coloanele G şi H, stocurile drepturilor de pensie nu sunt înregistrate în conturile naţionale de bază, dar multe dintre operaţiuni sunt înregistrate în conturile naţionale principale.

Tabelul 17.6 - Rândurile tabelului suplimentar privind drepturile de pensie acumulate la zi în cadrul asigurărilor sociale

Rând nr.	
	Bilanţ de deschidere
1	Drepturi de pensie
	Variaţii ale drepturilor de pensie datorate operaţiunilor
2	Creştere a drepturilor de pensie ca urmare a cotizaţiilor sociale
2.1	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor
2.2	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
2.3	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei
2.4	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei ([1])
2.5	Minus: Comisioane pentru serviciile prestate de sistemul de pensii
3	Alte creşteri (actuariale) ale drepturilor de pensie în sistemele de pensii de securitate socială
4	Reducerea drepturilor de pensie ca urmare a plăţii prestaţiilor de pensii
5	Variaţii ale drepturilor de pensie ca urmare a cotizaţiilor sociale şi a prestaţiilor de pensii
6	Transferuri de drepturi de pensie între sisteme
7	Variaţia drepturilor de pensie ca urmare a modificărilor negociate ale structurii sistemului
	Variaţii ale drepturilor de pensie ca urmare a altor fluxuri economice
8	Variaţii ale drepturilor ca urmare a reevaluărilor ([2])
9	Variaţii ale drepturilor ca urmare a altor modificări de volum ([2])
	Bilanţ de închidere
10	Drepturi de pensie
	Indicatori asociaţi
11	Producţie

([1])Astfel de cotizaţii suplimentare reprezintă câştigul din creanţele membrilor asupra sistemelor de pensii, atât prin venit din investirea activelor sistemelor de cotizaţii predefinite, cât şi, pentru sistemele de prestaţii predefinite, prin modificarea în timp a coeficientului de actualizare aplicat.

([2])O defalcare mai detaliată a acestor poziţii trebuie realizată pentru coloanele G şi H, pe baza modelelor de calcule efectuate pentru sistemele respective (a se vedea punctele 17.158-17.160).

Bilanţuri de deschidere şi de închidere

17.134. Rândul 1 prezintă stocul iniţial al drepturilor de pensie, care este perfect echivalent cu stocul final al perioadei contabile anterioare. Rândul 10 prezintă stocul final corespunzător al drepturilor de pensie la sfârşitul perioadei contabile.

Variaţii ale drepturilor de pensie datorate operaţiunilor

17.135. Cotizaţiile sociale efective în sarcina angajatorilor şi a salariaţilor sunt înregistrate pe rândurile 2.1 şi 2.3, la fel ca în conturile naţionale de bază. În cazul anumitor sisteme de pensii, în special al sistemelor de pensii de securitate socială, trebuie făcută distincţia între cotizaţiile sociale efective legate de pensii şi cotizaţiile sociale legate de alte riscuri sociale, precum şomajul.

17.136. Pentru sistemele de pensii cu prestaţii predefinite, cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor se măsoară în general ca sold contabil - orice variaţii ale drepturilor în cursul anului neincluse pe alte rânduri ale tabelului sunt incluse pe rândul 2.2. Acest rând acoperă "efectele experienţei", atunci când rezultatul observat al ipotezelor de modelare privind pensiile (rata de creştere a salariilor, rata inflaţiei şi rata de actualizare) diferă de nivelurile estimate. În acest rând, pentru sistemele de cotizaţii predefinite se introduce cifra zero.

17.137. Rândul 2.4 prezintă veniturile din proprietate câştigate sau imputate în cadrul sistemelor, care sunt direcţionate prin sectorul gospodăriilor populaţiei sau prin sectorul restul lumii. Trebuie precizat că pentru toate sistemele de prestaţii predefinite, inclusiv pentru securitatea socială, atât cu capitalizare, cât şi fără capitalizare, aceste venituri din proprietate sunt echivalente cu evoluţia în timp a ratei de actualizare. Cu alte cuvinte, valoarea este egală cu rata de actualizare înmulţită cu drepturile de pensie la începutul perioadei de contabilitate.

17.138. Unele dintre intrările din rândurile coloanelor G şi H, şi anume cotizaţiile efective plătite atât de angajatori, cât şi de salariaţi, sunt prezentate în conturile naţionale de bază, chiar dacă drepturile şi variaţiile drepturilor nu figurează. Alte intrări din coloanele G şi H prezentate numai în tabelul suplimentar sunt haşurate în tabel şi explicate mai jos.

17.139. Cotizaţia imputată în sarcina angajatorilor pentru acele sisteme ale administraţiilor publice pentru care drepturile sunt prezentate în coloana G dar nu apar în conturile naţionale de bază necesită o atenţie deosebită. În conturile naţionale de bază, cotizaţiile imputate trebuie estimate pe baza calculelor actuariale. În cazul în care calculele actuariale nu pot obţine un nivel suficient de fiabilitate, şi numai în astfel de cazuri, sunt posibile alte două metode pentru estimarea cotizaţiilor pentru pensii imputate în sarcina angajatorilor din administraţia publică, după cum urmează:

1. pe baza unui procent rezonabil din salariile şi indemnizaţiile plătite salariaţilor actuali; sau
2. ca echivalent al diferenţei dintre prestaţiile actuale de plătit şi cotizaţiile actuale de plătit (atât de salariaţi, cât şi de administraţia publică în calitate de angajator).

Elementele pentru cotizaţiile sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei şi celelalte variaţii ale drepturilor sunt prezentate pe aceeaşi bază ca pentru sistemele private.

17.140. Un element calculat pe aceeaşi bază actuarială ca securitatea socială este prezentat pe rândul 3 ca "alte acumulări (actuariale) ale drepturilor de pensie în fonduri de securitate socială". Astfel, el se diferenţiază de cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor.

17.141. Dat fiind că tabelul suplimentar furnizează o defalcare completă a variaţiilor drepturilor de pensie în cursul perioadei contabile, este necesar să se introducă un rând specific pentru a trata cazul în care cotizaţiile sociale efective la sistemul de pensii de securitate socială nu sunt bazate pe calcule actuariale, şi, prin urmare, există o cotizaţie imputată, care nu este de responsabilitatea niciunui angajator. Astfel de operaţiuni imputate ale sistemelor de securitate socială sunt prezentate pe rândul 3, ca alte măriri actuariale ale drepturilor de pensie în sistemele de pensii de securitate socială. Intrările din acest rând pot fi pozitive sau negative - cazurile negative apar în cadrul unui sistem de pensii de securitate socială în care rata de actualizare este mai mare decât rata internă de rentabilitate a sistemului. Rata internă de rentabilitate a unui sistem de pensii este rata de actualizare care face ca valoarea actuală a cotizaţiilor efective plătite şi valoarea actualizată a drepturilor de pensie acumulate prin aceste cotizaţii să fie egale. Intrările negative apar, de exemplu, atunci când cotizaţiile au devenit mai mari decât nivelul actuarial cerut pentru a finanţa un deficit de bani pe termen scurt.

17.142. Rândul 3 nu reprezintă transferurile de bani din veniturile din impozite şi se înregistrează în conturile standard ca transferuri curente între unităţi ale administraţiilor publice dacă nu au niciun impact asupra drepturilor de pensie. În unele state membre, administraţiile publice efectuează transferuri către sistemele de pensii, care determină creşterea drepturilor de pensie (de exemplu, dacă transferurile sunt efectuate pentru categorii sociale specifice care nu pot contribui direct), ceea ce ar indica necesitatea ca sumele respective să fie incluse implicit în cifra din acest rând, calculate prin scădere.

17.143. Diferenţele din perioada contabilă dintre creşterea estimată şi cea actuală a salariilor (care reprezintă partea privind creşterea salariilor a "efectelor experienţei" sau "efectelor actuariale" atunci când se realizează modele) trebuie să fie reflectate în tranzacţii (cotizaţiile sociale imputate în sarcina angajatorilor), împreună cu toate celelalte efecte ale experienţei.

17.144. Rândul 3 acoperă toate "efectele experienţei" constatate pentru sistemele de pensii de securitate socială atunci când rezultatul observat al ipotezelor de modelare privind pensiile (rata de creştere a salariilor, rata inflaţiei şi rata de actualizare) din orice perioadă de un an diferă de nivelurile estimate.

17.145. Rândul 4 prezintă prestaţiile de pensie care sunt plătite în cursul perioadei de contabilitate. Plata prestaţiilor de pensie are efectul de a "stabiliza" unele dintre drepturile de pensie incluse în stocul iniţial de pe rândul 1.

17.146. Rândul 5 prezintă variaţiile drepturilor de pensie ca urmare a cotizaţiilor şi a prestaţiilor. El rezultă din rândul 2 plus rândul 3 minus rândul 4. Acest sold măsurat pe baza conturilor nefinanciare este echivalent cu cel măsurat pe baza conturilor financiare.

17.147. O caracteristică a mediului în schimbare al pensiilor este posibilitatea din ce în ce mai mare de a avea "pensii transferabile", şi anume o persoană care îşi schimbă locul de muncă îşi poate transfera dreptul de pensie de la fostul la noul angajator. Atunci când se întâmplă acest lucru, dreptul de pensie al gospodăriei în cauză nu este afectat, dar se efectuează un transfer între două sisteme de pensii, deoarece noul sistem asumă pasivele sistemului anterior. În plus, va exista o operaţiune în contrapartidă cu anumite active pentru a acoperi pasivele respective.

17.148. Dacă administraţiile publice preiau responsabilitatea furnizării pensiilor salariaţilor unei unităţi din afara administraţiilor publice printr-o operaţiune explicită, orice plată efectuată de unitatea din afara administraţiilor publice trebuie înregistrată drept cotizaţii sociale plătite în avans (F.89). Acest tip de acord este discutat mai pe larg la punctele 20.272-20.275.

17.149. Dacă o unitate preia responsabilitatea drepturilor de pensie ale altei unităţi, pe rândul 6 se înregistrează două operaţiuni. În primul rând, există un transfer al drepturilor de pensie de la sistemul de pensii iniţial către noul sistem de pensii. În al doilea rând, poate exista un transfer de bani sau de alte active financiare pentru a compensa noul sistem de pensii. Este posibil ca valoarea transferului de active financiare să nu fie perfect egală cu valoarea drepturilor de pensie transferate. În acest caz, este necesară o a treia intrare pentru operaţiunile de transfer de capital, pentru a reflecta în mod corect variaţiile valorii nete a celor două unităţi implicate.

17.150. Angajatorii realizează din ce în ce mai multe reforme ale sistemelor de pensii pe care le administrează pentru a răspunde factorilor demografici şi altor factori. Reformele se pot realiza prin modificarea formulei de calcul al prestaţiilor, prin modificarea vârstei de pensionare sau prin modificarea altor dispoziţii ale sistemului.

17.151. Doar reformele adoptate ale pensiilor determină înregistrarea în conturile naţionale, în estimările drepturilor de pensie din anul în care reforma este adoptată şi, ulterior, în fluxurile observate. Anunţarea de către un angajator a intenţiei de a realiza o reformă a pensiilor nu constituie o bază suficientă pentru a introduce efectele reformei în datele conturilor naţionale.

17.152. În cazul anumitor reforme, angajatorul decide să lase neschimbate drepturile legitime ale membrilor existenţi şi să aplice dispoziţiile care fac obiectul reformei doar în ceea ce priveşte acumularea de drepturi din viitor. Nu ar exista niciun impact imediat asupra prestaţiilor de pensii actuale. Impactul ar fi observat în măsurările viitoare ale prestaţiilor de pensie, în conformitate cu abordarea privind acumularea până la o anumită dată.

17.153. Cu toate acestea, în unele cazuri angajatorul decide să aplice reforme care afectează drepturile acumulate până la o anumită dată de membrii existenţi; de exemplu, mărirea vârstei de pensionare pentru toţi membrii. Astfel de tipuri de reformă modifică stocurile drepturilor de pensie în cursul anului în care sunt adoptate. Acest efect trebuie înregistrat ca flux. El poate fi foarte mare, deoarece afectează drepturile de pensie curente şi viitoare.

17.154. Variaţiile drepturilor de pensie sunt înregistrate ca tranzacţii după cum urmează:

(a) dacă drepturile unui sistem de pensii sunt incluse în conturile naţionale de bază, iar angajatorul acceptă să introducă o modificare a condiţiilor drepturilor de pensie prin negociere cu salariatul afectat, această modificare este înregistrată ca operaţiune în conturile naţionale de bază (în cadrul cotizaţiilor sociale imputate în sarcina angajatorului);

(b) dacă drepturile unui sistem de pensii nu sunt înregistrate în conturile naţionale de bază, iar angajatorul acceptă să introducă o modificare a condiţiilor drepturilor de pensie prin negociere cu salariaţii afectaţi, această modificare este înregistrată ca operaţiune în tabelul suplimentar;

(c) în cazul securităţii sociale, dacă modificările drepturilor de pensie sunt aprobate de autorităţile parlamentare, ele sunt înregistrate în tabelul suplimentar ca şi cum ar fi fost negociate.

17.155. Variaţiile drepturilor de pensie care sunt impuse fără negociere sunt înregistrate ca alte modificări ale volumului activelor.

17.156. Variaţiile drepturilor acumulate până la o anumită dată rezultând din serviciul anterior sunt înregistrate ca transferuri de capital.

17.157. Rândul 7 prezintă impactul reformelor structurilor sistemelor de pensii asupra drepturilor legate de serviciul anterior.

Variaţii ale drepturilor de pensie ca urmare a altor fluxuri economice

17.158. Rândurile 8 şi 9 prezintă celelalte fluxuri ca reevaluări şi alte modificări de volum asociate cu sistemele de pensii în cadrul asigurărilor sociale. Tabelul 17.7 ilustrează alte fluxuri, împărţite în reevaluări şi alte modificări de volum.

17.159. Reevaluările se datorează modificărilor ipotezelor principale ale modelelor din calculele actuariale. Aceste ipoteze sunt rata de actualizare, rata salarială şi rata inflaţiei. Efectele experienţei nu sunt incluse aici, cu excepţia cazurilor în care nu este posibil ca ele să fie identificate separat. Pentru alte modificări ale evaluărilor actuariale, este mai probabilă înregistrarea lor ca alte modificări ale volumului activelor. Efectele modificărilor de preţuri ca urmare a investirii drepturilor sunt înregistrate ca reevaluări, figurând în contul de reevaluare.

17.160. Atunci când ipotezele demografice utilizate în calculele actuariale se modifică, ele sunt înregistrate ca alte modificări ale volumului activelor.

Tabelul 17.7 - Alte fluxuri ca reevaluări şi alte modificări ale volumului activelor

Reevaluări
Modificări ale ratei de actualizare estimate
Modificări ale evoluţiei estimate a salariilor
Modificări ale evoluţiei estimate a preţurilor
Alte modificări ale volumului activelor
Modificări ale ipotezelor demografice
Alte modificări

Indicatori asociaţi

17.161.Serviciile financiare produse de toate sistemele de pensii sunt înregistrate ca fiind plătite de membrii sistemului şi, prin urmare, costurile sistemelor de pensii nu sunt înregistrate drept consum intermediar al angajatorului care administrează sistemul. În consecinţă, în tabelul 17.1 serviciile financiare sunt prezentate separat de cotizaţiile sociale. Prezentarea serviciilor financiare în acest fel înseamnă că cifrele care apar drept cotizaţii primite de salariaţi de la angajatorii lor sunt identice cu acea parte a cotizaţiilor plătită de salariaţi sistemului de pensii. În plus, nu este necesar să se indice care element al cotizaţiilor sociale acoperă costul serviciului. Pentru un sistem de cotizaţii predefinite costul serviciului este acoperit de cotizaţiile suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei, iar pentru un sistem de prestaţii predefinite, costul serviciului este acoperit fie de cotizaţia în sarcina angajatorilor, fie de cotizaţia în sarcina gospodăriilor populaţiei.

Dat fiind că producţia este înregistrată pentru toate sistemele de pensii ale angajatorilor şi că ea este consumată de membrii sistemului, rândul 11 indică producţia pe tip de sistem.

Tabelul 17.1 - Drepturile de pensie şi variaţiile lor

<table>
<tr><td rowspan="2"></td><td>Cotizaţii (efective, imputate din care: venituri din proprietate) (rândurile 2 şi 3)</td><td>Prestaţii de pensie (rândul 4)
Servicii financiare</td><td rowspan="2"></td></tr><tr><td>Alte fluxuri (reevaluări, alte modificări de volum (rândurile 8 şi 9)</td><td>Variaţii ale drepturilor de pensie (datorate operaţunilor şi altor fluxuri economice)</td><td rowspan="2">Drepturi de pensie la sfârşitul perioadei (rândul 10)</td></tr><tr><td>Drepturi de pensie la începutul perioadei (rândul 1)</td><td colspan="2"></td></tr><tr><td>Stoc la t_0</td><td colspan="2">Operaţiuni şi alte fluxuri între t_0 şi t_1</td><td>Stoc la t^1</td></tr>
</table>

Acest tabel este pur ilustrativ; nu trebuie să se atribuie niciun înţeles specific mărimii diferitelor căsuţe.
Ipoteze actuariale
Drepturi acumulate până la o anumită dată
17.162. Drepturile de pensie din conturile naţionale sunt măsurate pe bază brută. Activele şi cotizaţiile sociale acumulate nu sunt luate în considerare pentru calculul niciunui tip de drepturi nete. Numai drepturile de pensie ca urmare a prestaţiilor curente şi viitoare sunt acoperite.
17.163. Conceptul de pasive acumulate până la o anumită dată este adecvat în scopurile conturilor naţionale. El include valoarea actualizată a drepturilor de pensie rezultând din drepturi de pensie deja acumulate. De exemplu, el acoperă drepturile de pensie acumulate de salariaţii actuali, inclusiv drepturile de pensie reportate, şi drepturile de pensie rămase ale pensionarilor existenţi.
17.164. Ca pentru toate datele conturilor naţionale, datele sunt măsurate ex-post, pentru că includ numai valorile actualizate ale drepturilor rezultând din drepturile de pensie acumulate la data bilanţului. Metoda se bazează pe evenimente şi operaţiuni anterioare observabile, precum participarea la sistemul de pensii şi cotizaţiile plătite. Cu toate acestea, astfel de măsuri ex-post se bazează şi pe o serie de ipoteze din cadrul procesului de modelare. Se realizează estimări privind probabilitatea ca actualii cotizanţi să decedeze sau să devină invalizi înainte de a atinge vârsta de pensionare. Măsurile reflectă şi variaţiile viitoare ale fluxului de plăţi ca urmare a oricăror acte normative adoptate înainte de anul în care se vor calcula drepturile de pensie. În plus, metoda implică anumite ipoteze importante cu privire la evoluţiile viitoare, în special cu privire la rata de actualizare pentru distribuirea pensiilor din viitor.
Rata de actualizare
17.165. Rata de actualizare care se aplică estimărilor privind prestaţiile de pensii din viitor în cazul drepturilor acumulate până la o anumită dată reprezintă una dintre cele mai importante ipoteze care trebuie realizate în cadrul modelării sistemelor de pensii, deoarece impactul său acumulat pe parcursul a mai multe decenii poate fi foarte mare. Rata de actualizare pentru o abordare selecţionată poate varia în timp, ceea ce ar duce la reevaluarea conturilor.
17.166. Rata de actualizare poate fi considerată echivalentă cu rata profitului fără risc estimat din activele deţinute de un sistem de pensii. În cazul drepturilor de pensie de plătit în viitor, rata de actualizare poate fi totodată prezentată drept costul capitalului, în sensul că plăţile viitoare trebuie să fie finanţate de administraţiile publice, din sursele obişnuite:
(a) achiziţii nete de pasive, precum credite şi titluri de natura datoriei;
(b) vânzări nete de active; precum şi
(c) venitul administraţiilor publice.
O rată de actualizare poate fi derivată din acest cost al finanţării.
17.167. Rata de actualizare ar trebui să fie o rată fără risc. Se enumeră în continuare unele criterii de identificare a ratelor adecvate. Rata de actualizare pentru obligaţiunile de stat şi obligaţiunile corporative de înaltă calitate, de exemplu având calificativul "AAA", oferă o referinţă adecvată. Randamentul obligaţiunilor corporative de înaltă calitate se utilizează numai dacă pieţele sunt importante. Obligaţiunile trebuie să aibă o scadenţă reziduală de acelaşi ordin ca drepturile de pensie. Se recomandă utilizarea unei rate de actualizare bazate pe o scadenţă pe termen lung, dacă prin termen lung se înţelege o perioadă de cel puţin 10 ani. O durată medie de şapte ani a ratei de actualizare, legată de durata ciclului economic, se poate aplica pentru a "netezi" seria temporală a ratei de actualizare. Ipoteza privind rata de actualizare şi evoluţia viitoare a salariilor trebuie să fie coerentă. Statelor membre li se cere să furnizeze elemente care să demonstreze validitatea ratei de actualizare utilizate pentru drepturile de pensie în contextul diferitelor criterii menţionate mai sus.
17.168. Este necesar să se utilizeze aceeaşi rată de actualizare pentru toate sistemele de pensii în care administraţiile publice sunt managerul fondului de pensii (inclusiv sistemele de pensii de securitate socială) la orice nivel al administraţiilor, întrucât rezultatul dorit ar trebui să fie apropiat de profitul fără risc.
Creşterea salariilor
17.169. Pentru a stabili nivelul de pensii, sistemele de pensii cu prestaţii predefinite aplică frecvent o formulă salariului participantului, care poate fi salariul final, media pentru mai mulţi ani sau venitul realizat pe toată durata vieţii profesionale. Pensiile finale plătite sunt afectate de creşterea medie a salariilor participanţilor, în special ca urmare a promovării şi a evoluţiei carierei.
17.170. Prin urmare, este adecvat să se analizeze care sunt ipotezele utilizate privind evoluţia salariilor în viitor. Evoluţia ipotetică pe termen lung a salariilor ar trebui să corespundă ratei de actualizare observate. Pe termen lung, ambele variabile sunt interdependente.
17.171. În contabilitate se utilizează două metode actuariale pentru a măsura impactul creşterilor salariale. Metoda prestaţiilor obligatorii acumulate - ABO ("the accrued benefit obligation") înregistrează numai prestaţiile acumulate până la o anumită dată. ABO reprezintă suma pe care ar primi-o salariatul dacă ar părăsi întreprinderea mâine şi poate constitui baza de calcul pentru a evalua venitul net al unei persoane, de exemplu în caz de divorţ.
17.172. Metoda prestaţiilor obligatorii proiectate - PBO ("projected benefit obligation") reprezintă o măsurare mai prudentă a nivelului final al drepturilor. PBO emite ipoteze în legătură cu promovările viitoare pe care este probabil că le va obţine o anumită persoană şi calculează salariul final al acesteia în consecinţă. În continuare, dacă persoana respectivă a lucrat în realitate numai 20 din cei 40 de ani estimaţi, se reduce cu jumătate salariul final şi se calculează drepturile de pensie ale persoanei ca şi cum valoarea obţinută ar fi salariul său actual. În timp ce ABO pentru o persoană creşte în trepte pe măsură ce persoana este promovată, PBO creşte în mod uniform de-a lungul timpului. Pentru o persoană, PBO este întotdeauna mai ridicat decât ABO până în momentul pensionării, când ABO devine echivalent cu PBO.
17.173. Impactul creşterii salariului trebuie să se reflecte în operaţiuni, pentru că acordarea unei măriri de salariu este o decizie economică conştientă luată de angajator. În plus, în teorie, abordările ABO şi PBO conduc pe termen lung la înregistrarea aceloraşi operaţiuni, chiar dacă înregistrarea în timp a acestor operaţiuni diferă în funcţie de caracteristicile demografice ale sistemului.
17.174. Modificările ipotezelor privind variaţiile viitoare ale salariilor, care au loc în general o dată la câţiva ani ca răspuns la o revizuire generală a ipotezelor de modelare privind pensiile sau ca urmare a unei restructurări importante a forţei de muncă, sunt înregistrate ca alte fluxuri (reevaluări).
17.175. În practică se observă o serie de variante posibile ale aplicării metodelor ABO şi PBO, în funcţie de modul în care sunt tratate efectele preţurilor şi ale salariilor.
17.176. Un factor important este tratarea mecanismelor de indexare a pensiilor, dacă pensia care urmează să fie plătită va creşte în conformitate cu creşterea salariului nominal după pensionare.
17.177. Dată fiind importanţa efectelor salariilor, se recomandă ca alegerea între abordările ABO şi PBO să depindă de formula pe baza căreia se calculează prestaţiile utilizată de sistemul de pensii. Dacă această formulă include implicit sau explicit un factor pentru creşterile salariale (înainte sau după pensionare), atunci se urmează o abordare PBO. Dacă un astfel de factor nu este prezent, se utilizează o abordare ABO.
Ipoteze demografice
17.178. Plăţile pensiilor din viitor sunt influenţate de efectele demografice, în ceea ce priveşte structura pe sexe şi grupe de vârstă a participanţilor şi longevitatea acestora. Utilizarea de tabele demografice este consacrată pentru modelarea sistemelor de pensie şi de asigurări de viaţă.
17.179. În cazul sistemelor de pensii legate de forţa de muncă, participarea la sistem este bine definită şi, prin urmare, datele ar trebui să fie disponibile. În cazul sistemelor de securitate socială, se utilizează date generale privind populaţia dacă nu sunt disponibile date specifice privind participanţii la securitatea socială.
17.180. În contextul utilizării tabelelor de longevitate, cunoscute şi sub numele de tabele de mortalitate, se preferă utilizarea unor tabele specifice în ceea ce priveşte sexul participanţilor şi grupele de salariaţi. Grupul participanţilor care primesc o pensie de invaliditate ar trebui modelat în funcţie de ipoteze de longevitate diferite, dacă este posibil.
17.181. Ipotezele de longevitate ar trebui să includă creşterea longevităţii de-a lungul timpului.
17.182. Modelarea sistemelor de pensii ar putea implica utilizarea altor ipoteze demografice decât longevitatea, de exemplu ratele de fertilitate viitoare, ratele de ocupare a forţei de muncă sau ratele de migraţie, în cazurile în care prestaţiile de pensie sau formula de indexare se bazează pe o "rată de dependenţă" sau pe o abordare similară.
17.183. Dacă pensionarea anticipată din cadrul unui sistem este neutră din punct de vedere actuarial, modelarea nu este afectată. Pensionările anticipate care nu sunt neutre din punct de vedere actuarial au un efect, iar acesta este un caz comun, având în vedere că pentru pensionările anticipate se aplică frecvent rate ale dobânzii diferite. Prin urmare, modelarea corespunzătoare a comportamentului în ceea ce priveşte pensionarea anticipată este importantă, în special în cazul în care o reformă măreşte vârsta de pensionare viitoare.

CAPITOLUL 18: CONTURILE RESTULUI LUMII

INTRODUCERE

18.01. Conturile sectoarelor instituţionale rezidente prezintă activitatea economică: producţia; generarea, distribuirea şi redistribuirea veniturilor; consumul; şi acumularea de active şi pasive. Aceste conturi înregistrează operaţiunile dintre unităţile rezidente, precum şi operaţiunile unităţilor rezidente cu unităţile nerezidente care formează restul lumii.

18.02. SEC este un sistem închis, în sensul că ambele părţi ale fiecărei operaţiuni sunt înregistrate în conturi ca utilizare şi resursă. Pentru unităţile rezidente, acest lucru permite stabilirea unui set articulat şi coerent de conturi şi includerea tuturor activităţilor economice ale fiecărei unităţi instituţionale în secvenţa de conturi. Acest lucru nu este valabil pentru unităţile nerezidente. Unităţile nerezidente pot fi observate numai pe baza interacţiunii lor cu unităţile rezidente din economia care face obiectul evaluării şi, prin urmare, numai operaţiunile lor cu unităţile rezidente pot fi înregistrate. Aceasta se realizează prin crearea unui sector denumit "restul lumii" şi prin calculul unui set special de conturi cu intrări limitate care prezintă, pentru unităţile nerezidente, numai operaţiuni cu unităţile rezidente.

18.03. Secvenţa de conturi pentru sectorul restul lumii este următoarea:

(a) contul exterior al operaţiunilor cu bunuri şi servicii (V.I) care include importurile şi exporturile de bunuri şi servicii;

(b) contul exterior al veniturilor primare şi secundare (V.II) care include remunerarea salariaţilor, veniturile din proprietăţi şi investiţii şi transferurile curente, cum ar fi transferurile personale (inclusiv sumele transferate de lucrători) şi ajutorul internaţional;

(c) conturile exterioare de acumulare (V.III) cuprind:

1. contul de capital (V.III.1) care prezintă transferurile de capital şi achiziţiile minus cedările de active nefinanciare neproduse;

2. contul financiar (V.III.2) care prezintă operaţiunile cu active şi pasive financiare;

3. contul altor modificări de volum ale activelor (V.III.3.1) care prezintă confiscările fără compensaţie etc.;

4. contul de reevaluare (V.III.3.2) care prezintă câştigurile şi pierderile nominale din deţinere;

(d) contul activelor şi pasivelor exterioare (V.IV) care prezintă conturile de patrimoniu de deschidere şi de închidere şi variaţiile valorii activelor şi pasivelor între contul de patrimoniu de deschidere şi cel de închidere.

Întreaga secvenţă este prezentată în capitolul 8, iar numerele conturilor incluse în parantezele de mai sus fac referire la numerele conturilor din capitolul respectiv.

18.04. Întrucât conturile sunt elaborate din punctul de vedere al sectorului restul lumii, importurile în economia naţională sunt prezentate ca resurse, iar exporturile din economia naţională sunt prezentate ca utilizare a contului exterior al operaţiunilor cu bunuri şi servicii. O inversare similară se produce în toate conturile restului lumii. Dacă un sold este pozitiv, aceasta înseamnă un excedent pentru restul lumii şi un deficit pentru economia naţională totală. În mod similar, un sold negativ indică un deficit pentru restul lumii şi un excedent pentru economia naţională. Un activ financiar deţinut de restul lumii este un pasiv pentru economia naţională, iar un pasiv deţinut de restul lumii este un activ naţional.

18.05. Cadrul standard pentru statisticile referitoare la operaţiunile şi poziţiile dintre o economie şi restul lumii este prezentat în Manualul privind balanţa de plăţi şi poziţia investiţională internaţională din 2008 (ediţia a şasea) (MBP6) ([1]). Manualul respectiv este armonizat cu Sistemul de conturi naţionale 2008, însă prezintă interacţiunile dintre economia naţională şi restul lumii într-un set de conturi şi bilanţuri care arată informaţiile într-un mod diferit. Prezentul capitol descrie conturile sectorului restul lumii din SEC 2010 şi relaţia lor cu conturile internaţionale din MBP6.

([1])Fondul Monetar Internaţional, Balance of Payments and International Investment Position Manual, ediţia a şasea (BPM6), 2009, ISBN 978-158906-812-4 (disponibilă la http://www.imf.org).

TERITORIUL ECONOMIC

18.06. Conceptul cel mai frecvent utilizat pentru a face referire la un teritoriu economic este aria care se află sub controlul economic efectiv al unei singure administraţii publice. Totuşi, se pot folosi conceptele de uniuni monetare sau economice, regiuni sau lumea în ansamblu, întrucât acestea pot face, de asemenea, obiectul politicii sau al analizei macroeconomice. Definiţia completă se regăseşte în capitolul 2 (punctele 2.04-2.06).

18.07. Pentru a se stabili dacă o entitate este rezidentă într-un anumit teritoriu economic, trebuie să se stabilească:

1. dacă entitatea se califică drept unitate instituţională şi, în caz afirmativ;

2. dacă entitatea îndeplineşte criteriile prezentate în capitolul 2 pentru a stabili "rezidenţa".

Rezidenţa

18.08. Rezidenţa fiecărei unităţi instituţionale este teritoriul economic cu care are cea mai puternică legătură, reprezentând centrul său de interes economic predominant. Conceptele sunt identice în SEC, SCN 2008 şi MBP6. Introducerea termenului "centru de interes economic predominant" nu înseamnă că entităţile cu activităţi substanţiale în două sau mai multe teritorii nu mai trebuie subdivizate (a se vedea punctul 18.12) sau că unităţile instituţionale fără o prezenţă fizică semnificativă pot fi ignorate (a se vedea punctele 18.10 şi 18.15). Conceptul de rezidenţă, în general, şi pentru gospodăriile populaţiei, întreprinderi şi alte entităţi în special, este prezentat integral în capitolul 2.

UNITĂŢI INSTITUŢIONALE

18.09. Conceptul de "unitate instituţională" este acelaşi în SEC, SCN 2008 şi în MBP6. Definiţia generală se află în capitolul 2, punctele 2.12-2.16. Având în vedere concentrarea pe economia naţională, există moduri de tratare specifică a unităţilor care operează transfrontalier. În unele cazuri, entităţile juridice sunt combinate într-o singură unitate instituţională dacă sunt rezidente în aceeaşi economie, însă nu sunt combinate dacă sunt rezidente în economii diferite. În mod similar, o entitate juridică unică poate fi divizată atunci când are activităţi substanţiale în două sau mai multe economii. Ca rezultat al acestor abordări, rezidenţa unităţilor astfel rezultate devine mai clară, iar conceptul de teritoriu economic este consolidat.

18.10. Utilizarea de către societăţi şi administraţii publice a entităţilor cu scop special (ESS) este necesară în mod normal pentru a obţine finanţare. În cazul în care ESS este rezidentă în aceeaşi economie ca entitatea-mamă, atunci modul de tratare este simplu. ESS nu va avea în mod normal niciunul dintre atributele care i-ar conferi un statut de entitate separată de entitatea-mamă, iar activele şi pasivele acumulate de ESS figurează în conturile societăţii-mamă. În cazul în care ESS nu este rezidentă, conform criteriilor pentru sectorul restul lumii, trebuie să fie recunoscută ca o entitate separată. În acest caz, activele şi pasivele acumulate de ESS figurează în sectorul restul lumii şi nu în sectorul economiei naţionale. Modul de tratare al ESS nerezidente care aparţin administraţiilor publice este definit la punctul 2.14.

18.11. Toţi membrii unei gospodării a populaţiei trebuie să fie rezidenţi ai aceleiaşi economii. Dacă o persoană este rezidentă într-o altă economie decât economia în care sunt rezidenţi ceilalţi membrii ai gospodăriei, respectiva persoană nu este considerată ca membru al gospodăriei în cauză, chiar dacă membrii împart veniturile şi cheltuielile sau dacă deţin împreună active.

SUCURSALELE ÎN CONTURILE INTERNAŢIONALE ALE BALANŢEI DE PLĂŢI

18.12. O sucursală este o întreprindere neconstituită în societate care aparţine unei unităţi nerezidente, cunoscută sub denumirea de unitate-mamă. Ea este tratată ca rezidentă şi cvasisocietate pe teritoriul pe care se situează. Pentru a identifica sucursalele ca unităţi instituţionale distincte, trebuie să existe indicii privind o serie de activităţi importante care pot fi separate de restul entităţii. O sucursală este recunoscută în următoarele cazuri:

(a) fie există un set complet de conturi, inclusiv un bilanţ, pentru sucursală,

(b) fie este posibil şi semnificativ, din punct de vedere economic şi juridic, să se elaboreze aceste conturi, dacă este necesar. Existenţa înregistrărilor contabile separate arată că există o unitate reală şi facilitează elaborarea statisticilor.

În plus, tind să fie prezenţi unul sau mai mulţi dintre următorii factori:

(a) sucursala desfăşoară sau intenţionează să desfăşoare activităţi de producţie la scară semnificativă într-un alt teritoriu decât cel al sediului său social, timp de cel puţin un an:

(i) dacă procesul de producţie implică prezenţa fizică, atunci activităţile ar trebui să fie localizate fizic pe teritoriul respectiv;

(ii) dacă producţia nu implică prezenţa fizică, precum în unele cazuri aferente sectorului bancar, al asigurărilor, altor servicii financiare, proprietăţi de brevete, mărcilor de comerţ sau drepturilor de autor, achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale ("merchanting") şi "fabricării virtuale", atunci activităţile ar trebui recunoscute ca fiind pe teritoriul respectiv în temeiul înregistrării sau al domicilierii legale a acestor activităţi pe teritoriul în cauză;

(b) sucursala este recunoscută ca fiind supusă unui eventual sistem de impozitare a veniturilor al economiei în care este localizată, chiar dacă poate beneficia de o scutire de impozite.

18.13. Identificarea sucursalelor are implicaţii pentru raportarea statistică atât a societăţii-mame, cât şi a sucursalei. Activităţile sucursalei sunt excluse din cele ale unităţii instituţionale a sediului său social şi distincţia dintre societatea-mamă şi sucursală trebuie făcută coerent în cele două economii vizate. Se poate identifica o sucursală pentru proiectele de construcţii sau activităţile mobile, cum ar fi transportul, pescuitul sau serviciile de consiliere. Totuşi, dacă operaţiunile nu sunt îndeajuns de importante pentru a se identifica o sucursală, ele sunt tratate ca export de bunuri sau servicii de la sediul social.

18.14. În unele cazuri, activităţile preliminare referitoare la un proiect viitor de investiţii directe anterior constituirii unei societăţi reprezintă o dovadă suficientă pentru stabilirea rezidenţei, astfel încât o cvasisocietate să fie constituită. De exemplu, cheltuielile juridice şi pentru licenţe pentru un proiect sunt indicate ca fiind efectuate de o cvasisocietate şi fac parte din fluxurile de investiţii directe în unitatea respectivă şi nu sunt înregistrate ca vânzări de licenţe nerezidenţilor sau, respectiv, exporturi de servicii către sediul social.

UNITĂŢI REZIDENTE FICTIVE

18.15. Atunci când terenul localizat într-un teritoriu este proprietatea unei entităţi nerezidente, se identifică, în scopuri statistice, ca proprietară a terenului o unitate fictivă care este tratată ca rezidentă. Această unitate rezidentă fictivă este o cvasisocietate. Tratarea ca unitate rezidentă fictivă este aplicată totodată clădirilor şi structurilor asociate şi altor îmbunătăţiri de pe terenul respectiv, concesionărilor de terenuri pe perioade lungi şi proprietăţii asupra resurselor naturale, altele decât terenul. Ca rezultat al acestui mod de tratare, nerezidentul este proprietarul unităţii rezidente fictive şi nu al terenului în mod direct; astfel, există un pasiv sub formă de participaţie faţă de nerezident, dar terenul şi celelalte resurse naturale sunt întotdeauna active ale economiei în care sunt localizate. Unitatea rezidentă fictivă prestează de obicei servicii pentru proprietarul ei, de exemplu cazare în cazul caselor de vacanţă.

18.16. În general, dacă o unitate nerezidentă are un contract de leasing pe termen lung asupra unui activ imobil, cum ar fi o clădire, acest lucru este asociat cu exercitarea de activităţi de producţie în economia în care este localizat activul. În cazul în care, din orice motiv, nu există o activitate de producţie asociată, se creează, de asemenea, o unitate rezidentă fictivă pentru a acoperi contractul de leasing. Prin urmare, unitatea nerezidentă este tratată ca fiind proprietara unităţii rezidente fictive şi nu a clădirii, care este proprietatea economiei în care este localizată.

ÎNTREPRINDERI MULTITERITORIALE

18.17. Câteva întreprinderi desfăşoară o operaţiune compactă pe mai multe teritorii economice, situaţie tipică pentru activităţile transfrontaliere cum ar fi liniile aeriene, liniile navale, instalaţiile hidroelectrice pe râurile de frontieră, conductele, podurile, tunelurile şi cablurile submarine. Trebuie identificate sucursale distincte, cu excepţia cazului în care entitatea este administrată ca având o singură activitate, fără conturi separate sau putere decizională pentru fiecare teritoriu în care îşi desfăşoară activitatea. În astfel de cazuri, având în vedere concentrarea pe obţinerea de date pentru fiecare economie naţională, este necesar să se împartă activităţile între economii. Activităţile sunt ulterior împărţite pe baza aplicării pro rata în funcţie de un indicator adecvat, specific întreprinderii, corespunzător părţii de activităţi desfăşurate în fiecare teritoriu. Modul de tratare prin aplicarea pro rata poate fi deopotrivă adoptat pentru întreprinderi din zonele care fac obiectul administrării în comun de către două sau mai multe administraţii publice.

ÎMPĂRŢIREA GEOGRAFICĂ

18.18. În scopul elaborării conturilor Uniunii Europene, sectorul restului lumii (S.2) este subdivizat în: (a) state membre, instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (S.21):

1. state membre ale Uniunii Europene (S.211):

(i) state membre din zona euro (S.2111);

(ii) state membre din afara zonei euro (S.2112);

2. instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (S.212):

(i) Banca Centrală Europeană (BCE) (S.2121);

(ii) instituţii şi organisme europene, cu excepţia BCE (S.2122);

(b) ţări care nu sunt membre ale UE şi organizaţii internaţionale care nu sunt rezidente în UE (S.22).

18.19. În scopul elaborării conturilor din zona euro, subsectoarele de mai sus pot fi grupate după cum urmează:

state membre din zona euro şi Banca Centrală Europeană

(S.2I = S.2111 + S.2121):

ţări şi organizaţii internaţionale care nu sunt rezidente în zona euro:

(S.2X = S.2112 + S.2122 + S.22)

Capitolul 19 - include o descriere a conturilor europene.

CONTURILE INTERNAŢIONALE ALE BALANŢEI DE PLĂŢI

18.20. Conturile naţionale sunt diferite de conturile internaţionale prezentate în MBP6. Conturile internaţionale prezintă operaţiunile dintre o economie şi străinătate, din punctul de vedere al economiei naţionale. Prin urmare, importurile sunt prezentate ca utilizare (debit) şi exporturile ca resursă (credit).

O formă sintetizată a conturilor internaţionale, astfel cum sunt prezentate în MBP6, figurează în tabelul 18.1.

18.21. O a doua diferenţă majoră între conturile internaţionale ale balanţei de plăţi şi conturile sectorului restul lumii din SEC este utilizarea categoriilor funcţionale din conturile internaţionale în locul instrumentelor, utilizate în clasificările operaţiunilor financiare din SEC. Acest aspect este analizat mai în detaliu la punctele 18.57 şi 18.58.

SOLDURILE DIN CONTURILE CURENTE ALE CONTURILOR INTERNAŢIONALE

18.22. Structura soldurilor contabile din balanţa de plăţi este întrucâtva diferită de cea din conturile naţionale, în măsura în care fiecare cont din conturile internaţionale are propriul sold contabil şi un altul reluat în contul următor. Pentru a ilustra acest fapt, contul de venituri primare are propriul sold contabil (soldul veniturilor primare) şi un sold cumulativ (soldul bunurilor, serviciilor şi veniturilor primare). Soldul exterior al veniturilor primare corespunde soldului veniturilor primare şi este postul inclus în VNB. Soldul exterior curent corespunde economiei efectuate de către restul lumii în raport cu economia naţională. Soldurile contabile din structura MBP6 a conturilor sunt prezentate în tabelul 18.1.

Tabelul 18.1 - Conturile de fluxuri internaţionale din balanţa de plăţi

Balanţa de plăţi			
Conturile operaţiunilor curente	Credit	Debit	Sold
Contul de bunuri şi servicii	◆	◆	◆
Bunuri	462	392	70
Servicii	78	107	- 29
Bunuri şi servicii	540	499	41
Contul veniturilor primare	◆	◆	◆
Remunerarea salariaţilor	6	2	◆
Dobânzi	13	21	◆
Venituri distribuite ale societăţilor	36	17	◆
Profit reinvestit	14	0	◆
Venituri primare	69	40	29
Bunuri, servicii şi venituri primare	609	539	70
Contul veniturilor secundare	Credit	Debit	Sold
Impozite pe venit, pe patrimoniu	1	0	◆
Prime nete de asigurare generală	2	11	◆
Indemnizaţii de asigurare generală	12	3	◆
Transferuri curente internaţionale	1	31	◆
Transferuri curente diverse	1	10	◆
Venituri secundare	17	55	- 38
Soldul contului curent	◆	◆	32
Contul de capital			
Achiziţii/cedări de active neproduse	0	◆	◆
Transferuri de capital	1	- 4	◆
Soldul contului de capital	◆	◆	- 3
Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	◆	◆	29
Contul financiar (pe categorii funcţionale)	Variaţia activelor	Variaţia pasivelor	Sold
Investiţii directe	- 4	8	◆
Investiţii de portofoliu	17	7	◆
Instrumente financiare derivate etc.	3	0	◆
Alte investiţii	42	22	◆
Active de rezervă	8	-	◆
Variaţii totale ale activelor/pasivelor	66	37	◆
Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare (cont financiar)	◆	◆	29
Erori şi omisiuni nete	◆	◆	0

CONTURILE SECTORULUI RESTUL LUMII ŞI RELAŢIA LOR CU CONTURILE INTERNAŢIONALE DIN BALANŢA DE PLĂŢI

Contul exterior de operaţiuni cu bunuri şi servicii

18.23.Contul de bunuri şi servicii include numai importurile şi exporturile de bunuri şi servicii, întrucât acestea sunt unicele operaţiuni cu bunuri şi servicii care au un caracter transfrontalier. Bunurile şi serviciile sunt înregistrate atunci când are loc o modificare a proprietăţii economice de la o unitate dintr-o economie către o unitate dintr-o altă ţară. Deşi, în mod obişnuit, are loc un transfer fizic de bunuri atunci când se produce o modificare de proprietate, acesta nu este neapărat necesar. În cazul achiziţiei şi revânzării internaţionale, proprietatea asupra bunurilor se poate schimba, însă nu şi localizarea acestora, până în momentul în care sunt revândute unui terţ.

Tabelele 18.2 şi 18.3 prezintă un exemplu de înregistrare a veniturilor primare şi secundare în SEC şi în MBP6.

Tabelul 18.2 - Contul exterior de operaţiuni cu bunuri şi servicii (SEC V.1)

Utilizări			Resurse		
P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	540	P.7	Importuri de bunuri şi servicii	499
P.61	Exporturi de bunuri	462	P.71	Importuri de bunuri	392
P.62	Exporturi de servicii	78	P.72	Importuri de servicii	107
B.11	Soldul operaţiunilor exterioare cu bunuri şi servicii	- 41	◆	◆	◆

Tabelul 18.3 - Contul de bunuri şi servicii din MBP6

Conturile operaţiunilor curente	Credit	Debit	Sold
Contul de bunuri şi servicii	◆	◆	◆
Bunuri	462	392	70
Servicii	78	107	- 29
Bunuri şi servicii	540	499	41

18.24. Bunurile care trec de pe teritoriul unei economii pe teritoriul alteia, însă a căror proprietate economică nu se modifică, nu figurează la rubrica importuri şi exporturi. Astfel, bunurile trimise în străinătate pentru prelucrare sau returnate după prelucrare nu figurează ca importuri şi exporturi de bunuri; numai comisionul convenit pentru prelucrare figurează drept serviciu.
18.25. Balanţa de plăţi evidenţiază distincţia dintre bunuri şi servicii. Distincţia reflectă interesele din sfera politicilor, în sensul că există tratate internaţionale separate referitoare la bunuri şi la servicii. De asemenea, aceasta reflectă aspecte legate de date, şi anume faptul că datele privind bunurile sunt de obicei obţinute de la surse vamale, în timp ce datele privind serviciile sunt de obicei obţinute din registrele de plată sau din anchete.
18.26. Statisticile comerţului internaţional cu bunuri sunt principala sursă de date privind bunurile. Standardele internaţionale sunt prezentate în Statistica comerţului internaţional cu bunuri: concepte şi definiţii Rev. 2 ([1]) (SCIB) ale ONU. MBP6 identifică unele surse posibile de diferenţă între valoarea bunurilor înregistrate în statistica comerţului internaţional cu bunuri şi cea din balanţa de plăţi. De asemenea, recomandă un tabel standard de reconciliere pentru a ajuta utilizatorii să înţeleagă aceste diferenţe. O sursă majoră de diferenţe este aceea că standardele pentru SCIB utilizează o evaluare de tip CIF (cost, asigurare şi transport) pentru importuri, în timp ce balanţa de plăţi utilizează o evaluare uniformă de tip FOB (valoarea la frontiera vamală a economiei exportatoare, adică, franco la frontieră) atât pentru exporturi, cât şi pentru importuri. Prin urmare, este necesar să se excludă costurile legate de transport şi de asigurare, efectuate între frontiera vamală a exportatorului şi frontiera vamală a importatorului. Din cauza variaţiilor dintre evaluarea de tip FOB şi acordurile contractuale efective, unele costuri legate de transport şi de asigurare trebuie retratate.
([1])Statistica comerţului internaţional cu bunuri: concepte şi definiţii, Organizaţia Naţiunilor Unite, 1998, ISBN 92-1-161410-4 (disponibil la http://unstats.un.org).
Principiile de evaluare sunt aceleaşi în SEC şi în balanţa de plăţi. Prin urmare, evaluarea de tip FOB se aplică pentru înregistrarea exporturilor şi importurilor de bunuri (a se vedea punctul 18.32).
18.27. Utilizarea criteriului schimbării proprietăţii în balanţa de plăţi înseamnă că momentul de înregistrare a bunurilor corespunde fluxurilor financiare aferente. În MBP6 nu mai există excepţii de la principiul schimbării proprietăţii. Pe de altă parte, SCIB urmăreşte momentul în care are loc vămuirea. Deşi acest moment este adesea o aproximare acceptabilă, în unele cazuri pot fi necesare ajustări, cum ar fi în cazul trimiterii bunurilor în consignaţie. În cazul bunurilor trimise în străinătate pentru prelucrare, fără modificarea proprietăţii, valorile aferente circulaţiei bunurilor sunt incluse în SCIB, însă schimbările de proprietate sunt criteriul principal pentru balanţa de plăţi şi, prin urmare, balanţa de plăţi va indica numai comisioanele legate de "serviciile de prelucrare a factorilor de producţie fizici deţinuţi de terţi"; cu toate acestea, se recomandă înregistrarea valorilor aferente circulaţiei bunurilor ca posturi suplimentare pentru a înţelege natura acestor operaţiuni. Mai multe informaţii referitoare la înregistrarea acestor operaţiuni de prelucrare sunt prezentate mai departe în prezentul capitol. Alte ajustări asupra SCIB pot fi necesare pentru a corela estimările cu criteriul schimbării proprietăţii economice asupra bunurilor, fie în mod general, fie din cauza acoperirii specifice a fiecărei ţări. Printre exemplele posibile se numără: achiziţiile şi revânzările internaţionale, aurul nemonetar, bunuri care intră sau care părăsesc teritoriul în mod ilegal şi bunuri achiziţionate în porturi de transportatori.
18.28. Reexporturile reprezintă bunuri străine (bunuri produse în alte economii şi importate în prealabil, a căror proprietate economică a fost schimbată) care sunt exportate fără a suferi o prelucrare substanţială din starea în care au fost importate în prealabil. Întrucât bunurile reexportate nu sunt produse în economia respectivă, ele au mai puţine legături cu aceasta decât alte exporturi. Economiile care sunt centre majore de transbordare şi de localizare a angrosiştilor au adesea valori importante ale reexporturilor. Reexporturile măresc atât cifrele corespunzătoare importurilor, cât şi ale exporturilor, iar atunci când reexporturile sunt semnificative, ponderea importurilor şi a exporturilor în agregatele economice este, de asemenea, crescută. Prin urmare, este util să se prezinte reexporturile separat. Bunurile care au fost importate şi care aşteaptă să fie reexportate sunt înregistrate în stocurile proprietarului economic rezident.
Comerţul de tranzit desemnează o situaţie în care bunurile traversează o ţară în drumul lor spre destinaţia finală şi, din punctul de vedere al ţării tranzitate, acestea sunt în general excluse din statisticile comerţului exterior, din statisticile balanţei de plăţi şi ale conturilor naţionale.
Comerţul de cvasi-tranzit desemnează o situaţie în care bunurile sunt importate într-o ţară, vămuite pentru libera circulaţie în UE şi apoi expediate într-o ţară terţă din UE. Entitatea folosită pentru vămuire nu este în mod obişnuit o unitate instituţională astfel cum este definită în capitolul 2, şi, în consecinţă, nu dobândeşte proprietate asupra bunurilor. În acest caz, importul este înregistrat în conturile naţionale ca import direct către destinaţia finală, la fel ca în cazul comerţului simplu de tranzit. Valoarea corespunzătoare este cea înregistrată atunci când bunurile intră în ţara de destinaţie finală.
18.29. Bunurile sunt prezentate la nivel agregat în balanţa de plăţi. O defalcare mai detaliată a bunurilor poate fi obţinută din datele SCIB.
18.30. În balanţa de plăţi, sunt furnizate detalii privind următoarele douăsprezece componente standard ale serviciilor:
(a) servicii de prelucrare a factorilor de producţie fizici deţinuţi de terţi;
(b) servicii de întreţinere şi de reparare, neincluse în altă parte;
(c) transport;
(d) călătorii;
(e) construcţii;
(f) servicii de asigurare şi de pensie;
(g) servicii financiare;
(h) plăţi pentru utilizarea proprietăţii intelectuale, neincluse în altă parte;
(i) servicii de telecomunicaţii, servicii informatice şi de informare;
(j) alte servicii comerciale;
(k) servicii personale, culturale şi recreative; şi
(l) bunuri şi servicii ale administraţiilor publice, neincluse în altă parte.
18.31. Trei dintre componentele standard de mai sus ale balanţei de plăţi sunt posturi bazate pe operator, şi anume, sunt legate de cumpărător sau de furnizor şi nu de produs ca atare. Aceste categorii sunt: călătoriile, construcţiile, bunurile şi serviciile administraţiilor publice, neincluse în altă parte.
(a) Călătoriile acoperă toate bunurile şi serviciile achiziţionate de nerezidenţi pe parcursul vizitelor, fie pentru uzul propriu fie pentru a le ceda. Călătoriile includ bunuri, transportul local, cazarea, mesele şi alte servicii.
(b) Construcţiile acoperă valoarea totală a produsului livrat de contractor, inclusiv orice materiale cumpărate local şi, prin urmare, nu sunt înregistrate în importurile şi exporturile de bunuri.
(c) Bunurile şi serviciile administraţiilor publice neincluse în altă parte acoperă o serie de elemente care nu pot fi alocate unor rubrici mai specifice.
Cu excepţia acestor trei posturi bazate pe operator, celelalte componente se bazează pe produs şi sunt elaborate pe baza claselor mai detaliate ale CPA Rev. 2. Standardele suplimentare pentru comerţul cu servicii sunt prezentate în Manualul privind statistica comerţului internaţional cu servicii ([1]) (MSCIS), care este armonizat cu conturile internaţionale.
([1])Manualul privind statistica comerţului internaţional cu servicii al ONU, Eurostat, OECD, FMI, OMC, 2011 (disponibil la http://unstats.un.org).
Evaluare
18.32. Principiile evaluării sunt aceleaşi în SEC şi în conturile internaţionale. În ambele cazuri se folosesc valorile de piaţă, valorile nominale fiind utilizate pentru unele poziţii de instrumente atunci când preţurile lor de piaţă nu sunt observabile. În conturile internaţionale, evaluarea exporturilor şi importurilor de bunuri este un caz special în care se foloseşte un tip de evaluare uniform, şi anume valoarea la frontiera vamală a economiei exportatoare - evaluarea de tip FOB (franco la frontieră). Această metodă asigură o evaluare coerentă între exportator şi importator şi oferă o bază omogenă de măsurare în circumstanţe în care părţile pot avea o varietate de prevederi contractuale diferite, de la "franco fabrică" (importatorul este responsabil de organizarea transportului şi de asigurarea riscurilor), la "franco destinaţie" (exportatorul este responsabil de organizarea transportului, asigurarea riscurilor şi de achitarea oricăror taxe de import).
Bunuri destinate prelucrării
18.33. Între SEC 95 şi SEC 2010, a fost efectuată o modificare fundamentală în ceea ce priveşte modul de tratare a bunurilor trimise în străinătate pentru prelucrare, fără ca proprietatea să se modifice. În SEC 95, aceste bunuri erau prezentate ca exporturi în momentul trimiterii în străinătate şi, ulterior, la întoarcerea în ţara de origine, înregistrate ca importuri, cu valori mai ridicate în urma prelucrării. Această metodă era cunoscută sub denumirea de metoda de înregistrare a valorii brute şi imputa efectiv o modificare a proprietăţii, astfel încât cifrele aferente comerţului internaţional reprezentau o estimare a valorii bunurilor comercializate. În SCN 2008, MBP6 şi SEC 2010 nu se mai impută un schimb de proprietate, ci se prezintă numai o înregistrare - un import al serviciului de prelucrare. Acesta ar fi un export de serviciu pentru ţara în care are loc prelucrarea. Această înregistrare este mai coerentă cu înregistrările instituţionale şi cu operaţiunile financiare asociate. Totuşi, ea generează o inconsecvenţă faţă de statisticile comerţului internaţional cu bunuri (SCIB). SCIB continuă să indice valoarea brută a exporturilor pentru prelucrare şi returnarea în ţara de origine a bunurilor importate prelucrate.
18.34. Pentru a evita o inconsecvenţă de acest tip în conturile naţionale, valoarea bunurilor exportate poate fi înregistrată în paralel cu cea a bunurilor importate, ca posturi suplimentare, valorile fiind cele înregistrate în SCIB. Acest lucru va permite calculul serviciului net de prelucrare ca fiind valoarea bunurilor prelucrate exportate minus valoarea bunurilor neprelucrate importate. Acest serviciu este cel înregistrat în conturile naţionale. În ceea ce priveşte ţara ale cărei bunuri sunt prelucrate în străinătate, exporturile sunt evidenţiate în paralel cu bunurile prelucrate importate, ca posturi suplimentare în contul exterior de operaţiuni cu bunuri şi servicii. Aceasta va permite reconcilierea înregistrărilor SCIB cu cifrele nete ale importurilor de servicii care reflectă costurile de prelucrare.
18.35. Un exemplu legat de modul de tratare a bunurilor destinate prelucrării din tabelele de resurse şi utilizări permite ilustrarea modificării efectuate. Se consideră cazul în care o societate din industria alimentară recoltează şi prelucrează legume, ulterior externalizează ambalarea efectivă în conserve a legumelor unei filiale din străinătate pe care o deţine integral, urmând ca apoi să preia conservele de legume şi să le vândă.
18.36. În tabelul 18.4 întocmit conform SEC 95, cifrele aferente importurilor şi exporturilor trebuie să corespundă înregistrărilor din statistica comerţului internaţional cu bunuri (SCIB). Exporturile de bunuri către filiala din străinătate responsabilă de ambalarea în conserve au o valoare de 50, iar ulterior conservele de legume care sunt returnate ca importuri au o valoare de 90.

Tabelul 18.4 - Tratarea bunurilor destinate prelucrării în cadrul comerţului internaţional - SEC 95

	Achiziţii	Cerere finală		Total
Vânzări	Industria alimentară	Cheltuieli ale gospodăriilor populaţiei	exporturi	
Alimente		90	50	140
Importuri de alimente în conserve	90			90
Valoare adăugată	50		PIB (E) =	50
Total producţie	140			

Tabelul 18.5 - Tratarea bunurilor destinate prelucrării în cadrul comerţului internaţional - SEC 2010

◆	Achiziţii	Cerere finală		Total
Vânzări	Industria alimentară	Cheltuieli ale gospodăriilor populaţiei	exporturi	◆
Alimente	◆	90	0	90
◆	◆	◆	◆	◆
Importuri de alimente în conserve	40	◆	◆	40
Valoare adăugată	50	◆	PIB (E) =	50
Total producţie	90	◆	◆	◆

18.37.Potrivit SEC 2010, tabelul 18.5 prezintă modul de tratare a bunurilor destinate prelucrării, având la bază valoarea netă: numai comerţul cu servicii este reflectat în SEC şi nu există nicio corespondenţă cu circulaţia bunurilor înregistrată în SCIB. Valoarea netă, şi anume exporturi minus importuri, este prezentată în conturile internaţionale ale balanţei de plăţi şi în conturile corespunzătoare ale sectorului restul lumii. MBP6 recomandă ca, atunci când este cunoscut faptul că importurile şi exporturile din statisticile SCIB reflectă o situaţie în care nu există o schimbare a proprietăţii, acestea să fie înregistrate unele lângă altele în cifrele balanţei de plăţi, astfel încât să se poată imediat calcula elementul servicii. Astfel, pentru industria alimentară, legumele trimise în străinătate pentru a fi ambalate în conserve ar fi prezentate ca un export cu o valoare de 50, iar conservele de legume reimportate ar fi prezentate ca un import cu o valoare de 90. Aceste cifre pot fi puse una lângă alta în statisticile conturilor internaţionale ca posturi suplimentare, exporturile fiind înregistrate ca importuri negative, ceea ce permite calcularea valorii importului minus serviciile de ambalare în conserve cu o valoare de 40.

Înregistrarea acestui exemplu în MBP6 este prezentată în tabelul 18.6.

Tabelul 18.6 - Înregistrarea prelucrării în MBP6

Conturile curente	Credit	Debit	Sold
Contul de bunuri şi servicii	◆	◆	- 40
Servicii (componente standard)	◆	◆	◆
"Servicii de prelucrare a factorilor de producţie fizici deţinuţi de terţi"	◆	40	- 40
◆	◆	◆	◆
Posturi suplimentare	◆	◆	◆
Bunuri destinate prelucrării în străinătate	50	90	- 40

Achiziţiile şi revânzările internaţionale ("merchanting")

Bunuri care fac obiectul achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale

18.38. Bunuri care fac obiectul achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale Achiziţiile şi revânzările internaţionale ("merchanting") sunt definite ca achiziţia de bunuri de către un rezident (al economiei raportoare) de la un nerezident, combinată cu revânzarea ulterioară a aceloraşi bunuri către un alt nerezident, fără ca bunurile respective să intre pe teritoriul economiei raportoare. Achiziţiile şi revânzările internaţionale au loc în cazul operaţiunilor care implică bunuri a căror deţinere fizică de către proprietar nu este necesară. Această definiţie şi clarificările următoare referitoare la achiziţiile şi revânzările internaţionale urmăresc punctele aferente din MBP6 (§§ 10.41-10.48).

18.39. Achiziţiile şi revânzările internaţionale au loc atât în cazul comerţului cu ridicata, cât şi al comerţului cu amănuntul. Totodată, ele sunt folosite în afacerile cu bunuri şi pentru administrarea şi finanţarea proceselor de prelucrare la nivel global. De exemplu, o întreprindere poate contracta asamblarea unui bun recurgând la unul sau mai mulţi contractori, astfel încât bunurile sunt achiziţionate de întreprinderea respectivă şi revândute fără ca ele să traverseze teritoriul proprietarului. În cazul în care forma fizică a bunurilor este modificată pe parcursul perioadei de deţinere a acestora, ca rezultat al serviciilor de prelucrare realizate de alte entităţi, atunci tranzacţiile cu bunuri se înregistrează în cadrul rubricii bunuri generale şi nu în cea corespunzătoare achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale. În alte cazuri, în care forma bunurilor nu suferă modificări, bunurile sunt incluse în cadrul achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale, iar preţul lor de vânzare reflectă costuri minore de prelucrare, precum şi marja de comerţ la vânzarea cu ridicata. În cazurile în care comerciantul este organizatorul unui proces global de prelucrare, preţul de vânzare poate include, de asemenea, elemente cum ar fi planificare, management, brevete şi alte elemente de know-how, marketing şi finanţare. În special pentru produsele de înaltă tehnologie, aceste contribuţii fără caracter fizic pot fi importante în ceea ce priveşte valoarea materialelor şi asamblarea.

18.40. Bunurile care fac obiectul achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale sunt înregistrate în conturile proprietarului în mod similar oricăror altor bunuri pe care acesta le deţine. Totuşi, bunurile sunt descrise în mod specific în statisticile conturilor internaţionale ale economiei comerciantului, întrucât ele însele prezintă interes şi nu fac obiectul sistemului vamal al respectivei economii.

Achiziţiile şi revânzările internaţionale sunt tratate în următorul mod:

(a) achiziţionarea de bunuri de către comercianţi este prezentată la postul bunuri, ca export negativ al economiei comerciantului;

(b) vânzarea de bunuri este prezentată la postul bunuri vândute în cadrul achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale, ca export pozitiv al economiei comerciantului;

(c) diferenţa dintre vânzările şi cumpărările de bunuri în scopul revânzării internaţionale este înregistrată la postul "exporturi nete de bunuri în cadrul achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale". Postul include marjele de comerţ ale comercianţilor, câştigurile şi pierderile din deţinere şi variaţiile stocurilor de bunuri tranzacţionate. În urma pierderilor sau creşterilor de stocuri, exporturile nete de bunuri din cadrul achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale pot fi negative în unele cazuri; precum şi

(d) înregistrările aferente achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale sunt evaluate la preţurile de tranzacţionare convenite de părţi, şi nu FOB.

18.41. Posturile aferente achiziţiilor şi revânzărilor internaţionale apar numai ca exporturi în conturile economiei teritoriului comerciantului. În economiile exportatoare şi importatoare corespunzătoare, vânzările la export către comercianţi şi achiziţiile la import de la comercianţi sunt incluse la bunuri generale.

18.42. Comerţul cu ridicata, comerţul cu amănuntul, distribuirea de bunuri şi administrarea activităţii de prelucrare pot fi, de asemenea, realizate în cadrul unor acorduri care prevăd prezenţa bunurilor în economia proprietarului, situaţie în care ele sunt înregistrate la rubrica bunuri generale şi nu la rubrica achiziţii şi revânzări internaţionale. În cazurile în care bunurile nu trec prin economia proprietarului, însă forma fizică a bunurilor se modifică întrucât sunt prelucrate într-o altă economie, operaţiunile internaţionale se înregistrează la rubrica bunuri generale şi nu la rubrica achiziţii şi revânzări internaţionale (comisionul de prelucrare se înregistrează ca serviciu de prelucrare plătit de proprietar).

18.43. Atunci când un comerciant revinde bunuri către un rezident care aparţine aceleiaşi economii, această operaţiune nu corespunde definiţiei achiziţiilor şi revânzării internaţionale. Prin urmare, achiziţionarea de bunuri este prezentată ca importuri de bunuri generale către respectiva economie. Dacă entitatea care a achiziţionat bunurile de la un comerciant care aparţine aceleiaşi economii le revinde ulterior unui rezident dintr-o altă economie, indiferent dacă bunurile intră sau nu pe teritoriul economiei comerciantului, vânzarea bunurilor este înregistrată la rubrica exporturi de bunuri generale din economia comerciantului. Deşi acest caz este foarte similar achiziţiilor şi revânzării internaţionale, el nu corespunde definiţiei prezentate mai sus. În plus, nu este rezonabil pentru primul comerciant să înregistreze achiziţiile la rubrica achiziţii şi revânzări internaţionale, întrucât comerciantul nu poate şti dacă al doilea comerciant va introduce sau nu bunurile în economia sa.

Importuri şi exporturi de SIFIM

18.44. Dobânda efectivă la credite plătite şi încasate include un element de venit şi o plată pentru serviciu. Instituţiile de credit operează prin oferirea de rate de dobândă mai scăzute depunătorilor lor decât ratele pe care le percep de la debitorii lor. Marjele de dobândă care rezultă sunt folosite de societăţile financiare pentru a-şi acoperi cheltuielile şi pentru a avea un excedent de exploatare. Marjele de dobândă sunt o alternativă la taxarea explicită a clienţilor pentru serviciile financiare prestate. SEC prevede imputarea unui comision pentru aceste "servicii de intermediere financiară indirect măsurate" (SIFIM). Conceptul de SIFIM şi precizările metodologice pentru estimarea valorii SIFIM sunt prezentate în capitolul 14.

18.45. Instituţiile financiare care obţin în mod implicit SIFIM nu sunt neapărat rezidente şi nu au clienţi care trebuie să fie rezidenţi. Astfel, sunt posibile importuri şi exporturi pentru acest tip de servicii financiare. Punctul 14.10 oferă precizări metodologice privind calcularea importurilor şi exporturilor de SIFIM.

Contul exterior al veniturilor primare şi secundare

Tabelele 18.7 şi 18.8 prezintă un exemplu de înregistrare a veniturilor primare şi secundare în SEC şi în MBP6.

Tabelul 18.7 - Contul exterior al veniturilor primare şi secundare (SEC V.II)

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii	- 41
D.1	Remunerarea salariaţilor	6	D.1	Remunerarea salariaţilor	2
D.2	Impozite pe producţie şi importuri	0	D.2	Impozite pe producţie şi importuri	0
D.3	Subvenţii	0	D.3	Subvenţii	0
D.4	Venituri din proprietate	63	D.4	Venituri din proprietate	38
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu	1	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu	0
D.6	Cotizaţii şi prestaţii sociale	0	D.6	Cotizaţii şi prestaţii sociale	0
D.7	Alte transferuri curente	16	D.7	Alte transferuri curente	55
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	- 32	◆	◆	◆

Tabelul 18.8 - Contul veniturilor primare şi contul veniturilor secundare din MBP6

◆	Cod SEC	Credit	Debit	Sold
Din bunuri şi servicii	◆	◆	◆	41
Contul veniturilor primare	◆	◆	◆	◆
Remunerarea salariaţilor	D.1	6	2	◆
Dobânzi	D.4	13	21	◆
Venituri distribuite ale societăţilor		36	17	◆
Profit reinvestit		14	0	◆
Impozite pe producţie şi importuri	D.2	0	0	◆

Subvenţii	D.3	0	0	⬩
Venituri primare	⬩	69	40	29
Bunuri, servicii şi venituri primare	⬩	609	539	70
Contul veniturilor secundare	⬩	⬩	⬩	⬩
Impozite pe venit, pe patrimoniu	D.5	1	0	⬩
Prime nete de asigurare generală	D.6, D.7, D.8	2	11	⬩
Indemnizaţii de asigurare generală		12	3	⬩
Transferuri curente internaţionale		1	31	⬩
Transferuri curente diverse		1	10	⬩
Venituri secundare	⬩	17	55	- 38
Soldul contului curent	⬩	⬩	⬩	32

Contul veniturilor primare

18.46. În balanţa de plăţi, înregistrările din contul veniturilor primare includ remunerarea salariaţilor şi veniturile din proprietate, exact ca şi contul de alocare primară a veniturilor din SEC. Plăţile impozitelor pe producţie efectuate de către rezidenţi şi încasările de subvenţii acordate rezidenţilor de către administraţiile publice naţionale sunt înregistrate în contul de exploatare, cont care nu face parte din balanţa de plăţi. Orice plată a impozitelor pe producţie care trebuie efectuată de un rezident către alte administraţii publice, precum şi orice subvenţie pe care o primeşte un rezident din partea altor administraţii publice sunt înregistrate în contul de venituri primare al balanţei de plăţi. Înregistrările corespondente pentru administraţiile naţionale sunt prezentate în contul de alocare primară a veniturilor, iar pentru administraţiile străine în coloana aferentă restul lumii a contului menţionat anterior şi în contul de venituri primare din balanţa de plăţi.

18.47. Plata chiriilor poate interveni în context transfrontalier - însă un astfel de caz este rar, întrucât toate terenurile sunt considerate ca fiind proprietatea rezidenţilor - dacă este necesar, prin crearea unei unităţi rezidente fictive. Dacă aceste unităţi rezidente fictive sunt proprietatea nerezidenţilor, atunci venitul realizat de aceste unităţi este clasificat drept venit din investiţii directe şi nu chirie. Un exemplu în care chiriile sunt înregistrate în conturile internaţionale sunt drepturile de pescuit pe termen scurt în apele teritoriale, acordate flotelor de pescuit străine. În conturile internaţionale se obişnuieşte să se folosească termenul de "venituri din investiţii" care înseamnă "venituri din proprietate, cu excepţia chiriilor". Veniturile din investiţii reflectă veniturile care rezultă din proprietatea asupra activelor financiare, iar dezagregarea venitului din investiţii corespunde dezagregării activelor şi pasivelor financiare, astfel încât se pot calcula ratele de rentabilitate.

Veniturile din investiţii directe

18.48. Rolul investiţiilor directe este deosebit de important şi se reflectă în fluxurile şi poziţiile din conturile internaţionale. În cazul unei investiţii directe, se presupune că o parte din veniturile nedistribuite ale întreprinderii este distribuită investitorului direct sub formă de venit din investiţii. Partea corespunde participaţiei investitorilor direcţi în întreprindere.

18.49. Veniturile nedistribuite sunt egale cu excedentul net de exploatare al întreprinderii plus toate veniturile din proprietate încasate minus toate veniturile din proprietate de plătit (înainte de calcularea profitului reinvestit) plus transferurile curente de primit minus transferurile curente de plătit şi fără poziţia de ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie. Profitul reinvestit realizat din orice filiale directe este inclus în veniturile din proprietate de primit de către întreprinderea care a realizat investiţii directe.

18.50. Profitul reinvestit poate fi negativ, de exemplu dacă întreprinderea înregistrează o pierdere sau dacă dividendele sunt distribuite din câştiguri din deţinere sau într-un trimestru în cursul căruia se plătesc dividendele anuale. În acelaşi mod în care profitul reinvestit pozitiv este tratat ca fiind o injecţie de capital de către investitorul direct în întreprinderea care a realizat investiţii directe, profitul reinvestit negativ este tratat ca o retragere de capital.

În cazul unei întreprinderi care a realizat investiţii directe şi care este deţinută în proporţie de 100 % de un nerezident, profitul reinvestit este echivalent cu veniturile nedistribuite, iar soldul veniturilor primare ale întreprinderii este exact zero.

Contul veniturilor secundare (transferuri curente) din MBP6

18.51. Contul veniturilor secundare prezintă transferurile curente dintre rezidenţi şi nerezidenţi. Seria de înregistrări de transferuri curente corespunde exact înregistrărilor din contul de alocare secundară a veniturilor. Mai multe dintre acestea sunt deosebit de importante în conturile internaţionale, în special cooperarea internaţională curentă şi transferurile de bani spre ţările de origine de către persoanele care lucrează în străinătate.

18.52. Transferurile personale transfrontaliere sunt transferuri între gospodăriile populaţiei şi prezintă interes întrucât sunt o sursă importantă de finanţare internaţională pentru unele ţări care furnizează un număr mare de lucrători pe termen lung în străinătate. Transferurile personale includ transferurile de sume de bani efectuate de lucrătorii pe termen lung, adică cei care îşi schimbă economia de rezidenţă.

18.53. Alţi lucrători, cum ar fi lucrătorii transfrontalieri şi sezonieri, nu îşi schimbă economia de rezidenţă în raport cu economia de origine. Spre deosebire de transferuri, operaţiunile internaţionale ale acestor lucrători includ remuneraţia salariaţilor, impozitele şi cheltuielile cu transportul. În balanţa de plăţi, o prezentare suplimentară a transferurilor de sume de bani personale ale lucrătorilor reuneşte transferurile personale şi aceste poziţii conexe. Transferurile de sume de bani personale ale lucrătorilor includ transferurile personale, remuneraţia salariaţilor minus impozitele şi cheltuielile cu transportul, precum şi transferurile de capital între gospodăriile populaţiei.

18.54. Fluxurile de asigurare, cu precădere fluxurile legate de reasigurare, pot fi importante la nivel internaţional. Operaţiunile între asigurătorii direcţi şi reasigurătorii sunt înregistrate ca un set de operaţiuni complet separat şi nu se efectuează nicio consolidare între operaţiunile asigurătorului direct în calitate de emitent al poliţelor către clienţii săi, pe de o parte, şi titularul unei poliţe de reasigurare, pe de altă parte.

Contul de capital exterior

18.55. Elementele contului de capital care fac obiectul tranzacţiilor internaţionale sunt mai limitate decât cele incluse în sectoarele naţionale. Înregistrările din contul de capital includ numai achiziţiile şi cedările de active nefinanciare neproduse, şi transferurile de capital. Nu se înregistrează operaţiuni ca formarea de capital de active produse, întrucât utilizarea finală a exporturilor şi importurilor de bunuri nu este cunoscută la momentul înregistrării. Nici achiziţiile şi nici cedările de terenuri nu sunt incluse.

18.56. Capacitatea sau necesarul net de finanţare este soldul contabil corespunzător sumei conturilor operaţiunilor curente şi contului de capital, fiind corespunzător şi contului financiar. El vizează toate instrumentele folosite pentru acordarea sau obţinerea de fonduri, nu numai acordarea şi luarea de împrumuturi. În teorie, potrivit MBP6, capacitatea sau necesarul net de finanţare are aceeaşi valoare ca postul corespondent din conturile naţionale pentru totalul economiei, precum şi ca postul din conturile naţionale pentru restul lumii, însă de semn opus. Tabelele 18.9, 18.10 şi 18.11 prezintă înregistrarea elementelor contului operaţiunilor curente şi ale contului de capital şi soldul care rezultă, atât în SEC, cât şi în MBP6.

Tabelul 18.9 - Variaţii ale valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital (SEC V.III.1.1) ([1])

Variaţii ale activelor			Variaţi ale pasivelor şi ale valorii nete		
⬩	⬩	⬩	B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul	- 32
⬩	⬩	⬩	D.9	Transferuri de capital de primit	4
⬩	⬩	⬩	D.9	Transferuri de capital de plătit	- 1
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital	- 29	⬩	⬩	⬩

([1])Pentru restul lumii, aceasta se referă la variaţia valorii nete datorată soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital.

Tabelul 18.10 - Contul achiziţiilor de active nefinanciare (SEC V.III.1.2)

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi ale valorii nete		
⬩	⬩	⬩	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital	- 29
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	0	⬩	⬩	⬩
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 29	⬩	⬩	⬩

Tabelul 18.11 - Contul de capital din MBP6

⬩	Credit	Debit	Sold
Soldul contului curent	⬩	⬩	32
Contul de capital			
Achiziţii/cedări de active neproduse	0	⬩	⬩
Transferuri de capital	1	4	⬩
Soldul contului de capital	⬩	⬩	- 3
Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare	⬩	⬩	29

Contul financiar exterior şi poziţia investiţională internaţională (PII)

18.57.Contul financiar al balanţei de plăţi şi PII prezintă o importanţă deosebită, întrucât ele oferă o mai bună înţelegere a finanţării internaţionale, precum şi a lichidităţii şi vulnerabilităţii internaţionale. În comparaţie cu clasificarea instrumentelor financiare folosită în SEC, clasificarea instrumentelor financiare în balanţa de plăţi se bazează pe categorii funcţionale (a se vedea punctul 18.21), cu date suplimentare privind instrumentele şi sectoarele instituţionale. Tabelele 18.12 şi 18.13 prezintă contul financiar potrivit SEC şi, respectiv, potrivit MBP6.

Tabelul 18.12 - Contul financiar (SEC V.III.2)

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi ale valorii nete		
F	Achiziţii nete de active financiare	37	F	Acumularea netă de pasive	66
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	1	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
F.2	Numerar şi depozite	11	F.2	Numerar şi depozite	- 2

F.3	Titluri de natura datoriei	9	F.3	Titluri de natura datoriei	20
F.4	Credite	4	F.4	Credite	45
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2	F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	14
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	3
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	10	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 14
			B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 29

Tabelul 18.13 - Contul financiar din MBP6

Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare (conturi curente şi de capital)			29
Contul financiar (pe categorii funcţionale)	Modificări de active	Variaţia pasivelor	Sold
Investiţii directe	- 4	8	
Investiţii de portofoliu	17	7	
Instrumente financiare derivate etc.	3	0	
Alte investiţii	42	22	
Active de rezervă	8	-	
Variaţii totale ale activelor/pasivelor	66	37	
Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare (contul financiar)			29
Erori şi omisiuni nete			0

18.58.Categoriile funcţionale ale MBP6 oferă informaţii despre motivaţia şi relaţiile dintre părţi, care sunt de un interes deosebit pentru analiza economică internaţională. Datele repartizate pe categorii funcţionale sunt în continuare împărţite pe instrumente şi sectoare instituţionale, ceea ce permite corelarea lor cu elementele corespunzătoare din SEC şi cu elementele statistice monetare şi financiare. Clasificarea sectorială instituţională din MBP6 este identică cu cea din SEC, deşi este, în mod obişnuit, mai puţin detaliată (la cinci sectoare pentru componentele standard). În plus, pentru autorităţile monetare se foloseşte un subsector suplimentar, care este un subsector funcţional corelat cu activele de rezervă. El include banca centrală şi orice parte din administraţiile publice sau societăţi financiare, altele decât banca centrală, care deţin active de rezervă, şi, prin urmare, este relevant pentru ţările în care activele de rezervă sunt deţinute, parţial sau integral, în afara băncii centrale.

18.59.Principalele legături dintre categoriile de instrumente financiare ale conturilor naţionale şi categoriile funcţionale ale conturilor internaţionale sunt prezentate în tabelul 18.14. Categoriile funcţionale sunt folosite atât în partea de active, cât şi în partea de pasive a contului financiar din MBP6. Legăturile relativ rar întâlnite nu sunt prezentate.

Tabelul 18.14 - Legături între categoriile funcţionale ale MBP6 şi categoriile de instrumente financiare ale SEC

	Categorii funcţionale ale conturilor internaţionale				
Instrumente SEC	Investiţii directe	Investiţii de portofoliu	Instrumente financiare derivate	Alte investiţii	Active de rezervă
Aur monetar					X
Drepturi speciale de tragere (DST)				X	X
Numerar şi depozite					
Numerar				X	X
Poziţii interbancare				X	X
Alte depozite transferabile	X			X	X
Alte depozite	X			X	X
Titluri de natura datoriei	X	X			X
Credite	X			X	X
Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii					
Participaţii:					
Acţiuni cotate	X	X			X
Acţiuni necotate	X	X			X
Alte participaţii	X			X	
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii:					
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	X	X			X
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	X	X		X	X
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate					
Provizioane tehnice de asigurări generale	X			X	
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	X			X	
Drepturi de pensie				X	
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra managerilor fondurilor de pensii	X			X	
Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile				X	
Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standardizate	X			X	
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor					
Instrumente financiare derivate			X		X
Opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor			X		
Alte conturi de primit/de plătit					
Credite comerciale şi avansuri	X			X	
Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	X			X	

CONTURILE DE PATRIMONIU PENTRU SECTORUL RESTUL LUMII

18.60.- Partea din contul de patrimoniu inclusă în conturile internaţionale se numeşte poziţie investiţională internaţională (PII). Această terminologie evidenţiază componentele specifice ale conturilor de patrimoniu naţionale care sunt incluse. PII cuprinde numai activele şi pasivele financiare. În cazul în care, într-o ţară, o unitate nerezidentă deţine în mod direct un bun imobiliar, se consideră că proprietarul respectivului bun imobiliar este o unitate rezidentă fictivă, care se află, în schimb, în proprietatea unităţii nerezidente, sub forma unui activ financiar (a se vedea, de asemenea, punctul 18.16). În cazul creanţelor financiare, elementul transfrontalier apare atunci când o parte este rezidentă şi cealaltă parte este nerezidentă. În plus, deşi lingourile de aur constituie active care nu au un pasiv în contrapartidă, ele sunt incluse în PII atunci când sunt deţinute ca activ de rezervă, având în vedere rolul lor în plăţile internaţionale. Cu toate acestea, activele nefinanciare sunt excluse, întrucât nu au un pasiv în contrapartidă sau alt caracter internaţional.

18.61.Soldul contabil al PII este PII netă. PII netă plus activele nefinanciare din contul de patrimoniu naţional corespunde valorii nete naţionale, întrucât valoarea netă a creanţelor financiare de la rezident la rezident este egală cu zero în contul de patrimoniu naţional. Tabelul 18.15 prezintă un exemplu de cont de patrimoniu pentru sectorul restul lumii, iar tabelul 18.16 prezintă un exemplu de PII.

18.62.Aceleaşi categorii generale sunt folosite pentru veniturile din investiţii şi PII. În consecinţă, se pot calcula ratele medii de rentabilitate. Rata de rentabilitate poate fi comparată în timp şi pentru instrumente şi scadenţe diferite. De exemplu, se pot analiza tendinţele rentabilităţii investiţiilor directe sau se poate compara rentabilitatea cu alte instrumente.

Tabelul 18.15 - Contul de patrimoniu pentru sectorul restul lumii (SEC)

	Contul de patrimoniu de deschidere	Variaţii datorate operaţiunilor	Alte variaţii de volum	Reevaluare	Contul de patrimoniu de închidere
Active					
Active nefinanciare					
Active financiare	805	37	0	7	849

AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	1	0	0	1
AF.2	Numerar şi depozite	105	11	0	0	116
AF.3	Titluri de natura datoriei	125	9	0	4	138
AF.4	Credite	70	4	0	0	74
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	345	2	0	3	350
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	26	0	0	0	26
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	0	0	0	0	0
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	134	10	0	0	144
	Pasive	1 074	66	0	3	1 143
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	770	0	0	0	770
AF.2	Numerar şi depozite	116	- 2	0	0	114
AF.3	Titluri de natura datoriei	77	20	0	2	99
AF.4	Credite	17	45	0	0	62
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	3	14	0	1	18
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	25	0	0	0	25
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	7	3	0	0	10
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	59	- 14	0	0	45
	Valoarea netă	269				265

Tabelul 18.16 - Situaţia integrată din MBP6 referitoare la poziţia investiţională internaţională

Poziţia investiţională internaţională (PII)	Poziţie de deschidere	Operaţiuni	Alte variaţii de volum	Reevaluare	Poziţie de închidere
Active					
Investiţii directe	42	- 4	0	1	39
Investiţii de portofoliu	40	17	0	2	59
Instrumente financiare derivate	0	3	0	0	3
Alte investiţii	152	42	0	0	194
Active de rezervă	63	8	0	0	71
Total active	297	66	0	3	366
Pasive					
Investiţii directe	132	8	0	2	142
Investiţii de portofoliu	180	7	0	5	192
Instrumente financiare derivate	0	0	0	0	0
Alte investiţii	261	22	0	0	283
Total pasive	573	37	0	7	617
Poziţia investiţională internaţională netă (PII netă)	- 276	29	0	- 4	- 251

CAPITOLUL 19: CONTURILE EUROPENE

INTRODUCERE

19.01. Procesul integrării europene a făcut necesară elaborarea unei serii complete de conturi care reflectă economia europeană în ansamblu şi care permit îmbunătăţirea analizei şi elaborării de politici la nivel european. Conturile europene acoperă aceeaşi serie de conturi şi sunt bazate pe aceleaşi concepte ca şi conturile naţionale ale statelor membre.

19.02. Prezentul capitol descrie caracteristicile proprii ale conturilor europene, şi anume ale conturilor Uniunii Europene şi ale zonei euro. Conturile europene necesită acordarea unei atenţii deosebite definiţiei unităţilor rezidente, conturilor restului lumii şi consolidării operaţiunilor economice intraeuropene (fluxuri) şi conturilor de patrimoniu financiar (stocuri).

19.03. Teritoriul economic al Uniunii Europene constă în:

(a) teritoriile economice ale statelor membre ale Uniunii Europene; precum şi

(b) teritoriile economice ale instituţiilor europene.

19.04. Teritoriul economic al zonei euro constă în:

(a) teritoriile economice ale statelor membre ale zonei euro; şi

(b) teritoriul economic al Băncii Centrale Europene.

DE LA CONTURILE NAŢIONALE LA CONTURILE EUROPENE

19.05. Conturile europene nu sunt egale, din punct de vedere conceptual, cu suma conturilor naţionale ale statelor membre după conversia într-o monedă comună. Trebuie să se adauge conturile instituţiilor europene rezidente. Domeniul de aplicare al conceptului de rezidenţă se modifică atunci când se trece de la conturile naţionale ale statelor membre la conturile europene. În acest context, modul de tratare a beneficiilor reinvestite ale întreprinderilor de investiţii străine directe sau ale entităţilor cu scop special este un bun exemplu în acest sens. În conturile naţionale ale statelor membre, o întreprindere de investiţii străine directe poate avea investitori care sunt rezidenţi într-un alt stat membru al Uniunii Europene/zonei euro. Beneficiile reinvestite corespunzătoare nu sunt înregistrate ca atare în conturile europene. În plus, entităţile cu scop special pot necesita o reclasificare în acelaşi sector instituţional ca cel al societăţii mamă atunci când aceasta din urmă este rezidentă în alt stat membru. În final, trebuie reclasificate fluxurile economice transfrontaliere şi stocurile financiare dintre ţările europene. Aceste diferenţe sunt prezentate în diagramele 19.1 şi 19.2, în care, din motive legate de simplitate, se presupune că există o zonă europeană compusă din numai două state membre: A şi B. Fluxurile şi stocurile care vizează unităţile rezidente şi cele nerezidente sunt prezentate schematic cu ajutorul săgeţilor.

Diagrama 19.1 - Agregarea conturilor naţionale ale statelor membre

Atunci când conturile naţionale ale ţărilor A şi B sunt agregate, conturile agregate ale restului lumii înregistrează fluxurile interne dintre ţările A şi B, precum şi fluxurile cu alte ţări şi instituţii europene.

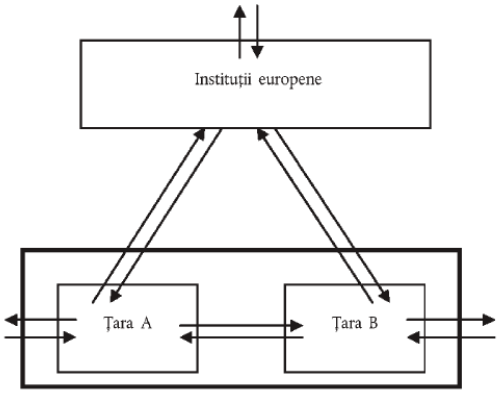

Diagrama 19.2 - Conturi europene

Uniunea Europeană/zona euro este considerată drept entitate unică: sunt incluse conturile instituţiilor europene/ Băncii Centrale Europene şi numai operaţiunile unităţilor rezidente cu ţări terţe se înregistrează în conturile restului lumii.

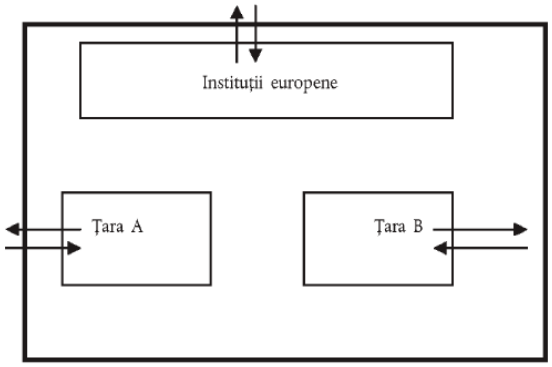
Instituții europene
Țara A
Țara B

Conversia datelor în monede diferite

19.06. În conturile europene, fluxurile economice şi stocurile de active şi pasive trebuie exprimate într-o monedă unică. În acest sens, datele înregistrate în monede naţionale diferite sunt convertite în euro printr-una din metodele următoare:

(a) prin folosirea cursurilor de schimb de pe piaţă (sau o medie a acestora) în vigoare în perioada în care sunt elaborate conturile;

sau

(b) prin folosirea cursurilor de schimb fixe de-a lungul întregii perioade. Cursul fix poate fi cel în vigoare la sfârşitul perioadei, la începutul acesteia sau poate fi o medie a cursurilor de schimb de-a lungul întregii perioade. Cursul de schimb folosit afectează coeficientul de ponderare (fix) al unui anumit stat membru în agregatele europene;

sau

(c) prin calcularea unui indice între perioade consecutive ca medie ponderată a indicilor de creştere ai datelor corespunzătoare fiecărui stat membru, exprimate în monedă naţională. Coeficienţii de ponderare corespund părţii fiecărui stat membru convertită pe baza cursului de schimb din timpul primei perioade de comparaţie. După ce se alege o perioadă de referinţă, acesteia i se aplică indicele înlănţuit pentru a genera niveluri pentru alte perioade de observaţie.

Prin folosirea metodei menţionate la litera (a), coeficienţii de ponderare ai statelor membre din agregatele europene sunt actualizaţi în funcţie de paritătile monedelor lor respective. Prin urmare, nivelurile agregatelor europene sunt actualizate, în orice moment, însă mişcările lor pot fi afectate de fluctuaţiile cursului de schimb. În cazul fracţiilor, impactul fluctuaţiilor cursului de schimb asupra numărătorului şi numitorului poate fi anulat în mare parte.

Prin folosirea metodei menţionate la litera (b), coeficienţii de ponderare ai statelor membre nu sunt actualizaţi, ceea ce evită ca mişcările agregatelor europene să fie influenţate de fluctuaţiile cursului de schimb. Totuşi, nivelurile agregatelor europene pot fi influenţate de alegerea cursurilor de schimb (fixe) care reflectă paritătile monedelor statelor membre la un moment dat.

Prin folosirea metodei menţionate la litera (c) se evită influenţarea mişcărilor agregatelor europene de fluctuaţiile cursului de schimb, întrucât nivelurile agregatelor europene reflectă în mare parte paritătile în vigoare pentru fiecare perioadă, în ciuda aditivităţii şi a altor constrângeri contabile. Dacă este cazul, acestea trebuie restabilite într-o ultimă etapă.

19.07. De asemenea, conturile europene se pot calcula prin convertirea datelor înregistrate în monede naţionale diferite în putere standard de cumpărare (PSC). Metodele menţionate la punctul 19.06 literele (a), (b) sau (c) pot fi utilizate în acest sens, înlocuind cursurile de schimb cu paritătile puterii de cumpărare (PPC) corespunzătoare.

Instituţii europene

19.08. În SEC, instituţiile europene includ următoarele entităţi:

(a) instituţii nefinanciare europene: Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul, Comisia Europeană, Curtea de Justiţie a Uniunii Europene şi Curtea de Conturi Europeană;

(b) organismele nefinanciare europene, inclusiv entităţile acoperite de bugetul general al Uniunii Europene (de exemplu Comitetul Economic şi Social European, Comitetul Regiunilor, agenţiile europene etc.) şi Fondul european de dezvoltare; precum şi

(c) instituţii şi organisme financiare europene, şi anume: Banca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiţii şi Fondul european de investiţii.

Se observă că, în categoria (b), agenţiile europene nu includ agenţiile de reglementare a pieţei agricole, a căror activitate principală constă în cumpărarea şi vânzarea de produse agricole în vederea stabilizării preţurilor. Aceste agenţii sunt considerate rezidente ale statului membru în care îşi desfăşoară activităţile.

19.09. Instituţiile şi organismele nefinanciare europene acoperite de bugetul general al Uniunii Europene alcătuiesc o singură unitate instituţională care prestează în principal servicii administrative necomerciale, în beneficiul Uniunii Europene. Aceasta este astfel clasificată în subsectorul "Instituţii şi organisme europene" (S.1315) ([1]) din sectorul "Administraţii publice" (S.13).

([1])Acest cod este specific conturilor europene. Nu este menţionat în capitolul 23 "Clasificări", întrucât capitolul 23 prezintă codurile care se utilizează în conturile naţionale ale statelor membre, în timp ce instituţiile europene sunt înregistrate în sectorul restului lumii.

19.10. Atâta timp cât bugetul său nu este adoptat ca fiind parte din bugetul general al Uniunii Europene, Fondul european de dezvoltare formează o unitate instituţională distinctă, clasificată în subsectorul "Instituţii şi organisme europene" (S.1315) din sectorul "Administraţii publice" (S.13).

19.11. Banca Centrală Europeană este o unitate instituţională clasificată la subsectorul "Banca centrală" (S.121) din sectorul "Societăţi financiare" (S.12).

19.12. Banca Europeană de Investiţii şi Fondul european de investiţii sunt unităţi instituţionale distincte, clasificate la subsectorul "Alţi intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii" (S.125) din sectorul "Societăţi financiare" (S.12).

19.13. Teritoriul economic al instituţiilor europene include enclavele teritoriale care sunt localizate în statele membre ale Uniunii Europene sau în ţări terţe, cum ar fi reprezentanţele, delegaţiile, birourile etc.

19.14. Principalele operaţiuni ale instituţiilor europene sunt înregistrate la resurse şi utilizări, după cum se prezintă în anexă.

Contul restului lumii

19.15. În conturile europene, conturile restului lumii înregistrează fluxurile economice şi stocurile financiare de active şi pasive dintre unităţile rezidente ale Uniunii Europene/zonei euro şi unităţile nerezidente. Prin urmare, conturile europene ale restului lumii exclud operaţiunile care au loc în interiorul Uniunii Europene/zonei euro. Fluxurile care au loc în interiorul UE/zonei euro sunt denumite "fluxuri interne", iar poziţiile financiare dintre rezidenţii UE/zonei euro sunt denumite "stocuri interne".

19.16. Importurile şi exporturile de bunuri includ comerţul de cvasitranzit, şi anume:

(a) bunuri importate din ţări terţe într-un stat membru al Uniunii Europene/zonei euro de către o entitate care nu este considerată unitate instituţională şi ulterior expediat într-un alt stat membru al Uniunii Europene/zonei euro; precum şi

(b) bunuri care provin dintr-un stat membru al Uniunii Europene/zonei euro care sunt ulterior exportate către ţări terţe de o entitate care nu este considerată unitate instituţională.

Exporturile de bunuri sunt evaluate FOB la frontiera cu Uniunea Europeană/zona euro.

În ceea ce priveşte bunurile în cvasitranzit care urmează să fie exportate, costurile legate de transport şi distribuţie în Uniunea Europeană/zona euro sunt considerate ca producţie de servicii de transport în cazul în care transportatorul este rezident al Uniunii Europene/zonei euro şi ca importuri de servicii de transport dacă nu este rezident al Uniunii Europene/zonei euro.

19.17. În conturile europene, operaţiunile de merchanting includ numai achiziţiile de bunuri de către un rezident din Uniunea Europeană/zona euro de la un nerezident pentru a le revinde ulterior unui nerezident fără ca bunurile să fie fizic prezente în Uniunea Europeană/zona euro. Această operaţiune este mai întâi înregistrată ca export negativ de bunuri şi ulterior ca export pozitiv de bunuri, iar eventualele diferenţe de timp între achiziţie şi vânzare sunt înregistrate ca variaţii ale stocurilor (a se vedea punctele 18.41 şi 18.60).

Atunci când un comerciant care este rezident în Uniunea Europeană/zona euro cumpără bunuri de la un nerezident şi ulterior le vinde unui rezident al altui stat membru, achiziţia se înregistrează ca export negativ în conturile naţionale ale statului membru al comerciantului, însă ca import în conturile europene.

19.18. O întreprindere de investiţii străine directe este o unitate rezidentă a Uniunii Europene/zonei euro în care un investitor care nu este rezident deţine cel puţin 10 % din acţiunile curente sau din acţiunile cu drept de vot (pentru o întreprindere constituită în societate) sau o participare echivalentă (pentru o întreprindere neconstituită în societate).

În conturile naţionale ale statelor membre, o întreprindere de investiţii străine directe poate avea investitori care sunt rezidenţi într-un alt stat membru al Uniunii Europene/zonei euro. Beneficiile reinvestite corespunzătoare nu sunt înregistrate ca atare în conturile europene.

Echilibrarea operaţiunilor

19.19. O metodă de elaborare a conturilor europene ale restului lumii constă în retragerea fluxurilor intraeuropene, atât din partea resurse, cât şi utilizări din conturile restului lumii ale statelor membre. Deşi aceste fluxuri în oglindă ar trebui să se echilibreze în teorie, în practică nu se întâmplă acest lucru, în general, din cauza înregistrării asimetrice a aceleiaşi operaţiuni în conturile naţionale ale contrapartidelor.

19.20. Asimetriile creează o neconcordanţă în conturile europene între economia totală şi conturile restului lumii. Elaborarea conturilor europene necesită, prin urmare, reconcilierea conturilor. Acest lucru se realizează prin metode de reconciliere, cum ar fi cele mai mici pătrate sau alocarea proporţională. În cazul bunurilor, statisticile comerţului intern al Uniunii pot fi folosite pentru a repartiza asimetriile pe categorii de cheltuieli.

19.21. Suprimarea asimetriilor şi echilibrarea ulterioară a conturilor cauzează alte diferenţe între agregatele europene şi suma conturilor naţionale ale statelor membre.

Măsurarea preţurilor şi a volumelor

19.22. Conturile europene nefinanciare la preţurile din anul precedent pot fi elaborate, pentru operaţiunile cu bunuri şi servicii, folosindu-se o metodologie similară cu cea pentru conturile europene la preţuri curente. Într-o primă etapă, conturile statelor membre şi ale instituţiilor europene/Băncii Centrale Europene, elaborate la preţurile din anul precedent, sunt agregate. În a doua etapă, operaţiunile transfrontaliere dintre statele membre, evaluate la preţurile din anul precedent, sunt eliminate din conturile restului lumii. În a treia etapă, discrepanţele care rezultă între resurse şi utilizări sunt eliminate prin folosirea metodei alese să echilibreze operaţiunile europene la preţuri curente.

19.23. Conturile europene la preţurile anului precedent permit calcularea indicilor de volum dintre perioada curentă şi anul precedent. După ce se alege o perioadă de referinţă, indicii de volum pot fi înlănţuiţi şi ulterior aplicaţi conturilor europene la preţurile curente ale anului de referinţă. Astfel se generează conturi europene în volum pentru orice perioadă de observaţie. Seriile obţinute în acest mod nu sunt aditive. Dacă aditivitatea şi alte constrângeri contabile sunt necesare pentru a efectua măsurări în termen de volum în scopuri specifice, acestea trebuie restabilite ca ultimă etapă pentru a obţine serii ajustate în funcţie de aditivi.

Conturi de patrimoniu

19.24. În conturile europene, conturile de patrimoniu pot fi elaborate folosindu-se o metodă similară cu cea din cazul operaţiunilor:

(a) conturile de patrimoniu ale statelor membre sunt completate de stocuri de active deţinute şi de pasive subscrise de instituţiile europene care sunt rezidente în Uniunea Europeană/zona euro;

(b) stocurile de active financiare ale unui rezident în Uniunea Europeană/zona euro deţinute de alt rezident (stocuri interne) sunt retrase din conturile naţionale ale restului lumii; precum şi

(c) dezechilibrele create de neconcordanţa între stocurile interne ale activelor financiare şi pasivele corespunzătoare sunt repartizate între diferite sectoare prin echilibrare.

19.25. În conturile europene, conturile de patrimoniu nefinanciar pot fi elaborate ca sumă a conturilor de patrimoniu nefinanciar ale statelor membre ale Uniunii Europene/zonei euro.

Matricele "de la cine cui"

19.26. Matricele "de la cine cui" prezintă operaţiunile economice (respectiv activele financiare deţinute) dintre sectoarele instituţionale. În conturile naţionale ale statelor membre, aceste matrice prezintă în detaliu operaţiunile/activele financiare dintre sectoarele de origine/creditoare şi sectoarele de destinaţie/debitoare, precum şi dintre sectoarele naţionale şi restul lumii.

19.27. În conturile europene, matricele "de la cine cui" pot fi elaborate prin agregarea matricelor naţionale şi reclasificarea fluxurilor şi stocurilor intraeuropene ca fluxuri şi stocuri rezidente. În acest sens, trebuie să se facă o distincţie în cadrul acestor matrice naţionale între operaţiuni şi activele financiare deţinute, pe de o parte

aferente unităţilor rezidente din Uniunea Europeană/zona euro şi, pe de altă parte, cele aferente nerezidenţilor din contul restului lumii. În plus, fluxurile şi stocurile unităţilor rezidente din Uniunea Europeană/zona euro trebuie să fie diferenţiate şi pe sectoare în contrapartidă.

CAPITOLUL 19[1]: ANEXA 19.1 - CONTURILE INSTITUŢIILOR EUROPENE

Resurse

19.28. Principalele resurse ale instituţiilor şi organismelor nefinanciare europene includ următoarele:
(a) taxe vamale şi taxe agricole;
(b) taxe la producţie pentru producătorii de zahăr, izoglucoză şi sirop de inulină;
(c) resurse fondate pe taxa pe valoare adăugată; precum şi
(d) resurse fondate pe venitul naţional brut (VNB).

19.29. În conturile instituţiilor europene, aceste fluxuri sunt înregistrate ca resurse ale subsectorului "Instituţii şi organisme europene" (S.1315) şi ca utilizări ale restului lumii (S.211).

19.30. Taxele vamale şi taxele agricole sunt prelevate la frontierele exterioare ale Uniunii Europene, conform tarifului vamal comun. Acestea sunt clasificate ca "Impozite şi drepturi asupra importurilor, cu excepţia TVA" (D.212) şi includ costurile de colectare.

19.31. Taxele pe producţie sunt prelevate pe cotele de zahăr, de izoglucoză şi de sirop de inulină deţinute de producători. Acestea sunt clasificate ca "Impozite pe produse, cu excepţia TVA şi a impozitelor pe importuri" (D.214) şi includ costurile de colectare.

19.32 Statele membre reţin, drept costuri de colectare, un procent fix din sumele colectate în conformitate cu punctul 19A1.01 literele (a) şi (b). Acest procent era de 25 % în 2009. În conturile instituţiilor europene, aceste costuri de colectare sunt înregistrate, în partea utilizări, drept "Consum intermediar" (P.2) al subsectorului "Instituţii şi organisme europene" (S.1315). În partea resurse, acestea sunt înregistrate ca "Importuri de servicii" (P.72) în conturile restului lumii (S.211).

19.33. Resursa bazată pe taxa pe valoare adăugată este calculată prin aplicarea unui procent fix, cunoscut drept rată a resursei TVA, la baza de calcul armonizată a TVA a fiecărui stat membru. Baza TVA este plafonată în raport cu venitul naţional brut. Plafonarea bazei TVA are drept rezultat că, în cazul în care baza TVA a unui stat membru depăşeşte un anumit procent din baza de calcul al VNB aferent statului membru respectiv, atunci rata resursei bazate pe TVA nu se aplică bazei TVA, ci procentului menţionat din baza de calcul al VNB. Resursa bazată pe taxa pe valoare adăugată include plăţile pentru anul curent, precum şi soldurile pentru anii precedenţi, corespunzătoare revizuirilor bazelor TVA anterioare, în momentul în care trebuie plătite. Resursa bazată pe taxa pe valoare adăugată este clasificată drept "Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB" (D.76).

19.34. Resursa bazată pe venitul naţional brut este o contribuţie reziduală la bugetul instituţiilor europene care este calculată pe baza nivelului venitului naţional brut al fiecărui stat membru. Este clasificată ca "Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB" (D.76) şi include rambursări, precum şi soldurile de plătit pentru anii precedenţi. Corectarea dezechilibrelor bugetare plătită de alte state membre ţărilor în cauză este, de asemenea, înregistrată la D.76 ca resurse şi utilizări ale restului lumii (S.211).

19.35. Contribuţiile statelor membre la Fondul european de dezvoltare sunt clasificate drept "Cooperare internaţională curentă" (D.74).

19.36. Subscrierile statelor membre la capitalul subscris şi vărsat al Băncii Europene de Investiţii, al Fondului european de investiţii şi al Băncii Centrale Europene sunt înregistrate în conturile financiare drept "Alte participaţii" (F.519). Acestea sunt înregistrate ca modificări de active ale restului lumii (S.211) şi ca modificări de pasive ale subsectoarelor "Alţi intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii" (S.125)/"Banca centrală" (S.121).

19.37. Dobânzile plătite la creditele acordate de Banca Europeană de Investiţii, după deducerea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM), sunt clasificate drept "Dobânzi" (D.41). În conturile instituţiilor europene, ele sunt înregistrate ca utilizări ale restului lumii (S.2) şi resurse ale "Altor intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii" (S.125).

19.38. Dobânzile de plătit la creditele acordate de Banca Centrală Europeană sunt clasificate drept "Dobânzi" (D.41). În conturile instituţiilor europene, acestea sunt înregistrate ca utilizări ale restului lumii (S.2111) şi resurse ale subsectorului "Banca centrală" (S.121).

Utilizări

19.39. Plăţile efectuate de instituţiile şi organismele nefinanciare europene constau în următoarele:
(a) operaţiuni legate de activităţile lor ca producători non-piaţă, în primul rând: "Consumul intermediar" (P.2), "Formarea brută de capital fix" (P.51) şi "Remunerarea salariaţilor" (D.1);
(b) operaţiuni de repartiţie legate de transferurile de la instituţiile europene către statele membre. Acestea sunt în principal sub formă de: "Subvenţii pe produse" (D.31), "Alte subvenţii pentru producţie" (D.39), "Cooperare internaţională curentă" (D.74), "Alte transferuri curente diverse" (D.759), "Ajutoare pentru investiţii" (D.92) şi "Alte transferuri de capital" (D.99); precum şi
(c) plăţi ale Fondului european de dezvoltare către ţări terţe, care sunt clasificate drept "Cooperare internaţională curentă"(D.74).

19.40. Conturile instituţiilor europene înregistrează plăţile efectuate de instituţiile şi organismele nefinanciare europene ca utilizări ale subsectorului "Instituţii şi organisme europene" (S.1315) şi ca resurse ale restului lumii (S.211 sau S.22).

19.41. Plăţile efectuate de instituţiile şi organismele nefinanciare europene sunt, în general, înregistrate pe baza declaraţiilor de cheltuieli furnizate de statele membre. Plăţile ex-ante şi ex-post sunt înregistrate în conturile financiare ale instituţiilor europene ca "Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi avansurilor" (F.89).

19.42. Plăţile efectuate de instituţiile şi organismele financiare europene constau în următoarele:
(a) operaţiuni legate de activităţile lor ca producători de piaţă de servicii financiare, în primul rând de: "Consumul intermediar" (P.2), "Formarea brută de capital fix" (P.51) şi "Remunerarea salariaţilor" (D.1);
(b) plăţile aferente dobânzilor (D.41).
Întrucât subscrierile statelor membre la capitalul Băncii Europene de Investiţii nu sunt considerate drept investiţii străine directe, nu trebuie să se înregistreze fluxuri imputate de beneficii reinvestite (D.43) în conturile acesteia.

19.43. Conturile instituţiilor europene înregistrează plăţile efectuate de instituţiile şi organismele nefinanciare europene ca utilizări ale subsectorului "Altor intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii" (S.125) şi ca resurse ale restului lumii (S.211 sau S.22).

Consolidarea

19.44. În conturile europene, fluxurile dintre statele membre şi instituţiile europene nu sunt în mod normal consolidate, între resurse şi utilizări, în cadrul sectorului "Administraţii publice" (S.13). Totuşi, în cazul "Cooperării internaţionale curente" (D.74), plăţile efectuate de statele membre către instituţiile europene pentru finanţarea, de exemplu, a Fondului european de dezvoltare, sunt consolidate şi înregistrate, în conturile europene, ca utilizări ale "Administraţiei centrale (cu excepţia administraţiilor de securitate socială)" naţionale (S.1311) şi a resurselor restului lumii (S.22).

CAPITOLUL 20: CONTURILE ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE

INTRODUCERE

20.01. Activităţile administraţiilor publice sunt prezentate separat de cele ale restului economiei deoarece puterile, motivaţia şi funcţiile administraţiilor publice sunt diferite de cele ale altor sectoare. Acest capitol prezintă conturile sectorului administraţiilor publice precum şi statisticile finanţelor publice (SFP) care oferă o imagine integrată a activităţilor economice ale administraţiilor publice: venituri, cheltuieli, deficit/excedent, finanţare, alte fluxuri economice şi conturi de patrimoniu.

20.02. Administraţiile publice au puterea de a colecta impozite şi alte taxe obligatorii şi de a elabora legi care afectează comportamentul unităţilor economice. Principalele funcţii economice ale administraţiilor publice sunt următoarele:

(a) furnizarea de bunuri şi servicii către comunitate, fie pentru consum colectiv cum ar fi serviciile publice, apărarea naţională şi asigurarea respectării legii, fie pentru consum individual cum ar fi învăţământul, sănătatea, serviciile recreative şi culturale, precum şi finanţarea prin sistemul de impozite sau din alte venituri;

(b) redistribuirea venitului şi bogăţiei prin intermediul transferurilor, cum ar fi impozitele şi prestaţiile sociale;

(c) angajarea în alte tipuri de producţie non-piaţă.

20.03. SFP prezintă activităţile economice ale administraţiilor publice prin secvenţa uzuală de conturi într-o manieră care este mai mult accesibilă pentru analiştii finanţelor publice şi pentru factorii de decizie. SFP utilizează agregate şi solduri contabile definite prin prisma conceptelor, definiţiilor, clasificărilor şi normelor contabile ale SEC, astfel încât acestea sunt măsurate în concordanţă cu alte variabile macroeconomice şi cu aceiaşi indicatori din alte ţări. Elemente cum ar fi economiile şi capacitatea/necesarul net de finanţare sunt deja disponibile în secvenţa de conturi. Alte elemente, cum ar fi venitul total, cheltuielile totale, sarcina fiscală şi datoria totală, nu sunt prezentate explicit.

20.04. În secţiunea "Aspecte contabile care privesc administraţiile publice" sunt prezentate norme suplimentare cu privire la aspecte mai dificile ale clasificării şi măsurării efectuate în cazul sectorului administraţiilor publice.

DEFINIREA SECTORULUI ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE

20.05. Sectorul administraţii publice (S.13) cuprinde toate unităţile administraţiei publice şi toate instituţiile fără scop lucrativ (IFSL) non-piaţă care sunt controlate de unităţi ale administraţiei publice. Acesta cuprinde şi alţi producători non-piaţă, astfel cum sunt descrişi la punctele 20.18-20.39.

20.06. Unităţile administraţiei publice sunt entităţi juridice constituite în urma unor procese politice, care au autoritate legislativă, judiciară sau executivă asupra altor unităţi instituţionale într-un anumit domeniu. Funcţia lor principală este de a furniza bunuri şi servicii pentru comunitate şi pentru gospodăriile populaţiei pe o bază non-piaţă şi de a redistribui venitul şi bogăţia naţională.

20.07. O unitate a administraţiei publice are, de obicei, autoritatea de a colecta capital prin transferuri obligatorii de la alte unităţi instituţionale. Pentru a satisface cerinţele de bază ale unei unităţi instituţionale, o unitate a administraţiei publice trebuie să dispună de fonduri proprii colectate sub formă de venituri de la alte unităţi sau primite ca transferuri de la alte unităţi ale administraţiei publice şi trebuie să aibă autoritatea să cheltuiască astfel de fonduri în scopul îndeplinirii obiectivelor politicilor sale. Aceasta trebuie, de asemenea, să fie capabilă să se împrumute în nume propriu.

Identificarea unităţilor administraţiei publice

Unităţile administraţiei publice

20.08. În toate ţările, există o entitate fundamentală în interiorul administraţiei centrale care exercită puteri naţionale în domeniul executiv, legislativ şi judecătoresc. Veniturile şi cheltuielile acesteia sunt reglementate şi controlate în mod direct de un minister al finanţelor sau de un echivalent al acestuia, prin intermediul unui buget general aprobat de legislativ. În pofida dimensiunii şi diversităţii sale, această entitate este, de obicei, o singură unitate instituţională. Departamentele ministeriale, agenţiile, comitetele, comisiile, autorităţile judiciare şi organismele legislative fac parte din această unitate a administraţiei centrale. Ministerele separate din componenţa ei nu sunt recunoscute ca unităţi instituţionale separate deoarece acestea nu au autoritatea de a deţine active, de a subscrie angajamente sau de a se angaja în operaţiuni în nume propriu.

20.09. Subsectoarele administraţiilor publice, cum ar fi administraţiile statelor federale şi administraţiile locale, pot include astfel de unităţi ale administraţiilor publice de bază primare, astfel cum este descris la punctul 20.08, fiecare referindu-se la un anumit nivel al administraţiilor publice şi la o anumită zonă geografică.

20.10. Pe lângă această unitate primară, există entităţi ale administraţiilor publice care au identitate juridică separată şi autonomie substanţială, incluzând autonomie în privinţa volumului şi structurii cheltuielilor lor, precum şi o sursă directă de venit, cum ar fi alocarea impozitelor. Astfel de entităţi sunt adesea constituite pentru a îndeplini funcţii specifice, cum ar fi construcţia de drumuri sau producţia non-piaţă de servicii de sănătate, învăţământ sau cercetare. Aceste entităţi sunt considerate unităţi separate ale administraţiilor publice în cazul în care dispun de o contabilitate completă, de bunuri proprii sau de active în nume propriu, se angajează în activităţi non-piaţă pentru care sunt răspunzătoare din punct de vedere juridic şi sunt capabile să contracteze datorii şi să intre în relaţii contractuale. Astfel de entităţi (împreună cu instituţiile fără scop lucrativ controlate de administraţiile publice) sunt cunoscute sub denumirea de "unităţi extra-bugetare" deoarece au bugete separate, primesc transferuri substanţiale de la bugetul principal, iar sursele lor primare de finanţare sunt suplimentate cu surse proprii de venit care nu fac parte din bugetul principal. Aceste unităţi extra-bugetare sunt clasificate la sectorul administraţiilor publice, cu excepţia situaţiei în care ele sunt în principal producători de piaţă controlaţi de o altă unitate a administraţiilor publice.

20.11. Bugetul general de la orice nivel al administraţiilor publice poate include întreprinderi neconstituite în societăţi care sunt producători de piaţă şi cvasisocietăţi. În cazul în care se califică drept unităţi instituţionale, astfel de întreprinderi nu sunt considerate ca făcând parte din sectorul administraţiilor publice, ci sunt clasificate în sectorul societăţilor nefinanciare sau financiare.

20.12. Administraţiile de securitate socială sunt unităţi ale administraţiilor publice dedicate funcţionării sistemelor de securitate socială. Sistemele de securitate socială sunt sisteme de asigurări sociale care vizează toată comunitatea în ansamblul ei sau o mare parte a acesteia, care sunt impuse şi controlate de administraţiile publice. Administraţia de securitate socială este o unitate instituţională dacă este organizată separat de celelalte activităţi ale unităţilor administraţiilor publice, dacă îşi păstrează separat activele şi pasivele şi dacă se angajează în operaţiuni financiare în nume propriu.

IFSL clasificate în sectorul administraţiilor publice

20.13. Instituţiile fără scop lucrativ (IFSL) care sunt producători non-piaţă şi sunt controlate de unităţi ale administraţiilor publice sunt unităţi ale sectorului administraţiilor publice.

20.14. Administraţiile publice pot alege să utilizeze unele IFSL, şi nu agenţii ale administraţiilor publice, pentru a pune în aplicare politicile administraţiilor publice, deoarece aceste IFSL sunt privite ca fiind mai detaşate, mai obiective şi mai puţin supuse presiunilor politice. De exemplu, cercetarea şi dezvoltarea, precum şi stabilirea şi menţinerea standardelor în domenii precum sănătatea, siguranţa, mediul şi învăţământul sunt sectoare în care IFSL pot fi mai eficiente decât agenţiile guvernamentale.

20.15. Controlul unei IFSL este definit drept capacitatea de a determina politica sau programul IFSL. Intervenţia publică sub forma normelor generale aplicabile tuturor unităţilor care au acelaşi obiect de activitate nu este relevantă atunci când se decide dacă administraţiile publice deţin controlul asupra unei unităţi individuale. Pentru a determina dacă o IFSL este controlată de administraţiile publice, trebuie luaţi în considerare următorii cinci indicatori de control:

(a) numirea funcţionarilor;

(b) alte prevederi din actul de înfiinţare, cum ar fi obligaţiile din statutul IFSL;

(c) acorduri contractuale;

(d) gradul de finanţare;

(e) expunerea la risc.

Un singur indicator poate fi suficient pentru a stabili deţinerea controlului. Cu toate acestea, dacă o IFSL care este finanţată în principal de administraţia publică rămâne capabilă să îşi determine politica sau programul în măsură semnificativă în acord cu ceilalţi indicatori, atunci aceasta nu ar fi considerată ca fiind controlată de administraţia publică. În cele mai multe cazuri, o serie de indicatori vor indica în mod colectiv deţinerea controlului. O decizie bazată pe aceşti indicatori va fi una raţională.

20.16. Caracteristica non-piaţă a unei IFSL este determinată în acelaşi mod ca şi pentru alte unităţi ale administraţiilor publice.

Alte unităţi ale administraţiilor publice

20.17. Poate fi dificil de decis cu privire la clasificarea producătorilor de bunuri şi servicii care îşi desfăşoară activitatea sub influenţa unităţilor administraţiei publice. Alternativele sunt clasificarea lor ca administraţii publice sau, dacă sunt unităţi instituţionale, ca societăţi publice. Pentru aceste cazuri, se utilizează următorul arbore decizional.

Diagrama 20.1 - Arbore decizional

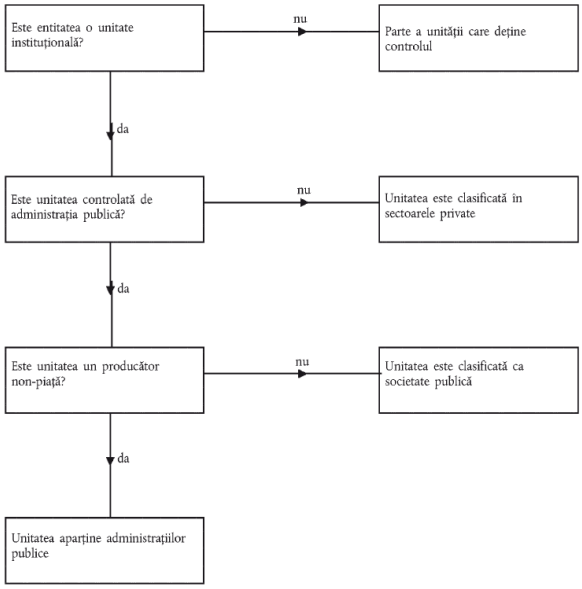
Este entitatea o unitate instituţională?
nu
Parte a unităţii care deţine controlul
da
Este unitatea controlată de administraţia publică?
nu
Unitatea este clasificată în sectoarele private
da
Este unitatea un producător non-piaţă?
nu
Unitatea este clasificată ca societate publică
da
Unitatea aparţine administraţiilor publice

Controlul public

20.18. Controlul asupra unei entităţi este definit drept capacitatea de a determina politica sau programul general al entităţii respective. Pentru a determina existenţa unui control din partea administraţiei publice, criteriile utilizate sunt cele pentru societăţi susceptibile de a fi societăţi publice, astfel cum este prevăzut la punctul 2.32.

Delimitarea piaţă/non-piaţă

Noţiunea de preţuri semnificative din punct de vedere economic

20.19. Producătorii non-piaţă pun la dispoziţia altora întreaga producţie sau o mare parte din aceasta gratuit sau la preţuri care nu sunt semnificative din punct de vedere economic. Preţurile semnificative din punct de vedere economic sunt preţuri care au o influenţă substanţială asupra cantităţilor de produse pe care producătorii sunt dispuşi să le ofere şi asupra cantităţilor de produse pe care cumpărătorii doresc să le cumpere. Acesta este criteriul utilizat pentru a clasifica producţia şi producătorii ca fiind de tip piaţă sau non-piaţă, stabilindu-se astfel dacă o unitate instituţională în care administraţia publică deţine controlul poate fi desemnată ca producător nonpiaţă - clasificându-se astfel în sectorul administraţiilor publice - sau ca producător de piaţă - clasificându-se astfel ca societate publică.

20.20. În timp ce stabilirea faptului că un preţ este semnificativ sau nu din punct de vedere economic este efectuată la nivelul fiecărei producţii individuale, criteriul determinant pentru caracterul piaţă/non-piaţă al unei unităţi se aplică la nivelul unităţii.

20.21. În cazul în care producătorii sunt societăţi private, se poate presupune că preţurile sunt semnificative din punct de vedere economic. Prin contrast, în situaţia în care există control public, preţurile unităţii pot fi stabilite sau modificate în interesul politicilor publice, ceea ce poate cauza dificultăţi în a stabili dacă preţurile sunt semnificative din punct de vedere economic. Societăţile publice sunt adesea înfiinţate de administraţia publică pentru a oferi bunuri şi servicii pe care piaţa nu le-ar produce în cantităţi sau la preţuri care să răspundă politicii administraţiei publice. Pentru astfel de unităţi publice care se bucură de sprijin din partea administraţiei publice, vânzările pot acoperi o mare parte din costurile lor, dar acestea vor răspunde la forţele pieţei în mod diferit faţă de societăţile private.

20.22. Pentru a analiza diferenţa dintre un producător de piaţă şi unul non-piaţă, în raport cu schimbările în condiţiile de piaţă, este util să se precizeze care unităţi sunt consumatorii bunurilor şi serviciilor în cauză şi dacă producătorul concurează efectiv pe piaţă sau este unicul furnizor.

Criteriile cumpărătorului producţiei unui producător public

Producţia este vânduta în principal societăţilor şi gospodăriilor populaţiei

20.23. Preţurile semnificative din punct de vedere economic rezultă în cazul în care se îndeplinesc două condiţii majore:

1. producătorul are interesul să ajusteze oferta, fie cu scopul de a realiza un profit pe termen lung sau, cel puţin, pentru a-şi acoperi prin vânzări costurile de capital şi alte costuri de producţie, incluzând consumul de capital fix, şi

2. consumatorii sunt liberi să aleagă pe baza preţurilor practicate. Producţia este vândută doar administraţiilor publice

20.24. Anumite servicii sunt tratate cel mai adesea ca servicii auxiliare. Acestea includ activităţi precum transportul, serviciile financiare şi de investiţii, cumpărarea, vânzarea, comercializarea, serviciile informatice, comunicaţiile, curăţenia şi întreţinerea. O unitate care oferă acest tip de servicii exclusiv unităţii sale mamă sau altor unităţi din acelaşi grup de unităţi este o unitate auxiliară. Nu este o unitate instituţională distinctă şi se clasifică împreună cu unitatea ei mamă. Unităţile auxiliare oferă întreaga lor producţie proprietarilor lor pentru consumul intermediar sau pentru formarea de capital fix brut.

20.25. În cazul în care un producător public vinde doar administraţiilor publice şi este singurul furnizor al serviciilor sale, se presupune că este un producător non-piaţă cu excepţia cazului în care concurează cu un producător privat. Un caz tipic este participarea la o cerere de oferte lansată de administraţiile publice în condiţii comerciale, plăţile administraţiilor publice fiind astfel doar pentru serviciile prestate.

20.26. Dacă un producător public face parte dintr-o serie de furnizori către administraţiile publice, el este considerat producător de piaţă în cazul în care concurează cu alţi producători de pe piaţă şi dacă preţurile sale satisfac criteriile generale ale preţurilor semnificative din punct de vedere economic, astfel cum sunt definite la punctele 20.19 - 20.22.

Producţia este vândută administraţiilor publice şi altora

20.27. Dacă un producător public este singurul furnizor al serviciilor sale, se presupune acesta este un producător de piaţă dacă vânzările sale către unităţi care nu aparţin administraţiilor publice reprezintă mai mult de jumătate din producţia sa totală sau dacă vânzările sale către administraţiile publice satisfac condiţia privind cererile de oferte de la punctul 20.25.

20.28. Dacă există mai mulţi furnizori, un producător public este un producător de piaţă în cazul în care concurează cu alţi producători prin participare la cerere de oferte în vederea obţinerii unui contract cu administraţiile publice.

Testul piaţă/non-piaţă

20.29. Clasificarea sectorială a principalelor unităţi ale administraţiei publice angajate în furnizarea de bunuri şi servicii în condiţii non-piaţă şi/sau în redistribuirea venitului şi a bogăţiei naţionale este clarificată.

Pentru alţi producători care operează sub controlul administraţiilor publice este necesară o evaluare a activităţii şi resurselor lor. Pentru a decide dacă sunt unităţi de piaţă şi practică preţuri semnificative din punct de vedere economic, se verifică criteriile menţionate la punctele 20.19-20.28. În rezumat, aceste condiţii sunt după cum urmează:

(a) producătorul este o unitate instituţională (o condiţie necesară; a se vedea, de asemenea, arborele decizional de la punctul 20.17);

(b) producătorul nu este un furnizor dedicat de servicii auxiliare;

(c) producătorul nu este singurul furnizor de bunuri şi servicii pentru administraţiile publice sau, dacă este, are competitori; precum şi

(d) producătorul are un interes să ajusteze oferta pentru a desfăşura o activitate viabilă generatoare de profit, să fie capabil să opereze în condiţii de piaţă şi să-şi îndeplinească obligaţiile financiare.

Capacitatea de a desfăşura o activitate în condiţii de piaţă va fi verificată îndeosebi prin intermediul uzualului criteriu cantitativ (criteriul 50 %), utilizând raportul dintre vânzări şi costuri de producţie (astfel cum sunt definite la punctele 20.30 şi 20.31). Pentru a fi un producător de piaţă, unitatea publică îşi va acoperi cel puţin 50 % din costuri de-a lungul unei perioade continue de mai mulţi ani.

20.30. Pentru testul piaţă/non-piaţă, vânzările de bunuri şi servicii corespund încasărilor din vânzări, cu alte cuvinte producţia de piaţă (P.11) la care se adaugă plăţile pentru altă producţie non-piaţă (P.131), dacă există astfel de plăţi. Producţia pentru consum propriu nu este considerată parte din vânzări în acest context.

Vânzările exclud, de asemenea, toate plăţile primite de la administraţiile publice, cu excepţia situaţiei în care acestea sunt efectuate către alţi producători care desfăşoară aceeaşi activitate.

20.31. Costurile de producţie reprezintă suma dintre consumul intermediar, remunerarea salariaţilor, consumul de capital fix şi alte impozite pe producţie. În scopul efectuării testului piaţă/non-piaţă, costurile de producţie sunt crescute cu dobânda netă şi diminuate cu valoarea oricărei producţii imputate, în special producţia pentru folos propriu. Subvenţiile acordate pentru producţie nu sunt deduse.

Intermedierea financiară şi limitele administraţiilor publice

20.32. Cazul unităţilor angajate în activităţi financiare necesită consideraţii speciale. Intermedierea financiară este activitatea prin care unităţile achiziţionează active financiare şi, în acelaşi timp, subscriu angajamente pe cont propriu prin intermediul operaţiunilor financiare.

20.33. Un intermediar financiar îşi asumă riscuri prin subscrierea de angajamente pe cont propriu. De exemplu, dacă o unitate financiară publică administrează active, dar nu îşi asumă riscuri prin subscrierea de angajamente pe cont propriu, aceasta nu va fi considerată un intermediar financiar, iar unitatea se clasifică în sectorul administraţiilor publice şi cel al societăţilor financiare.

20.34. Aplicarea criteriului cantitativ al testului piaţă/non-piaţă societăţilor publice implicate în intermediere financiară sau în administrarea de active este, în general, irelevantă deoarece câştigurile lor provin atât din venituri din proprietate, cât şi din câştiguri din deţinere.

Cazuri limită

Sediile centrale ale societăţilor publice

20.35. Sediile centrale ale societăţilor publice sunt entităţi a căror funcţie principală este aceea de a controla şi conduce un grup de filiale aflate sub controlul unei unităţi a administraţiei publice. Se disting două cazuri:

(a) în măsura în care sediul central este o unitate instituţională şi este angajat în administrarea producătorilor de piaţă, acesta se clasifică în funcţie de activitatea principală a grupului în sectorul S.11 dacă activitatea principală este reprezentată de producţia de bunuri şi servicii nefinanciare sau în sectorul S.12 dacă prestează în principal servicii financiare (a se vedea de asemenea punctele 2.23 şi 2.59).

(b) în cazul în care sediul central public nu este o unitate instituţională, cunoscut uneori sub denumirea de "carcasă", sau acţionează ca un agent al administraţiilor publice pentru scopuri de politică publică, cum ar fi direcţionarea fondurilor între filiale şi organizarea unor procese de privatizare sau de anulare a datoriilor, acesta este clasificat în sectorul administraţiilor publice.

20.36. Termenul "sediu central public" utilizat aici cuprinde unităţi sunt cunoscute şi sub denumirea de "societăţi publice de tip holding".

20.37. Filialele care fac parte din grup, angajate în activităţi de producţie şi dispunând de contabilitate completă sunt considerate a fi unităţi instituţionale chiar dacă o parte din autonomia lor de decizie revine organismului central (a se vedea punctul 2.13) Testul piaţă/non-piaţă se aplică unităţilor individuale. Astfel, se poate întâmpla ca una dintre filiale, dar nu toate, să fie recunoscută ca fiind non-piaţă şi clasificată în sectorul administraţiilor publice.

Fondurile de pensii

20.38. Sistemele de pensii ale angajatorilor sunt acorduri înfiinţate pentru a oferi participanţilor prestaţii aferente pensionării pe baza unei relaţii contractuale angajator-salariat. Acestea includ sisteme finanţate, nefinanţate şi parţial finanţate.

20.39. Un sistem finanţat cu cotizaţie predefinită, stabilit de o unitate a administraţiei publice, nu este tratat ca un sistem de securitate socială, în cazul în care nu beneficiază de garanţii guvernamentale cu privire la valoarea pensiei datorate, valoarea pensiei fiind incertă deoarece depinde de performanţa activelor. Prin urmare, unitatea care administrează sistemul - precum şi fondul însuşi, dacă este o unitate instituţională separată - este considerată societate financiară, clasificată în subsectorul societăţi de asigurare şi fonduri de pensii.

Cvasisocietăţile

20.40. Cvasisocietăţile sunt întreprinderi neconstituite în societăţi care funcţionează ca şi cum ar fi societăţi. Cvasisocietăţile sunt tratate ca societăţi: adică, drept unităţi instituţionale distincte de unităţile de care aparţin, recunoscându-se astfel comportamentul lor economic şi financiar distinct. Astfel, unităţile de piaţă controlate de unităţile administraţiei publice şi recunoscute ca fiind cvasisocietăţi sunt grupate cu societăţile în sectoarele societăţilor financiare sau nefinanciare.

20.41. O unitate a administraţiei publice sau un grup de unităţi angajate în acelaşi tip de producţie sub aceeaşi conducere, sunt tratate drept cvasisocietăţi publice dacă:

(a) practică preţuri semnificative din punct de vedere economic pentru producţiile lor;

(b) se consideră că au autonomie de decizie; precum şi

(c) există o contabilitate completă care permite identificarea şi măsurarea distinctă a conturilor de exploatare, a economiilor, a activelor şi pasivelor sau este posibil să se constituie o contabilitate completă.

20.42. Valoarea venitului retras dintr-o cvasisocietate în cursul unei anumite perioade contabile este decisă de proprietar. O astfel de retragere este echivalentă cu plata unui dividend de către o societate către acţionarii ei.

Având în vedere valoarea venitului retras, se determină valoarea câştigurilor reţinute în cvasisocietate. Proprietarul poate investi mai mult capital în întreprindere sau poate retrage capital din aceasta prin vânzarea unor active, iar astfel de fluxuri de capital se identifică în contabilitate indiferent de momentul în care apar. Fluxurile de investiţii şi de venituri din proprietate ale cvasisocietăţii sunt înregistrate în acelaşi mod cu fluxurile similare ale societăţilor. Mai exact, ajutoarele pentru investiţii sunt înregistrate ca transferuri de capital.
20.43. Entităţile producătoare care nu sunt tratate ca fiind cvasisocietăţi rămân integrate în unităţile administraţiei publice care le deţin. În timp ce unităţile administraţiei publice constau în mare parte din producători nonpiaţă, într-o unitate a administraţiei publice pot exista unităţi de piaţă. Vânzările acestor unităţi de piaţă sunt suplimentare vânzărilor ocazionale, care reprezintă producţie secundară vândută de către unităţile non-piaţă la preţuri semnificative din punct de vedere economic. Prin urmare, un excedent net din exploatare diferit de zero este posibil pentru o unitate a administraţiei publice: excedentul net din exploatare generat de unităţile de piaţă.
Agenţiile de restructurare
20.44. Unele unităţi publice sunt implicate în restructurarea societăţilor. Astfel de societăţi pot să fie sau să nu fie controlate de administraţiile publice. Aceste agenţii de restructurare pot fi unităţi publice active de mult timp sau agenţii create pentru acest obiectiv special. Administraţiile publice finanţează restructurarea în mai multe moduri, fie direct prin infuzie de capital, cum ar fi transferuri de capital, acordare de împrumut sau achiziţionare de participaţii, fie indirect prin acordare de garanţii. Criteriile majore pentru determinarea clasificării în sectoare a agenţiilor de restructurare sunt dacă astfel de entităţi sunt intermediari financiari, caracterul de piaţă al domeniului principal de activitate şi gradul de risc asumat de către agenţia publică. În multe cazuri, gradul de risc asumat de agenţia de restructurare este mic datorită faptului că ea acţionează în condiţiile unui sprijin financiar public şi în numele administraţiilor publice. Agenţiile de restructurare se pot ocupa de procese de privatizare sau de anulare a datoriilor.
Agenţiile de privatizare
20.45. Primul tip de agenţie de restructurare administrează privatizarea unităţilor din sectorul public. Există două cazuri:
(a) unitatea de restructurare, indiferent de statutul juridic al acesteia, acţionează ca un agent direct al administraţiilor publice sau are o durată de funcţionare limitată. Funcţia ei principală este aceea de a redistribui venitul naţional şi bogăţia naţională, direcţionând fonduri de la o unitate la alta. Unitatea de restructurare este clasificată în cadrul sectorului administraţiilor publice;
(b) unitatea de restructurare este o societate holding care controlează şi administrează un grup de filiale, doar o parte a activităţii ei fiind dedicată desfăşurării privatizării şi direcţionării de fonduri de la o filială la alta în numele administraţiilor publice şi în scopul realizării politicilor publice. Unitatea este clasificată ca societate, iar orice operaţiune efectuată în numele administraţiilor publice ar trebui redirecţionată prin intermediul administraţiilor publice.
Structurile de anulare a datoriilor
20.46. Al doilea tip de agenţii de restructurare are ca obiect de activitate activele depreciate şi poate fi înfiinţat în cursul unei crize bancare sau al unei alte crize financiare. Astfel de agenţii sunt uneori denumite structuri de anulare a datoriilor sau "bănci rele". O agenţie de restructurare se clasifică în funcţie de gradul de risc pe care şi-l asumă, luând în considerare gradul de sprijin financiar din partea administraţiilor publice.
Cel mai adesea, agenţia de restructurare cumpără active la preţuri mai mari decât preţul pieţei cu sprijin financiar direct sau indirect din partea administraţiilor publice. Activităţile sale determină redistribuirea venitului naţional şi a bogăţiei naţionale. Dacă structura de anulare nu îşi asumă riscuri, aceasta este clasificată în sectorul administraţiilor publice.
Entităţile cu scop special
20.47. Entităţile cu scop special (ESS), denumite şi vehicule cu scop special (VSS), pot fi înfiinţate de către administraţiile publice sau de către entităţi private pentru a satisface necesităţi financiare. ESS pot fi implicate în operaţiuni fiscale, incluzând securitizarea de active, contractarea de împrumuturi în numele administraţiilor publice etc. Astfel de ESS nu sunt unităţi instituţionale distincte în cazul în care sunt rezidente. Aceste entităţi sunt clasificate în funcţie de activitatea principală a proprietarului, iar ESS care efectuează operaţiuni fiscale sunt clasificate în sectorul administraţiilor publice.
20.48. ESS nerezidente sunt recunoscute ca unităţi instituţionale distincte. Toate fluxurile şi stocurile dintre administraţiile publice şi ESS nerezidente sunt înregistrate în conturile administraţiilor publice şi în cele ale ESS. În plus, în cazul în care astfel de ESS nerezidente contractează împrumuturi sau angajează cheltuieli în străinătate în contul administraţiilor publice chiar dacă nu există fluxuri înregistrate între administraţiile publice şi ESS în raport cu respectivele activităţi fiscale, operaţiunile sunt imputate atât în conturile administraţiilor publice, cât şi în cele ale entităţii nerezidente, pentru a reflecta activităţile fiscale ale administraţiilor publice. Dacă o ESS nerezidentă se angajează într-o operaţiune de securitizare fără o vânzare de active, operaţiunea este considerata ca fiind o operaţiune de contractare de împrumut de către administraţiile publice. Substanţa economică a acestei operaţiuni este contabilizată prin imputarea împrumutului efectuat de administraţiile publice de la ESS nerezidentă cu aceeaşi valoare şi în acelaşi moment cu cel în care ESS angajează o datorie faţă de creditorul străin.
Asociaţii în participaţiune
20.49. Multe unităţi publice intră în acorduri cu entităţi private sau cu alte unităţi publice pentru a desfăşura o varietate de activităţi în comun. Activităţile pot avea ca rezultat o producţie de piaţă sau non-piaţă. Operaţiunile în comun pot fi structurate în linii mari în trei tipuri: unităţi controlate în comun, denumite asociaţii în participaţiune; operaţiuni controlate în comun; şi active controlate în comun.
20.50. O asociaţie în participaţiune necesită înfiinţarea unei societăţi, a unui parteneriat sau a altei unităţi instituţionale în care fiecare parte contribuie la controlul activităţilor unităţii. În calitate de unitate instituţională, asociaţia în participaţiune poate intra în relaţii contractuale în nume propriu şi poate atrage fonduri pentru a-şi îndeplini obiectivele. O asociaţie în participaţiune deţine propriile registre contabile.
20.51. În mod normal, procentul de participaţiune va fi suficient pentru a determina controlul. Dacă fiecare deţinător are un procent egal din asociaţia în participaţiune, trebuie luaţi în considerare ceilalţi indicatori ai deţinerii controlului.
20.52. Unităţile publice pot, de asemenea, să intre în acorduri de exploatare în comun care nu sunt derulate de unităţi instituţionale distincte. În acest caz, nu există unităţi care să necesite a fi clasificate, dar trebuie manifestată atenţie pentru a se asigura că proprietatea asupra activelor este înregistrată corect, iar acordurile de partajare a veniturilor şi cheltuielilor sunt realizate în conformitate cu prevederile contractului între părţi. De exemplu, două unităţi pot conveni să fie responsabile de diferite stadii ale unui proces comun de producţie sau o unitate poate deţine un activ sau un complex de active înrudite, în schimb ambele unităţi convin să partajeze veniturile şi costurile.
Agenţiile de reglementare a pieţei
20.53. Agenţiile publice care activează în domeniul agriculturii se angajează în două tipuri de activităţi:
(a) fie cumpără, deţin şi vând produse agricole şi alte produse alimentare pe piaţă,
(b) fie distribuie exclusiv sau în principal subvenţii sau alte transferuri la producători.
În primul caz, dat fiind că acţionează în calitate de producător de piaţă, unitatea instituţională este clasificată în sectorul societăţi nefinanciare (S.11). În al doilea caz, unitatea instituţională este clasificată în sectorul administraţii publice (S.13).
20.54. În cazul în care agenţia de reglementare a pieţei desfăşoară ambele activităţi descrise la punctul 20.53, agenţia se împarte în două unităţi instituţionale, în funcţie de activitatea principală, una fiind clasificată în sectorul societăţi nefinanciare (S.11), iar cealaltă în sectorul administraţii publice (S.13). În cazul în care ar fi dificil de împărţit agenţia în acest mod, convenţia este aceea de a adapta testul clasificării sectoriale uzuale prin aplicarea criteriului "activităţii principiale" pe baza costurilor. În cazul în care costurile unităţii sunt foarte semnificativ legate de activitatea de gestionare a pieţei, unitatea este clasificată în sectorul societăţilor nefinanciare. Se recomandă utilizarea unui prag al raportului costuri/vânzări de 80 %. Dacă raportul costuri/vânzări aferent activităţii de reglementare este mai mic decât acest prag, unitatea este clasificată în sectorul administraţii publice (S.13).
Autorităţile supranaţionale
20.55. Unele ţări sunt parte la un acord instituţional în virtutea căruia fac parte dintr-o autoritate supranaţională. În mod normal, un astfel de acord implică transferuri monetare de la ţările membre către autoritatea supranaţională şi invers. Autoritatea supranaţională se va angaja şi în activităţi de producţie non-piaţă. În conturile naţionale ale ţărilor membre, autorităţile supranaţionale sunt unităţi instituţionale nerezidente, care sunt clasificate într-un subsector specific al restului lumii.
Subsectoarele administraţiilor publice
20.56. În funcţie de dispoziţiile administrative şi juridice, într-o ţară există, în general, mai multe niveluri ale administraţiilor publice. În capitolul 2, sunt precizate trei niveluri ale administraţiei publice: centrală, a statelor federale (sau regională) şi locală, fiecăruia corespunzându-i un subsector. În plus faţă de aceste niveluri ale administraţiei, existenţa şi dimensiunea securităţii sociale şi rolul acesteia în politica fiscală necesită ca datele statistice pentru toate unităţile de securitate socială să fie calculate separat ca un al patrulea subsector distinct al administraţiilor publice. Nu toate ţările au toate nivelurile; unele pot avea doar o administraţie centrală, altele o administraţie centrală şi încă un nivel inferior. În ţările care au mai mult de trei niveluri, diversele unităţi ar trebui toate clasificate într-unul din nivelurile de mai sus.
Administraţia centrală
20.57. Subsectorul administraţia centrală (cu excepţia administraţiilor de securitate socială) (S.1311) cuprinde toate unităţile administraţiei publice a căror sferă de competenţă se extinde la nivel naţional, cu excepţia unităţilor de securitate socială. Autoritatea politică a administraţiei centrale a unei ţări se extinde la nivelul întregului teritoriu al ţării. Administraţia centrală poate impune impozite asupra tuturor unităţilor instituţionale rezidente şi asupra unităţilor nerezidente angajate în activităţi economice pe teritoriul unei ţări. Administraţia centrală este în mod tipic responsabilă de furnizarea de servicii colective în beneficiul întregii comunităţi, cum ar fi apărarea naţională, relaţiile cu alte ţări, ordinea şi siguranţa publică, precum şi de reglementarea sistemului economic şi social al ţării. În plus, aceasta poate să suporte cheltuieli cu prestarea serviciilor, cum ar fi învăţământul şi sănătatea, în primul rând în beneficiul gospodăriilor populaţiei şi poate efectua transferuri către alte unităţi instituţionale, inclusiv către alte niveluri ale administraţiilor publice.
20.58. Elaborarea statisticilor pentru administraţia centrală este importantă din cauza rolului special pe care îl joacă în analiza politicii economice. În cadrul economiei, politica fiscală a administraţiei centrale joacă rolul principal în exercitarea unei presiuni inflaţioniste sau deflaţioniste. Organismele de decizie care formulează şi pun în aplicare politici care influenţează obiectivele economice naţionale fac parte, în general, din administraţia centrală.
20.59. Subsectorul administraţiei centrale este un subsector mare şi complex în cele mai multe ţări. Acesta este alcătuit, în general, dintr-un grup central de departamente şi ministere care formează o singură unitate instituţională şi din alte organisme diverse care funcţionează sub controlul administraţiei centrale având un statut juridic distinct şi suficientă autonomie pentru a forma noi unităţi ale administraţiei centrale.
20.60. Grupul central principal sau administraţia centrală principală este uneori denumită administraţia centrală bugetară, pentru a se evidenţia faptul că un element esenţial raportat de aceasta este "bugetul". Aceasta sugerează că bugetul oferă o delimitare implicită a acestei unităţi instituţionale fundamentale a administraţiei centrale. Această unitate, denumită uneori "statul", nu ar trebui confundată cu noţiunea de administraţii ale statelor federale cum ar fi provincii, landuri, cantoane, republici, prefecturi sau regiuni administrative dintr-un sistem federal de administraţie publică. La întocmirea secvenţei complete de conturi a administraţiei centrale bugetare, este adesea adecvat să se includă activităţile fondurilor extrabugetare, atunci când acestea nu sunt unităţi instituţionale şi, în general, toate operaţiunile de trezorerie care nu au fost raportate în buget.
20.61. Cealaltă componentă a administraţiei centrale cuprinde alte organisme ale administraţiei centrale,

denumite şi unităţi extrabugetare, care includ agenţii sau entităţi extrabugetare care se califică pentru a fi considerate unităţi instituţionale, întreprinderi publice non-piaţă cu statut juridic şi IFSL non-piaţă controlate de administraţiile publice.

20.62. Administraţia centrală se poate împărţi în două componente: administraţia centrală bugetară şi alte organisme ale administraţiei centrale. Această împărţire este o chestiune de apreciere şi poate fi influenţată de considerente practice. Un criteriu important este acoperirea instituţională a "bugetului". Totuşi, structura exactă ar trebui cunoscută cu exactitate şi convenită între specialişti la nivel naţional, pentru a consolida coerenţa surselor de date. Posibilitatea de a întocmi o secvenţă completă de conturi pentru aceste două "subsectoare" ale administraţiei centrale este importantă în evaluarea calităţii datelor.

Administraţiile statelor federale

20.63. Subsectorul administraţiile statelor federale (cu excepţia administraţiilor de securitate socială) (S.1312) se compune din toate unităţile administraţiilor publice dintr-un sistem federal de administraţii publice care au o sferă de competenţă la nivelul unui stat federal sau al unei regiuni, cu posibila excepţie a unităţilor de securitate socială. Un stat este cea mai mare zonă geografică în care ţara în întregul ei este divizată din raţiuni politice sau administrative. Astfel de zone sunt cunoscute prin termeni cum ar fi provincii, landuri, cantoane, republici sau regiuni administrative. Toate se bucură de un nivel suficient de putere necesar într-un sistem federal de administrare publică. Autoritatea legislativă, judiciară şi executivă a administraţiilor statelor federale se extinde asupra întregii zone a unui stat individual, care, în general, include numeroase localităţi, dar nu se extinde asupra altor state federale. În multe ţări, administraţiile statelor federale nu există. În ţările federale, administraţiile statelor federale pot dispune de puteri şi responsabilităţi considerabile, iar identificarea unui subsector al administraţiilor statelor federale este adecvată în asemenea cazuri.

20.64. Administraţiile statelor federale au, de obicei, autoritatea fiscală de a colecta impozite de la unităţile instituţionale rezidente în statul respectiv sau care desfăşoară activităţi economice în sfera sa de competenţă. Pentru a fi recunoscută ca unitate a administraţiei publice, entitatea trebuie să fie capabilă să deţină active, să atragă fonduri şi să subscrie angajamente în nume propriu şi, de asemenea, trebuie să fie îndreptăţită să cheltuiască sau să aloce cel puţin o parte din impozitele sau din celelalte venituri pe care le încasează în conformitate cu propriile politici. Entitatea poate, totuşi, să primească transferuri de la administraţia centrală care sunt destinate anumitor obiective specifice. Administraţiile statelor federale pot să angajeze funcţionari independent de un control administrativ extern. Dacă o entitate a administraţiei publice care funcţionează într-un stat federal este în întregime dependentă de fonduri de la administraţia centrală şi dacă administraţia centrală dictează şi modul în care respectivele fonduri se cheltuiesc, atunci entitatea este o agenţie a administraţiei centrale.

Administraţiile locale

20.65. Subsectorul administraţii locale (cu excepţia administraţiilor de securitate socială) (S.1313) se compune din unităţi ale administraţiei publice care au o sferă de competenţă locală (cu posibila excepţie a unităţilor de securitate socială). Administraţiile locale oferă în mod tipic o gamă largă de servicii rezidenţilor locali, dintre care unele pot fi finanţate din ajutoare nerambursabile provenite de la administraţii publice de rang mai înalt. Datele statistice referitoare la administraţiile locale provin de la o mare diversitate de unităţi ale administraţiei publice, cum ar fi judeţe, municipalităţi,oraşe mari, oraşe mici, subdiviziuni ale judeţelor, oraşe autonome, districte şcolare şi districte hidrologice şi sanitare. Adesea, unităţile administraţiei locale cu responsabilităţi funcţionale diverse au autoritate asupra aceleiaşi regiuni geografice. De exemplu, unităţi ale administraţiei publice distincte reprezentând un oraş, un judeţ şi un district şcolar au autoritate asupra aceleiaşi zone. În plus, două sau mai multe administraţii locale învecinate pot organiza o unitate a administraţiei publice cu autoritate regională, care este în subordinea administraţiilor locale. Astfel de unităţi sunt clasificate în cadrul subsectorului administraţiilor locale.

20.66. Autoritatea legislativă, judiciară şi executivă a unităţilor administraţiilor locale este restrânsă la cea mai mică zonă geografică delimitată în scopuri administrative şi politice. Sfera de autoritate a administraţiilor locale este în general mult mai mică decât cea a administraţiei centrale sau a administraţiilor statelor federale, iar astfel de autorităţi publice pot sau nu să fie autorizate să colecteze impozite de la unităţile instituţionale sau asupra activităţilor economice care se desfăşoară în zonele lor. Acestea sunt adesea dependente de ajutoare nerambursabile din partea administraţiilor publice de rang mai înalt şi acţionează, într-o oarecare măsură, ca un agent al administraţiei centrale sau al statelor federale. Totuşi, pentru a fi tratate ca unităţi instituţionale acestea trebuie să fie autorizate să deţină active, să atragă fonduri şi să contracteze datorii prin împrumuturi în nume propriu. De asemenea, acestea trebuie să dispună de autonomie în privinţa modului în care aceste fonduri sunt cheltuite şi ar trebui să fie capabile să desemneze proprii lor funcţionari independent de un control administrativ extern.

Fonduri de securitate socială

20.67. Subsectorul fondurilor de securitate socială (S.1314) cuprinde toate unităţile de securitate socială, indiferent de nivelul administraţiilor publice care operează sau administrează sistemul. Dacă un sistem de securitate socială nu îndeplineşte cerinţele pentru a fi o unitate instituţională, acesta ar fi clasificat împreună cu unitatea mamă într-unul dintre celelalte subsectoare ale sectorului administraţiilor publice. Dacă spitalele publice oferă servicii nonpiaţă comunităţii în ansamblul ei şi dacă sunt controlate de sisteme de securitate socială, acestea sunt clasificate în subsectorul fondurilor de securitate socială.

PREZENTAREA DATELOR STATISTICE FINANCIARE ALE ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE

Cadrul

20.68. Experienţa a demonstrat că pentru administraţiile publice, o prezentare alternativă la secvenţa de conturi SEC în cadrul central este mai potrivită pentru anumite cerinţe analitice. Această alternativă este numită statistica finanţelor publice (SFP). Ea oferă o imagine diferită, dar totuşi integrată, a conturilor administraţiilor publice, cu privire la următorii indicatori ai activităţii economice a administraţiilor publice: venituri, cheltuieli, deficit/ excedent, finanţare, alte fluxuri economice şi conturi de patrimoniu.

20.69. Prezentarea statisticii finanţelor publice bazată pe SFP constă în operaţiuni înregistrate în diverse conturi curente ale SEC, în contul de capital şi în contul financiar, rearanjate astfel încât operaţiunile nefinanciare să apară într-o singură prezentare a conturilor, mai adecvată analizării din punct de vedere fiscal.

20.70. În sistemul SFP, veniturile sunt definite ca agregatul tuturor operaţiunilor înregistrate ca resurse pozitive conform cadrului general al SEC şi al subvenţiilor de primit în conturile curente, precum şi al transferurilor de capital de primit înregistrate în contul de capital. Cheltuielile reprezintă un agregat al tuturor operaţiunilor înregistrate în cadrul utilizărilor pozitive şi în cadrul subvenţiilor de plătit în conturile curente, precum şi cheltuielile de capital - formarea brută de capital plus transferurile de capital de plătit - înregistrate în contul de capital. Aceşti indicatori pentru venituri şi cheltuieli sunt specifici pentru statistica finanţelor publice, dar operaţiunile aferente sunt cele din SFP.

20.71. Diferenţa dintre venituri şi cheltuieli, echivalentă cu excedentul/deficitul, este capacitatea/necesarul net de finanţare (B.9). Finanţarea excedentului/deficitului este indicată în contul financiar, în care sunt înregistrate achiziţiile nete de active financiare şi creşterile nete de pasive. Înregistrările reprezentând venituri şi cheltuieli au înregistrări în contrapartidă în contul financiar. Operaţiunile financiare pot determina, de asemenea, două înregistrări în contul financiar. Aceasta reflectă principiul înregistrării duble, prin care fiecare operaţiune are o operaţiune în contrapartidă contul financiar. În principiu, capacitatea/necesarul net de finanţare poate fi derivat şi din operaţiunile cu active şi pasive financiare.

20.72. Structura SFP este prezentată mai jos:

Structura statisticii finanţelor publice
Venituri
Impozite
Cotizaţii sociale
Vânzări de bunuri şi servicii
Alte venituri curente
Venituri din transfer de capital
minus Cheltuieli
Consum intermediar
Remunerarea salariaţilor
Dobânzi
Subvenţii
Prestaţii sociale
Alte cheltuieli curente
Cheltuieli cu transferul de capital
Cheltuieli cu investiţiile
egal Capacitatea/necesarul net de finanţare
egal Operaţiuni financiare nete

20.73.Conturi suplimentare în sistemul SFP sunt dedicate altor fluxuri economice şi conturilor de patrimoniu, în acord cu secvenţa de conturi SEC. Aceste conturi permit o reconciliere deplină a modificării contului de patrimoniu şi fluxurilor care se desfăşoară în perioada contabilă. Pentru fiecare activ sau pasiv, este valabilă următoarea identitate:

Sold de deschidere
plus operaţiuni
plus reevaluări
plus alte modificări de volum
egal Sold de închidere

20.74.Contul de patrimoniu arată nivelul total de active - nefinanciare şi financiare - precum şi stocurile de pasive aflate în stoc care permit derivarea următoarelor: valoarea netă ca total active minus total pasive şi valoarea financiară netă ca total active financiare minus total pasive.

20.75.Statistica finanţelor publice prezintă performanţa financiară a administraţiilor publice şi a subsectoarelor acesteia sau a oricărui grupări de unităţi ale administraţiei publice şi, de asemenea, a unităţilor instituţionale individuale, cum ar fi administraţia centrală bugetară.

Veniturile

20.76.Veniturile sunt operaţiuni care cresc valoarea netă şi au un impact pozitiv asupra capacităţii (+)/necesarului (-) net de finanţare. Veniturile administraţiilor publice sunt de obicei formate din taxe obligatorii impuse de administraţiile publice sub formă de impozite şi cotizaţii sociale. Pentru unele niveluri ale administraţiilor publice, transferurile de la alte unităţi ale administraţiei publice şi donaţiile provenite de la organizaţiile internaţionale reprezintă o sursă majoră de venituri. Alte categorii generale de venituri includ veniturile din proprietate, vânzarea de bunuri şi servicii şi diverse transferuri altele decât donaţii. Veniturile totale ale administraţiilor publice într-o perioadă contabilă se calculează prin însumarea operaţiunilor care sunt de primit, după cum urmează:

Venituri totale = Total impozite D.2 + D.5 + D.91
+ Total cotizaţii sociale D.61
+ Total vânzări de bunuri şi servicii P.11 + P.12 + P.131
+ Alte venituri curente D.39 + D.4 + D.7
+ Alte venituri de capital D.92 + D.99

Impozitele şi cotizaţiile sociale

20.77. Totalul impozitelor cuprinde impozite pe producţie şi pe importuri (D.2), impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc. (D.5) şi impozite pe capital (D.91). Totalul cotizaţiilor sociale cuprinde cotizaţiile sociale efective (D.611) şi cotizaţiile sociale imputate (D.612).

20.78. Estimarea impozitelor şi a cotizaţiilor sociale poate fi dificilă. Problemele întâlnite şi soluţiile recomandate sunt descrise în secţiunea "Aspecte contabile care privesc administraţiile publice" din prezentul capitol. În timp ce impozitele sunt înregistrate în mai multe conturi ale cadrului central al SEC, în structura statisticilor finanţelor publice toate impozitele sunt prezentate ca o singură categorie de venituri, cu subclasificări în funcţie de baza folosită pentru prelevarea impozitului. În structura statisticilor finanţelor publice, impozitele pe capital sunt prezentate ca impozit pe venituri.

20.79. Datele reprezentând veniturile din impozite şi cotizaţii sociale ([1]) sunt utilizate pentru a calcula raporturi privind impozitele totale sau sarcina fiscală, cum ar fi raportul dintre total impozite şi PIB, utilizat în comparaţii internaţionale. În acest context, cotizaţiile sociale obligatorii sunt prezentate simultan cu datele statistice privind impozitele şi sunt incluse în indicatorii sarcinii fiscale sau ai taxelor obligatorii.

([1])Indicatorul venituri totale din impozite şi cotizaţii sociale bazat pe SEC este în acord cel din documentul OCDE "Date statistice privind veniturile", cu excepţia înregistrării creditelor fiscale de plătit şi a cotizaţiilor sociale imputate. Înregistrarea în SEC a impozitelor şi a cotizaţiilor sociale este armonizată şi cu prezentarea statisticilor finanţelor publice de către FMI, existând unele diferenţe în defalcări.

Vânzările

20.80. Totalul vânzărilor de bunuri şi servicii cuprinde producţia de piaţă (P.11) şi plăţile pentru altă producţie nonpiaţă (P.131). Acestea includ - cu excepţia cazului când sunt utilizate pentru testul piaţă/non-piaţă (a se vedea punctul 20.30) - şi producţia pentru consumul final propriu (P.12). Cea mai mare parte a producţiei realizate de administraţiile publice cuprinde bunuri şi servicii care nu sunt vândute sau care sunt vândute la preţuri care nu sunt semnificative din punct de vedere economic. Distribuirea unei producţii non-piaţă nu este în acord cu conceptul de venit. Pentru bunuri şi servicii, doar vânzările efective şi unele vânzări imputate specifice sunt incluse în venit.

20.81. Producţia de piaţă (P.11) a administraţiilor publice include:

(a) producţia de piaţă a unităţilor de piaţă incluse în administraţiile publice, cum ar fi fabricile de armament care sunt parte a ministerului apărării sau cantinele înfiinţate de unităţile administraţiei publice pentru proprii salariaţi, care practică preţuri semnificative din punct de vedere economic;

(b) produsele de piaţă secundare vândute de unităţi non-piaţă, uneori denumite "vânzări ocazionale", cum ar fi cele care rezultă din contracte de cercetare şi dezvoltare între universităţi publice şi societăţi sau publicaţiile vândute de unităţi ale administraţiilor publice la preţuri semnificative din punct de vedere economic.

20.82. Mai sus-menţionatele "vânzări ocazionale" sunt distincte de taxele de intrare la muzeu plătite de vizitatori, care reprezintă de obicei plăţi parţiale pentru altă producţie non-piaţă (P.131). Alte plăţi parţiale semnificative includ plăţi către spitale sau şcoli, în cazul în care acestea sunt non-piaţă.

20.83. Valoarea formării de capital pentru nevoi proprii este considerată venit conform statisticilor finanţelor publice bazate pe SEC şi inclusă în secţiunea vânzări. Vânzările includ şi valoarea bunurilor şi serviciilor produse şi oferite drept avantaje în natură salariaţilor sau ca alte plăţi în natură.

20.84. În statistica finanţelor publice bazată pe SEC veniturile din vânzări sunt prezentate din perspectiva producţiei: acestea nu diferă de producţie, în timp ce vânzările efective către clienţi diferă în funcţie de variaţia stocurilor. Totuşi, este posibil ca variaţia stocurilor să fie mică pentru unităţi ale administraţiei publice şi pentru alţi producători non-piaţă, angajaţi mai degrabă în producţia de servicii decât în producţia de bunuri. Vânzările sunt evaluate la preţurile de bază.

Caseta 20.1 - Trecerea de la cadrul central al SEC la operaţiunile şi agregatele SFP

Resurse SEC		Venituri SFP SEC
P.1	Producţie, din care:	
	Producţia de piaţă (P.11)	Vânzări de bunuri şi servicii
	Producţia pentru consumul final propriu (P.12)	Vânzări de bunuri şi servicii
	Producţia non-piaţă (P.13), din care:	
	- Plăţi pentru producţia non-piaţă (P.131)	Vânzări de bunuri şi servicii
	- Altă producţie non-piaţă (P.132)	Necontabilizată în Total venituri
D.2	Impozite pe producţie şi importuri (de primit)	Total impozite
D.3	Subvenţii (de primit)	Alte venituri curente
D.4	Venituri din proprietate	Alte venituri curente
D.5	Impozite curente pe venit şi patrimoniu	Total impozite
D.61	Cotizaţii sociale	Total cotizaţii sociale
D.7	Alte transferuri curente	Alte venituri curente
D.91r	Impozite pe capital (de primit)	Total impozite
D.92r	Ajutoare pentru investiţii (de primit)	Alte venituri de capital
D.99r	Alte transferuri de capital (de primit)	Alte venituri de capital
Utilizările SEC şi operaţiunile de capital		Cheltuieli SFP SEC
P.2	Consumul intermediar	Consumul intermediar
D.1	Remunerarea salariaţilor	Remunerarea salariaţilor
D.2	Impozite pe producţie şi importuri (de plătit)	Alte cheltuieli curente
D.3	Subvenţii (de plătit)	Subvenţii
D.41	Dobânzi	Dobânzi
D.4	Venituri din proprietate (excluzând D.41)	Alte cheltuieli curente
D.5	Impozite curente pe venit	Alte cheltuieli curente
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	Prestaţii sociale altele decât TS în natură
D.632	Transferuri sociale în natură prin intermediul producătorilor de piaţă	Transferuri sociale în natură prin intermediul producătorilor de piaţă
D.7	Alte transferuri curente	Alte cheltuieli curente
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	Alte cheltuieli curente
P.31	Cheltuiala pentru consumul individual aferentă producţiei de piaţă	Transferuri sociale în natură prin intermediul producătorilor de piaţă
P.31	Cheltuiala pentru consumul individual aferentă producţiei non-piaţă	Necontabilizate în Total cheltuieli
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	Necontabilizate în Total cheltuieli
P.5	Formarea brută de capital	Cheltuielile de capital
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	Cheltuielile de capital
D.92p	Ajutoare pentru investiţii (de plătit)	Cheltuielile de capital
D.99p	Alte transferuri de capital (de plătit)	Cheltuielile de capital

În cadrul central al SEC, capacitatea/necesarul net de finanţare (B.9) este soldul contabil al contului de capital. Soldul contabil al administraţiilor publice conform SFP SEC este identic cu capacitatea/necesarul net de finanţare (B.9). Această casetă explică de ce.

Cadrul central al SEC

Primul cont este contul de producţie şi, prin urmare, prima resursă a unui sector instituţional în SEC este producţia sa. Deoarece majoritatea serviciilor oferite de administraţiile publice nu sunt vândute la preţuri semnificative din punct de vedere economic, fiind astfel servicii non-piaţă, producţia administraţiilor publice este măsurată prin convenţie ca suma costurilor de producţie.

În mod similar, cheltuielile finale pentru consumul colectiv, reprezentat de servicii oferite comunităţii de către administraţiile publice, cum ar fi servicii generale, de apărare, de siguranţă şi ordine publică, sunt măsurate ca suma costurilor de producţie. Tot prin convenţie, cheltuiala pentru consum colectiv (P.32) este egală cu consumul final efectiv (P.4) al administraţiilor publice.

Cheltuielile pentru consumul individual final al gospodăriilor populaţiei furnizate direct de către administraţiile publice pe bază non-piaţă sunt măsurate tot prin costurile lor de producţie.

Prin urmare, două tipuri de fluxuri sunt "imputate" în conturile administraţiilor publice ale SEC:

1. pe partea de resurse, altă producţie non-piaţă (P.132) înregistrată în contul de producţie;

2. pe partea de utilizări, consumul final efectiv (P.4) şi transferurile sociale în natură - producţia non-piaţă (D.631). Acestea sunt înregistrate în contul redistribuirii venitului în natură şi în contul de utilizare a venitului disponibil ajustat.

Fiecare flux imputat este egal cu suma fluxurilor efective: costurile de producţie. Aceste două tipuri de fluxuri imputate, pe partea resurselor şi pe partea utilizărilor, se echilibrează în secvenţa de conturi SEC.

Prezentarea SFP SEC

Aceleaşi categorii de operaţiuni de bază sunt utilizate în prezentarea SFP SEC, dar mai ales pe baza fluxurilor monetare efective, pentru a obţine veniturile totale şi cheltuielile totale ale administraţiilor publice. Doar o selecţie de fluxuri imputate este luată în considerare: cotizaţiile sociale imputate şi transferurile de capital în natură.

Eliminând din partea de resurse altă producţie non-piaţă (P.132) pentru a obţine veniturile totale şi eliminând din partea de utilizări consumul final efectiv (P.4 = P.32) şi transferurile sociale în natură - producţia non-piaţă (D.631) pentru a obţine cheltuielile totale, rezultă acelaşi sold contabil: capacitatea/ necesarul net de finanţare (B.9).

Unicele transferuri sociale în natură care sunt contabilizate în agregatul SFP privind cheltuielile totale ale administraţiilor publice sunt transferurile sociale în natură oferite gospodăriilor populaţiei prin intermediul producătorilor de piaţă (D.632), deoarece aceştia fac obiectul unor plăţi reale din partea unităţilor administraţiilor publice. Aceste operaţiuni sunt, de asemenea, cele care se adaugă la suma costurilor de producţie (egală cu altă producţie non-piaţă, P.132) pentru a obţine cheltuiala pentru consumul final al administraţiilor publice.

| P.3 = P.132 + D.632 |

Alte venituri

20.85. Alte venituri curente cuprind venituri din proprietate (D.4), alte subvenţii pentru producţie (D.39) şi alte transferuri curente (D.7).

20.86. Veniturile din proprietate cuprind dobânzi (D.41), venituri distribuite ale societăţilor (dividende şi prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor) (D.42) şi, mai puţin importante, beneficii reinvestite din investiţii străine directe ale administraţiilor publice (D.43), alte venituri din investiţii (D.44) şi chirii (D.45).

20.87. Alte transferuri curente (D.7) includ în principal transferuri între administraţii publice. Acestea se consolidează în momentul în care se întocmesc conturile sectorului ca întreg.

20.88. Alte venituri de capital cuprind ajutoare pentru investiţii (D.92) şi alte transferuri de capital (D.99) primite de la alte unităţi, predominant de la alte unităţi ale administraţiei publice (cu toate că procesul de consolidare efectuat cu ocazia prezentării datelor statistice poate să reducă dimensiunea lor aparentă) şi de la instituţii ale UE, dar şi de la diverse unităţi, reflectând operaţiuni cum ar fi rambursarea de către un debitor ca urmare a activării unei garanţii.

20.89. Donaţiile, care uneori sunt definite în alte sisteme statistice ca transferuri altele decât subvenţiile primite de către o unitate a administraţiilor publice de la o altă unitate a administraţiilor publice sau de la o organizaţie internaţională, nu reprezintă o categorie SEC. Valoarea lor ar trebui să fie echivalentă cu suma următoarelor venituri din transfer: D.73 + D.74 + D.92, împreună cu D.75 + D.99 în anumite cazuri.

20.90. Subvenţiile primite de unităţile administraţiei publice cuprind doar alte subvenţii pentru producţie. În cazul în care sunt primite de entităţile producătoare aparţinând administraţiilor publice, subvenţiile pe produse sunt incluse în stabilirea valorii producţiei şi vânzărilor la preţuri de bază.

Cheltuielile

20.91. Cheltuielile sunt operaţiuni care au un impact negativ asupra capacităţii (+)/necesarului (-) net de finanţare. Totalul cheltuielilor cuprinde cheltuielile curente şi cheltuielile de capital. Cheltuielile curente includ cheltuielile aferente producţiei (remunerarea salariaţilor şi consumul intermediar); venituri din proprietate de plătit (care în principal reprezintă dobândă); şi plăţi de transfer (cum ar fi prestaţii sociale, donaţiile curente către alte administraţii publice, precum şi alte transferuri curente).

20.92. Cheltuielile totale ale administraţiilor publice pentru o perioadă contabilă se calculează cu ajutorul următoarei ecuaţii, însumând operaţiuni care reprezintă sume de plătit:

Cheltuieli totale	=	consumul intermediar	P.2
	+	remunerarea salariaţilor	D.1
	+	dobânzi	D.41
	+	prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	D.62
	+	transferuri sociale în natură prin intermediul producătorilor de piaţă	D.632
	+	subvenţii	D.3
	+	alte cheltuieli curente	D.29 + (D.4 - D.41) + D.5 + D.7 + D.8
	+	cheltuieli de capital	P.5 + NP + D.92 + D.99

Remunerarea salariaţilor şi consumul intermediar

20.93. Remunerarea salariaţilor şi consumul intermediar sunt costuri de producţie pentru unităţile administraţiilor publice.

20.94. Remunerarea salariaţilor (D.1) include salarii şi indemnizaţii (D.11) plătite, precum şi cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor (D.12), incluzând cotizaţiile sociale imputate, care în SEC sunt tratate drept utilizări ale gospodăriilor populaţiei şi ca resurse ale administraţiilor publice şi nu pot fi consolidate. Remunerarea este înregistrată pe baza principiului dreptului constatat, la momentul în care are loc activitatea şi nu la momentul în care salariul are termen de plată sau este plătit efectiv. Salariile includ prime, bonusuri şi alte sume forfetare (datorită arieratelor sau reînnoirii contractului) vărsate, deci momentul înregistrării poate fi dificil de determinat: când se referă la perioade lungi de angajare, este adesea momentul când se determină bonusul şi nu perioada pe care bonusul o vizează efectiv.

20.95. Consumul intermediar (P.2) cuprinde bunurile şi serviciile consumate în cursul perioadei contabile în procesul de producţie. Acesta diferă conceptual de cumpărări şi de alte tipuri posibile de achiziţii: orice achiziţie intră în componenţa stocurilor înainte de a ieşi sub formă de consum. Bunurile şi serviciile pot fi achiziţionate de unităţi de piaţă, precum şi de unităţi non-piaţă ale administraţiilor publice.

20.96. Conceptual, momentul înregistrării consumului intermediar este clar: în momentul în care produsul este utilizat în procesul de producţie. Momentul înregistrării cumpărărilor şi al altor achiziţii este, din punct de vedere conceptual, livrarea, cu toate că pot exista cazuri când livrarea poate fi dificil de stabilit cu certitudine.

Cheltuielile cu prestaţiile sociale

20.97. Cheltuielile cu prestaţiile sociale cuprind prestaţiile sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62), care sunt compuse în principal din plăţi în bani şi din transferuri sociale în natură furnizate gospodăriilor populaţiei prin intermediul producătorilor de piaţă (D.632). Transferurile sociale în natură acordate prin intermediul producătorilor de piaţă reprezintă cheltuieli ale administraţiilor publice pentru finanţarea bunurilor şi serviciilor oferite gospodăriilor populaţiei de către producătorii de piaţă. Exemple tipice sunt reprezentate de asistenţa medicală şi de bunurile şi serviciile oferite de doctori şi farmacişti, finanţate de unităţi ale administraţiilor publice, prin sistemele de securitate socială sau programele de asistenţă socială.

20.98. Cheltuielile cu prestaţiile sociale exclud transferurile sociale în natură oferite gospodăriilor populaţiei de către producătorii non-piaţă ai administraţiilor publice. Administraţiile publice produc adesea servicii şi bunuri pe care apoi le distribuie gratuit sau la preţuri care nu sunt semnificative din punct de vedere economic. Pentru a se evita dubla înregistrare, în prezentarea statisticilor finanţelor publice, costurile de producţie relevante aferente acestor bunuri şi servicii sunt înregistrate drept cheltuieli doar o singură dată - consum intermediar, remunerarea salariaţilor, alte impozite pe producţie - şi ca venituri - alte subvenţii pentru producţie. În secvenţa de conturi SEC, aceste costuri sunt echilibrate în resurse în producţia non-piaţă şi înregistrate încă o dată ca utilizare în cadrul cheltuielii pentru consum final (P.3) care urmează a fi distribuită sub formă de transferuri sociale în natură. În scopuri analitice, poate fi relevantă calcularea unui agregat mai cuprinzător de transferuri sociale care să le includă pe cele din urmă: prestaţii sociale în bani (D.62) plus transferuri sociale în natură (D.63).

20.99. În SEC, chiar şi în cazul în care prestaţiile aferente pensionării plătite salariaţilor administraţiilor publice sunt considerate lichidarea unui pasiv al administraţiilor publice (a se vedea secţiunea "Aspecte contabile care privesc administraţiile publice"), acestea sunt înregistrate şi ca o plată din categoria cheltuielilor curente, iar cotizaţiile corespunzătoare sunt incluse ca venituri. Cu toate acestea, când se constituie rezerve, aceste cotizaţii şi prestaţii corespund unei finanţări şi, astfel, la cheltuieli se adaugă o ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie (D.8): este echivalent cu cotizaţiile sociale primite sub formă de pensii sau de alte prestaţii aferente pensionării minus prestaţiile sociale cu rol de pensie sau alte prestaţii aferente pensionării în cazul acelor sisteme în care obligaţiile sunt recunoscute drept pasive.

Dobânzi

20.100. Cheltuielile cu dobânzile includ plăţile aferente costurilor generate de contractare de datorii, în special pentru împrumuturi, bilete, titluri şi obligaţiuni, dar şi depozite sau alte instrumente care reprezintă pasive ale administraţiilor publice. Dobânda se înregistrează pe baza principiului dreptului constatat (a se vedea secţiunea "Aspecte contabile care privesc administraţiile publice").

20.101. Cheltuielile cu dobânzile sunt ajustate în raport cu SIFIM în statisticile finanţelor publice bazate pe SEC. Dobânzile plătite instituţiilor financiare pentru împrumuturi şi depozite se divid într-o componentă aferentă serviciilor, înregistrată drept consum intermediar, şi o componentă aferentă veniturilor din proprietate, înregistrată ca dobânzi plătite. Aceeaşi ajustare se aplică şi veniturilor din dobânzi ale administraţiilor publice plătite de instituţiile financiare pentru depozite sau împrumuturi.

Alte cheltuieli curente

20.102. Alte cheltuieli curente cuprind alte impozite pe producţie (D.29), veniturile din proprietate altele decât dobânzile (D.4-D.41), impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. (D.5), alte transferuri curente (D.7) şi ajustarea pentru variaţia drepturilor de pensie (D.8).

20.103. În timp ce alte impozite pe producţie plătite de unităţile administraţiei publice sunt înregistrate drept cheltuieli ale administraţiilor publice, impozitele pe produse nu sunt prezentate separat drept cheltuieli ale administraţiilor publice. Aceasta deoarece, pe de o parte, aceste impozite nefiind o resursă pentru producătorii de piaţă ai administraţiilor publice, a căror producţie este evaluată la preţuri de bază, ele nu apar în cadrul utilizării lor şi, pe de altă parte, impozitele pe produsele care intră în componenţa consumului intermediar al administraţiilor publice sunt incluse în evaluarea sa la preţurile de achiziţie.

Cheltuielile de capital

20.104. Cheltuielile de capital cuprind transferuri de capital, sub forma ajutoarelor pentru investiţii (D.92) şi alte transferuri de capital (D.99), precum şi cheltuieli de investiţii: formarea brută de capital (P.5, care cuprinde formarea brută de capital fix - P.51g, plus variaţia stocurilor - P.52 şi achiziţiile minus cedările de obiecte de valoare - P.53); şi achiziţiile minus cedările de active nefinanciare neproduse (NP). Cedările de active nefinanciare, cum ar fi clădirile, nu sunt înregistrate ca venituri, ci ca cheltuieli de capital negative, cu impact pozitiv asupra capacităţii/necesarului net de finanţare (B.9).

Legătura cu cheltuiala pentru consumul final al administraţiilor publice (P.3)

20.105. Pentru utilizatorii de statistici fiscale şi de alte statistici macroeconomice este important să se facă legătura între cheltuielile totale ale administraţiilor publice, componentele acestora şi cheltuiala pentru consumul final al administraţiilor publice (P.3).

20.106. Cheltuielile pentru consumul final al administraţiilor publice sunt egale cu totalul producţiei lor (P.1), plus cheltuielile pentru produsele furnizate gospodăriilor populaţiei prin intermediul producătorilor de piaţă (adică transferurile sociale în natură - D.632), minus vânzările de bunuri şi servicii (P.11+P.12+P.131).

20.107. Producţia administraţiilor publice - producţia de piaţă, formarea de capital pentru nevoi proprii şi producţia nonpiaţă - este egală cu suma costurilor sale de producţie (remunerarea salariaţilor, consumul intermediar, consumul de capital fix, iar impozitele pe producţie plătite minus subvenţiile pe producţie primite), plus excedentul net de exploatare (B.2n) generat de unităţile de piaţă ale sectorului administraţiilor publice.

20.108. Astfel, următorul calcul redă cheltuielile pentru consumul final utilizând elemente selectate ale cheltuielilor şi veniturilor publice, precum şi excedentul net de exploatare (B.2n):

◆	Remunerarea salariaţilor (D.1)
plus	Consumul intermediar (P.2)
plus	Consumul de capital fix (P.51c1)
plus	Alte impozite pe producţie, de plătit (D.2 9 U)
minus	Alte subvenţii pentru producţie, de primit (D.39 R)
plus	Excedentul net de exploatare (B.2n)
egal	Producţia (P.1)

şi din:

◆	Producţia
minus	Vânzările de bunuri şi servicii (P.11+P.12+P.131)

plus	Transferurile sociale în natură prin intermediul producătorilor de piaţă (D.632)
egal	Cheltuiala pentru consum final (P. 3)

Cheltuielile administraţiilor publice conform funcţiei (CFAP)

20.109.O clasificare a operaţiunilor reprezentând cheltuieli utilizând Clasificarea funcţiilor administraţiilor publice (CFAP) este parte integrantă din statistica finanţelor publice: este un instrument major de analiză a cheltuielilor publice, util mai ales în vederea efectuării comparaţiilor internaţionale. Această clasificare propune o repartizare detaliată a operaţiunilor cu cheltuieli pe funcţii. Aceste funcţii pot să difere în cadrul unităţilor administraţiilor publice, de exemplu, o unitate administrativă responsabilă pentru serviciile de sănătate poate desfăşura activităţi cu scop educativ, cum ar fi perfecţionarea personalului medical. Este necesară o prezentare cuprinzătoare a operaţiunilor administraţiilor publice în funcţie de natura economică (clasificare obişnuită SEC) şi de funcţii.

20.110.Clasificarea CFAP descrie cheltuielile publice pe baza a zece funcţii majore redate mai jos şi în funcţie de două niveluri suplimentare de defalcare mai detaliată, care nu sunt prezentate aici. Ca exemplu, al doilea nivel este necesar pentru a oferi informaţii cu privire la cheltuielile cu cercetarea şi dezvoltarea, precum şi pentru a oferi informaţii cu privire la cheltuielile publice dedicate riscurilor şi nevoilor în materie de protecţie socială.

20.111.Clasificarea CFAP este consecventă cu distincţia dintre serviciile non-piaţă colective şi serviciile non-piaţă individuale oferite de administraţiile publice: primele şase funcţii corespund serviciilor colective, precum şi unor părţi limitate ale celorlalte servicii. Acestea permit calcularea cheltuielilor pentru consumul final colectiv al administraţiilor publice. Cheltuielile totale şi defalcarea cheltuielilor pe funcţie sunt în acord cu cele din statistica finanţelor publice conform SEC. Prin urmare, acestea nu includ transferurile sociale în natură - producţie non-piaţă (D.631), deoarece sunt deja contabilizate în costurile de producţie ale administraţiilor publice.

Tabelul 20.1 - CFAP, cele zece funcţii ale administraţiilor publice

Cod	Destinaţie	Tip de serviciu
01	Servicii generale ale administraţiilor publice	Colectiv
02	Apărare	Colectiv
03	Ordine şi siguranţă publică	Colectiv
04	Afaceri economice	Colectiv
05	Protecţia mediului	Colectiv
06	Facilităţi pentru locuinţe şi comunitate	Colectiv
07	Sănătate	În principal individual
08	Recreere, cultură şi religie	În principal colectiv
09	Învăţământ	În principal individual
10	Protecţie socială	În principal individual

Soldurile contabile

Capacitatea/necesarul net de finanţare (B.9)

20.112.Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare al administraţiilor publice (B.9) corespunde diferenţei dintre veniturile totale şi cheltuielile totale. Acest sold este egal cu soldul contabil al contului de capital (B.9N) din secvenţa conturilor SEC. El reprezintă suma pe care administraţiile publice o pot da cu împrumut sau pe care trebuie să o ia cu împrumut pentru a-şi finanţa operaţiunile nefinanciare.

20.113.Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare este şi soldul contabil al contului financiar (B.9F în cadrul central). Teoretic, este acelaşi cu soldul contabil al contului de capital, cu toate că în practică, poate să apară o discrepanţă statistică.

20.114.Termenul de "capacitate/necesar net de finanţare" este un fel de termen prescurtat. În situaţia în care variabila este pozitivă (însemnând că indică o capacitate de finanţare), aceasta ar trebui să fie denumită capacitate netă de finanţare (+); în situaţia în care este negativă (însemnând că indică o nevoie de finanţare), aceasta ar trebui să fie denumită necesar net de finanţare (-).

Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital (B.101)

20.115.Diferenţa dintre toate operaţiunile care afectează valoarea netă în cursul unei perioade contabile este soldul contabil: variaţiile valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital (B.101)

20.116.Variaţiile valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital reprezintă un indicator util al conturilor şi al politicilor administraţiilor publice, deoarece acestea reprezintă resursele achiziţionate sau consumate în cadrul operaţiunilor curente ale administraţiilor publice.

20.117.Variaţiile valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital sunt egale cu capacitatea/necesarul net de finanţare plus achiziţiile nete de active nefinanciare (P.5+NP) minus consumul de capital fix (P.51c1).

=	Economia netă plus transferurile de capital (B.101)
minus	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare (P.5 + NP)
plus	Consumul de capital fix (P.51c1)
egal	Capacitatea/necesarul net de finanţare (B.9)
egal	Operaţiuni cu active financiare minus pasive (Finanţare)

Finanţarea

20.118. Contul financiar al administraţiilor publice din SFP înregistrează operaţiunile cu active şi pasive financiare, astfel cum se descrie la capitolul 5.

Operaţiunile cu active

20.119. Numerarul şi depozitele (F.2) reflectă în principal mişcările depozitelor administraţiilor publice în bănci, în special în băncile centrale, care pot fluctua substanţial de la o perioadă la alta, în special în cazul operaţiunilor de trezorerie. Alte unităţi ale administraţiilor publice, cum ar fi administraţiile locale şi administraţiile de securitate socială, deţin, de asemenea, depozite substanţiale în conturi bancare.

20.120. Titlurile de natura datoriei (F.3) reflectă în principal achiziţiile nete de bilete, titluri sau obligaţiuni emise de bănci, societăţi nefinanciare sau de către nerezidenţi, inclusiv de către administraţiile publice străine, predominant prin intermediul unor administraţii de securitate socială bogate în active sau al altor fonduri de rezervă. Cumpărarea de către administraţiile publice a obligaţiunilor emise de alte unităţi ale administraţiilor publice rezidente sunt raportate în această rubrică într-o formă de prezentare neconsolidată, dar sunt excluse din această rubrică într-o prezentare consolidată, fiind în schimb raportate ca rambursare a datoriei.

20.121. Creditele (F.4) includ, în plus faţă de împrumuturi acordate altor unităţi ale administraţiei publice, împrumuturi către administraţii publice străine, societăţi publice şi studenţi. Ştergerile de împrumuturi sunt de asemenea reflectate aici, având o înregistrare în contrapartidă la nivelul cheltuielilor cu transferurile de capital. Împrumuturile acordate de administraţiile publice care au un risc semnificativ de a nu fi rambursate se înregistrează în SEC ca transfer de capital şi nu sunt raportate în această rubrică.

20.122. Participaţiile şi acţiunile fondurilor de investiţii (F.5) surprind achiziţiile minus cedările de participaţii în societăţi de către unităţi ale administraţiei publice. Acestea pot reflecta infuziile de capital în societăţi publice sau în portofolii de investiţii, sume rezultate din privatizare sau superdividende. Ele constau în principal în următoarele:

(a) infuziile de capital (în general sub formă de numerar) în societăţi publice specifice în care administraţiile publice acţionează ca investitori care preconizează un profit de pe urma fondurilor investite. În conturile naţionale, aceste infuzii nu sunt considerate cheltuieli ale administraţiilor publice;

(b) investiţii de portofoliu, cum ar fi cele sub formă de cumpărări de acţiuni cotate pe piaţă efectuate de unităţi ale administraţiei publice, cum ar fi administraţiile de securitate socială bogate în active, sau alte operaţiuni de investiţii de portofoliu;

(c) investiţii nete în fonduri mutuale, care reprezintă vehicule alternative de investiţii. În special, plasamentele în fonduri mutuale monetare se raportează în această rubrică, şi nu la rubrica numerar şi depozite, în pofida faptului că sunt înlocuitori foarte apropiaţi pentru depozitele bancare;

(d) privatizări efectuate de agenţii speciale de privatizare, deoarece aceste entităţi sunt clasificate în cadrul administraţiilor publice;

(e) distribuiri efectuate de către societăţile publice către acţionarii lor ale excedentului care depăşeşte profitul de exploatare, excluzând câştigurile/pierderile din deţineri, înregistrate ca operaţiuni financiare reprezentând retragere de participaţii, fiind similare unei lichidări parţiale a întreprinderii, şi nu ca venituri ale administraţiilor publice.

20.123. Operaţiunile în alte conturi de primit (F.8) surprind impactul principiului dreptului constatat aplicabil în SEC, conform căruia înregistrarea operaţiunii se face în momentul când apare obligaţia de plată şi nu în momentul în care se face efectiv plata, chiar dacă înregistrările bugetare sau conturile publice au fost mult timp bazate pe încasări în cele mai multe ţări. Impactul asupra necesarului de finanţare al administraţiilor publice nu ia naştere în mod direct din deficit, deoarece veniturile administraţiilor publice pot fi încasate sau cheltuielile administraţiilor publice pot fi achitate în perioade contabile diferite de cele în care au loc operaţiunile economice propriu-zise. Alte creanţe includ creanţele reprezentând impozite şi cotizaţii sociale, precum şi sume referitoare la operaţiuni UE (sume plătite de administraţiile publice în numele UE, dar încă nerambursate de UE), credite comerciale sau avansuri pentru cheltuieli, cum ar fi echipament militar sau rare ocazii de retribuţii sau prestaţii plătite cu o lună în avans etc. În timp ce, din punct de vedere teoretic, respectivele active sunt temporare şi în mod necesar dispar individual după scurgerea unei perioade de timp, fluxul raportat pentru un sector, cum ar fi administraţiile publice, capătă frecvent o valoare medie peste zero chiar şi pentru o perioadă de timp mai lungă, deoarece stocurile de creanţe tind să crească în concordanţă cu restul economiei.

20.124. În majoritatea ţărilor, aurul monetar şi DST sunt administrate de banca centrală. În situaţia în care sunt administrate de administraţiile publice, acestea sunt înregistrate în conturile financiare ale administraţiilor publice.

20.125. Operaţiunile financiare se înregistrează la valoarea de tranzacţionare, adică la acea valoare exprimată în moneda naţională la care activele şi/sau pasivele financiare implicate sunt create, lichidate, schimbate sau preluate între unităţi instituţionale, pe bază de considerente pur comerciale.

20.126. Valoarea tranzacţiei se referă la o operaţiune financiară specifică şi la operaţiunea sa în contrapartidă. În teorie, valoarea de tranzacţionare este diferită de o valoare bazată pe preţul practicat pe piaţă, pe un preţ de piaţă just sau pe orice alt preţ care este menit să exprime generalitatea preţurilor practicate pentru o categorie de active şi/sau pasive financiare similare sau identice. Valoarea de raportat în conturile financiare pentru un împrumut vândut pe piaţa secundară este valoarea la care a fost vândut împrumutul şi nu valoarea nominală, iar concordanţa cu soldul se înregistrează în conturile altor modificări ale activelor.

20.127. Cu toate acestea, în cazurile în care operaţiunea în contrapartidă corespunzătoare unei operaţiuni financiare este, de exemplu, un transfer şi deci operaţiunea financiară nu are la bază considerente pur comerciale, valoarea de tranzacţionare se identifică prin intermediul valorii curente de piaţă a activelor şi/sau pasivelor financiare implicate. Astfel, un credit cumpărat de administraţiile publice la valoarea sa nominală, şi nu la valoarea sa justă sau la valoarea sa contabilă, este împărţit între o înregistrare reprezentând un credit în conturile financiare la valoarea justă şi un transfer de capital, recunoscându-se transferul de bogăţie de către administraţiile publice.

20.128. Valoarea tranzacţiei nu include plăţile pentru servicii, onorariile, comisioanele şi nici alte plăţi similare pentru serviciile prestate în cadrul executării operaţiunii; acestea se înregistrează ca plăţi pentru servicii. Impozitele pe operaţiuni financiare sunt, de asemenea, excluse, acestea fiind tratate ca impozite pe servicii în cadrul impozitelor pe produse. Atunci când o operaţiune financiară implică o nouă emisiune de pasive, valoarea de tranzacţionare este egală cu suma pasivelor angajate excluzând orice dobândă plătită în avans. Similar, atunci când un pasiv este lichidat, valoarea tranzacţiei trebuie să fie egală, atât pentru creditor, cât şi pentru debitor, cu valoarea de reducere a pasivului.

Operaţiunile cu pasive

20.129. Operaţiunile cu pasive sunt înregistrate la valoarea la care aceste pasive sunt emise sau răscumpărate. Este posibil ca această valoare să nu fie valoarea nominală. O operaţiune cu pasive include impactul dobânzii produse.

20.130. Răscumpărarea de către o unitate a unui pasiv este înregistrată ca rambursare de pasive şi nu ca achiziţie de active. În acelaşi mod, la nivel sectorial sau subsectorial, cumpărarea de către o unitate a administraţiilor publice a unui pasiv emis de o altă unitate a subsectorului în cauză va fi prezentată, în prezentarea consolidată, ca rambursare a pasivului de către subsectorul respectiv.

20.131. Contractele de leasing financiar şi cele aferente parteneriatelor public-privat (PPP) în cazul în care activul se află în contul de patrimoniu al administraţiilor publice, implică recunoaşterea unei datorii a utilizatorului sau a concedentului. Plăţile pentru astfel de operaţiuni de leasing sau pentru contracte PPP nu reprezintă în întregime cheltuieli, ci plăţi pentru serviciul datoriei: rambursarea unui împrumut şi cheltuieli cu dobânzile.

20.132. Finanţarea prezentată drept credite comerciale pe termen lung sau drept acorduri privind conturi de primit/de plătit se clasifică drept împrumuturi, deoarece acestea implică oferirea de finanţare pe termen lung în beneficiul părţii împrumutate care este diferită de o facilitate de trezorerie prin care vânzătorii oferă în mod obişnuit cumpărătorilor credite comerciale pe termen scurt. Prin extinderea considerabilă a perioadei de maturitate a obligaţiei de plată, constructorul îşi asumă un rol financiar care este separat de celelalte activităţi de producător pe care le desfăşoară.

20.133. Sumele forfetare schimbate la început pe piaţa extrabursieră a swapurilor sunt clasificate drept credite (AF.4) în cazul în care suma forfetară este încasată de administraţiile publice. Swapurile extrabursiere se împart în contul de patrimoniu într-o componentă de credit şi o componentă swap normală, "la paritate".

20.134. Similar creanţelor, operaţiunile în alte conturi de plătit reflectă impactul temporal al principiului contabilităţii de angajament, dar pe partea pasivelor: în momentul în care cheltuielile au fost efectuate dar încă neplătite sau în situaţia în care plăţile au fost efectuate în avans faţă de înregistrarea venitului. În plus faţă de creditele comerciale pe termen scurt, sumele de plătit includ sumele primite de la UE dar încă neplătite de administraţiile publice beneficiarului final, plăţile în avans ale impozitelor sau restituirile de impozite încă neplătite.

Alte fluxuri economice

20.135. Atât contul altor modificări de volum al activelor, cât şi contul de reevaluare ale SFP SEC sunt identice cu conturile descrise la capitolul 6. Toate modificările activelor şi pasivelor care iau naştere ca urmare a unor evenimente care nu reprezintă operaţiuni economice sunt înregistrate într-unul dintre aceste conturi.

Contul de reevaluare

20.136. Reevaluările sunt aceleaşi cu cele descrise în capitolul 6. Informaţii relevante suplimentare precum posturile pro memoria, de exemplu, reevaluări ale participaţiilor societăţilor publice deţinute de unităţi ale administraţiei publice, se pot dovedi deosebit de importante şi, în acelaşi timp, dificil de măsurat deoarece este puţin probabil că vor exista preţuri de piaţă.

20.137. În SEC, înregistrările în contul de patrimoniu sunt, la modul ideal, la valoarea de piaţă, cu excepţia unuia sau a două instrumente specifice, iar modificările ratelor dobânzilor reflectate în indicatorii bursieri determină modificări notabile ale valorii stocurilor, precum şi în valoarea netă a unităţilor instituţionale. Astfel de modificări nu se consideră venituri în SEC, prin urmare nu reprezintă venituri sau cheltuieli ale administraţiilor publice şi nu au impact asupra deficitului/excedentului administraţiilor publice. Modificările sunt înregistrate în contul de reevaluare, ceea ce duce la variaţii ale valorii nete datorită câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere (B.103). Modificările valorii financiare nete a administraţiilor publice în cursul unei perioade contabile sunt influenţate substanţial de reevaluări. Principalele surse de reevaluări cu impact asupra valorii financiare nete sunt, pe lângă impactul pe care îl au activele şi pasivele exprimate în valută străină, după cum urmează:

(a) activele imobiliare ale administraţiilor publice;

(b) participaţiile administraţiilor publice;

(c) pasivele sub formă de titluri de valoare.

20.138. În situaţia în care o infuzie de capital din partea administraţiilor publice este considerată un transfer de capital, evaluarea participaţiilor deţinute de administraţiile publice în societatea beneficiară va creşte în general, înregistrările făcându-se în contul de reevaluare şi nu în cel financiar.

20.139. În situaţia în care un împrumut sau un credit comercial existent este vândut unei alte unităţi instituţionale, diferenţa între preţul de rambursare şi preţul de tranzacţionare este înregistrată în contul de reevaluare al vânzătorului şi în cel al cumpărătorului în momentul efectuării operaţiunii.

Alte modificări de volum al conturilor de active

20.140. Contul altor modificări de volum al activelor include fluxuri care nu sunt nici operaţiuni economice, nici reevaluări. De exemplu, acesta surprinde impactul unei modificări în clasificarea sectorială a unităţilor.

20.141. Scoaterea din evidenţele contabile a împrumuturilor care nu reflectă o anulare de datorie printr-un acord bilateral, explicit sau implicit, nu reprezintă o operaţiune şi se înregistrează în contul altor modificări de volum al activelor, fără a avea impact asupra capacităţii/necesarului net de finanţare.

Conturile de patrimoniu

20.142. În conturile SFP ale administraţiilor publice se utilizează aceeaşi definiţie pentru active ca şi cea de la

capitolul 7. Clasificarea şi valoarea activelor şi pasivelor sunt identice în SEC şi în SFP bazate pe SEC.
20.143. Suma pasivelor poate fi considerată un stoc de datorii. Totuşi, definiţia datoriei publice în contextul supravegherii fiscale este diferită de stocul total de pasive din SEC şi din SFP, atât din punct de vedere al sferei de cuprindere a pasivelor luate în considerare, cât şi al valorii.
20.144. Unele active sunt mai specifice administraţiilor publice: activele de patrimoniu, precum monumentele istorice; active din categoria infrastructurilor, cum ar fi drumuri şi facilităţi de comunicare; şi participaţiile deţinute în societăţi publice care nu au echivalent privat.
20.145. Pe partea pasivelor, pasivele sub formă de participaţii (AF.5) nu vor fi înregistrate, în mod normal, pentru unităţile administraţiilor publice. Totuşi, la un nivel mai agregat al subsectoarelor administraţiilor publice pot apărea pasive sub formă de participaţii dacă entităţile au fost clasificate în cadrul sectorului administraţiilor publice, ca rezultat al testului piaţă/non-piaţă.
20.146. Valoarea netă (B.90) este soldul contabil al contului de patrimoniu:

Valoarea netă	= Total active
	minus Total pasive

20.147. Fondurile proprii sunt reprezentate de suma dintre valoarea netă (B.90) şi participaţiile (AF.5) emise. Astfel, în SEC, fondurile proprii ale unităţilor sunt definite drept active minus pasive, excluzând pasivele sub formă de participaţii, în timp ce valoarea netă este definită drept active minus pasivele, incluzând pasivele sub formă de participaţii. Valoarea netă SEC nu este aceeaşi cu participaţiile acţionarilor sau valoarea netă din contabilitatea întreprinderilor. Valoarea netă din contabilitatea întreprinderilor este mai apropiată în teorie de fondurile proprii din SEC.
20.148. În cazul în care valoarea netă (B.90) a sectorului administraţiilor publice nu poate fi calculată - datorită lipsei de informaţii necesare pentru evaluarea stocurilor de active nefinanciare, se indică valoarea financiară netă (BF.90), care arată diferenţa dintre activele financiare totale şi pasivele totale.
20.149. În SEC, contul de patrimoniu este întocmit la valorile de piaţă, cu excepţia a trei instrumente specifice: numerar şi depozite (AF.2), credite (AF.4) şi alte conturi de primit/de plătit (AF.8). Pentru aceste trei instrumente, valorile înregistrate în conturile de patrimoniu ale creditorilor şi debitorilor sunt sumele principalului pe care debitorii sunt obligaţi prin contract să-l ramburseze creditorilor, chiar şi în cazurile în care creditul a fost comercializat cu o reducere sau cu o primă, incluzând dobânda produsă.
20.150. Pasivele sub formă de titluri de valoare sunt evaluate la valoarea de piaţă. Cu toate că debitorul are obligaţii doar în privinţa principalului, valoarea de piaţă este semnificativă deoarece debitorul este obligat să plătească un sir de fluxuri de numerar viitoare, a căror valoare actualizată variază în funcţie de câştigul de la nivelul pieţei, iar valoarea de piaţă reflectă preţul pe care administraţiile publice ar trebui să-l plătească dacă ar fi rambursat instrumentul prin răscumpărare de pe piaţă.
20.151. Participaţiile cotate sunt evaluate utilizând cel mai recent preţ cotat în momentul întocmirii contului de patrimoniu. Participaţiile necotate pot fi evaluate comparând raporturi cum ar fi fonduri proprii la valoarea contabilă faţă de valoarea de piaţă a participaţiilor, în clase similare de societăţi cotate. Alte metode pot fi utilizate pentru evaluarea participaţiilor necotate, cum ar fi utilizarea fondurilor proprii ale societăţii, stabilind astfel valoarea netă la zero. Această metodă poate fi utilizată pentru societăţile publice care desfăşoară activităţi unice, cum ar fi situaţia în care administraţiile publice deţin participaţii în bănci centrale. Totuşi, nu se recomandă să se utilizeze fondurile proprii la valoarea contabilă fără ajustări, nu mai mult decât utilizarea valorii nominale a participaţiilor emise.
Consolidarea
20.152. Consolidarea este o metodă de prezentare a conturilor unui set de unităţi ca şi cum acestea ar constitui o singură entitate (unitate, sector sau subsector). Consolidarea implică eliminarea operaţiunilor şi a poziţiilor de stoc reciproce şi a altor fluxuri economice asociate pentru unităţile supuse consolidării.
20.153. Consolidarea este importantă pentru sectorul administraţiilor publice şi subsectoarele sale. De exemplu, evaluarea impactului general al operaţiunilor administraţiilor publice asupra economiei totale sau asupra sustenabilităţii operaţiunilor administraţiilor publice este mai eficace în cazul în care indicatorul operaţiunilor administraţiilor publice este un set de date statistice consolidate. Pentru a corela agregatele administraţiilor publice cu economia totală, ca de exemplu în cazul raporturilor dintre venituri sau cheltuieli şi PIB, este mai adecvat să se elimine transferurile interne ale fondurilor şi să se includă doar acele operaţiuni care traversează efectiv limitele cu alte sectoare naţionale şi cu sectorul restul lumii. Aceasta are relevanţă deosebită în cazul următoarelor operaţiuni:
(a) venit din proprietate cum ar fi dobânda;
(b) transferuri curente şi de capital;
(c) operaţiuni cu active şi pasive financiare.
20.154. Consolidarea nu afectează soldurile contabile deoarece elementele consolidate apar simetric în fiecare cont. De exemplu, un ajutor nerambursabil din partea administraţiei centrale către o unitate a administraţiei locale este consolidată prin eliminarea cheltuielilor administraţiei centrale şi a venitului administraţiei locale, lăsând astfel neschimbată capacitatea/necesarul net de finanţare al administraţiilor publice.
20.155. Din punct de vedere conceptual, scopul consolidării este acela de a elimina toate fluxurile dintre unităţile consolidate, dar aspectul practic ar trebui luat în considerare. În principiu, operaţiunile în contul de producţie, cum ar fi vânzările şi achiziţiile de bunuri şi servicii, pot sau nu să fie consolidate. Decizia cu privire la nivelul de detaliere utilizat în consolidare ar trebui bazată pe utilitatea pentru politici a datelor consolidate şi pe importanţa relativă a variatelor tipuri de operaţiuni sau stocuri.
20.156. În momentul întocmirii conturilor consolidate ale administraţiilor publice, SEC impune consolidarea următoarelor operaţiuni majore (în ordinea importanţei):
(a) transferuri curente şi de capital, cum ar fi ajutoarele nerambursabile ale administraţiei centrale către niveluri inferioare ale administraţiilor publice;
(b) dobânda rezultată din deţinerea de active şi pasive financiare între administraţiile publice;
(c) operaţiunile, alte fluxuri economice şi stocurile de active şi pasive financiare, cum ar fi împrumuturile către alte administraţii publice sau achiziţiile de titluri de stat de către unităţile de securitate socială.
20.157. Cumpărările/vânzările de bunuri şi servicii între unităţile administraţiilor publice nu sunt consolidate în SEC. Aceasta se datorează faptului că, în conturi, vânzările sunt prezentate ca producţie şi nu ca cedări, astfel încât este dificil să se decidă care este operaţiunea în contrapartidă pentru producţia respectivă. În plus, consumul intermediar şi producţia se bazează pe două reguli diferite de evaluare, preţurile de bază şi preţurile de achiziţie, ceea ce creează dificultăţi suplimentare.
20.158. Impozitele sau subvenţiile plătite de către o unitate a administraţiei publice sau de către o entitate către o alta nu se consolidează. Cu toate acestea, impozitele sau subvenţiile pe produse nu pot fi consolidate în sistem deoarece, în SEC, nu există vreo operaţiune în contrapartidă aferentă vreunui sector pentru aceste operaţiuni: sumele relevante nu sunt recunoscute separat ca fiind cheltuieli şi venituri (respectiv), în schimb sunt incluse sau excluse din valoarea consumului intermediar sau a vânzărilor.
20.159. Achiziţiile/cedările de active nefinanciare, incluzând operaţiunile cu terenuri, clădiri şi echipamente între administraţiile publice nu sunt consolidate, deoarece acestea apar deja în cont, în formă netă: achiziţii minus cedări. Conturile consolidate şi neconsolidate arată întotdeauna sume egale pentru elementele respective.
20.160. Unele tipuri de operaţiuni care par să aibă loc între două unităţi ale administraţiei publice nu sunt niciodată consolidate deoarece sunt redirecţionate în sistem către alte unităţi. De exemplu: cotizaţiile sociale în sarcina angajatorului, fie că sunt plătite către securitatea socială, fie către fondurile de pensii ale administraţiilor publice, sunt tratate ca fiind plătite salariatului ca parte a remunerării şi apoi plătite de salariat fondului. Impozitele reţinute de către unităţi ale administraţiei publice din remunerarea salariaţilor lor, cum ar fi impozitele reţinute la sursă şi plătite altor subsectoare ale administraţiilor publice sunt tratate ca fiind plătite direct de către salariaţi. În acest caz, angajatorul administraţie publică este pur şi simplu agent de colectare pentru a doua unitate a administraţiei publice.
20.161. În procesul de consolidare apar dificultăţi practice. De exemplu, atunci când o operaţiune de consolidat este identificată în evidenţele unei unităţi, este de aşteptat ca operaţiunea corespunzătoare să fie găsită în conturile unităţii în contrapartidă; dar poate să nu apară acolo, precum poate să fie înregistrată într-o perioadă diferită, poate avea o valoare diferită sau poate fi clasificată ca un alt tip de operaţiune datorită unor practici de contabilitate diferite. Aceste dificultăţi sunt inerente în sistemul cvadruplu de înregistrare utilizat în SEC, dar ele pot fi mai evidente în cazul operaţiunilor dintre administraţiile publice.
ASPECTE CONTABILE CARE PRIVESC ADMINISTRAŢIILE PUBLICE
20.162. Principiile conturilor naţionale se aplică sectorului administraţiilor publice în acelaşi mod în care se aplică altor sectoare ale economiei. Totuşi, din cauza naturii economice a activităţilor unităţilor administraţiei publice sau din cauza unor aspecte de ordin practic, în această secţiune sunt prezentate reguli suplimentare.
20.163. În mod similar, principiile conturilor naţionale se aplică în acelaşi mod determinării veniturilor şi cheltuielilor administraţiilor publice. Totuşi, aceste principii, incluzând mai ales principiul dreptului constatat, sunt aplicate ţinând seama de faptul că există constrângeri în materie de solvabilitate şi lichiditate ale administraţiilor publice, care sunt fundamental diferite în raport cu alţi indicatori. În cazul în care cheltuielile sunt înregistrate în conturile administraţiilor publice în momentul în care sunt efectuate de către fiecare unitate a administraţiei publice, indiferent de întârzierile lungi de plată, veniturile ar trebui să fie înregistrate în conturi numai atunci când există o probabilitate mare şi suficientă certitudine că fluxurile de numerar respective vor avea loc efectiv.
20.164. În momentul clasificării unei operaţiuni, contabilii naţionali nu sunt constrânşi de denumirea operaţiunii din conturile publice ale administraţiilor publice sau din contabilitatea unei societăţi. Ca exemplu, o plată de valoare mare către administraţiile publice efectuată din rezervele societăţii sau din vânzarea de active şi denumită "dividend" în conturile publice este categorisită ca superdividend şi înregistrată în conturile naţionale ca operaţiune financiară - este vorba de o retragere de participaţie. Raportarea realităţii economice în cazul în care este diferită de forma juridică este un principiu de contabilitate fundamental, menit a asigura coerenţa, precum şi faptul că operaţiunile similare vor produce efecte similare asupra conturilor macroeconomice, indiferent de dispoziţiile juridice. Acest fapt este de o importanţă deosebită pentru operaţiunile care implică administraţiile publice.
Veniturile din impozite
Caracterul veniturilor din impozite
20.165. Impozitele sunt plăţi obligatorii fără contrapartidă, în numerar sau în natură, efectuate de unităţi instituţionale către administraţiile publice sau către organisme supranaţionale care îşi exercită suveranitatea sau alte puteri. Acestea constituie, de obicei, cea mai mare parte a veniturilor publice. Impozitele sunt privite în sistem ca operaţiuni, deoarece sunt considerate a fi interacţiuni între unităţi efectuate de comun acord. Impozitele sunt descrise ca fiind fără contrapartidă deoarece administraţiile publice nu prevăd nimic proporţional în schimbul plăţii pentru unitatea individuală care efectuează plata.
20.166. Cu toate acestea, există cazuri în care administraţiile publice oferă ceva unităţii individuale în schimbul plăţii, sub formă de acordare directă a unui permis sau a unei autorizaţii. În acest caz, plata este parte a unui proces obligatoriu care asigură recunoaşterea adecvată a proprietăţii şi desfăşurarea adecvată a activităţilor, în concordanţă cu legea. Categorisirea unor astfel de plăţi ca impozite sau ca vânzare a unui serviciu sau ca vânzare a unui activ de către administraţiile publice necesită reguli suplimentare. Regulile suplimentare sunt prezentate în capitolul 4.
Creditele fiscale
20.167. Înlesnirile fiscale pot lua forma unei reduceri fiscale, scutiri sau deduceri - care se scade din baza de impozitare - sau a unui credit fiscal - care se scade direct din obligaţiile fiscale datorate de către gospodăria sau societatea beneficiară. Creditele fiscale pot fi de plătit, în sensul că orice sumă din credit care depăşeşte obligaţiile fiscale va fi plătită beneficiarului. Prin contrast, unele credite fiscale nu sunt de plătit şi sunt descrise ca "nerecuperabile". Acestea sunt limitate la dimensiunea obligaţiei fiscale.
20.168. În conturile naţionale, o înlesnire fiscală care este încorporată în sistemul fiscal este înregistrată ca o reducere a obligaţiilor fiscale şi, prin urmare, ca o reducere a veniturilor fiscale ale administraţiilor publice. Acesta este cazul reducerilor fiscale, scutirilor şi deducerilor, deoarece ele intră direct în calculul obligaţiilor fiscale. Acesta va fi şi cazul creditelor fiscale care nu sunt de plătit, deoarece valoarea lor pentru contribuabil este limitată la dimensiunea obligaţiilor lor fiscale. Prin contrast, acesta nu este cazul creditelor fiscale de plătit, care, prin definiţie, pot afecta atât necontribuabilii, cât şi contribuabilii. Deoarece sunt exigibile, creditele fiscale de plătit sunt clasificate ca cheltuieli şi înregistrate ca atare, la valoarea lor totală. Veniturile din impozite ale administraţiilor publice vor fi, prin urmare, respectivele obligaţii, fără să existe reduceri pentru creditele fiscale de plătit acordate, iar cheltuielile administraţiilor publice vor include toate creditele fiscale de plătit acordate. Aceasta nu are niciun impact asupra capacităţii/necesarului net de finanţare al administraţiilor publice, dar are un impact atât asupra sarcinii fiscale, cât şi asupra cheltuielilor administraţiilor publice şi asupra raporturilor corespunzătoare care au ca numitor PIB-ul. Prezentarea datelor statistice permite calculul creditelor fiscale pe bază netă.
Sumele de înregistrat
20.169. Înregistrarea corectă a veniturilor fiscale este esenţială pentru măsurarea activităţilor şi performanţei administraţiilor publice. Sumele de înregistrat ar trebui să corespundă sumelor pentru care există o mare

probabilitate de a fi efectiv colectate de către administraţiile publice: aceasta implică faptul că sumele declarate dar considerate necolectabile nu ar trebui să fie înregistrate ca venituri.
Sumele necolectabile
20.170. În toate cazurile, ar trebui să fie înregistrate doar sumele cu privire la care administraţiile publice consideră în mod realist că vor fi colectate. Impozitele necolectabile nu ar trebui să fie contabilizate în capacitatea/necesarul net de finanţare al administraţiilor publice şi, în general, nu în veniturile totale. Prin urmare, impactul impozitelor şi al cotizaţiilor sociale înregistrate în sistem în conformitate cu principiul dreptului constatat asupra capacităţii/necesarului net de finanţare al administraţiilor publice este echivalent, pentru o perioadă de timp rezonabilă, cu sumele corespunzătoare încasate efectiv. Normele de înregistrare a impozitelor şi a cotizaţiilor sociale sunt explicate în capitolul 4.
Momentul înregistrării
Înregistrarea în conformitate cu principiul dreptului constatat
20.171. În cazul principiului dreptului constatat, fluxurile se înregistrează în momentul în care valoarea economică este creată, transformată, schimbată, transferată sau lichidată. Este diferită de înregistrarea în funcţie de momentul plăţii efective şi, în principiu, de înregistrarea în funcţie de scadenţă, definită ca momentul cel mai târziu în care se pot face plăţile fără comisioane/majorări sau penalităţi suplimentare. Orice perioadă de timp între momentul în care o plată este exigibilă şi momentul în care este efectiv efectuată este contabilizată prin înregistrarea unei sume de încasat sau a unei sume de plătit în conturile financiare. Înregistrarea în SEC se face în conformitate cu principiul dreptului constatat. Pentru unele operaţiuni, cum ar fi plata dividendelor sau unele transferuri specifice, se utilizează scadenţa.
Înregistrarea impozitelor în conformitate cu principiul dreptului constatat
20.172. Pentru administraţiile publice, înregistrarea veniturilor şi a creanţelor concomitent cu evenimentul determinant este deosebit de dificilă deoarece, adesea, înregistrările administraţiilor publice, de exemplu cele privind impozitele, se bazează pe încasări. Atunci când impozitele exigibile sunt calculate utilizând evaluările de impozite datorate, există un risc de supraînregistrare a veniturilor fiscale, care reprezintă un agregat esenţial al finanţelor publice.
20.173. Perioada de timp dintre momentul în care o operaţiune este înregistrată ca angajament în conturile nefinanciare şi momentul în care se face efectiv plata este acoperită prin înregistrarea unui cont de primit în contul financiar din conturile unei părţi şi a unui cont de plătit în conturile celeilalte părţi. În cazurile în care se efectuează o plată în avans către administraţiile publice, care acoperă două sau mai multe perioade contabile, în contul financiar al administraţiilor publice se înregistrează un cont de plătit, care reprezintă o formă de acordare de împrumut, corespunzând sumelor datorate în perioadele viitoare. Acest pasiv se lichidează atunci când se înregistrează sumele datorate corespunzătoare operaţiunii în perioadele viitoare. Cu toate acestea, înregistrarea unui astfel de pasiv se efectuează numai atunci când administraţiile publice au, în mod legal sau printr-o obligaţie implicită, obligaţia de a efectua o rambursare către plătitor corespunzătoare sumelor plătite în avans, dacă evenimentul impozabil nu survine.
20.174. În conformitate cu înregistrarea în conformitate cu principiul dreptului constatat, impozitele ar trebui să fie înregistrate în momentul în care au loc activităţile, operaţiunile sau celelalte evenimente care generează obligaţia de a plăti impozite - cu alte cuvinte, atunci când se petrec evenimentele impozabile - şi nu atunci când plăţile sunt scadente sau când sunt realizate efectiv. Acest moment este, de obicei, atunci când venitul este obţinut sau atunci când are loc o operaţiune (cum ar fi achiziţionarea de bunuri şi servicii) care generează obligaţia, în măsura în care obligaţia fiscală poate fi măsurată în mod fiabil. Diversele măsuri instituţionale instituite în vederea impozitării (existenţa sau absenţa evaluărilor, de exemplu registrele fiscale) poate duce, în practică, la utilizarea de metode diferite de înregistrare, în funcţie de caracteristica impozitului. Astfel, în special atunci când nu sunt disponibile evaluări fiabile sau atunci când sumele care este puţin probabil să fie colectate nu pot fi estimate cu precizie, metoda înregistrării pe baza încasărilor ajustate în funcţie de timp este considerată un substitut acceptabil pentru înregistrarea pe baza drepturilor constatate.
20.175. În practică, în situaţia în care impozitele sunt întemeiate pe evaluări, este permisă o anumită flexibilitate în ceea ce priveşte momentul înregistrării în cazul în care măsurarea nu se poate efectua într-un mod fiabil înainte de momentul evaluării. În special, pentru impozitele pe venit, sistemele de impozitare pot necesita crearea unui registru fiscal sau a unei alte forme de calcul fiscal înainte ca sumele reprezentând impozitele datorate să fie cunoscute într-un mod fiabil, luând în considerare modificările ratelor de impozitare şi rectificările finale. Acest moment, care ar putea fi cel în care comportamentul economic al gospodăriilor populaţiei este afectat, este un moment acceptabil pentru înregistrare. Acesta nu este reprezentat neapărat de perioada contabilă în care este primită plata.
Dobânzi
20.176. Dobânda este o cheltuială efectuate de un debitor pentru utilizarea fondurilor altei unităţi. În temeiul condiţiilor instrumentului financiar convenit între părţi, dobânzile (D.41) reprezintă suma pe care debitorul are obligaţia să o achite creditorului într-o perioadă dată fără a reduce suma reprezentând principalul exigibil.
20.177. Dobânda se clasifică în cadrul veniturilor din proprietate (D.4). Spre deosebire de dividende (D.421), dobânzile (D.41) îndreptăţesc deţinătorul/împrumutătorul la un venit fix şi predeterminat (sau în conformitate cu o referinţă convenită în cazul unei rate fluctuante a dobânzii). Dobânda este, de obicei, un element de cost major al administraţiilor publice, deoarece, pe piaţă, administraţiile publice reprezintă adesea împrumutaţi structurali.
20.178. În cadrul sistemului, dobânzile sunt înregistrate pe baza principiului dreptului constatat, adică dobânzile se înregistrează ca acumulându-se în mod continuu în timp către creditor, calculate la valoarea principalului exigibil.
20.179. Există două metode prin care valoarea unui titlu de valoare emis la o valoare mai mică decât cea nominală poate fi determinată în timpul vieţii sale, în cazul în care rata în vigoare a dobânzii este diferită de rata în vigoare la momentul emisiunii. Metoda debitorului este din perspectiva unităţii care a emis titlul de valoare, iar metoda creditorului este din perspectiva unităţii care deţine titlul de valoare. Conform metodei debitorului, rata dobânzii convenite la început este utilizată pe toată durata de viaţă a titlului de valoare. Conform metodei creditorului, rata actuală a dobânzii este utilizată pentru a evalua dobânda corespunzătoare între două momente oarecare din durata de viaţă a titlului de valoare.
20.180. Dobânda produsă este înregistrată conform metodei debitorului, adică: pe baza ratei sau a randamentului care prevalează în momentul creării instrumentului financiar. Astfel, cheltuielile cu dobânzile care se înregistrează pentru titlurile de natura datoriei cu dobândă fixă nu variază în timp în concordanţă cu fluctuaţiile pieţei, în pofida faptului că valoarea de piaţă a titlurilor de valoare fluctuează şi că, în consecinţă, costurile de oportunitate pentru menţinerea acestei datorii variază. În acest mod, cheltuielile cu dobânzile evită volatilitatea pe care metoda creditorului ar genera-o. Răscumpărarea titlurilor de valoare de pe piaţă, cu o primă sau cu o reducere faţă de principalul exigibil, nu determină nicio înregistrare în venituri sau cheltuieli la momentul cumpărării sau mai târziu. În schimb, orice valoare de răscumpărare cu o primă sau cu o reducere reflectă definitivarea, înregistrată în conturile financiare, a unui câştig sau a unei pierderi din deţinere care a fost angajată în trecut şi care a fost înregistrată în conturile de reevaluare la momentul respectiv.
20.181. Înregistrarea dobânzii ca acumulare continuă are drept consecinţă, de exemplu pentru un titlu de valoare, faptul că impozitul pe dobânda produsă se înregistrează începând cu momentul în care titlu de valoare a fost emis şi nu se aşteaptă momentul plăţii primul cupon (adesea în anul următor, în cazul clasic al unui titlu de valoare cu o plata a cuponului anuală). Aceasta înseamnă, de asemenea, că dobânda produsă aferentă titlurilor de valoare începe să apară ca pasiv de îndată ce dobânda emisă este reinvestită în activul financiar aferent. Ca urmare, stocul de dobândă produsă exigibilă este întotdeauna de adăugat la valoarea principalului instrumentului aferent şi, ulterior, orice plăţi de dobânzi reduc pasivele debitorului. Acest principiu de bază vizează toate instrumentele financiare purtătoare de dobândă.
20.182. În multe ţări, obligaţiunile sau titlurile de stat sunt emise în tranşe fungibile, pe o perioadă de câţiva ani, în aceleaşi condiţii de rată nominală a dobânzii. Deoarece randamentul pieţei la momentul vânzării ulterioare a tranşelor variază, fiecare tranşă este vândută efectiv cu o primă sau cu o reducere. Astfel, rata dobânzii convenite la momentul emiterii obligaţiunilor este utilizată pentru calcularea dobânzii, care va fi diferită pentru fiecare tranşă, reflectând amortizări diferite pentru prima sau reducerea în cauză, într-un mod similar cu amortizarea reducerilor pentru obligaţiunile cu cupon zero.
20.183. Preţul de emisiune al obligaţiunilor şi titlurilor emise în transe fungibile şi purtătoare de cupoane include o sumă pentru cupoane angajate până la data respectivă, care sunt efectiv "vândute" la emiterea lor. Aceste cupoane vândute nu reprezintă nici venituri ale administraţiilor publice la momentul vânzării, nici nu sunt tratate ca primă. În schimb, ele sunt privite ca avans financiar:
Obligaţiunile cu discount şi obligaţiunile cu cupon zero
20.184. Obligaţiunile cu cupon zero sunt instrumente prin care debitorul nu are nicio obligaţie de a face vreo plată către creditor până la rambursarea obligaţiunii. Valoarea principalului împrumutat este mai mică decât valoarea obligaţiunii care va fi rambursată de către debitor. În fapt, pasivul debitorului este descărcat printr-o plată unică la scadenţă care acoperă atât valoarea principalului, cât şi dobânda produsă pe durata de viaţă a instrumentului. Diferenţa dintre suma rambursată la sfârşitul contractului şi suma iniţială luată cu împrumut este dobânda şi este repartizată de-a lungul perioadelor contabile dintre începutul şi sfârşitul contractului. Dobânda produsă în fiecare perioadă este tratată ca şi cum ar fi plătită de către debitor şi apoi reinvestită ca sumă suplimentară aferentă aceluiaşi pasiv. Cheltuielile cu dobânzile şi creşterile pasivului sunt apoi înregistrate simultan în fiecare perioadă.
20.185. Creşterea treptată a valorii de piaţă a unei obligaţiuni atribuibilă cumulului dobânzilor produse şi reinvestite reflectă o creştere a principalului exigibil, adică a valorii activului.
20.186. Acelaşi principiu se aplică obligaţiunilor reduse sau obligaţiunilor emise cu o primă. În acest caz, cheltuielile cu dobânzile care se înregistrează reprezintă suma dobânzilor produse aferente cuponului, astfel cum se specifică în contract, plus suma produsă în fiecare perioadă atribuibilă diferenţei dintre preţul de rambursare şi preţul de emisiune.
Titlurile de valoare indexate
20.187. Titlurile de valoare indexate sunt instrumente financiare, de obicei obligaţiuni pe termen lung, pentru care sumele corespunzând plăţilor periodice şi/sau principalului sunt indexate în funcţie de un indice de preţ sau de un alt indice. Orice plăţi suplimentare către creditori efectuate din cauza variaţiilor indicelui sunt considerate dobândă, inclusiv majorarea principalului, care trebuie înregistrate ca acumulându-se în mod continuu. Atunci când valoarea principalului este corelată cu un indice, diferenţa dintre preţul final de rambursare şi preţul de emisiune este tratată ca dobândă angajată pe durata de viaţă a activului, în plus faţă de orice dobândă datorată în perioada respectivă.
Instrumente financiare derivate
20.188. În SEC, definitivarea operaţiunilor swap nu se consideră că generează venit din proprietate. Definitivările aferente instrumentelor financiare derivate sunt operaţiuni financiare care se înregistrează în momentul schimbului efectiv de instrumente financiare.
Deciziile judecătoreşti
20.189. În situaţia în care o instanţă judecătorească hotărăşte că trebuie plătită o despăgubire sau că o operaţiune trebuie anulată, rezultând din sau legată de evenimente din trecut, momentul înregistrării cheltuielilor sau a veniturilor este cel în care solicitanţii au un drept automat şi incontestabil asupra unei anumite sume care poate să fie determinată individual şi în care este improbabil ca solicitanţii să nu solicite ceea ce li se cuvine. În cazul în care instanţa judecătorească stabileşte doar un principiu de despăgubire sau în cazul în care creanţele trebuie să fie revizuite în sensul eligibilităţii şi al determinării sumei de către serviciile administrative, cheltuielile sau veniturile se înregistrează de îndată ce valoarea obligaţiei este determinată în mod fiabil.
Cheltuielile militare
20.190. Sistemele militare de armament, care cuprind vehicule şi alte echipamente precum nave de război, submarine, avioane militare, tancuri, purtătoare şi lansatoare de rachete etc. sunt utilizate continuu în producţia

de servicii de apărare. Acestea reprezintă active fixe, precum cele utilizate continuu mai mult de un an în producţia civilă. Achiziţionarea lor este înregistrată ca formare de capital fix brut, adică sub formă de cheltuieli de capital. Produsele cu utilizare unică, cum ar fi muniţia, proiectilele, rachetele şi bombele sunt tratate ca stocuri militare. Cu toate acestea, unele tipuri de rachete balistice sunt considerate ca oferind un serviciu continuu de descurajare şi, prin urmare, îndeplinesc criteriile generale de clasificare ca active fixe.
20.191. Momentul înregistrării achiziţionării activului este momentul transferului dreptului de proprietate asupra activului. În cazul contractelor pe termen lung care implică sisteme complexe, momentul înregistrării transferului de active ar trebui să fie la livrarea efectivă a activelor, nu în momentul încasărilor. Dacă unele contracte pe termen lung cuprind suplimentar furnizarea de servicii, cheltuielile administraţiilor publice ar trebui înregistrate în momentul prestării serviciilor, înregistrate separat de transferul activelor.
20.192. Dacă echipamentul militar este oferit în leasing, operaţiunea este înregistrată invariabil ca un leasing financiar şi nu ca un leasing operaţional. Aceasta implică faptul că înregistrarea unei achiziţii de active militare are drept contrapartidă angajarea unui împrumut imputat de către administraţiile publice utilizatoare. Prin urmare, plăţile efectuate de către administraţiile publice sunt înregistrate ca plăţi pentru serviciul datoriei, o parte ca rambursare a împrumutului, iar o altă parte ca dobândă.
Relaţiile administraţiilor publice cu societăţile publice
Investiţiile de tip participaţii în societăţi publice şi distribuirea câştigurilor
20.193. Unităţile administraţiei publice au o relaţie strânsă cu societăţile publice şi cu cvasisocietăţile pe care le deţin. În pofida acestei relaţii strânse, fluxurile dintre o unitate a administraţiilor publice şi societatea sau cvasisocietatea pe care o controlează, aferente investiţiilor de participaţii sunt tratate în acelaşi mod cu fluxurile dintre orice societate şi proprietarii săi: investiţii de tip participaţii de la investitor în unitatea în care s-a investit; distribuirea câştigurilor de către unitatea în care s-a investit către investitor.
Investiţiile de tip participaţii
20.194. O investiţie de participaţii are loc atunci când agenţii economici plasează fonduri la dispoziţia societăţilor în schimbul promisiunii obţinerii în viitor de dividende sau de alte tipuri de câştiguri. Suma investita este denumită capitalul propriu şi este o parte din fondurile proprii ale societăţii care dispune de un grad ridicat de libertate în modul de utilizare a acestora. În schimb, deţinătorii primesc acţiuni sau alte forme de participaţii. Acestea reprezintă drepturi de proprietate asupra societăţilor şi cvasisocietăţilor şi îndreptăţesc deţinătorii la:
(a) o parte din orice dividende (sau retrageri de venituri din cvasisocietăţi) plătite la alegerea societăţii, dar nu în raport cu un venit fix şi predeterminat; precum şi
(b) o parte din activele nete ale societăţii în caz de lichidare a acesteia din acest motiv, acţiunile fiind active financiare.
20.195. Este important să se facă distincţie între retragerea de participaţii de către societate în beneficiul proprietarului acesteia şi rentabilitatea investiţiilor de participaţii, în special veniturile câştigate sub formă de dividende. Numai distribuirile regulate din venitul întreprinderii sunt înregistrate ca dividende de către societăţi sau ca retrageri de venituri în cazul cvasisocietăţilor. Plăţile cu valoare mare şi neregulate către deţinător sunt înregistrate ca retragere de participaţii.
20.196. Este necesar să se determine dacă plăţile efectuate de administraţiile publice către societăţile publice reprezintă cheltuieli ale administraţiilor publice sau achiziţionare a unui activ, reprezentând astfel o operaţiune financiară, şi invers, dacă distribuirile către administraţiile publice de către societăţi publice sunt venituri ale administraţiilor publice sau o operaţiune financiară.
Infuziile de capital
Subvenţiile şi infuziile de capital
20.197. Subvenţiile sunt transferuri curente, de obicei făcute în mod regulat, de la administraţiile publice sau, ocazional, de la restul lumii, către producătorii care influenţează nivelurile lor de producţie, preţurile la care producţiile lor sunt vândute sau remunerarea factorilor de producţie.
20.198. Plăţile cu valoare mare şi neregulate către societăţi publice, denumite adesea "infuzii de capital", nu sunt subvenţii. Acestea reprezintă evenimente care vizează capitalizarea sau recapitalizarea societăţii beneficiare, fiind puse la dispoziţia acesteia din urmă pe termen lung. Potrivit "testului infuziei de capital", astfel de infuzii de capital sunt fie transferuri de capital, fie achiziţii de participaţii, fie o combinaţie a acestora. Cele două cazuri sunt după cum urmează:
(a) o plată care urmăreşte să acopere pierderi acumulate, excepţionale sau viitoare sau care este efectuată pentru a pune în aplicare politici publice este înregistrată ca un transfer de capital. Pierderile excepţionale sunt pierderi mari înregistrate într-o singură perioadă contabilă în conturile unei întreprinderi, care de obicei provin din reevaluarea la valori inferioare a activelor din contul de patrimoniu, astfel încât societatea este ameninţată de dificultăţi financiare (fonduri proprii negative, risc de insolvenţă...).
(b) o plată prin care administraţiile publice acţionează în calitate de acţionar, în sensul că preconizează în mod justificat că vor beneficia de o rată suficientă de recuperare a investiţiei sub formă de dividende sau de câştiguri din deţinere reprezintă achiziţionare de participaţii. Societatea trebuie să beneficieze de un grad mare de libertate în modul de a utiliza fondurile puse la dispoziţie. În situaţia în care investitorii privaţi participă la infuzia de capital, iar condiţiile pentru investitorii privaţi şi publici sunt similare, aceasta este o dovadă că plata este probabil să reprezinte o achiziţionare de participaţii.
20.199. În multe cazuri, plăţile efectuate de unităţi ale administraţiilor publice către societăţi publice sunt destinate să compenseze pierderile din trecut sau din viitor. Plăţile efectuate de administraţiile publice sunt tratate ca achiziţii de participaţii numai în cazul în care există dovezi suficiente cu privire la rentabilitatea viitoare a societăţii şi la capacitatea sa de a plăti dividende.
20.200. Având în vedere că infuziile de capital cresc fondurile proprii ale unităţii în care s-a investit, este probabil să ducă şi la o creştere a participaţiei investitorului în unitatea în care s-a investit. Acesta este în mod automat cazul acelor societăţi cu capital 100 % public a căror participaţie este reprezentată de valoarea fondurilor proprii. O astfel de creştere a participaţiei nu este utilizată ca un criteriu pentru a judeca natura infuziei de capital; în schimb, aceasta conduce la o înregistrare în contul de reevaluare atunci când infuzia se înregistrează ca transfer de capital, precum şi la o înregistrare în conturile financiare atunci când infuzia se înregistrează ca majorare de participaţie.
Normele aplicabile în circumstanţe speciale
20.201. Infuziile de capital efectuate în contextul privatizării, atunci când privatizarea este de aşteptat să se petreacă în termen mai mic de un an, sunt înregistrate ca o operaţiune cu participaţii corespunzând sumei care nu depăşeşte veniturile din privatizare, restul fiind supus testului infuziei de capital. Veniturile din privatizare sunt apoi utilizate pentru a rambursa infuzia de capital.
20.202. Infuziile de capital pot fi efectuate prin anulare de datorii sau prin preluare de datorii. Normele contabile aplicabile respectivelor evenimente determină faptul că plata reprezintă un transfer de capital, cu excepţia cazurilor de privatizare în care reprezintă achiziţionare de participaţii, a căror valoare se încadrează în suma încasată din privatizare.
20.203. Infuziile de capital în natură, prin furnizarea de active nefinanciare, sunt fără impact asupra capacităţii/necesarului net de finanţare. Când se preconizează că infuzia generează o rată suficientă de recuperare a investiţiei, aceasta este tratată ca modificări de clasificare sectorială sau de structură (K.61), activul furnizat intrând în contul de patrimoniu al societăţii prin cealaltă modificare a volumului conturilor de active. Când se preconizează că infuzia nu generează o rată suficientă de recuperare a investiţiei, se înregistrează un transfer de capital (ajutoare pentru investiţii, D.92) împreună cu o înregistrare în contrapartidă în cedarea de active nefinanciare (P.5 sau NP).
Operaţiunile fiscale
20.204. Operaţiunile fiscale sunt efectuate de către administraţiile publice şi sunt finanţate din buget în conformitate cu procedurile bugetare uzuale. Cu toate acestea, unele operaţiuni provenind de la unităţi ale administraţiilor publice pot implica intervenţia entităţilor care nu sunt administrate conform cadrului juridic al administraţiilor publice, incluzând societăţi publice. Deşi acestea nu vor fi raportate în buget şi ar putea scăpa procedurilor de control uzuale, este adecvat să fie înregistrate ca venituri şi cheltuieli ale administraţiilor publice. Aceasta deoarece SEC recunoaşte situaţia în care administraţiile publice reprezintă partea principală într-o operaţiune, iar societatea publică acţionează ca un agent.
Distribuirile societăţilor publice
Dividende versus retrageri de participaţii
20.205. Câştigurile din investiţii de tip participaţii în societăţi publice pot fi înregistrate ca o operaţiune de distribuire, de obicei dividende, sau ca o operaţiune financiară. Dividendele sunt venituri din proprietate. Resursele disponibile pentru distribuirea de dividende sunt reprezentate de venitul întreprinderii. Astfel, resursele din care se plătesc dividendele nu ar include nici încasările obţinute din vânzări de active, nici distribuirile de câştiguri din reevaluare. Dividende finanţate din, sau bazate pe, astfel de surse sunt înregistrate ca retragere de participaţii. Aceleaşi principii de bază se aplică şi retragerilor din veniturile cvasisocietăţilor.
20.206. Plăţile cu valoare mare şi neregulate sau plăţile care depăşesc venitul anual al întreprinderii sunt denumite superdividende. Acesta sunt finanţate din rezerve acumulate sau din vânzarea de active şi sunt înregistrate ca retragere de participaţii egală cu diferenţa dintre plată şi venitul întreprinderii corespunzător perioadei contabile relevante. În absenţa unui indicator al venitului întreprinderii, este utilizat ca substitut profitul din exploatare din conturile întreprinderii.
20.207. Dividendele intermediare sunt înregistrate ca venit din proprietate (D.42) în măsura în care acestea pot fi corelate cu veniturile acumulate ale societăţii. În practică, trebuie îndeplinite două condiţii:
(a) societatea care efectuează această plată întocmeşte conturi aferente unor perioade scurte disponibile publicului, iar plata se bazează pe cel puţin două trimestre;
(b) plata intermediară ar trebui să fie proporţională cu dividendele plătite în anii precedenţi, în concordanţă cu rata uzuală de recuperare a investiţiei de către acţionari şi cu tendinţa de creştere a societăţii.
Dacă aceste condiţii nu sunt îndeplinite, plata intermediară se înregistrează ca avans financiar, clasificată în alte conturi de primit/de plătit (F.8), până când se determină rezultatul anual, având în vedere necesitatea de a efectua testul privind superdividendul, mai exact compararea dividendelor intermediare cu venitul întreprinderii în anul respectiv.
Impozite versus retrageri de participaţii
20.208. Impozitele au o bază juridică şi se află sub controlul unei proceduri legislative. Aceste operaţiuni, care survin prin acord comun, constituie principalele venituri ale administraţiilor publice.
20.209. Cu toate acestea, se poate întâmpla uneori ca o operaţiune descrisă ca impozit în documentele juridice să nu fie înregistrată ca atare în SEC. Un exemplu este cazul unei privatizări indirecte. În cazul în care o societate publică de tip holding vinde participaţia sa într-o altă societate publică şi remite o parte din încasări administraţiilor publice sub forma unui impozit, sau este datoare cu un impozit generat de evenimentul de privatizare şi de câştigurile realizate în consecinţă, încadrate ca impozit pe câştigurile de capital, plata se înregistrează ca o operaţiune financiară.
Privatizarea şi naţionalizarea
Privatizarea
20.210. Privatizarea implică în mod obişnuit vânzarea de către administraţiile publice a unor acţiuni sau a altor forme de participaţie într-o societate publică. Veniturile din privatizare nu sunt venituri ale administraţiilor publice, ci o operaţiune financiară înregistrată în contul financiar, fără nici un impact asupra deficitului/excedentului administraţiilor publice, deoarece acest eveniment este neutru din punct de vedere al valorii nete, fiind o reclasificare a activelor (AF.5 în raport cu AF.2) în contul de patrimoniu al administraţiilor publice. O vânzare directă de active nefinanciare, cum ar fi mai degrabă clădiri şi terenuri decât o întreagă societate, se înregistrează în contul de capital ca cedare de active fixe sau de active neproduse nefinanciare, cu excepţia situaţiei în care este efectuată în contextul restructurării societăţii.
20.211. Orice cumpărare de servicii pentru a îndeplini acest proces ar trebui, totuşi, să fie înregistrată ca un consum intermediar al administraţiilor publice şi nu ar trebui eliminată din calcularea veniturilor nete obţinute

din privatizare. Astfel, veniturile din privatizare se înregistrează la valoarea brută în conturile financiare.
Privatizările indirecte
20.212. Privatizarea se poate efectua în cadrul unor acorduri instituţionale mai complicate. De exemplu, activele unei societăţi publice pot fi vândute de către o societate publică holding sau de către o altă societate publică, controlate de administraţiile publice, încasările revenind, total sau parţial, administraţiilor publice. În toate cazurile, plata către administraţiile publice a încasărilor rezultate din vânzarea de active în acest mod se înregistrează ca o operaţiune financiară, indiferent de modul în care este prezentată în contabilitatea administraţiilor publice sau a filialei sale, cu o scădere simultană a numărului de acţiuni şi a altor participaţii corespunzând lichidării parţiale a activelor societăţii holding. Orice venituri din privatizare reţinute de societatea holding sunt încasări din privatizare ale administraţiilor publice reinvestite prin intermediul unei infuzii de capital, care în continuare sunt supuse testului infuziei de capital pentru a determina natura plăţii.
20.213. De asemenea, poate exista situaţia în care societatea publică de tip holding sau altă societate publică acţionează ca o "agenţie de restructurare". Într-un astfel de context, încasările din vânzare pot să nu fie plătite administraţiilor publice, ci păstrate de către agenţia de restructurare pentru a infuza capital în alte întreprinderi. În cazul în care unitatea de restructurare, indiferent de statutul ei juridic, acţionează ca un agent direct al administraţiilor publice, funcţia ei principală este de a restructura şi de a modifica statutul de proprietate al societăţilor publice şi de a direcţiona fonduri de la o unitate la alta. Clasificarea unităţii va fi în mod normal în cadrul sectorului administraţiilor publice. Totuşi, atunci când unitatea de restructurare este o societate holding care controlează un grup de filiale, doar o mică parte a activităţii sale fiind dedicată direcţionării de fonduri în modul descris mai sus, în numele administraţiilor publice şi pentru scopuri din sfera politicilor publice, societatea publică de tip holding este clasificată într-unul dintre sectoarele societăţilor în funcţie de activitatea lor principală, iar operaţiunile efectuate în numele administraţiilor publice trebuie sa fie reclasate în sectorul administraţiile publice.
Naţionalizarea
20.214. Naţionalizare înseamnă trecerea sub controlul administraţiilor publice a unor active specifice sau a unei întregi societăţi, de obicei prin achiziţionarea majorităţii sau a totalităţii participaţiilor în societate.
20.215. Naţionalizarea ia de obicei forma unei achiziţionări de acţiuni: administraţiile publice cumpără toate sau o parte din acţiunile societăţii la preţul de piaţă - sau la un preţ suficient de apropiat, având în vedere practicile de piaţă uzuale în raport cu evaluarea societăţilor având acelaşi obiect de activitate. Operaţiunea se face prin acord comun, chiar dacă precedentul proprietar poate avea puţine şanse să refuze oferta sau să negocieze preţul. Achiziţionarea de acţiuni este o operaţiune financiară care se înregistrează în contul financiar.
20.216. În mod excepţional, administraţiile publice pot dobândi dreptul de proprietate asupra unei societăţi prin intermediul unei alocări de fonduri sau al unei confiscări: schimbarea dreptului de proprietate asupra activelor nu este rezultatul unei operaţiuni efectuate de comun acord. Nu există nicio plată către proprietari sau o astfel de plată efectuată nu reflectă valoarea justă a activelor. Diferenţa dintre valoarea de piaţă a activelor achiziţionate şi orice despăgubire prevăzută este înregistrată ca o confiscare necompensată în contul altor modificări de volum al activelor.
Operaţiunile cu banca centrală
20.217. În practică se observă două tipuri de plăţi efectuate de banca centrală către administraţiile publice:
(a) plăţile efectuate în mod regulat, de obicei sub formă de dividende, bazate pe activitatea curentă a băncii centrale (cum ar fi gestionarea rezervelor de valută străină). Aceste plăţi sunt înregistrate ca dividende atâta timp cât nu sunt mai mari decât un indicator al venitului net din exploatare, constituit din venitul net din proprietate, minus costuri şi orice alt transfer. Sumele în excedent faţă de această sumă se înregistrează ca o reducere de participaţie;
(b) plăţi excepţionale în urma vânzării sau reevaluării activelor de rezervă. Aceste plăţi sunt înregistrate ca retragere de participaţii. Justificarea este aceea că valoarea acestor active afectează valoarea pasivelor sub formă de participaţii ale băncii centrale, precum şi activele sub formă de participaţii ale administraţiilor publice. Astfel, câştigurile din deţinere aferente activelor de rezervă ale băncii centrale au drept contrapartidă activele sub formă de participaţie ale administraţiilor publice prin intermediul pasivelor sub forma de participaţie ale băncii centrale.
Plăţile efectuate de administraţia centrală către banca centrală se înregistrează într-un mod similar celui pentru alte societăţi publice. În speţă, plăţile cu valoare mare sunt supuse "testului infuziei de capital" pentru a determina caracterul plăţilor.
Restructurările, fuziunile, şi reclasificările
20.218. Când o societate publică este restructurată, activele şi pasivele financiare pot apărea sau dispărea, ceea ce reflectă relaţii financiare noi. Aceste modificări sunt înregistrate ca modificări de clasificare sectorială sau de structură în contul altor modificări de volum al activelor. Un exemplu de astfel de restructurare este cel în care o societate este împărţită în două sau mai multe unităţi instituţionale, rezultând active şi pasive financiare noi.
20.219. Pe de altă parte, cumpărarea de acţiuni şi de alte participaţii într-o societate ca parte a unei fuziuni se înregistrează ca operaţiune financiară între societatea cumpărătoare şi proprietarul precedent.
20.220. Orice modificare în clasificarea activelor şi pasivelor care nu este legată de restructurare sau de modificări de clasificare sectorială, cum ar fi monetizarea sau demonetizarea aurului, este înregistrată ca o modificare în clasificarea activelor sau pasivelor în contul altor modificări de volum al activelor.
Operaţiunile cu datorii
20.221. Operaţiunile cu datorii pot fi deosebit de importante pentru sectorul administraţiilor publice, deoarece acestea reprezintă adesea o modalitate a administraţiilor publice de a oferi ajutor economic altor unităţi. Înregistrarea acestor operaţiuni este tratată în capitolul 5. Principiul general pentru orice ştergere sau preluare de datorii ale unei unităţi de către o altă unitate, efectuate de comun acord, este de a se recunoaşte faptul că există un transfer voluntar de patrimoniu între cele două unităţi. Aceasta înseamnă că operaţiunea în contrapartidă corespunzătoare pasivului preluat sau creanţei şterse este un transfer de capital. De obicei nu are loc un flux monetar, iar acest fapt poate fi caracterizat ca un transfer de capital în natură.
Preluarea de datorii, anularea de datorii şi scoaterea din evidenţele contabile a datoriilor
Preluarea şi anularea de datorii
20.222. Preluarea de datorii înseamnă asumarea de către o unitate a responsabilităţii pentru pasivele aflate în stoc ale altei unităţi către un creditor. Aceasta se întâmplă frecvent în situaţia în care administraţiile publice au garantat o datorie a altei unităţi, iar garanţia este executată sau activată.
20.223. În situaţia în care administraţiile publice preiau o datorie, operaţiunea în contrapartidă a noului pasiv al administraţiilor publice este un transfer de capital în favoarea debitorului intrat în incapacitate de plată. Cazul în care un activ financiar este înregistrat în contrapartidă trebuie examinat cu grijă. Există două contexte diferite:
(a) un activ efectiv preexistent este achiziţionat în raport cu un terţ, la fel ca în cazul asigurărilor garantate ale exporturilor. Astfel, administraţiile publice înregistrează, ca operaţiune în contrapartidă pentru noul pasiv, achiziţionarea unui activ financiar egal cu valoarea actuală a sumei preconizată a fi primită. Dacă această sumă este egală cu datoria preluată, nu sunt necesare înregistrări suplimentare. Dacă suma preconizată a fi recuperată este mai mică decât datoria preluată, administraţiile publice înregistrează un transfer de capital în contul diferenţei dintre pasivul angajat şi valoarea activului dobândit.
(b) administraţiile publice înregistrează pur şi simplu o creanţă în raport cu societatea beneficiară, care, în cele mai multe cazuri, este o societate publică în dificultate. În general, datorită valorii foarte ipotetice a acestei creanţe, nu se înregistrează nicio astfel de creanţă. Posibilele rambursări viitoare din partea beneficiarului vor fi înregistrate de administraţiile publice ca venit.
20.224. Plăţile datoriilor în numele altora sunt similare cu preluările de datorii, dar unitatea care efectuează plăţile nu preia întreaga datorie. Operaţiunile înregistrate sunt similare.
20.225. Anularea de datorii (sau iertarea de datorii) reprezintă lichidarea sau reducerea unei creanţe printr-un acord între creditor şi debitor. Creditorul înregistrează un transfer de capital de plătit în valoare egală cu suma anulată, iar cealaltă unitate înregistrează un transfer de capital de primit. Acordul comun este adesea presupus, chiar dacă nu este instituit în mod formal, în cazul creanţelor forfetare ale administraţiilor publice, cum ar fi împrumuturile către studenţi şi fermieri.
20.226. Preluările de datorii şi anulările de datorii de care beneficiază o entitate controlată rezultă într-o creştere a valorii participaţiei în unitatea în care s-a investit, care este reflectată în conturile de reevaluare. În cazul în care o administraţie publică are o datorie preluată de către o altă administraţie publică, ea înregistrează un venit din transfer de capital, o datorie nouă către unitatea care a preluat datoria sau ambele.
20.227. Preluările de datorii şi anulările de datorii efectuate în contextul privatizării sunt înregistrate ca operaţiuni cu participaţii corespunzătoare sumei care nu depăşeşte încasările din privatizare, restul fiind un transfer de capital, în scopul de a asigura neutralitatea contabilă a modului de desfăşurare a privatizării. Privatizarea trebuie să fie efectuată în decurs de un an.
20.228. În situaţia în care administraţiile publice debitoare se oferă să ramburseze datoria în avans la o valoare sub valoarea principalului care include dobânzi la arierate, evenimentul determină o înregistrare în contul de capital, având un impact asupra capacităţii/necesarului net de finanţare al administraţiilor publice, deoarece se presupune că există un ajutor nerambursabil din partea creditorului. În situaţia în care rambursarea anticipată determină plata unei penalităţi sau a unui comision în favoarea creditorului, astfel cum este prevăzut în contract, suma respectivă se înregistrează ca venit al creditorului. În cazul titlurilor de valoare, o răscumpărare de pe piaţă determină o înregistrare în conturile de reevaluare, cu excepţia situaţiei în care rambursarea anticipată este impusă deţinătorului de titluri de valoare.
20.229. Diferenţa de valoare în caz de vânzare către un terţ a creanţelor administraţiilor publice asupra altor administraţi publice determină o înregistrare a unui transfer de capital în conturile de capital, având un impact asupra deficitului public, deoarece natura creanţei implică o intenţie iniţială de a transmite un beneficiu, iar vânzarea este o modalitate de a efectua restructurarea datoriei.
20.230. Prin urmare, cheltuielile cu transferul de capital ale administraţiilor publice reprezintă un venit al debitorului, ca o recunoaştere a faptului că acesta este beneficiarul autentic al operaţiunii, înregistrarea în contul restului lumii corespunzând cheltuielilor administraţiilor publice creditoare. Pentru vânzător, valoarea de tranzacţionare a creanţei eliminate este valoarea principalului. Valoarea creanţei intră în noile conturi ale creditorului şi debitorului, adică, respectiv, în contul de patrimoniu bancar şi în conturile restului lumii - pentru poziţia investiţională internaţională, la valoarea sa redusă.
20.231. În cazuri mai rare, când reducerea negociată cu partea terţă sau cu un debitor care se oferă să răscumpere datoria sa reflectă numai modificările ratelor dobânzii de pe piaţă şi nu o modificare a solvabilităţii, se poate presupune că administraţiile publice creditoare acţionează ca investitori normali. Diferenţa, excluzând orice penalizare sau comision, este înregistrată în conturile de reevaluare. Un test este cel prin care se stabileşte dacă suma rambursată ar fi putut depăşi valoarea principalului.
Preluarea de datorii care implică un transfer de active nefinanciare
20.232. Dacă administraţiile publice doresc să diminueze povara datoriei unei societăţi publice, acestea pot, în plus faţă de datoriile preluate de către o unitate a administraţiei publice, să preia active nefinanciare, cum ar fi infrastructura de transport public. Această preluare de datorii, implicând un transfer de active nefinanciare către unitatea administraţiei publice, este considerată a fi efectuată de comun acord şi are exact acelaşi impact ca preluarea de datorii asupra capacităţii/necesarului net de finanţare al administraţiilor publice: suma reprezentând transferul de capital care se înregistrează în favoarea societăţii este egală cu valoarea datoriei preluate. O achiziţie de active nefinanciare are un efect negativ asupra capacităţii (+)/necesarului (-) net de finanţare.
Scoaterea din evidenţele contabile sau diminuarea valorii contabile a datoriilor
20.233. Scoaterea din evidenţele contabile a datoriilor înseamnă reducerea de către un creditor, în contul său de patrimoniu, a unei sume care îi este datorată, de obicei atunci când un creditor ajunge la concluzia că datoria are valoare mică sau zero, deoarece datoria nu va fi plătită: debitorul este în stare de faliment, a

dispărut sau nu poate fi urmărit în mod realist pentru recuperări care ar justifica diferitele costuri implicate. Diminuarea valorii contabile a datoriilor înseamnă reducerea de către un creditor, în contul său de patrimoniu, a valorii contabile a unui activ.
20.234. Diminuarea valorii contabile şi scoaterea din evidenţele contabile reprezintă acţiuni contabile interne efectuate de creditor, care adesea nu sunt recunoscute ca operaţiuni deoarece nu sunt efectuate de comun acord. Cu toate acestea, diminuarea valorii contabile şi scoaterea din evidenţele contabile nu înseamnă dispariţia creanţei asupra debitorului şi, prin urmare, adesea pot exista reveniri asupra diminuării valorii contabile şi, mai rar, asupra scoaterii din evidenţele contabile.
20.235. Diminuarea valorii contabile a unei datorii nu determină prin ea însăşi înregistrări în contul de patrimoniu al creditorului deoarece valoarea contabilă a datoriei reflectă deja valoarea de piaţă a instrumentului sau este la valoarea nominală în cazul împrumuturilor, cu excepţia situaţiei în care valoarea de piaţă este înlocuită cu valoarea contabilă redusă (în cazul în care valoarea contabilă redusă intră în conturile de reevaluare). În schimb, scoaterea din evidenţele contabile a unei datorii determină eliminarea activului din contul de patrimoniu al creditorului prin intermediul unei alte modificări a volumului reprezentată de suma scoasă - valoarea principalului pentru un împrumut, o valoare de piaţă pentru titlurile de valoare, cu excepţia cazului în care scoaterea din evidenţele contabile reflectă un eveniment care reprezintă o anulare de datorii. Astfel, spre deosebire de preluarea de datorii sau de anularea de datorii, scoaterea din evidenţele contabile a datoriilor şi diminuarea valorii contabile a datoriilor nu au niciun efect asupra capacităţii/necesarului net de finanţare.
Alte modalităţi de restructurare a datoriei
20.236. Restructurarea datoriei este un acord de a modifica termenii şi condiţiile plăţilor în serviciul unei datorii existente, de obicei în termeni mai favorabili pentru debitor. Instrumentul de datorie care este restructurat este considerat a fi lichidat şi înlocuit cu un nou instrument de datorie, având noi termeni şi condiţii. Dacă există o diferenţă de valoare între instrumentul de datorie lichidat şi noul instrument de datorie, operaţiunea este un tip de anulare de datorii, iar pentru a contabiliza diferenţa este necesar un transfer de capital.
20.237. Un swap de datorii contra participaţii are loc atunci când un creditor este de acord să înlocuiască o datorie pe care o deţine cu un titlu de valoare de tip participaţie. De exemplu, administraţiile publice pot conveni cu o întreprindere publică deţinută să accepte o creştere a participaţiei administraţiilor publice în întreprinderea publică în schimbul unui împrumut existent. Într-o astfel de situaţie, evenimentul ar trebui să fie supus testului infuziei de capital. Orice diferenţă între valoarea instrumentului de datorie lichidat şi a participaţiei recunoscute reprezintă un transfer de capital, generând o înregistrare în conturile de reevaluare.
20.238. Arieratele de datorii apar în situaţia în care un debitor nu plăteşte dobânda sau principalul la scadenţă. În mod normal, instrumentul de datorie nu se va modifica, dar cunoaşterea valorii datoriilor arierate poate furniza informaţii importante.
Cumpărarea de datorie la o valoare mai mare decât cea de piaţă
20.239. Achiziţionarea unei datorii la o valoare mai mare decât cea de piaţă este denumită la început acordare de împrumut concesional, iar mai târziu anulare de datorie. Ambele intenţionează să transmită un beneficiu, fiind astfel necesară înregistrarea unei cheltuieli cum ar fi un transfer de capital.
20.240. Anularea de datorie apare atunci când un debitor realizează o corespondenţă între instrumente de datorie şi active financiare care au fluxuri de plăţi în serviciul datoriei identice sau mai mari. Chiar şi atunci când instrumentele anulate au fost transferate la o entitate separată, poziţia brută ar trebui să fie totuşi înregistrată prin tratarea noii entităţi ca o unitate auxiliară şi consolidarea acesteia cu unitatea cu efectuează anularea. În cazul în care unitatea auxiliară este nerezidentă, aceasta este tratată ca o entitate cu scop special, iar operaţiunile administraţiilor publice cu această unitate ar trebui să fie tratate astfel cum este descris în secţiunea "Prezentarea datelor statistice financiare ale administraţiilor publice".
20.241. Datoria emisă în termeni preferenţiali sau concesionali. Nu există o definiţie precisă a împrumuturilor concesionale, dar este general acceptat că acestea apar atunci când unităţi din sectorul administraţiilor publice acordă împrumuturi altor unităţi astfel încât rata dobânzii contractuale este intenţionat situată sub rata dobânzii de pe piaţă aplicabilă în condiţii normale. Gradul de concesionalitate poate fi crescut cu ajutorul perioadelor de graţie, al frecvenţelor plăţilor şi al perioadei de maturitate favorabile debitorului. Deoarece termenii unui împrumut concesional sunt mai favorabili debitorului decât ar permite condiţiile de piaţă, împrumuturile concesionale includ efectiv un transfer de la creditor la debitor.
20.242. Împrumuturile preferenţiale sau concesionale sunt înregistrate la valoarea lor nominală la fel ca alte împrumuturi, dar un transfer de capital este înregistrat ca un element neinclus în bilanţ la punctul de origine al împrumutului egal cu diferenţa dintre valoarea contractuală a datoriei şi valoarea sa actuală, utilizând o rată de actualizare de piaţă relevantă. Nu există nicio rată a dobânzii de pe piaţă care ar trebui să fie utilizată pentru a măsura transferul de capital. Rata de referinţă a dobânzii comerciale, publicată de OCDE, poate fi aplicabilă în situaţia în care împrumutul este acordat de unul dintre statele membre.
Operaţiuni de anulare şi de salvare
20.243. Salvare (bailout) dintr-o iminenţă de insolvenţă înseamnă un plan de salvare dintr-o situaţie financiară dificilă. Este adesea folosit atunci când o unitate a administraţiei publice oferă asistenţă financiară pe termen scurt unei societăţi pentru a o ajuta să supravieţuiască unei perioade de dificultăţi financiare sau o infuzie de resurse financiare cu caracter mai permanent pentru a ajuta la recapitalizarea societăţii. Acţiunea de salvare a instituţiilor financiare este adesea denumită anulare financiară. Salvarea dintr-o iminenţă de insolvenţă implică adesea operaţiuni unice, foarte mediatizate, de valoare mare care, prin urmare, sunt uşor de identificat.
20.244. Intervenţia administraţiilor publice poate lua forme diverse. Exemple sunt următoarele:
(a) o administraţie publică poate garanta anumite pasive ale întreprinderii care are nevoie de asistenţă.
(b) o administraţie publică poate participa la capitalul social în condiţii excepţionale favorabile.
(c) o administraţie publică poate cumpăra active de la întreprinderea care are nevoie de asistenţă la preţuri mai mari decât valoarea lor reală de piaţă.
(d) o administraţie publică poate crea o entitate cu scop special sau un alt tip de organism public pentru a finanţa şi/sau administra vânzarea activelor sau pasivelor întreprinderii care are nevoie de asistenţă.
20.245. Garanţiile oferite de administraţiile publice în cadrul unei acţiuni de salvare sunt tratate ca garanţii unice cu risc incert acordate entităţilor aflate în dificultăţi financiare. Un exemplu este cazul în care entitatea nu este capabilă sau are dificultăţi mari în a-şi îndeplini obligaţiile, deoarece capacitatea sa de a realiza încasări este limitată sau capacitatea sa de a-şi comercializa activele este sever limitată din cauza unor evenimente excepţionale. Acest fapt va genera în mod normal o înregistrare a unui transfer de capital la momentul iniţial, ca şi cum garanţia ar fi fost executată, în valoare egală cu totalul garanţiilor acordate sau, în situaţia în care este disponibilă o estimare fiabilă, în valoare egală cu suma preconizată a fi executată, care reprezintă pierderea preconizată a administraţiilor publice. A se vedea, de asemenea, punctul 20.256.
20.246. Dacă administraţiile publice cumpără active de la întreprinderea care are nevoie de asistenţă, suma plătită va fi în mod normal mai mare decât cea corespunzătoare preţului real de piaţă al activelor. Cumpărarea este înregistrată la valoarea corespunzătoare preţului real de piaţă şi se înregistrează un transfer de capital în valoare egală cu diferenţa dintre preţul de piaţă şi suma totală plătită.
20.247. În cadrul unei acţiuni de salvare, administraţiile publice cumpără adesea împrumuturi de la instituţiile financiare la valoarea lor nominală şi nu la valoarea lor de piaţă. Chiar dacă împrumuturile sunt înregistrate la preţuri nominale, operaţiunea este împărţită prin înregistrarea unui transfer de capital şi a unei rubrici în conturile de reevaluare. Dacă există informaţii fiabile potrivit cărora unele împrumuturi sunt nerecuperabile, în întregime sau aproape în întregime, sau în cazul în care nu există informaţii fiabile cu privire la pierderea preconizată, aceste împrumuturi se contabilizează cu valoarea zero şi se înregistrează un transfer de capital la valoarea lor nominală anterioară.
20.248. Dacă o unitate instituţională publică este creată de administraţiile publice având ca unică sarcină asumarea gestionării acţiunilor de salvare, unitatea ar trebui să fie clasificată în sectorul administraţiilor publice. În cazul în care noua unitate este destinată să asigure un rol permanent, iar acţiunea de salvare reprezintă o atribuţie temporară, clasificarea ei ca unitate a administraţiei publice sau ca societate publică se face conform regulilor generale, astfel cum este descris în secţiunea de mai sus privind agenţiile de restructurare. Unităţile care cumpără active financiare de la societăţile financiare aflate în dificultate cu scopul de a le vinde într-o manieră ordonată nu pot fi considerate intermediari financiari deoarece nu se expun vreunui risc. Acestea sunt clasificate în sectorul administraţiilor publice.
Garanţiile pentru datorii
20.249. O garanţie pentru o datorie este un acord prin care un garant este de acord să plătească un creditor dacă debitorul intră în incapacitate de plată. În cazul administraţiile publice, oferirea unei garanţii este o modalitate de a sprijini activităţi economice fără a exista nevoia recurgerii la cheltuieli de trezorerie directe. Garanţiile au un impact semnificativ asupra comportamentului agenţilor economici prin modificarea condiţiilor de acordare şi de luare de împrumuturi la nivelul pieţelor financiare.
20.250. Pentru fiecare garanţie, există trei părţi implicate: împrumutătorul, împrumutatul şi garantul. Iniţial, stocurile şi fluxurile din cadrul relaţiei de creditare sunt înregistrate între împrumutător şi împrumutat, în timp ce, după executarea garanţiei, stocurile şi fluxurile aferente relaţiei de garantare sunt înregistrate între împrumutător şi garant. Astfel, activarea garanţiilor implică înregistrarea fluxurilor şi modificărilor în conturile de patrimoniu ale împrumutatului, împrumutătorului şi garantului.
20.251. Există trei tipuri principale de garanţii:
(i) garanţii care corespund definiţiei unui instrument financiar derivat;
(ii) garanţii standard; precum şi
(iii) garanţii unice (cu risc incert).
Garanţiile din categoria instrumentelor financiare derivate
20.252. Garanţiile care corespund definiţiei unui instrument financiar derivat sunt cele care sunt tranzacţionate activ pe pieţele financiare, cum ar fi swapurile pe riscul de credit. Instrumentul financiar derivat este bazat pe riscul de neplată aferent unui instrument de referinţă şi, în general, nu este efectiv legat de un împrumut individual sau de o obligaţiune individuală.
20.253. În situaţia în care o astfel de garanţie este iniţiată, cumpărătorul efectuează o plată către instituţia financiară care a creat instrumentul financiar derivat. Aceasta este înregistrată ca o operaţiune cu instrumente financiare derivate. Modificările valorii instrumentului financiar derivat sunt înregistrate ca reevaluări. În cazul în care instrumentul de referinţă ajunge în situaţie nerespectare a obligaţiilor de plată, garantul plăteşte cumpărătorului o sumă egală cu pierderea sa teoretică aferentă obligaţiunii de referinţă. Aceasta este de asemenea înregistrată ca o operaţiune cu instrumente financiare derivate.
Garanţiile standard
20.254. Garanţiile standard vizează tipuri similare de risc de credit într-un număr mare de cazuri. Nu este posibil să se estimeze cu precizie riscul unui anumit împrumut de a intra în incapacitate de a fi rambursat, dar este posibil să se estimeze cât de multe, dintr-un mare număr de astfel de împrumuturi, vor intra în incapacitate de a fi rambursate. Tratamentul aplicat garanţiilor standard este explicat în capitolul 5.
Garanţiile unice (cu risc incert)
20.255. Garanţiile unice (cu risc incert) există în cazul în care condiţiile aferente unui împrumut sau unui titlu de valoare sunt atât de speciale încât este imposibil să se calculeze cu precizie gradul de risc asociat împrumutului. În general, acordarea unei garanţii unice (cu risc incert) este considerată o contingenţă şi nu este înregistrată ca un activ/pasiv financiar în contul de patrimoniu al garantului.
20.256. În cazuri excepţionale, unele garanţii unice (cu risc incert) acordate de administraţiile publice în favoarea societăţilor în anumite situaţii financiare dificile bine definite (de exemplu, în cazul în care societatea dispune de fonduri proprii negative), ceea ce implică o probabilitate foarte mare să fie executate, sunt tratate ca şi cum aceste garanţii au fost executate la început (a se vedea, de asemenea, punctul 20.245).
20.257. Activarea unei garanţii unice (cu risc incert) este tratată în acelaşi mod cu o preluare de datorii. Datoria iniţială este lichidată şi se creează o nouă datorie între garant şi creditor. Preluarea unei datorii implică

înregistrarea unui transfer de capital în favoarea debitorului care nu îşi respectă obligaţiile de plată. Transferul de capital este compensat printr-o operaţiune financiară, pasivul financiar fiind transferat de la societate la administraţiile publice.
20.258. Activarea unei garanţii poate sau nu să necesite rambursarea imediată a datoriei. Principiul luării în considerare a momentului angajamentului ca moment al înregistrării sugerează că valoarea totală a datoriilor preluate ar trebui să fie înregistrată în momentul în care garanţia este activată şi datoria este preluată. Garantul este noul debitor, iar rambursările principalului de către garant şi acumulările de dobândă aferente datoriei preluate ar trebui să fie înregistrate în momentul în care apar aceste fluxuri. Astfel, atunci când executările de garanţii implică exclusiv achitarea plăţilor în serviciul datoriei în cursul perioadei contabile, precum în cazul executărilor în bani, în contul sumelor achitate se înregistrează un transfer de capital. Cu toate acestea, atunci când se observă un model de executare parţială, cum ar fi de trei ori succesiv, preconizându-se să continue, este adecvată înregistrarea unei preluări de datorie.
20.259. În situaţia în care debitorul iniţial rambursează garantul în condiţiile în care s-a înregistrat o cheltuială aferentă executărilor de garanţii din trecut, venitul este înregistrat de garant. Cu toate acestea, acest venit ar trebui să fie testat prin intermediul testului superdividendului în situaţia în care debitorul este controlat de garant; orice surplus rambursat peste venitul întreprinderii este înregistrat ca retragere de participaţie.
Securitizarea
Definiţie
20.260. Securitizarea constă în emiterea de titluri de valoare pe baza fluxurilor de numerar care se preconizează că vor fi generate de active sau a altor fluxuri de venit. Titlurile de valoare care depind de fluxurile de numerar generate de active sunt denumite "titluri de valoare bazate pe active" (asset backed securities - ABS).
20.261. În procesul de securitizare, emitentul transmite dreptul de proprietate asupra activelor sau dreptul de a primi fluxuri viitoare specifice, unei unităţi de securitizare, care în schimb plăteşte o sumă emitentului din propria sa sursă de finanţare. O astfel de unitate de securitizare este adesea cunoscută sub denumirea de entitate cu scop special. Unitatea de securitizare obţine propria sa finanţare prin emiterea de titluri de valoare utilizând activele sau drepturile la fluxuri viitoare transferate de către emitent ca garanţie colaterală. Problema-cheie pentru înregistrarea plăţii de către unitatea de securitizare către emitent este de a determina dacă transferul activului reprezintă o vânzare a unui activ existent către unitatea de securitizare sau o modalitate de a obţine un împrumut folosind fluxuri de venit viitoare ca garanţie.
Criteriile de recunoaştere a vânzării
20.262. Pentru ca securitizarea să fie tratată ca vânzare, un activ comercializabil trebuie să existe în contul de patrimoniu al administraţiilor publice şi trebuie să existe un transfer deplin de proprietate în favoarea unităţii de securitizare, după cum reiese din transferul riscurilor şi beneficiilor aferente activului.
20.263. Astfel, securitizarea fluxurilor viitoare de venituri nerecunoscute ca beneficii de pe urma unor active economice, cum ar fi redevenţe viitoare aferente petrolului, reprezintă împrumut de la emitent.
20.264. Atunci când o securitizare implică fluxuri asociate cu un activ financiar sau nefinanciar, pentru a se înregistra o vânzare reală trebuie să fie transferate riscurile şi beneficiile asociate cu deţinerea activelor.
20.265. Dacă administraţiile publice păstrează un interes generator de beneficii în securitizare, prin metoda păstrării unui preţ de cumpărare plătit cu întârziere, care este dreptul la unele fluxuri suplimentare peste valoarea de securitizare originală sau dreptul de a deţine ultima transă emisă de unitatea de securitizare sau prin altă metodă, nu se consideră că a avut loc o vânzare, iar evenimentul reprezintă luarea unui împrumut de către emitent.
20.266. Dacă administraţiile publice, în calitate de emitent, garantează rambursarea oricărei datorii angajate de unitatea de securitizare aferentă activului, se consideră că riscurile asociate activului nu au fost transferate. Nu se consideră că a avut loc o vânzare, iar evenimentul reprezintă luarea unui împrumut de către emitent. Garanţiile pot lua diverse forme, cum ar fi contracte de asigurare, instrumente financiare derivate sau clauze de înlocuire a activelor.
20.267. În cazul în care se stabileşte că un contract de securitizare implică vânzarea reală a unui activ comercializabil, trebuie examinată clasificarea sectorială a unităţii de securitizare. Pentru a stabili dacă unitatea de securitizare este o unitate instituţională şi dacă are o funcţie de intermediere financiară, criteriile aplicabile sunt menţionate în secţiunea "Definirea sectorului administraţiilor publice". Dacă unitatea de securitizare este clasificată în sectorul administraţiilor publice, securitizarea reprezintă împrumut luat de către administraţiile publice. În cazul în care unitatea de securitizare este clasificată ca alt intermediar financiar (S.125), securitizarea va fi raportată ca vânzare de active: fără a avea impact direct asupra datoriei publice şi cu un impact asupra deficitului public în cazul în care fluxurile sunt securitizate pe baza unui activ nefinanciar.
20.268. În cazul în care administraţiile publice oferă despăgubiri, sub formă de bani după eveniment, sau prin alte mijloace cum ar fi garanţiile, eliminând astfel transferul de riscuri, o securitizare iniţial văzută ca o vânzare este clasificată din acel moment ca împrumut, cu următoarele operaţiuni: contractarea unei datorii şi achiziţionarea de active cu o cheltuială de transfer de capital în cazul în care valoarea datoriei o depăşeşte pe cea a activului.
Înregistrarea fluxurilor
20.269. Atunci când o operaţiune de securitizare se înregistrează ca luare de împrumut, fluxurile de numerar transferate la unitatea de securitizare sunt înregistrate mai întâi în conturile administraţiilor publice şi, concomitent, ca rambursare a datoriei, atât a dobânzii, cât şi a principalului.
20.270. Atunci când fluxurile de numerar încetează înainte de amortizarea datoriei contractate, pasivul restant este eliminat din contul de patrimoniu al administraţiilor publice printr-o altă modificare de volum.
20.271. După lichidarea completă a datoriei contractate, orice fluxuri de numerar restante transferate la unitatea de securitizare în conformitate cu contractul de securitizare sunt înregistrate drept cheltuieli ale emitentului.
Alte aspecte
Obligaţiile privind pensiile
20.272. Tratamentul aplicat sistemelor de pensii este descris în capitolul 17, incluzând un tabel suplimentar faţă de conturile naţionale principale ale SEC, în care toate obligaţiile aferente sistemelor de pensii trebuie să fie contabilizate, inclusiv obligaţiile privind pensiile care decurg din sistemele de securitate socială. Drepturile de pensie ale sistemelor cu prestaţie definită pentru salariaţi, fără constituire de rezerve, plătite de administraţiile publice, se înregistrează numai în aceste conturi suplimentare.
Plăţile forfetare
20.273. Ocazional, unităţile pot efectua plăţi forfetare către administraţiile publice în schimbul preluării unora dintre obligaţiile lor în materie de pensii. Astfel de operaţiuni cu valoare mare efectuate într-o singură transă au loc între o administraţie publică şi o altă unitate, de obicei o societate publică, adesea ocazionate de schimbarea statutului societăţii sau de privatizarea acesteia. Administraţiile publice îşi asumă, de obicei, obligaţiile în cauză, în schimbul unei încasări care să vizeze deficitul preconizat rezultat din transfer.
20.274. În teorie, fiind în situaţia unui schimb egal de bani pentru contractarea unei obligaţii care este un pasiv, operaţiunea nu ar trebui să afecteze indicatorii valoare netă şi valoarea financiară netă, nici nu ar trebui să modifice capacitatea/necesarul net de finanţare al administraţiilor publice. Cu toate acestea, obligaţia în materie de pensii poate să nu apară ca un pasiv în contul de patrimoniu al niciuneia dintre unităţile care transferă sau îşi asumă obligaţiile. De exemplu, după ce au fost transferate administraţiilor publice, obligaţiile în materie de pensii pot fi fuzionate cu un sistem de securitate socială pentru care nu se recunoaşte niciun pasiv.
20.275. În acest context, o astfel de plată forfetară ar trebui să fie privită ca o plată în avans a cotizaţiilor sociale. Luând în considerare diferitele sisteme observate în practică şi pentru a evita orice denaturare în calcularea unor agregate, cum ar fi costurile cu forţa de muncă şi taxele obligatorii, suma forfetară este înregistrată ca avans financiar (F.8), o plată în avans de transferuri curente diverse (D.75), care vor fi înregistrate în viitor proporţional cu plăţile aferente pensiilor. Ca urmare, plata forfetară nu are niciun impact asupra capacităţii/necesarului net de finanţare al administraţiilor publice în anul transferului de obligaţii.
Parteneriatele public-privat
Sfera de cuprindere a PPP
20.276. Parteneriatele public-privat (PPP) sunt contracte complexe, pe termen lung, între două unităţi, dintre care una este, în mod normal, o societate (sau un grup de societăţi, private sau publice) denumită operator sau partener, iar cealaltă este, în mod normal, o unitate a administraţiei publice denumită concedent. PPP implică cheltuieli de capital semnificative pentru a crea sau renova active fixe ale societăţii, care exploatează şi administrează activele pentru a produce şi presta servicii, fie către unitatea publică, fie către publicul general, în numele unităţii publice.
20.277. La finalul contractului, concedentul, de obicei, achiziţionează proprietatea juridică asupra activelor fixe. Activele fixe sunt, în cele mai multe cazuri, caracteristici ale unor servicii publice fundamentale cum ar fi şcoli sau universităţi, spitale şi închisori. Acestea pot fi, de asemenea, active din categoria infrastructurilor deoarece multe din proiectele mari realizate prin intermediul PPP implică oferirea de servicii de transport, comunicaţii, utilităţi sau altele, descrise în mod tipic ca servicii de infrastructură.
20.278. O descriere generală care include cele mai frecvente probleme de contabilitate este următoare: o societate este de acord să achiziţioneze un complex de active fixe şi apoi să folosească activele respective, împreună cu alţi factori de producţie, pentru a presta servicii. Serviciile respective pot fi prestate în favoarea administraţiilor publice, fie pentru a fi utilizate ca aport la producţia proprie, cum ar fi servicii de întreţinere ale vehiculelor motorizate, fie pentru a fi puse la dispoziţia publicului fără plată, cum ar fi serviciile de învăţământ, caz în care administraţiile publice vor face plăţi periodice în cursul perioadei contractuale, iar societatea preconizează să îşi recupereze costurile şi să beneficieze de o rată adecvată de rentabilitate a investiţiei sale de pe urma acestor plăţi.
20.279. Contractele PPP, în sensul acestei definiţii, implică plata de la concedent către operator a unor comisioane pentru "disponibilitate" sau "cerere" şi, ca atare, constituie un acord de achiziţii publice. Spre deosebire de alte contracte de servicii pe termen lung, se creează un activ dedicat. Astfel, un contract PPP implică achiziţionarea de către administraţiile publice a unui serviciu produs de către un partener prin intermediul creării unui activ. Contractele de PPP pot include mai multe variante în ceea ce priveşte punerea la dispoziţie a activelor la sfârşitul contractului, exploatarea şi întreţinerea necesare activelor în timpul contractului, preţul, calitatea şi volumul de servicii produse etc.
20.280. În cazul în care societatea vinde servicii direct către public prin intermediul, de exemplu, al unei taxe de drum, contractul este considerat o concesiune şi nu un PPP. Preţul este reglementat de regulă de către administraţiile publice şi stabilit la un nivel la care societatea preconizează că îşi poate recupera costurile şi poate beneficia de o rată adecvată de rentabilitate a investiţiei sale. La sfârşitul perioadei de contract, administraţiile publice pot obţine proprietatea juridică şi controlul exploatării activelor, eventual fără plată.
20.281. În cadrul unui contract PPP, societatea achiziţionează activele fixe şi este proprietarul de drept al activelor în timpul perioadei de contract, în unele cazuri cu sprijinul administraţiilor publice. Contractul necesită adesea ca activele să respecte condiţiile de design, calitate şi capacitate specificate de administraţiile publice, să fie utilizate în maniera specificată de către administraţiile publice pentru a presta serviciile solicitate prin contract şi să fie întreţinute în conformitate cu standardele definite de administraţiile publice.
20.282. În plus, activele au de obicei o durată de utilizare prevăzută mult mai lungă decât perioada contractului, astfel că administraţiile publice pot controla activele, suporta riscurile şi primi beneficiile pe parcursul unei mari părţi din durata de utilizare a activelor. Astfel, este adesea dificil să se stabilească dacă societatea sau administraţia publică este cea care poartă cea mai mare parte a riscurilor şi are cele mai mari beneficii.
Proprietatea economică şi alocarea activului
20.283. La fel ca în cazul contractelor de leasing, proprietarul economic al activelor unui PPP este determinat prin stabilirea unităţii care poartă cea mai mare parte a riscurilor şi a unităţii care este de aşteptat să aibă cele mai mari beneficii de pe urma activelor. Activul va fi alocat acestei unităţi şi, în consecinţă, şi formarea brută de

capital fix. Principalele elemente de risc şi beneficiu de evaluat sunt:
(a) riscul de construcţie, care include depăşiri de costuri, posibilitatea existenţei unor costuri suplimentare care rezultă din finalizarea cu întârziere a construcţiei, nerespectarea specificaţiilor sau a normelor minime de securitate în construcţii, precum şi riscuri de mediu şi alte riscuri care necesită plăţi către părţi terţe.
(b) riscul de disponibilitate, care include posibilitatea existenţei unor costuri suplimentare cum ar fi de întreţinere şi de finanţare, precum şi a unor penalităţi datorate faptului că volumul sau calitatea serviciilor nu respectă standardele specificate în contract.
(c) riscul de cerere, care include posibilitatea ca cererea pentru servicii să fie mai mare sau mai mică decât cea preconizată.
(d) riscul aferent valorii reziduale şi riscul de perimare, care includ riscul ca, la sfârşitul contractului, activul să aibă o valoare mai mică decât cea preconizată, precum şi măsura în care administraţiile publice au posibilitatea de a achiziţiona activele.
(e) existenţa de finanţare sau garanţii din partea concedentului sau de clauze avantajoase de reziliere, în special cu privire la evenimente care determină rezilierea la iniţiativa operatorului.
20.284. Riscurile şi beneficiile revin operatorului în cazul în care riscul de construcţie şi riscul de cerere sau de disponibilitate au fost transferate efectiv. Finanţarea majoritară, garanţiile care acoperă cea mai mare parte a fondurilor luate cu împrumut sau clauzele de reziliere care prevăd o rambursare preponderentă a finanţatorului în caz de evenimente care determină reziliere la iniţiativa operatorului determină absenţa transferului efectiv al unuia dintre aceste riscuri.
20.285. În plus, având în vedere specificitatea contractelor PPP, care implică active complexe şi în situaţia în care evaluarea riscurilor şi a beneficiilor nu este concludentă, întrebările pertinente sunt care unitate are o influenţă decisivă asupra naturii activului şi cum sunt determinaţi termenii şi condiţiile serviciilor produse cu ajutorul activului, în special:
(a) gradul în care administraţiile publice determină designul, calitatea, dimensiunea şi întreţinerea activelor;
(b) gradul în care administraţiile publice sunt capabile să determine serviciile produse, unităţile la care sunt furnizate serviciile, precum şi preţurile serviciilor produse.
20.286. Dispoziţiile fiecărui contract PPP se evaluează pentru a decide care unitate este proprietarul economic. Din cauza complexităţii şi diversităţii PPP, ar trebui să fie luate în considerare toate faptele şi circumstanţele fiecărui contract şi, în continuare, ar trebui selectat tratamentul contabil care reflectă cel mai bine relaţiile economice subiacente.
Aspecte de contabilitate
20.287. În cazul în care societatea este considerată proprietarul economic şi dacă - astfel cum se întâmplă de obicei - administraţiile publice obţin proprietatea juridică şi economică la sfârşitul contractului fără o plată explicită, se înregistrează o operaţiune care să reflecte achiziţionarea activelor de către administraţiile publice. O metodă generală este cea prin care administraţiile publice acumulează treptat o creanţă financiară, iar societatea acumulează treptat o datorie corespunzătoare, astfel încât valoarea ambelor va fi egală cu valoarea reziduală preconizată a activelor la sfârşitul perioadei de contract. Punerea în aplicare a acestei metode necesită reconsiderarea operaţiunilor monetare existente sau efectuarea unor operaţiuni noi, folosind estimări cu privire la valorile preconizate ale activelor şi ale ratelor dobânzilor. Aceasta presupune împărţirea plăţilor PPP, atunci când activul PPP este în afara contului de patrimoniu al administraţiilor publice, într-o componentă care reprezintă achiziţionarea unui activ financiar.
20.288. O metodă alternativă este de a înregistra schimbarea proprietăţii juridice şi economice la final, sub forma unui transfer de capital în natură. Metoda transferului de capital nu reflectă la fel de bine realitatea economică aferentă, dar limitările datelor, incertitudinea cu privire la valoarea reziduală preconizată a activelor, precum şi prevederile contractuale care permit ca diferite opţiuni să fie exercitate de ambele părţi fac ca utilizarea metodei transferului de capital să fie cea mai prudentă.
20.289. O altă problemă semnificativă apare atunci când administraţiile publice sunt considerate proprietarul economic al activelor, dar nu fac nicio plată explicită la începutul contractului. O operaţiune trebuie efectuată pentru a realiza achiziţionarea. Sugestia cea mai frecventă este ca achiziţia să fie efectuată cu un leasing financiar imputat din cauza similitudinii cu leasingul financiar efectiv. Totuşi, punerea în aplicare a respectivei opţiuni depinde de prevederi contractuale specifice, de modul în care sunt interpretate şi, posibil, de alţi factori. De exemplu, un împrumut ar putea fi imputat, iar plăţile efective ale administraţiilor publice către societate, în cazul în care acestea există, ar putea fi reconsiderate astfel încât o parte din fiecare plată să reprezinte rambursare a împrumutului. În cazul în care nu există plăţi efective ale administraţiilor publice, pentru plăţile împrumutului ar putea fi efectuate operaţiuni nemonetare. Alte mijloace de plată a activului de către administraţiile publice ar putea fi o plată în avans pentru un leasing operaţional dacă se impută un leasing operaţional sau o imobilizare necorporală pentru dreptul societăţii de a accesa active în vederea producţiei de servicii.
20.290. O altă problemă importantă este măsurarea producţiei. Oricare ar fi deciziile luate cu privire la care unitate este proprietarul economic al activelor în cursul perioadei contractuale şi modul în care administraţiile publice le achiziţionează în cele din urmă, ar trebui acordată atenţie corectitudinii măsurării producţiei. Există opţiuni, iar dezirabilitatea lor variază în funcţie de situaţia exactă şi de disponibilitatea datelor. Dificultatea apare atunci când administraţiile publice sunt considerate proprietarul economic al activelor, dar activele sunt utilizate de către societate pentru a produce servicii. Este de dorit să se indice valoarea serviciilor de capital ca un cost de producţie al societăţii, dar aceasta ar putea necesita imputarea unui leasing operaţional, care, la rândul său, poate necesita o reconsiderare a operaţiunilor efective sau o efectuare de operaţiuni nemonetare pentru a identifica plăţile aferente leasingului. O alternativă este aceea de a indica costul serviciilor de capital în contul de producţie din sectorul administraţiilor publice, dar cu condiţia de a clasifica producţia administraţiilor publice în acelaşi mod ca şi clasificarea producţiei societăţii, astfel încât producţia totală în economie să fie corect clasificată.
Operaţiunile cu organizaţii internaţionale şi supranaţionale
20.291. Între unităţi rezidente şi organizaţii internaţionale sau supranaţionale clasificate în sectorul restul lumii au loc operaţiuni.
20.292. Un exemplu de astfel de operaţiuni este cel dintre rezidenţi care nu aparţin administraţiilor publice şi instituţii ale Uniunii Europene, caz în care acestea sunt considerate drept principalele părţi implicate în operaţiune, chiar dacă unităţile administraţiei publice joacă un rol de agent intermediar în direcţionarea fondurilor. Înregistrarea operaţiunilor principale se face direct între cele două părţi şi nu are impact asupra sectorului administraţiilor publice. Rolul administraţiilor publice este înregistrat ca o operaţiune financiară (F.89).
20.293. Înregistrarea operaţiunilor specifice între rezidenţi naţionali şi instituţii ale Uniunii Europene sunt menţionate mai jos pentru diverse categorii:
(a) impozite: unele impozite pe produse, cum ar fi taxele vamale la import şi accizele, sunt de plătit instituţiilor Uniunii Europene sau altor organizaţii supranaţionale. Acestea formează trei categorii:
1. cele de plătit direct, cum ar fi fosta taxă a Comunităţii Europene a Cărbunelui şi Oţelului pe minerit şi pe entităţile producătoare de fier şi oţel care sunt înregistrate în mod direct;
2. cele colectabile de către administraţiile publice naţionale în calitate de agenţi ai instituţiilor Uniunii Europene sau ai altor organizaţii supranaţionale, caz în care impozitul este considerat de plătit direct de către producătorii rezidenţi. Exemple sunt taxele pe produse agricole importate, sume monetare compensatorii aplicate exporturilor şi importurilor, taxe pe producţia de zahăr şi taxa pe izoglucoză, taxe de responsabilitate comună pe lapte şi cereale şi taxe vamale percepute pe baza tarifului integrat al Comunităţilor Europene. Acestea sunt înregistrate direct de la producători la organizaţia supranaţională, rolul de intermediar al administraţiilor publice fiind înregistrat ca o operaţiune financiară.
3. creanţe de taxă pe valoarea adăugată în fiecare stat membru. Acestea sunt înregistrate sub formă de creanţe de către administraţiile publice naţionale, sumele pe care statele membre le pun la dispoziţia Uniunii Europene fiind înregistrate ca un transfer curent (D.76). Momentul înregistrării transferului de la administraţiile publice este termenul de plată;
(b) subvenţii: orice subvenţii de plătit direct de către organizaţiile supranaţionale către producătorii rezidenţi sunt înregistrate ca fiind de plătit direct de către organizaţiile supranaţionale şi nu de către o unitate rezidentă a administraţiilor publice. Subvenţiile de plătit producătorilor rezidenţi şi direcţionate prin unităţi ale administraţiilor publice în calitate de intermediari sunt înregistrate în mod similar direct între părţile principale, însă acestea generează înregistrări şi în alte conturi de primit/de plătit (F.89) din conturile financiare ale administraţiilor publice;
(c) transferuri curente diverse: contribuţii la bugetul Uniunii Europene din partea statelor membre pentru tipurile trei şi patru de plată destinate să pună la dispoziţia Uniunii Europene propriile ei resurse. A treia resursă se calculează prin aplicarea unei rate forfetare la baza TVA a fiecărui stat membru. A patra resursă se bazează pe venitul naţional brut al fiecărui stat membru. Aceste plăţi sunt considerate a fi transferuri obligatorii de la administraţiile publice la Uniunea Europeană. Ele sunt clasificate ca transferuri curente diverse şi se înregistrează la momentul termenului de plată;
(d) cooperare internaţională curentă: majoritatea celorlalte transferuri curente, în bani sau în natură, între administraţiile publice şi unităţi nerezidente, incluzând organizaţii internaţionale, sunt clasificate în cadrul cooperării internaţionale curente. Aceasta include ajutor curent pentru ţările în curs de dezvoltare, salarii de plătit profesorilor, consilierilor şi altor agenţi ai administraţiilor publice care activează în străinătate etc. O caracteristică a cooperării internaţionale curente este aceea că este alcătuită din transferuri efectuate pe bază de voluntariat;
(e) transferuri de capital: ajutoare pentru investiţii, în bani sau în natură, precum şi alte transferuri de capital, în special ca operaţiune în contrapartidă corespunzătoare anulării de datorii sau preluării de datorii, pot fi de plătit către o organizaţie internaţională sau supranaţională sau de primit de la aceasta;
(f) operaţiuni financiare: unele operaţiuni financiare, de obicei împrumuturi, pot fi înregistrate atunci când sunt acordate de către organizaţii internaţionale cum ar fi Banca Mondială şi Fondul Monetar Internaţional.
Participaţiile administraţiilor publice la capitalul organizaţiilor internaţionale şi supranaţionale, exceptând Fondul Monetar Internaţional, sunt clasificate ca alte participaţii (F.519), cu excepţia situaţiei în care nu există posibilitatea de rambursare, caz în care acestea sunt clasificate în cadrul cooperării internaţionale curente.
20.294. Instituţiile Uniunii Europene efectuează transferuri curente şi transferuri de capital semnificative prin intermediul fondurilor structurale, cum ar fi Fondul social european, Fondul european de dezvoltare regională şi Fondul de coeziune. Beneficiarii finali ai acestor transferuri pot fi unităţi ale administraţiilor publice sau unităţi care nu fac parte din administraţiile publice.
20.295. Ajutoarele nerambursabile plătite din fondurile structurale implică adesea cofinanţare, caz în care Uniunea Europeană finanţează în comun o investiţie realizată de administraţiile publice. Se pot combina plăţi în avans, plăţi intermediare şi plăţi finale, care pot fi direcţionate prin cel puţin o unitate a administraţiei publice. Unităţile administraţiei publice rezidente pot face, de asemenea, plăţi în avans din încasările preconizate de la Uniunea Europeană.
20.296. În situaţia în care beneficiarii sunt unităţi care nu fac parte din administraţiile publice, orice plăţi efectuate de administraţiile publice în avans faţă de încasările de la Uniunea Europeană se înregistrează ca operaţiuni financiare în alte conturi de primit/de plătit. Contrapartida la operaţiunea financiară este Uniunea Europeană în cazul în care momentul angajamentului aferent operaţiunii nefinanciare a survenit, în caz contrar contrapartida este beneficiarul. Poziţiile din conturile de primit/de plătit se închid în momentul în care se realizează încasarea.
20.297. Momentul de înregistrare a transferurilor de cheltuieli cofinanţate de administraţiile publice este momentul în care se acordă autorizaţia din partea Uniunii Europene.
20.298. Pot exista circumstanţe în care plăţile în avans ale administraţiilor publice depăşesc valoarea admisibilă odată ce aceasta este determinată în cadrul procesului de autorizare. În cazul în care beneficiarul este în măsură să ramburseze excedentul, acest fapt închide alte conturi de plătit pe care le are în raport cu

administraţiile publice. În cazul în care beneficiarul nu poate rambursa, se înregistrează un transfer de capital de la administraţiile publice care anulează alte conturi de plătit.

20.299. În situaţia în care unităţile administraţiilor publice sunt beneficiarii, veniturile administraţiilor publice se avansează pentru a corespunde momentului efectuării cheltuielilor, ceea ce reprezintă o abatere de la normele generale privind momentul înregistrării unor astfel de transferuri. Dacă există un decalaj considerabil între momentul efectuării cheltuielilor administraţiilor publice şi momentul încasării, veniturile pot fi înregistrate în momentul în care se prezintă solicitarea către Uniunea Europeană; aceasta se aplică doar în cazul în care: nu sunt disponibile informaţii fiabile cu privire la momentul efectuării cheltuielilor; sau sumele sunt mari; sau decalajul dintre cheltuieli şi transmiterea solicitării este mic.

20.300. Toate plăţile în avans efectuate de Uniunea Europeană către unităţile administraţiilor publice în calitatea lor de beneficiari finali la începutul unor programe multianuale sunt înregistrate ca asistenţa financiară acordată în avans.

Asistenţa pentru dezvoltare

20.301 Administraţiile publice oferă asistenţă altor ţări prin oferirea cu titlu de împrumut a unor fonduri cu o rată a dobânzii care este în mod intenţionat mai mică decât rata dobânzii de pe piaţă pentru un împrumut cu risc comparabil (împrumuturi concesionale descrise în secţiunea "Aspecte contabile care privesc administraţiile publice", "Operaţiunile cu datorii") sau a unor subvenţii în bani şi în natură.

20.302. Înregistrarea asistenţei internaţionale acordată ca donaţii în natură, cum ar fi livrările de stocuri de alimente, creează adesea dificultăţi. Preţurile bunurilor sau serviciilor furnizate în natură, cum ar fi stocurile de alimente, în ţara de destinaţie ar putea fi destul de diferite de preţurile din ţara donatoare. Ca principiu general, valoarea donaţiei către beneficiar ar trebui să fie considerată ca fiind egală cu costul oferirii de asistenţă beneficiarului. Rezultă că preţurile din ţara donatoare ar trebui să fie utilizate ca bază pentru calcularea valorii donaţiei. În plus faţă de bunurile sau serviciile înseşi, ar trebui să fie incluse toate costurile suplimentare identificabile ca fiind aferente livrării de bunuri sau servicii, cum ar fi transportul până la ţara străină, livrarea în interiorul ţării respective, remunerarea salariaţilor administraţiilor publice din ţara donatoare pentru pregătirea sau supravegherea transportului, asigurarea şi aşa mai departe.

SECTORUL PUBLIC

20.303 Sectorul public este format din administraţiile publice şi în societăţile publice. Elementele care compun sectorul public sunt deja prezente în structura sectoarelor principale ale sistemului şi pot fi rearanjate pentru a elabora conturile sectorului public. Aceasta se realizează prin regruparea subsectoarelor sectorului administraţiilor publice şi a subsectoarelor publice ale societăţilor nefinanciare şi financiare.

Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Bugete	Gospodăriile populaţiei
Sector public	Sector public	Sector public	Sector privat	Sector privat
Sector privat	Sector privat			◆

20.304.Societăţile financiare publice pot fi, la rândul lor, împărţite în banca centrală şi alte societăţi financiare publice, care pot fi împărţite în continuare în subsectoare ale societăţilor financiare, dacă este cazul.

Tabelul 20.2 - Sectorul public şi subsectoarele sale

Administraţii publice				Societăţi publice		
Administraţia centrală	Administraţiile statelor federale	Administraţiile locale	Securitate socială	Societăţi nefinanciare publice	Societăţi financiare publice	
					Banca centrală	Alte societăţi financiare publice

20.305. Conturile sectorului public pot fi elaborate în conformitate cu cadrul SEC şi cu secvenţa de conturi şi, în principiu, atât versiunile consolidate, cât şi cele neconsolidate, sunt utile din punct de vedere analitic. Prezentările alternative, cum ar fi echivalentele consolidate şi neconsolidate conform prezentării statisticii finanţelor publice descrise anterior în acest capitol, sunt, de asemenea, utile.
20.306. Toate unităţile instituţionale incluse în sectorul public sunt unităţi rezidente controlate de administraţiile publice, fie direct, fie indirect prin intermediul unităţilor sectorului public în ansamblu. Controlul asupra unei entităţi este definit ca abilitatea de a determina politica generală a respectivei entităţi. Acest aspect este descris mai detaliat în continuare.
20.307. Distincţia între o unitate din sectorul public care face parte din administraţiile publice sau dintr-o societate publică este determinată de testul piaţă/non-piaţă, astfel cum este descris în capitolul 3 şi mai sus. Unităţile nonpiaţă din sectorul public sunt clasificate în cadrul administraţiilor publice, iar unităţile de piaţă din sectorul public sunt clasificate ca societăţi publice. Singura excepţie de la această regulă generală este cazul anumitor instituţii financiare care fie supraveghează, fie deservesc sectorul financiar şi care sunt clasificate ca societăţi financiare publice indiferent dacă ele sunt de piaţă sau non-piaţă.
20.308. Forma juridică a unui organism nu reprezintă un indiciu pentru clasificarea sa sectorială. De exemplu, unele societăţi din sectorul public legal constituite pot să fie unităţi non-piaţă şi, prin urmare, clasificate în cadrul administraţiilor publice şi nu ca societăţi publice.
Deţinerea controlului în sectorul public
20.309. Deţinerea controlului asupra unei unităţi rezidente din sectorul public este definită ca abilitatea de a determina politica generală a unităţii. Acesta se poate exercita prin drepturi directe ale unei singure unităţi din sectorul public sau prin drepturi colective ale mai multora. În vederea stabilirii deţinerii controlului se iau în considerare următorii indicatori:
(a) dreptul de a numi, de a exercita dreptul de veto sau de a demite majoritatea funcţionarilor, consiliul de administraţie etc. Dreptul de a numi, de a demite, de a aproba sau de a exercita dreptul de veto în raport cu o majoritate a consiliului de conducere a unei entităţi este suficient pentru a deţine controlul. Aceste drepturi pot fi deţinute direct de o unitate din sectorul public sau indirect de unităţi din sectorul public în ansamblu. Dacă primul set de numiri este controlat de către sectorul public, dar înlocuirile ulterioare nu sunt supuse respectivului control, atunci entitatea rămâne în sectorul public până în momentul în care majoritatea directorilor sunt numiţi fără a se exercita controlul respectiv;
(b) dreptul de a numi, de a exercita dreptul de veto sau de a demite personal-cheie. În cazul în care deţinerea controlului asupra politicii generale este determinată efectiv de membri influenţi din consiliul de administraţie, cum ar fi directorul executiv, preşedintele şi directorul financiar, puterile de a numi, de a exercita dreptul de veto sau de a revoca acest personal au o importanţă mai mare;
(c) dreptul de a numi, de a exercita dreptul de veto sau de a demite majoritatea numirilor pentru comisiile-cheie ale entităţii. În cazul în care elemente-cheie ale politicii generale, cum ar fi remunerarea personalului de rang înalt şi strategia de afaceri, sunt delegate unor subcomisii, dreptul acestora de a numi, de a demite sau de a exercita dreptul de veto cu privire la directorii acestor subcomisii este un factor determinant al deţinerii controlului;
(d) deţinerea majorităţii puterii de vot. Aceasta va determina în mod normal deţinerea controlului în cazul în care deciziile sunt luate conform parităţii o acţiune-un vot. Acţiunile pot fi deţinute direct sau indirect, acţiunile deţinute de toate unităţile din sectorul public fiind agregate. În cazul în care deciziile nu sunt luate conform parităţii o acţiune-un vot, situaţia ar trebui să fie analizată pentru a se constata dacă sectorul public are o putere de vot majoritară;
(e) drepturile care decurg din deţinerea de acţiuni şi opţiuni speciale. Aceste acţiuni preferenţiale sau speciale au fost cândva frecvent utilizate în societăţile privatizate şi, de asemenea, au fost utilizate în anumite entităţi cu scop special. În unele cazuri ele conferă entităţilor din sectorul public unele drepturi reziduale pentru a proteja interesele; astfel de drepturi pot fi permanente sau limitate în timp. Existenţa unor astfel de acţiuni nu reprezintă în sine un indicator al deţinerii controlului, dar necesită o analizare atentă, în special a condiţiilor în care se pot invoca puteri. În cazul în care puterile influenţează politica generală actuală a entităţii, acestea vor fi importante pentru deciziile de clasificare. În alte cazuri, ele vor fi puteri de rezervă care pot conferi dreptul de a exercita controlul asupra politicii generale în situaţii de urgenţă etc. Aceste puteri sunt considerate ca fiind irelevante dacă nu influenţează politicile existente, cu toate că, în cazul în care sunt utilizate vor declanşa, în mod normal, o reclasificare imediată. Existenţa unei opţiuni de cumpărare de acţiuni pentru entităţi din sectorul public în anumite circumstanţe este o situaţie similară, fiind necesară o apreciere cu privire la posibilitatea ca deţinerea puterii de a pune în aplicare opţiunea să influenţeze politica generală a entităţii;
(f) dreptul de a exercita controlul prin intermediul acordurilor contractuale. Dacă toate vânzările unei entităţi se realizează către o singură entitate din sectorul public sau către un grup de entităţi din sectorul public, există posibilitatea unei influenţe dominante care poate fi considerată deţinere a controlului. Prezenţa altor clienţi sau potenţialul de a avea alţi clienţi indică faptul că entitatea nu este controlată de unităţi din sectorul public. În cazul în care entitatea este supusă unor restricţii de a avea relaţii cu clienţi care nu aparţin sectorului public din cauza influenţei sectorului public, acest fapt este un indicator al deţinerii controlului de către sectorul public;
(g) dreptul de a deţine controlul care decurge din acorduri/permisiunea de a contracta împrumuturi. Împrumutătorii impun adesea deţinerea controlului ca o condiţie de a acorda împrumuturi. În cazul în care sectorul public impune deţinerea controlului prin acordarea de împrumuturi sau pentru a-şi proteja expunerea la risc aferentă unei garanţii, condiţii care sunt mai severe decât cele pe care o entitate din sectorul privat ar trebui să le îndeplinească în relaţie cu o bancă, acest fapt este un indicator al deţinerii controlului. Dacă o entitate necesită permisiunea din partea sectorului public de a contracta împrumuturi, acest fapt este un indicator al deţinerii controlului;
(h) deţinerea controlului prin intermediul unei reglementări excesive. Când reglementarea este atât de strictă încât dictează efectiv politica generală a întreprinderii, aceasta este o formă de exercitare a controlului. Autoritătile publice pot, în unele cazuri, să se implice puternic în reglementare, în special în domenii cum ar fi monopolurile şi utilităţile privatizate în care există un element de serviciu public. Este posibil să existe implicare în reglementare în domenii importante, cum ar fi stabilirea preţurilor, fără ca o entitate să cedeze controlul asupra politicii generale. Alegerea de a intra într-un mediu foarte reglementat sau de opera în acesta este, de asemenea, un indicator că entitatea nu este supusă exercitării controlului;
(i) altele. Deţinerea controlului poate să decurgă, de asemenea, din puteri sau drepturi statutare cuprinse în statutul unei entităţi, de exemplu, limitarea activităţilor, obiectivelor şi aspectelor legate de funcţionare, aprobarea bugetelor sau împiedicarea schimbării de către entitate a statutului, autodizolvării, aprobării acordării dividendelor sau încheierii relaţiei sale cu sectorul public. O entitate care este în întregime sau aproape în întregime finanţată de sectorul public este considerată controlată în cazul în care controlul asupra fluxului de finanţare respectiv este suficient de restrictiv pentru a dicta politica generală în domeniul respectiv.
20.310. Fiecare caz de clasificare trebuie să fie evaluat pe baza aspectelor proprii şi nu toţi aceşti indicatori pot fi relevanţi în cazul individual respectiv. Unii indicatori, cum ar fi cei menţionaţi la punctul 20.309 literele (a), (c) şi (d), sunt suficienţi prin ei înşişi pentru a stabili existenţa deţinerii controlului. În alte cazuri, deţinerea controlului ar putea fi indicată în ansamblu de o serie de indicatori separaţi.
Băncile centrale
20.311. În general, băncile centrale sunt considerate a fi societăţi financiare publice, chiar şi în cazul în care proprietarii lor juridici unici sau majoritari nu sunt administraţiile publice. Acestea sunt considerate ca fiind societăţi publice prin intermediul administraţiilor publice care deţin proprietatea economică sau care exercită controlul prin alte mijloace.
20.312. O bancă centrală este un intermediar financiar, a cărui activitate este supusă unor dispoziţii juridice specifice şi asupra căruia se exercită control general din partea administraţiilor publice, reprezentând interesul naţional, deşi banca centrală se bucură de un grad mare de autonomie sau de independenţă în ceea ce priveşte exercitarea activităţii sale principale (şi anume politica monetară). Aspectul esenţial în această situaţie este recunoaşterea funcţiei şi activităţii principale a băncii centrale - administrarea activelor de rezervă ale naţiunii, emiterea monedei naţionale şi realizarea politicii monetare - şi nu statutul său juridic. Administraţiile publice au adesea un drept formal asupra încasărilor rezultate din lichidare.
20.313. Datorită existenţei unui astfel de interes benefic sau a rolului administraţiilor publice, dreptul de proprietate al administraţiilor publice asupra participaţiilor băncii centrale - sau, cel puţin, asupra activelor de rezervă administrate de banca centrală - este recunoscut în conturile naţionale ca proprietate economică chiar şi în condiţiile în care nu are drept de proprietate.
Cvasisocietăţile publice
20.314. Cvasisocietăţile publice nu au caracteristicile juridice ale societăţilor independente, dar au un comportament suficient de diferit faţă de proprietarii lor, mai degrabă ca entităţi din sectoarele societăţilor nefinanciare sau financiare, pentru a fi recunoscute ca unităţi instituţionale.
20.315. Activităţile cvasisocietăţilor trebuie să fie restricţionate, fiind necesare informaţii suficient de numeroase pentru a se putea elabora un set complet de conturi [a se vedea punctul 2.13 litera (f)] şi trebuie să fie unităţi de piaţă.
Entităţile cu scop special şi nerezidenţii
20.316. Entităţi din sectorul public pot înfiinţa sau folosi entităţi cu scop special (ESS) sau vehicule cu scop special. Adesea, astfel de unităţi nu au salariaţi sau active nefinanciare, iar prezenţa fizică se rezumă la puţin mai mult decât o "căsuţă poştală" care confirmă locul lor de înregistrare. Acestea pot fi rezidente într-un teritoriu diferit.
20.317. ESS înfiinţate de către sectorul public trebuie să fie analizate pentru a stabili dacă au puterea de a acţiona în mod independent, dacă sunt restricţionate în activităţile lor şi dacă îşi asumă riscurile şi beneficiile asociate cu activele şi pasivele pe care le deţin. În cazul în care nu îndeplinesc aceste criterii, ele nu sunt recunoscute ca unităţi instituţionale distincte şi, dacă sunt rezidente, sunt consolidate în cadrul unităţii din sectorul public care le-a creat. Dacă sunt nerezidente, ele sunt recunoscute ca parte a restului lumii şi orice operaţiuni pe care le efectuează sunt redirecţionate prin intermediul unităţii din sectorul public care le-a creat.
20.318. Asocierile în participaţie internaţionale nerezidente constituite între administraţiile publice, în cazul cărora nici o parte nu deţine controlul entităţii, sunt repartizate administraţiilor publice ca unităţi rezidente teoretice.
Asocierile în participaţie
20.319. Unităţile din sectorul public şi privat pot intra într-o asociaţie în participaţiune prin care se înfiinţează o unitate instituţională. Unitatea respectivă poate intra în relaţii contractuale în nume propriu şi poate colecta fonduri pentru folosinţă proprie. Această unitate este alocată sectoarelor public sau privat, în funcţie de care parte deţine controlul.
20.320. În practică, în cele mai multe asociaţii în participaţiune controlul este deţinut în comun. În cazul în care unitatea este clasificată ca non-piaţă, aceasta este clasificată prin convenţie în cadrul sectorului administraţiilor publice deoarece comportamentul ei este cel al unei unităţi a administraţiilor publice. În cazul în care unitatea este clasificată ca producător de piaţă şi controlul este deţinut în mod egal, unitatea este împărţită în jumătăţi, o jumătate alocată sectorului public, iar cealaltă sectorului privat.

CAPITOLUL 21: LEGĂTURILE DINTRE CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR ŞI CONTURILE NAŢIONALE ŞI MĂSURAREA ACTIVITĂŢII ÎNTREPRINDERILOR

21.01. Contabilitatea întreprinderilor reprezintă, alături de anchetele realizate în cadrul întreprinderilor, o sursă majoră de informare pentru conturile naţionale în ceea ce priveşte activitatea întreprinderilor. Contabilitatea naţională şi contabilitatea întreprinderilor au în comun o serie de caracteristici, cele mai importante fiind următoarele:
(a) înregistrarea operaţiunilor în conturi, cum ar fi în tabele cu două coloane;
(b) evaluare monetară;
(c) utilizarea soldurilor contabile;
(d) înregistrarea operaţiunilor atunci când au loc; precum şi
(e) coerenţa internă a sistemului de conturi.
Totuşi, contabilitatea naţională diferă în ceea ce priveşte un număr de aspecte, întrucât obiectivul acesteia este diferit: contabilitatea naţională vizează să prezinte într-un cadru coerent toate activităţile dintr-o ţară şi nu doar pe acelea ale unei întreprinderi sau grup de întreprinderi. Acest obiectiv de a prezenta o imagine coerentă a tuturor entităţilor dintr-o economie şi a relaţiei lor cu restul lumii impune constrângeri care nu afectează contabilitatea întreprinderilor.
21.02. Pentru contabilitatea naţională există standarde internaţionale comune tuturor ţărilor din lume. Dezvoltarea şi punerea în aplicare a contabilităţii întreprinderilor diferă în funcţie de ţări. Cu toate acestea, contabilitatea întreprinderilor se îndreaptă din ce în ce mai mult către aplicarea unor standarde internaţionale comune. Armonizarea la nivel mondial a început la 29 iunie 1973, odată cu înfiinţarea Comitetului pentru Standardele Internaţionale de Contabilitate (IASC), a cărui misiune a fost să elaboreze standarde de contabilitate de bază, denumite IAS (Standarde internaţionale de contabilitate) şi, ulterior, denumite IFRS (Standarde internaţionale de raportare financiară), care puteau fi aplicate în întreaga lume. În Uniunea Europeană, din 2005, conturile consolidate ale societăţilor cotate la bursă în UE sunt elaborate conform cadrului de referinţă IFRS.
21.03. Precizări metodologice detaliate referitoare la conţinutul contabilităţii întreprinderilor şi la modalitatea de crea o legătură între contabilitatea întreprinderilor şi conturile naţionale se regăsesc în manuale specializate. Prezentul capitol oferă răspunsuri la cele mai frecvente întrebări care apar atunci când se elaborează conturile naţionale pe baza contabilităţii întreprinderilor şi tratează aspecte specifice ale măsurării activităţii întreprinderilor.
REGULI ŞI METODE SPECIFICE ALE CONTABILITĂŢII ÎNTREPRINDERILOR
21.04. În vederea extragerii de informaţii din contabilitatea întreprinderilor, conturile naţionale ar trebui să înţeleagă standardele internaţionale de contabilitate aplicabile societăţilor private şi administraţiilor publice. Standardele pentru societăţile private sunt elaborate şi gestionate de Comitetul pentru Standarde Internaţionale de Contabilitate (IASB), iar cele pentru administraţiile publice, de Comitetul pentru Standarde Internaţionale de Contabilitate pentru Sectorul Public (IPSASB). Punctele următoare prezintă principii generale ale contabilităţii întreprinderilor.
Momentul înregistrării
21.05. Contabilitatea întreprinderilor înregistrează operaţiunile atunci când au loc, dând naştere la drepturi şi obligaţii, independent de plată. Aceasta reprezintă înregistrarea pe bază de angajament şi este opusă contabilităţii de casă. Conturile naţionale sunt, de asemenea, întocmite pe bază de angajament.
Contabilitate pe principiul intrărilor duble şi cvadruple
21.06. În contabilitatea întreprinderilor, fiecare operaţiune a întreprinderii este înregistrată în cel puţin două conturi diferite - o dată la debite şi o dată la credite pentru aceeaşi sumă. Acest sistem bazat pe principiul intrărilor duble permite o verificare a coerenţei conturilor.
În conturile naţionale, un sistem bazat pe intrări cvadruple poate fi, de asemenea, utilizat pentru majoritatea operaţiunilor. O operaţiune este reflectată de două ori de fiecare dintre unităţile instituţionale implicate, de exemplu o dată ca operaţiune nefinanciară în conturile de producţie, venit şi capital, iar o dată ca operaţiune financiară asociată cu modificarea activelor şi pasivelor financiare.
Evaluare
21.07. În contabilitatea întreprinderilor şi în conturile naţionale, operaţiunile sunt înregistrate la preţul convenit de părţile participante la operaţiune.
Activele şi pasivele sunt, în general, evaluate la costul lor iniţial sau istoric din situaţiile financiare ale întreprinderilor, combinate eventual cu alte preţuri, cum ar fi preţurile de piaţă pentru stocuri. Instrumentele financiare ar trebui evaluate la valoarea lor justă, care să reflecte preţurile observate pe pieţe. Dacă este necesar, se utilizează tehnici specifice de evaluare.
În conturile naţionale, activele şi pasivele sunt înregistrate la valorile lor în vigoare la momentul la care face referire contul de patrimoniu şi nu la valoarea lor iniţială.
Contul de profit şi pierdere şi bilanţul
21.08. Pentru contabilitatea întreprinderilor, se elaborează două situaţii financiare: contul de profit şi pierdere şi bilanţul. Contul de profit şi pierdere regrupează operaţiunile generatoare de venituri şi de costuri şi stocurile de active şi de pasive din bilanţ. Aceste situaţii arată soldurile conturilor şi operaţiunile la un nivel agregat. Ele sunt prezentate sub formă de conturi. Cele două situaţii sunt strâns legate una de cealaltă. Soldul contului de profit şi pierdere corespunde unui profit sau unei pierderi a întreprinderii. Profitul sau pierderea se includ deopotrivă în bilanţ.
21.09. Conturile operaţiunilor al căror sold este inclus în contul de profit şi pierdere sunt conturi de flux. Scopul lor este să prezinte totalul veniturilor şi cheltuielilor din cursul exerciţiului financiar.
21.10. Bilanţurile sunt conturi de stocuri. Acestea prezintă valoarea activelor şi pasivelor la sfârşitul exerciţiului financiar.
CONTURILE NAŢIONALE ŞI CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR: ASPECTE PRACTICE
21.11. Pentru ca contabilii naţionali să poată utiliza contabilitatea întreprinderilor la scară largă, şi nu doar în cazuri izolate, trebuie îndeplinite o serie de condiţii.
Prima este accesul la conturile întreprinderilor. În mod obişnuit, publicarea conturilor este obligatorie pentru marile întreprinderi. Organisme private sau publice întocmesc baze de date cu aceste conturi şi este important să se permită accesul contabililor naţionali la aceste baze de date. În cazul marilor întreprinderi, este, în general, posibil să se obţină conturile direct de la acestea.
A doua condiţie este un grad minim de standardizare a documentelor contabile publicate de întreprinderi, întrucât aceasta reprezintă o condiţie necesară pentru prelucrarea computerizată. Un nivel ridicat de standardizare este adesea asociat cu existenţa unui organism care colectează conturile de la întreprinderi, în această formă standardizată. Colectarea poate fi organizată în mod voluntar, cum este cazul atunci când organismul administrează un centru pentru situaţiile financiare care realizează analize pentru membrii săi sau poate fi obligatorie prin lege, cum este cazul atunci când organismul colector este autoritatea fiscală. În ambele cazuri, contabilii naţionali trebuie să solicite acces la bazele de date, respectând regulile de confidenţialitate în vigoare.
21.12. Contabilitatea întreprinderilor poate fi folosită atunci când conturile nu sunt elaborate pe o bază standardizată. În numeroase ţări, sectoarele economiei sunt dominate de un număr redus de mari întreprinderi, iar conturile acestor întreprinderi pot fi folosite pentru conturile naţionale. Informaţii utile se găsesc, de asemenea, în anexele la aceste conturi, cum ar fi mai multe detalii sau orientări cu privire la modalitatea de interpretare a intrărilor din conturile respective.
21.13. Pentru conturile naţionale, anchetele în cadrul întreprinderilor reprezintă cealaltă sursă majoră de date referitoare la activităţile întreprinderilor. Aceste anchete oferă rezultate satisfăcătoare dacă întrebările formulate sunt compatibile cu intrările şi conceptele din contabilitatea întreprinderilor. O întreprindere nu furnizează nicio informaţie fiabilă care să nu se bazeze pe sistemul său de informare intern. Anchetele în cadrul întreprinderilor sunt, în general, necesare, chiar şi în cel mai bun caz în care este permis accesul contabililor naţionali la bazele de date contabile, întrucât informaţiile incluse în aceste baze de date sunt arareori destul de detaliate pentru a răspunde tuturor nevoilor contabililor naţionali.
21.14. Globalizarea complică utilizarea contabilităţii întreprinderilor în elaborarea conturilor naţionale. Contabilitatea întreprinderilor trebuie întocmită pe o bază naţională pentru a fi utilă şi acesta nu este cazul atunci când întreprinderile au filiale în străinătate. Atunci când activitatea întreprinderii se extinde dincolo de teritoriul naţional, sunt necesare ajustări pentru a reda situaţia naţională pe baza contabilităţii întreprinderilor. Întreprinderile trebuie să furnizeze pentru baza de date a conturilor întreprinderilor fie conturi elaborate pe bază naţională, fie ajustări necesare pentru a prezenta conturile întreprinderii pe o bază naţională. Când autoritatea fiscală colectează conturile de la întreprinderi, aceasta cere, în general, ca datele să fie furnizate pe o bază naţională pentru a putea calcula impozitul pe profit, iar acesta reprezintă cazul cel mai favorabil pentru utilizare în vederea nevoilor contabilităţii naţionale.
21.15. O altă condiţie practică este ca exerciţiul financiar să corespundă cu perioada de referinţă a conturilor naţionale. În ceea ce priveşte conturile naţionale, perioada de referinţă este, în general, anul calendaristic şi, prin urmare, este de dorit, în vederea utilizării optime a contabilităţii întreprinderilor, ca majoritatea acestor întreprinderi să înceapă exerciţiul financiar la 1 ianuarie. Întreprinderile pot alege alte date de debut al exerciţiului financiar. Pentru operaţiunile care corespund fluxurilor din conturile naţionale, este adesea acceptabil să se reconstituie conturile pe baza anului calendaristic, prin combinarea proporţiilor corespunzătoare a două exerciţii financiare consecutive. În schimb, pentru bilanţuri această metodă dă rezultate mai puţin satisfăcătoare, în special pentru posturile care fac obiectul unor fluctuaţii rapide de-a lungul anului. Marile întreprinderi elaborează adesea conturi trimestriale, însă acestea sunt arareori colectate în mod sistematic.
TRANZIŢIA DE LA CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR LA CONTURILE NAŢIONALE: EXEMPLUL ÎNTREPRINDERILOR NEFINANCIARE
21.16. Utilizarea datelor provenind din contabilitatea întreprinderilor nefinanciare în vederea pregătirii conturilor naţionale necesită mai multe ajustări. Acestea pot fi repartizate în trei categorii: ajustări conceptuale, ajustări pentru a permite coerenţa cu conturile altor sectoare şi ajustări pentru exhaustivitate.
Ajustări conceptuale
21.17. Ajustările conceptuale sunt necesare întrucât contabilitatea întreprinderilor nu este bazată exact pe aceleaşi concepte precum conturile naţionale şi întrucât metodele de evaluare pot fi diferite, atunci când aceste concepte sunt apropiate unul de celălalt. Exemple de ajustări conceptuale pentru calculul producţiei sunt următoarele:
(a) ajustare pentru tranziţia către preţul de bază. Cifra de afaceri a întreprinderilor este în general fără TVA, însă include adesea impozitele pe produse. În schimb, subvenţiile pe produse sunt arareori incluse în cifra de afaceri. Prin urmare, este necesar să se facă o ajustare la datele din contabilitatea întreprinderilor prin deducerea acestor impozite pe produse şi prin adăugarea acestor subvenţii pe produse pentru a se ajunge la o estimare a producţiei la preţuri de bază;
(b) prime de asigurare. Primele de asigurare plătite de întreprinderi fac parte din cheltuielile lor, însă conturile naţionale impun ca acestea să fie defalcate în trei elemente: prime nete, serviciul de asigurare şi prime suplimentare. Numai partea care corespunde serviciului este consum intermediar şi se face o corecţie prin deducerea primelor nete şi a suplimentelor de prime din plata brută.
Ajustări pentru realizarea coerenţei cu conturile altor sectoare
21.18. Conturile naţionale impun o coerenţă între conturile întreprinderilor şi cele ale altor întreprinderi şi unităţi din alte sectoare instituţionale. În acest mod, impozitele şi subvenţiile evaluate pe baza conturilor întreprinderilor trebuie să fie coerente cu acelea primite sau plătite de administraţiile publice. În practică, acest lucru nu este realizat şi este nevoie de o regulă pentru realizarea coerenţei. În mod normal, informaţiile care provin de la administraţiile publice sunt mai fiabile decât cele de la întreprinderi, iar datele din contabilitatea întreprinderilor sunt ajustate.
Exemple de ajustări în scopul exhaustivităţii
21.19. În ceea ce priveşte datele contabile ale întreprinderilor, exemple de ajustări în scopul exhaustivităţii sunt: absenţa din fişierele statistice, scutirea de impozite şi declaraţiile sociale şi evaziunea.

Exemple de ajustări specifice sunt următoarele:
(a) evaziune privind producţia vândută şi vânzarea de bunuri destinate revânzării. Întreprinderile pot subestima valoarea vânzărilor pentru a evita plătirea de impozite şi se operează o ajustare pentru această subdeclarare bazată pe informaţiile furnizate de serviciile fiscale;
(b) venitul în natură este remunerarea salariaţilor cu bunuri şi servicii furnizate gratuit. Atunci când această producţie şi aceste venituri nu sunt înregistrate în contabilitatea întreprinderilor, valorile înregistrate sunt ajustate în scopul utilizării în conturile naţionale. Atunci când salariaţii sunt cazaţi gratuit, se include în producţia şi în veniturile salariaţilor o estimare a chiriilor locative corespunzătoare dacă acestea sunt deja incluse în contabilitatea întreprinderii;
(c) bacşişuri. Atunci când salariaţii primesc bacşişuri de la clienţii întreprinderii, acestea trebuie considerate drept parte din cifra de afaceri şi, prin urmare, din producţie. Bacşişurile neînregistrate ca producţie şi venituri ale salariaţilor în contabilitatea întreprinderii sunt estimate, iar producţia şi venitul sunt ajustate în conturile naţionale.

ASPECTE SPECIFICE

Câştiguri/pierderi din deţinere

21.20. Câştigurile şi pierderile din deţinere reprezintă una dintre principalele dificultăţi în tranziţia de la contabilitatea întreprinderilor la contabilitatea naţională, în primul rând din cauza naturii informaţiilor disponibile în contabilitatea întreprinderilor. De exemplu, consumul intermediar de materii prime nu poate fi o achiziţie directă, ci o ieşire din stoc. În conturile naţionale, ieşirea din stoc este evaluată la preţul curent al pieţii, în timp ce în contabilitatea întreprinderilor, ieşirea din stoc este evaluată la costul istoric, şi anume la preţul bunurilor în momentul achiziţionării. Diferenţa dintre cele două preţuri este un câştig sau o pierdere din deţinere în conturile naţionale.

21.21. Eliminarea câştigurilor sau pierderilor din deţinere asupra stocurilor nu este uşoară, întrucât necesită colectarea a numeroase informaţii contabile suplimentare, precum şi utilizarea a numeroase ipoteze. Informaţiile colectate trebuie să se refere atât la natura produselor stocate, cât şi la modificările preţurilor în cursul anului. Întrucât informaţiile disponibile privind natura produselor se referă în mod obişnuit la vânzări şi la achiziţionări şi nu la stocurile în sine, este necesar ca estimările să se bazeze pe modele a căror relevanţă este dificil de verificat. Însă, în ciuda lipsei sale de precizie, acest exerciţiu este preţul de plătit pentru a putea utiliza datele care provin din contabilitatea întreprinderilor.

21.22. Evaluările activelor la valoarea justă oferă o mai bună imagine a bilanţului decât evaluările în funcţie de costul istoric, însă aceasta generează, de asemenea, mai multe date referitoare la câştigurile sau pierderile din deţinere.

Globalizarea

21.23. Globalizarea îngreunează utilizarea contabilităţii întreprinderilor atunci când întreprinderile au unităţi în străinătate. Activitatea realizată în afara frontierelor naţionale trebuie să fie exclusă din conturi pentru ca acestea să fi utilizate în contabilitatea naţională. Această excludere este dificilă, cu excepţia cazului celui mai favorabil în care reglementările fiscale impun întreprinderilor să publice conturile aferente activităţii lor exclusiv pe teritoriul naţional. Existenţa grupurilor multinaţionale pune probleme în materie de evaluare, întrucât schimburile între filiale se pot face pe baza unor preţuri neobservate pe piaţa liberă, însă stabilite pentru a minimiza sarcina fiscală globală. Contabilii naţionali fac ajustări pentru a corela preţurile operaţiunilor intragrupuri cu preţurile pieţei. În practică, acest lucru este extrem de dificil din cauza lipsei de informaţii şi a absenţei unei pieţe libere comparabile pentru produse foarte specializate. Se pot realiza ajustări numai în cazuri excepţionale, pe baza unei analize care este acceptată de experţii din domeniul în cauză.

21.24. Globalizarea a sprijinit reintroducerea înregistrării importurilor şi exporturilor pe criteriul schimbării proprietăţii asupra bunurilor şi nu pe baza schimbării locaţiei fizice. Astfel, contabilitatea întreprinderilor este mai adaptată pentru conturile naţionale, întrucât contabilitatea întreprinderilor este, de asemenea, bazată pe criteriul schimbării proprietăţii asupra bunurilor şi nu pe schimbarea locaţiei fizice. Atunci când o întreprindere încredinţează activităţile de prelucrare unei întreprinderi stabilite în afara teritoriului economic naţional, contabilitatea întreprinderii se află pe o bază adecvată pentru a servi drept sursă de date pentru conturile naţionale. Deşi acest lucru este util, rămân încă numeroase probleme legate de măsurare în estimarea întreprinderilor multinaţionale în conturile naţionale.

Fuziuni şi achiziţii

21.25. Restructurarea societăţilor generează apariţia şi dispariţia de active şi de pasive financiare. Atunci când o societate dispare ca entitate juridică distinctă întrucât a fost absorbită de una sau mai multe alte societăţi, toate activele şi pasivele, inclusiv acţiunile şi alte participaţii, care au existat între această societate şi cea (cele) care a (au) absorbit-o, dispar din sistemul conturilor naţionale. Această dispariţie este înregistrată ca modificări de clasificare sectorială şi de structură în contul altor modificări de volum al activelor.

21.26. Cu toate acestea, cumpărarea de acţiuni şi de alte participaţii ale unei societăţi în cadrul unei operaţiuni de fuzionare se înregistrează ca o operaţiune financiară între societatea care le-a achiziţionat şi proprietarul cedent. Înlocuirea acţiunilor societăţii absorbite prin acţiunile societăţii absorbante sau ale noii societăţi se înregistrează ca rambursare a acţiunilor existente însoţită de o emisiune de noi acţiuni. Legăturile financiare (active şi pasive) care există între societatea absorbită şi terţi rămân neschimbate şi sunt transferate societăţii (societăţilor) absorbante.

21.27. În acelaşi mod, când o societate este scindată din punct de vedere juridic în două sau mai multe unităţi instituţionale, activele şi pasivele financiare noi (apariţia activelor financiare) sunt înregistrate ca modificări de clasificare sectorială şi de structură.

CAPITOLUL 22: CONTURILE SATELIT

INTRODUCERE

22.01. Prezentul capitol oferă o introducere generală pentru conturile satelit. Acesta descrie şi analizează modul în care cadrul central poate fi utilizat drept sistem de bază pentru a satisface mai multe necesităţi importante de date specifice.

22.02. Conturile satelit elaborează sau modifică tabelele şi conturile din cadrul central cu scopul de a satisface cereri de date specifice.

22.03. Cadrul central constă în:
(a) conturile economice integrate (conturile sectorului instituţional) care oferă o imagine generală a tuturor fluxurilor şi stocurilor economice;
(b) sistemul intrări-ieşiri care oferă o imagine generală a resurselor şi utilizărilor de bunuri şi servicii la preţuri curente şi în termeni de volum;
(c) tabele care realizează legătura între informaţiile clasificate pe ramuri de activitate din sistemul intrări-ieşiri şi conturile sectorului instituţional;
(d) tabele privind cheltuielile defalcate pe sectorul administraţiilor publice, cel al gospodăriilor populaţiei şi cel al societăţilor;
(e) tabele privind populaţia şi ocuparea forţei de muncă.
Aceste conturi şi tabele pot fi realizate anual sau trimestrial şi la nivel naţional sau regional.

22.04. Conturile satelit pot satisface cerinţe de date specifice oferind un grad mai mare de detaliere, rearanjând concepte din cadrul central sau oferind informaţii suplimentare, de exemplu privind fluxuri şi stocuri nemonetare. Acestea se pot abate de la conceptele principale. Modificarea conceptelor poate îmbunătăţi legătura cu unele concepte economice teoretice precum cheltuielile cu protecţia socială sau cele cu operaţiunile, concepte administrative precum venitul sau profitul impozabil din contabilitatea întreprinderilor sau concepte relevante pentru politici cum ar fi ramuri de activitate strategice, economia bazată pe cunoaştere sau investiţiile întreprinderilor, utilizate în politica economică naţională sau europeană. În astfel de cazuri, sistemul de conturi satelit va conţine un tabel în care se prezintă legăturile între principalele agregate din contul satelit şi agregatele din cadrul central.

22.05. Conturile satelit pot varia de la simple tabele şi până la un set extins de conturi şi pot fi elaborate şi publicate anual sau trimestrial. Pentru unele conturi satelit, este adecvată elaborarea acestora la intervale mai lungi, de exemplu o dată la cinci ani.

22.06. Conturile satelit pot avea diverse caracteristici:
(a) sunt legate de funcţii, cum se întâmplă în cazul conturilor satelit funcţionale;
(b) sunt legate de ramuri de activitate sau produse, acesta fiind un tip de conturi ale sectoarelor speciale;
(c) sunt legate de sectoare instituţionale, acesta fiind un alt tip de conturi ale sectoarelor speciale;
(d) creează o extensie cu date fizice sau alte date nemonetare;
(e) oferă detalii suplimentare;
(f) utilizează concepte suplimentare;
(g) modifică unele concepte de bază;
(h) utilizează modele sau includ rezultate experimentale.
Pentru un cont satelit dat sunt aplicabile una sau mai multe dintre caracteristicile menţionate anterior, astfel cum se ilustrează în tabelul 22.1.

Tabelul 22.1 - Prezentare generală a conturilor satelit şi a caracteristicilor principale ale acestora

	Opt caracteristici ale conturilor satelit								
		Conturile sectoarelor speciale							
	Conturi funcţionale	Legate de ramuri de activitate sau produse	Legate de sectoare instituţionale	Includerea de date nemonetare	Detalii suplimentare	Concepte suplimentare	Concepte de bază diferite	Rezultate experimentale şi o utilizare mai frecventă a modelelor	Fac parte din programul UE de transmitere a datelor
1. Conturile satelit descrise în prezentul capitol									
Agricultură		X			X	X			X
Mediu	X	X		X	X	X	X	X	X
Sănătate	X	X		X	X		X		X
Producţia gospodăriilor populaţiei			X	X	X		X	X	
Forţa de muncă şi MCS		X	X	X	X				
Productivitate şi creştere		X		X	X	X	X	X	X
Cercetare şi dezvoltare	X	X		X	X		X	X	
Protecţie socială	X			X	X				X
Turism	X	X		X	X	X			
2. Conturile satelit descrise în alte capitole									

Balanţa de plăţi	◆	◆	X	◆	X	◆	◆	◆	X
Finanţe publice	◆	◆	X	◆	X	X	◆	◆	X
Statistici monetare şi financiare şi fluxul de fonduri	◆	◆	X	◆	X	X	◆	◆	X
Tabelul pensiilor suplimentare	◆	◆	X	◆	X	X	X	X	X
3. Exemple de alte conturi satelit care fac obiectul unor metodologii internaţionale sau care sunt incluse în programul UE de transmitere a datelor									
Activitatea întreprinderilor	◆	◆	X	◆	X	◆	◆	◆	◆
Sectorul informal	◆	◆	◆	◆	X	◆	◆	X	◆
Instituţiile fără scop lucrativ	◆	◆	X	◆	X	◆	◆	X	◆
Sectorul public	◆	◆	X	◆	X	◆	◆	◆	◆
Tabelele venitului din impozite	◆	◆	X	◆	X	◆	◆	◆	X

22.07. În prezentul capitol, se vor discuta caracteristicile conturilor satelit şi se vor descrie, pe scurt, următoarele nouă conturi satelit diferite:
(a) conturile în domeniul agriculturii;
(b) conturile de mediu;
(c) conturile în domeniul sănătăţii;
(d) conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei;
(e) conturile în domeniul forţei de muncă şi matricele de contabilitate socială;
(f) conturile în domeniul productivităţii şi creşterii;
(g) conturile în domeniul cercetării şi dezvoltării;
(h) conturile în domeniul protecţiei sociale;
(i) conturile în domeniul turismului.
Alte capitole conţin descrieri ale altor conturi satelit, de exemplu balanţa de plăţi, statisticile finanţelor publice, statisticile monetare şi financiare şi tabelul pensiilor suplimentare.
În SCN 2008 sunt descrise pe larg unele conturi satelit care sunt prezentate mai succint în SEC 2010, de exemplu:
(a) capitolul 21 al SCN 2008: Conturile privind activitatea întreprinderilor;
(b) capitolul 22 al SCN 2008: Conturile sectorului public;
(c) capitolul 23 al SCN 2008: Conturile instituţiilor fără scop lucrativ; precum şi
(d) capitolul 25 al SCN 2008: Conturile sectorului informal.
Pentru comparaţia la nivel internaţional a nivelului şi compoziţiei impozitelor, statisticile naţionale referitoare la venitul din impozite sunt raportate către OCDE, FMI şi Eurostat. Conceptele şi datele sunt complet armonizate cu cele din conturile naţionale. Statisticile referitoare la venitul din impozite sunt un exemplu de cont satelit al conturilor naţionale.
Aceste exemple se referă la conturi satelit consacrate, deoarece acestea fac obiectul unor metodologii internaţionale sau fac deja parte din programul internaţional de transmitere a datelor. Conturile satelit elaborate în diverse ţări ilustrează importanţa şi utilitatea conturilor satelit, exemple în acest sens fiind:
(a) conturile sectoarelor cultural şi creativ, care ilustrează importanţa economică a sectoarelor respective;
(b) conturile în domeniul învăţământului, care arată importanţa economică pe care o prezintă resursele, utilizările şi finanţarea învăţământului;
(c) conturile în domeniul energiei, care arată importanţa economică a diverselor tipuri de energie şi legătura acestora cu importurile, exporturile şi impozitele şi subvenţiile de stat;
(d) conturile sectoarelor pescuitului şi silviculturii, care arată importanţa economică a acestor sectoare la nivel naţional şi regional;
(e) conturile în domeniul tehnologiei informaţiei şi comunicaţiilor (TIC), care arată resursele şi utilizările principalelor produse TIC şi ale principalilor producători ai acestora;
(f) redistribuirea în funcţie de contul cheltuielilor publice, care arată care categorii de venit beneficiază de cheltuieli publice pentru învăţământ, asistenţă medicală, cultură şi locuinţe;
(g) conturile pentru clădirile rezidenţiale, care arată importanţa economică a clădirilor rezidenţiale la nivel naţional şi regional;
(h) conturile în domeniul siguranţei, care prezintă cheltuielile publice şi private cu siguranţa;
(i) conturile în domeniul sportului, care arată importanţa economică a sportului;
(j) conturile referitoare la apă, care arată interacţiunea dintre sistemul fizic de distribuţie a apei şi economia la nivel naţional şi la nivel de bazin hidrografic.
22.08. Multe conturi satelit au o abordare funcţională. Diversele clasificări funcţionale sunt descrise în prezentul capitol.
22.09. Gama largă de conturi satelit ilustrează faptul că, pentru diverse statistici, conturile naţionale sunt un cadru de referinţă. De asemenea, aceasta ilustrează punctele forte şi limitele cadrului central. Prin aplicarea conceptelor, a clasificărilor şi a prezentărilor cum ar fi tabelele resurselor şi utilizărilor din cadrul central la o gamă mai largă de domenii, este demonstrată flexibilitatea şi relevanţa abordării bazate pe conturile satelit pentru aceste teme. În acelaşi timp, adăugirile, reorganizările şi modificările conceptuale ilustrează limitele cadrului central pentru studierea acestor teme. De exemplu, conturile de mediu extind cadrul central pentru a ţine seama de factorii externi legaţi de mediu, iar conturile privind producţia gospodăriilor populaţiei extind limitele producţiei pentru a include serviciile casnice neremunerate. Astfel, aceste conturi demonstrează faptul că produsul, venitul şi consumul, concepte ale cadrului central, nu sunt singurele elemente necesare pentru măsurarea bunăstării.
22.10. Printre avantajele principale ale conturilor satelit se numără următoarele:
(a) acestea se bazează pe un set de definiţii clare.
(b) aplicarea unei metodologii contabile sistematice. Exemple în acest sens sunt defalcarea unei sume totale pe diferite dimensiuni, de exemplu resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor pe produse şi pe ramuri de activitate; cine produce, cine plăteşte şi cine beneficiază de un serviciu; contabilitate sistematică stoc-flux şi contabilitate consecventă în termeni monetari şi nemonetari. Această metodologie contabilă asigură consecvenţa şi coerenţa. De asemenea, aceasta permite analize contabile bazate pe descompunere, unde variaţia totalului se explică prin variaţia părţilor, variaţia valorii se explică prin variaţia volumului şi a preţului, iar variaţia stocurilor se explică prin fluxurile aferente şi raporturi constante utilizate în analiza intrări-ieşiri. Aceste analize contabile se pot completa cu utilizarea de modele în care se ţine cont de comportamentul economic.
(c) legătura cu conceptele de bază din contabilitatea naţională. Exemple în acest sens sunt conceptele de stocuri şi fluxuri specifice precum producţia, remunerarea salariaţilor, impozite, prestaţii sociale şi formarea de capital, conceptele din clasificarea pe ramuri de activitate şi pe sectoare instituţionale, cum ar fi ramurile de activitate agricultură şi industria prelucrătoare sau sectorul administraţiilor publice, şi soldurile contabile principale precum valoarea adăugată, produsul intern, venitul disponibil şi valoarea netă. Aceste concepte de bază ale conturilor naţionale sunt consacrate în întreaga lume, sunt stabile în timp, iar măsurarea acestora este, în mare măsură, neinfluenţată de presiunile politice.
(d) legătura cu statisticile conturilor naţionale; acestea sunt disponibile cu promptitudine, sunt comparabile în timp, sunt realizate conform unor standarde internaţionale comune şi plasează măsurile conturilor satelit în contextul economiei naţionale şi al componentelor principale ale acesteia, de exemplu relaţia cu creşterea economică şi cu finanţele publice.
Clasificările funcţionale
22.11. Clasificările funcţionale clasifică cheltuielile pe sectoare şi în funcţie de destinaţia cheltuielii. Acestea ilustrează comportamentul consumatorilor, al administraţiilor publice, al instituţiilor fără scop lucrativ şi al producătorilor.
22.12. Cele patru clasificări funcţionale diferite existente în SEC sunt următoarele:
(a) Clasificarea consumului individual pe destinaţii (COICOP);
(b) Clasificarea funcţiilor administraţiilor publice (COFOG);
(c) Clasificarea funcţiilor instituţiilor fără scop lucrativ (COPNI);
(d) Clasificarea cheltuielilor producătorilor pe destinaţii (COPP).
22.13. În COICOP se disting 14 categorii principale:
(a) Alimente şi băuturi nealcoolice;
(b) Băuturi alcoolice, tutun şi narcotice;
(c) Îmbrăcăminte şi încălţăminte;
(d) Locuinţe, apă, electricitate, gaz şi alţi combustibili;
(e) Mobilier, articole de menaj şi întreţinere curentă a locuinţei;
(f) Sănătate;
(g) Transport;
(h) Comunicaţii;
(i) Recreere şi cultură;
(j) Învăţământ;
(k) Restaurante şi hoteluri;
(l) Diverse bunuri şi servicii;
(m) Cheltuiala pentru consum individual a instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei; precum şi
(n) Cheltuiala pentru consum individual a administraţiilor publice.
Suma primelor 12 categorii reprezintă cheltuiala totală pentru consum individual a gospodăriilor populaţiei. Ultimele două identifică cheltuiala pentru consum individual a sectorului instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (IFSLSGP) şi a sectorului administraţiilor publice, şi anume transferurile sociale în natură ale acestora. Împreună, cele 14 elemente reprezintă consumul final efectiv al gospodăriilor populaţiei.
22.14. Cheltuiala pentru consum individual a IFSLSGP şi a administraţiilor publice sunt defalcate pe cinci subcategorii principale care reflectă domenii majore din cadrul politicilor: locuinţe, sănătate, recreere şi cultură, învăţământ şi protecţie socială. Acestea sunt şi funcţii COICOP pentru cheltuiala pentru consum individual a gospodăriilor populaţiei; protecţia socială este o subcategorie a funcţiei 12 diverse bunuri şi servicii. Prin urmare, COICOP prezintă, de asemenea, pentru fiecare dintre aceste cinci subcategorii principale rolul gospodăriilor private, al administraţiilor publice şi instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei. De exemplu, aceasta poate descrie rolul administraţiilor publice în punerea la dispoziţie a locuinţelor, a serviciilor de sănătate şi învăţământ.
22.15. COICOP este folosit şi în alte scopuri importante precum utilizarea subcategoriilor pentru a evidenţia cheltuielile cu bunurile de consum de folosinţă îndelungată ale gospodăriilor populaţiei. Anchetele privind bugetul gospodăriilor populaţiei utilizează adesea o clasificare bazată pe COICOP în scopul colectării informaţiilor privind cheltuielile gospodăriilor populaţiei. Ulterior, acestea pot fi alocate produselor pentru a obţine un tabel al resurselor şi utilizărilor.
22.16. Clasificarea cheltuielilor conform funcţiilor administraţiilor publice (COFOG) este un instrument major pentru descrierea şi analizarea finanţelor administraţiilor publice. Cele zece categorii principale sunt:
(a) Servicii publice generale;
(b) Apărare;
(c) Ordine şi siguranţă publică;
(d) Afaceri economice;
(e) Protecţia mediului;
(f) Facilităţi pentru locuinţe şi comunitare;
(g) Sănătate;
(h) Recreere, cultură şi religie;
(i) Învăţământ; precum şi
(j) Protecţie socială.
Clasificarea poate fi utilizată pentru a clasifica cheltuielile pentru consum individual şi colectiv ale administraţiilor publice. Cu toate acestea, clasificarea poate fi utilizată şi pentru a ilustra rolul altor tipuri de cheltuieli, de exemplu subvenţii, ajutoare pentru investiţii şi asistenţă socială în bani, cu scopul de a realiza obiective ale politicilor.
22.17. COPNI este utilizată pentru a descrie şi a analiza cheltuielile instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei. Cele nouă categorii principale ale acesteia sunt:
(a) Locuinţe;
(b) Sănătate;
(c) Recreere şi cultură;
(d) Învăţământ;

(e) Protecţie socială;
(f) Religie;
(g) Partide politice, organizaţii muncitoreşti şi profesionale;
(h) Protecţia mediului; precum şi
(i) Servicii n.c.a.

22.18. Pentru descrierea şi analizarea comportamentului producătorilor se poate utiliza COPP. Se disting şase categorii principale:
(a) Cheltuieli cu infrastructura;
(b) Cheltuieli cu cercetarea şi dezvoltarea;
(c) Cheltuieli cu protecţia mediului;
(d) Cheltuieli cu activităţile de marketing;
(e) Cheltuieli cu dezvoltarea resurselor umane;
(f) Cheltuieli cu programele de producţie curente, administrarea şi managementul.

În combinaţie cu informaţiile defalcate pe operaţiuni, COPP poate furniza informaţii privind "externalizarea" serviciilor prestate întreprinderilor, de exemplu substituirea activităţilor auxiliare cu achiziţiile de servicii corespunzătoare de la alţi producători cum ar fi, de exemplu, serviciile de curăţenie, livrare de preparate alimentare (catering), transport şi cercetare.

22.19. COFOG şi COPP indică cheltuielile cu protecţia mediului ale administraţiilor publice şi ale producătorilor. Aceste informaţii sunt utilizate pentru descrierea şi analiza interacţiunii dintre creşterea economică şi mediu.

22.20. Unele cheltuieli, precum cheltuiala pentru consum final şi consum intermediar se pot clasifica pe funcţii şi pe grupe de produse. Clasificarea pe produse arată care sunt produsele implicate şi descrie diversele procese de producţie şi legăturile acestora cu resursele şi utilizările produselor. Aceasta prezintă un contrast cu clasificările funcţionale, după cum urmează:
(a) cheltuielile efectuate pentru diverse produse pot fi utilizate pentru o singură funcţie;
(b) cheltuielile efectuate pentru un produs pot fi utilizate pentru diverse funcţii;
(c) unele cheltuieli nu sunt operaţiuni cu produse, dar pot avea un rol foarte important pentru o clasificare funcţională, de exemplu subvenţiile şi prestaţiile de securitate socială în numerar pentru clasificarea cheltuielilor administraţiilor publice.

PRINCIPALE CARACTERISTICI ALE CONTURILOR SATELIT

Conturile satelit funcţionale

22.21. Conturile satelit funcţionale se axează pe descrierea şi analizarea economiei pentru o funcţie precum mediul, sănătatea şi cercetarea şi dezvoltarea. Pentru fiecare funcţie, acestea prezintă un cadru contabil sistematic. Conturile satelit funcţionale nu prezintă o imagine generală a întregii economii naţionale, ci se axează pe ceea ce este relevant pentru funcţia respectivă. În acest scop, acestea prezintă detalii care nu sunt vizibile în cadrul central agregat, reorganizează şi adaugă informaţii privind fluxurile şi stocurile nemonetare, fac abstracţie de ceea ce nu este relevant pentru o anumită funcţie şi definesc agregate funcţionale drept concepte-cheie.

22.22. Cadrul central este, în principal, de natură instituţională. Un cont satelit funcţional poate combina o metodă funcţională cu o analiză pe activităţi şi pe produse. O astfel de abordare combinată este utilă în multe domenii precum cultura, sportul, învăţământul, sănătatea, protecţia socială, turismul, protecţia mediului, cercetarea şi dezvoltarea, ajutoarele pentru dezvoltare, transportul, siguranţa şi locuinţele. Majoritatea acestor domenii se referă la servicii; acestea cuprind, în general, mai multe activităţi şi corespund în multe cazuri unor teme legate de probleme de creştere economică sau sociale.

22.23. Un concept-cheie pentru conturile satelit funcţionale îl reprezintă cheltuielile naţionale pentru o anumită funcţie, conform tabelului 22.2. Acest concept-cheie este util, de asemenea, pentru definirea sferei de cuprindere a contului satelit funcţional.

22.24. Pentru a analiza utilizările pentru o funcţie, se pun întrebări de genul "câte resurse sunt alocate pentru învăţământ, transport, turism, protecţia mediului şi prelucrarea datelor?". Pentru a răspunde la astfel de întrebări, trebuie să se ia decizii privind:
(a) produsele relevante în domeniul respectiv. Cheltuielile naţionale includ toate utilizările curente şi formarea de capital în astfel de produse;
(b) activităţile pentru care se va înregistra capitalul;
(c) transferurile care sunt relevante în acest domeniu.

Tabelul 22.2 - Cheltuielile naţionale pentru o anumită funcţie sau un anumit produs

	Serii de date anuale
Consumul final efectiv al produselor alese	
Produse de piaţă	
Produse non-piaţă	
Individual	
Colectiv	
Consumul intermediar	
Efectiv	
Intern	
Formarea brută de capital	
Pentru produsele alese	
Altele	
Transferuri curente alese	
Transferuri de capital alese	
Utilizări ale unităţilor rezidente finanţate de restul lumii	
Cheltuiala naţională	

Tabelul 22.3 - Furnizarea de produse caracteristice şi produse conexe

	Producţia pe ramuri de activitate				Alţi producători			Total	Importuri	Total resurse la preţuri de bază	Marjă comercială şi de transport	Impozite pe produse	Subvenţii pe produse	Total resurse în preţuri de achiziţie
	Producători caracteristici				Principal	Secundar	Auxiliar							
	Produs principal	Produs secundar	Auxiliar	Total										
Produse caracteristice 1. 2. ... Produse conexe 1. 2. ... Alte produse														
Total														

Tabelul 22.4 - Furnizarea de produse caracteristice şi produse conexe

	Costurile de producţie pe ramuri de activitate				Alţi producători			Consum final			Total	Formarea brută de capital	Total utilizări în preţuri de achiziţie
	Producători caracteristici				Principal	Secundar	Auxiliar	Gospodăriile populaţiei	Administraţie publică	IFSL.SGP			
	Produs principal	Produs secundar	Auxiliar	Total				Colectiv	Individual				
Produse caracteristice 1. 2. ... Produse conexe 1. 2. ... Alte produse													
Total													
Remunerarea salariaţilor Alte impozite minus subvenţii pentru producţie Consumul de capital fix Produse specifice (caracteristice sau conexe) Altele Excedent net de exploatare													
Total													

Informaţii suplimentare Intrări forţa de muncă ocupată Formarea brută de capital fix Produse specifice Altele Stocul de capital fix, net Produse specifice Altele	◆	◆	

22.25. În funcţie de domeniu, elaborarea unui cont satelit va pune accent pe următoarele:
(a) analiza detaliată a producţiei şi utilizărilor de bunuri şi servicii specifice, de exemplu în domeniul cercetării şi dezvoltării, TIC sau în domeniul transporturilor;
(b) analiza detaliată a transferurilor, de exemplu pentru protecţia socială;
(c) producţia, utilizările şi transferurile, în mod egal, de exemplu pentru învăţământ şi sănătate;
(d) utilizările ca atare, în domenii precum turismul şi protecţia mediului;
(e) finanţarea de către administraţiile publice şi de instituţiile fără scop lucrativ a protecţiei sociale şi a sănătăţii.
22.26. Se pot distinge două tipuri de produse: produse caracteristice şi produse conexe. În prima categorie se înscriu produsele care sunt tipice pentru domeniul studiat. Pentru astfel de produse, contul satelit poate arăta modul în care produsele sunt realizate, ce fel de producători sunt implicaţi, ce tip de forţă de muncă şi capital fix se utilizează şi eficienţa procesului de producţie. De exemplu, pentru sănătate, produse caracteristice sunt serviciile de sănătate, serviciile de administraţie publică şi serviciile de învăţământ şi de cercetare şi dezvoltare în domeniul sănătăţii.
22.27. Produsele conexe sunt relevante pentru o funcţie, fără a fi tipice, fie prin natura lor, fie deoarece sunt clasificate în categorii mai largi de produse. De exemplu, pentru sănătate, transportul pacienţilor este un serviciu conex. Alte exemple de produse conexe sunt produsele farmaceutice şi alte produse medicale precum ochelarii. Pentru astfel de produse, contul satelit nu prezintă caracteristicile producţiei. Graniţa exactă dintre produsele caracteristice şi cele conexe depinde de organizarea economică a unei ţări şi de scopul unui cont satelit.
22.28. Unele servicii pot figura în două sau mai multe conturi satelit. De exemplu, cercetarea în domeniul serviciilor de sănătate în instituţiile de învăţământ superior este un produs relevant pentru conturile satelit din domeniul cercetării şi dezvoltării, precum şi al învăţământului şi al sănătăţii. Aceasta implică, de asemenea, posibilitatea ca cheltuielile naţionale pentru diverse funcţii să se suprapună parţial; simpla agregare a unor astfel de cheltuieli pentru a obţine un total exprimat sub forma unui procent din PIB poate duce la o dublă contabilizare.
22.29. Conceptele din contul satelit pot devia de la cele din cadrul central. De exemplu, munca de voluntariat poate fi inclusă în conturile de satelit din domeniul învăţământului şi cel al sănătăţii. Pentru un cont satelit în domeniul transportului, serviciile auxiliare de transport pot fi prezentate separat. Pentru un cont satelit în domeniul ajutorului pentru dezvoltare, creditele care sunt acordate în condiţii preferenţiale sunt contabilizate. Beneficiile sau costurile care rezultă din aplicarea unor rate ale dobânzii mai mici decât cele de pe piaţă sunt înregistrate drept transferuri implicite.
22.30. Pentru conturile satelit privind protecţia socială şi ajutorul pentru dezvoltare, transferurile specifice sunt cele mai importante componente ale cheltuielilor naţionale. În alte domenii, cum ar fi învăţământul şi sănătatea, cea mai mare parte a transferurilor, care sunt, în marea lor majoritate în natură, sunt mijloace de finanţare a achiziţiilor de către utilizatori. Aceasta implică faptul că transferurile respective sunt deja incluse în cheltuiala pentru consum final, în consumul intermediar şi în formarea de capital şi nu ar trebui să fie înregistrate de două ori. Cu toate acestea, acest aspect nu se aplică tuturor transferurilor, de exemplu bursele pentru studenţi pot servi pentru a finanţa diverse cheltuieli în plus faţă de taxele de şcolarizare sau manualele şcolare; această parte reziduală ar trebui să fie apoi înregistrată ca operaţiune în contul satelit.
22.31. Contul satelit funcţional poate oferi o imagine de ansamblu asupra utilizatorilor sau beneficiarilor. Clasificarea utilizatorilor şi beneficiarilor se poate baza pe clasificarea sectoarelor instituţionale şi a tipurilor de producători, de exemplu, producătorii de piaţă, producătorii non-piaţă, administraţiile publice în calitate de consumator colectiv, gospodăriile populaţiei în calitate de consumatori şi restul lumii. Se pot distinge subcategorii diferite, de exemplu, pe ramuri de activitate şi pe subsectoare instituţionale.
22.32. În cazul multor conturi satelit, gospodăriile populaţiei sau persoanele fizice sunt cel mai important tip de utilizatori şi beneficiari. În scopul utilităţii pentru politica şi analiza socială, este necesară o defalcare suplimentară a gospodăriilor populaţiei. Diverse criterii pot fi utilizate în funcţie de diverse scopuri, cum ar fi venitul, vârsta, sexul, locaţia etc. Pentru politică şi analiză, cunoaşterea numărului de persoane în cauză, în fiecare categorie, este necesară în scopul de a calcula consumul sau transferul mediu sau numărul de persoane care nu sunt beneficiare.
Conturile sectoarelor speciale
22.33. Conturile sectoarelor speciale oferă o imagine de ansamblu axată pe o ramură de activitate sau un produs, o regrupare de diferite ramuri de activitate sau produse, un subsector sau o regrupare de subsectoare diverse. Se pot distinge trei tipuri de conturi ale sectoarelor speciale:
(a) cele legate de ramuri de activitate sau produse;
(b) cele legate de sectoare instituţionale;
(c) cele care combină ambele abordări.
Exemple de conturi ale sectoarelor speciale legate de ramuri de activitate sau produse sunt conturile pentru agricultură, silvicultură şi pescuit, conturile în domeniul turismului, conturile TIC, conturile în domeniul energiei, cele în domeniul transportului, conturile pentru clădirile rezidenţiale şi conturile pentru sectorul creativ.
Exemple de conturi ale sectoarelor speciale legate de sectoare instituţionale sunt statisticile finanţelor publice, statisticile monetare şi financiare, balanţa de plăţi, conturile din sectorul public, conturile pentru instituţiile fără scop lucrativ, conturile gospodăriilor populaţiei şi conturile activităţilor societăţilor. Statisticile referitoare la veniturile din impozite pot fi considerate ca tabele suplimentare pentru statisticile finanţelor publice.
22.34. Conturile sectoarelor speciale se pot axa, de asemenea, pe o analiză integrată a activităţilor economice dintr-unul sau mai multe sectoare instituţionale. De exemplu, conturile pentru subsectoare ale societăţilor nefinanciare pot fi stabilite prin gruparea în funcţie de activitatea economică principală a acestora. Analiza poate acoperi întregul proces economic, de la producţie la acumulare. Acest fapt poate fi realizat în mod sistematic, la un nivel destul de agregat de clasificare standard a ramurilor de activitate. De asemenea, se poate realiza pentru ramuri de activitate selectate care prezintă un interes special pentru o anumită ţară. Analize similare se pot realiza pentru activităţile de producţie ale gospodăriilor populaţiei, cel puţin până la punctul în care se calculează venitul întreprinderii. Acestea pot fi, de asemenea, utile pentru a evidenţia activităţi care joacă un rol predominant în operaţiunile economiei cu exteriorul. Printre aceste activităţi-cheie se pot număra sectorul petrolier, bancar, activităţile extractive, activităţile legate de culturi specifice, produse alimentare şi băuturi (de exemplu, cafea, flori, vin şi whiskey) şi turism. Acestea pot juca un rol vital în economia naţională, reprezentând o parte importantă a exporturilor, ocupării forţei de muncă, activelor reprezentate de valuta străină şi resurselor publice. Printre sectoarele-cheie se pot număra, de asemenea, sectoare care merită o atenţie specială din punct de vedere al politicii economico-sociale. Exemple în acest sens sunt activităţile agricole care beneficiază de subvenţii şi alte transferuri de la administraţiile publice centrale, locale sau europene sau care sunt protejate de drepturi substanţiale asupra importurilor.
22.35. Primul pas în elaborarea conturilor sectoarelor speciale este definirea activităţilor-cheie şi a produselor aferente acestora. În acest scop, poate fi necesară gruparea elementelor din Clasificarea internaţională standard, pe industrie, a tuturor activităţilor economice (ISIC) sau din clasificarea naţională echivalentă. Extinderea sectoarelor-cheie depinde de circumstanţele economice şi de cerinţele în materie de politică şi analiză.
22.36. Un cont de bunuri şi servicii pentru produsele-cheie este elaborat prin indicarea resurselor şi a utilizărilor acestor produse. Se elaborează un cont de producţie şi un cont de exploatare pentru ramurile de activitate cheie. Pentru ramurile de activitate şi produsele-cheie, sunt folosite clasificări detaliate pentru a înţelege pe deplin procesul economic şi procedurile aferente de evaluare în acest domeniu. În general, se practică o combinaţie de preţuri de piaţă şi preţuri administrate şi un sistem complex de impozite şi subvenţii.
22.37. Produsele-cheie şi ramurile de activitate cheie pot fi analizate într-un tabel al resurselor şi utilizărilor, astfel cum reiese din tabelele 22.5 şi 22.6. Ramurile de activitate cheie sunt prezentate în detaliu pe coloane, iar alte ramuri de activitate pot fi agregate. Pe rânduri, produsele-cheie sunt prezentate în detaliu în mod similar, iar alte produse sunt agregate. În partea de jos a tabelului utilizărilor, rândurile arată aportul de forţă de muncă, formarea brută de capital fix şi stocurile de active fixe. Când activitatea-cheie este efectuată de tipuri foarte eterogene de producători, cum ar fi fermierii mici şi marile plantaţii deţinute şi exploatate de către societăţi, se disting cele două grupuri de producători, deoarece acestea au structuri diferite de costuri şi comportamente diferite.
22.38. Pentru sectorul-cheie se elaborează un set de conturi. În acest scop, sectorul-cheie trebuie să fie delimitat. În cazul activităţilor de extracţie a petrolului şi a minereurilor, sectorul-cheie, în general, constă într-un număr limitat de societăţi mari. Sunt incluse toate operaţiunile societăţilor mari, chiar şi atunci când acestea efectuează activităţi secundare. Distincţia între societăţi publice, sub control străin şi private poate fi, de asemenea, fundamentală atunci când este vorba despre un sector-cheie. Conturile întreprinderilor trebuie să fie atent studiate, separat, pentru fiecare societate mare implicată, cu scopul de a se efectua o analiză integrată. O parte a activităţilor extractive poate fi efectuată de către societăţi mici sau de întreprinderi neconstituite în societăţi. Aceste unităţi trebuie să fie incluse în sectorul-cheie, chiar dacă este necesar să se utilizeze ca bază informaţii parţiale provenind din anchete statistice sau date administrative.
22.39. În multe cazuri, administraţiile publice joacă un rol important în legătură cu activităţile cheie, fie prin impozite şi încasări din venituri din proprietăţi, fie prin activitatea de reglementare şi subvenţii. În consecinţă, studiul detaliat al operaţiunilor între sectorul-cheie şi cel al administraţiilor publice este important. Clasificarea operaţiunilor poate fi extinsă pentru a identifica acele fluxuri legate de activitatea-cheie, inclusiv impozitele relevante pe produse. Astfel de fluxuri sunt primite, în plus faţă de bugetul de stat în sine, de diverse agenţii ale administraţiei publice precum ministerele pentru scopuri speciale, universităţi, fonduri şi conturi speciale. În scopul analizei, poate fi foarte util să se indice pentru ce utilizări sunt folosite astfel de fonduri de către administraţiile publice. Acest aspect necesită o analiză în funcţie de destinaţie a acestei părţi a cheltuielilor administraţiilor publice.

Tabelul 22.5 - Un tabel al resurselor pentru ramurile de activitate şi produsele cheie

	Producţia pe ramuri de activitate			Alţi producători	Total	Importuri	Total resurse la preţuri de bază	Adaos comercial şi pentru transport	Impozite pe produse	Subvenţii pe produse (-)	Total resurse la preţuri de cumpărare
	Ramuri de activitate cheie										
	1	2...	Total								
Produse cheie 1 2 ... Alte produse											
Total											

Tabelul 22.6 - Un tabel al utilizărilor pentru produsele-cheie şi ramurile de activitate cheie

	Costurile de producţie pe ramuri de activitate	Alţi producători	Total	Exporturi	Consum final	Total	Formarea brută de capital	Total utilizări în preţuri de achiziţie

	Ramuri de activitate cheie				Gospodăriile populaţiei	Administraţie publică	IFSLSGP			
	1	2....	Total		Colectiv		Individual			
Produse caracteristice 1 2 ... Alte produse										
Total										
Remunerarea salariaţilor Alte impozite nete minus subvenţii pentru producţie Consumul de capital fix Excedent net de exploatare										
Total										
Informaţii suplimentare Aportul de mână de lucru Formarea brută de capital fix tocul de capital fix, net										

22.40.În cazul în care activităţile-cheie sunt bazate pe resurse naturale neregenerabile, cum ar fi resursele subsolului, conturile sectoarelor-cheie înregistrează modificările acestor resurse prin descoperirea de noi surse şi epuizarea resurselor, în contul altor modificări de volum ale activelor, iar câştigurile şi pierderile din deţinerea acestora în contul de reevaluare. Aceste date sunt esenţiale pentru evaluarea performanţelor economice ale economiei. Mai pe larg, conturile sectoarelor-cheie pot fi extinse la conturile de mediu.

22.41.Conturile sectoarelor cheie pot fi prezentate în cadrul conturilor economice integrate. O coloană sau un grup de coloane se introduc pentru sectoarele-cheie, iar alte coloane sunt redenumite, după caz, "alte societăţi nefinanciare" sau "alte gospodării ale populaţiei". Astfel, este posibil să se vizualizeze cotele respective ale sectoarelor-cheie şi ale altor sectoare în privinţa operaţiunilor şi a soldurilor contabile. Formatul exact al unui astfel de tabel depinde de obiectivele urmărite. Un pas în plus poate consta în prezentarea în tabele suplimentare a relaţiei "de la cine cui" dintre sectorul-cheie şi alte sectoare, inclusiv restul lumii.

Includerea de date nemonetare

22.42.O caracteristică importantă a multor conturi satelit este includerea de date nemonetare, cum ar fi datele privind emisiile de CO_2 pe ramuri de activitate în conturile de mediu sau numărul de tratamente pe tipuri de servicii de asistenţă medicală în conturile din domeniul sănătăţii. Combinarea acestor date nemonetare cu datele monetare poate permite obţinerea unor cifre-cheie, de exemplu, emisiile de CO_2 per valoare adăugată exprimată în miliarde de euro sau costurile per tratament. Tabelul 22.7 oferă o gamă largă de exemple în acest sens.

Detalii şi concepte suplimentare

22.43.Alte două caracteristici majore ale conturilor satelit sunt oferirea de detalii şi concepte suplimentare. Tabelele 22.8 şi 22.9 oferă o gamă largă de exemple în acest sens.

Tabelul 22.7 - Exemple de date nemonetare din conturile satelit

Cont satelit	Exemplu de date nemonetare	Raportul între datele monetare şi cele nemonetare?
Conturile în domeniul învăţământului	Numărul de elevi şi studenţi Numărul de profesori	Costuri şi taxe, pe elev/student Remunerarea salariaţilor, pe profesor
Conturile de mediu	Tone de petrol	Preţul petrolului, pe baril
	Emisii CO_2 pe ramuri de activitate	Emisiile CO_2 pe ramuri de activitate, pe miliard EUR de valoare adăugată
Finanţe publice	Forţa de muncă în sectorul administraţiilor publice	Remunerarea salariaţilor, pe salariat
	Numărul de prestaţii sociale	Prestaţia socială medie
Conturile în domeniul sănătăţii	Numărul de tratamente/pacienţi, pe tip de asistenţă medicală	Costul pe tratament/pacient
Conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei	Utilizarea timpului în producţia gospodăriilor populaţiei	Costul de oportunitate al utilizării timpului
Conturile în domeniul forţei de muncă	Forţa de muncă (ore lucrate/echivalent normă întreagă) pe ramuri de activitate Numărul de locuri de muncă	Remunerarea salariaţilor pe oră lucrată/echivalent normă întreagă
Conturile privind productivitatea şi creşterea	Intrările pentru forţa de muncă, pe ramuri de activitate	Productivitatea muncii, pe ramuri de activitate
Conturile în domeniul cercetării şi dezvoltării	Numărul de brevete acordate Forţa de muncă în domeniul cercetării şi al dezvoltării	Remunerarea salariaţilor, pe salariat
Conturile privind siguranţa	Numărul de deţinuţi	Costuri, pe deţinut
Conturile în domeniul protecţiei sociale	Numărul de prestaţii sociale, de ex. beneficiarii de pensii	Prestaţia socială medie, pe (tip de) sistem de protecţie socială
Conturile în domeniul turismului	Numărul de turişti	Cheltuieli, pe turist

Tabelul 22.8 - Exemple de detalii suplimentare din diverse conturi satelit

Contul satelit	Detalii suplimentare
Conturile în domeniul agriculturii	Mai multe detalii privind producţia diverselor produse agricole
Conturile de mediu	Mult mai multe detalii privind valorile stocurilor şi fluxurilor de resurse naturale Mai multe detalii privind cheltuielile cu protecţia mediului
Conturile în domeniul sănătăţii	Defalcarea detaliată a serviciilor de asistenţă medicală
Conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei	Producţia gospodăriilor populaţiei defalcată pe funcţii principale (de ex. locuinţe, alimentaţie, îngrijire)
Conturile venitului şi averii personale	Informaţii privind distribuţia venitului şi averii personale
Conturile în domeniul forţei de muncă şi MCS	Remunerarea salariaţilor şi forţa de muncă, pe vârste, sexe şi nivel de educaţie
Conturile în domeniul protecţiei sociale	Venitul şi cheltuielile, pe sistem de protecţie socială individual şi pe grupuri de sisteme
Tabelurile privind venitul din impozite	Venitul din impozite defalcat într-o clasificare mult mai detaliată

Tabelul 22.9 - Exemple de concepte suplimentare din diverse conturi satelit

Contul satelit	Concepte suplimentare
Conturile în domeniul agriculturii	Trei indicatori ai venitului din agricultură
Conturile de mediu	Eco-taxele
Finanţe publice	Veniturile şi cheltuielile administraţiilor publice
Conturile sectorului informal	Sectorul informal
Conturile privind productivitatea şi creşterea	Productivitatea totală a factorilor
Conturile în domeniul protecţiei sociale	Totalul cheltuielilor cu prestaţiile pentru limită de vârstă
Tabele privind venitul din impozite	Totalul veniturilor din impozite în funcţie de diverse definiţii alternative

Concepte de bază diferite

22.44.Utilizarea de concepte de bază diferite este mai puţin frecventă în conturile satelit. O variaţie relativ minoră constă în faptul că, pentru diverse conturi satelit, unele servicii nu sunt tratate drept auxiliare, de exemplu, pentru un cont satelit în domeniul transportului, serviciul de transport nu este tratat drept auxiliar. Cu toate acestea, pentru unele conturi satelit, pot fi necesare schimbări majore în privinţa conceptelor de bază, de exemplu în contul de mediu produsul intern ar putea fi ajustat în funcţie de epuizarea resurselor naturale. Câteva exemple sunt prevăzute în tabelul 22.10.

Utilizarea modelelor sau includerea de rezultate experimentale

22.45.Unele conturi satelit pot fi caracterizate de includerea de rezultate experimentale sau de utilizarea de modele; cifrele din contul satelit sunt mai puţin fiabile decât cele din conturile principale. Cu toate acestea, elaborarea conturilor principale presupune de asemenea utilizarea de modele econometrice sau matematice şi includerea de rezultate experimentale. Prin urmare, aceasta nu este o diferenţă fundamentală între cadrul conturilor principale şi conturile satelit. Aceste aspecte sunt ilustrate de exemplele din tabelul 22.11.

Tabelul 22.10 - Exemple de diverse concepte de bază din conturile satelit

Contul satelit	Diverse concepte de bază
Conturile de mediu	Ajustarea produsului intern în funcţie de epuizarea resurselor, cheltuielile cu apărarea ale administraţiilor publice şi cheltuielile cauzate de degradare
Conturile în domeniul sănătăţii	Asistenţa medicală pentru boli profesionale nu constituie un serviciu auxiliar
Conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei	Serviciile casnice neremunerate şi serviciile bazate pe voluntariat sunt incluse în producţie
Conturile extinse	Conturile care conţin concepte mult mai extinse privind producţia şi formarea de capital (de ex. capitalul uman şi bunurile de consum de folosinţă îndelungată)
Tabelul pensiilor suplimentare	Prestaţiile de pensii definite nefinanţate sunt tratate drept pasive şi active
Conturile în domeniul transportului	Serviciile de transport nu constituie un serviciu auxiliar

Tabelul 22.11 - Exemple de utilizări ale modelelor econometrice sau matematice pentru elaborarea cadrului central şi a conturilor satelit

Cadrul central	Estimarea valorii activelor financiare sau neproduse drept valoarea netă actualizată a veniturilor viitoare şi a cheltuielilor preconizate Ajustarea datelor din anchetele realizate în gospodăriile populaţiei, în funcţie de nonrăspunsuri şi folosind analiza regresivă Estimarea stocului net de capital fix şi a consumului de capital fix prin utilizarea metodei inventarului permanent, duratelor de viaţă economică preconizate şi funcţiilor matematice de depreciere Estimarea valorii serviciilor locative furnizate de proprietarii-ocupanţi prin folosirea datelor din stoc referitoare la locuinţe, chiriile de pe piaţă şi analize regresive Estimarea corecţiilor sezoniere prin utilizarea unui model matematic Estimarea variaţiei preţului hedonic prin utilizarea unui model matematic
Conturi satelit	Estimarea valorii degradării şi a epuizării resurselor
Conturile de mediu	
Conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei	Estimarea valorii serviciilor neremunerate furnizate de gospodăriile populaţiei
Conturile sectorului informal	Estimări experimentale ale valorii tuturor tipurilor de activităţi informale
Conturile privind productivitatea şi creşterea	Estimarea volumului investiţiilor de capital prin utilizarea, pentru fiecare tip de activ, a funcţiilor bazate pe raportul vârstă - eficienţă
Tabelul pensiilor suplimentare	Estimarea drepturilor de pensie prin utilizarea tuturor tipurilor de ipoteze actuariale în materie de demografie, rate de actualizare şi creştere a salariilor
Tabel cu rezultate experimentale privind tratarea cheltuielilor cu cercetarea şi dezvoltarea drept formare de capital	

Conceperea şi elaborarea conturilor satelit
22.46. Conceperea şi elaborarea unui cont satelit implică patru etape:
(a) definirea scopurilor, utilizărilor şi cerinţelor;
(b) selectarea părţilor relevante din conturile naţionale;
(c) selectarea informaţiilor suplimentare relevante, de exemplu din diverse statistici specifice sau surse de date administrative;
(d) combinarea ambelor seturi de concepte şi cifre într-un set de tabele şi conturi.
22.47. Conceperea şi elaborarea conturilor satelit pentru prima oară duce, adesea, la obţinerea de rezultate neaşteptate pe parcursul celor patru etape. Prin urmare, realizarea conturilor satelit este o activitate în curs de desfăşurare. Numai după acumularea de experienţă în elaborarea şi utilizarea contului satelit şi efectuarea modificărilor, după caz, se poate trece de la un set experimental de tabele la un produs statistic finit.
22.48. În selectarea părţilor relevante din conturile naţionale, se pot distinge trei aspecte: conceptele internaţionale privind conturile naţionale, conceptele operaţionale utilizate în statisticile privind conturile naţionale ale unei ţări şi fiabilitatea statisticilor privind conturile naţionale.
22.49. În procesul de concepere şi elaborare a unui cont satelit, aplicarea conceptelor cadrului central într-un anumit scop duce adesea la descoperirea unor caracteristici. Din punct de vedere al scopului, aceste caracteristici pot reprezenta elemente utile, dar pot reprezenta şi limitări care nu fuseseră preconizate. De exemplu, la conceperea şi elaborarea pentru prima oară a unui cont în domeniul cercetării şi dezvoltării, pot fi descoperite probleme precum suprapunerea cu domeniul cercetării şi al dezvoltării în privinţa programelor software şi a serviciilor de asistenţă medicală sau a rolului societăţilor multinaţionale în importul şi exportul de servicii de cercetare şi dezvoltare.
22.50. Un proces similar se aplică în cazul conceptelor operaţionale utilizate la elaborarea statisticilor privind conturile naţionale. Se poate constata absenţa unor detalii esenţiale din cauza unui nivel prea agregat de elaborare sau de publicare sau neaplicarea strictă a conceptelor universale. De exemplu, activităţile de cercetare şi dezvoltare efectuate de anumite societăţi multinaţionale majore pot fi incluse în ramura de activitate în care se încadrează activităţile lor principale şi nu printre serviciile ramurii de activitate cercetare şi dezvoltare.
22.51. Fiabilitatea unor părţi din statisticile conturilor naţionale poate fi problematică. Statisticile privind conturile naţionale au fost elaborate şi publicate fără a se ţine cont de scopul conturilor satelit. Simpla selectare a cifrelor relevante din statisticile oficiale privind conturile naţionale arată, adesea, că dimensiunea, componenţa sau dezvoltarea în timp a statisticilor respective nu este plauzibilă pentru acest scop. Prin urmare, sursele de date actuale şi metodele de elaborare trebuie să fie verificate şi consolidate cu surse de date suplimentare sau trebuie îmbunătăţite metodele de elaborare.
22.52. Selectarea de informaţii relevante din alte surse decât conturile naţionale cum ar fi alte statistici sau surse de date administrative oficiale, va genera probleme similare în privinţa conceptelor şi a cifrelor: conceptele utilizate oficial pot descoperi deficienţe neaşteptate din punct de vedere al scopului specific al contului satelit, conceptele utilizate efectiv pot fi diferite de conceptele oficiale iar fiabilitatea, gradul de detaliere, calendarul şi frecvenţa pot pune probleme. Toate aceste probleme ar trebui abordate, fie prin estimări suplimentare menite să neutralizeze diferenţele dintre concepte sau prin clasificarea fluxurilor în termeni nemonetari pe ramuri de activitate sau pe sectoare, fie prin ajustarea conceptelor utilizate în contul satelit.
22.53. Combinarea informaţiilor din conturile naţionale cu celelalte informaţii într-un singur set de tabele sau conturi necesită activităţi suplimentare: omisiunile, suprapunerile şi neconcordanţele de ordin numeric ar trebui să fie eliminate şi ar trebui să se evalueze plauzibilitatea rezultatelor. Preferabil, se va obţine astfel un set complet echilibrat de tabele. Cu toate acestea, se poate dovedi necesar să se evidenţieze discrepanţele dintre sursele de date şi metodele alternative.
22.54. Transformarea unui cont satelit consecvent într-un produs destinat utilizatorilor de date poate presupune etape suplimentare. Se poate introduce un tabel general cu indicatori-cheie pe câţiva ani. Aceşti indicatori-cheie ar putea să se centreze pe descrierea dimensiunii, a componentelor şi a dezvoltării aspectului specific implicat, sau pot evidenţia legăturile cu economia naţională şi cu componentele majore ale acesteia. Se pot adăuga detalii sau clasificări suplimentare relevante în scop politic şi analitic. Se poate renunţa la detaliile cu valoare adăugată scăzută sau a căror compilare presupune costuri destul de ridicate. De asemenea, eforturile s-ar putea concentra pe reducerea complexităţii tabelelor, creşterea gradului de simplitate şi de transparenţă pentru utilizatorii de date şi includerea într-un tabel separat a unor defalcări contabile standard.
NOUĂ CONTURI SATELIT SPECIFICE
22.55. În restul prezentului capitol se prezintă, pe scurt, următoarele conturi satelit:
(a) conturile în domeniul agriculturii;
(b) conturile de mediu;
(c) conturile în domeniul sănătăţii;
(d) conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei;
(e) conturile în domeniul forţei de muncă şi MCS;
(f) conturile în domeniul productivităţii şi creşterii;
(g) conturile în domeniul cercetării şi dezvoltării;
(h) conturile în domeniul protecţiei sociale;
(i) conturile satelit în domeniul turismului.
Conturile în domeniul agriculturii
22.56. Un exemplu de cont specific domeniului agriculturii este reprezentat de conturile economice pentru agricultură (CEA) ([1]). Scopul acestora este de a descrie producţia agricolă şi evoluţia venitului din agricultură. Aceste informaţii sunt utilizate la analizarea situaţiei economice a agriculturii dintr-un stat membru şi la monitorizarea şi evaluarea politicii agricole comune în Uniune.
([1])Regulamentul (CE) nr. 138/2004 al Parlamentului European şi al Consiliului din 5 decembrie 2003 privind conturile economice pentru agricultură în cadrul Comunităţii (JO L 33, 5.2.2004, p. 1).
22.57. CEA constau într-un cont de producţie, un cont de exploatare, un cont al întreprinderilor şi un cont de capital pentru producţia agricolă. Contul de producţie conţine o defalcare detaliată care arată producţia pentru o gamă de produse agricole, precum şi activităţi secundare non-agricole; pentru consumul intermediar şi formarea de capital se prezintă detalii substanţiale. Datele pentru contul de producţie şi formarea brută de capital fix sunt transmise atât la preţuri curente, cât şi în termeni de volum. În plus, sunt prezentaţi trei indicatori ai venitului din agricultură, după cum urmează:
(a) indicele venitului real al factorilor din agricultură pe unitate de lucru anuală, exprimat ca echivalent normă întreagă;
(b) indicele venitului net real al întreprinderilor din agricultură pe unitate de lucru anuală nesalariată, exprimat ca echivalent normă întreagă;
(c) venitul net al întreprinderilor din agricultură.
Indicii şi variaţiile valorii în termeni reali ai indicatorilor de venit sunt obţinuţi prin deflatarea datelor nominale corespunzătoare indicelui implicit al preţului produsului intern brut.
22.58. Ramura de activitate a agriculturii din cadrul CEA se aseamănă foarte mult cu ramura de activitate a agriculturii din cadrul central. Cu toate acestea, există unele diferenţe. De exemplu, sunt excluse unităţile implicate în producţia de seminţe în scopul cercetării sau al certificării sau unităţile pentru care activitatea agricolă reprezintă numai o activitate de petrecere a timpului liber. Dar majoritatea activităţilor agricole ale unităţilor a căror activitate principală nu este de natură agricolă sunt incluse în ramura de activitate a agriculturii.
22.59. CEA se concentrează pe procesul de producţie şi pe venitul derivat din acesta. Cu toate acestea, în principiu, un cont satelit în domeniul agriculturii nu trebuie să corespundă în totalitate cu CEA. Conturile în domeniul agriculturii ar putea include, de asemenea, un tabel al resurselor şi utilizărilor care să ofere o imagine de ansamblu sistematică a resurselor şi utilizărilor de produse agricole. Acest lucru ar oferi informaţii cu privire la rolul importurilor, inclusiv rolul taxelor la import, precum şi evoluţiile cererii de produse agricole cum ar fi exporturile şi consumul final pe gospodării ale populaţiei şi rolul impozitelor şi subvenţiilor conexe. Conturile în domeniul agriculturii ar putea fi, de asemenea, extinse prin includerea activităţilor secundare non-agricole, cum ar fi activităţile în scopul petrecerii timpului liber. Acest lucru poate dezvălui tendinţe şi mecanisme de substituţie importante. Interacţiunea cu administraţiile publice poate fi evidenţiată prin adăugarea unui tabel care indică toate veniturile şi transferurile de capital efectuate de administraţiile publice locale, centrale sau europene către ramura de activitate a agriculturii; aceasta poate include, de asemenea, tratamente speciale în sistemul fiscal. Conturile în domeniul agriculturii ar putea fi, de asemenea, concepute ca un cont sectorial special şi includ o secvenţă completă de conturi, inclusiv conturile de patrimoniu şi conturile financiare, pentru agricultori şi societăţile care desfăşoară activităţi în agricultură.
Conturile de mediu
22.60. În orientările internaţionale cu privire la conturile de mediu (Sistemul conturilor integrate de mediu şi economice, SEEA 2003) ([2]), se prezintă un cadru contabil elaborat pentru descrierea şi analiza mediului şi a interacţiunilor sale cu economia. Conturile de mediu sunt un cont satelit al conturilor naţionale. Aceasta presupune că sunt utilizate aceleaşi clasificări şi concepte; sunt introduse modificări numai în cazul în care acest lucru este necesar pentru scopul specific al conturilor de mediu.
([2])Manualul este publicat sub responsabilitatea comună a Organizaţiei Naţiunilor Unite, a Comisiei Europene, a Fondului Monetar Internaţional, a OCDE şi a Băncii Mondiale.
22.61. Setul integrat de conturi pentru informaţii economice şi privind mediul permite o analiză a contribuţiei mediului la economie şi a impactului economiei asupra mediului. Acesta satisface cerinţele factorilor de decizie în materie de politici prin furnizarea de indicatori şi statistici descriptive pentru a monitoriza interacţiunea dintre mediu şi economie. Acesta poate servi, de asemenea, ca un instrument de planificare strategică şi de analiză politică pentru a identifica mai multe căi de dezvoltare durabilă. De exemplu, factorii de decizie în materie de politici care sunt implicaţi în dezvoltarea industriilor care utilizează în mare măsură resursele de mediu, fie ca resurse, fie ca rezervoare, trebuie să fie conştienţi de efectele pe termen lung asupra mediului. Factorii de decizie politică care stabilesc standardele de mediu trebuie, de asemenea, să fie conştienţi de consecinţele posibile pentru economie, de exemplu, care sunt ramurile de activitate care se preconizează că vor fi afectate şi care sunt consecinţele pentru ocuparea forţei de muncă şi puterea de cumpărare. Strategiile de mediu alternative pot fi comparate luând în considerare consecinţele economice.
22.62. În cadrul central, au fost luate în considerare diverse aspecte ale contabilităţii de mediu. În special, multe elemente de cost şi privind capitalul ale contabilităţii pentru resurse naturale, sunt identificate separat în clasificările şi conturile referitoare la stocuri şi alte modificări de volum ale activelor. De exemplu, clasificarea activelor neproduse prezintă elemente separate pentru zăcăminte precum rezervele de petrol, rezervele de minereuri, resurse biologice necultivate şi resurse de apă. Aceste funcţii facilitează utilizarea cadrului central ca punct de plecare pentru contabilitatea de mediu. Cu toate acestea, mai multe elemente din cadrul central, în special cele din contul altor modificări de volum, sunt defalcate în continuare şi reclasificate în contul satelit şi se adaugă elemente suplimentare.
22.63. Din punct de vedere al mediului, există două dezavantaje majore în privinţa cadrului central şi a agregatelor sale cheie precum PIB, formarea de capital şi economia. În primul rând, epuizarea şi penuria de resurse naturale au acoperire limitată, iar aceşti factori pot pune în pericol productivitatea susţinută a economiei. În al doilea rând, cadrul central nu acoperă degradarea calităţii mediului şi consecinţele pentru sănătatea umană şi pentru bunăstare.
22.64. În cadrul central, numai activele produse sunt luate în considerare la calcularea valorii adăugate nete. Costurile de utilizare a acestora se reflectă în consumul intermediar şi în consumul de capital fix. Activele naturale neproduse - precum terenurile, rezervele minerale şi pădurile - sunt incluse în limita activelor în

măsura în care se află sub controlul efectiv al unităţilor instituţionale. Cu toate acestea, utilizarea acestora nu este luată în considerare în costul de producţie. Aceasta înseamnă fie că preţul produselor nu reflectă un astfel de cost, fie - în cazul unor costuri cu epuizarea resurselor - că un astfel de cost este inclus, împreună cu alte elemente neidentificate, în derivarea reziduală a excedentului de exploatare. Conturile de mediu permit recunoaşterea şi estimarea explicită a unor astfel de costuri.

22.65. Cadrul contabil de mediu SEEA 2003 cuprinde cinci categorii:

(a) conturile de flux fizice şi hibride;

(b) conturile economice pentru operaţiunile de mediu;

(c) conturile activelor de mediu în termeni fizici şi monetari;

(d) conturile pentru cheltuieli cu apărarea şi cu epuizarea resurselor;

(e) modificarea agregatelor din cadrul central pentru a ţine cont de degradare.

22.66. Conturile de flux fizice şi hibride înregistrează patru tipuri diferite de fluxuri:

(a) resurse naturale: minerale, resursele de energie, apă, sol şi resurse biologice. În momentul în care sunt vândute pe piaţă, acestea intră în sfera economică şi pot să fie caracterizate ca produse;

(b) resurse ale ecosistemului: oxigen necesar pentru ardere şi apă din precipitaţii sau cursuri de apă naturale şi alte resurse naturale, precum nutrienţi şi dioxid de carbon necesare pentru creşterea plantelor; sunt excluse apa, nutrienţii sau oxigenul furnizate ca produse de către economie;

(c) produse: bunuri şi servicii produse în sfera economică şi utilizate în cadrul acesteia, inclusiv fluxurile de bunuri şi servicii între economia naţională şi restul lumii. Acestea includ activele biologice cultivate, resursele naturale vândute sau cumpărate, de exemplu petrol, lemn şi apă şi deşeuri cu o valoare economică;

(d) reziduuri: produse accidentale şi nedorite rezultate din economie care au valoare zero sau o valoare negativă pentru unitatea care le generează. Reziduurile includ deşeurile solide, lichide şi gazoase. Acestea pot fi reciclate sau reutilizate, sau evacuate în mediul înconjurător. Reziduurile pot avea o valoare pozitivă pentru o altă unitate decât cea care le generează. De exemplu, deşeurile menajere colectate pentru reciclare nu au nicio valoare pentru gospodărie, dar pot avea o valoare pentru reciclator. Resturile materiale care au o valoare realizabilă de unitatea care le generează, ca de exemplu echipamentele casate, sunt tratate drept produse, şi nu drept reziduuri.

22.67. Fluxurile fizice sunt măsurate în unităţi cantitative care reflectă caracteristicile fizice ale materialului, energiei sau reziduurilor în cauză. Un flux fizic poate fi măsurat în unităţi alternative în funcţie de caracteristica fizică luată în considerare. Caracterul oportun al unei unităţi date depinde de scopul şi utilizarea prevăzută a contului de flux. Pentru contabilitatea fluxurilor fizice, greutatea şi volumul sunt caracteristicile fizice cele mai frecvent utilizate. În cazul fluxurilor de energie, joulii sau tonele echivalent petrol sunt unităţile cele mai des utilizate. Unităţile cantitative din conturile de flux fizice diferă faţă de volumele utilizate în cadrul central. De exemplu, în cadrul central, volumul unui calculator nu reprezintă greutatea acestuia, ci o combinaţie ponderată a caracteristicilor dorite de utilizator, cum ar fi viteza de calcul.

22.68. Conturile fluxurilor fizice pot fi prezentate sub formă de tabele ale resurselor şi utilizărilor, astfel cum se prezintă în tabelele 22.12 şi 22.13.

22.69. Conturile de flux hibride sunt o prezentare sub forma unei singure matrice care conţine atât conturile naţionale în termeni monetari, cât şi conturile fluxurilor fizice. Un tip important de conturi hibride sunt tabele hibride ale resurselor şi utilizărilor; acestea combină informaţiile din tabelele fizice ale resurselor şi utilizărilor cu cele din tabelele resurselor şi utilizărilor în termeni monetari.

22.70. Informaţiile din conturile de flux hibride pot fi legate de teme care abordează probleme speciale de mediu, cum ar fi efectul de seră, epuizarea stratului de ozon şi creşterea gradului de aciditate. Sunt necesari factori de conversie pentru a transpune cifrele pentru anumite substanţe în indicatori agregaţi pentru teme de mediu. Aceasta poate avea apoi drept rezultat un tabel general care arată contribuţia consumului şi a producţiei din diferite ramuri de activitate la diverse teme de mediu şi la PIB, astfel cum reiese din tabelul 22.14.

Tabelul 22.12 - Tabelul resurselor şi utilizărilor fizice

Tabelul resurselor fizice

(Milioane de tone)

		Ramuri de activitate				Consum			Capital	Restul lumii				Mediul naţional	Total resurse materiale
		Agricultură, pescuit şi industria extractivă	Industria prelucrătoare, electricitate şi construcţii	Servicii	Total ramuri de activitate	Transport pentru uzul propriu	Alt consum	Consum total	Formarea de capital, variaţia stocurilor, depozitarea deşeurilor	Importuri de produse	Resurse naturale şi resurse ale ecosistemului furnizate de nerezidenţi teritoriului naţional	Reziduuri produse de nerezidenţi în restul lumii	Fluxuri transfrontaliere provenite din restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	M2	M1	M1	M3	E	
Produse	P1 Produse de origine animală şi vegetală	66,000	49,000	1,000	116,000	⁂	⁂	⁂	⁂	16,000	⁂	⁂	⁂	⁂	132,000
	P2 Pietre, pietris şi materiale pentru construcţii	112,000	163,000	⁂	275,000	⁂	⁂	⁂	⁂	13,000	⁂	⁂	⁂	⁂	288,000
	P3 Energie	65,000	59,000	⁂	124,000	⁂	⁂	⁂	⁂	95,000	⁂	⁂	⁂	⁂	219,000
	P4 Metale, maşinării	⁂	10,000	⁂	10,000	⁂	⁂	⁂	⁂	10,000	⁂	⁂	⁂	⁂	20,000
	P5 Plastic şi produse din mase plastice	⁂	2,000	⁂	2,000	⁂	⁂	⁂	⁂	2,000	⁂	⁂	⁂	⁂	4,000
	P6 Lemn, hârtie	7,000	7,000	⁂	14,000	⁂	⁂	⁂	⁂	1,000	⁂	⁂	⁂	⁂	15,000
	P7 Alte bunuri de consum	⁂	9,000	1,000	10,000	⁂	⁂	⁂	⁂	13,000	⁂	⁂	⁂	⁂	23,000
	Toate produsele	250,000	299,000	2,000	551,000	⁂	⁂	⁂	⁂	150,000	⁂	⁂	⁂	⁂	701,000
Reziduuri	Reziduuri eliminate pe teritoriul naţional	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂
	R1 co_2	19,020	111,398	29,930	160,348	16,908	25,080	41,988	0,990	⁂	⁂	4,172	⁂	⁂	207,498
	R2 n_2o	0,007	0,042	0,012	0,061	0,003	0,004	0,007	⁂	⁂	⁂	0,001	⁂	⁂	0,069
	R3 ch_4	0,073	0,452	0,125	0,650	0,004	0,020	0,024	0,477	⁂	⁂	0,001	⁂	⁂	1,152
	R4 no_x	0,061	0,275	0,151	0,487	0,084	0,026	0,110	⁂	⁂	⁂	0,025	0,117	⁂	0,739
	R5 SO_2	0,023	0,139	0,030	0,192	0,003	0,001	0,004	⁂	⁂	⁂	0,001	0,087	⁂	0,284
	R6 nh_3	0,020	0,123	0,038	0,181	⁂	0,007	0,007	⁂	⁂	⁂	⁂	0,019	⁂	0,207
	R7 Alte reziduuri eliminate în aer	0,010	0,061	0,015	0,086	⁂	0,012	0,012	⁂	⁂	⁂	⁂	0,002	⁂	0,100
	R8 P	0,070	0,020	0,004	0,094	⁂	0,011	0,011	0,003	⁂	⁂	0,001	0,014	⁂	0,123
	R9 N	0,590	0,210	0,098	0,898	⁂	0,117	0,117	0,024	⁂	⁂	0,006	0,323	⁂	1,368
	R10 Alte reziduuri eliminate în apă	0,030	0,021	0,006	0,057	⁂	0,021	0,021	0,001	⁂	⁂	0,001	0,003	⁂	0,083
	R11 Deşeuri ale industriei extractive	7,233	2,320	⁂	9,553	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	9,553
	R12 Alte deşeuri solide	8,103	71,619	22,929	102,651	0,100	5,060	5,160	71,100	⁂	⁂	1,548	7,656	⁂	188,115
	Total reziduuri eliminate pe teritoriul naţional	35,240	186,680	53,338	275,258	17,102	30,3594	7,461	72,595	⁂	⁂	5,756	8,221	⁂	409,291
	Total reziduuri eliminate pe teritoriul restului lumii	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂	⁂

	Reziduuri eliminate în aer	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
	R1 CO_2	◆	◆	4,569	4,569	0,739	◆	0,739	◆	◆	◆	◆	◆	◆	5,308
	R4 NO_X	◆	◆	0,010	0,010	0,004	◆	0,004	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,014
	R5 SO_2	◆	◆	0,008	0,008	0,002	◆	0,002	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,010
	Total reziduuri pe teritoriul restului lumii	◆	◆	4,587	4,587	0,745	◆	0,745	◆	◆	◆	◆	◆	◆	5,332
	Total reziduuri	35,240	186,680	57,925	279,845	17,847	30,3594	8,206	72,595	◆	◆	5,756	8,221	◆	414,623
Total resurse materiale		285,240	485,680	59,925	830,845	17,847	30,3594	18,206	72,595	150,000	◆	5,756	8,221	◆	1 115,623
Acumulare netă a tuturor materialelor (utilizare minus resurse)		◆				Creşterea netă pe consum (bunuri de consum de folosinţă îndelungată)			Creşterea netă de capital	Exportul net de produse	Extracţii nete pe nerezidenţi	Reziduuri nete produse de rezidenţi ai restului lumii	Fluxul transfrontalier net de ieşire a reziduurilor pe categorii de mediu	Acumularea netă de reziduuri în mediul naţional	Balanţa netă
						1,153	15,6411	6,794	72,215	- 49,000	3,000	- 0,424	- 4,302	372,717	411,000
Sursă: set de date SEEAland.															

Tabelul 22.13 - Tabelul fizic al resurselor şi utilizărilor

Tabelul fizic al utilizărilor

(Milioane de tone)

◆		Ramuri de activitate				Consum			Capital	Restul lumii				Mediul naţional	Total utilizare
		Agricultură, pescuit şi industria extractivă	Industria prelucrătoare, electricitate şi construcţii	Servicii	Total ramuri de activitate	Transport pentru uzul propriu	Alt consum	Consum total	Formarea de capital, variaţia stocurilor, depozitarea deşeurilor	Exporturile	Resurse şi resurse ale ecosistemului utilizate de nerezidenţi pe teritoriul naţional	Reziduuri produse de rezidenţi ai restului lumii	Fluxuri transfrontaliere către restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E	◆
Produse	P1 Produse de origine animală şi vegetală	23,000	60,000	4,000	87,000	◆	16,000	16,000	3,000	26,000	◆	◆	◆	◆	132,000
	P2 Pietre, pietriş şi materiale pentru construcţii	12,000	148,000	2,000	162,000	◆	2,000	2,000	114,000	10,000	◆	◆	◆	◆	288,000
	P3 Energie	34,000	101,000	20,000	155,000	7,000	10,000	17,000	◆	47,000	◆	◆	◆	◆	219,000
	P4 Metale, maşinării	◆	11,000	◆	11,000	1,000	◆	1,000	1,000	7,000	◆	◆	◆	◆	20,000
	P5 Plastic şi produse din mase plastice	◆	2,000	◆	2,000	◆	◆	◆	◆	2,000	◆	◆	◆	◆	4,000
	P6 Lemn, hârtie	◆	7,000	4,000	11,000	◆	1,000	1,000	◆	3,000	◆	◆	◆	◆	15,000
	P7 Alte bunuri de consum	5,000	8,000	1,000	14,000	◆	2,000	2,000	1,000	6,000	◆	◆	◆	◆	23,000
	Toate produsele	74,000	337,000	31,000	442,000	8,000	31,000	39,000	119,000	101,000	◆	◆	◆	◆	701,000
Resurse naturale	Resurse naturale naţionale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
	N1 Petrol	38,000	◆	◆	38,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	38,000
	N2 Gaze naturale	27,000	◆	◆	27,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	27,000
	N3 Altele	118,000	55,000	◆	173,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	173,000
	N4 Lemn	7,000	1,000	◆	8,000	◆	1,000	1,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	9,000
	N5 Peşte	1,000	◆	◆	1,000	◆	◆	◆	◆	◆	1,000	◆	◆	◆	2,000
	N6 Altele	◆	2,000	◆	2,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	2,000
	N7 Apă	1,000	6,000	◆	7,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	7,000
	Total resurse naturale naţionale	192,000	64,000	◆	256,000	◆	1,000	1,000	◆	◆	1,000	◆	◆	◆	258,000
	Resurse naturale ale restului lumii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
	N5 Peşte	4,000	◆	◆	4,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	4,000
	N7 Apă	◆	1,000	◆	1,000	◆	1,000	1,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	2,000
	Total resurse naturale ale restului lumii	4,000	1,000	◆	5,000	◆	1,000	1,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	6,000
	Total resurse naturale	196,000	65,000	◆	261,000	◆	2,000	2,000	◆	◆	1,000	◆	◆	◆	264,000
Resurse ale ecosistemului:	Intrări ale ecosistemului la nivel naţional	15,000	81,000	22,000	118,000	10,000	13,000	23,000	◆	◆	2,000	◆	◆	◆	143,000
	Intrări ale ecosistemului la nivelul restului lumii	◆	◆	3,000	3,000	1,000	◆	1,000	◆	◆	◆	◆	◆	◆	4,000
	Total intrări ale ecosistemului	15,000	81,000	25,000	121,000	11,000	13,000	24,000	◆	◆	2,000	◆	◆	◆	147,000
Reziduuri	Reziduuri provenite de pe teritoriul naţional	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
	R1 co_2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	207,498	207,498
	R2 n_2o	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,069	0,069
	R3 ch_4	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	1,152	1,152
	R4 NO_x	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,669	0,070	0,739
	R5 SO_2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,196	0,088	0,284
	R6 nh_3	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,099	0,108	0,207
	R7 Alte reziduuri din aer	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,002	0,098	0,100
	R8 P	◆	◆	0,020	0,020	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,010	0,093	0,123
	R9 N	◆	◆	0,115	0,115	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,543	0,710	1,368
	R10 Alte reziduuri din apă	◆	◆	0,010	0,010	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,002	0,071	0,083
	R11 Deşeuri ale industriei extractive	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	9,553	9,553
	R12 Alte deşeuri solide	0,240	2,680	3,780	6,700	◆	◆	◆	25,810	◆	◆	◆	2,398	153,207	188,115

	Total reziduuri provenite de pe teritoriul naţional	0,240	2,680	3,925	6,845	◆	◆	◆	25,810	◆	◆	◆	3,919	372,717	409,29
	Total reziduuri provenite de pe teritoriul restului lumii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
	R1 CO_2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	5,308	◆	◆	5,3(
	R4 NO_X	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,014	◆	◆	0,01
	R5 SO_2	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	0,010	◆	◆	0,01
	Total reziduuri provenite de pe teritoriul restului lumii	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	5,332	◆	◆	5,33
	Total	0,240	2,680	3,925	6,845	◆	◆	◆	25,810	◆	◆	5,332	3,919	372,717	414,62
Total utilizare		285,240	485,680	59,925	830,845	19,000	46,000	65,000	144,810	101,00	0 3,000	5,332	3,919	372,717	1 526,62

Tabelul 22.14 - Contribuţia netă a consumului şi producţiei la PIB şi la şase teme de mediu în Ţările de Jos, 1993
Procentaj

◆	Economie	Mediu				
		Efectul de seră	Epuizarea stratului de ozon	Acidifierea	Eutrofizarea	Deşeuri solide
Total	◆	100	100	100	100	100
Consum	◆	19	2	15	9	31
Industrie	◆	79	97	85	91	66
Capital şi alte surse	◆	2	1	-	-	3
Consum	100	100	100	100	100	100
Transport pentru uzul propriu	8	38	-	88	21	1
Alt consum	92	62	100	12	79	99
Producţie	100	100	100	100	100	100
Agricultură, vânătoare, silvicultură, pescuit	3	15	2	47	91	7
Produse ale industriei extractive	3	2	-	1	-	1
Industria prelucrătoare	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Industria petrolieră	1	7	-	11	-	◆
Industria chimică	2	14	27	6	2	16
Produse din metal şi industria producătoare de maşini şi utilaje	3	2	9	1	-	2
Alte activităţi industriale	12	12	20	7	6	25
Servicii publice	2	26	-	9	1	2
Servicii de transport şi depozitare	6	8	6	12	1	5
Alte servicii	68	14	36	6	- 1	42

Sursă: de Haan (1997).
Notă: O liniuţă (-) indică faptul că suma este zero.

22.71. Conturile economice pentru operaţiunile din domeniul mediului constau în conturile de protecţie a mediului şi conturile pentru alte operaţiuni legate de mediu, de exemplu, impozite, subvenţii, ajutoare pentru investiţii, venituri din proprietate şi achiziţionarea de drepturi de emisie şi de proprietate.
22.72. Pentru a descrie protecţia mediului, este foarte utilă o abordare funcţională combinată cu o analiză a tipului de activitate şi a produselor. Protecţia mediului înconjurător acoperă o gamă largă de activităţi economice şi produse. Exemple în acest sens sunt investiţiile în tehnologii ecologice, restaurarea mediului după ce a fost poluat, reciclarea, producţia de bunuri şi servicii de mediu, conservarea şi gestionarea activelor şi a resurselor naturale. Se poate defini un agregat naţional al cheltuielilor cu protecţia mediului care să includă activităţi auxiliare şi produse conexe.
22.73. În conturile activelor de mediu, se disting trei tipuri diferite de active de mediu: resursele naturale; apa subterană şi de suprafaţă şi ecosistemele. Mai multe dintre aceste active de mediu nu sunt înregistrate în cadrul central. Aceasta se aplică activelor de mediu asupra cărora dreptul de proprietate nu poate fi stabilit. Printre acestea se numără elemente de mediu, cum ar fi aerul, întinderile majore de apă şi ecosistemele, care sunt atât de vaste sau incontrolabile încât drepturile de proprietate efectivă nu pot fi asigurate. De asemenea, resursele a căror existenţă nu a fost clar stabilită prin explorare şi dezvoltare cum ar fi, de exemplu, zăcămintele de petrol utilizate în scop speculativ, sau care sunt în prezent inaccesibile precum, de exemplu, pădurile din zone izolate, nu sunt considerate active în cadrul central. Aceleaşi aspecte sunt valabile şi pentru resursele care au fost localizate geologic sau sunt uşor accesibile, dar care nu aduc niciun beneficiu economic actual, deoarece acestea nu pot încă să fie exploatate în mod profitabil.
22.74. Conturile activelor de mediu în termeni fizici şi monetari descriu situaţia stocurilor diverselor active de mediu şi evoluţia lor. În timp ce un astfel de cont ar putea fi elaborat în termeni monetari pentru unele active, pentru altele se pot construi doar conturi fizice. Pentru activele reprezentate de ecosisteme, este puţin probabil să există suficiente informaţii pentru a construi stocuri sau a stabili modificări pe parcursul unui an, în acelaşi fel ca pentru alte active de mediu. Pentru aceste active, este mai util să se pună accent pe măsurarea schimbărilor în privinţa calităţii, majoritatea acestora referindu-se la degradare, de exemplu, acidifierea terenurilor şi a apei şi decojirea copacilor.
22.75. Agregatele din cadrul central pot fi modificate pentru a ţine cont mai bine de aspectele legate de mediu. Trei tipuri de ajustări sunt recomandate de obicei: pentru epuizarea resurselor, pentru cheltuielile cu apărarea ale administraţiilor publice şi pentru degradare.
22.76. Din punct de vedere al mediului înconjurător, ar trebui să fie efectuată ajustarea în funcţie de epuizarea resurselor, deoarece PIB şi rata de creştere a acestuia nu ţin seama de epuizarea diverselor active de mediu, cum ar fi petrolul, peştii din mediul natural şi pădurile necultivate de om. Nu este simplu să se contabilizeze epuizarea resurselor, mai multe opţiuni fiind disponibile în acest sens. O opţiune extremă este aceea de a considera toate utilizările acestor active naturale neproduse drept epuizare a resurselor şi, prin urmare, nu drept venituri obţinute din producţie. Cealaltă opţiune extremă este să se considere toate veniturile din vânzarea acestor active drept venituri care contribuie la produsul intern. Toate celelalte opţiuni împart utilizarea acestor active într-o componentă de epuizare a resurselor şi o componentă de venituri. Diferite principii şi ipoteze privind durata de viaţă şi ratele de actualizare au drept rezultat cifre diferite pentru ajustarea în funcţie de epuizarea resurselor.
22.77. Cheltuielile cu apărarea în domeniul mediului nu sunt numai cheltuielile cu protecţia mediului. Se poate dovedi necesar ca organele de administrare să stabilească şi să monitorizeze cotele de pescuit sau cheltuielile cu sănătatea legate de poluarea atmosferică sau de un dezastru nuclear. Ajustarea în funcţie de cheltuielile cu apărarea ale administraţiilor publice este recomandată pentru a evita creşterea PIB din pricina acestora: aceste cheltuieli sunt destinate să atenueze sau să anuleze efectele externe negative asupra mediului ale producţiei sau consumului care nu sunt înregistrate în PIB. În ceea ce priveşte produsul intern net, o soluţie poate fi înregistrarea tuturor cheltuielilor cu apărarea ale administraţiilor publice drept formare de capital şi consum de capital, în acelaşi timp. Cu toate acestea, în privinţa PIB, indicator care este utilizat mai frecvent, această înregistrare nu are niciun efect.
22.78. Produsul intern, economiile şi alte agregate-cheie pot fi ajustate în funcţie de degradare, de exemplu, în funcţie de impactul poluării aerului şi a apei. Cu toate acestea, incorporarea efectelor degradării este mai dificilă, mai puţin sigură şi mai controversată decât realizarea unor ajustări ale conturilor fie în funcţie de epuizarea resurselor, fie în funcţie de cheltuielile cu apărarea. De exemplu, cum să se ţină seama de efectele nocive asupra sănătăţii umane sau asupra plantelor sau animalelor care cresc mai lent, se reproduc mai puţin şi mor mai prematur din cauza poluării mediului? Ar trebui să se înregistreze dezastrele naturale ca fiind rezultatul activităţii economice umane şi, prin urmare, să fie deduse din PIB?
Conturile în domeniul sănătăţii
22.79. Conturile în domeniul sănătăţii (a se vedea OCDE, 2000, Un sistem de conturi în domeniul sănătăţii) sunt un cadru internaţional de date în domeniul sănătăţii menite să servească unor cerinţe de analiză şi de politică, atât la nivel naţional, cât şi european şi internaţional. Cadrul este conceput pentru ţările cu o gamă largă de modele diferite de organizare a sistemelor lor naţionale de sănătate. Cadrul este un instrument important pentru monitorizarea schimbărilor rapide şi a complexităţii din ce în ce mai mari a sistemelor de sănătate. Acesta măsoară şi prezintă schimbările structurale, cum ar fi trecerea de la îngrijirea pacienţilor în spital la îngrijirea ambulatorie şi apariţia furnizorilor multifuncţionali.
22.80. Conturile de sănătate oferă răspunsuri la trei întrebări de bază:
(a) ce fel de servicii şi bunuri sunt achiziţionate în scopuri legate de sănătate?
(b) cine este furnizorul acestor servicii şi bunuri?
(c) care sunt sursele de finanţare?
22.81. Bunurile şi serviciile în domeniul sănătăţii sunt divizate pe funcţii. Se disting trei categorii: servicii şi bunuri de asistenţă medicală personală, servicii de sănătate colective şi funcţii conexe domeniului sănătăţii.
22.82. Principalele tipuri de servicii şi bunuri de asistenţă medicală personală sunt: servicii de îngrijire curativă, servicii de reabilitare, servicii de îngrijire medicală pe termen lung, servicii auxiliare serviciilor de sănătate şi produse medicale distribuite pacienţilor în ambulatoriu. Pentru aceste servicii personale, este foarte utilă o subdivizare pe moduri de producţie: asistenţă medicală acordată în spital, centre de îngrijire cu program de zi, asistenţă medicală ambulatorie şi asistenţă medicală la domiciliu. De asemenea, multe alte dimensiuni pentru clasificarea asistenţei medicale personale sunt importante, de exemplu, clasificarea în funcţie de vârstă, sex şi nivelul veniturilor pentru categorii majore de asistenţă medicală sau pe grupe majore de boli, acestea fiind utile pentru studiile privind costul implicat de boli.
22.83. În comparaţie cu cadrul central, limita de producţie se prelungeşte în două privinţe:
(a) medicina muncii, de exemplu, controalele medicale ale angajaţilor sau serviciile de asistenţă medicală de urgenţă la locul de muncă sau în afara acestuia, nu este înregistrată printre serviciile auxiliare;
(b) transferurile în bani către gospodăriile populaţiei cu scopul îngrijirii la domiciliu a bolnavilor şi a persoanelor cu handicap sunt tratate drept producţie de servicii remunerate de îngrijire a sănătăţii; cu toate acestea, sunt excluse toate serviciile de îngrijire de acest tip care nu au legătură cu transferuri în bani.
22.84. Se disting două tipuri de servicii de sănătate colective:
(a) servicii de profilaxie şi sănătate publică;
(b) administrarea serviciilor de sănătate şi asigurările de sănătate.
22.85. Se disting şapte tipuri de funcţii conexe domeniului sănătăţii:
(a) formarea de capital a instituţiilor furnizoare de servicii de asistenţă medicală;
(b) educaţia şi formarea profesională a personalului sanitar;
(c) cercetare şi dezvoltare în domeniul sănătăţii;
(d) controlul alimentelor, igienei şi apei potabile;
(e) sănătatea mediului înconjurător;
(f) administrarea şi furnizarea de servicii sociale în natură pentru a sprijini persoanele în situaţii de boală şi handicap; precum şi
(g) administrarea şi furnizarea prestaţiilor în bani din motive de sănătate.
22.86. Pentru furnizorii de servicii de asistenţă medicală, a fost elaborată o clasificare detaliată pe ramuri de activitate; în acest scop, Clasificarea industrială internaţională standard a fost îmbunătăţită şi modificată.
22.87. Practic, finanţarea pentru asistenţa medicală se poate înregistra din două perspective diferite. Prima perspectivă asigură o defalcare a cheltuielilor în domeniul sănătăţii în gama complexă a acordurilor cu terţi plătitori, plus plăţile directe de către gospodăriile populaţiei sau alţi finanţatori direcţi, de exemplu, asistenţa medicală furnizată de administraţiile publice. Cea de a doua perspectivă vizează ca sarcină finală de finanţare să revină surselor de finanţare. Aceasta presupune că se trasează originea surselor de finanţare a surselor de finanţare intermediare. Transferurile suplimentare, cum ar fi transferurile interguvernamentale, deducerile fiscale, subvenţiile pentru furnizori şi finanţarea de către restul lumii sunt incluse pentru a obţine o imagine completă.
22.88. Tabele generale simple care arată importanţa sănătăţii în economia naţională pot fi derivate din conturile în domeniul sănătăţii, după cum se prezintă în tabelul 22.15.

Tabelul 22.15 - Statistici cheie privind sănătatea

	% PIB			% variaţia valorii			% variaţia volumului			% variaţia preţului		
	anul t	anul t+1	anul t+2	anul t	anul t+1	anul t+2	anul t	anul t+1	anul t+2	anul t	anul t+1	anul t+2
Cheltuieli cu serviciile de asistenţă medicală												
Cheltuieli cu sănătatea personală												
îngrijiri curative												
îngrijiri de reabilitare												
asistenţă medicală pe termen lung												
servicii auxiliare asistenţei medicale produse medicale												
Cheltuieli cu sănătatea colectivă												
Total												
creşterea populaţiei												
cheltuieli pe cap de locuitor												
Surse de finanţare												

Administraţiile publice şi securitatea socială	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Asigurări de sănătate private	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Altele	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
PIB	100	100	100	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
creşterea populaţiei	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
PIB pe cap de locuitor	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	% din totalul naţional			◆	◆	◆	% variaţia volumului			% variaţia ratei de salarizare		
Forţa de muncă în ramurile de activitate n domeniul asistenţei medicale	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

Conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei

22.89. În cadrul central, activităţile gospodăriilor populaţiei precum serviciile de locuinţă prestate de către proprietarii ocupanţi, producţia de produse agricole pentru consumul propriu şi construcţia pe cont propriu de locuinţe sunt înregistrate ca producţie. Cu toate acestea, două tipuri majore de producţie a gospodăriilor populaţiei, şi anume serviciile neremunerate furnizate de membrii gospodăriei şi consumate în cadrul aceleiaşi gospodării şi servicii bazate pe voluntariat, nu sunt înregistrate ca producţie. Chiar şi în contextul unui cont satelit, aspectele legate de serviciile neremunerate şi cele bazate pe voluntariat furnizate de gospodăriile populaţiei ridică probleme conceptuale şi de măsurare grave. Acestea constituie un subiect în curs de cercetare.

Scopul unui cont satelit pentru producţia gospodăriilor populaţiei ([1]) este de a oferi o imagine completă a producţiei gospodăriilor populaţiei, de a evidenţia veniturile, consumul şi economiile pentru diferite tipuri de gospodării ale populaţiei şi interacţiunile cu restul economiei.

([1])A se vedea, de exemplu, Eurostat, 2003, Household Production and Consumption; Proposal for a Methodology of Household Satellite Accounts (Producţia şi consumul gospodăriilor populaţiei, propunere de metodologie a conturilor satelit pentru gospodăriile populaţiei); J. Varjonen şi K. Aalto, 2006, Household Production and Consumption in Finland, Household Satellite Account (Producţia şi consumul gospodăriilor populaţiei în Finlanda, contul satelit pentru gospodăriile populaţiei), Statistics Finland & Centrul naţional de cercetare pentru consumatori; S. Holloway, S. Short, S. Tamplin, 2002, Household Satellite Account (Contul satelit pentru gospodăriile populaţiei), ONS Londra; S.J. Landefeld şi S.H. McCulla, 2000, Accounting for nonmarket household production within a national accounts framework, Review of Income and Wealth (Contabilitatea pentru producţia non-piaţă a gospodăriilor populaţiei în cadrul naţional de conturi, revizuire a veniturilor şi a patrimoniului).

Principalele întrebări sunt:

(a) care sunt serviciile furnizate?

(b) cine furnizează aceste servicii?

(c) care este valoarea acestor servicii?

(d) care sunt investiţiile de capital şi ce se întâmplă cu productivitatea?

(e) care sunt implicaţiile pentru dimensiunea şi distribuirea venitului, pentru consum şi economii pentru diferite tipuri de gospodării şi pe parcursul ciclului de viaţă?

(f) există schimburi între serviciile remunerate şi cele neremunerate furnizate de gospodăriile populaţiei ca urmare a evoluţiilor structurale economice şi sociale, a efectelor ciclului de activitate sau a politicii guvernamentale, de exemplu, probleme legate de impozite sau subvenţii pentru îngrijirea remunerată a copiilor?

22.90. Conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei pot prezenta un interes deosebit pentru analiza evoluţiilor economice pe termen lung şi pentru compararea internaţională a nivelurilor de producţie, venit şi consum. Sursele principale de date utilizate pentru elaborarea conturilor de producţie a gospodăriilor populaţiei sunt anchetele privind bugetul gospodăriilor populaţiei şi anchetele privind utilizarea timpului, iar agregatele anuale provenite din aceste surse sunt distorsionate de erori de eşantionare, fapt care împiedică calcularea unor rate precise de creştere anuală. Prin urmare, conturile de producţie ale gospodăriilor populaţiei sunt elaborate la intervale regulate dar nu anual, ci de exemplu o dată la cinci ani şi sunt legate de o anchetă extinsă privind utilizarea timpului.

22.91. Producţia gospodăriilor populaţiei include numai servicii care pot fi delegate altor persoane decât cea care beneficiază de aceasta, procedura fiind cunoscută sub denumirea de "principiul părţii terţe". Prin urmare, îngrijirea personală, studiul, somnul şi activităţile de petrecere a timpului liber sunt excluse.

22.92. Pentru producţia gospodăriilor populaţiei, se pot distinge diferite funcţii principale: locuinţe, alimentaţie, îmbrăcăminte, îngrijirea copiilor, adulţilor şi a animalelor de companie şi muncă voluntară de care, prin definiţie, beneficiază o altă gospodărie a populaţiei. Pentru fiecare dintre aceste funcţii principale, se pot defini activităţi principale sau caracteristice. Aceasta permite alocarea cheltuielilor sau utilizarea timpului pentru aceste activităţi în raport cu aceste funcţii principale. Cu toate acestea, unele activităţi precum cumpărăturile, călătoriile şi activităţile de gestionare a gospodăriei se raportează la funcţii diferite. Prin urmare, cheltuielile sau utilizarea timpului pentru aceste activităţi sunt împărţite între aceste funcţii.

22.93. În cadrul central, cheltuielile cu bunurile de consum de folosinţă îndelungată sunt o parte din cheltuielile cu consumul final. Cu toate acestea, în conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei, cheltuieli precum cheltuielile pentru achiziţionarea de vehicule, frigidere şi echipamente pentru construcţii şi reparaţii se înregistrează ca formare de capital. Serviciile de capital pentru aceste active reprezintă intrări pentru producţia gospodăriilor populaţiei.

22.94. Producţia şi valoarea adăugată a producţiei gospodăriilor populaţiei pot fi evaluate folosind o metodă bazată pe intrări sau pe ieşiri. Metoda bazată pe ieşiri presupune că producţia gospodăriilor populaţiei este evaluată la preţul pieţei, adică la preţul constatat pentru servicii similare vândute pe piaţă. Pentru metoda bazată pe intrări, care evaluează producţia drept sumă a costurilor, este crucială alegerea metodei de evaluare a intrărilor privind forţa de muncă. Printre opţiunile existente se numără evaluarea salariilor, incluzând sau excluzând cotizaţiile de asigurări sociale, şi diverse opţiuni privind grupurile de referinţă - salariul mediu al tuturor lucrătorilor, salariul lucrătorilor calificaţi sau salariul personalului casnic.

22.95. O problemă majoră pentru conturile de producţie a gospodăriilor populaţiei este dimensiunea şi compoziţia producţiei gospodăriilor populaţiei şi legăturile cu cadrul central. Această problemă este evidenţiată într-un tabel al utilizărilor, astfel cum este prezentat în tabelul 22.16.

Tabelul 22.16 - Tabel al utilizărilor pentru producţia gospodăriilor populaţiei

◆	Costuri de producţie								Alţi producători	Total	Exporturile	Consum final		Total	Formarea brută de capital	Total utilizări în preţuri de achiziţie
	Producţia gospodăriilor populaţiei pe funcţii											Gospodăriile populaţiei	Administraţie Publică			
	Locuinţa	Alimentaţie	Îmbrăcăminte	Îngrijire copii	Îngrijire adulţi	Îngrijire altele	Voluntariat	Total				Colectiv	Individual			
Produse SCN Diferenţe conceptuale	◆								◆	◆	◆	◆		◆	◆	◆
Total	◆								◆	◆	◆	◆		◆	◆	◆
Remunerarea angajaţilor SCN Diferenţe conceptuale Alte impozite nete pe producţie Consumul de capital fix SCN Diferenţe conceptuale Excedent net de exploatare Total SCN Diferenţe conceptuale	◆								◆	◆						

Informaţii suplimentare Intrări forţă de muncă SCN Diferenţe conceptuale Formarea brută de capital fix SCN Diferenţe conceptuale Stocul de capital fix, net SCN Diferenţe conceptuale	◆	◆	

Conturile în domeniul forţei de muncă şi MCS

22.96. În multe ţări, se colectează o gamă largă de date privind piaţa muncii. Recensămintele populaţiei şi ale unităţilor, anchetele care vizează gospodăriile populaţiei şi anchetele efectuate în întreprinderi privind forţa de muncă, orele de lucru, câştigurile şi cheltuielile cu forţa de muncă, precum şi registrele populaţiei, impozitele şi securitatea socială furnizează în mod regulat date pentru monitorizarea şi analiza evoluţiei pieţei forţei de muncă. În pofida disponibilităţii unei mari cantităţi de informaţii statistice de acest tip, ele nu oferă o imagine completă şi fiabilă a pieţei forţei de muncă. Principalele probleme de măsurare sunt următoarele:

(a) rezultate contradictorii între diferite surse de date;

(b) multe concepte diferite, fără o legătură clară;

(c) acoperire incompletă;

(d) limitări în privinţa descrierii dinamicii pieţei forţei de muncă;

(e) lipsa de legături între statisticile pieţei muncii şi conturile naţionale, datele demografice şi alte statistici economice şi sociale, de exemplu, în domeniul învăţământului şi cel al securităţii sociale.

Un sistem de conturi în domeniul muncii poate rezolva aceste probleme prin combinarea tuturor informaţiilor privind piaţa forţei de muncă şi prin evidenţierea legăturilor cu concepte şi clasificări majore privind piaţa forţei de muncă care sunt utilizate în conturile naţionale, de exemplu, conceptul remunerării angajaţilor şi clasificarea pe ramuri de activitate. O legătură puternică cu conturile naţionale îmbunătăţeşte calitatea elaborării conturilor naţionale şi a conturilor forţei de muncă şi este utilă pentru a descrie relaţia dintre piaţa forţei de muncă şi restul economiei.

22.97. Un sistem simplu de conturi ale forţei de muncă este prezentat în tabelul 22.17. Acesta utilizează identităţi contabile între remunerarea angajaţilor, ore lucrate, numărul de locuri de muncă, persoane angajate şi forţa de muncă activă şi potenţială. Este un sistem simplu datorită faptului că prezintă o defalcare limitată pe caracteristici socioeconomice precum sexul, dar nu şi în funcţie de vârstă sau nivelul de educaţie şi o defalcare simplă pe doar trei ramuri de activitate, fără a include lucrătorii transfrontalieri

22.98. O matrice de contabilitate socială (MCS) este o prezentare matricială care evidenţiază legăturile între tabelul resurselor şi utilizărilor şi conturile sectoarelor instituţionale. O MCS furnizează, în general, informaţii suplimentare referitoare la nivelul şi structura forţei de muncă, prin defalcarea remunerării angajaţilor şi venitului mixt pe categorii de persoane salariate. Această defalcare se aplică atât pentru utilizarea mâinii de lucru pe ramuri de activitate, aşa cum rezultă din tabelul utilizărilor, cât şi pentru repartizarea forţei de muncă pe subgrupe socioeconomice, astfel cum reiese din contul de alocare primară a veniturilor pe subsectoare ale gospodăriilor populaţiei. În acest mod, resursele şi utilizările diferitelor categorii de mână de lucru remunerată sunt prezentate într-un mod sistematic. O MCS poate fi considerată drept un sistem extins de conturi în domeniul muncii sub formă de matrice. Ca şi conturile forţei de muncă şi conturile naţionale, o MCS prezintă agregate şi permite analiza doar în funcţie de agregate şi medii. Prin urmare, pentru multe analize socioeconomice, modelele preferate utilizează o bază extinsă de microdate, cu informaţii despre tipurile de caracteristici socioeconomice pe persoană şi gospodărie a populaţiei.

Tabelul 22.17 - Un sistem simplu de conturi în domeniul forţei de muncă

◆	Ore lucrate, pe ramuri de activitate				Ore pe loc de muncă	Locuri de muncă, persoane salariate şi forţa de muncă						
	Agricultură	Industria prelucrătoare	Servicii	Total ore lucrate		Număr de locuri de muncă	Număr de locuri de muncă secundare	Persoane salariate	Persoane nesalariate	Forţa de muncă activă	Forţa de muncă inactivă	Forţa de muncă potenţială
	(1)	(2)	(3)	(4) = 1 + 2 + 3	(5)	(6) = 4/5	(7)	(8) = 6 - 7	(9)	(10) = 8 + 9	(11)	(12) = 10 + 11
Salariaţi Bărbaţi Femei	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Lucrători pe cont propriu Bărbaţi Femei	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
◆	Remunerarea salariaţilor/venit mixt				◆							
Salariaţi Bărbaţi Femei	◆	◆	◆	◆								
Lucrători pe cont propriu Bărbaţi Femei	◆	◆	◆	◆								
Total	◆	◆	◆	◆								
◆	Remunerare pe oră lucrată											
Salariaţi Bărbaţi Femei	◆	◆	◆	◆								
Lucrători pe cont propriu Bărbaţi Femei	◆	◆	◆	◆								
Total	◆	◆	◆	◆								

Conturile în domeniul productivităţii şi creşterii

22.99. O utilizare majoră a conturilor naţionale este pentru a descrie, monitoriza şi analiza creşterea productivităţii (pentru o imagine de ansamblu extinsă asupra analizei productivităţii, a se vedea OCDE, 2001, Manualul OCDE privind măsurarea productivităţii: măsurarea creşterii productivităţii agregate şi la nivel de ramură de activitate). Măsurarea şi analizarea creşterii productivităţii sunt utilizate pentru înţelegerea schimbărilor majore în structura ramurilor de activitate şi creşterea nivelului de trai în cursul secolului trecut, în multe ţări. Măsurarea şi analiza creşterii productivităţii sunt, de asemenea, utilizate în elaborarea de politici care să stimuleze creşterea productivităţii şi a prosperităţii, luând în considerare în acelaşi timp alte considerente de politică precum, de exemplu, aspecte referitoare la echitate şi la mediul înconjurător.

22.100. Creşterea economică, din punctul de vedere al conturilor naţionale, este creşterea volumului PIB, care se poate defalca în componente precum variaţia productivităţii muncii, productivitatea pe unitate de forţă de muncă şi variaţia volumului forţei de muncă. Aceeaşi defalcare se poate face pe ramuri de activitate pentru variaţia volumului valorii adăugate. Această metodă simplă oferă un cadru pentru monitorizarea şi analiza creşterii economice pe ramuri de activitate. Cifre mai omogene cu privire la mâna de lucru, obţinute prin utilizarea nu doar a numărului de salariaţi, ci şi a echivalentului în normă întreagă sau a orelor lucrate şi distincţia între diferitele calităţi ale muncii, permit obţinerea de cifre mai detaliate privind productivitatea muncii.

22.101. Această metodă simplă face abstracţie de rolul altor factori, cum ar fi serviciile de capital şi produsele intermediare, ceea ce poate induce în eroare. De exemplu, productivitatea muncii poate, în aparenţă, creşte semnificativ datorită intensităţii mult mai mari a capitalului, dar poate creşte şi datorită eficienţei sporite, utilizându-se aceeaşi sumă de capital. Luându-se în considerare şi alte intrări, se măsoară productivitatea multifactorială, iar sursele de creştere a productivităţii pot fi mai bine înţelese. Măsurarea productivităţii multifactoriale constă în descompunerea variaţiei volumului de producţie în variaţiile diverselor volume ale tuturor intrărilor, plus o valoare reziduală: creşterea productivităţii multifactoriale. Creşterea productivităţii multifactoriale reflectă tot ceea ce nu se explică prin diversele intrări, şi anume rolul altor intrări. Cu toate acestea, aceasta poate reflecta, de asemenea, erori de măsurare a ieşirilor sau intrărilor.

22.102. Volumul investiţiilor de capital din stocul de capital fix poate fi măsurat în diverse moduri, existând trei opţiuni principale:

(a) sub forma funcţiei vârstă-eficienţă sau vârstă-preţ pentru fiecare tip de activ, opţiunile cele mai frecvente fiind: în linie dreaptă, geometrică sau hiperbolică;

(b) natura ponderilor care sunt folosite pentru agregare pentru diferite tipuri de active, şi anume ponderile costului pe utilizator sau preţurile de piaţă;

(c) formula indicelui prin care are loc această agregare. Opţiunile sunt un indice cu pondere fixă precum Laspeyres sau un indice cu pondere mixtă precum Fisher şi Tornqvist.

22.103. Măsurarea multifactorială a productivităţii contribuie la identificarea contribuţiilor directe la creştere ale forţei de muncă, capitalului, consumului intermediar şi variaţiei multifactoriale a productivităţii. Aceasta este utilizată pentru revizuirea modelelor anterioare de creştere şi pentru evaluarea potenţialului de creştere economică viitoare. Cu toate acestea, în scopuri de analiză şi politici, pentru interpretarea măsurării productivităţii multifactoriale, trebuie să se ţină cont de următoarele:

(a) nu toate schimbările tehnologice se interpretează drept creştere a productivităţii multifactoriale. Schimbările tehnologice concretizate pot fi luate în calcul prin intrările privind volumele de capital şi intrările intermediare. Schimbările tehnologice concretizate reprezintă progrese realizate în proiectarea şi calitatea noilor colectări de capital şi intrări intermediare, iar efectele sale sunt atribuite factorilor respectivi, în măsura în care factorul este remunerat în consecinţă. În schimb, schimbările tehnologice neconcretizate sunt considerate a fi "fără costuri", de exemplu sub forma de cunoştinţe generale, planuri, efectele de reţea sau surplus generat de alţi factori de producţie, inclusiv o mai bună gestionare şi de schimbări de organizare. Astfel de schimbări tehnologice sunt clasificate, de regulă, în creşterea reziduală, şi anume creşterea productivităţii multifactoriale;

(b) creşterea productivităţii multifactoriale nu este neapărat cauzată de schimbările tehnologice: alţi factori nontehnologici vor fi, de asemenea, incluşi în creşterea reziduală. Printre aceştia se numără costurile de ajustare, efectele de scară, efectele ciclului de activitate, modificări pure ale eficienţei şi erori de măsurare.

(c) creşterea productivităţii multifactoriale este o măsură statică şi nu reuşeşte să măsoare în mod explicit efectele de feedback dintre variaţia productivităţii şi capital, de exemplu, producţia suplimentară pe persoană ar putea duce la economii şi investiţii suplimentare şi la o creştere a raportului capital - muncă. Prin urmare, aceasta tinde să subestimeze importanţa finală a variaţiei productivităţii în stimularea creşterii producţiei;

(d) măsurarea productivităţii multifactoriale contribuie la identificarea importanţei relative a diferitelor surse ale creşterii productivităţii. Cu toate acestea, măsurarea trebuie să fie completată cu studii instituţionale, istorice şi studii de caz, pentru a se analiza cauzele care stau la baza creşterii, inovării şi variaţiei productivităţii.

22.104. Pentru o mai bună măsurare, analizare şi monitorizare a creşterii şi a productivităţii, au fost elaborate în întreaga lume conturile KLEMS privind creşterea economică şi productivitatea. Un obiectiv-cheie este de a coborî sub nivelul economiei globale şi de a analiza performanţa productivităţii ramurilor de activitate în parte şi contribuţia acestora la creşterea economică. Pentru a evidenţia diferenţele mari existente între diversele ramuri de activitate din punct de vedere al producţiei şi al creşterii productivităţii, se face distincţie între numeroase ramuri de activitate diferite, iar în Uniune conturile KLEMS-UE disting şaptezeci şi două de ramuri de activitate. Conturile includ cantităţile şi preţurile pentru producţia şi intrările de capital (K), muncă (L), energie (E), materiale (M) şi servicii (S), la nivel de ramură de activitate. Se furnizează măsurări ale producţiei şi productivităţii în termeni de rate de creştere şi niveluri relative. Sunt în curs de elaborare măsuri suplimentare privind crearea de cunoştinţe precum cercetarea şi dezvoltarea, brevete, schimbări tehnologice concretizate, alte activităţi de inovare şi cooperare. Aceste măsuri sunt elaborate pentru diferite state membre în parte şi sunt conectate cu bazele de date KLEMS din restul lumii.

22.105. Conturile constau în trei module interdependente: un modul analitic şi două module statistice.

22.106. Modulul analitic oferă o bază de date de cercetare pentru utilizarea în mediul academic şi de către factorii de decizie. Acesta foloseşte "cele mai bune practici" în domeniul contabilităţii creşterii, se concentrează asupra comparabilităţii internaţionale şi vizează o acoperire completă în privinţa numărului de ţări, ramuri de activitate şi variabile. Modulul poate, de asemenea, să adopte ipoteze alternative sau de pionierat în ceea ce priveşte convenţiile statistice, de exemplu, modul de tratare a bunurilor TIC, a serviciilor non-piaţă sau măsurarea serviciilor de capital.

22.107. Modulele statistice ale bazei de date sunt elaborate în paralel cu modulul analitic. Acestea cuprind datele care sunt, în general, consecvente cu cele publicate de către institutele naţionale de statistică. Metodele sale corespund celor din cadrul central al conturilor naţionale, de exemplu, tabelele resurselor şi utilizărilor sunt utilizate drept cadru de coordonare pentru analiza productivităţii şi sunt aplicaţi indici înlănţuiţi. Modulul statistic include nu numai date din conturile naţionale, ci şi diverse informaţii suplimentare, de exemplu, statistici în domeniul ocupării forţei de muncă privind cantitatea (persoane şi ore de muncă) şi calitatea (distribuţia cantităţilor în funcţie de vârstă, sex şi nivel de educaţie) factorului muncă pe ramuri de activitate.

Conturile în domeniul cercetării şi dezvoltării

22.108. În cadrul central, cheltuielile cu cercetarea şi dezvoltarea sunt tratate drept consum intermediar, şi anume drept cheltuieli curente în beneficiul producţiei numai pentru perioada curentă. Aceasta este în contradicţie cu natura domeniului cercetării şi dezvoltării, al cărui scop este de a îmbunătăţi producţia pentru perioadele viitoare. Pentru a rezolva problemele conceptuale şi practice de înregistrare a cercetării şi dezvoltării ca formare de capital, tabelele conturilor satelit în domeniul cercetării şi dezvoltării care recunosc cercetarea şi dezvoltarea drept formare de capital vor fi elaborate de către statele membre. Aceasta va permite statelor membre să elaboreze metode şi estimări solide şi comparabile. Într-o a doua etapă, după ce s-a atins un nivel suficient de ridicat de fiabilitate şi comparabilitate, cercetarea şi dezvoltarea vor fi capitalizate în conturile principale ale statelor membre.

22.109. În plus faţă de un astfel de tabel suplimentar experimental, se poate realiza un set de conturi în domeniul cercetării şi dezvoltării. Scopul acestor conturi în domeniul cercetării şi dezvoltării este de a arăta rolul de cercetării şi dezvoltării în economia naţională. Printre întrebările cărora li se oferă un răspuns se numără următoarele:

(a) cine realizează cercetarea şi dezvoltarea?

(b) cine finanţează cercetarea şi dezvoltarea?

(c) cine utilizează cercetarea şi dezvoltarea?

(d) care este valoarea activelor din domeniul cercetării şi dezvoltării în comparaţie cu diverse alte active?

(e) care sunt consecinţele pentru productivitate şi creşterea economică?

Un tabel al resurselor şi utilizărilor oferă o imagine de ansamblu asupra producătorilor şi utilizatorilor de cercetare şi dezvoltare, astfel cum se prezintă în tabelele 22.18 şi 22.19.

Tabelul 22.18 - Resurse în domeniul cercetării şi al dezvoltării (C&D)

	Fabricarea de produse chimice	Fabricarea de echipamente TIC	Ramura de activitate C&D	Învăţământ universitar	Administraţii publice	Alte ramuri de activitate	Total	Importuri	Total resurse la preţuri de bază	Adaos comercial şi pt. transport	Impozite pe produse	Subvenţii pe produse (-)	Total resurse la preţuri de cumpărare
C&D de piaţă C&D pe cont propriu C&D non-piaţă Alte produse													
Total													

Tabelul 22.19 - Utilizările cercetării şi dezvoltării (C&D)

	Costul producţiei pe ramuri de activitate							Exporturi	Formarea de capital	Total utilizări la preţ de cumpărare
	Fabricarea de produse chimice	Fabricarea de echipamente TIC	Ramura de activitate C&D	Învăţământ universitar	Administraţii publice	Alte ramuri de activitate	Total			
C&D de piaţă C&D pe cont propriu C&D non-piaţă Alte produse										
Total										

Remunerarea salariaţilor Alte impozite nete pe producţie Consumul de capital fix C&D Altele Excedentul net de exploatare	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
Informaţii suplimentare Intrări pentru forţa de muncă Formarea brută de capital (fix) C&D Altele Stocul net de capital (fix) C&D Altele	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	

Conturile în domeniul protecţiei sociale

22.110. Protecţia socială şi interacţiunea acesteia cu aspecte precum îmbătrânirea, asistenţa medicală şi excluziunea socială reprezintă o problemă majoră pentru politica socială şi economică la nivel naţional şi european. Pentru monitorizarea, prognoza, analiza şi discutarea aspectelor legate de protecţia socială, sunt necesare informaţii detaliate, comparabile şi actualizate privind organizarea, situaţia actuală şi evoluţia protecţiei sociale în statele membre şi în afara graniţelor acestora.

22.111. Prestaţiile în domeniul protecţiei sociale sunt transferuri către gospodării sau persoane fizice, în bani sau în natură, menite a le proteja de anumite riscuri sau a răspunde unor necesităţi. Riscurile sau necesităţile în materie de protecţie socială se referă la funcţiile: handicap, boală/asistenţă medicală, bătrâneţe, urmaşi, familie/copii, şomaj, locuinţe şi excluziune socială neclasificate în altă parte. În principiu, învăţământul nu este inclus ca risc sau ca necesitate, decât dacă constituie un sprijin pentru familiile nevoiaşe cu copii.

22.112. Prestaţiile în domeniul protecţiei sociale sunt realizate prin intermediul sistemelor de protecţie socială. Acestea sunt administrate şi organizate de către organisme publice sau private, cum ar fi fondurile de securitate socială, agenţii guvernamentale, societăţi de asigurare, angajatori publici sau privaţi, instituţii private de protecţie şi asistenţă socială. Sistemele nu fac neapărat trimitere la anumite instituţii, regulamente sau legi, cu toate că aşa se întâmplă în multe cazuri. Toate sistemele care se bazează doar pe acorduri individuale sau în care există acorduri de reciprocitate simultane nu sunt considerate drept protecţie socială.

22.113. În cazul în care acordurile reciproce din partea angajaţilor nu sunt simultane, cheltuielile sunt clasificate ca fiind de protecţie socială. Aceasta se aplică în cazul pensiilor de vârstă şi de urmaş plătite de angajator şi în cazul locuinţelor gratuite oferite angajaţilor pensionaţi. Continuarea plăţii salariilor şi indemnizaţiilor pe parcursul perioadelor în care un angajat nu este în măsură să îşi desfăşoare activitatea din motive de boală, maternitate, handicap, concediere şi aşa mai departe este considerată drept prestaţii de protecţie socială oferite de către angajator.

22.114. Sistemele controlate de administraţiile publice sunt cele în care administraţiile publice iau toate deciziile principale cu privire la nivelul prestaţiilor, condiţiile în care acestea sunt plătite şi modalităţile în care este finanţat sistemul. Protecţia socială aflată sub controlul administraţiilor publice face, de obicei, obiectul unei legi sau al unui regulament. Aceasta include sistemele care oferă servicii de protecţie socială pentru funcţionarii publici în aceleaşi condiţii ca şi serviciile furnizate populaţiei prin sistemele controlate de administraţiile publice. Totuşi, aceasta exclude sistemele care pot fi instituite de administraţiile publice în calitate de angajator şi care nu au corespondente controlate de administraţiile publice în sectorul privat.

22.115. Exemple de sisteme controlate de administraţiile publice sunt următoarele:

(a) sistemele cu caracter necontributiv instituite de administraţiile publice pentru a-şi onora responsabilităţile lor generale în domeniul social, cum ar fi un sistem de ajutor pentru venit destinat oamenilor nevoiaşi sau un sistem de ajutor pentru plata chiriei;

(b) sistemele administrate de către fondurile de securitate socială;

(c) schemele instituite iniţial în sectorul privat şi pentru care statul şi-a asumat responsabilitatea mai târziu.

22.116. Exemple de sisteme care nu sunt controlate de administraţiile publice sunt următoarele:

(a) sistemele administrate de către instituţii non-profit, cum ar fi societăţile mutuale, societăţile de întrajutorare şi instituţiile coadministrate de către parteneri sociali;

(b) sistemele administrate de societăţile comerciale de asigurări;

(c) sistemele neautonome gestionate de angajatori; aceasta include atât sistemele finanţate, în cazul cărora există rezerve separate în contul de patrimoniu destinate să acopere angajamentele de a plăti prestaţii în viitor, cât şi sistemele nefinanţate, care nu dispun de astfel de rezerve separate.

22.117. Pe baza informaţiilor privind sistemele individuale specifice, conturile pentru protecţia socială oferă o perspectivă multidimensională a protecţiei sociale, conform descrierii din "Sistemul european de statistici integrate şi de protecţie socială", ESSPROS, Eurostat, 2008. Conturile descriu dimensiunea şi compoziţia prestaţiilor de protecţie socială, finanţarea acestora şi costurile administrative implicate. Prestaţiile de protecţie socială sunt clasificate pe funcţii precum, de exemplu, pentru boală şi bătrâneţe, sau pe tipuri, de exemplu, în bani şi în natură şi în funcţie de acordarea sau nu a acestora în măsura disponibilităţii resurselor dedicate prestaţiilor sociale. Sistemele subiacente sunt clasificate în funcţie de criteriul controlului de către administraţiile publice sau se face diferenţa între sisteme de bază şi sisteme suplimentare.

22.118. Pentru fiecare sistem individual de protecţie socială, informaţiile sunt furnizate pe venituri şi cheltuieli şi o gamă întreagă de informaţii calitative, de exemplu, domeniul de aplicare, finanţarea, evoluţia şi modificări majore suferite de-a lungul timpului.

22.119. Informaţiile standard cu privire la diferitele sisteme individuale de protecţie socială sunt cunoscute sub denumirea de "sistem de protecţie socială de bază" şi sunt completate de module diferite. Exemple de module pot fi următoarele:

(a) un modul care acoperă numărul de beneficiari de pensii;

(b) un modul privind prestaţiile de protecţie socială nete. Acesta se referă la influenţa impozitelor şi cotizaţiilor sociale plătite de beneficiari pentru prestaţii şi la măsura în care prestaţiile sociale sunt furnizate sub formă de reduceri fiscale sau reduceri de impozit.

22.120. Conceptele şi clasificările din conturile în domeniul protecţiei sociale sunt strâns corelate cu cele din cadrul central. Diferenţa majoră dintre prestaţiile de protecţie socială şi prestaţiile sociale din cadrul central este că acestea din urmă cuprind şi cheltuielile legate de educaţie; o altă diferenţă constă în faptul că prestaţiile de protecţie socială pot include transferurile de capital efectuate în scop social. Un tabel general simplu precum tabelul 22.20 evidenţiază aceste legături şi oferă, în acelaşi timp, o imagine de ansamblu asupra dimensiunii şi compoziţiei prestaţiilor sociale de protecţie socială dintr-o ţară.

Tabelul 22.20 - Imagine generală privind prestaţiile sociale (de protecţie socială), pe riscuri/necesităţi sociale şi pe operaţiuni

◆	Boală	Handicap	Vârstă	Urmaşi	Copii/familie	Ocuparea forţei de muncă/şomaj	Locuinţe	Excluziune socială n.c.a.	Total prestaţii de protecţie socială	Învăţământ	Total conturi naţionale prestaţii sociale
Sisteme controlate de administraţiile publice Prestaţii de securitate socială în bani în natură Prestaţii de asistenţă socială în bani în natură, prin intermediul producătorilor de piaţă în natură, drept altă producţie non-piaţă Alte prestaţii de protecţie socială (de ex. transferurile de capital de către administraţiile publice) Total prestaţii de protecţie socială controlate de administraţiile publice	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Gol, prin definiţie

Sisteme care nu sunt controlate de administraţiile publice Prestaţii acordate în cadrul sistemului de pensii (finanţate) Alte prestaţii de asigurări sociale private Prestaţii sociale nefinanţate ale salariaţilor (inclusiv cele din partea administraţiilor publice) Prestaţii de asistenţă socială în natură din partea IFSLSGP Alte prestaţii de protecţie socială Total alte prestaţii de protecţie socială	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	Gol, prin definiţie
Total prestaţii de protecţie socială	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆

22.121. Legătura strânsă dintre statisticile standard privind conturile naţionale şi statisticile în domeniul protecţiei sociale este benefică pentru ambele tipuri de statistici. Din punct de vedere al statisticilor în domeniul protecţiei sociale, acestea pot fi legate de statisticile oficiale privind economia naţională, de exemplu, privind creşterea economică şi finanţele publice. Defalcarea statisticilor privind conturile naţionale pe sisteme de protecţie socială poate servi, de asemenea, pentru verificarea caracterului complet şi a fiabilităţii statisticilor în domeniul protecţiei sociale. Procesele de elaborare a ambelor tipuri de statistici pot fi, de asemenea, combinate, permiţând astfel reducerea costurilor de elaborare, creşterea fiabilităţii şi oferirea de noi oportunităţi, de exemplu, pentru a face ca statisticile în domeniul protecţiei sociale să fie la fel de punctuale ca statisticile privind conturile naţionale ([1]). Avantaje similare pot fi obţinute pentru conturile naţionale. Conturile în domeniul protecţiei sociale sunt relativ uşor de obţinut pe baza conturilor sectoarelor şi a tabelului cheltuielilor administraţiilor publice pe funcţii COFOG şi sunt folosite pentru elaborarea politicii economice şi sociale. În plus, acestea pot fi utilizate pentru verificarea fiabilităţii şi caracterului complet al datelor standard din conturile naţionale, de exemplu, în domeniul prestaţiilor şi cotizaţiilor sociale.

([1])Tabelul de diseminare SESPROS este definit în Regulamentul (CE) nr. 458/2007 al Parlamentului European şi al Consiliului din 25 aprilie 2007 privind Sistemul european de statistici integrate privind protecţia socială (SESPROS) (OJ L 113, 30.4.2007, p. 3).

22.122. OCDE publică, de asemenea, date privind cheltuielile sociale, defalcate pe sisteme individuale, în Baza de date privind cheltuielile sociale, SOCX. OCDE colectează date pentru ţările din afara UE, în timp ce Eurostat furnizează OCDE datele referitoare la cheltuielile cu protecţia socială pentru statele membre. O trăsătură specifică a activităţii OCDE privind cheltuielile sociale este faptul că se axează pe compararea la scară internaţională a cheltuielilor sociale nete; este inclusă o ajustare în funcţie de impactul avut asupra consumului gospodăriilor populaţiei de diferenţele în materie de impozitare pe producţie şi importuri.

Conturile satelit în domeniul turismului

22.123. Contul satelit în domeniul turismului ([2]) oferă o privire de ansamblu asupra resurselor şi utilizărilor de bunuri şi servicii pentru diferitele tipuri de turism şi a importanţei acestora pentru ocuparea forţei de muncă interne, balanţa de plăţi, finanţele publice şi veniturile personale şi ale întreprinderilor.

([2])A se vedea Contul satelit în domeniul turismului: cadru metodologic recomandat, 2008, publicat sub responsabilitatea comună a Comisiei Europene, Eurostat, OCDE, Organizaţiei Mondiale a Turismului şi a departamentului de statistică al Organizaţiei Naţiunilor Unite.

22.124. "Turismul" cuprinde activităţile persoanelor care călătoresc şi rămân în locuri din afara mediului lor obişnuit timp de mai puţin de un an şi pentru un alt scop principal decât de a fi angajaţi de către o entitate rezidentă din locul vizitat. Aceste activităţi cuprind toate activităţile pe care vizitatorii le întreprind în scopul unei excursii sau pe parcursul acesteia. "Turismul" nu se limitează la activităţi de turism tipice cum ar fi excursiile, mersul la plajă şi vizitarea de obiective turistice. Călătoria în scopul afacerilor şi pentru educaţie şi formare profesională poate fi, de asemenea, inclusă în turism.

22.125. Cererea generată de turism acoperă o gamă variată de bunuri şi servicii, în care transportul, serviciile de cazare şi alimentaţie joacă un rol important. Pentru a obţine comparabilitatea la nivel internaţional, produsele caracteristice turismului sunt definite drept produse care, în lipsa vizitatorilor, în majoritatea ţărilor, probabil, nu ar mai exista în cantităţi semnificative sau pentru care nivelul consumului ar fi redus în mod semnificativ şi pentru care este posibil să se obţină informaţii statistice. Produsele din domeniul turismului sunt o categorie reziduală, inclusiv cele care au fost identificate ca specifice turismului dintr-o anumită ţară, dar pentru care acest atribut nu a fost recunoscut la nivel mondial.

22.126. Unele dintre serviciile în scopuri turistice, cum ar fi cazarea în reşedinţe secundare sau transportul cu autovehicule individuale pot fi produse în cantităţi semnificative pe cont propriu. Cu toate acestea, în cadrul central, spre deosebire de serviciile de locuinţă pe cont propriu, serviciile de transport produse în gospodăriile populaţiei pentru uzul propriu nu sunt considerate drept producţie. Se recomandă să se respecte această convenţie în contul satelit în domeniul turismului. Însă pentru ţările în care serviciile de transport pe cont propriu sunt semnificative, acestea pot figura separat în contul satelit în domeniul turismului.

22.127. Măsura principală utilizată în scopul descrierii cererii în domeniul turismului este consumul vizitatorilor defalcat pe gospodării ale populaţiei, administraţii publice, instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei şi întreprinderi. Acesta cuprinde următoarele componente:

(a) cheltuielile vizitatorilor pentru consumul final în bani;

(b) cheltuielile vizitatorilor pentru consumul final în natură, de exemplu servicii de locuinţă pe cont propriu;

(c) transferuri sociale în natură în domeniul turismului, de exemplu servicii individuale non-piaţă consumate de vizitatori, inclusiv serviciile de sănătate oferite de un centru balnear şi serviciile non-piaţă oferite de un muzeu;

(d) cheltuieli cu turismul ale întreprinderilor. Acestea includ cheltuielile cu turismul clasificate drept consum intermediar şi nu includ alte cheltuieli efectuate de angajaţi în cursul călătoriilor de afaceri plătite de întreprinderi, cum ar fi plăţile pentru mese considerate drept remuneraţie în natură. Prin urmare, cheltuielile în domeniul turismului efectuate de întreprinderi nu reprezintă consumul total al vizitatorilor aflaţi în călătorie de afaceri;

(e) în plus, pentru a sublinia importanţa economică a acţiunilor întreprinse de autorităţile publice cu scopul de a crea un mediu favorabil pentru dezvoltarea turismului, se sugerează măsurarea specifică a valorii agregate a consumului colectiv de servicii turistice. Aceasta se referă la activităţi precum, de exemplu, promovarea turismului de către o unitate a administraţiei publice, menţinerea ordinii şi securităţii şi întreţinerea spaţiului public.

22.128. Furnizarea şi utilizarea de bunuri şi servicii în scopuri turistice, precum şi valoarea adăugată şi locurile de muncă generate de turism, pot fi prezentate într-un tabel al resurselor şi utilizărilor care să facă distincţie între produsele şi ramurile de activitate caracteristice turismului, pe de o parte, şi produsele din domeniul turismului, pe de altă parte.

22.129. În contul lor satelit în domeniul turismului, ţările pot să continue dezagregarea şi tipizarea pieţele lor, în funcţie de durata şederii, scopul vizitei, caracteristicile vizitatorilor - de exemplu, dacă aceştia sunt din ţară sau din străinătate.

CAPITOLUL 23: CLASIFICĂRI

INTRODUCERE

23.01. Clasificările din SEC corespund în totalitate noilor codificări din SCN 2008, NACE Rev. 2, CPA 2008 (la nivelurile de agregare utilizate în programul de transmitere), COFOG, Coicop, COPNI şi COPP. S-a introdus doar un număr limitat de coduri suplimentare.

23.02. Conturile sunt realizate pe baza unui număr limitat de concepte, în special sectoare, operaţiuni şi clasificări ale elementelor care fac obiectul operaţiunilor şi altor fluxuri, în special active şi pasive. Pentru fiecare dintre aceste concepte există o clasificare ierarhică. Conturile pot fi calculate la un nivel mai mare sau mai mic de detaliere prin utilizarea nivelului mai detaliat sau mai restrâns al clasificărilor ierarhice.

23.03. Intrările din conturi sunt structurate pe tipuri, desemnate prin una sau două litere, după cum urmează:

(a) coduri S pentru sectoare;

(b) coduri P pentru operaţiuni pe produse;

(c) coduri NP pentru operaţiuni cu active neproduse nefinanciare;

(d) coduri D pentru operaţiuni de repartiţie;

(e) coduri F pentru operaţiuni cu active şi pasive financiare;

(f) coduri K pentru alte modificări de active;

(g) coduri B pentru soldurile contabile şi valoarea netă;

(h) coduri L pentru înregistrările în conturile de patrimoniu;

(i) coduri AN pentru active nefinanciare (atât produse, cât şi neproduse);

(j) coduri AF pentru stocurile de active şi pasive financiare.

23.04. În contextul calculării PIB prin metoda producţiei, al întocmirii tabelelor pe ramuri de activitate şi al sistemului intrări-ieşiri, se utilizează două clasificări europene: NACE Rev. 2 pentru activităţile economice şi CPA 2008 pentru produsele asociate activităţilor economice. NACE Rev. 2 este versiunea europeană a ISIC Rev. 4. De asemenea, pentru calcularea PIB prin metoda cheltuielilor, se utilizează CPA 2008, COFOG (clasificarea cheltuielilor pe destinaţii: clasificarea funcţiilor administraţiilor publice) şi Coicop (clasificarea consumului individual pe destinaţii); ultimele două clasificări sunt stabilite de ONU.

23.05. Clasificările funcţionale nu includ numai COFOG şi Coicop, ci şi COPNI (clasificarea funcţiilor instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei) şi COPP (clasificarea cheltuielilor producătorilor pe destinaţii). Aceste clasificări sunt utilizate pentru analiza funcţională a cheltuielilor atribuite societăţilor, administraţiilor publice, gospodăriilor populaţiei şi instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei, precum şi pentru conturile satelit funcţionale.

CLASIFICAREA SECTOARELOR INSTITUŢIONALE (S)

S.1	Economie totală ([1])
S.11	Societăţi nefinanciare
S.11001	Societăţi nefinanciare publice
S.11002	Societăţi nefinanciare private naţionale
S.11003	Societăţi nefinanciare sub control străin
S.12	Societăţi financiare
S.121	Banca centrală ([2]) (public)
S.122	Societăţi care acceptă depozite, cu excepţia băncii centrale ([2])
S.12201	Publice
S.12202	Private naţionale
S.12203	Sub control străin
S.123	Fonduri de piaţă monetară
S.12301	Publice
S.12302	Private naţionale
S.12303	Sub control străin
S.124	Fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară
S.12401	Publice
S.12402	Private naţionale
S.12403	Sub control străin
S.125	Alţi intermediari financiari, cu excepţia societăţilor de asigurare şi a fondurilor de pensii
S.12501	Publice
S.12502	Private naţionale
S.12503	Sub control străin
S.126	Auxiliari financiari
S.12601	Publice
S.12602	Private naţionale
S.12603	Sub control străin
S.127	Instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare
S.12701	Publice
S.12702	Private naţionale
S.12703	Sub control străin
S.128	Societăţi de asigurare ([3])
S.12801	Publice
S.12802	Private naţionale
S.12803	Sub control străin
S.129	Fonduri de pensii ([3])
S.12901	Publice
S.12902	Private naţionale
S.12903	Sub control străin
S.121 + S.122 + S.123	Instituţii financiare monetare
S.13	Administraţii publice
S.1311	Administraţia centrală (cu excepţia fondurilor de securitate socială)
S.1312	Administraţiile statelor federate (cu excepţia fondurilor de securitate socială)
S.1313	Administraţiile locale (cu excepţia fondurilor de securitate socială)
S.1314	Fonduri de securitate socială
S.14	Gospodăriile populaţiei
S.141	Angajatori
S.142	Lucrători pe cont propriu
S.143	Angajaţi
S.144	Beneficiari de venituri din proprietate şi din transferuri
S.1441	Beneficiari de venituri din proprietate
S.1442	Beneficiari de pensii
S.1443	Beneficiari de alte venituri din transferuri
S.15	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
S.15002	Private naţionale
S.15003	Sub control străin
S.2	Restul lumii
S.21	State membre şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene
S.211	State membre ale Uniunii Europene
S.2111	State membre ale zonei euro
S.2112	State membre din afara zonei euro
S.212	Instituţii şi organisme ale Uniunii Europene
S.2121	Banca Centrală Europeană (BCE)
S.2122	Instituţii şi organisme europene, cu excepţia BCE
S.22	State non-membre şi organizaţii internaţionale nerezidente în Uniunea Europeană

([1])Pentru toate codurile din sectoarele S.11 şi S.12, cea de a cincea cifră 1/2/3 indică dacă sectorul respectiv este public/privat naţional/cu capital străin.

([2])Banca centrală (S.121) plus societăţile care acceptă depozite, cu excepţia băncii centrale (S.122) corespund sectorului S.12B.

([3])Societăţile de asigurare (S.128) plus fondurile de pensii (S.129) corespund sectorului S.12I.

CLASIFICAREA OPERAŢIUNILOR ŞI ALTOR FLUXURI

Operaţiuni pe produse (P)

P.1	Producţia
P.11	Producţia de piaţă
P.119	Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)
P.12	Producţia pentru consumul final propriu
P.13	Producţia non-piaţă
P.2	Consumul intermediar
P.3	Cheltuiala pentru consum final

P.31	Cheltuiala pentru consum individual
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv
P.4	Consumul final efectiv
P.41	Consumul individual efectiv
P.42	Consumul colectiv efectiv
P.5	Formarea brută de capital/ P.5n Formarea netă de capital
P.51g	Formarea brută de capital fix
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe
P.5111	Achiziţii de active fixe noi
P.5112	Achiziţii de active fixe existente
P.5113	Cedări de active fixe existente
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse
P.51c	Consumul de capital fix (-)
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare (-)
P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut (-)
P.51n	Formarea netă de capital fix
P.52	Variaţia stocurilor
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare
P.6	Exporturi de bunuri şi servicii
P.61	Exporturi de bunuri
P.62	Exporturi de servicii
P.7	Importuri de bunuri şi servicii
P.71	Importuri de bunuri
P.72	Importuri de servicii

Operaţiuni cu active nefinanciare neproduse (coduri NP)

Codurile utilizate pentru operaţiunile cu active nefinanciare neproduse se pot defalca şi mai mult, dacă se doreşte acest lucru, prin adăugarea clasificării activelor nefinanciare neproduse, AN2.

NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale

Operaţiuni de repartiţie (D)

D.1	Remunerarea angajaţilor
D.11	Salarii şi indemnizaţii
D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor
D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor
D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor
D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.2	Impozite pe producţie şi importuri
D.21	Impozite pe produse
D.211	Taxe de tip TVA
D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, cu excepţia TVA
D.2121	Drepturi asupra importurilor
D.2122	Impozite pe importuri, cu excepţia TVA şi a drepturilor asupra importurilor
D.214	Impozite pe produse, cu excepţia TVA şi impozitelor pe importuri
D.29	Alte impozite pe producţie
D.3	Subvenţii
D.31	Subvenţii pe produse
D.311	Subvenţii pe importuri
D.319	Alte subvenţii pe produse
D.39	Alte subvenţii pentru producţie
D.4	Venituri din proprietate
D.41	Dobânzi
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor
D.421	Dividende
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe
D.44	Alte venituri din investiţii
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii
D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii
D.4432	Venituri nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii
D.45	Rente

Transferuri curente în bani şi în natură (D.5-D.8)

D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
D.51	Impozite pe venit
D.59	Alte impozite curente
D.6	Cotizaţii şi prestaţii sociale
D.61	Cotizaţii sociale nete
D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor
D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
D.6112	Alte cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor, cu excepţia pensiilor
D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.614	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.6141	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.6142	Alte cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (-) ([1])
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură
D.621	Prestaţii de securitate socială în bani
D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani
D.6212	Prestaţii de securitate socială în bani, cu excepţia pensiilor
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia pensiilor
D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani
D.63	Transferuri sociale în natură
D.631	Transferuri sociale în natură - producţia non-piaţă
D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată
D.7	Alte transferuri curente
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune
D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune
D.721	Indemnizaţii de asigurare directă generală - daune
D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală - daune
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice
D.74	Cooperare internaţională curentă

D.75	Transferuri curente diverse
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei
D.759	Alte transferuri curente diverse
D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie
D.9	Transferuri de capital
D.9r	Transferuri de capital de primit
D.91r	Impozite pe capital de primit
D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit
D.99r	Alte transferuri de capital de primit
D.9p	Transferuri de capital de plătit
D.91p	Impozite pe capital de plătit
D.92p	Ajutoare pentru investiţii de plătit
D.99p	Alte transferuri de capital de plătit

(1)Cotizaţiile în sarcina angajatorilor figurează atât în contul de exploatare, cât şi în contul de alocare a veniturilor primare drept cotizaţii de plătit de către angajator şi de primit de către angajat. În contul de distribuire secundară a venitului, aceste sume sunt de plată de către gospodăriile populaţiei şi de primit de către persoanele care gestionează sisteme de asigurări sociale. Pentru a se înregistra în fiecare caz aceeaşi sumă, în contul de distribuire secundară a venitului se include o rubrică separată în care se deduce serviciul aferent unei părţi a producţiei acestor sisteme de asigurări sociale şi consumul final al gospodăriilor beneficiare. Elementul "Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale" (D.61SC) este, astfel, doar un element de ajustare şi nu reprezintă, în sine, o operaţiune de repartiţie.

Operaţiuni cu active şi pasive financiare (F)
(Achiziţii nete de active financiare/creşteri nete de pasive)

F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
F.11	Aur monetar
F.12	DST
F.2	Numerar şi depozite
F.21	Numerar
F.22	Depozite transferabile
F.221	Poziţii interbancare
F.229	Alte depozite transferabile
F.29	Alte depozite
F.3	Titluri de natura datoriei
F.31	Pe termen scurt
F.32	Pe termen lung
F.4	Credite (1)
F.41	Pe termen scurt
F.42	Pe termen lung
F.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
F.51	Participaţii
F.511	Acţiuni cotate
F.512	Acţiuni necotate
F.519	Alte participaţii
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară
F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
F.61	Provizioane tehnice de asigurare generală
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor
F.63	Drepturi de pensie
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii
F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor
F.71	Instrumente financiare derivate
F.711	Opţiuni
F.712	Contracte la termen
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor
F.8	Alte conturi de primit/de plătit
F.81	Credite comerciale şi avansuri
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor

(1)Cu titlu informativ: investiţii străine directe (a se adăuga codul ISD)

Alte modificări de active (K)

K.1-5	Totalul modificărilor de volum
K.1	Apariţia economică a activelor
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse
K.21	Epuizarea activelor naturale
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe
K.4	Confiscări fără compensaţie
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte
K.6	Modificări de clasificare
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor
K.7	Câştiguri şi pierderi nominale din deţinere
K.71	Câştiguri şi pierderi neutre din deţinere
K.72	Câştiguri şi pierderi reale din deţinere

CLASIFICAREA SOLDURILOR CONTABILE ŞI A VALORII NETE (B) (1)

B.1g	Valoarea adăugată brută/Produsul intern brut
B.2g	Excedentul brut de exploatare
B.3g	Venitul mixt brut
B.4g	Venitul brut al întreprinderii
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare/Venitul naţional brut
B.6g	Venitul disponibil brut
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut
B.8g	Economia brută
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare
B.9N	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare a conturilor nefinanciare
B.9F	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanţare a conturilor financiare
B.10	Variaţii totale ale valorii nete
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital (2) (3)
B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor
B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere
B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere
B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere
B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul
B.90	Valoarea netă
BF. 90	Valoarea financiară netă

(1)Toate soldurile contabile pot fi calculate cu sau fără consumul de capital fix. Codul pentru soldul contabil brut este format din codul soldului respectiv urmat de litera "g". În acelaşi fel, litera "n" adăugată unui cod indică o valoare netă.
(2)Acesta nu este un sold contabil în structura sistemului contabil. Reprezintă totalul laturii din dreapta a contului de capital. Cu toate acestea, deoarece reprezintă o componentă importantă a variaţiei valorii nete, este codificat împreună cu celelalte componente ale acesteia din urmă.
(3)Pentru restul lumii, aceasta se referă la variaţia valorii nete datorate soldului operaţiunilor curente cu exteriorul şi transferurilor de capital.

CLASIFICAREA ÎNREGISTRĂRILOR ÎN CONTURILE DE PATRIMONIU (L)

Similar contului financiar, singurele coduri necesare pentru un cont de patrimoniu sunt cele utilizate pentru defalcarea activelor în funcţie de tipul acestora (codurile AN şi AF). Cu toate acestea, se poate stabili un cont pentru a evidenţia nivelul stocurilor la începutul unei perioade contabile (LS) şi la sfârşitul acesteia (LE) precum şi variaţiile totale dintre acestea (LX). Toate cele trei coduri trebuie să fie clasate pe tipuri de active. Înregistrările LX reprezintă suma înregistrărilor codurilor P.5, NP, F şi K aferente activelor în cauză pentru perioada vizată.

Pe baza înregistrărilor în soldul de deschidere se poate calcula o valoare netă (B.90). Diferenţa dintre aceasta şi valoarea B.90 din soldul de închidere trebuie să fie egală cu soldul tuturor codurilor LX, care trebuie, la rândul său, să fie egal cu valoarea B.10.

LS	Sold de deschidere
LX	Contul de variaţie a patrimoniului
LE	Sold de închidere

CLASIFICAREA ACTIVELOR (A)

Active nefinanciare (AN)

AN.1	Active nefinanciare produse
AN.11	Active fixe, pe tipuri de active
AN.111	Locuinţe
AN.112	Alte clădiri şi construcţii civile
AN.1121	Clădiri, altele decât locuinţe
AN.1122	Alte construcţii civile
AN.1123	Îmbunătăţiri funciare
AN.113	Maşini şi echipamente
AN.1131	Mijloace de transport
AN.1132	Echipamente TIC
AN.1139	Alte maşini şi echipamente
AN.114	Sisteme de armament
AN.115	Resurse biologice cultivate
AN.1151	Resurse animale cu producţie repetitivă
AN.1152	Pomi, culturi şi plante cu producţie repetitivă
(AN.116)	(Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse) (1)
AN.117	Drepturi de proprietate intelectuală
AN.1171	Cercetare şi dezvoltare
AN.1172	Prospecţiuni şi evaluări miniere şi petroliere
AN.1173	Software şi baze de date
AN.11731	Software
AN.11732	Baze de date
AN.1174	Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale
AN.1179	Alte drepturi de proprietate intelectuală
AN.12	Stocuri, pe tipuri de stocuri
AN.121	Materii prime şi semifabricate
AN.122	Producţia neterminată
AN.1221	Producţia neterminată de active biologice cultivate
AN.1222	Producţia neterminată de alte produse
AN.123	Produse finite
AN.124	Stocuri militare
AN.125	Bunuri destinate revânzării
AN.13	Obiecte de valoare
AN.131	Pietre şi metale preţioase
AN.132	Antichităţi şi alte obiecte de artă
AN.133	Alte obiecte de valoare
AN.2	Active nefinanciare neproduse
AN.21	Resurse naturale
AN.211	Terenuri
AN.2111	Terenuri pe care sunt amplasate construcţii şi lucrări civile
AN.2112	Terenuri cultivate
AN.2113	Terenuri şi suprafeţe de apă pentru recreere
AN.2119	Alte terenuri şi suprafeţe de apă
AN.212	Rezerve de minereuri şi resurse energetice
AN.213	Resurse biologice necultivate
AN.214	Rezerve de apă
AN.215	Alte resurse naturale
AN.2151	Spectrul de frecvenţe radio
AN.2159	Altele
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe
AN.221	Contracte de leasing operaţional comercializabile
AN.222	Permise de utilizare a resurselor naturale
AN.223	Permise de exercitare a unor activităţi specifice
AN.224	Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri şi servicii viitoare
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale

(1)Costurile legate de transferul proprietăţii asupra activelor neproduse (AN.116) sunt tratate ca parte integrantă a formării capitalului fix şi anume drept achiziţie de active fixe. Cu toate acestea, atunci când nivelurile stocului sunt defalcate pe categorii, valoarea acestor costuri aferente transferului proprietăţii este inclusă în valoarea activelor neproduse la care se referă şi, prin urmare, nu figurează într-o rubrică separată din AN.11. În cazul transferului unui teren, costurile aferente transferului proprietăţii asupra întregului teren sunt incluse cu îmbunătăţirile terenului (AN.1123). Acest post este inclus în lista completă de mai jos, doar cu titlu informativ.

Active financiare (AF)

Pentru aceleaşi active şi pasive există, teoretic, o corespondenţă perfectă între codurile atribuite pentru operaţiunile cu active şi pasive financiare (codurile F) şi codurile atribuite pentru nivelul sau poziţia stocului (codurile AF). Cu toate acestea, în practică, este posibil ca datele referitoare la conturile de patrimoniu să fie mai puţin detaliate şi să figureze numai pentru primul nivel de detaliere, conform tabelului de mai jos. După caz, codurile AF pot fi defalcate în funcţie de gradul de detaliere al codurilor F, după cum urmează:

AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
AF.11	Aur monetar
AF.12	DST
AF.2	Numerar şi depozite
AF.21	Numerar
AF.22	Depozite transferabile
AF.221	Poziţii interbancare
AF.229	Alte depozite transferabile
AF.29	Alte depozite
AF.3	Titluri de natura datoriei
AF.31	Pe termen scurt
AF.32	Pe termen lung
AF.4	Credite (1)
AF.41	Pe termen scurt
AF.42	Pe termen lung
AF.5	Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
AF.51	Participaţii
AF.511	Acţiuni cotate
AF.512	Acţiuni necotate
AF.519	Alte participaţii
AF.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii

AF.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară
AF.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate
AF.61	Provizioane tehnice de asigurări generale
AF.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor
AF.63	Drepturi de pensie
AF.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii
AF.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile
AF.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor
AF.71	Instrumente financiare derivate
AF.711	Opţiuni
AF.712	Contracte la termen
AF.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
AF.81	Credite comerciale şi avansuri
AF.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor
([1])Cu titlu informativ: investiţii străine directe (a se adăuga codul ISD).	

CLASIFICAREA RUBRICILOR SUPLIMENTARE

Prin convenţie, un cod suplimentar începe cu litera X şi se adaugă la codul unui element standard prin alipirea la codul elementului respectiv.

Credite neperformante

Codurile de mai jos se aplică stocurilor şi fluxurilor de credite neperformante. Deoarece codurile pentru credite sunt AF.4 şi F.4, codurile suplimentare încep cu XAF4 pentru stocuri şi, respectiv, XF4 pentru fluxuri.

Codurile pentru stocuri sunt următoarele:

XAF4_NNP	Credite: neperformante, valoare nominală
XAF4_MNP	Credite: neperformante, valoare de piaţă

iar pentru fluxurile asociate

XF4_NNP	Credite: neperformante, valoare nominală
XF4_MNP	Credite: neperformante, valoare de piaţă

În ambele seturi de coduri, liniuţa de subliniere ţine locul, după caz, codurilor detaliate pentru credite, de exemplu din contul de patrimoniu:

XAF41NNP	Credite pe termen scurt: neperformante, valoare nominală
XAF42MNP	Credite pe termen lung: neperformante, valoare de piaţă

Servicii de capital

Codurile de mai jos se aplică serviciilor de capital:

XCS	Servicii de capital
XCSC	Servicii de capital - societăţi
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare
XRC	Câştiguri din capital - societăţi
XOC	Alte costuri de capital - societăţi
XCSU	Servicii de capital - întreprinderi neconstituite în societăţi
P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut
XRU	Rentabilitatea capitalului - întreprinderi neconstituite în societăţi
XOU	Alte costuri de capital - întreprinderi neconstituite în societăţi

Tabel privind pensiile

Codurile de mai jos se aplică tabelului suplimentar menţionat la capitolul privind pensiile. Se propun diferite coduri pentru coloanele şi rândurile din tabel.

Coloane

În descrierea coloanei, litera "W" corespunde entităţilor "din afara administraţiilor publice", iar cifrele din aceste coduri se referă la sectoarele instituţionale corespunzătoare.

(a)Pasivele înregistrate în secvenţa principală a conturilor

Sisteme a căror concepere şi punere în aplicare sunt responsabilitatea entităţilor din afara administraţiilor publice

XPC1W	Sisteme de cotizaţii definite
XPB1W	Sisteme de prestaţii definite
XPCB1W	Total

Sisteme a căror concepere şi punere în aplicare sunt responsabilitatea administraţiilor publice

XPCG	Sisteme de cotizaţii definite

Sisteme de prestaţii definite pentru salariaţii administraţiilor publice

XPBG12	În sectorul societăţilor financiare
XPBG13	În sectorul administraţiilor publice

(b)Pasivele neînregistrate în secvenţa principală a conturilor

XPBOUT13	În sectorul administraţiilor publice
XP1314	Sisteme de pensii de securitate socială
XPTOT	Total sisteme de pensii
XPTOTNRH	din care: gospodăriile populaţiei nerezidente

Pe rânduri

(a)Sold de deschidere

XAF63LS	Drepturi de pensie

(b)Tranzacţii

XD61p	Cotizaţii speciale legate de sistemele de pensii
XD6111	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor
XD6121	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
XD6131	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei
XD6141	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei
XD619	Alte acumulări (actuariale) de drepturi de pensie în fonduri de securitate socială
XD62p	Prestaţii acordate în cadrul sistemului de pensii
XD8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie
XD81	Variaţia drepturilor de pensie datorată transferului de drepturi
XD82	Variaţia drepturilor de pensie datorată modificărilor negociate ale structurii sistemului

(c)Alte fluxuri economice

XK7	Reevaluări
XK5	Alte modificări de volum

(d)Soldul de închidere

XAF63LE	Drepturi de pensie

(e)Indicatori asociaţi

XP1	Producţia
XAFN	Active deţinute de sistemele de pensii la sfârşitul anului

Bunuri de consum de folosinţă îndelungată

Bunurile de consum de folosinţă îndelungată se codifică utilizând litera "X" ca prefix, plus "DHHCE" ("durable household consumption expenditure" - cheltuieli de consum ale gospodăriilor populaţiei cu bunurile de consum de folosinţă îndelungată) plus o cifră pentru subgrupe şi două cifre pentru elemente. Se indică, de asemenea, codurile Coicop aferente.

Coicop	Coduri SCN	
	XDHHCE1	Mobilă şi aparate de uz casnic
05.1.1	XDHHCE11	Mobilă şi articole de mobilier
05.1.2	XDHHCE12	Covoare şi produse similare
05.3.1	XDHHCE13	Aparate de uz casnic mari, electrice sau nu
05.5.1	XDHHCE14	Unelte mari şi echipamente pentru casă şi grădină
	XDHHCE2	Echipamente de transport personal
07.1.1	XDHHCE21	Automobile
07.1.2	XDHHCE22	Motociclete
07.1.3	XDHHCE23	Biciclete

07.1.4	XDHHCE24	Vehicule cu tracţiune animală
•	XDHHCE3	Bunuri recreative şi de petrecere a timpului liber
08.2.0	XDHHCE31	Echipamente de telefonie şi telefax
09.1.1	XDHHCE32	Aparate de recepţie, înregistrare şi reproducere a sunetului şi a imaginii
09.1.2	XDHHCE33	Echipamente fotografice şi cinematografice şi instrumente optice
09.1.3	XDHHCE34	Echipamente informatice
09.2.1	XDHHCE35	Bunuri de folosinţă îndelungată de mari dimensiuni pentru activităţi recreative în exterior
09.2.2	XDHHCE36	Instrumente muzicale şi bunuri de folosinţă îndelungată de mari dimensiuni pentru activităţi recreative în interior
•	XDHHCE4	Alte bunuri de folosinţă îndelungată
12.3.1	XDHHCE41	Bijuterii şi ceasuri
06.1.3	XDHHCE42	Aparate şi echipamente medicale terapeutice

Investiţii străine directe

Rubricile suplimentare referitoare la investiţiile străine directe (ISD) se pot codifica prin utilizarea literei "X" ca prefix, plus codul "F" sau "AF", plus sufixul "ISD", de exemplu:

XF42FDI	Operaţiuni de investiţii străine directe sub formă de credite pe termen lung

Poziţii contingente

Codurile suplimentare pentru poziţiile contingente cuprind litera "X" ca prefix, plus codul "AF", plus sufixul "CP", de exemplu:

XAF11CP	atunci când utilizarea aurului monetar drept garanţie poate afecta utilizarea acestuia drept activ de rezervă

Numerar şi depozite

Rubricile suplimentare pentru clasificarea bancnotelor, a monedelor şi depozitelor exprimate în moneda naţională sau în monedă străină se codifică prin utilizarea literei "X" ca prefix, plus codul "F" sau "AF", plus sufixul "NC" pentru bancnotele, monedele şi depozitele exprimate în moneda naţională, sau sufixul "FC" plus codul internaţional al monedei pentru bancnotele, monedele şi depozitele exprimate în monedă străină, de exemplu:

Pentru operaţiuni

XF21NC	Monede şi bancnote în moneda locală
XF22FC	Depozite în monedă străină

Pentru stocuri

XAF21NC	Monede şi bancnote în moneda locală
XAF22FC	Depozite în monedă străină

Clasificarea titlurilor de natura datoriei în funcţie de scadenţă

Se sugerează să se clasifice titlurile de natura datoriei în funcţie de scadenţă. Această clasificare se poate realiza prin utilizarea prefixului "X", plus codul "AF", plus un sufix care să indice termenul de scadenţă, de exemplu:

XAF32Y20	Titluri de natura datoriei cu scadenţă în anul 2020

Titluri de natura datoriei cotate şi necotate

Codurile suplimentare pentru poziţiile contingente cuprind litera "X" ca prefix, plus codul "F" sau"AF", plus cifra "1" pentru titlurile cotate şi "2" pentru titlurile necotate, de exemplu:

Pentru operaţiuni

XF321	Operaţiuni cu titluri pe termen lung de natura datoriei, cotate
XF322	Operaţiuni cu titluri pe termen lung de natura datoriei, necotate

Pentru stocuri

XAF321	Stocuri de titluri pe termen lung de natura datoriei, cotate
XAF322	Stocuri de titluri pe termen lung de natura datoriei, necotate

Credite pe termen lung cu scadenţă sub un an şi credite pe termen lung garantate prin ipotecă

Creditele pe termen lung cu scadenţă sub un an şi creditele pe termen lung garantate prin ipotecă se codifică prin utilizarea literei "X" ca prefix, plus codul "F" sau "AF", plus sufixul "L1" care indică o scadenţă sub un an, sau sufixul "LM" care se referă la creditele garantate prin ipotecă, de exemplu:

Pentru operaţiuni

XF42L1	Credite pe termen lung cu scadenţă sub un an
XF42LM	Credite pe termen lung garantate prin ipotecă

Pentru stocuri

XAF42L1	Credite pe termen lung cu scadenţă sub un an
XAF42LM	Credite pe termen lung garantate prin ipotecă

Acţiuni cotate şi necotate ale fondurilor de investiţii

Acţiunile cotate şi necotate ale fondurilor de investiţii se codifică prin utilizarea literei "X" ca prefix, plus codul "F" sau "AF", plus cifra "1" pentru acţiunile cotate, sau cifra "2" pentru acţiunile necotate, de exemplu:

Pentru operaţiuni

XF5221	Operaţiuni cu acţiuni cotate ale fondurilor de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară
XF5222	Operaţiuni cu acţiuni necotate ale fondurilor de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară

Pentru stocuri

XAF5221	Stocuri de acţiuni cotate ale fondurilor de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară
XAF5222	Stocuri de acţiuni necotate ale fondurilor de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară

Arierate de dobânzi şi de rambursare a creditelor

Arieratele de dobânzi şi de rambursare a creditelor se codifică utilizând litera "X" ca prefix, plus codul "AF", plus sufixul "IA" pentru arierate de dobânzi, sau sufixul "PA" pentru arierate de rambursare a creditelor, de exemplu:

XAF42IA	Pentru arierate de dobânzi la creditele pe termen lung; precum şi
XAF42PA	Pentru arierate de rambursare a creditelor pe termen lung

Sume individuale şi totale transferate de lucrători

Sumele individuale şi totale transferate de lucrători între gospodăriile populaţiei rezidente şi gospodăriile populaţiei nerezidente se codifică utilizând litera "X" ca prefix, plus codul transferului curent, plus sufixul "PR" pentru sume individuale transferate, sau sufixul "TR" pentru sume totale transferate, după cum urmează:

XD5452PR	Sume individuale transferate de lucrători între gospodăriile populaţiei rezidente şi gospodăriile populaţiei nerezidente
XD5452TR	Sume totale transferate de lucrători între gospodăriile populaţiei rezidente şi gospodăriile populaţiei nerezidente

REGRUPAREA ŞI CODIFICAREA RAMURILOR DE ACTIVITATE (A) ŞI A PRODUSELOR (P)

Nomenclatoarele activităţilor şi produselor care trebuie utilizate sunt NACE Rev. 2 şi CPA 2008. Agregările corespunzătoare programului de transmitere SEC sunt: A*3, A*10, A*21, A*38 şi A*64 pentru activităţile economice şi P*3, P*10, P*21, P*38 şi P*64 pentru produse. Cu toate că nu sunt utilizate în programul de transmitere SEC, nivelurile de agregare A* 88 (NACE Rev. 2) şi P*88 (CPA) sunt de asemenea prezentate în capitolul de faţă.

În continuare sunt prezentate noile agregări.

A*3

Cod nr.	Secţiuni NACE Rev. 2	Descriere
1	A	Agricultură, silvicultură şi pescuit
2	B, C, D, E şi F	Produse ale industriei extractive; industria prelucrătoare; producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat; distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare; construcţii
3	G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T şi U	Servicii

A*10

Cod nr.	Secţiuni NACE Rev. 2	Descriere
1	A	Agricultură, silvicultură şi pescuit
2	B, C, D şi E	Produse ale industriei extractive; industria prelucrătoare; producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat; distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare

2a	C	din care: industria prelucrătoare
3	F	Construcţii
4	G, H şi I	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor; transport şi depozitare; hoteluri şi restaurante
5	J	Informaţii şi comunicaţii
6	K	Intermedieri financiare şi asigurări
7	L	Tranzacţii imobiliare
8	M şi N	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice; activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport
9	O, P, şi Q	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public; învăţământ; sănătate şi asistenţă socială
10	R, S, T şi U	Activităţi de spectacole, culturale şi recreative; alte activităţi de servicii; activităţi ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activităţi nediferenţiate ale gospodăriilor private de producere de bunuri şi servicii destinate consumului propriu; activităţi ale organizaţiilor şi organismelor extrateritoriale

A*21

Cod nr.	Secţiuni NACE Rev. 2	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
1	A	01-03	Agricultură, silvicultură şi pescuit
2	B	05-09	Produse ale industriei extractive
3	C	10-33	Industria prelucrătoare
4	D	35	Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat
5	E	36-39	Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare
6	F	41-43	Construcţii
7	G	45-47	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor
8	H	49-53	Transport şi depozitare
9	I	55-56	Hoteluri şi restaurante
10	J	58-63	Informaţii şi comunicaţii
11	K	64-66	Intermedieri financiare şi asigurări
12	L	68	Tranzacţii imobiliare
13	M	69-75	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice
14	N	77-82	Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport
15	O	84	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public
16	P	85	Învăţământ
17	Q	86-88	Sănătate şi asistenţă socială
18	R	90-93	Activităţi de spectacole, culturale şi recreative
19	S	94-96	Alte activităţi de servicii
20	T	97-98	Activităţi ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activităţi nediferenţiate ale gospodăriilor private de producere de bunuri şi servicii destinate consumului propriu
21	U	99	Activităţi ale organizaţiilor şi organismelor extrateritoriale

A*38

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
1	01-03	Agricultură, silvicultură şi pescuit
2	05-09	Produse ale industriei extractive
3	10-12	Industria alimentară, fabricarea băuturilor şi a produselor din tutun
4	13-15	Fabricarea produselor textile, a articolelor de îmbrăcăminte şi a produselor din piele
5	16-18	Fabricarea produselor din lemn şi din hârtie; tipărirea
6	19	Fabricarea produselor de cocserie şi a produselor obţinute prin prelucrarea ţiţeiului
7	20	Fabricarea substanţelor şi a produselor chimice
8	21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază şi a preparatelor farmaceutice
9	22-23	Fabricarea produselor din cauciuc şi mase plastice şi a altor produse din minerale nemetalice
10	24-25	Prelucrarea metalelor primare, produselor metalurgice, cu excepţia maşinilor şi a echipamentelor
11	26	Fabricarea calculatoarelor şi a produselor electronice şi optice
12	27	Fabricarea echipamentelor electrice
13	28	Fabricarea de maşini, utilaje şi echipamente n.c.a.
14	29-30	Fabricarea mijloacelor de transport
15	31-33	Fabricarea mobilei; alte activităţi industriale; repararea şi instalarea maşinilor şi echipamentelor
16	35	Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat
17	36-39	Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare
18	41-43	Construcţii
19	45-47	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor
20	49-53	Transport şi depozitare
21	55- 6	Hoteluri şi restaurante
22	58-60	Activităţi de editare, audiovizuale şi de difuzare şi transmitere de programe
23	61	Telecomunicaţii
24	62-63	Activităţi de servicii în tehnologia informaţiei; activităţi de servicii informatice
25	64-66	Intermedieri financiare şi asigurări
26	68	Tranzacţii imobiliare
26a	◆	din care: chirii imputate pentru locuinţele ocupate de proprietari
27	69-71	Activităţi juridice şi de contabilitate; activităţi ale direcţiilor; activităţi de management şi de consultanţă în management; activităţi de arhitectură şi inginerie; activităţi de testări şi analiză tehnică
28	72	Cercetare - dezvoltare ştiinţifică
29	73-75	Publicitate şi activităţi de studiere a pieţei; alte activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice; activităţi veterinare
30	77-82	Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport
31	84	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public
32	85	Învăţământ
33	86	Activităţi referitoare la sănătatea umană
34	87-88	Activităţi de asistenţă socială
35	90-93	Activităţi de spectacole, culturale şi recreative
36	94-96	Alte activităţi de servicii

37	97-98	Activităţi ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic şi activităţi nediferenţiate ale gospodăriilor de producere de bunuri şi servicii destinate consumului propriu
38	99	Activităţi ale organizaţiilor şi organismelor extrateritoriale

A*64

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
1	01	Agricultură, vânătoare şi servicii conexe
2	02	Silvicultură şi exploatare forestieră
3	03	Pescuit şi acvacultură
4	05-09	Produse ale industriei extractive
5	10-12	Industria alimentară, fabricarea băuturilor şi a produselor din tutun
6	13-15	Fabricarea produselor textile, a articolelor de îmbrăcăminte şi a produselor din piele
7	16	Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite
8	17	Fabricarea hârtiei şi a produselor din hârtie
9	18	Tipărire şi reproducerea pe suporţi a înregistrărilor
10	19	Fabricarea produselor de cocserie şi a produselor obţinute prin prelucrarea ţiţeiului
11	20	Fabricarea substanţelor şi a produselor chimice
12	21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază şi a preparatelor farmaceutice
13	22	Fabricarea produselor din cauciuc şi mase plastice
14	23	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice
15	24	Industria metalurgică
16	25	Industria construcţiilor metalice şi a produselor din metal, cu excepţia maşinilor, a utilajelor şi a instalaţiilor
17	26	Fabricarea calculatoarelor şi a produselor electronice şi optice
18	27	Fabricarea echipamentelor electrice
19	28	Fabricarea de maşini, utilaje şi echipamente n.c.a.
20	29	Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor şi semiremorcilor
21	30	Fabricarea altor mijloace de transport
22	31-32	Fabricarea mobilei; alte activităţi industriale n.c.a.
23	33	Repararea, întreţinerea şi instalarea maşinilor şi echipamentelor
24	35	Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat
25	36	Captarea, tratarea şi distribuţia apei
26	37-39	Colectarea şi epurarea apelor uzate; colectarea, tratarea şi eliminarea deşeurilor; activităţi de recuperare a materialelor reciclabile; activităţi de decontaminare şi alte servicii de gestionare a deşeurilor
27	41-43	Construcţii
28	45	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul, întreţinerea şi repararea autovehiculelor şi a motocicletelor
29	46	Comerţ cu ridicata, cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete
30	47	Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor
31	49	Transporturi terestre şi transporturi prin conducte
32	50	Transporturi pe apă
33	51	Transporturi aeriene
34	52	Depozitare şi activităţi auxiliare pentru transporturi
35	53	Activităţi de poştă şi curierat
36	55-56	Hoteluri şi alte facilităţi de cazare; restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie
37	58	Activităţi de editare
38	59-60	Activităţi de producţie cinematografică, video, înregistrări audio şi activităţi de editare muzicală; activităţi de difuzare şi transmitere de programe
39	61	Telecomunicaţii
40	62-63	Activităţi de servicii în tehnologia informaţiei; activităţi de servicii informatice
41	64	Intermedieri financiare, cu excepţia activităţilor de asigurări şi ale fondurilor de pensii
42	65	Activităţi de asigurări, reasigurări şi ale fondurilor de pensii, cu excepţia celor din sistemul public de asigurări sociale
43	66	Activităţi auxiliare pentru intermedieri financiare, activităţi de asigurare şi fonduri de pensii
44	68	Tranzacţii imobiliare
44a	◆	din care: chirii imputate pentru locuinţele ocupate de proprietari
45	69-70	Activităţi juridice şi de contabilitate; activităţi ale direcţiilor; activităţi de management şi de consultanţă în management
46	71	Activităţi de arhitectură şi inginerie; activităţi de testări şi analiză tehnică
47	72	Cercetare - dezvoltare ştiinţifică
48	73	Publicitate şi activităţi de studiere a pieţei
49	74-75	Alte activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice; activităţi veterinare
50	77	Activităţi de închiriere şi leasing
51	78	Activităţi de servicii privind forţa de muncă
52	79	Activităţi ale agenţiilor turistice şi a tur-operatorilor; alte servicii de rezervare şi asistenţă turistică
53	80-82	Activităţi de investigaţii şi protecţie; activităţi de peisagistică şi servicii pentru clădiri; activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor
54	84	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public
55	85	Învăţământ
56	86	Activităţi referitoare la sănătatea umană
57	87-88	Activităţi de asistenţă socială
58	90-92	Activităţi de creaţie şi interpretare artistică; activităţi ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor şi alte activităţi culturale; activităţi de jocuri de noroc şi pariuri
59	93	Activităţi sportive, recreative şi distractive
60	94	Activităţi asociative diverse
61	95	Reparaţii de calculatoare, de articole personale şi de uz gospodăresc
62	96	Alte activităţi de servicii
63	97-98	Activităţi ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic şi activităţi nediferenţiate ale gospodăriilor private de producere de bunuri şi servicii destinate consumului propriu
64	99	Activităţi ale organizaţiilor şi organismelor extrateritoriale

A*88

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
1	01	Agricultură, vânătoare şi servicii conexe
2	02	Silvicultură şi exploatare forestieră
3	03	Pescuit şi acvacultură
4	05	Extracţia cărbunelui superior şi inferior
5	06	Extracţia petrolului brut şi a gazelor naturale

6	07	Extracţia minereurilor metalifere
7	08	Alte activităţi extractive
8	09	Activităţi de servicii anexe extracţiei
9	10	Industria alimentară
10	11	Fabricarea băuturilor
11	12	Fabricarea produselor din tutun
12	13	Fabricarea produselor textile
13	14	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
14	15	Fabricarea produselor din piele şi a articolelor conexe
15	16	Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite
16	17	Fabricarea hârtiei şi a produselor din hârtie
17	18	Tipărire şi reproducerea pe suporţi a înregistrărilor
18	19	Fabricarea produselor de cocserie şi a produselor obţinute prin prelucrarea ţiţeiului
19	20	Fabricarea substanţelor şi a produselor chimice
20	21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază şi a preparatelor farmaceutice
21	22	Fabricarea produselor din cauciuc şi mase plastice
22	23	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice
23	24	Industria metalurgică
24	25	Industria construcţiilor metalice şi a produselor din metal, cu excepţia maşinilor, a utilajelor şi a instalaţiilor
25	26	Fabricarea calculatoarelor şi a produselor electronice şi optice
26	27	Fabricarea echipamentelor electrice
27	28	Fabricarea de maşini, utilaje şi echipamente n.c.a.
28	29	Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor şi semiremorcilor
29	30	Fabricarea altor mijloace de transport
30	31	Fabricarea de mobilă
31	32	Alte activităţi industriale
32	33	Repararea, întreţinerea şi instalarea maşinilor şi echipamentelor
33	35	Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat
34	36	Captarea, tratarea şi distribuţia apei
35	37	Colectarea şi epurarea apelor uzate
36	38	Colectarea, tratarea şi eliminarea deşeurilor; activităţi de recuperare a materialelor reciclabile
37	39	Activităţi şi servicii de decontaminare
38	41	Construcţii de clădiri
39	42	Lucrări de geniu civil
40	43	Lucrări speciale de construcţii
41	45	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul, întreţinerea şi repararea autovehiculelor şi a motocicletelor
42	46	Comerţ cu ridicata, cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete
43	47	Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor
44	49	Transporturi terestre şi transporturi prin conducte
45	50	Transporturi pe apă
46	51	Transporturi aeriene
47	52	Depozitare şi activităţi auxiliare pentru transporturi
48	53	Activităţi de poştă şi curierat
49	55	Hoteluri şi alte facilităţi de cazare
50	56	Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie
51	58	Activităţi de editare
52	59	Activităţi de producţie cinematografică, video şi de programe de televiziune; înregistrări audio şi activităţi de editare muzicală
53	60	Activităţi de difuzare şi transmitere de programe
54	61	Telecomunicaţii
55	62	Activităţi de servicii în tehnologia informaţiei
56	63	Activităţi de servicii informatice
57	64	Intermedieri financiare, cu excepţia activităţilor de asigurări şi ale fondurilor de pensii
58	65	Activităţi de asigurări, reasigurări şi ale fondurilor de pensii, cu excepţia celor din sistemul public de asigurări sociale
59	66	Activităţi auxiliare pentru intermedieri financiare, activităţi de asigurare şi fonduri de pensii
60	68	Tranzacţii imobiliare
60a		din care: chirii imputate pentru locuinţele ocupate de proprietari
61	69	Activităţi juridice şi de contabilitate
62	70	Activităţi ale direcţiilor; activităţi de management şi de consultanţă în management
63	71	Activităţi de arhitectură şi inginerie; activităţi de testări şi analiză tehnică
64	72	Cercetare-dezvoltare ştiinţifică
65	73	Publicitate şi activităţi de studiere a pieţei
66	74	Alte activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice
67	75	Activităţi veterinare
68	77	Activităţi de închiriere şi leasing
69	78	Activităţi ale agenţiilor de plasare a forţei de muncă
70	79	Activităţi ale agenţiilor turistice şi a tur-operatorilor; alte servicii de rezervare şi asistenţă turistică
71	80	Activităţi de investigaţii şi protecţie
72	81	Activităţi de peisagistică şi servicii pentru clădiri
73	82	Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor
74	84	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public
75	85	Învăţământ
76	86	Activităţi referitoare la sănătatea umană
77	87	Servicii combinate de îngrijire medicală şi asistenţă socială, cu cazare
78	88	Activităţi de asistenţă socială, fără cazare
79	90	Activităţi de creaţie şi interpretare artistică
80	91	Activităţi ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor şi alte activităţi culturale
81	92	Activităţi de jocuri de noroc şi pariuri
82	93	Activităţi sportive, recreative şi distractive
83	94	Activităţi asociative diverse
84	95	Reparaţii de calculatoare, de articole personale şi de uz gospodăresc
85	96	Alte activităţi de servicii
86	97	Activităţi ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic
87	98	Activităţi ale gospodăriilor private de producere de bunuri şi servicii destinate consumului propriu
88	99	Activităţi ale organizaţiilor şi organismelor extrateritoriale

P*3

Cod nr.	Secţiuni CPA 2008	Descriere

1	A	Produse ale agriculturii, silviculturii şi pescuitului
2	B, C, D, E şi F	Produse ale industriei extractive; produse ale industriei prelucrătoare; energie electrică, gaz, distribuţia apei şi gestionarea deşeurilor; construcţii şi lucrări de construcţii
3	G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T şi U	Servicii

P*10

Cod nr.	Secţiuni CPA 2008	Descriere
1	A	Produse ale agriculturii, silviculturii şi pescuitului
2	B, C, D şi E.	Produse ale industriei extractive; produse ale industriei prelucrătoare; energie electrică, gaz, distribuţia apei şi gestionarea deşeurilor
2a	C	din care: produse ale industriei prelucrătoare
3	F	Construcţii şi lucrări de construcţii
4	G, H şi I	Servicii de comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; servicii de reparare a autovehiculelor şi motocicletelor; servicii de transport şi depozitare; servicii hoteliere şi de alimentaţie
5	J	Servicii informaţionale şi de comunicaţii
6	K	Servicii financiare şi de asigurări
7	L	Servicii imobiliare
8	M şi N	Servicii profesionale, ştiinţifice şi tehnice; servicii administrative
9	O, P, şi Q	Servicii de administraţie publică şi apărare; servicii de asigurări sociale din sistemul public; învăţământ; servicii de sănătate şi asistenţă socială
10	R, S, T şi U	Servicii de spectacole, culturale şi recreative, servicii de reparare a bunurilor personale şi gospodăreşti şi alte servicii

P*21

Cod nr.	Secţiuni CPA 2008	Diviziunea CPA 2008	Descriere
1	A	01-03	Produse ale agriculturii, silviculturii şi pescuitului
2	B	05-09	Produse ale industriei extractive
3	C	10-33	Produse ale industriei prelucrătoare
4	D	35	Energie electrică, gaz, abur şi aer condiţionat
5	E	36-39	Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor şi servicii de decontaminare
6	F	41-43	Construcţii şi lucrări de construcţii
7	G	45-47	Servicii de comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; servicii de reparaţii a autovehiculelor şi a motocicletelor.
8	H	49-53	Servicii de transport şi depozitare
9	I	55-56	Servicii hoteliere şi de alimentaţie
10	J	58-63	Servicii de informaţii şi de comunicaţii
11	K	64-66	Servicii financiare şi de asigurări
12	L	68	Servicii imobiliare
13	M	69-75	Servicii profesionale, ştiinţifice şi tehnice
14	N	77-82	Servicii administrative şi de asistenţă
15	O	84	Servicii de administraţie publică şi apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii
16	P	85	Servicii de învăţământ
17	Q	86-88	Servicii de sănătate şi asistenţă socială
18	R	90-93	Servicii artistice, de artă scenică şi recreative
19	S	94-96	Alte servicii
20	T	97-98	Servicii ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; bunuri şi servicii nediferenţiate realizate în gospodării private destinate consumului propriu
21	U	99	Servicii realizate de organismele şi organizaţiile extrateritoriale

P*38

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
1	01-03	Produse ale agriculturii, silviculturii şi pescuitului
2	05-09	Produse ale industriei extractive
3	10-12	Produse ale industriei alimentare, băuturi şi produse din tutun
4	13-15	Produse textile, articole de îmbrăcăminte şi produse din piele
5	16-18	Produse din lemn şi din hârtie, servicii de tipărire
6	19	Produse de cocserie şi produse obţinute prin prelucrarea ţiţeiului
7	20	Substanţe şi produse chimice
8	21	Produse farmaceutice de bază şi preparate farmaceutice
9	22-23	Produse din cauciuc şi mase plastice şi alte produse din minerale nemetalice
10	24-25	Produse ale industriei metalurgice şi ale industriei construcţiilor metalice şi produselor din metal, cu excepţia maşinilor, a utilajelor şi a echipamentelor)
11	26	Calculatoare, produse electronice şi optice
12	27	Echipamente electrice
13	28	Maşini, utilaje şi echipamente n.c.a.
14	29-30	Mijloace de transport
15	31-33	Mobilier; alte bunuri industriale; servicii de reparare, întreţinere şi instalare a maşinilor şi echipamentelor
16	35	Energie electrică, gaz, abur şi aer condiţionat
17	36-39	Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor şi servicii de decontaminare
18	41-43	Construcţii şi lucrări de construcţii
19	45-47	Servicii de comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; servicii de reparaţii a autovehiculelor şi a motocicletelor.
20	49-53	Servicii de transport şi depozitare
21	55-56	Servicii hoteliere şi de alimentaţie
22	58-60	Servicii de editare, audiovizuale şi de difuzare şi transmitere de programe
23	61	Servicii de telecomunicaţii
24	62-63	Servicii în tehnologia informaţiei, servicii de consultanţă şi servicii conexe; servicii informatice
25	64-66	Servicii financiare şi de asigurări
26	68	Servicii imobiliare
26a	◆	din care: chirii imputate pentru locuinţele ocupate de proprietari
27	69-71	Servicii juridice şi de contabilitate; servicii ale direcţiilor; servicii de consultanţă în management; servicii de inginerie şi arhitectură; analize şi testări tehnice
28	72	Servicii de cercetare şi dezvoltare ştiinţifică
29	73-75	Servicii de publicitate şi de studiere a pieţei; alte servicii profesionale, ştiinţifice şi tehnice; servicii veterinare
30	77-82	Servicii administrative şi de asistenţă
31	84	Servicii de administraţie publică şi apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii
32	85	Servicii de învăţământ
33	86	Servicii referitoare la sănătatea umană
34	87-88	Servicii de asistenţă socială
35	90-93	Servicii de spectacole, culturale şi recreative
36	94-96	Alte servicii
37	97-98	Servicii ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; bunuri şi servicii nediferenţiate realizate în gospodării private destinate consumului propriu

38	99	Servicii realizate de organismele şi organizaţiile extrateritoriale

P*64

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
1	01	Produse din agricultură, vânătoare şi servicii conexe
2	02	Produse din silvicultură, exploatare forestiere şi servicii conexe
3	03	Peşte şi alte produse de pescuit; produse ale acvaculturii; servicii auxiliare pescuitului
4	05-09	Produse ale industriei extractive
5	10-12	Produse ale industriei alimentare; băuturi; produse din tutun
6	13-15	Produse textile; articole de îmbrăcăminte; piele şi produse din piele
7	16	Lemn şi produse din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; articole din paie şi materiale împletite
8	17	Hârtie şi produse din hârtie
9	18	Servicii de tipărire şi reproducere pe suporţi a înregistrărilor
10	19	Produse de cocserie şi produse obţinute prin prelucrarea ţiţeiului
11	20	Produse ale industriei chimice
12	21	Produse farmaceutice de bază şi preparate farmaceutice
13	22	Produse din cauciuc şi mase plastice
14	23	Alte produse din minerale nemetalice
15	24	Produse ale industriei metalurgice
16	25	Produse ale industriei construcţiilor metalice şi produselor din metal, cu excepţia maşinilor, a utilajelor şi a echipamentelor
17	26	Calculatoare, produse electronice şi optice
18	27	Echipamente electrice
19	28	Maşini, utilaje şi echipamente n.c.a.
20	29	Autovehicule de transport rutier, remorci şi semiremorci
21	30	Alte mijloace de transport
22	31-32	Mobilier; alte bunuri ale industriei prelucrătoare
23	33	Servicii de reparare, întreţinere şi instalare a maşinilor şi echipamentelor
24	35	Energie electrică, gaz, abur şi aer condiţionat
25	36	Apă naturală; servicii de tratare şi distribuţie a apei
26	37-39	Servicii de colectare şi epurare a apelor uzate; nămoluri de epurare; colectarea, tratarea şi eliminarea deşeurilor; activităţi de recuperare a materialelor reciclabile; servicii de decontaminare şi alte servicii de gestionare a deşeurilor
27	41-43	Construcţii şi lucrări de construcţii
28	45	Servicii de vânzare cu ridicata şi amănuntul şi servicii de reparare a autovehiculelor şi motocicletelor
29	46	Servicii de vânzare cu ridicata, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor
30	47	Servicii de vânzare cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor
31	49	Servicii de transport terestru şi servicii de transport prin conducte
32	50	Servicii de transport pe apă
33	51	Servicii de transport aerian
34	52	Servicii de depozitare şi servicii auxiliare pentru transporturi
35	53	Servicii de poştă şi de curierat
36	55-56	Servicii hoteliere şi de alimentaţie
37	58	Servicii de editare
38	59-60	Servicii de producţie cinematografică, a programelor de televiziune şi video; înregistrări audio şi editare de muzicală; servicii de difuzare şi transmitere de programe
39	61	Servicii de telecomunicaţii
40	62-63	Servicii în tehnologia informaţiei, servicii de consultanţă şi servicii conexe; servicii informatice
41	64	Servicii financiare, cu excepţia asigurărilor şi a fondurilor de pensii
42	65	Servicii de asigurare, reasigurare şi fonduri de pensii, cu excepţia celor din sistemul public de asigurări sociale
43	66	Servicii auxiliare intermedierilor financiare şi asigurărilor
44	68	Servicii imobiliare
44a	◆	din care: chirii imputate pentru locuinţele ocupate de proprietari
45	69-70	Servicii juridice şi de contabilitate; servicii de management al sediilor direcţiilor; servicii de consultanţă în management
46	71	Servicii de arhitectură şi inginerie; testări şi analiză tehnică
47	72	Servicii de cercetare şi dezvoltare ştiinţifică
48	73	Servicii de publicitate şi de studiere a pieţei
49	74-75	Alte servicii profesionale, ştiinţifice şi tehnice; servicii veterinare
50	77	Servicii de închiriere şi leasing
51	78	Servicii privind forţa de muncă
52	79	Servicii ale agenţiilor de turism, tur-operatorilor şi alte servicii de rezervare şi servicii conexe
53	80-82	Servicii de securitate şi investigaţie; servicii de peisagistică şi servicii pentru clădiri; servicii de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor
54	84	Servicii de administraţie publică şi apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii
55	85	Servicii de învăţământ
56	86	Servicii referitoare la sănătatea umană
57	87-88	Servicii de îngrijire medicală şi asistenţă socială, cu cazare; servicii de asistenţă socială, fără cazare
58	90-92	Servicii de creaţie, artistice şi recreative; servicii ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor, alte servicii culturale; servicii de jocuri de noroc şi pariuri
59	93	Servicii pentru activităţi sportive, recreative şi distractive
60	94	Servicii furnizate de organizaţii asociative
61	95	Servicii de reparaţii de calculatoare, de articole personale şi de uz gospodăresc
62	96	Alte servicii personale
63	97-98	Servicii ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic şi bunuri şi servicii nediferenţiate realizate de gospodării private destinate consumului propriu
64	99	Servicii realizate de organismele şi organizaţiile extrateritoriale

P*88

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
1	01	Produse din agricultură, vânătoare şi servicii conexe
2	02	Produse din silvicultură, exploatare forestieră şi servicii conexe
3	03	Peste şi alte produse de pescuit; produse ale acvaculturii; servicii auxiliare ale pescuitului
4	05	Cărbune superior şi lignit
5	06	Petrol brut şi gaze naturale
6	07	Minereuri metalifere
7	08	Alte produse ale industriei extractive
8	09	Servicii anexe extracţiei
9	10	Produse ale industriei alimentare

10	11	Băuturi
11	12	Produse din tutun
12	13	Produse textile
13	14	Articole de îmbrăcăminte
14	15	Piele şi produse din piele
15	16	Lemn şi produse din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; articole din paie şi materiale împletite
16	17	Hârtie şi produse din hârtie
17	18	Servicii de tipărire şi reproducere pe suporţi a înregistrărilor
18	19	Produse de cocserie şi produse obţinute prin prelucrarea ţiţeiului
19	20	Produse ale industriei chimice
20	21	Produse farmaceutice de bază şi preparate farmaceutice
21	22	Produse din cauciuc şi mase plastice
22	23	Alte produse din minerale nemetalice
23	24	Produse ale industriei metalurgice
24	25	Produse ale industriei construcţiilor metalice şi produselor din metal, cu excepţia maşinilor, a utilajelor şi a echipamentelor
25	26	Calculatoare, produse electronice şi optice
26	27	Echipamente electrice
27	28	Maşini, utilaje şi echipamente n.c.a.
28	29	Autovehicule de transport rutier, remorci şi semiremorci
29	30	Alte mijloace de transport
30	31	Mobilier
31	32	Alte bunuri industriale
32	33	Servicii de reparare, întreţinere şi instalare a maşinilor şi echipamentelor
33	35	Energie electrică, gaz, abur şi aer condiţionat
34	36	Apă potabilă şi nepotabilă; servicii de tratare şi distribuţie a apei
35	37	Servicii de colectare şi epurare a apelor uzate; nămoluri de epurare
36	38	Colectarea, tratarea şi eliminarea deşeurilor; activităţi de recuperare a materialelor reciclabile
37	39	Servicii de decontaminare şi alte servicii de gestionare a deşeurilor
38	41	Construcţii şi lucrări de construcţii
39	42	Construcţii şi lucrări de geniu civil
40	43	Lucrări speciale de construcţii
41	45	Servicii de comerţ cu ridicata şi amănuntul şi servicii de reparare a autovehiculelor şi motocicletelor
42	46	Servicii de comerţ cu ridicata, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor
43	47	Servicii de comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor
44	49	Servicii de transport terestru şi servicii de transport prin conducte
45	50	Servicii de transport pe apă
46	51	Servicii de transport aerian
47	52	Servicii de depozitare şi servicii auxiliare pentru transporturi
48	53	Servicii de poştă şi de curierat
49	55	Servicii de cazare
50	56	Servicii de servire a alimentelor şi băuturilor
51	58	Servicii de editare
52	59	Servicii de producţie cinematografică, a programelor de televiziune şi video, înregistrări audio şi editare muzicală
53	60	Servicii de difuzare şi transmitere de programe
54	61	Servicii de telecomunicaţii
55	62	Servicii în tehnologia informaţiei, servicii de consultanţă şi servicii conexe
56	63	Servicii informatice
57	64	Servicii financiare, cu excepţia asigurărilor şi a fondurilor de pensii
58	65	Servicii de asigurare, reasigurare şi fonduri de pensii, cu excepţia celor din sistemul public de asigurări sociale
59	66	Servicii auxiliare intermedierilor financiare şi asigurărilor
60	68	Servicii imobiliare
60a	◆	din care: chirii imputate pentru locuinţele ocupate de proprietari
61	69	Servicii juridice şi de contabilitate
62	70	Servicii de management al direcţiilor; servicii de consultanţă în management
63	71	Servicii de inginerie şi arhitectură; testări şi analiză tehnică
64	72	Servicii de cercetare şi dezvoltare ştiinţifică
65	73	Servicii de publicitate şi de studiere a pieţei
66	74	Alte servicii profesionale, ştiinţifice şi tehnice
67	75	Servicii veterinare
68	77	Servicii de închiriere şi leasing
69	78	Servicii privind forţa de muncă
70	79	Servicii ale agenţiilor de turism, tur-operatorilor şi alte servicii de rezervare şi servicii conexe
71	80	Servicii de securitate şi investigaţie
72	81	Servicii de peisagistică şi servicii pentru clădiri
73	82	Alte servicii de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor
74	84	Servicii de administraţie publică şi apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii
75	85	Servicii de învăţământ
76	86	Servicii referitoare la sănătatea umană
77	87	Servicii de îngrijire medicală şi asistenţă socială, cu cazare
78	88	Servicii de asistenţă socială, fără cazare
79	90	Servicii de creaţie, artistice şi recreative
80	91	Servicii ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor şi alte servicii culturale
81	92	Servicii de jocuri de noroc şi pariuri
82	93	Servicii pentru activităţi sportive, recreative şi distractive
83	94	Servicii furnizate de organizaţii asociative
84	95	Servicii de reparaţii de calculatoare, de articole personale şi de uz gospodăresc
85	96	Alte servicii personale
86	97	Servicii ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic
87	98	Produse şi servicii nediferenţiate realizate în gospodării private destinate consumului propriu
88	99	Servicii realizate de organismele şi organizaţiile extrateritoriale

CLASIFICAREA FUNCŢIILOR ADMINISTRAŢIILOR PUBLICE (COFOG)

01	Servicii generale ale administraţiilor publice
01.1	Organe executive şi legislative, activităţi financiare şi fiscale, afaceri externe
01.2	Ajutor economic extern
01.3	Servicii generale
01.4	Cercetare fundamentală

01.5	Cercetare şi dezvoltare în domeniul serviciilor generale ale administraţiilor publice
01.6	Servicii generale ale administraţiilor publice n.c.a.
01.7	Operaţiuni legate de datoria publică
01.8	Transferuri generale între diferite niveluri ale administraţiilor publice
02	Apărare
02.1	Apărare militară
02.2	Apărare civilă
02.3	Ajutor militar acordat altor ţări
02.4	Cercetare şi dezvoltare în domeniul apărării
02.5	Apărare n.c.a.
03	Ordine şi siguranţă publică
03.1	Servicii de poliţie
03.2	Servicii de pompieri
03.3	Instanţe de judecată
03.4	Închisori
03.5	Cercetare şi dezvoltare în domeniul ordinii şi siguranţei publice
03.6	Ordine şi siguranţă publică n.c.a.
04	Afaceri economice
04.1	Afaceri generale economice, comerciale şi de forţă de muncă
04.2	Agricultură, silvicultură, piscicultură şi vânătoare
04.3	Combustibil şi energie
04.4	Minerit, industrie prelucrătoare şi construcţii
04.5	Transport
04.6	Comunicaţii
04.7	Alte industrii
04.8	Cercetare şi dezvoltare în domeniul afacerilor economice
04.9	Afaceri economice n.c.a.
05	Protecţia mediului
05.1	Gestionarea deşeurilor
05.2	Gestionarea apelor reziduale
05.3	Combaterea poluării
05.4	Protecţia biodiversităţii şi a peisajelor
05.5	Cercetare şi dezvoltare în domeniul protecţiei mediului
05.6	Protecţia mediului n.c.a.
06	Facilităţi pentru locuinţe şi comunitate
06.1	Construcţia de locuinţe
06.2	Dezvoltare comunitară
06.3	Alimentare cu apă
06.4	Iluminare stradală
06.5	Cercetare şi dezvoltare în domeniul facilităţilor pentru locuinţe şi comunitate
06.6	Facilităţi pentru locuinţe şi comunitate n.c.a.
07	Sănătate
07.1	Produse, aparate şi echipamente medicale
07.2	Servicii de tratament ambulatoriu
07.3	Servicii spitaliceşti
07.4	Servicii de sănătate publică
07.5	Cercetare şi dezvoltare în domeniul sănătăţii
07.6	Sănătate n.c.a.
08	Recreere, cultură şi religie
08.1	Servicii recreative şi sportive
08.2	Servicii culturale
08.3	Servicii de radiodifuziune şi edituri
08.4	Servicii religioase şi alte servicii comunitare
08.5	Cercetare şi dezvoltare în domeniul recreerii, al culturii şi religiei
08.6	Recreere, cultură şi religie n.c.a.
09	Învăţământ
09.1	Învăţământ preşcolar şi primar
09.2	Învăţământ secundar
09.3	Învăţământ postsecundar neterţiar
09.4	Învăţământ terţiar
09.5	Învăţământ neîncadrat la niciun nivel de studiu
09.6	Servicii conexe educaţiei
09.7	Cercetare şi dezvoltare în domeniul învăţământului
09.8	Învăţământ n.c.a.
10	Protecţie socială
10.1	Boală şi infirmitate
10.2	Vârsta a treia
10.3	Urmaşi
10.4	Familie şi copii
10.5	Şomaj
10.6	Locuinţe
10.7	Excluziune socială n.c.a.
10.8	Cercetare şi dezvoltare în domeniul protecţiei sociale
10.9	Protecţie socială n.c.a.

CLASIFICAREA CONSUMULUI INDIVIDUAL PE DESTINAŢII (Coicop)
01-12 Cheltuieli aferente consumului individual al gospodăriilor populaţiei

01	Alimente şi băuturi nealcoolice
01.1	Alimente
01.2	Băuturi nealcoolice
02	Băuturi alcoolice, tutun şi narcotice
02.1	Băuturi alcoolice
02.2	Tutun
02.3	Narcotice
03	Îmbrăcăminte şi încălţăminte
03.1	Îmbrăcăminte
03.2	Încălţăminte
04	Locuinţe, apă, electricitate, gaz şi alţi combustibili
04.1	Chirii efective pentru locuinţă
04.2	Chirii imputate pentru locuinţă
04.3	Întreţinerea şi repararea locuinţei
04.4	Alimentarea cu apă şi alte servicii aferente locuinţei
04.5	Electricitate, gaz şi alţi combustibili
05	Mobilier, articole de menaj şi întreţinere curentă a locuinţei
05.1	Mobilă, articole de mobilier, covoare şi alte produse similare
05.2	Articole de menaj din material textil
05.3	Electrocasnice
05.4	Sticlărie, veselă şi ustensile de menaj
05.5	Unelte pentru casă şi grădină
05.6	Bunuri şi servicii pentru întreţinerea curentă a locuinţei
06	Sănătate
06.1	Produse, aparate şi echipamente medicale
06.2	Servicii de tratament ambulatoriu
06.3	Servicii spitaliceşti
07	Transport
07.1	Achiziţionarea de vehicule
07.2	Utilizarea vehiculelor personale

07.3	Servicii de transport
08	Comunicaţii
08.1	Servicii poştale
08.2	Echipamente de telefonie şi telefax
08.3	Servicii de telefonie şi telefax
09	Recreere şi cultură
09.1	Echipamente audiovizuale, fotografice şi de prelucrare a informaţiilor
09.2	Alte bunuri de folosinţă îndelungată pentru recreere şi cultură
09.3	Alte articole şi echipamente pentru activităţi recreative, grădini şi animale de companie
09.4	Servicii recreative şi culturale
09.5	Ziare, cărţi şi papetărie
09.6	Pachete de servicii pentru vacanţă
10	Învăţământ
10.1	Învăţământ preşcolar şi primar
10.2	Învăţământ secundar
10.3	Învăţământ postsecundar neterţiar
10.4	Învăţământ terţiar
10.5	Învăţământ neîncadrat la niciun nivel de studiu
11	Restaurante şi hoteluri
11.1	Servicii de alimentaţie publică
11.2	Servicii de cazare
12	Diverse bunuri şi servicii
12.1	Îngrijire personală
12.2	Prostituţie
12.3	Efecte personale n.c.a.
12.4	Protecţie socială
12.5	Asigurări
12.6	Servicii financiare n.c.a.
12.7	Alte servicii neclasificate în altă parte
13	Cheltuieli de consum individual ale instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (IFSLSGP)
13.1	Locuinţe
13.2	Sănătate
13.3	Recreere şi cultură
13.4	Învăţământ
13.5	Protecţie socială
13.6	Alte servicii
14	Cheltuieli de consum individual ale administraţiilor publice
14.1	Locuinţe
14.2	Sănătate
14.3	Recreere şi cultură
14.4	Învăţământ
14.5	Protecţie socială

CLASIFICAREA FUNCŢIILOR INSTITUŢIILOR FĂRĂ SCOP LUCRATIV ÎN SERVICIUL GOSPODĂRIILOR POPULAŢIEI (COPNI)

01	Locuinţe
02.	Sănătate
02.1	Produse, aparate şi echipamente medicale
02.2	Servicii de tratament ambulatoriu
02.3	Servicii spitaliceşti
02.4	Servicii de sănătate publică
02.5	Cercetare şi dezvoltare în domeniul sănătăţii
02.6	Alte servicii de sănătate
03	Recreere şi cultură
03.1	Servicii recreative şi sportive
03.2	Servicii culturale
04	Învăţământ
04.1	Învăţământ preşcolar şi primar
04.2	Învăţământ secundar
04.3	Învăţământ postsecundar neterţiar
04.4	Învăţământ terţiar
04.5	Învăţământ neîncadrat la niciun nivel de studiu
04.6	Cercetare şi dezvoltare în domeniul învăţământului
04.7	Alte servicii educaţionale
05	Protecţie socială
05.1	Servicii de protecţie socială
05.2	Cercetare şi dezvoltare în domeniul protecţiei sociale
06	Religie
07	Partide politice, sindicate şi organizaţii profesionale
07.1	Servicii ale partidelor politice
07.2	Servicii sindicale
07.3	Servicii ale organizaţiilor profesionale
08	Protecţia mediului
08.1	Servicii de protecţia mediului
08.2	Cercetare şi dezvoltare în domeniul protecţiei mediului
09	Servicii n.c.a.
09.1	Servicii n.c.a. (cu excepţia serviciilor de cercetare şi dezvoltare)
09.2	Servicii de cercetare şi dezvoltare n.c.a.

CLASIFICAREA CHELTUIELILOR PRODUCĂTORILOR PE DESTINAŢII (COPP)

01	Cheltuieli cu infrastructura
01.1	Cheltuieli cu construcţia de drumuri şi îmbunătăţiri funciare
01.2	Cheltuieli cu lucrări de inginerie şi alte lucrări conexe
01.3	Cheltuieli cu managementul informaţiei
02	Cheltuieli cu cercetarea şi dezvoltarea
02.1	Cheltuieli cu activităţi de cercetare şi dezvoltare experimentală în domeniul ştiinţelor naturale şi al ingineriei
02.2	Cheltuieli cu cercetarea şi dezvoltarea experimentală în domeniul ştiinţelor sociale şi umaniste
03	Cheltuieli cu protecţia mediului
03.1	Cheltuieli cu protecţia aerului şi a climei
03.2	Cheltuieli cu gestionarea apelor uzate
03.3	Cheltuieli cu gestionarea deşeurilor
03.4	Cheltuieli cu protecţia solului şi a apei subterane
03.5	Cheltuieli cu reducerea zgomotului şi a vibraţiilor
03.6	Cheltuieli cu protecţia biodiversităţii şi a peisajelor
03.7	Cheltuieli cu protecţia mediului n.c.a.
04	Cheltuieli cu activităţile de marketing
04.1	Cheltuieli cu activităţile de vânzări directe
04.2	Cheltuieli cu publicitatea
04.3	Cheltuieli cu activităţile de marketing n.c.a.
05	Cheltuieli cu dezvoltarea resurselor umane
05.1	Cheltuieli cu învăţământul şi formarea profesională
05.2	Cheltuieli cu sănătatea
05.3	Cheltuieli cu asistenţa socială
06	Cheltuieli cu programele de producţie curente, administrarea şi managementul
06.1	Cheltuieli cu programele de producţie curente
06.2	Cheltuieli cu transportul extern
06.3	Cheltuieli cu siguranţa şi securitatea

06.4	Cheltuieli cu managementul şi administrarea

CAPITOLUL 24: CONTURILE

Tabelul 24.1 - Contul 0: Contul de bunuri şi servicii

Resurse			Utilizări		
P.1	Producţia	3 604	P.2	Consumul intermediar	1 883
P.11	Producţia de piaţă	3 077	P.3	Cheltuiala pentru consum final	1 399
P.12	Producţia pentru consumul final propriu	147	P.31	Cheltuiala pentru consum individual	1 230
P.13	Producţia non-piaţă	380	P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	169
D.21	Impozite pe produse	141	P.5g	Formarea brută de capital	414
			P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe	359
D.31	Subvenţii pe produse	- 8	P.5111	Achiziţii de active fixe noi	358
			P.5112	Achiziţii de active fixe existente	9
P.7	Importuri de bunuri şi servicii	499	P.5113	Cedări de active fixe existente	- 8
P.71	Importuri de bunuri	392	P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	17
P.72	Importuri de servicii	107	P.52	Variaţia stocurilor	28
			P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	10
			P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	540
			P.61	Exporturi de bunuri	462
			P.62	Exporturi de servicii	78

Tabelul 24.2 - Secvenţa completă a conturilor pentru economia totală

I:Contul de producţie

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	1 883	P.1	Producţia	3 604
			P.11	Producţia de piaţă	3 077
			P.12	Producţia pentru consumul final propriu	147
			P.13	Producţia non-piaţă	380
			D.21 - D.31	Impozite minus subvenţii pe produse	133
B.1*g	Produsul intern brut	1 854			
P.51c	Consumul de capital fix	222			
B.1*n	Produsul intern net	1 632			

II:Conturile de distribuire şi de utilizare a venitului

II.1:Contul de distribuire primară a venitului

II.1.1:Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaţilor	1 150	B.1*g	Produsul intern brut	1854
D.11	Salarii brute şi indemnizaţii brute	950	B.1*n	Produsul intern net	1 632
D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	200			
D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	181			
D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168			
D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	13			
D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19			
D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18			
D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1			
D.2	Impozite pe producţie şi importuri	235			
D.21	Impozite pe produse	141			
D.211	Taxe de tip TVA	121			
D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, cu excepţia TVA	17			
D.2121	Drepturi asupra importurilor	17			
D.2122	Impozite pe importuri, cu excepţia TVA şi a drepturilor asupra importurilor	0			
D.214	Impozite pe produse, cu excepţia TVA şi a impozitelor pe importuri	3			
D.29	Alte impozite pe producţie	94			
D.3	Subvenţii	- 44			
D.31	Subvenţii pe produse	- 8			
D.311	Subvenţii pe importuri	0			
D.319	Alte subvenţii pe produse	- 8			
D.39	Alte subvenţii pe producţie	- 36			
B.2g	Excedentul brut de exploatare	452			
B.3g	Venitul mixt brut	61			
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	214			
P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut	8			
B.2n	Excedent net de exploatare	238			
B.3n	Venitul mixt net	53			

II.1.2:Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	391	B.2g	Excedentul brut de exploatare	452
D.41	Dobânzi	217	B.3g	Venitul mixt brut	61
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	62	B.2n	Excedent net de exploatare	238
D.421	Dividende	54	B.3n	Venitul mixt net	53
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	8			
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.1	Remunerarea salariaţilor	1 154
D.44	Alte venituri din investiţii	47	D.11	Salarii brute şi indemnizaţii brute	954
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	25	D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	200
			D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	181
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie		D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168
		8	D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	13
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	14	D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
			D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18
D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	6	D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	8	D.2	Impozite pe producţie şi importuri	235
			D.21	Impozite pe produse	141
D.45	Chirii	65	D.211	Taxe de tip TVA	121
			D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, cu excepţia TVA	17
			D.2121	Drepturi asupra importurilor	17

◆	◆	◆	D.2122	Impozite pe importuri, cu excepţia TVA şi a drepturilor asupra importurilor	0
◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, cu excepţia TVA şi a impozitelor pe importuri	3
◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	94
◆	◆	◆	D.3	Subvenţii	- 44
◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	- 8
◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	0
◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	- 8
◆	◆	◆	D.39	Alte subvenţii pentru producţie	- 36
◆	◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	397
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	209
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	62
◆	◆	◆	D.421	Dividende	53
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	9
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	14
◆	◆	◆	D.44	Alte venituri din investiţii	47
◆	◆	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	25
◆	◆	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	8
◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	14
◆	◆	◆	D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	6
◆	◆	◆	D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	8
◆	◆	◆	D.45	Chirii	65
B0.5*g	Venitul naţional brut	1 864	◆	◆	◆
B0.5*n	Venitul naţional net	1 642	◆	◆	◆

II.1.2.1:Contul de venit al întreprinderii

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	240	B.2g	Excedentul brut de exploatare	452
D.41	Dobânzi	162	B.3g	Venitul mixt brut	61
D.44	Alte venituri din investiţii	47	B.2n	Excedent net de exploatare	238
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	25	B.3n	Venitul mixt net	53
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	8	D.4	Venituri din proprietate	245
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	14	D.41	Dobânzi	139
			D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	35
D.45	Chirii	31	D.421	Dividende	35
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	0
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	11
◆	◆	◆	D.44	Alte venituri din investiţii	16
◆	◆	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	5
◆	◆	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	0
◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	11
◆	◆	◆	D.45	Chirii	44
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	343	◆	◆	◆
B.4n	Venitul net al întreprinderii	174	◆	◆	◆

II.1.2.2:Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	151	B.4g	Venitul brut al întreprinderii	343
D.41	Dobânzi	55	B.4n	Venitul net al întreprinderii	174
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	62	◆	◆	◆
D.421	Dividende	54	D.1	Remunerarea salariaţilor	1 154
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	8	D.11	Salarii brute şi indemnizaţii brute	954
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	200
D.44	Alte venituri din investiţii	◆	D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	181
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	◆	D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	◆	D.2	Impozite pe producţie şi importuri	235
			D.21	Impozite pe produse	141
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor colective de investiţii	◆	D.211	Taxe de tip TVA	121
			D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, cu excepţia TVA	17
D.45	Chirii	34	D.2121	Drepturi asupra importurilor	17
◆	◆	◆	D.2122	Impozite pe importuri, cu excepţia TVA şi a drepturilor asupra importurilor	0
◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, cu excepţia TVA şi a impozitelor pe importuri	3
◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	94
◆	◆	◆	D.3	Subvenţii	- 44
◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	- 8
◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	0
◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	- 8
◆	◆	◆	D.39	Alte subvenţii pentru producţie	- 36
◆	◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	152
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	70
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	27
◆	◆	◆	D.421	Dividende	18
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	9
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	3
◆	◆	◆	D.44	Alte venituri din investiţii	31
◆	◆	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	20
◆	◆	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	8
◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	3
◆	◆	◆	D.45	Chirii	21
B0.5*g	Venitul naţional brut	1 864	◆	◆	◆
B0.5*n	Venitul naţional net	1 642	◆	◆	◆

II.2:Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări			Resurse		
◆	Transferuri curente	1 212	B0.5*g	Venitul naţional brut	1 864
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	212	B0.5*n	Venitul naţional net	1 642

D.51	Impozite pe venit	203	◆	◆	◆
D.59	Alte impozite curente	9	Transferuri curente		1 174
D.61	Cotizaţii sociale nete	333	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	213
D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	181	D.51	Impozite pe venit	204
D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168	D.59	Alte impozite curente	9
D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	13	D.61	Cotizaţii sociale nete	333
D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19	D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	181
D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18	D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168
D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1	D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	13
D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	129	D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	115	D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18
D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	14	D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
D.614	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	10	D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	129
D.6141	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	8	D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	115
D.6142	Alte cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	2	D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	14
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	- 6	D.614	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	10
◆	◆	◆	D.6141	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	8
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	384	D.6142	Alte cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	2
D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	53	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	6
D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani	45	◆	◆	◆
D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani	8	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	384
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	279	D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	53
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	250	D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani	45
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia celor de pensii	29	D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani	8
D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani	52	D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	279
◆	◆	◆	D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	250
D.7	Alte transferuri curente	283	D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia celor de pensii	29
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	56	D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani	52
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	43	◆	◆	◆
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	13	D.7	Alte transferuri curente	244
D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune	48	D.71	Prime nete de asigurare generală	47
D.721	Indemnizaţii-daune de asigurare directă generală - daune	45	D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	44
D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală - daune	3	D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	3
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	96	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune	57
D.74	Cooperare internaţională curentă	22	D.721	Indemnizaţii de asigurare directă generala - daune	42
D.75	Transferuri curente diverse	52	D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală - daune	15
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	36	D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	96
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	7	D.74	Cooperare internaţională curentă	1
D.759	Alte transferuri curente diverse	9	D.75	Transferuri curente diverse	43
D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB	9	D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	36
◆	◆	◆	D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	1
◆	◆	◆	D.759	Alte transferuri curente diverse	6
B.6*g	Venitul disponibil naţional brut	1 826	◆	◆	◆
B0.6*n	Venitul disponibil naţional net	1 604	◆	◆	◆

II.3:Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări			Resurse		
D.63	Transferuri sociale în natură	215	B.6*g	Venitul disponibil naţional brut	1 826
D.631	Transferuri sociale în natură - producţia non-piaţă	211	B.6*n	Venitul disponibil naţional net	1 604
D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	4	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.63	Transferuri sociale în natură	215
◆	◆	◆	D.631	Transferuri sociale în natură - producţia nonpiaţă	211
◆	◆	◆	D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	4
B.7*g	Venitul disponibil naţional ajustat brut	1 826	◆	◆	◆
B.7*n	Venitul disponibil naţional ajustat net	1 604	◆	◆	◆

II.4:Contul de utilizare a venitului

II.4.1:Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.6*g	Venitul naţional disponibil, brut	1 826
P.3	Cheltuiala pentru consum final	1 399	B.6*n	Venitul naţional disponibil, net	1 604
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	1 230	◆	◆	◆
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	169	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	11
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	11	◆	◆	◆
B.8*g	Economii la nivel naţional, brut	427	◆	◆	◆
B.8*n	Economii la nivel naţional, net	205	◆	◆	◆

II.4.2:Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	1 826
P.4	Consumul final efectiv	1 399	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	1 604
P.41	Consumul individual efectiv	1 230	◆	◆	◆
P.42	Consumul colectiv efectiv	169	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	11

D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	11	◆	◆	◆
B.8*g	Economii la nivel naţional, brut	427	◆	◆	◆
B.8*n	Economii la nivel naţional, net	205	◆	◆	◆

III:Conturi ale operaţiunilor de acumulare

III.1:Contul de capital

III.1.1:Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	202	B.8*n	Economii la nivel naţional, net	205
◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit	62
◆	◆	◆	D.91r	Impozite pe capital de primit	2
◆	◆	◆	D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit	23
◆	◆	◆	D.99r	Alte transferuri de capital de primit	37
◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 65
◆	◆	◆	D.91p	Impozite pe capital de plătit	- 2
◆	◆	◆	D.92p	Ajutoare pentru investiţii de plătit	- 27
◆	◆	◆	D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 36

III.1.2:Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	414	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	202
P.5n	Formarea netă de capital	192	◆	◆	◆
P.51g	Formarea brută de capital fix	376	◆	◆	◆
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe	359	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe noi	358	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe existente	9	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe existente	- 8	◆	◆	◆
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	17	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	- 222	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	28	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	10	◆	◆	◆
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	0	◆	◆	◆
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale	0	◆	◆	◆
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	◆	◆	◆
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale existente	0	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	10	◆	◆	◆

III.2:Contul financiar

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	10
F	Achiziţii nete de active financiare	436	F	Acumularea netă de pasive	426
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	- 1	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
F.11	Aur monetar	- 1	F.11	Aur monetar	◆
F.12	DST	0	F.12	DST	0
F.2	Numerar şi depozite	89	F.2	Numerar şi depozite	102
F.21	Numerar	33	F.21	Numerar	35
F.22	Depozite transferabile	26	F.22	Depozite transferabile	28
F.221	Poziţii interbancare	- 5	F.221	Poziţii interbancare	- 5
F.229	Alte depozite transferabile	31	F.229	Alte depozite transferabile	33
F.29	Alte depozite	30	F.29	Alte depozite	39
F.3	Titluri de natura datoriei	86	F.3	Titluri de natura datoriei	74
F.31	Pe termen scurt	27	F.31	Pe termen scurt	24
F.32	Pe termen lung	59	F.32	Pe termen lung	50
F.4	Credite	78	F.4	Credite	47
F.41	Pe termen scurt	22	F.41	Pe termen scurt	11
F.42	Pe termen lung	56	F.42	Pe termen lung	36
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	107	F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	105
F.51	Participaţii	91	F.51	Participaţii	94
F.511	Acţiuni cotate	77	F.511	Acţiuni cotate	84
F.512	Acţiuni necotate	7	F.512	Acţiuni necotate	7
F.519	Alte participaţii	7	F.519	Alte participaţii	3
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	16	F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	11
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	7	F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	5
F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	9	F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	6
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	48	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	48
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	7	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	7
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	22	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	22
F.63	Drepturi de pensie	11	F.63	Drepturi de pensie	11
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	3	F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	3
F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	2	F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	2
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	3	F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	3
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	14	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	11
F.71	Instrumente financiare derivate	12	F.71	Instrumente financiare derivate	9
F.711	Opţiuni	5	F.711	Opţiuni	4
F.712	Contracte la termen	7	F.712	Contracte la termen	5
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	2	F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	2
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	15	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	39
F.81	Credite comerciale şi avansuri	7	F.81	Credite comerciale şi avansuri	16
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	8	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	23

III.3:Contul altor modificări de active

III.3.1:Alte modificări de volum al conturilor de active

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.1	Apariţia economică a activelor	33	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	1
AN.1	Active nefinanciare produse	3	AN.1	Active nefinanciare produse	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	30	AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆
AN.21	Resurse naturale	26	AF	Active/pasive financiare	1

AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	4	K.6	Modificări de clasificare	2
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	- 11	AN.1	Active nefinanciare produse	◆
K.21	Epuizarea activelor naturale	- 8	AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆
AN.21	Resurse naturale	- 8	AF	Active/pasive financiare	2
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	- 3	K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	- 1	AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	- 2	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	- 11	◆	Totalul altor modificări ale volumului	3
AN.1	Active nefinanciare produse	- 9	AN.1	Active nefinanciare produse	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	- 2	AN.11	Active fixe	◆
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	◆
K.4	Confiscări fără compensaţie	0	AN.13	Obiecte de valoare	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.21	Resurse naturale	◆
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	2	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AF	Active financiare	3
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AF	Active/pasive financiare	1	AF.2	Numerar şi depozite	◆
K.6	Modificări de clasificare	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	◆
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2	AF.4	Credite	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1
AF	Active/pasive financiare	2	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	◆
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	- 2	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	- 2	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	0	◆	◆	◆
◆	Totalul altor modificări ale volumului	13	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	- 7	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	- 2	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	- 3	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	- 2	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	17	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	9	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	6	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	◆	◆	◆
AF	Active financiare	3	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	◆	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	10

III.3.2: Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.7	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deţinere	◆	K.7	Câştiguri (-)/pierderi (+) nominale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	280	AF	Pasive	76
AN.1	Active nefinanciare produse	126	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	111	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	7	AF.3	Titluri de natura datoriei	42
AN.13	Obiecte de valoare	8	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	154	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	34
AN.21	Resurse naturale	152	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	2	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	84	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	12	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	40	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	32	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	288

III.3.2.1: Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.71	Câştiguri (+) şi pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.71	Câştiguri (-)/pierderi (+) neutre din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	198	AF	Pasive	126
AN.1	Active nefinanciare produse	121	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	111	AF.2	Numerar şi depozite	30
AN.12	Stocuri	4	AF.3	Titluri de natura datoriei	26
AN.13	Obiecte de valoare	6	AF.4	Credite	29

AN.2	Active nefinanciare neproduse	77	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	28
AN.21	Resurse naturale	76	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	7
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	6
AF	Active financiare	136			
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	16			
AF.2	Numerar şi depozite	30			
AF.3	Titluri de natura datoriei	25			
AF.4	Credite	28			
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	26			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	7			
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4			
			B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	208

III.3.2.2:Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.72	Câştiguri (+) şi pierderi (-) reale din deţinere		K.72	Câştiguri (-)/pierderi (+) reale din deţinere	
AN	Active nefinanciare	82	AF	Pasive	- 50
AN.1	Active nefinanciare produse	5	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar şi depozite	- 30
AN.12	Stocuri	3	AF.3	Titluri de natura datoriei	16
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.4	Credite	- 29
AN.2	Active nefinanciare neproduse	77	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	6
AN.21	Resurse naturale	76	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	- 7
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 6
AF	Active financiare	- 52			
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	- 4			
AF.2	Numerar şi depozite	- 30			
AF.3	Titluri de natura datoriei	15			
AF.4	Credite	- 28			
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	6			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	- 7			
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 4			
			B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	80

IV:Conturile de patrimoniu

IV.1:Sold deschidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	4 621	AF	Pasive	7 762
AN.1	Active nefinanciare produse	2 818	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	2 579	AF.2	Numerar şi depozite	1 471
AN.12	Stocuri	114	AF.3	Titluri de natura datoriei	1 311
AN.13	Obiecte de valoare	125	AF.4	Credite	1 437
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1 803	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2 756
AN.21	Resurse naturale	1 781	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	471
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	22	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	14
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	302
AF	Active financiare	8 231			
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	770			
AF.2	Numerar şi depozite	1 482			
AF.3	Titluri de natura datoriei	1 263			
AF.4	Credite	1 384			
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2 614			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	470			
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	21			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	227			
			B.90	Valoarea netă	5 090

IV.2:Contul de variaţie a patrimoniului

Active			Pasive şi valoare netă		
Variaţii totale ale activelor			Modificări totale de pasive		
AN	Active nefinanciare	482	AF	Pasive	505
AN.1	Active nefinanciare produse	294	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	246	AF.2	Numerar şi depozite	102
AN.12	Stocuri	32	AF.3	Titluri de natura datoriei	116
AN.13	Obiecte de valoare	16	AF.4	Credite	47
AN.2	Active nefinanciare neproduse	186	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	141
AN.21	Resurse naturale	178	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	49
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	8	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	11
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	39
AF	Active financiare	523			
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	11			
AF.2	Numerar şi depozite	89			
AF.3	Titluri de natura datoriei	126			
AF.4	Credite	78			
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	141			

AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	49	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	14	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	15	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	500
◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	202
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	10
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	288
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	208
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	80

IV.3:Soldul de închidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	5 101	AF	Pasive	8 267
AN.1	Active nefinanciare produse	3 112	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	2 825	AF.2	Numerar şi depozite	1 573
AN.12	Stocuri	146	AF.3	Titluri de natura datoriei	1 427
AN.13	Obiecte de valoare	141	AF.4	Credite	1 484
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1 989	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2 897
AN.21	Resurse naturale	1 959	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	520
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	30	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	25
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	341
AF	Active financiare	8 754	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	781	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	1 571	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	1 389	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1 462	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2 755	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	519	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	35	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	242	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	5 590

Tabelul 24.3 - Secvenţa completă a conturilor societăţilor nefinanciare

I:Contul de producţie

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	1 477	P.1	Producţia	2 808
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	2 808
◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu	0
B.1g	Valoarea adăugată brută	1 331	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	157	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	1 174	◆	◆	◆

II:Conturile de distribuire şi de utilizare a venitului

II.1:Contul de distribuire primară a venitului

II.1.1:Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaţilor	986	B.1g	Valoarea adăugată brută	1 331
D.11	Salarii brute şi indemnizaţii brute	841	B.1n	Valoarea adăugată netă	1 174
D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	145	◆	◆	◆
D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	132	◆	◆	◆
D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	122	◆	◆	◆
D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	10	◆	◆	◆
D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	13	◆	◆	◆
D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	12	◆	◆	◆
D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	88	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pentru producţie	- 35	◆	◆	◆
B.2g	Excedentul brut de exploatare	292	◆	◆	◆
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	157	◆	◆	◆
B.2n	Excedent net de exploatare	135	◆	◆	◆

II.1.2:Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	134	B.2g	Excedentul brut de exploatare	292
D.41	Dobânzi	56	B.2n	Excedent net de exploatare	135
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	47	◆	◆	◆
D.421	Dividende	39	D.4	Venituri din proprietate	96
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	8	D.41	Dobânzi	33
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	10
D.45	Chirii	31	D.421	Dividende	10
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	◆
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	4
◆	◆	◆	D.44	Alte venituri din investiţii	8
◆	◆	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de polițe de asigurări	5
◆	◆	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	◆
◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	3
◆	◆	◆	D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	1
◆	◆	◆	D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	2
◆	◆	◆	D.45	Chirii	41
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	254	◆	◆	◆
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	97	◆	◆	◆

II.1.2.1:Contul de venit al întreprinderii

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	87	B.2g	Excedentul brut de exploatare	292
D.41	Dobânzi	56	B.2n	Excedent net de exploatare	135
D.45	Chirii	31	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	96
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	33
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	10
◆	◆	◆	D.421	Dividende	10
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	4
◆	◆	◆	D.44	Alte venituri din investiţii	8
◆	◆	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	5
◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	3
◆	◆	◆	D.45	Chirii	41
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	301	◆	◆	◆
B.4n	Venitul net al întreprinderii	144	◆	◆	◆

II.1.2.2:Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	47	B.4g	Venitul brut al întreprinderii	301
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	47	B.4n	Venitul net al întreprinderii	144
D.421	Dividende	39	◆	◆	◆
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	8	◆	◆	◆
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	◆	◆	◆
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	254	◆	◆	◆
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	97	◆	◆	◆

II.2:Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări			Resurse		
◆	Transferuri curente	98	B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	254
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	24	B.5n	Soldul net al veniturilor primare	97
D.51	Impozite pe venit	20	◆	◆	◆
D.59	Alte impozite curente	4	◆	Transferuri curente	72
◆	◆	◆	D.61	Cotizaţii sociale nete	66
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	62	D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	31
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	62	D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	27
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	49	D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	4
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia celor de pensii	13	D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	12
◆	◆	◆	D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	12
D.7	Alte transferuri curente	12	D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.71	Prime nete de asigurare - daune	8	D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	25
D.711	Prime nete de asigurare directă - daune	8	D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	19
D.75	Transferuri curente diverse	4	D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	6
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	1	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	2
D.759	Alte transferuri curente diverse	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.7	Alte transferuri curente	6
◆	◆	◆	D.72	Indemnizaţii-de asigurare generală - daune	6
◆	◆	◆	D.721	Indemnizaţii de asigurare directă generală - daune	6
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	0
B.6g	Venitul disponibil brut	228	◆	◆	◆
B.6n	Venitul disponibil net	71	◆	◆	◆

II.4:Contul de utilizare a venitului

II.4.1:Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.6g	Venitul disponibil brut	228
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0	B.6n	Venitul disponibil net	71
B.8g	Economia bruta	228	◆	◆	◆
B.8n	Economia neta	71	◆	◆	◆

III:Conturi ale operaţiunilor de acumulare

III.1:Contul de capital

III.1.1:Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	88	B.8n	Economia neta	71
◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit	33
◆	◆	◆	D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit	23
◆	◆	◆	D.99r	Alte transferuri de capital de primit	10
◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 16
◆	◆	◆	D.91p	Impozite pe capital de plătit	0
◆	◆	◆	D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 16

III.1.2:Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	308	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	88
P.5n	Formarea netă de capital	151	◆	◆	◆
P.51g	Formarea brută de capital fix	280	◆	◆	◆
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe	263	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe noi	262	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe existente	5	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe existente	- 4	◆	◆	◆
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	17	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	- 157	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	26	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	2	◆	◆	◆
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	- 7	◆	◆	◆
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale	- 6	◆	◆	◆
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe	- 1	◆	◆	◆

NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale existente	0	♦	♦	♦
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 56	♦	♦	♦

III.2:Contul financiar

Modificări de active			Modificări de pasive şi variaţii ale valorii nete		
♦	♦	♦	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 56
F	Achiziţii nete de active financiare	83	F	Creşterea netă de pasive	139
F.2	Numerar şi depozite	39	F.2	Numerar şi depozite	♦
F.21	Numerar	5	F.21	Numerar	♦
F.22	Depozite transferabile	30	F.22	Depozite transferabile	♦
F.229	Alte depozite transferabile	30	F.229	Alte depozite transferabile	♦
F.29	Alte depozite	4	F.29	Alte depozite	♦
F.3	Titluri de natura datoriei	7	F.3	Titluri de natura datoriei	6
F.31	Pe termen scurt	10	F.31	Pe termen scurt	2
F.32	Pe termen lung	- 3	F.32	Pe termen lung	4
F.4	Credite	19	F.4	Credite	21
F.41	Pe termen scurt	14	F.41	Pe termen scurt	4
F.42	Pe termen lung	5	F.42	Pe termen lung	17
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	10	F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	83
F.51	Participaţii	10	F.51	Participaţii	83
F.511	Acţiuni cotate	5	F.511	Acţiuni cotate	77
F.512	Acţiuni necotate	3	F.512	Acţiuni necotate	3
F.519	Alte participaţii	2	F.519	Alte participaţii	3
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	0	F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	♦
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	0	F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	♦
F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	0	F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	♦
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	♦
F.61	Rezerve tehnice de asigurări generale	1	F.61	Rezerve tehnice de asigurări generale	♦
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	♦
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	0	F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	♦
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	3	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	3
F.71	Instrumente financiare derivate	3	F.71	Instrumente financiare derivate	2
F.711	Opţiuni	1	F.711	Opţiuni	2
F.712	Contracte la termen	2	F.712	Contracte la termen	0
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	1
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	4	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	26
F.81	Credite comerciale şi avansuri	3	F.81	Credite comerciale şi avansuri	6
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	1	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	20

III.3:Contul altor modificări de active

III.3.1:Alte modificări de volum al conturilor de active

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.1	Apariţia economică a activelor	26	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active produse	♦
AN.2	Active nefinanciare neproduse	26	AN.2	Active nefinanciare neproduse	♦
AN.21	Resurse naturale	22	AF	Active/pasive financiare	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	4	K.6	Modificări de clasificare	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	- 9	AN.1	Active nefinanciare produse	♦
K.21	Epuizarea resurselor naturale	- 6	AN.2	Active nefinanciare neproduse	♦
AN.21	Resurse naturale	- 6	AF	Active/pasive financiare	0
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	- 3	K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	♦
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	- 1	AN.2	Active nefinanciare neproduse	♦
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	- 2	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	- 5	♦	Totalul altor modificări ale volumului	0
AN.1	Active nefinanciare produse	- 5	AN.1	Active nefinanciare produse	♦
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.11	Active fixe	♦
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	♦
K.4	Confiscări fără compensaţie	- 5	AN.13	Obiecte de valoare	♦
AN.1	Active nefinanciare produse	- 1	AN.2	Active nefinanciare neproduse	♦
AN.2	Active nefinanciare neproduse	- 4	AN.21	Resurse naturale	♦
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	♦
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	1	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	♦
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AF	Active financiare	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	♦
AF	Active/pasive financiare	0	AF.2	Numerar şi depozite	♦
K.6	Modificări de clasificare	6	AF.3	Titluri de natura datoriei	♦
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	6	AF.4	Credite	♦
AN.1	Active nefinanciare produse	3	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	♦
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	♦
AF	Active/pasive financiare	2	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	♦
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	♦
AN.1	Active nefinanciare produse	0	♦	♦	♦
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	♦	♦	♦
AF	Active/pasive financiare	0	♦	♦	♦
♦	Totalul altor modificări ale volumului	14	♦	♦	♦
AN.1	Active nefinanciare produse	- 2	♦	♦	♦
AN.11	Active fixe	1	♦	♦	♦
AN.12	Stocuri	- 3	♦	♦	♦
AN.13	Obiecte de valoare	0	♦	♦	♦
AN.2	Active nefinanciare neproduse	14	♦	♦	♦
AN.21	Resurse naturale	10	♦	♦	♦

AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	4	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	◆	◆	◆
AF	Active financiare	2	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	14

III.3.2:Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.7	Variaţi ale valorii nete datorate câştigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deţinere	◆	K.7	Câştiguri (-)/pierderi (+) nominale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	144	AF	Pasive	18
AN.1	Active nefinanciare produse	63	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	58	AF.2	Numerar şi depozite	◆
AN.12	Stocuri	4	AF.3	Titluri de natura datoriei	1
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	81	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	17
AN.21	Resurse naturale	80	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	8	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	3	◆	◆	◆
AF.4	Credite	◆	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	5	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	134

III.3.2.1:Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.71	Câştiguri (+) şi pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.71	Câştiguri (-)/pierderi (+) neutre din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	101	AF	Pasive	37
AN.1	Active nefinanciare produse	60	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	58	AF.2	Numerar şi depozite	1
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	1
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	18
AN.2	Active nefinanciare neproduse	41	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	14
AN.21	Resurse naturale	40	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	3
AF	Active financiare	18	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	8	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	2	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	3	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	82

III.3.2.2:Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.72	Câştiguri (+)/ pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.72	Câştiguri (-)/pierderi (+) reale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	43	AF	Pasive	- 19
AN.1	Active nefinanciare produse	3	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar şi depozite	- 1
AN.12	Stocuri	3	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	- 18
AN.2	Active nefinanciare neproduse	40	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	3
AN.21	Resurse naturale	40	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 3
AF	Active financiare	- 10	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	- 8	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	1	◆	◆	◆
AF.4	Credite	- 1	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	- 1	◆	◆	◆

AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	52

IV:Conturile de patrimoniu

IV.1:Sold de deschidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	2 151	AF	Pasive	3 221
AN.1	Active nefinanciare produse	1 274	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	1 226	AF.2	Numerar şi depozite	40
AN.12	Stocuri	43	AF.3	Titluri de natura datoriei	44
AN.13	Obiecte de valoare	5	AF.4	Credite	897
AN.2	Active nefinanciare neproduse	877	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	1 987
AN.21	Resurse naturale	864	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	12
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	13	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	4
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	237
AF	Active financiare	982	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	382	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	90	◆	◆	◆
AF.4	Credite	50	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	280	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	25	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	5	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	150	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	- 88

IV.2:Contul de variaţie a patrimoniului

Active			Pasive şi valoare netă		
Variaţii totale ale activelor			Modificări totale de pasive		
AN	Active nefinanciare	301	AF	Pasive	157
AN.1	Active nefinanciare produse	195	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	165	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	27	AF.3	Titluri de natura datoriei	7
AN.13	Obiecte de valoare	3	AF.4	Credite	21
AN.2	Active nefinanciare neproduse	106	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	100
AN.21	Resurse naturale	101	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	5	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	3
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	26
AF	Active financiare	93	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	39	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	10	◆	◆	◆
AF.4	Credite	19	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	17	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	3	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	237
◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	88
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	14
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	134
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	82
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	52

IV.3:Soldul de închidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	2 452	AF	Pasive	3 378
AN.1	Active nefinanciare produse	1 469	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	1 391	AF.2	Numerar şi depozite	40
AN.12	Stocuri	70	AF.3	Titluri de natura datoriei	51
AN.13	Obiecte de valoare	8	AF.4	Credite	918
AN.2	Active nefinanciare neproduse	983	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2 087
AN.21	Resurse naturale	965	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	12
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	18	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	7
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	263
AF	Active financiare	1 075	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	421	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	100	◆	◆	◆
AF.4	Credite	69	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	297	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	26	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	8	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	154	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	149

Tabelul 24.4 - Secvenţa completă a conturilor societăţilor financiare

I:Contul de producţie

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	52	P.1	Producţia	146

◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	146
◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu	0
B.1g	Valoarea adăugată brută	94	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	12	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	82	◆	◆	◆

II:Conturile de distribuire şi de utilizare a venitului

II.1:Contul de distribuire primară a venitului

II.1.1:Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaţilor	44	B.1g	Valoarea adăugată brută	94
D.11	Salarii şi indemnizaţii	29	B.1n	Valoarea adăugată netă	82
D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	5	◆	◆	◆
D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	4	◆	◆	◆
D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	4	◆	◆	◆
D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1	◆	◆	◆
D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	1	◆	◆	◆
D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	4	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pe producţie	0	◆	◆	◆
B.2g	Excedentul brut de exploatare	46	◆	◆	◆
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	12	◆	◆	◆
B.2n	Excedent net de exploatare	34	◆	◆	◆

II.1.2:Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	168	B.2g	Excedentul brut de exploatare	46
D.41	Dobânzi	106	B.2n	Excedent net de exploatare	34
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	15	◆	◆	◆
D.421	Dividende	15	D.4	Venituri din proprietate	149
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	0	D.41	Dobânzi	106
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	25
D.44	Alte venituri din investiţii	47	D.421	Dividende	25
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	25	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	0
			D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	7
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	8	D.44	Alte venituri din investiţii	8
			D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	0
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	14	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	8
D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	6	D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	3
D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	8	D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	5
D.45	Chirii	0	D.45	Chirii	3
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	27	◆	◆	◆
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	15	◆	◆	◆

II.1.2.1:Contul de venit al întreprinderii

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	153	B.2g	Excedentul brut de exploatare	46
D.41	Dobânzi	106	B.2n	Excedent net de exploatare	34
D.44	Alte venituri din investiţii	47	D.4	Venituri din proprietate	149
D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	25	D.41	Dobânzi	106
D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	8	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	25
			D.421	Dividende	25
D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	14	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	0
			D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	7
D.45	Chirii	0	D.44	Alte venituri din investiţii	8
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	42	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	0
B.4n	Venitul net al întreprinderii	30	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	◆
◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	8
◆	◆	◆	D.45	Chirii	3

II.1.2.2:Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	15	B.4g	Venitul brut al întreprinderii	42
D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	15	B.4n	Venitul net al întreprinderii	30
D.421	Dividende	15	◆	◆	◆
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	0	◆	◆	◆
D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0	◆	◆	◆
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	27	◆	◆	◆
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	15	◆	◆	◆

II.2:Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări			Resurse		
◆	Transferuri curente	277	B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	27
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	10	B.5n	Soldul net al veniturilor primare	15
D.51	Impozite pe venit	7	◆	◆	◆
D.59	Alte impozite curente	3	◆	Transferuri curente	275
◆	◆	◆	D.61	Cotizaţii sociale nete	212
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	205	D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	109
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	205	D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	104
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	193	D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	5
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia celor de pensii	12	D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	2
◆	◆	◆	D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	1
D.7	Alte transferuri curente	62	D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	13	D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	94

D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	0	D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	90
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	13	D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	4
D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune	48	D.614	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	10
D.721	Indemnizaţii-de asigurare directă generală - daune	45	D.6141	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	8
D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală - daune	3	D.6142	Alte cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	2
D.75	Transferuri curente diverse	1	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	3
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	1	◆	◆	◆
D.759	Alte transferuri curente diverse	0	D.7	Alte transferuri curente	62
◆	◆	◆	D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	47
◆	◆	◆	D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	44
◆	◆	◆	D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	3
◆	◆	◆	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală-daune	15
◆	◆	◆	D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală-daune	15
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	0
B.6g	Venitul disponibil brut	25	◆	◆	◆
B.6n	Venitul disponibil net	13	◆	◆	◆

II.4:Contul de utilizare a venitului

II.4.1:Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.6g	Venitul disponibil brut	25
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	11	B.6n	Venitul disponibil net	13
B.8g	Economia brută	14	◆	◆	◆
B.8n	Economia netă	2	◆	◆	◆

III:Conturi ale operaţiunilor de acumulare

III.1:Contul de capital

III.1.1:Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	- 5	B.8n	Economia netă	2
◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit	0
◆	◆	◆	D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit	0
◆	◆	◆	D.99r	Alte transferuri de capital de primit	◆
◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 7
◆	◆	◆	D.91p	Impozite pe capital de plătit	0
◆	◆	◆	D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 7

III.1.2:Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	8	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	- 5
P.5n	Formarea netă de capital	- 4	◆	◆	◆
P.51g	Formarea brută de capital fix	8	◆	◆	◆
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe	8	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe noi	8	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe existente	0	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe existente	0	◆	◆	◆
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	0	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	- 12	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	0	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	0	◆	◆	◆
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	0	◆	◆	◆
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale	0	◆	◆	◆
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	◆	◆	◆
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale existente	0	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 1	◆	◆	◆

III.2:Contul financiar

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 1
F	Achiziţii nete de active financiare	172	F	Creşterea netă de pasive	173
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	- 1	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
F.11	Aur monetar	- 1	F.11	Aur monetar	0
F.12	DST	0	F.12	DST	0
F.2	Numerar şi depozite	10	F.2	Numerar şi depozite	65
F.21	Numerar	15	F.21	Numerar	◆
F.22	Depozite transferabile	- 5	F.22	Depozite transferabile	26
F.221	Poziţii interbancare	- 5	F.221	Poziţii interbancare	- 5
F.229	Alte depozite transferabile	0	F.229	Alte depozite transferabile	31
F.29	Alte depozite	0	F.29	Alte depozite	39
F.3	Titluri de natura datoriei	66	F.3	Titluri de natura datoriei	30
F.31	Pe termen scurt	13	F.31	Pe termen scurt	18
F.32	Pe termen lung	53	F.32	Pe termen lung	12
F.4	Credite	53	F.4	Credite	0
F.41	Pe termen scurt	4	F.41	Pe termen scurt	0
F.42	Pe termen lung	49	F.42	Pe termen lung	0
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	28	F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	22
F.51	Participaţii	25	F.51	Participaţii	11
F.511	Acţiuni cotate	23	F.511	Acţiuni cotate	7
F.512	Acţiuni necotate	1	F.512	Acţiuni necotate	4
F.519	Alte participaţii	1	F.519	Alte participaţii	0
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	3	F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	11
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	2	F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	5
F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	1	F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	6
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	7	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	48

F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	2	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	7
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	22
F.63	Drepturi de pensie	◆	F.63	Drepturi de pensie	11
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	3	F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	3
F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	◆	F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	2
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	2	F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	3
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	8	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	8
F.71	Instrumente financiare derivate	8	F.71	Instrumente financiare derivate	7
F.711	Opţiuni	3	F.711	Opţiuni	2
F.712	Contracte la termen	5	F.712	Contracte la termen	5
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	1
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	1	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
F.81	Credite comerciale şi avansuri	◆	F.81	Credite comerciale şi avansuri	0
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	1	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	0

III.3:Contul altor modificări de active

III.3.1:Alte modificări de volum al conturilor de active

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.1	Apariţia economică a activelor	0	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	K.6	Modificări de clasificare	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
K.21	Epuizarea resurselor naturale	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	0	◆	Totalul altor modificări ale volumului	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.11	Active fixe	◆
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	◆
K.4	Confiscări fără compensaţie	0	AN.13	Obiecte de valoare	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.21	Resurse naturale	◆
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	1	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF	Active financiare	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AF	Active/pasive financiare	1	AF.2	Numerar şi depozite	◆
K.6	Modificări de clasificare	- 2	AF.3	Titluri de natura datoriei	◆
K.61	Modificări de clasificare sectorială şi de structură	0	AF.4	Credite	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AF	Active/pasive financiare	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	◆
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	- 2	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	- 2	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	0	◆	◆	◆
◆	Totalul altor modificări ale volumului	- 1	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	- 2	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	0	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	0	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	- 2	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	- 2	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	◆	◆	◆
AF	Active financiare	1	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	- 1

III.3.2:Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.7	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deţinere	◆	K.7	Câştiguri (-)/pierderi (+) nominale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	4	AF	Pasive	51
AN.1	Active nefinanciare produse	2	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	2	AF.2	Numerar şi depozite	◆
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	34
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	2	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	17

AN.21	Resurse naturale	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	57	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	11	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	30	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	16	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	10

III.3.2.1:Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.71	Câştiguri (+) şi pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.71	Câştiguri (-)/pierderi (+) neutre din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	3	AF	Pasive	68
AN.1	Active nefinanciare produse	2	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	2	AF.2	Numerar şi depozite	26
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	21
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	14
AN.21	Resurse naturale	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	7
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	71	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	14	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	18	◆	◆	◆
AF.4	Credite	24	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	14	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	6

III.3.2.2:Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.72	Câştiguri (+)/ pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.72	Câştiguri (-)/pierderi (+) reale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	1	AF	Pasive	- 17
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar şi depozite	- 26
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	13
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	3
AN.21	Resurse naturale	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	- 7
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	- 14	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	- 3	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	12	◆	◆	◆
AF.4	Credite	- 24	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	- 1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	4

IV:Conturile de patrimoniu

IV.1:Sold de deschidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	93	AF	Pasive	3 544
AN.1	Active nefinanciare produse	67	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	52	AF.2	Numerar şi depozite	1 281
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	1 053
AN.13	Obiecte de valoare	15	AF.4	Credite	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	26	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	765
AN.21	Resurse naturale	23	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	435
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	3	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	10
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	3 421	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	690	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	950	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1 187	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	551	◆	◆	◆

AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	30	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	13	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	- 30

IV.2:Contul de variaţie a patrimoniului

Active			Pasive şi valoare netă		
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	Modificări totale de pasive	◆
AN	Active nefinanciare	- 4	AF	Pasive	224
AN.1	Active nefinanciare produse	- 4	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	- 2	AF.2	Numerar şi depozite	65
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	64
AN.13	Obiecte de valoare	- 2	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	39
AN.21	Resurse naturale	- 1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	48
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	8
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	230	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	10	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	10	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	96	◆	◆	◆
AF.4	Credite	53	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	44	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	8	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	8	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	2
◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	- 5
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	- 1
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	10
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	6
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	4

IV.3:Soldul de închidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	89	AF	Pasive	3 768
AN.1	Active nefinanciare produse	63	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	50	AF.2	Numerar şi depozite	1 346
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	1 117
AN.13	Obiecte de valoare	13	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	26	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	804
AN.21	Resurse naturale	22	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	483
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	4	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	18
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	3 651	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	700	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	10	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	1 046	◆	◆	◆
AF.4	Credite	1 240	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	595	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	38	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	21	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	- 28

Tabelul 24.5 - Secvenţa completă a conturilor administraţiilor publice

I:Contul de producţie

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	222	P.1	Producţia	348
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	0
◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu	0
◆	◆	◆	P.13	Producţia non-piaţă	348
B.1g	Valoarea adăugată brută	126	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	27	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	99	◆	◆	◆

II:Conturile de distribuire şi de utilizare a venitului

II.1:Contul de distribuire primară a venitului

II.1.1:Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaţilor	98	B.1g	Valoarea adăugată brută	126
D.11	Salarii brute şi indemnizaţii brute	63	B.1n	Valoarea adăugată netă	99
D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	55	◆	◆	◆
D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	51	◆	◆	◆
D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	48	◆	◆	◆
D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	3	◆	◆	◆
D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	4	◆	◆	◆
D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	4	◆	◆	◆
D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	1	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pentru producţie	0	◆	◆	◆
B.2g	Excedentul brut de exploatare	27	◆	◆	◆

P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	27	◆	◆	◆
B.2n	Excedent net de exploatare	0	◆	◆	◆

II.1.2:Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	42	B.2g	Excedentul brut de exploatare	27
D.41	Dobânzi	35	B.2n	Excedent net de exploatare	0
D.45	Chirii	7	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.2	Impozite pe producţie şi importuri	235
◆	◆	◆	D.21	Impozite pe produse	141
◆	◆	◆	D.211	Taxe de tip TVA	121
◆	◆	◆	D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, cu excepţia TVA	17
◆	◆	◆	D.2121	Drepturi asupra importurilor	17
◆	◆	◆	D.2122	Impozite pe importuri, cu excepţia TVA şi a drepturilor asupra importurilor	0
◆	◆	◆	D.214	Impozite pe produse, cu excepţia TVA şi a impozitelor pe importuri	3
◆	◆	◆	D.29	Alte impozite pe producţie	94
◆	◆	◆	D.3	Subvenţii	- 44
◆	◆	◆	D.31	Subvenţii pe produse	- 8
◆	◆	◆	D.311	Subvenţii pe importuri	0
◆	◆	◆	D.319	Alte subvenţii pe produse	- 8
◆	◆	◆	D.39	Alte subvenţii pe producţie	- 36
◆	◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	22
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	14
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	7
◆	◆	◆	D.421	Dividende	5
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	2
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0
◆	◆	◆	D.44	Alte venituri din investiţii	1
◆	◆	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	0
◆	◆	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	◆
◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	1
◆	◆	◆	D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	0
◆	◆	◆	D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	1
◆	◆	◆	D.45	Chirii	0
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	198	◆	◆	◆
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	171	◆	◆	◆

II.2:Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări			Resurse		
◆	Transferuri curente	248	B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	198
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	0	B.5n	Soldul net al veniturilor primare	171
D.51	Impozite pe venit	0	◆	◆	◆
D.59	Alte impozite curente	0	◆	Transferuri curente	367
◆	◆	◆	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	213
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	112	D.51	Impozite pe venit	204
D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	53	D.59	Alte impozite curente	9
D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani	45	◆	◆	◆
D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani	8	D.61	Cotizaţii sociale nete	50
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	7	D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	38
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	5	D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	35
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia celor de pensii	2	D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	3
D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani	52	D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	4
◆	◆	◆	D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	4
D.7	Alte transferuri curente	136	D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	4	D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	9
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	4	D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	6
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	◆	D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	3
D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune	◆	◆	◆	◆
D.721	Indemnizaţii de asigurare directă generală daune	◆	D.7	Alte transferuri curente	104
D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală - daune	◆	D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	◆
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	96	D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	◆
D.74	Cooperare internaţională curentă	22	D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	◆
D.75	Transferuri curente diverse	5	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune	1
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	5	D.721	Indemnizaţii de asigurare directă generală - daune	1
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	◆	D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală - daune	◆
D.759	Alte transferuri curente diverse	0	D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	96
D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB	9	D.74	Cooperare internaţională curentă	1
◆	◆	◆	D.75	Transferuri curente diverse	6
◆	◆	◆	D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	◆
◆	◆	◆	D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	◆
◆	◆	◆	D.759	Alte transferuri curente diverse	6
B.6g	Venitul disponibil brut	317	◆	◆	◆
B.6n	Venitul disponibil net	290	◆	◆	◆

II.3:Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări			Resurse		
D.63	Transferuri sociale în natură	184	B.6g	Venitul disponibil brut	317
D.631	Transferuri sociale în natură	180	B.6n	Venitul disponibil net	290

◆	- producţia non-piaţă	◆	◆	◆	◆
D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	4	◆	◆	◆
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	133	◆	◆	◆
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	106	◆	◆	◆

II.4:Contul de utilizare a venitului

II.4.1:Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.6g	Venitul disponibil brut	317
P.3	Cheltuiala pentru consum final	352	B.6n	Venitul disponibil net	290
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	184	◆	◆	◆
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	168	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0	◆	◆	◆
B.8g	Economia brută	- 35	◆	◆	◆
B.8n	Economia netă	- 62	◆	◆	◆

II.4.2:Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	133
P.4	Consumul final efectiv	168	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	106
P.41	Consumul individual efectiv	◆	◆	◆	◆
P.42	Consumul colectiv efectiv	168	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0	◆	◆	◆
B.8g	Economia brută	- 35	◆	◆	◆
B.8n	Economia netă	- 62	◆	◆	◆

III:Conturi ale operaţiunilor de acumulare

III.1:Contul de capital

III.1.1:Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	- 90	B.8n	Economia netă	- 62
◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit	6
◆	◆	◆	D.91r	Impozite pe capital de primit	2
◆	◆	◆	D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit	0
◆	◆	◆	D.99r	Alte transferuri de capital de primit	4
◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 34
◆	◆	◆	D.91p	Impozite pe capital de plătit	0
◆	◆	◆	D.92p	Ajutoare pentru investiţii de plătit	- 27
◆	◆	◆	D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 7

III.1.2:Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	38	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	- 90
P.5n	Formarea netă de capital	11	◆	◆	◆
P.51g	Formarea brută de capital fix	35	◆	◆	◆
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe	35	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe noi	38	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe existente	0	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe existente	- 3	◆	◆	◆
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	◆	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	- 27	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	0	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	3	◆	◆	◆
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	2	◆	◆	◆
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale	2	◆	◆	◆
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	◆	◆	◆
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale existente	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 103	◆	◆	◆

III.2:Contul financiar

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 103
F	Achiziţii nete de active financiare	- 10	F	Creşterea netă de pasive	93
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
F.11	Aur monetar	◆	F.11	Aur monetar	◆
F.12	DST	◆	F.12	DST	◆
F.2	Numerar şi depozite	- 26	F.2	Numerar şi depozite	37
F.21	Numerar	2	F.21	Numerar	35
F.22	Depozite transferabile	- 27	F.22	Depozite transferabile	2
F.221	Poziţii interbancare	◆	F.221	Poziţii interbancare	◆
F.229	Alte depozite transferabile	- 27	F.229	Alte depozite transferabile	2
F.29	Alte depozite	- 1	F.29	Alte depozite	0
F.3	Titluri de natura datoriei	4	F.3	Titluri de natura datoriei	38
F.31	Pe termen scurt	1	F.31	Pe termen scurt	4
F.32	Pe termen lung	3	F.32	Pe termen lung	34
F.4	Credite	3	F.4	Credite	9
F.41	Pe termen scurt	1	F.41	Pe termen scurt	3
F.42	Pe termen lung	2	F.42	Pe termen lung	6
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	3	F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	◆
F.51	Participaţii	3	F.51	Participaţii	◆
F.511	Acţiuni cotate	1	F.511	Acţiuni cotate	◆
F.512	Acţiuni necotate	1	F.512	Acţiuni necotate	◆
F.519	Alte participaţii	1	F.519	Alte participaţii	◆
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	0	F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	◆
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	0	F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	◆
F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	0	F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	◆
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	0	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	◆
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	◆
F.63	Drepturi de pensie	◆	F.63	Drepturi de pensie	◆
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	◆	F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	◆

F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	◆	F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	◆
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	1	F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	0
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
F.71	Instrumente financiare derivate	0	F.71	Instrumente financiare derivate	0
F.711	Opţiuni	0	F.711	Opţiuni	0
F.712	Contracte la termen	0	F.712	Contracte la termen	0
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	5	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	9
F.81	Credite comerciale şi avansuri	1	F.81	Credite comerciale şi avansuri	6
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	4	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	3

III.3:Contul altor modificări de active

III.3.1:Alte modificări de volum al conturilor de active

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.1	Apariţia economică a activelor	7	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	3	AN.1	Active nefinanciare produse	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	4	AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆
AN.21	Resurse naturale	4	AF	Active/pasive financiare	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	K.6	Modificări de clasificare	2
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	- 2	AN.1	Active nefinanciare produse	0
K.21	Epuizarea activelor naturale	- 2	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	- 2	AF	Active/pasive financiare	2
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	- 6	◆	Totalul altor modificări ale volumului	2
AN.1	Active nefinanciare produse	- 4	AN.1	Active nefinanciare produse	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	- 2	AN.11	Active fixe	◆
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	◆
K.4	Confiscări fără compensaţie	5	AN.13	Obiecte de valoare	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AN.2	Active nefinanciare neproduse	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	4	AN.21	Resurse naturale	◆
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	◆
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF	Active financiare	2
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AF	Active/pasive financiare	0	AF.2	Numerar şi depozite	◆
K.6	Modificări de clasificare	- 4	AF.3	Titluri de natura datoriei	◆
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	- 4	AF.4	Credite	0
AN.1	Active nefinanciare produse	- 3	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2
AN.2	Active nefinanciare neproduse	- 1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AF	Active/pasive financiare	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	◆
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	0	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	0	◆	◆	◆
◆	Totalul altor modificări ale volumului	0	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	- 3	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	- 3	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	0	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	0	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	3	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	1	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	2	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	◆	◆	◆
AF	Active financiare	0	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	◆	◆	◆	◆
AF.4	Credite	◆	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	◆	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	- 2

III.3.2:Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.7	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deţinere	◆	K.7	Câştiguri (-)/pierderi (+) nominale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	44	AF	Pasive	7
AN.1	Active nefinanciare produse	21	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	18	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	7
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	23	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	23	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	1	◆	◆	◆

AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	1	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	0	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	38

III.3.2.1:Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.71	Câştiguri (+)/ pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.71	Câştiguri (-)/pierderi (+) neutre din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	32	AF	Pasive	13
AN.1	Active nefinanciare produse	20	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	18	AF.2	Numerar şi depozite	2
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	4
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	7
AN.2	Active nefinanciare neproduse	12	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	12	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	8	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	2	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	3	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	3	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	27

III.3.2.2:Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.72	Câştiguri (+)/ pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.72	Câştiguri (-)/pierderi (+) reale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	12	AF	Pasive	- 6
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar şi depozite	- 2
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	3
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	- 7
AN.2	Active nefinanciare neproduse	11	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	11	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	- 7	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	- 1	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	- 3	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	- 3	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	11

IV:Conturile de patrimoniu

IV.1:Sold de deschidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	789	AF	Pasive	687
AN.1	Active nefinanciare produse	497	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	467	AF.2	Numerar şi depozite	102
AN.12	Stocuri	22	AF.3	Titluri de natura datoriei	212
AN.13	Obiecte de valoare	8	AF.4	Credite	328
AN.2	Active nefinanciare neproduse	292	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	4
AN.21	Resurse naturale	286	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	19
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	6	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	22
AF	Active financiare	396	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	80	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	150	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	115	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	12	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	20	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	19	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	498

IV.2:Contul de variaţie a patrimoniului

Active			Pasive şi valoare netă		
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	Modificări totale de pasive	◆
AN	Active nefinanciare	57	AF	Pasive	102
AN.1	Active nefinanciare produse	29	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	23	AF.2	Numerar şi depozite	37
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	45
AN.13	Obiecte de valoare	5	AF.4	Credite	9
AN.2	Active nefinanciare neproduse	28	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	2
AN.21	Resurse naturale	26	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	2	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	◆	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	9
AF	Active financiare	- 9	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	1	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	- 26	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	4	◆	◆	◆
AF.4	Credite	3	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	3	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	5	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	- 54
◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	90
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	- 2
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	38
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	27
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	11

IV.3:Soldul de închidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	846	AF	Pasive	789
AN.1	Active nefinanciare produse	526	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	490	AF.2	Numerar şi depozite	139
AN.12	Stocuri	23	AF.3	Titluri de natura datoriei	257
AN.13	Obiecte de valoare	13	AF.4	Credite	337
AN.2	Active nefinanciare neproduse	320	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	6
AN.21	Resurse naturale	312	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	19
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	8	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	31
AF	Active financiare	387	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	81	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	124	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	4	◆	◆	◆
AF.4	Credite	118	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	15	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	21	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	24	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	444

Tabelul 24.6 - Secvenţa completă a conturilor gospodăriilor populaţiei

I:Contul de producţie

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	115	P.1	Producţia	270
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	123
◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu	147
B.1g	Valoarea adăugată brută	155	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	23	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	132	◆	◆	◆

II:Conturile de distribuire şi de utilizare a venitului

II.1:Contul de distribuire primară a venitului

II.1.1:Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaţilor	11	B.1g	Valoarea adăugată brută	155
D.11	Salarii şi indemnizaţii	11	B.1n	Valoarea adăugată netă	132
D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	0	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pentru producţie	- 1	◆	◆	◆
B.2g	Excedentul brut de exploatare	84	◆	◆	◆
B.3g	Venitul mixt brut	61	◆	◆	◆
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	15	◆	◆	◆
P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut	8	◆	◆	◆
B.2n	Excedent net de exploatare	69	◆	◆	◆
B.3n	Venitul mixt net	53	◆	◆	◆

II.1.2:Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări	Resurse

D.4	Venituri din proprietate	41	B.2g	Excedentul brut de exploatare	84
D.41	Dobânzi	14	B.3g	Venitul mixt brut	61
D.45	Chirii	27	B.2n	Excedent net de exploatare	69
			B.3n	Venitul mixt net	53
			D.1	Remunerarea salariaţilor	1 154
			D.11	Salarii şi indemnizaţii	954
			D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	200
			D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	181
			D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168
			D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	13
			D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
			D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18
			D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
			D.4	Venituri din proprietate	123
			D.41	Dobânzi	49
			D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	20
			D.421	Dividende	13
			D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	7
			D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	3
			D.44	Alte venituri din investiţii	30
			D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări	20
			D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	8
			D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	2
			D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	2
			D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	0
			D.45 Chirii		21
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	1 381			
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	1 358			

II.2:Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări			Resurse		
	Transferuri curente	582	B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	1 381
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	178	B.5n	Soldul net al veniturilor primare	1 358
D.51	Impozite pe venit	176			
D.59	Alte impozite curente	2		Transferuri curente	420
D.61	Cotizaţii sociale nete	333	D.61	Cotizaţii sociale nete	0
D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	181	D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168	D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0
D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	13	D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	19	D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18	D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0
D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1	D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	129	D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	115	D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	14	D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.614	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	10	D.614	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.6141	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	8	D.6141	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.6142	Alte cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	2	D.6142	Alte cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	- 6	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	1
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0	D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	384
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	0	D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	53
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	0	D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani	45
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia celor de pensii	0	D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani	8
			D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	279
D.7	Alte transferuri curente	71	D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	250
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	31	D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia celor de pensii	29
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	31	D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani	52
D.75	Transferuri curente diverse	40	D.7	Alte transferuri curente	36
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	29	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune	35
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	7	D.721	Indemnizaţii-de asigurare directă generală - daune	35
D.759	Alte transferuri curente diverse	4	D.75	Transferuri curente diverse	1
			D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	0
			D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	1
			D.759	Alte transferuri curente diverse	0
B.6g	Venitul disponibil brut	1 219			
B.6n	Venitul disponibil net	1 196			

II.3:Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări			Resurse		
			B.6g	Venitul disponibil brut	1 219
			B.6n	Venitul disponibil net	1 196
			D.63	Transferuri sociale în natură	215
			D.631	Transferuri sociale în natură - producţia non-piaţă	211
			D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	4

B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	1 434	◆	◆	◆
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	1 411	◆	◆	◆

II.4:Contul de utilizare a venitului

II.4.1:Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.6g	Venitul disponibil brut	1 219
P.3	Cheltuiala pentru consum final	1 015	B.6n	Venitul disponibil net	1 196
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	1 015	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	11
B.8g	Economia brută	215	◆	◆	◆
B.8n	Economia netă	192	◆	◆	◆

II.4.2:Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	1 434
P.4	Consumul final efectiv	1 230	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	1 411
P.41	Consumul individual efectiv	1 230	◆	◆	◆
◆	◆	◆	D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	11
B.8g	Economia brută	215	◆	◆	◆
B.8n	Economia netă	192	◆	◆	◆

III:Conturi ale operaţiunilor de acumulare

III.1:Contul de capital

III.1.1:Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	210	B.8n	Economia netă	192
◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit	23
◆	◆	◆	D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit	0
◆	◆	◆	D.99r	Alte transferuri de capital de primit	23
◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 5
◆	◆	◆	D.91p	Impozite pe capital de plătit	- 2
◆	◆	◆	D.92p	Ajutoare pentru investiţii de plătit	◆
◆	◆	◆	D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 3

III.1.2:Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	55	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	210
P.5n	Formarea netă de capital	32	◆	◆	◆
P.51g	Formarea brută de capital fix	48	◆	◆	◆
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe	48	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe noi	45	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe existente	3	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe existente	0	◆	◆	◆
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	0	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	- 23	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	2	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	5	◆	◆	◆
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	4	◆	◆	◆
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale	3	◆	◆	◆
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe	1	◆	◆	◆
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale existente	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	174	◆	◆	◆

III.2:Contul financiar

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	174
F	Achiziţii nete de active financiare	189	F	Creşterea netă de pasive	15
F.2	Numerar şi depozite	64	F.3	Titluri de natura datoriei	0
F.21	Numerar	10	F.31	Pe termen scurt	0
F.22	Depozite transferabile	27	F.32	Pe termen lung	0
F.229	Alte depozite transferabile	27	◆	◆	◆
F.29	Alte depozite	27	F.4	Credite	11
◆	◆	◆	F.41	Pe termen scurt	2
F.3	Titluri de natura datoriei	10	F.42	Pe termen lung	9
F.31	Pe termen scurt	3	◆	◆	◆
F.32	Pe termen lung	7	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
◆	◆	◆	F.71	Instrumente financiare derivate	0
F.4	Credite	3	F.711	Opţiuni	0
F.41	Pe termen scurt	3	F.712	Contracte la termen	0
F.42	Pe termen lung	0	F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	66	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	4
F.51	Participaţii	53	F.81	Credite comerciale şi avansuri	4
F.511	Acţiuni cotate	48	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	0
F.512	Acţiuni necotate	2	◆	◆	◆
F.519	Alte participaţii	3	◆	◆	◆
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	13	◆	◆	◆
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	5	◆	◆	◆
F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	8	◆	◆	◆
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	39	◆	◆	◆
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	4	◆	◆	◆
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	22	◆	◆	◆
F.63	Drepturi de pensie	11	◆	◆	◆
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	◆	◆	◆	◆
F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	2	◆	◆	◆
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	0	◆	◆	◆
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	3	◆	◆	◆

F.71	Instrumente financiare derivate	1	◆	◆	◆
F.711	Opţiuni	1	◆	◆	◆
F.712	Contracte la termen	0	◆	◆	◆
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	2	◆	◆	◆
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	4	◆	◆	◆
F.81	Credite comerciale şi avansuri	3	◆	◆	◆
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	1	◆	◆	◆

III.3:Contul altor modificări de active

III.3.1:Alte modificări de volum al conturilor de active

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.1	Apariţia economică a activelor	0	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	1
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	1
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	K.6	Modificări de clasificare	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
K.21	Epuizarea activelor naturale	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	0	◆	Totalul altor modificări ale volumului	1
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.11	Active fixe	0
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	0
K.4	Confiscări fără compensaţie	0	AN.13	Obiecte de valoare	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.21	Resurse naturale	0
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF	Active financiare	1
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AF	Active/pasive financiare	0	AF.2	Numerar şi depozite	◆
K.6	Modificări de clasificare	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	◆
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0	AF.4	Credite	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1
AF	Active/pasive financiare	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	0	◆	◆	◆
◆	Totalul altor modificări ale volumului	0	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	0	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	0	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	0	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	0	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	0	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	◆	◆	◆
AF	Active financiare	0	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	◆	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	- 1

III.3.2:Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.7	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deţinere	◆	K.7	Câştiguri (-)/pierderi (+) nominale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	80	AF	Pasive	0
AN.1	Active nefinanciare produse	35	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	28	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	2	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	5	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	45	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	45	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	16	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	6	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆

AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	10	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	96

III.3.2.1:Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.71	Câştiguri (+)/ pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.71	Câştiguri (-)/pierderi (+) neutre din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	56	AF	Pasive	5
AN.1	Active nefinanciare produse	34	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	28	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	2	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	4	AF.4	Credite	3
AN.2	Active nefinanciare neproduse	22	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	22	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	2
AF	Active financiare	36	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	17	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	4	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	9	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	5	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	87

III.3.2.2:Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.72	Câştiguri (+)/ pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.72	Câştiguri (-)/pierderi (+) reale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	24	AF	Pasive	- 5
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	- 3
AN.2	Active nefinanciare neproduse	23	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	23	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 2
AF	Active financiare	- 20	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	- 17	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	2	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	1	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	- 5	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	9

IV:Conturile de patrimoniu

IV.1:Sold de deschidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	1 429	AF	Pasive	189
AN.1	Active nefinanciare produse	856	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	713	AF.2	Numerar şi depozite	10
AN.12	Stocuri	48	AF.3	Titluri de natura datoriei	2
AN.13	Obiecte de valoare	95	AF.4	Credite	169
AN.2	Active nefinanciare neproduse	573	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	◆
AN.21	Resurse naturale	573	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	8
AF	Active financiare	3 260	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	840	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	198	◆	◆	◆
AF.4	Credite	24	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	1 749	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	391	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	3	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	55	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	4 500

IV.2:Contul de variaţie a patrimoniului

Active			Pasive şi valoare netă		
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	Modificări totale de pasive	◆
AN	Active nefinanciare	115	AF	Pasive	16
AN.1	Active nefinanciare produse	67	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆

AN.11	Active fixe	53	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	4	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	10	AF.4	Credite	11
AN.2	Active nefinanciare neproduse	48	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	48	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4
AF	Active financiare	205	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	64	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	16	◆	◆	◆
AF.4	Credite	3	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	76	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	39	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	3	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	304
◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	210
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	- 1
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	96
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	87
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	9

IV.3:Soldul de închidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	1 544	AF	Pasive	205
AN.1	Active nefinanciare produse	923	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	766	AF.2	Numerar şi depozite	10
AN.12	Stocuri	52	AF.3	Titluri de natura datoriei	2
AN.13	Obiecte de valoare	105	AF.4	Credite	180
AN.2	Active nefinanciare neproduse	621	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	621	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	1
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	12
AF	Active financiare	3 465	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	904	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	214	◆	◆	◆
AF.4	Credite	27	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	1 825	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	430	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	6	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	59	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	4 804

Tabelul 24.7 - Secvenţa completă a conturilor instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei

I:Contul de producţie

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	17	P.1	Producţia	32
◆	◆	◆	P.11	Producţia de piaţă	0
◆	◆	◆	P.12	Producţia pentru consumul final propriu	0
◆	◆	◆	P.13	Producţia non-piaţă	32
B.1g	Valoarea adăugată brută	15	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	3	◆	◆	◆
B.1n	Valoarea adăugată netă	12	◆	◆	◆

II:Conturile de distribuire şi de utilizare a venitului

II.1:Contul de distribuire primară a venitului

II.1.1:Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaţilor	11	B.1g	Valoarea adăugată brută	15
D.11	Salarii şi indemnizaţii	6	B.1n	Valoarea adăugată netă	12
D.12	Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	5	◆	◆	◆
D.121	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	4	◆	◆	◆
D.1211	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	4	◆	◆	◆
D.1212	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.122	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1	◆	◆	◆
D.1221	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	1	◆	◆	◆
D.1222	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	◆	◆	◆
D.29	Alte impozite pe producţie	1	◆	◆	◆
D.39	Alte subvenţii pentru producţie	0	◆	◆	◆
B.2g	Excedentul brut de exploatare	3	◆	◆	◆
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	3	◆	◆	◆
B.2n	Excedent net de exploatare	0	◆	◆	◆

II.1.2:Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	6	B.2g	Excedentul brut de exploatare	3
D.41	Dobânzi	6	B.3g	Venitul mixt brut	◆
D.45	Chirii	0	B.2n	Excedent net de exploatare	0
◆	◆	◆	B.3n	Venitul mixt net	◆
◆	◆	◆	D.4	Venituri din proprietate	7
◆	◆	◆	D.41	Dobânzi	7
◆	◆	◆	D.42	Venituri distribuite ale societăţilor	0

◆	◆	◆	D.421	Dividende	0
◆	◆	◆	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	◆
◆	◆	◆	D.43	Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	0
◆	◆	◆	D.44	Alte venituri din investiţii	0
◆	◆	◆	D.441	Venituri din investiţii atribuite titularilor de polițe de asigurări	0
◆	◆	◆	D.442	Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie	◆
◆	◆	◆	D.443	Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	0
◆	◆	◆	D.4431	Dividende atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	0
◆	◆	◆	D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acţionarilor fondurilor de investiţii	0
◆	◆	◆	D.45	Chirii	0
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	4	◆	◆	◆
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	1	◆	◆	◆

II.2:Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări			Resurse		
◆	Transferuri curente	7	B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	4
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	0	B.5n	Soldul net al veniturilor primare	1
D.51	Impozite pe venit	0	◆	◆	◆
D.59	Alte impozite curente	0	◆	Transferuri curente	40
◆	◆	◆	D.61	Cotizaţii sociale nete	5
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	5	D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	3
D.621	Prestaţii de securitate socială în bani	◆	D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	2
D.6211	Prestaţii de securitate socială de pensii în bani	◆	D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	1
D.6212	Alte prestaţii de securitate socială în bani	◆	D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
D.622	Alte prestaţii de asigurări sociale	5	D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	1
D.6221	Alte prestaţii de asigurări sociale de pensii	3	D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.6222	Alte prestaţii de asigurări sociale, cu excepţia celor de pensii	2	D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	1
D.623	Prestaţii de asistenţă socială în bani	◆	D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei	0
◆	◆	◆	D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	1
D.7	Alte transferuri curente	2	◆	◆	◆
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	0	D.7	Alte transferuri curente	36
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	0	D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune	0
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	◆	D.721	Indemnizaţii de asigurare directă generală - daune	0
D.72	Indemnizaţii de asigurare generală - daune	◆	D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală - daune	◆
D.721	Indemnizaţii de asigurare directă generală - daune	◆	D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	◆
D.722	Indemnizaţii de reasigurare generală - daune	◆	D.74	Cooperare internaţională curentă	◆
D.73	Transferuri curente între administraţiile publice	◆	D.75	Transferuri curente diverse	36
D.74	Cooperare internaţională curentă	◆	D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	36
D.75	Transferuri curente diverse	2	D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	◆
D.751	Transferuri curente către instituţiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	0	D.759	Alte transferuri curente diverse	0
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populaţiei	◆	◆	◆	◆
D.759	Alte transferuri curente diverse	2	◆	◆	◆
◆	◆	◆	◆	◆	◆
B.6g	Venitul disponibil brut	37	◆	◆	◆
B.6n	Venitul disponibil net	34	◆	◆	◆

II.3:Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări			Resurse		
D.63	Transferuri sociale în natură	31	B.6g	Venitul disponibil brut	37
D.631	Transferuri sociale în natură - producţia non-piaţă	31	B.6n	Venitul disponibil net	34
D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	0	◆	◆	◆
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	6	◆	◆	◆
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	3	◆	◆	◆

II.4:Contul de utilizare a venitului

II.4.1:Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.6g	Venitul disponibil brut	37
P.3	Cheltuiala pentru consum final	32	B.6n	Venitul disponibil net	34
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	31	◆	◆	◆
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	1	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0	◆	◆	◆
B.8g	Economia brută	5	◆	◆	◆
B.8n	Economia netă	2	◆	◆	◆

II.4.2:Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări			Resurse		
◆	◆	◆	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	6
P.4	Consumul final efectiv	1	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	3
P.41	Consumul individual efectiv	◆	◆	◆	◆
P.42	Consumul colectiv efectiv	1	◆	◆	◆
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	0	◆	◆	◆
B.8g	Economia brută	5	◆	◆	◆
B.8n	Economia netă	2	◆	◆	◆

III:Conturi ale operaţiunilor de acumulare

III.1:Contul de capital

III.1.1:Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	- 1	B.8n	Economia neta	2
◆	◆	◆	D.9r	Transferuri de capital de primit	0
◆	◆	◆	D.92r	Ajutoare pentru investiţii de primit	0
◆	◆	◆	D.99r	Alte transferuri de capital de primit	0
◆	◆	◆	D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 3

◆	◆	◆	D.91p	Impozite pe capital de plătit	0
◆	◆	◆	D.92p	Ajutoare pentru investiţii de plătit	◆
◆	◆	◆	D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 3

III.1.2:Contul achiziţiilor de active nefinanciare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	5	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	- 1
P.5n	Formarea netă de capital	2	◆	◆	◆
P.51g	Formarea brută de capital fix	5	◆	◆	◆
P.511	Achiziţii minus cedări de active fixe	5	◆	◆	◆
P.5111	Achiziţii de active fixe noi	5	◆	◆	◆
P.5112	Achiziţii de active fixe existente	1	◆	◆	◆
P.5113	Cedări de active fixe existente	- 1	◆	◆	◆
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	0	◆	◆	◆
P.51c	Consumul de capital fix	- 3	◆	◆	◆
P.52	Variaţia stocurilor	0	◆	◆	◆
P.53	Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	0	◆	◆	◆
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	1	◆	◆	◆
NP.1	Achiziţii minus cedări de resurse naturale	1	◆	◆	◆
NP.2	Achiziţii minus cedări de contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	◆	◆	◆
NP.3	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale existente	◆	◆	◆	◆
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 4	◆	◆	◆

III.2:Contul financiar

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
◆	◆	◆	B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	- 4
F	Achiziţii nete de active financiare	2	F	Creşterea netă de pasive	6
F.2	Numerar şi depozite	2	F.3	Titluri de natura datoriei	0
F.21	Numerar	1	F.31	Pe termen scurt	0
F.22	Depozite transferabile	1	F.32	Pe termen lung	0
F.229	Alte depozite transferabile	1	◆	◆	◆
F.29	Alte depozite	0	F.4	Credite	6
◆	◆	◆	F.41	Pe termen scurt	2
F.3	Titluri de natura datoriei	- 1	F.42	Pe termen lung	4
F.31	Pe termen scurt	0	◆	◆	◆
F.32	Pe termen lung	- 1	F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
◆	◆	◆	F.71	Instrumente financiare derivate	0
F.4	Credite	0	F.711	Opţiuni	0
F.41	Pe termen scurt	0	F.712	Contracte la termen	0
F.42	Pe termen lung	0	F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
F.51	Participaţii	0	F.81	Credite comerciale şi avansuri	0
F.511	Acţiuni cotate	0	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi avansurilor	0
F.512	Acţiuni necotate	0	◆	◆	◆
F.519	Alte participaţii	0	◆	◆	◆
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	0	◆	◆	◆
F.521	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară	0	◆	◆	◆
F.522	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară	0	◆	◆	◆
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	0	◆	◆	◆
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	0	◆	◆	◆
F.63	Drepturi de pensie	◆	◆	◆	◆
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	◆	◆	◆	◆
F.65	Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	◆	◆	◆	◆
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	0	◆	◆	◆
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
F.71	Instrumente financiare derivate	0	◆	◆	◆
F.711	Opţiuni	0	◆	◆	◆
F.712	Contracte la termen	0	◆	◆	◆
F.72	Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	1	◆	◆	◆
F.81	Credite comerciale şi avansuri	◆	◆	◆	◆
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepţia creditelor comerciale şi a avansurilor	1	◆	◆	◆

III.3:Contul altor modificări de active

III.3.1:Alte modificări de volum al conturilor de active

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.1	Apariţia economică a activelor	0	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	K.6	Modificări de clasificare	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
K.2	Dispariţia economică a activelor neproduse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
K.21	Epuizarea activelor naturale	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.22	Alte dispariţii economice de active neproduse	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	0	◆	Totalul altor modificări ale volumului	0

AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.11	Active fixe	0
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	0
K.4	Confiscări fără compensaţie	0	AN.13	Obiecte de valoare	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.21	Resurse naturale	0
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF	Active financiare	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AF	Active/pasive financiare	0	AF.2	Numerar şi depozite	◆
K.6	Modificări de clasificare	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	◆
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0	AF.4	Credite	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
K.62	Modificări de clasificare a activelor şi pasivelor	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
AF	Active/pasive financiare	0	◆	◆	◆
◆	Totalul altor modificări ale volumului	0	◆	◆	◆
AN.1	Active nefinanciare produse	0	◆	◆	◆
AN.11	Active fixe	0	◆	◆	◆
AN.12	Stocuri	0	◆	◆	◆
AN.13	Obiecte de valoare	0	◆	◆	◆
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	◆	◆	◆
AN.21	Resurse naturale	0	◆	◆	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	◆	◆	◆
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	◆	◆	◆
AF	Active financiare	0	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	◆	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	- 1

III.3.2:Contul de reevaluare

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.7	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor (+)/ pierderilor (-) nominale din deţinere	◆	K.7	Câştiguri (-)/pierderi (+) nominale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	8	AF	Pasive	0
AN.1	Active nefinanciare produse	5	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	5	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	3	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	3	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	2	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	◆	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	1	◆	◆	◆
AF.4	Credite	◆	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	1	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	10

III.3.2.1:Contul câştigurilor/ pierderilor neutre din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.71	Câştiguri (+)/ pierderi (-) neutre din deţinere	◆	K.71	Câştiguri (-)/pierderi (+) neutre din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	6	AF	Pasive	3
AN.1	Active nefinanciare produse	5	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	5	AF.2	Numerar şi depozite	1
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	1
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1
AF	Active financiare	3	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	2	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	1	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0	◆	◆	◆

AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	6

III.3.2.2:Contul câştigurilor/pierderilor reale din deţinere

Variaţii ale activelor			Variaţii ale pasivelor şi valorii nete		
K.72	Câştiguri (+)/ pierderi (-) reale din deţinere	◆	K.72	Câştiguri (-)/pierderi (+) reale din deţinere	◆
AN	Active nefinanciare	2	AF	Pasive	- 3
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar şi depozite	- 1
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	- 1
AN.2	Active nefinanciare neproduse	2	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	2	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	◆
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 1
AF	Active financiare	- 1	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	- 2	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	1	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	4

IV:Conturile de patrimoniu

IV.1:Sold de deschidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	159	AF	Pasive	121
AN.1	Active nefinanciare produse	124	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	121	AF.2	Numerar şi depozite	38
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.4	Credite	43
AN.2	Active nefinanciare neproduse	35	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	◆
AN.21	Resurse naturale	35	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	5
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	35
AF	Active financiare	172	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	110	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	25	◆	◆	◆
AF.4	Credite	8	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	22	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	4	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	3	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	210

IV.2:Contul de variaţie a patrimoniului

Active			Pasive şi valoare netă		
◆	Variaţii totale ale activelor	◆	◆	Modificări totale de pasive	◆
AN	Active nefinanciare	11	AF	Pasive	6
AN.1	Active nefinanciare produse	7	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	7	AF.2	Numerar şi depozite	0
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	6
AN.2	Active nefinanciare neproduse	4	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	4	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	4	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	2	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	◆	◆	◆
AF.4	Credite	0	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	1	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	0	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.10	Variaţii totale ale valorii nete	9
◆	◆	◆	B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	- 1
◆	◆	◆	B.102	Variaţii ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	0
◆	◆	◆	B.103	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor nominale din deţinere	10
◆	◆	◆	B.1031	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor neutre din deţinere	6

◆	◆	◆	B.1032	Variaţii ale valorii nete datorate câştigurilor/pierderilor reale din deţinere	4

IV.3:Soldul de închidere

Active			Pasive şi valoare netă		
AN	Active nefinanciare	170	AF	Pasive	127
AN.1	Active nefinanciare produse	131	AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆
AN.11	Active fixe	128	AF.2	Numerar şi depozite	38
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.4	Credite	49
AN.2	Active nefinanciare neproduse	39	AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	0
AN.21	Resurse naturale	39	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	5
AN.22	Contracte, contracte de leasing şi licenţe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0
AN.23	Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	35
AF	Active financiare	176	◆	◆	◆
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	◆	◆	◆	◆
AF.2	Numerar şi depozite	112	◆	◆	◆
AF.3	Titluri de natura datoriei	25	◆	◆	◆
AF.4	Credite	8	◆	◆	◆
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	23	◆	◆	◆
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garanţii standardizate	4	◆	◆	◆
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor	0	◆	◆	◆
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4	◆	◆	◆
◆	◆	◆	B.90	Valoarea netă	219

ANEXA B: Lista tabelelor

Tabelul nr.	Obiectul tabelelor	Termen-limită t + luni (zile, dacă se specifică) (1)	Perioada vizată (2)
1	Agregate principale - date trimestriale	2	începând cu T1 al anului 1995
1	Agregate principale - date anuale	2/9	începând cu anul 1995
2	Agregatele principale ale administraţiilor publice - date anuale	3/9	începând cu anul 1995
3	Tabele pe ramuri de activitate - date anuale	9/21	începând cu anul 1995
5	Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei, pe destinaţii - date anuale	9	începând cu anul 1995
6	Conturile financiare, pe sectoare (operaţiuni) - date anuale	9	începând cu anul 1995
7	Conturile de patrimoniu pentru active şi pasive financiare - date anuale	9	începând cu anul 1995
8	Conturi nefinanciare, pe sectoare - date anuale	9	începând cu anul 1995
801	Conturi nefinanciare, pe sectoare - date trimestriale	85 de zile (4) (5) (6)	începând cu T1 al anului 1999
9	Venituri detaliate din impozite şi cotizaţii sociale, pe tipuri de impozite şi cotizaţii sociale şi pe subsectoare beneficiare, inclusiv lista impozitelor şi cotizaţiilor sociale în conformitate cu clasificarea naţională - date anuale	9	începând cu anul 1995
10	Tabele pe ramuri de activitate şi regiuni, NUTS nivelul 2 - date anuale	12 (3)/24	începând cu anul 2000
11	Cheltuielile administraţiilor publice, pe destinaţii - date anuale	12	începând cu anul 1995
12	Tabele pe ramuri de activitate şi regiuni, NUTS nivelul 3 - date anuale	24	începând cu anul 2000
13	Conturile gospodăriilor populaţiei pe regiuni, NUTS nivelul 2 - date anuale	24	începând cu anul 2000
15	Tabelul resurselor în preţuri de bază, inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie - date anuale	36	începând cu anul 2010
16	Tabelul utilizărilor în preţuri de achiziţie - date anuale	36	începând cu anul 2010
17	Tabel simetric intrări-ieşiri în preţuri de bază - date cincinale	36	începând cu anul 2010
20	Clasificare încrucişată a activelor fixe pe ramuri de activitate şi active - date anuale	24	începând cu anul 2000
22	Clasificare încrucişată a formării brute de capital fix (FBCF), pe ramuri de activitate şi pe active - date anuale	24	începând cu anul 1995
26	Conturile de patrimoniu pentru active nefinanciare - date anuale	24	începând cu anul 1995
27	Conturile financiare ale administraţiilor publice - date trimestriale	85 de zile (4) (5)	începând cu T1 al anului 1999
28	Datoria publică (criteriul de la Maastricht) pentru administraţiile publice - date trimestriale	3	Începând cu T1 al anului 2000
29	Drepturi de pensie acumulate la zi în domeniul asigurărilor sociale - date trienale	24	începând cu anul 2012

t = Perioada de referinţă (an sau trimestru)

(1)În toate cazurile, variabilele se transmit Comisiei (Eurostat) cel târziu în ziua în care acestea sunt publicate de autorităţile naţionale. Când sunt revizuite datele transmise deja către Comisie (Eurostat), datele revizuite respective se transmit către Comisie (Eurostat) cel târziu în ziua în care sunt publicate de autorităţile naţionale.

(2)Se aplică întregului tabel, cu excepţia posturilor selectate (a se vedea detaliile din tabele).

(3)Se aplică posturilor selectate (a se vedea detaliile din tabele).

(4)Termenul de 85 de zile se aplică statelor membre a căror monedă este euro. În cazul statelor membre a căror monedă nu este euro, termenul pentru transmiterea datelor este de trei luni.
Dacă sunt evidenţiate ca fiind "nepublicate" la nivel naţional, cifrele provizorii care au fost transmise înainte de expirarea termenului de 85 de zile de către fiecare stat membru în parte nu ar trebui publicate la nivel european. Cifrele finalizare corespunzătoare se transmit de către statul membru în cauză înainte de expirarea termenului de trei luni. Transmiterea în termen de 85 de zile a cifrelor ajustate sezonier şi a cifrelor în volume înlănţuite este facultativă.
În cazul statelor membre care intră în uniunea economică şi monetară după intrarea în vigoare a prezentului regulament, termenul aplicabil pentru transmiterea datelor este de 8 5 de zile de la data intrării statului membru.

(5)Dacă un stat membru transmite setul complet de date în termen de 85 de zile, nu este necesar ca datele să fie transmise în termen de trei luni.

(6)Pentru statele membre al căror produs intern brut în preţuri curente este sub 1 % din PIB-ul corespunzător al Uniunii, sunt obligatorii doar datele pentru posturile selectate (a se vedea detaliile din tabelul 801).

Tabelul 1 - Agregate principale - exerciţiul trimestrial (1) şi anual

Cod	Lista variabilelor	Defalcare (2)	Preţuri curente	Preţurile anului precedent şi volume înlănţuite (10)
Valoarea adăugată brută şi produsul intern brut				
B.1g	1. Valoarea adăugată brută în preţuri de bază	A* 10	x	x

D.21	2. (a) Impozite pe produse ([3])	◆	x	x
D.31	(b) Subvenţii pe produse ([3])	◆	x	x
B.1*g	3. Produsul intern brut la preţurile pieţei	◆	x	x
Secţiunea de cheltuieli din produsul intern brut				
P.3	4. Cheltuiala pentru consum final total	◆	x	x
P.3	5. (a) Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei (concept intern)	Durabilitate ([4])	x	x
P.3	(b) Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei (concept naţional)	◆	x	x
P.3	6. Cheltuiala pentru consum final a IFSLSGP	◆	x	x
P.3	7. Cheltuiala pentru consum final a administraţiilor publice	◆	x	x
P.31	(a) Cheltuiala pentru consum individual	◆	x	x
P.32	(b) Cheltuiala pentru consum colectiv	◆	x	x
P.4	8. Consumul final efectiv	◆	x	x
P.41	(a) Consumul individual efectiv	◆	x	x
P.5	9. Formarea brută de capital	◆	x	x
P.51g	(a) Formarea brută de capital fix	AN_F6 ([5])	x	x
P.52	(b) Variaţia stocurilor	◆	x	x ([6])
P.53	(c) Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	◆	x	x ([6])
P.6	10. Exporturi de bunuri (FOB) şi servicii	◆	x	x
P.61	(a) Bunuri	◆	x	x
P.62	(b) Servicii	◆	x	x
◆	Exporturi de bunuri (FOB) şi servicii către S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro ([7])	◆	x	x
◆	State membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro) ([7])	◆	x	x
◆	Exporturi de bunuri (FOB) şi servicii către ţările S.22 care nu sunt state membre şi către organizaţiile internaţionale care nu sunt rezidente în Uniunea Europeană ([7])	◆	x	x
P.7	11. Importuri de bunuri (FOB) şi servicii	◆	x	x
P.71	(a) Bunuri	◆	x	x
P.72	(b) Servicii	◆	x	x
◆	Importuri de bunuri (FOB) şi servicii din S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro ([7])	◆	x	x
◆	Importuri de bunuri (FOB) şi servicii din state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro) ([7])	◆	x	x
◆	Importuri de bunuri (FOB) şi servicii din ţările S.22 care nu sunt state membre şi de la organizaţiile internaţionale care nu sunt rezidente în Uniunea Europeană ([7])	◆	x	x
B0.11	12. Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii	◆	x	x ([6])
Excedentul brut de exploatare şi venitul mixt brut, impozite aplicate producţiei şi importurilor, subvenţii				
B.2g+B.3g	13. Excedentul brut de exploatare şi venitul mixt brut	◆	x	◆
D.2	14. Impozite pe producţie şi importuri	◆	x	◆
D.3	15. Subvenţii	◆	x	◆
Populaţia, forţa de muncă, remunerarea salariaţilor				
◆	16. Date privind populaţia şi forţa de muncă	◆	◆	◆
POP	(a) Populaţia totală (mii de persoane)	◆	◆	◆
EMP	(b) Gradul de ocupare în unităţile de producţie rezidente [mii de persoane angajate, mii de ore lucrate şi mii de locuri de muncă ([8])] şi ocuparea forţei de muncă de către rezidenţi (mii de persoane)	A*10 ([9])	◆	◆
ESE	(c) Lucrători care desfăşoară activităţi independente	A* 10 ([9])	◆	◆
EEM	(d) Salariaţi	A* 10 ([9])	◆	◆
D.1	17. Remunerarea salariaţilor din unităţile de producţie rezidente şi remunerarea salariaţilor rezidenţi	A*10	x	◆
D.11	(a) Salarii şi indemnizaţii	A* 10	x	◆
D.12	(b) Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	A* 10	x	◆

(1)Datele trimestriale se furnizează în format ajustat ne-sezonier, precum şi în format ajustat sezonier (inclusiv ajustările calendaristice, după caz). Datele trimestriale ajustate sezonier, exprimate în preţurile anului anterior, nu se furnizează. Furnizarea datelor trimestriale care cuprind doar ajustări calendaristice se face în mod facultativ.
(2)Dacă nu este indicată nicio defalcare, se va înţelege economia totală.
(3)Defalcare între impozite şi subvenţii pentru conturile trimestriale, în mod facultativ.
(4)Defalcare în funcţie de durabilitate pentru conturile anuale: bunuri de folosinţă îndelungată, bunuri de folosinţă semi-îndelungată, bunuri de folosinţă neîndelungată, servicii.
Defalcare în funcţie de durabilitate pentru conturile anuale: bunuri durabile şi alte bunuri.
(5)AN F6: Defalcarea activelor fixe:
AN.111 locuinţe
AN.112 alte clădiri şi construcţii civile
AN.113 + AN.114 maşini şi echipamente + sisteme de armament
- AN.1131 echipamente de transport
- AN.1132 echipamente TIC (*)
- AN.1139 + AN.114 alte maşini şi echipamente + sisteme de armament (*)
AN.115 resurse biologice cultivate
AN.117 drepturi de proprietate intelectuală
(*) Facultativ
(6)Exprimate numai în preţurile din anul precedent.
(7)Importurile şi exporturile se defalchează pe:
(a) S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro;
(b) State membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro);
(c) State non-membre şi organizaţii internaţionale nerezidente ale Uniunii Europene, ţinând seama de faptul că:
- defalcările UEM şi UE ar trebui să reprezinte componenţa efectivă la finalul fiecărei perioade de referinţă ("componenţă în schimbare");
- datele privind perioadele de referinţă începând din anul 2012 ar trebui obligatoriu furnizate în CUP, PYP şi CLV;
- datele pentru perioadele de referinţă 2008 - 2011 ar trebui furnizate obligatoriu în CUP şi facultativ în PYP şi CLV;
- datele pentru perioadele de referinţă 1999 - 2007 ar trebui furnizate facultativ în CUP.
(8)Facultativ.
(9)A* 10 numai pentru totalul forţei de muncă, pentru persoanele care desfăşoară activităţi independente şi pentru salariaţii unităţilor de producţie rezidente.
(10)Date anuale şi trimestriale în preţurile anului anterior nu urmează a fi furnizate pentru anul de referinţă 1995.

Tabelul 2 - Agregatele principale ale administraţiilor publice

Cod	Operaţiune	Sectoare şi subsectoare (*) (1) (2)
P.1	Producţia	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12	- Producţia de piaţă şi producţia pentru consumul final propriu	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.13	- Producţia non-piaţă	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.131	Plăţi pentru producţia non-piaţă	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.132	Altă producţie non-piaţă	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12+P.131	Producţia de piaţă, producţia pentru consumul final propriu şi plăţi pentru producţia non-piaţă	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Consumul intermediar	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1g	Valoarea adăugată brută	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51c	Consumul de capital fix	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.ln	Valoarea adăugată netă	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1p	Remunerarea salariaţilor de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29p	Alte impozite pe producţie de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.39r	Alte subvenţii pentru producţie de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.2n	Excedentul net de exploatare	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.2r	Impozite pe producţie şi importuri de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.21r	Impozite pe produse de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.211r	TVA de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29r	Alte impozite pe producţie de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4r	Venituri din proprietate de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.41r	Dobânzi de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42r+D.43r+D.44r+- D.45r	Alte venituri din proprietate de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3p	Subvenţii de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.31p	Subvenţii pe produse de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.39p	Alte subvenţii pentru producţie de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p	Venituri din proprietate de plătit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	din care de plătit subsectorului Administraţia centrală (S.1311) (1) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	din care de plătit subsectorului Administraţiile statelor federale (S.1312) (1) (4)	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	din care de plătit subsectorului subsectorului administraţiilor locale (S.1313) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.4p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
D. 41 p	- Dobânzi de plătit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42p+D.43p+D.44p+- D.45p	- Alte venituri din proprietate de plătit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5r	Impozite curente pe venit, patrimoniu etc. de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.61r	Cotizaţii sociale nete de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.611r	- din care cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.613r	- din care cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7r	Alte transferuri curente de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5p	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc. de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

D.632p	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p+D.632p	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură şi transferurile sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p	Alte transferuri curente de plătit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	din care de plătit subsectorului administraţiei centrale (S.1311) (1) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	din care de plătit subsectorului administraţiilor statelor federale (S.1312) (1) (4)	S.1311, S.1313, S.1314
D.7p_S.1313	din care de plătit subsectorului Administraţiile locale (S.1313) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
B.6n	Venitul disponibil net	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Cheltuiala pentru consum final	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	- Cheltuiala pentru consum individual	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	- Cheltuiala pentru consum colectiv	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8g	Economia brută	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8n	Economia netă	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9r	Transferuri de capital de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.91r	- Impozite pe capital de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92r+D.99r	- Alte transferuri de capital şi ajutoare pentru investiţii de primit (1) (2)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p	Transferuri de capital de plătit (1) (2)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1311	din care de plătit subsectorului administraţiei centrale (S.1311) (1) (2) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	din care de plătit subsectorului administraţiilor statelor federale (S.1312) (1) (2) (4)	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	din care de plătit subsectorului administraţiilor locale (S.1313) (1) (2) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.9p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (1) (2) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
D.92p	- Ajutoare pentru investiţii de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Formarea brută de capital	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	- Formarea brută de capital fix	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.52+P.53	- Variaţia stocurilor şi achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
NP	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
OP5ANP	Formarea brută de capital şi achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TE	Cheltuieli totale	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TR	Venituri totale	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.995	Transferuri de capital de la administraţiile publice către sectoarele relevante reprezentând impozite şi cotizaţii sociale calculate, a căror colectare este improbabilă (1) (2) (3)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
PTC	Totalul creditelor fiscale de plătit (5) (6) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TC	- din care credite fiscale de plătit care depăşesc creanţele contribuabililor (5) (6) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

(*)Sectoare şi subsectoare:
S.13 Administraţii publice. Defalcare pe subsectoare:
- S.13 Administraţii publice
- S.1311 Administraţia centrală
- S.1312 Administraţiile statelor federale
- S.1313 Administraţiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

(1)Datele referitoare la subsectoare se consolidează în cadrul fiecărui subsector, dar nu şi între subsectoare. Datele aferente sectorului S.13 sunt egale cu suma datelor aferente diferitelor subsectoare, cu excepţia posturilor D.4, D.7 şi D.9 (precum şi a subposturilor acestora), care ar trebui consolidate între subsectoare (cu informaţii în contrapartidă).

(2)D.995 trebuie dedus din D.99r. Nicio sumă aferentă postului D.995 nu trebuie inclusă în postul D.9p.

(3)Defalcarea pe subsectoare beneficiare are caracter voluntar.

(4)De fiecare dată când se efectuează plăţi substanţiale între subsectoare pentru alte posturi decât D.4, D.7 sau D.9 şi subposturile acestora, este necesar să se specifice plăţile respective într-o notă însoţitoare.

(5)Creditul fiscal este o reducere de impozit a cărui sumă se scade în mod direct din creanţa fiscală care ar trebui plătită, în mod normal, de gospodăria populaţiei sau de întreprinderea beneficiară. Creditele fiscale de plătit sunt creditele fiscale pentru care orice cuantum care depăşeşte cuantumul creanţei fiscale (care trebuie plătită în mod normal) se plăteşte beneficiarului. Suma totală a creditelor fiscale de plătit ar trebui să se înregistreze drept cheltuieli ale administraţiilor publice ("Totalul creditelor fiscale de plătit" - PTC); de asemenea, ar trebui să se indice separat suma "componentei transferate" (TC), care reprezintă acele credite fiscale de plătit care depăşesc creanţele contribuabililor şi care le sunt plătite efectiv acestora.

(6)Date care se transmit facultativ pentru subsectoare.

(7)Date pentru anii de referinţă dinaintea lui 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referinţă începând din 2012.

Tabelul 3 - Tabele pe ramuri de activitate

Cod	Lista variabilelor	Defalcare (1) (3)	Preţuri curente	Preţurile anului precedent şi volume înlănţuite (2)
Producţia				
P.1	1. Producţia în preţuri de bază, pe ramuri de activitate	A*21/A*64	x	
P.2	2. Consumul intermediar în preţuri de achiziţie, pe ramuri de activitate	A*21/A*64	x	
B.1g	3. Valoarea adăugată brută în preţuri de bază, pe ramuri de activitate	A*21/A*64	x	x
P.51c	4. Consumul de capital fix, pe ramuri de activitate	A*21/ A*64	x	x
B.2n+B.3n	5. Excedentul net de exploatare şi venitul mixt net	A*21/ A*64	x	
D.29-D.39	6. Alte impozite pe producţie minus alte subvenţii pentru producţie	A*21/ A*64	x	

Formarea de capital		◆	◆	◆
P.5	7. Formarea brută de capital	◆	x	x
P.51g	(a) Formarea brută de capital fix, pe ramuri de activitate	A* 10 [A*21 (5)]/A*10 [A*64 (5)]	x	x
	Defalcare pe active fixe AN_F6	A* 10 [A*21 (5)]/ A*10 [A*64 (5)]	x	x
P.52	(b) Variaţia stocurilor pe ramuri de activitate	A* 10 [A*21 (5)]/ A*10 [A*64 (5)]	x	x (6)
P.53	(c) Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	◆	x	x (6)
Forţa de muncă şi remunerarea salariaţilor				
EMP	8. Forţa de muncă, pe ramuri de activitate [mii de persoane, mii de ore lucrate (4) şi mii de locuri de muncă (5)]	A*21/ A* 64	◆	◆
ESE	(a) lucrători care desfăşoară activităţi independente, pe ramuri de activitate [mii de persoane, mii de ore lucrate (4) şi mii de locuri de muncă (5)]	A*21/ A* 64	◆	◆
EEM	(b) salariaţi, pe ramuri de activitate [mii de persoane, mii de ore lucrate (4) şi mii de locuri de muncă (5)]	A*21/ A* 64	◆	◆
D.1	9. Remunerarea salariaţilor, pe ramuri de activitate	A*21/ A*64	x	◆
D.11	(a) salarii şi indemnizaţii, pe ramuri de activitate	A*21/ A*64	x	◆

AN F6: Defalcarea activelor fixe:
AN.111 locuinţe
AN.112 alte clădiri şi construcţii civile
AN.113+AN.114 maşini şi echipamente + sisteme de armament
- AN.1131 echipamente de transport
- AN.1132 echipamente TIC (*), (**)
- AN.1139+AN.114 alte maşini şi echipamente + sisteme de armament (*), (**) AN.115 resurse biologice cultivate
AN.117 drepturi de proprietate intelectuală (**)
(*)Facultativ
(**)Numai economia totală
(1)Defalcare pe ramuri de activitate, în conformitate cu clasificarea NACE. Primul nivel de defalcare menţionat se aplică transmiterii la t+9 luni. Al doilea nivel de defalcare menţionat se aplică transmiterii la t+9 luni. Dacă nu este indicată nicio defalcare, se va înţelege economia totală.
(2)Datele exprimate în preţurile anului anterior nu se furnizează pentru anul de referinţă 1995.
(3)Pentru defalcările de nivel A*64, transmiterea datelor pentru subpostul: "chirii imputate pentru locuinţele ocupate de proprietari" (postul 44 - "Tranzacţii imobiliare") este obligatorie numai pentru variabilele P.1, P.2 şi B.1g.
(4)Pentru furnizarea de date pentru orele lucrate la NACE, nivelul A*64 este facultativ.
(5)Facultativ.
(6)Exprimate numai în preţurile din anul precedent.

Tabelul 5 - Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea	Preţuri curente	Preţurile anului precedent şi volume înlănţuite (2)
P.3	1. Cheltuiala pentru consum final pe destinaţii (gospodăriile populaţiei)	Grupuri COICOP (1)	x	x
P.3	2. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei rezidente şi nerezidente pe teritoriul economic	◆	x	x
P.33	3. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei rezidente în restul lumii	◆	x	x
P.34	4. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei nerezidente pe teritoriul economic	◆	x	x
P.3	5. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei rezidente pe teritoriul economic şi în străinătate	◆	x	x

(1)Grupele COICOP 12.2 "Prostituţie" şi 12.7 "Alte servicii, neclasificate în altă parte" urmează a fi transmise ca agregat.
(2)Datele exprimate în preţurile anului anterior nu urmează a fi furnizate pentru anul de referinţă 1995.

Tabelul 6 - Conturile financiare, pe sectoare

[Operaţiuni, alte modificări de volum şi conturile de reevaluare - consolidate şi neconsolidate - şi informaţii în contrapartidă (*)]

◆		Economia totală	Societăţi nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora (1)	Societăţi financiare, inclusiv subsectoarele acestora (2)	Administraţii publice, inclusiv subsectoarele acestora (3)	Gospodării ale populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (4)	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente (5)
Operaţiuni/alte modificări de volum (**)/reevaluarea instrumentelor financiare (**)	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Active financiare	F.A	x	x	x	x	x	x
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	F.1	x	x	x	x	x	x
Aur monetar	F.11	x	x	x	x	x	x
DST	F.12	x	x	x	x	x	x
Numerar şi depozite	F.2	x	x	x	x	x	x
Numerar	F.21	x	x	x	x	x	x
Depozite transferabile	F.22	x	x	x	x	x	x
Alte depozite	F.29	x	x	x	x	x	x
Titluri de natura datoriei	F.3	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	F.31	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	F.32	x	x	x	x	x	x
Credite	F.4	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	F.41	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	F.42	x	x	x	x	x	x
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	F.5	x	x	x	x	x	x
Participaţii	F.51	x	x	x	x	x	x
Acţiuni cotate	F.511	x	x	x	x	x	x
Acţiuni necotate	F.512	x	x	x	x	x	x
Alte participaţii	F.519	x	x	x	x	x	x

Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	F.52	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (FPM) ([6])	F.521	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară ([6])	F.522	x	x	x	x	x	x
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garantare standard	F.6	x	x	x	x	x	x
Provizioane tehnice de asigurări generale	F.61	x	x	x	x	x	x
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	F.62	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii şi drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie ([6])	F.63	x	x	x	x	x	x
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii ([6])	F.64	x	x	x	x	x	x
Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile ([6])	F.65	x	x	x	x	x	x
Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	F.66	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	F.7	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate ([6])	F.71	x	x	x	x	x	x
Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor ([6])	F.72	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de primit	F.8	x	x	x	x	x	x
Credite comerciale şi avansuri	F.81	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de primit, exclusiv credite comerciale şi avansuri	F.89	x	x	x	x	x	x
Pasive	F.L	x	x	x	x	x	x
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	F.1	x	x	x	x	x	x
Aur monetar	F.11	x	x	x	x	x	x
DST	F.12	x	x	x	x	x	x
Numerar şi depozite	F.2	x	x	x	x	x	x
Numerar	F.21	x	x	x	x	x	x
Depozite transferabile	F.22	x	x	x	x	x	x
Alte depozite	F.29	x	x	x	x	x	x
Titluri de natura datoriei	F.3	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	F.31	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	F.32	x	x	x	x	x	x
Credite	F.4	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	F.41	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	F.42	x	x	x	x	x	x
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	F.5	x	x	x	x	x	x
Participaţii	F.51	x	x	x	x	x	x
Acţiuni cotate	F.511	x	x	x	x	x	x
Acţiuni necotate	F.512	x	x	x	x	x	x
Alte participaţii	F.519	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	F.52	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (FPM) ([6])	F.521	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară ([6])	F.522	x	x	x	x	x	x
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garantare standard	F.6	x	x	x	x	x	x
Provizioane tehnice de asigurări generale	F.61	x	x	x	x	x	x
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	F.62	x	x	x	x	x	x

Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii şi drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie (6)	F.63	x	x	x	x	x	x
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (6)	F.64	x	x	x	x	x	x
Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile (6)	F.65	x	x	x	x	x	x
Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	F.66	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	F.7	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate (6)	F.71	x	x	x	x	x	x
Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor (6)	F.72	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de plătit	F.8	x	x	x	x	x	x
Credite comerciale şi avansuri	F.81	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri	F.89	x	x	x	x	x	x
Achiziţii nete de active financiare (7)	F.A	x	x	x	x	x	x
Creşteri nete de pasive (7)	F.L	x	x	x	x	x	x
Operaţiuni financiare nete (7)	◆	x	x	x	x	x	x

(*)Informaţii în contrapartidă neconsolidate pot fi transmise facultativ, dar numai pentru sectoarele în contrapartidă următoare:
- S.11 Societăţi nefinanciare
- S.12 Societăţi financiare
- S.13 Administraţii publice
- S.14 + S.15 Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
- S.2 Restul lumii

(**)Conturile neconsolidate ale altor modificări de volum şi conturile neconsolidate de reevaluare urmează să fie transmise obligatoriu pentru anii de referinţă începând din 2012, dar numai pentru următoarele sectoare şi defalcate pe instrumente:
- S.15 Societăţi nefinanciare
- S.12 Societăţi financiare
- S.13 Administraţii publice
- S.14 + S.15 Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
- S.2 Restul lumii
- F.1 Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)
- F.2 Numerar şi depozite
- F.3 Titluri de natura datoriei
- F.4 Credite
- F.5 Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii
- F.6 Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garantare standard
- F.7 Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor
- F.8 Alte conturi de primit/ de plătit

Conturile consolidate ale altor modificări de volum şi conturile consolidate de reevaluare pot fi transmise în mod facultativ.

(1)Societăţi nefinanciare:
- S.11 Societăţi nefinanciare - total
- S.11001 Toate societăţile nefinanciare publice (a se transmite facultativ)

(2)Societăţi financiare:
- S.12 Societăţi financiare - total
- S.121+S.122+S.123 Instituţii financiare monetare
- S.121 Banca centrală
- S.122+S.123 Societăţi care acceptă depozite exclusiv Banca centrală, şi fonduri de piaţă monetară (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.124 Fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară
- S.125+S.126+S.127 Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii, auxiliari financiari şi instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.128+S.129 Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.12001 Toate societăţile financiare publice (a se transmite facultativ)

(3)Defalcare pe subsectoare ale administraţiilor publice:
- S.13 Administraţii publice - total
- S.1311 Administraţia centrală
- S.1312 Administraţiile statelor federale
- S.1313 Administraţiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

(4)Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (defalcarea se transmite în mod facultativ pentru anii de referinţă dinainte de 2012):
- S.14+S.15 Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei - total
- S.14 Gospodăriile populaţiei
- S.15 Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei

(5)Restul lumii
S.2 Restul lumii - total (defalcarea se transmite în mod facultativ)
S.21 State membre, instituţii şi organisme ale Uniunii Europene
5.21 statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro
5.22 State non-membre şi organizaţii internaţionale nerezidente în Uniunea Europeană, ţinând seama de faptul că:
- defalcările UEM şi UE ar trebui să reprezinte componenţa efectivă la finalul fiecărei perioade de referinţă ("componenţă în schimbare");
- datele facultative nu ar trebui transmise pentru perioadele de referinţă dinainte de 1999.

(6)Transmitere facultativă.

(7)Numai pentru "operaţiuni cu instrumente financiare"; nerelevantă pentru "modificări de volum", "reevaluarea instrumentelor financiare" şi informaţii privind informaţiile sectoriale în contrapartidă.

Tabelul 7 - Conturile de patrimoniu pentru active şi pasive financiare [Stocuri de instrumente financiare - consolidate şi neconsolidate - şi informaţii în contrapartidă (*)]

◆		Economia totală	Societăţi nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora (1)	Societăţi financiare, inclusiv subsectoarele acestora (2)	Administraţii publice, inclusiv subsectoarele acestora (3)	Gospodării ale populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (4)	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente (5)
Stocuri de active şi pasive financiare	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2

Active financiare	AF.A	x	x	x	x	x	x
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Aur monetar	AF.11	x	x	x	x	x	x
DST	AF.12	x	x	x	x	x	x
Numerar şi depozite	AF.2	x	x	x	x	x	x
Numerar	AF.21	x	x	x	x	x	x
Depozite transferabile	AF.22	x	x	x	x	x	x
Alte depozite	AF.29	x	x	x	x	x	x
Titluri de natura datoriei	AF.3	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	AF.31	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	AF.32	x	x	x	x	x	x
Credite	AF.4	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	AF.41	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	AF.42	x	x	x	x	x	x
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	AF.5	x	x	x	x	x	x
Participaţii	AF.51	x	x	x	x	x	x
Acţiuni cotate	AF.511	x	x	x	x	x	x
Acţiuni necotate	AF.512	x	x	x	x	x	x
Alte participaţii	AF.519	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	AF.52	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (FPM) ([6])	AF.521	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară ([6])	AF.522	x	x	x	x	x	x
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garantare standard	AF.6	x	x	x	x	x	x
Provizioane tehnice de asigurări generale	AF.61	x	x	x	x	x	x
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	AF.62	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii şi drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	AF.63+ AF.64+ AF.65	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie ([6])	AF.6 3	x	x	x	x	x	x
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii ([6])	AF.64	x	x	x	x	x	x
Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile ([6])	AF.65	x	x	x	x	x	x
Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	AF.66	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	AF.7	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate ([6])	AF.71	x	x	x	x	x	x
Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor ([6])	AF.72	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de primit	AF.8	x	x	x	x	x	x
Credite comerciale şi avansuri	AF.81	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de primit, exclusiv credite comerciale şi avansuri	AF.89	x	x	x	x	x	x
Pasive	AF.L	x	x	x	x	x	x
Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Aur monetar	AF.11	x	x	x	x	x	x
DST	AF.12	x	x	x	x	x	x
Numerar şi depozite	AF.2	x	x	x	x	x	x
Numerar	AF.21	x	x	x	x	x	x
Depozite transferabile	AF.22	x	x	x	x	x	x
Alte depozite	AF.2 9	x	x	x	x	x	x
Titluri de natura datoriei	AF.3	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	AF.31	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	AF.32	x	x	x	x	x	x
Credite	AF.4	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	AF.41	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	AF.42	x	x	x	x	x	x
Participaţii şi acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	AF.5	x	x	x	x	x	x
Participaţii	AF.51	x	x	x	x	x	x

Acţiuni cotate	AF.511	x	x	x	x	x	x
Acţiuni necotate	AF.512	x	x	x	x	x	x
Alte participaţii	AF.519	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	AF.52	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de piaţă monetară (FPM) (6)	AF.521	x	x	x	x	x	x
Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii, altele decât cele de piaţă monetară (6)	AF.522	x	x	x	x	x	x
Sisteme de asigurări, de pensii şi scheme de garantare standard	AF.6	x	x	x	x	x	x
Provizioane tehnice de asigurări generale	AF.61	x	x	x	x	x	x
Drepturi asupra asigurărilor de viaţă şi a rentelor	AF.62	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii şi drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	AF.63 + AF.64 + AF.65	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie (6)	AF.63	x	x	x	x	x	x
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (6)	AF.64	x	x	x	x	x	x
Drepturi la prestaţii, altele decât pensiile (6)	AF.65	x	x	x	x	x	x
Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	AF.66	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	AF.7	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate (6)	AF.71	x	x	x	x	x	x
Opţiuni pe acţiuni ale salariaţilor (6)	AF.72	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de plătit	AF.8	x	x	x	x	x	x
Credite comerciale şi avansuri	AF.81	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de plătit, exclusiv credite comerciale şi avansuri	AF.89	x	x	x	x	x	x
Active financiare (7)	AF.A	x	x	x	x	x	x
Pasive (7)	AF.L	x	x	x	x	x	x
Valoarea financiară netă (7)	BF.90	x	x	x	x	x	x

(*)Informaţii în contrapartidă neconsolidate pot fi transmise facultativ, dar numai pentru sectoarele în contrapartidă următoare:
- S.11 Societăţi nefinanciare
- S.12 Societăţi financiare
- S.13 Administraţii publice
- S.14 + S.15 Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
- S.2 Restul lumii

(1)Societăţi nefinanciare:
- S.11 Societăţi nefinanciare - total
- S.11001 Toate societăţile nefinanciare publice (a se transmite facultativ)

(2)Societăţi financiare:
- S.12 Societăţi financiare - total
- S.121+S.122+S.123 Instituţii financiare monetare
- S.121 Banca centrală
- S.122+S.123 Societăţi care acceptă depozite exclusiv Banca centrală, şi fonduri de piaţă monetară (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.124 Fonduri de investiţii, altele decât fondurile de piaţă monetară
- S.125 + S.126+S.127 Alţi intermediari financiari, exclusiv societăţile de asigurare şi fondurile de pensii, auxiliari financiari şi instituţii financiare captive şi alte entităţi creditoare (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.128+S.129 Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.12001 Toate societăţile financiare publice (a se transmite facultativ)

(3)Defalcare pe subsectoare ale administraţiilor publice:
- S.13 Administraţii publice - total
- S.1311 Administraţia centrală
- S.1312 Administraţiile statelor federale
- S.1313 Administraţiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

(4)Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (defalcarea se transmite în mod facultativ pentru anii de referinţă dinainte de 2012):
- S.14+S.15 Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei - total
- S.14 Gospodăriile populaţiei
- S.15 Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei

(5)Restul lumii
- S.2 Restul lumii - total (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.21 State membre, instituţii şi organisme ale Uniunii Europene
- S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro
- S.22 State non-membre şi organizaţii internaţionale nerezidente în Uniunea Europeană, ţinând seama de faptul că:
- defalcările UEM şi UE ar trebui să reprezinte componenţa efectivă la finalul fiecărei perioade de referinţă ("componenţă în schimbare");
- datele facultative nu ar trebui transmise pentru perioadele de dinainte de anul de referinţă 1999.

(6)Transmitere facultativă.

(7)Informaţiile sectoriale în contrapartidă nu sunt relevante pentru acest post.

Tabelul 8 - Conturi nefinanciare, pe sectoare - date anuale

Operaţiuni şi solduri contabile	pe sectoare												
	S.1	S.11	S.11001	◆	S.12	S.12001	◆	S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2

I Contul de producţie/Contul operaţiunilor exterioare cu bunuri şi servicii Resurse	Economia totală	Societăţi nefinanciare	Societăţi nefinanciare publice		Societăţi financiare	Societăţi financiare publice		Administraţii publice	Gospodării ale populaţiei + instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Gospodăriile populaţiei	Instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Nesectorizat	Restul lumii
P.1 Producţia	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
(P.11+P.12 +P.131) Producţia de piaţă, producţia pentru consumul final propriu şi plăţi pentru altă producţie non-piaţă								x					
P.11 - Producţia de piaţă	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.12 - Producţia pentru consumul final propriu	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.13 - Producţia non-piaţă	x							x	x		x		
P.7 Importuri de bunuri şi servicii													x
P.71 - Importuri de bunuri													x
P.72 - Importuri de servicii													x
P.72F - Importuri de SIFIM													o
(D.21 - D.31) Impozite minus subvenţii pe produse	x											x	
Utilizări	2												
P.2 Consumul intermediar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.6 - Exporturi de bunuri şi servicii													x
P.61 - Exporturi de bunuri													x
P.62 - Exporturi de servicii													x
P.62F -- Exporturi de SIFIM													o
B.lg Valoarea adăugată brută/ Produsul intern brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
B.11 Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii													x
P.51c Consumul de capital fix	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.In Valoarea adăugată netă/ Produsul intern net	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
II.1.1 Contul de exploatare Resurse	pe sectoare												
	S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ([1])	S.15 ([1])	S.1N	S.2
B.lg Valoarea adăugată brută/ Produsul intern brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.3 Subvenţii	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.31 - Subvenţii pe produse	x											x	
D.39 - Alte subvenţii pentru producţie	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
Utilizări													
D.1 Remunerarea salariaţilor	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.11 - Salarii şi indemnizaţii	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.12 - Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.2 Impozite pe producţie şi importuri	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.21 - Impozite pe produse	x											x	
D.29 - Alte impozite pe producţie	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
(B.2g+ B.3g) Excedent de exploatare, brut plus venitul mixt, brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.2g - Excedentul brut de exploatare	x								x	x			
B.3g - Venitul mixt brut	x								x	x			
II.1.2 Contul de alocare a veniturilor primare	Resurse												
pe sectoare	S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ([1])	S.15 ([1])	S.1N	S.2
(B.2g+B.3g) Excedent de exploatare, brut plus venitul mixt, brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.2g - Excedentul brut de exploatare	x								x	x			
B.3g - Venitul mixt brut	x								x	x			
D.1 Remunerarea salariaţilor	x								x	x			x
D.11 - Salarii şi indemnizaţii	x								x	x			x

D.12 - Cotizaţii sociale în sarcina angajatorilor	x								x	x			x
D.2 Impozite pe producţie şi importuri	x							x					x
D.21 - Impozite pe produse	x							x					x
D.211 -- Taxe de tip TVA	x							x					x
D.212 -- Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	x							x					x
D.214 - - Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri	x							x					x
D.29 - Alte impozite pe producţie	x							x					x
D.4 Venituri din proprietate	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.41 - Dobânzi ([2])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.42 - Venituri distribuite ale societăţilor	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.421 -- Dividende	o	o	o		o	o		o	o	o	o		o
D.422 - - Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	o	o	o		o	o		o	o	o	o		o
D.43 - Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.43S2I -- Beneficii reinvestite din ISD intra-zona euro ([3]) ([4])		x	o		x	o							
D.43S2X -- Beneficii reinvestite din ISD intra-zona euro ([3]) ([4])		x	o		x	o							
D.43S21 -- Beneficii reinvestite din ISD intra-UE ([3])		x	o		x	o							
D.43S22 -- Beneficii reinvestite din ISD extra-UE ([3])		x	o		x	o							
D.44 - Alte venituri din investiţii	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.441 -- Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurări ([3])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.442 -- Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie ([3])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.443 -- Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii ([3])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.45 - Chirii	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.4g Venitul brut al întreprinderii	o	x	o		x	o		o	o	o	o		
D.41g Dobânzi totale înainte de alocarea SIFIM ([2])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Utilizări													
D.3 Subvenţii	x							x					x
D.31 - Subvenţii pe produse	x							x					x
D.39 - Alte subvenţii pentru producţie	x							x					x
D.4 Venituri din proprietate	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.41 - Dobânzi ([2])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.42 - Venituri distribuite ale societăţilor	x	x	o		x	o							x
D.421 -- Dividende	o	o	o		o	o							o
D.422 - - Prelevări pe veniturile cvasisocietăţilor	o	o	o		o	o							o
D.43 - Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	x	x	o		x	o			x	x	x		x
D.43S2I -- Beneficii reinvestite din ISD intra-zona euro ([3]) ([4])		x	o		x	o							

D.43S2X -- Beneficii reinvestite din ISD extra-zona euro ([3]) ([4])		x	o		x	o							
D.43S21 -- Beneficii reinvestite din ISD intra-UE ([3])		x	o		x	o							
D.43S22 -- Beneficii reinvestite din ISD extra-UE ([3])		x	o		x	o							
D.44 - Alte venituri din investiţii	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x	◆	x
D.441 -- Venituri din investiţii atribuite titularilor de poliţe de asigurare ([3])	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x		x
D.442 - - Venituri din investiţii de plătit în drepturi de pensie ([3])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.443 -- Venituri din investiţii atribuite acţionarilor fondurilor colective de investiţii ([3])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.45 - Chirii	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x		◆
B.5g Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x		
◆	◆												
D.41g Dobânzi totale înainte de alocarea SIFIM ([2])	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x	◆	x
II.2 Contul de distribuire secundară a venitului	pe sectoare												
◆	S.1	S.11	S.11001	◆	S.12	S.12001	◆	S.13	S.14+S.15	S.14 ([1])	S.15 ([1])	S.1N	S.2
Resurse	◆												
B.5g Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x	◆	
D.5 Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	x	◆						x	◆			◆	x
D.51 - Impozite pe venit	x							x					x
D.59 - Alte impozite curente	x							x					x
D.6 Cotizaţii şi prestaţii sociale	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x		x
D.61 - Cotizaţii sociale nete	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x		x
D.611 -- Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor ([3])	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x		x
D.612 -- Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor ([3])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.613 -- Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei ([3])	X	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.614 -- Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei ([3])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.61SC -- Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale ([3])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.62 - Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	x	◆							x	x	◆		◆
D.63 - Transferuri sociale în natură	x								x	x			◆
D.631 - Transferuri sociale în natură - producţia non-piaţă	o	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	o	o	◆	◆	◆
D.632 - Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	o	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	o	o	◆	◆	◆
D.7 Alte transferuri curente	x	x	o	◆	x	o	◆	x	x	x	x	◆	x
D.71 - Prime nete de asigurare generală	x	◆			x	0	◆	x	◆				x
D.72 - Indemnizaţii - daune de asigurare generală	x	x	o	◆	x	o		x	x	x	x	◆	x

D.74 - Cooperare internaţională curentă	x							x					x
D. 74A -- din care: de plătit către/ de primit de la instituţiile europene (de exemplu, FED)													x
D.75 - Transferuri curente diverse ([2])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.76 - Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB													x
Utilizări													
D.5 Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.51 - Impozite pe venit	x	x	o		x	o		x	x	x			x
D.59 - Alte impozite curente	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.6 Cotizaţii şi prestaţii sociale	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.61 - Cotizaţii sociale nete	x								x	x			x
D.611 -- Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor ([3])	x								x	x			x
D.612 -- Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor ([3])	x								x	x			x
D.613 -- Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei ([3])	x								x	x			x
D.614 -- Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei ([3])	x								x	x			x
D.61SC -- Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale ([3])	x								x	x			x
D.62 - Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.63 - Transferuri sociale în natură	x							x	x		x		
D.631 - Transferuri sociale în natură - producţia non-piaţă	o							x	o		o		
D.632 - Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	o							x	o		o		
D.7 Alte transferuri curente	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.71 - Prime nete de asigurare generală	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.72 - Indemnizaţii - daune de asigurare generală	x				x	o		x					x
D.74 - Cooperare internaţională curentă	x							x					x
D.74A - - din care: de plătit către/ de primit de la instituţiile europene (de exemplu, FED)	x							x					
D.75 - Transferuri curente diverse ([2])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.76 - Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB	x							x					
B.7g Venitul disponibil ajustat brut	x							x	x	x	x		
B.6g Venitul disponibil brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
II.4.1 Contul de utilizare a venitului disponibil	Resurse												
pe sectoare	S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ([1])	S.15 ([1])	S.1N	S.2
B.6g Venitul disponibil brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.8 Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	x								x	x			x
Utilizări													
P.3 Cheltuiala pentru consum final	x							x	x	x	x		

P.31 - Cheltuiala pentru consum individual	x							x	x	x	x		
P.32 - Cheltuiala pentru consum colectiv	x							x					
D.8 Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
B.8g Economia brută	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.12 Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul													x
III.1.1 Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital Modificări de pasive şi variaţii ale valorii nete													
B.8g Economia bruta	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.12 Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul													x
D.9r Transferuri de capital de primit	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.91r - Impozite pe capital de primit	x							x					x
D.92r - Ajutoare pentru investiţii ([2])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.99r - Alte transferuri de capital ([2])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Modificări de active													
D.9p Transferuri de capital de plătit	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.91p - Impozite pe capital de plătit	x	x	o		x	o			x	x	x		x
D.92p - Ajutoare pentru investiţii de plătit ([2])	x							x					x
D.99p - Alte transferuri de capital de plătit ([2])	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
P.51c Consumul de capital fix	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.10.1 Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
III.1.2 Contul achiziţiilor de active nefinanciare	Modificări de pasive şi variaţii ale valorii nete												
pe sectoare	S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ([1])	S.15 ([1])	S.1N	S.2
B.10.1 Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Modificări de active													
P.5g Formarea bruta de capital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51g - Formarea bruta de capital fix	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51c Consumul de capital fix	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.52 - Variaţia stocurilor	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.53 - Achiziţii minus cedări de obiecte de valoare	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
NP Achiziţii minus cedări de active neproduse	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
B.9 Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
DB.9 Discrepanta cu capacitatea neta de finanţare/ necesarul net de finanţare din conturile financiare	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Informaţii suplimentare													
EMP Forţa de munca (în număr de persoane şi număr de ore lucrate)	o	o	o		o	o		x	o	o	o		
OTE Totalul cheltuielilor administraţiilor publice								x					
OTR Totalul veniturilor administraţiilor publice								x					

= ◆= căsuţe nerelevante; x = obligatoriu; o = facultativ

(1)Date pentru S.14 şi S.15 pentru anii de referinţă dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referinţă începând din 2012.

(2)În general, datele referitoare la administraţiile publice ar trebui consolidate în cadrul fiecărui subsector, dar nu şi între subsectoare. Totuşi, pentru această operaţiune, consolidarea ar trebui făcută şi între subsectoarele administraţiilor publice (S.13): Administraţia centrală, administraţiile statelor federale, administraţiile locale şi fondurile de securitate socială.

(3)Date pentru anii de referinţă dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referinţă începând din 2012.

(4)Se transmit numai de către statele membre a căror monedă este euro.

Tabelul 801 - Conturi nefinanciare, pe sectoare - date trimestriale

Cod	Operaţiuni şi solduri contabile	pe sectoare						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	5.14 + 5.15 (1)	S.1N (1)	S.2
◆	I Contul de producţie/Contul operaţiunilor exterioare cu bunuri şi servicii Resurse	Economia totala	Societăţi nefinanciare	Societăţi financiare	Administraţii publice	Gospodarii ale populaţiei + instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei	Nesectorizat	Restul lumii
P.1	Producţia	o	o	o	o	o	◆	
P.11+P12+P131)	din care: Producţia de piaţă, producţia pentru consumul final propriu şi plaţi pentru alta producţie nonpiaţă	◆			x	◆		
P.7	Importuri de bunuri şi servicii				◆			x
P.71	- Importuri de bunuri							x
P.72	- Importuri de servicii							x
P.72F	- Importuri de SIFIM							o
D.21 - D.31	Impozite minus subvenţii pe produse	x	◆				x	◆
Utilizări		◆						
P.2	Consumul intermediar	o	o	o	o	o	◆	
P.6	Exporturi de bunuri şi servicii	◆						x
P.61	- Exporturi de bunuri							x
P.62	- Exporturi de servicii							x
P.62F	- Exporturi de SIFIM							o
B.1n	Valoarea adăugată bruta/ Produsul intern brut	x	x	x	x	x	x	◆
B0,11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri şi servicii	◆						x
P51c	Consumul de capital fix	x	x	x	x	x	◆	
B.1n	Valoarea adăugată neta/ Produsul intern net	x	x	x	x	x		
◆	II.1.1 Contul de exploatare Resurse	pe sectoare						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	5.14 + 5.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.1g	Valoarea adăugată bruta/ Produsul intern brut	x	x	x	x	x	x	◆
D.3	Subvenţii	x	x	x	x	x	x	
D.31	- Subvenţii pe produse	x	◆				x	
D.39	- Alte subvenţii pentru producţie	x	x	x	x	x	◆	
Utilizări		◆						
D.1	Remunerarea salariaţilor	x	x	x	x	x	◆	x
D.2	Impozite pe producţie şi importuri	x	x	x	x	x	x	◆
D.21	- Impozite pe produse	x	◆				x	
D.29	- Alte impozite pe producţie	x	x	x	x	x	◆	
B.2g+B.3g	Excedent de exploatare, brut plus venitul mixt, brut	x	x	x	x	x	x	
B.3g	- Venitul mixt brut	x	◆			x	◆	
◆	II.1.2 Contul de alocare a veniturilor pe sectoare	Resurse						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	5.14 + 5.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.2g+B.3g	Excedent de exploatare, brut plus venitul mixt, brut	x	x	x	x	x	x	◆
B.3g	- Venitul mixt brut	x	◆			x	◆	
D.1	Remunerarea salariaţilor	x				x		x
D.2	Impozite pe producţie şi importuri	x	◆		x	◆		x
D.21	- Impozite pe produse	x			x			x
D.211	- Taxe de tip TVA	◆			x			◆
D.29	- Alte impozite pe producţie	x			x			x
D.4	Venituri din proprietate	x (1)	x	x	x	x		x
D.41	- Interest (2)	x (1)	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	- Alte venituri din proprietate, n.c.a.	x (1)	x	x	x	x		x
D.42	- Venituri distribuite ale societăţilor	x (1)	x	x	x	x		x
D.43	- Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	x (1)	x	x	x	x		x

D.43S2I	- Beneficii reinvestite din ISD intra-zona euro	◆	o	o	◆			◆
D.43S2X	- Beneficii reinvestite din ISD extra-zona euro		o	o				
D.43S21	- Beneficii reinvestite din ISD intra-UE		o	o				
D.43S22	- Beneficii reinvestite din ISD extra-UE		o	o				
D.44	- Alte venituri din investiţii	x (1)	x	x	x	x		x
D.45	- Chirii	x (1)	x	x	x	x		◆
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	o	x	x	o	o		
D.41g	Dobânzi totale înainte de	x (1)	x	x	x	x		x
	alocarea SIFIM (2)	◆						◆
Utilizări		◆						
D.3	Subvenţii	x	◆		x	◆	x	x
D.31	- Subvenţii pe produse	x			x		x	x
D.39	- Alte subvenţii pentru producţie	x			x		◆	x
D.4	Venituri din proprietate	x (1)	x	x	x	x	◆	x
D.41	- Dobânzi (2)	x (1)	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	- Alte venituri din proprietate, n.c.a.	x (1)	x	x	x	x		x
D.42	- Venituri distribuite ale societăţilor	x (1)	x	x	◆			x
D.43	- Beneficii reinvestite din investiţii străine directe	x (1)	x	x				x
D.43S2I	- Beneficii reinvestite din ISD intra-zona euro	◆	o	o				◆
D.43S2X	- Beneficii reinvestite din ISD extra-zona euro		o	o	◆			
D.43S21	- Beneficii reinvestite din ISD intra-UE		o	o				
D.43S22	- Beneficii reinvestite din ISD extra-UE		o	o	◆			
D.44	- Alte venituri din investiţii	x (1)	x	x	x	◆		x
D.45	- Chirii	x (1)	x	x	x	x	◆	◆
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut	x	x	x	x	x		
D.41g	Dobânzi totale înainte de alocarea SIFIM (2)	x (1)	x	x	x	x		x
II.2 Contul de distribuire secundara a venitului pe sectoare		Resurse						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	5.14 + 5.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul naţional brut	x	x	x	x	x	◆	
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	x	◆		x	◆	◆	x
D.6	Cotizaţii şi prestaţii sociale	x (1)	x	x	x	x		x
D.61	- Cotizaţii sociale nete	x (1)	x	x	x	x		x
D.62	- Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natura	x (1)	◆			x		x
D.63	- Transferuri sociale în natura	x (1)				x	◆	
D.7	Alte transferuri curente	x (1)	x	x	x	x	◆	x
D.71	- Prime nete de asigurare generala	x (1)	◆	x	x	◆		x
D.72 - Indemnizaţii	- daune de asigurare generala	x (1)	x	x	x	x		x
(D.74+D.75+D.76)	- Alte transferuri curente, n.c.a.	x (1)	x	x	x	x		x
D.74	- Cooperare internaţională curentă	o	◆		o	◆		o
D.74A	- din care: de plătit către/ de primit de la instituţiile europene (de exemplu, FED)	◆						x
D.75	- Transferuri curente diverse (2)	o	o	o	o	o		o
D.76	- Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB	◆						o
Utilizări		◆						
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	x (1)	x	x	x	x	◆	x
D.6	Cotizaţii şi prestaţii sociale	x (1)	x	x	x	x		x
D.61	- Cotizaţii sociale nete	x (1)	◆			x		x
D.62	- Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natura	x (1)	x	x	x	x		x
D.63	- Transferuri sociale în natura	x (1)	◆		x	x	◆	
D.631	- Transferuri sociale în natura - producţia nonpiaţă	x			x	◆		
D.632	- Transferuri sociale în natura - producţia de piaţă cumpărată	x			x			
D.7	Alte transferuri curente	x (1)	x	x	x	x	◆	x

D.71	- Prime nete de asigurare generala	x (1)	x	x	x	x		x
D.72	- Indemnizaţii - daune de asigurare generala	x (1)		x	x			x
(D.74+D.75+D.76)	- Alte transferuri curente, n.c.a.	x (1)	x	x	x	x		x
D.74	- Cooperare internaţională curenta	o			o			o
D.74A	- din care: de plătit către/ de primit de la instituţiile europene (de exemplu, FED)	x			x			
D.75	- Transferuri curente diverse (2)	o	o	o	o	o		o
D.76	- Resurse proprii UE bazate pe TVA şi pe VNB	o			o			
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut				x	x		
B.6g	Venitul disponibil brut	x	x	x	x	x		
II.4.1 Contul de utilizare a venitului disponibil pe sectoare		Resurse						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	5.14 + 5.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.6g	Venitul disponibil brut	x	x	x	x	x		
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	x				x		x
Utilizări								
P.3	Cheltuiala pentru consum final	x			x	x		
P.31	- Cheltuiala pentru consum individual	x			x	x		
P.32	- Cheltuiala pentru consum colectiv	x			x			
D.8	Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	x	x	x	x	x		x
B.8g	Economia bruta	x	x	x	x	x		
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul							x
III.1.1 Contul variaţiilor valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital Modificări de pasive şi variaţii ale valorii nete								
B.8g	Economia bruta	x	x	x	x	x		
B.12	Soldul operaţiunilor curente cu exteriorul							x
D.9r	Transferuri de capital de primit	x (1)	x	x	x	x		x
D.91r	- Impozite pe capital de primit	x			x			x
D.92r+D.99r	- Ajutoare pentru investiţii şi alte transferuri de capital (2)	x (1)	x	x	x	x		x
D.92r	- Ajutoare pentru investiţii (2)	o	o	o	o	o		o
D.99r	- Alte transferuri de capital (2)	o	o	o	o	o		o
Modificări de active								
D.9p	Transferuri de capital de plătit	x (1)	x	x	x	x		x
D.91p	- Impozite pe capital de plătit	x (1)	x	x		x		x
D.92p+D.99p	- Ajutoare pentru investiţii şi alte transferuri de capital (2)	x (1)	x	x	x	x		x
D.92p	- Ajutoare pentru investiţii de plătit (2)	o			o			o
D.99p	- Alte transferuri de capital de plătit (2)	o	o	o	o	o		o
P.51c	Consumul de capital fix	x	x	x	x	x		
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	x	x	x	x	x		x
III.1.2 Contul achiziţiilor de active nefinanciare		pe sectoare						
Modificări de pasive şi variaţii ale valorii nete		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	5.14 + 5.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.101	Variaţii ale valorii nete datorate economiei şi transferurilor de capital	x	x	x	x	x		x
Modificări de active								
P.5g	Formarea bruta de capital	x	x	x	x	x		
P.51g	- Formarea bruta de capital fix	x	x	x	x	x		
P.51c	Consumul de capital fix	x	x	x	x	x		
P.52+P.53	- Variaţia stocurilor şi achiziţiile nete de obiecte de valoare	x	x	x	x	x		
NP	Achiziţii minus cedări de active neproduse	x	x	x	x	x		x
B.9	Capacitatea (+)/ necesarul (-) net de finanţare	x	x	x	x	x		x
DB.9	Discrepanta cu capacitatea neta de finanţare/necesarul net de finanţare din conturile financiare	o	o	o	o	o		o
Informaţii suplimentare								

EMP	Forţa de munca (în număr de persoane şi număr de ore lucrate)	o	o	o	o	o	◆	o
OTE	Totalul cheltuielilor administraţiilor publice	◆			x	◆		
OTR	Totalul veniturilor administraţiilor publice				x			
AN.111	Locuinţe				◆	o	◆	
AN.211	Terenuri					o		

◆= căsuţe nerelevante = obligatoriu = facultativ

(1)Facultativ pentru ţările al căror PIB în preţuri curente reprezintă sub 1 % din cel al PIB total pentru Uniune) Pragul de 1 % se calculează ca medie mobilă pe baza datelor disponibile din ultimii trei ani.

(2)În general, datele referitoare la administraţiile publice ar trebui consolidate în cadrul fiecărui subsector, dar nu şi între subsectoare. Totuşi, pentru această operaţiune, consolidarea ar trebui făcută şi între subsectoarele administraţiilor publice (S.13): Administraţia centrală, administraţiile statelor federale, administraţiile locale şi fondurile de securitate socială

AJUSTAREA SEZONIERĂ

- Ajustarea sezonieră (inclusiv ajustările calendaristice, după caz), începând cu anul de referinţă 2014, este obligatorie pentru:

Utilizări: S.2/P.6, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Resurse: S.2/P.7, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Soldurile contabile: S.1/B.1g, S.1/B.2g+B.3g, S.1/B.5g, S.1/B.6g, S.1/B.8g, S.1/B.9

Termen-limită pentru transmitere: trei zile lucrătoare de la termenul-limită aplicat datelor ajustate nesezonier.

- Ajustarea sezonieră (inclusiv ajustările calendaristice, după caz), începând cu anul de referinţă 2017, este obligatorie pentru:

Utilizări: S.11/D.1 (a), S.11/P.51g (a), S.13/P.3, S.13/P.51g, S.13/OTE, S.14+S.15/D.4 (a), S.14+S.15/D.5 (a), S.14+S.15/ D.61 (a), S.14+S.15/D.7 (a), S.14+S.15/D.8 (a), S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g (a)

Resurse: S.13/OTR, S.14+S.15/D.1 (a), S.14+S.15/D.4 (a), S.14+S.15/D.62 (a), S.14+S.15/D.7 (a), S.14+S.15/D.8 (a)

Soldurile contabile: S.11/B.1g (a), S.11/B.2g+B.3g (a), S.13/B.9, S.14+S.15/B.2g+B.3g (a), S.14+S.15/B.6g (a), S.14+S.15/ B.8g (a)

Termen-limită pentru transmitere: trei zile lucrătoare de la termenul-limită aplicat datelor ajustate nesezonier.

- Ajustarea sezonieră (inclusiv ajustările calendaristice, după caz) este facultativă pentru:

Utilizări: S.11/(P.52+P.53), S.11/D.5, S.14+S.15/D.62, S.14+S.15/D.63, S.2/P.61, S.2/P.62

Resurse: S.14+S.15/D.61, S.14+S.15/D.63, S.2/P.71, S.2/P.72

Soldurile contabile: S.11/B.4g, S.11/B.9, S.14+S.15/B.3g, S.14+S.15/B.9

Termen-limită pentru transmitere: trei zile lucrătoare de la termenul-limită aplicat datelor ajustate nesezonier.

(a)Facultativ pentru ţările al căror PIB în preţuri curente reprezintă sub 1 % din cel al PIB corespunzător total pentru Uniune) Pragul de 1 % se calculează ca medie mobilă pe baza datelor disponibile din ultimii trei ani.

DATE PRIVIND VOLUMUL

Datele în volume înlănţuite, în urma ajustării sezoniere (inclusiv ajustările sezoniere, după caz) sunt facultative pentru:

S.11/B1g, S.11/P.51g, S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g.

Termen-limită pentru transmitere: trei zile lucrătoare de la termenul-limită aplicat datelor ajustate nesezonier. SURSE ŞI METODE

Statele membre informează Comisia cu privire la modificările metodologice majore sau alte modificări care ar afecta datele transmise, cel târziu în termen de trei luni de la producerea modificărilor respective.

Tabelul 9 - Venituri detaliate din impozite şi cotizaţii sociale, pe tipuri de impozite şi cotizaţii sociale şi pe subsectoare beneficiare, inclusiv lista impozitelor şi cotizaţiilor sociale în conformitate cu clasificarea naţională (*)

Cod (**)	Operaţiune
D.2	Impozite pe producţie şi importuri
D.21	Impozite pe produse
D.211	Taxe de tip taxă pe valoarea adăugată (TVA)
D.212	Impozite şi drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA
D.2121	Drepturi asupra importurilor
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA şi drepturile asupra importurilor
D.2122a	Prelevări pe produsele agricole importate
D.2122b	Sume monetare compensatorii percepute pe importuri
D.2122c	Accize
D.2122d	Impozite generale pe vânzări
D.2122e	Impozite pe servicii specifice
D.2122f	Profitul monopolurilor la import
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA şi impozitele pe importuri
D.214a	Accize şi impozite pe consum
D.214b	Taxe de timbru
D.214c	Impozite pe operaţiunile financiare şi de capital
D.214d	Taxe de înmatriculare auto
D.214e	Impozite pe activităţile de divertisment public
D.214f	Impozite pe câştigurile la loterie, jocuri de noroc şi pariuri
D.214g	Impozite pe primele de asigurare
D.214h	Alte impozite pe servicii specifice
D.214i	Impozite generale pe vânzări sau pe cifra de afaceri
D.214j	Profitul monopolurilor fiscale
D.214k	Drepturi asupra exporturilor şi sume monetare compensatorii pe exporturi
D.214l	Alte impozite pe produse n.c.a.
D.29	Alte impozite pe producţie
D.29a	Impozite pe terenuri, clădiri sau alte structuri
D.29b	Impozite pe utilizarea activelor fixe
D.29c	Impozite pe masa salarială şi statele de plată
D.29d	Impozite pe operaţiunile internaţionale
D.29e	Autorizaţii de exercitare a activităţilor comerciale şi a profesiunilor liberale
D.29f	Impozite pe poluare
D.29g	Subcompensarea TVA (regim forfetar)
D.29h	Alte impozite pe producţie n.c.a.
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
D.51	Impozite pe venit
D.51a+D.51c1	Impozite pe venitul individual sau al gospodăriilor populaţiei, inclusiv câştiguri din deţinere
D.51a	Impozite pe venitul individual sau al gospodăriilor populaţiei, exclusiv câştiguri din deţinere (1)
D.51c1	Impozite pe câştigurile din deţinere individuale sau ale gospodăriilor populaţiei (1)
D.51b+D51c2	Impozite pe venitul sau profitul societăţilor, inclusiv câştiguri din deţinere
D.51b	Impozite pe venitul sau profitul societăţilor, exclusiv câştiguri din deţinere (1)
D.51c2	Impozite pe câştigurile din deţinere ale societăţilor (1)
D.51c3	Alte impozite pe câştigurile din deţinere (1)
D.51c	Impozite pe câştigurile din deţinere
D.51d	Impozite pe câştigurile de la loterii sau jocurile de noroc
D.51e	Alte impozite pe venit n.c.a.
D.59	Alte impozite curente
D.59a	Impozite curente pe capital
D.59b	Impozite de capitaţie
D.59c	Impozite pe cheltuieli
D.59d	Plăţi efectuate de gospodăriile populaţiei pentru obţinerea de licenţe
D.59e	Impozite pe operaţiunile internaţionale
D.59f	Alte impozite curente n.c.a.

D.91	Impozite pe capital
D.91a	Impozitele pe transferurile de capital:
D.91b	Prelevări pe capital
D.91c	Alte impozite pe capital n.c.a.
ODA	Total încasări fiscale
D.61	Cotizaţii sociale nete
D.611	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor
D.611C	Cotizaţii sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor
D.611V	Cotizaţii sociale efective facultative în sarcina angajatorilor
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (3)
D.6111	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (1)
D.6112	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor (1)
D.6121	Cotizaţii imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (1)
D.6122	Alte cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor (1)
D.6131	Cotizaţii efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei (1)
D.6132	Alte cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei (1)
D.6141	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei (1)
D.6142	Alte cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei (1)
D.612	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.613	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.613c	Cotizaţii sociale efective obligatorii în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.613ce	Cotizaţii sociale efective obligatorii în sarcina salariaţilor
D.613cs	Cotizaţii sociale efective obligatorii în sarcina lucrătorilor care desfăşoară activităţi independente (1)
D.613cn	Cotizaţii sociale efective obligatorii în sarcina şomerilor (1)
D.613v	Cotizaţii sociale efective facultative în sarcina gospodăriilor populaţiei
D.614	Cotizaţii suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populaţiei (3)
D.995	Transferuri de capital de la administraţiile publice către sectoarele relevante reprezentând impozite şi cotizaţii sociale calculate, a căror colectare este improbabilă (2)
D.995a	Impozite pe produse calculate a căror colectare este improbabilă (2)
D.995b	Alte impozite pe producţie calculate a căror colectare este improbabilă (2)
D.995c	Impozite pe venit calculate a căror colectare este improbabilă (2)
D.995d	Alte impozite curente calculate a căror colectare este improbabilă (2)
D.995e	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor calculate a căror colectare este improbabilă (2)
D.995f	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei calculate a căror colectare este improbabilă (2)
D.995fe	Cotizaţii sociale efective în sarcina salariaţilor calculate a căror colectare este improbabilă (2)
D.995fs	Cotizaţii sociale efective în sarcina lucrătorilor care desfăşoară activităţi independente, calculate, a căror colectare este improbabilă (1)
D.995fn	Cotizaţii sociale efective în sarcina şomerilor, calculate, a căror colectare este improbabilă (1)
D.995g	Impozite pe capital calculate a căror colectare este improbabilă (2)
ODB	Totalul încasărilor fiscale din impozite şi cotizaţii sociale, după deducerea sumelor calculate a căror colectare este improbabilă
ODC	Totalul încasărilor fiscale din impozite şi cotizaţii sociale (inclusiv cotizaţiile sociale imputate), după deducerea sumelor calculate a căror colectare este improbabilă
ODD	Sarcina fiscală = totalul încasărilor fiscale din impozite şi cotizaţii sociale, după deducerea sumelor calculate a căror colectare este improbabilă

(*)Sectoare şi subsectoare:
S.13 Administraţii publice. Defalcare pe subsectoare:
- S.13 Administraţii publice
- S.1311 Administraţia centrală
- S.1312 Administraţiile statelor federale
- S.1313 Administraţiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

S.212 Instituţii şi organisme ale Uniunii Europene

(**)În plus, detalii complete privind clasificarea naţională a impozitelor şi cotizaţiilor sociale (denumită în continuare "lista naţională a impozitelor"), cu sumele corespunzătoare fiecărui cod SEC, vor fi furnizate în tabelul 9. Lista naţională a impozitelor este obligatorie pentru administraţii publice şi pentru instituţii şi organisme ale Uniunii Europene.

(1)Facultativ.

(2)Defalcare pe subsectoare beneficiare, facultativ.

(3)Date pentru anii de referinţă dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referinţă începând din 2012.

Tabelul 10 - Tabele pe ramuri de activitate şi regiuni (NUTS nivelul 2)

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea
B.1g	1. Valoarea adăugată brută în preţuri de bază (rata de creştere a volumului pe baza preţurilor anului precedent) (1)	◆
B.1g	2. Valoarea adăugată brută în preţuri de bază (preţuri curente) (2)	A* 10
D.1	3. Remunerarea salariaţilor (preţuri curente)	A* 10
P.51g	4. Formarea brută de capital fix (preţuri curente)	A* 10
◆	5. Forţa de muncă (2) (3) în mii de persoane şi mii de ore lucrate	◆
ETO	- Total (2) (3)	A* 10
EEM	- Salariaţi (3)	A* 10
POP	6. Populaţia în mii de persoane (4)	◆

(1)Transmitere facultativă până în 2016. Începând din 2017: transmitere obligatorie la t+24 de luni şi transmitere facultativă la t+12 luni.

(2)Totalul valorii adăugate brute şi totalul forţei de muncă în mii de persoane: transmitere la t+12 luni. Totalul forţei de muncă în ore lucrate, defalcări A* 10 ale forţei de muncă pe persoane şi pe ore lucrate, defalcare A* 10 a valorii adăugate brute: transmitere la t+24 de luni.

(3)Forţa de muncă şi salariaţii: rezidenţi şi nerezidenţi angajaţi pe unităţi producătoare rezidente (concept naţional, DC).

(4)Transmiterea la T+12 luni este obligatorie.

Tabelul 11 - Cheltuielile administraţiilor publice, pe destinaţii

Cod	Lista variabilelor	Destinaţie	Defalcare pe subsectoare (1)
OP5ANP	Formarea brută de capital + achiziţiile minus cedările de active nefinanciare neproduse	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Formarea brută de capital	Diviziuni COFOG Grupuri COICOP (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	din care formarea brută de capital fix	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.13
NP	Achiziţii minus cedări de active nefinanciare neproduse	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1	Remunerarea salariaţilor	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3	Subvenţii	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4	Venituri din proprietate (2)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	din care de plătit subsectorului administraţiei centrale (S.1311) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1312, S.1313, S.1314

D.4p_S.1312	din care de plătit subsectorului administraţiilor statelor federale (S.1312) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	din care de plătit subsectorului Administraţiile locale (S.1313) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1314
D.4p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1313
D.62+D.632	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură şi transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62	Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură (8)	Diviziuni COFOG Grupuri COICOP (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.632	Transferuri sociale în natură - producţia de piaţă cumpărată (8)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2+D.29+D.5+D.8	Consumul intermediar + Alte impozite pe producţie + Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc. + Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Consumul intermediar	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29+D.5+D.8	Alte impozite pe producţie + Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc. + Ajustare pentru variaţia drepturilor de pensie	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7	Alte transferuri curente (2)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	din care de plătit subsectorului administraţiei centrale (S.1311) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	din care de plătit subsectorului Administraţiile statelor federale (S.1312) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1313, S.1314
D.7p_S.1313	din care de plătit subsectorului Administraţiile locale (S.1313) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1313
D.9	Transferuri de capital (2) (5)	Diviziuni COFOG Grupuri COICOP (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92p	din care ajutoare pentru investiţii (2) (3)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.13
D.9p_S.1311	din care de plătit subsectorului administraţiei centrale (S.1311) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	din care de plătit subsectorului administraţiilor statelor federale (S.1312) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	din care de plătit subsectorului Administraţiile locale (S.1313) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1314
D.9p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1313
TE	Cheltuieli totale	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Cheltuiala pentru consum final	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	Cheltuiala pentru consum individual (4)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv (4)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

(1)Defalcare pe subsectoare ale administraţiilor publice:
- S.15 Administraţii publice
- S.1311 Administraţia centrală
- S.1312 Administraţiile statelor federale
- S.1313 Administraţiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

(2)Datele referitoare la subsectoare ar trebui consolidate în cadrul fiecărui subsector, dar nu şi între subsectoare. Datele aferente sectorului S.13 sunt egale cu suma datelor aferente diferitelor subsectoare, cu excepţia posturilor D.4, D.7 şi D.9 (precum şi a subposturilor acestora), pentru care este recomandabil să se procedeze la consolidarea datelor între subsectoare (cu informaţii în contrapartidă).

(3)Facultativ pentru subsectoare

(4)Obligatoriu pentru totalul grupurilor COFOG.

(5)Nicio sumă aferentă codului D.995 nu trebuie să fie inclusă în D.9p. D.995 trebuie dedus din D.99r.

(6)Facultativ.

(7)De transmis începând cu anul de referinţă 2001.

(8)Date pentru anii de referinţă dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referinţă începând din 2012.

Tabelul 12 - Tabele pe ramuri de activitate şi regiuni (NUTS nivelul 3)

Cod	Lista variabilelor	Defalcare (1)
B1.g	1. Valoarea adăugată brută în preţuri de bază (preţuri curente) 2. Forţa de muncă (2) (mii de persoane)	A* 10
ETO	- totală	A*10
EEM	- Salariaţi	A* 10
POP	3. Populaţia (mii de persoane)	◆

(1)Se pot utiliza următoarele poziţii agregate ale defalcării A*10 din NACE Rev. 2:
- (G, H, I şi J) în loc de (G, H şi I) şi (J);
- (k, L, M şi N) în loc de (K), (L) şi (M şi N);
- (o, P, Q, r, S, T şi U) în loc de (O, P şi Q) şi (R, S, T şi U).

(2)Forţa de muncă şi salariaţii: rezidenţi şi nerezidenţi angajaţi pe unităţi producătoare rezidente (concept naţional, DC).

Tabelul 13 - Conturile gospodăriilor populaţiei pe regiuni (NUTS nivelul 2)

Contul de alocare a veniturilor primare ale gospodăriilor populaţiei (S.14)			
Cod	Utilizări	Cod	Resurse
D.4	1. Venituri din proprietate	B.2n/B.3n	3. Excedentul de exploatare net/venitul mixt net
B.5n	2. Soldul net al veniturilor primare	D.1	4. Remunerarea salariaţilor
◆	◆	D.4	5. Venituri din proprietate
Contul de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populaţiei (S.14)			
Cod	Utilizări	Cod	Resurse
D.5	6. Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	B0,5	10. Soldul net al veniturilor primare
D.61	7. Cotizaţii sociale nete	D.62	11. Prestaţii sociale, altele decât transferurile sociale în natură
D.7	8. Alte transferuri curente	D.7	12. Alte transferuri curente
B.6n	9. Venitul disponibil net	◆	◆
Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei (S.14)			
P.3	13. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei (1)		

(1)Facultativ.

Tabelul 15 - Tabelul resurselor în preţuri de bază, inclusiv transformarea în preţuri de achiziţie [preţuri curente şi preţurile anului precedent (1)]
n=64, m=64

◆	Ramuri de activitate (NACE A* 64) 1 2 3 4.....n	◆(1)	Importuri CIF (3)	Total resurse în preţuri de bază	Adaos comercial şi de transport	Impozite minus subvenţii pe produse	Total resurse în preţuri de achiziţie
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

1 2 3 4 - - - Produse (CPA) m	(1)	Producţia pe produse şi ramuri de activitate, în preţuri de bază	◆	(a) Intra-UE CIF ([2]) (a1) din statele membre S.2I a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro (CIF) ([2]) (a2) din state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro) (CIF) ([2]) (b) Extra-UE CIF ([2]) (c) Total	◆	◆	◆	◆
Σ◆(1)	◆	Producţie totală pe ramuri de activitate	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Adjust. Posturi de ajustare: - Ajustarea CIF/FOB a importurilor - Achiziţii directe efectuate în străinătate de către rezidenţi	(2)	- -	◆	◆	◆	- -	- -	◆
(1) + (2)	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Total din care: - Producţia de piaţă - Producţia pentru consumul final propriu - Producţia non-piaţă	(3)	◆	◆	- -	- -	- -	- -	◆

([1])Transmiterea facultativă a datelor PYP pentru anii de referinţă 2010 - 2014. Transmitere obligatorie pentru anii începând din 2015.
([2])Importurile se vor defalca pe:
(a) S.21 State membre, instituţii şi organisme ale Uniunii Europene,
(a1) statele membre S.2I a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro,
(a2) State membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro), şi
(b) State non-membre şi organizaţii internaţionale nerezidente în Uniunea Europeană, ţinând seama de faptul că:
- defalcările UEM şi UE ar trebui să reprezinte componenţa efectivă la finalul fiecărei perioade de referinţă ("componenţă în schimbare"); statele membre a căror monedă este euro trebuie să furnizeze toate defalcările menţionate la (a),(a1), (a2) şi (b);
- statele membre a căror monedă nu este euro ar trebui să furnizeze defalcările menţionate la (a) şi (b), dar furnizarea defalcărilor menţionate la (a1) şi (a2) este facultativă;
- datele ar trebui furnizate în CUP şi PYP.
([3])Conceptul care urmează să fie aplicat datelor în funcţie de produs din tabelele resurselor şi utilizărilor şi din tabelele simetrice intrări-ieşiri este conceptul intern. Ajustările conceptului naţional (cumpărări directe efectuate în străinătate de rezidenţi) sunt incluse ca total pe rânduri în partea (2) a tabelului. Importurile (CIF) pe fiecare produs nu includ cumpărările directe efectuate în străinătate de rezidenţi.

Tabelul 16 - Tabelul utilizărilor în preţuri de achiziţie [preţuri curente şi preţurile anului precedent ([1])]
n=64, m=64

◆		Ramuri de activitate (NACE A*64) 1 2 3.....n	Σ(1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f) (g) (h) (i) (j) (k) (l)	Σ(3)	Σ(1) + ((3) Σ
◆		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 Produse (CPA) m	(1)	Consumul intermediar în preţuri de achiziţie, pe produse şi pe ramuri de activitate	◆	Utilizări finale în preţuri de achiziţie: ([5]) Cheltuiala pentru consum final: (a) a gospodăriilor populaţiei (b) a instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (c) a administraţiilor publice (d) totală Formarea brută de capital: (e) formarea brută de capital fix (f) variaţia stocurilor ([2]) (g) variaţia obiectelor de valoare ([2]) (h) variaţia stocurilor şi a obiectelor de valoare (i) totală Exporturi FOB: ([3]) (j) intra UE (j1) - către S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro ([3]) (j2) - către state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro) ([3]) (k) extra UE ([3]) (l) totală	◆	◆
Σ◆(1)	(2)	Consum intermediar total pe ramuri de activitate	◆	Total utilizări finale pe tipuri de utilizări	◆	Total utilizări

Posturi de ajustare:	(3)	◆	◆	◆	◆	◆
- Ajustări CIF/FOB ale exporturilor		-	◆	doar exporturile	doar exporturile	
- Cumpărături directe efectuate în străinătate de către rezidenţi		-	◆	doar cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei	doar cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei	
- Cumpărături efectuate pe teritoriul naţional de către nerezidenţi		-	◆	doar cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei şi exporturile	doar cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populaţiei şi exporturile	
Σ◆(2) + Σ(3)	(4)	◆	◆	◆	◆	◆
- remunerarea salariaţilor ([4]) Salarii şi indemnizaţii ([4])	(5)	◆	◆	-	-	-
- Alte impozite minus subvenţii pentru producţie ([4])			◆	-	-	-
- Consumul de capital fix ([4])			◆	-	-	-
- Excedentul net de exploatare ([4])			◆	-	-	-
- Excedentul brut de exploatare ([4])			◆	-	-	-
- Venitul mixt brut ([4])			◆	-	-	-
Valoarea adăugată brută în preţuri de bază	(6)	◆	◆	-	-	-
Total producţie în preţuri de bază	(7)	◆	◆	-	-	-
Date suplimentare facultative:	(8) (2)	◆	◆	-	◆	◆
- Formarea brută de capital fix - Stoc brut de capital fix		◆	◆	-	◆	◆
- Ore lucrate (mii)		◆	◆	-	◆	◆

([*])Cele cinci tabele suplimentare menţionate mai jos sunt necesare pe bază cincinală (pentru anii de referinţă care se termină cu 0 sau 5). Transmiterea acestor cinci tabele suplimentare în preţuri curente este obligatorie şi facultativă în preţurile anilor anteriori. Cele cinci tabele sunt:
- tabelul utilizărilor la preţuri de bază [compuse din blocurile de linii (1) - (7)];
- tabelul utilizărilor pentru producţia internă la preţuri de bază [compuse din blocurile de linii (1) şi (2)];
- tabelul utilizărilor pentru importuri la preţuri de bază [compuse din blocurile de linii (1) şi (2)];
- tabelul marjelor comerciale şi de transport [compuse din blocurile de linii (1) şi (2)];
- tabelul impozitelor minus subvenţii pe produse [compuse din blocurile de linii (1) şi (2)].

([1])Transmiterea facultativă a datelor PYP pentru anii de referinţă 2010 - 2014. Transmitere obligatorie pentru anii începând din 2015.

([2])Facultativ.

([3])Exporturile se vor defalca pe:
(j) S.21 State membre, instituţii şi organisme ale Uniunii Europene,
(j1) statele membre S.2I a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro,
(j2) State membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro), şi
(k) State non-membre şi organizaţii internaţionale nerezidente în Uniunea Europeană, ţinând seama de faptul că:
- defalcările UEM şi UE ar trebui să reprezinte componenţa efectivă la finalul fiecărei perioade de referinţă ("componenţă în schimbare");
- statele membre a căror monedă este euro trebuie să furnizeze toate defalcările menţionate la (j),(j1), (j2) şi (k); statele membre a căror monedă nu este euro ar trebui să furnizeze defalcările menţionate la j) şi k), dar furnizarea defalcărilor menţionate la (j1) şi (j2) este facultativă;
- datele ar trebui furnizate în CUP şi PYP.

([4])Date obligatorii în preţuri curente, date facultative în preţurile anilor anteriori.

([5])Conceptul care urmează să fie aplicat datelor în funcţie de produs din tabelele resurselor şi utilizărilor şi din tabelele simetrice intrări-ieşiri este conceptul intern. Ajustările conceptului naţional (cumpărări directe efectuate în străinătate de rezidenţi şi cumpărări efectuate pe teritoriul naţional de nerezidenţi) sunt incluse ca total pe rânduri în partea (3) a tabelului. Cheltuiala pentru consum final pe gospodării şi pe produse nu include cumpărările directe efectuate în străinătate de rezidenţi. Cheltuiala pentru consum final pe gospodării şi pe produse include cumpărările efectuate pe teritoriul naţional de nerezidenţi. Exporturile (FOB) pe produse nu includ cumpărările efectuate pe teritoriul naţional de nerezidenţi.

Tabelul 17 - Tabel simetric intrări-ieşiri în preţuri de bază ([**]) [produs cu produs ([*])] [preţuri curente ([4])]
n=64

◆	Produse 1 2 3..... n	Σ◆(1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f) (g) (h) (i) (j) (k) (l)	Σ◆(3)	Σ◆(1) + Σ(3)
◆	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

1 2 3 . . . n Produse	(1)	Consumul intermediar în preţuri de bază (produs cu produs)	◆	Utilizări finale în preţuri de bază ([3]) Cheltuiala pentru consum final: (a) a gospodăriilor populaţiei (b) a instituţiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei (c) a administraţiilor publice (d) totală Formarea brută de capital: (e) formarea brută de capital fix (f) variaţia stocurilor ([1]) (g) variaţia obiectelor de valoare ([1]) (h) variaţia stocurilor şi a obiectelor de valoare (i) totală Exporturi: ([2]) (j) intra UE (j1) - către S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro ([2]) (j2) - către state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro) (k) extra UE ([2]) (l) totală	◆	◆
Σ◆(1)	(2)	Consumul intermediar total în preţuri de bază, pe produse	◆	Utilizări finale în preţuri de bază, pe tipuri de utilizări	◆	Total utilizări în preţuri de bază
Utilizări de produse importate ([***])	◆	Consumul intermediar total de produse importate, pe produse, CIF	◆	Utilizări finale de produse importate, CIF	◆	Total importuri
Impozite minus subvenţii pe produse	(3)	Impozite minus subvenţii pe produse, pe produse	◆	Impozite minus subvenţii pe produse, pe tipuri de utilizări finale	◆	Total impozite minus subvenţii pe produse
Σ◆(1) + (3)	(4)	Consumul intermediar total în preţuri de achiziţie, pe produse	◆	Total utilizări finale, pe tipuri de utilizări în preţuri de achiziţie	◆	Total utilizări în preţuri de achiziţie
- Remunerarea salariaţilor Salarii şi indemnizaţii	(5)	◆	◆	◆	◆	◆
- Alte impozite minus subvenţii pentru producţie		◆	◆	-	-	-
- Consumul de capital fix		◆	◆	-	-	-
- Excedentul net de exploatare		◆	◆	-	-	-
- Excedentul brut de exploatare		◆	◆	-	-	-
- Venitul mixt brut ([1])		◆	◆	-	-	-
Valoarea adăugată brută în preţuri de bază	(6)	◆	◆	-	-	-
Total producţie în preţuri de bază	(7)	◆	◆	-	-	-
Importuri intra UE CIF ([2])	(8)	◆	◆	◆	◆	◆
- importuri din statele membre S.2I a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro (CIF) ([2])		◆	◆	-	-	-
- importuri din state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro) (CIF) ([2])		◆	◆	-	-	-
Importuri extra UE CIF ([2])		◆	◆	-	-	-
Σ◆(8)	(9)	Importuri CIF, pe produse	◆	◆	◆	◆
Total resurse în preţuri de bază	(10)	Resurse în preţuri de bază, pe produse	◆	◆	◆	◆

(*)Defalcare ramură de activitate cu ramură de activitate, cu condiţia ca aceasta să constituie o bună aproximare a celei produs cu produs.
(**)Transmiterea celor două tabele suplimentare menţionate mai jos este obligatorie în preţuri curente:
- tabelul simetric intrări-ieşiri pentru producţia internă la preţuri de bază [compuse din blocul de linii (1), blocul de linii (2), linia "utilizări finale de produse importate", blocurile de linii (3) şi (4)]
- tabelul simetric intrări-ieşiri pentru importuri la preţuri de bază [compuse din blocurile de linii (1) şi (2)]
(***)Numai pentru subtabelul referitor la producţia internă.
(1)Facultativ.
(2)Importurile şi exporturile se vor defalca pe:
(j) S.21 State membre, instituţii şi organisme ale Uniunii Europene,
(j1) statele membre S.2I a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană şi alte instituţii şi organisme ale zonei euro,
(j2) State membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro şi instituţii şi organisme ale Uniunii Europene (cu excepţia Băncii Centrale Europene şi a altor instituţii şi organisme ale zonei euro), şi
(k) State non-membre şi organizaţii internaţionale nerezidente în Uniunea Europeană, ţinând seama de următoarele:
- defalcările UEM şi UE ar trebui să reprezinte componenţa efectivă la finalul fiecărei perioade de referinţă ("componenţă în schimbare"); statele membre a căror monedă este euro trebuie să furnizeze toate defalcările menţionate la (j), (j1), (j2) şi (k);
- statele membre a căror monedă nu este euro ar trebui să furnizeze defalcările menţionate la (j) şi (k), dar furnizarea defalcărilor menţionate la (j1) şi (j2) este facultativă;
- datele ar trebui furnizate în CUP.
(3)Conceptul care urmează să fie aplicat datelor în funcţie de produs din tabelele resurselor şi utilizărilor şi din tabelele simetrice intrări-ieşiri este conceptul intern. Ajustările conceptului naţional (cumpărări directe efectuate în străinătate de rezidenţi şi cumpărări efectuate pe teritoriul naţional de nerezidenţi) sunt incluse ca total pe rânduri. Cheltuiala pentru consum final pe gospodării şi pe produse nu include cumpărările directe efectuate în străinătate de rezidenţi. Cheltuiala pentru consum final pe gospodării şi pe produse include cumpărările efectuate pe teritoriul naţional de nerezidenţi. Exporturile (FOB) pe produse nu includ cumpărările efectuate pe teritoriul naţional de nerezidenţi.
(4)Transmiterea tuturor tabelelor simetrice intrări-ieşiri în preţurile anilor anteriori este facultativă.

Tabelul 20 - Clasificare încrucişată a activelor fixe, pe ramuri de activitate şi pe active (stocuri)

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea pe ramuri de activitate (1)	Cheltuieli curente cu înlocuirea	Cheltuielile anului precedent cu înlocuirea
AN.11g	1. Active fixe brute	◆	x	x
AN.111g	2. Locuinţe brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112g	3. Alte clădiri şi construcţii civile brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113g+AN.114g	4. Maşini şi echipamente brute + sisteme de armament brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131g	5. Echipamente de transport brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132g	6. Echipamente TIC brute	◆	x	x
AN.11321g	7. Echipamente hardware brute	◆	x	x
AN.11322g	8. Echipamente de telecomunicaţii brute	◆	x	x
AN.1139g+AN.114g	9. Alte maşini şi echipamente brute + sisteme de armament brute	◆	x	x
AN.115g	10. Resurse biologice cultivate brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117g	11. Drepturi de proprietate intelectuală brute	◆	x	x
AN.1173g	12. Software şi baze de date brute	◆	x	x
AN.11n	13. Active fixe nete	◆	x	x
AN.111n	14. Locuinţe nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112n	15. Alte clădiri şi construcţii civile nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113n+AN.114n	16. Maşini şi echipamente nete + sisteme de armament nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131n	17. Echipamente de transport nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132n	18. Echipamente TIC nete	◆	x	x
AN.11321n	19. Echipamente hardware nete	◆	x	x
AN.11322n	20. Echipamente de telecomunicaţii nete	◆	x	x
AN.1139n+AN.114n	21. Alte maşini şi echipamente nete + sisteme de armament nete	◆	x	x
AN.115n	22. Resurse biologice cultivate nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117n	23. Drepturi de proprietate intelectuală nete	◆	x	x
AN.1173n	24. Software şi baze de date nete	◆	x	x

(1)A*21 obligatoriu
A*38/A*64: facultativ
Dacă nu este indicată nicio defalcare, se va înţelege economia totală.

Tabelul 22 - Clasificare încrucişată a formării brute de capital fix (FBCF) pe ramuri de activitate şi pe active (operaţiuni)

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea pe ramuri de activitate (1)	Preţuri curente	Preţurile anului precedent şi volume înlănţuite (3)
P.51g_AN.11	1. FBCF în active fixe	◆	x	x
P.51g_AN.111	2. FBCF în locuinţe	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.112	3. FBCF în alte clădiri şi construcţii civile	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.113+AN.114	4. FBCF în maşini şi echipamente + sisteme de armament	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1131	5. FBCF în echipamente de transport	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1132	6. FBCF în echipamente TIC (2)	◆	x	x
P.51g_AN.11321	7. FBCF în echipamente hardware (2)	◆	x	x
P.51g_AN.11322	8. FBCF în echipamente de telecomunicaţii (2)	◆	x	x
P.51g_AN.1139+AN.114	9. FBCF în alte maşini şi echipamente + sisteme de armament (2)	◆	x	x
P.51g_AN.115	10. FBCF în resurse biologice cultivate	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.117	11. FBCF în drepturi de proprietate intelectuală	◆	x	x
P.51g_AN.1173	12. FBCF în software şi baze de date (2)	◆	x	x

(1)A*21 obligatoriu A*38/A*64: facultativ
Dacă nu este indicată nicio defalcare, se va înţelege economia totală.
(2)Facultativ pentru anii de referinţă dinainte de 2000. Obligatoriu pentru anii de referinţă începând din 2000.
(3)Datele exprimate în preţurile anului anterior nu se furnizează pentru anul de referinţă 1995.

Tabelul 26 - Conturile de patrimoniu pentru active nefinanciare

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea pe sectoare
AN.1	1. Active nefinanciare produse (3)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.11+AN.12	2. Active fixe + Stocuri (1)	S.1, S.11 (4), S.12 (4), S.13 (4), S.14 + S.15 (4)
AN.11	3. Active fixe (2)	S.1, S.11 (4), S.12 (4), S.13 (4), S.14 + S.15 (4)
AN.111	4. Locuinţe	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.112	5. Alte clădiri şi construcţii civile (2)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1121	6. Clădiri, altele decât locuinţe (1)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

AN.1122	7. Alte construcţii civile ([1])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.113+AN.114	8. Maşini şi echipamente + sisteme de armament ([2])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.115	9. Resurse biologice cultivate ([2])	S.1, S.11 ([4]), S.12 ([4]), S.13 ([4]), S.14 + S.15 ([4])
AN.117	10. Drepturi de proprietate intelectuală ([2])	S.1, S.11 ([4]), S.12 ([4]), S.13 ([4]), S.14 + S.15 ([4])
AN.1171	11. Cercetare şi dezvoltare ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1172	12. Prospecţiuni şi evaluări miniere şi petroliere ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1173	13. Software şi baze de date ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1174	14. Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1179	15. Alte drepturi de proprietate intelectuală ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.12	16. Stocuri (!)	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.13	17. Obiecte de valoare ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.2	18. Active nefinanciare neproduse ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.21	19. Resurse naturale ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.211	20. Terenuri	S.1 ([3]), S.11 ([3]), S.12 ([3]), S.13 ([3]),S.14 + S.15 ([4])
AN.212	21. Rezerve de minereuri şi resurse energetice ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.213 + AN.214	22. Resurse biologice necultivate şi rezerve de apă ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.215	23. Alte resurse naturale ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.22	24. Contracte, contracte de leasing şi licenţe ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.23	25. Achiziţii minus vânzări de fonduri comerciale şi active comerciale ([3])	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

Unitate: preţuri curente

([1])Date pentru anii de referinţă dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referinţă începând din 2012.

([2])Date pentru anii de referinţă dinainte de 2000, care se transmit facultativ. Datele pentru anii de referinţă 2000 - 2011 se transmit obligatoriu pentru economia totală. Transmiterea este obligatorie pentru economia totală şi pentru sectoarele instituţionale pentru anii de referinţă începând din 2012.

([3])Facultativ.

([4])Prima transmitere în 2017.

Tabelul 27 ([1]) - Conturile financiare trimestriale ale administraţiilor publice

Cod	Operaţiune/ Sold	Active/ pasive	Sectoare şi subsectoare ([2]) ([3])
F	Operaţiuni financiare	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.2	Numerar şi depozite	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.21	Numerar	Pasive	S.1311
F.3	Titluri de natura datoriei	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.31	Titluri pe termen scurt	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.32	Titluri pe termen lung	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.4	Credite	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.41	Credite pe termen scurt	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.42	Credite pe termen lung	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.51	Participaţii	Active	S.13
F.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	Active	S.13
F.6	Sisteme de asigurări, pensii şi garanţii standard	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.63+F.64+F.65	Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii şi drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.8	Alte conturi de primit/ de plătit	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
LE	Sold	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.1	Aur monetar şi drepturi speciale de tragere (DST)	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Numerar şi depozite	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Numerar	Pasive	S.1311
AF.3	Titluri de natura datoriei	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Titluri pe termen scurt	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Titluri pe termen lung	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Credite	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Credite pe termen scurt	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Credite pe termen lung	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.51	Participaţii	Active	S.13
AF.52	Acţiuni/unităţi ale fondurilor de investiţii	Active	S.13
AF.6	Sisteme de asigurări, pensii şi garanţii standard	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.63+AF.64+AF.65	Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii şi drepturi la prestaţii, altele decât pensiile	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.66	Provizioane pentru opţiuni de cumpărare în cadrul garanţiilor standard	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.7	Instrumente financiare derivate şi opţiuni pe acţiuni ale angajaţilor	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.8	Alte conturi de primit/ de plătit	Active/ pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

F.31	Titluri pe termen scurt	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.32	Titluri pe termen lung	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.41	Credite pe termen scurt	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12 (5), S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 (5)
F.41	Credite pe termen scurt	Pasive	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11 (5), S.12 (5), S.128+S.129, S.2 (5)
F.42	Credite pe termen lung	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12 (4), S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 (4)
F.42	Credite pe termen lung	Pasive	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11 (5), S.12 (5), S.128+S.129, S.2 (5)
F.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
	Informaţii de contrapartidă (4)/ Sold		
AF.31	Titluri pe termen scurt	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.32	Titluri pe termen lung	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.41	Credite pe termen scurt	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12 (5), S.128 +S.129, S.14+S.15, S.2 (5)
AF.41	Credite pe termen scurt	Pasive	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11 (5), S.12 (5), S.128 +S.129, S.2 (5)
AF.42	Credite pe termen lung	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12 (5), S.128 +S.129, S.14+S.15, S.2 (5)
AF.42	Credite pe termen lung	Pasive	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11 (5), S.12 (5), S.128 +S.129, S.2 (5)
AF.5	Participaţii şi acţiuni ale fondurilor de investiţii	Active	S.1311 şi S.1314 faţă de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2

(1)Statele membre prezintă Comisiei (Eurostat) o descriere a surselor şi a metodelor utilizate pentru compilarea datelor la data la care încep să transmită tabelul 27. Statele membre informează Comisia (Eurostat) cu privire la eventualele modificări aduse descrierii iniţiale atunci când comunică datele revizuite.
(2)Defalcare pe subsectoare ale administraţiilor publice:
- S.13 Administraţii publice
- S.1311 Administraţia centrală
- S.1312 Administraţiile statelor federale
- S.1313 Administraţia locală
- S.1314 Fonduri de securitate socială
(3)Consolidare:
- S.13 consolidat şi neconsolidat
- alte subsectoare: consolidate
(4)Informaţii de contrapartidă - sectoare şi subsectoare de contrapartidă:
- S.11 Societăţi nefinanciare
- S.12 Societăţi financiare
- S.128+S.129 Societăţi de asigurare şi fonduri de pensii
- S.14+S.15 Gospodăriile populaţiei şi instituţii fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populaţiei
- S.2 Restul lumii
(5)Facultativ.

Tabelul 28 - Datoria publică (criteriul de la Maastricht) pentru administraţiile publice - date trimestriale

Cod	Pasive (1)	Sectoare şi subsectoare (2) (3)
GD	Total	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Numerar şi depozite	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Numerar	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.22 +AF.29	Depozite	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.3	Titluri de natura datoriei	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Pe termen scurt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Pe termen lung	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Credite	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Pe termen scurt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Pe termen lung	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

(1)La valoarea la vedere de la sfârşitul trimestrului.
(2)Defalcare pe subsectoare ale administraţiilor publice:
- S.13 Administraţii publice
- S.1311 Administraţia centrală
- S.1312 Administraţiile statelor federale
- S.1313 Administraţiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială
(3)Datele referitoare la subsectoare ar trebui consolidate în cadrul fiecărui subsector, dar nu şi între subsectoare.

Tabelul 29 - Drepturi de pensie acumulate la zi în domeniul asigurărilor sociale (7) (8)

Relaţii	Cod	Rând nr.	Înregistrare	Conturi naţionale principale							Nu este inclus în conturile naţionale principale	Total sisteme de pensii		Contrapartide: Drepturi de pensie ale gospodăriilor populaţiei nerezidente (4)
			Managerul fondului de pensii	Altele decât administraţiile publice			Administraţii publice							
				Sisteme de cotizaţii predefinite	Sisteme de prestaţii predefinite şi alte (1) sisteme de cotizaţii nedefinite	Total	Sisteme de cotizaţii predefinite	Sisteme de prestaţii predefinite pentru salariaţii administraţiilor publice (2)						
								Clasificate în sectorul societăţilor financiare	clasificate în sectorul administraţiilor publice (3)	clasificate în sectorul administraţiilor publice	Sisteme de pensii de securitate socială			
			Cod	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314	XPTOT		XPTOTNRH
			Coloana nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I		J
			Contul de patrimoniu de deschidere											
	XAF63LS	1	Drepturi de pensie											
			Variaţii ale drepturilor de pensie datorate operaţiunilor											

Σ de la 2.1 la - 2.4	XD61p	2	Creşterea drepturilor de pensie datorată cotizaţiilor sociale												
	XD6111	2.1	Cotizaţii sociale efective în sarcina angajatorilor												
	XD6121	2.2	Cotizaţii sociale imputate în sarcina angajatorilor												
	XD6131	2.3	Cotizaţii sociale efective în sarcina gospodăriilor populaţiei												
	XD6141	2.4	Cotizaţii sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populaţiei ([5])												
	XD61SC	2.5	Minus: Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de pensii												
	XD619	3	Alte variaţi (actuariale) ale drepturilor de pensie în sistemele de pensii de securitate socială												
	XD62p	4	Reducerea drepturilor de pensie datorată plăţii prestaţiilor de pensii												
2 + 3 - 4	XD8	5	Variaţii ale drepturilor de pensie datorate cotizaţiilor sociale şi prestaţiilor de pensii												
	XD81	6	Transferuri de drepturi de pensie între sisteme												
	XD82	7	Variaţia drepturilor de pensie datorată modificărilor negociate ale structurii sistemului												
			Variaţii ale drepturilor de pensie datorate altor fluxuri												
	XK7	8	Variaţii ale drepturilor ca urmare a reevaluărilor ([6])												
	XK5	9	Variaţii ale drepturilor de pensie datorate altor modificări de volum ([6])												
			Contul de patrimoniu de închidere												
1+ Σ de la 5 la 9	XAF63LE	10	Drepturi de pensie												
			Indicatori asociaţi												
	XP1	11	Producţia												

([1])Aceste alte sisteme de cotizaţii nedefinite, adesea descrise drept sisteme hibrid, cuprind atât un element de prestaţii predefinite, cât şi un element de cotizaţii predefinite.

([2])Sisteme organizate de administraţiile publice pentru actualii şi foştii lor salariaţi.

([3])Acestea sunt sisteme neautonome de prestaţii predefinite ale căror drepturi de pensie sunt înregistrate în conturile naţionale principale.

([4])Datele echivalente pentru gospodăriile populaţiei nerezidente vor fi prezentate separat numai dacă relaţiile referitoare la pensii cu restul lumii sunt semnificative.

([5])Aceste suplimente reprezintă câştigurile realizate din creanţele membrilor asupra sistemelor de pensii; pentru sistemele cu cotizaţii predefinite, aceste câştiguri provenind din investiţiile activelor, iar pentru sistemele cu prestaţii predefinite, acestea rezultând din aplicarea ratei de actualizare.

([6])O defalcare mai detaliată a acestor poziţii trebuie realizată pentru coloanele G şi H, pe baza modelelor de calcule efectuate pentru aceste sisteme.

Căsuţele evidenţiate cu ■ nu se aplică; căsuţele evidenţiate cu ▒ vor conţine date care nu se regăsesc în conturile naţionale principale

([7])Datele pentru coloanele G şi H trebuie să cuprindă trei baze de date pe baza calculelor actuariale efectuate pentru respectivele sisteme de pensii. Bazele de date respective trebuie să reflecte rezultatele analizei de sensibilitate referitoare la cei mai importanţi parametri ai calculelor, după cum au convenit pe de o parte statisticienii, iar pe de altă parte experţii în îmbătrânirea populaţiei, care lucrează sub auspiciile Comitetului pentru politică economică. Parametrii care trebuie folosiţi sunt clarificaţi în conformitate cu articolul 2 alinatul (3) din prezentul regulament.

([8])Datele pentru anul de referinţă 2012 urmează să fie transmise facultativ. Transmiterea datelor este obligatorie pentru anii de referinţă începând din 2015.

Publicat în Jurnalul Oficial cu numărul 174L din data de 26 iunie 2013